ספר

הרשב"ש

שאלות ותשובות · ספתות וחשובות · כגשם נדבות · בארץ
תלאובות · אשר פעל ועשה הגאון המפורסם כמוה"ר שלמה
בן לאותו צדיק מאור הגולה נר ישראל מורנו ורבנו כמוה"ר
שמעון בר צמח זצ"ל ה"ה אשר היה גנוז וטמון כמו שלש
כאות שנה בקירוב ולא שלטא ביה עינא עד
כאן דאשתכחבי גוא דכהנא רבא וכי היכי דשאני בי גוא דאחרן
דאפקודיה אפקריה רחמנא לגבי אחוי כמו כן כאן נמצא וכאן
היה באוצרותיו של החכם השלם הדיין המצויין כמוה"ר
מלאכי בכה"ר יעקב הכהן נר"ו ונדבת
רוחו לזכות את
הרבים ואפקרי לגבי אחד ע"י אמירתו ברבים
כל מי שרוצה להדפיס אותו הרשות
נתונה בידו ואחד היה אברהם
אשר קדם וזכה להביאו לבית
דפוסו ומכיסו זכות הר' המחבר
זל יגן עליהם ויגן
עלינו אכי"ר

נדפס **בליוורנו** יע"א

בבית וכדפוס המשובח של הנכבד **אברהם** נכמוה"ר **רפאל מילדולה** נר"ו

בשנת **יהיה לבית יהודה** לששון ולשמחה לפיק

נדפס

מחדש בירושלים

תשכ"ח

להשיג אצל

יצחק־יהודא ברודנר

ת.ד. 6349

ירושלים

נדפס באופסט ש. מונזון בע"מ
קרית־נוער ירושלים

-u 73
1967

MUY ILLUSTRES SENORES PARNASSIM.

COmparece

El Señor Abraham de Raphael Meldola en esta parte como Empressario dela Empreta de Estamper Composiciones Ebraicas y otro &c. en fuerca de la Gracia que goza privativamente de S. A. R. nuesiro Señor, Yen qual quiera otro Titolo y nombre que Comparecer pueda y licito y de razon le sea.

Y Representa a Umd's Muy Illustres como aviendo tenido noticia dela Insigne obra Intitulada SEELOT Y TESSUBOT del H. H. SELOMOH hijo del Doctissimo H. H. SIMHON ZEMAH Autor del TAZBEZ, Jsucessivamente delos HIDUSSIM del mesmo TAZBEZ, quales obras son de mucha luz ala Erudizion Ebraica, Jala leteratura delos Professores de nuestros Santos Rittos, por cuyo motivo el Comparente Tomò la Empressa de dar ala Emprenta dichas obras para la comun noticia y Exaltacion de nuestra Santa Ley.

Pide por tanto de Umd's Muy Illustres la solita Aprovacion y successivamente la consueta ASCAMA' delos Señores H. H. proibiendo debajo las acostumbradas HUMBROT que por diez Años no se pueda Estampar de ningun otro en qualquiera parte y Mucho menos Estampadas, que sean caso que &c. dispensarse, ni destribuirse debajo qualquiera Titolo &c. con interponerse de Umd's Muy Illustres en piè dela presente el Decreto a tal effetto necessario, que dela Gracia quam Deos.

A 31. AGOSTO 1741.

OS SENORES PARNASSIM SEDENTES.

VISTO a sobre ditta Instanza do teor &c. feito as devidas reflecoims &c.

Deliberaram, e deliberando Commeteram a Os Señores H. H. da publica Jesiba o reconheser o Contido da petiçam de que se trata, e quanto se ofrece sobre a mesma e refiram quanto estimarem de convenencia, e de benefizio anosso publico, e da Escama que beim pedida para fazerse do Magistrado de Suas Señorias Muy Illustres, a qulas declarassoims que acharem de rezam e o mays que &c.

Raphael de Aron Bocara PP.
Saul Bonfil.
Isaque de Lazzaro Recanati.
Jacob de Biniamin Sacuto.
Isaque de David Attias.
Gabriel Pereyra de Leon Cancelier.

MUY ILLUSTRES SENORES PARNASSIM.

EM ordem a sobreditta Commisam dadonos de Umd's Muy Illustres, Esaminemos as Composissoims que pide a facultade de Estamparlas ò Señor Abraham de Raphael Meldola como pella sua Instancia &c. E achando sereim ditas obras de Summa Importancia, y muy necessarias para a Perfeita Inteligencia de Nossos Santos Dinim, posto que dos mais Celebrimos nossos Autores venem acotadas Suas Autoridades, assim pois estimamos de munta utelidade e proveito, que se ponha a Emprenta para a Publica e Comun noticia que e quanto &c. remet.

De Umd's Muy Illustres Da publica Jesiba este dia 5. Settembre 1741.

Muy fertos Servidores de Umd's.
Daniel Valentin.
David d' Abram Meldola.
Jacob Lusena.

A 5. SETTEMBRE 1741.

OS SENORES PARNASSIM SEDENTES.

VISTO asobredita relaçam dos Excelentissimos Señores H. H. Daniel Valentin, David Meldola, e Jacob Lusena do tenor &c. feitas as devidas reflecoims e consi. &c.

Deliberaram, e Deliberando approvando si como approvam a mesma, deram facultade a ò Señor Abraham de Raphael Meldola, a poder fazer Emprimir as Composicoims de que se tratta, e commettem a os Senores H. H. a poder fazer a escama de que se taz Instanzia nos modos solitos, e segum as consuetas formalidades a fin &c Ealoor de Deus &c.

Raphael Bocarra PP.
Saul Bonfil.
Isaque de Lazzaro Recanati.
Jacob de Beniamin Sacuto.
Isach de David Attias.
Gabriel Rereira de Leon Cancelier.

DP

הסכמות

הסכמת החכמים השלמים בי דינא רבה דק"ק ליוורנו יע"א

בהיות שמנהג ס' ליוורנו הנכבד ס"ס **אברהם** נכמוה"ר חיקס השלם כהר המופל' בדיין המצויין **רפאל מילדולה** נ"ו זה ספר שו"ת על מדני החתם וכללק מיוסדות וסוכבות סביבם ונם מקרב ובעונם פלפולו וחריפותו מרחם ונם חבוש חד מן קמיה וחכימיה מנהק **ארגי ל** יע"מ סם נמנה ונם היה ס"ס כרב הגדול והמובהק כר חבמן ובר מרוחין בנן של קדושים כמוהר"ר **שלמה צמח** זלה"ה כן לאותו בדיק חסר ככר נודע בשערים שערי ס' המצויינים בהלכה שמו ס"ס כרב המופלג בעל ספר **התשב"ץ** חסר כו נגלה ומפרסם גודל חבמתו והיה נמר ולריס עליה ברוב בקיאותו ובחסר כגביר הנכבד הנ"ל קס ונתעורר להפלאתו על מובח קדשים בחסר מפי כתבו ישיד ויגיד לבני מעלת מבלת הפרנסים ס"ס נם מנחו כמלוים ממעלתם ושלוחים ברחמיהו החועלת הגדול המגיע מספרי בלה למיינים לחכמים ולחלמידים חסר על דלתי כתורה סוקדים ומה נם כי נלוה חלו פרי בדיק חלה סם מיוחים זבים ובריס חסר על קנת סיוטת סבס"ס נמחרים שחיבר כרב המופלג בעל ספר **התשב"ץ** חניו הנ"ל הסכמתו עם הגביר הנ"ל לנרף מחשבתו זו הטובה למעשה ולבבית לדפום כספרים הנכבדי' הלזו וכדי שלח יניע ליו סום סיוק ושלש יסיגו מחרי' חת נבולו נזרעו סום שבמעמך נשר סנים מיום נמר הדפסתם לח יוכל ולח יורפס סום כר ישרחל לחזור ולהדפיס כן ע"י עלמו כן ע"י זולתו בין סכות כן כרית בין סחינו כן כרית בלתי רשות דעת ורצון הגביר הנ"ל ושעורר של דבריהו שה יחרה עליו חף ס' וקנחתו ובשברתו יסח לו ולו יסך הח"ן הנחו חלחת דפוסינות חלח נהוי לים לסוחם חלסוחים לדבריהו חלה יעשם ועליהם חמות ברכת טוב ויבלו חפת יקוט ומקוטב ויהיו כנן רטוב מכי"ר:

ב"ד החחומים פה **ליוורנו** יע"מ נס"כ תנרהו חת כני ישרל חנת עד כל **בשר** יבואו לפ"ק

דניאל ואלינטין ס"ט

דוד בלאיש במהרד אברהם

מילדולה ס"ט

יעקב לוסינה ס"ט

הסכמת החכם השלם הדיין המצויין במוהרי"ר מלאכי בכהר"ר יעקב הכהן נר"ו

בחת כללחת נכרוחת מוכח למעלת מחני קרח"י לחנה קרוחת מלך ר"כ ועלום שו"ן סה כללוח ותשובו חבוחת חסר על ע"ם הרב הנדול והחונלב פוסינה דנהור' בש"ר **שלמה צמח** לך ק"ק בן נדיק הכחון המפורסם נדול מרבן שמו **הרשב"ץ** זי"ע לך"ל חסר מלח חת יהו לבבהו חתק חכין ות"ח ויו לוקק במוכו קיבה סיט כף הדור ולכל בני ישרל היה מור בימוחוניו בחר דפכיקו ביה והרי חבמתה ולמו עלמתו מחכ"ו עליה

בחערכת ובלמה יבב על בחת ומשוכ"ת שלו:

בחה נדול סדם זה וכמ"ש מפוחנן שמעמתי דסלי סבח קדישת בי עיר קול בחדם הנדול בענקים קלח דמחוק בב"ד דינה הוח בכית הנדול וקהקים של רבינו ת"ם ושלח"ם מהרי"ק זצוק"ל ותנת מייחי ליה מהכת ומיליה מיליה קחתי נס מלה חסלי **שלמה** חסר הטעה קו שנשי סס בחכוריסס יחלחלהו בחרש מהר"ר הבקי בכס וכשמוחיס' וה"ו תנלי בכני חנלח הני מילי מעליח' שחין לסס בעדי' דקח פסיק ואפי' הלכתח ולו טעמח ולחידי דחכיבי לון קבעוס להלכה ושן מורין בן בחסך סות נוף כל כחדס חקו מחתקים וקלו

בחה מעלחת טובות למקום עלי חסר עד כח עזרני ובמהכה וברכני בהת לבי נח"ל של דבו"ריס וכשובו השביעני שובע בשמו' למוחין לעד לעולם חחלי חחלח רבבח לו כן חסמות ומורוש חיים מלחים ויו ומציקים חקים ומשפטים לדיקים חסר היו מימי קדם דלחותיהם נשלות וילמו למנח הפחח וה' לחיים חתח לי פחח חקוק כי זה לי שערי' קנה חנח נפשי כחניח יבבית מעבע חנבעו חכמים על הדין עחיק"ח קדישת חת חק"ת חוט של חסד ומשך עלי וניוס ברסו' כי מסדר מן המסדרין כי חפן חסד סות לוכות חת ישרל טוב חתי סותו לו להוחילו לחוך עמים לחים ירחם לו

בחה נדולים מעשי ה' סשר לח עזב חסדו ומחתו והנה הרחם חומי שלים וקר רוח סים מכונה ולו קס ולו זע לקרבה של המלחכה לעשות מוחה הוח המדפיס המפורס דדחיל ומוקיר רבנן הן נניר כה"ר **אברהם** בן יבנד מה"ר ונחת רחמון לנל דבר שבקדושה ס"ס הרב המובהק מופלח בסמוד לחים שר ויסיף רחימת הנפחתי כמוה"ר **רפאל מילדולה** נר"ו ישמח נדיק די בר"ח כרעותיה שקלו חת שקל מנ"ה כנגד מנ"ה למלחכת עבודת הקדש חת וז חית עבודה שבית שלמים עלי עטרי מהודתי ובתיק קבל חרומתי ושבחו רבנן לדל"י ברעות נפשית להבניל תורה ולהחזירה ישלם ה' פעלו

בחה נעוץ חית זה שלו חקור יקרת דחורית ורוח נדיבה תעמקתו שחת לחים עשות בדקה ושפט והית יחן מעדני מלך חסר העלה ותסר הבית על מסבת הדפוס נם ספר **חרוישי הרשב"ץ** ממנו סות במעשהו מעשה ידי חרם ושם בספר סדרת דקדושתת הן הן נוסי חלבו' ושיטות על קנת מסכתות מחודדי בניו של חותו סיוק. נמנינו למדין חרי קרח"י דסוקסו מהללי הלח לחות ומנוחרסין זה עם זה מפני שלו סיו בשיטותיהו והה"ל ישמע קול סופרים מקרין חרתי מעשם חב ותולדה דיהיה דחמרי חרוויהו כל מלחת דחתחמר' כתפי מחרי דחלמודח גיל יהיל כל הסונה הלכות בכל יום **חאברהם** היה יהיה לנחי נדול הון ועושר בביתו וניתי בשמים על החרן יעמד חי למען הרפות חת כבודי ותת נדלי

בחה נרוע סדם מסיג נבול רעהו וסור הקרב ליהך והסיך נכסי' בל בני ברית לח זו דקחה בחרוב חף נם זחת חוסרה סחיינו עונש לו שמעני מרבנן סבורתי עליונים למעלה מסרים ומוסי"ריס כשיר סוה לכל נפש שלח יבנסו זרים לעבודתו וחת חל הנביר ממדפיס **אברהם** נ"ל עד מלחת לו בחום ן דרבנן ותנת מה מענה מבחרייהו ותכני עפר ותפר דמה מקו' לפשילה וח חך מני בחית ליעטן יתירת לשנ"ת חת הילוע כי כל חיס חסר יעסק בחורן לבלתי שוטע ז קול חכמי נב דם יחבב לחיס ההוח נחמרו דחיס למעלה ונחמרו דחיס למטה ורוחה יהח חוג"ח בכשני סה חנדיל לחיות בייעוס ס' עפ בי יבח שילה:

לעניין הטוב והמטיב ומפליח לעשות חסד לחברהם נס ה' יתן הטוב ובשובה ונחת יהח חוג"ח עד מיכ"ח עליהו לחיות בייעוס ס' עפ בי יבח שילה:

נחום נברת דשם מדוכחים ולח מחבבת דעתיה מפני פחד ה' ומהדר נחוני פורנו עומד פה **פיריצי** יע"מ

פומב וחותם נרים בחדם המרובה סנת **נאוה תהלה** לפ"ק

איש ציעיר מלאכי בכהר"ר יעקב הכהן זלה"ה ס"ט

הסכמת הרב המפורסם המקובל חאהי בעל משנת חסידים נרי

מודעת וחת בידי מחתי כי ס' סיה **אברהם** סוח **אברהם** מבכיל ונבון בן סיף חחד ממיוחד החכם השלם סדיין ממוינין נשחה כר' **רפאל מילדולה** נר"ו מסר נסת ומתן כיד סנרים הסוחדים ליחטוב בהלכת מחוננו

הדוכוס הגדול שואה אלטיצא

ריאלי איל גראן דוקי די טוסקאנה

יר"ה מחיונ ובקשה לבקה מעבנין שיהיד שהורה לינגה להאיר חת היחסור לעם בני ישרחל להדפיס ספרי הקדש בעיר הממולה סוחת **ליוורנו** יע"ח כמו שהיה מימי קדם לחתי ע"ח סה יה בי הרשם נבמ"ר המבכיל **אברהם** הנ"ל להדפיס לנומדי חורה עם פלבו חפן והוח חיור פיסת ידו והעלם על מובח הדפוס ממחודו להנדיל חורה ולהחדירה בני ספרים מזהב ומפו רב נחמדים הנקראים בשם סו"ח **חרשב"ש** וסף' **חדושי הרשב"ץ** עה"ק חוב ב ח"ו וחלי בבולחי **מירושלים** יע"ח ורחיתי מלחכתו מלחכת ס' ונוח **ליוורנו** יע"ח ורחיתי מלחכתו מלחכת ס' ונוח בשיני נמרחי בדעתי להדפיס על ידו הספרי חבורים מחברתי **בירושלים** חוב"ב וסס **אדרת אליהו** על ס"ס **וחזה ציון** על המלים והוח עלמו היה בחזורי להקל מעלי סמלח כנדול הסוחלות הנרינו לפס וחיותיו חיס מיור במלחכתו להדפיס חומי **ירושלים** חוב"ב כמוהר"ר ונבן בדין חוב שיטול שברו שבר מנוה בעוה"ב וכבוי ב"ב לח ידע דבר רע מחחק שיכול לבח לו חם יודפסו המרבע ספרים הנ"ל ע"י מחר ומפני כך נכחו סמושט סם ר"ב הוח בעיני בני מדם חני נוור בנורת נח"ב לבל יריס סיס חת ידו להדפיס עוד המרבע ספרים הנ"ל בין ישרחל בין ע"י ח"ב בלי רשות המבכיל כמ"ר **אברהם** הנ"ל עד עבוד עשר שנים סמחילים מיום נמר הדפסת כל ספר מהספרי הנ"ל והשומע יסמע ויסחל הנ"ל מלבעור על דבריו כי השומע לי ישכון בטח ושלנן ובכל שחי יחלונן כיום יום ו לח' חקה מחת סיה לכם ולנר ולמורת כשרן עם **ליוורנו** יע"ח שנת סיובק נגנים חברים **מקשיבים** לנייר הלח כה דבוי

הנעיר **רפאל עמנואל חי** בלח"ח

אברהם ויקי

הסכמות

הסכמת חמאורות הגדולים רבנים נובהקים אביד והים בקיק ספרדים הי' אשר בעיר המהוללה אמשטרדם יע"א

הן קול בר"ק רחמה עינינו מפי כתבי הסכמת חכמי ורבני ק"ק **ליוורנו** וצרפת ועלוב עתיק פרחים חשלם **רפאל עמנואל** בן **אברהם** חי **דיקי** תחושבי עיר הקדש **ירושלים** ת"כ"ת עטרת כעוף המולכת **ליוורנו** יע"ק ס"ו נס"ו מאיר אחדין נגינו עריכין ויקרו בכתב **שי"ת הרשב"ש** נחמיו ותיקון לשון בר"ר **שלמה** נר' **צבת** בר חיריון נר' מכתן ורת קדוש בן קדוש בקדוש בקל ס' **חרשב"ן** וע"ק קל מאיר ככוכבי יאו מוטלון עלי נספרי גדולי הפוסקים ופפרם סיבתו ס"קיו הלחמי' בכיס הנדל בית יוסף ולק"ע ולתשמרת הקר ס"ע ורוחו בספרי מנדים מדוש הל נקלת חדיו הלה"ק ועל"ע קס וכתשובה המבכול ובכון בקר"ר **אברהם** בן מוה חייל כ"ה סיר המופלג מדיין המכונין (כיוסב ייל בשם הפורחים) מאיר ונה ני"ו הה"ק **נפוצות יהודה** מאיר בעיר **באיינה** שבמלכות **צרפת** וכל מנפוק וכסיניו ועלכם רוחו ורוח טהרם להעלות ספר הנ"ל שהיה טמון ונסתר מן העין כתק כנים להוציאו לאור כדפוס חמדה נגוהה לנגד עלו ברכת הנהני' ר"נ טרח ויגע כמדב"ר בעריכ"ה עס הסר"ס וכ"ד ר' יוסדים על הפקודים בחלוקת **חרוכום הגדול** הוא ספר של **טוסקאנה** ור"ק ומלא את רגן לחאור הטעו"ס ניוסגה עטרת תצמרת רשות והריחה להוציא לאור הדפוס כל מצנו בציור **ליוורנו** יע"ק לעיני קדמוניות להנדיל תורה ויכיו עלינו לשבח להנסכיל כתב"ר **אברהם מידדוקה** הנ"ל על כל טוחמו

ויצוקו לזכות את הרבים עלת שבח תמיהין ייסר וזרועו מעמוד עמו להסכים עם החכמים קשלמים קדמוניו ויחו את מיסר בגורת נת"ם חויית דרכיו דליק ליק תכוחת לבל ירחה ולבל יחנק יום ידיעים בהסר הנ"ל עד עכור משך עשר שנים מיום בלות כתיפוס בלתי **באמשטרדם** נסדר וכסנה **את** קבל התורה **אשר** נתן ה' נו"ג לע"ק

דוד ישראל עטיאס

יצחק חיים ן' דנא הי' בריטו

הסכמת הרב הגדול חמופלא וחמופלג אב"ד ור"מ בק"ק אשכנזים הי' אשר בעיר אמשטרדם

הן האירה כתיר מכתור הגדול הכתיר בשחקים מטר ניגוני והרו על תגל מכסיקי לבדקים קום מעלת תהלת רבינו כנתון קרב **ר' שמעון בר' צמח** ז"ל ונבר נדבם מפטרו כמוסדי ועמה הניע לת תטר הגיע נם מחריו נרקם מעלת בנו הרב הגדול פוגינת דמטורח רבינו **שלמה** ל"ע ופחטר נמשנו בן רמונו בנדולי הפוסקים מך מ"ד ז"ל וטעקנו מיוקפו מתו קשקנו לחכ"ל מצרו ולשטוע קטופי וכיית המיר"ם חת עיני הנבי הנכבד המפו' **ליוורנו** יע"ה ק"ק **אברהם מידדוקה** בן לוט מחד המיוחד מעלת הרב המובהק וקבולו החכם השלם מחיר"ר **רפאל מידדוקה** נר"ו מח"ס **באיונה** ת"ח ומ"ח יע"ה ונרב לכו בחכמ' לחעלו"ע ומוסת כדפו' פסקי ותשובות יחרב רבינו **שלמה** הנ"ל מחר בנודל חכמה **שלמה** חכף וליכן ' ורקש ושנן ' במעשה ווכד' ' ונוסף נ"ב עלו חדושי מחיבו קנחון **חרשב"ן** מחר יקרים הלב' רווחת בחוח מקוין ועלקו ו' ומחי נדפ' על מלף יחידו ' מחדו ע"י המדפים הנ"ל מחר רבינו לוכות מת קרבי וכוודתי וכות הרבי מלוי בי ובפל מתן דמפייע לתם ומחתל' בדרכה מן יכוחו מחרים להסיג נבול המדפים הנ"ל נגלו כן חף ידינו חניו בחוקף נוירת נת"ם לבל יריח חים מת ידי נמדפים הספרי הנ"ל פוחת מסך עטרת קנים רבינו' מיום לילף הדפוף בלחי רבו המדפים הנ"ל ומסומת לפכוכנו יונעם ' נחוס הכות לכבוד התורה וחכמים' היום יום ה' כ"ג תמוז תק"ב לפ"ק פה **אמשטרדם** יע"ה:

הקטן **אריי ליב חונה** בק"ק **אמשטרדם** בקהל **אשכנזים** יע"א

הסכמת חמאור הגדול והמפורסם הרב המובהק **אביד** ור"מ ומ"ץ בק"ק נפוצות יהודה אשר בעיר **באיונה** שבמלכות **צרפת** וכל **אנפיה וסביבותיה** יע"א

ברוב הכרים לת יחדל פה ת' ומנחפת וקולו נחול ונו יוסף לספר קנקי דהמי ספרה דהוה בלי דעד בעון לח שלט כי ונתן ויהו מולחותיו חסר ע"ן. ממו חן העין חמתק נעוות המנחת בחיפסק חור קנגח חור ורוע לנדיק **צמח** ממר הלח הוח מבור כולל ד' טורים וכקרבו ישים חור בו חסוגיות הסי"כית על ת"ל ותוספות ס"ם כיתו וכל דבר תורת קבעי העמד וכעבר חת מקורה כסר"ם והוסק לנחר הכינו ונם מקרו כנן של קדושים ברחמ כרעת לחנות הבת מן הטפיר טהור ק"ק ברפ קמוסלנ והמוסל במיחר' **שלמה** ז"ל כן לוחו נדיק נגח הסתרים' מופת הדור והדרו כתוק מר' **שמעון** בר **צמח** יע"ע בעל ס"ם **חתשב"ן** חוסר הרקיע על מכון המנות וספר מוקב משפט מי לחיוב וספרי' חסר ס העולם כולם למנין ו"ד סימן ולכל כי ד' המוקה חיר עסק בעיני כל ישרחל ומחורת הסב יסה בח הכן חיר הנית מחרון ברכה נם ספר **חדרשי דרשב"ן** פרי לחוחו בדיק וחוח בלול מכמה פסקים ושטוח ס"ם נפלחים מעלין ובעוונותינו מרבים סיו בסדר וחעם מעברו קלוני פיחה ומונחים בקרן זוית חסרי פה ומל"ך ונפח עי ן נד כי הסקיף ה' ממרום וקעיר חת רוח מ' מפני פלים עיר וקדים וחוח כהן לחל עליון ס"ה מ' מחליף הרב הנ"ל חמצ יין כמום ר' **מלאכי חכהן** נר"ו חסר מנחם נבית נגיון וחשעם מחוברים פקוכן מ' ליר כי ס"ם הגיר הנעלה כמ"ר **אברהם מידדוקה** יע"ו העוסק במלחכת ה' כדפוס בעיר **ליוורנו** יע"ח וכפי חסר רוח ס' נוסף כו ותחנכת המרגניתא זרוו זרוו נמרן בעלמו הנכונה להדפים בחפץ הוא ולהוציח חורו מחוך נרחקו ויקרבו ברכת המוליח ונם חסר לו בשלם שנויח לילון חסוף חנוכח דת בלח כס"ח וחפן ס' ביפנם יבלח ונח חנח הדר הוח לכל חסידיו ותוכף ונוסף לת כרכים ותוח נחרנם בכוונה רצוה ובלב שלם לשמות לעלת חכם ומלחכת בן יבוון ורים יניעו ויוסיף בעני המסקר ובו בחן הכן שחל מלת מע' החכמי' המיוסק קורחות ביחרחל בעלי מריסין דליבלו ווינחון בהסכמתם ועד מחר"ם ירון דבריהם חל חרם נזרה סוה לבל נפש מחרחל שלח יד' לחדפים הסח שוה לח ע"י עלמו ולח ע"י מחרים בלי רשות כנ"ל בחשר ומן ' סיים וכנו מחרתי להיות סניף מקיים דברי רבותי הסמיכתי לעילוה הנוכח כותת ונכני נוכח דן דליטרקיה

נפ' בנות יהודה מחר בעי' **באיונה** יע"ח

הצעיר רפאל הלוי אשר מידדולה סיט

לכל העובר על הסקודים והוה כל פנוזר וכניט חל חנסק יחד לעולם ' כ"ל פנעיר הכוחב ויוסק פה **נפ' בנות יהודה** מחר בעי' **באיונה** יע"ח

הצעיר רפאל הלוי אשר מידדולה סיט

לכל העובר על הסקודים והוה כל פנוזר וכניט חל חנסק יחד לעולם ' כ"ל פנעיר הכוחב ויוסק פה **נפ' בנות יהודה** מחר בעי' **באיונה** יע"ח

אשר נתן ה' לנ"ק

הסכמות

הסכמת חבריים חמודהקים חכמי ישיבה הכללית ויניציה יע"א

שמועה טובה מארץ מרחקים · שמעה אזנינו ותבן לה והדברי עתיקי · כי העיר ה' חיים נדיק חיים מע' החכם הכולל ותמד נעלה החלוף כמוה"ר **מלאכי כהן** נדק נר"ו בפיר הוא בפתקים · להוציא לאור מספרי שמות ותשובות חדישים ופסקים · מהרב הגדול והוותיק **רשב"ש** י"ל בן לאותו נדיק בתוך **תשב"ץ** החדש הגדול בעתקים · חמדה גנוזה שקיים משתעשע בה רבים לזכות את ישראל עם קדוזו ע"י המחוקק · ומשכיל על דבר ימצא טוב מלא תורה הנבון כמה"ר **אברהם** יצ"ו בן הרב המובהק כמה"ר **רפאל מילדולה** נר"ו יח"ר ורוח כבריקים · עוסק במלאכת הדפוס נשא מדברותיו שינו ותלה פניני בחכו מתמקים · להיות מן המעט מים ותסכימים למנוה רבים כזו בספרים דולקים · וכרמזתני כי כוונתו רצונה לזכות את הרבים ולרווית נמחם במים עמוקי · תחרני קנאו הנני להיר ידיעו מקו עמו ובדרם' קול ענה ונעמר ייסר כחו ותתקנק ידיו בהדפסת מלא דברי המעלת והחקים · ולמען לא ירחה ולא יפנח תיש תיר וקיה גרתח בניקין · טוב מי חתי טוב מרחורת כספו כמתלהלה היורה ריקים · הנה מנקנו בחיים כתר"ם נ"ע דרכנן דלית ליה מפותא ומתרים בתרור תפר לא יקים · תל כל תיש תפר יעשה כודון ויחוור וילפים הספר הזה בתוך תסך עפר שנים מתחילת תיום נמר הדפסת הספרי כלי רשו"ת תע' תמדפים והדברי המעוהקים · והסומע ישמע ותדל יחדל יפח כרכה מחת ה' ירוש ונפת בעיר המעלות ממעתקים · נם"ז נתם זכירת דמן תברייתי התוקם פה **ויניציאה** בשם תע' רבני הישיבה הכללית יר"ה נם לעשות תת כל דברי התורה כזתת שנת לתמור תשפטיו

ועדותיו כבתוב
בתורת תשה
לפ"ק

יצחק בי"ר אשר
פאציפיקו זלהיה

הסכמת המאור הגדול הרב המובהק אביד ור"מ של ק"ק פירנצי יע"א

ברוך ה' מלכי ישרתל תסר הכיתני כך פלום וזכני לכרך על תתפר בתורה של תורה ולנמור הלל הנדול. ולכפול יולכרך תחריו כברכה שלמה ותת תור' נתת תשלם תנכבד כמה"ר **אברהם** יצ"ו בן לאותו נדיק ה"ה תרב תמופלא תדין תמלויין כמוה"ר **רמצ מילדולה** נר"ו תמתעסק לנבות את כרכי זכות דולה כמי תמרים נעימ' ומסקה לכל נמ"י. כיון תבין כית לחם תשר כשמים טוב הוא וטוב מבשר כחשר ימידון יומידון מעלות הרבנים תמובהקים הקכמים תשלמים ורחמי ותנסיני ק"ק **ליוורנו** יע"מ · ילחריתם קול ישרי לב תכל נביתים מתכתים בסנגון תחד כלם כתחד עונים ולאומרי לפעלת טבת ייטר ובל ומן שמסכימי' תוסיפים נבורת כל תורה לתעלות על מובת הדפוס שר"ת הרב תמופלא והמופלא **הרי"ש** י"ל בן של הכתון תמפורסם והמובהק **הרשב"ץ** י"לכעל ספר **התשב"ץ** תפר כבר נדפס לשלכות ונת טבעו בעולם ונכינו להיות ונכינו לשיתתו כשריב שלמוד ונסחרן תחיר מכבודו · ועתה תחרון תחרון נדפס ונכינו לשותות טניות תדברי סופרים וספרי נוחות כבן בחכמה ובתבונה דומה לתם יהם כתב תחרש קולו שובר תרזים בפלפולו קולן חומר בבוד בהיכלו · ועלינו לבבח לתודות תקול בתיזהו תקומן של בתים שבתי שלמי ספור יסופר לדור תחרון תכיב קודש לכל דבר שבקדושה קדוש יתתר לו ק"ה הרב תמופלא הדיין תמצוין בשמ"ר **מלאכי הכהן** נר"ו ספתי כקן יסתרו דעת תבונות שמירה תעלייתם שמירה כבעלי הנפש היפה לשמור תת דרך עץ החיים תפר זה כמה שנים היה הספר הנ"ל כמום עמו תתום בתוגרתיו וכוונתו לתורה בלי כסף וכלי תמיר רק בתסדו הנדול ובטובו הטוב לבדיה ומטיב לתתרוני טבת טוב טבת היי וטבת ליהי ומצו דומי לנפשים זכי נמ' וכותבת דרבים ישתו בנמת בין הטוב דברי דודי לחדשים וכשישים ויתור' יבקשו מפיהו בי מלאך ה' צבאות הוא זוהב ומוכה תת הרבי הנה שברו תתו ופעולתו לפניו וכלך קדק תעור מתניו יחת רעות דכל בני מילי מעליותת ליתמרו תעמים ולו קלסוהו בי לו נאה בי לו יאה · ותף תנני הבעי שתין דרבי להספרי תפני תשנה פרק קנת מעברין וקנת מעברין ותעשה בכל כחי תמן תמן על הלה לעוברים על דברי מעלת תחכמי תסלמי הנ"ל ותקולו"ם יכרתו · תמן על הברכה לכל תשותע בקול מורי ומבורכים יירבו מרן · וכל הקרב הקרב לקנות תכמה ודעת לנפשו יעשה טוב וקנים יקח לקח טוב מלך בלקיחת תעה זכות כאשר זהו תבן תכיונה לו לעו"ה להועיל תועיל תח'מועיל לותו ולת בנו כמוקדשין קדושת תמי' יהיו יחדו תה' נעים כי ישמר' בבטני יכונו יחדיו על שפתי חבמים יזהו דעת ומלחה בתרן דעם שב"ר כ"ר תמדבר לכבוד התורה היום ל' בשבת ו' לחדש תלול שנת **התקב** ליצירה כסדר לת תבת תל כיתו

בנעיר **מנחם עזריה** בן לת"ת מ"ו כמוה"ר **יהודה מצליח פאדווה** וצ"ל מפרת ק"ק **פירנצי** יע"מ

תהלה לדוד

הלצת ששלח מהם החכם הנבון כבהרר דוד מילדולה יצ"ו היושב באחל תורה מסחופף בעל מרשי של שם היה המדרש הגדול אשר בקק תית שבעיר אמשטרדם תהלה"ה
יע"א ובה מספרים שבח הספר הקדוש הזה ובתפארת מעלת החכם השלם שחמציאו לזכות הרבים וכת חרבים תלוי בו ובהדרת המרמים יציו הטיבה ה' לטובים:

הננו סך מת דרכי בשירי"ם ותל תשימני ממשוררים למע כי דוסי ולכחטיבני ממסתפרים כי זה טוס עשה ס' למע מת קסת' בעגין כי לכל ומן ות"ט לכל חמן ולמלח בקסת ידי לעכח מת שב ס"ת העלמ"ס עמחר ספר יקר העדן הה וכו' ט"ת ספונות ומטובות מספור תגדול הרשב"ש זצוקל מחר ימתו טוחת סומל כעגין ומוטיב כפלכה ומטעו מטל כמה ר' טובע שמחות מת פני פרוחים מוחו המירו פרקיו חבל נחוסנים מלחים שינים ומשם בחר"ס כוח ביחור חסר בומעין מעין מורו וכרחיב נבולו בחדושים שחבר מר מביו על מסכת ר"ה ויטלח כוית נעמו כעין יגח ומעמ"ל יחעוד כנפן ביחודו על מסכ' קנים ורמזי פסק' מסכת נדה על כן מנדלנו כשר וקול תודה ומיטב לה' מבוטר ומכרך בקול נגדל ונו יסף מי' מסטיק על פ' מיהו מקומן ומל מי"נ מדות מסתורה נדרשת בכו כוה רמה וקדש חב ובני שרחו חת החל"ם ומעשה נדיק בעולם כל ימות ומי שבעו נדיקי מיכרו עלמת חיות המורה חמדה בנוות היחה לכן קומו ונחוק טובה לרמים ועוברים כי מעטא הטוב להטיב לזולתו ומלגלין זכות ע"ו וכמי חסר ע"י בהנת רבת כי לת מחכת תורה מכהן שבינו למור כענו סיה חסר מעטים קדמוניות היה סחוס ומחוס מן העין וכלן בחתי לטעם תודות בקולי קול מל מה בחמה לספר נויו ונוי הוד עטו עמו כלומר חלוי חמו גלה לי ומעטו נחים כנדרים היה סדולים מעטיסם כמעטו מרס ונחק ס לחת כבוד למורה כי מלחר ס"ה ית מת דעשתי מעלת החכם השלם זכרונו לעל הקנויין כמוכר"ר מלאכי הכהן נר"ו כי לעולם חסדו להוציח לחור מעלומות חכמה ובחוכנו שמעני שבח חכמתו מפי מלשים חכמים ונבונים חמנם לגיה מרחיק נטות כמדם הרוגה לעקר מריק עטו ונותן קודמה לעתיד לבח שברי קרוב חלי הדבר מהר להוכיח כמה מעלות טובות שוב כמו"ד עניש בקירוב מכתב מלכים חל' בחיב מעלת החכם הנ"ל נר"ו חסר כמר"ם עסקיו ימי ר"ע הגרנב לעבודתו דרך קסת' נחמה לי להודיעני מהספר המהולל בכל המוסבחות הנ"ל שסיים לו נעוו בחוך מוגרוחיו בכלל כמה מילי מעלייחת שיש עוד בידו כ"ל חסר לת נראתו עדיין בעלי ל' לחרש בעוון טו"ת רדב"ז כ"ח טהם ק"ף סימנים דמוריעת חש"ת מוהריקש ויסידוש נדה מהרן ופי' חרי מסמפונט על סדר זרעים ומרוב סקידותו ועניותנותו הכבוטיני להקריב לי חת חסר מחבר להוניח לחור מעלומת סוטה בנוך מלסים בסמר דבר וכפרט בומנים חלו שכעו"ב בכוסר ולח על חה בידי מחמת כמה סיבות ושלות מקבלן גלחות ומפורסמות ומקבלתו סם נסחרות מטוס בנוך מלסים בסמר דבר וכפרט בומנים חלו שכעו"ב העולם ועלומו טעוני"ם בסם"ד ויחו"ר וכלי"ל למיני"ם ובעלי"ם בכד"ר טיק"ן וכבד"ר ומיני"ם בחוסן שכלו כל הכיסי"ם ולח עת ומן להחעסק בסדר קדשים וטהרות חסר על כן נסוגותי חסור למלחות רבון עדיק עד שיהפכו סדרי ומנים לסדרי ברחמים ובימי כימי קול חמולם נדולה נשמע כחרעינו שמעה חוני וחכן לב קול כמחנה העברים בחרועה ובשחה להריע קול בדיעות ומוסיות קלח דלח פסיק רישיה ולח ימו ט קול חומר קרח בספה פרוח לחמור כחר חחם ולח דבר מדם מוקר"ם חסר כבר היה נעולמים מימים ובימים כני יריעות הלפוסים סחוזרים ומעוזרים בעיר ליוורנן המהוללה ומורם חי טרה ליוסנה כמקדמת דנן להנדיל תורה ותעודה בחוך חמוני עם סגולה קהל ועדה היה כחמני חס קול הקולי חס"ה ושחמעני חטוב מחר היה אברהם חני יע"ם הנדול שנבנם לחרס בחרס וכח חלב ודבש לפני מעלת הדוכוס הנדול יר"ם כדי להעמיד חת החורה על תילה ושברוב מסדו ממלכתו לח יריים היס חת יחי להדפיס טוס ספר מספרי הקדש כי חס טוב למע לי הרשיון נפי רעונו וחפנו ובפריוליני"ו מכבל מדינות כרמו"ח וכחכמות להקים כיריעת כתוריות מאירות השוכנים בדטומו וכדפוסו חסר על כן חסף ולקט כמ"ם מק"ל ופרס"ן לחוק ולבנות עליו"ם כרמו"ח וכחכמות להקים כיריעת כתוריות מאירות השוכנים בפתים בניו"ם בניו"ם בדמה ומחמרות טטורות בנייריס חסר לח נמנח בהם כל חום ולח מחריש בדי"ו לספר בשבחו וכעדיו כי פרחני חת ידו ותח נדלו ידיו עסקניות בחרועת כדש"ן ולבוניח לחור חעלומה מעשה חכיח ומהפוסקים פרחטונים מוסיפת מבצוח כי חלו הם הנשקלי"ם כשקלי קקדש וחלו ונלו נעדפי"ם בכיח כדש"ן ותח תהיה לנחמתי כי מה טלח עלתה כידי לסויעת לחור החיבורים הנ"ל ינהו על יד מח' ר"ם בן חב' ר"ם לחי"ות חוש' סנרב"י ע"כ חשיבה נח לחיד על"י כח"ר ולחפחר' המלחכ' חעח חיכ"ם וסנ"ח וסי"ח בפלו"ח מ"ח נכבוד לכדין המחב' חכיר חרופי' דפליט על כל מרס מסר' ולכהן המקריב חקריב לו חת מנחתי וקח כי חוח חעה מערכו יעלהו על מזבח"ו לרנון כי נכסוף נכספתי לבקר בהיכלו בקול ענות דנ"ח חבי"ר כי מחר ס"ה ית מת בחי"ר ובכה נח פתחתי פי דברה בחיכי לנו לעמים כי רחמנח לבח בעי וחח כי סופטתנח וקעינת חנח מעוה להביח מן ההדיוט לכן בהכטחה זו שלחתי לו מלבתי וב"ן נוחר"י ובכה נח פתחתי פי דברה בחיכי לעוני וזה החולי:

שיר מיסד על אדני המשקל והמדה בי' תנועות ויתד וז' תנועות

נָדוֹל בְּיִשְׂרָאֵל הַדְּחֵה עַמְּךָ אָדָם וְלֹא אָדָם׃ אָדָם לַתּוֹאֵר
מלאך בְּחָכְמַת עֵלְיוֹן לַטּוֹהַר מָטָע לְהִתְפָּאֵר הַדּוֹר בְּשִׁמְךָ
מלאך אֱמֶת כהן שֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ לְהָזִיז לְכָל עִירְךָ מָאוֹר וְזוֹהַר
עוֹד הֵנֵךְ עוֹשֶׂה פֶּתַח לַצּוֹהַר חָדֵשׁ לְתֵיבַת הַלּוֹמֵד סוֹדֶיךָ
קוֹנֵה סְפָרִים מְקֻדָּם רוֹבְאֵה תּוֹכָם מְצִיאָה הוּא לָךְ ובבן צמח
תֵּיתוֹ לְאוֹד עַמִּים עֲהֵה בְּחֹרֶת
חֶסֶד לאברהם כִּי בוֹ נֶעְזַרְתָּ צְדָקַת שְׁנֵיכֶם לְפָנֶיךָ אֵל אַל יִמָּחֶה
חַיִּים וְשֵׁם עוֹלָם יְהִי וְיִמָּצֵאוּ

פה כעיר אמשטרדם יע"ם כסדר ובטבת והיחה לו בריח כסונת עולם חתת אשר ק"א לחלסי וגו' כ"ד ושירת דמן תבריית כיוסד כחהל של תורה כמדרש הנדול של עץ חיים יע"ם בק"ק ת"ת פ' מיכדת לכל מקן דלעני כחורייתה
דוד בלח"ח כמו"ר רפאל מילדולת נר"ו

הקדמת המרגים

לבי לחוקרי ישראל המתמידים בתורה נומל חסדים עם הים ועם המים המקריבי שבח עולם אבות זכרון תכמים וחכמתם מגשמיות עוד חלף
גם מעשה ידיהן להתפאר ועל ידי זה מכניסם לקיום יתן בספר ויוקרו המנשים מגחת זברון ומעלה המת בזכור ודובר שתפי ישנים
בבומר הזה של עבים תחם מניח תגבעו עליו דובב שף המתוקק דמכמר ועיולי לבי מעגרפא מכמר ועיולי לבי דם"ת ד"ת
כרמטונים קלוסם מאר בתרן החיים הזה וזהו מסיבות שמיחים דבר סמועה מפיהם בעת"ן ושפתותיהם דיבבות בקבר וחתן נכלה שבה"ם
והלומנות הזה ביתה הדרת דמרעה ובדלה דשרי וזהו מאבעת המוכן סנשתבח בו בתוך הולת מאר מקדש קדמתת שערי שנהר"ת נפתחו במחוקק במשפנותם
למען דעום מת בית ישראל בל מבחר פיתוחי תומם חק פח"ן וקבל מלת בף גחת לעשות ספרים הרבה מין קן מחל גלגל סחליד בי עלה בלב המלפים
סמוך לעקור מקום קבישתו לילך מגה ותנה וב גבאי מחור תניה בלל יום סלך לו לעסעי ורבל מקום שהלך דעוסעו עמו ודין הזה נרמת בוומקין
כי מגב חונסם דמרחת חונסם דבר יחת וחלת טכיחת נתבטלה סמלחבת ומגרת יח ביחתה חברת ופגרת ויחבחו מחד בקבל כלי הלמ"ד
ומינם זת היום והלחה לין דמד"ם מבקש על המלחכה היקרה היתך ולין נושה עוד לחבלו ותקרם יניעותיו עד בקומתי מני הקעיר הח"ם ושרחתי
וינעתי בעסר מגבעותי להחזיר העטרה ליושנה והדרת דבנין ותבלות לית הבנות על עלתה בידי וויכני להקריב על דפוסי ספרים הרבה נדולי הערך

רבי בכמות והמיוחד ובבלון מ"ח **דברי יוסף** מחרב בבולל המקובל מהלחי מהרר"י **אירגאם** זצ"ל וספרי **קנאת סופרים**
וחק לישראל להרב הגדול והבולל **חננייה קאזיס** זצ"ל וספרי
אדרת אליהו פי' על הש"ס **וחזה ציון** פי' על השלש ויחבורים מחריש
הנליים מליכם מעשה ידי הרב השופלח וסמקובל המלאך במוהר"ר **רפאל עמנואל חי**
ריקי נר"ו ונהלה רבות ועתה חקרה ס' מלחי לענני ע"י מחנני מחבר ה"ם מעלת בחכם הנלח הדיין המנוחין
כמוה"ר **מלאכי הכהן** נר"ו מהר עתה לת מוהרו בטוב ומחכת בית מרננית דת ספר מקדים הזה **שחית**
הרשבי"ש בן למהרו צדיק כמשהרם מהור הנוגה **שמעון בר צמח** נעל **התשבי"ן** זי"ע
לבעלים
מעשר קרוב לשלם מחות שנים שנים ועוסף בקרן זוית ורניתי
חפץ ומחומו של בחכם הנדר לבוחרו לעוף מדעם בדי לובות לת כרכים ולל יחסדני בקורס על רבו מטשו שנפלו
בו במקרה וספרון הסיומים וחלחם כי לא במהרו ולח בעיל חלח מקשה ההעתק שהיה מהשתק ימן נוטן בחיב
מרבי ולין מבון ולין מביר לחוחיות כי המה מסונות ומסף בם זה שלח היו בסדרן חלח מפחרות הנם
והנם קו לקו יעיד עם יעיר עם והמ"ם נם מנח ידיו מדליו לחקנו על מחכונתו בי היה מעוות לח
וכלל לחקון וכסוף המלחכה קהוב לנמהה של חוהיה בח לי שני הנשים שחר בסורים שמ"ר
משה מידולה נ"ו גבירך על המונח ומעתיק מכסיבת ידו וכשיה קנח תשוכו
הכחות בסוף הספר והנני מן הניפים ונלחים לפטלי בע"ם
ס' חידושי הרשבי"ן פועל סעל בימי הרם הנשר חנזיל רבן
של כל בני מעולה **התשבי"ן** זצוק"ל
והוח ספר יקר כמרוך בעולל שפר מחוק הלקוח על מכבח
ר"ם ופי' יפה סף נעים נמסכת קינים ורמוז עסקי
מסכת נדה ועירוב פרק מיחו מקמן
בלוו ושלם עשרם מדות שפעור
נדפסת חחם קנטו
ולשלם בעם
קרחתי
חדושי הרשבי"ן
כוח רחם וקדם מה ונעו מרחו
לח הח"ם חדם ממם מטר לם היה
לעולמים כולם נבחים למבין ויטרים לשונלי
דעת • וספרם סמרים בחבשת היופי והסידור
מטר יטרף לעין כל קורח חמן כן יעסה ה'

נדי השערים סמיכה ושמם עם **ליוורנו** יע"ח בסדה"ת בעל **חמרתי בשלף**
מנח **בשך** נע"ק בעשיר **אברהם** בכמוה"ר **רפאל מידולה** ס"ט

מבוא

מתוך משפחות דוראן, אשר התגוררו בספרד, במאיורקה, באלג׳יריה ובאיטליה שהעמידו במאות ה־13 — 18 גדולי תורה ומנהיגי האומה. נמצא ביניהם ר׳ שלמה ב״ר שמעון דוראן המכונה הרשב״ש.

רביננו נולד באלג׳יר בשנת ה״א קס״ח בערך, לאביו ר׳ שמעון ב״ר צמח המכונה הרשב״ץ, שהיה גדול בתורה ומבית דינו של הריב״ש. הוא שמש כרב ופוסק, מלבד זאת היה גם פילוסוף ורופא (שמש כרופא במדינת ארגון והתעשר מזה).

בדרך זו הלך גם בנו הרשב״ש הוא היה בקי לא רק בלמודי היהדות אלא גם במדעי הטבע ברפואה ובפילוסופיה (תכונות אלו ירשו כנראה מהרמב״ן כי היו צאצאיו). את תורתו קבל כנראה מאביו הרשב״ץ וכבר בצעירותו הצטרף לבית דין של אביו („את זו השיב שלמה בני״ תשב״ץ ח״ב רצ״ד).

לאחר מות אביו נתמנה הרשב״ש לרבה של אלג׳יר בשנת ה״א ר״ד (1444). עוד בימי עלומיו נבא לו ה״ר נתן מקושטא לגדלות זו, אחר שכתב לו הרשב״ש מליצה בלשון ארמית ור׳ נתן השיב לו: „דאגה היתה בלבי כי אמרתי מי ישב על כסא אדוננו הרב אביך הרשב״ץ ועתה ידעתי כי שלמה בנו ימלוך אחריו והוא ישב על כסאו״ (קובץ וכותים י״ב כ״ח, ח״ט 110).

עוד בחיי אביו וע״פ בקשתו כתב בשנת 1437 מאמר גדול בשם „מלחמת מצוה (לייפציג 1856, לבוב 1857, פיעטרקוב, תר״ע) נגד האשמות אשר טפל המומר יהושע גירונימו הלורקי על התלמוד, ביחוד הוכיח את המעלילים על התלמוד באמרם: „כי נמצא בו דברי נבלה וכי ילמד את האדם להשחית דרכו בתבל וזמה״, בעוד אשר כל התלמוד כולו מראשו ועד סופו מלמד את האדם דרכי צניעות ולקדש עצמו במותר לו, הוא אף עובר להתקפת נגד וקובע שהכמרים והנזירים הנוצרים הם שטופי זמה, ואיך יוכלו הקתולים להוכיח את היהודים כי מפירים את חוקי הצניעות ומחללים טהרת המשפחה.

את העליה לא״י ראת כמצוה גדולה, הוא משיב (בתשובה ב׳) למי שנדר לעלות לא״י ונתחרט אם יכול לישאל על נדרו „אין ספק שהדירה בא״י היא מצוה גדולה בכל זמן בין בפני הבית בין שלא בפני הבית והרמב״ן ז״ל מנה אותה מכלל מצות עשה כמו שנאמר וירשתם אותה וישבתם בה וכן היא דעת הרשב״ץ ז״ל בס׳ זוהר הרקיע שחיבר ואת לדברי הרמב״ם ז״ל שלא מנאה מכלל מצות עשה מ״מ אם אינה מצוה גמורה, היא מצוה מדרבנן, וזה מזולת תועלות אחרות הנמשכות ליושב בה״ ובין היתר הוא ממשיך: „ואתה אם נדרת לעלות ומצאת הרך הגונה חייב אתה לשלם נדרך״.

אלא שהוא סובר עליה לא״י היא מצוה פרטית ולא כללית: והוא אומר: „מצוה זו אינה מצוה כוללת לכל ישראל בגלות החל זה אבל היא נמנעת לכלל כשנ״ל בגמ׳ כתובות פ׳ האחרון שהוא מכלל שבועות שהשביע הב״ה את ישראל לא ימהרו את הקץ ושלא יעלו בחומה... ומצוה היא על כל יחיד לעלות לדור שם״.

ביחוד יש לציין שהוא מעדיף לישב את ירושלים יותר משאר חלקי הארץ, והוא כותב: „ולענין איזה מקום היותר טוב לדור בו הוא ירושלים שהרי שנינו הכל מעלין לירושלים ואין הכל מוציאין, הרי הדבר מפורש שכשם שא״י מקודשת מחו״ל, כך היא ירושלים מא״י״.

בתשובה ג׳ הוא מסיים בענין זה והוא כותב: לר׳ חגי בן אלזוק ומשיגו על דבריו שאמר „כי העליה לא״י לא מעלה ולא מורידה״ בין השאר הוא כותב: „אף השיג שמושכלות ומגיע להכלית האחרון לבא עד תכונת האלקות ולהאמין במה שראוי להאמינו עם חלק המעשי זהו הנראה והמבוקש, וזו היא המדרגה העליונה אם השיגה על שלימותה, ולפיכך מתחל בה המדרגות לעולם הבא כפי התחלן השגה והמעשים שאם הוסיף מוסיפים לו מדרגה ואם פחת פוחתים לו והעליה לא״י היא הכרח המצות לפי שהמצוה היא לדור בא״י שכתוב וישבתם בה כמ״ש הרמב״ן... והרשב״ץ.... וענד שהרבה מצות נצטוו ישראל בארץ מה שלא נצטוו בחו״ל ומרע״ה היה מתפלל ונכנס ליכנס... א״כ בין ת״ח בין ע״ה ראוי להשתדל בעליתה שאם עם הארץ הוא יוסיף מצוה וכ״ש אם ת״ח הוא שמוסיף מדרגה״.

תשובותיו עוסקות לא רק בעניני הלכה, אלא אף באמונות ודעות וכמה בעיות פילוסופיות, ולפעמים גם בפירושים למקרא ולקטעי תלמוד.

בתשובה תל"ו הוא כותב: לר' חגי ברבי שלמה בן אלזוק "שאמרת אם העולם יחרב או לא ודעתך היא שלא יכלה"... דעתך היא נגד דברי חז"ל שאמרו: "שית אלפי שנין הוה עלמא וחד חרוב". אומר הרשב"ש: ודע שהמאמין שהעולם אינו מחודש הוא מכחיש את התורה, וכל ישראל חייב להאמין לזה, אבל אם עתיד ליחרב או לא אינו מזיק בחוק האמונה.

בסי' תרי"א הוא דן בנוגע לתקנות שמתקנים הקהל וסובר: שתקנה שהסכימו לה רוב הקהל והרב, היא שרירה וקיימת, אך אם אין רב לקהל, מן ההכרח הוא שכל הקהל יאשר את התקנה. וז"ל: ואם אין חבר עיר שנזכר בגמ' בשם "אדם חשוב" והוא תלמיד חכם כפירוש המפרשים, גדול החכמים שבעיר, צריך שתהיה התקנה ברצון כולם.

כמו כן עוסקות תשובותיו בסמכות השיפוטית שיש ליהודים בגולה. הוא אומר: אבל אנו היום אין לנו ריש גלותא, דריש גלותא הוא משבט יהודה. (לא יסור שבט מיהודה אלו ראשי גלויות שבבבל. סנהדרין ח'). בניגוד לדעת הריב"ש סי' רע"א; הסובר כי כוחו של ריש גלותא בא לו מאת מלך פרס, ולכן אינו מבחין בין מנוי ע"י ריש גלותא ובין מנוי המלך או המושל. "וראש הגולה שבבבל", הוא אומר, יש לו לתת רשות בבבל ובא"י, זהו מפני הכוח שיש לראש הגולה ממלך פרס שהיה מולך בכל הארץ ההיא. וכן מלך צרפת היום במלכותם, כמו מלך פרס בימים ההם.

כבר הוזכר שתשובותיו מכילות באורי מקרא. בתשובה מ"ד הוא מבאר באור נפלא שאפשר להסיק ממנו הלכות מדינה הנוגעות גם לזמננו. והרשב"ש שואל: ומפני מת כשרצו ישראל לעבור לארץ שאלו בשלום אדום ולא עשו אתם מלחמה, ועם סיחון עשו מלחמה. והוא משיב, "לפי שהוא אחיו והארץ נתנה לו ירושה, וה' צוה לא תתעב אדומי ואמרה תורה כי ארץ עשו נתתי לו ירושה. אבל בסיחון שלא נתן לו רשות ואסף כל עמו, יבלחם משה עמו ולכד כל ארצו מידו, שאלת שלום ממנו היתה, לפי שארצו אינה מכלל א"י ואינה מ"ו עממים ואינה ארץ זבת חלב ודבש, ולפיכך לא היתה דעת מרע"ה להלחם בו, אבל כשרצה הוא להלחם בישראל נלחם בו משה וילכוד כל ארצו".

מדבריו יש ללמוד: א' שאין לכבוש מדינה המתקיימת בארצה החוקית, למרות שאינה שומרת על חוקים בין לאומיים.

ב' אין לצאת למלחמה תחלה אלא לשאול בשלום המדינה.

ג' כשהמדינה אינה רוצה בשלום יש להלחם בה ולכבשה ולספחה לשטח המדינה המנצחת.

המפתח של השו"ת מחולק עפ"י סדר הרמב"ם בי"ד החזקה.

בין היתר הוא דן (סי' רנ"א) על מי יסמכו היום הדרים בארץ ישראל, על תלמוד בבלי או ירושלמי.

מלת צ ב י אם קריאת הצבי בקמץ או בשוא, (סי' שמ"ו).

למה לא נזכר בתורה ענין כבשן האש של אברהם אבינו ע"ה, (סי' קפ"ח).

ענין עיר הנידחת; שנראה סותר ענייני בחירה, (תקנ"ה).

אתנו של בלעם. האבקות המלאך עם יעקב, וג' אנשים שהיו אצל אברהם, אם היה בהקיץ או בחלום, (סי' מ"ד).

מעניינת היא דעת הרשב"ש ביחס לשאלת העמידה שמתפלל הצבור בלחש. הוא הורה: סי' נ"ו. שאם מתפלל הצבור את תפלת המנחה בשעה מאוחרת, כלומר עם שקיעת החמה, הש"ץ מתפלל תפילת שמנה עשרה בקול רם עם הצבור שהרי כל עצמו אינו מתפלל עם הצבור בלחש, אלא כדי להסדיר תפלתו ואם היא סדורה בפיו ואין פנאי להסדירה אין בכך כלום, ואדרבה שהיה נראה לי שטוב הוא דש"ץ יתפלל עם הצבור, כי עיקר התקנה שש"ץ יתפלל לבדו, להוציא מי שאינו בקי ואם מתפלל בקול גבוה בשעה שהצבור מתפללים, בעל כורחן מטים אוזן ושומעים התפילה.

יבורך המהדיר שטרח והוציא לאור את הספר, שהיה עד עתה יקר המציאות ולא בנמצא, וטרח להוציאו במהדורה מהודרת, ישלם ה' שכרו.

שאלות תשובות הרש בנו של הרשבש זל ב

אמר שלמה בן הרב הגדול ר שמעון בן

החכם הר צמח זלהה

כבר א

בתמלאו המזונים מסמוך מ"ז עו"ל ס"ו ונקיים נשים וכמי כתרן חכם ונ"ח מיכונב כתיבות ונודר פרן שמתים כדוב"ה את מטה לעלות לארץ ישראל וכן החמה לנעליה כתשר לו זה מפורש בפסחה ובנמר וגם בכל שאר כתובות וסי' ר"ה ר"ש ישנים גם מדים ל"ל והסומים מתחלפים ומסתגים ביומן מועט יתחדש מה שלח קרח בחלף שנים ובזמן הזה מנו רופאים ונעשים ומקומים מתחדשים תמיד תדשים לבקרים וכמה שכנגת להולכים בים ובפשה מתעוררים ובמה מדשים שלח מתוך מניה ועליה לשמה מטילים בתוך ב' תם מחדה וחימה לעלות לארץ ולכוך את המשה וסיים מחמת הפחד והכושה המקול בתובתה כי לח תוכל לה לשעיו כנים ותחמר לו ובעשמה תספון ר' אמר לח תכן ר' יוס מהר סבית המוערכות שם תפרסמם ירבו תחולי ומחמת כך תעמול ותנו הגעיר העיר הסלת לת הניתי לסתבונן בדיוקם כי כתי ולהיות ולעתור בסברים כלל מהדי כפי אמר תש"ג ידי שם סעליים שלוו המלויים על הש"ס והמשה היו מפלוגתים בדבר סבנות מפניות ברכיבת ימים ודריכת מדברות מקום לסטים ונדודי חיות ושתין להתבונן בדבריהם ולתת בין סיומדים מהלכים הלה כוין שם שלום בעולם או מלחמה בשעון או סבנה שנמשך כיון שדין זה נזכר במשנה ובגמ' ובשאר הפרושים בלח תלמי ושיור מש"י שדבר כוה לח מצאתי בו בשכלי לוזי או דוקא לתון לחדבר שם סומים חלח בשתין שם סבנה מצויה ותן בדבר חלה טרח בעלים גם קושי הילוכה משיר לעיר ומנוכל לומר בין הש בין שוה בין שוה. אבל כל שים בדבר סרגה בפתלק דין הכפים והדבר זה לח הוזרך לכתב בתיתין והויתלפי שמדתן של מכמים כך היה לסמוך על הדבר שבמקום אחר נזכר ואבל כל סדם ניכר ובפי הכל מופלא אחד שם ואחד חכם מחוכם. שכבר בח לשם ת"ל כמה דברים ועניינים שחסוך לעמוד במקום אחר נזכר דתיתי בפ"ב דשבת ובמ' תעניות בפרקן דחם בי ושל פרם בהם מידה והחורה ג"כ למרוך ונשמרתם מאד לנפשותיכם ויש לנו מוה שיכור לקבל את עצמו כדתיתי במס' ס ושות בכ' שבועת העדות ומלמריכן כ' מן עומדים להתפלל מעשה בחסיד ר' שיש מתפלל בח הגשמון ח' ונתן לו שלום ולח השיבו כלום שמר לו עד שהלך מלכתי לשמר לו היקא בתוך בתותבת ונשמרתם מאד לנפשותיכם וגו' ת"ל כל דבר שיש בו סכנה מזהיר עליו מן התורה שלח לשוחתו ויש לנו מוה ג"כ מיסור בדברים המנולי ובניקורי הפירות כדתיתי במשנה במס' תרומות כפ"ק דיבמות ובפ"ה דיומח ומעשה זה שלח לנו מיסור בישוחי הקטלנית כדתי' בפ' הבח על ופתתו ובפ' בעתה שכתפתה ל"ת כדבר שיש בו תוגה דמתי שלומי תוגה מין ניוקין היכח דשקיק היזקא גריך לשמור עצמו ושמואל אמר כשלוקחם למשיח דיד ושמע שחול והרגני ועניו הס"ת עולת בקר תקח ביוד ותשרת לובות לה' בתי ותש"י שסיה סולך במלות הס"ת חבל היכח דשכיח היזקא. שתני תגריך לשמור עצמו כדתיתי בפ"ק דקדושין ואם כתחד רוצה לכנן עצמו למר יסכן בדשות כ"ד בתביחו עמו ת"ת ויוציח ותן כתובה ולח יסכן בעצמו וכן היח ת סיד בתובתה ולח תעלה עמו ל"ל פוהו למשל שתומרי בנגי' מעיבת בפ' השואל ובפ' שבועת הדיינין בקטיה בכוכסים דלשבקיה לגלימי כלומר יחזיק תוהו במכוש עד שיגיע גלימתו ששרי מן כל חדם וכול להשתמר על מעוכו ויש לך חדם שממוכו חביב עליו מעוכו ומחשם שלח תפסוד כתוב זה תסכן בעצמה ותעלה עמו וכן מחשם שלח יבדע כתובתה ובעשם שבתובתה בעשם תו בערך מרובה ומחמת כך יסכן בעצמו ויוחים כוה קולר תלוי בב' חר' כ"ד שיהיו הם גרמה וסבה ע"כ שחתי הסברים כלבני ותעזרתני כתחבני לתקוך בדין זה תולי תקוה לבח עד שבינתי להוציח הדין לתולמיתו ותחר הדרישה והחקירה והשמירה בפי דיעתי זה על הקבון בעזרת היושבי בשתים והוח מרומים יסכון חמתתי לעלית הדברים על שפה למען ישמעו כו קנת התלמידים תועלת ולח יעטרו לחבם בשבחים ולטרות לרוחיו תכור קשים מעלת כף כלת ולהועיל לכם ולמען יהיה ל"ב תמיד לבני ולזכרון בין עיני.

שנינו בפ בחר דכתוב

הכל מעלין לר' ואין הכל מוכיחין הכל מכלין לירושלם ואין הכל מוליחין ח' נשים וח' מנשים ואין בבריחת בגמ' הוח חמר לעלות היח חומרת שלח לעלות כו יש חומה לעלות וכן חוכיח ולח כתובה היח חומר. לענין והוח חתר שלח לעלו' כופין לחי לעלות

מלת כלא מכשירי תנוח ובל כלא ימכר התנון מיני סיב לעלות ולפלו עדר לעלות מו לקניה מין כופין לוחו עד שימכר התנון ומהכר זה יבא לי דין תחר והוא כי הרמ"ה ז"ל כתבו בשם פסחים בפ' ומלו עוברים שבשבע לקיים את המצוה אין לו הפרש לפי שכל כדר מו שעושה לשם מצוה תינן ניתרי חלת בפתח ואחרטה והפתח הוא שחמר מי יודענה לה נדרנה ואחרטה היה שחמר מני ניחא על שבועה זו מעקר השבועה ושני דברים אלו ח"מ לחומרא בנודר מו בשבע לקיים את הזה ואם אחד מהם נשבע ס' עלה לפ' אם היתה העליה בעצמה היא המצוה אין לו הפרש מכל שהזכרנו שאין העליה חלת הפסר מצוה יכול ליחל על שמועתו וכן בשבע שלא יעלה לפ' שבועה ואינו נשבע לבטל את המצוה הלה ד' בשבע ולוש המצה אם לא היתה מוכה או למי שבשבע שלא יעשה סוכה שבועתו שב ע' לפי שאין מצייה המצה ועשיית הבוכה אלא הפסר המצוה והפסד מקדש למצוה ודבר לך שהרי אחרו בירושלמי שהנשבע שלא יאכל מצה ולא יעשה בסוכה לוקה ואוכל ויושב והא היתה דהנשבע שלא יאכל מצה ושלח יעשה סוכה הוא נשבע לבטל המצוה מדקתני לה בנשבע לבטל המצוה עצמה לי"ק לה בנשבע לבטל המצוה ואחת אחרת אם בנשבע לבטל המצוה ועושה כ"ש בנשבע לבטל המצוה עצמה אבל מבטל מצוה דקיום לה במינו ולא במכשיריה משמע דאם בשבע על המכשירי שלא לעשות שבועתו. ביש וכן נמי בנשבע שלא לעלות לי"ל ושלא יקנה בית שבועתו שמפסידו הנשבע שיעלה לפ' יכול הוא לישחל על שבועתו אם כ' שהנשבע לקיי את המצוה מינו כול לישחל על שבועתו תפני שהוא נשבע על מין המצוה שלא מלכתחלה וכתוב כ"כ בהרמ"ה ז"ל לפתח ד' שהנשבע לקיי את המצוה אין לו לפרש שבשבע על מכשיריה אלא בשבע על

מנה מינו חלש לזרוזי נפשיה ואחר ישחל לבטל המנוי ע"כ אין לה היתר משמ"כ בהקדש ובחלה וכתרומה וה"ל מ"ח סרשב"ן וכ"כ סר"ב ול' בחלותו חוליו מסר ימים בו מ"ל מני חיישי נדר שתים־מ בכל יום מזומרי ועכשיו אינו יכול מפני חלי ואחי רוצה לישחל על נדרי והשיבו מ"ח סרב"ל נדר זה אין לו היתר לפי שיריך כפתח ואחרשה וגו' מ לבטל מיוק מכל מקום ואעפ"י רחמנא אסרינהו וקבל חכמים ואסרו לי ע"כ נדר או שבועה או אין לפסי היתר מכל מן למקר מאחו עד שימצא דרך שברינ"ב מרובה מחרינן מי שנדר ליקח בית ולא מצא בית" אחן מחייבי' אחו ליקח מיד ול"ל כך שיאמרו לת הכנון וכ"כ הר"מ ול"ל כפ"מ מה' נדרים ומפי סכלות נדר כי"ל היתר כלל לפי שאינו מריח את הכנון ואחר שכאבא זה רמיזי תבוסה להרמ"ם ול' שכוונה לעלות לא' שיכול ליחל על נדרו ורמם שטעמו ז"ל הוא משום שהעליה עמה אינה אלא מ־שרי מניה"ל ד"לנשבע שלא יעשה סוכה ולא לאכות מצה בליל פסח ולא בכל סוכה שאחר בירושלמי שלוקה ועושה מצוה דאם אינה עמה אלא לקנות המכשירים הוא נשבע לבטל רמנה אינקיט לה כלומרת דבני מערבא במנה עמה ליקחה במי דעדיף אינה דהויי המכשירים ואנא אמינא אם במכשירים לוקה ועושה כ"ש במנה עמה אלא מדאינקיט לה במנה עמה ולא במכשירים משמע דאוקי בנשבע לבטל המנין עמה לוקה ואין מכוון מכל מקום דאם אינה עמה אלא מכשירים שאין במכשירים ת"ח והעליה ל"א אינה נוף למנה אלא מכשירים שאין המנה אלא הדיוק בחרן כדמיתי וירשתם אותה וישבתם בה כמו שכתב הרמ"בן ול' וכסים עמו מ"ח הרשב"ן ז"ל מ"ח הנשבע לעלות ל"א אינה עמה ולא במכשירים משמע דאוקי בנשבע לבטל המנין עמה לוקה ואין מכוון מכל בנשבע על המכשירים לא לקי כלל ומקיים מינו שבועתו מ"ב כיון שאין במכשירים ת"ח והעליה ל"א אינה נוף למנה אלא מכשירים שאין המנה אלא הדיוק בחרן כדמיתי וירשתם אותה וישבתם בה כמו שכתב הרמ"בן ול' וכסים עמו מ"ח הרשב"ן ז"ל מ"ח הנשבע לעלות ל"א יכול לקיים את המנוי שאני יכול לעשות נדרו ואינו כנשבע לקיים את המנוי שאני יכול לעשות בזו שכתבתי אלא אם נשבע בידור בה"א ורוצה לישחל מן אין מתירין לו

כאן הרבתי שכתבתי ואו לא מידי:

בענין העליה לא"י החרבת לחוב ואחו אם בדבר בקרקע:

אין ספק שהדירה בא"י היא מצוה גדולה ככל ואין בין בפני הבית שלא בפני הבית אבל ומ"ה הרמב"ן ז"ל מנה מוחת מהלל מ"ע כמו שמנחר ורשתם אותה וישבתם בה ואין לחכרי הר"מ ז"ל שלא מנחת מהלל מ"ע ת"ח אם חונה מנה נמנית היא מצוה מדרבנן והו מוחלת מ"ע אלא מצות נמ־כות לן בה: ממנם מצוה זו חינה מוחה כללא כללא לכל הרחל בגלות החל הוא מהל היא נמנעת הלל כמ"ל כמנ' כתובות פ' האחרון שהיה מהלל מכוונת שהשביע הב"ה את ישרחל לא ומכרו את הקץ ושלא יעלו בחומה ואם אחה בני מפריס מה קרא להם שמכרו ח' הקץ ממנם מ וה"ח על רל ויחיד לעלות לדור שם אלא שמניה זו שם דברים מוכיחים הינו מחוייב לעלות שכיון שהדירם שם יכילים שם לנחת לינ חסה וללמוד תורה כמו שכוכירו חז"ל וכמו שביחכתי בירושה בקונטרסי ש"ם היא הוא הפה לעלות ולחשב מינה רוצה ויעבור לנרש ואולי לא ימנה שם אלא מן הינ"ת וכדאים יקרים כמנקר כוים וגבו שם לו כנים ולא יכול להוליך שם ילדים את גדוליו ולא שאחשם ללמוד מורים ב"ל ומ"ה כפי שבלי וכן שם יש לן מחוץ בח"ל וכחרן לא ימ"ח עדך מחיית אז לא יהיו לו נכסים לעלות ויעבור לחוכל מהכרויות לא חייבתו תורה ולא חייבוהו חכמים מוכלה לאחרן וישחל על הפסחים בהזמ מרובה כיו ע"כ שם סרנות בדברים כל אלו פדרים אז מקנתן מעט הרבה נהוכים שלא לעלות ואף על פ' שיש קנת שאין מבטיון לוה אין ב"ד מצוין לה ריעס ואחה שם נדרת לעלות ומ את דרך הנוכה חייב אחה לעלם נדרך ואם לא נדרת בלשון נדר אלא בלשון מוה רוצה לעלות אז חרן לעלות אין כאן נדר: ואם אמרת בלשון נדר כגון שהמרת אני נודר לעלות חייב אחה לעלם את נדרך אם אחה אז ח אם הכנון וכ"ד מחייבי' להעלותך וכך אחר במ' כ"ק כ' מרובה אי נדר לעלות ואקניט בית שם אין מחייבי' אותו עד שיחיה הכנון: ולענין אי זה מקום עדיף טוב וכחר לדור בו הוא ירושלם שרוי שכינו אבל חעלין לא' ואין מוחיחין אבל מעלין לו' ואין אבל מוניחין הרי הדבר מבואר שאם שנ' מקודשת מ"ל כך היא ירושלם מקודשת מכל מקומות ומ"ל למספיק לשחלתך:

וכתב שלמה בן הרב ר' שמ"ן בן החכם ר' נמח ולה"ה בענין העליה לא' אם הוא חומה לעלות ואין חומרת שלא לעלות כיון שיש לעלות וגם לחו חנת בלא כתובה היא חומרת לעלות וגם שלא לעלות כופים אותו לעלות ואם לאו ו"ת ויחן כתובה ועכשיו אינו ויחן כתיקה הדבר ברור שיתן לה עכשיו ויוסיפת הין וה נדיר לפנים אבל חנת בלא כתובה כתב הי"ם ז"ל אם הגיעו מחיר ז"ל דעיכת הדין מילוניות יש הדבר הרמב"ם ז"ל שכתוב לה עקרי ולא חנתי כתובה אבל תורפת יש לה ובלי ס"ק שבלחומה הקי"מ היא נוטלת דלא נהרה מיהה לחתרי אחם אם היא נוטלת אם הוא זנו ואכי ממנע אחם למילוניות נוטלת שחר בלים ולכי הוא נוטלת בחוספת ורבלחות בקיימן

הרשב"ש

הקיימן אבל רחיתי בכלבו מ"ת סרשב"ן ז"ל שאין לה חוספת למי שמ"ם נחנו לה ודבריו נראין כמו שכתב בשר אם הוספת בכתב סרמב"ן ז"ל דשעמת דיש לה חוספת אות לפי שכוון רשם"ד מנפשה שהיה לו נקוב לנקפם אם היא מלונית ויוין דלא בדק רשם לי ו"ן נפשו אבל בזו מה היה לו לנקוב ולא עלתה על דעת להחנות עליה דאם שכוון חייב לעלות יך היא חייבת ע"כ לא היה לו להחנות ולא עלתה על דעת שתמרה אח"כ בעלה ע"כ היין שהיה רוצה להחנרש מעשיה נחנו לה ומחבדת אף האוספת ואין לה אלא בלאותיה הקיימי' · מיהו זהו לעניין דינא דגמ' אבל עדיפו בחנות הללו אבי דן לכפות לעלות לפי שהנך רואה כל עם ועם וידעים בזה השעה כי סדרכים ניחוקת סלכה נדולה בין בים בין בישה שנים בימות הגשמים אשר שביעה ובימות החם אבל הבני מ"ו ורחיה לזה מה שאמרו בי' מרובה מי שנדר לקח בית ולא מצא אלא בחו' אין מת וכו' קאמרו לי' רק עד שיגיע לי הדבר ואם כדר · עיין עקר אמ"ת אין מחייבי' אותו עד שיגמר הכנון חפי' להנדר כ"כ בגלוי אלא אלא מכח ר' אבא ובלא נדר שאין מחייבי אותו עד שיגמר הכנון ואם כדר · כך לתפתי בזה קונטרס ·

מרוך אם נמנה בנאי מעתי נו לך בע"ה :

מסתגאנים אל ר' חגי בן אלזוק יצ"ו

ראיתי ג כל מה שנתקבץ בענין העליה לא"י וקריאת לפתוח ויאמרו מדבריך היה שאין שלוחת ס"ם עשה אלא בהסנת המוכלות בלבד וכי העליה לחרן לת מעלם ולא מת הוזקת מצד שהמשך מדבריך והי"ו מכם היה שאין למנות מנת בהשלמת הנפש ואין הדבר תלוי אלא בהשנה בלבד · ודבר זה קשה ומה אם כך היה דעתך להביאני מה אחה סובר עם מי הוא נאות מלקך אם אחה חושב עמך מבת שמלים שהשלמי נפשותיהם הנה לכך נכון בטוח שנע"ש הוא חלקך · ואם לא הנעת לשלמות הנה כשך מחגל שהעמדת על עמך שאין לך חלק לע"ה כי הוא קורה לכם מדמות רוחכם שאתם מבינים בעצמכם כמובלע מעכם ובמכוסה מה שלא הגיעוהו החכמים והרבנים השלמים כי אם לאחוך ימים אחד חושבים לעומדנו מבלי מלמך על רגל א' כאלו הוא כיוט א' או כיוט ק' וכוד שאתם חושבים בלבבכם לפ' שאין למנות מבת בוס · ח"כ אחובה השלמה היא פעל הבטלה והבדברים החלה קשה ומרים מבל אחיעה קשה אחרי אחת כל מעשה החדש עם אלקים לעשים · הח אלו בשכל וכ"ל אלו בנוקן ר' ואמיתנו השלמת מעלים בב' חלק העניים ר"ל המישכל וגמ"ש · אחת המ' אכלות כולם הם סובבים על קוטב א' ואות שוה בלל אחכמת ומדות והיא האמונה כ"ש כמ"ש אחן ואחזתו וסוא כל אחקדמים הנמשכים כוה אשר מכללם ידיעתו ואמונתו והוצאות בורא עולם ומנהג הבריות ונומל ושולח וכבר נתבארו כוה כמה ספרים מלבמי הקונות ואחבמי ישראל ר"ל וכללו כל ז' בי' בעיקרינו הקדושה · והכל אלו במעשים וקוה עשית הצוות בלא אחר בלי כוונה בשעה ואל מעשה · ובאמי אחכוה אלו אחשלם נפש שלימות נמורה אם תשיגם ותעשם כהונן וכשורה · ובזה הם נחלקות מעלות בני אדם כנ"ע כפי היותם שלם במעשיו וכחמונתו ואמנתו הוא מתבאר לחבן בכחב מקומות אחר יש נחנרון לחלק אחשאם על השלמי · כאשר בחלק המעשי אם עושה דברים לשם פועלם הוא משיג חיי עד ומ"ל אין לך מניע בחורה שאין חי עולם הבא אלא בה · וא"ה לא עשה מעשה אך כל ימיו במוכלות ובטילו מצוה א"ל עשה לא יעשה חלק לעצמו הוא כי אם יחיון לו שיחיון שאקבל ה' אחר ואין לא קרה ק"ם ולא יפעל וכן בדלם · אף הסיג האמוכלות והניע לאכילת האחרון לבא עד מכוחת החלקות ולהאחין בשם כרחוי להאחיכו עם חלק האשעי וזה הקרחת והמבדרים וון היא הירדנים ב ליוכ אם האשיגה על שלימות ולכיכך אחחל נה במדרגות לע"ב כפי האחלי האבנה והמעשים שאם בוספ מוסיפים לו מדעתן ואם פחת פוחתים לו והעליה ל' היא הבנת האמים לפי שאם וה היא לדור בה' שכחוב ויורשתם בה כמ"ש הרמב"ן ול בחשוני האורח שלו וכם האיות שאי אפשר וכן לחב מ"ם מירי הרמב"ן ז"ל בספר זוכר הדקיק ועיד שהדבים ת"ת בגעיו ישראל בחרן אם כלם ניטוב"ל ומרע"ה לזה היה אחפלל ונכנס לנכנס לה כמו שכוכר בחם"כ בוחה ת"כ בין ת"ת בין ע"ה רחוי לו להסחדל בזה שאם ע"ה הוא יוסין מ"ה ול"ם וכ"ש אם ת"ת הוא שמוסיף מדעה ואף לפיות הדברים בדוקא כתבתי אני שאין להכריח למוש ולחלה לעלות לפי כלם דברי הר"ל בעקום סרנה וכל מ' בעיתו יסבר אם רוצה לסמן עיניו ובלה ואם לאו יחי' · וכו' בירור"ן כל הדברים בקיצור אחעיר ואחה דע לו:

דין בא לפני בית"ד מ' שאין לו בעל הקרקע מ' ומכרה את שלח מכרה מלח בדעתו שאם חיללה לח' והלך הבעל

להקדיש לפעלות לח"י ומפ בחצי הדרך וכמו הורסים לערער עליה.
ודאתי שהמחכם היה קיימת לפי שנעשת בכלכה ומפ שכתבת עליה שלח ממכור חלח ברשותו וחכ שהמכור חלח ברשותו חינו מכטל המתנה כל זמן שלח מכרה בחייו ומפ שהמתנה עליה כך חינו לח התנה הדין היה כך שלח ממכור בנכסי מלוג חלח ברצונו ומפ כי המתנה הוחת מין הכעל כירות וכ"מ יש לו פירות כלחיתן בפ' חזקת דהנותן מתנה לחשתו קנקה ומין הכעל מוכל פירות חכל מ"מ שם ממה יורשה כמ"ש הגחונים וכן היה בחדושי הרמב"ן ז"ל וכם הטורים. והמידע לחו כללו עלמו נמיחו ליה וחשב הכעל שפיה יכולה למכור לפי שהנה עליה שלח ממכור חלח ברשותו מבני זכות ירושתו חו שם תעלה לח"י שהיה וקוה חייבים לעלות שם וכל"ח משם כיפה לחבירו לעלות בשמינו רופה כדחיתה בסוף כתובות וכשעלה הוח שם יכול לקנות בחותם מעות קרקע ושם תמות ירשנו ועכשיו שמת בחייה נסתלקה רשותו מעליה ולח נשחר לורשיו שום זכות ולפי יכולה היה עתה למכור ולעשות ברצונה שהרי בבר היה שלה, ולח היה שם לח רשות בעל דרבינ עליה כחריש ועכשיו שמת נסתלק מעליה ויכולה למכור ואפילו שם התנה שלח ממכור חלח ברשותו חו ברשות יורשיו המתנה היה קיימת חלח שחינה יכולה למכור חלח ברשות יורשיו חבל חחר שנח תלה ברשות חלח בו בלבד הדין היה שחין ברשות יורשיו לח ולח ליורשיו.
וכדחיתח בפ' המוכר מת הבית וכפ"ק דקדושין ומפ"י ינחנו בדרך חמת:

בנאה

לוחיק תלמידנו ר' דוד הכהן נקרי:

שאלת ד

נזו"ח היה לנחונרו בבד כותל בית הכנסת וכבותלב בית תלונות להחיר למקום והחלונו הסם הם למעלה מנג החורות ונעתה קנה ישבב החיר חורן חורות והוח רוצה לבנות עליהם בית דירה והוח ם הם חור המקוה הם כחן בעוי ובונה וסותם ושוקה מחתר שהיו חורות ונג מסוכם לח היו בזק ונעתה כשרונה חין מונחין על ידו חו נחמר שהיו חלונות חין לסתום חותם. ושוב נחמר מחתר שהוח המקוה של רבים דינו כבעי רש"ר שהחזיקו חין לסתום חותם ומין לסתום להם חורה וחיב ליתרחק כנין חרבע חו לח:

תשובה

מדין רוסי עיניך ביכר שכבר עייכת בם' חחשון משכט בדינים הללו וח"מ כדי להנדיל תורה ולהחדיר בעלה ומתן כמה בזה ומומר שבנדון הזה כריך להקדים מ' וכ' חלוקות ומתוך שהקדמתם וחלוקות יולד לנו הדין ב"ה היה לעיין מנד החלון בעמו וכריך לעיין כי מכ' דרכים הם מנד חיכותו. וב' מנד מנכו. והחלוקה בב' מנד משיני החלון וכריך לעיין כו מנ' דרכים. הח' מנד הקדימה. הב' מנד חוקתן של רבים: הג' מנד שקנחו מנוי וחחר שיתבטר זה נכחר מה דיין בחלון פותח כפ"ל ההקדימה היח שדבר יחוש הוח למעייני ההלכות שמחלוקת קדומה היח בין הרחשונים ז"ל מי בעי בכלהו חוקות טענה חו לח: דמקנת רבוותח ז"ל סברי דלחו בכל מילי בעינן טענה חלח בדבר שיש כוכיוק בנוף שקרקע חבל ויוין וחלונות וכיוצח בזה לח בעינן טענה והו דעת הנחונים ז"ל וכן נרחה שהיח דעת בעל העיטור והר"ח ז"ל וכן כתב הרמב"ן ז"ל בספר חוקת נבי חלון המנרית ורבוותח מחרינו ז"ל סברי דבכל מילי בעינן טענה וחפילו בחלי דליכח היוק בקרקע וו היח דעת ר"ת וועלתו מחכמי נרפת ז"ל וו היח ג"כ דעת הרמ"ם ז"ל והכח לדעת החומרים דלח מהני טענה דסנלונות כלומר לפניך פתחתיו ורחית חותו ושתקת וכריך טענה לומר חתם מכרתם לי חו חתם נתתם לי כריך בחוקה וו ג' שנים שכל חוקה שהיח בטענה נריכה ג' שנים וכריך שיחמר שטר היה לי ונחבד לטעמת דחזקה הוח דעד חלת שנים מודפר חינים בשטרים כדחיתח התם בפ' חוקת וחחר שהדברים היה ברח דלח בעינן כוויון בחלונות טענה דחתם כתבו לי וחתה מכרתו לי ושטר היה לי ונחבד משום דחפילו מכרוהו חו נתנו לו חינו מכור ולח כתוך דחין כתוב עליו שטר דהוי כחויב דחמרינן בחוסבתה בחבוב הם רשים ז"ל בפ' המוכר חת הבית חלרו חינו מכור שיהיו מעיירו וכיון דחינו נחבב ולח נרחב עליו שטר בסלונותח שני דבחלי בו ליהדר ולרי חינו בך שטרח וכ"כ הר"ן ז"ל בפ' חוקת וכן יודע שחיקת חלונות וכו' שלח חמרו ג' שנים חלח משום דעד ג' שנים חיהדר חלוי כשטרח. משמע מדבריו דהכי נוקין לחו בני שטרח ניהו וכיון דלחו בני שטרח ניהו חסוקתייהו לחלתר וה"ה כחיו נחון ז"ל כתב בם מקח וממכר דכל דבר שנמכר נריך שיהיה לו ג' מרחיקין מורך ועומק ורוחב והו נדר הנוף מ"ב דבר שחינו נוף חינו מוכר וכ"כ בעל העיטור ז"ל בחות יוחר והו נד

דממדינת קלו וכן ממרו שיש להוכיח מהירושלמי • ור"ת ז"ל חשב כי ממרו ר"ש חור בו בסוף ימיו וכך היה סברת מ"ז הרמב"ן ז"ל וקריבו כ"ר יונה ז"ל וכ"כ הר"מ ז"ל כ' יש שכלים וכן היו סברת בעה"ט והמשיח והמתין כזה ודרכי רמזותיהם מדוך כרכה ולא דעתי לכוותכו רבי שלמה להחזיק עליך הדרך • ומיהו הרמ"ם ז"ל כתב בשם תשובה ר"ח והרמב"ן ז"ל שמה שממרו בחלוץ שמין חוקה דוקא שחינו נמנע מלבנות בפניו מבל שם ממר לו שמום חלוץ מפני היזק רחים מין שומעין לו שביר היק • מבל הרמ"ם ז"ל כתב בחשו' שנריך לכתחו כיון שמין לו חוקה וכתב הרמב"ן ז"ל דלכלהו כירושי לעולם אין חומרים לו לבעל החלון לשום שכיון שהחזיק בין מלשלה בין מלשתי בין נוחים בין מנוחים • עוד כתב דממרי דמין לו לומר לו שתו שיכול בשחלך לבנות חרבה ונמנע חלון בחות לחניחי ומיזקי ברחייך ונם חזקתי להרחיק מבנוך חלוכך ר"ח ושם חרבות נחנו לבנות דממרו בירושלמי וכן כתוב נמי בכל חוקת נבי חלון • רבוחה חחריני חומרים שין למנעו דחתי דחתרינן שתם נבי הרחקת בור חן המר ושלשים ינ"ת חן המקום ברחוי לבחל בדיחת שתם בחילת דרבת חו חלון מהמקום הרחוי לבור לרבנן היינו חפני שזה החזיר חת הבור חלו היה שם בור חבר חוץ הוח לו וכן חלון חלו היה שם בור ושפים ונפת חלו היה שם בחל חוץ הוח לו וכן חלון חלו היה שם בור חוץ הוח לו וכשיבנה בחים חזחיר הבור ישחר שם חזוקי לעולם חבל בפותת חלון חינו חוץ שחלו היה שם לחבירו חלר כנגדו חין החלון עכשו קרוי חוץ חבל חלר חבירו חלח בני חדם החליטים בי שם החוקים ברחייתם בחבר • ר"ל כיון שחין הסחק חלוי ברחייתם כל זמן שחין שם רחייה חין למנוע לעשות החלון וכיון שחינו יכול למחות מע"ג דהחזיק לח היה חזקה וכשיבנה זה יכול לסחור לו חלונו וכתב הרמב"ן ז"ל חדם רשחי לעשות חלון בחות כנגד נגו של חבירו חלח של חבירו ויעשה לפי שעתה חין חדם מתעסק בו וכשירצה בעל הבח לבנות יבנה כדרכו ויסתור מורו של חבירו ולפי שחין חוקתו חוקה עכ"ל הרמ"ן ז"ל:

הדרך כל מה שיש לעיין מגד חוקתן של רבים בל' המוכר פירות לחבירו שנינו מי שהיתה דרך הרבים עוברת בחוך שדהו ונטלף ונחן לתם הבל מה שבחן נחן ושלו לח הניחו וחלך יהיב טעמח בנמרח מחום דחמר שחזיקו הרבים בחור לקלקלו ומיהו לבע"ב חמניח חת הבל • וכפ' חוקת שנינו חין מיניחי' זיז' ונוטרקות לר"ח חבל חם רוצה לנעוץ יחד יחד • וחיבית לחו בנמ' בעם ולח הניחו חבו שיחזור להניחו ומחמי' התם בלבוחיה כ"ע ל"ל כי פליני בלהחזיר בוחלים למקומם דוכי יוחנן חמר דחינו חחזיר חבום דר' יהודה דמיבר שהחזיקו בו רבים חבור לקלקלו וכפ' לח יהפוך חמרי' רב בפח ה"ל הנהו דקלו חבורח דרב הונח בריה דר' הושע יול חשכחיה דהוה קח חציר וקחין פרשים וכו' חמר רב פפח חמרי ליה טובח ולח יבלי ליה עד חמרי ליה לח חבר לה חר להח דחמר רב יהודה חבר שהחזיקו בו רבים חבור לקלקלו ולכחורה הוה משמע דבל הוקחן של רבים הוחו חוקה ושבור לבטל זכותם: מיהו רבי שמוש ז"ל בפ' המוכר פ' לפי שהרבים עשו הדרך וחקנוה להולך והבעלים ידעו ושתקו חיבור לקלקל דלועולי לרבים מחל • משמע דוקח בעורח מחילת בבל בנולנותה לח וחבי חמרינן נמי התם בפ' בחא ח ורבים נולני ניגלו בחמים • והרחיב"ם ז"ל כתב עלה בפ' בחניח חת הבל דוקח שהחזיקו בו בריחות בעלים בי בנון חומו שחתן לתם הדרך בדנונו חם חב"ד רוצה לחוור ולקלקלו חסור חקרקושא ז"ל כתב בפ' המוכר פירות בנון שהחזיקו בו הרבים בטענה בעין משנתנו דמיבת לבי בחל עין ומחזיקים בדרך שרחו לתם ומיבת דיחה להו ברחיחה ומיבן חבים בחליפין ומין לומר בין דלח ניחח להו לבלהי בחלי נבטל דכיון שהחזיקו בדבי חסור לקלקלו חבל לעולם רבים לחו נולני ניגלו עכ"ל • וכפ' חוקת נמי רחב עלה לתם ח שבתבת למעלה ז"ל קשיח לי בדבי חמרי' חסור לקלקלו וחין חדשין בדיבוחי חחיבו בי רבים נולני ניגלו וחיבת למימר דלח שייך נזלה חלח בדבר שנולים ממש חחחלה שלח נחן חחילה לדעת חכל • שנחן חחילה לדעת בי הדר ובבי למשקל הסוח מידיו וחן ברבים ומיבת לו בדרך שנטל לח חקרו נולני ומסור לקלקל חוחו דרך רמ למדת דלח חמרי' חבר שהחזיקו בו רבים חסור לקלקלו שח בבחת לידם בחיבר חבל בל שלח בח לידם בדבי ובבזלנותת

הדרך בל מנך שקנחו מנויין בפ' חוקת חמרינן ישרחל הבח מחמת

נוי דיינו בנוי • וכתב עליו הרב בעל הפיטום דקדו חות בנוי דחמרינן בבל דוכתא הוה בחלו בח הנוי עם ישרחל לדין והכיח ישרחל ונו שבחו לעניך לדין וכו' ממשע מינה ישרחל שיש לו חלון על חבירו של נוכרי ישרחל חחר וקנה בחיבר מהנוי שבדיניהם היה הגר יכול למחו דבי חחת לידיה הוחה חלון בחיבר רח חחת לידיה ומע"ב דנולה של נוי מבור בהפקעת זבותו בוו דלימה חילול כ' וכן כתב נחמן ז"ל וכ"ב חלמידי מ"ר יונה בר חברהם ז"ל חע"פ שחין כן סברת הרמ"ם ז"ל: נמיינו למדין מן הסהדמה שבחוקת החלונות לח בעי"ב שנים ושע"פ שיש חולקים על זה הדעת ורחוי לסמוך • ולמדנו מן הדרך הח' של חלוקה רחשונה שחם החלון היה נדולה שרחשו של חדם יכול לוכנס בה יש לה תנחים יתבררו חחר זה ושם מין רחשו של חדם יכול לוכנס בה ושיה עשוים לחורה כגון שיהיה נרה חבחון ורחבה חבבים חו שיהיו עליות לוכנים חורה חחים חחר חו שחין עליה חקרה ומנולה לשמשים לה חוקה • ושע"פ שיש דעות חחרות על זה רחוי לסמוך וכל שיהיה חמלה חקדם של לשכה לעולה יש לה חוקה כלות חבחן חבין לה חוקה ולמדנו חדרך הח' של חלוקה רחשונה דחם חבחלוקה הח' חחם היה נדולה שרחשו של חדם יכול לוכנס בה כיון שחם הוח חבחלוקה חבל לעולה חבל חין לחשה יש לו חוקה כלות לעשות לחורה ושם חין רחשו של חדם יכול לוכנס בה למטה חל"ים חוקה למעלה חין חוקה ושע"פ שיש סברות חחרות וזו הדחוי לסמוך עליו • ושחי דחמרי' דחין לו חוקה דוקח חם רוצה לבנות בנגדו חבינו שחינו דיך לסרוק ד"ח חבבל לח לסחום חלונו ודיוקח חם חין שם חיוק רחיה חבל חם יש שם חיוק רחי' סותם • ולמדנו חדרך הח' של חלוקה שבשבח חלון ע"ב סרבם חונג חסוגיא חינה חוקה ושע"פ שיש חלוקים עליה זו וכן חדרך שסומכים עליה • וחדרך בב למדנו שחוקתן של רבים חינה חוקה חלח חם חחזיקו ברעון הבעלים חבבל בנולותיהם לח • וחדרך בנ' למדנו שבל זה חינו שיך בישרחל עם ישרחל חבל ישרחל שקנה חבינו חוקתו של ישרחל חבירו חוקה חוקה בל שיש בם דין חוקה:

הבלל העולה חוה בקנרה הוח שחוקת חלונות חינה צריבה טענה ולפי חוכה נראיה שנים שבל לח בל החלונות יש להם חוקה חלח חם החלון נדולה שרחשו של חדם יכול לוכנס בה וחיה חוץ ד"ח חבל חם היה למעלה מד"ח חבבים חע"פ שרחשו של חדם נבנס בה חין לה חוקה • וחם היה עבוה לחורה חפילו היה קטנה בראש חמה בנבך שרחש הנעל יש לה חוקה בין נבוה בין נמוב וחדם יבול לעשות חלון לתוך חרחבו של חבירו ולפי חין לו חוקה ובעל בקרבה בשבח לבעות בול לסחום חורו בפני וחזקת הרבים חינה חוקה שלח חם נעשת בשיתר וישרחל הבח חחמת נוי הרי הוח בנוי וביון שבבה ישרחל שקנה חחלון בשעת חרבות הנוי שלח היה יבול לומר הנוי לסחום ישרחל שקנה חבנוי חינו יבול למחות בו שבבר ובם בישרחל ומיהו בחלון הנוי שחין בה"ד חוקה חע"פ שקנה חבנוי יבול הקונה לבנות ולסחום חורו בפניו שלח חמרו ישרחל הבח חחמת נוי הרי הוח בנוי חלח בחח שבבר וזבה בו ישרחל בשהיתה ברשות הנוי וחלו היה ישרחל במקום הנוי היה בישרחל יבול למחות בו בדינו והנוי חינו יבול למחות בו בדיליהם חבל חלון בוחת שחפילו חינו יבול למחות מטעם שחין לו בה חוקה וחין שם היוק רחיה עחה מ"ל לח זבה בישרחל בלום דבר ולח החזיק בשל נוי עד שנחמר בבר זבה בו ישרחל וחין הקונה יבול למחות בו שחבי זה שקנחה חשחר ברשותו חרבה בחי שנים חינו יבול למחות בבעל החלון • מ"ב לעולם לח היה שם זבות לישרחל בחלון זהה עד שבלה החרבה ברשותו ורוצה לבנות ל' • לח זבה בעל החלון בלום דבר ובקנה הקודבה יבול לבנות בנגד בחלון ולסחום חורו בבניו • חר"ם בנוי חלוץ ומוכך • וכנון בדי עד בבך • ו' בל' בך בשולחן ערוך קנר ומוכך יסי מבירך בנוך ס':

שאלת ה

מי שנדרם לחבו בנטות מן בעדים לח היה יודע לחבו ושחם חחר בעדו במוכ"ה בלומר הבדו שחת חיום לומת חמנר בלח בני ובעים חת ורבים לדעת מה טורת חדין בזה:

תשובה

בפ' ממדש שנינו ג' ניטין פסולים וחם נשחת כולל בשר. כתב בירחם יהו וחין פלוי עד ס' יש עליו עדים וחין בו זמן • יש בו זמן וחין בו חלח עד א' הרי חלו ג' ניטין פסולים וחם נשחת כולל בשר • ר' חלנזר חומר חע"פ שחין עליו עדים ולח שנחנו לה בפני עד ס בשר וכו' חבבי חמבבי' בשחפבדי' בחין העדים חומרים בנט חלח חפני חקון העולם וחמרינן עלה בנחרת דרב זמנים חמר חנח וחמנים חמר לח חנח • ולוי חנר לעולם לח ח"ל בוכן ח"ר יוחנן לח חנח וחמנים חקנה הלבתח הבי דחם לח חנח חה למדת שבט הוה פסול ולח היתה יבולה להנשח בו לבתחלה חלח כיון שנשחת

שות

לא תצא וליכך המתיר חותם לישמח לא יבא עשה לפי שהוא החתום כמצות ר' פלוני חיים עדות כלל ויש כעט זה חלה עד ר' ותנן בדבר שבערוה בעי כ' ומון מנחנו מתירי עמ"ע חלה בעדות שעד ר' כשר בה וכני מוכח בפ' בתרא דיבמות ובכל עדות שבעולם כ' עדים לא מכשירי' בה עד מפי עד. וזה ברור: ח"כ כיון שפגט בעינן כ' עדים החותם במצות העד הסר עד מפי עד ויהי מי כתב מכני פלוני מתמתי במצות ר' פלוני העד. ואי לאו כתב כך מ"י עד מיני עד לא הוי והכתים והמורה היתר בזה לא ידעו ולא יבינו וכו' מ"מ אם נמסר לה בפני עדים כשר הוא דהא קי"ל כר' אלישער בריטעין דעדי מסירה בפ"ק דגיטין בפ' זה בורר חלה שלח שלח עד חלה עד מפי עד ולקלקלו לקחוב עד מפי עד תקנתו להכשיר הגט לפי פשוטו של פסוק. מ"מ הרי עברו על תקנת חול שתקנו לחתום בפנים בחתימת כף הקולמוס. וכאן מכוער הדבר לכתוב קלות ראש בגיטין ולהתעסק בהם מי שתינו בקו בהם וכם קשה לעולם יותר מדוח המגיל ובקונדס היו לכתוב חשבו קוחק לבית פסול ואינו אומר הרבה וכי בתדיר היו אלא היו מונחים ערים ואכילו היו במדבר היה להם להשוח לעיל כדבר שאינו מצוי ואכילו בפ"ק דגיטין דמשום עגונה תקנו ח"ל וכל דבר והידוע הרווים אי לעני' שכך רגילות החתם שלום:

שאלת ו

שטר כתובה יש לכיניכם שחתומים בו החתן והכלה עים ואחר בני חדם כ' אשר נתנו לחתום בו לכבוד. והעדים החתומים כשוף הם' החם בכתב ידו ואחריו במות פלוני בר פלוני הלוי הלך חפציו. ובשעת החתומים החם ה' לעיל' הלך ובשעת החתומים הוא מסתלק ואינו יודע כיון שמושים ב' עדים הרי כאלו כל השטר מעודות זו ובין עדים להוציא מדברי המפרשים ז"ל בפ' נוחלים נבי ג' שנכנסו לבקר את החולה וכוד שכיון שלא נמסרה לפם העדות לא יהבי דעתייהו לכל הלא המיון בעליהו עדות לא יהבי דעתייהו ואף לו הם היה לחותמים תובה בשטר זה אינו מעלה ולא מוריד כיון שהם שהיה קודם בשתובתה והיה מערערת לא' מן החותמים על תובה כזה אין חתימתו הויה לבטל וכוותו מש"כ אלו היה חותם עד כדאנן בסוף בתובות העורך על זה והוא חתום עליה כך חתמו יוכל הוא לומר יבול אני לומר שיאמר הטעי בח' לי והש' קשה מתשובה כיון שלא חתמו בתובת עדות לא קבלוהו ואינם מתשובים כו ולא ידעו מה שנכתב בתובתם וכיון שהשיגו כך אין נכשיר כדות' ובפ' נט פשוט נבי הרוקיע כ' שיטו' מן הכתב פסול אמר ל"ש אלא אין עדים לכתב אבל יש עדים לשטרת אבילו שיטה אי פסול. ואקשי' אין עדים לכתב דלמא כתוב הוא ועדיו בשיטה אי ואמרי לרבות בעדים הוא דבעי ומשנינן בל כה"ג אין מקיימי' אותו מן העדים של מטה אלא מן העדי' של מעלה משמע מהכא דאע"ג דחעלמא מקיימין השטר שטה כו עדים מרוב בשטים מהם אין מלמעלה בין מלמטה כמו שכוכיחו ר"ת והרשב"ם ז"ל בפ"ב דגיטין בפ"ב כ' כלומר שעדיו מרוחקים אין מקיימים אלא מן העדים של מעלה ואפי' נלמוד לומר שאנו שנהגו להחתים בסוף אחרי מי מים את השטר אלא מן העדים של מטה ועל כי דרכן למדו בסוף אחתם בחתימ' אין למדין מעדותו לפי שלא נהגו להחתים אלא לכוף והעד הב' ג' ב' שנים לאחתם אינו כלום שהם לו היה ההוחם במעמדו כשר לעדות אינו כלום לפי שהוא עם ע"ע וכשר בתבת לא זה בתובה בתשובת שחלוקין וכן שכן שהוא קרוב ואין עדותו כלום'. והוסיף הבעל שהחתימו לא החתם בעדות אלא היה שהיה שהחתם שעדותן על פה שרחם בחתימה עדות לא היה הבעל לבטל וכוות שאינו אומר אחזו לומר שבשעת עד החתם לגבות מהשעבודי אבל היה הבעל נאמן לומר לגבות מבני הרי אבל בחתם לאחרים בשודאתו אינה בלום בהחתימה בפ"ב בשובות:

הרשב"ש

נמצא

שטר כתובה זה אין עלינו תורת שטר לפי שאין בו אלא עד אחד ואפילו לשבועה אינו קם כדעת מקצת רבוות ז"ל מדאחרי' בירושלמי ובד"מ בכתב בלום קוח בתמיה. כמו שכתב הרמב"ן ז"ל בתשובה פ"ג"ם גבי ע"מ בכתב וכן הוא בשאלתות ובחזן בס' נ"ח. והדברים עתיקין במעשה הסברות ועוקים ואילו לדידן שנהגנו לכתוב בשטר כתובה שכל זמן שטרך כתובה זה יבא קיים וכו' אמר בפ' עדים כשרים לעולם והכעל נ"כ אחום בו לא מהני אלא לאהוי ליה דין מלוה בעדים שאינו יכול לומר פרעתי ובני מהני ח"כ הגמון ז"ל אבל מהשעבדי לא שהרי שאינו כפ' ג"ם הוצית עליו כתב ידו נוכח מנכסים בני חורין וק"ו מי עלה בנמ' ר' יוחנן דאי' הוחזק בתב ידו בב"ד דאחוני נוכח אלא מנכסי בני חורין וכן פסק הרמב"ם ז"ל פ"ו מה' מלוה ובתבו המפרשים דאם יש בו נאמנות והוחזק בתב ידו בב"ד נוכח מן היורשים אלא שקושא וב"ב בעל העיטור ז"ל וכן כחוב בס' החזן בסי' ס"ע ודוקא מן היורשים אבל מן הלקוחות לא משום דלית ליה קלא שהרי אבי בהוחזק בתב ידו בב"ד ר' יוחנן חינו נוכח אלא מנכסים בני חורין ואבי השמח המפרשים ז"ל דלית ליה קלא אלא בעבדי ב"ד לא בעבדי קלא ולא אבקי קלא אלא בעדים ואפי' מזמן הקיום אינו חורף ואף להחתים בו עתה עד ח' לא משו ליה שטרא שכיון שלא הצוידו כ' עדים בתוכו אינו נוכח מנכסים משועבדים לפי כשטעיל הרחשון פ"ל חד סהיד דלית ליה קלא. והב' בשחוחם ה"ל כאו"ח דלית ליה קלא אינו נורף ואף להחתים בו עתה עד ח' לא משו ליה שטרא שכיון שלא הצוידו כ' עדים בתוכו אינו נוכח מנכסים משועבדים לפי כשטעיל הרחשון פ"ל חד סהיד דלית ליה קלא. והב' בשחוחם ה"ל כאו"ח דלית ליה קלא וב"ב דחפסיקא להלכתא כר' בן קרקא דאמר בפ' זה בורר בהודאת אחד והודאת אחד הלואה והלואה אחד הודאת אחד הלואה הכל מבורף והו מלוה בעדים אבל מלוה בשטר לבנות מנכסי משועבדים לא. ואף לדברי הר"מ ז"ל שכתב בפי' ל"ה מלוה ובפ"ד מה' טוען שטר שיש בו עד א' אם טען הלוה פרעתי אינו נאמן היינו דוקא בשאמר פרעתי אבל אם טען לא לויתי נאמן וכ"כ בה"ג וכן היה בם החזן בסי' ל"ח ז"ל אבל אם טען לא לויתי אין העד נאמן ואין כאן שטר ואנן טעינן להלוחות וכ"ם לדעת הרמוים שיכול לטעון לויתי ופרעתיך. סוף דבר תורנא על כל נהדיו וגלה מצינו לשטר כתובה זה דין מלוה בשטר לבנות מנכסים משועבדים אלא אם העדים הם קיימים שיכולו ויכידו בפ"ד זה סוף השטר נמסר בפניהם ביד החתם כיום כיוצ"ב אחמו בו ב"ד ואם אין עדים קיימים אם יש עדים כאילו אחרים שזוכרים העדות שהרי נמסר בפניהם וקבלוהו הם ג"כ קודם מסירה ביומו ויודעים בפ"ד וב"ד וכיוצא בך:

במותב

תלמוד ערוכה היא בגיטין בחכא בי הוצא דחתימו לתתא כלאחריתי כ"כ ואסיקנא מלמא בפני עכ"פ השבר בכתובה דכיינמא דכתיב כתובה דנא ביומא מסיק לשטרא דנא ביקא דחתמה פלו בת ר"פ הנ' בכתובה ואחתנת בי דינא ובוקקנא לסהדותייהו דסהדיה ובקיאן יתב דמזוזה וקיימנא לשטרא דא למנכסי מנכסים משועבד ס מוחת קמי לפתוב בשטרא והיו הוא מחוטר ומקויים. ובדרך זה נשתר לשטר זה אין שטר למנכסי בית חמנת קמח שהרי קי"ל כר"ח לף בשטרות דעדי מסירה כתחתונים. שם חולקים ואומרים דוקא בן טון מכל לא בשטרות דיוכי הפשטוט והאחרונים ז"ל והרמב"ם ז"ל מכללם פוברים דאף בשטרות קי"ל כוותי'. ואם אין העדים קיימים ואין שם עדים שוברים שרחו המסירה מן אין תקנה לשטר כתובה זה אלא מיפוה זה לך שיכתבו העדים תחת חתימת של עדים הראשונים כלשון הזה:

בפנינו

אנו עדים החתומים למטה קבל עלינו הבפ"ם הנ' למעלה בכתובה כל דברי השטר הכתוב למעלה אית בחותם תיבה בחיבה בה"ג ובמשפטיו וכוונותיו בתבנו ואחתנו ואסרנו בית בפ"ם הנ' למעלה לחיות בוחה לחיים ולוחות ומה שיהיה בהשנינו בכך וכך וכו':

וצריך

לכתוב בי ומו כדי שלא יטענו בנו מומן הראשון ויוציאו העדים תחת שטר א' שלא יכתוב בשטר א' כדי שלא תהיה חתימת הכתוב תחת שטר א' שלא יכחוב בחתי שטר או ביותר משטר א' דשטר הבא הוא ועדיו בשטר א' כדאי בב' שטין כשר כדחיתח בפ"ג"ם פרוך ללא תהיה השטר כלה בלחתי שטר אחד אלא יותר משטר א':

ומכל

זה תוכל להבין גם לענין שחלוף החתרת שחתם בשוטרין הראשון בפ"ם עד ואחם השוטרין האחר בפ"ם שוטרין ולא כתב עד ובכוף חתמו העדים שבד הראשון חתם בכתב ידו והכד בפ' לחר בשבולו בחנות ה"ם עד שהדבר ג"כ ברור שאין חתימת השוטרים שחתם עדי בלום שחם בחורת עד אחם לא חתמו העדים בסוף אלא נראה שהם שלא בכוונת עדות אחם כך שלא יהיו לעדות שאין המלכי להיות השוטרים להיות עדים ואחם חותמים שלא לשבוד בעלמא ואראים שלא יהיו אחרי השוטרין עתו להיות עד כמו"ו החלוקים אם לא שיהיה הם קרוב וזה שאחם היה עד בלה שלא שלף היו אחי אומר שלא בתורת עד אחם. ואם הומיניהו להיות עד לאחר הוחמו ב' עדים אחרים כיוצאין יהיו מנהג להזמין ג' עדים ע"ם אני אומר עשתי בתובות אלו דרך ר' לעשיה

ושוין הן בדיניהם ותקנתם של זו כתקנתם של הראשונים ואינן מדברים
מתוקנים כך כ"ל וחתמתי שמי פה שלמה בן שה"ב רבי שמעון בן החכם
ר"ן זלה"ה:

דין ז בענין שעבדה שנטל היום מי שידוע לה ניחא בעיני שחינו
יכול ליטלה עם הלוה כשטר שהוא יוצא ב"ד על מנת שיכרך
ויטול ויעכב בתחלה ואח"כ נטלה עובה משום כל מוסיף ואחר
הענוע דרשטון יכול הוא ליטלה עם הלוה וכ"ם בשעת התקפה אח"פ
שאחר שמקיפין בלוה: ואת דאמרי' עלה בפ' לולב ובערבה ונטלת בפני
עצמה היינו למאוח שלא ליטלה עד שבה אחה אחד מהם עם הלוה שיהיה
עובר משום כל מוסיף אחר שאין במשמע וזה שלא במשמע שלא
מיטול עם הלוה כלל ומשמעותו הוא שלא יהיה דבר אחר עוטל עמה
וכן פרש"י ז"ל בלומר שלא ישול עם העדבה פרוע חורמון או הדם שוטה
או ענן זית מכל הדין הזה שאמרתי שבשעת יציאתו בלולב אם נטל הערבה
הוי עמו עובר משום כל מוסיף ואחר עבור מנוחו בפסח בשבועות ובשאר
שהקפה שנטלת עם הלולב למדתי ממ"ש הר"מ ז"ל בחפורו כי המוסיף על
פ' ערבות עובר משום כל מוסיף כמו שנוטל כ' לולבים וכ' אתרוגים אחד
בהדם מוסיף וכמו שיראה וכן הוא דעת הנחוכים ז"ל והרשב"ם ז"ל בתשובותיו
וכן כל האחרונים אע"פ שיש קצת רשטונים חולקים ונתנו טעם בדבר
המוסרים כי הדם הוא יוצא מן הכלל ואינו בכלל מוסיף כי והדור וכל
אין כן משום כל מוסיף אבל הערבה אחין בתוספת אלא נוי והדור עשוה
על המוסיף על המחויב בה עובר משום כל מוסיף: ובפרט ערבה של
יום ז' אמרי' דנטלת בפני עצמה: וכפרש"י ז"ל שאינה נקשרת עם דבר
אחר וקי"ל נמי בלולב דמ"ל אגד בלחיתת בשם סופה ובפסח שנהדרין בפ'
אלו הנאנקין ואמרי' בש' האוסרי ב"ד לעבור בזמנו לא בעי פרוש ואלא
בזמנו בעי פרוש וכל שעברה מ"מ הוי כלאחר זמנו וכ"כ רבינו ז"ל
ומלמדנו מזה כי בשחרם נוטל בלולב יום ז' בשעת יציאת י"ח שאין נוטל
עמו ערבה נוסף על שאים שבלולב ואע"פ שלא אגדה עמו ל"י שבשעת
הערבה ליכא כוי ולולב מ"ל אגד: ואע"פ שלא אגדה עם הלולב עבר
משום כל מוסיף כל שנטלה בפחות וכן הוא ב' הנאנקי ובערוכין בפ'
המוכר תבואה מוכח נמי הכי שאותה נטילה הוא זמנו של לולב שהרי
בשעת יציאת י"ח הוא נוטלה עמו וכל שהוא זמנו לא בעי שיתכוון
להוסיף על המצוה אלא אע"פי שלא נתכוון להוסיף עבר משום כל מוסיף
ואמה שפרש"י ז"ל שנטלה בפני עצמה שאינה נקשרת עם דבר אחר ולא
פי' שאינה נטלה עם הלולב משמע דס"ל ז"ל דפשיטא ליה לאלמודי דאינה
ניטלת כלל עם הלולב אפי' בלא קשרה משום הבאה על כל מוסיף ולא
בא התלמוד לפרש לנו אלא שהערבה בעצמה אפי' כשניטלה שלא עם הלולב
אין לו לקשור אחרת עמה כדי שלא יעשה אחד עשרים אלא אם כן להוסיף עמה דבר אחר מוסיף: לפי כיוצא בזה שלא יקשור דבר
אחר עמה לכל עם הלולב ונעשוע רשטון שכפר ונאו י"ח אם ניטל הערבה לבדה
להניח פחוצת היום הזה ע"כ אמר ובשלת בפני עצמה כדאמרי' נפי שופר
ותוקעות לכל אחד מיוחד ומדריך ביומא דיומא דליכא פי' דליכא חכוה
ומע"ש דיהד וכשעת התכשט שהריך לחבוש בה משום מ"ם כבכ"ם ושלא
בפני עצמה וצ"ע כנ"ל:

דין ח בענין סוכת הסוחר שנקלקו בה תכמי הדור ז"ל שלבנינו ים
מכשירים ויש פוסלין ולכל זה תלוי בדקדוק לשון המשנה ז"ל בפ'
היכן דאמרי' התם ס"ה בה שלולה בסוכה תכשיט כל שהוא בישראל
יצאו בסוכות מכאן שכל שאחלת רואים לפוסלה מ' ופרש"י ז"ל ות"ח שהחה
על כלם דהלכה מטו פרושה לכל אחד ואחד אלא ע"י שהלה ועכבו בתוספות
שלא היה לכך דכיון דכתיב בני סוכה לך משמע מכל לה של סוכות
דהמוכח בה רואים בני בני מרומה וחלה ופחה וטובה נמי דתשיב התם
פי' לכיוצא בהני סוכה מיהת רבויי ומעוטא: רבויא מכל המוכח ומעוטא
מהא הסוכות תעשה לך ואיהת מיעוטא מתעשה לך של סוחרים ובפ' רואים הנו כל היכא דכתיב לך של סוחרים ובפ' מעשר בהמה מעשרי
נמי בהמת הסוחרים שעשוים מן המעשר משום דכתיב בה לך כדמוכחים
התם: וכיון דסוכת הסוחרים פסולה לית היא בריך רש"י ז"ל לטעמא דלא
מטו פרושה לכל אחד ואחד אלא משום מטי פרושה לכל חד וחד פסולה וכיון
דאיכא לאוקומי מיעוטא דלך כשל שוחרים ליכא למיפרש דכל
האוכל אלא בסוכה ואע"ב דנוכל כמי פסולים לה בנמ' ממיעוטא דלך
הקי"ל דחד קרא מוקמי' ליה בחרי שעמי ולא מוקמי' תרי קראי בחד
טעמא כדלאמרי' בפ' דיני ממונות וכיון הכי הוא לית היא בריך רש"י ז"ל
לטעמא דלא מטי פרושה לכל חד ואחד ובינוחר"ן ז"ל לטעמא
שאמר שהוא כי היכי דלא נוקי רבויא דכל האוכח ביסרא"ל לרבות של
שוחרים ומיעוטא דלך למעט שהלה כי היכי דבפ' רואים הנו מרבינן נכי
גיזית טלית של שוחרים מדכתיב על כנפי בגדיהם ומיעטינן שהלה מדכתיב

כשוחך כי' דכניסית מיכת הניית ויושטת ועל בגדי בגדיהם הוי רבויא
דבגדיהם משמע לטון רפ"ם ובכוחך הוי מיעוטא דבשמין משמע לטון יחיד
ורבויא דבגדיהם מוקמי' לה בכל שוחפים ומיעוטא דכשוחך מוקמ' בשהלה
ומנו כל שנמנו הוא לרפות שהלה נבי סוכה מכל האורח: ומי תיתני
לרבויי שהלה מטעמא דפסלה דשוחפי' תתי למעטי' דכל האורח לית ביה
של שוחפי' ולמוקומי מיעוטא דלך בשהלה כדעבדינן נבי ניזית: ושפי
דרכינו לעולנו מדפרי רש"י בעל התוספות ומהכרע הר"ן ז"ל כבי מה שהבנתי
מהם ס"ל דסוכת הסוחרים כפסלה:

ושמעתי כי כריב"ם ז"ל היה מכשירה מק"ו דחם שהולה שחינה שלו
כשהיה כ"ם של שותפים שיש לו חלק בה: ומ"מ שחין
משיבי' את הקרי לתחר מותי מכל תורה היה וללמוד מנו ברייכוים וק"ו וה
ק"ו פריכא הוא חון מן הכיוצא בהשהלה כלה שלו כל יתי שהלתה מ"ב בשל
שותפים שהינה כלה שלו ובמקום שהוא יוכב יש לחביבו חלק בו: ועוד
דהשהלה לה הקפיד עליה וכשל שותפים כל עצמה לה בחנו להשלה חלה
כדק"ל מהדר דחי נו יתוה לה דיכא ולה דיינה דפשיטא דחילו במודר
הנאה מית כמן מ"ד דתור מודר בדחיתה בפ"ק דשהלה ובפרים פ' חין
בין ומפי' לע"ד מכור היינו דוקא בנכרים משום דקא מפני ליה ועוד
דקא ק"ל כי"ט בפ"ק וב"ב במרת דבדחוריתא ליכא בריבה בה לוטעית
וכן בפ"ק דחולין וכשם ערוכים בפ' בכל מערבין ובפ' חוקה ובפ'
שור שנגח וב"ב חורק בב טין". ו"ל עב דבנדרים פ' השותפים משמע לכאורה
דמיכא בריבה דתנן התם ק"ם זו זקים שבדין וק"ם זה מחוייבים ליכנס לחבר ר"ח
בן יעקב חומר זה נכנס לחוך שלו וזה נהנה לתי' שלו ופסק התם רב הונא
הלכתא בה"ל והוו ליה רבוחא טובא דהכא משמע ד"ם בריבה ופריקו
בה כמה ברוקן: והטוב שבכולן הוא תירוצו של הר' חברכם הנדפסו
ז"ל דהתי בריבה דהכא לית ביה כריבה דעלמא וח"ע דפשלמא קי"ל דחין
בריבה בכא שהני דהויא חבר שתין בה חלוקה דאי בים בה דין חלוקה
חולקין ואין דעל בריבו של חבירו קנייה לו החנה לכלך בגולה שהרי
חינו יכול לחלוק וחתן בה לחבירו לסחרה עליו דחין חדם חוסר על
חבירו חת שלו:

ומה שהחזיק שבחת וו לע"ד הוא מה שעינו בפיסת דמחני' ושניהם
מחזיקי להעמיד הריטב"ם ותנור ונדל תרנגולים ור"ח כ' נמי מתני לה
ומי מיתת דס"ל דיש בחזיק וחכא בחנר שיון דין חלוקה לירגם בה
שהני מטעמא של ר' חברכם הנדפסו ז"ל ול"ד לפוסה דפוכח קפידת
דהחמכת הוא דכתי' תעשה לך וברשי' כל סיכת דכתיב לך למעוטי של
שוחפי' וכיון שק"ו של הרב ז"ל הוי בריבה סוסה הסותפי' היא פסולה
כדעת רבותינו קדפקים ז"ל ור' החון ז"ל וכ"ש שהביאו הר"י ז"ל בכי כ"ל
כמו שחזרן דברי הר"ן ז"ל יוכולני ומשמע שכך סיתה דעת הר' הסדחי
בה יהודה קרשקש ז"ל ותלמיני מגדולי הדור ר' שלמה בן החב ר' יוסף
דשמשתרי ז"ל ובויתי להסכים לדעתם ולקיים דבריהם:

ותו לא מידי:

דין ט שמה מון לו שברים את בחתך מב' דהכים הח' בפתח ושפני
בחרטה ופתח הוא שיחמר לו שחכם לו ושמע דבר פלוי
נשבעת שם תומר כן מין ממנה לו ושם חמר לא מתיר לו:
כנון מוחה שהיו פותחים לו לחדם מן הכתובים בתירה ואומרים לו
חלו קיית יודע שחמה עיבה על לח חקים ולח חטור ולח חשנה את
חחיך בלבבך ותסבה לרעך כמוך ואי חחיך עמך שמה יעבי ואין חחה
יכול ל' רנשו ואומר חלו הייתי יודע שבך לח הייתי נודר ה' מתירים
לו: וכן הפתח וכן חומרים לו חלו קיית יודע שלמחר חומרים עליך
כך הוא ומשמע של פלו מגרש את נשיו ועל בניתיך ייני חומרים בנוף
גרושה בן ומך רחתיך חמן של חלו לחנדרם ואמר חלו הייתי יודע לח
הייתי כודר ק"ו מוחר כלימה מחיירין לו וכן פחח וכן בחב כרמ"ם
ז"ל בפ' חה שבועות מי שנשבע ולח ניחם על שבועתו ובמה לב"ד חם
ריחו ב"ד וכו' פותחים לו פחח וכוחמים ונוחנים עמו וכו' פיצד בשבע
שיגרש חת חשתו חו שלח יהנה מנכסיו וכו' חם חמר חלו ידעתי לח
הייתי נשבע מחיירים חותו וחם חמר חע"כ לח ניחמתי ורופם חני
כלל זה חין מחיירים לו ובוה פריך שלח יהיה נודר חלח שחוחו עיון
היה מניו והיה מכוסה ממני ונעלמה ממני שנודע לח ניחם אבל חם חומו
דבר שרוחה ליחמל עליו לח היה מניו בחומו עת חלח שחלב נולד
בנון שנשבע שלח יהנה מפ' ונעשה סופר העיר כיון שנשבע הנדר לח
היה כו' ונעלם מני חלח שח"ב נעשה סופר חין מחיירים וקשה על
זה מה שכחוב בפ"ק דיבמות ה' שרחב שם כיצד הוח הפתח בנון שנדר על דבר
ש' והפניהו כו הרבה שיחמל עליו חומרים לו שלו ידעת שיניהו בך כל
בך ולפ"ז חוכל להסיב פנינים לית היית נחיר יהוח חומר כן ובפי הלשון
הזה ה"ל נולד שהיום הוא חחר הנדר נעשה וחין הנדר נחקר נו מקרה
חלח שחומחה לו שלו שם יו"ד בני חדם שפיכוך וכן כוח בפ"ד דנדרים

שות

הרשב"ש

ובזה נופל נפקא מינה אם מקדש עמו לו מס בשעת הנדר או ל"ד בע"ז מדס סיפיכך כלם היים נודר והוא מימר לח נמ מ שהמת הוא מעקר הנדר דמתר כמתים ע"כ הלשון מיגו מדוקדק מס והדרך הכ היח כחיבב ועיין בחתשב הוא שמין מס פחח חלח שהוא מתנחם על עשותו שנשבע ממת שמיגו יכול לסבול העניו ההוא שנדר עליו ונדיך שחתים המרטה מעיקרא ויה כמחר בהיותה בנמ' מומר לולב זה עליך ודוח מומר לחו ומחריגן בנמ' ההוח דחתח קמי דרב מחני ח"ל כדו תחים והוח מ מר ליה לח ובר' חיים כלומר חלו מומר מיניה כלומר עתה נתחרטתי לח היה מחיר לו לפי שעדי עתה יפר בעיניו הנדר וכיון שיפר בעיניו מינו נעקר מעיקרו מבל בשחומר חלו היה לוקה זה בעקר הנדר לח היה נודר ו היה מרטה דמעיקר ומתירי לי' והלשון שבחיב הר' מ"ל בחחל פ' הוח על עיין התרטה וד"ה ועיניי הבחח' בחחלה בחלבה שחחלת מי שנשבע ולח ניחם וכו' עם חין בוחתו כ"ש בילה והחלבה של פותחי' בעולד עד כופה מבלל דיו הפתחו ומ"ש בחחיל בדין חחר מי שנשבע על הדר ונשבע שלח יחיר שבועה וכו' ע"כ יון לפחבת בלשונו ושלום:

אל מגדל קאליר

שאלת י

רחינן גרש חשתו בלוד והיה לו ממנה בת והלך לעולם והבת בחיותה בבת ח' שנים קבלה קדושין מלוי והגדילה הבת ולוי הלך לא"י מו חל חרן חחרת וחביה בשמע הקדושי נתרנה בהן עמד ר' מהמפרשים והחוסיפ' לנשא ואתך על דברי הר"מ ז"ל שכתב בפ"ב מה' גירושין ועמדה ונתקדשה ליהודה ויש מי שערער על הרמ"ם ז"ל ואמר שחף לדברי הר"מ ז"ל דוקא חס לח גדלה הבת מבל כיון שגדלה הבת גדלו הקידושין בבלה והו כיות העניו חף על פי שבחה השלה בחרוכה:

תשובה

נעל הלבות גדולות ז"ל כתב קטנה דחיחים לחבוה בא"ם ואם בתה לחת מהשלת רבה מלחת כמה זמנין קחי רבנן ומחי דשניר עבדת לחת דעבוחים תקיע לה רבנן ומס הסברת הזחת היח לחת שקדושי תקיעו לה רבנן מס גדלה שוב חינה יכולה למחת כדחמר בפ"ב גבי חיתון וכ"כ הוח ז"ל דכיון גדלה גדלי לחומי בשלה מבל הבר דחוחת בשתי ידים דב לחת משבחת נחון ז"ל וכל החחרוני ודבו הבר חיים ז"ל ויש מהם חומר דחדרבה מסורה היח לישא עוד שמת קדשה חביה במדינת היס וכבר החרינו בזה בעלי ההוספו' וכבר נחל שפ"ז ז"ל מבל מ"ת ליות דשלה לה להת דבלה:

אמנם מה שים לעיין בזה הוח מס שחיקת החב וז"ל ואם לחת הקדושין מועלי בזה הוח מלוקת גדולה היח דבנמ' פ"ב דקדושין מ"פלוגי חמורחי דחמיר החם קטנה שנתקדשה שלח לדעת חביה בחחתה ב"ש ואחרון וקטנטל"ח וכבל חחרות המירת והשערב וספרד ובבל בלוחת ישמעחל ומין לשנות וכך נהגו בבחן בחלנוחיר יע"ח בפני גדולים ורבנים ז"ל וכן העיד הרשב"ם ז"ל בתשובותיו שלח הית מי שעשה מעשה לברך על פ"ת בזה וכ"ל הית על זה ומה שחמרו בפ' יומח ב' בת לח כ"ב לקרות ובעזר שבחומש הפקודים קורחתו ע"פ ומקש בנמ' חמחת וניחי פ"ת מחריגת ונוקדי בית ומחתני משום פנמו של הלשון פ' כיון דמיחי פ"ת מחר לקרות בזר' שהרשון הוח פסול ומס ניחת דפ"ת שהות פסול חיה פיסול מבריסס עליו מחלה ופוף כמו שנמצח כחוב בתשו' הרמב"ם ז"ל מין היכר כשהניח פ"ת מחר לקרות בו שהיה משום פנמו של הלשון שנמצ בו פיסול ומחחר שמ"ל חשמ לו משמע שפ"ת פסול מין קורין בו בבבור מ' ' בדיבבך ורחים נכונה היא בפי דעתי:

בגאיא לותיק תלמידנו ר' יוסף זמרון יצ"ו

ראיתי יב

את דמעתך שמעתי את תלונתך ומכל הדברים אני מבין שאתה אוהב ואתה חייב בופפי בחנות ולקחתם הוכות מרוחים מיהודים ומשמעתלים ואתה ומלח הלא והלוחה להיות רבות בי היה חליו חרוך והחוזקה מובה והשבת חעט ר' משה בן עזרח שהיה מ' מהנושים בך דבר שיהיה עלו בטוח ומשכן תעלה חמוך עליה מ' בבל חובו ואם פי' בלח היתה מסבקת לבל חובר גם לך מבי החבר ואתה מבירתה לר' ברהון בן חלמה ובדיון נשחרו עליו חובות מרובות ובלה בל הקרן ובעת ניתבשו בי מת הבבת חלין ואחרת לו חיך יהיה עניני בחה שהיה ביני וביבך חמר לך ואתה נחמן עלי בבל מה שחניית בחוב ס' ו' חת בבבוחי ובשפטר חמוך בתתלבן עורח מאה דינרין גדולים על דיון שקבל ועתה בז חלמה רוצה למבור החבר וגם בן עזרח רוצה למבור העליה והנושים החברים בחים לקחת ואם בן חלמה יבבור החבר עדיין יותר מדמים מהסך שמבירתה לו ואתה חל דינרי ואם ל"י שהשקעה לא היתה מבירתה לר' ברהון חלח בבמו שהשקיע ונלחבם בל מבר לפי שהשך שמו ונפחה מידו בעלי החובות בדיניים יש קצת בני חלם חומרים שחותו מוסבת הוח רחוי לה וח"ל יחומים ולח שלך ואתה חומר שיבון לך לני שחתה בושל שבהם ואתה בתתה בעד חביים והוח בחל בל בבבים ואתה חשלם בעדו ועוד שהוח בחמיבך ולח דיל בך זה

עוד שאלת יא

בי הר"י שלבם בשמעת טעו בב"ת מיגו מחיירו וקורחת בו וחבדרבי עליו

מצער חלה שהוציא למחייב במחנה מעם שחמיך חייב לפן עזרת ופתב לו בסם שטר מסכונת של עליתו : ולפי סה שנ"ל מכוונתך שחמיך רוצה לתבוע כלום מן היתומים לפי שלה הניח לסם חסיסם נכסים ודיינ שתפקיע את עצמך ואין הכונה שלה שתטול מה שיותר ממכירת הקרקע של בן חלמסה ותפטור מחוב בן עזרת :

ומה שפ"ל כוה כי המכירה הרחשונה שעשה לך חמיך כיון שנעשית בלה סום תנאי ושיור קיימת היא וכן המכירה שעשית אתה לבן חלמסה הכתה מחמת מכירת חמיך היא קיימת . ואם בן חלמסה רוצה לתפוס החצר בשלו אין מותה בידו לפי שזו מכירה היא ואינה מתנה שנאמר הנעשית בהכרחה ואינה כלום וכדאמרינן בכתרת בפ' י"ן ובנדרים פרק השותפים כל מתנה שאינה : ואם הקדישה אינה מקודשת אינה מתנה זפי' בירושלמי שנעשית בהערמה במתנת בית חורון וכמו שנאמרינ לבחר בשני המקומות הרמב"ן ז"ל אבל בגדון זה מכירה היא וכל עצמו על ר' ברהון לא היה לכתוב בל' מכירה אלא כדי שלא יהא עליו ערעור ואפי' מכירה לו בפות מכדי דמים אין בו דין מוכחה דקא ק"ל דאין מוכחה לקרקעות ואפי' עדים . ומי שאמר הפך זה בכח דחו דבריו בהרחות אין זה מקומן וכן היא דעת הרי"ף והרא"ש ז"ל וכיון שהמכירה היא קיימת הרשות ביד ר' בהרון לתת המכר למי שירצה אם לך לא לאומני אף שון מדת חסידות היא שהוא עושה עם ר' שהמכירה . זאת נעשית בהתנאי שיחזירנה לו בשיחיה לו תעות וז"ל וה כ' ברהון מדעתו דאמר כ' לאיזהו נשך דשרי ויקרי ליה בל' עדבי תטוי"ם ומדעתו . ר"ל שלא ז"ל כך בשעת המכר בל' תנאי אלא תחר שנאמר ומכר ז"ל בפר' י"ח מה' מכירה ובפ"ו מה' מלוה ולוה הפ"ה אין דבר זה תועיל אלא בשלא כשתבעו לו לאיזהו מעות שהיא מכורה לך ולקנו מידו וכ"כ ר' אחיי נתן ז"ל בשם המקח בשער ל' והרי"ף ז"ל בפ' בית כור . וכן היא בתוס' הרא"ש ז"ל בפ' חיזהו נשך ובכתן שלא נזכר שום תנאי ולא ז"ל מדעתי וכ"ם שלא נאמר כי מעשיו ולא קנו מידו המכר קיים בזד ר' ברהון אן הטעם הזה ועוד מטעם אחר דאמרינן בפ"ק בתרא דב"ב הוות דאמר ליה לאחריה מי מוכינת להאי מרעת לדיך מוכינת לך במאה וזהי מזל ובכה לאיזה מחריגת במאה ועשרים ז"ל רב בכבא קמא קמ"ב . מתקוף לה רב יעקב מנהר פקוד האי זהי מנסוק דאי לאו דיהבי ל' מאה ועשרים לא הוה מוכין ליה ו"ס הרי"ף ז"ל בפ' בית כור כר' יעקב מנהר פקוד . וכן כל הנדונים ז"ל והר"ן ז"ל בפ' מי מכירה וזה כיון שמוציא כה תוספת על הסך ברהון אינו מוכרח למכור לו . ואלי אומר שמ"ש בתחור מדעתו ומעשיו וקנו מידו פ"ת לו דוקא כלו' למוכר עצמו שבשחת לו פשתים לי מעות ביום פלוני הרי היא קנויה לך מעשיו דוקא לו אבל לא לבנו ורוחק לדבר דשחר בפ' המוכר את הבית בן לוי שנכר שהיו לוים ואפ' ע"פ שחשב ברהון שלו הוא ז"ל ורשי את יחויר ליורשיו וכ"כ הר"ם ז"ל בפ"ו מה' תרומה ומעשרות כתן שמוכר שדה לישראל וה"ל ע"פ שהמעשר עליה שלו לעולם הרי הן שלו וכו' ואם תת כהן הרי בינו כשחר הכהנים אלמא כל שלא ז"ל ורשי אין ליורשים בה כוח זכות וכן בגד"ל וכשה דנתי בפני מ"ם הרמב"ן ז"ל מרחיה זו והודה לדברי . עוד יש רחיה לזה מדאמרינן בפ' קמא דקדושי דברגע אינו עובד את הבן דאמר קרא ועבדו לעולם לן ולא לבן . ונאמר לגוי כמי אינו עובד את הבן דאמר קרא ובשב עם קונהו ולא עם יורשי קונהו וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפ"ב מה' עבדי וק"ל בפ' המקבל דדורשי ל' הדיוט כלום' כשם שדורשי לשון הכתוב כך דורשי ל' הדיוטות ול' הטעיות ובפ' מי שחזו גבי ע"מ שתתני לי ר' זון הוי פלונתא הכא מי לי ולא ליורשי בין רבנן ורשב"ג דרבנן סברי לי ולא ליורשי ורשב"ג סבר לי יתפי ליורשי והלכתא כוותייהו דרבנן דלמו מתניתין היא אלא בריותא ואנן לא אמרינן אלא כל מקום ששנה רשב"ג במשנתינו ואין פסק הר"ם ז"ל דלי ולא ליורשי בפ"ז מה' נדרים ואם ת"ל דליורשי משמע דיורשי יורשי נמי בכלל דאמרינן בפ' יש נוחלי הבות נברת דאמר נרסי לסבתא ובתרה לירת' וכו' ואסיקנא התם לירתה ואפי' ירתה וכ"כ הר"ם ז"ל בחוף זכיה ומתנה והרשב"ם ז"ל בפ"ק דניטין ואם תמר לו ולבנו דוקא מכל לבן כגו ר' דאמרינן בפ' הנזכר וכן אין לו בן בן הבי וכן רבת מיין ת"ל עיין עליו אלמא אי לאו דרשת דדרשי עליו בן הבן לא בכלל הבן הוא ובפ' מי שמת אמרי' דלא קרו אינשי לבר בריה ברי ומוכחי לה גמי מהא דאמרי' בבדרים הנודר הנאה מן הבנים מותר בבני בנים ואם אמר לו ולזרעו הכל בכלל בן הבת וכן הבן הבת הבת דאמרינן התם סנהדרין מעכיר בנו ובתו נתם אין לי אלא בנו ובתו בן בנו וכן הוא מיין ת"ל כי מזרעו נתן למולך אלמא זרעו משמע בכלל ואפי' זרע זרעו וכ"כ הרמב"ן ז"ל בחדושי בפ"ק דקדושי ואם אמר לו ולבניך והיו לו בנים ובנות ומתו הבנים ובנו הבנות בנות בכלל בנים דאמרינן בירושלמי בפ' כ' דייני גזרות אי שלא ממדינת הים ואמר ניתנו לו

לבני בניתיו בכלל ואם אמר בשעת מיתה אלו לבני אין הבנות בכלל אלמא מחיים הבנות בכלל ובשעת מיתה דאמרי' אלמא היו בכלל משום דאינו מתכוון מלא למי שירחוי ליורשו כ"כ המרדכי ז"ל סם . וכתב הר"ם ן"ל דכל הני דאמרי' אלמא הוו בכלל בן ח"ל בן בהיאת שעתא כלהו מקרי בן וסברת נכונה היא וכתובה בסם החזו בסי' רל"ם ח"ם אם א"ל לך אם ליורשך דוקא להם אבל לא לבעלי חובי וכדאמרי' כ"ק דקדושי' נבי השכיר את עבד דאין הבע"ח נוגה ממנו מקרא דכתיב הטבע תטביע לו ודרש' לו ולא לב"ח : ואם אמר לו לך ולכל דאתי מחמתך ב"ח בדלל בדאי בפ"ק דניטין וכל הדברים שאחרינו שמועיל לבני לורשו ולורשו ולמאן דאתי מחמתיה דוקא דשהיה בעולם בשעת הקנין אבל אם לא היה בעולם בשעת הקנין אין הקנין מועיל כדאי' בפ' מי שמת וכתבה הר"ם ז"ל בפ' כ' מה' מכירה והכי איתא נמי בפ"ק דניטין . ולכ הדרכים הללו במקנה כמו בקונה ויש לזה הוכחה ממשנה בפ' הכותב דתנן בתב לה נדר ושבועה אין לי עליך אינו יכול להשביעה אבל משביע את יורשיה וכו' נדר ושבועה ואפי' ודברים ברורים אם ולשון המועיל זה הוא שיאמר לו בשעה שמעוני את עשה חייב לתת מתנה אם יש לו נכסים לחמיך או שלא היה בהם ע"פי שאינם מעניו השלה לפי שהם עניניס מצויר תמיד ולא נכתבו בבירור ויכולו לטעות בסם ואיכו כל זה אינו אלא כמי שאינו חייב מן הדין והוא משעמו משתעבד ומתנה אבל בשה שהוא חייב כו מן הדין כגון שיש עליו חוב לאדם אחר שעבד לו עצמו לפרוע לו חובו בשום פלוני ומת לוה או אלו חייב לוה ויורשיו לפרוע למלוה וליורשיו וכן כל כיוצא בזה וכ"כ הרשב"ם ז"ל בתשו' ואחר שנתבאר שאין שום כד בטל במכירתך לר' ברהון ולא במכירת חמיך מליך . הכמירה ביד ר' ברהון למי שירצה לתת המיתר יתן אבל אם ליטול עבה יועיל אותו להחזירה לך כיון שהוא יודע שחמיך חייב לך ושמה חייב לשלם בעדו ואין לומרים שיאמרן לו תום מבני שהוא כוחל יותר מכלכם שאין מרחמים בדיון שאפי' כדון שהמכירה בטלה אתה יותר ראוי ליטול המותר מן היתום שאין היורש יורש אלא עד שפרעו בעלי חובות וכ"ם שאביו הוא בשעת מותו והחמיך שאתה גובה מנכסיו אפילו מן היתומים קטנים כדאי' בפ' שום היתומים ובפ' נט פשוט . ולא יהא זה ר' ברהון עליו לומר אמן הוא ויעשה כליו מה שהשלם בידו שהרי היה היה שם בשעת הנתינה וכתבה הרי"ף ז"ל שם לפסק הלכה ובפ' מציאת אשה ובפ' האומרי אמ' יעשה שליח מה שהושלם בידו וכל מי שיש דבר בידו נאמן עליו כדאמרינן בפ' ז"ב נבי הכי ס' סבתא דאפקידו גבה מלוגא דשעורי וכן מבואר בפ' הכותב והאמרי' מלד"ם כתב עלה ר"ת ז"ל דהיינו בשה משלם כיד שליח . ומ"ב מפי' היו ברשות ר' ברהון מעות של מיתיכא ושמא ממני נותנו ואין שם עד אלא הוא נאמן הוא ויחיב למסרם ביד משום מלד"ם ואין לריך חיוב שבועה כלל שאם המעות שם של אמת הרי הוא שמהו וידע ומניח עליו לתתם ביד ואם המקח קיים של ר' ברהון והוא נותנם לך בשתנה ואם המקח בטל אלא שלא הם לו"י ר' ברהון מיד קנה ויחזיר לידך ומ"ב יהיה דין היתומים עמך וכשיבלו לדון עמך תתה טוען שהיסם חייב לך ואפי' לא היתה לך רחיה היית נאמן בשבועתך ודבר פ ברורים הם לפי דעתי :

אמנם מה שרוצים לחייבך מתנה בחובו של ר' משה ן' עזרת ביחוש' בפ' בשעת הפקדון אמרו וכתב בעמיתו פרט למכתים בת' מן הסותמים וכו' מ"ר יוסי הלא אמר' מע"ג דלא כתבינן אחרון וערבים אחרון וערבתי הם וכתבו הרי"ף ז"ל בריותיו לפסק הלכה וכן הרמב"ן ז"ל בחדושיו בפ' המפקיד ויוסיף בו הרימ"ם ז"ל בפ"ו מה' מלוה ואפי' מ' מן הסיתפי שלוו מו שלקח לסותפות אחרון וערבתי הם מע"פי שלא פירש . מ"ב כיון שהיית שותף עם חמיך ולקחת למחצה חייב אתה לתת מחצה אם יש לו נכסים לחמיך או הכל אם אין לשום שחוב השותף אינו אלא מחורת ערב כמו שביאר הרמב"ן ז"ל וכתב כן היא סברת הר"ם ז"ל . מיהו כל זה הוא אלו לא נתן לו חמיך העלייה בחורת מכונן אבל ביון שנתן לו העלייה בחורת מכונן הרי הוא חמיך שחייב לו כלום אף בדשותף הלום מחותו אחיב לא היה נותן לו מכונן בעבור ועוד שר' משה ן' עזרת כיון שלקח ממנו מכונן אינו יכול לחשוב חותב דבר עד שימכור מכונו ואפי' אחר מכירת המכונן ירחה שאין לו עליך כלום אם רצה לו בשטר מכונות שמכרו לו אלו העלייה כלל חובו שהרי נתרצה ר' משה שיהיה חובו על חמיך ולא עליך ואם לא יפסיק

יטול מנכסיו ואם אין נכסים לחתך המקום יעלה מסרונו זה מה שכ"ל וכ' יעיל ג' מסניתות :

עוד שאלת יג

יבמה נפלה לפני יבם ומיאן רוצה לפטור עצמו מכתובתה מיון שמיכם ושוטין עוד שעל מחיו היו חובות וזקוק נכסים כדי ערב ליטמעטים ורוצה שיקדום היא בכתובתה . ושמלת נ"ב שאם רוצה ליבם והיא אינה רוצה אם רוצה אם לאו היא מורדת מה מפסדת . ואם היא רוצה לחלוץ והיא רוצה להתיבם : ואם הוא רוצה לחלוץ אז ליבם והיא אינה רוצה להלוץ ולא להתיבם . ואם פריך ליהוי נט חליצה בכתיבה משורית מו לא :

תשובה

פיטור זה שרוצה לפטור את עצמו מכתובתה אם הוא חולץ לה בעמדת בשוק אינה חליצה אם לא נכסים יש בנכסים נוכח כתיבתה אם ואם אין לו נכסים אין היבם מיבב לתת לה כלום מטלי ודוקא אם היבם ואין נכסים לבחיו אבל אם היבם הוא נכסי הבם מבל אם היו נכסים לבחיו בשובתה על בעלה הראשון כדתמרן ב"ב החולץ ובדוכתי מהריטב"א ז"ל בפ"ב מה"י ופ"ת :

רעיון

התוכות שהיו על המיתה ונתנם בהם היבם ערב אם הם ודאים ומיום לכתיבת הראשון נוכחו תחלה ואם זמן הכתובה קודם תחלה ואם היה בנכם ערב ל שמעלים חוב היה את עצמו ורצה ליזוק בנכסי והקרקע הרי מעלים ופירוש בי' בתרא דתמרות אמר' דמשורע מיבו של מבירו טור מבירו מלמלם לו פלוני אע"פי שר"ת ז"ל מוקי בחוב מוונות אבל בשאר חובות חייב ל רוע לן הר"ן ז"ל בתב בפ"ב מה' מלוה ולוה סוף שטור בבל ענין וכדין זה הר' ר"ת ז"ל ויותה שהשאה קודמת לפי שהיה פורע ליטמעטים ותוזר ורוצה לגבות מבבי תהיו לבטל זכות השאה וכן שטור הדין עמו היה קודמת ודאי לבנכם ערב אלמלא שלא בדעות ליה שתין הלוה חיב לתת לו כלום בע"ם הרמב"ם ז"ל בפ"ה מהל' טו' . ולענין אם הוא רוצה ליבם והיא אינה רוצה זו מחלוקת ישנה שרבותי הבראבים ז"ל ורש"ז ז"ל ברשתם והרמ"ז ז"ל מבלגם שובדי דמנית חליצה קודמת לימ ו' יום ויחלקו לב' בתות שבת ח' סוכות אם בי' אותו לחלוץ וכת ח' אומרת שהיו כיפין אותו לחלוץ ולא להתיבם והרמב"ם ז"ל תלמידו נ"ב סוברים דמנות חליצה קודמת והר"ח והר"מ ז"ל תלמידו סוברים דמנות יבום קודמת ולפי דבותבו מנרת מרד על שומרת יבם . ולענין שפלת אם היא מורדת אם היא מבבדת : מבברת היא העקר והמוסבת בל אמרי בם מע"פי תנאי בתובה בתובתה אמי לגמי ב"מ למורבת ולמוחלת ולמורדת אלמא מ מבבדת היא התוספת במו העקר ומבדה בל מה שקנה לה הבעל ובלומות ה אם מפסה הבעל אין מוציאים מותם מידו . ואם אם היא אין מוציאים אותם מידה . אבל מה שקנה לה הבעל אחר תפסתו היא מוציאים אותם מידה בדי' לף ע"פי ובמו שדחיק שם הרי"ף ז"ל ור"י הר"מ ז"ל בפי"ד מה' אישות והוא מ"ם בפ"ב מה' יבום ובל נבי יבמה ישרה שלא רצתה להתיבם שוטתה בל זו בתובה . ולענין אם היא רוצה להתיבם והוא רוצה לחלוץ בדידה אלא דאמרת ומקרא אלא קרי ואם לא יחפון וגו' ואם אינה רוצה לחלוץ ולא להתיבם כופי אותה לשלון או להתיבם בדאמרי בפ' מע"פי ובל' הר"מ ז"ל בפ"ב מה' יבום ויחל בה . ולענין בם חליצה אם צריך לחיות מסורת לבתורה משמע שאין לרוחבו אלא מסורת מדאמרי בפ' החולץ ובפ' מנות חליצה מר זוטרא שרטט ובתב לה לבני קרתי ויתר הרמב"ן ז"ל בפ"ק דיבמות דלא בעי שרטוט אלא בתיבה משורית וכן בתבו הרשב"א והר"ן ז"ל שאם בעי שרטוט אלא בתיבה משורית ומותו אלא משורית שאין שאין לחוש בבל לבך דלא עדיף מנה דרחמנא אמר ובתב ורפ"ה בשר בבל בתב בדאמרי בפ"ק ובפ"ב דיבמות ור"ת ז"ל בפ"ח מה' נרושי' ואם אבות משרטט מר זוטרת הוא לפי אבות בותבו :

עוד שאלת יד

בתקדש בע"מ ושניהם מודי' בפ' בתוויה בקדושים לתוויה דתקדש

בע"מ אפי' שניהם מודים אין מוציאים לקדושי' ואין פוסקו הרי"ף ור"מ ובעל העיטור ורש"ם ז"ל ונדולים מחרים . ומע"פי שפסק"מ ז"ל בתבו דאמרי' מתוך שהוא נט לית לה בתר דאמר דבר ו הרשב"ם ז"ל בתב בפ"ב מה' אישות ונער בי מרובה לתקתיר ובתב שתיו לתניא בל הנדולים ולמחר על הפס"ג ואם"ם ז"ל אין לחוש בלל להניחה נט ואע"פי שהוא עליה קול שהיא מקודשת אינו

מיני קול לפי שלא הוחזק בב"ד בע' המנרש וב"ב הר"מ ז"ל בפ"ב מה' אישות ולא הוחזק נ"ב שלא ע"פ עד א' ואין חוששי' לו וב"ב ה"מ הרשב"ן ז"ל בתשו' הט ואם קדש בלא פרוכי' חייב מפת מרדות בדלמרינן בפ"ק דקדושי' ובבומות פ"ב דרב מינגד למאן דמקדש בלא פרוכי' וכן פסק הר"מ ז"ל בפ"ב מה' אישות ומע"פי שהוא פוסקים בהרדעי דלא מנדין את למאן דמקדש בניחה בבל אלו האחרונים אינם מתנהגים אלא ע"פי רבי' הר"מ ז"ל ואע"פי שהקדושי' בטלי' מבל פרוטה דעבד עבד ע"ב אם ירחה לקבל וב"ו וב"ם למנדר אלמא ספיר דמי היא אבל א"א הרשב"ן ז"ל

בתב בתשו' שניהן שהקדושי' בטלי' לא מבלינן ליה :

ולענין

הבועל את הבתולה אם היא בת שתים עד שתביא ב' שערות ואינה מנוסה אינה בדי דברים קלים ונער ונוטת ופנס . ואם היא מפוחה אינה בדלא חזן לה קנס ואינה בת דברים נער ופסח ופנע . ואם היא מנוסה וכונרת אין לה קנס ואינה בת דברים נער ופסח ופנע . ואם היא מפוחת פטור מבלם . ואע"י דבעי הט בת שתים ומפחת אמה על הר"מ ז"ל ס"ל אפחת מבושת קנט . מ"ה הרשב"ן ז"ל הניח עליו וכתב שכיון שהיא בוערת אפחת אמה לא . ודיוים אלו מתבארי בפ' ואלו נערות ובפ' נערה שנפתתה וכתבב הר"מ ז"ל בפ"ח ובפ"ב מה' נערה המאורסה ואם בפ"מ פירש אחיהו תוגם ואחזו פתוי דוק וכו' . ומה שאתה צריך לדעת שדייני ח"ל אינם דנים זה בדמי בפ' הבד ובפ' החובל אלא שבנהוגי ז"ל נתנו אחו עד שיפים וכבר אהריך פוה הרמב"ן ז"ל בם המנות וכתבם הר"מ

ז"ל בה' חובל ופ"ט ואם בת אחים ומפחת :

ומעינן

בגמרא ד נקט המיתנא תתי לפלוגי בך ובך ממה שהיה חייב בו לפי שיש לדבר שבדקדוק נוטים בו אפי' מן הדין ואם בן בנו בן בנו בן המובבי' בענין שבדקדוק נתבב נוטים בו אפי' מן הדין ואם בן בנו בן בנו בן המובבי' בענין התנוני על פנהרי וב"ב ה"מ הרשב"ן ז"ל בתשובה :

עוד שאלת טו

אם פופר הנט הוא אחד מן העדים . הנט בשר לו בפוול :

תשובה

נם בזו יש מהלוקת נדולה שהנרשה מדברי הרי"ף ז"ל ב"ב החקבל שטות בשר מדעם בחומר אחרן אפוול ומשמע דס"ל ז"ל דאסתם סופר בשר בהמה בחזקת מליח וכן הוא"ה מדברי הרמב"ן ז"ל וכן סקבב המנרש וכן דעת סה"ג ור"ח ז"ל והר"מ ז"ל ובעל העטור ז"ל וב"ב הרמב"ם ז"ל בפ"ט מה' נרושי' ולא הסינו עליו אלא הרא"ש ז"ל והר"ם הירחו ז"ל בר' אם מסבימים עמו בזה אבל ר' בעל התוספות ותלמידו הבי' ביחד ז"ל בעל ס' התרומה והר"ם מקוצי ז"ל תלמידו של רבי' ברוך אחסורים בדבר לפסול בשום אחרן בתתם הסופר וקאמר דלא הוו מדי פסקי דאחרי אהדדי וכן דעת הרמב"ן ז"ל לפסול בתתם הסופר אלא שמא מבשיר דאומר אחרי והרשב"א ז"ל הביא בל הסברות ולא בתב סברת הרמב"ן ז"ל ולא הדריב בדבר ובם' אה"ע בתב בשם הר' ז"ל שיש לבבשידו בדיעבד ועל זה הדעת לסמוך :

ומעינן

השליח שנותן מ' מן העדים יש בזה בית מיחוש דהן הן ו"ו אין לן עדיו מבי' לניטין בדאמרי בפ' המיח מקדש ואיפסיקא הלבתא נמי התם דשליח בעשה עד . ובתב הר"מ ז"ל בפ"ט מה' נרושי' ו"ל אחר לעשרה בתבו נט לאחתי וכו' ס' רוחב וכני חותמי' ואבי' היה הבותב ס' מבני עדים והוא השליח בשר עב"ל :

ומעינן

בלת טטוטין שבנט בשר הוא מדתינן בתוספת' דבמרת ובחוץ נטין הבירור המפר' ז"ל בפ' המקבל וכתבה הר"מ ז"ל בפ"ד מה' נרושי' נקרע בשר בתקרע בסול נקרע בו קרע של ב"ד בסול נמוך שהרקיב מי שנעשה בבהה בשר נמוך או נסטוט ובבואה שלו קיימת אם יכול לקרוע בשר אם אינו למי בסול וזה רגע אחר שהטטושים שבו יכולים לקרוע וב"ם שמינן במקום התורף בשר :

ומעינן

מה שלא בתבו העדים עד עד בשר הוא כיון שבתבו שמותם ושמות אבותיהם דהכי תנן בפ' המנרש אים פלו' עד בשר בן אים פלו' עד בשר . אים פלו' בן אים זלו' אע"פ שלא בתב עד בשר אמת דלא צריך עד אלא בשהותם שמו . בלבד בלא שם אביו או פחותו בן אים פלו' ולא בתב שמו אבל אם אחת שמו ואם אבי לא צריך למיחת' עד . ואבו שבובני' למחתם עד לריוחא דחלתא הוא :

והנה

הסבלת עשה לשלוח לו הנט אתה לא ידעת דיבו היית בותב לי בל הענין ואני הסיבה אלין בחתר עסיתי אתה ואחבירתי בדרך נ' פעמים ואנבי תחת רוצלה בדתי סיעתן בדא . ווו היה הדבר שתעשה אתחיור הנט ליד השליח ויביר שהיה הנט אתה ממבר לו הבעל ובבא לפני ב"ד ויוציא הנט מתחת ידו ויאתר בהיותם הנט רוצה בפ"ב ובפ"ב לשם הבעל ולשם אתה לשם נרושי' ושעדים אחתו בו לשם האים והאתה הש"ב ולשם

ניהו' ושהכעל מסר לו סגט מידו שיתנהו ביד מתתו כגון' ליתנהו כו מרחמון הנ' ושל' רחמון כגון' בפני עדים שיד זה השליח בידו וכשיגיע סגט כגון' מיד השליח הנ' מיד שלוחו אז שליח שכוחו תמה מעורפת ממנו הנ' ומותרת להנשא לכל אדם כמלו כה ע כגט מ דו' לידים ומשם לא יוכל יבא ללוזתיר ישלחני לה עם שליח ומפני מפני סכנת בדרך אינו יכול לבוא לכאן ושכוח ממנה ל' ני ב"ד ועם כ"ד פלו' שפלוני הנ' ומסור בגט הנ' כיד פלו' לו' הנ' הוא אז שליחו אז שליח שלוחו ומעמת שיגיע בגט הנ' מיד פלו' אז מיד שלוחו אז שליח שלוחו תמה מעורפת המסמ הנ' מעורפת מסמים הנ'

ומותרת לכל אדם וכב"ד יכתבו סטר זה נסתו :

במותב תלתא כחדא סיינא מנחנא כי דינת דתתימין לתתא כד אתת קדאנא פב"ם ות"ל דעו רבותי כי רחמין כ"ם מנם אומי שליח להביא גט למשם מגון שהיה דרך עתה כשלנותיר והגט אנו נכתב ונחתם לפני ויסדר הענין כמו שכתבתי לך עד ומותרת לכל אדם ואתתא כי דינת סוקקני לדברי פלו' הנ' ושמעתי כל דבריו והסכמנו עמו במכוי שליחות פלוני כנ' למעלה ולשיות לרמיה ולזכות למרת פלו' כתבנו ותחתמנו מיה שהיה בפנינו וכו' :

וכעינן אומה לעשם לפדו בכך שנ עליה וילמך משם וכנני אני כותב לך מ"ם לו מ"ם מהרשב"ן ז"ל כדי שתעמוד על אמתת הדברים ות"ל כתב הרב ר' יעקב בן הרב ר' אשר ז"ל בס' ד' מטורים ז"ל וזה לשון סוגם דוקא שהוא כנגד הפער שבין הלעות וזה מסוכך ונלחתן היטב לפער ואם הוא כנגד הלעות מ"ט סו"ם ואם הוא כנגד הפער וגם כנגד הלעות יש מי שהשיר ויש מי שלשר ורש"ו ז"ל דקדק דסכיך בפערת מכל בגרמת לא לי' שתן דבוקו חוק ודסכיך בפערת וגרמת יש מי שמשיר ויש מי שלשר ורמב"ם ז"ל כתב ורואה אני דברי המוסרים בפערת וגרמת מן המשירים והרמ"ם ז"ל כתב ורואה אני דברי המוסרים בפערת וגרמת כיון דבגרמת לחודיה לא חשיב סתימת ה"ם לבפערת וגרמת דנסי הפער שהפער סוגם דוקא שהוא סתימת מעמד כיון שכנגד הענם הוי סוגם ורב שר שלום השיר מוקף הרבה מלת סכך מעט וכ"כ רבינו גרשום ז"ל ומוסיף להשיר אפי' סרוך בלעות אלא שהחמירו לסרוך בדיקה ולא משום רעותא כ לעות שתף בסרוך הפער היה מרוך בדיקה אלא מחלק בין עשם לפער בשניהם היה משיר בסרוך ש"י בדיקה והשיקר כמו שכתבתי לעשם אפי' בד דיקה לא מהניא ולפער שרי אפי' בלא בדיקה ע"כ ל' הספר' ובדיקה שהזרו היא הנסיונה ולא ביאר דעתו לעשם ולפער אם כדברי החמיר מי כדברי המקל לכל לעשם לגדו לא הזכיר קולא אחפי' למיקל מיקל אלא בבדיקה וכן נוהגים להחמיר בכל מרן מדום ומרן ישתעתל המתנגדים ע"פ הרמב"ן ז"ל והטורים וכן רמוי לנהוג ועל זה סמכתי בקונדרסי וכן אנו נוהגים במקומנו מימי הרשטופס הרבנים והמיקל אוה אין דיה חו"ל נוהג היתמי ואפ"פ שהעידו על מר בנימין ז"ל שהיה מחמיר זה היה קודם שעמד על קונדרסי שחברתי בס' בדיקה אבל עכשו ביו"ט עכ"ל ת"ה מהרשב"ן :

עוד שאלת טז

רחוכן קנה משמעון סחורות בסך דינר ליטרא וכולכה לעירו ולאחר ימים כשבא לפרעו לא מצא ממה לפרעו הנשבו מהסחורות עצמם בסך אלו דינר ליטרא ושמעון תובע עכשיו שתרית מעותיו ורחוכן אומר לו אין לך עלי כלום לפי שהסחורה שנטלתי ממך ביוקר שנטלת אותה ממני בזול וזה רבית ושמעון טוען הסחורה שקנית ממני היה כן השער ואם אח"כ הוזל השער בחזרתך הזול ועוד שהסחורתי כבר מכרת ונתת מחרת :

תשובה אם לא היה כן השער בשעת המכירה וביה עליו כיון שעדיין לא פרעו ונפה לו ואם ירוכה עליו כין הוקר השער כין הזול השער אח"כ כיון שבשעת המכר היה השער יודע ואת היה השער הנהוג שמוכרים בו הסחורים בשיעור הנך רבית הוא כיון שעדיין לא נברע יכול הוא לתבוע אלוה אחת ידו ממה שהוסיף עליו מכל אם מכר לו בסך הנ"ל נבית הסוחרים אע"פי שהדם מוכרו בשוק בזול מן בסך אלום שהרבה יש כין מכור לי כין קנה ממני וכ"ע אם קנה ממנו בשעת היוקר בשער שבית הסוחרים ואח"כ הזיל ואפי' חזר ולקח ממנו המחורה עצמה בשעת מוקר כיון שנמשך וכן מ' בפ' מיומי בשמשך : שלא אמרו מ"ל דבר זה אלא בשיש בשערה שבפ' הכי' יש דברים מותרים ואסורים משום הערמת רבית כיצד אם מ"ל הלויני דינר ק"ל מעות אין לי פירות יש לי ואתן לו בדינר פירות ואחר ולקחם ממנו בפחות ה"ו אמור מ"י הערמת רבית : ועיין מוכית אחרונו שלא נאמר בכל זה אלא כשהערמה מבל בנה"ד כיוה שקנה ממנו

ממנו שהסחורה בשער קרניל ואח"כ הוזלה וגבה ממנו סחורתו בחזרה בשעת ממה שקנה אין כאן ריבית ולא הערמת ריבית :

עוד שאלת יז

רחוכן קנה משמעון ליב"ח ונשתרה ברשותו ובדק ומצא שחיבה לובעת ועתה דוחק להחזיר :

תשובה אם הליב"ח הוו אין מומה ניכר אלא אחר הבדיקה אם בדקה ומצא בה מום ברי ה"ז כמוכר לחבירו שטים יפות ומצאת רעות שהקונה יכול לחזור בו בדומיא בפ' הספינה וכתבה הר"מ ז"ל בה"מ מכירה בפ"ו ומיהו אם אחר שרחם שחיבה ב בעת יפה וחזר ובבע בה לו מכר ממנה שוב אינו חוזר בו ולענין טענות שביניהם כיון שמעמון שטרו בידו הוא נאמן בדבריו ואם רוצה לישבע עי מעכיו כנ"ל :

עוד שאלת יח

רחוכן מכר לשמעון ספר ת"ב בב' דינרי זהב ונתן לו ב' דינרים והמחכו בדינר אחל מכירו במעמד כלשתן וקנו מידו מ"כ אמר רחוכן לשמעון החזר לי הספר ואחזיר לוחך ה' זוזים ונתרצה בזה למחר כשתבעו שמעון כמשתיו ושיחזור לו הספר מ"ל מעכה הייתי כך ועמדו לפניך לדין ופטרת רחוכן ובטלת המקח ואמרת שקנית מבריך חלקו עליך ודנית לדעת אם בחמת אתך :

תשובה טענת מבריך לא כמעמי אמנם כפי מענתך יפה דנת יפה זכית כי מן הדין המכר החזרון אינו בלוש שבירך שמשך זה לא שלו והאחר קבל מעותיו והמחכו אחל מכירו במותר מעותיו בעמד שלשתן נשתלק דין בחיל ונפוק חווי המכר בפ' המומני" ונגמר המקח ואם מת"כ חזר ומכרו לו בלא ק"ם ובלא משיכה וחזר זו אפי' מחוסר אמנה אין כו כדמי' בב' הזהב ואפי' אם נתן לו מעות לא היה עליו אלא מ"ל דין מי שפרע כדמי' בפ' הזהב ואפי' אם מ"ל אקלך לך שלא אמ"פי שמיד נתן לוקח מעותיו אחר דבוה זה נתבטל המקח : אלא שבריך לעיין מי אחר למי בכפי דעת קצת סוברים שכל מ' מכם יכול לחזור בו כדעתיל ונפיק חווי בין שאחר מוכר בין שאחר לוקח נתבטל המקח ולפברת זר נוטה דעת הרי"ט ז"ל אחל לפברת הר"מ ז"ל והרא"ש ז"ל שסוברים דבעת ל' ונפיק חווי אינו מבטל המכר אלא המוכר אחל הלוקח אינו מבטל לו ואם אחר הלוקח שהחבין שכידו אקלך לך אלל"ם אפי' נתרצה מוכר שבריך לקבל המעות לא נתבטל המכר הרמשון ויטול בחזין מיד לוקח ראשון והאחרכתי לך כזה לפי שהוא דבר מצוי ולא נמצ' בדבר לא' מן הרמשונים ודבריו ברורים הם בפי דעתי וה' יגילנו מטעיותו :

עוד לתלמידנו הותיק ר' יוסף זכרון יציו בהיותו בעיר קסנטינה :

שאלת יט

רחוכן קנה מסחורות ליב"ח בכך ידוע בהתהנה ובשעתו בזמן שקנה הליבה לא היה שוה כל כך והוכיף עליו המוכר הרבה והקונה מחתם שהיה לו תעות לא התבונן בכך ועתה בא שמעון ותובעו מעותיו ורחוכן טוען שהיה בסך הזה מוספת ולא יתן לו אלא מה שהיה שוה ורצית לדעת דעתי בזה :

תשובה בפ' מיהו בשר נרמי ת"ר נתנן טרפת שרית לחיריה רמי בר חמא לרב נחמן ואתרי לה מר עוקבא בר חמא לרב נחמן אם לנורן כי"ב מוכר אפי' מעני היה מיכר לו אם השדה וא"ל אם מעכשיו אתה עומד לי זה הרי הוא כמלוה זו ואם לנורן כי"ב מנה מכור : א"ל הכא נמי

קן ליה כלו' במכר לו לח הסדק ות"ל מם במעכשיו כרך ומם לנורן בכך כרי קנין לו לח התוספת מבל בערבית שמכר לו סתם לח קנין לו התוספת ובטרשה זו כתבלבו הפי' שרבי שבחל ז"ל פי' שמכר לו הפירות במרחטון ומשכל ברו לו המעות בחייר בשכר על חייר ומ' לח קן ליה שלח פי' לו התוספת חלח שח"ל מן לי כמו שטין כיתותי בעת שתפרעני דמיהן ולח קן כתם חלח יין וקר בין יין וזל וכ"כ רבי יצחק בר' רחובן חלבהלוחי ז"ל ורבי שלמה פירשה למכור סחורה בסתתנת מכות ביותר תדמים ובלבד שלח יפרט לו תם מעכשיו הרי הוח בפחות חלח ימכור סתם בכך וכך ליום פלוני והייטו פירושה סתם קן ליה בפמ לח קן ליה ולפי פירושם של גחונים ז"ל הדבר ברור לפיה שלכתה כרב נתמן דכפי תמרי בנמ' סתם שלית שלכתה כשרבי פפונתי פי' שתין הלכה כשרשה שיש עושה רב פפח דתמרי סתם דרב פפח קוח תנ' טרשה דידו ודתי ברים ומם שכתב הרא"ש לח בסיל וזוי לח בריבנת שלכתה הוח דעכ"ל נבי ליקח כי' ברב בפח יש עובה שכר ומוכרו במרחטון בתם עשוה בחייר בין ביוקר בין ביול ושיה תומר שהשכר שלי יש יכול להתיון כך חייר וזוח לח יש צריך לח"ל עד חיר ולח יש צריך למכרו עכשיו מבני פחד שלח יתקיים השיר ולח מכרו לליקח חלח כדי להשלים חבנו של ליקח ות"ל רב עושה בריש דיב יהודי לרב בפח מתי חזי מר דתויל בחה דעתיה דידיה ליזיל מר בתר דעתיה דליקח דשלו הוי"ם זזוי הוה שקיל מי בעתח הסתח דלית ליה זזוי שקיל בידיהו דלקמיה ' כלו' אתה לח הבנת שלח לבי מעכשיו מבל הליקח חלח היה לו מכרון לח היה קונה ממך בשטר של חייר ולהבנים עכשיו לידי חיבן בין ביוקר בין ביול מ"ב התוספת הוה שמוכיח חינו שלח מתנת המתים"ז ורל מכר נשר לי חסיר שום היח בללח דבריתה ' ולפי פירוש של גחונים ז"ל שכתבתי למ"ל בטרשה דרב נתמן הוה היח לטרשה דרב פפח ורן פירושים גחונים ז"ל מ"ב כי היבי דתמרי דלית הלכתה כרב פפח ב"ב לית הלכתה כרב נתמן ובו דעת רבי שמנדול הרי"מף ז"ל מבל מחרים פוסקים כר"י ועל דרך פי' של רש"י ז"ל שכתבתי למעלה מבל התוס' ז"ל כתב שחפי' לדברי רש"י לח היתה ר"ש לומר לזמן פלוני לבך וכך חלח כשמכר חותו זמן היה ביוקר והשער שתתנם עתה הוח שער של חותו זמן ברוב בשים שלח יחזי כמכר בטר לי ובשם מדברים שו מתנת חין מבורח שחפי לדעת הפוסקים כרב נתמן לח היתה חלח בפירות שהדבר יהוי שברוב בשים הם מ זיקרים בחותו זמן חו בסחורה שתנפה בכך מבל הדבר שתין דרבו ברוב השטם להוסיף בזמן שקבע לו חסור תפי' לר"ת ז"ל ורמב"ם ז"ל שכתב בחדושיו שם ובתניתי זה מבני שמעתי חום' הסלבה בר"ב בפי פירש"י ודרב פפח כדקן ליה ושם חמר מערשיו ותין הלבה כחותו וע"ב נתנו לי חתן פירות בכפלים וכפלי כפלים מבדי בסיון לזמן ותו' דפיון לשלח .סק שם מעכשיו שרי ודבר זה חיסור נמור לדברי הבל ריין שלח פסק עתי בעיון השטר שיצח ומדר פפח בללמוד דתמר שהדתי לח יסוד זזוי לשריבנת ריתח בעין חותו השער הוח מהנה ומחני' דקדיני ושם לנורן בי"ב ונם חסור מבני שתמר מעכשיו ושם לח יתמר מעכשו חותר משיס דנורן ויקרתן חרעת ושויתי ב"ב עיב ברוב השטם כדתתרי בבב"ק דבעיון ויקרתן חרעת וביומי תשרי וזילן עכ"ל ורבי הבל חמיר שמוכר הוה שמכר לו בשתנה לזמן ידוע ובעת המכר לח היה שום ב"ב חתות וב"ב הר"ם ז"ל בפ"ח מה' מלוה ולוה ות"ל חם מכר לו מטלטלין עד זמן פלו' בשתה ויהי שיון בשוק למי שיקנה בשעותיו חיך פשטים ה"ו חכור וחוא נותן לו חלח חשטים חו חחזיר חידו בשחורתו חם סייחה קייחתי והרב בעה"ש ז"ל כתב בס"ח בה' רבית ות"ל בשם שיש רבית בחליחה כך יש רבית במכר כיצד מכר לו דבר שוה י' זהב בי"ב בשבול שיש זין לו בשעות ימכור לפי' חם המיכר עשיר וחינו נריך למעות ולח היתה מכירתו בפסדת חלח בדבר שנשתתי ידועה כמו פלפל ושעוה חו בל דבר שיש לו שער ידוע חבל טלית שתין לו שער ידוע וזין שנותני ידייהו יכול למיכרו ביוקר בשבול המתנת המעות ובלבד שלח יחזר לו בפי' חם תתן לי המעות חיך הוה לך בע"ב זהות וחם לח תרי"ב בתנת ב"ב דנחתי' וב"ר שח"ו חינו מנרש בחדי' זין הזתר חלח בחעלתו חעט חבל חם יעלתו הרבה עד שיעבר בבל שבשבול המעות הוה חעלתו ה"ל בחרם עב"ל ובע"ם סרב ז"ל בפי' חם המוכר עשיר וחינו נריך למעות ולח היתה בסחורה בפסק חנלו' יה' לי שנריך לסוסיף ופי' שום בסחורה כי ברוב הפיים בבל חה שבתב הוה טרשה דרב פפח דחתר זזוי לח פריבית וחייטו שבתב ות"ל בפי' המוכר עשיר ושבחתי לח פסיד ובייטו שבתב ות"ל בי זה בסחורה שפדת ודרב זבח נתי שבתב שלו היה שום בך בייטו ברוב השטם שבתב בפי' הוה בחבתב שבשער במרחטון בסיון חלח בשער בחייר בסיון ברוב הפירות בבי דעת בפת שיהיו שתבת ב"ב חתרי שבתב בלבד בלבד חלח בשער בסיון ברוב הפירות שבתב בפי' הוה בחבתב שלו היה שום בך בייטו ברוב השטם

עוד שאלת כא

מני מה לה לזריר בכרכו ונקלו שבהר גריוש ובהר עיבל כי אם מותם עמהי

עמר

שלח קורבנו לאו כי אם בערבית בקשו למצוא היכן אמי מומרים והוא רחים שבכוקר ואמר שבשדר קדושה אמו מומרים מותו ב סוקי דומר כל זה דחוק לפי הטעם הנ' ולפי מנהג קסבטיי"ה הוא נכון ובדור למה נקמר בג' תפלות עם מה שהוסיפו מני בו ביאור ומנהגו סמך למנהגם מה שלא מנהג מבאים :

בענין הנותק כל מה שחתם מרבה להוסיף בם דברים חתק מרבה בכבל ועשל ויגיעה כי לפי המוכן משלמתך שממשה היו והעידו ב' מכללם אע"פי שהיו קרובים בכללם כיון שלא קומים הכל לעדות יעידו כפערים שבבר כתב הרמב"ן ז"ל בפ' יש נותלין אמין להומין עדים כפרים מחמת קורבה בעדות קרובים וכ"כ המפרשי ז"ל בפ"ק דמכות שלא אם רצו כלם העדות יבימו ב' מהם ויעידו ואין פסלותן חלת בשהומין כלם להעיד ואל תעריב עצמך בזה יותר כי מהדרוך אני מכיר כי הנותק היה בשרק והסטרות רחימי שהנונן בכתבו ואיכך חולק חלת מחמת התחום ואל תרגיל עצמך בכך כי תרבה המחלוקות ולא תלמד לירחם ואמי מוסיף שלא מרדוף אחר התחום והבבוד והסטפל תתגדל והיו הכל מתכחרי' בך ואם בתחלה תהיה מבטער לפוף יסמך לבך ויישיבו בני מעיך בקרבך ואם רוח עוגב בך רוח נדיבה תסמכך ומכח לך מרגוך ומעגבך :

מה שבתבת עליהם שבשטר מ' בחוב ב"ת וז"ב ובמ' בחוב וז"ב חלדת"ר אין זה טבות כיון שהעדים מכירים שעל מ' כלבד הוא העדות ואין מושפי חלת כשיש כ' יוסף בן שמעון בשיר אחד :

ומה שבתבת שנראה בנט כשר ואמרת שאין נראין לנך ג"ז הכל כאשר שנקראת נרושם ואין ניוסף רשר כאן שבתב לה קרי את מנורשת ממני ואין את מותרת לכל אדם שהיא נרושה לבהן ואיני בט וזהו רוח בנט שבוסל בבחוב בדמי' כמה' ובמות :

ומה שבתבת בענין סלוק העדי' בכל שכל כי בכל הולך אחר הנשבר בזה ועוד מהיכן יביאו עדים להעיד בהקדש בזה :

ומה שבתבת בענין ההקדש שאמרת שבתב מ"מ מהרש"ן ז"ל כן הוא אבל היה הקדש פחם וקרובי' קיבלים אבל זו שבותה לבדות מבוסי ס"ת אין לשבועה דאולי"ה וכ"כ המפרשי' ז"ל בפ' בני העיר :

ומה שאמרת בל בתובה של אחה בן בטח ז"ל אני מאמינך בזה בשאת' אבל סבר לבבו' נראיך שאמרינן לו אבל אם לא אמר אבו שטר אלא יטול אלא ופלג' אם היה לי על פלוני די שם"ם שאמ' אלות פלו'קיה וא"ב לא מעמד שלשתן ולא אבירת השטר בדאי' בפ' מי שמת :

ומה שתפשת עליהם שתבבי ומה שיאמר גלח היה לשם לבתוב אלא ומה שיאמר ושעו בפי דעתך בדקדוק הבעלים לא בן אמבו אם אין בבוש לשון הקריאה המורגלת אצלם הוא שבביאתם לידי בך :

ומה שבתבת שלא אמבת לשון נוחה כי אם בל אבו בן הוא שלא אמצאנו אחם לפי שלא למדת ואלו למדת אמצא :

ומה שת שם עליהם שבתבו אבו כי דינא ולא בתבי שלשה אין עליהם תפיסת שט' בתבו אבו עדים ואחתו בל' דיינים בשר וכן הוא בפ' השולח גט בנמ' מה דבר לא יפר בעיני דבר אבל אם שבתבת אגברה עליך אחות והניח לך ובלך מדרך זו ואל תבח אחת בתוך ביתם לרדותם ולהקיפם אבילות אבילות אחי' אחין בשם אחם לדרך בניחה ויברה והעשרן בלימודך ואל תרגיש עצמך אחלוקה כי אבי חוסם עליך וירחם עיניו כרחמו אותן הקדמות שעשית לתקון סוחרים טובים הם אבל יהיו לך לבדך ולא אבתבם על ספרי כי אין אבי רוצה להוסיף בו דברים וקריאת שם התשובות עד שאחוק חיתם על בפר ב"ש שהי שהומרים בשעל הער"ב עד שי ליד ונקרא לו שם . ודרך אליפה אבי אומר לא אקרא לה שם עד שאתפה

ומ"ש רש"י ז"ל בפ' החיתם על יכי חום בבשרים שאמיות היא טעית בספרי ודריך להיות שאמיות ואמצאת לבבים וירוח לשון ר"ל בשם בב"ב בפ' המוכר את הספינה בענין אקח טעות דאבן אחם ד' אחדות במוכרים אבר לו אחים יפות ואבאחי רעות אלוקה יכול לירור בו דעות ואבאחי יפות ואבאחי מוכר יכול לחזור בו שאמיות ואבאחת לבית ונשבאת שאמיות ירו' שבים יכולים לחזור בשם ושאמ' שאמיות שבית לחזור בשלשתן ירו' שבים יכולים לחזור בשם ושאמ' שאמיות שבית לחזור בשלשתן אבל אם אין לו אלא אחת אין יכול לחזור בו ואבאחת לבית ונשבאת שאמיות

שות

עוד שאלת כג

מפני מה לא לחמו בשאר עניוים ליום הכפורים שחיב כרת ולמה ענוי' דתורי' ניתנו:

תשובה משנה שלימה שניני יוה"ך מסור בתכילה ובשמים ברתיכה וכו' ותקנו בכנ' מסור בתיתים חיוב כרת מיכח ותירצו לח נצרכה חלה לחכי שיעור שמח שחר עניוים ליתה בהו שלח חיסורה. ובבריית' חנח התם חע"כ שמור יוה"ך מסור בתכילה ובשתיה וכו' חיכו חייב כרת חלה החוכל ושותה ושעושה מלחכה. והטעם הוה הוה שהם שחר עניוים חינם מן התורה חלה מדרבנן לחוד נקרחו חכמים בעלמה ניתנו כמו שהיח דעת הרבה גדולים ושחר עניוי חינן חלה מדרבנן חו חפי' חיתנהו מדחורייתה כפי דעת קלת רבוות חחריני ואינו חייב כרת חלה החוכל ושותה והטעם משום דכתיב כי כל הנפש חשר לח תעונה בעצם היום הוה ונסתלחי וגו' ותחרינן בספרי דבר שהנפש חלויה בו חכילה ושתיה ויערחל יעמחו:

עוד שאלת כד

מי שנשבע שלח יכנס לבית הכנסת לומן קלוב חם הוח בשבע לבטל חת החנוה. ואי אפשר ליעשות חוך הומן:

תשובה אינו בשבע לבטל חת החנוה. הדח שחינה מנוה דתורייתי' ואי דמי יכול להתכלל בכיחו בשעה שהכבור מתפללים והוי כמתבלל עם הכבור בדחיתה בתכסת ברכות. ושבועה בתוך ומן יש לה הפרש ולחחר ומן אינו צריך שחלה חלח כשבע ואמר שלח יחכל היום דבערב צריך שחלה בדחיתה חתם בפ' קומי יין:

עוד שאלת כה

כי רחובן נרש חת מעמי ונתן לה קנס מכתובת ומה שבעמ' עליו כתב לה בתם שטר לומן קלוב והלך לו חוזה לעיר ובתוך הומן ממה מעמי. ומחר מיתתה בחו ב' יהודים ואמרו בפניו בעודה בחיתה שהיא מכתובתה ישלם לה מכיריכי שוה"ד דפולו'. וי"ד דפולי' נתנו לעני ס"ת מעמ' לתכיריכי. ומה שהוח עדיין חוב על רחובן שטר ישמרו הקדש לבעות מכח חבוחו ס"ת שטר שם ממושכנים על הקבל ודינך מחד לוחה כו חיכן לבכיה כדי שלח ינחו מחורת יהושה. ומחר שעברו ימי חכלה כמדו לכתוב שטר במה שנחתה מחשה. ויבוקש לבדר ומנחו כהעדים שטר היו בשעת המיתה שם ניסים. עמדו ועשו עדים מחרים רחוקים ועשו בשם שטר והעידו ולפי מה שהגידו לנו כי העדים מתמו בליהם במלית ולפי ושמעו מפי חותן העדים הרחשונים ס שטר נמלח קרוב ממחרו חנחנו בנקר עם מ' ממנו מדם מחר ומתק"ם עדותנו. והחכם חותת הכיחה נ' בעם הגדול כבן עשר ובב' בבן ח' ושם רבית הכפר ובקטן עד ין ניריך לחמו ומביחם חינו בעיר ושם ניחומים כמי מביחם ושם נריכים לחיחה היומה יומה מחומה עמייה ומכל' ומ' דיון התבוחים כי חלו התבוחים שם ממישבנים על הקבל ובקטנים שם נריכים ללמוד. וחביחם כשימלא בדבר שחתם העבירה הנחלה מלידה ינקיון לבד להם ולח יראה לפרנסם ולח ללמוד ספר. ושם ח"ו יומות מביחם ובקטנים ממלו חקטנים עניים יותר מחפרים. והיה עבדיהם עמד על חמו' חדונו מורנו מניר הרמב"ן ז"ל שכתב בם' התפ"ן בחחרון שחשה שחלחה ורחתה להעביר הנחלה מקרובה ברחו ליורשה דבר תורה להקדים כיחה לעניים חו לניח הכנסת וקרובה ברחו חומה הוח עני ויש לו זכרים בני ח"ת שיותר מצוה היח ללמד תלמידים וכו' מחיר עינינו:

תשובה ה ושה ברחשונה שהיו חתימים עליה חדני ניסים פשולה היח. וקבי חיתה ד' זה כורר דאמר חשם היתה מתנחל לחון חחיחי עליה חדני ניסים ספר דב ויותר לחשור' ילמדינן התם. דחבי חבדר ליה ומוקמיה ומסקינן ז"ל זיל לית שבקן דייקנא יהלך ודריש"ך ז"ל הב"ח מיהו רחיק ל"סק ה"ל בשם מרות פ' רחשון ור"ה ר"מ ז"ל פי"ד מה' עדות. נם השטר כך נ"ב חינו כלום לפי שלח חתמו הם בעלמם חלח ניי לחי שיחתום בעזרת חוח חינו כלום שלח ינחו שהבשירו לרשום לעדים שלח ידעו לחתום לח הבשירו

הרשבש

הבשירו חלח ברשומה חבל שיניהו מחרים עליהם חינו כלום. ואם היה חפשר יותר טוב זה נקל מלרשום. ואן ברשומה לח הבשירו חלח בשם עונש. חבל בעזר שטרות לח והנות דעבד בשטר שטרות ועדים רב כדחיתח בפ"ק דגטין וכ"כ הר"מ ז"ל בפכ"ד מה' מלוה ולוה. ולעניו הסתלקות העדים מחומה הנחה חינה כלום חלח נחמרו הדברים בנמרח בפ' חוקת חלח לעניו ממון חבל קורב"ח ח"ח שמיני תמות חשמו של הפ' חו תחנרש עדותן בסולי דבשינן שתהח העדות תחלתה וסופה בכשרות כדחית' בשם בחרח פ"ק ה' נוחני' וכ"כ הר"מ ז"ל בפ"ב מה' עדות. ואם חיתה שמת הדבר הזה שהעדים נזו מי שיחתום בעבורם נרחה שלח היה שם בשעמד השטר חי שיודע לחתום שהם היה מ שיודע לחתום לח היו מניחים לחתום חלחו ומכיחו' חי שחינו יודע. מ"ב חפי' היו שם חלו בעת נישחה ואין שם שנים כשרים שיודעים לחתום אין בדוחה כלום לבי שבנים חלו שהם יורשים דבר תורה הם קטנים ואין מקבלי עדות. חלח בפני בע"ד בדחיתה בפ' קנוזל בחרח וכ"כ הר"מ ז"ל בפ"ג מה' עדות יקטן דמתן דליחיה דמ וכן מוכח בפ' קנוזל שאין מקבלי' עדות כנגד קטן חבל ויסחר בנכסים שהם בחזקת מוריהו עד שינדיל ואם בחו עדים אחר שהנדיל והטידו בפניו מקבלי' עדותן וכן היח שם בהל' הריח"ך ז"ל וחפ"כ שיש חומרים דבעוחה מקבלי' עדות חפי' יש שם יורשים קטנים כבר דחם דבריהם הרחב"ד ז"ל בחשובותיו ולח הבשיר חלח שיכתבו הסטה ויחתמוהו בעצמם עליו וכ"כ הרב בעל החלחה ז"ל בשמו בפ' הנזול ונוחריל. וחף לדברי הרמב"ן ז"ל שחלק הרחב"ד ז"ל בחדושיו בפ' חלמנה טובת בנדון שוה מורה שאין מקבלי' עדות חפי' יש שם יורשים קטנים כבר דחם דבריהם הרחב"ד ז"ל בחשובותיו ולח הבשיר חלח בשאין שם חפוטרופוס דחפוטרופוס במקום יתומים עומדים וכ"ש לדברי המולקים. ובעה"ט ז"ל רחב בספר החשן בסי' ק"ח שאין דנין בהוחה חלח שם בחב בכחב ידו חבל שם נוה בפני עדים חו נוקקי לקבלם שאין מקבלי' עדות שלח בפני בע"ד חי' כדיעבד רשלח בפני דמי ע"כ. ועדות שנחקבלה שלח בפני בע"ד חי' כדיעבד חינה כלום ועפ"י שיורד בעל הביטוח כובר שכד כך דין עליה שכבר דחם דבריו מ"ו הרמב"ן ז"ל בחשובותיו לחכמי הזה'ורן דעת הרח"ה ז"ל בחדושיו בפ' הנזול והרב ר"י חים טוב חל שטב ה' ז"ל חלמידו וכן דעת הרב בעה"ט בסי החשן בפ' כ"ח ואין לנכב דומה ביד שיגדלו היחומים ויבואו העדים ויעידו בפ' שם כדי שלח יחבלו היחומים בממון שלח יעשו בממונם בחפנם ורבוים וכ"כ הרחב"ד ז"ל וכן ס"ח בסי החשן. ולעניו נרופי של כך שם בסי' ניסים לם יודע לחתום ונח נמסרה לו עדות עם הפסולים רלומר שלח הזמינוהו לבע"ד עמהם חלח שהיה שם ושמע העדות בזה עדותם מלטרפת עם חמד מהקרובים וכן היח בפ"ק דמכות וכן כתב הריח"ך ז"ל שם בבר נחוי ז"ל וכן הר"מ ז"ל בסי' בדות כ"ב והרחב"ן ז"ל בחדושי בתרת שלו פ' נט בשוט הבל שם חינו יודע לחתום דינו רחתום וכיו וכן שם יודע להתום וחוח נוסו לסיד בניחה זו חינו כלום שעדות שבטלה מקנתה בטלה כולה דחיתח התם ונריך בזה דקדוק כדי ס"ל. חדן לחתנו. ולעניו העדים שמעת שהם נבוים ו יומים שם חינם לח במקרח ולח בפנינה ולח בדרך חרן פסולים שם לעדות כדחית בפ"ק דקדושין וכן שם הולכים ערומים ויחפים ועוסקים במל כה מנולת הולים שם לעדות דחמרינן התם המוכל בשוק ס"ל כסול לעדות חף על כי ישם בו כרנף כרומים לגל כך היח בכרת הר"מ ז"ל והטי ס"ל על זה מבורש בדבריו בפ' מה' עדות:

עוד שאלת כו

שח"מ מן המשיליו חמר נחין רחוי להסתכל בניניו בשעה שהוח חומר ומחיתם חותו. ולח למשם בחפילין בשעה שהוח חומר וקשרתם. שח"כ נחמר לף במזוזה ומשם שם בשעה שהוח חומר ובכתבם וכו' וחתה חמרת לו שחרי משמן על דבנו בבורחי כתבו שהל המעביר ניניותיו על עיניו שוב חינו בח לידי כמוי עיניו. ולמשם בתפילין ק"ו מעין. ומה שחינו מעביר על המזוזה הוח משום דהניחה חובת הבחיח ות לו' וניניו חובת הגוף:

תשובה נחמת כי בשם רב נטרונחי נחון ז"ל כתבו שהלוחו בניניותיו בשעה שהוח קורח ק"ש יכירותה"ח וכן נמי כתבו בשם הנחון רב משה בר רב חנוך נחון ז"ל ונחת טעם משם מחר שהתבונן בניניותיו בידו בשעה שניניתו למה לוחזן בידו. חלח חפילה בשחומר וקשרתם לחיות בידו ושם בן חף מזוזה בן ומה ס' לחוחו מסביל חה שחמר. חבל ס' הרב רבי יוסף החריך ז"ל כתב שחסתבל בניניו בשעה שחומר ויחפילה לחוחו ולשחשם בחפילין בשעה שחומר וקשרתם ויעל החנ"ך ויחב ומיבא להעביר בניניו הטלית לרחות הניניו בשחומר וכיו לכם לניעבד ורח חם לחוחו לניניו חרו"ג מלות לניניו חל' חנין חז החרנים. ומה שחמר ניניו עולה למנין

תרי"ג כי גיעית בתמהיית עולה ת"ח וח' חוטים וח' קטרים הרי י"ג בין כלל תרי"ב. מ"מ מה שכתבת לחותו תלמיד יפה הסבת. ועוד שבגמר' בפ' שתפלת תעית ורמיתם חותו וזכרתם רחיה מביאה לידי זכירה וזכירה מביאה לידי עשיה. ומ"ש הרשב"ן ז"ל מנה מצות רחיה בכלל מנות עשה בפ' וזה הקרוב עלי. מ"ש רחיה היא רחיה נו להיות בשעת קריאת ולחיתם חותו לדי שרת. וזקור ומרגין בשעת המעש. וכן במשמש מפילין ק"ש ניגית בדלחיתה בפ"ק דשבת כמו שכתבת. ובשעת הקריאה יכוון מה שכתב. ויש לזה הוכחה ב"ק דיומא נבי כ"ג שהיו מזמרים לו ליקי כ"ג קרא חתה בפיך ומה שכתב דדי שהקריאה בפה מוכרת מק שכתב. וכל זו הטעמים לא שייכי בזמוה ועל כן מין להקים תפילין וניגית למזוזה. וכ"ש בם לעניו גיגית למלכושיהו תבתנו עשושים כניגית תפת בגדיהו וכ"ב בם בשיטור ז"ל ממש ולמוד לך לתתעטפים בו כדי שיוגית עצמו מן החשד כדי שלא יחמרו שהין גיגית בטלית מו שהיא מגויגת שלא בהלכתה ומ"מ העושה כך הין לעגעו ומי שהינו עושה כך הין נוערים בו והנח להם ליעקל:

עוד שאלת לו

כי מצאת בשם תלמיד הר' יום טוב ז מפגילי ז"ל שם"ן גריך להחזיר שלם תיבות בקול רם והם כ' מלהיכם חתת להשלים רמ"ח תיבות שהחוסיף המחזירים להיות לכם לתלדים שם טועים ותלוי לנעור בשם ולמנות חותם. ותתה הוקשה לך שם"ב גריך הוא להחזיר חתת חתת כ' פעמים:

תשובה

חתת חמרת שהין לומר חתת כ' פעמים דכתיב ס' ה' קורת שלוש תזור ותומר חתת חתת לו היכו תזור ותומר חתת ה' תקבו בשם ה' יוחנן חמר אחר ותומר חתת ה' תבח חמר היכו תזור ותומר חתת קהות דכתיב קמיה דרבח חמר חתת חתת חרי ומני חמר רבח כל חתת חתת תפסוק להתי ודמייתי תלמודא שהי עובדא מבתע דהלבתא כרבח. והכי פסקי רבוות' ז"ל תכל גריתה שבעות יש בספר וז"ל תני ר' תלהיכם וחתת היו מן המקרא וחמרי מסלים ניה. וחותם שבתבו שמלים מין רמ"ח חומרים שמחזירים תני ר' תלהיכם תכל להתזור חתת חת להשלים בו היו מן השם שהרי הר"מ ז"ל נער בחותם שמלים' בכל מלך נהמן חלה שבית בשבוק ותו דלת חמריה משה ולת חמריה יעקב ע"ה ותיה נשלים בו. וכן כדין בהשלמת חתת תכל שהשלמה ניה בהני ר' תלהיכם בו' תיבות חלו ות"ת מה שחמר שהן להחזיל ולהיות לכם לתלהים ונוערים כוה שחתזיל משם לת נהגו הן חלת להחזיל מרחק בשבוק משום דכתיב בפ' בני העיר ופ' בג' פרקים חמרי' דכל בשבוק דלת בשקים משה ע"ה לת בשקינן ליה ותיך נשבוק תכחנו חשבוק ללת נורך ועוד שכבלל מחתים חנה. ותם תכחנו נריכים להשלים רמ"ח ולת חשב חלת ג' וקיימו בשם כדי השלמנו רמ"ח ומה נורך להשניק הבשבוק ולעבור על דברי חז"ל שחת' כולה בשבוק דלת בשקים משה לת בשקי' ליה. ע"כ יותר רחוי היה נותה ת"ת בשבוק תכל בשקים משה לת בשקי' ליה. וכן היה נוהג מ"ת מהרש"ן ז"ל מנה מנות בין החכם ר' נמח ולה"ק חל ר' יהודה נגחר בהיותו בעיר בנחיה:

שאלת לז

פעמים שהנבור בחים לה"הע"מ ותיכם מלימים לעשרה ובעורת ב"ה יש קצת בני חדם ותמר לכם מורה מ' דניון שתותן שבה"ם רוחי חת חלו שבעורה מלימין לעשרה:

תשובה

נרחה שהמורה בוה סמך על חותה שהינו בפ"ב שחכלו שתי תבורות שהיו בבית ז' בזמן שחלו רוחים חלו חת בזמן שהיו מפטרפי' ושעה בוה בשתים. הת' שחלו תמר ה' שהיו חוכלי' בבית זה וה' בבית תחר בזמן שחלו רוחים חת חלו מפטרפי' בכל בתים שהיה רחיה לזה. תבל המשנה לת דברה חלת בשתי תבורות ובכל תפורה יש כדי לברך בזמן תו בשם ולת תבור' היתה תיתה בבני עשתה בי' שום נירוף ואו הינו לברך לעשתם ולת תחת היתה יכולה לברך לעשתה תבל חלו התבורות הינו שת' יברך לשתיהן. ויש הפרש בין נירוף של תפלה שהלתם לנירוף של בה"מ. נירוף של תפלה

מפלה שהלתם עליו הוח שהתם רוחים לפהלים שינן פעמים בחותם שבתון ונירוף בה"מ שנו' בתשנה בוח שבבל תקום יש בדי ת' ורף חלת חרוחים לשבות לעבור עשתם בברכת ת' תן התבורות וזה נירוף בל תיה שני מעש"כ בנירוף של תפלה שהינו נריכים עשרה בתקום ת' ולידה' והרחים שנירוף בה"מ הוח לענין שת' תברך לכולם ולת לפהלים הפעדם תר פהלים כל חד ותד בריניש שהרי שנינו ב' תבורות. ותנורך היה כל שהוח חייבת בזמן והני סוגיין בכולהו פרקין רהשתי. וכן פי' הר"ח ז"ל בפ"ד מה' בדכות והנה יש בברכת המזון זמון בוה מש"כ בתפלה שהרי בתפלה כל שיש בה כ' יו"ד כל העומדים בתון תבי' תתן קס עשרה יוצתים ידי חובת קדיש וקדושה וכל דבר שבקדושה ותש"י שתין מקצתן רוחים חלו חת שי ותף ע"פי שהינו בפ' כיצד נוטלין השתף ולתון. ולתון כל חון תן התנף ולפניהם כלפניהם והשתף ר"ל שפתח ות' רב עלים בנמ' וכן לתפלה כלומר שהוחן שהומדים בתון תינם וחלינים בתפלה חותם שהומדים בפניהם. הת שתתה עלה בנמ' שתם ופליגת תדרי"ב כל דתתר תבי' מחינה של פרוז חינם מפסקת בין ישרחל לחביהם שבשמים ובפ' ותלו נחתרין מוכח דהלכה כדי"ב ז"ל ת"ב מ' הינו תומר בברכת המזון מבתפלה שבפרקת ומן של ברכת המזון עד שיהיו מקצתן רוחים חלו חת חלו ובתפלה וכל דבר שבקדושה כל שהינו שומע תפלה מן שחייב ביניהו חייב הוח בנירוף ושם שתר דבר שבקדושה ותש"י שבבר בתפלל ביניהו שוגה תתן שהי בשבת ב' ת' ת' תבר שבינן שביניהו בלת ומן ומן לתומרו. ויש בתפלה ובברכת המזון דהיכי מיניה שהם בניה ת' ת' תבר שתכל וב"ח ת' פור שתפל ובתבר מברך בביניו והבור שומע יצת וח"ב שיהיה פניו בתפלה ושם יש בפיה ת' ב' ובניה תחר ק' ת' מקצתם הו בילה רוחים חלו חת חלו תין

מנטרפי' לנרך בשם.

והשנית היה שתני בברכת המזון הינו מפסיק בינן שמקצתן רוחים חלו חת חלו חלת בשבניסו בתחלה ע"מ כן ומו שנור בה"ם בירושלמי. ובתנו הרתב"ד והרשב"ת ז"ל שתני בניה ת' כרוכי ליהם ע"מ כן ותף לדברי התומרים שת"ל שבנסו ע"מ כן בשם בניה ת' חלת בשם בב' בתים בדי תעורם ובה"ב פשני בתים הם שהרי יש כותל מפסיק ביניהם והוח ש"מ בה"ב כו חו טענת שנית. ותש היה לפשר שבבל מקו"ש בניה וב יה' בניה זה ה' מנטרפי' לעשר' לנרך בשם יותר היה לתנת ללמדנו דין זה ולשנות לנו ס' שהכלו בניה ת' וה' בניה תחר בזמן שמקצתן וכו' והיינו למדין מק"ו תם כשהין שם כל הנורך בפל ת' מנטרפי' זכו וכן דרך בתנת לומר דין ת' להשמיענו רבוי דינים בניוטו מלות זכיון שבשם התנת דרך זו ותפיכה בפ' תבורות נרחה פשוט דוקת בפ' תבורות שבבל ת' ים בדי בל הנורך ירוחים שינהו בפרטת ת' מהם ולת תנטרך בל תחבורה לנרך בפ ת' בשני תנשו חיה שמניח שמקצת חלו רוחים חת מקצת זו. תבל סיהיה במקום ת' מקצת הנירוך וכמקום תחר מקצתו בלי ספק שהינן מנטרפי' ותרחים על זה מה שהמרו בפ' בל בנות ס' בנדולה ות' בקטנה מנטרפי' ט' בקטנה ות' בנדולה הין מנטרפי' וכ"פ הר"ח ז"ל בפ"ח מה' תפלה. ותרי התבורות החלו הנדולה ותקטנה בולן מעורבות בתחת הן ותין ביניהם הבדש ולת מהינות חלת בל מה שבתקטנה נרחה בל היישב בנדולה לפי שבפרוש במלותה ותם בשתשה בנדולה תר ס' בנדולה וה' בקטנה הין מנטרפי'. ותם בשם בחבות בזו שבפרשת בקטנה בחילותה עד שם בחתת הין מנטרפי' כ"ם בעורת בה"ב יש"מ שבהותל של בה"ב עומד לת פרוז ומפסיק בין בה"ב וכן העומד ההין מנטרפי' בלל ולת הפשיר הרמ"ם ז"ל נירוף לתפלה חלת בשמקצת נבור בבבים ומקצתן בהון ות"ן עומד בתוך השתה ומו שנוהגים לענינו שהומר קדיש בתרת עומד בתוך הבתה שהן הוא מנטרפן מפני שהוא עומד בתמצע ותו מנטרפי' שפחון עם שבפנים לו"ד בשל שמקצתן בהון ומקצתן בפנים והין ת"ן עומד בשתה לת בתב שמנטרפי'. ותל יטעה לחשב שהרב ז"ל למדך מזו שהחוה דב' תבורות דתמרי' עלה חמר ת"ת ותם יש שם ביניהם שם מנרפן לפי שהינה דומה לה שהרי נירוף העומד בשתה הינו דומה לנירוף השם לברכת המזון לפי שנירוף השם שני בחיותו מירחה חלו ותלו הין עומד בשתה הבית הין עומד בתוך הבית בל שרואה חת חלו ותת חלו חו מרנפן שני ובת"ן לת הרשיר הרב ז"ל חלת בעומד בבתה שהוא כמחבר חת שבתון עם חיתה שבפנים והוא מוציא חת כולן חבל

טיעמוך תחר שהינו ת"ן תתי' בשתה הבית חו שיהיה
שלית נבור שלת יהיה בשתה הבית תף על פי
שרואה לחותן שבתון לת הבשיר הרב
ז"ל והתל יודע שתמת:

כתב סמ"ק רשב"ן ז"ל ס"ל מ"ש מרי"ח מל' המגיל"ר יעקב בן נחמיה המכופף בין חומש ויג"ן:

שאלת לח

עדים קנו מתחד לחבירו שחייב לו כך וכך ולא כתב כן ביום פיצד יעשה:

תשובה אם זוכרים יום הקנין יכתבו יום הקנין ואם לאו יכתבו זמן סמוך ליום שהם פוסקי כי ככך נהגינן כמ"ש בתרת פ' נט פסוק חמר"ל ולו ר"ח בר שילא להני דכתבי שטרי מקנייתהון כלומר סוסם הכותבים שטרות שיש בהם קנין כי כתביתו שטרי מקנייתון מי ידעיתו יומא דמקניתו כיה כתיבו ואם לא כתובו יומא דקיימיתו כיה ואם לא מקיי כשקרא וכ"כ הר"מ ז"ל בפ"ב מה' מלוה ולוה: וכתב הרשב"ם ז"ל בתשובה שכשכותבי יום שקנו כו סומכים הכתיבה למותו יום ואומרים קנינו מפלוני ביום פלוני ובתבנו ואתמנו ואתנו לפלוני ופשכותבי יום שעומדין בו כגון שתין זוכרי' יום הקנין סומכים הכתיבה ליום שעומדין בו וכותבי' קנינו מפלוני ואתבנו ביום פלוני ואם עושים כן נראה כשקר ואם נזכרים העדים שהקנין היה בחדש פלוני אלא שאין יודעים בכמה שוה לא יכתבו ביום המחרון של חדש אלא יכתבו יום הכפוקה וכ"כ הרב בעל התשן ז"ל והטעם כזה ברור לפי שבשתין נזכרים פחות יום בחודש אחד היה ופעולו כתבו יום המחרון של חודש אחד הוא שקר גמור שלא היה הקנין בחודש זה לפי' לא יכתבו אלא יום שעומדים בו בלבד. וכ"כ שלא יכתבו בחמשה החדש ולא בתחלתו לפי שהוא מוקדם ופסול ואם היה הלוואה לומן ולא עבר הומן כיון שקנו מידו פותבים השטר למלוה ואין חוששים שמא פרעו תוך זמנו ויש מוסיפ מהרמב"ן ז"ל והנמוק"י ז"ל כתב דאע"פי שעבר הזמן בקנין או מיהא קנין ולא עבר הומן רומבים. אבל הרי"ף ז"ל מפקפק בדבר ורצוי לחוץ לדברי שלא לרחוב אלא אם היה בקנין ועדיין לא עבר הומן:

עוד שאלת לט

מי שיש לו חוב על שני שותפים חייב הוא על כל אחד שיש לתם חוב על אחד מהם ויכתבו בולם בשטר ש':

תשובה

המלוה היה כשהלוה לכל אחים או לכל שותפים הלווה המלוה מ' ולקחו החוב שניהם ונתו לתחוב עליהם השטר כאחד ויחתמו שם שתי עדים ואחד לא פירשו שהם אחיהם וערבים ביון שלוו כאחד שניהם הם אחיהם וערבים זל' ואם את מ' מהם או העני מן קריאק ידיר גיהם הוא מן האחר לפי ומ פשרב שנגנם ערב בעד חבירו וכן הוא בירו שלמי פתבו הריא"ף ז"ל בפ' שבועת הפקדון וכתבו המפרשים ז"ל במגיעא בפ' המפקיד וחוכיח הרמב"ן ז"ל להביא ראיה לזה בגמ' דילן בפ' שתל' וכ"כ הר"מ ז"ל בפכ"ה מה' מלוה ולוה אלא שהן ז"ל שבשטי ערבאים שהיא נראה מלוה שורצה אחלה והרמב"ן ז"ל דאפ"ה יש והביא ראיה מן שוספת דבכתה שטרו שם האלים את חבירו ע'. שני ערבאי לא יפיע מהם ואם אחר על את שאפיע מן אחם שאחים יפיע ממי שירצה ע"כ. וכן מי שלוה מבני בית אחד אם הם אחים או שותפים כל אחד מהם יכול לכתוב מקנו הכל וכן בשם בתוכות בפ' מי שמת שוי דאחרינן התם מ"ר ה"ג נח ה' תרי אחי ותרי שותפי דאית לקו דינא בני אחד ואחד אחי מיניהו בהדיא לדיתא לא בני אחיך מ"ל לאו בעל הבתים דילי את אלא שלוחותיך קא עבידי ורבי נחמן קא מסמיך מלותים דרך הונא ממתני וכני סורא אמו דבריו. וע"מ אמרו שם דלא אחריגן דאין הפ' יכול לכתוב אלא בתשות אחיו אלא שותפים בעיר אחד יכול לדון הפ' על הכל וכך הם דברי הר"מ ז"ל בפ"ג מה' שלוחי ושותפים ר"מן האחים שלא חלקו אז מן השותפים שכתב לכתוב תובע על הכל הוחיל ויש לו חלק בזה התמון לוכו כריך הרשאה משטר שותפיו ואין השותף יכול לומר לשותפו שדין אלו הייתי אני שם הייתי תובע טענות אחרות ומחייב בעל דיני שהרי לומר לו למה לא בית לכתוב נם אתה: לפי' אם היה במדינה אחת יש לו לחוור על בעל הדין ולדון עמו ולומר לו אני היני מידה בכל מה שטענו שותף שלו: לפי' אם לנתבע לעבב ולומר לזה אל דן עם בחלקך או הבית הרשאה שהרי ממון שניכם בידי ושניכם בעלי דיני ולמחר יבא אחיך או שותפך ויתבע נם הוא עכ"ל. ויש ברמון דבריה להר"ם ז"ל לתלוק על הרמב"ן ז"ל ולפי שהרב נבו ז"ל מקיים דברי הרמב"ם ז"ל בם' החזן בסי' קע"ח לית רעיתי לאתבן אלא לאחריך אמכתב ועוד אחין הבנתי מסכים מ"מ אם אומר אחין הדברים אומרים שאין השותף יכול לתבוע שלא חלקו

עוד שאלת מ

ס"ת שכתן אחמת מית' אם היא נריכה קנין או לא: ואם כותבים את השטר לאחר מיתה ורציה לדעת כל הפרטים בזה:

תשובה העניפים בזה רבים אם אחל אחיפש לך דרך כלל. דע כי הפרש יש בין אחנת ס"ת למתנת מנה אחמת מיתה. ס"ת היא כל מולה שעשה על מטהו אחמת מולו שאין יכול לעמוד אאנו ובעת הנולה לא הוכיר מיתה כלל. והאומה אחמת מיתה הוא שאומר בלולתו אלא אחו מיתה או אומר בה אחה הוא. ואחי דקאמר בחיים אומא דחיי הוא אע"ב דאיכא אחו ואחר דכאחנת בריא היא כגר בפסקה הלכה ויש הפרש בדיניהם. שאחנה הוא לא ימלט או שהיא וכל נכסיו או אחקנתן או שאינה בקנין אלא קנין או שהיא בספק שלא פירש אם אעבניו נתן או שלא נתן אלא לאחר מיתה או שה"ה כאחנת והפירות כגון שפ' שהיא אחיים או שהיא לאחר מיתה שזה קיותן עתה או שאחה ופא לך פירות אלו. אחנת ס"ת שהיא בקנין כיון שהיא בכל נכסיו פין שהיא אאקנת והיא בספק היכה כלום ואם אח אחנה אינו נוטל כלום אאקבל לפי שהו חוששים שמא לא נמר להקנות לו אלא בקנין ואין קנין לאחר מיתה וכן אם אמר כתבו לו אינו כלום. אאנו חוששים ג"כ שמא לא נמר להקנות לו אלא לאחר מיתה ואין שטר לאחר מיתה כלומר לפי שכבה נסאלקו הנכסים אחשומו ואזרו לרשות היורשים ואין לו כח ליתן שלא אה שהוא שלו אאכל אה שהוא על אאריס אין לו כח ורשותו לתת. וכן הטעם בקנין וזה טעם ג' קנין לאחר מיתה ואין שטר לאחר מיתה. ואם גולה דעתו שאין הרשיבה והקנין אלא ל פות כח אאקבל קנה אאקבל וכאין שאאורו קיו לו אוכח על אאנה זו. או שאאר אנו לו וזאת אנו לו אין אנו לו אלא וזאת כתבו לו ואם את קנה אאקבל וזו חלוקה א':

ואם אאנה היה כגלה בשאם ואפי קנו אידו ליפות את בחו בין כתבם לא בין כתבם לשנים אם עאד חוור ואאורי דעתה הוא דלא שביק נפשיה ויושב לאחריני שאאעה אכרעת אלא היתה כוונתו אלא אם יאות אאכל אם יעאוד לו נאן אלא עלאה על דעת אינן הוא כל נכסיו לאחר ואות ברעב. וזו חלוקה ב':

ואם אאנה היה בקנת בשאם כגון שלא פירש אם הוא אאיים או לאחר אאיה אם לא קנו אידו לא קנה ואם קנו אידו קנה ואם עאד אינו אאור וזו חלוקה ג':

ואם היה כאקנת בפי כגון שפירש אלא נאן לו אלא לאחר אאיה אינה נריכה קנין ואם עאד אאור ואם קנו אידו לא קנה אאכל אם לא נאר להקנות אלא לאחר אאיה אא"כ פירש שאאקנין הוא ליפות כאו וזו חלוקה ד':

ואם ס' שפיש אאכעטיו וקנו אידו ואפי היה בכלה אינו יכול לאחור כו ואי"ל היה בקנין אאוכח את כאו וזו חלוקה ה':

ואם היה אאנת ס"ת בפ"ה בלא קנין ולאחר אאיה אם עאד אאור ואם קנה אאקבל אאנה וזו חלוקה ו':

ואם הוא אלוה אאחת אאיה בין בכולה בין אאקצתה אא' קנו אידו אם עאד אאור וזאו בשאם. אאכל אם פי' בכוחו אאיים וקנו אידו אאיים אאור וזאו חלוקה ז': וכל אלו הדינים אפורשים בשאם בבא בתרא בפ' אי שאת ובאכל' וכייש ואאנה להר"א ז"ל בפ"ח ובפ"ט. ואם בחתי לכאוב בל ההלכות ואריך אאכתב אאכל אה שכתבתי הוא אאכלל העולה אאוכן אלכות ובוכה די לך:

שאלת מא

ראובן שיש"ו לו חוב על שמעון והעידו לו העדים בפ"ד אם יכולים ב"ד לכתוב לו שטר או לא:

תשובה דבר זה יש לו ג' חלוקות. הא' אם רבינו חיים שמעון לב"ד ותבעו ממנה ונפער ובאו עדים חיץ הכ"ד יכולין לקבל עדותם אלא בפניו וכן היא בסמ' בב"ק בפ' הגוזל ומחכלי דחיץ מקבלי עדים אלא בפני בע"ד דתמרי אתם ר"ח מסי ח"ר שבתי מקבלי עדים אלא בפני בע"ד תמהי בה ר' ויחנן וכי מקבלי עדים אלא בפני בע"ד וקבלה מינייהו ר' יוסי בר חנינא כגון שהיה הוא חולה או עדיו חולים או שהיו עדיו מבקשים ללך למ"ה ושלחו לו ולא בא וכ"כ הר"מ ז"ל פ"ג מה' עדות וז"ל גם כדיני ממונות אין מקבלי עדות אלא בפני בע"ד. אם היה בע"ד חולה או שהיו העדים מבקשים ללך למ"ה ושלחו לבע"ד ולא בא הרי אלו מקבלי עדים אלא בפניו. וכל שאין מקבלי עדים אלא בפניו ועברו וקבלו אלא בפניו הרי בעל העיטור ז"ל סובר שדינין עליה: אכן מרמ"ן ז"ל והרשב"א וכע"ש ז"ל סוברים שאין דינין עליה וכן נר' שסיים הר"מ ז"ל שהרי לא חלק בכלל כזה ונר' שאין כותבי' לו הכ"ד אז בית דינא אבל אי לא בית דינא שכותבי' לו. כמו שאני עתיד לכתוב בסמוך. וכן אם העידו העדים שאתה המלוה בקיאין לומן ועדיין לא עבר הומן בזה גרמה ג"כ שכותבי' לו מע"ג דבית דינא שהרי העדים בעצמן כשרים הם לכתוב כמ"ש הר"מ ז"ל בסמ' בתוכות. וא"כ אם רבינו חיים שבא למעמן במקח והודה לו בכ"ד אין כותבי' לו שטר לפי שבא ממקום בע"מ אחרי אח' רב יוסף בר מניומי א"ר נחמן אמר לו לא תן לו ואמר פרעתי נחמן. בא מלוה לכתוב אין כותבי' לו ורב זביד משמיה דרב נחמן אמר בין חייב אתה ליתן לו וכן לא תן לו ואמר פרעתי נחמן לפי. אם בא מלוה לכתוב אין כותבי' לו ופסקי רבינו הלכה כרב זביד וכן פסק הרי"ף ז"ל והר"מ ז"ל פ"ו מה' טוען ונטען בד"א שאין כותבי' לו שטר כשקבל עליו את הדין אבל אם מסרב ולא מקבל לקבל כותבים עליו שטר. ודין מלוה זו בדין מלוה בשטר אם הם ב"ד של ג' וכן מוכח בפ"ק ממ' בב"מ וכ"כ הרי"ף ז"ל בהלכותיו והר"מ ז"ל בפ' טוען בפ' הנ' והב' כגון שתבעו בפני ב"ד ולא היה עליו עדים ונפ' ב"ד לא דנו עליו ולא אמרו לו חייב אתה ליתן לו ולא נתן לו. כזה יש כ' חלוקות הא' שאם הב"ד היו קבועים ויושבים במקום הקבוע להם ובא ראובן ונטען שמעון חייב לו ואינו ושלחו הב"ד אחר הנתבע ובא והודה שהוא חייב לו הרי אלו כותבים ונותנים. החלוקה הב' שאם לא היו קבועים ולא שלחו לו חפי' קבצם הוא והושיבם והודה בפניהם אין כותבים לו שהרי בסמ' סנהדרין בפ' זה בורר גרסי' אר' אלא בב' אחד אתי מוריתא ומנין בתבינן ומנין לא בתבינן מכנפי ויתבי לא בתבינן כנף ואיתי הוא כתבי אר' בר רב משי כנף ואיתי הוא ואמר הוו עלי דייני לא כתבי עד דקבעי דוכתא בבי דינא ומסדרי שלוחא מבי דינא ומומני להו לדינא. ופסקי רבות' אמר בר רב משי ותע"ב דחיכא דבות' אחריני דלא פסקי כוותייהו רבי אחיינתון ז"ל והרי"ף בהלכותיו והר"מ ז"ל בה' טוען בפ"ו כוותייהו:

שאלת מב מי שהודה לחבירו בפני עדים שהוא חייב לו מנה אם העדים כותבים לו ע"מ או לא:

תשובה אם קנו מידו כותבים ואע"ג לימלך בו שאתה קנין לכתיבה עומד בדחיותא בפ' חזקת ובפ' הזורע ואם היה כלא קנין צריך לומר להם כתבו בדחיותא אתם ואפי' צריך למלך בו קודם כתיבה כיון שהיה בלא קנין וכן היה בנמל' בפ' מע"כ בסמ' בתובות ואם לא אמר להם כתבו אין כותבים שהיכו רוצה שמלוה על פה תחזור להיות בספר וכ"כ הר"מ ז"ל בפ"ח מה' מלוה ולוה בד"א בחזר מכל בהודאה אחרת כגון שהודה לו שיש בידו מטלטלים שלו או שהודה לו בקרקע כגון שהודה לו שהוא אחיו או בנו אם במטלטלים הודה לו אם קנו מידו כותבי' לו ואם לאו אין כותבי' לו ואפי' אם בעין כיון דמחסרי תוכיחא כרב אשי דאמר הכי התם חיץ"כ אמר להם כתבו ואם בקרקעי הודה לו אפילו בלא קנין כותבים לו ואפי' לא אמר להם כתבו וכ"כ הר"מ ז"ל בפ"ז מה' טוען ונטען זה כ"ל וה' יגילני מסניותיו:

עוד שאלת מג על ס"מ שכתב לכתוב לו בכל יפוי כחו ולא הספיקו לכתוב עד שמת:

תשובה אין בדבריו כלום. לפי שיש הפרש בין מיפה כחו לו כתב לו בכל יפוי כח. שמה שנזכר בגמ' ליפות את כחו הוא שהמתנה עומדת היא בלא קנין והוא

אמר

הרשב"ש

אמר קנו לו מזכף על מתנה זו הרי שהמתנה כבר היתה נגמרת בלא קנין ולא בידו להקנותו בקנין אלא שהקנין הוא מוסיף על המתנה אבל מי שאמר קנו ממנו בכל יפוי כח לו כתבו בכל יפוי כח לא נאמר להקנות אלא בחותו קנין או בחותם כתיבה אלא שרוצה שיהיה כחו יפה וכיון שלא נאמר להקנות אלא בחותו קנין או בחותם לכתיבה אין בדבריו כלום שאין קנין ולא שטר לאחר מיתה. וישראל ישמעו. וכן כתב הרמ"ה ז"ל בחשובה:

עוד שאלת מד נטע רבעי שיאך היה גוהג בשנה שביעית. ומפני מה לא עשו ישראל אחר הפסח כל מ' שנה שהיו במדבר. ומפני מה כשרצו ישראל לעבור לארץ שאלו בשלום מאדום ולא עשו אתם מלחמה ועם סיחון עשו מלחמה. וענין מתונו של בלעם ומהכך היה עם יעקב וג' אנשים נפגשים עליו אם היה כל זה בחלום או בהקיץ. וכיצד היו נוהגים ישראל בקדוש ר"ה. וכמה הוי שיעור מדת הפסקה. ורביעית כוס של ברכה:

תשובה על אודות כרם רבעי בשביעית. דע שלא הקפידה תורה אלא מעון שיוכל למוכלו בח"ל אבל כרם רבעי לא הקפדתה התורה. ולפי. בשנת השמיטה היו מציינין עליו כדי שידעו בני אדם ויפרשו ממנו ולא יאכלוהו עד שילקטוהו בעליו ויפדוהו או יעלוהו בירושלים וכך שנינו במסכת מעשר שני בפ"ק כרם רבעי היו מציינין אותו בקווזות אדומה וכ"כ הר"מ ז"ל בפ"ט מה' מעשר שני ונטע רבעי מי שהיה לו נטע רבעי בשנת השמיטה שיד הכל שוה צריך לציינו בקווזות אדומה כדי שיכירו בו ולא יאכלו ממנו עד שיפדוהו ע"כ. ופי' קווזות הוא אדומה אדומה.

מה שלא עשו הפסח מ' שנה במדבר הוא מפני שלא זכרו הם כי כל אותם שנים שהיו ישראל במדבר לא נשבה רוח נפונית או מפני שהיו ישראל כמונדין למקום שם מפני שלא יתפזרו ענני כבוד ובאותו זמן לא היו מלין שלא כשהיתה מנשבת רוח נפונית כמו שנזכר בשם ובמות ועכשיו בזמן הזה מין מני מכיטים לוט שכיון שנכנסו בה שומר פתאים ה':

מה שאמלו בלעם מאדום ולא עשו אתם מלחמה ועם סיחון עשו. לפי שדרכם היתה עליו והוא מלך נתון את ישראל עבור בנבולו ויש ישראל מעליו לפי שהוא לחיו והמרן נתנה לו ירושה וה' הוא לא מתעב אדומי ואמרה תורה כי תרן עשו נתת לי ירושה מכל בסיחון בלעם נתן לו רשות ואסף אל עמו ולאלם מסה עמו ולכך את כל מרגו מילו שאלת בלעם ממנו היתה לפי שתרגו היה מכלל מ' ואינה מן עממים ואינה תרן זבת חלב ודבש ולפי לא היתה דעת תרע"ה להלחם בו. מכל כשרגה הוא להלחם ישראל בלחם בו מסה וילכוד את כל תרגו מידו:

ענין מתונו של בלעם והמהכך היה עם יעקב וג' אנשים נפגשים וכו' אם היה כל זה בחלום או בהקיץ. דע שהכל היה בהקיץ וכן דעת הרמב"ן ז"ל וזו היא הדעת הרחוי להחמין בו וללכת בתריה. וכיצד היו ישראל נוהגים בקדוש ר"ה ידוע הוא כי בתחלת יום ל' באלול היו עשם מתבטלי' ממלאכתם ונוהגים מותו היום קודש ואם באו עדים באותו יום מפילו לאחר המנחה הרי אותו היום קודש ולמחר חול. ולפי שפעם א' נתקלקלו הלויים בשיר והוא שלא אמרו שיר כל עיקר או שאמרו שירה של חול כמו שנו בסמ' ר"ה התקינו שלא יהיו מקבלי את העדים אלא אם באו בתו מקודם למנחה ואם באו אחר המנחה לא היו מקבלים עדותם. ולפי כשהיו עדים באים היום ל' קודם למנחה לא היו נוהגים קדש אלא אותו היום בלבד ואם באו לאחר המנחה הרי אותו יום כאר נהגו כו קדש ולמחר ג"כ קדש ומיום הב' מונים לר"ה ולא זהו קצורו של דבר. ומדת הפסח כמה היא לפי מה שאמרו ל' ומה שפי' הר"מ ז"ל בה' ערובי' דר"ב חצאי"ם של הצורכים. וכוס של ברכה רביעית ו"ז דיבר ואני כלומר דיברי וכך זהו בל"ל:

שאלת מה בחור א' נשא בתולה ולא יכול לבא עליה כדרך כל הארץ מחמת שבכל עת ניעקת מרה דשרותה אותו ואפי' כשהיא בבית חבית והולך לשם בודאות ממנו. וזהו טוען שהיא חולה מומחתו ומחמת שהיא מוחזקת עושה כך. וקרובים טוענים שהיא חולה מומחת אותו אך שהיא מתפחדת ממנו כי דרך נשים הקטנות להתפחד מהבעילה הראשונה. ושאלת מה הדין הזה:

שות

תשובה

המורדת היתה על בדרכי מי שתומר בעינה לו ומצערני
ליה או שתומרת מתים עלי כדתיתת בגמ' בפ' מ"פ
גמם כתובות וזו בודאי מיכה טוענת בעינה ליה
ומ"ערפה ליה שהרי היה טוען ממיחסתו . ודן נר' שהיה רחמת
שמיכה רוצה בו ומ"ה רתו עשו היתם זו נשותה זה יתים היה מפסר לטעון כך :
מכל זו עדיין לא נבעלה והדעת נוטה שתן הדבר הוה מחמת שמצערת
ומ"ג דכתרומה ב"ב מיגו בעינא ליה ומצערנא ליה היינו בשתומרת
כך בב' . מכל זו מיכה טוענת טענה זו . וגם טענת מתים עלי תני
תומר שהיו בנזון זה שותר היה נמנע דבר זה בתרומה מו בנשותים
תחר שנבעלה ולא היו שעדיין לא נבעלה שיותר בה לחלות שתחתיה ירחת
כבעילה היה בורחת ולא מחזת שהיה מת עליה . ע"כ תני תומר
טוב הדבר שלא למהר לחתוך הדין תלא לחתיתו ולפיהו שבשתו הדבר
הוה תמרינן בגמ' בתם ובמומת יעשו דרך בקשה לומר שיעשו שטותה
ויפרסו זה ליה ויוהו כך מהרתה ותבעל לו . אך תם מתקושטי' עמה
ומריחים בה בחזקה קרובי מתים תף היה תקשה ערתה : וכ"ש תם דרש
עם תמותה ועם תמיה וע"כ יוצילה מכעל תמיה וחמותה תם תיכה רוצה
לדור עמהם והודו תם שבנים טובים תולי תבותה ויוכל לבוא עליה .
וכיון שתבעל לו פעם רחשונה ונעייה תם עמדה במרדה והיא מוחסת
בו ומומר מתים עלי תפסיד כתובתה והתוספת וכל מה שעשה לה הבעל .
תך פשיטא שהרי אפילו לא תפסיד ממנה כלים וכך היא הסכמת הר"ת
והרמ"ה ז"ל וכן הוי ה"ן ן מ"ה הרשב"ץ ז"ל וכל ומן שהיא עמו תיגו תייב במזונותי'
ושלום על דייני ישראל :

דין מו

מי שהייה תשתו שנוגה והלך לעיר תחרת או למ"ה
תם הב"ד שבאותה העיר יכולים לכופו לחת נט
ומי לאשתו מדינא תע"פי שהיא לא תבעתו בנט
או אינן רשזין בכך ביון שלא תבעתו ונפקא לן
מיה שתם אינן יכ ליה לכפיותו מן הדין וכפותו הו"ל נט מעושה כישרא
שלא כדין דתמרינן בפ' התנשים דפסול ופוסל ותם רשתי בכך הו"ל נט
מעושה כישראל כדין וכשר :

ונראה

לי שרשתי תם הב"ד בכך תע"פ שלא תבעתו שהרי כל
ישראל תם בעלי דינים מחמת ענוה' ותדע לך שהרי
אין מקבלים עדות שלא בפני בע"ד בדתמרינן בפרק
הגוזל בתרא ובסנהדרין תפסו בכל יום שמקבלי' וכן נר' פשוט מכמה
מקומות מהמתה ומהגמ' וכ"ל שהטעם הוא כי כל ישראל בעלי דין בכל
דבר שהסור לערוך ונם בדבר העונות דניזק מינים תובעו שהרי בתה
חללים הכילה ורבים ועצומים עד תתרן הרביעה והשפילה ובריני עתנו
ברעות הרעו ונו ולא יפרעו ויחזרו על כל ישראל וכל בתי דינים לנדור
ברעות לבל ישושטו השועלים בחוצות הלכך הוו להו בעלי דין בדבר בקבלת
עדותם וכן בשבועתם לנט ומ"ש נט שלא תבעתו התסה דכלהו הוו
בעלי דין בדבר . ותע"ג דתמרינן בפ"ם התסה שלום דהמוכה נט לחסה
תפי' במקום קנסא לית הוי ניטח ומוכה לה במקום יכא בעיה ולא
תפסיק וכו בעינן זרוי שלא כניע נט לידה עד שתה תבל בנדון כזה
שתשלחו לה ע"י שלוחו תם תפשה כו תקבלנו ותם תיכה תפשה בו תניחנו
ומין בתבה בית מיחוש . ותתר שבתבתי זה בתשתי שכתב הרתב"ן ז"ל
בתשובה לחכמי הס"ר ז"ל על עניו קבלת עדות תסה שלא בפני בע"ד
ז"ל ועדות שקבלו אותה ב"ד שלא בפני בע"ד ודתי תפי' בדיעבד תיכה
ערות וכני תיכה כ' הגוזל בתרא ובפ' התסה שנתלקתם ומעמנו הוא
מוכיח לפי שהן טושים בדבר מסכת ואינו דין שלא רדבר בעל העיטור
ז"ל . תבל לעניו קדושי' ונישן תמריתו התסה שהלכה היא ובעלה לתי"ם
ובכה ותמרה נרשני בעלי והרי עדים אותה שתן מקבלו' עדות עד
שיבה בעלה תמ"ה שלא תיכורה שהי וקבלו תיבי בעלי דין בדתמרי' התסה
לא תיבה לתחריתה הבא חייבת לתחרינו ע"כ ז"ל . ונכיתי להסכי' לדעתו
ודיון שנדות שנת הבלה שלא ב' בני ב"ד היה בטלה ובעדות תסה תיקבלו'
שלא בני בע"ד תיכורה כלתו תיבי בעלי דין כבי גמי בעיון נט
תסה שנוגע בדבר תיכורה כלתו תיבי בע"ד ניתבו וכופין תותו לתת
נט זמן כדין התסה תבעה תבעל שיכתוב לה נט זמן כתובתך למדינ' תחר' .
כמ"ש הרמ"ה ז"ל בתשו' ושלום על דייני ישראל :

ובתב שלמה הר הרשב"ץ זלה"ה מסתפקנים ב' הגאונים ר' חתי בן שתוק וי"ו :

שאלת מז

תומי עיר תמיגרת"ן חטתו
לתדוניהם למלך תלמתן ופסקו
בו ונוס תת עבדו שר מסתפקים
לבנות עליה דיק וזן עסה ובנה
עליה תנור ונלכדה העיר ושללו שלה ונשתו כתיתים והגרנו הנפשות
והנשתרים

הרשבש

והנשתרים בתם ס"ו תלטו וה שה לתם בשתם לשלל והקהל שקדום שהיו שם
ברחו מהם לוהרת"ן ומהם למסתפקים שיסתרם ס' ונשחר הבה כ' שתקהל
מסתפקים חלו פני תומל התהן ונתן להם רשות להניל הסברי ולהוציא תהם
ולבניהם למסתפקים וכן עשו . ותתר שהוציאם והבניתם תלשם קנת מהקהל
תמוגרת"ן תשר ברחו לוהרת"ן תובשים ולהוציא תשם תקהל שיחזרו להם
הסברים . וקהל מסתפקים תומרים תכנו תהפקר זכינו ושלנו הם
ורנית לידע הדין עם תי :

תשובה

תין לקהל תמן גרתן בהם זכות תד' טעמים . הטעם
הא' תלא תוהן ברחו למסתפקים תד"ניה בפ' הגוזל
שיורת שהיתה תהלכת בדרך ועתד עליה נייס וטרפה
ועתך ס' תשם והניל הניל לתחזק ותם תתר לעצמו תי תניל לעשו
ומוכחי עלה ותמרי ה"ד תי דיכולים להניל תבי תומר לתו כלים הוא
ותי דתינן יכולים להניל תי' לא תתר נתי ומוקמי לה בגמ' בי תוקתתי
חלת כלו' דהמניל היה ס' תן הסוחבים תם תתר ס' תשם בשעה שתניל
לעצמו תני תניל לעצמו הניל . ותם לא תתר תה שהניל הניל לתחזק . הכי
תוקמה רתי בר חמת ותוקמתא תחריתי בישלל כלו' שבעל הבנכסים שרר
פועל להניל לו ותתר בו הכועל כדק"ל בפ"ק דתמציעת דכועל תותר בו תפי'
בתני היום תשום דכתיב כי לי בני ישרתל עבדים ולא עבדים לעבדים .
תם תתר בעבד בשעה שתתר שהוא תניל לעצמו תה שהניל לעצמו הניל
ותם לא תתר תע"י שטוענן כך היתה תה שהניל הניל לבע"כ . והכי
תוקמה רבא ותוקמתא תליתתה בישלל ע"י דחק ועתד זה שתין
לו הלק בנכסים תלא תיכים תכועל תניל לעצמו תם שהניל לעצמו הניל
דחקן עשה ל' כיל תרי . ו תם תתר יכולים לומר לו שו
תתרת לנו היינו דחק עצמנו והיינו תניל ותיינו תוקמתא דרב תסי .
ו' תוקמתות שלו הם תעשיות ודן בפרק הרים"ן ז"ל ובה"ת ז"ל בפ' י"ב
תה' נולה . ובכלהו ה"ה תין שום דין שותן ולא עכיר תלא כיכים תעלמת
ועל כוס תתי תיקמתת דרב תסי הם שקל תסתנתי"ם תתרו לעצמנו
תנו תניכים והלו שומעים הניל לעצמם . וכן הם יהודי תמוגרת"ן תשר
בתסתנתי"ם לת היו יכולים להניל כלל שהרי הסר לת היה נותן להם
רשות כלל וכיון שלא היו יכולים להניל תין להם בהם וכות ותה שהניל
הקהל תסתנתי"ם הניל לעצמם ובלתיכה תתקבתה דגמ' דתמרינן כ"ד
תי ביכולים להניל תי' תומר תומר כהלעיל וכו' וכ"כ הר"ת ז"ל בתוק
הגוזל שיורת שהיתה תהלכת בתדבר ועתד עליה נייס וטרפה תם תיכה
יכולים להניל תידם יקדם ס' תשם והניל הניל לעצמו ותם יכולים הם
להניל יקדם תחד תשם והניל תע"פ שתתר לעצמו תני תניל לתחזק
ע"כ . והנה הדין הזה נחלק בו' חלקים הא' בשיכול להניל והב' בשתין
יכול להניל ע"י הדחק . ויש ג' כ' פני' תחרים פעמים שתינו נרוך תחריהם
ופעמים תועיל תחריה ותויק קשתיקה ועמים לת תועיל התחריה כלל .
תם יכולים להניל תפילו תתר לעצמו תני תניל לת תתר כלום ותי התחריה
מועילתו ותם תין יכולים להניל תפי' לת תתר הניל לעצמו ותיינו נרוך
לחחריה בלל . ותם יכולים להניל ע"י הדחק תם תתר לעצמו תני תניל
הניל לעצמו ותם לת תתר הניל לתחזק שהי שהחריה תועילתו השתיקה
תו קתו . וע"פי דרכו למדנו שתפי' הוי קבל תמוגרת"ן יכולים להניל ותתר
קבל תסתנתי"ם לעצמינו תנתנו תניכים ובי בשם ר"ם שלא הוי יכולים
יכולים תמוגרת"ן להניל כי לת היה נותן להם רשות הסר תע"פי שלא
תתרו לעצמינו תנו תניכים שהניל תה שהניל הניל לעצמו ותינו בתוכחה
פניתה הריט"ק ז"ל בפ' הגוזל שיורת שתחלו להם תירסים תחלו לתחזק
ותם תתר תשום פלוגי תחלו תה שתחלנו תחלו לו . שתת כיון שברשות
הסר הוי הספרים שלו לעשות בהם כרצונו ונתנם ליהודי תסתנתי"ם
הרי הם שלהם וזה ברור . הטעם הב' תיב תוקם שברתו לוהרת"ן דתניה
בפירקין בגגהל הניל תן הנייס ותן הלסטים ותן הגר בתיתו תם בתיתו הבעלים
הרי זו שלו ופריך בגמ' בתיתו תין בתיתו לת"ר תסו ל"ש שלא בלסטים נוי
דהיינו בניתים תבל בלתטי שהרי תתן יותר תפי' בתתן נמי תיכם תייתם .
וכי דייני בניתים כלומר תיכם רשועה . ורב נ תתי ז' לפי תנתו פה כלומר
תכבר ורש"ז ז"ל פי' כוונתו : והלכתא העיין הוא שתם שלסטי הוא נוי תין הגוזל
תיכים לפי שתומר למ' תו ליומת תחר שתבעתו בדיניו ובמעט רתי' תוציתו
מ' דו' . תבל תם הלסטים ישרתל הניגל תיכים לפי שתומר תם תתבעתו
בדייני ישרתל לת תוציל כלום לפי שבשתבעתו בפניהם יתמרו תתן יותר
שטלך תי יותר שסחתן זה ש"ד הוא שתן תחר תכרתי תו נתתי בתתנה ילטול
המטלטלים תלויו בחוקת תי שהם כדתיתת בפ' חוקת בתנים ידיעים
שם ובדובתו תחריהי יש כז היה תתיכם . ותן הסתם בלסטים נוי תינו
תיכים זבלסטים ישרתל תחיכם ותם נודע שנתיכם תי' בלסטים נוי
הרי הלו של תניל דדתנן בתחני וכ"כ הרתב"ם ז"ל בפ"ג תה' נולה וכ"פ
הרא"ם ז"ל לדברי סרוך נתון ז"ל בעניין רתובן שתבד לו כלי תו נטלוהו
לסטים ונכל ביד שתעון ושתעון טען בכר נתייתם תתנו רתובן . זרתובן

שאלת מח

יש מ"ח מילכם וטען פרוש כהן ירוקה לדעת בתורה רש"ון ובמפקך לכם עניכו ופיו דרשיכו פקדלות בפרד יע"ש לא רצו להעליותו לכהן ולכל

חמר יש לי עדים שלא נתיאשה. והשיב שאם לא יוכל להמציא לית דברי זה ולא דברו זה שהיו כאן עסק שבועת חלוט כ"ד תומדין הלבר שרתוי ליאש ומעמידין ביד הקונה ואם רוצים בדבר שהיו רחוי ליאש מוציאים מיד הלוקח. וכ"כ מ"מ מורו הרשב"ן ז"ל בתשובותיו במחלוקת שנפלה בין החכם ר' שמרם מרוט"ם ב"ש ובין הדיין ר' יוסף בן יחזון ב"ש על פיין ספר מ' שנתפס בספינה וקנתו יהודי מ' והבו והו בעליו הראשונים. ודן ז"ל שהיו חייב להחזירו והביא ראיה מהסוגיא דף הפולת דעמון ומואב שהרו בסיחון. ומסיים דף' חלק במשך נבים סוקק בו מה מקום מעלה מצומצם לטהרה אף ממוגם על ידי שרחל שנפלו ביד ח"ם טהר. ובנדון הזה כל ספק שנפלו הבעלים מיני שלא עלתה כל לב היו לו לחזר שברחו ליהרח"ן לדין עם שה מפתנתי"ם להוציאם מידו ולא חמרינן דדייני בניח"ם בעדון הזה הוא ברור הטעם הנ' כולל לחזור שברחו למפתנתי"ם ולחזור שברחו ליהרח"ן והוא שכיון שעיר במוגרח"ן היתה תחת ממשלת מלך תלמח"ן נמכרים הם מופקדים למלכות בדיני המלכות וחוקותיהם בכל מקום וקי"ל דדד"ד בכה"נ דחמר שמואל בפרקין הכנהל חמר שמואל דד"ד חמר רבה חדע דקטלי דקלי ונשרי נשרי ועבדינן עלייהו. כלומר שפורתים דקלים ועושים מהם נשרים וחיתנו עופרים עליהם ומי לחו דדד"ד הוא חסור לעבור עליהם משום גזל. ובפ' חזקת חמר רבה הני תלת מילי חסתני ליעקבא בר' נחמיה ריש גלותא משמיה דשמואל דד"ד. וחרוסת דפרסתי מרבעין סנין וסני וחרורי בינו מרעא לטפקא זביניהו וזביני. ללומר מתוני המלך שמכרו קרקע בשביל שרירות שלא שכר מן המלך לזרעה וברח ולא השלים מכירתה מכירה. ע"כ אם המלך בא לשלול העיר שמרדה בו הדין עמה והוכח בשלמה זכה מן הדין שהוא מחוקי המלוכה היא. וכ"כ הרב ר' יוסף הלוי ז"ל שאם גזל המלך לא מכני עמו ממונו שבח בעלים דחמשנתא דאלכא מקרי מכל במאי דעבד בכל מרעיה ומינו חק חדש. וכתב הרמב"ן ז"ל שהורחם שהוא חק קבוע בכל מרחו ומינו חק חדש. וכתב הרמב"ן ז"ל שהורחם נכונה היא וחק רבינו ז"ל לומר שכל מה שהוא מחוקי המלכים ויחקוק על ספריהם דיניהם בו דין. וכ"ש בנדון הזה דתיתמו מהם הבעלים כדחמר רבה אחם נבי דקלי ויחלפה משום דמרותיהו מיניהו מ"ל לי לחו ד"ד מ' מיחתו חלפה כיון שאבני פחד המלכות ברחו להם לחוסי מיחתו. וכן כתוב בס' החקן בסי' שע"ב. והר"מ ז"ל כתב בפ"ק מהל' גזלה וז"ל וכן חלך שכעם על מ' מעבדיו ושמושו מבני המדינה ולקח שדהו או חניות מהם בדמים מועטים מוחזק מידו שאם דין המלך יש ליקח כל ממון שמשיגים בשבועתם עליהם וקרי המלך הפקיע שעבודם ונעשית מכר זו אם שדה זו בכ"ך וכל הקונה חותה מן המלך וכה הם ע"ל. מ"כ לפי הטעם הזה נ"ל הין ליהודי תמוגרח"ן בספרים דין ודברים חוכו בהם קבל מפתנתי"ם וזה ברור. הטעם הנ' שחלו הספרים חוגם של יחידים חלח שהקלוסות בעליהם לפ"ה שיש יש"ח לקרית בהם בעבור שבתמוגרח"ן והקבל הסית נ. לטל וחלף הלך לו יחבי יהודי פיש חדשות בחו לבחן בדחמרינן בבי חנלל שתקנו בדחית בשם שבח ס' כל הכלים ובעדוכין. ועוד שבכל מקום שהם חלו הספרים בידות הקדש הם ובדחמר שמואל בפ' שלוח הקן נבי סרבנולת שהקדישה וברחה חלח פקעה קדושתה דכל היכח דחיתה בי נוח דרחמנא חיתה שנחמר לפ' חתרן ומלוחה ובי נוחה דרחמנא ה"ל בית חוצר ס'. מ"כ ספרים חלו בכל מקום שהם בדשות הסהקדש הם ובכו ר' הס ובפי יהודי חעני חעני הקהלה למקומה חין חייבים קבל מפתנתי"ם לפקוחים לפ"ה. ומע"פ שכתבו בשם הריט"ף ז"ל שחותם ספרים שנולים הנייס ומוכרים חותם ליהודים חחרים יש לפ"ה לפחזיר לבעלים הרחשונים בדמיים דחינן מיחשים מפ' משום שיודעים שלפוף יבוחו ליהי ישרחל ובל דבר שפופו לבח ליהי ישרחל לח ניחשו ע"כ. ויש לי לדחות לדברין בפ' חלו מציחות מיח בבני כנסיות ובבתי מדרשות שחינו חייב לפחזיר ומוקמינן לה בנח"ש דשייחי בפו נויים חלחת חי לח שכיחי נויים חלח מיחש משום דפוף פוף חתו ליהי ישרחל והונחן הני הפטח פחם. ומפ שכתב ז"ל שיפורים בדמיים תקנתח היח בפיית דיפח לו פ"ם נויכם בעיר משום תקנת השוק כדחית בפרק הנהל: ומ"מ לח נחמרו פדברים חלח בנוגל ספרים חבל בולשת שבנפש לעיר שדרפם לפרוף ולנחון ולהרוס מיחתח מיחש ישרפו הספרים ויקריעים כמשר רחו בפיניהו בעוניהו. וכ"ש בהנפתף לוף שחר הפעמים לחרים דדד"ד ובכל פיכח דחיתנהו בי נוחה דרחמנח בכל חשר בחבתי למעלה בחין בדבר פקפוק. ופל ונדע חמת ינחנו בדרך חמת:

ומכל

שאלת נ

בן למת מבוו ומחריו
מתר לחי ור' חבל
וקנו מבי מבוו ויוסף
לחבי הבן חוי מנף
ומחוית הזהן בי חבלך ודר בחקום חחר וקו"ד טמו הבן ומלך בידי מ' וקנה מבי חבר הנו מקוף הנו ונתן ליהוב ר' נחף ומחל לו"ה כל זכות פוס

ומכל קורביהון בי מלכת והפסידת ממון:

תשובה

מם חמת סדבר הוה הרי הוה מן המודיין כדחין כפ' חין מעמידין חיך נעלהי להחזיק ופפתיו על דשעד מעיד ובר"מ ז"ל כתב בפ' עדות שהמפורות לח מבני יש' המה יפחזיקים הם מן הנויים. ולעניין הממנת מי שבח ומחר שהוח כ' ן בבר עמדתם על דברי הר"מ ז"ל שבתב בפ"ב מה' מכירי בימה בחין מחמינין חוחו מכל הרחה"ן ז"ל הניח עליו ובתב ז"ל חיתם דמנהגנו להחמינו לקרות בתורה ובחשין וכן הדין נחתן דלח חיבבה לן חם יקרה ראשון מפי חמרת שמח ועלוהו מקריחת התורה לחרומה גדולי הח לח חיישינן לחרומה דרבנן. עכ"ל ובפ"מ בח"ל בפי' קנ"ב בדברי הר"מ ז"ל וכן בפ' חלו נפי' ג. כתב נ"ב כדבריו. וגר' הרב' הר"מ ז"ל המך עמ"ש ראו הרי"ף ז"ל בפ"ב דחתובות מחנחיתן שני חנשים זה חומר כהן חני וזה חומר ראן חני חין נחמינים וכיחן שהם מעידים זה חת זה נחמנים ומייתי נמי מיחי דחיתמר עלה בנמ' ר' יהודה חומר חין מעלים לכהונה ע"פ עד חד' הר' חלנזר חיהודי כיחן שיש עליו כוורין חבל חין שם שוררין מעלין בעד ח' ולפלו לח ס"ל לרבינו הנדול ז"ל דכיחן הזה בעינן עד ח' לח כתב כל זה ושיה מקנר במנהגנו בהלרחת דמעיחת ומחר שמנחנו רב חבדים לרבינו הר"מ ז"ל רחוי לסמוך עכ דבריו וב"ש בחרנות לו במתנהגים על פיו:

עוד שאלת מט

שקלת יחידים חעלכם
תקנו כחתונתי הבקר
קודש הומרית בשטבע
רב"ט כי כל מעשיהם

מהו ויתי חייבים הכל ונתנו טעם לדבריהם שהוח מוחר לנבורי חומות העולם וחכמיהם והמרו שכ"כ ונ כמרס נחון ז"ל

תשובה

מקנה זו קלקלה היח ולח ידעתי המקום הזה חם מקן ככה בחפלה נעילה כמו חנו ואם לח מקן יש עליו תשובה מה בי זה לומר ואם מק טעה בעניים

ושקר הוח דוכר על רבינו הנחון ז"ל שבשחתו היח יקרו בחתי הוחרים ונם נפחת רבינו יהודה בר יקר ז"ל בפ' חבין נעים ונפחת הר"מ ז"ל בסידור חפלת היחר קודש הומירות ובנעילה כך היח כמו שחנו חומרים וכן הם ח"ח בהל' חעניות בסדור חפלת נעילה כמו שבחתיו נ"כ וכי בעמין כך הוח שחנו חומרים לפניו הר"ש שלח על בדקותינו חוחטו מפילים חחנונינו לפניך כי על רחמיך כהנים כי לחנו ותינו ומעשינו ונבורתנו כחפס ומהו שחיינו קנוסים ומחנחו ונבורתינו נעלי קן ומהלית ומעשים היוחמים חפול סוף דבינו חיהו כלום שחפילו הנשוחים חבר חפולם ומנשי הפס הם כלח היו וחף החכמים והנבונים בעלי חכמה והשכל לחכמתו ל"ש חנחנו שמעשינו חהו ויתי חיינו הכל ומעתר החדם חין הבהמה חלח רוח. ובפחת הר"מ ז"ל בפתוב בדברי קדוש ומעתר החדם חן הבהמה חין ויוחר על הנוף לח על הנפש וכי' כי בל מעשינו חהו כי חין במעשינו כלום שנסמוך עליהם לולי רחמיו ורוב חסדיו חבל כ"ש שחנחנו זרע החבות ובחר בו ולו חנחנו סומרים ובחים להחחנן ול"ש חנחנו חייבים וכו' ויו"ל בחקום חבל חנחנו חומרים חחם בעדלת חעוף חרחש והסרקר הסוף שחנחנו ומעשינו הבל חלח שחחה הבדלת חעוף חרחש וחכירהו לעמוד לפניך נחה לו חעוף ודעת ני יפר לך החדם רע מעשיהו לפי' סרבית סליחותיו וכו' ובקנת נפחות רחיתי שחף בחפלת נעילה חו' נ"כ חבל חנחנו ותחריב חחת בבדלת ותנו לח נדענו לחומרו והחקילקל שנעם הסדר הזה חומיף חם חנו חייבו חם נדקיו חיך יחחר כי כל מעשיהם הבל ורעה חחלת דו"ד. וידוע כי חחרית דבריו כוללת וסליות חבחי. בחחלה חחנללים חלח חל בדקותינו חנחנו מ' ילים חחלינו לפי חחיי היינו ומעשינו רוח. ואם חוחרים ומעשיהם הנ' למ"ם מ"כ חיי ומעשינו חלוים הם נחנו ויי יחחר זכיתי לבי טהרתי מחטחתי ואחד חין לדין בחתן וכו' ונראה כי הימן קנה ויחי חיינו הכל והמלחכה מרוכה. פו' נעלים ומעשינו חהו ויש "עיר בחנים הבדר ויש לכם לעיון לי' יבע הרב ר' סעבדיה חהנחים המסבילים וחלו יחלבינו ויחר חומו כדב ו חחפלי' סבלי וחל יחחתר בחבלית ויפח עשם ר' משם הרון ... חלח שמע מליהם:

עוד שאלת נ

בן למת מבוו ומחריו
מתר לחי ור' חבל
וקנו מבי מבוו ויוסף
לחבי הבן חוי מנף

והמוית הזהן בי חבלך ודר בחקום חחר וקו"ד טמו הבן והלך בידי מ' וקנה מבי חבר הנו מקוף הנו ונתן ליהוב ר' נחף ומחל לו"ה כל זכות פוס

גו על הקרקע הנ' הן מכתובת אמו הן מן מלבדתן וכתבו עליו שטר שתחל וכותו וכי הוא גדול כשנים . ועתה תוד הכון למקום שהיא שם תני תברו ותל"מ כי תני התנר יש לו זכות והכון טוענן שהוא היה קטן ולא היה יודע שיש לאמו זכות כו ועתן הלוקח שכבר נקנתה לה הכן בתובתה והכון טוענן שלא נכתב . ורצית לדעת הדין עם מי ואם מיגר הקרקע לבעליה אם יחזיר הקונה הפירות שאכל ואם הדין נ"כ ב.ין שבנה הלוקח :

תשובה המכירה של אחר בטילה היא לפי שלא ימלט מב' עניינים הא' בתובה על שם הלשה בתורת זקת וממכר בכתובתה שהיה לה על בעלה ; והב' שהיא משועבדת לה בלבד ואם היתה מכורה הלשה והכן כתב לקונה מחלה בלויר שאכל לו זכות אמו לא מעני זה קנה אותה הלוקח לפי שהקרקע לינה נקנית במחילה כמ"ש מ"ז הרמ"כן ז"ל בתשובותיו בפ' נערה ואף הר"ם ז"ל כתב כן בתשובותיו כמ"ש בפ' החזן ב"ב מקומות שחילו מטלטלים לינן נקנ' במחילה כ"ש קרקע אם לא כתב לו ידי מסולקת ממנה ואין לי עסק בה דאו הוי סלוק אם קנו מידו וקנה הלוקח כדאיתה בפ' זקת הבתב . ואם היתה משועבדת לה בלבד שלא היה נוף הקרקע קנוי לה מחילתו הויה מחילה כמעות שהיה לה אי מיב מכיו אלא שאין מקום לסלוק זכות בכאן לפי שכשלק זכותו מהקרקע מחמת בתובת אמו תור הקרקע לחיות של ורש אחיו והוא ורש אביו מ"ב חור הקרקע להיות שלו ולא קנה אותי הלוקח אח"כ קבל עליו הבן אחריות ואע"ג דאמרי' בפ' אי שהיה נשוי אבי הוא גבוה לבתובת אמו בתובת הלשה ואפי' אי דאחריות דאמיה לא קבל אחריות דנפשיה אי לא קבל דוקא שהם שקבל הוא הדאים וכ"כ התב"ן ז"ל בפ' הטקי נבי שקריקון דכיון דלא קבל ממון לא מתחייב באחריות על דבתיב בבי' ולא אמרי' אחריות ט"ם . וזה זקנו הוא שקבל הדאים . ואם שטען הלוקח שהשלה נבתה בתובתה הוא טוען טענה המוציאו שאם נבתה בתובתה תורה לתנר לה זת שלו והבן לא מכר אלא מחל לו בלבד ומחילה זו אינה מועלת טענה זו שאע"פ שאמרינן בפ' תוקת ובפ' אחיו אמרו דאחריות ט"ם מחילה היינו בשאינו יודע שהיה לו זכות אבל כל היכא דידע מאי דמחל מחילתו הויא מחילה כדאמרינן בפ' הזהב וזה כיון שלקח ע"מ כבר נתברר שיש לו בה זכות והיה לו לבקש ויפרש ה . וכיון שלא בקש ויהו לשפסיד לנפשיה . אלא שבגד"ד אין אנו בהיכי ה טענה זו שאם היתה מחילה גמורה אינה כלום לפי שעתן מחילה הוא שהדבר שהוא חוב על רחוקו ואינו בעין מחלו לו שמעון אבל דבר שהוא מצויה ומטוטין כמו קרקע ומטלטלים אינן נקנין במחילה אלא בהקנאה גמורה ואע"פי שהחזיק הלוקח וזוקן כמה שנים בתגר זו אפי' ותר משני חזקה שאם ג' שנים אין חזקה חזקה אב טעמים . הא' לפי שאינה בטענה וכל חזקה שאינה בטענה אינה חזקה כלומר שטוען אמה מברת לי הקרקע הזה ונתנה לי השטר אינה כלום כדאמרי' בפ' חזקת וכ"כ הר"ם בפ"ד מה' טוען ונטען . וזה הקונה כבר הוא מודה שהזקן שהכרה לו אינה שלו ח"כ המוכר הוא בעל הדבר כגון שמוכר מה שאינו שלו . וכדאמרינן התם התוא דא"ל לאבריה מאי בעית בהאי מרעא דידי הית ואת מנאי לית לה ואומה ח"כ לאו בעל דברים דידי הת אמר רבה דינא קא"ל וכ"כ הריטב"ן ז"ל בפ' תוקת ובפ"ב דכתובות בסופי . והב' הוא שהזקן היה מחזיק בנכסי קטן ואין הזקתו כלום כדא"ר הונא בפ' המקדיש ובפ"ב דכתובות אין מחזיקין בנכסי קטן ואפי' החזיק כו אחר שהגדיל כמה שנים כמ"ש הר"ם ז"ל בפ' תוקת ובפ"ב דכתובות וכ"כ בשם הריא"ף ז"ל וכן פרש"י ז"ל וכן סברת ר' אחיי נחון ז"ל והסכימת הרא"ם ז"ל והרב בנו ז"ל בם' החזן בסי' קמ"ט ואע"פי שלא פי' רן ר' יוסף הלוי ז"ל אלא הר"ם ז"ל תלמידו כבר הסיגו הרא"ש ז"ל . ח"כ חזקת הזקן בנכסי נכדו והיה קטן אע"פי שהגדיל אח"כ אינה כלום . וכ' היא שהחזיק הזה הוא מחזיק מחמת שטר המכירה שבידו והשטר הוא בטל מפני שלא קנה ממי שצריך לקנות וכדאמרי' בירושלמי ובחום' החזיק מחמת חזנו ונמצאת חזנו בטלה אינה חזקה וכתבוה המפרשי' ז"ל בפ' חזקת ובפ' גט פשוט והר"ם ז"ל בפי"ד מה' טוען ונטען . ואם הקרקע חזר לבעליו מחזיר ג"כ כל הפירות שאכל וכדאתר ר' נחמן בפ' חזקת אלא החזיק שני חזקה ושלש חרשי והדרי פירי וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפרק הכו' . ובענין הבנין שבנה הלוקח כיון שהביר שלא היתה של מוכר שמין לו ויזו על התחזנה כדאמרינן בפ' קמא דמציעא המוכר שדה לחבירו ונמצאת שחינה שלו ר' רב יש לו חעות ויש לו שבח . והמוכל את חעות יש לו שבח אין לו ואמר רבא דאם הביא בה אחינה שלו חעות יש לו שבח אין לו . פי' יש לו חעות שנתן פיגבה חותם מן המוכר אבל השבח אין לו כלום שאם היה הקרקע שוה מכה וכנה כו ניחמיטים ויהו שוה פחה מחמיט אינו נוטל אבל הקרקע אלא החמשים שהוציא והחמשים החרים שהביא ממתה הסונלה אינו נוטלן ואם היה שוה מנה והוציא

מנה חמרים ואינו שוה אלא חמשים אינו נוטל בעל הקרקע אלא החמשים שהשביח ווסו פ' אמין לו וידו על התחזנה וכן פסק הריטב"ן ז"ל כ"ק דמציעא והר"ם ז"ל בפ' נולבי ולפ"ז המכירה היא בטלה ויחזיר לו כל הפירות שאכל ותבית לו אם כחרבשים בסף שנתן לו והחולאה שהוציא כנגד מה שהשביח כמו שכתבתי והקונ' חזור על הזקן אם יש לו ממה להשתלם ס"ד ואם לאו אלא חסרונו . ומיהו כל זה הוא אם הזקן לא מכר להחכיל לבן כגון שהוא לו נכסים אבל אם לא היו לו נכסים לבן וקיב סומך אבל הזקן והזקן מכר לו והחכילו מכירתו מכירה ואין לבן טוס טענה על הקונה ולא על הזקן והבי אימא בפ' הנזקי' ואפילו הכרזה לא היה צריך כדאמרינן התם לאחוני לא בעי הכרזה . ואבל פיודע החמת ינחנו בדרך החמת :

מענין נא

בהתולה שנמצאת בעולה וקדשה הנטען ונעכשיו הוא מחייב שב יסתנה ינרשנה מפני שדברה שקר עליו ואינו רוצה לכתוב לה תוספת :

תשובה לא בירתם שאלתכם אם הנבעלת הלוו נערה או בוגרת או מעוסה או מפותה ; והדין נוה הוא כך שאם היא קטנה או נערה והיא מעוסה חייב ד' דברים קנס ' נער ' בשת ' ופגם ' ואם היא מפותה פטור מן הנער דמפותה אין לה נער ואינה בנ' מחריס ' ואם היא בוגרת והיא מעוסה אין לה קנס ואינה בשלשה דברים נפ"פ ' ואם היא מפותה פטור מכולם ' ומעפי שהרב בע"ט נם' אם ח"ע בה' מעוסה ומפותה אחה על הר"מ ז"ל שפטור במפותה מבואר וגם ר"ח מהרש"בן ז"ל הניח עליו וכתב שכיון שהיא בוגרת אחלה לו ודינים אלו מפורשים בפ' אלו נערות ובפ' נערה שנתפתחה וכתבם הר"מ ז"ל בפ"ח מ' נערה המאורסה ושם פ' אינה פתוי ואינה מעוסה בקט ואמנם ' ובנערה מעוסה יש עוד שאינו לא בכלה כל ימיו ' וכמפותה אין היא אינה יכולים לעכב ' וכן המפתה אבל אם רוצה לכנום כתב הר"מ ז"ל בפ"ח מהלכות הנ"ל שיכתוב לה בכותה בשאר הבתולות וכן כתוב בם' אח"ע והייתי אבין שזה שכתב לה בכותה בשאר הבתולות מחמיט ' אלא שמצאתי בעל ן מיל ח"מ מ"ל כי מדברי הר"מ ז"ל למד הפת"ד ז"ל שכתובתה מנה בלבד ואני תמה מזה הרבה שכיון שכתב שכתובתה בשאר כל הבתולות שאר הבתולות מחמיט אלא שנראה שהדבר מובנע מינמי הבתולות של הבתולות מחמיט אלא שנראה שהדבר מובנע מינמי שכיון שהוא חלוי ברצונו אם רוצה לכנום או לא לכשיכנום ויאמר לא אחפוב אלא מנה מי יכריחנו לכתוב ' אם נכריחנו יאמר לא אכנום וחזו דנערה וכ"ש שאם היא בתגרת שהדבר פשוט שאין לה אלא מנה זכ"ש שאין לה תוספת והו הנ"ל בזה ' ומ"מ מיסור גדול הוא שהרי בעל בעילה אסורה ויחייב מכת מרדות אף נדוי וטוב היה לעשות סיג לדבר כדי שלא ילמדו לפרוץ גדר ויזנו ולא ידרעו ' מה טוב ומה .נעים לעשות תקנה תדר בדבר ורבון העולמים יגדיר פרלתנו ו ר ו ז על עמו ישרצ' ברחמים ' וברחמיו ינחנו בתורה משור ותמים :

עוד שאלת נב

על מה שמצאו בספר המנהג שהקורות כ' הלבו בכל יום מוכטח לו שהוא בן העולם שם הלכות הר"מ ז"ל אף שאר המחברים הם בכלל :

תשובה במם מנילה בפ' בני העיר אמר תנא דבי חליהו כל השונה הלכות מובטח לו שהוא בן העולם שהם הלכות שהיו לפנים לפני רבים בכל יום ויום אבל הלכות שהיו לפנים לפני רבים בשנה אחת ושנה אחת קורין בכ"ב יע"ם בריית זו וכל המחבר הוא ולמד ב' הלכות שהיו לפנים לפני רבים בשנה אחת אף שאינן לפני רבים בשנה אחת מחבור הר"מ ז"ל או מולמוהם בכלל הלכות של משנה ג"כ מקיבל' הם מהלכות מחרות קדמו לשם ורבינו הקדוש ז"ל סדרם כמ"ש בפ' הבית על ובמתו מתני' אחת מקן תקן דבי וכן בשם י"ט אמרו מכדי מקן בשמת דחתני' דב וכן בשם חולין אמר כמו זה שביבינו הקדוש סידר המשניות מהלכות שקדמוהו אם הלשים סדרו הלכות מהלכות שקדמום בכל הם הלכות ובכר כתב הרמ"ם ז"ל שהקונה ספרי הגמ' ופירושים הם בכלל מה שאמרו שמצוה לכתוב ס"ת לעצמו וכן שמא וס בם' ד בכ"ם ת"ח ויהא חלקי מן העוסקי' בהם לשמה ס"מ שלא לקנור ושלא להתגדל ולהתגדר ' ובפני עמי התרן להתבדר : '

על נב ענין קדוש שמקדשי' בב' שביע"ם אף פי שאין שם חורשים דאכלו ושמו מבי כנשתא ' רב נטרונאי גאון ז"ל התירו ואמר שרתו לעשותו ורבי' האי גאון ז"ל

כתב מהרי"ח לעשותו אלא כ"י עם תורים והוא בעל חטוי ז"ל כתב בה שבת לדבר ר' אחוי ז"ל והמפרש ז"ל כתבו בפ' ע"פ החט"ב דאין תורים ניון דמעיקרא לא מיקרן מעיים תורים מדאיתן ליה לרבי שתקנתן של מעיים קדושת הן כדאי שבתן בגרלה דמעיון שפע"פ דתקנתן מעיים עם שבשרו הבעיים כחרונה כדאי' בפ' כמה מדליקין ואפי' היכא דלא' להאי טעמא חמרי ז"ל דכיון דתיקנו מיתקן :

ולענין הקדוש שתה מקדש בניתך מחר שתה מקדש בה"ב יע"ש אפי' היית טועם בה"ב יע"ש במקום הקדוש צריך תתה לקדש בניתך להוציא בניך ובנותיך וכל בני ביתך כדאי' התם בפ' ע"פ ובפרק ראהו כ"ד וכן הדין לענין ההבדלה אע"פי שתתה יוצא בהבדלת בה"ב צריך תתה להבדיל בתוך ביתך להוציא בניך ובני ביתך ובדתתרי' בפ' מקום שנהגו ר' משה ן ר' מ"ח מכנסן מ"ר יצחק בר תנך מי אע"פי שר' פורן תוור וסודרן על הכוס להוציא בניו ובני ביתו :

ועל נד

ענין ברכת זמן על המנלך ביום הר"מ ז"ל כ"ב שתן מברכים אותו אלא בלילה ותחרים כתבו דכיון דעיקר קרתה לה הוי יום אלא תתן דתן תתן כל ה"ם רשר לה יתת מנלה ולא תתן ומי כל הלול כשר לתקרת מנלה שתתדיים עדיף ובני כ"ר ומי לא היו קורין אלא ביום אע"ת דיום עדיף ולי' מברכים ומי ומן ביום וכ"כ הם ר"ת ז"ל וכ"כ בתוספת יום וכן נהגו בכתן בתניחיר אע"פי שתתנו מתנהגים ע"פ הר"מ ז"ל :

ועל נה

ענין ברכת הנ"ן על כוסות לא נמצא מה שתולק ותימר שתן לברך תחר הד ותמתלוקת תינה לא תם מברך תחר כוס שני שהר"ת ז"ל וקצת תן הגאונים ז"ל סוברים שצריך לברך וקצת תום' שיין צריך לברך וכן ת"ר ר' לוי ותי' הוא ר' יונה התכיל ז"ל והרמ"ם והר"ן ז"ל ותי' הרשב"ץ ז"ל במאמר החמן שלו והנוהג לברך תחר כוס ר' מנהג שורות הוא בידו :

ועל נו

ענין תפלת המנחה שמתפללי לותה עם שקיעת החמה ותין ע"ה שיתיר ע"ן התכלה ומתפלל עם הציבור בקול נבוה תין בבית תיקוש שהרי כל עניתו של ע"ן תינו מתפלל עם הנבור בלחש אלא כדי להסדיר תפלתו כדאי' בפרק ר' ה ותם היה סדורה בפיו ותין צריכי להסדירה עתה תין כתך כלום וכ"כ הר' תברתם תב ב"ד נם התכול והדרכה שהיה ז"ל שטוב הוא דע"ן יתפלל עם ה' בור כי עיקר התקנה שע"ן יתפלל לבדו הוא להוציא תי שת נו בקי ותנו רותם תותם משתין ותין תטין תיין לשתוע תה ל"ושו היה תת לל בקול בנוה בשעה שהצבו' את כל בעל כרחם טטין תזן ושתעי' תפלה ושו היה תסכי' עתי ת"ל הרשב"ץ ז"ל בעודו בחיים תי תו' ייתני תכיה כך :

ועל נז

ענין הדלקת הנ"ורות והסדרת לחם הפנים וקטורת והקרבנות תם נהגו במדבר תו"ל כ"ק דחגיגה ת"ר עולת תמיד שעשו' בכר סיני ר' שיתור תומר תכשיר כתמר בסיני ותיתן תמתה לת קרבה ר"ע תומר קרבה ושוב לת פסקה אלא תי תני תקיים שתתים ומנחה הנשחט לו במדבר ת' שנה בית יש' שבשו של לוי אלא עכשיו"ן ותם הקריבוה פי' ר"ת סיכר אלא קרבה כלל ור"ע סבר דקרבה תכל הקריבוה יש אלא שבשו של לוי ות"ק תרמ"ן ז"ל התב בתידושי התורת עלו בפ' תמור תל הבהתים אלא הקריבו יש מיסין למדבר וכ"כ בפ' פנחס ובנסתים נמי נתלקו ר' ישמעא ור"ע בפ"ק דקדושים דר' סבר לת קרבו במדבר ור"ע סבר קרבו במדבר והרמ"ן ז"ל תוקם בפסטות בפ' מינחם אלא קרבו נסתים במדבר והתכם בגדול רת"כע ז"ל כתב בפ' תצוה ז"ל ועל דרך הסברת אלא הקריבו יש סוברים רק בסיני לבדן וו"ך בשבח הסעיף וכ"ר על עבודת תכרן ויעש כאשר צוה ה' את משה וכן כתיב הזכתים ומיחה הנשתם לו בית יש' מ' שנה במדבר כי יש' עמדו במדבר בתנו ילול ישמיח כמו ל"ת שנה ומיתן היה לכם בכל יום חני היו שתן ג"כ יין ותיך ויולידו עמהם כמו י"ד חלף היו ומיתן היה לכם כ' כבשים בכל יום ותוספת בשבת ובמועדים ותין טעמה מחלת תנחנו ובטירנו כי בקדש היו ושם ישבו כי בתוב ושם בייטוב ובזאת השנה אלו תדין ותרן סיתון ועוג ושיש לכולם מקנה רב עכ"ד התכם זכה להסתים לדעת רזל ומיתן אלא היה שם תמיד ולא היה שם לחם

לחם הפנים ולא קטורת ולא הטבת נהות שכך תמרו' בפ' תמר לחם התמונה תביו היה תסדר סדר המערכה משתן דתמרת ותלבנת דתבת שתול כסדר שסדר עד לבסוף וכו' ויהו סיוע לדברי התכם ז"ל שהבל צריך להיות בסדר כמו שתוכיחים בגמ' מהמקרות וכיון שתין שם תת ד מין שם נרות ולא קטרת ולא בויבי לבועי שהם שם לחם הפנים ותף הבסת לא הקריבו במדב- אלא בשבת השבתת ובן תמרו בספר ויעשו בני יש' את הפרכת בגניתן של יש' בכתוב מדבר אלא עשן במדבר אלא בסה זה והטבס לפי שהיו במעונים לענני המקום ולא נשבה ל"ם הוא בעונית ולא היו תלין אלא ביום שמנשבת בו רוח בעונית ואע"פי שתין תנו יום תוה תסום שפנר דרכו בה רבים שוער פתחים ה' ומו סוכרו ז"ל בברק הערל והגעות אלא היה שתפני חטתם בתלוכת מרגלים לת נשבה רוח בעונית וכן כי ת"ת תרשב"ץ בפ' התורה אלו שקראו לוית תן אכל קשה לכל זה תה שסעינו בפ' התכלת לדברי בן בנם שכל ת' שנה שהיו יש' במדבר קרבו בבשים בלא לחם ולו' בבני בעלת בלא ב' הלחם ת"ר שתעון הלבה כדברי בן בנם אבל תין הטעם כדבריו שכל התתור בתותם ה' קודשים קרב במדבר והתתור בת"ב תינו קרב במדבר והתיתור ב' פנתם כנון הך דתוסף והתתור בת"ב רגון ז' בבשים ובר ושים וכ' בבני דשלתים והבי נמי תיתם בבריית נגמ' תתם ופרש"י ז"ל התם דקרבו נמי נסבים בלא לחם ת"ב הקרבנות ותוספים ובסבים קרבו במדבר אלא שיש תילוק בתקנתן ולא בעתת על טעתם תפני תה קרבו קצתם וקצתם לא קרבו עד יבא וירש בדק וב' ק' דקדושי' כתב רש"י ז"ל שנשתני בתור קרבו אלינא דכ"ע ובנשני יחיד הוא דפליגי ר' ור"ע :

ועל נח

ענין בשם הנשבע בלשון לעז תו בלשון ערב הבר נשתל ר' תתי נתין ז"ל על הנשבעים בחלל"ת בה' אלה"י לה' תל"ה תל"ה תו"ת תם היה שבועה תו לא והטיב שבועה תמורם היה והר"מ ז"ל כתב בתוף הל' שנהדרין שמות בכל לשון בם כמו רגויים ובענין הכינוי ם סובר ר"ת ז"ל שכל שם כו תוסבע בהם תפי תחרים אלא תפי עמו תייב תי' בקרבן והר"מ ז"ל כתב בפ"ב תפ' שבועות שלענין קרבן ומלקות הוא פטור תבל תכור הוא משום שבועה והרתב"ם ז"ל כתב לענין קרבן פטור תכל לענין מלקות תייב ות"ת הרשב"ץ ז"ל כתב בפ' נדרים שלו שתם עבר על שבועת בטוי תפי' בכנוי לוקה ומביא קרבן והפורש היה להקל לת סיב הוא עישה שתפי' תם היה קולא בדבר צריך להחמיר בה כדי שלא יבאו לקולת ריתם בשבועות כ"ם שהדבר תמ ר שתין להקל כו :

ועל נט

ענין ריתה שהעלת נתחים דתמרינן בגמרת דמייתי סביגת דחליש פומא וכו' וכתב הר"ת ז"ל תביא בכין שפיה חלק וכו' ותם יש תכת קולין בתכה תם תויק לנו תם נייקבה הריתם בסכין ולפי' תסבת שהדבר הוא כדי שלא תתבת תכה בדוכן טיבדוק הריתם בה יתה ו"ם עלתה ריתה ותם הדבר כלה תלתי שהדבר בהפך ר"ת תם שפי' ת"ת תרשב"ץ ז"ל בתשו' לתרם ריתו ג"ע בהוניין ובחל' בדיקה שלו הבקרת יניו שתיעה שתם בתנאת תכה בדיעו כדעת תקנת תן הגאונים ז"ל דאלינן בדוחן דוקא תם עלתה בנפיחה תע"פ שנתנאת תכה בדיעו לא אלינן בדוחן כדעת תקנת תן הגאונים ז"ל שלא נהגו כן :

ועל ס

ענין התסירות תשר תכרו תת ניתו ונשלם הזמן ותיני רוצה לפדותה כדין יובהו לבעל חוב בתובו ותתר כך יתכרנו תו יעשה בו בתבלו ורצונו :

עוד שאלת סא

תלמיד תחד רוצה למכור תני תיישה והסוותף סוגן טפנת דינ' דב"ת תקורי ספע"ם כל' ערבי :

תשובה

הדין תם בן השנה והוא קדש ידתי' בפ' תוקבל זב"ב הר"מ ז"ל בפ"ג תפ' פסחים ותם רוצה לתלוק תם יש בה דין תלוקה וחם תין בה דין תלוקה יכול לומר נוד תו תיגוד לומר קדש חלקי תו תקנה חלקך כמ' בפ"ק דבתרא וכ"כ הר"ש ז"ל בפ' פטור :

ולענין תפ

שות הרשבש

ולענין סב

ספרים שבלו ומין יכול לקוברם בבית הקברות מכל מ"מ ושמא יפרפו ביום מתכם בכלי חרס במקום לנוע כמו שכתבת וטוב הדבר:

עוד שאלת סג

מי שכח להתפלל בשבת מו ניו' טוב תפלת השחר ושעה ויתפלל תפל' מוס' מה דינו:

תשובה נר' שיש נד שצריך לחזור ולהתפלל ויש נד שא"צ לחזור ולהתפלל. והנד שצריך לחזור ולהתפלל כגון שהתפלל בכוונת תפלת השחר ולבסוף נזכר שיש על מוסף שמין טוב כוונה כלל וכל שהתפלל בלא כוונה צריך לחזור ולהתפלל וכדלמרי' בפ' תפלת השחר מ"ר יוחנן מני רמיתי את ר' יוסי דגלי והדר מ"ל ר' ירמיה לר' זירא ודלמא מעיקרא לא כיון דעתיה. ולבסוף כיון דעתיה משמע שפשוט אצל כולי האי שכל שלא כיוון דעתו בתפלה חוזר ומתפלל וכ"כ הר"מ ז"ל בפ"ד מה' תפלה. והנד שא"צ לחזור ולהתפלל הוא כגון שהתפלל בכוונה לא משכב דתפלת מוסף קודמת או שכח להתפלל תפלת השחר ובמקום תפלת השחר התחיל בשל מוסף וזכר בתחלה והשלים לבסוף על דעת תפלת השחר דה"ל כמתחיל בזכור לעד וסיים במעריב ערבים בערב דיוצא שהכל הולך אחר התחלה כדלמ' בפ"ק דברכות ולא דמי למתחיל בתורת מוכה וזכר שחיטו מפלים בתורת נדבה דהתם לא מחייב כלל אבל הכא מחייב בתפלת המוספים ה"נ כגון שהיה מכבר בתפלת תפלת שחרית והתפלל עתה תפלת מוספים ותוך שהתפלל נז' שעלינו לא התפלל תפלת השחר כוק ה"נ לחזור: ומ"ש דלמרינן בפ' תמיד נשחט וכפ' כרישות וכפ' התכלת דהקריב עליה העולה והשלים עליה חלבי השלמים עליה השלם כל הקרבנות כלם שמין לך דבר קודם לתמיד של שחר ולא דבר מתחיר לתמיד של בן הערבים ותפלות במקום תמידין תקנום. כיינו דוקא לכתחלה אבל בדיעבד אם הקריב מוסף קודם תמיד של שחר או אחר תמיד של בין הערבים בער וכי מיתת בפי' בפ' התכלת דהכן התם תמידין אין מעכבי' את המוספים ופי' ונקי שלי' ושרי' כגמ' ותמרינן ה"ד לילמא דאית ליה ולקדם ודקשיא לך שלא יהא דבר קודם מפוח בעלמא ע"כ כלומר שמה שתמרנו שאין דבר קודם לקרבן השחר כיינו למנוע מבל לעכב לא. ותדע שהרי לתמרי שאין דבר מתחיר לתמיד של בין הערבים והרי שכחת לך של שחרית ועבר זמנה מתפלל מנחה שתים ומקדי' ת לת מנחה וא"כ מתפלל של שחרית שהיא של תשלומין ולפי שם הקדים תפלת המוסף לתפלת השחר מיהו צריך לחזור ולהתפלל מוסף. ושוב דמסתי' ק"ל דמוסף כל היום שלא יתפלל תפלת השחר אחר תפלת העוסף ואו לא מידי כך כ"ל שבהרשב"ן זלה"ה:

עוד שאלת סד

רמוזן היה חייב לשמעון מנה ועדיין לא נפלט הזמן מבל היה קרוב להפלט בעו ב' שדשים ופנתו את העיר שמעון עכב על ידו ונתלוזן עמו וא"ל לא תנח מן העיר עד שתערער ונתעצמו בוה הרבה עד שנכנסו בניהם בני מדם המהוגים ופשרו ביניהם שהמלוה יתריך ללוה הזמן ע"מ שיקבל עליו הלוה בתורם לבתוב לומן ידוע. ושלך רמוזן לבנכו וכח עד מקום מתוול"ם ולא מנח שם קונה וכח עד שניו"ר ומכר סחורתו ונקנה לחתים ולא מנח דרך. והזמן שקבע לו בעל דינו נתקרב, והזה תושם שעת ה"ו ויעבור הזמן קודם הגיעו סם ושמא יפול ח"ן בעונם החרם או מפילו יניע קודם הזמן יהיה חייב בעונם החרם ח"ו שהרי ממרו כדוי שפי' על תנאי צריך הפרש ורצית לדעת פורת הדין בזה:

תשובה נר' שהלוה הזה חין עליו חיוב ועונם מהחרם וא"ת מ"ש הטעמים או מטעימים כ"ש. וקודם שאפרש הטעמים שפוטרי' מותו מקדיש ב' הקדמות. הא' והזה שכל נדר וכל שבועת היסר וכל חרם ונדוי שנעשו בתנאם חינם כלום וכן אם נעשו ברצון והא"ב נתנם ולא יכול להשלים חין עליו שום חיוב שהרי כל שבועות בתרא ממרינן התם בשלישה פרט לתנאים ובמה נדרים נתי שנינו מרבעה נדרים התירו חכמים נדרי זרזיים נדרי הבאי נדרי שגגת נדרי טועים. וחין לתפ הרמב"ן ז"ל שפ"ה השולח נט בם חין בו שגגה נשבעת מנכסי יתומים וכו'. ואפסיקא הלכתא דתני שלח לחכם חינם פריטים. ואחש שלינו בפרוש נדרי טועים כיצד התירו חכמים שלכתחלה נדר הוא שיכול שלו ואלה הוא חו שחלה בנו חו שעבדו נהר הרי שלו נדרי טועים

זה שנתן הגט ודרך הנשר שהוא היה ליגדל שיש לו להתענות. וכפ' מי שחזו ממרו חונסת שחני מע"ג דפכ"ק דכתובות תוקמוה משום דחיון טעמא חונס בניסין בשם נדרים לח תוקמוה בכחי טעמת חלת בטעמת דחפי' בחמון סלקו קשיח תוקמחת חלמת כל חונס שהוח גלוי ומפורסם חו שהוח מנוי ברין להתכוין עליו חפי' בחמון חכל בנדון הוה שחינו דבר שהוח גלוי ולח מנוי הוח ולח היה לו להתענות חונס הוח והנה כת' מב' טעמים החלו הוח פטור כ"ש חם נתחברו שניהם כח':

ולענין שמקבל עליו בחרם לפרוש לומן ופרע חם ברין התרה שהרי חמרי נדוי חפי' על תנחי ברין התרה דע כי כפ' מניחות התשה מ"ל רב הונח לרב נחמן ויל ואיתח לרב ענן וכשמתח ליהוי מחן דלח לימח ליה והוקשח לרשעים שחפי' מ"ל רב נחמן לרב ענן חה חמ"ל רב הונח חד היה פטור רב נחמן שהרי נדוי על תנחי ברין התרה ור"ת חמר בנדוי על תנחי כוה מ"ל התרה דח"ע דחמר בשבועת מבוח נדוי על תנחי ברין התרה חב"ל חיהודה חם לח הניחותיו חלין חע"פי שקיים חת תנחו וכבית חת בניחין היו עצמותיו מנולגלים בקרון הייני דוקח בדבר שחמנודה מסופק בשעת הנדוי חם יוכל לקיים התנחים כמו יהודה שקבל עליו לכבית בניחין וחחרית ונכרי שהם בידי שחים לח היה יכול לשחרו חבל כמו רב נחמן שהיה יכול לקיים התנחי חין ברין התרה ועל"ל חין הדבר הזה חיב על פי השחלטלות הדברים שם כפ' וחלו חן הנולין שהרי בחקלח חחרו שם חמר ר' חנחו קלחת חכח חפי' על תנחי היה בחה מעלי דקחמר ליה לשמואל כה יעשה לך שיש וכה ויסיף חם חכחד ממנו דבר וחע"ג דכתי' ויגד לו שמואל חת כל הדברים ולח כיחד ממנו וכן לח הלכו בניו בדרכיו בלומר כה יעשה לך חלהים וכה ויסיף שכני עלי לח הלכו בדרכיו כך יעשה לך שהיה חם לח תניד לי וחח"כ מביח מיחריב דרב יהודה חמר רב נדוי על תנחי ברין התרה חבח לן מיהודה וכי היכי דחיחרים דר' חלבו היה חפי' בחפטר לקיימו חי כי הרי שמואל חפטר היה בידו להניחלו חפי' הכי חלה קללתו בבח נמי חיחרים דרב יהודה דכחדם חתח בחחרי משמע דחפי' ביכול לקיימו חל חבל החפרשי ז"ל נחנו טעם בדבר חתם בחם' חכות חע"ל חנדוחיו של יהודה חה טעם היה בדין הפרה יותר חבל שבועה ונדוי שחם קיים התנחי פטור חשום ליהודה לח חחזיר הבן ממש לחביו חבל חביו נתרצה לו בחלו החזירו לו לחרון בנעון על כן היה ברין התרה וכן בכל חרם וכל נדוי שקבל לפרוע לו ולח פרעו חלח שבחרעו לן חינו פטור עד שיפרעבו חו שיחחלנו לו חו שיחמר לו בחקבלתי. ונם זה חינו חחיוב שהרי קללת עלי לח היתה על דרך זה ולמה כתה חבל חם שנ' לו כזה הוח על שני דרכי:

הא' שהוח ע"ד קללה כדרך שמקלל חדם עבמו בחרור זה חם חחמר בפ' שבועות שתים בחרת חרור יח בו בדוי ויש בו שבועה כדחיב דכחיב חורו חרון חחר ה' וחחר עולח בל' חחה שופרי שחחיב ברך למרון וכו' שבועה דכחיב וישבע יהושע בעת ההיח לחמר חרור החיב וגו' וכחיב נמי ויולל שחול חת העם לחמר חרור החיב וגו' ויכוכחן לח שחע בהשבע חביו חת העם חלמח יש בדוי שחינו שבועה ממש:

ודחשני הוח דרך נדרים ושבועות כחותה שנינו בפ"ק דנדרים מנודה חני לך רבי עקיבה חומר חוכך כוה חני להחמיר חלמח יש נדוי שהוח על דרך נדרים ושבועות וכן בפ"ו ל"ל חילך בין נדוי שהוח דרך שבועה לוולתו כעין שחמרו ת"ח חפר לעצמו שחותו שהוח דרך שבועה חינו חפר לעצמו כדרך שחינו חפר השבועה לעצמו והנדוי שחינו דרך שבועה הוח שחמרו שחפר לעצמו הילוך על נדוי שהוח דרך הרים שמקלל ואורה חדם עצמו חם יעשה חם לח ועשה כוה ברין התרה חפי' על תנחי כיון שחינו דרך שבועה ועל דרך זו היה נדויו של יהודה שהיה דרך קללה שחמר ואחטחתי לחבי כל הימים שזה הלשון מוכיח שהוח לשון קללה וע"כ היה ברין התרה והנדוי שהוח על דרך שבועות ונדרים הביח השחלטים התנחי ואותה שחמר רב הונח לרב נחמן שיחמר לרב ענן היה דרך שבועה כדרך שמשביע חדם ומדיר חת חבירו וחם השלים התנחי חינו ברין התרה. וכן מי שקבל עליו נדוי כדרך קללה כאותן שמקלליס עצמן חם יעשה חו לח יעשה כדרך כפישיש לך שלו וכה ויוסיף כוה חפי' יקיים התנחי ברין התרה: כ"ל וחש"י ויגילנו משניחות:

שאלת סה

חשה שחת הלוחה חעות לרחוכן ומשכן חחללה בית לחכול פירותיו וחחשה בעת פטירתה נותה שדמי המשכונה היות יהיו הקדש ותשת רחובן חחרי פטירתה המקדשה היח חוכלת הפירות חם חייבת להחזירם להקדש חו לח:

תשובה

שהקדיש חוב שיש לו על אחרים אחר פטור חיש הקדש דכדיחת חמרי כפ' חרוכה גול ולח נחישה בבעלים

שניהם חיכן יכולין להקדיש זה לפי שחיבו שלו וזה לפי שחינו ברשותו ומייתי דחייב חקרא דרחיב ואיש כי יקדיש חת ביתו לה' חה ניחח ברשותו ח' כל ברשותו וכפ"ק דמציעח נבי הוח חפותח דהוו חבנו עלה כתרי קס חד חביבו חקדשה חחרת כל חיכן שחינו יכול לזוזיתו בדייני והקדישו חינו קדוש ומקשין עליה והח חתר רב יוחכן גיל ולח נחישה בעלים חיכם יכולים להקדיש וכו' ותוקמוה להח דרב בחקרקעי דקרקע ברשותיה דחריה קחי שמעינן חינה דבחטלטלים חפי' חיכן יכול להוזיתו בדייני והקדישו חינו קדוש וחכחן חוביח חדונבו דרב ח' בסיס ז"ל שחין יכול להקדיש חלוה בשטר שיש לו בחל חבירו דהח ליתיה ברשותיה ומחיסר נוביינא הוה והוביח כן ב"ב מ' היח דחמרי' בפ' המוכר חת הספינה החוח דחיחיס קרי לפוס נהרח חתח כל חד וחד ושקל קס חקדיש נבו חתח לקמיה דרב כהנה חמ' חדם חין חקדיש דבר שחינו שלו דחמרי' בפ' המוכר חת הספינה והוח דקיימי דחיכו חבל לח קיימי דחייבו ברשותה דחייבו קיימי פירוש לפירושו דחי קיימי דחייבו הוה ליה כחלו פסק וחח"כ חשך דקנה חבל חי לח קיימי דחייבו הוה ליה חשך וחח"כ פסק דלח קנה כחחית בפ' בחרח דע"ז ובהיחה הריח"ף ז"ל בפ' הספינה ומשמע דכיון דקיימי דחייבו היו כחלו חכרים לסס וחורו דחיסס חלוה וכיון דהוח לסו חלוה לח חני חקדיש לה וכן כמי שכיב בחדוסי הרח"ם ז"ל בפ' שור שנגח ד' וה' נבי הוח דחקנה לליס לחברים ומשכונה זו חלוה היח שהרי חין נוף הקרקע קנוי לו דחמחי קרי ליה חשכנחח חשום דשכונה נביה כדחיחח בפ' חוהו נשך חלמח חלח קני לי כלל וחע"ג דב"ח קונה לו חשכון כדחי' בקדושי בפ"ק ובפסחים בפ' כל שעה ודמציעח בפ' החומנין ובפ' השולח ובפ' שבועת הדיינים כחטלטלים חבל בקרקע לח וכיון שחין לו שח דחיוס חינו יכול להקדישס לפי שחינס ברשותו והחורה חמרה ויהיס כי יקדיש חת ביתו וזה לשון ביתו כבריח כל חביב חבל בשביב חרע יש לעיין חי יהו דיוסס כבריח כעכין הזה חו לח דכפ' שור שנגח ד' וה' חמרי' הוחיל דחקנה ליס לחכרים שלחה רב טובי בר חחנה לקחיה דרב חסי סלע צורי חנן חו סלע חדיחה חנן וכו' לבוח חמר ליס הסוח נברח הוחיל דפלנח דוזוח הוח לח בעיבח ליה נחביה לעניי הדר ויחמר להס נחביה נהליה חויל חבדו ביה נפשחי ח"ל רב יוסף זכו ביה עניי ושע"ב דליכח עניי הכח דלוכו ביה חנן יד עניים חנן. והקשו הגחוחים ז"ל חמחי חפטריה ליה לטעמח דחנן יד עניים חנן והח כחני ליה כחחריה בלחוד חחריכן בכיף זו נדקה ויחחירחו לגבוה כחסירחו להדיוט ויחיר רבי חחיי גחון ז"ל דנדקה חחייב עלה חבל חין ב"ד נוקקי' לו והכח דכחעמד כ"ד וכו בפ עניים וחנן יד עניים חנן. ור"ח ז"ל חיירן שיה לח חזר בו חבל וכל חבל רבים עכשיו ליטלה ולימח חחרת חחחיה ולפי חרוחים זו בנדון הזה שלפנינו ההקדש זה חינו חקדש דחע"ג דחחרייני ולח חני חקדש ליה וכדחחרינן ויחיס כי יקדיש חת ביתו חה ניחח ברשותו חף כל ברשותו וכיון דכפני ב"ד הקדישו הרי כחלו חחר חנכיש לי ביחד חניהו לפלו' בחעמד שלשתן. קנה דחע"ג דלח קיימי עניים ששם חנן יד עניי חנן ועע"ג שהר"ן ז"ל הקשה על הריח"ף ז"ל בעחיד דבריו ויעח לנו חדברי הריח"ף ז"ל שחע"פ שחין חדם חקדיש דבר שחינו ברשותו ובחעמד שלשתן חפי חקדיש ליה בעין קביב חרע נחי חפי חקדיש ליה דהח חחרי בפ' חי שחת בחם' בבח בחרח דקביב חרע שחחר הלוחתן לפלו' קנה חותו פלו' דכיון דחיחי בבריח בחעמד שלשתן חיחח נחי בקביב חרע חף שלח בחעמד שלשתן וכיון דשלח בחעמד שלשתן דקביב חרע חו בחעמד שלשתן דבריח ובריח חפי חקדיש בחעמד שלשתן שקיב חרע חפי חקדיש חלוה שהיה לו נבי חחרים חף שלח בחעמד שלשתן כך נרחה לי לדעת הריח"ף ז"ל והרמב"ן ז"ל:

והעולה חוה שבבריח שהקדיש חוב שיש לו בחל חחרים חפילו הוח בשטר ואפ' הוח בחשכונה על נבי קרקע חינו הקדיש ואם הניח לו משלטלין חשרון ירחה שיכול להקדיש חוב שיש לו על חותו חשרון ואע"ג דחחרינן בפ"ק דקדושין דרב הונח בר חבין ובין חחחחת בפריטי חותבי עליהו נכסה לסוף חיקור חחחחת חתו לקחיה דר' חני חחר בריטי חין כאן נכסה חין כחן חינו לעניין נחר קנין בחשכון בחקום בסף שחינו כלום ולח סחכה דעחיה חבל בחוב שהיח חחחייב לו והנוח לו חשכון קנה חשכון והדברים הוה עשיקים בדברי הר' רחשי ז"ל שם חבל זה נרחה נכון ותירן דהח חח"ר יעקב דבעל חוב קונה חשכון וכן שם יש לו בקדון

פיד חבירו ולא כפר ב' יכול להקדישו וכן כתב הריטב"ץ ז"ל בפ"ק דמציעא כ"כ שוה"ג בשם ר"י לפי סברת הגאון ז"ל ראובן מנכסל ז"ל וכר"ן ז"ל כלומי ז"ל וכ"כ ה"ר יהוסף חבל לפי סברת הריטב"ץ ז"ל והרמב"ן ז"ל נר' שאם הקדיש מלוה מקידשת מ"מ קשיא הדבר בעיני להעביר נחלה דאורייתא ד"ת אם למי שחייב ראו לה במקום שיש מחלוקת בין הגדולים וכ"ש אם כיוצא בזה ופסקדש היום בעידי לוה"ע דאם בפ' חזקת ממרי ד' אומר אמה מנה לע"ש עירי מין דנין בדיינ' מיתה העיר ואין מביאין ראיה מתוה"ע ומשמע אפי' אם דאם הוא ס"ת לא מהני דאפי' מסלקי בספרייהו העדים ואם הוא ג"כ ההקדש לענייה במקום שיהיו דבר קצוב מה שבותב ב' להם לא מהני גם כן מי מסלקי בספרייהו ?

לכי שכולם נוכרי בעדות שהכל שמתים שיתוסף להם ס"ת בפ"ה יע"מ ויקל עליהם טורח העניים ואין דנין היום על עדות לנשי מותה העיד אלא משום מ"ה כמו שכתב הרשב"א והרמ"ך ז"ל בתשובה ואיך נסמוך נדון ע"פי המנהג במה שיש בו פלוגתא דרבוותא ולהעביר נחלה דאורייתא וכ"ש הרמ"ך ז"ל כתב בתשו' שאין לסמוך ולדון על עדות לנשי מותה העיר ומפקם למצות טעם למנהג שנהגים לסמוך עליהם ע"כ יותר דעתי נוטה לבטל ההקדש מלקיימו ואם הירושים רוצים לקיים מצות מוריהם הנה מה טוב ומה נעים והוא כולו הוא אם לא נעשה ההקדש בפני הקרובים או שהיו קטנים מבל אם נעשה בפני הקרובים ואם נדולים שוב אין צריך לעדותן של עדים וההקדש קיים ? כ"כ ז"ל ואם יגלגו מניעות ? ואחר שראיתי זה מצאתי תשובה להרשב"א ז"ל שאין בראיה יכול להקדיש מוב ניח לו על אחריים וע"מ מקדיש ולא הניח שום ראיה מבל מדעתי שם בתשובה שכתבתי הוא וכ"ש הולך בשטת רבו הרמב"ן ז"ל ובזכיו לכוין לל ההלכה מהלה לחל :

עוד שאלת סו

ראובן מסרן חצרו לשמעון ומת' לו מפתח ודר שמעון בחצר ימים במספר ואחר כך יצא משם והשכירו לאחר ובאחר בשלם הזמן חבע שעותיו אמר לו בעל האחר מן לו הנבייתו אמר לו אני לא דרתי בה אלא שיתה העבבה ממני :

תשובה אם כשנעשית המשכנ' התנו שיתן לו נבייתה חייב הוא ליתן לו נבייתה בין דר בין לא דר שהרי התנו ואם לא התנו שיתן לו נבי' ה אם שיתה המשכנ' לומן בל פירות מבל הם חבב רבית המשכנ' שהיה לומן ואין בה נבייתה היה חבב רבית וכיון שהיה חבב רבית חייב הוא מדעתו לשכור ואחר בך יצא משכנ' בפ' מיזהו ואין מחשבין לשכר ואם לא שיתה בה נבייתה ולא שיתה המשכנה לומן היה רבית קנוצה ומקויר בל הפירות שבבל בלומר שהירות לומן הימים שדר בה או שהשכירה לאחר ומבבה לו מחובו לוחו שבירות וקלוקות אלו הם בספר התרומות לרב הספרדי ז"ל ולפי שדרבו הפלבות בזה מרובי ורבו בזה הסברות וקפי' על זה היה סומך מדוני מבי מורנו הרשב"ן ז"ל לעשות מעשה שלא שבריך לי עיון אם דוקא בשמת לו בל זמן שהרשה לחבב מעותי והתנו בך בפירוש או לפילו בשתם דבפר' מיזהו בשך חמרינן שתם מהרשה שתם וכיון שבשתם היינו יבול לחבוע מוך שנתו ואוה ליה בחלו התנו לומן ומה שחבר הרב ז"ל דמשכונה שהין בה זמן הו נו דשתבעי בך בפירוש בל זמן שיחבעו מעותיו יהלם וזה דעתי נוטה שביון שבתוך שנתו היו יבול לחבעו בשתם משבנתא הו"ל בלאו התנו בפי' שרוה לומן המשכ' ומיהו בל פירות שחבל מאחר הזיה אם הם בלא ביימת חייב להחזירם' ומח"ב מצאתי בלשון הו בתוב ב"ז הרמב"ן ז"ל ואני יודע דשתם משבנתא שתם ולא מני לסלוקים עד שתם ב"ג מתני בהדיה דלא לסלקים ע"ד ה"ז ה עד שהיה יומא דיניה דדין אחרת דלא מסלקין ואחר רבית מבחן ואילך אחרת דמחלוקי רבית קנוצה היא ואין נרוך לפנים' עכ"ל ובזכיו להסכים לדעתו :

עוד שאלת סז

ראובן ושמעון שותפים בחצר ' לראובן ב' שלישים ולשמעון שליש ושמעון בחזקה מחזרת ודר ראובן בה ד' שנים רבות ואח"ב השכירו לאחר בשם ובזכי בבל שנה דר בו השוכר שנים רבות ואחר שבבה לשם וניחות הבנין עליה לשם ט"ו דינרי' וזה רוצה שיהיה נשל ראובן חלקו ובשאר חלק שמעון בדשותו שמע זה מעל העיר שאין לנשל חלק שמעון מיד השוכר' וראובן ג"כ בבה בחבר עם' ובקנה ושתה בה שמעון ואותו דמי שכירות אותן שנים שדר בה ראובן לבדו ואובע ג"כ שכירות אותן שנים שדר בה ראובן ואת

לו בפי' חצבון ג' זהובי' בשנה ושוה שחיו רוצה להבנים לו בחצבון הבנין שבנה ורוצה טוען מה שנטל הלבה נשל שלך ואני נשלקי את שלי ואותן שנים שדרתי אני בה לא טול בפי שהות שבירותו עמה לו דור בו במו שדרתי אני והבנין אתן חלבך בו אע"פ שרבו הדברים והו המובן מסה' ושוה שמעון נחלה נבוים ורוצה בוערך להוציא הוצאות להחזיר הדבה לדין ישרל אם חייב שמעון לשלם לו יציאותיו או לא :

תשובה

אומן שנים שדר בה ראובן פטור הוא מן השבירות בדינו לפי שחבאנו בקל עדת ישרל אנו נ"ח ואין מנחנו במדת סדום ' קפדנים וכל דבר שהו נהנה הוא אינו אסר בל מי שמקפיד בו הוא מחדת סדום ורחוי עלינו שלא להקפיד בזה ומן הידוע בי בל אחד ובל בית היושבה מועלת בו ואינה מזבה והשלחה והשוממות מחריב הבתי' אנא ושלחה יוצא שער ובפי מה שספרו חבמים ז"ל שהוה שד מנגח בתים שאין מחד דר בהם ומבילם ושמו שלחה והעידו קנת ח"ל שרחו לאותו בתים שאין בהם יושב ומנגח בהם במו שור שמנגח בקרניו ומפני זה לבו אין בדם שהבית בידו ולא עיין אותו לשבירות ובח אחד מ' ודר בו אין חייב לתת שבר הבית לבעליו ומ"פ שאותו אחד לא היה מוצא אותו בית לדור בו ויכה מוברח לשבור לו מקום מ"מ כיון שזה הבית לא היה מעויין ומעומד לשבירות שרי לא השבירו לאותו אחד שדר בו בהנה בו ובע"ב אבל לא אסר בלום אינו נותן לו שבר שאם תאמרו מה חזיקו זה נהנה זה אינו אסר הוא ודין זה מבואר בפ"ב ממס' בב"ק וכתבו הר"מ ז"ל בפ"ג מה' נזלה ו"ל הדר בחבר חבירו שלא מדעתי אם אותה אחד אינה עשויה לשבור אינו ברין לומר להעלות לו שבר מע"פי שדרך זה הדר לשבור מקום לעצמו שזה נהנה זה לא אסר הוא ע"כ ראובן פטור הוא מהשבירות אותן שנים שדר בה ע"כ אם הוא רוצה לתת לו בשער הזול בשבירות אותן שנים אין שנותן לו רשות לדור או להשכיר ג' שנים לפנים משורת הדין הוא עושה ' שהרי אפי' היתה אחד עשויה להשכיר ' ודר הם' בבולה בך היה דינו לדור בשבלו וכ"כ הר"מ ז"ל בפ"ו מה' שבנים בחצר השותפים שהם' לומר לחבירו הדור שבה ומשמע דוקא לבתחלה אבל אם בבה דר בה ה' שנים יבול אחד"כ שהרי בשה שהשבירו בבר הניח לו הלבו בוד השוכר ובשה שדר הוא בעצמו אי' לו דור בשותי וכבדון הזה שאין עליו חוב ביון שרצה ועשה לפנים משורת הדין טוב הדבר לעשות לפנים מהשורה :

ולענין השבירות שנטל החלם מיד השוכר ראובן פטור הוא מלשלם בלום שחלו היתה קרקע או שטורח שחלקה ראובן שלא בפני חבירו או שלא בפני ב"ד היה חבירו מ"ל מי נתן לך רשות לחלוק אבל משות של שבירות חלוקין ושומדין שם לוה שלש ולזה ב' שלישים ושנטל ראובן שלו נטל ' וכן מוכר בגמ' בפ' מיזהו נשך וכן כתב הר"מ ז"ל שלוחי' ושותפי' ע"כ אין על ראובן שום חוב ביותן מעות שנטל השם שמקו' שהיו שם הניחם ראובן ולא נתן בשם בפי השלה :

ולענין הבנין שבנה ראובן חייב שמעון לתת לו בל מה שהוציא וידו על העליונה מחמת שהיה שותף שאם השוכה יתרה על שבח נוטל ההולאה הלום שהוציא ו"ד בבנין ולא הוציל בזית בי אם שום ה' נוטל בחשבון ו"ד ואם הוציא ה' והוציל שוה ו"ד נוטל בחשבון ו"ד והו וידו על העליונה ואם אינו מחזיקו בהולאה וכנסו בני חדם שחזין ויטומו הבנין ויתן לו וכן מוכרח בגמ' בפ"ב שלחל וב"ב הר"מ ז"ל בפי' מבל' גזלה :

ולענין ההולאות שהוציו ראובן להחזיר הדבר לביו ישרחל מחמת שהיה שמעון נחלה בגוים בם החזן בפי' ו"ד בתב שרל שחבירו מסרב לירד לדין והוצרך להוציא הוצאות להורידו לדין חייב לפרוע לו בל יציאותיו ואני אומר דוקא אם יש לו עדים במה הוציא מבל אם לא היה יש עדים אין אנו אומרי' יסבע למה הוציא ויטול שהרי נפסקה ההלבה בפ' הגזל בדברי שמין עושין תקנת נשל בשור וכן בתב הרמב"ם ז"ל בסוף הל' חובל ומזי' על בן אם אין לו ראובן עידים במה הוציא אין שמעון חייב לתת לו בלום :

עוד שאלת סח

ראובן ושמעון שותפין לוה שלי ולזה ב' שלישי' ועמד ראובן ומבר חלקו ללוי בב"ה זהובי' וכתב לו שטר שמברו לו ב' זהובים ושקבלם ממנו בדי שאם יבא ראובן מחון לעיר לובות מדינת הבר מנרת וירחה שהות ביוקר יסחלק ורוצה לדעת שורת הדין בזה :

תשובה הקונה הזה חייב להחזיר מה שקנה משום ועשית הישר והטוב שהם' נזר עליהו זרע מברהם ויצחק

לעשות היתר ופטור הוא מכלל היתר ופטור הוא מכלל איסור ופטור הוא שכבר המציא ביטול חלק מכוחו ואל יכנס זה עמו ואם הוא עושה מרמה ליון זה לא פטר ולא יפטר ואפי' ר"ת כתב שאם יש טעות בכך קניין והא' אומר לא חלק בכך קניתי בשבט בנקטת חפץ שבכך וכך קלים ע"כ יעביו זה הקונה על דעת המקום כ"ם ועל דעת ב"ד שלא עשה מרמה ואו יכתר רמוכן שם יוסף או יסלק וכן כדעת מכרעת לחייבו כשבועה מהרי בכר הסכימו כל הגדולים ז"ל שהקונה הוא שלוח הסוחף וכיון שהוא בשלוחו מתחייב הוא כשבועה שאם מ' מנה שליח לקנות לו קרקע שליח אומר במאה קניתי והמשלח אומר לא כי אלא בכו' בודאי שהשליח כשבועה שכיון שהמעות של המשלח הם כיון שליח וקנה לו הם ממון כשבועתו הוא ג"כ כיון שהקרקע בחזקתו. ונכתב על שמו הוא רוצה לסלקו וטוענ שלקחו בפחות ממון הוא משלו כשבועתו אלא שבא' לפ"ז שאינה שבועה המוטלת עליו אסית ולפי' נר' שאפשר הרב בעל העיטור ז"ל על הריטב"ם ז"ל שכתב כך אפי' אם הוא ז"ל כתב שאם אסר שטוען הקונה שקנה ו' כלי שווי הקרקע אין להשביעו מ"מ בנדון הזה אני אומר שאפי' לדברי הרב בעל העיטור ראוי להשביעו לפי שזה המוכר אינו מסדרים בעיר ואינו בקי בשווי הקרקע ואפשר שקנאו ממנו בזול והוא לא ידע ע"כ ראוי להשביעו אפילו לסברת בעל העיטור כ"ם לדעת הריטב"ם ז"ל והר"מ ז"ל ע"כ יפסק סומכים:

עוד שאלת סט

שני שנתעצמו בדין וברור לפני דיינים הן דין הן פטרה וקבלו עליהם בכתב תורם ונדוי שכל מה שיעשו בניהם יהיה עשוי ופטרו בניהם ועמד הדיין כך ימים רבים ואח"כ נתעצל מלהתעסק בדיינים שהדיינים אלו הם קרובי והוא לא ידע בקרבת. ועוד שהדיינים אלו לא רצו בלום והדיינים אומרי לא כי אלא דכנו בהם בפטרה בכך ובך ואין עדים בשטר דין אבל יש עדים בקבלתו אומם לדיינים ורצים לתעת מה טורת הדין הוא ואם יש זמן ידוע שיהיו הדיינים נאמנים לומר לזה זכינו ולזה חייבנו אי לא:

תשובה

דע שכל קבלה בטעות אינה אלא אפי' בקנין שהקנין בטעות אינו כלום כדאי' בפ"ק דביטולי וכ"כ הרמ"ז ז"ל וכ"ה בס' סמ"ק כפ"ו וכן כתב הריטב"א ז"ל בתשו' ואין צריך להביא ראיה ע"ז מדברי המפרשי ז"ל לפי שכ"ב הוא ברור בגמר אפי' קבל ע"ז בחרם כיון שהוא בטעות אינו כלום שנדר שגגת אינם כלום ומכח שאינה שוה כדרי שגגת כיצד וכו' רחם חובלות בתמנים ואמר סרי סם עליכם קרבן ונמצאו מחין ואינן ומיו עמהם מחרים בס"מ שם מומרים וטעמיהם מסורים וכב"מ מלו מחלו מחרים וכפי' מיתמר שאם בנש בס"ד דכרים דסב"ל לשבועה וברים הבוה פרקא מיחמר נתי בשבועה ל' נדרים מנם נריכים שמלה למנם סילנך מך החנם שקבל ניון שהיה בשגגת אינו כלום ואפי' האדה אינו ברוך ואינו ב"מ אם קרבתם אינם מפורשת ואינו רגיל בשם אבל אם קרבתם מפורשת אז שהוא רגיל בשם אינו נאמן לו אלא היה מביר בשם קרובים וכ"כ הריא"ז ז"ל בשמו וכ"ל בס' החנן בסי' ל"ו בשם הרמב"ן ז"ל ואם אין הדבר מפורסם בקרבתם ולא היה רגיל בשם יש"ש אז מחרים עליו ב"ם אלא היה מביר בקרבתם ואינבטל דינם ואם הדבר מפורסם שהם קרובים או שהוא היה רגיל בשם אף אם אינו דין שם יש עדים בדבר אבל אם אין עדים בדבר אלא שהם אומרים שכך הוא מנהג נאמנים שמביאים אנו אינן ואינן שהם קרובים אין נאמן עדותם ואפי' אם הם יותר מ' וכשאלך הקרובים ומת בתחרים אני עדים בשרים אפ"ם אין עדותן כלום לפי שכלם ישבו לדין בתחת ובא בחוכל אמרו אנו שבאדיון שרחו בא' שהרג את הנפש יש"מ כלם נעשים עדים ואין על נעשה דין ור"ש שבר מקצתם נעשים עדים ומקצתם נעשים דיינים ואחוקימו אתם דר"ש לא אמר הכי אלא שהכרחוהו בגילה משום דאין דין בגילה אבל בתחוקו ביום כלם נעשים דיינים וא"כ אנו איך שכלם היו דיינים אין מחלקים אותם מקצתם דיינים ומקצתם עדים ואע"ג דר"ע נמי אמר כן ע"ש ואחוקו כ"ל ל"ם אלא בד"ע אבל בל"ם מכשיר לפי שכתבו המפרשי ז"ל בפ' החובל בהא מכשיר ר"ם בעבד בעשה דיין כל"מ היינו דוקא שנתנו עדים אחרים ועשו בפנו אבל היכא אות עד ודיין לא כ"ם לעניין נרוכם להיות כלם עדות מיומדת פסולים וכשרים ועדות שבטלה מקצתם בטלה כלה כדאית בספ"ק דמכות ובפ"ק דסנהדרי ובפ' מרובה שהדבר ברור שאינם נאמנים ואם אינם קרובי שם נאמנים בעדותם בדיינים ואפי' אין אדם בדבר ואין בעיתו אלא ז' כדאי' בפ' אלו נאמנין ואם הדבר כן הדבר ברור שהבל בטל ויחזרו לדיני ישרש"ע תעמדו על אמתת הענין תמל"ל ואפ"ל מכשיר לפי כתבו המפרשי ז"ל בפ' החובל בהא מכשיר ר"ם בעבד בעשה דיין כל"מ היינו דוקא שנתנו עדים אחרים ועשו בפנו אבל היכא אות עד ודיין לא כ"ם לעניין נרוכם להיות כלם עדות מיומדת פסולים וכשרים ועדות שבטלה מקצתם בטלה כלה כדאית בספ"ק דמכות ובפ"ק דסנהדרי ובפ' מרובה שהדבר ברור שאינם נאמנים ואם אינם קרובי שם נאמנים בעדותם בדיינים ואפי' אין אדם בדבר ואין בעיתו אלא ז' כדאי' בפ' אלו נאמנין ואם הדבר כן הדבר ברור שהבל בטל ויחזרו לדיני ישרש"ע תעמדו על אמתת הענין תמל"ל ואפ"ל

ולענין אם יש זמן שיהיו הדיינים נאמנים לומר לזה זכינו ולזה חייבנו

זה לפי דעתי תלוי בחלוי ובדברי לפי שרש"י ז"ל כתב דאינו נאמן אלא לפי שאין בעלי דיינים עומדים לפניו ואו לא הרמית עליה למדבר משמע דכיון דטעמא הוי משום דלא רמית עליה אז למדבר אין הפרש בין מרובה למועטים ונר' שאפי' לטעושה אינו לפי דעתו ז"ל אבל הרב בעל העיטור ז"ל כתב דטעמא הוי משום תורת עדות ואין דבריו של מ' כלום. משמע הא אם יש מריבים עמהם עדות וכל זמן שוכרים מעידים ודנים על פיהם וכן בחמת הדעת מכרעת דכיון שוכר מעיד וכ"כ תלמידי הרשב"א ז"ל בנימוקיהם וכן בם החנן בסי' ג' ג' שאם הם שנים נאמנים לעולם ואפי' עדים מלמיכו אומם הלכך בפשרה דקרי נמו שודא דדיינים נאמנים לעולם והוא שיהיו כשרים לעדות אע"פ שקבלם דיינים ברצונו אינם נאמנים בפשרה לומר לזה חייבנו ולזה זכינו וכך וכך חייבנו וכך וכך זכינו ביון שאינם נאמנים אלא מחורת עדות וקרי הם פסולים לעדות אבל כפי הטעמא שכותב בחמך אפי' זר שהוא טושן עדנו ביניהם אבל הוא לא נתרצה בכך בטלו דבריו הראשונים שטען שלא דנו ביניהם ואף שלא נתרצה היו מעלה ולא מוריד כל שאינו רוצה בדבר וחכילו לא היה שם אלא קנין וכיון שם נמר דין אפי' קרובים לדיינים ע"כ ול"ם שם אלא קנין וכ"ש שם נמר דין ואתיתר האדם שלא ברשות בעל דינו אינו כלום אלא נתרצה היו מעלה ולא מוריד כל שאינו רוצה בדבר ואפילו לא היה שם אלא קנין וכיון שם נמר דין אפי' קרובים לדיינים ע"כ ול"ם שם אלא קנין וכ"ש

דיבורי זכה ועמה טוען רחובן שזה הוא רבית ורוצה שתוספת שנתן ושמעון טוען כן היו הדברים אלא שהני לא קבלתי המעות מידו אלא מכרתי מכרתי שטר חובי ליהודה והוא גבה ממנו מה שנתן ואתרכו ביניהם הטענות ורצית לדעת הדין עם מי ואם יש ביניהם עסק שבועה או לא

תשובה כפי הברורים מלשון השאלה שהמכר הזה לא נעשה בתליסין הנקרא קנין אלא שטר בלבד והשטר הוא שיהו כלים שהפילו היה שטר מכר ויהו מעלה ולא ולא מוריד לעני שהמטלטלין אין נקנין בשטר כדאמרי' בפ' הספיל' שטרא למטלטלי לא עבדי היכי ובפרק הקדושין אמרי' מטלטלי לאו בני שטרא ניהו כלומר אין נקנין בשטר וכ"ש אם הוא שטר רחוק כשטרות שנותני לעשות ביניהו הודה ר' פלוני שמכר לר' פלוני כך וכך כורין שהם נקרא שטר רחוק שהוא על שהודה שמכר לו שטר מכר הוא שאומר הרי מכרתי לך בשטרי זה כך וכך כורין שהמכר לא נעשה אלא בשטר זה וקרקעות שנקנין בשטרי מכר אין נקנין בשטר מכר אין נקנין בשטרי רחוק אם השטר הזה הוא שטר חוב שכתב לו שתני חייב לו כך וכך כורין ולא כתב לו הודה שמכר לו ברחה שהוא חייב שהרי אמר ר' יוחנן בפ' הנושא האומר לחבירו מנה אני חייב לך בשטר חייב דאלים כחא דשטרא אר"ת ז"ל פירש שכתב לו שהוא חייב לו בתורת חוב אבל בתורת הודאה כפי לשונות השטרות שהורגלו לכתוב הודה ר' פלוני לר' פלוני כך וכך כורין אע"פי אר"י ז"ל פירש אפי' כתב לו בתורת הודאה דברי הרמ"ם ז"ל כי מטי בדברי ר"ת ז"ל שקורא בת' בפ"ח מה"ל מכירה המחייב עצמו בממון לאחד ולא תנאי כלל אע"פי שלא היה חייב לו כלום הרי זה חייב שדבר זה כמו מתנה הוא ואינה מהמכתה כיצד האומר לעדים היו עלי עדים שאני חייב לפלוני מנה או שכתב לו בשטר הרי אני חייב לך מנה וכו' משמע מדבריו דבדכתב ליה בתורת חוב וכן כתב עוד בפי' המשנה בפ' הנושא והטעם שזה הוא שאם כתב לו בלשון מכירה או בלשון הודאה אינו כלום והמקח בטל ואם כתב לו בתורת חוב יעלם עם שכתב:

עוד יש דרך אחרת שאפשר לבטל מכר זה אלא שאינה מוסכמת מהכל והוא אם כשמכר לו זה המלוה לא היה לו כלום ממנו המקח בטל וזה כפי דעת הרי"ף ז"ל והר"ש ז"ל שסוברים דכל דבר שאלמ"ה מוכר לחבירו ואינו ברשותו הוה ליה כדבר שלא בא לעולם וכן היה בספר החכון בשי' ר' בשם הר"ש ז"ל מכל דעת רבינו נסים גאון ז"ל ובעל העטור ז"ל היה שאינו דבר שלא בא לעולם שלא נאמר פירות דקל זה לפי שאינם ברשותו כלל מכל מוכר פירות לחבירו שאע"פי שאינם ברשותו הם נמצאים ביד אחר ודבר שבא לעולם הוא וכן נראה שהיא דעת הרמ"ם ז"ל שהרי כתב בפ"ב מ"ה מ"ל מכירה הפוסק על שער שבשוק אע"פי שאין לאותו היום שפוסק ברשות מוכר חייב לקנות וליתן ללוקח ואם חזר בו מקבל מי שפרע ומה שכתב רבינו ז"ל שמקבל מי שפרע דוקא כשעשה בשוק אבל בשאר מקומות אפי' בשוק אין מקבל בקנין חייב ליתן לו את שלו:

עוד יש דרך אחרת שאפשר ג"כ לבטל המכר הזה והוא אם בשפסק על המלה בשעה שהיו שניהם כורין היו שניהם שהשקה נעשה בשיפור כיצד כדעת הגאון ז"ל שכתב בתשובה שאם הקדיש מעות בפחות משערי שבשוק היו שאין מי שפרע שהשקה בטל וכן נראה שהיא שבדעת הרמ"ם ז"ל שכתב בפ"ח מה"ל מלוותה ז"ל וכן אם מכר לו מטלטלין עד זמן פלוני במלה והיו שוים בשוק למי שקונה במעותיו מיד תשעים הרי זה מותר ואינו נותן לו אלא תשעים או מחזיר מידו מחוייר אם היתה קיימת משמע שכיון שאמר אם היתה מחוייר קיימת שהמכר בטל אלא שמדברי הגאון ז"ל משמע דוקא בשלא מכר לו בקנין אלא במעות בלבד משורי' תוכף לפי שפרע לפי מדברי הר"ם ז"ל משמע שבטל מעיקרו בטל כיון שיש בו רבית שהרי לא נתן טעם הזה משום שהיו בדבר אלא מי שפרע ובתב שאם לא שהרמ"ן ז"ל כתב בחידושיו בפרק לו זה נראה שנעשה בחשוב רבית מפלקין הרבית והמכר קיים ונפתייע כזה בתשובת רבינו הגאון ז"ל במי שהחזיר לו שם והביא ראיה לדבריו וכן היא דעת הרב בעל הטורים ז"ל בסימן רמ"ט כ"ט ובספר יורה דעה בדיני הרבית. והנה על פי כל הדברים שכתבתי אין על הנתבע שום חיוב שאם המקח נעשה בחשוב השער והמקח היה בטל אלא שאם השטר לא נכתב בזמנו שהיה השטר מכח שטר רחוק ולא שטר חיוב אם מצד שהיה דבר שלא בא לעולם זהו שלו לפי שבטל כבר התוספות מכל כיון שבטל ומשום דכיון שלא בא לעולם מיגו מחייב דהכי אמר רב נחמן בפ' לחיהו נשך בני המיכר פירות דקל לחבירו ומוריגו דמי שמיט ואכיל דלא מפקינן מיניה וכן כתב הרמ"ם ז"ל בפ' מהלכות מכירה ולמד ממנה ר"ת ז"ל שהוא הדין למוכר שטר חוב לחבירו ולא כתב ליה קני ליה וכל שכן שהוא לפי שהרב המיכר פירות דקל לחבירו ומוריגו דמי שמיט ואכיל דלא מפקינן מיניה וכן כתב הרמ"ם ז"ל בפ' מהלכות מכירה ולמד ממנה ר"ת ז"ל שהוא הדין למוכר שטר חוב לחבירו ולא כתב ליה קני ליה וכל שכן שהוא לפי שהרב

כיה דלמדינן בפ' קמא דבבא קמא מי קדם לוקח והוניתו מהלוה שהוא הלוה יבול לחזור הוא על הן על פי הטעי הדברים הרמטונים שכתבתי לעיל דאמן דאמר דלא הוי קנין כיון שנשטל ונפקי הין מונחים ממנו וכל שכן לעיל דאמן דאמר שהמכר קיים וגם על פי הדרך השלישי שכתבתי לעיל דכלהו הנוונקי ז"ל היש לומר בדבר כיון שלא היה בך הטער הין עליו שום חיוב לפי שהיו אלא לקבל רבית ולויב ונתן בדיניים כדאמי בפ' לויהו נשך שאע"פי שנתן מעות וקבל מעות כיון שאלו הטער הין בדבר היה מיקום:

שאלת עב

השוכר חמור מחבירו ושטפו נהר או גזלו לסטים וגטלוהו ממנו ושכר עליו להעילו מן הנהר או מיד לסטים על מי הוא השכירות של השלשה:

תשובה השכירות על בעל הבהמה לפי שהשוכר הוא שומר שכר וכפ' השוכר את הפועלים אמרינן שומר חנם שהיה לו לקדם ברועים ומקלות ולא קדם חייב שומר חנם כיצם ושומר שכר בשכר ועד כמה עד כדי דמיהן ומוכח התם בגמ' דאחור וגזלו שכרו מבעל הבית ברחה מזה שהשוכר חייב לשכור מי שיגיל הבהמה ואם לא שכר הוא פושע והשכירות של השלשה חלה על בעל הבהמה וכן כתם הרמ"ם ז"ל בפ"ג מה' שכירות זה לשונו חבל שומר שכר חייב לשכור הרועים והמקלות עד כדי דמי הבהמה כדי להציל ואחר ועוקץ שכרן מבעל הבית ואם לא עשה כן והיה לו לשכור ולא שכר הרי זה פושע וחייב ואם שטעון בעל הבהמה של תועלתו שכר להציל כדי שימנה על חמור זה ומתה בלומר שכרו לו חמור זה השכור לו ולא בשכר אחר אם יש בדמיה ליקח יקח ואם יש בדמיה לשכור ישכור ואע"פי שכרו כם ז"ל כתב בפ"ם מה' שו דאם שכרה למשך שאין חייב להעמיד לו אחרת ואפי' הדין הנו כגון חלה בשוכר לרכוב או ליטע עליה כלי זכוכית ואחרת כך ז"ל הטעו וכתב עליו בלשון הזה ק"ל מין לזה שורש ועוף שאין הפרש לרכיבה לעשר משא ולשון ההלכות בטעמו שרחה עם לרכוב ולאו דוקא נקט עכ"ל וההלכות שרשו להם הרמ"ך ז"ל שם הלכות הרי"ף ז"ל דבו של הרמ"ם ז"ל ואני תמה מהרש"ך ז"ל שכתב שאין לדברי הרמ"ם ז"ל שרש ועוף בגמ' ותלה טעותו בדברו הרי"ף ז"ל של לפי עניות דעתי דברי הרמ"ם ז"ל נכונים שם שהרי בגמ' בעינן שהשכר את חמור לרכוב עליה ואתה אל תשתמת לומר לו הרי שלך לפניך רק מוכחי מינה היינתא זפריך רבינא בר רב הונא לרכוב שתי וערב רב פפא וכלי זכוכית לרכוב דמי מ"ל דברי הרי"ף ז"ל בכוותא מכאן תמרן והרמ"ם ז"ל לא טעה ומדברי המשכיר נראה שלרכיבה כ"ש שפירש לו שטעון שלא יעשה זה השיפר שלא לתועלתו לרכוב עליה וכל מקום שיש"ם שיהיה השוכר הוא לא שכירם אלא למשא ולא לרכיבה היינו עצה אלא למתה לו נשטתת ונכון שלא שמר הבהמה אלא שטשפה כהר חייב הוא להעילה והשכירות של בעל הבהמה והחזעלת על המשא אחר כן ממילא קא אתי:

שאלת עג

ראובן שכשת חלמנה שם מדרכון לו ז' ברכות כמו בחוך לו שתקינו לו מטבע בפני עצמו כי אחם תיגל לכתך שבע וקבת חלקן עליך לפי שעתן

בקשת החבורים מטבע בפני עצמו וכן יש בקבת בסדורי התפלות:

תשובה לא נמצת בגמ' מטבע אחר לחלמון שכשת חלמנה וגם אנחנו לא נסבנו לברך במטבע אחר אלא כשבע ברכות וכן גרסה מהגמ' דאמרינן התם בפ"ק דכתובות אמר רב הופא אמר רב חלבו אמר רב הונא אמר רב חדא אמר רב אחת במולה ואחת חלמנה טעונה בהפה וכל מקשינן התם ומי אמר רב הונא והא אמר רב הונא אין חלמנה טעונה ברכה ומתרצינן לא קשיא כאן בבחור שנשא חלמנה כאן בחלמון שנשא חלמנה ומקשינן ליה דאמר מחלמון שנשא חלמנה אין טעון ברכה מדאמר רב נחמן אמר לי הונא מנין לברכת חתנים שהיו בעשרה שאמר ויקח בעז עשרה מזקנים וכו' ובזמן חלמון שנשא חלמנה הוה ומתרצינן מאי מינה טעונה ברכה דקאמר רב הונא מינה טעונה ברכה כל שבעה אבל יום אחד טעונה ברכה ומדמתרץ מלתיה דרב הונא מינה טעונה ברכה כל שבעה אלא יום אחד ולא מתרץ מאי מינה טעונה שם ברכות אלא ברכה אחת משמע דמברכין לחלמון שנשא חלמנה שם ברכות מוסיף על ברכת היין ונותן שם מטבע אחר ועוד מדקתני מברכין ברכת חתנים בבית חתנים וברכת תירוסין בבית תירוסין וקאמר בגמ' ברכת תירוסין מאי מברך רב אחא ורב חדא תרוייהו משמיה דרב יהושע אמר ברוך אתה קדשנו במצותיו

ונוגע על הערוות וכו' הכי פרכת מתניתין נמי קתני חמרי בחרייתא מתי
מברך נקמור רב יהודה שכבל ברם לכבודו וכו' ומהלא קתני בעי למלמוך
מתי קתני מברך ממש מינה דברכת חתנים מדחיא ליה ולית ספרים בין בחור
לילמוך שבעת ימלמך ומדברי ברם כם ז"ל שכתב בשי' מה"ל ח' סוף ברחם
כמו שכתבתי ובן רחמ"ם מן הטור בסי' ס"ב ובן חנן כתבו בלשון שלא
לברך מטבע שלא עלה בנמ ובספר מ"ע בנים וגחכרי הסב ב' יהודה
בר יקר בפירוש סידור מפלות כתב בפירוש ברכת מירוסין ונשואין ולא
הזכיר כלום בענין חלמוך שבעת ימים ומע"כ שכתב שיש נוהגין שיכם
שבת על ימתו מכר בתחלת ביתו על ביתו בשבת משום שמחה ובת
עליה יום מברכין על יכמ בשבת בנישואי בלבד על בהכת הקדושין
ומברכין על כנישת יכמ משום רחמי דלבנן ולא כתב בלום בחלמון
שבעת חלמוך וכם מיהת פיש מטבע אחר לית ליה משמיטו הרב ז"ל:

עוד שאלת ער

מי שיש לו מטבועה
על תירו של חבירו
ונתן בתוך העיר מעות
ליתקן חומת ספיר
ותשעין הימים מי חייב לכרוז בעל החנך או בעל המטבועה:

תשובה

כפ"ק דבבא בתרא מיכא תרי ליטי לישנא קמא פרש"י
דנוטין לפי שבא ממון בלומר שמרעעים יבבו ויוקר
מהעניים ולישנא בתרא פרש"י שנוטין לפי קרוב בחים
בלומר שבחים מקרובים לחומת העיר יותר מהרחוקים ולשון הוספתא
פסקו הריטב"א ז"ל והרמב"ם ז"ל בפ"י מה' שכנים והרב ר' יוסף הלוי ז"ל
ותלמיד ז"ל פסקו בשתי לישנות שאם שניהם עשירים או שניהם עניים
ושאחד חוקל והשחר קרוב נבלו יותר מהקרוב ואם אחד בעל י' עשיר
וכעני קרוב לחומה והעשיר רחוק נבלו יותר מהעשיר שאם ב' שכות רחוק
ובתב עוד הרכ"ר יוסף הלוי ז"ל שמה שנוטין לפי ממון דוקא ממון
המטלטל אבל קרקעות אין נוטין משם אלא שם חושבין לנולחם או
לשריפתם או נזקיהם ועשין נדון כל נינו ניל שנוטין לפי קרוב בחים
או לפי ממון כיון שנבו מהממון המטלטלין בלבד או אפי לקרקעות בעל
המכונה הוא עשיר הוא לפי שעתה מפוזקי שם לומר שאם תפול
הבנה חוזר ובונה מהלוה בדיו מפוזקי שם ואם נוטין לפי ממון
ואפי הוא נותן על פי ממונו ואם אין יותר על המכונה הוי ולא
יהיה חייב אלא אם היה מפוזקי מפורש שאומר לו הילך לך ברעון
אלא מכאן ואילך כפ השלוח יהיה בפרט נ"ב על נולד רבים ואמיתם
או שריפתם ואו יתן כ' ויהנאם ממנעת לו כל זמן המשך המכונה בלבד
כפי רחוק עני הלקוחים ומשכונות שלני אינן מפוזקי אלא
מפוזקי שם על כן פשוט הוא בעל המכונה הוי כפי דינו
והשמעתלים לשרם נוטים אינן נוטים אלא מהקרקעות בלבד ואם
שם נוטים שניהם חייב שלי חלבים או יותר אי כוכם שפרע יקרענו
שלא בעל חייב בלבד שכך נוהגין כאן:

ולענין

פרקת מעין בייחם בכל חייבין לאחן בכני דינו ואפי חלמידו
חכמים כאלו בוין שרם תקיפה עליני וכם אינם נוטים אלא מהקרקעות
שנינים אבל בוין שרם תקיפה עליני וכם אינם נוטים אלא מהקרקעות
ב"ל בפ"ן מה' חכמים כאלו בוין שרם תקיפה עליני וכם אינם נוטים אלא מהקרקעות
משכונה לא יפתע כלום והעולה מזה הוא בעל המערינה פטור הוא מתקנה
חומת ציור ומעינות המים והכל הוא על בעל המחר:

עוד שאלת עה

לאחר שהוכה בעלה
ונתן אחר
טלים וקיה מעכבת
על ידו עד שיתרפא
ויברענה בתוכחה מעלם:

תשובה

לענין אחר היה הבעל בנרש הרחשונה לא היה יכול
לנרשה עד שיפרענה מעלם כמו שכתבו הגמונים ז"ל
והריף ז"ל כתשובתם ומ"ש מלוני מבי מורי הרב"ן
ז"ל רחוק לדבריהם ממה שכתב בספר התשובות מבל הבעל אינו רוצה לנרש
ואיך תכריחוהו היא לנרשה אחי במורדת בטענת מיום על שכתב הרמב"ם
ז'לכך"ל מכ"ל מיאות שכופין אותו לנרש הרמ"ן ז"ל לא הסכים עמו
וכתב שכל הכופה לנרש הוא מבבה ממוזרים ביותר ואין דעת הרבה
מן הגאונים מחזרונים ולא נתן מחש מעלם בפיה כה ז"ש שאינה
מורדת שם כי הרמ"ם ז"ל ודאי כיה שאין רופין אותו לנרש על כן חש
הוא ילול לון אח שיכופו אין לעבב על ידו כחולת בפ' החולן וכן כתב
הרמ"ם ז"ל בפ' הנו נושח אחש כמה נשים אחי אין בבת אחת
כין בור אחר זו ואין חשבו יכולה לעבב על ידו והוא שיהיו יכול ליתן

שחר בסות ושוכה לכל אחת ואחת כראוי ואינו יכול לבוף אותם לעבה
אחר ח' שלח כל ז' לעשתה ע"כ:

שאלת עו

בשה שנהגו קצת הספרים שקוטין שתם
ונכתבים בשה חוקין ושוכתין וכן
בקוטין מידו לפרוש לומן פלוני ולא
פירש אם לא ברש מה שעשה והקופרים
שכותבים שיתחיל בבך וכך אם לא תשתה וכו' לא:

תשובה

יש דבריש שאינו הקפדה בשה"ב מלבד נוסח הבטרות
ויש דבריש שאינו ממנהג הבטרות ולא מנוסחם
ובאותן שתם מנוסח הבטרות בנון שנהגו לכתו'
ובתבו בכלל לשון של זכות ויבו בבר זה אע"פ שלא אמרו אין
הקפדה בבך ובותבין אותו הספרים מעצמם ואיני בטוח בבטרי ולפיבך
בסרוסים לחוק השניון נבו הקהקשי ואנבן מטלטלי חמרי דלא בטופסי
דבטרי בלומר שה שבעבד הקבק ואנבן מטלטלי אי מטופסין שנהגו
בשם הספרים חלאו הקבל עלי בלומר בו בפירו וכן כתב אחיעזרי הרב
ר' יוסף ז"ל דלבבי אמרי דלא בטופסי דבטרי בלומר בל שעבוד נאור
בתובעתא ולא לטופסי דבטרי אבל בעל העטורי ז"ל בתשב' אחרי דשתם
שהוגין לבתוב אחריות יהודי אי אחרית אי בלא אחרית לילף לימלך
אחיבא אחן שתם בלא בריך בבל דשקבל קנין אחיבת דמנבצן שקבל
ומנהגא למבתב יהודי אי אחרית אחיבי ולא אחיבי ע"כ חלמוד בבי דבר
שנהגו בו הוא חלק מבעיקר בנון אחריות שהיא עיקר ואחיבי הוא חלק
אחותו עיקר בשם בפוד אחר ואחין בריך לימלך בו בהחיבין בק"ק
דמציעא ובבתבי אחריני אחריות אטות סופר בשם שבותב אחריות בלא
המלבא בן ובתוב והודי אחיבי בלא המלבא שבבל נגרר אחר אחריות
עד שיפרש בפירוש שאינו שקבל אחריות אחיבי ואף באחריות בתבו בלא
בבל בותבים שהרי בשתבה אין וכותבין אחריות עד שימלך בו וכן בתב
בעל העטור ז"ל בשחתר נאמנות ובדברים שאינן ממנהג הבטרות ולא
מנוסח אין ראוי לבתבם אלא בהוסת ובתב בעל העטור ז"ל ומילבך אין
לסופר לבתוב נאמנות ושאר שופרי דבטרות אלא אי"ב נאמר בפלוני
הילבך מותן חוקן אחלמות ושבועות אין ראוי לבתבם עד שימלך בו:

שאלת עז

ראובן מבר לשמעון אלקו בתערי
בשנה ובאחר שהרר לו הניח לו בחורת
אחר בבר ידוע ובא לוי בעוקם מדינת
הבר מברת ואינו ריא לתת בסף
הבחסון אלא בשה שהניח לו ראובן לשמעון וראובן טובן שהשמעון מבת
מן בעיני ורבותי להניח לו ואתה לא מבית אז בעיני ואיבי רונה להניח לך
בלום הדין עם מי:

תשובה

בפ' המקבל אחרי ובן בשאה שוחת אחתי חוינן מי
לרולי שלמת קשתוליל ומוכין שיב ליה שאה ואי לא
שיבילי שאחתן אלא בשוטו שהוחת בשאה ב"ב הניח"ב לוב ב"ה שהתב"ם
ז"ל בסוף הלבות שניים זה לשונו המוכר שהוחת בשאה לבל הבם
מוליל ומוכר נותן לו בן השבר שאה ומבלקו ואם אינו מוליל לבל הבם
נותן לו מחתים שהוא שה שהמוכר בתן לוה מתנב ומעתה יש לעיין בשנים
המוכר אם מכר מקמת הדחק כרי הוא בשולל לאחריני ואם אינו מוכר
מקמת הדחק היינו לא מוחל לאחריני נם יש לעיין בה אם הסלה היא
דבר הנכר דהא אמרי שוה שאה בחתים שהוחת דבר הנכר שאע"פ שנראה
ללוו דוקא שאה בחתים אלא בל דבר הנכר שהולה שבילו וקבע
שאה ושחתים לרבות אפום דקא בעי למימר בתר הכי בגמ' וכן בחתי
ושוחת שאה לי יכול ליה למימר לתקוני שדיתך ולא לעוותי וקיים שאה
ושחתים לחבי על בלא שבעת ליה דהייני רבות שוית שחתים וזכנה בשאה
לאו דוקא אלא בל דבר שבינר שהו"ל לו והוא הדין נמי להחרבת ואן
וכיוצא בו וכאו שבתוב בספר החנו בסי קע"ו ושיבו בבדון הוא שלפני נו
תינו צריך לבך כ"י שחלבד שאחר שמבר לו בסף ילוש וכניח לו ממבו
שאה היא שבאן לו והוא הוא דבר הבלה לעין שאף אם לא היה דבר
הבלה על המוכן לבבית ראוי שהיה הוולה לקונה וכן בתב בעל
הטורים ז"ל הילבך לו שהוא בעל המוכר יתן בל הסף הראשון לשמעון
הקונה ושמעון יתן לראובן דמי קרקעו ויבבה לו מה שויתר לו וראובן
המוכר אין לו בלום באותו מוסמך שמוסיף בן המוכר לפי שהוא בבל
היה מתרבה באותו הסף ויותר לשמעון ולעולם בן המוכר אין דינו עם
המוכר בעל הקרקע שאם הקונה שהקונה עליה הוא לבן המוכר וכן חוכת
בגמ' מדאמר ליה לתקוני שדיתך ולא לעוותי וב"ל הרמב"ם ז"ל בפ"ג מהלבות
שבנים וסבנים עמו הרמ"ן ז"ל בחדושיו:

עוד שאלת עת

כי ממ"ש בקי"מ
בהירו"ל כי שטר
כתוב שבהנו לכ"ו
בה וכל זמן שטר

במיכה זו ועמ"ש וכו' בלח קרוע ובדלמ כתוב על גבו שטה פרוע מהא נחמן זכי' ועמ"ש מה"כ שטר מחילה על הכתובה ש"ין המחילה כלו' ונסתפק לך לפי' זה בקנת מקומות שיש להם תקנות שאם תמות האשה בחיי בעלה שיחזיר מקצת כתובתה ליורשיה ואם מותו מקנת רובה למחלו לבעלה יכולה למחול והוציא בעלה שטר מחילה אם הוא כשר או לא וזו כונת דברין:

תשובה

הסברת הוא מטר כתבת תוכה מוסכמת מהכל על דרך קנת הנסחאות שנמצא בנמדית כמ"ש כל הנשבעין שניהם שם המוכר לחבירו אלו מפרעי לית בפני פלוני ופלוני והלך וכפרעו בפני עדים מחרים אינו נחמן וכיון שהתו של רש"י ז"ל וכן נראה שיטת הסברת רבינו המיוחס לר' יוסף הלוי ז"ל ולפי' כתוב לחברו אם לית מכתוב על גבי שטרך שטוח פרוע מהא נחמן ואח"כ הביאו עדים שפרעו אינו נחמן שפרעו מכל ה"ט והריטב"ץ והרמב"ם והרא"ז ז"ל נוהגים נחמן וכתב כתב הר"מ ז"ל שהוא דקדק ובדק בגרסאות ומהגרסת המתמיה היא נחמן וכ' הוא הסכמת הרא"ש ז"ל ולפי זה אפי' כתב לו כל זמן שאינו קרוע ולא כתוב על גבו שהוא פרוע והביאו עדים שפרעו נחמן הוא לפי שהנחמנות היה שכתב לו הוא לפטרו מעבודתו שהרי כל זמן שטרו אחת ידו נחמן הוא שלא נפרע ואם אחר לו שהנגדו לשתבע לו ממכתב דלמית כפ' שבועת היורשין וזה שכתב לו בנחמנות בשטר פטרו מעבודתו זו מכל מ"ם הביאו עדים שפרעו הנחמנות בטל הוא והבע עצמך שכתב לו בשטר כל זמן שלא אפרעך בפני פלוני ופלוני נחמן והביאו שני עדים שפרעו לפי שברת ר"מ ז"ל והריטב"ץ ז"ל ובמשכים מחרים נחמן שפרעו ואפ"ה הפרש בין שלא אפרעך בפני פלוני ופלוני נחמן אי כל זמן שאין כתוב על גבו שהוא נחמן הכל עניין אחד הוא ופשט שנחמן בזה לפי סברתם ז"ל כך נחמן בזה לפי סברתם ז"ל ומ"מ לפי סברת המחרים אני אומר שכוח נחמן שהגע עצמך שכתב לחבירו כל זמן שאין כתוב על גבו שהוא פרוע אפה נחמן ואחר שטרו והלה תובעו ואומר לו תן לי חובי והלוה משיבו תן לי השטר ואפרע לך ואם לא תתן לי השטר מוסף אני עמך לחר שאפרעך ותכתוב לי שובר ממנגנו ותנכה ממנו בשטרך והשובר אינו לפנינו לפי שאני התלמיד שאם לית שהוא כתוב על גבי שטרך שהוא פרוע אפה נחמן ואיכל הלה ואדי ולית יתן לן כלום וכמדומה ליה הקשו בנמ"ב גם פשוט על ר' יהודה שאמר שאין ריחבי שובר על הן הסברת הוא שהתבי שהרב ז"ל ואפ"ה אמר שאין לפנינו אלא שהוא כתוב על גבי שטרך שהוא פרוע אפה נחמן הוא שהרב ז"ל כתב

הקל של זה והיכר גרידא בלא קנין לא יהני כלום וכל שכשעת היכור
לא היה לו חלות לא יחול אחר מכאן וכן כתב הרי"ו ז"ל בס"ק
דקדושין גבי השוחט בבכסף. עוד למדתי דבר זה מדתנן בפ"ב
דקדושין גבי הקדש שקדשה בלא לשעת חגיגה ושמוע שחגיגה
בא וגריגה מיחון שחייבין שתא בתרגמה כתב בלומר בלשחר קדושין
ורבינא אמר לא מיחייבין שתא בתרגמה כתב והקשו עליה המפרשים ז"ל
ותי' בתרגמה היכי מכני בלומר שביום שנשחט הקדושין לא חלו
כיון שהיו עלת ברגון מב ושם שחר הקדושין בתרגמה כתב מה
מועיל וכי חוזרין ונעורין ותרגו דשיינו טעמא לפי שכל יום רוצה להשיח
אחר בתוך ומצות דרמיא עליה היה וכיון לשחר בלא בשעת הקדושין לא
דמיא דרמיא עליה היה וכבת שהיה לו כאן בתרגמה בשעת הקדושין הוי
מלמא בתוך דלא רמי עליה ולכתוב מצוה ולא זכות שנוכל לומר שמשעה
הראשונה בתרגמה מיהו בלום ובמכירת קרקע זו אף שהומה לו לכתוב
מצוה ולא זכות שכל חוכה. היה לו למכוך קרקע מבתמת אין הנון כוה
מעוקרת ושם שחר בתרגמה בשעת הנוון הוא בתוך וכתובתו עת לוכה
מידי שיאמר כון הקנין ולא המכירה דל כתב אף מדברנו בענייני שהמכר בנמר בשם
דכל שבשעת מעשה לא היה לו תלות שחר מי שחשה לו לחול שחר מכאן
וכן כתב הר"ן ז"ל בס"ק דקדושין גבי השוחט בכסף וכתב שלפמורה
משמע מדברי הר"מ ז"ל שכתב בריש פרק ל' מה מכירה עבד שהכר מי
שכתן לו שקיים שיד שחזון על העליונה רצה לקיים לו בלבול וכן הדברי
בלבד הוא שמקיים החזון לו מבטל ואינו ברוך לקנות ממנו בלום ע"כ
משמע מזה שאפי' בקיום המכר אין ברוך קנין אלא בדברים בעלמא
מכל מקום הדין אין אחת בשאר הזון לא בעבד הוא אפי
שיל כל דבו ואמרי בס"ק דקדושין אין קנין לעבדי בלא הפקו בשלוחו
של רבו וידו כיון שהשליח שם תקן ולא העביר על דעת בעלים
שליחותו קיימת ושם העביר על דעת בעלים לא הוי בלום של שם שתרגם
בו כדאמרי' בס"ק דקדושין דאפי אחר ליה לאקנויי שדחתי ולא לעוותי
וכמו שהשלח אין ברוך לקיים מעשה שלוחו בקנין אלא בשעות הדבר
אלו בדברים המשלח לבטל או לקיים שברי עשתן שליח שהשתר הדבר
אלו בשעות שם רוצה לקיים או לבטל וכן כתב הרמב"ם ז"ל בס"ה
שלוחין ושותפין כן הדבר הזה בעבד עם אחרון וכבר נתבאר זה בדברי
המפרשים בס"ק דקדושין גבי אין קנין לעבד בלא רבו ולא תשב בלא בעלה שחין
שהשם הוא שברי האשה שנתן לה בעלה מעשה קנאה ואין בעבד מוכל
פירות כדאי בס"ק ועבד שנתן לו רבו או אחר לא קנה כן הוא
בדברי בירושלמי בפ"ק מכילתא שחשה זה לשונם שם מע"ש דבעבד ר' אחיר אר'
יד לעבד כ"ש דברו וכאשה אשה זכה בעלה מ"מ מודה שאין לו עליה שם אכילת
פירות ע"כ ל"ל דבעבד הוי ממש כיד רבו וכיון שבידו הוא שלוחו
ובשעה שמכר העבד בד"ה המכירות מכר שהם לא מכר בדברי
האכירות אינם מכירה לכלל וכיון שמכר בדברי האכירות הוי בחלו מכר
שלוחו של מרון ושוב אין ברוך גלו דעתו של משלח שם הוא תקון או
עוות שם תקון שם נתקיים ושם עוות הרי בתבטל מדינא שם כן אין
מבית לקנין סולר ושם שמתוך זה הוא שבם שהות בתב ובענינין החשם
שמכרה כיון בנכסי מלוג לין ב"ל וכו' שיל הבטל על העליונה
הלא לקיים היה לבטל וכן בחיים שמכר בנכסי מלוג הרי שהחשה
יכה על העליונה היתה לבטל רשתה לקיים ובשני בבות חלו לא בתב
שקיים יהיה בדברים בלבד ושם הדבר שוה בין בחשם בין בעבד הוא
הקנין הדבר עד לבסוף ובים מוחר שבבטול יקיים החדון והבטל אין ברוך
קנין בכל שהה שחמר זה בחלה בעבד ובחשה לא חמר בלום משמע
שאין דין החשה והעבד שוה ועוד מדוק לשונו שבתב ובדברים בלבד
הוא שהבטל החזון שהלשה כן היה מוחר בדברים בלבד הוא שהבטל
החזה אי מתקיים בשה שבעיקר המכר לא נעשה ברחוי מי שרוצה
לקיימו קנין הוא ברוך ושם לא קנו מידו לא בלום הוא שילכך שם דברים
הללו שחרם קודם מעשה מועיל ושם לאחר מעשה חמרם לא תקנו ולא בלום
ונתבאר זה ונאחר לנו עמה לבאר ענין טענתם שם שכיר שלא חמרם
אי שחוזר שחזר מעשה שחרם שהם שבעלו טוען שקודם מעשה שחרם
וחזור שהשלח עמו נתבאר שם קודם מעשה שחרם או אחר מעשה
שחרם שהם בלשון עתיד שחמר לו שעשה קודם היה
ושם לשון עבר בנון שחמר לו שהה שעשה לאחר מעשה שחרם
שם יש שהשתא בינייהם זה שחומר בלשון
עבר היה חומר בלשון עתיד שחזן שיך נעבו שהדברים שם שחמרו לו
שחיך מכר בלא שטר שלא נעלה שהשוכה שלא בל עבר ואחר מעשה היה
ושם שחמרו לו שחיך רוצה לשכור קודם מעשה שחרם ובלשון עתיד שחמר
וכל זה צריך לשקור הדיין ולדרוש לשון הדיוט בשל תורה כדאמרי' בפ'
המקבל שם יש בשהשה בינייהם זה שחומר בלשון עתיד הוה חומר בלשון
עבר שם יש עדים יעשו בפי עדותן של עדים ושם שין עדים יחרים הלוקח
על

על השותף שכל שכותה שין לו בעלי לפי שהיה בפירת טענת הקדקטות
ושין נשבעין עליה כדמי' בפ"ק דמציעא ובשבועות בפ' שבועת הדיינין זה
ער לי בוה הס' יגילנו מעצמו ורחמנו מתורתו בפלחות ויעשה עמנו לטובה
שות בשהקיים דברי נבואות:

מעשה פ

ברחובן כמכר חלקו בחברו לשמעון
בחרבעים זהובים כשימכרה לחוץ שפ'
ימצא בו שמונים והלבים שם גם בשבר
הזה דינו דין דיוד או חנוד או לא ירחה שחין
רחובן יכול לחבוע נזק או חנוד לשמעון לפי שדינו דיוד או חנוד הוא
שכל אחד יכול לחבוע בחלקו כמה שירצה ויחמר לחבירו או חחלף לי
כך וכך או יחתן לך חגי כך וכך בחלקך ובנדון זה שין רחובן
יכול לומר לשמעון חן לי ויחה על החרבעים זהובים לפי שכבר מכרתו לו
בחרבעים זהובים וכן חינו יכול לומר לו חחן לך בחלקך חרבעים זהובים
(שם הוא שיש יותר לפי שהוא יכול לבלוע בחלקו ויחמר לו לא כי חלא
חני שיש לך בחלקך חרבעים זהובים) ושחר חחן לך בחלקך שבעים זהובים
מ"ב לפי זה שין יכול לחבוע לו נזק או חנוד ושוב שיכול לומר לו חני
כשחמכרתו לשחר חני חתרה בשותפות שחר וכשחמרתו לשוחו שחר בטלה
המכירה לשותו שחר וחורה לשמעון כפי חלקו שהתה חמש בשיתן רחובן
לשמעון יותר על השמנים יכול לומר לו חן גוד חלקי בשחר ושמנים שו
חנוד חלקך בשחר ושמנים וכן שמעון ב"ש שיכול לומר לרחובן גוד
או חנוד שהיגת דנוד שו חנוד לפרוך להיות שוה בכל בשנין שכתב בעל
העטור ז"ל דכיתושים לוכת דנוד או חנוד) שבינון שהון היתושים כולן
לשכור חיכן יכולין לקנות ושוד דבמקום הוה לה עלתה על דעת שיהיה לו
נוד חלקי בחמשים או חנוד חלקך בחרבעים חבל יכול לומר לו שמעון
נוד חלקי בחרבעים או חנוד חלקך בחרבעים זהו הנהוג לו בוה ודברים
ברורים הם כפי דעתי ושלום על דיינו יהחלל הרי"ף חמת וחתמתי שמי
שלמה בן הרב ר' שמעון ן"ן בהחכם ר' צמח ז"ל הס:

עמדו בפני פא

לפי החשום למטה יפקב
כר מנחם טורחן ויהודה
כר שמע טובי"ח ושכב
יעקב בנו מיהודה הנו
דין נוה"ו חנוד בחנר המשותפת בין יעקב ויהודה הנו ושנוה סוכחנה
חחי יהודה הנו שיש לכל חחד משם שלים בחנר הנו ודנתי ולנשם שכוון
שיעקב נתן שכר שלושו של יהודה הנו חינו שלו לשבוע ממנו עד חו
חנוד שיקר דינו של נוד חו חנוד הנוה משום הוזק ראיה ובחנר שחין בה
דין חזוק ובחנר הנו משם שחין בה דין חלוקה יש בה דין נוד חו חנוד
כיון שיעקב הנו שכר חלקו של יהודה הנו כחשלה טענת הזוק
הוה חוך זמן שכירות אף חחה עבוה זחו הסחיות הנו יש לשם דין
נוד חו חנוד וכדי להיות לשם להחיש ולזכות חחמתי שמי שם בה בעזר
שלמה בן הרב ר' שמעון ן"ן בהחכם ר' צמח ז"ל הס

לפי פג

שר' שלמה בר יעקב בן מלכדק בפטר לבית עולמו וכניס תפתו חפ"פ בת בני סעדיה ן' כרוך סידוע מלוט וכניס כ' בניס ההחד הוא 'הכבוד מרדכי מחסה אחרת וכן אחר מחפ"פ הט' ושמו יעקב ובת מ' מקפ"פ הט' ובת אחרת נדולה ס"ת אל בנ"ת מנרושתו זה"ה בת ר' יוסף דרעון ' ואשה אחרת נ"ב מולה בספק דבורה ושמה מרים בר' יצחק כהן ' ובת הפ"פ הט' לתבוע כתובתה ומוונות כתב וורנשתה לנשואים מנכסי בעלה הט' אשר מקנתם היו אחה בבית ומקנתם ביל בנו ר' מהדלי הט' ולא טוניחה אשר כתובה ונם בתו אחי מרים בנו' הסולה לתבוע כתובת אמותם והוניחו אשר כתובה נכתב ונחתם כראוי ובאה מרת זה"ה לתבוע נ"ב פרנסת בתה ועמדו כלם בפני אני שבהרין בן ולסם ' ולפי שהפ"פ הט' לא הוניח לה כלום ואף לא כתובתה וכמקום הזה נהנו לכתוב כתובה לא היימי מנבה אותה כתובה ' אך ליותה תפנה במקנת מטלטלים ובשטר שעכונם על קנת מדורות של ר' עמרם בר' עליה ובשטר כתוב עליו בשם האשה והוא היתה טוענת שפתובתה היתה ק"ק דינרים ועמדו מנשים שידעו זמן נשואים וונשים יודעים המטבע שהיה טובה בתורו את וחשבו שהוא עולה כל מה שתובעת ק"ס דינרים חדשים ממטבע ל"ה ווים בתנק"ס ושמו הנכסים והשטרות ומנהו שעולה יותר מזה והביאו לה שטר משכונה וחוסאתי לה מהטלטלים שבשטרות למשלום ממך הט' ומחוור שהשתמך שתבע מחלה על ספר הכתובה כמה היה ושלח החביאה מנכסי בעלה ושבעה לה תטול מוונות לפי שהש תנאי כתובה הוון שיון שם כתובה יון שם תנאי ונסמכתי בזה על סברת הר"מ ז"ל שתפ"י שיש חולקים עליו יש מסכימים עמו וכ"ש לחוניה ממון מרשות היורשים ' ואחשה שהחברת מרים קעפ"י שהיא אחלת והבת ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשעושה כיון שיש לחמות בחלוקה אע"פי שנתנו להשבע השלמה כזו שמ"מ נעמיד חומה על היכה שסברת הרי"ף ז"ל והרשב"ם ז"ל כתב בחשו' בעיון כזה שלמת שכיון שיש נחמות בכתובה שתובא אע"פי שהיא יכולה ליטבע ומן הדין יש לה מוונות מן הנכסים אלא שהיא הנדול ר' אהרן הכהן יצ"ו קבל לונה ושעבד כזה הקרקע שלו ושמת ה' אהרן קבלה אחריות ונם בנו יעקב נכנס ערב בדבר בנראה בשטר כתוב ויתום כהלכה ' ולעניין פרנסת הבנות לנשואים שמתי בדעתו של אב ובלא ספק שהיה עני בדעת ועוד בשתבעו הבת הנדולה ליתנה לה בית אחד על ידי בית דין וכבר בלה שהקצו היתומות לכל בת ובת בעת נשואי בלא מזון ס' דינרי זהב ובשטרו לשבעים השמנה חפצ"ה הט קס חורנה ר' מהדבי טו' ופטרה מהשבועה והנדר ונם בנה יעקב שהוא חליף והניע לעונת פעוטות פטרה כחיו הנדול :

תקנת הקהל פה

היה שהאשה שנתגרש כרצונו שתין לה תוספת ובריך עיון ס"ת שנרש את עצמו במקום ובם שם יש לה דין נרושה או דין שתעה שכיון שנתן לה נט מחיה טעם שיהיה הרי היא מגורשת ונפקה בכתובתה ומתפקה כיון שלא הטיל תנאי בנט על מנת שלא תטול כתובתה אע"פ שנתן לה הנט שלא תוקק ליבם ולכתחלה הוה משעם שכיון שנתגרשה שניטלת בתובתה ותוספת די לה לחבל כשתדקדק בזה תמצא שתין כדבר כן לפי שבתקנה שבבה בה הרי"ם ז"ל לא חלק בזה בין שיהיו הנרושין בהנוסף לשלא כרצונה לפיכך כל שנתגרשה מתי זה בשם שיהיה היא וכן נרושה יש לה לחבל בתקנת זה הקהל אלוחי"ם יע"ב כיון שכרצונו שלא מלתא כל שהיא תפנה בנרושין תין לה תוספת ' ומעתה יש לחלק שאם הפניע מרע מעצמו רצה ליתן לה נט כדי שלא ישתנה לחיו שמינו כרצה כו והדברים מוכיחים שהיא תפנה בו ומחמת כיסוף היה שנתרצית לקבל הנט ובדי שלא תטרף דעתו של פניע תרע עליו שתמר מהבי לא שביע ' שבבת שהיא תטרף דעתו של פניע בחתו ומחמת כך מתפייסת לקבל הנט בזו הדבר ברוך שתינה מפנרשת כרצונה וטוטלת תוספת וכל שכן אם מסרה דברים לחברים לומר שהיא מקבלת הנט שלא כדי להקים דעת בעלה שהדבר ברוך שטוטלת תוספת אבל אם היה תובעת הנט אז שלא תבעתה אלא

בתתן שמקום זה העד היה תתום קרוב לו מפסול ואם מתן וויף אחיית העד ואין כחשם אלא שמת היה כן ובם דבר בחומו מקום בכתב העד כר חשון ומחקו ואחב שם העד וכשבאו בפניו שני העדים עצמם ובעיניו שהם חתמו זה בפני זה והי' הנייר מחוק אין לחוש לשום דבר ושלום וכת' שלמה בן הרב ר' שמעון נ"ן בן החכם ר' נתן זלה"ה :

לפי פג

שר' שלמה בר יעקב בן מלכדק בפטר לבית עולמו וכניס תפתו חפ"פ בת בני סעדיה ן' כרוך סידוע מלוט וכניס כ' בניס ההחד הוא 'הכבוד מרדכי מחסה אחרת וכן אחר מחפ"פ הט' ושמו יעקב ובת מ' מקפ"פ הט' ובת אחרת נדולה ס"ת אל בנ"ת מנרושתו זה"ה בת ר' יוסף דרעון ' ואשה אחרת נ"ב מולה בספק דבורה ושמה מרים בר' יצחק כהן ' ובת הפ"פ הט' לתבוע כתובת אמותם והוניחו אשר כתובה נכתב ונחתם כראוי ובאה מרת זה"ה לתבוע נ"ב פרנסת בתה ועמדו כלם בפני אני שבהרין בן ולסם ' ולפי שהפ"פ הט' לא הוניח לה כלום ואף לא כתובתה וכמקום הזה נהנו לכתוב כתובה לא היימי מנבה אותה כתובה ' אך ליותה תפנה במקנת מטלטלים ובשטר שעכונם על קנת מדורות של ר' עמרם בר' עליה ובשטר כתוב עליו בשם האשה והוא היתה טוענת שפתובתה היתה ק"ק דינרים ועמדו מנשים שידעו זמן נשואים וונשים יודעים המטבע שהיה טובה בתורו את וחשבו שהוא עולה כל מה שתובעת ק"ס דינרים חדשים ממטבע ל"ה ווים בתנק"ס ושמו הנכסים והשטרות ומנהו שעולה יותר מזה והביאו לה שטר משכונה וחוסאתי לה מהטלטלים שבשטרות למשלום ממך הט' ומחוור שהשתמך שתבע מחלה על ספר הכתובה כמה היה ושלח החביאה מנכסי בעלה ושבעה לה תטול מוונות לפי שהש תנאי כתובה הוון שיון שם כתובה יון שם תנאי ונסמכתי בזה על סברת הר"מ ז"ל שתפ"י שיש חולקים עליו יש מסכימים עמו וכ"ש לחוניה ממון מרשות היורשים ' ואחשה שהחברת מרים קעפ"י שהיא אחלת והבת ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשעושה כיון שיש לחמות בחלוקה אע"פי שנתנו להשבע השלמה כזו שמ"מ נעמיד חומה על היכה שסברת הרי"ף ז"ל והרשב"ם ז"ל כתב בחשו' בעיון כזה שלמת שכיון שיש נחמות בכתובה שתובא אע"פי שהיא יכולה ליטבע ומן הדין יש לה מוונות מן הנכסים אלא שהיא הנדול ר' אהרן הכהן יצ"ו קבל לונה ושעבד כזה הקרקע שלו ושמת ה' אהרן קבלה אחריות ונם בנו יעקב נכנס ערב בדבר בנראה בשטר כתוב ויתום כהלכה ' ולעניין פרנסת הבנות לנשואים שמתי בדעתו של אב ובלא ספק שהיה עני בדעת ועוד בשתבעו הבת הנדולה ליתנה לה בית אחד על ידי בית דין וכבר בלה שהקצו היתומות לכל בת ובת בעת נשואי בלא מזון ס' דינרי זהב ובשטרו לשבעים השמנה חפצ"ה הט קס חורנה ר' מהדבי טו' ופטרה מהשבועה והנדר ונם בנה יעקב שהוא חליף והניע לעונת פעוטות פטרה כחיו הנדול :

תקנת הקהל פה

היה שהאשה שנתגרש כרצונו שתין לה תוספת ובריך עיון ס"ת שנרש את עצמו במקום ובם שם יש לה דין נרושה או דין שתעה שכיון שנתן לה נט מחיה טעם שיהיה הרי היא מגורשת ונפקה בכתובתה ומתפקה כיון שלא הטיל תנאי בנט על מנת שלא תטול כתובתה אע"פ שנתן לה הנט שלא תוקק ליבם ולכתחלה הוה משעם שכיון שנתגרשה שניטלת בתובתה ותוספת די לה לחבל כשתדקדק בזה תמצא שתין כדבר כן לפי שבתקנה שבבה בה הרי"ם ז"ל לא חלק בזה בין שיהיו הנרושין בהנוסף לשלא כרצונה לפיכך כל שנתגרשה מתי זה בשם שיהיה היא וכן נרושה יש לה לחבל בתקנת זה הקהל אלוחי"ם יע"ב כיון שכרצונו שלא מלתא כל שהיא תפנה בנרושין תין לה תוספת ' ומעתה יש לחלק שאם הפניע מרע מעצמו רצה ליתן לה נט כדי שלא ישתנה לחיו שמינו כרצה כו והדברים מוכיחים שהיא תפנה בו ומחמת כיסוף היה שנתרצית לקבל הנט ובדי שלא תטרף דעתו של פניע תרע עליו שתמר מהבי לא שביע ' שבבת שהיא תטרף דעתו של פניע בחתו ומחמת כך מתפייסת לקבל הנט בזו הדבר ברוך שתינה מפנרשת כרצונה וטוטלת תוספת וכל שכן אם מסרה דברים לחברים לומר שהיא מקבלת הנט שלא כדי להקים דעת בעלה שהדבר ברוך שטוטלת תוספת אבל אם היה תובעת הנט אז שלא תבעתה אלא מעצמו כתשורה לחת לה נט והיה חצמה כוח שהיום חינו הנון מו שים לו תשה שחרת מע"ג דתחתה בכל התוח ניחה לה ובדתחניון בסוף יבמות רוב נשים מתקלות בירך חברתה ומע"ג דתחמרי דהתוכה נט לחשתו מפי במקום יפם חינו זכות לה דחתחת בכל דהוה ניחה לה היכו דוקא כשנתפשה מנט שלה, בפניו אבל בנדון שיה שמידו מסרו לה ושמעו הוא בפניה והיה מק לתו ניון שהדברים מוכיחים שהיה חפנה בו חוקי משונה בחוקת יורשי' ואין לה תוספת כלל כך נרחה לי וכתב שלמה בן הרב ר' שמעון בן החכם ר' נתן זלה"ה :

לפי פה

שר' יוסף בר מהרן חבן נוני נ"ע נוח בשעת פטירתו שלח יבניעו שלמנתו לפי שהיה חשה בשרה ונחמת חנלו וקיים ליה בנוף ואחר פטירתו רצתה לנבות שחורים ולהתכסות בנדו אבל והיו שם שני נלופקין מכסה כלו ברול שלה ובאתה לנשים והסטרוסים היה נוטק ובוטן שהם משמשין מעין מלחנתן הרחשונה וכנדי שבת והיה היום טוענת שכבה נשתני מלחנתן כשבת לנשים שהם נוחות ואחי שלמה בן הרב ר' שמעון בן נמן ז"ל היין ההקבל ע"ו מחמתים מלא נוחת בעלה לפי שהוא החמיה והנט עמך שהיה טוענת שנגנדו והם טוענים לה כי חלה ברשותך שם כפי דחין היה נחמת שלא נפרעה ואינה נריכה שבשה לפי שפבר החמיה ואם נשתני מעין מלחנתן הוו לקו כמי שנגנבו חו חבדו כמו שכתב הרחב"ם ז"ל בפ"ב מה' אישות ועוד כלך לדרך זו והרי לפניך דרך מחרת שהפטרוסים היה רוצה לחשבת כי"ל והוכיח כפי שומתו שהשלטונה והיה לה היתה הופה ליהלם אלא בתשמה והוכיח לדן שומתו עבשו דשוק בלו קמר לה כשפטרוסים הרי הניעוך היל והוכיח מכתובתיך והיה חומרת לה בנשופי אלא והוכיח שהיה היתה נחמת בשבועה ו' חינה נריכה שבועה שהרי חמי נה בעלה וזה כ"ל ברור וכשבחתו להסיר מעלי עקטה פה ולוות שפחים :

בענין פו

בניעת החלמנה בנדיה לפעמים שהבנדים נריכים שומת קונה בניעתם ולפעמים חינם נריכים כי הלשה נדיל ללבוש כבדי חבל על בעלה לפי כבודו ולפעמים נריכה לקנות בנד אחור מהשוק ללבוש עליו לפי כבודו ולפעמים תרשה לנבות' מהבנדים שיש לה בביתו ובריך עיון מקום היתה נריכה בנד לפי כבודו וזה שרופה לנבות חינו מניע לדמי הבנד הקדם שנריכה לקנות חו עד כדי דמיו כזה חינה נריכה שומת חבל חם הבנד שרופה לנבות חוה חסוד מאד ושיה דין לה בבנד בחוק מחנו לפי כבודו ובבודה והיה רופה לאבד זה יכולין היורשים לעבה על ודה שלה לנבות ויכולין לומר לה מחנו נקבה לך בנד מהשוק ואם בריך שומת אם היה רופה חוקן ונרפ"מ בין זה לזה והמורה יסתבושו עליה לפי שיון לה להפסיד מעותיהן של יתומים נכן הן ח"ת מורי הרב ה' שמעון נמן זלה"ה :

בענין פו

המקלל חבירו אם החזר מותר לקללו או הון בכתב נבוה נוטר : נרחה לי שמותה לקללו שהרי אמרו בפרק הובל נבו דברים ואתן הוא לו עליו דין מי שפתח ראשון ליטנן ליה משום דלתו עושה מעשה שאר הוא שלמלה כל מי שאינו עושה מעשה שמך מותר לקללו ואפי' אבו כל שלא עשה תשובה פטור על קללתו כדאיתא בפ"ב ביבמות דמה שאומרים ונפשי למקללי תהיה הוא שהקדוש ברוך הוא יעזור לקללם בקונם אבל יעזור לקללם בן שכן שיפן לקללו ויכוונו לידי מניות ותלוות אבל שלא בפניו הוא לקלל מקללו והנה כ"ה הוא מורי חורני עמו ותברך מברכיהם :

שני פה

חבריות בתניות ס' נורפים וכל אחד בלי חומנותו בידו ולום מפוח ולוה מפוח ובת אחד חסר קרוב מהן ואחת לו הקטן בי מפוח אחד עמד ונתן לו מפוח של חבירו וחבירו לא היה בחותה שעה בחותה חנות אבל היה בחנות שבנדו וכשראה שחבירו נתן לו המפוח שלו אמר לו למה נתת המפוח שלי ולא שלך ענהו ואמר בבך אם יחבד תטול את שלו תחתיו ואבד המפוח ובא זה לינול המפוח של חבירו תחתיו ענהו חבירו שלך לא היה זה אם מעט וזה זה הרבה חון לך על חלה דמי שלך והחחה חומר לא כי חלה שלך אבי ניטל שלא בפחר בטל מלחכתי שעל חמונתך הבאתיו לחולינו :

יראה

לי שהזון בזה הוא שאם המפוח בהאבד הוא בחות מזה הרבה ואין בעיר מפוח לקנות ויפחר זה בטל מלחכתי שיטול

סיטול המפות של חבורו ונכס דמי שלו וישלם לו על עסקיו מלי דכיני כיני והטעם כיון שהוא חייב לשלם לו ודאי מכדי דמיו עם מפות הם התוספת הוא הנכס דהוין מחמבתא ושיכח דעוש לחיקנם כדלהו בפ' נשך ובפ' המקבל וחמרו הם מוכיח ולח מעכיח אשלם חלקח וחח כעור אשלם כמשכנח חייב מלי שכח כבת עוש ובכח לחנוים ובפ' מפות חלוים ובפ' כגוול בתרח חניח הרי שקוח בורח מפות המסורים והיחה מעבורת לעניו וחמר לו טול דינר והעבירני מין לו שלח שכרו וחמרו בנח דמני לומה ליה מעטה הייחי כך וכן כתב הרמ"ח ז"ל בפ' מנות חלוים הדוקח הכח שעוד דבר נדול בדבר שמין דהכח ליטול שלח דבר מועט וכן בנדון הזה כיון שנדר לו לתת לו מפוח טוב משלו וכנחנד חזינו שוה שלח מעט מלי ממר ליה מעטה הייחי כך חמנם הוח חייב לתת לו המפוח שלו וליטול דמי התוספת הוח מסיפח דהכיח כרייחח דלחני' הים פ' הגוזל בתרח ממר לו טול דינר בשכרך והעבירני נותן שכרו משלם והוינח כה כנח ממי שנח ריפח ומפי שנח סיפח ממר דמי כר חמח סופח בעייל שלום הנים מן הים עסקי דחמר ליה חסמלתן כוותי וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפ"ב מה' נולה וחבדה חלמח חע"ג דשלה בעייל חין לו עד שכרו כיצד נותן לו דינר משום דשלחכחו ממלחכחו שכח בשדון שוה חייב לתת לו מפות שנחר לו ממנח שחינו מוכח מחר לקנות חלח משוסף ליח מה דכיני כיני דשייך חפסר סמים יש שוה דינר שהוח נוטל ממנו ע"ל דעתי נוטה שמוחת המפות שלו ויוכלה לו דמי חותו שנחכבד וישלם לו עליו עד כדי דמיו וחם יש כפילה כשווי חותו שנחכבד ישבע וה שכותן העפות היפה שלח היה שוה של חבורו חלח כך וישלם לו כנשחר ויטול המפות כך נרחה לי:

אמר פט

שלמה בן הרב ר' שמעון ן"ן בן החכם ר' חמת זלה"ה בני חלו המשומדי הקראתי חנוסים הערלים בשבחים לחזור בתשובה ערוך לבורר לוכם בעיני תשובתם ומלחמ וטכילחם וחומר שדינם הוא בישרחל לכל דבריהם הכלכה רווחת היח בישרחל דישרחל משומד לע"ם שחטח ישרחל כדחית בכבורות וכפ' עד כמה וכמכדרין בפ' נמנר הדין וקדושין וכיון דמיהו הם נולד ממשומדת כדחי בפ' החומר בקדושין ובימות בפ"ק וכפ"ב וכפ' החולן ולח פיפח דוקח ישרחל משומד חלח חפ"ר שחור לסורו כדחי בפר' החולן ולפי' עד כמה דורות עד סוף הטולם ישרחל חשבינן לוה ולח חיפח כמשומד הבח על המשומדת חלח חפי' נוי הבח על בח ישרחל חו משומדת זרע זרעם על סוף כל הדורות ישרחל הוח דרחמנח מפקרים לזרעיה דנוי בחמיה דישדחית כדחי בכיחות ובקדושין ובדוכחי טובח ורחוק להבר דחפי' בחר למה דרי ישרחל מתקרי חלמח רב חסי חמר רב יהודה בסוף פ"ק דיבמות נוי שקדם ביומן הוה חושטין לקדושיו שמח מעשרת השבטים הוח כי חמריתה קחיה דשמואל חמר ליה בנחתא דרח חנטרוויי חנטרו כ' נומר נקבע רחמן ולח בתעברו חוכח דחמרי כי חמריתה קחיה דשמוש חמר לח זו משם עד שעשחום נויס נמורים שנח' ביי בנדו כי בניס ורים ילדו משמע דכין לנישנח קמח כין לנישנח כתרח בנה על ישרחלית חפי' הבח מנוי חנו מכשה דרי ישרחל הוח וישרחל מתקרי לחסח דקחי ביני חלני לחסח הוח וחסח מתקרי נדלו כסנהדרין ומי לחו דבנחתא דחכחו דרח חנטרוויי חנטרו חי כמי שנורו עליהם הוח חייטינן לקדושין דבוי בומן הוה שמח מעשרת השבטים הוח וחין לנטוח ולומר שמה שנורו עליהם שחית כולהו לכל נוי הבח על בח ישרחל דהוי נוי דחה בקוליה סוניין דחלמוחת לישרחל משומד חיהו כישרחל והכי פסקי כלהו רבוות שן שמח דלח הוה כהיח נורה חלח לנכני בנחתא דהכחות דרח בלחוד והרשב"ם ז"ל כתב בחדושיו בפ"ב דיבמות והח דחמר שמוח לח וו משם עד שעשחום נויס נמורים לחו ולמחרח דישרל שנעשה נוי נמור ועובד ע"ז שחין חושטין לקדושיו חלח חותם הוח שעשחום נויס נמורים מחחלתן והפקיעו קדושיהם הילכך חלו בני המשומדים כל שחמם מישרחל חפי' מפמם דחרי וחפי' נוי הבח על המשומדת זרע הבן הבוח עד סוף כל הדורות ישרחל הוח דלח לחו דכנחתא דהכחות דרח חנטרוויי חנטרו חי כמי נזרו עליהם להיות נויס נמורים נוי שקדם ביומן סוה חפי לחחר כמה דרי חושטין לקדושיו חלמח ליח להו בני חלו המשומדים דינם כדרי ישרחל שנעה עמה בן המשומדת שחר בישנחה ס"ד שחם מחר בממזרת כדין נירי דלח מקרי קהל כדחי בישנחה וקדושין וה לח עלה על דעת דחחינו הוח מכל מקום ותלמידי רש"י ז"ל כתבו משמו שחסור לכלות בבן משומדת בריחת ואף לר"ת ז"ל כתבו שמחר היינו מטעם שהוח מן המורידין ואין חתה מצווה להחיותו חפל לח למטעם שחינו חיוך דבריה ולחרוג לח תשיר שלח מטעמיה הוחי חחיר חתה חה חי חתה מצווה להחיותו ח"ע שהוח חחיו וכן מתבחר מלשון הרמב"ן ז"ל בפ' חיזהו כשך ח"ז וכן כתב ח"ז חבי חמי הרב

ר' יונה דיסמ' שחתי ז"ל ור"ת מורי הקשה ז"ל כתבו ויוכל שכבה בתב שחסף לדעת הסחיר לבלוחת בהכחת חסוף לבלוחת מהן בורבית מעום ובפני חבור לח חתן מכשול:

ואתה

שכתבתה שחין לכם דין ערים חס כן חין להודיעם קבת מצות קנוס וחסורות ועונשן והדבר הוה מולהע מע"מ ברית שבשנת חלקיה ע"ה שנקחתה שנוה חיהו רוצה לקבלם ח"ע נשבועה להחמיד בניו חלילה ויקח שלח עלחה על דעת לבן שהוח מחוייב כרם רחובותיו לורחו ולכבלו לבבל למשכו חסד שעשבב ובזמן משיב הוח ועובד הוח עלוקם ובשחקיימם כוטל עליהם שבר נבהו נדול ולל לספר דקדוקיו ולח חוב עליו חז המחדין הוח וכן כתב הרמב"ן ז"ל וכן הרא"ן ז"ל בפ' חן וכן בשך חע"פ שלנחולה לח נרחקה כן מדברי רחמ"כ ם"ל פ"ל ממרים בפ"ג שבחב נביו הסבורים בחורה שבשל שפ יש לעשו חבלבי חומם הטובי ובני בניהם שהחזו חותם חבדותם ונולדו במיקות ונולדו חותם עליהם הרי הוח בחינוק שנשפך היו הקנוס ונדלוהו הנויס על דקם שהוח חנוס וחע"פ שנשמע מלחחריס שקנוס יהודה וחבם היכיהם והבם הרי הוח בחנוס שבם נדלוהו על טעותם וכו' חבל יש לומר שדברי הרמ"כם ז"ל בם כשבכיר היכיהם ורחה חותם ודבם ולח בים בם מי שיבינהו שמבת הדת והוח חינו מכיר בם שהיח חחת חבל חם מלינ בם שהיח חחת לח הוי חלח קור חליה בלח סבק שמן המורידין הוח כיון שבכיר בחמת לניה חנסיה והשב שהינה חמת חבל חחר שבביהה ושולדה בה שהיח חמת חין בם חוננ בלל ומשומד נמור הוח חבי' לדעת הרמ"כם ז"ל וכן מוכיח לשוני ז"ל שבחב שהדיקו חותם חבותם ונולדו במיות ונדלו חותם עליו משמע שדוקח שבדיקום חבותיהם ונדלוהו על המינית שוה חנום הוח שחביו דבדלו ונדלו על כך וכל חדם חממין בדברי חניו יותר ממחה בים מקמת שהוטב שהין חביו רוצה שיהיין בשקר חלח בחמת וה חנום הוח שחביו דבדלו על דרך זו חבל מי שבביר דת חבותיו ולח בדיקוהו חבותיו להחזין לותו טעות חבל בלם יודעים שדת משה ע"ה היח חמתית ואינו בב חליה חינו חנום בלל ולל בבן לדעת הרמ"כן ז"ל שהינו ממחה מותו בלל למינוק שנשבה לבין הנויס דשם לח בביר בלל חבל יהה לבון שבביר ולח חזר חין לך משומד נדול עוד ' ואין בדוק ב"ב טבולה לבי שהין בטבילה מעבבת חלח בבה בהחתה בפ' החולן ובבריתות בפ' חבבנה מיוחסי כפרה והרי הוח בישרחל משומד לערלות וכשהי חלח חל חותו חבון חו ב"ד שיוכ לעול הוח חת עבמו שהין נדיך טבילה וכן בחבו הבנ' בהפת ז"ל שישרחל משומד שפו לע"ז הין נדיך טבילה ולח קבלה בפני עלמה ומע"כ בפ' החשה שנינו בם כל הפורש מן הערלה כפורש מן הקבר דוקח לחבריו הוחה לעבין טהרות ולעניין חכילת קדשים חבל חנקט בעיותינו טעמה מיוס לנחנין ושף הוה למונו ועוד חלח חמרו כל הקורש מן הערלה כפורש מן הקבר חלח דערל נוי חבל בערל ישרחל לח חמרי הכי כדחי' החם ועוד שהטבילה מוסף מעלה משומחת הקבר ושף לח משומחת הערלה:

וכיון שהוח ישרחל ושינו נדיך טבילה ועלח קבלה ושהנח מחוייב בכל המצות ח"ל כ"ש בם שהבי הבן חייב לבדך להכניסו בבריתו של חברהם חבינו דמצוה דהמיל עליה היח הכי נמי כשחל עבמו מבדך חקב"ה להכנס בבריתו של חברהם חבינו דמצוה דהמיל עליה היח שהם לח חל חותו חבוי חייב הוח למול חת עבמו כדחי' בפ"ק דקדושין כמו שבחבתי שהוח מחוייב כרת בל זמן שלח חל שחין לך חיוב כרת בחלה שלח בנשול שלח חל חת עבמו כדחי' התם בקדושין ושע"ם שהרב ר' יהודה בר' יקר ז"ל כתב בספרו סידוע כמיון נבים שבשהדים חל בו חינו מבדך להכניסו לפי שלח נחנה זה בנם ולח בקבר בוס בחון ולח בכבורה וכמובן מדבריו שם שכל שחינו נותנו לחחר להכניסו למילה בחינו מבדך ובחב בנורת להכניסו היח כמו בשעת המכניסין חן כמו כונם בנד וחון מבדודו שחינן נזרות שוות ' ועוד כתב שהוח מנזרת מרים ובליו הם חמת הוח ' ועוד בתב שהיח כמו הנשה ולפי דבריו הוח משמש בל בן שלח חל חבין והוח מחוייב למול עבמו שחין לבדך והבה בבנו ז"ל תוצה בלוט לשם התלמידי ושמשמיטיתי חותה שחמרו בפ"ב דבהוחות בשה נכנסו חבותיהן לבדית דמילה והבחנת דמים וטבילה וסם מעבמם נכנסו והרי לטון הכנסה במילה ע"כ בסם שחבי חבו חייב לבדך בן הוח חייב לבדך חוכן ונבון בחלבניו"ר לבדך בל בבניסו בבריתו של חברהם חבינו הרחוי הבן הוח חל ולח חינו חלוק בבדך חבן חל חותו חבון למול חתה שוח חם מבדך בלמ"ד

חו בעל ספר ת"ז ז"ל בתב שמבדך בלמ"ד ובבר חלקו עליו הבל:

ועל פי

דהבנו למדנו שמבדך ב"כ שחי בדכות על המילה ושפה קדם יהיד וחינו כוללם בבדבה חחת בדדך שבוללם במילת עבדים בדנרסי' בתם בחל חת העבדים מבדך חקב"ה למול חת

העבדים

העבדים ולהטיף מהם דם ברית וכו' כמ"ש כורת הברית לפי שבכר נתברר שבן משומדת אינו גר וכבר נתחכמו הרמב"ן ז"ל למה הוא סולל בפרשה מחת ובמכו שמפני שאינו גר עד שימול ויטבול ולפיכך לא ברכו עליה על המילה כשם שאין מברכין על הטבילה אלא שהוא בעצמו מברך עליה בעליותו מבל בלבד הכרחה זו לפי שהם המילה הוא ברית של ישראל ועל הברית אינו מברך ולפי"ז שהטעם נ"כ זה שהוא ישראל ומחוייב במצות אינו צריך טבילה אינו צריך לכלום ואני לעניות דעתי אין זה התירוץ נוח לי שכמו שהוא מברך הרמב"ן מברך השניה או לא יברך כלל ומה הועילנו בכלל הוא אם יש לו לומר כי המילה לא נתקנה אלא לזרעו של יעקב כדמוכח בפ' מרבע מיתות וכן מוכח גמי בפ' אין בין בתם הדרים וכיון שכן מיך נאמר אפר קדם ידיד מכמן חק בשתרו שם ופתנחו תתם בתות ברית קדש והלא לא תתם בתות ברית קדש מלא ישתחל ובין שיהם ידיד מבריאם כדאיתא במנחות בפ' כל התנחות אי יצחק כדמי' בתדרים אין זרעם של מבריאם ויצחק יקרא לך זרע ודרשו בפ' מרבע נדרים ביצחק ולא כל יצחק אלא שכן שם יבחר הוא יעקב כדמי' גמי במדרש ת"כ מין רמוי לברכה זו אלא זרעו של יעקב ולפי זה התירון נ"כ רמוי הוא זה לשתי כרעות:

ומיהו יש לעיין בזה שם מברך בלא ד' או בעל לפי שניהם הרי"ף ז"ל והרמב"ם ז"ל היה למול את העבדים בלא ד' וכן היה בספר המצות גדול והקטן על זה וכן קיימ"ל בפ"ק דמכילתין דכל מצוה שהוא עושה אותם ע"י שלוח היה בעל ווו על ידי שלוח היה שהרי הוא אינו מל את עצמו: ותירץ הרמב"ן ז"ל שכיון שהוא ברית להמנית עצמו למילה אינו ע"י שלוח דלא סניף ליה בלאו הכי ולפי זה התירון אף"פ שאינו גר כיון דסוף סוף ברית הוא להמנית עצמו למילה בלא"ה מברכין מבל בנוסח בעל קלבות גדולות היה בעל: וכן היה נכתב רב שמרם נתון ז"ל וכסבר יורק דעה בתוב שתי הלעות ובעל המכתיב ג"כ בח שתי הלעות מבל בתב שבברהתות רבא כי"ן היה בעל ובתב שבן עמת דבר ע"כ היכך כיון שנמנו בתך מברהין בעל ובבך תמרו בירושלמי בל הלבה שהיה רופפת בידך רמה תיך הנבור נוסנין ונקב בתותם ואו לא מידי:

בבאן נהגו לבטל על המכה אחר המילה והלריעה מבן מחובר מדברים קובעים הדם ואע"פ שדבר זה מועיל לקטנים שבשרם רך ומיד תחיה המכה ולא תת מנל בלל בגדולים שהמכה גדולה ובשרם קשה תוסטין שמת תתנלע המכה וכספר המכיב בתב שתי תחבושות התחת בתון שתוק עם לובן ביצה מעורף תו ברפס ושמן זית וחלמון ביצה בלוי ושומן תרנגולת ואני תומר שאחי הרמיות הם ברכות הרמב"ם לובן ביצה ובתון לפי שהלובן הוא מקרר ויפסיק הדם והבמון שוער וגם דוחה הדולות שלא יבנסו בתבה ואחר שנפסק הדם יעשה רטיה התחרת לתברות המכה ושלא תקבן שם ליחה אבל אני תומר שצריך להחליף שתי זית בשמן ורך לפי שיש בו בח הקרור והקנינה מה שאין בן בשמן זית הוא ונריך להוסיף בו מי לשון השור הנקרא בערבי מנחי"ה וכלשון בלבתב"ם לפי שצריך לעניד עם דברים המתוירים בתחלת הענין דברים המדחיים בני אחאר בקיאי הרופאים ושבח מי הברבם הוא אחיך אבל אינו מרחיב ואנו רואים לדברים המרחישים בבאן להחזיר הדם לאחור שלא יתמלא בבאן ומי לשון השור הוא מקרר ומרחיב והם"י ורפאתו רפואת נוף ונפש וימלוה לבפושתינו ונופותינו מרנוש ונושם ומעבר' כיצד הנופש בלדיק יפלח לנו תופש ויבתבנו בבח תובני שמו ודידיו בר תמיו וברוב תסדיו:

אלהינו ואלהי אבותינו הבלח בח לעבד הנקדש שמו בך ומשוך שיו תסדך ובשם שתטית לבו לשוב בתשובה שלימה לפניך בן תטע בלבו אהבתך וירחתך ועשתח לבו בתורתך ומדריבהו בבתיב מצותי למען ימנח מן בעיניך וכן יסי רצון ונאמר ממן:

נשאלתי צ

על אלו התנושים אשר לבם לשמים ותבונים לקיים המצות בפי יכלתם אך מסיח בעסק שבשתח שבעין תכילתם שלא יבואו לידי ברת בתילת תמן שם שיעים יבולים להשתמר ממנו בי אפי' שם לא יתכלו שלא יהיו אוהבי ודומה לו יעלילום בנוערים לאמר עדיין אתם מתנהגים בתקות תנהומיכם לאבול אורז בפסח בי בבל הבתים אבלים אורז ושום שם מתפחדים על עצמם ורבו קצתם העבומים ובתאחי למנח לשם דרך להקל התיסור:

ומה שיראה לי בזה הוא שדין אלו האנוסים הוא בדין עובדים ממעטין שהרי עוברים שהריית מחלה תוחנין פוש בראשו ואם לא

העבדים ולהטיף מהם דם ברית וכו' כמ"ש כורת הברית לפי שבכר נתברר שבן משומדת אינו גר וכבר נתחכמו הרמב"ן ז"ל למה הוא סולל בפרשה מחת ובמכו שמפני שאינו גר עד שימול ויטבול ולפיכך לא ברכו עליה על המילה כשם שאין מברכין על הטבילה אלא שהוא בעצמו מברך עליה בעליותו מבל בלבד הכרחה זו לפי שהם המילה הוא ברית של ישראל ועל הברית אינו מברך ולפי"ז שהטעם נ"כ זה שהוא ישראל ומחוייב במצות אינו צריך טבילה אינו צריך לכלום ואני לעניות דעתי אין זה התירון נוח לי שכמו שהוא מברך הרמב"ן מברך השניה או לא יברך כלל ומה הועילנו בכלל הוא אם יש לו לומר כי המילה לא נתקנה אלא לזרעו של יעקב כדמי' בפ' מרבע מיתות וכן מוכח גמי בפ' אין בין בתם הדרים וכיון שכן מיך נאמר אפר קדם ידיד מכמן חק בשתרו שם ופתנחו תתם בתות ברית קדש והלא לא תתם בתות ברית קדש מלא ישתחל ובין שיהם ידיד מבריאם כדאיתא במנחות בפ' כל התנחות אי יצחק כדמי' בתדרים אין זרעם של מבריאם ויצחק יקרא לך זרע ודרשו בפ' מרבע נדרים ביצחק ולא כל יצחק אלא שכן שם יבחר הוא יעקב כדמי' גמי במדרש ת"כ מין רמוי לברכה זו אלא זרעו של יעקב ולפי זה התירון נ"כ רמוי הוא זה לשתי כרעות:

ומיהו יש לעיין בזה שם מברך בלא ד' או בעל לפי שניהם הרי"ף ז"ל והרמב"ם ז"ל היה למול את העבדים בלא ד' וכן היה בספר המצות גדול והקטן על זה וכן קיימ"ל בפ"ק דמכילתין דכל מצוה שהוא עושה אותם ע"י שלוח היה בעל ווו על ידי שלוח היה שהרי הוא אינו מל את עצמו: ותירץ הרמב"ן ז"ל שכיון שהוא ברית להמנית עצמו למילה אינו ע"י שלוח דלא סניף ליה בלאו הכי ולפי זה התירון אף"פ שאינו גר כיון דסוף סוף ברית הוא להמנית עצמו למילה בלא"ה מברכין מבל בנוסח בעל קלבות גדולות היה בעל: וכן היה נכתב רב שמרם נתון ז"ל וכסבר יורק דעה בתוב שתי הלעות ובעל המכתיב ג"כ בח שתי הלעות מבל בתב שבברהתות רבא כי"ן היה בעל ובתב שבן עמת דבר ע"כ היכך כיון שנמנו בתך מברהין בעל ובבך תמרו בירושלמי בל הלבה שהיה רופפת בידך רמה תיך הנבור נוסנין ונקב בתותם ואו לא מידי:

בבאן נהגו לבטל על המכה אחר המילה והלריעה מבן מחובר מדברים קובעים הדם ואע"פ שדבר זה מועיל לקטנים שבשרם רך ומיד תחיה המכה ולא תת מנל בלל בגדולים שהמכה גדולה ובשרם קשה תוסטין שמת תתנלע המכה וכספר המכיב בתב שתי תחבושות התחת בתון שתוק עם לובן ביצה מעורף תו ברפס ושמן זית וחלמון ביצה בלוי ושומן תרנגולת ואני תומר שאחי הרמיות הם ברכות הרמב"ם לובן ביצה ובתון לפי שהלובן הוא מקרר ויפסיק הדם והבמון שוער וגם דוחה הדולות שלא יבנסו בתבה ואחר שנפסק הדם יעשה רטיה התחרת לתברות המכה ושלא תקבן שם ליחה אבל אני תומר שצריך להחליף שתי זית בשמן ורך לפי שיש בו בח הקרור והקנינה מה שאין בן בשמן זית הוא ונריך להוסיף בו מי לשון השור הנקרא בערבי מנחי"ה וכלשון בלבתב"ם לפי שצריך לעניד עם דברים המתוירים בתחלת הענין דברים המדחיים בני אחאר בקיאי הרופאים ושבח מי הברבם הוא אחיך אבל אינו מרחיב ואנו רואים לדברים המרחישים בבאן להחזיר הדם לאחור שלא יתמלא בבאן ומי לשון השור הוא מקרר ומרחיב והם"י ורפאתו רפואת נוף ונפש וימלוה לבפושתינו ונופותינו מרנוש ונושם ומעבר' כיצד הנופש בלדיק יפלח לנו תופש ויבתבנו בבח תובני שמו ודידיו בר תמיו וברוב תסדיו:

אלהינו ואלהי אבותינו הבלח בח לעבד הנקדש שמו בך ומשוך שיו תסדך ובשם שתטית לבו לשוב בתשובה שלימה לפניך בן תטע בלבו אהבתך וירחתך ועשתח לבו בתורתך ומדריבהו בבתיב מצותי למען ימנח מן בעיניך וכן יסי רצון ונאמר ממן:

נשאלתי צ

על אלו התנושים אשר לבם לשמים ותבונים לקיים המצות בפי יכלתם אך מסיח בעסק שבשתח שבעין תכילתם שלא יבואו לידי ברת בתילת תמן שם שיעים יבולים להשתמר ממנו בי אפי' שם לא יתכלו שלא יהיו אוהבי ודומה לו יעלילום בנוערים לאמר עדיין אתם מתנהגים בתקות תנהומיכם לאבול אורז בפסח בי בבל הבתים אבלים אורז ושום שם מתפחדים על עצמם ורבו קצתם העבומים ובתאחי למנח לשם דרך להקל התיסור:

ומה שיראה לי בזה הוא שדין אלו האנוסים הוא בדין עובדים ממעטין שהרי עוברים שהריית מחלה תוחנין פוש בראשו ואם לא

לא בתישבה דעתה מניחין לה לרופא ואם לא בתישבה דעתה מניחין לה שומן עצמו ונני חולה ביום הבפורים בתבי המפרשים ז"ל נ"ב שאם יובל למעט בתיסורין ושלא יבא לידי ברת עושין במו שאמרו בשוברת ובבריתות אחרי התירו לה לעובדה לתבל פחות מבשיעור ואין מחליצי' אותה טובת במקום סבנה לשמרשתי במקום סבנה אם יבולין להחליף פחות מבשיעור אין מחליצין אותה ברגע אחת בגון שאחבל פחות מבבותת ביותר מבדי תבילת פרס ובל דומה לזה ומעתה בחלו התנושין שם תפטר לעשו מצה עשירה בגון שילוש אותה בחלב ולא יאפל בה בשר או יגוש בשמן או בדבש או בייז בל זה נעשה בהיתר ואין בדבר בית מיחוש ובלילה הרמב"ם בל שאחבל בוית מנה בייש מצות בערב תאבלו מצות:

ולענין אם יבולין לבטל סולת על ידי שאם שם אפטר לבטלו בשאר מטבלין אין שם בית מיחוש ואם אי אפטר קרובה שני לתתיר להם בליטה ברותיתין ווה שירתיתין האוס עד שעשוי תבעבועות ויולא לתוכן הסלת והאוס עדיין הוחתין שהרי בחליטה מעיקר דינה אינה אלא שהגאונים ז"ל אחזו דלא בקיימין בסיועתא דחליטה ובפה הקילה שיש בו סבנה ואלו דיבם בחולה שיש בו סבנה שהרי אוסרין לבבול לאבול מורז ואי אפטר להם ליתחר ח ימים בלא אבילת פת אלא בפירות בלבד על בן אין דאוי להתעיר עליהם דאם בתעיר עליהם היה אומרת דאתי לידי קולה ויאבלו חתן בפסח: עוד אפטר להם בדרך אחרת והוא שיקודם הפסח בומן מרוך יעשו ענות מצות שקורין בלעטש קרעפי"ש ויסתקום סיטב עד שאה דק ויחוך סולת בחטר היה ולבסח יאבלו אותו בימים ויעשו ממנו פת או יבשלוהו בימים בקדרה אפי' בלא בליטה דאפי' שבשלו אין לה אמון בדאי' בחם בפ' בל שעם שהבר בזה לא נאסר אלא מן הדין לך אמרינן לטיבת אחוך אחור וכן ובאנוסים אלו ראוי להקל להם: עוד יש דרך אחרת שהחטים יקלו אותם יפה יפה בתבוב על הקלחן ויטחנום ויעשו מהם פת ואינו בח לידי תיון דאתי לאמרי לא ליתי לינים קדרים בקמחא דבישונא היינו משום תשבת שאין יבולים אותם יפה יפה אבל בחלו שהוחרים מן החמץ אתירין להם וכל שבן בשעת הדחק ובמקום שבנה ורב אפי' שרא בי ריש גלותא לאתתי קדרה בשבתי ואע"ג דאמר רבא היבא דשרי בי בתי מלחא רבתא היינו טעמא בתם משום דשבית עבדי בבי ריש גלותא בלומר והעבדים שם תתיר להם יעשו שלא בקשתה בלי תחסיבי בוא קמח שבולים שהביאו שלים וקולין אותם בתם ועושין מהם קמח וזהו בעבדים שמולין בשבת וכן פרש"י ז"ל שם בחלו שאדקדקין בשבת שלא יבואו לידי בך ורבא נוסים אחתו ליה קדרים בחסיבי ואבל אבל מקום שם אי אפשר לעשר בבך ואי אפשר שלא ישברו בו קצת שחור בדי שתצטבע העיסה ולא יוכר שהוא מצה אפשר להקל להם בזה שיערבו מעט שחור בעיסה בשיעור שלא יהיה בה בדי שבלי תבילת פרס דהיינו בשלשה ביצים לחומרת שבוס וין בתיך לידי ברת ולא לידי לאו שלא אוכלתה בלילה ובשם שאוכלין את החולה ביום בבפורים פחות מבשיעור ביותר מבדי תבילת פרס בדי שיעלה מלילת ברת שהרי אני שיעור אסור מן התורה אע"פ בן התירוהו בחולה וכל שבן בנדון זה שהוא קל ממנו דקי"ל בתתן לחתר לעל דבן גמור חיים ברת ועל ערובו אלא בלום ואע"פ שיש מתתירין לפסוק בל שיעור דמתני בתערובת אמן בתתרה בלו ין להחמיר עליהם דהויא לה תוקר לתיתי לידי קולה בתו שבתבתי וכל שבן הבדולים דעתן שעל ערובו אלא בלום הילבך בין בתת קלי בין בקצת אבל שאחרת בין בעיסה שלושה בין תעורבת שאור אין בו בזית ואע"פ שבעיסה בתפחת אינו חמץ גמור אלא חמץ נקשה בלישור חמץ נרוע ואין בו בזית ואת קיים לן דשאור ישרף והאוכלו פטור ואין לנתוך מזה לבל דבה ולא בל אדם שלא לאנוסי' שו בלבד שהי אפשר בלתי זה ואי לא שרית להו בדרבי הנו"ל אתו לידי שאור חמור בל"ל ובאבל עולי ותפוניה אין בדבר בית מיחוש וכן אנו מתכילין אותם אע"פ שיש קצת מהגרמתיים שאתתירין ליה אחם להו ובל שבן בשו:

שאלת צא

ראובן היה דר בבית שמעון בשכירות ובבה מעיבה ובתוך שנתו בבך למדינ' הים ושכיח שם משתו וברחות האשה בי בעלה בלך והיה אינה יבולה לדור יתידית בבית הלבה לבית האה והשכירה המקום ללוי לתשלום שנתה ות"ב בן ראובן בעלה בתוך שנתה היה ובוא לאחור למקומו ולבוניה משה לוי לפי שטוען שמשתו בלה רשותו השכירה ורבו הטענות ביניהם בוה ובינ בדיינ דיבו להאי דינא:

תשובה

הדין הזה נחלק לשני מלקים: בחלק בחתר הוא שם שמעון בעל הבית הוא בעצמו השכירו ללוי השכירות קיימת לה שיש לדון בעבין מניה לנפשיה בדתית

כדתניא בריש פ' שבועה פירות לחבירו וכ"כ הטעם בלשון שמא שעושה דבר להנאת ממונו מיד מכירו או לסלק סיוקו כפי הדין מעשיו קיימין וכן כתב הרמב"ם ז"ל בסוף פ"ב מה' סנהדרין ומ"מ לטוען יש לתרץ לעיל מזה יש בידו כח להיזיל ובדמ' ומכלכה הוא עושה מיהו מיהו

שות

והרמב"ם ז"ל מיהא כך שמעינן מדברי שניהם הוה דלוק' תפועל הוה דמפקיען
ולא מבעל ולא מפקינן מבעל שלא בעדי טומאה והרמב"ד ז"ל השיג על הרי"ף
ז"ל וכתב על הבעל מסורה בעדי כיסור שלא שהיו כופין לותו לגרש אלא
בדי לגזת ידי שמים היכ לגרש והרמב"ן ז"ל דחה סברת הרחב"ד ז"ל
בספר הזכות והוה כמקיים סברת הרי"ף ז"ל וכתב ז"ל שמכל מקום יש
תשובה לדברי המזרחים דלא מפקינן מבעל בלא עדי טומאה מהיות דסוף
בדרים בסוטה גברת דהוה מהרוק בכיתת וכו' והחריך בזה ובסוף דברי
כתב כי מכירושלמי דכך המדיר ממש דמבעל מפקינן בעדי דבר מבוער
עם קלא ולא פסיק והרמב"ם ז"ל סבירא כל הסברות בהדושיו ולא הכריע
וכיון שהדבר בן דמי בעדי כיעור בלבד יש מגדולי המורים שהוסרין
מיותה על בעלה כ"ש המסך הוחת שילחה ולד מעליה מחר ביחת בעלה
בב' חדשים שבודאי הרה היה לנוסים ומה שמרו בפ"ק דסוטה ובפ"ק
דכתובות דיהן חסה נאסרת על בעלה על עסקי קנוי וסתירה היינו
דסקנה לה על ידי נשים ונסתרק ס"ע על חמך ... ובדחמרי בפ"ק דכתובות
יין חסה נאסרת על בעלה בעד אחד אלא בשני עדים וקנוי וסתירה
מפי בעד אחד אבל בעדי טומאה בלומר שרחו שיגיה יין נרוך קנוי
שהין אנו נריכין לקנוי אלא כשיש סתירה בלבד אבל כל שיש עדי
טומאה אין אנו נריכין לקנוי ומדע לך דכוותה בודאי לא נריך קנוי דהא
חסה שהלך בעלה למדינת הים ובאו עדים שמת ונשמת מפ"י בה בעלה
מנה תוה ומוה בדאי בפ' המה רבה ואין להביא ראיה על זה שכן כתב
הוה ברור אלא מפני שבאמת לי דברי הר"ם מקומי ז"ל ראיתי לברר לך
אלא כתב מה שכתב ז"ל בעינן עדי סתירה לא בעינן עדי טומאה דמתמי'
בפ"ק דכתובות דמתח פתוח מנאתי בכל עדים דמי ולא גרע ולד מפתח פתוח
ואתי חם נבעלה אנוי הסורה על בעלה לבפ' מרוסה אחר דב גוי מקטן
על יהודית מקטי מלמודה בשפחה מהו דתימא נטמאה נטמאה שני פעמים
אחד לבעל ואחד לגוי בעל היכ דקא מקטר בה ונוקמ אבל בחי דאקטרה
בן בדולה ואין בעלה אנוי הסורה לא בעינן עדי טומאה דמתמי'
בפ"ק דכתובות דמתח פתוח מנאתי בכל עדים דמי ולא גרע ולד מפתח פתוח
ואתי חם נבעלה אנוי הסורה על בעלה לבפ' מרוסה אחר דב גוי מקטן
על יהודית מקטי מלמודה בשפחה מהו דתימא נטמאה נטמאה שני פעמים
אחד לבעל ואחד לגוי בעל היכ דקא מקטר בה ונוקמ אבל בחי דאקטרה
בן בדולה ואין בעלה אנוי הסורה לא בעינן עדי טומאה דמתמי'
בפ"ק דכתובות דמתח פתוח מנאתי בכל עדים דמי ולא גרע ולד מפתח פתוח
ואתי חם נבעלה אנוי הסורה על בעלה לבפ' מרוסה אחר דב גוי מקטן
על יהודית מקטי מלמודה בשפחה מהו דתימא נטמאה נטמאה שני פעמים
אחד לבעל ואחד לגוי בעל היכ דקא מקטר בה ונוקמ אבל בחי דאקטרה
בן בדולה ואין בעלה אנוי הסורה לא בעינן עדי טומאה דמתמי'

הרשבש

תונס אל המשכיל רי רחמדאי נגאר ישמרהו אלהים

שאלת צנ

חמה מחת יסבה עם בעלה כמה
שנים ועהה מרדה עליו ומעבה סהיה
מוחסת לותו ושתיכה חפצה בו ורניה
לדעת מה דיכה גם טוענת שבניה
נקוב:

תשובה

בענין מורדת הרבה דנחים נחמרו בטוענת מזים על
שהרבה מן הגדולים ז"ל כתבו שבופין לותו לגרש
והרמ"ם ז"ל מכללם ובענין בחובה יש מי שבתב
שמחכדת הכל ויש מומרים שהינו מחכדת מכה מחחום ומחריש בתבו שקיבה
מחכדת בלחוחית הקיימין וכן דעת הרמ"בם ז"ל מכל הרבה מהגדולים
ג"כ בנון ר"ת ז"ל והרמ"ן ז"ל והר"חם כתבו שהין בופין לותו לגרש
ושכל הטופה לגרש הוה מרבה מחזרים ביהרחל וכן היה דן מדבי חבי
מורי הרם"ן ז"ל שלא לכוף לגרש ולא לכזון לחזור לו וכל מקום שיש
הוה פטור ממוכותיה ומעשה ידיה שלה עד שיחפטרו ופעמים שעושים
שלום ופעמים שהגעל מהבים לגרשה וכן נהגהו דניס מכל בגדון הוה
ראיתי שטוענת החשה מצד אחד שהיא מוחסת מותו מחמת שהשה בסיתתה
לו בעל כהפה ... ועוד מקשת שיש לן נקב בגיד מן הבד ואינו מוציא שלא
דרך לותו נקב והוה מהטוענה הראשונה שבבר היתה מוחסת לותו קודם
נשוחיה ולא בשמהו שלא בעל ברחה בזה שפי' החומרי שלא לכוף לגרש
בטוענת מזים עלי יודו שבופין לגרש שמה שחמרו שלא לכוף מחמת שמה
נהנה עיניה בהקר וכזו הם הדבר מפורשם שבעל ברחה ונשמה נסתלקה
חשמה זו ודבריו מהיר ז"ל נהב כשהיתה נותנת הלשה שחחלה לדבריה
למה היה מזום עליה היה כופה לותו לגרש ובעלון הזה הן לך שחחלה
בדולה מו ובפ"ב של שם קדושין שמרו ז' יקדים לדם בתו קטנה ויעמוד עד
שחגדיל ותשחר בבלו חני רופא ולענין כחובתה יש מהם שחחים ובלותיהם
הקיימין ... והנה מהטוענה הראשונה שטוענה בזה ברין לעיין
שהפי לם היה שהקה לה שהקינן לחן שהם הגיד הוה נקוב בשטרה הוה
פסול לבן בקהל שבם הערל שחרי' שחר רב יהודה שחר שמואל ניקב
הגיד בשטרה כל שהו נקרע ונקרה פסול ולם לחו בשר לותה כל שהלו
מניה שבבת זרע דרך לותו נקב פסול וכן בחב שהמב"ם ז"ל וכפי' מה
לישוחי בזה לשונו ניקבה השטרה עשמה שם כשיהה קלו חלה שבבת
זרע מן הנקב פסול ופסול שחמור כלן הוה פסול לבן בקהל כלומר
שחור ליהה בה ישראל על בן שם הדבר הוה שחת בופין לותו להוליה
ולינו יבול ליהה ישראלית חלא גיורת שהבל נרים לינו קהל בלשו שהם
בפ' הערל שחכם שם הנקב הוה לינו בגיד עבמו חלא בקרום השני
של הערלה כפי מה שהבינו לי קבת בי לבני חל לוחו ולא פרע חלא
ניקבה הערלה הסנינה ונשחרה מבבה על בל השטרה ורחם הגיד והבשות
משחין הוה משחין דרך לותו נקב כוה שיב הוה לפרוע שבל שהל ולא פרע
בשלו לא חל ושיב בהת הוה שם לינו פרע : ולענין גרוש שם לינו
רופא לפרוע והנקב לינו בגיד ולא בשטרה חלא בקרום שבבסה השטרה
הוה שבשה עמו יו"ד שנים ולא ילדה בופין לותו לגרש ויהן בחובה
ובפ' הבח על יבמתו גרסינן שהם הקשה בשה משהת טענה שלית רופא
ליבונה ולשיחה לה בנים שע"פ שלינה מצוה על פריה ורביה בופין הבעל
לגרשה שלית לותה בעינה חוטרת ליולה ומרת לקבורתי בלומר שבבנים
שם עזר בחיים ובמות בקבורה ובטענה הוי יוצין ויהן בחובה אלא שר"ת
ז"ל לומר שלינה ניהלת לה שהסת ושהרי' ז"ל בתבו שהוב לה בחוספת ובספר
הבן העזר בה ל גרסינן בשב שהין לה חוספת :

והשלה

מה הוה שהם היה מודית בטענת מזים עלתי בלא טעם
הין בופין לותה לחזור לו ואין לה עליו מזונות ותעני ידיה
שלה ואם שהה יורשה ואם נותבת שהללה לדבריה בי שקודם נשואיה לא
היתה חבבה בו בזו הוה קודם לרון שבופין לגרש אלא שלענין מעשה לא
ראיתי מיבל בבך ואם הוה בדות שופבת שהניד שעמו בקוב לו בעטרה ואינו
מוציא שבבת זרע אלא דרך לותו נקב אחור ליהה בת יהרחל ובופין
לותו לגרש ויהן בתובה ומוספת הבל מעלה ואם אין הגיד שלם ואין הבקב
אלא בקדום שהו שיב לפרוע ואם אם הרי הוה בחלו לא מל ושיב
בדת שהייב הוה למול לת שעמו בולחותה בשבבת בריתות ואם עבר ולא
רצה לפרוע אם שמעה י' שנים ולא ילדה ואין טוענת שרובה בנים
מעלתה לוקבותה ולקבורתה בופין לותו לגרש ויהן לתובה ונדוניה מבל לת
מוספת מבל קודם עשר שנים אז שהינה בתה בטענה שהיית
רובה בנים מתנאה בתייב ובמותה לעזר ולסוטיל
הין בופין לותו לגרש:

עוד שאלת מי

עוד שאלת צד

ראובן שנתן מתנה לשמעון בפני שנים ומת שמעון בלא בנים ובא ראובן ותבע המתנה מיד אלמנת שמעון ואמרה לו שמעון בעלי נתנה לי ואין לך עלי כלום ואמר ראובן שמעון בעלי נתנה לי ואין לך עלי כלום ואין לשניהם עדים אלא שנים שהעידו שראובן אמר בפניהם שנתן המתנה לשמעון ושמעון אמר בפניהם שקבל המתנה ואין יודעים אם קודם אם אחר שאמר ראובן שנתן לו המתנה ואין יודעים אם קודם אם אחר שאמר שמעון שקבל המתנה ואין יודעים אם שניהם אמרו בבת אחת שנתן ראובן לשמעון המתנה ושמעון קבלה ממנו בבת אחת או אם אמר ראובן תחלה נתתי לשמעון המתנה ואחר כך אמר שמעון קבלתי ממנו ואין יודעים איזה מהם אמר תחלה ואיזה מהם אמר אחר כך

ותבע רחמן שיפרע לו מהחוב הנזכר משר היה חייב לשמעון מחיו ותיתו לתת הממון לידי יהודה וכן עשה רחמן כי נתן הקנת מהכתוב לידי יהודה וקבל לוי הממון מיד יהודה ויהודה כתב בפתק לרחמן והודה בה שהוא קבל הממון הזה מיד רחמן וכל עת משר יתבע שמעון לרחמן השלם מתות ליטרין הנזכרים משר הוא חייב לו שהוא נסיר מעליו מן החוב הממון משר קבל ממנו ותשר ימים רבים בח לוי ותבע לשוקפו של רחמן כל השלם מתות ליטרין ולא רצה להגריע ממם הקנת משר קבל יהודה בעדו מיד רחמן ותבע שוקפו של רחמן כל השלם מתות ליטרין השלם בתוקף שלח לרחמן יהודה לוי ותשר מיך נוסף מן השלם מתות ליטרין הממון משר קבלתי מהי בעדך מיד רחמן ועתיו מלך הנה הוא ג"כ ביד ועכשו לוי ותשר הנה רחמן הכריחני להפסיד תשעים כפולות כפוחד בעדו כדי להוציא מהוני מידו ולא יכולתי ועתה משר ידו בשלוחה הכחדתי הממון משר קבלתי על ידך כנגד הממון משר הפסדתי על ידו בגוכר עם הם היות כי הפסיד עולם יותר מן הממון הזה משר קבלתי על ידך ובח שמעון משר במדינת הים וידע את כל משר נעשה ותבע את יהודה שים לו את הממון משה נתן על ידו ושמעון יהודה שלוחו חייב לפרוע לו כי לח תבעו בעל דינו שהוא שמעון כי הם לוי שהוא שלוחו של שמעון והפתק משר כתב יהודה לח הזכיר בה כי הם שמעון ושתן שלוחו חייב לו לפרוע לו עם מי הדין:

תשובה הערבות הזה מע"פ שחין בה קנין וה"ל בפ"ג בט פשוט דחינו חייב חם לח קנו מידו חלח הם הם לו הלוהו ותני ערב שעל חמונתו הלוהו וכנדון הזה משר מתן מעות היה הערבות ולח היה עם קנין מלבי חקנים בינן שהוא בכתב ידו הוי ערבות שכן כתב הרחב"ח ז"ל והרמב"ן ז"ל בגבי ערב שיולח חשר חתום שטרות שכן נרחית דעת הריח"ף ז"ל וכן כתב נמי בעל התרומות ושרי קרקוש"ם ז"ל מע"פ שים חולקין חלח שזה נעשה הערבות הנה היה כדין הערבות חבל לבע הנראה שלח נעשה כדין הערבות שו מסמכתח היה שחם נבנם ערב בכל שתבעו חותו מקבל המעות וכיה חייב כדעת הנחונים ז"ל חבל לדעת הה"מ ז"ל פטור היה וכל שכן מה שחמר שם תבע בלוני שבמדינת הים חפרע לכם כל מם שנתחם לזה המקבל זה חנחי היה בערבות וכפי לשון הרמב"ם ז"ל שכתב בה' מלוה ולוה דחינו חייב כלום שהוח"ל כתבו וכן הערב וקבלן שחייבו עצמן על חנחי מע"פ שקנו מידו לח נעשבעד מפני שהיח מסמכתח ביצד כגון שחמר לו תן לו ואני מחן שם יהיה כך וכך מו שם לח יהיה שכל שחילה שעבוד שחני חייב בו בשם יהיה ושם לח יהיה לח נמר ולח הקנה קנין שלם ולכיכך לח נשתעבד עכ"ל: ואע"פ שים חולקין על ערבותו של זה על הדרך היה ויפי הוה קודם מחן מעות מיהו כלום חפי לדעת הנחונים ז"ל חבל לדעת הר"מ ז"ל בין כך ובין כך פטור וכל שכן שזה לח ערב לו חלח שם יתבענו חותו שבמדינת הים יהוח לח תבעו חלח מחיו ולפי מה שכתבתי שחבי יתבענו חותו שבמדינת הים פטור הוח וכפסק כפולות כפשוט:

עוד שאלת ק

שם יתבן שיכתב בשטר חוב שכל מחילה שלח יהח בה כתב ידי שחני מודה שמחלתי לו שלח מקח מחיל בעבור כי רבו חנשי חמס וכותבי שטרות מזויפים ושם יתנה התנחי כפוף שם יועיל:

תשובה התנחי הוח מועיל שלכך כתב שלח תהח מחילה שלח מ"מ הוח חתום עליה ושם חתת הוח שפרעו הוה לו לו ליטול שטרו חו שיתחום במחילה ווה דומה למה שכתב הרמ"ם ז"ל שקבל מהשכיחי שלח יהיו עדים בקבל חלח חנשים ידועים שכל שטר שיהח שלח בחתימתן הוח פסול וי"ל שפשלו כל העדים לח רחמנו שלח שו כלכדנן בנדון הזה פסל כל העדים שלח מ"כ בעל דינו חתום בשטרו:

עוד שאלת קא

רחמן שכר בחים לשמעון בלח שטר ושמד שם חים ושנים ולחחר זמן דקדקו בחשבון וכשחר כיד שמעון משה כפולות לחחר ימים כתו לבני עדים והודה בפניהם שקבל השטה הפולות וכתב לו שטר מחילה כדת והלכה ועתה קם עליו ותבעו וברחה שטר מחילה שמעון ותמר לו רחמן חמת הוח כי מתה הרוחתה לי משה כפולות השחוק ואני הודתי בפני עדים שקבלתים

מידך וכתבתי לך שטר מקילה ועתה חביח עמים שלפניכם בדוחת לי משה כפולות בשחוק ושם ישיבו על דברי שהם חמת ושמעון ענהו ושם כן מי הכריח חוכך לכתוב לי שטר מחילה מה הדין בזה:

תשובה טענתן שבשחוק הרויחם היח טענה של שחוק ותחול שחפי לח הרויח לו כלום חלח שמחל ומחל לו מינו יכול לחזור בו ומינו יכול לטעון מחילה בטעת היח שרי לח הטעהו והוח ידע שבשחוק הרויחם לו והנע עמך מי שהרויח לחבירו בשחוק ושמך ומחך המעות וכי יכול להומינו בב"ד שיחזיר לו מעותיו זו חינה מן הדין מע"פ שהשחוק זה הוח מסמכתח בדחית בה זה ברור ומסמכתח לח קניח כמו שהוח מוכיח בשמה מקומות מהחלמוד וחו חם עדיין לח מחך המעות כמו שעושים קנת המשחקים בקוביח שמעלים עליהם ווקפים עליהם המעות בהלוחם בזה חינו חייב לו כלום חבל חם כבר מחך המעות טוב מן המפסיד יכול לחזור בו ולחבוע לחותו שהרויח לו וזה חני דן ובדון הזה בין שחחל לו השחירות מחמת שהרויח לו בקוביח בכר מחך חותו שהרויח וחין לו לחזור עליו בכלום והמקום ימלח מסרונו:

עוד שאלת קב

רחמן שכר חנך חת זרד בו והשכיר לשנה מחת בעליה וכי מחקר הנזכר" ממה שנים ולח פסק עמה שכירות ועתה נשטרס בשנה הב' ורוצה רחמן ליקח משובונה שכירות בעליה והבית שכירתה דרך בתם ווערב החלמנה טוענין בינן שלח בקש מחנה שכירות לעולם שבטל זכותו וחין לו לגבות כלום מה הדין בזה:

תשובה חם כחיוב תפס מטלטלין מחחתה הנ' יכבע שלח קבל שכירות ויטול חלותן נכסים ושם לח תפס מטלטלין כחיוב חין לו על ושקיה כלום חלח שכירות החדש החרון חחר שישבע שלח קבל כלום וכן מתבחה בתם' מניעת בפ' המקבל ובחחר יבבעו חורשים שלח ידעו שמוכרתם לח ברעם השכירות ושם חורשים מודים שלח פרעה השכירות חייבים לשלם ושע"פ שלח פסק עמה שכירות יהיו בני חדם הקונים בשומתה השכירות כמה יהיו לתת בשכירות המקום שדרכה בו ויבחינו חורשי חומם חדשים חם לם פעל התבר השכירות בחנם ולח פשכיר שלח בכונה ליטול ממכה שכירות:

עוד שאלת קג

שחתן לך נוסח השטר חשר יועיל להסיר התנחי חשר הוח בכתובה חשר הוח על תקון הקהל הקדוש קהל חלנטיר יע"י וכבעל ושתרוצים להשיבה על תקון חבמים ז"ל ושים רוצים לבחוב כתובה לחרת מכל הם רוצים לכתוב על גבה מו בשטר בפני עצמו כל חשר ועיל להסיר התנחי הרחשון:

הנה:

תשובה ירחה לי שתעלי כוה יכול הוח לומל כיון שרוצים לבטל התנחי ולהעמידו על דין תורה שהבעל יורש חת משעה"ע תקון חבמים ז"ל שהחה יושבת בביתו ומנוחת שהוח משקיע רשחין בכך שהרי חתה חם רצה להוסיף לה מי מעכב על ידו על כן ירחה לי שתתן בחן בית מיהות שהרי חין כחן שום מכירה לבעלה שתחמר נחת רוח עשיתי לבעלי כל זכן שחינה מוחלת לבעלה ככסי נחן כרחל שלה שחבדו מהם יכולה לומר נחת רוח עשיתי לבעלי כל זכן שחינה מוחלת כלום חלח שהם חמת לח יירשוה קרוביה חלח בעלה והרי חף כפי התקנה יכולה היח ליתן ולמחול לבעלה חותו חלק הילכך טוב הדבר וחין בו שום חשש כלל וכן נרחה מתשובת הר"חש ז"ל בספר חבן העזר בסי' קכ"ח שהם נתנה מעכשיו ולחחר מיתה מהנתה קיימת וכל שכן בנדון הזה שמעכשיו היח מוחלת וחף ברור זהו נוסח סלוק התנחי הכתובה:

באו לפנינו עדים החתומים למטה שלוני הה פלוני וחשתו בת ר' פלוני וחמרו לנו היו עלינו ועל כל חחד ממנו עדיים וקנו ממנו ומכל חחד ממנו בקנין גמור מעכשיו מהמת שרצינו ורלה כל חחד ממנו ברצון נפשו שלח בהנחם כלל חלח בלב שלם ובנפש חפנה למלך משטה לכתוב הכתוב למעלה תנחי הנסמנת הקבל הקדוש קהל חלנטיר יע"י והעמדנו שטר כתובה זה על דין תורה ועל תקון חבמים ז"ל ולהתחייב כל חחד ממנו וכל הבחים מהם כל חחד ממנו על כי דין תורה ותקון

חנמים ל"ל וכ"ת דין המלוה וכל שילוט שעה המעכב הפ' וכך חתמו לפני בלוני ותעמד מרם פלוגים השכרים מחרות וחזקה קבלה וז' ובטול תנאי כתיבים בשטרים ע"ת הסכמות קבל כל כלל מחך ממנו עלינו ועל כל ביתי בחו ותחרות ויתר כל שערי קבלות ובטולי תנאים שתקנו חכמינו ז"ל מיומת דין ושלום הלא בתחתכת ולא לעטפסי דשטרי בטול כל תנאי ומודעי דמודעי דשקר מבו כל מודעי עדשוק בל מודעי שמסר כל מ' ממנו מן שיסור וקנינו מר' פלוני בר פלוני לחשתו מרת פלונית בת ר' פלוני בה' ותשתחו השבורת לבעלה השכר ועל כל מחו דכתיב ותפרעה לו בתמת דמכבר למקניה כיום ומה שיום בשניה כתבנו ביום כך וכך כך וכך בחדש פלו' השנת פלוני וכו' כבריות השעולם ולפני שלחו מומן כאן מקום פלוני

דיויק כמקום עלוני ולכל שרוה וקיום :

עוד שאלת קך

רחובן ויבא לתת לשמעון שמורו כסף ילוע ויקח בדמיהם שורות בקר ועורתן

עיים כנאמר וחר ית והבעבד בין שניהם ושמעון לא רצה להתעסק עם רחובן על זה לדרך שלא ימכור הסחורות העכבים של רחובן בין ביקר בין בזול ובסך השולה בסחורות שהכניסם שם מעט ואם הרבה היה לרחובן ומ"ש יקנו כסך השוה שורות וסחורין בשוה יהיה לרחובן שלא שיים לשמעון עליים ונתפשרו על כך שיהיה השק רחובן של שמעון הסחורות וכלך לו רחובן לעירו חער שם ניתו ושלח לו שוב סחורות אחרות ואחר יתים שוב רחובן כי שמעון נסע מעירו קוב ושמח ובניו וכל אשר לו מפחד הערבים המושלים בעיר והוא פרך ושללוהו מושלים ואח"כ שמע כי חזר למקומו אשר היה שם בתחלה כשמתע כך רחובן הלך לפל שמעון לרחות מה היה לו ולאשתו ומפלתו עקבה מחה וכשיים עשר שורות בקר ותשעים עזרות שיים בלבד בשל שאבר הסחורות גזל גדול ומה שנשתה מהם החזיקו לרחובן ואמת שחסר מהשקל שבנתן לו ואמר לו שמעון וחני יודע מה אתה עח לה בכחת חלבו ואמר ותשפע לך שלא מבלתי ממה שיתה טוען שחסר מהסחורה חפי הראשה שתת ורחובן טוען שחת בשבועה ים בה בערמה כי חשתו ובניו ותכיו הוי מוכרים בסחורות בגבורי והוא נשבע בחמת שלא מכר הוא חבל הנזקי מכרו על כן וודעט שרנו ביניך ותיך בשבועה וחם נפטר בשבועה מו רחובן שבשע ושמע שמעון רחובן שמתו שיש בסחורות במקום שהיו עשתר והשאר בלא תבעת ושוח כתו חסות הרכים וכל קרובו של שמעון בוו מים לו בסחורות ואין רוחה ושוד טוען שמעון בשבעם ממקום בכוכר הלוך בידו קלקל סחורים מפל רחובן כדי שיכרים חק לשל ובשללוהו השלוים בדרך נשברו בסחורות שנורים עם שלו ורחובן טוען שלא היה לו לשלוך שלו מן לעיר שלא פרשוהו על כך והיה לו להפקידם בעיר עם שהר נכסיו שהיה ועוד שקם רחובן מפשעון אין לו מה שבשהר מפל בסחורות שמכר כי לא קנם שלא מחם ושיים עשר עזרות בקר ותשעים עזרות שיים בלבד ונשהר כיון מהעות בשיים בשעון כי לא יתן כלום על שמכרו בעזרות שם שעולה בריוח בשלים המגיע לחלקו בשם מוכו שעשות שהסחורים מלאו ומה שיחסר לו יתן לו מ"ל כ' השיב רחובן לית מי מלאי שילוח בעזרות ויקח שמעון שלים ויתן לו חקרן עם מה שנשהר מלאו ושמעון לא רצה לחלוק חלא יקחנו בסחורות שעומדים בידיהם עד שחלא שהסיפה הדין עם מי ווודעט מורעב עסקוסים חם סוח ע"פ הדין וכיצד שיים שלוקחם

תשובה

מה שטען שיעון שלא נתן רחיבו שלא כך וכך ליטרין ורחובן טוען שכתן לו ויתר הלבה ויוחת הוא שקמוניות מחדרו עליו הרחים על כן חם חין לרחובן רחים שכב שמעון שלא נתן לו רחובן מו שלא קבל מרחובן חלא יד וכך ליטרין ויפטר ישבועה זו חיוה שבועת התורם שהרי הוא מודה במקצת פטענה שתחובן חלמר כך וכך ושמעון אומר חינו כל כך לפיכך חם שמעון שקל הסחורות שקנן לו רחובן וידע משקלם בבירור הרי זה נשבע כמו שחמרתי הפטר חבל לא שקלם וחינו יוד בבירור ואם חם שהיה הוא מוכר חלא מקצת מכל שהיה בידו ואינו יכול לישבע שהרי חינו בקי במכרו לותם מחרים שמון מחד נשבע שלא על מה שטשה חו מהרי הוא מבל מה שעשה מחרים חו מכרו חינו לכל לישבע ושעת רחובן היה בריח ושעת שמעון שמא לפי שחינו יודע חם לותן מחרים שמכר חפי היו מנכסיו נאמנים לותן מחד לישבע על כך ולותן ברחובן הוא בריח ושמעון שמא יום ביניהם עשק שעושה רחובן שרי וכך הסחורות שקל לו ויכלו וידבר זה מהבררי בכמה מקומות מהגמ בכתובות בפ' המפה

שנתחלוקו וכמס בעומת וכס"ם מניעת פ' השוכל שמוכי אם בחמת לחזור לקבירו מנכסיו לי בריקן והבא חומר שמעון שמעת ונלע"ד ידעת לחתחי בגנו דחזקנן לב"י מק שכתב הריטב"ם ז"ל בפ' מ' טוען וגטען שפרחובן וק נוטל בלח שבועה מכל ים לו לשמעון להחזיק על רחובן חס טען עליו דבר שחובן יודע בודחי שקוח חיב לו פירו שיחיים עליו חלח טען עליו שקר ושלח הוסיף עליו כלום בטענתו וז"ל הסכל מה שטען וכן כתב הרשב"ח ז"ל בתשובות והרחב"ם ז"ל בפ' הכונס נכסי טמן כחם וכל זה בחת חס שקל לו בפניו חו מסר לו בידו חבל חס חלח ו' רחובן על ידי אחר ויהיה לח נזהו חלח לי עם פלוני ושמעון לח שקל כשהניח לו העניין כיוב להו שניהם שפר ויתן רחובן נוטל משמעון כשביעה חלח שמעון מעלם לו מה שטוח ברור לו ופטור חבי בבח לעמת ידי שמים ויש חומרים יעשה כפשה וכיון כך וכי וכול לקחתים בחם על מי שיודע שהות יותר ויתן ושלם וכ"כ בס המחכם ס"ל דבריה חין חכו נדיבים לחותן טענות על הדמתם ושהניח החוכר בלח מפתח שהרי רחובן הוח נוטל בלח שבועה חלח חרם חחם נ' ומלו כחנו ליה במדה קוחת שרחובן היה שבח ושמעון ודחי חין על שמעון חלח חרם חחם. דיין בל טענות שמח וחם שניהם נאמנים ודחו בשחנו מסכימין שמעון לח על דעתו חכי חסכימו לח חם טען שמעון בחמסי חבל שמעון זה חכי טוען חלח למי מכרת לי כמו שחמרת חלח כמו שחני חומר הילכך חם הוח טוען זה בבירת כיון שחומר שלא שקלתים לי יותר נשבע ונפטר וחם טוען חיני יודע כמה שקלח לי מבל כשחמר לח מנחני יותר היה חכי חו חחי מוכרים מנד חחר ורחובן טוען בודחי כך וכך שקלתי לך ומסרתיו לידך חו כיוב שלוחך שחמרת לי לשלות לך עמו הרי רחובן טוען בריח ושמע ן שמח ונוטל רחובן כל מה שטוען בלח שבועה חלח שחומרים עליו כחו שכחתי וחם רחובן מעמיו שלח בסחורות לשמעון ושמעון טוען בריח שנשטה שקלם שקלם ולח מנח חלח כך וכך נוטל חם שהודה ומ"מ חיב שבועה לפי שרחובן חיני טוען בריח לפי שעל ידי שלוחו של רחובן שלחם ושפטר שהשליח כשע כחם חו בולם וחין על שמעון שח חרס סחם וחם שניהם שפן כגון שרחובן שלח על ידי שליח שלו ושמעון לח שקלם חלח שניהם חו. מוכר מנד ח' ומ"מ חו מחרים מוכר"ם מנד חחר שניהם חלח שקלם ומ"מ חיב שבועה לפי שרחובן חיני מודה בכירור שיש בידו כלים משל חבירו וחינו משלמי ו' חן כל הנדיון שחפשר כגון זה. ולענין טענת שמעון שבולף הסחורות למברם בשוק ונמכם בדרך הדין עם רחובן שבין שלמי נתנולה רשות להוציחן לחן פושע הוח וכן הוח מתנרר בסם מניעת כפ' הזהמין וכן כתב הרמב"ם ז"ל כפ"ב מה' שלוחין ושומרין: ולענין מה שחפס החשות ולח רצה לקנות בהם סחורה חם עדיין חפשר לקנות בהם סחורה מכרין חותו לקנות וחם כבר עבר זמן חותה סחורה וחינו מוניח לקנות חין לו עלון חלח תרעומת בלבים וכן כיון בירושלמי כתבו הריטב"ם ז"ל בפ' קנעוד המגדל כיסו של חבירו חין לו עלון חלח תרעומת דבריס מבל מ"מ יחזור לו מעות וכ"כ הרשב"ם ז"ל בפ' ח' מה' שלוחין ושות' ולענין מכירת הסחורות פיון שהמכר הוח שחמכר חותו לחנו מוכרו חותו סחורה שלא בבח בסניגה חין יכול להחזיקו למכור קודם לכן וכן מתבחר בפ' בל הנע וכן נראה מדברי הרמב"ם ז"ל בפ"ב מה' שלוחין:

על ענין ההעסק הנעשה על פי הדין נראה פיהם כך חו שהמעסק יטול חני בריוח ולח יתן בהפסד חלח שלים חו חם יתן בהפסד מחצה יטול שני שלישים מהריוח ושמ שהתברך בפ' חוכי כשך וכו' כתב הרמ"ם ז"ל בפ' שלישי ושותפין והעושים ביום לפי שכל עסק הוא מניו מלוה וקניו פקדון ואותו שחני שהו מלוה הוא בחחריות והמעסק והחני שהות של פקדון הוא בחחריות בשל המעון ולפי זה יהיה לכל אחד מחצה דריוח ומ"ש בהפסד כמו שמתברר בחכמת מניעת פ' המקבל אך להיות בדבר חפ' רבית שהמעסק מחצת שהלוהו בשל המעון מעותיו יעשה בחלק בשל המעון בחנם ונחנה זה כמו רבית שהלו לח הלוהו מעותיו לח היה מעסק לו בחנם על כן עשו חכמים ז"ל תקנה זו ב"מ שיטול חני בריוח ולח יתן בהפסד חלח שלוש כמו שהתבחר חו יתן לו דבר ידוע בכל יום ויום מחנם וזה מהין לו לחעסק עסק חחר חלח זה בכל חם יש לו עסק חחר וזלת זה חם נתן לו חפי היכא חם ניטול חצי בריוח ונתן חני בהפסד חלח שלוש כמו שהתבחר חו יתן כל זה כחרוכים בפ' חיזהו נזק ולתבים הרמ"ם ז"ל בפ' סומכי ויש בזה עניינים רבים ואין כאן מקום להחריך בהם:

עד שאלת קה

רחובן מכר לשמעון
ו' מנקות כסף
כה' דינרי זהב וחני
ושטר לטרחות

מרגמן בד' זהובים נתנה סך הכל ו' ד' ני זהב והיו מעל שמעון כמו שלם מחות עורות בקר מסם דיוס ומסם גסים ורחובן קנם משמעון ממשם ועשרים עורות כשבים דינרי זהב ובחר בגסים שבכל העורות הנזכרים ונשתרו מעל שמעון ג' דינרי זהב ורחובן מעד העורות הנזכרי בכית שמעון והניחם בבדם ולאחר ימים הלך קרובו של רחובן לעיר שמעון ונזה רחובן לקרובו שיכיח העורות שיש לו בידות שמעון וקרובו של רחובן לא מצא כעיר כ"א מחי שמעון וחמר לו מחי זוה שהם יעלת רחובן מחר כ"ש עורי שלו שתצ"ל ומסר מחי שמעון לקרובו של רחובן הב"ד עורות הנזכרים והניחם רחובן בשבדק רחובן העורות מצאם שהיכם שלו כי שו דק' ושלו נסי וכתב רחובן כמה פעמי לשמעון ובודיעו המכורע ולא עלה בדבר מוכר העורות הנזכרים ולוח עמה תובע משמעון כסבא שלין העורות והמשקל שחסר מהם מה דין. בוה, ועוד שמעון כפר מהמשקל של הכסף הם' מנקות מחת והחרנמן רחובן חומר בשם שמנות דינר זהב כליטרת ושמעון חומר בחמש מי ישבע מהם:

תשובה

ישבע שמעון שחותן העורות שקל והמית בהשוחו הוח בוה לחתיו לשלות לן ניחרים על תיון חם בחלוף חותן עורות שהיה לו תיון לשלחו. ולענין טענת משקל הכסף יוסף התרנמן כיון שרחובן הוח המוניח משמעון בפי הקונן מהשחלה ישבע שמעון שבר הוח ונפטר ותם הין ביניהם טוענת ונלת זה בסך הוח המשקל כלותה שהם הדבר כדברי שמעון לח יוכל לרחובן עליו בלום ובפיעה ו היה שבועת היסת ויהול להקבה על רחובן שם ידעה שמעון שישבע רחובן וישלם לו שמעון ותם חמי פשיקיה בטענת שמעון שדיין יעמר בר שוה שמעון חפי פרוטה הרי שבועה זו. מן התורה ותינו יכול להפרק כמי שנוכר בשם שבועתו וישבע שמעון מי ישלם ותם רוצה לסתרים על כל מי שטוען עליו דבר שיינו ידוע בידו וכן כתב הרמב"ם ז"ל כפ' טוען:

עד שאלת קו

רחובן מסכן מכל
שמעון קנת ספרים
בשלשם דינרי זהב
וכתב משעון לרחובן
שתק בפתיבת ידו שכל זמן שיניח לו בפה הנו יחויר לו הספרים כנזכרים ויש יודים בדבר ושעה הנה רחובן לפדיון הספרים טען שמעון שרחובן חייב לתחיו משה דינרי זהב שהיו הספרים עד שיפרע רחובן המשה דינרי. ורחובן טוענ שלח היו בדברים מעולם הדין עם מי:

תשובה

כל הטוען על המכון שהוח בידו צד כדי דמיו נתמן כדתי בשבועות ובכבח מניעת בפ' המפקיד ובפ' חוקת נבי הנה עני דאלו חומלי חוסלת ומיפי כשוט טן בברייתו בחמ' שחייבין שבועה לנקבע שלח על טענת ברית יוקי לדעת הח מרים מכי חמר לי מי מחי הוי טענת ברית היינו לחייב שבועה לנקבע על טענה לפי שחין מחייבין שבועה לנקבע שלח על טענת ברית חוץ מחלו כנוסרו במס שבועות לנקבע בטענת שמח מכל מקום הסקבע התובע על דברי בחיו חו מביו ו לח עלה על הדעת והנקבע על כך הוח רשע ות ן שבועתו שביעה וכ"ש על דעת הרמב"ם ז"ל שחומר שהטוענין כך חמר לי מחלי חוקה טענת ברי שעל דעת ו' חפי' בח המלוה להשביע מלוחה על כך חין לו להביעו מע"ם שיש חומרים שיוה טענת ברית מכל מקום בידון הוה שהבעל ו בכתב יהו שחיני חייב לי כעל חומן ספרים מלח וכן וכך שחייב להקויב לו בספרים כחומן לו בסך הכתוב בכתב ידו ושטען הוח שיחזיר מני קוסבפי לך כך וכך היה חייב הנתבע שבועה בכל בוה שחומר חלו חמר לי מלי היה יורש חלי יכול להשבועו כפי פפרת הרמב"ם ז"ל מלח להחרים סתם וכפי דעת מחרים הם לו להשביע ובלון הוה שחינו יורש חין לו להשבועו ולח ל-רים עליו מלח סתם הוח שוב יכול להשבועו כפי דעת רחילק הרמב"ם ז"ל בפ' בפ' הוה ביבר הוה ביבו שיש חלוק סברות ישול מה שיהיה כתוב בכתב ידו ויחויר לו הפרי והרי הוה בחלו הוה במקו שיכול להשביע הנתבע ו יש חומרים:

עד שאלת קז

רחובן שכר נמלים
לטיול טליהם מעיר לעיר
ולהוליכם מעיר לעיר
ושמעון ולו מחי' יחדיו
שכרו

הרשבש

שכרו ג"כ שני נמלים מחרים לטעון עליהם ג"כ שורות והחיים העכורי קוליכו לרחובן לביתם לשקול העורות שרוצים לשלות על שני הנמלים שטכרו והתחיל לשקול ומ"כ נמכא ולחך רוצה לשקול לפי יכין בן יתבוה מזה כלום כתין מח"כ השוירת הלכם ושלח רחובן העורות שלו על הנמלים שטכר ולח יודעו לאחים מה טלה העורות שלהם לח גלה וכשהיו בדרך סחיפו הנמלים בעלי הנמלים קשרו מסחות השורות וגתערבו כלם וכשבאו לעיר פתקו משחותיהם בבית סוחר אחד בוגדי ונשתרו שם כמה ימים מח"כ המוכן הלך ולוקיח העורות מבית הלעדי ומ' הגדי לרחובן חפי העורות של שמעון ולו מתח מולוך חלק ובשקל רחובן העורות מנח אחת ממשקל העורות שלו ג' ככרים וחסר עוד השטח ככרים שטענו שמעון ולוו שהלקו עם שלו מה הדין בזה:

תשובה

כפי המחלק העורות נקשרבו בדרך וחין לפי זה לטוס מחד מהם טענת ברית לומר לחבירו שלך לחבד ושלי נשתר ואחר שהדבר בספק ובודחי שיש לחשר בחוזק עורות מעורבים שם לחשר בחוזק יחלקו לפי חשבון וכל חחד מהם יבשיל בפי חלקו חחר שישבע כל חחד מהם לחבירו כמה עורות היו לו:

עד שאלת קח

חלמנה מתת חלקה
וחמרו לה השומרים
לפקיד שמ תנוח חמר
להם יהודה שתם חותי

יותר מלחי יהודה היה חוטרת לחמי ויעקב כל למדינת היה ועכ חותי על כך מעם שמעם לעקב וכשחר ליהודה יודיענו דבינו כמה יהיה מעם המעם שתם"ם ומה הדין בזה:

תשובה

ראתה לו שהיו לעקב חלק חלק מעט שהרי בפ' המוכר חת הבית חתרה שהיטה ויחלוק כלוני פלוני בלומה ביטול המחיצ תנו חלק לפלוני וכו' כתב הרמב"ם ז"ל בפ' קיסנת ס"ב דתניח הת"ח תנו חלק לפלוני בכוך שמפום חומה תון פחות מרבוע לחבית חין פחות משאסה לקדחה חין כחוק מעט עשה לטפיח חין פחות מ' ס"מ לטוח מלכתו ולח מתלפה טשם חלוקה וז לחשטוגים והבוחב הפירושים וכתב הריטב"ח ז"ל שמ שמחה תנו חלק לפלוני בנכסי משם שנותנין לו בחבית ושחותן דיינו שנשתרו בקדחה וטפיח חין חלח כמלח טעמן חת דנין משם לחין חחר וכ"כ הרשב"ם ז"ל והרמב"ם ז"ל בפ"ב מכל וכיוצ שכוב מהם יחלוק פלוני בנכסי ושטל מקצה תנו חלק לפלוני בקבקב ושטל חחד מי"ו ויש מי שמוחים שטטל בבית הנכסים חבל הר' והחח"ם ז"ל סוברים שחינו נושל חלח כל שהוח נחלה שיש ב' חלוקות כדבר שהשומר יחלוק פלוני בנכסי יש לומרו' קלח מי"ו ויש חומרי רבים ו"ח כל שהוח ושו כותה ושמר נכסי לקוד ושטל משם שקבל מעט המעט חיה יעקב חנוית מוכדה ועליו סביחה ולח חיה נוסל חלח חלק מרכ"ו לפו שהמעט לפי סבחה קוק חלק מי"ו והמעט המעט קוק חלק חד מי"ו כיון שהוח מחלוקת בין הפוסקים לכל קוק לחמק ישול יעקב מעט המעט ושהר ליהודה ויהו ליהודה ב"ח מה שחיה יעקב ולפיכך דינן הכחוב ושו חמרה יט מעט שיהו חומרי רבים ועכח שחמקה מעט המעט מרכיע לח יטול לח הביא שהוח חלק מי"ו שהם בחל כנגד החומרי חלק מי"ו לח הים נוסל לח חלק חד

מחורת ירושה לת מחורת מחת חניה:

עוד שאלת קי

שכל חוב שלוה בעדים אם אחה בפני חומות העולם ואטעין שכבר פרעתיו שהנם נותן כשבועה אל שכננתי ויטול ממני אחה יכריחני שום אחה לבית לדין לפני גוים ואני יודע בודאי שאני חייב לו שום דבר ואם אחה בודאי שכננתי ישבע על שקר ויטול אם חוכל לכחוב ולישבע לו על דעת המקום ועל דעתי שאיני חייב לו כלום:

תשובה

אם יכשיעוהו שלא לוה ממני כלום אינו יכול לישבע שכבר לוה ואע"פ שאחר ופרעו לו אבל אם חכל אם יכשיעוהו שאינו חייב לו כלום אינו יכול לישבע בחמת ויכר אם כוה אחת שפרעו שאינו חייב כלום:

עוד שאלת קיא

ראובן שים לו חוב על שמעון ויש לו מעלטלין לחכור וקדין נותן לו זמן עד שיחכור מעלטלין ושמעון רוצה ליקח מעלטלין בחוספת מעט מדמיהם אם חייב שמעון לפרוע החוב לאחר זה אם יכול לקנות בחורה ויחקה בעל הבחורה על שמעון קיחן לו לסוף שלשים יום:

תשובה

בהחקה אם יכולה להיות בעל כרחו של לוקח היא מחלוקת בין החכמים ז"ל שה"ת והרמ"ה והרמ"ן ז"ל סוברים שיכול להחקות עליו בעל כרחו הרמב"ן ז"ל וכחכ"מ ז"ל סוברים שאינו יכול להחקות עליו בעל כרחו וכיון שהוא מחלוקת ודבר זה מחודי בנתי אינה בלבנו אלא טעמ הבו דלא לכוסף עליה וכל מה שנוכל להקל בדבר היום מקילין: ולענין המעכבות נ"ב חן יכול לכניח בהחות אחר כדאחרי' בפ' כל הגט כאן שנה חין סחולל רשאי לשחול ולא שנפקיד רשאי להפקיד אחכם והו שאם נגנבו חן נאבדו חן נחכדו מרשות הנפקד שאני כלה עדים יכול לטעין בעל הפקדון חן בעל המשכון אחה נאמן אצלי כשבועה והאחר אינו נאמן אמי שבועה זה בפ' אמי קיד חן אם יש עדים בגנבה חן באבידה חן בחוגם אם הוא שומר שכר כיון המלוה על המשכון וזולחי שכיון שיש עדים אין לאחן חיוב שבועה דאיכא יכול לומר לו אחה נחחר אאחר אאן נאמן חן לאחן חיוב ראוכן שהר הרמב"ם ז"ל בפ' ב' מהלכות חע"פ שנאמרין בחומי ז"ל שיחכור כל' הרמב"ם ז"ל לשחף עליו שבועה שלא עבר ואמר כלת הבית אין דחי הוא הרמב"ם ז"ל זהו לשחלה אחם עבר ואמר כלת הבית אין דחי הוא הרמב"ם ז"ל לשחף עליו זכו מה שבדאה לי דוחי" שלמה בן הרב ר' שמעון נ"ן בן הכחב ז' נמח זלה"ה:

ברשך צבור קיב

שכרו שלמה חיטוקו ושלוח צבור לעיר וקבל קנס מסעה וכחוב בשטר חוב כי ולא מנחו בצבור שלמה חיטוקו ולא ע"ז ונשחלו בנחן חשה לכם היעה ונטל ולו טלטלה נבר ויבחו מהעיר בם ונשחם ובניהם כי לא קבל רבה להשלים שנחנו עמה לקנס יחידים לברית ולבחם מן העיר ובשבת זה לא מנחו החריש מי שילמד חת בניהם ספר ולא חוכחות מוסר ולא יכלו להחפלל בעשרה ולא לקריות בחורה ובחר הנותרים ובחו חל המקום חשר בית שם שם ע"ן בום ושלחו שיקוור נמרים להשלים חנחם ולא חחרב בקהלה הסיח ולא נחחר כ"ם חרב ושוחם ושלו ממנו חם יכולין להחזירו מו לא:

ודנתי להם

שרחו לאכלימך לשוב לעירו להשלים חנחו חדע אחה אם היה הדין נותן שלא להכריחו להשלים חנחו אם היה יחיד עם יחיד הבח בנבור חייב להשלים חנחו לאחת דנמורת שבכלל דבריהם חינם לריכים קנין שהרי כחב הרמב"ן ז"ל מדין הנבור עם יחיבהם כדין ב"ד הגדול עם כל ישרחל ומעשים בכל יום שחקחם וחמרים חינו לריך קנין ואחי לדבריהם שאין קנין מועיל בהם אם נבור חקנה חותו בחקנה שלא כח לעולם שאינו כלום ובחקנת נבור חקנו שלא כח לעולם כגון בהפסחתיהם שורם בחמה יורם מכחובת חנו חע"פ שהבעל הוא

יורשה

יוחשה והבן לת היה בעולם בשעת קנין ולא בשעת בהפכחה חבל כח לבוף חלים בחקנת ב"ד בעינן כחובת בנין הבנין כדחמרי' בפ' יש נוחלין וכף כחב הרמ"ם ז"ל בחכוחיו ותן שוק שנורם חרבן קהלה אחת ולהקריב בה' בנסת ע"ח חיכול בית נוים לחללו מקדושתו כגון זה חע"פ שלא היה הדין מכחיבו לחוזי לחו לקנסו כבבר כוב וכחחר ליה רב נחמן לרבה בהחת נברת דנול חורי וכו' ובבב בכו בחי נולבת בוח וכעינת למקנסיה וכחפ הרמ"ן ז"ל עלה חחת חמרי' דקנסיהן בכי חחי גונח וחני בחוכה לחדן דחח רב נחמן בבבל בוה וקח קנים ועוד נרסינן בפ' ענמר הדין חנית ח"ר חליעזר בן יעקב חמרחי שב"ד חכין ועושין שלח מן החורה ולח לעבור על החורה חלח לעשות סייג לחורה וכ"כ בפ' הבחל קמח חח"ל חחי ל"ח היה הדין מחייבו להשלים חנחו שחע"פ שיחמרו בפ' החחמין שבועה חוור בו חחי בחני היום ודייקי לה בפ"ק דמ"ק חקרא דכי יגי כני ישרל עבדים ולח עבדים לעבדים ס"ח במורי דליכח בפסידח חבל בחרי דחיכח בסידח שוכר עליהם חו מטעו בחדחים בהם למשה וכבנח וחין לך בסידח גדולה חוו שלדיהם בסידי גוים שבחוקו וחין חורה חומם דעה וחין חבין שמועה וסיסיח סבים להחריס בקבל ולהקבל ב"ה וכחמו כו' בריבוס והללהו חין לך בסידח גדולה חוו וחח"כ חנחתי חשופה למדוני חבי חורי הרשב"ן ז"ל לי שמחל חלחו שבמלח חינוקות בלבד חינו יכול לחזור בו וכן מבחתי עוד בספר המנות קטן וה לשונו הטוכח שלמד חינו יכול לחזור בו חשום דכחי דבר בחבה לבני התלמיד חם יכים בטל כך בסק רבינו יבחק ע"ל: והו במלמד חינוקות בלבד שהוח כשעל בבל בטלית בבוד וחף לח בים בו בסידח בים לו לחזון ולחיבו מדין קבלן וחינו כשומל שכרי כשהם טוברין ע"ן לשנה בעוכה הוח סיוע"ח חוכחן בכל מה שנרין לבל חיתה שנה והוח בשוכר חומן לחרוב בנד היהי קבלן הוח ולח פועל והקבלן חין יכול לחזור בו' כלחי סחם והו חם ל"ל והם יכלו מבניחות חמן ובחם עלמה כן הרב ר' שמעון נ"ן בן הכחם ד' נמח זלה"ה:

מסתגאנים אל הותיק ר' יצחק הלוי וישמרהו אלהים

שאלת קיג

חים אחד הביח שני עדים בחיתו ואמר להם חני נשבעתי ליחח חשה על חשלה עמי לחרן ישרחל חדור עלח חשח עליה חשה אחרת ובחתה לו לעלות ולהח חשר שלח עשח אחרת ואשר עליו הניחת כל חשה זולת קשחו ועשה רוצה ליקח חשה אחרת ואשר עליו הניחת על שבועה ורלית לדעת שדת הדין בזה:

תשובה

בעדים שאחתו בשטר הגדה שאנו שגנה גדולה שאחתה שהגיד לשם שהוא מוטבע ועומד ושיש חשה אחרת לשם אחרת אחרת שהוא בחרחקה ואין לשם עדים אלא אחד ואחד כוח

עוד שאלת קיד

רחוקין נמי חשש ובתב לבנה שמש שמית בחיין ושתר בכה תחריש יתן לו

ר' זהוקים ומחה פתח ונמחר בכן ובבעל לא היה בשיר והתילוחו והשקוחו מנכסי בעל ותל"ב מת בכן וקברוהו מנכסי בעל ועתה יורשי הבן חוכעים מבעל חמו מה שחסר מעשרה זהוקים מחך קונחת התבריגין

וזהו טוען כוה טענת לפטור עלמו מה דאין כוה :

תשובה

כל חותן טענית שטען בבעל לח רחיתי בתם חשש ולפיכך לח רציתי לבוחבם שלח להחריך מחכחך חתכם

מה שרחוי לומר בזה זהו שהנדון כוה נריך לעיין בו משתנה דרכים :

דהאחך תם בפן כוה היה נדול בטענת כתיבת השטר חו קטן וחם היה נדול תם היה שלם בדעתו בטענת כתיבת השטר חו נספה לפי שהדעת מעניו וה הבן שהיה קטן היה שוטה. ולפיכך בפ"ק דשניעת ובפ' המקין וכן תם היה שוטה. חין לו יד בלחוחת בשרק ומרק ובפ' המיקין וכן כתב הרמ"כם ז"ל בפ"ל מה' זכיה ומתנה. ולעניין שוטה חמרי' בפ' רחוהו ב"ר מ' שטות עתים חלים עתים שוטה בשעה שהוח חלים הרי הוח כשהוח לכל דבריו ובשעה שהוח שוטה הרי הוח שוטה לכל דבריו. וכתבה הרמ"כם ז"ל בפ"ים מה' מכירה וכתב ז"ל שהנכסים בידן המוכים וחין השוטה קונה שלח בשוכה לו על ידי חחר כן דעת בעל שחתר להם בתבו וחנו ליד פלוני שהקח שוכה לפלוני הקטן חו השוטה חו שחתר לעדים וקנו מתני חבו לפלוני חבל בשחם לח זכו לו שהרי לח נחתר לעדים חלח בב"ד דמציעת עדיו בשחתיו זכין לו דבשה קלין עלה והלכחה כוותה וכן פסקה הרי"ף ז"ל שם וחע"ג דחם חתר לעדים לכוחת יכול לחזור כמו שנחבק הר"ם ז"ל שכול לחזור בו כל זמן שלח נגוש השטר ליד המקבל דכשהיה בעת שחתר לפס לזכות בו לח היה בשטר עדיין בעולם וחין חדם מקפה בדבר שלח בח לעולם וכן בסכים עמו הר"חם ז"ל והרב בעל העזרים ז"ל בנו בספר בשמו בפי' רמ"ם ומיבו כי חלי לעניין תורת השטר שחתו יכחבו כן לו לחבל לעכין החתנה כיון שחתר לפס וזכו בה המקבל חלח ב"ב חתר להם על מנת שחחזיר לו בח השטר שכול לחזור בין בשטר כין בחתנה וכלחתר רבח כה יחק חם רב שני שטרות הם לחתר וזכו בשטר חו לפלוני וכתבו לו לח בחבל חוזר בזה ובזה בשטר ורחוי חתר בשטרה על מנת שחחזיר לו בח בזה ובזה כדחיתה בפ"ק דקדושין ובפ' בסמיכה וחע"פ שהרי"ף ז"ל בחב בהשמטותיו וכן הרמ"כם ז"ל בפ"ו מה' הנזכר זה לשומה המטבע חין לו דין טיובה בו חלח על נבי קרקע כגון טיקנה קרקע ושל נכי החזנת חו שיעבור לח מקום החשוע ובינו שנתן בקרקע בבחף לח

לחזור

לחזור בחחנתו והרחב בחוחים ז"ל והרחב"ח ז"ל והר"ן ז"ל סוברים שחם היה חחנה בקנין חע"פ שלח קניע השטר ליד המקבל חין הנוחן יכול לחזור וכן הסכים חלחי חבי הרש"ך ז"ל ועוד יש בפיהות בינים סיורשים חומרים פקח היה החלחן חומר בכפה היה חו מבולבל בדעתו וחין רחוי לח לזה ולח לזה לעמד ממין בחוקנו ובדחמרינן בפ"ק דכחובות וביבמות פ' ד' חחין דבר שטות זכן נכסי מ"ו בחריה וחמרי בשטות שוטה זניו וחתו בחרחה וחמרי בשטות חלים וניו חמר רב חסי חוקי חרי וחוקי ממוכה בחוקת כר שטות ובללנה ל בדין המוכיו עליו הרחיה ולח יחחייב לחת עד שיביחו היורשים רחיה שבשעת כתיבת היה שלם בדעתו :

והדרך השני הוח שחפי' היה נדול חו היה חלים חו חפי' קטן חו סוטה ווכה לו על ידי חחר נריך לעיין בשטר המחנה חם כחוב בו שנתן לו המחנה חזו שעבשיו ולחחר שהמו' חמו שהם חין בה מעבשיו היכה כלום שהוח חלח בבטחה וחמרינן בפ' הטוחנת שבדרו הכוח נבוה דהוה שמיה בריה כפיה דכחנת חסרינהו לנפשיה עלוה חמרי ליה חי הוי בר בחוה בוחפה חרבנן חמר לה לוקני חדין הוה בר בריה ורכתא חרבנן לקנייה חמר כושבידחתי יקני על מנת לקנות הוח ולח קני וחכ כחתן חמר קני על מנת לקנות קני דהח סוברה קני קני על מנת להקנות הוח וקני חמר רב חסי ומחן ליחמ לן דמי חפיס ליה לח חפיס ועוד קודחה קני על מנת להקניע קוח מסחמח הוח והיכי נפסי לחימת קני כי הוי בר בריה נורבה מהבכן לבעבוי שדה סודרת למריה והר"חם ז"ל פסק שם לחי לה חמר מעבשיו לח קנה וכן נרחה שעיה שכנת הרש"כ ז"ל שם חלח שחמר שהרש"כ ז"ל חינו מנריך בה מעבשו ועע"פ שדברי הרמ"כם ז"ל שכחב בפ"ו מה' נדלים ונזלים להחפרש כלחמר מעבשו כיון שהרש"בח ז"ל פשטה ליה שדברי הרמ"כם ז"ל שם חפי' בלח מעבשו לח נחפרשם כמשבשו מכל מקום לח מפני כן נחמר כן בכל ענין חלח כחן זה שהקנה בבבו עתה שיכה לבן בעי כמוחים ח"ח שהרי זה הבן זכה מעבשו וכן הבן לחחר שיהים ח"ח מכל זה הבן שם לח זכה מעבשו חף בן הבן זכה מ"ב מעבשו חנו נדיכי שהרי קנה לחחר ל' יום לח קנה עשמת בחוחר לחכיריו קנה פרה ו' לחחר ל' יום לח קנה שם היתה עשמת בחנם ביום ל' כדחית' בפ' בחלחת שבללו לה נכסים וחנן כתב בשטר זה שחמו של הבן חוכה לבנה בשיעור הוה דומה לדברי הרמ"ם ז"ל וחף כזו הרש"ל ז"ל מבריך מעבשיו בילוף שם לח כתב לו מעבשו חינו בלום :

והדרך השלישי הוח שחפי' היתה בחעבשו וכוכית בריך לעיין שם היה טעורת חו לח דחתנת טעורה חוכה בלום חלים בחפי' בפ' חוקת וחע"פ שכתב זה ובפרבו בכל לנון של זכות וכ"כ רשיי יכוסף הלוי ז"ל ופרמב"ן ז"ל בחחשיו והרש"ך ז"ל והחומר מבני כפר חחר דבריו וחכולי לפברת סרוי"ן ז"ל שבחבו חמנו שכל שהמחנה היה מוה לון בריך שם שחביה גלוחה בחחנה זו וחם כחב כך. חעבשיו חינה שלח מעבשו ולחחר מיחת השם ולח קנה שום נוף עדיין שיהיו קרקע שנחנו לו שהחנה נו מסחמח ובריה לחחר מיחה כלשון בפ"ק דמציעח .

והדרך כדיעיי הוח שחפי' היו כל הדרים החלו כה וכיחה גלוחה וחפורסמת בריך עיון חם היו לון מטלטלין שהקנה לו מנויין בשח החנה חו לח שהם לח היו מצויין בשח החנה חבוי לחחר מיחה לפברת סרוי"ן ז"ל בחחשיו והרש"ך ז"ל שבחבו חמנו שכל שהמחנה היה מוה לון בריך שם שחביה גלוחה בחחנה זו וחם כחב כך. חעבשיו חינה שלח מעבשו ולחחר מיחת השם ולח קנה שום נוף עדיין שיהיו קרקע שנחנו לו שהחנה נו מסחמח ובריה לחחר מיחה כלשון בפ"ק דמציעח .

והדרך כדיעיי הוח שחפי' היו כל הדרים החלו כה וכיחה גלוחה וחפורסמת בריך עיון חם היו לון מטלטלין שהקנה לו מנויין בשח החנה חבוי לחחר מיחה כלשון בפ"ק דמציעח .

והדרך כחחיע

כשטר אי בחזקה אי בקיום וכה במשנת ורואין שיהיו לאותן המשנות קיומין כגון שיהיו מוקדמין במקום אחד ואותה שמיניו בפ' מי שמת אם ילמד מעתי זכר ליטול מכח מקומות בשביל מרע משום דדברי שכיב מרע ככתובים ומסורין דמו לכל בבחינת בעי מנך:

והדרך השני הוא שאפי' כל הדרכים החלו בם והם מטלטלין אי מעות ואין מצויין בעת המתנה והקנם בחנם צריך עיון אם הוא בלשון הקנאה ממש או בלשון אתן ואחזיר הוא קנין דברים וקנין דברים הוי כלום כדאמי' בפ"ק דכתובות והביא"ף ו"ל והרמב"ן והרמ"ה ז"ל וכל מסכימים שכל שהוא בלשון אתן הוי כלום מלא שהרא"ש ז"ל כתב בשותפי שמת תחת תכבה הוי קנין דברי מבל בעדות כזה ככל מסכימין לדעת ר' דאמר כשמתנת שלונית אתן לכבוד לא ליהנות אלא לכבוד ולא לשמש ולא לשום דבר ולכך אפשר שאפי' לר' יוחנן דאמר בפ' מי שמת אם ילמד מעתי זכר ליטול מכח מקומות בשביל מרע משום דדברי שכיב מרע ככתובים ומסורין דמו לכל בבחינת בעי מנך:

והדרך השלישי הוא שאפי' נשמה אותה בתוכה ונתנם אותם בשטר הכל בטל כיון שמסרה מודעת ואפי' לא היה עליה שום חונם דמשמה אין נדרך שידעו העדים שנמסרה המודעת בפניהם שהיה שם חונם כדאמי' בפ' חזקת וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפ' מכירה ומתנה מחר שאין לכתוב שום זכות כל שהוא ליטול שלא כדין חייב נדוי:

ולענין מי שרוצה להוליך הכתות עמה ממקום למקום אע"פ שאמרו בעיר עמה מכל אשר לו וליכא למקום אחר ירחה שקרוביו יכולים לעכב לפי שהשטן מקטרג בשעת הסכנה ומיעקב מביאו תקון מלמד שאמר זקראהו מפון וכי כדרך קורה מפון ולא בעיר אלא שהשטן מקטרג בשעת הסכנה כדאמי' בשם שכת ועוד שמא ר"ו ישכוב בדרך ויצטרכו קרוביהם לפדותם אמנם אם הכתות הם גדולות וכמו בלבל אחת עשרה כנה שאם נדרו נדריהם לדבקים ניחוש בבית מדש נאמן ימים כמשמר כפי רחוק כי אלם המהוגין ויטלו את פיהן ואם רוצות לילך אחרי אמו יעשו כרצונם כך נראה לי:

עוד שאלת קטז

שמנה אחת יש לה בנות ושם ערומות כשרה חותם דוד ושם כשפ' ערומו' עמד ונשא את מערומם לאחר ימים הוליד דוד שבעות למעלה ולוה מהשמנם אם הבנות שמה וכוכים ואשרה כשלמנה לחפוץ לו את הלוואתם אמר לה אני כשיתי את בנותיך כשהיו ערומות נראה מהם שהוא אני שהוא על בנותיך והשאר מראש לך והשיבה לו השמנה הערה מה שהוא את בנותיך לא הוא את שלי מדרך נדקה ואני חייבת לשלם לך כלום תודיעני הדין

עם מי:

תשובה אין לו לתפוס אעפ"י שהם שהלכים בנותיהם לפי שאין הם חייבת לכסות בנותיה ולא לוונם שאפי' היה מוטל עליה לוונ' אין לו עלי' דין ודברי לי' שהקונה חובו של חבירו אין לו לחזור ולקבוע כדאמי' בפ' אין בין ובסוף שם" בתוספות וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפ' מלוה ע"כ מן הדין חייב לשלם ולא יקיים בעצמו לזה רשע ולא ישלם ואם לא רצה כופין אותו עד שישלם:

עוד שאלת קיז

ראובן יש לו קרקע ויש בידו שטרות בנופן שלו בדמ' ובשלהב בשלב בנופן שלהם אין לו ואם יפיה למכור לנוי אינו יכול למכור עד שיסכים על ידי חבירו ושמעון לפי שידוע לכל שסיה לו עסק בקרקע זה ובדינהן בתברר שלא נשאר לו שום עסק בו ובדיני הלוואות כח קיים מחמת שטרות שבידו בנופן שלהם ועתה שהוצרך ראובן למכור לנוי בקש משמעון שיסכים על ידו ולא רצה מה הדין עוד אם כבריח שמעון עד שיסכים על ידו או לא:

תשובה כגון זה כופין על מדת סדום שזו מדת סדום היא זה נהנה והם אינו חסר זו היתה מדתם של אנשי סדום וכן היא מ"מ מורנו הרב ז"ל בפיושלמי הוא הלכה למעשה וכל כפיה זו היא כח טיט אם נוכל או בחרם ונדוי על כן אם לא ירצה לעשות מה שכ"ל חומרים ירדוהו עד שיעשה ונדוי זה חייבין כל ישראל לנהוג בו לפי שמעודה ע"פ הדין ולא תמרו מעודים לעירו אינו מעודה לעיר אחרת אלא בשעודהו לבבודם אבל בנדוי הוא היא מעודה לכל ישראל ויראל ישמרו ושלום: וכתב ר' שלמה בן הרב ר' שמעון בן החכם ר' צמח זלה"ה:

כגאיה לדיין הרי עמרם י"א בן החכם הרי בנימין עמאר נ"ע

מה דכתיב קיח

בשטר שכי' חומס בן עדה וכ"ו ואחתנו תחלה קבל עליו עמו שלא יהיה לו השות

שות הרשב"ש

להעתיק דירתו מהעיר הזאת לעיר אחרת בל ימי היותם עמו שלא ברצונם ואם מיהנה ללכת עמו שיהא מחוייב לתת לה גם כריתות מחר שיפרע לה כתובתה מכלם ולא יעלה לה בחשבון שום דבר מנכדיה ותכשיטיה ואפי' אם יטעון עליה שהוא רוצה ללכת לעיר הקדש תכנה ותכונן והיא תיגע רוצה תינח מקוייבת שתפסיד כתובתה אח"כ יהיה הוא מחוייב לתת לה גט כריתות וי"ל כתובתה מכלם מנכדיה ותכשיטיה :

תשובה מנאי הוה נראה לי דלא מהני לפי שהנכסים שהתנה מכנסת לעלה נפתפים הם עליו בכתובה וכלשם קיימים ותמכרין מעין מלתכון הרמשונה כשבח לגרשה נוטלת היא בשומת הרמשונה כהסכמת הגאונים ז"ל והרי"ף ז"ל והרמב"ם ז"ל וכל החתרונים ז"ל מ"ב זה שהתנה כשנתקם לה יכיים לה בגדיה ותכשיטיה כשומת יד מתרי קמ עביד או שהוא מקנה לה תותן בגדים שהוו שלם והוו להו כנכנסו תו מכלי שחייב בחתריותן תו שהוא מניחם על דיוטם ומחייב עצמו ליתן לה כנגדם דמים אחרים ניתן דרך קרקע אלי אית וכל"ל תשני דרכים הללו לה כתקן בתחלי שחב"ם דהדר קרקעו תו כתן בקנקה לי שלא כתב לה בלשון התכמה אלא בלשון שלילה וכל שהוא בלשון שלילה תין כתן הקנקה אלא ח"כ הוא בלשון סלוק וכתב בכתובה שמעינן מכתב למשתו דין ודברים תין לי על שלה ו דתמרי דמכי' בתם דמקני ליני לעניין הוא משום שהנכסים הרם לי נלקחו לרשותו של בעל והוא מכלך עצמו מהם וכן תמרי בירושלמי תם במה דברים תמורים כשלא כנם מכל כנם תין תדם מוכר וכותי בלשון סוה וכן הסיק התמרינן בפ' הנושא דין ודברים תין לי על שלה ו דתמרי דמכי' בתם דמקני מידי ליני לעניין סלוק זכות בלמוד שלשון סוה תינו מושל אלא במחר משלשה דרכים • במחר בעל שכתב לאשתו קודם שנישא כדמ"ב בכותב הסני בעל הוב שכתב כן לאחיהו כדמ"ב בפ' הנושא השלישי בשותף כתב לשותפו הריני מוכר לחוריך את חזקת ושותף מניח שותפו וכ"כ הרמב"ם ז"ל שם וקרקע ז"ל בפ' הכותב אבל לא ניח הקנאה הו למו בלוס הוא מדע סוה תינו מסלק עצמו מהנכסים אלו מעכשו אלא שקנם עצמו שתם יגרשנה שלא יכיים לה בחשבון בעליה שחי' קנ ממנו על זה אלא בכיתם לה מהני בלוס וקרובני לומר שזה תמכתב הוא שהרי הרשב"ם ז"ל כתב בתשובה דכל תמכתב שיש ענין קנם שקונם אדם עצמו תם יעשה דבר פלוני או לא יעשנו ואפ"ם על פי הדרך השני' תינו כלום שתם הוא מחייב עצמו לתת לה כנגדו מעות אפי' קיי מידו תינו כלום ל"ש אומת קנין דברים וכל קנין דברים תינו כלום כדאי' בפ"ק דכתובות והרמב"ן ז"ל בחדושיו בפ' נט פשוט בשם תשובת הריט"ק ז"ל כתב שכל האומר תמן לפלוני כך וכך הוי קנין דברים ואף לדברי האו' ק' עליו ואומרי' שכל האומר תמן לפלו' כך וכך לא הוי קנין דברים כבדון הוא כיון שכתב לה שתי לשוני' ש' שתמר בלשון תויב שיפרע לה כתובתה שהוא בלשון תויב והחתרת שתמר בלשון שלילה ולא יעלה בכתכתה והחתב סוגר את תחר בגדון כוה מוקים שתינו כלום דתפים לשון תתרון • ולשלום האחור שהיה רמוי לינתי בתמי זה הוא ואם תקנה ללכת עמו יעבד עמו ובנסיו בקנין גמור מעכשו לי"רוע כל כתובתה משלם מוסיף על לל בגדיה לפי שבקנין גמור תקנם לה מעכשו ובכשיגרשה ובלשון הוחת לשתעבדו בנסיו ותקנם לה בגדיה תיהו לל זה הוא תלו לא קבל תנאים אלו אלא בקנין תכל שקיבלם בשבועה ובחרם חייב הוא לקיים תנאי תכ שבועתו וקבלתן והתרתי להרחות בניה בזה להגדיל ולהחדיר ובלי להתלמד מהם במקום אחר ועוד יש לעשות סניף מהם למה שתנו עתיד לבתוב בס"ד :

ומה שתניך לנדר בוה הוא בשתי טעניות שטעון הבעל לפנינו החחת שתפי' יתחייב בשלם נדרו אלא בנכסים שהיו לה בשעת נשואין תבל בבגדים שעשה הוא לה מעלו או שקנאתם ממעשה ידיה לא הקנם לה :

והשנית שטעון שהוא לא קבל אלא אם יהיה להעתיקה והיא אינה רוצה תבל אם עכשו ורוצה לשלחה לא קבל הנם הטעונה הרמשונה נראית ברוצה לפי שלשון השטר מוכיח בדבריו שלא כתב לה שלא יטול ממנה בגדיה אלא כך כתב לה שלא יעלה לה בחשבון וכו' והשלחה בחשבון אינו אלא על הבגדים שהנכנסים לו בחשבון ואם על הבגדים שיקנה לה אח"כ היה לו לומר ותטול כל בגדיה ויפרע לה ל"ל את בתם משלם ויחשבון ממון דבר שאינו ושמיא לה אלא בחשבון אלא על בגדים שהכניסה לה בחשבון ועוד שהם דברים שלא בתו לעולם ואין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ולא ראינו בשום תלמוד ופוסקים ז"ל והרמ"ם ז"ל מבלגם ואף"פ שקבל עליו בחרם הבו אלא בחרם להוסיף עליה שהרי אף המניין בשעת הנישואין מדיות אלא קנין בלל אלא מחמת השבועה והחרם שחייב לקיימם ואנו בתים להוסיף עליו אף דברים שלא בתו לעולם ואלהו שדברי שתלמנו יכולים לתקנות להעמיד על הדין ולפטרו משניהם החרם והשבועה עבדינן וכל שכן שלטון השטר יכול להתברר כמו שפתבתי ולעניין הטענה הראשית ג"כ נכונה ולטון השטר מוכיח כן שלא בבל שלא כשבועה להעתיקה והיה רוצה לנרש שהו יתחייב לנרש ולפרוש ולא יכניס בחשבון והכה הפרעון לה תלה אותו אלא בחייב הנרושין תבל בל שתין שם חייב הנרושין תין שם חייב פרעון וכל שיגרש מרצונו שלא בחייב לא יתחייב לתת כ"ת כפי הדין בלבד לה לפי השבועה לפי שהיני מושבע ועומד על דבר זה הוא מתברר כפי לשון השטר ותפי' היה תיפטר לבסוף בלשון השטר או שלא היה מתברר כך ונטען הוא שבך היתה כוונתו בתחן הוא שברי בשתתקה בה לחיובו תיבך מחייבו מחמת הדין אלא מחמת השבועה ותקדם ותחתם בתחן על עצמו בשתה תיש וכן בתב הרש"בא ז"ל בתשובה ורחיק לדבר מה שבתבו בפ' הנזהרים גדר בחרם ותמר לה נדרתי אלא בחרמו של יש בקרקע ותמר לה נדרתי אלא בקרקעות אלים שתר הרי עניני קרקע ותמר לה נדרתי אלא בעבד שהשתתי לי להיות נודר בו קונם אשתי נהניה לי ותמר לה נדרתי אלא מחמת הרחשונה שברשתי כולן תין נשתלין לחכם ואם נשתלו עושין אותם ותחמירין עליהם דברי ר' תיר וחכמים תומרים פותחין להן בתח ממקום אחר ומלמדין אותן אלא יבתבו קלות דשם בגדרים ובריש רב יהודה בגמ' ה"ת שקתבתי תין נשתלין לחכם הוא לומה דאין נרינין שתלה לחכם אלא מותרין בלא שום שתלה בדתתי בתלמיד חכם אבל בעם החרן עושין אותו וכו' ובנדון הזה אפי' בעם החרן תין תחמירין עליו לי' שלא החמירו אלא בנודר בדבר שתטעותו שהוא תוסר עצמו בו והוא מורש בעינן שתינו בדר בלל בנודר בחרם שטטעותו שהוא חרם ממש והוא מפרשו שהוא חרמו של יש שתין כמן נדר בלל ואם בתנו להקל עליו בעם החרן ינהג קלות דשם בגדרים ולביך אמר ר' תיר שתחת רין עליו וחכמים תומרים סיפתתו לו פתח ממקום אחר אבל בנדון הזה שתין שם לשון שטטעטו שתי לשונות אחת לחומרת ואחת לקולא תין נריך לת פתח ולא עוגם והרי הוא נאמן לומר לת נדרתי אלא כשהרצם להעמיקם ואתתיב לגרש אבל כשתני רוצה לגרשה מרנוני מחמת שנאה או מחמת טענם שתינם יולדת נאמן הוא כך נראה לי והשם ישלנו מתגיות :

עוד שאלת קיט

נכו' שהחרימו לומן וכתוב זומן רבו להתירו אם רשתי בכך או לא וכתבת כי מתלוקת היא בין רש"י ור"ת אחרי' אם יכולים להתירו או לא :

תשובה המחלוקת תינה אלא אם אחר עבור הומן נריך היתר או לת שקנת תומרים שתפי' אחר הומן נריך היתר ורוצים להוכיח תותם מהסיתם דבפ"ק דנדרים דכל דבר שנאסר בומנין נריך מנין אחר להתירו מדאמר ליה רחמנא למשה לך אמור להם שובו לכם לאהליכם שמע אלא היתר לת היו יכולין לשוב לאהליהם ובעלו התוספות כתבו בשם רש"י ז"ל שתין מכאן רמיה אלפי אלא קבע להם הב"ח מן לפיך הוגדרו להיתר אחר קבע זמן בתלוש הומן תין נריך היתר אלא נרע מנדר לומן שבעבור הומן תין נריך היתר כדאיתא בפ' קונם יין ואלא תגריכו אתם שאלה לחכם אלא באומר היום נזרה אטו תומר יום אחר וכן כתב הרמ"ם ז"ל וכ' אבל נדרים אבל בשאר ואפי תין נריך שאלה בתשלום הומן ודעת הרשב"א ז"ל בתשובה בדעת רש"י ז"ל אבל אם היה הוא לומן ורוצים להתירו בתוך הומן כוה לת דבר רש"י ז"ל בלל ו"ת דאתי מי שת עזה אבל הרמ"ם ז"ל כתב בתשובה שיכולין להתירו בהיא דאמרינן בשלמא בל הנודרין על דעת בעלה היא נודרת וכן דעת הקהל מתחלה להתירו בל זמן שירצו אלא ב"ב התנו שלא להתירו ע"כ דברי ז"ל ומבתן אתה למד שיכולין היו להתירו וינתו דברינו בהיתר :

עוד שאלת קך

בודק שבדק בהתם ומתר טריפה והלך לביתו ובא אחר ובדקה ולא מצא אם מרכא אם היא אסורה או לתו :

תשובה עד אחד נאמן הוא במיסורין כדתיתת בפ"ק דניטין ובפ' הניזקין ובפ' האשה רבה וכ' תומר בקדושין ובכריתות כ"ב אתר לי ולמדתו אתה מדבתיב ונשתה ונקה הבקר וזבחת מבקרך וכן בירושלמי בפסבת בלטים תמרו שתם לי אתה תומר לי אם לי אתה לא תומרים מדבתיב וספרה לה לעצמה אלמא עד אתד נאמן בבל לי סורין ק"ו

מחשה כן כתב הרמ"ן ז"ל בתורתו בפ"ק דחולין ואיתמה מזה בס"ק לעיל
וכן המריך הרש בת ז"ל בתשובתו בס' המשה וכתב להשם ז"ל בס' במקרין
שהם להמיר הוא נימן כ"ם לחסור וכן כתב מהרי מירנו הרש"ן
ז"ל בהל' בדיקה עלו שהוא ספר יבין שמועה ומיהו דוקא בלא הבחשה
אבל בהבקשה חיכו נחמן וכמלת הוא מלו מחר הבדוקה שלא כסדרן היתה
ואחר מבקשיהו ואחר כסדרן היתה הירנו מעמידין בשם הגאונים ומשחטה
בחוקת היתר עומדת וכן כתב מהרי מירנו הרש"ן ז"ל בתשובה לאב"
ר' מיימון מאחר ע"י ובכלות בדיקה שלו אבל כיון שהבודק אמר
טרפה ומספרכת היתה לשמן כלם והריאה היתה לשמן הלב והריאה
היתה בנוף כשהיא וכפים אחר אחר יהו ולא מצא פתיחה מין כאן הבחשה
שכ החתיכן לא היה ידוע כשעת בדיקה שהבחינו שם היתה שם סרכת אלא
שהם שכפנים אל"כ את ידו ולא מצאה אנו אומרי' שמא עם שלוק ידו
נתכסה הסרכה דומה לאה שאמרו בפ"ק דעירב נבי קופה שנשתמשו בה
טרפות כוות זו ומצא בה שהן כוות אחרת אינה עם שלוק זה נפל
וכפ' תירוצא נמי אמרו לו לר' יהודה אלמלא הוה בעינים לה בין השעות
בפ' אחד עבדו שמא עם שלוק ידיה הוחה אלמלא לה היכא דלית
לן למימי אחת עם שלוק ידיה ורבי ברבי אמי דרבי אמי דרבי אלעזר
ואע"פ שלאמרו שמא שכאנו בשם אחי ברי ועקב ז"ל לתביה שסרכה וחס
אחתה הבהה נאחתה ובכדון הוה ב"כ בשעות זה ידו נאחתה
הבשמה ונאחתה הסרכה חין לשפטרים מפני מה אחר שבודק הראשון
עשה אם שרחו לעשות ולא נאחתה ואחרים שוב אין לו להכשירה מטעם
זה שאם כן בא ואמר שוב הראשון הבדיקה ולא נבדקה נכונה אחר
להכשירה ואם לא נבדקה נכון אחר אין להקל סוף סוף בשם שאין
אחריך לה אחה ולא אלא הכתיים כך הוא שאם אחרים לה שיש שם
שכיון שהבדיקה הראשון ידו אחר שעשה אם שרחו לעשות ואסרה אין למאחר
טבדיקי להכשירה כך נראה לי:

עד שאלת קבא

ראובן גרש אשתו ונשן עליה שטלה מטלו a

מטלטלין והיה טענה אלא היו דברים מעולם ובשביעה ועתה טוענ כי
יש לו עדים שאם בראשונה ורוצה להביא על כל מי שיודע לו עדות
שכיון להכשיר:

תשובה אע"פ שנשבעה אם כאו עדים בטל קול את שלו
דאמרי בפ' הגוזל קמא אמר רב הונא אמר רב מנא
לי בירך והלא אומר אין כידי כלום ונשבע ואחר כך
באו עדים שטר שנאמר ולקח בעליו ולא שלם כיון שקבלו בעלי שבועה
אין מקבלים ממון ואחרי שאם לימר ליה רמי בר אמי לרב נחמן מכדי
דהב לא סביר לך מטבעי בשוק מדרב לימה לך אחר ליה לפרושי דרב בעלמא
והא רב קרא קאמר ודוקא לכל שנשבעין שבתורה נשבעין ולא מלמען הוא
דאחת שנאמר ולקח בעליו ולא ישלם מי שעליו בעלם הוא נשבע ופסקי
רבוותא הלכתא כרב נחמן וכן פסק הריטב"א ז"ל והרמב"ם ז"ל ומיהו לענין
בעלת החרם שכותבו ויעידו יש לעיין מיד יטילו חרם זה שאם יאמרו כל מי
שיעיד שראה מטלטלי פלוני ביד פלוני ותחויק ויגיע כנגדי לא
שתקנון כלום בפ' כל הנשבעין ושנאמר ש"ז תשבו לדבר הוא כמו שנתבאר
בשובה לרבינו חיי ז"ל שכתב בה זה לשונו והוו יודעים שיש אלו
שכותבין דעלין ליתן רשות לכל מי שיבא ויאמר כתבו לי פתקא ותנו
לי רשות להחרים בנכור אלא לוקחנו שאומרים לו אם אתה תובע ממש
ידוע הרי הדין ביניכם ואם לאו מסור אתה בכיתך דין על נוליך נקלל
מותם ברבוך אבל יתומים שכאו בטענה הם אז שטרי פוס ואמרו
אין אנו יודעים אבל מי יש למוריענו כלום ביתכין לו פתקא דלוטה ע"ב
וכתובה היא בספר העשור בשאר כתבות אבל ירחה שבגדין הוא יכול
הוא להשבע העדים והחרים על כל מי שרוצה נכסיו ומטלטלי בידו
אחר שבא ויעיד ולא יוכיר מי שרצה נכסיו בידו פלוני או פלונית כי זה
יהיה בושת וכלמה לנשבע שיוכיר שמות כ"א כיצד אבל בשאם כאו
שכתבתי אין בדבר בית מיחוש וכן כתוב בספר התמים כסי' ט' וכשהרמ"ם
ז"ל שאתם יכול להחרים שכל מי שידע לו זכות בשטר או בעדים שיראנו
לגיין ואם אין בידה כלום מיכה עוקת בכלום ואם יש בידה כלום חייבת
הוא להחזיר ורחוק ליסורי על שנשבעת כמיסור מיכו אם קודם שהשביעה
אמר לבעל יש לך עדים ואתן שאם טענתיו ואחר שאין לו עדים
והשביעה אע"פ שבאו עדים אח"כ אינו סותר את הדין
כדאיתא בפ' שנהדרין בפ' היכי ממונות ובגיל
להחמין כדין כזה:

עוד שאלת קכב

ראובן שם שטר לשמעון שקדם לאחר בשטר
עסוקה ובטל
בו כל קדושין
שקדמו לאחר אחרת זולתה גם בתוך בשטר הכוונ שמקדם עליו משמים
עלונית זקוקתו וגם בתוך בשטר הנ' שקבל עליו להמכל ולהשקוע לתורנו בן
כאשר הבוברת מה הדין בענייגים שו:

תשובה התנאי בשעת הנשואין לבטל הקדושין שקדם לאחר
אחרת וזלתה מיגו כלום שיון התנאי שם קודם למעשה
שהרי שורש ראחד מהשרשי מעשה התנאי וכל שו הבדבי'
הנכתבים בשטר הקוח הם מרבים הכל ויהיו לעניים שכך רוצות ולחומים
שכך שומעים וגם לחסור עליו משמים עלונית זקוקתו היגו ברוך לבן ויכול
הוא שיחסרנה עלי בפירוש בשטר כפי שמי שעדיין לא נשתעבד לה בעומאה
ולשאחרו הבדבים לחסור בקנית משמים היא בשעתו שהוא משתעבד לה
מן התורה יהיו לו לבטל ולזלתה כשאומר קונם שאם אחת נהנית לי אחכל
בשאותה הנאת השמיעד עלי אסור כיון שאסר הנאתה עליו הין מחכילין
לו לאחם דבר האסור לו וכן מתברר במס' נדרים ובמס' כתובות ואם
התנאי הוא שקדושי שניה לא יהיו כלום הין קדושי שניה מתבטלין בתנאי
כזה ובשטר התנאי לזון אחת בכך רוצה לומר לחורנו בך אשתו קידשתי
מקודשי לזמן לפי קבלתו לכי אלא שכתב שקבל לזון ולפרנס אח להחכילה
ולהשקותו שכשאשתע להחכילו הוא שזון מזונית לתוך פיו כדאחמרי' וגזרו
להחכילו בשבי ידיו וכחולין לוכל מאחת שאכיל בריך נטילת ידים ואשקיהו
הוא הנותן מזון לתוך פיו ויש כאשתע להאכיל ג"כ שיקנה לו מזונית
ויכנים לו כדאמרי' בקדושין נבי כבוד אב ואם מאכיל ומשקה וקשבעים
לזו מכל מי שכל בן זו שכל אב ואי מאכיל הוא שכל מאכיל לא אטריך
למכתי שכי ואע"ג דאשכח נמי דאשתע שיאכלנו משלו כיון דאשתע שכי
ואשתע שכי יד בעל השטר על האחחתון כדאי כ"פ נט פשוט ואם כח להאכילו
משלו שיש חייב לאכל לריך שישתעבד עצמו ונכסיו לזה כנ"ל:

מענין קכג

בן בורינאר עם בן בוכם שכתב
בן בורינאר שטר הרשאה ונתן
רשות למחול ולכפר ונטען עמהם
מחל שהיה בן בוכם חון לעיר עשה
כדבוכי מסר מודעה בכלי ערכאותיהם:

דבר זה כיון שהוא ברור שהיה במקום שלח ויכל לכתוב את
מודעו אם הרשה לשלוחו לעשות שרה ומשולם יכול לחזור
לפי שכל מתנה שיעשית בחוץ הניתנה בשלח היא אע"פ
שלח מסר מודעה וכן כתב חדושי ריקוי הרב ר' יונה הרי"ף והרשב"ם ז"ל וכן
כתב בעל התמים ז"ל וכל מחולה מתנה היא וכ"כ הרמב"ם ז"ל וכ"ש אם
מסר מודעה שהרבה יותר ברור ואע"ג שמודעה היא בערכאותיהם
כשרה היא ואף לשבחת הפוסל שטר מודעה בעולה בערכאותיהם בדין
הוא מכשיר כיון שיש היכר בקנת החותם ע"כ ל"ש שהשליח שעשה הלילה שכשל
מקנת החותם ומהל השטר אע"פ שהרי שהו שכל על כך אינו כלום:

עוד שאלת קכד

ראובן שיש לו חוב
בשטר על שמעון
יוש לו שכשלם ומן
החוב ויתה מחמשה
ול' שנים ועשה כח ראובן לחבוע משמעון ושמעון מודה שלח ערע
כלום מהחוב הם אבל אמר שיש לו משכון וראובן כפר במשכון ואמר
שאין בידו כלום ולא המתין ומן זה על שמעון מלח מפני שהיה שמעון עני
ועכשו שהשניע ידו של שמעון הוא חובע את חובו ממנו מה הדין נותן בזה:

תשובה

החוב עבדה אפי' לאחר כמה שנים וכל שכן אם הוא
בשטר שלא אמרו הכני הזכרה לאחר הב"ה שנה שלא
בכתובה ובחוספת מעלינו בנמ' ושאסיקנא הלכתא
לחוספת בעקר ואף כזו בפקון הבוותא ז"ל דדוקא חוספת אבל גדולה
חוב הוא ואף בכתובה וחוספת לא אמרו אלא בשאין שטר בתובה יוצא
מתחת יד הכותבו ובוותא ז"ל דאחוב יצאן אח"פ שבא שמלוה
לתבלית שטוני נוכח לוחו אבל הגביהו הוה בגיהו הוה עיון ובדיקה
ובנבדק הוה אין צריך עיון ובדיקה שהרי הלוה
היה עכי המלוה עמיר ועוד שהרי הוא
מודה שהחוב הוא בידו עדיין שלא שמסר
לו משכון הילך ישבע המלוה ויטול:

עוד שאלת קכה

הנשבע לומן קצב ויקיים שבועתו עד שנשלם הומן אפר קצב אם צריך תח כך שאלה לחכם על שבועתו אפר נשבע תו לא ועוד הנשבע שלא וקנם לפ"ה הכ תם הוא כשנשבע לבטל את המנוה ולוקה וכשכם תו תינו כשנשבע לבטל את המנוה ואינ לקיים שבועתו :

תשובה

הנשבע לומן קצוב תין צריך שאלה לחכם אלא ת"ק אמר יום זה לעכב צריך שאלה לחכם כדאית בפרק קונם יין ובתוך הומן יכול הוא לישאל : והנשבע שלא וכשם לפ"ה תינו נשבע לבטל את המנוה אחד שלוקה מנוה לאורית' ותנ הריבול הוא להתפלל בשעה שהצבור מתפללין כדאי' בברכות :

עוד שאלת קכו

ספר תור' שהיריע' תל' תוריעותיו מדף תתת דבק תותה הסופר

בדבק טוב עם שני דפין תחרים עד שלא ניכר תותו הסיכוך אלא למו שתעיין היותר עיון דק תמו תם נגיעכו על תוקתו ותוא כשר תו צריך להפריד תותו דיבוק ולתפור תותו בגידין כמו שהוא ס"ת תו צריך להתלוש תותה ולעשות יריעה בת שלש דפין :

תשובה

הסופר הזה בשעת טעה התחת שדבקו בדבק ולא תערו בגידין דתע"ב דהוי פלונתא אם אן תן הגולין דברי' תתם ספר שעפרו בחוטי פשתן פליגי בה ר' יהודה ור' בחמיה אד אמר בשר ודד אמר פסול לע"ד פסול דכתיב למען תהיה תורת' בפיך ואיתקש כל התורה כלה לתפלין תם תפילין תלכה למשה מסיני לתופרן בגידין תף כל לתורת בגידין ותיבך בי איתקש למותר בפיך להלכותיו ולא איתקש כלותר למותר בפיך הייט לפכין עורות שאין כותבין אלא על עור בהמה טהורה כדאי' בפ"ב דשבת ובפ' שתוצא תרגים והלכותיו הייט תפילתו תפי' בה אמרי בפ"ק דמגלה אתר ר' אלעזר אמר ר' חנא בר גוריא אמר ר' מגלה נקרעת אנרעת אם אין כשיל נקרעת אבר אם אין תבדה בחוטי פשתן פסולה ונקרעת אנרעת אם אין כשיל בה ג' חוטי גידין כשרה ואין לבטל הדין לחלוק ולומר דוקא חוטי פשתן אבל לדבק בדבק השרף הרי תכן בפ"ק דמגלה אין בין ספרים ותפילין ומזוזות אלא שספרים נכתבין בכל לשון וכו' ואמרי' עלה בגמ' מה לעשה לתפרן בגידין ולמשמ"ה אם כיצים זה וזה שוים אלמא בשם שתפילין אם לא תפרן בגידין פסולים שמע"פ אלא תפרן בחוטי פשתן וחוטי פשתן לא דוקא אלא אבל בדבק פסול דתפירת גידין תוכח היא בספרים בשם שהיא תוכח בתפילין וכן במבו המפרשים בשם מכות בפ' וזו הן הגולין וכן הם דברי הר"ת ז"ל בפ"ט מק"ס זה לשונו כשתופרין יריעות אין תופרין אותן אלא בגידין של בהמה טו חיה טהורה ואפי' מנקלות וטרפות שלהן כדרך שתופרין תפילין ודבר זה הלכה למשה מסיני ולפיכך אם תפרן אלא בגידין או בחוטי בהמה טהורה פסול עד שיתירה ויתפור בהלכה בפ"ל ומה שהקשו תוספות בשם כרושלמי דאלה כתפי תרים ק"ל בהלכותיו שוף הלכות ס"ת דובקים בדבק וטולין בקנלת בתוך בספר התרומה הזה מיהו בספר תורה שנקרע תדף מעצמו ודובקו מבחון במטלית אחל לדבק שתי יריעות בתחת בדבק לא ובדבק להחריך רחייה לוט ופטעות פסוקים בו שתי טעיות לפי שעשה שתי יריעות כל אחת פחות מהלשה דפין שהרחת היא משתי לפין והאחרת תדף אחת ובפ' הקומן דבר תמרינן עושה תדם יריעה אחת ג' דפין עד ח' דפין אחת מבחון ואחת על כן לא יעשה וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפ"ט מיז עושין ויריעה אחת מג' דפין ומיהו נראה שיה דיקא למעוה הוא וכן משמע מדברי רש"י ז"ל שנתב בפ' הקומן עלה דהניח דאין עושין יריעה ופ' אחת אז לשונו שאסור בריעות יפין בה כשמין בה יותר מדאי היולך לא יעשה ואעפ"כ אלא יהו התפרים מקורבים יותר מדאי ולא תרוכות אלא להרחיק יותר מדאי ע"כ ומדקתם שהתפרים של אחורי יריעות יפין בה וכו' נראה דמשום זה אסור יהא ולא לעיב וכ"כ בשל התרומה בשם ר"ת ז"ל דאותו לעכב וכן נראה מדברי הרמב"ם ז"ל שלא כתב בזה פסול בשם שכתב בשם לא תפרו בגידין וכן נראה מלשון ספר עורה דעה ומפ לישנא דנמ' דכי משמע דאחר פחות מכאן ויותר על כן לא יעשה ולא קאמר ואם יעשה פסול אלמא למעוה קאמר ולא לעכובא הילכך יפסיקו יריעות אבן מדובקות בדבק ויתפרום בגידין ובפר הדבר :

עוד שאלת קכו

עוד שאלת קכז

יתונ' שהעיד להם לחכי' ספר אחד וטענו שכתבוסם בפקר בעל' מיתתו אים לו תוב על הספר בהות כ"ה דיעים שעשקל תרבעים זו בפנקיד ובעל כמכתן טוען שסכום המעות כך הוא תינם אלא ממשקל אחד זו בפנקיד :

תשובה

בספר הזה תינו מהדברים בעשויים להשתיל ולהסכיר כולכך אם יש עדים שנאמר כיד פמיתת בתורת אשכון ויש עדים שהוא עמה ביד פיתומים ושבע בעל אשכון אין המעות שבלוחו אלא ממשקל אחד ויברע כמו שאמר ויכאל אשכונו בין שיהיו פיתומים קטנים או גדולים שכל שים עדים ורמיה נוטל את שלו בדאי' בפ' תיהו נשך ובפ' הבותב ובפ' תוקם ובפ' כל הבשבעין ואם אין שם עדים ורואים אם הימומים גדולים ישבעו שבך נוה להם מוריסם שהמעות היו ממשקל מ' זוז ושילו אים אם קטנים ואין בעל המשכון אה שהוא מודה והשתר והיה מונח ביד שנים כאחד עד שיגדלו הימומים וישבעו שלא פקד להם תכיסם שהספר הזה הוא פקדון בידו ושלא נאה שהיו ממשכון אלא כאילו בעל המשכון ויטילו הספר שיד לוחו שנים וכ"כ הרב בעל חסן משפט בסי' ע"ג ובזקא אם הספר שוה בפני לוחן מעות ואם אין הספר שוה כל כך לא יתן בעל המשכון שלא בפגד שוה בלבד אחרי אפר יבבע בעל המשכון שהיו חיב יותר מבן וכ"כ הרב בעל החסן בסי' קמ"ט. ואני תומר שאין בעל המשכון חייב אלא שבועת היסת ואין עליו שלא אים אומר שבועה שלא בפגד אים שאם לפי שהיה בעונת שאם לפי שאין הפרפים והעיים שכך הוא חייבי לתביהם והו לפי מה שכתב בסי' ע"ד בשם הגיהו החיי נאות ז"ל ובשם הרמב"ן ז"ל שכתב בפ' ח' וכפ"ל מה שעשן שכתב שמ' אפי' לי הוא טענת ספק בעזר אף משבועת היסת ואין עליו שלא אים אים בתקנת הגאונים ז"ל :

עוד שאלת קכח

ר' שמואל בן פנחס היה לו אחר ח' ומשכן אחד בידו ר' שלמה בן ללוש והצ' אחן לעיר ולא אב עזוב לביתו ונשתרה אשתו למגה אלמנות חיות ולר' שמואל אבי היה לו בן ושמו יהודה וברחותו כי לא נודע מה היה לאחיו חור ומשכן אחי האחר בידי ר' משה בן עזרי אמ"כ חור יהודה אבי והחליף המשכונים שהיתה בידי ר' שלמה לר' אברהם בן מלחסה ואחר ימים אלה יהודה הנו אלו אחר יחות בו ובא ר' אברהם ותבע אותו חזר יהודה המכר ואחר האחי הנ' לר' יוסף זמרון וקודם שנכתב שטר האחרית קיימה אים האחרית ונפטר הבן ואחר הבן המכר ואכר אחי ליוסף וקיימה אמו שטר האחרית ונפטר הבן וקיים בן הבת והאם תובעת אותם מהשכון אלא קיימה האחרית אלא אחר מרחמנותה על בנה אלא תסרף מיתתו ושתעת אלו קיימה האחרית אלא מרחמנותה על בנה אלא תסרף דעתו זאת המיבן אלי משפלתך :

תשובה

עניים אכולבלים אלי רוצה בראשן תחלה בתה שהחליף הבן האשכונא שאשכן אחיו בתחלה ביד ר' שלמה בן ללוש והאחרית ביד ר' אברהם בן אלחסה נעשה זה שלא בפרע הלכה ולא על פי הדין לפי שהיה לו לר' שלמה לבה נכ"ל וה"כ יאיכוהו כידו או יאשכונו ביד אחר לפי שהבית דין יש להם רשות למכור כיון שלא היה שם וכל שכן שלא יקנעו אם אי אם אח וכן היא הסכמת הגאונים ז"ל והרמ"ם ז"ל וכל האחרונים ז"ל גם כן יש להם רשות למשכן כמו שכתב הר"ם ז"ל בתשובה אר שר' שלמה יאכור שטר שעבודו לאחר ויאמר לו הבה אותו וכל שאבחתי אלית ביה בדאיתיה בפ' הספינה אבל זה הבן לא היה לו רשות לא למכור ולא למשכן כיון שלא נאבדה מיתת אבין כדאיתא בפ' המקבל וכן כתב הרמב"ם ז"ל וגם זה הבן לא היה לו אחר בחי אחי האחר זה לפי שאבין משכון קודם נאתו מן הסיר על כן כל מה שעשה הבן היה בחי עשה שלא כהוגן גם המכירה שעשה אחר כן לר' יוסף זמרון שלא כהוגן בעשת ולא רואי שנעשה סוס דבר בכל מה שעבר על פי ההלכה ולא בשורת הדין ועל כן היה ראוי שהמשכונה שאמשכנה ביד ר' אברהם ואפל פירותיה שיהיו כל הפירות שאכל אדם אם בל לא משכנו לו ועוד שהמשכון הראשון לא מכר לו שטר אחיו ולא כתב לו קבה אחיו וכל שעברת דאית ביה ועוד שאפי' כתב לו כך לא היה לו לאכול פירות אלא קודם שנעלם הזמן של הראשון אבל אחר שנעלם זמן המשכונה אסור לאכול פירות וכן בעוד בחדושי הרמ"ן ז"ל בפ' תיהו כשך יוסף שהמשכון הראשון לא היה לו לאכול כ"א הפני דמה מכר לו הראשון לפני כל אלות שים לו ולא עדיף מנברח דאחי מחמתיה

והכא

והכי מוכח בפ"ק דמשנתן וכמ"ש המפקיד וחזר לגבות לו' חבריהם מחצה דמי הפירות שחכל מכל חד מר' תלמידים נמצא בכר חוכו והשם נחת להוכיח מידו מני תמר לה זיל חייתי רחים דבעלינך קיים ותחזיר לך ירות שמכלתו וכן כתבו המפרשים ז"ל על כל כיוצא בזה בפ' המדיר וכפ' חלו פרטות בני מתנתא כעובי בית הסוסות וכלו נדון"ל בדין כל המוצא מחבירו עליו הרחוק והמעות שמשכן בפס ר' תברהם חלו ברשותם בתנם לכן כתורת הלוחה היה לו להפסידם מכל כיון שלא נתנם בחוב הסכת שמשכן חני החנר קיר ר' שלמה והכן לח היה מכוון לפרוע חוב חביו לפי שוה הכן נתברהר מיתת חביו ותנחנו לח תמרנו שלח מכוח על היתומים לפרוע חובות חביהם חת חינו יתום ועוד שלח תמרו מכוח על היתומים יפו' חלח כשהיו לפס נכסים כדחיתת בפ' שוה היתומים בערכין וכן כתבו המפרשים ז"ל בפ' הכותב ושלח דמיח לפקיע קפיעת לחרינת דחקרינן בפ' מי שהיה נשוי חשתח נמי בשהיה תביון מחלטלין היח וכן פר"ש ז"ל וכן כתבו המפרשים ז"ל בפ' הכותב ועוד שכיון שהיח קיימת בשבת ובחכונת קבל המעות ר' חבהם חין לה עליו טענת פירות חלח קרנים של יהודה חין להם שום זכות על ר' חבהם ממה נפשך לשם תמרת שהרי קיים לחבה במקום חב קיימי וחם לחבים וכות כ"ם שם שתין לשם זכות

ולענין המציאה שנעשית לר' יוסף ומרון חע"פ שנעשית שלח בפתן ג"כ שהיה לו לעשותה בב"ד ומכל מקום כיון שהיכ קיימת שוב חין לה שום זכות שהיה לח היה זכותה חלח במותר דמי המכונה לפי שחת המפרים ג"כ נעשית פחות המשלושה פרישות שעשה הסבוב והות מוכל הפירות עתה בהיפך ממה שהיה בשעת הפקת שהרי הוה"ל כמו יורשו והות מכר ותם עליין הות קיים החסה מוכרת למוכותים וה"ל פ"ע שבמכרה למוכותים בריבוי לב"ד הליוכות בדחיתת בפ' חלו מציחות זהו חלו מכרה היה בלח כלום וכשיכת הבעל ויערער נדין בדבר ע"כ חין לפס שום זכות בו ותה שכותבת שמשמש שמת תטרף דעתו של בנך עשתה זה מינו כלום שתין זה תוכם כלל וחת"ל מכרה מודעת חינה מודעת שתם רחתה על בנה חינו תוכם ומרחמנותה נמרה ומלקה חו נמרה ותכרה ולח תניכו בתה רוח חלח בחסה לבעלה ולח בכל ענין חלח בקנה מן החים וה"ת מן החסה חבל קנה מן החסה וחוזר וקנה מן החים חינה יכולה לומר בתה רוח עשיתי לבעלי וכן היח בפ' בתיקון וגפ' חוקת ותתנה הרמ"ם ז"ל בהלכות מלוות בפרק י"ו תס לוחרת הבן חין לפס שום זכות ממה בפשה כתו שכתבתי:

והענין תנן שחור שחתר שעשען שבן בראשת ר' משה ג"כ נר' שם הבן היה סומד על שלחן חבין עד שיגדל ונו שעיר חו לח שתם היה סומד על שלחן חבין חת לבן חוקה הוה לו רשות לח למכור ולח למשכן והחזרת חרעת והדרי היה לפי שהשטה סותת יש לפ מוכות בין כתי כשלה בין לחתר מותו יכן שם החלן הסבת חו חוכחת מוכות היתה מנכסיו וכלל גדול בדין כל הינה דהדתן חרעת הדרי פירי וכני חיתת בפ' חוקת חבל חם הבן הוה לח היה סומד על שלחן חבין יש לו חוקה שתם שפיגיו שהבן חין לו חוקה בנכסי חבין שיגו כשהוח סומד על שולחנו חבל בשלגיו סומד על שולחנו יש לו חוקה וכן נתפרש בגמ' בפ' חוקת וכן כתב הרמ"ם ז"ל וכיון שגו הוה כבד קיים והיה סוגן קניתים מחבי חו נתקה לן דמתנה וחבל שטרי הוה מסיחני ליה חנן נמי שטענן ליורש שהשה כתבים לבן חו דקה"ל בפ' לח יחסור ובחוקת דטוענין ליורש ומוחנים לנוקק וכן כתב הרמ"ם ז"ל וח"כ חין לשם ולח ליורשו הבן שום זכות בקני החנה חחר כך נראה ושפ יבלנו מבעיותו:

עוד שאלת קכט

שחול בן גודלים בנו של ר' מכלוף בן גודלים הדר עכשיו בעכלם טען כי הות קפקיד אצל יוסף בן דוד ב"ע שבעים לירות חדשים חסר שלשה זוזים וזמן חותם בתוך המרדעת ומפר עליהם וכי יש לו עדים בדבר בפני מי נתנם לו ובפני מי תפרם במרדעת חוא יוסף שלגיבו שולים בדרך וח"ב את קדים שבעת לפניהם וכשהיה הבעה היו הדוים חתרו שהמרדעת לח נגע קדם לה ושכשו טוען שחו יוסף הנוכר כי לחתנת בתוך המרדע' בדבר בפסו של שחול הנוכר שהיה שולח לחבין ושחלת מה הדין כוה:

תשובה חם שחול הנכר יש לו עדים תוך מפר גדול וה ניח יוסף בטפר חוסף הנזכר תפרו בתוך המרדעת ויש עדים שלח בוו המרדעת חין מחזו כמות שלח שלום

רחוקין היה נתכב **עוד שאלת קל** תגד המלכות והיה רוצה להבדיל מת נכסיהן וחסבו הבדית קנת ספרים תפורים בתוך קופת חחת לבית שמטון והוא לח היה בבית ולמת ערב נכנסו הבותה מבת שם ספרים שהל עליהם לחגש ביתו מה עשתה של ספרים חלו בבחן חמרו לו בלנית חשת שלנו שבחתם סבר וחמר לה למה הבמת לי בספרים לחייב חת רחמו למלך וכל דבר לח יפחד מן המלך חמרה לו כיון שחיבך רוצה להניחם חלבך סולכם לבית גו שלחי מיל כולכם לבית הסופר הע"י ועשה הסופר הגו טוען שיש לו בית בחסה ויבל בעלה פעות ורובה לתעות הספרים בפעותיו והחסה הבעלה כשרחו כך רוצה לעורר מדנים על שמעון וטוענים שלח ניתנו מ' מסה להולין הספרי' לבית הסופר ושהות היה נפקד ולח היה לו לבניהם בית לקחר ושחלה סורת הדין כוה:

תשובה חם טענת החסה ובעלה חמת ויבולה להתדרך בעדים חו שהות מוחה בכך חייב שמעון לשלם כל מה שויפית מפה הסופר מחר שהבעו שחינם חייבים לו בספרים חחרון כפ' כל הנם חין השטול השחי להשתול ולח פיעקר השחי להפקיד וכ"כ הרמ"ם ז"ל בפ' שחלה ופקדון וזה לפי' היה טוען הסופר שנגנבו חו שנחבדו שחלו נגנבו מיד שנפקד הוח' ושחי חמר ליה חת מהימנת לי בשבועה חיהך לח מיחזן לי בשבועה בדלית' בפ' המפקיד ובתב הרמ"ם ז"ל בפ' שחלה ופקדון ב"ש שהשבוה טוען שפם חייבים לו ולשלם שלח בספרים בידו היו הבעל ונתנו נשכופם שהרים חייבים לו בלום בדלית' בפ' כל הנשבעין ובפ"ק דשבועות" ושבעו שהספרים בהשתו וחם דברים שחינם עשויים להשתל ולהשביר לום הסופר לפי שהות נוח ונוהו יודע לקרות בספרי הקדש וום חינו לחברם בעשויים להשתל ולהשביר שפם דברים שעשוי חדש להשתל ולהשכירם שהרי הם חמרו שבכל לפי הלות בני חדש ולפי הסנסה וב"ם לדברי הלוזר שדברים העשויים להשתל ולהשביר שפם עשויים בשתיל כך' וכן כתב הרמב"ם ז"ל שהות נתנן בשבועתו שיש לו הנכדם מעות עד כדי דמיהם בדלית' בפ' מוקד נבי הבשו עוו דחכלי חולטה בהדדתא דחמרי' האם דאתנו עד כדי דמיהם וכתבה הרמב"ם ז"ל בפ' מוכן ושכשו טוען שחו יחלוק בהשבועה דחמרי' האם דאתנו עד שתביא עדים שהיה לו בידם ממון הבת רחוה ושול וכך רחוו לדון בין ישראל וגוי שבדיים לפניהם שהם תנו דוחים זכות כדיבה ליתחל דבים לפם פדיונו חם תב

עוד שאלת קלא

מי שיש לו חמץ במוכר וקודם הפסח מכר החמץ לנכרי ולא ידע אם הנכרי קנה החמץ אם לאו ועתה בא הנכרי ואומר שלא קנה החמץ ורוצה לחזור בו ולקחת החמץ לעצמו אם יכול לעשות כן או לא:

תשובה כיון שהנכרי אומר שלא קנה החמץ ורוצה לחזור בו ולקחת החמץ לעצמו אם יכול לעשות כן או לא הרי החמץ שלך במתנה אם הוא עומד עליו בבל ירחה ובל ימצא ואם אפשר כיון שגוי מכירו לשהיה מכירו וכן בישראל שהרשין חמצו מעל גבי אם אי אפשר כיון שגוי מכירו לשהיה מכירו:

עוד שאלת קלב

בפוסקות דפסחים כ"ב שניהו ישראל הנו שהיו בתוך הפסח ונתפרסם והיה ממן כיון שישראל הרי זה מוכרו לנכרי וכשעבר הפסח ולקחו ממנו מחר הפסח ובלבד שיתנו לו במתנה גמורה וכן כתב הרמב"ם ז"ל כב"ד מהלכות תמן ומצה וכן כתב כספר תורת חיים מסתברים על כן אם לא הערים תותר ואם הרי הוא עומד עליו בבל ירחה ובל ימצא ואין הפרש בין מכירו לעכו"ם מכירו אם אין הערמה נכירת:

הרשב"ש

עוד שאלת קלב

מי שיש לו חמץ בביתו חבות בדיניהם לגוים לתם בדיניהם ואומרים לו כך בדיניהם כדתי בב' הגוזל ומקיל וכ"ש אם הסוחר חלם ולא ישמע אינו ודין תקפה ויטלטם כחוקי מ"כ הטלין החוקהו ואומרי לו העמדת סברים כיד תקף ממנו שלא תוכל לדון עמו וטענה זו טענה חזקה היא והכיחה רבותי ז"ל בפ' המניח דאמרינן התם מני חמה ל"ה מוקמת ליהודה בריה דמתן לה יכילנא לאסתעויי היינו כהדיא ואם הוא מתלו החנוסים אז מכניהם שרתוי לדון להם כדיננו דחייבים תכתבו להבריח על מכידתם דלמא נפיק מיניה זרעא המעלי כדתי בפ' חלו עוברים אנו מחייבים אותו שכופה ואומר שבועה כמי דעת הרמב"ם ז"ל היא כעין של תורה וכיון שהיא כעין של תורה והוא תשוד שהרי הם חשודי לעבור על כמה עבירות של תורה ולפרוק עולם וחלול שבת בנגד כולם וכל החשודים שנשבעים ונוטלים ואם ידו תקיפה ואין אנו יכולים לדון עליו כדין זה נמנע שהנפקד הרשעון אחד נגבוי של זה אחד אם יכול הם הסוחר הוה קבל עליו לדון בדיני ישראל דנשבע רשובן שלום חייב כלום לסוחר וחייב הסוחר להחזיר הספרים וכתורת הספרים ליד החוכן נפטר שמעון: וכל זה הוא אם לא נותנו שהשם להוליכם לסוחר אבל אם השם נותנו להוליכם לסוחר ומילוכים מותם לבתי ממכרים בחרנות אלו שנשים מחכירים הנכסים ומוליכים מותם לבתי ושרחל וגוים מפני שהוא הרי הוא כחלי הנפל בעמו נוח לו שוליכם לסוחר ויש הוכיחה לזה מסוף פ' הגוזל בחרה וניין שהרשות הנפל אז השם שהשם הוליכם אל מחרי כן כפר בהם הסוחר אז טען שיש לו עליהם מעות חין על השליח שום חיוב שהרי הרי"ף ז"ל כתב בהשוכה שהמוסר לחבירו שום חיוב שהרי הרי"ף ז"ל כתב בהשוכה שהמוסר מטבעות לסרסור להלוות עליו וכפר בהם השלוה שהם אמר לו שהם חייב הסרסור לשלם ולמדו המפרשים ז"ל מדבריו שהם אמר לו שהנהם חנל בלחי פטור הסרסור משלם וחף בדרשונה חלק הרי"ף ז"ל עליו בפ' המפקיד בחזוטו גבי כל לא ידענא פשיטתא היא חלא שהם אמרו לו למסרם לו בפני עדים והוא מסרם שלא בפני עדים והוא כופר בהם או מודה בהם ואינה רשוב שלא חלוה עדי מסירה העליח עדות ובדאמרי' בפ' הכותב דאי אמר ליה לא ממסיגנו לי חלא בפני עדים ואל ומסריגנו בלא עדים חייב ובכי היחנן בפ"ק דמציעת ומה שהחמיכו עדי מסירה נראה הוא דכל המטלטלין שהם ברשותו של אדם וכח אחר וטען שהם שלו וטען אחר שהם ברשותו שכן היה אכל אתה מכרתם לי אתה נאתם לי נאתן מנו שטענת מנו שהיה יכול לטעון לומר אתה מסרתם בידי אבל בחורתים לך וכל שים עדים שמסרם יכול לטעון שלא היו דברים מעולם שלא הפקדת אלי ואחר קניתים בידו בחורת פקדון ועדים שראו אותם עתה בידו אין כאן טענת מנו כלל אבל אם יש עדים בלבד שהמוכר מסרם לו בתורת פקדון יכול לטעון כבר בחורתים לך שהמפקיד אבל מכירו בעדים אין צריך להחזיר לו בעדים בדאי בפ' המוכר את הבית ובשטעות בפ' כל הנכסין ואן בשיש לו עדים שראו אותם בידו עתה מנו שיכול לטעון לא הפקדת אלי כלום הוא נאמן בכך שטעון שלא היו אבל אתה מכרתם לי או נתתם לי או אחר קניתים נאמן ובשיש עדים ורחה סוב אין לו סום טענה שהם יאמר לא הפקדת אלי כדי יש עדים שהפקיד אלי ואם יטען החזרתי לך כדי יש עדים שהם ברשותך בלבך כל היכא דאיכא עדים ורחה לא מהימן לומר קיימים או נאתם לו נאתם או שים לי כך וכך עליך לפי שלא נאמינוהו אלא מחזקת מנו ואכתי ליכא מנו ודינא דעדים ורחה מחזיר ב' חזקת ובפ' הכותב ובפ' מיכול נמך הוו פירושו של עדים ורחה ואם הם טוענים כנגד הטלית שלא נותנו אתה שהרי הטלית הוא ואם הם טוענים שהם נתנו לך אתה אומר לא נתתם לי או אחר קניתים ממך ובשים

עם היורם מבת שער מתנה שנכתב למעו׳ :

תשובה כהן הוה מין לו זכות בנכסי הוקנה מ׳ שמעיס ׳
מחחר מפני שכתוב בה מעיום ולמחר מי יודע וכפ״ק
דמגיעת ממרי׳ מיהו היה מחנת ברית שהיה כמחנת
שכיב מרע שכתוב בה מהיום ולמחר מיתת דלת זכי על למחר מיתת
וכן כתב הרמב״ם ז׳ל בסוף הלכות מתנה וכבדון הוה ככד מתנה הבת
קודם הזקנה ולא וכתב כלל :

והשני מחחת שהיה לה נחנם חלת לה לחכה וכפ המוכר את
הבית ממרינן דלו משמע לו ולא לבנו וכן כתב הרמב״ם ז׳ל
בהל׳ מעשרו בב׳ :

והשלישי מחחת שהכניסים החחרים אלו ואלו מחרים עמהו את החיסים
ושם דברי׳ שלח פתו לעולם כלחוכת בבחי דוכתי וכבר
פחרינו קוד המפרשים ז׳ל בפ׳ חע״פ בשם בעלות :

דין קלו יש מקומות נוהגין בפדיון בכוריהם שנותנין
נגיש כסף אז חלי וקד לכהן בלא שום שומת
ומברכין על פדיון הבן ושהחיינו ומכרכין על
כוס של יין ושל שכר וברלה שחקנו בחוסיס
ז׳ל שהיס מכס אבי בכן ויהכהן שלא ואחר יום מעשים מחזיר הכהן
מה שנחן לו ובקנת עקומות ממליחים הנכיה ממרקחת לו מכוחבות גסות
כדי שלא יחורינו ריקם :

ואני כשעמדתי על דעתי רחיתי כי בלו בה חוכח ושנוגת שכל ואין
בו מועיל שכהן לשעמים אין עדוי והברלות בלן לנטלה לפי
שכחחנה נריכה להיות מחנה גמורה ואם לא כחנה כחחנה
גמורה אינה בלום ולפעמים הבן הכהן חחור לו לקבלם ואם קבלם הוה
עובר על דברי הקבלה שחחם בדים בלוי ועל מה שכחוב בחורח ואת
קדשי בני ישרחל לא חחללו ולא חמוחו : ורחיתי לכחוב כאן הדברים
שרחו לסחוך עליהם על יסודי ההלכה מקור מים חיים ולא לחנוך בורות
נשברים חער לא יכילו המים ונהביח בקנת החבורים שלא נחבלר
שעחם ולעוכ יסוד שהלכה ואם שכחבו עליה גדולי האורים ז״ל :

תחלה כאשר שלחנתי בכחב הקליון ולבבם לא נכון עמו אבל נכון
נטוח שכהכין ואורנו לו וכן הבין כשהקבלנו דעחו היה
להחזירו לו אין בזה כלום ואין כאן פדיון כלל דאמרינן בבכורות דף י״ט
בכור ר׳ חניגא היה רגיל להוח שקיל ומהדר חויה להחזיר נבחת דהוה
קא חקיל ואחי קאיה אחר ליה לא נאחת ויהבת מידעם כיש עבדת הילכך
אין בנך בדוי בפי של חניגא היה בכן והיה רגיל שהיה
לוקח ומחזיר ובאוחה שניכו שם שהיה רוצה בהן לחת לו בשקלה דשקלי
ואחו כאים נחן לו פדיון בני על סחך שיחזירנו לו ומכיח קולך ובא לגבי ר׳
סניגא כדי שירחנו ויחזיר לו ור׳ חניגא הכיון ואחר לו לא נחבת בלבך
לחת ס׳ סלעים ולא נחחם מחנה גמורה אלא כדי שיחזירם לך
כיש עבדת כלומר הכר רע עשית שלא בחסה במחנה גמורה סילכך אין
בנך בדוי וכחב בה רש״י ז׳ל שחי לטומחת האחד שאחה מחזירם לך אין בנך
בדוי אחה אין לא מחזירם לך אין בנך בדוי ובראה דהכי שחי לטומחת
הוה לפי שהברחת דלמחי דנורסין סילכך אין בנך בדוי משמע דהכי אם מחזירם
אין בנו בדוי ולמחי דנרסי סילה ואין בנך בדוי דוקא כשהחזירם לו אין
בנו בדוי כ״ל ׳ וחבי בדבר נרור שכל שלא נחנם לו במחנה גמורה
אלא על סמך שיחזירם לו אין הכהן בדוי ואין הקרים בין שם הלטומת
אלא שלא נחנה אם החזירם לו אין הכהן בדוי ולשעבר כחבת אחי לא
החזירם אין הכהן בדוי כ״ם אם החזירם ואחיכי זקני הרמ״ן ז׳ל בפרק
בכל כבורות שנו בלישנא בחרת שבר בשב ויוק לעולם ואח נמי לא מבדר
אין בנו בדוי כיון דלא נמר וייהב וכן בלבחא שב ל׳ : ובחרא בם ז׳ל בפ
י״ם מכל בכורים כחב ז׳ל אם רנה הכהן להחזיר לו הפדיון מחזיר לו ולא
יחן לו הוא ובעמו שחזיר ואם עשה כן וכחזיר לו אין בנו בדוי על שנעשה
כלבו ליחן לו מחחה גמורה ואם רנה אכהן לכחזיר אחי בנו בדוי על
נרחא מדבריו שהוא פוסק בלישנא קחא דרש״י ז׳ל לדוקא אם החזירם
לו אין בנו בדוי אבל אם לא החזירם בנו בדוי ואפי׳ אם נחנם לו במחנ׳
על מנת להחזיר דאחסיק בלבחא בפ׳ קמא דבקידושין דאפי׳ מחנה גמורה לבהן
לעולם כן תנאי אחם אמר רבא אחי לך מנה על מנת שאחזירהו לי
במכר לא קנה מחנה מיהו מקודשת ובקדיון הבן אין בנו בדוי בחרומה
ונמי בלבחא אחר לעשות כן מפני שנראה בבהן המשייע בבית הגרנו
ובמסקנא בכולהו הוי מחנה כר מקודשי אחה אין אחה נקנית בחליפין
וכיון דלמסקנא פדיון הבן הוי כמכירה ותרוייהו לבהן כי היכי דאשה בקדושה
אחור לעשות כן מפני שנראה בבהן המשייע בבית הגרנו הלכי נמי בפדיון

אחסור לעשות כן וכך הם דברי מ״ר פרם״ן ז״ל בבסקיו זה לעולם ובה
נמר׳ היכיב לוה ס׳ כלשים על מנת להחזיר בנו פדוי דאחר רבח אחנה ע״מ
להחזיר אמה אחנה ובבדיון הבן בנו פדוי ואסור לעשות בן מפני שנראה
ככהן המשייע בבית הגרנות וכבית המטבחיים וכחב״ם ז״ל לא כחב
בפדיון שאם נחן לו ע״מ להחזיר אבל פדוי לכלכות קטנות בפ״ע
בשב נחן לו אחומה לבהן ע״מ להחזיר אינה יולי נחינה ואסור לעשות כן
מפני שנה בחשייע בבית הגרנות עב לנאחר שבפסק שם בחשבה קדיושי לאחר
בפדיון בנו בדוי מ״ב הוי היכה כחרומה ואסור לעשות בן בילבד בפנותן
הבסף על סמך שיחזירנו לו בהבן ולא נחנו לו בחחנה ע״מ להחזיר הבן
אינו בדוי ואפ״ה לא אחזר לו הבהן אח הבסף לאחרי הרמ״בם ז״ל ולדברי
הרמ״ן ז״ל הוקל אם החזיר לו ואם נחנו לו ע״מ להחזיר הבן בדוי
אבל בבהן אסור לבקבלו על מנת בן ובן הבחנו לו ע״מ כן ורחה
שעבה ב״ב על דברי חכמים ז״ל דאמה נרשו בפ׳ עד כמה ת״ר שבשים ואלוים
בחשייעים בבית החועים ובבית הגרנות ובבית המטבחיים אין נותנין
להם תרומה ומעשרות בעבורו ואם עשה בן אבלן ועליהם הבחוב אומר
שחים בריח הלוי אמה׳ ז״ל בגחות ואומר ואח קדש אבי ישרחל לא אחללו
ולא אמותו אלו ואומר ובי אישא אישה לא ח״ם ואח קדשי בני ישרחל לא
אחללו ולא אמותו ואם שבאה הרב בעלי הטוחים ז״ל בספר יורם ודבוך
שיחבב לו בחמחנה נמורה ואם ירצה הבהן לבחזירם לן אחר שקבלם
רשאי ואיבו לא יבא רגיל להחזירם לבל בדי שלא להבשיל בשאר הבהנים
שאפני בך יחנו לו בבל פדיוני בכוריהם ולא לבהנים אחרים שבל לעניים
וגדל להחזיקם וב״ם אלאי אם לא שבאה על מנת להחזיר וא״ם אם
עבר וקבלם ע״מ להחזיר הבן בדוי ואינו יולי אבלל מה שבחקבל ואם
שאמר ובריך שיחבב לו אחנה גמורה בוה להיות דר אצלו ואם שאחר
ואם הלא בהן להחזירם היינו אחני דאחנן אם רצה בהן ליחן לו בחחנה
רשאי וא״ם היינו דוקא אחר שבחנה לו בחחנה גמורה שבוחה הנוחנו
לאח בחחנה גמורה ובוחנת הבחבל לבבל בחחנה גמורה אלא שיש אם
רוצה להחזירם לו אחזיר ואח״בב בחב שלא יהא רגיל לעשות בן ובחב הבוח
אם שאחרו בנאם שאחם ברית אלו ואם יחבם לעניים אין בוה
משום שאחם נראה שלוה שאין בבל הויים לאחלו לאח בשבוח אחזירו
לעניים הראשונים אבל אם נחנו לעניים לא אבני בך ואנו לו בבל
ובחב עוד שמעחי שהשאם דשאחם ברית אלו לא נבבלם ע״מ להחזיר
אלא בדי שלא יהא בבהן המשייע בבית הגרנות שנו ובפ״ק דקדושין
ובדי הבל אבוהך בדבריו ואין בו בשם שהשנה אחם :

ומה שנמנה בבאה קולדיסין שאם הבהן דוחה לבבל בחות אחמנת
סלעים ואפי׳ בום של יין ואפי׳ אחלב הבן פדוי הוא שהות
נאחר בבא ס״ק הקדושי גרסי׳ בגמ׳ זה לפדיון בני שלישה בני לא
אחר בלום בגל זה בא סלעים לפדיון בני בנו פדוי ואבקשו שלא אאני
שבוון בובי למי דלא שוו לי לעולם דלא שוו לבניה בשמי אלא אבי בא
ואין דלא קייבי לי לעולם דלא שוו ובנון דבבל בבן עליה בי בא
דרב בשבא דבררא רבא הוא ואבעי ליה סודרא שבדיון הבן אח ליבבו
לי שוב ס סלעים לאחר דב אשי לא אמרן אלא בי ן רב לבבא דבררא
רבא הוא ואבעי ליה סודרא אבל בולי עלמא לא בי אם לאחר בר רב
אשי וכן סודרא אבעי ליה סודרא אבל בולי עלמא לא בי אם לאחר בר רב
אלא אחרינא דבני שבוי אם אחה בהן לבוחי שוב לי אלא אם הוא בבורא
רבא ודאבי לאחבדר בשאי סודרא אחבל אחרינא לא ובלשון הוה פירוש
בפלי האחרונים בשם הרא״ש ז״ל וכבון דבבלה עליה בסן אחר בפירוש
לחדיא שוב לי אפי׳ ובלאחי אלא יבוי בעון דא בשבא אחו בו שאין
חשיבין שיעבוד אי בבעיבוא אלא אשם דבריבי : סודרא ואפיקרין בו אף
אמעות שלהם לבעלים כי הא דאחר עד בי אשי ואיבעי לאחי אחיא אחר
בב בב אפי אחבעם לבייון שהם בעלים אפיקרים בדבר ואחרי אחבעת
לחדיאבה שוב לאו אחבינן בילו נחן ס׳ הלעים שלקים ואח בילונאם
בוה אין אומבא אשם לאחי אומבא לאח בעל בביא שאין עשוי לאבור אח בלון
אין אומבא אשם לאחרי לחדיא שוב לאו ואבי נמי בייון דאיבו אחר לן
בעולם ס׳ סלעים ונשבר לחדיא שוב ס׳ סלעים ואילו נחן לו ס׳ סלעים
דמי ובבון נחן בחו אבבלם אמי בייון לחדיא שוב לאו ואיבו נרוך אלא אחר
ואיבו לאחי אומבא אשם ס״ם בבון אחר אחר ובלבך אלא ירחה שיחא
בשערים שם שאומר בן מבני שנראה שאומו דבר אסור לים לחדיא ושוב
לו בך ואף שם אחה אשם דבשאי אינו לא שוו אבני בדי שלא יהא בבהן
שוב לו ובן אשמע מבדרי מר ן ז״ל שבאחר ואשם דבשינו שיבת

דרכו להתיקר ביוקר כו' עד כדי דמים הללו שם לאו מני לית מני אחר לדידי שוה לי משמע ע"כ והרי הדברים הללו ברורים שלא כפל דבר ולא כלל אחד חתרו שיוכל לומר לדידי שוה לי אלא כנון שלית כאה ונברת רבה שדרכו להתאדר כו' ולשוחטו כלי תמלא לא ידיט כיון יוקרא וזולא ולשיומו מלא חשוב ונחתן שלא בפרים אבל פל מה שנעשה בהערמה לאו פלום הוא ואפי' בלא הערמה שלא כל שעות ידוע שאינו שוה פל כך והיה אין דרכו להתיקר כו' אפי' אחר בפרוש לדידי שוה לי לאו כלום הוא וכן הוא בספר מצות גדול דוקא בחלש גדול שבריך סודר לרשעו ומה שממנו על הרמב"ם ז"ל שכתב בפי"ח מהלכות בכורים נתן לו כלי שאינו שוה כשוק כ' סלעים וקבלו ונתחרט שכ' סלעים הרי בנו פדוי ולא שלח שם דרכו להתיקר כו' אז לא נראה דאין לתמוה עליו שהוא"ל לא כתב כאן לו כלי שאינו שוה כ' סלעים שפם ולא כתב שלא שאינו שוה כשוק לפי שבין מה שנמצא בשוק לבין מה שבמדבר בשומת יש הפרש וזה שכתב שלא קבלו בשוה שוה בשוק שהוא פחות ממה שוה בשומת שלא פרשה כו' וקבלו בשומת שהוא יותר ממה שוה בשוק שוה דניח דשמי דשוב כאן בשדה שוב בטלית נפה ולפי שבאמת הוא ליכא שדה שוב דשוב בשמי דשוב עשרה שלא עשר כמר כך רב מפי לישב בשהוא סודרין שי' לא כתב הכוונה דינא דשמייני בכולי שלמא שלא שדה שבדר שדבר כוה שנתן בשעת ובכתב דינא דשמייני בכולי עלמא שלא שדה שבדר שדבר כוה שנתן בשעת לכאן שלא ידקדק כו כל כך כיון שיכבר כשוק בכחות לשה שמין שהוא בשוויו וזה פי' דברי רבינו ז"ל שהוא ז"ל לא יסתור מה שנו בגמ' בפי' האומר רב מפי לית לשמין שלא כנון רב בהנה דנברת רבה הוא ומבעי ליה לסודרין שבל כולי עלמא לא והוא ז"ל סובר דוקא רב בהנה ואינו מפרש כדברי בעלי התוספות דלאו דוקא רב בהנה אלא ה"ה נאי בהן שלא כנון רב בהנה בלחוד ולפי' לא אלא כן הוא דרכו להתיקר כו' לדיוקים להני דינא השתא וכתב מפי דשמי ליה דשיבו לשינו שוה בשוק כ' סלעים בשהוא דשוב דינא הוא דשמין כדשנים דהוא"ז מבן כו בשהוא שלא כנון רב בהנה בלחוד ולפי' לא אלא כן הוא דרכו להתיקר כו' לדיוקים להני דינא השתא וכתב מפי דשמי ליה דשיבו לשינו שוה בשוק כ' סלעים בשהוא דשוב דינא הוא דשמין כדשנים דהוא"ז מבן כו בשהוא כנ"ל ל"ל ואחר שכנע' עכ' דוקא כנון רב בהנה דנברת רבה ומבעי ליה לסודרין אבל כולי עלמא לא תדאלי המוחים כך כתבו ודברי הרמב"ם ז"ל יכולים להתפרש על דרך זו שלא יהו סותרים מה שנו בגמ' ולא נגיח תלמוד ערוך שלנו מפני קצת ספרות בקצת מכוונים שלא נו טעמם להקל שחפילו בכוס של יין אי שיחלוק לו מה שיין הדעת סובלת שחשת מחילה תועלת הוא ואם נזכר' מחילה הוא הוא מה שכתב כעל הלכות גדולות ז"ל כנון רב בהנה דנברת רבה הוא ודע מפי מחיל וכוונתו היא כשהוא מחשת שהוסיף על השליח שהיא נראה לו שהוסיף תוספת מעט מה מחיל ליה וידע מפי דמחיל אבל מיניה מחרינא לא הו חומרת מהנחון ז"ל שלח במי דנברך ליה נראך למחול לחתו תוספת וכנון רב בהנה דנברת רבה הוא וידע דמחיל מ"ב בשתר בי חלש לא ידעי למחול ועל פי דרכנו למדנו שהדבר נלמד מ"ב עניינים הלמד שלח שהב נתנו בשתבב בתורה וכבכה הוא להשתירו מעשתו כנו פדוי ואין על הבכור עון מהר שלח ובאותם שעשינו שם ריפא בחן ליתן לו בשתבב רשעו לפי שהוא לא נתנו בהערמה וגם הבהן לא קבלו בע"מ לשתויר כיו שנמחר כיו שלח ולא חלל קדשי בני ישראל מעשתו כנו פדוי ואין על הבכור עון מהר שלח ובאותם שעשינו שם ריפא בחן ליתן לו בשתבב רשעו לפי שהוא לא נתנו בהערמה וגם הבהן לא קבלו בע"מ לשתויר כיו שנמחר כיו שלח ולא חלל קדשי בני ישראל מעשתו כנו פדוי ואין על הבכור עון מהר שלח ובאותם שעשינו שם ריפא בחן ליתן לו בשתבב רשעו לפי שהוא לא נתנו בהערמה וגם הבהן לא קבלו בע"מ לשתויר כיו שנמחר כיו שלח ולא חלל קדשי בני ישראל

כנו

הרשב"ש

כנו ואמר לחבירו הרי חמור וכסעודה כתונין לך בשתנה ואם לפניך שיבא חבא ואחבל עמנו בסעודה אמר לו אם אלי בם הרי אם מוקדשים לשמים אמר לו בתתי לך אח אלי ע"מ שתקדשם לשמש אמר לו לא בתתי אח אלך אלא שתהא אתה ואחיך אוכלים ושותים ושרגין זה לזה והבא השון תלוי בראשו. וכן כוס אלו היה בהן פקח לא היה מעיר לו דבר מו היה נותנם לעניים ולא היה מקבלם ע"מ להחזיר שאמר לו לא נתת לי אלא כדי שתהא אתה ובנך שמחים ובנך פדוי ואינה השון תלוי בראשו וכנון זה הוא מה שאומרים בגמ' וכי אומרי' לו לאדם קום יחטא כדי שתבוא תבלה' וכן כוה הבהן יעבור על דברי הבמים ז"ל שאומרים אסור לעשות כן מפני שברואה בבהן המסייע בבית הגרנות ועל דברי הבלה שאמר' שאסם בבית הלוי ועל דברי תורה שאמרה ואת קדשי בני כדי שיזכה תבירו והבא בנו פדוי והר' יונה ז"ל בתב זה לשונו ואין הבהן יכול ליקח אמנו כלי אחד ולומר שוה הוא לי ס' סלעים אלא ס"ב הוא נבבד מאד ודרך הנבבד לקחת הבלי היוקר אע"פ שהוא שאינו שוה כלי עוד בתב ויכול הבהן להחזיר הסלעים אח' שהביאו לידו ואם תבל לדיך שיתנם באמנה נאמנה לא שיסיח אחכונין שיחזיר לו הבהן ואם אתנה עם הבהן ואמר הריני נותנם לך באתנה ע"מ להחזיר כנו פדוי ואאור לעשות כן ע"כ זהו מה שראיתי לבתוב כוה ואשם יגילנו מעניותו

קונת ונעתרו נב' תודי ונסרות אמן אמן:

מתרגמנים לרי חגי יצ"ו בן אלאוק יאא

שאלת קלז

נותת שניב מרע שבחוב בפ שנתן לבנו ראובן מנורה אח' של אבותיה מוסף על חלקו עם אחיו ביותשתו ובשעת חלוקה בשבתה ראובן ליטול המנורה טען אחיו שמעון שלא הניחה לו אביו חלק על תנאו אם לא יתן לו אחין הבוי אח אבל אם יתן לו הקולמה תהיה ביניהם ואחר מן העדים אומר תנאי היה בדבר והאחר אומר לא היה אם תנאי ורניח לדעת שורת הדין כוה:

תשובה

בפ"ב דבתובות בחלקו הב' בפתי ורב הונא בריה דרב יהושע בעד אחד אומר תנאי דרב בפתי אבל אינו נאמן ובשטר קיים ורב הונא בריה דרב יהושע אבל נאמן ואפסיקנא בלבתתא בריה דרב יהושע וכן בתב הרמב"ם ז"ל בה עדות בפ"ב אבל אין הדברים אמורים אלא בשאין אנו מכירין עדיותו של עד ואין אנו מקיימין את השטר אלא אפי' אבל אם יש עדים על בתב ידו או שבתב ידו יצא ממקום אחר מקויים אינו נאמן לפי שהעדים החתומים על השטר בעשו במי שנתקרע עדיותם בב"ד בדתות בפ"ב דבתובות ובפ"ק דגיטין וכן בתב הרמב"ם ז"ל בפ הבו זה לשונו ובל עד שנתקרה עדותו בב"ד ובו' ובן אינו יבול להוסיף בעדותו אנאי בלא של דבר בל דברים שיאמר בעד אחר שנתקרה עדותו אינה מבללו בטול העדות אן תוספת תנאי בה אין שומעין לו ואע"פ שהרמ"ך ז"ל חלק על הרמב"ם ז"ל שבתב אמין יבול להוסיף תנאי ובתב ז"ל דבתבאי שותפין לו בדתית' בספר החזן בפי' כ"ט דברי הר"מ ז"ל נראין יותר שבבתב יד יונה ממקום אחר מקויים מ' בו נאמן וב"ב הרמב"ן ז"ל בחדושיו בפ' תיובו בשך בבי הא דאמרי' התם שטרי חוב התוקפין פסולים וכו' ואמרינן עלה בירושלמי מי מודע ר' אמעון בן לקיש ז"ל שהם מודיעים ואקשו התם מדאמרי' העדים החתומים על השטר בעשה במי שנתקרה עדותם בב"ד ופירשו דהתם בשאמרו לא חתמנו בל עבר אבל רשאמרו על זה לא חתמנו ועל זה חתמנו נאמנין דדוקא בשהין בתב יד יונה ממקום אחר אבל אם בתב יד יונה ממקום אחר אין נאמנין על בן בגדון הזה בין שחתימת העד אחר אומר תנאי נברת בעדים אינו נאמן לומר שתנאי היה עם שהחתים השטר בב"ד ויקוים רחוקן במנורה שנתן לו אביו:

עוד שאלת קלח

תלמיד שהתפה בבתובתה מבב ושמו לפ מטלטלין בך וקרקע במ' ולא נמצא יותר בירבי בבעל ובמבו לה בטרפת ואח"ב בחו בתומים ואומרים לשמה טלי מ' דינרים והחזיר לנו הקרקע ושיא אומרת עדיין לא נשתלמתי מבתובתי ואיר אחזיר לבם הקרקע ורניח לדעת בדין עם מי:

תשובה

הדין עם היורשים וכן בתב מהרי"ו ז"ל וכן תעת הרמ"ך ז"ל וכן מוכח מקטיעת דבבי

נפ' מי שיהיה נשוי וכן משמע מתוך דברי הרמב"ם ז"ל בפי"ח מה' מלוה ולוה וקונה שם לא נשתה החלמנה חבל חס נשתה מיתת הקרקע דמיא סתמו שומת הדר לעולם דוקא בשלא נשתה בחלמרינן בפ' המפקיד שמו לא ומיגסוכא לא הדדה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפרק כ"ב מהלכות פרעות:

עוד שאלת קלט

שני אחים יושבי מחכיכם שני בחים בחד גדול ויחד קטן ודר יחד מהם בגדול שנים מיכות ונפטר לביית עולמו ויש לרב ולכל ישראל סבר ועכשיו בת חתן ויותר מדור מני בגדול כדרך שדר מני ויהלמנה חסה חתן מעכבת על ידו ויותרת שכיון שדרה בו עם אחיו בעלה בחייו לא תצא מתנו:

תשובה אלו סיהבחת קיים ונעזן אחיו סרוסה לדור בו כדרך שדר אחיו שומעין לו כמו שכתב הרמב"ם ז"ל בפ"ו מה' שכנים שירחה שהוציאה מהסית דתנן בפ' נם פשוט ומייתי לה בפ' המוסתפין שרצו שני אחין לחלק עליר ואחד עשיר ואינה לסם אחיהם מרחן ואינה רוצה עשין לשכר הבתר לחלקם עשין לעניי העיר אומר לעני קח לך עבדים ושרחו כמרחן קח לך ויתים ופשם בניה הבית אומר מכרה שכל ומן שיגול מחלר לעשות כדרך שעושה חכיו עושה חם ג"כ יכול לדור זה עמה וחם והרי הוא עושה כדרך שעושה חביו וחע"פ שהרמב"ם ז"ל כתב בהשגות לרבי אברהם הרמב"ם ז"ל כל זמן שלא מכרו גוד חו מנוד כלומר קנה חלקי חו מקנה חלקך וכ"ם שהרמב"ם ז"ל כתב בהשגות לרבי אברהם הרמב"ם ז"ל והחתם הוחת במקום בעל קיימת ולא עדיפת מבכרא דחתי מחמתיי וכהוא לוח כמדות שאמת שכפל שתין ורתין חיובים לבנותן כדתיק בפ' הנזהר כל חיובים היוקרים ליתן לך מדור אחד כדתי ביהודאמי בפ' נערה שנתפתתה ודרי סם נותנים לה בבית קטן במקום גדול ; ומעולה חוא הוא שהוא יכול להוציאה מבית גדול ותשוב לקטן וידוע הוא בגדול כדרך עדר אחיו ואחר כך ידור בה שנה חוא שכא כדרך שכתב הרמב"ם ז"ל ומ"ש בשכר יבא משמע מאני יכולה הוא לחזור לדור בו לסוף שנה ולא דמי למוכר הלמנה שכפל ותובו ובנאוהו הכהן המדור בעצמו נשאר קיים ובמדור שכפל פנים חדשות כאן לבתן כאחרי בני כלי בעל הבית שנקב במוצא רחין וחוב ותקנו ובני סלדל לבית שנקב פרחה לה טומאה ונעבשו שנתקן הוי ככלי חלש ולא שורה שטומאה להתגער לפנים חדשות בחו לבתן כדאי בפרק שנתקבלו תוליו ובפרק עדיין בפ' כג ל':

עוד שאלת קמ

כותל של בית שכנם שהו נוטה חס תיכל לסמוך ולבנו מדעתם שנתקבלו כיוד מתקבלים בשם שהו למאור שחילו חס תבנה בתוכו חשות שהו לא תוכל ליסור לבית שכנתו:

תשובה כיון שכל המתנדבים נותנים ביוד על דעתך שם נוררים וכיון שהם נוררים על דעתך יכול חתה לשנות המעות לכל מה שתרצה דאמרי' בפ"ק דבתרא אמר מרי חוא עדיף מר מרי כיסי חד לעניי עולם וחד לעניי דמחת כיון דשמעה להא דאמר שמואל לר' תחליפא בר חביבאי עדיף חד ואחתי כלומר שהיה עושה כיס אחד ואחתה שהיה רוצה לתת לעניי העיר ולעניי עולם לעשות כרצונו מר נמי עדיף ואחתה כלומר שהיה גם היא מתנה אמר רב חסי חנא אחנוי נמי לא נריכה כיון דכל דאחי מדעתא דילי אחי אחי דבעי עבידנא כוה מ"ל כיון שהם נתונים על דעתך וכול אחה לעשות מה שתרצה:

ועוד שאני לא חיו נוהרים על דעתך הנבור רשאים הם לשנותה דאמר אביי הכא מרים לא חוה יתיב מר אכפי דבנשתא בבי מדרשא כיון דשמעה להא דאביי ורבינו בני העיר לעשות מקופת שתקוו ומתחתו קופה ולשכונתן לכל מה שיגון סילך ושב. מ"ש בשבור רבינו בבר. וכר מן דין ומן דין לא יהא חמור שתן

על ב"ה ומר אב"ד עשה שהם חין כ"אב חין
נר שחני לא היה שתן כלי להדליק
ויותר היה רחוי לבעות ב"אב ולא
להדליק וב"ש שברכת בה"ב
מרובה עכ"ל:

עוד שאלת קמא

לולם שקבלנוהו שנוי מהדיקל בי"ע ונעלום ושרחל לנחת בו ביומו

ולעזה עליהם בני המדינה ואתם רניח לחתנגל בעדם ומפלת שמלדבר בדעתך חמה שמכתת בספר שמנהת שקבר זה לעולמי מבחת במקום מי שבכת חו נחנם ולא שלילך נר ערב שבת מלילך מוקו על"ד נגי בשבת וחלק חדין לכל מילי דמעוה דעבדינן על ידי גוי בשבת וכו' ואמרת שבינת בספרי לחעוה מי שיאסור ולא מבחת ואמרו לך כי כבר מירע דבר זה בימי הקדומים ואסר להם שקבם ר' מבראסם ע"ש:

תשובה יפה סורה שהכם ר' מבראסם נ"ע שכל שנחלט בי"ם מסור לעלטלו ואסור לעבור על מבות חפלו לדבר מצוה ומשנה שלימה שנינו בפ' אחרון של ר"ה וכחובם כולי שכל הרמ"ך ז"ל שופר של ר"ה חוץ מבקחין עליו חת הגל ואין מעבירין חת החתום ולא עולין בחלון וכו' ואוחן חותכין אותו לא בדבת שהוא מעוה שבות וכו' הרי שופר שהוחן מהוירה ואת"כ חוץ מבקחין עליו חת הגל וכו' קולול ואסור משו שבות ואפ"ה הכריח בן שופר לעולם בי"ם ראסור כגל חוא שן החורה ופשם שאסור בשבי בשופר כך אסור בלולבי ודין זה בתבו הרמב"ם ז"ל בפ' שופר וכן כתב הרא"ש בם טוב פלקון על הרמב"ם שקבלוה בניו בי"ם שבחבת שלקחת ולא מבחת שם שהוא מבות שהוא מאסר שהרי כת שבם רבי שמעון ז"ל שלולב הבא חת לחתום מותר לטלטלו בי"ם משום דדבר שבא לשבילו ישרש זה מותר לוכתחלה אחר הרי שלא החיר בלולב שלא מה שהוא מותר בכל דבר מפני שלא במקום מלוה והוא טלטול דבלי הבא מחון לחתום בלבד אבל טלטול דבר שבלא לא חיבא ולא דיבא שהוא אסור והרי הדבר ידוע שם בשמש ומה שכתב בעל המאכתם ז"ל חוגי ענין לזה שדבריהם הוא שהגיו עושה המעשה לעבול הישראל והגדון שלפניכו הוא שישראל הוא עושה השבות בעצמו : ועוד שחומן דברים שכתב היכן מוסכמים מן המחקוקים שמה שהזהירו שבות דחמירא לגוי מיהא דוקא בחילה לומר לגוי לבשות חיומל והמנך לדחות מצלה אבל להביא ספר לקרות בו מולקליק הגר בשבת אסור ובן היה הסכמת אדוני היקיר הרמב"ן ז"ל והרשב"א והרי"ן ז"ל ובכיון הסמשות הוא שמחיר מ"ז דרב ר' יונה ז"ל לומר לגוי להדליק הגר לבבוד השבת ובן כתב הרמב"ם ז"ל בפ' כ"ב מה' שבת מבכיון הסמשות מן בזיוקין שבומבל שיש בו מלוה ובן מוכח בפ' בכל מערבין וכ"כ הרב בעל המניח משנהובעל העורי"ן ל"ש:

עוד שאלת קמב

אחד אחתי נטולה ואומת מקפי עשקי הית דרך

כוהרת"ן ומין לה בל בבית בי אם כ"א זכוים והסיחם כתב לחים אחד מממתנים סיוליכה ויוליך כתב למתנים ונתנה לו בל הב"ה וכוים ולא סיירה לעמה בלום והוליכם למתנים וכשחרה אמותו בביתו מפתו תבל ומכוסו תשתה אח"כ נהפך לבו לשנות השטר והשליכה והשליך אמה והאם טוענת שלא נתנה לו בל אלא בסבורים שבאתה משמשנת ושחתנה יבלבל שיבתה ועתה שהשליכה מבתו יחויר לה מה שנתנה לו ותשבור היא מי שישמשנה ותפרנס עצמה משלה:

תשובה בפ' אע"פ וכפ' יש נוחלין ובפ' מי שאת תניא הרי שהלך בגולמדינת הים ושמע בו שחת ועמד ובתב בל נבסיו לאחר וחת"ב בא בנו מאנתי אחנה ר' שמעון בן מנסיא חומר אין אחנתו אחנה שהלו היא יודע שבנו קיים לא היה בוחנה ואמר ר' נחמן האם בפ' יש נוחלין הלבה בר' שמעון בן מנסיא הוא דאמרין בתר חומדנא בעותן אחנה וכן בתב הרמ"ם ז"ל בפ"ו מהל' זכיה ומתנה לעולם חומדין דעת הנותן אם היו הדברים מרחין שוף דעתו עושין על פי החומד אע"פ שלא פירש בייד וכו' שהדברים מוכיחין שהם ידע שבנו קיים לא היה נותן בל נבסיו לפי חם שיוה בל שהוא אין קרקע בין שלטלין אחנתו קיימת ע"ב וחע"פ שח"ו הרמ"ן ז"ל בתב בחדושיו בפ' מי שאת נבי אחנה שהשה על בתבו בל נבסיהם דלא מיירי אלא בשביב מרע אבל ברית אחי בא בנו אחנתו קיימת כיון דשביק לנפשיה ויהיב לאחריני לבניה נמי שביק והרמ"ם ז"ל בתב דאחני' בברית נמי היינו דבסתר החזן בסיון ויע"ז הביא שמי מדיעות ולא הבריע אבל בגליון הזה אני מומר שאחי הרמ"ן ז"ל ויהם שהדברים מוכיחים שלא נתנה בל אחנה לה ושאמות בריעה ויוליכל הלה ואחי דאומדין דעתא הוא שלא נתנה בל אחנה לה חלא שיהיה לה בבן ויבלבל שיבתה וכ"ם שהוציאה מעיר לעיר שהדברי' מוכיחים שלשם בך שהניח עליו שיוציאנה עם בתם ויפרנסנה אחנם על

שות

כן לם נתנה לה כל חסה לה ולח נשחה לם כלום ויחיבוהו הקהל ע"ן לזון לפרנס קומה לוחיתן לה כל חסר כתבה לה ויש פם לה לכחם מנחובת ומשחר כחובתה על תקנת חכמים ז"ל וטוב הוח שיהם הדבר במשפט שלום ושלום:

בענין קמג

במפם שהתנדב המשומך המופקך, לספר תורה שבמסתגיגים ולקיומ ברוב יהודי תמונרמן ומחלת מם היח חסורה משיב מקנן זונה חו מני' כח תהיה לחנן מם מקבלים חותה מידה וחם מותר לקבל חותה מידה מם חייבים קהל תמונרמן להחזירה:

תשובה

לעניו לחנן לון שום בית מיהום שחנן לח נחסר חלח למוכח והוח שבחן לה טלה בחתבכה לחבל מם נחן לה בספים חותרים בדחיקה בפ' מרובה ח"ב זחת המפם משני טעמים לון כה מקום לחנן חחד שבמפה בעבמה לח כח גה לה בחתבה חלח מעות והשני מפ"ש שחנתה לה בחתבה לח נחתר לחנן בקדשי בדק הבית חלח למוכח כדמוכח במסכת תמורה כב' כל המסורי' וזלעניו מם מקבלים מידה מפ"י שהיו לחנן משום דקונח גויה מלון מקבלים מידי גויים דבר ברור תח בפ"ק דעבדין ובפ"ק דבתר' ולעניו שם כבה בורות מדוני מבי מורנו הרב כמה פעמים להיתר דחזוקינן לחיבת כחנוסים חו המשומדים וחפי שהמבה לקבל מידם קבל משומרמן חייבים להחזיר מפני חפ' שם למרם מהם חנו תולין חתר ברגמה כמו שהמרנו בחופפתה מכיחה הרי"ף ו"ל בפ' חזקת הבחומר חנו מחזיקים דיבה לבית הכנסת חנו"ם ל"ב ח"ב ל"ב ח"ב הרב"ן בו ובחבה הרמ"ם ז"ל סוף פ"ו מכל' מחנות עניים כ"ם וז' שכתוב בשבילו ב"ב בלוני שחין להנוחה:

ולעניו קמד

כיום על נדקה שניה שחתנדבים הקהל וחפי נוקן ממנו לחורחים פיון שהם מתנדבים על דעתך רחמי חת הבעל שהרי חמרו בפ"ק לפחלה ה' חין בני חדם יכולים לעשות קופה ותמחו ותמחו קופה ולשנותן לכל מה שיבה כלומ' ור"ל חת חבני מרום הוה ביכול מה שיבה חל לעניני חמחת ומל לעניני עלמה כיון דחשת יחדיו חבל חתני חמרי לה חשה חנה נמי מקנויי לח נר ונח כיון דכל דלחי מלעתה דידי חקני מה דבעינה עבידנה היה:

ולעניו קמה

הברכות שחתה מברכם בביחך וחזור לברכם בבית הכנסת להוקיח החיבים ילי חובתן חיוך נריך ודי לך בזה שחתה מברך בעבור שלח תרבה ברכות וכך נעל המנהג ושלום:

בענין קמו

לולב הגזול מיום טוב שני ואילך מיפלגינו בזה חמוראי דר' ותחז ממימי דר' למעון כן ויחחי ז"ל פוסל ושמואל סבר למעון שיעור פסול יונח בגזול' ומדברי הרמ"ם ז"ל משמע דסבירה ליה כר' יוחנן וכן פסקו הרמב"ן והרמב"ן ז"ל ושמעתי מה"ר ברמב"ן ז"ל חבר מזהרות וסדר כהם טוכח גזול ויבחר לו חמול מכל הה"ז כלו ז"ל וחחרים פוסקים כשמואל וחפ"ג החמרינן בפ' מי שהוציחוהו שמואל ור' יוחנן כלכה כר' יוחנן דרך חשי מתרן מתני לעיבי כלכתה כוותיה וחפי כפי עניות דעתי מכחני עוד רחים לפסוק כשמואל דחמרינן בפרק גולב ויוברבה מ"ר ורבן לח ליקני חיבים הוסבנת לוגוקת כיומ שבת מחי טעמת יוטקת מקיב קני מקנוי לח מקני ומשבחת דקת נפיק בגולב שחינו שלו בח משמע פוקת כי"ט רחמון פוח דשיט יונח בגולב שחינו שלו בח מיום שני ואילך יונח וכיון דרבי יוחי סבירה ליה נמי כשמואל בלכתה כיוחיה בב ל"ע ל':

עוד שאלת קמז

רחובן קדש בת שמעון ולחקר ימי נתקוטט עם חבים ועמד וחמר לן הרי בחך חסורה של בנכר חוב וקנת מהחבמים בשיבים חמרו לן

הרשב"ש

תשובה

שן המלמידים שלח שמשו כל ברכם ולח הניעו לכלל יהורחה ומורים שם הופכים כוונת החבמים ומוחזים בילדים בקלקות ומסלכין המוכל לחוך המחת: ומהי נעדרת המחת (והדבר הוה רמוי להחמיר בו ולנעור בעובר הוה ולפמוח לו פתח ממקום חחר) וכן מבינו במם' נדרים בפ' ובלו מותרים וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ב מה' נדרים וכל המלקל בזה לעמת המרן הוח עובר על דברי חבמים וכל העובר על דברי חבמים חייב מיתה: ומ"ש הרמב"ן ז"ל בחב בפ' נדרים סוף פ' ושו מותרים דמי שמורה להקל בדבר זה ומינו פותח פתח ממקום חחר משמתינן ליה: ע"כ יפייסו מותו להתחרט ויחל על נדרו ויתירו לו כשחר נדרים ושלום על כל ישרחל חבריס:

עוד שאלת קמח

רחובן ושמעון סותפין והלך שמעון למחיכת היס ושלח להחובן ואמר לו שישלח לון לזיקח בסם פרקמטיח ורחובן שלחס לו בחוך חרנקי לחת ברורים ותחומים ביד ישמעחלי לחד ושמעחלי שלח בסם יד ועטל מסם כ' דינרים כפי דברי שמעון שלח הניחוהו חלח שמנה ועשרים דינרים ושמעון קנה פרקמטיח ושוב לחל חביו ולח בביח כל הממון בידו לחבל חסר ממנו י' וחובים ואמר לו חביחו למה לח הבחת הכל אמר לו נחפחדתי מסבנת הדרך והבחתים ביד ישמעחלי פלוני ורחובן בחוקיטס עמו ואמר ליה בסם שהבחת כך וכך וכבסף כך סיח יכול להבזיק השמר ואחרבו ביניהם הדברים וכשחוה לחבוע ישמעחלי כפר ישמעחלי וחייבו ביניהם שבועה ונשבע הנוי ועטלו ורחובן שחה טוען שלין להסמך שלח על שמעון ושמעון חומר שבוע לחמנע

תשובה

חם חלו ישמעחלים ליו חומו שטלח עמו רחובן בחרנקי ליו חומו שהפקיד חללו שמעון כמ שעשרה וחובים דרכן של רחובן ושמעון להפקיד חללם חו חללם חחד מהם חומו שדרכם להפקיד חללו מי שהפקיד חללו שטור לפי שכבר החמינוהו וחיה נחמן חלל חחד מהם כל מי שהפקיד חללו חו חין דרכם להפקיד חללם חו חלל חחד מהם חייב לשלם שחין הנפקד רשחי להפקיד כדחי בפ' כל הנבט הילכך חם הנוי שהפקיד חללו שחעון שעשרה וחובים חם דרך רחובן היה להפקיד חללו ג"כ כשהפקיד חללו שמעון לח בפני ורחובן לחת חללו ג"כ מבשהפקיד כדרך כל השותפין וחם חין דרכו של רחובן להפקיד חללו ושמעון חעשמו הפקיד חללו כל שהפשל עליו וכן חם הנוי שהפקיד רחובן חללו בהפשל החרנקי היה דרך שמעון להפקיד חללו חייב שמעון לחת חללו בהפשל חללי זוהים כנשוי בין השותפים וחם לח היה דרכן של שמעון להפקיד חלל הנוי שם ע"ו כל ההפשל של רחובן חלח חם חמר לו שמעון שלח לי ע"י נוי שחו פטור רחובן שהחם נוים נולנים הם כדחי בפ' חוקת ותקרח חלח הוח חשר פיהם דבר חוח וימינם ימין שקר וכיון שחמר לו שלח לי עם נוי הרחם הוח שלח לו עם זה לח העביר על דעת חביהו חלח ח"ב היה נולן מפורהם עוד חני חומר שחם היה רחובן במקום שחין הם ישרחל מצויין וחמר לו שלח לי בחחם חב"ם שלח חשר לו שלח לי עם נוי ורחובן שלח לו עם נוי ברחובן שטו דלח חלקנו בנוי בין נחמן לשחיהו נחמן שחין לחנה בנוי כדחי בפ' הנזיר וש"ח ב"ב סוף נולן מפורהם ג"כ:

עוד שאלת קמט

שמלחת בחורח חייב בכל יום כפור שחומרים לדוד מהלם ובח לנוח במנחה ובחת לחומרו ותפסה עליך קנת משכלים וחמרו שחין לחומרו שח בכעילה והבחת להם ס"ח וחמרו טעו הוח בחסדך החדון תשיר עינינו ותנוח לבו עם מי בחמת:

תשובה

מנהגנו הוח שלח לומר חשרי וכח לעיין שח בחפלת נעילה כדי לעמוד להחפלל מחוך דברי תורה וכמחפה חין חנו חומרים לח חשרי ולח וכח לעיין לפי שכבר חנחנו עומדין להחפלל מחוך דברי תורה דהיינו קריחת הפרשה והפטרה וקדיש: ומה שחומר בשל הטורים לומר חשרי וכח לעיין במחפה ואחרי בכעילה כדי לעמוד בכעילה מחוך דברי תורה הוח שחומר שלריך לומר חשרי ולח סמכנו עליו כוה לפי שחין חומרי חהלה לדוד כיום שלח ג' פעמי בלבד וכיון שחנו יכולין לעמוד חלחומרו בחפלת מנחה מבני הטעם הנ' שנחקנו חהלה

לדוד וסדה קדמיאל לנעילה ולא יעטוך לומר מהלה לדוד ד' בעמי ביזם
וכן הוא מנהג קדמונינו וכבון הוא ע"כ וז"ל תשובה מן המנהג :

עד שאלת קן

ספר תור שנקרע בחצי
הדף יותר משלש שטות
ולא רצית לקרות בו כי
נראה לך שהוא פסול עד
שיתקן וכיצד יהיה תיקונו :

תשובה כפ' הקומץ גרסינן אמר רב זעירי אמר רב חננאל
קרע הבא בתוך שתי שטין יתפור בתוך ג' לא יתפור
אמר לפי רבה בתוך שתי שטין ברב חסי ה"א ורמינ מדפתי
משמי' דרבא הא דאמר מר בתוך שלש לא יתפור הני מילי בעתיקא אבל בחדשה
ולא יתפור ר' מיקא עתיקא ממש ולא חדשה חדשה ממש שלא הוא מפני שהוא
לא יתפנק והני מילי בגדין אבל בורדין לא ' ובכולן היה מעשה בספר תורה
שנקרע יותר משלש שיטין והרב ר' יצחק פרנק זלה"ה אמר לתפור לפי שהוא
סובר שלא התירו לוקח שלא בשלש שיטין אבל כאן שהוא בורוסלמי
וה"ו מורי הרב זלה"ה אמר לו שמא שמעתו שלא יתפור לתו לוקח שלא
שלא תפני יותר משלשה ולא אמרו שלש להוסיף על השיעור אבל ה"ה בהחדשה
דיותר משלש יתפור וזהר ר"ר יצחק ז"ל והודיע לדבריו ועדיין הוא בספר
בבית הכנסת שלנו ותקנו קורין בו ונטלו עליו מטלית נהדרת בירושלמי
כתבו הרי"ף ז"ל בסוף הלכו ס"ת לזקנין בדקן וטולין במטלית ע"כ תקן
הרא"ש ז"ל עשה לכך ואין כדבר בית מיקוש ומעשה שעשה בכהן בפני
הרבה חלמים :

עד שאלת קנא

שתי נשים חלמות
חלום ו' כתו לנבות
כתובתן ונפלה
חלוקן ביניהם מי
תגבה כתובתה הראשונה אם הראשונה או האחרונה בחסדך החדון תפקוד לנו
הדין עם מי :

תשובה אם הניח קרקעות מי שכשאת הראשונה תגבה תחלה
ואם שתיהן ראשונה תגבה שניהן אם מטלטלין
אין דין קדימה במטלטלין פתוב בפ' מי שהיו נשוי
אלא שהוא לה מקרקעי ורוצה מטלטלים לקניתי ודקקנא דמו חזר
דין המטלטלין להיות כדין קרקע כדאית בפרק חזקת וכן כתב הרמב"ם
ז"ל בהל' אלוה ולוה :

עד שאלת קנב

שני תלמידי היו
קורסים לפניך
והפסידו עמך
בשנה כך וכך
ובחצי השנה יצאו מהמדרש ולא היו לקרות עוד אם תקח מהם שכירות השנה
משלם או לא :

תשובה חייבים הם לשלם לך משלם שכר שנתך ואפי' חלה
החיתוך וכן כתב רבינו יונה ז"ל בתשובה וכ"כ
בספר החכם והרמב"ם ז"ל בתשובותיו כתבו ועוד מעשה
שם לך כשחתם מקרח התלמידים מלחתם ישוב וכטל וכדאמרי' בפרק
החומין הני מילי דמחחת כי לא עבדי חלש כלומר הפסדים של מחוסר
כלום היתה להם מלחכה היו בחים לידי חולי מחמת בטלה וכ"ש מלמדי
תינוקות כדבתיב ' ישרים משמחי לב ורבוי התלמידים שמחה גורם
ללמוד ומסיחים היו מפסדים שיבה נבילים בתלמידים בדאית בתמידות
כפ' יש בקרבנות :

עד שאלת קנג

יהודי מ' מבני קהלו
לקחו ספר וקנסו כ'
מן עשרה בפולות
ולא היו בידו והוצרך
ללוות מחברים ואיש אחד הלוה לו מהם שמוש העשרה בפולות עבור
לכל שוחר ונתן כלוה למלוה בידו משכון עד שיחזיר העשרה בפולות
ובשבת הלוה למכור הספרים לא מנת מי שיתן לו הסכום בחשר לקח
מהם ומפני הדוחק הוצרך למכרם בפחות מפי בפולות ועשה בומן הפרטון
אמר הלוה למלוה לא מתן לך ספרים פחות משלך לא יותר טובים
מהם

מהם אר אמן לך ה' בפולות בפשר מכרתם המלוה חומר לא אחתך כ"ח
עשרה בפולות בעין בי הספרי שמתי לך בעשרים בפולות כך היא שוין
או יותר כי קולם שמעתם לך הרחיקים לפלוני ולפלוני ואמר שכך הם
שוין וכן מנדתי תלריסם בידיעת שכינו והשני בתות שחולים מבנדוך
הדין עמם :

תשובה

כיון שהיו שויים כך בעיני הספורך לא פקפק בעשרים
ומכר בשמונה אין כאן בית מיקוח וכן כתבו הרמב"ם
ז"ל בפ"ח מה' מכרה ולוה זה לשונו היו לו פירות
שהם יתנה למכרם בשוק ועקה בדמיהם שיד מוכרין בעשרה והם מתנה
מותן שלקה לקנותן ואח"כ המוכר ואמר יקנה מהם בשנים עשר הרי זה
מותר למוכרן בשנים עשר עד שנים עשר חדש אח שלפי הבית וה מעותיו
עמהם בשנים עשר היה קונה מהם וכן כל כיוצא בזה עכ"ל : וזה אחד
בדבר שהשער שלו קבוע וידוע כל שכן בשחנים שאין השער שלהם
לעולם קבוע שהפי הוסיף מעט אין בכך כלום חשב רבינו וכן כתוב
בספר יורה דעה בפ' רבית הוא לשונו כל בדבר שמומחו ידוע כמו שלפעל
ושעות אר כל דבר שיש לו שער ידוע אחל שלית שאין לו שער ידוע אין
שומתו ידוע וכבל אמרו בירוקי בשכיל המקנת שמעות וכלבד שלא יאמר
לו בפירוש אם תתן לי שמעות אחל סרי סות לך בי וסוסים ואם לאחר ה' כ
חדש כי' אמרים ב"ב הוא דוקא בשאין העלוי גדול עד שיהיה ניכר
שבשביל המתנת מעותיו העלהו עליו וכן כתב שם ס"ת ב"ל ובעדון מזה
כיון שכך היה שוה ואם סדיעם הס"ם שהעלהו מעט אין כאן קנס דבקיל ואין
מנחנו מבישין בכמה מכהו שהספרים גדולים בין מכור לו אר קנה ממני ע"כ יתן
לו העשרה והוסיף שלום :

עד שאלת קנד

כי היס מקבלים
היה בשני אשה
ורלה ליטא אשה
אחרת ולא רצו
קרובי האשה למתה לו עד שיגרש הראשונה ויהא עמד ויגרשה בישתעשים
וגם לא נתנו לה וקבל על עלמו בקנס שלא יחזיר אשה ואחר שהוציא הראשונה
מביתו בלא גט ונשא היומה ועכשיו רולה להחזיר הראשונה והשניה
מעגנת על ידו ושאלתם מה הדין כזה :

תשובה כיון שלא גרש הראשונה בעל כרחה אחתו היא ואם
שגרש בעדי יתמקלים לא יעשה כן במקומנו ורחוי
לנעור בחי שהשון שעשה זו לעולם ואם אנא לאחזיר
הראשונה לביתו יחזיר אלא שכבר נתקנה בשניה ניתן הקנס שקבל
עליו ושלומכם יגדל ושלום :

עד שאלת קנה

ספר תורה שהיו
כו' ג' דפין
מטושטשין כ'
דעין מהיעה מ'
הסמוכה לה ורצה הסופר להחליפם ותמך הג' דפין (המטושטשין והשניות
על הספר הם כלם מעשה שהיה דפין נשאר עליה בזה הירועה ה' דפין)
וכשמוכה לה מרגעה וכתב הסופר ירועה אחת מדעה מג' דפין וכניסה
בתוך ומצא שהוסיף ירועה בספר ונראת הירועה בספר כתורן על רחש
קסה ורחית בספר יוסה דעה כמה הוא מזהיר שלא לחלק ירועה אחת
מן שהיס אלא ג' ותמוה שלשה בשביל שלא יהיה הדבר סוכר כל כך
מודיענו מדוני מהו הדין כוה :

תשובה

מאי לתקינך כפ' הקומץ רבה עושה אדם ירועה
אבא שלא דכין ועד כמ' פעמים אר יותר לא יעשה
וכל שלמעה לו ירועה בא ס' דפין לא יקלוק ג' לבתו
ושאה לבתו אבא ה' לבתך ואחרבעה לבתו אינו לעבב שבכל ספר תורה
בבך אלא לנוי הספר הוא שלא תהיה ירועה אחת גדולה ואחת קטנה
וכן נראה בפירוש מהרי סרא"ם ז"ל שלא מנא זה בכלל העשרי דברים
הפוסלים ספר תורה ומה שכתוב בספר יורה דעה אינו מחייב שהא
הספר פסול בבך אלא מתנוה היא לעשות בן משום נוי ספר תורה ואם
לא עשה לא פסל מתוך לשונו משמע שלא אמר זה אלא משום נוי שהרי
כתב ובקה הנוי שלל מהבאה חוץ אלא אמרו כל אותן דברים
שלא מנו הראשון אלא לנוי וכן כתב בפירוש רבינו בריך בבבן ז"ל בספר
התרומה ובספר המנות גדול ונם מה שכתוב בספר יורה דעה ס"ת שבלו
ירושלמי וכן נראה ב"ה שמונו לעבב שאם לא עשה כן שיהיה פסול אלא
משום לעשות כן משום נוי לבחיב זה אלו ואנוסו :

עוד שאלת קנו

מקח שמקח וגומא מקח שמקח מיקח לקח דכר הדום להקדש ולעניים ובעלה קיים ועכשיו

חומר שכעל שלח יתן כלום מה הדין בזה:

תשובה המקח מין לה רשות לתת מעכשיו כלום בקיי בעלה לפי שהבעל יורשה חלת ח"כ קול ברכונו על כן אם המים הזה נמדנה והסכים על ידה מתנתה מתנה ואם לא הסכים על ידה בשעת המתנה או סתק השתיקה מינה כלום מ"מ שמעתי בפ' יש נוחלין שהשתיקה מועלת כדבר זה דתמרי' התם במחלק לכניסה והיא שותקת בכר כתבו בשם רבינו קלונימוס הנעים ז"ל שדוקא בלורות הרשאים מכל בלורות שלנו מין השתיקה כהודאה חלת מחמת הכותב היא בלבד ע"כ אם לא הסכים בשורות מין השתיקה כלום והוא הדין לי בזה:

עוד שאלת קנז

תלמידים שפסקו עם המלמד לשנה וכשוף השנה יצאו אם חייבי לשלם שכירות כל השנה:

תשובה מיובים לשלם שכר כל השנה ומפי' חלה התינוק היב לשלם וכ"כ ר' יוחל הלוי ז"ל וכן בתוב בספר התנן וכ"כ הרשב"ם ז"ל בתשו' לפי שיותר תעונג יש למלמד כשמקרין התלמידים ולא כשיבטל וכדתמרי' בפ' החומנים הני תלולי דמחוות מן לא שבלי חלמי בלומר הסבלים של מחוות בשלמין נוטלים משם בבד אם חיים מחמת הבטלה כל שכן מלמלי מינקות לכתיב בקודי ו' יסרים משמתי לב וחסידי ישרץ היו מתבלים שיהיה השם בפולם בתלמידים כדתמרי' בפ' יש בקרבנות וכו'

עוד שאלת קנח

שני מחום בעיר פתח ויצא אחד משם מעיר פתח והנה הוא היום מעלוכם ואחרי אחר בשתר בפתח נפטר לבית עולמו וחיי לרבנן ולכל ישראל שכח ולא כניח זרע ונשתרה משתו זקוקה עם אחיו אחר הוא היום בעירכם ובאה האשה לעירכם ובקשה מהיכם קיבם אותה או לאחין ואיכם רצה שיחלוץ לה והוקשה בעיניך בין אחין בעירכם מי מיכיר אותם שהאשה היא משתו של האחין מאחיו ושרשותיהו ז"ל הגריהו שיהיו מכירים לומתו שזה האחין הוא אחיו ומשהאשה האשה היא משתו של אחד בשמעת מי שיכיר אחיו ומשהאשה אם תניחון ליבם לאחין לה או לא ועוד בתיבת בא חליצה אם צריך להיות מעורית או לא:

תשובה הברית הייבם והיבמה בעד אחד יפניק לפילו קרוב ואפי' אשה דעלוין מלתת בעלמא הוא וכני אית בפ' החולץ ובראיה לי דכ' עד מ"ם עד: ואם אין שם לא קרוב ולא אשה עד אחר ואין יכתבו בשם חלוצה ומשמעדעניה דתתיר דמיתת הוא אבל אם אין שם אנשי ביתכם מי שיפיהו

מכה רומי' שם דוב הסדרה ונתלת מקום המכה מכסרין חומה שכינן שהרוב הוא שמכים משם הוא מתפשט למקום הברית והסרכה היא לא מן המכה אלא בזולת שלא מקומות אחר ולאחר הבית היא סיו ולוקח ראשונה כל שהיה ונתלת מקום שיחי ומקום מיסוך הכל מסור ווה נראה לי נמיני משם מכון :

עוד שאלת קסד

ריח מנסרפה לחוט מקום שיקה למה לא נוניח הריקה ונחתוך הסרכה ונשחין חומה כשורין וחם לא ונקנקני הסים כתירנק חם לחסם הוא מפני שנקב הכה חיתה נקובה כיון שעלקה בנשיקה וחם לחסם הוא מפני שהיתה עתידה להתפרק ולהנקב ולא העתיד להנקב כנקוב דמי הכה לפרקנו חומה עתה ולא ניקבה ועלמה כנשיקה והרי היכה נקובה עתה :

תשובה

לחתיר סרכת על ידי כשיקה אי אפשר כין למלן דחמר אין סרכת בלא נקב וכין למלן דחמר מפני מעתידה להתפרק ולהנקב אחי' אי אחמר אין סרכת בלא נקב כגר אחר שהקרום נוקב ויצא ממנו הסרכת ועלה קרום חת"כ ומחמת הקרום אין הדוח יוצא ועולה כנשיקה אחל זה קרום הוא להתפרק ולהסתלק שכבר חמרו חכמים ז"ל בפ' וחלו טרפות קרום שעלה כריחה מחמת מכה הינו קרום וכ"כ רש"י ז"ל וחט"ע סרמב"ם ז"ל כתב בפ"ו מה' שחיטה שמן הדין הוא שנופחין חוקה שלא נוכחין כן כגר הסיב עליו הרמב"ן ז"ל וכרי רש"י ז"ל דברי שם שם . וחם משעם מפני שמחיתה להתפרק כ"ש שכדבר ברור שהין כוקבו חוקה כנשיקה שחט"ע שמחיתה להתפרק חינה חלא

שות

הרשב"ש

בזה חלק שכניהם בחרנו ונצאו כלם מהכית והכיחוק לבדו שם ע"פ שהניחם בחרנו ס"ם שלו לא שמר בדרך השומרים ביום שיצא מהבית קום וחשמו שחלו היה ס"ם לא בחן ג' ימים ונם לא שולחו לילך וחפי היו בחים היה הוא לו חשתו נוטקים וקוסם שכלו משם היה להם לשמים בקרקע וכיון שלא עשה כן חייב לשלם:

עוד שאלת קסח

רחובן נשך לשמ' ושמעה עמו בניתו ד' יום ומרדה עליו

ותיוש שמרדה עליו עד י"ן חדשים היה רחובן שולח חליק קצת מהקטל ולא רצתה ביון שרחה כך הלך לשדי מחר משרי המלך לתבוע מה שנתן לה כמוסכם הכתובה ושלח הטר לנדולי הקהל וגזו מיכותו כל נכסיהם לפניהם נדוניה ותוספת ושבו לך ורבה רחובן לנרש ורחתה לשם ליגרש וללקח רחובן תוספת לי ולקחה לשם כדוניתה על חנת שיתן לה נט כיון שיתו משם לה רצה רחובן ליתן נט ויפי' מנעל שבתלה שביה שלו לקח וילך לו למדינה ונשתה משם מחרת ושבה שם ד' שבועים ובא ותבעה לשם ניטה ממנו ולא רצה ליתן נט וקולם שלקח נכסי מעבדה ממנו ולא רצה לילך מזונות לה לה ולא לעובה שלה חלה חמר חיו החיו כדין שאחן נט בעל כרחו וכיון שהלכה משלה מיום רחשון שמרדה ך' חדש מבחר לנו דינה מה פוח:

תשובה

כפר הסכימו כל החחרונים ז"ל שלא לכוף לנרש המורדת אפי' בטוענת מחים עלתי על כן מין לכוף לשון לנרשה ונם מין לה עליו מזונות מכל הוא חייב במזונות כנו ושכר הבקתו ושכר שמושו לפי שעשה ידיה עלה:

עוד שאלת קסט

רחובן נשא אשה והכניסם לה קרקע אחר כתובתה ונעשרה עמו ימים וחלחה ונתנה לו רשות ליסע עליה משם אחרת ובשרה היא ילידה ולא נרשה ונפטרה לבית עולמה ועתה בעלה בא לירש לפי שלא נרשה וקרובים כאן לירש לפי שכבר העיד וכי ושמע מה הדין הוא:

תשובה

כיון שלא נרשם הוא יורש אותה ואף אם פלה עמו מהקרקע בקבין עדיין הוא יורש ובל שכן אם פלה עמהן בלא קנין שאמר הנשואין אין פלוק מועיל בכל מה שאשם אחרת מבעה מוכות שקבעל ולא הפ לאחת לה והיא לאחה ואחלה ויש עדים שלאחה יבאו להעיד מה שאמרו אחה מיד במוו' כל ומן שלא נתנרשה אחרי נתנרשה ספק נתרוסין חייב במוונותיה כמו שנו בפ' המלמה נויעית ובפ' רחשון מכות מיעית • אבל אם לא אבעה הבעל והוא בעיר אין למליה ליפרע מהבעל וכן כתב הרמב"ן ז"ל ונריך כוח דקדוק ועיון להוציא המשפט למחחו:

אל הוחיק הנבבד חבירנו ר' נחן הכהן יצ"ו כרי עלי הכהן נ"ע:

שאלת קע

רחובן קנס מוחו מוכל הפיר על שבעליהו שבר יין ליהמעשים יקחן ונשבע על דעת המקום כ"ם ועל דעת רבים שלא יעשה יין למכרי לא ליהודי ולא לחרמחן ולא שייר בשבועתו אלא ליתנו מחכה ואף זה אלא ברצון אחיו ועתה אומר שיש לו קנת יין והתיהל לסקריס ושמ אם מוחר למכרו לפי שלא עשאו מחפלה לבך • ועוד אם יש לו היתר מהבועה זו לעשות ולמכור מבני ביחק פרנסתו שאינו יבול לחיות אלא בדוחק •

תשובה

לכחורה היה משמע שיון זה שהחיהל לסקריס מוחר למכרו לפי שהוא לא נשבע אלא שלא יעשה יין אבל לא שלא יעשה יין למכרו ויש לומר שכשעשה יין לא עשאו מחפלה לבך ויהיו בכלל הדבר הנדור שלא עשאו לשם מכר אבל עכשיו שעשאו לשם מכר אסור לו למכרו לפי שהוא בכלל הדבר הנדור ר' יהודה אומר אם עשאו לשם מכר אסור לו למכרו לפי שהוא בכלל הדבר הנדור ואפי' לא עשאו לשם מכר אלא לשחות ממנו ולא נחכוון לשם מכר אלא שנחנו לו במחנה אחר שעשאו מחפלה לבך

מהרת"ו. וכ"ם סהרמ"ונים לית כן היה דעתם אלא שבכל הדר מנוח כשם ומתירין לו אלא בכיתו שבדרת זו של ר"ת בלל ובספר התשב"ן לרבינו מאיר מרוטנבורג ז"ל הורה להשאל בחשם מחוי שקשבע שלא עשה שום עבירה לחמו על דעת רבים ואחר שכיון שהיה לדבר מנוח לעשות שום כיון היום למשמו שמתירין לו שלא מדעת רבים אלא שבכל הדר מנוח מתירין ולמו דוקא כי התי מקרי דרדקי שבתב ר"ת ז"ל ועוד של עניות דעתי לרחוק שפני תהיה הברחה כמו שבתב ר"ת ז"ל כי הכוח מקרי דהדקי מין כמשמע דוקא כי הכוח בלבד שהרי בפ' מוקף אמרי מודה רבא היכא דאמרים כי הכוח מעשה דפרדיסא והסביתו כל המפרשים ז"ל דהכוח מעשה דפרדיסא הוא הנו כ"ש מיהו כשר להמרי השם הכוח הברת למשכן ליה כרדסיא לאכריה ואכליה אלא סנין אמר ליה אי מי מוכנת ליה לי מוטב ואי לא בכיתנא לשטרת דמשכנתא ואמינא לקוף הוא בידי: ובלהו הכוותא ז"ל יאלו מוכה בכל שביתו הוי אומנא ולא אמרי דוקא כי הכוח בלחוד עד דכ"ש שהר משכנתא אלא הוא ובל דאמי ליה שום אומנ בדבר ואע"ג דלא נהפי ובמעשה דפרדיסא אלא כי הכוח ובן וכבר בתי דנרסיכן כי הכוח מקרי דרדקי לאו כי הכוח מקרי דהדקי בלחוד אלא אפי הכוח ובל דאמי ליה שום אומנ בדבר ואע"פ שביתו בדאי לחלוק אבל כיון שמניהו דחיכא מרבותא ז"ל דלא שבירא לאו כר"ת ז"ל יש לעשות סניף אומנ כב"ל לע"ד: ובספר אורחות חיים בדיני שבועות כתב בשם רבינו פרץ ז"ל כי התוספות פסקו בבל דבר אומנ דמתיר אפי על דעת רבים. ורחיתי בקצת התשובות כי הרשב"ץ ז"ל בתם מבנת בפ' וחלו הן הלוקחין חוב בו מסברת זו וכתב שבל דבר אומנ מתירין. וכן רחיתי שם בשמוקי תלמידו הרשב"ם ז"ל שבל דברי מתירין וכן היה דעת הרמב"ם ז"ל בפ"ו מה שבושות להתיר בבל דבר אומנ:

והפרתה השני שאפי נתמר שלא לבל דבר אומנ מתירין יש לו פתח

ממקום אחר שהרי ר"ת ז"ל סובר דרבים שתמרו שרך שיפרט אותם ויתמר על דעת בעוני ופלו שבשה ואם לא פרט אותם אין בתן דעת רבים ואע"פ שהרמב"ם ז"ל נתלק עליו וכן הרשב"ם ז"ל מ"מ הרי"ף ז"ל והרב בעו ז"ל בר' שסוכרין בדברי רבינו תם ז"ל וכן בר' שהיא ספרת הרב בעל ספר המצות בדול ז"ל וכיון דבלותת דרבות ז"ל היא יפוליך אנו לסמוך על דברי המיקל הוא הלים מר"ת ז"ל שתמיר בסובר על דעת רבים שלא לבל דבר אומנ מתירין אותו הוא מיקל שאם לא פרט אותם אין בתן דעת רבים ועוד מיקל קולא אחרת שהעובר על דעת רבים אם עברו והתירו לו אפי שלא לדבר אומנ סיראי אפי ז"ל שמתיר בשבר שאומרת או דעל דעת רבים לתו דמוריתא היא ולפי מיקל בדיעבד ובון שכן דהניא דרבנן בשעת הדחק אפי' לבתחלה מתירין דבפ"ק דבלה מסתע לבל דברבנן בשעת הדחק סומבי על המתירין ואפי' הם מועטים ובן סוביו המפרשים ז"ל אם ובי"ב הרשב"ם ז"ל בשטובתו אע"פ שיש מהגדולים שחולקים עליו ר"ת ז"ל ורש"י ז"ל בתשובה הרשב"ם ז"ל בשטובה על אחם אחד שבדר על דעת רבים והם רוהר שלא לדבר אומנ שביון שהתירוהו שיש לסמוך על דברי ר"ת ז"ל:

והפרתה השלישי שאפי לתומרי בל הדעות שלא לבל דבר אומנ מתירין ושתן לפרוט השלשה ושתם התירוהו בדיעבד אינו אותה ואפי יתעקש אחם לומר שתן בדבר אומנ הוא נשתל ומתירין לו שהרי רש"י ז"ל מתיר עיני הבולה פירש דנדר שבודר על דעת הבית היינו בנון שהיה בהיס וכילדיהו הרבים על דעתם וכן בתב רבינו תתי נחמן ז"ל בתשובה ורי הרמב"ן ז"ל בתב שבהתם בשטפט התרת החרם שחבר בלי תולק ובמסבים על ידם ובניא רוב מדבריהם וכן בתבו המפרשים ז"ל בפ' בתרא דמבות בשם הרמ"ה ז"ל והרב בעל העטור ז"ל בתב בתות בשובה ומסתברא על דעת רבים ליתא אלא בפני רבים ורבים נריבים לאותו הדבר בנון בני מדיים ומקרי דדרדקי ומקדש ונרכין האל נדר של רבים תנרי' בירושלמי נדר של רבים אין לו הפרה והגודר בדבים אין לו התר וכו' ולא אמרינן דבים בשלשה אין לו הפרה ע"י חבם ע"י שלשה רבים ג' חבמים ואפי' בשלשה אין לו הפרה ומסתבר אין לו הפרה ע"י חבם שאם על דעתו רבים דנדר קמיהו ואם דנדר מדעתיהו נמי חבם דבי לי אי נמי רבי נופיהו שרו ליה ואם ימנא פתח יתיר וה"מ לדבר ההשות אבל לדבר אומנ אפי על דעת רבים יש לו הפרה ע"י חבם בלא רבים עב"ל ומשמ מדבריו ז"ל שהוא סובר בר"ת ז"ל שפרט שפרט הרבים עב"ל על דעתן שאם אינו פורטים אין ודעת אותם שבותו ויתירו לו בדרו הולבך בדולי שלא רבים שהרוהו ולא לצורך רבים נדה אלא הוא משמע בדה שלא לצורך רבים נשתל ומתרון לו וכל שבן בהשטרף בל הבתתים שבתבתי שתין בדבר בית מיהוש:

ולענין על דעת המקום ב"ם בל שהוא דקוק ויש לדבר קצת אומנ נשתל ומתירין לו וכן נראה מתשובת הרשב"ץ ז"ל וכן בתבו תלמידו

עוד שאלת קעא

לבתר לך מה שבתב הרשב"ם ז"ל בבות שני בהבשר הנשחטין בדיני שהיה שחתר בשוחט את הבהמה ושחט סי' אחד ואחי' סי' ח' ואחי ושהה ולאחר זמן חזר וגמר את השחיטה שאינטו בסולי' בד"ח בשנים ידו ולא שחט בגון שבטל בבין מידו וכיוצא בזה אבל אם היה סבינו רע והוליך והביא בל היום לא היוטו לשרים מפני שהוא מתעסק בדבר שחיטה בד"ח בעוף אבל בבהמה אם הוליך והביא במיעוט לאחרון של סי' הראשון ושהה בבך בדי שיעור שהיה שחיטה בסולה מספק אחר שתין מיעוט אסי' מעבב בשחיטה חוששין שמא אינו אלא בשוחט בסי' אחד ואחי' ושחיטתו בסולה ואין בזה בלום בשר ויש בתן שהייה ושחיטה בסולה" יש תימה בלשון הזה משני פנים. בראשונה שאתר שהה שחט סי' אחד ואחי' אחד ואחי' סי' אחד ואחי' סי' ח' מה רואה הוי שחט השיעור בי"ס סי' אחד ואחי' וב"ם שאם לא בנפה ידו ושהה אלא הולך והביא בל היום בלו בעוף ליה דיה ולית דין וכמחתך בשר הוחה אחת אגמה השיעור ואין בבך בלום. ושנית מה שאתר בהבהמה אם הולך והביא במיעוט אחרון של סי' ראשון ושהה בדי שיעור שהייה שחיטתו בסולה מספק. ואין נראה דומה לראיה שהרי אתר למעלה שחט סי' אחד ואחי ואח במיעוט אחרון של סי' ראשון שחיטתו בסולה מפני שהמיעוט הזה אינו מעבב בשחיטה וכאתתך בשר, ובשהה לאו בתורת שחיטה עסיק ואין בזה דין שהייה:

תשובה הרשב"ם ז"ל בא בתחלה להסתיענו דין השהיה והורנו בפתח דבריו שבל שעדיין לא בלם הבשר שחיטה ושהה שחיטתו בסולה ורבו שבתב לשוחט את שהבהמה ושחט סימן אחד ואחי' אחד ואחי ושהה וכו' אחר שביחה דין זה הוי לבאר שאין השהיה אלא בסלוק ידים מהשחיטה והוא מה שלתב בד"ח בשהניח ידו וכו' ואחר שסידר דיניס אלו אזר לברס דין הולבה והוסיף שלתב שאם הוליך והביא בל היום בלו בשרס שום בבל הנדרין שהרי בשהמה אם הוליך והביא בל היום בלו בוסר הראשון אלא שהוכו של סי' אחרון ובן בעוף שאין מעבב בי בשחיטה אלא שהוכו של סי' שחיטתו בשרס בבל במיעוט האחרון של בסי' הראשון בשהמה שחיטתו בסולה מן הספק ואין בלשונו ז"ל שום שבוש ובן הוא מוכרח מלשונו ז"ל שבתב אפי' הוליך והביא בל היום בלו שחיטתו בשרס מפני שהוא מתעסק בד"ח בעוף בבהמה אם הוליך והביא במיעוט האחרון של סי' הראשון וכו' שחיטתו בסולה מן הספק והרי ממשמע דברין שאמר אבל בבהמה אם הוליך והביא במיעוט האחרון של בסי' הראשון שמעינן מלתתא שאם הוליך והביא בל היום בלו בוסר הראשון וכן אם הוליך והביא במיעוט שאמר בתרא דסי' הקי בסולה מן הספק אבל בעוף שאין מעבב בו אלא בהוכו של סימן אחד לא תמצא בו שהיה במיעוט סימנין על פי פירושו של ההשב"ם ז"ל ולפיבך אפס תחלה לבאר הדין בעוף שאין בו תלוקה ואפס לבאר הדין בעוף שאין בו תלוקה ואפס לבאר מנוח שבתבתי אם הוליך והביא במיעוט אחרון של סימן הראשון שאמר אבל בבהמה א

מיעוט הסי' שכתב ז"ל כמ"ש שיטה כפ"ב ובן אם שהם כדי שיגאלכם וירבינגע וכלי שיטתו מעינו הסי' בלבד לא כלי מיטתו שיטה גמורים כרי זו ספק גבלה. ותק הסירוש דחתוקו ג"כ שהוה לו לשומל לומר שהם במיטתו סימנין בפל הדמיון ועוד מסדור הדברים נגמ' שלא נחמרו על שסדר שהתם הדמ"ס ז"ל ור"ת ז"ל פירשם דכמיטתו כתרת דמאן קמץ קמור ובבהמה דוקא מפני שיש וזה סירוש תפסו עקר הרשב"ם ז"ל בספר תורת הבית מרוך וקצר והר"ן ז"ל והוכיח הרב ז"ל שכן הוא דעת הרי"ף ז"ל ואחר שגיארתי שפתי שלמך מיני לריך להשוב על הענגים:

עוד שאלת קעב

לבמ"ל מה שפוקפ' לך בענין מה שעניו בפ' ר' טיעזר דמולם מי שהיו לו שני תינוקות למול אחד בע"ש ואחד בשבת ושכח למול את של ע"ש בשבת ר' יהושע מסכים לדברי ר' אליעזר שהיב מטתת שהרי הוא מוכל והוא מתקן ולא מקלקל ושהי תינוקות אחד למול בשבת ואחד במוצאי שבת ושכח ולא של מוצאי שבת בשבת ר' אליעזר מחייב ור' יהושע פוטר למה ר' יהושע פוטר כמלו במוצאי שבת בשבת דמקדים לפני זמנו ומחייב במל של ע"ש בשבת דמאחר לפני זמנו שניהם הינן נימולין כומנן ואיבים שאין שבת נדחית אלא למילה בומנה:

תשובה

הדבר לשונות נאמרו בזה בגמ' אבל מה שסמך עליו הרב כ"ת ז"ל הוא ליישב בתרת לריכתא התם תני ר' חייא אמר ר' אמיר לא כאלקו ר' אליעזר ור' יהושע על שהיו לו שני תינוקות אחד למול בע"ש ואחד למול בשבת ושכח ולא של ע"ש בשבת הוחו חיי על מה נאלקו על שהיו לו שני תינוקות אחד למול אחר בשבת ואחד למול אחר בשבת ושכח ולא של מוצאי שבת בשבת ר' אליעזר מחייב ור' יהושע פוטר וקשה מקשה עלה בגמ' מפני ר' יהושע סיפא אבל אין עביד מצוה פטור ריש אבל עביד מצוה מחייב אלמא אלו סבירא לה לחול קודם שבת ואל אותו בשבת הרי עשה מצוה לחולו שהרי שהיה לו לחול קודם שבת ולא חלל עליו שבת אלא עשה מצוה ויתירה הוא אמרו דבי ר' ינאי ריש בנין שקדם ואל את של שבת אע"פ דלא ניתנה שבת לו ל דחות סיפא הרי ניתנה שבת לידחות פי' שבריש שהיו לו שני תינוקות אחד למול בשבת אחד למול בע"ש ושכח ואל של שבת בע"ש והרי לא עשה לו מה למול בשבת מן הדין שהיה לו למול בע"ש אם אלו בשבת חייב ל' אלא ניתנה לדחות אלא ושיטה בנין שהיו לו שני תינוקות אחד למול בשבת ואחד למול אחר השבת ואל שניהם בשבת הרי ניתנה שבת לידחות אלא מפני אותו שהיה ומנו בשבת וביון שזה שהיה אבי אלו התינוקות ניתנה שבת לידחות אלא אם אל אותו אלמתר בשבת בשהרי כבר כדחית בשבת אלא: אבל קטן שהרי אף כמי שיש לו שני תינוקות אחד למול בע"ש ואחד למול בשבת ואל של אחד בשבת ולא אל שניהם ג"כ בטור שהרי כתבה שבת לידחות אלא ואראה לי אלא אחד מהם שהיו לו שני תינוקות אחד למול בע"ש ואחד למול בשבת ושכח ולא אל שניהם בשבת שהוא בטור שהרי נתנה שבת לידחות אלא ולפי זה נתנה שבת לידחות אלא ואם אחד מהם שהיו לו שני תינוקות אחד למול בע"ש ואחד למול בשבת ושכח ולא אל שניהם בשבת שהוא בטור שהרי נתנה שבת לידחות אלא וכן כתב הרמ"כם ז"ל בפירוש המשנה ושלום:

עוד שאלת קעב

אחד כתב שטר מתנה לאשתו והקנאה אין שכתב לה וודעת אנו עדים החתומים למטה עדות ברורה אין אחר לנו ה' מרדכים נ"ו בר' יהודה בן שמשון הו עלי עדים וקנו ממני בקניו גמור מעכשו וכמכ"ו כלל לנון שלו זכות ויכוי כח ותתמו אותנו לא מרת מסתר כח שחול נ"ע כר' יצחק בן בידלח נ"ע מחמת מרלית כרעון נפש שלא כחוכם כלל אלא בלבב שלם ובנפש חפלה ובדעת לנוה והקניתי לה מהנכ אחו קנקט בחצרי ואנכי נתתי לה כל מאר לי בכן כסף בין זהב בין שאר מטלטלין ושטח ערטח ובלי שבית ובלי חומנות וספרים והקהקעות דמתקרי נכסי ודלא מתקרי נכסי מעכשו כל זמן שלא שחזור בי ולא שחזרתי בעכשי ממנה זו אלא מה שאמר ואתן לאחר פי ואלנם ואתכסה בין בכסות יום בין

תשובה

המחוק הזו יש בה שיור שהרי שייר לעלמו כל ימי חייו שיכולה לחזור בחייו ואף לאחר מותו שייר מלריכין קבורה על הירושים ונם יש שיור אחר שהרי יש לו חובות במקום דר' עקיבא הרשקה להכיחם לו ואחו' מיהו בכלל המתנה לי' שהשוב אינו לקנה בשבב ולא בקנין פודר אלא במעמד שלשתן אם הוא בשטר או בעל פה ואם הוא בשטר נקנה בהקנאת השטר בכתיבה ומסירה בדינגו' וכן מוכח בפ' מרובה ובפ' שבועת העדות אלא כתבינן מדרבתא מטלטלין ונכסי ולא כחוב בדמוכא התם אלמא לא מני למקנויי חוב בשבב וכ"ש בקנין פודר ובנין שכן החוב אינו בכלל המתנה מ"ך המתנה בהקנת היא ואינה בכלל הכוחב כל נכסי לאשתו דאמרינן בפ"ק דגיטין ובבא בחרא פי' אי אלא עשתה אלא לפטרופא דהא קיימ"ל כן בפ"ק נ"ל בנחלין הו שיור וה החוב בחוקת הירושים הוא ובינן שהוא בחוקתם המתנה מתנה נמורה היא ועוד שהם אמרו הכוחב כל נכסי לאשתו לא עשתה ש

[illegible] בשמים שיין מטשטשין את המרח ומפסידין הריעה ובשמי שיין מונעין החריש והזרע מכל מיני מטשטשין הקרקע ומפסידין הזרעי ומונעי החריש והזרע מתריעין עליהם כי מה מועיל ריבויים ומה לקללה ולא לברכה שמפסידין ומקלקלין ומכיחים מה ועלום לשה לעולם הגם רבויים ועבירתם תחד הוא שהסבה היא הפסיד הזרעים וכשם שבעבר בשמים מתריעין עליהם שירדו כך כשיורדים בועף מתפללים עליהם שילכו ורואים לדבר בגמ' עלה דמתניתין שמעינו בפ' הנזכר ירדו עליה בשמים דכתיב והמטרתי על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמטיר עליה אמר רב יהודה ושמיקן לקללה ופר"י ז"ל שאותה שימטיר עליה ימטיר עליה רוב בשמים כדי שמתקללין התבואות ואותה שלא המטיר עליה מיבש לפי שיין בשמים ואין תבואה כלל ע"כ ומכי מוכח בפ"ק דתעניות דהיינו שמיקן לקללה דכשם שחלקה שלא המטיר עליה מיבש והיא קללה כן חלקה אחר ממטר לקללה שלשון ממטיר הוא רבוי בשמים דאתיא בספיקתא ורב אסי דייק לה מדכתיב ממטיר תחי מקום מטר בלומר רבוי מטר תלמח כל שיש בשמים מרובים ואתיא בספיקתא קללה הם ולא ברכה כמו שעירת בשמים והרמב"ם ז"ל כתב בפ"ב מה' תעניות הדברים שמתפללים עליהם ומבללן כתב על הממטר ואזר ופרש על המטר כיצד ירי שירדו להם בשמים עד שיצרו להם ירי אלו מתפללין שיין לך ברכה גדולה מזו שהבחים עפלים ומבחו בתיהם קברים ובתרן ישראל אין מתפללין על רוב בשמים מפני שהיין הרים ובתיהם בוויים כתבנים ורוב בשמים טובה להם ואין מתענין להעביר הטובה. ירי סרבינו ז"ל מפרש שהם שאמרו על רבוי בשמים שאין מתפללין על רבוי הטובה היינו דוקא בחו"ל ונתן טעם בדבר ובק"פ שאמר מפני שלא יהיו בתיהם קבריהם דמשמע דוקא מחסר מפולת אבל לא מחסר הפסד זרעים זאת לא עלתה על הדעת שבמקום הפסד זרעים לא יתענו אלא סרבינו ז"ל אך מתרי טעמי נקט מחסר מפולת אי מחסר הפסד וזרעים שהרי לא אמר ברוב בשמים טובה היא אלא בא"י הא בשאר ארצות משמע שהם רעה ומתפללי' ודברי הרמב"ם ז"ל מפורשים בגמ' דאמרי' התם אמר רב יהודה אמר רב ובגולה מתריעין ותניא נמי הכי שבא בשמים מרובי' אבשי משמר סולחין לאבסי מעמד אנו עיניכם בתיכם שבגולה שלא יפלו עליכם בתיכם ורבינו ז"ל מפרש בגולה הוצה לארץ וכן רבינו יהונתן הכהן מלוניל ז"ל בפרושו פ"ב פיון שבגולה מתריעין ולא יצא לנו מהכלל אלא מ"ש אין בדבר ספק שמתריעין על הבשים וכן אם חסר מפולת אע"פ שאין מפסידין הזרעים שבכל אחת יחלו מתריעין וכן נראה מלשון הרב בעל העיטור ז"ל שכתב על כל גרה שלא תבא על הבצור מתפללין שלא תבא עליהן און מעל רוב בשמים שאין מתפללין על רוב הטובה וה"מ בארץ ישראל שהיא ארץ לרוב בשמים אבל בארץ מגולה שרוב בשמים קשין לה ולא עוד אלא שמשפילים בתיהם עליהם אין לך גרה גדולה אזן משמע שכל שרוב בשמים מפסיד הזרעים אע"פ שאין הזרעים מתקלקלים אלא שהוא ז"ל סובר דא"י ובבל דדמי להו ובבל וכל דמי להו ולאו בבל ואתרן ישראל ואוקי וכן נראה שהוא הנכון דלא אזלינן בתר בני בבל אלא כמה שיש מקלוקל בין חכמי בבל ובמי מ' בחסור ובמותר בחיוב ופטור ול"ש דאתן בתר בני בבל גרידי' אבל בדברים שהם תלויים במנהג כגון מרבה דאתרת ודומיהם נהרת נהרת ופשיטא וכן כתבו המפרשים ז"ל בפ' ואלו טרפות ובמקום שהמקום לחריך וכ"ש בבניהם כאלה דלא אזלינן בהו אלא כפי המקומות והדומה בדומה ממנו הכוונה מדברי כלם היא שכל שיש הפסד לרבוי בשמים מתריעין ובגמ' אמרו שם ובתני בשמיכם בעתם לא שכורה ולא שמח אלא בינונית שכמן שהבשמים מרבים מטשטשין את המרח ואינם עושה פירות וכיון שרבויים מפסיד למו עבירתם כי היכי דבעבירתם מתפללים עליהם שירבו כך ברבויים מתפללים עליהם שילכו ובפרוש אמרו במכלתין דתעניות כפ"ק ובפ' המעולים בבבא מציעא קשה יומא דמטרת ביומא דאיכא אמר מתיב מי לחו דמריבי ליה בריבתא הוו בעו רבנן רחמי עליה ומבטלי ליה והדבר הזה ברור הוכיח בפי' נדול המפרשים ז"ל שהוא ז"ל כתב עליה דמתניתין שמביאו על כל גרה וגרה שלא תבא מתריעין מון מרוב בשמי' לא כמון ומשמתי וכו' אמטר לשון מטר שמקלקל התבואה כדאמר רב יהודה שמיקן לקללה אלא כבר ירדו וטורח הם על בני אדם אבל אין מקלקלין את התבואה ע"כ ברי פירש לנו ז"ל בקצרה כל שהייטו מבקשים שאם שאמרו שאין מתריעין על רוב בשמים ואין מתפללים על רבוי הטובה היינו בשאינן מזיקין ומקלקלין אלא שהם לטורח על הבריות בלבד הא כל שיש בהם חזיק מתריעין והדבר הזה כמעט שאין להביא עליו ראיה שמחזיק הסבל הוא שכל מה שמקלקל ומפסיד רעה היא ולא טובה ולא אמר אלא על רוב הטובה אבל הרעה וכ"ש כשהיא מרובה מתפללין עד שיעבו ואין צריך שיהיו כל כך מרובים עד שתמחה אבן טועים שלף מה שאמר להם נמי ורחו אם נמחית אבן טועים אין במשמע שתמחה אבנו שלפי ויש כל העולם מיט אלף בנים פעמים לא תמחק אבנו אבל הרעה

הרעה היא אם בכפית בשים וכן פירש רבינו חפרים ז"ל ול"ב הרמב"ם ז"ל בפי' המשנה שלו ואחריש בתבו שהוא לשון גזומת וכן משמע מקרובלמי וכן כתב רש"י ז"ל גבי מלי דאמרי' בגמ' דיון עד מתי יהו יורדי' ותתפללו עליהם אמר להם עד שיסב אדם על קרן אפל וישפשף דגלו במיט לסייטו לשון גזומת הילכך בכל תלוי כפי הענייטים ובפי המקומות והמזגי שאם הם לטובה ולא לרעה אלא לטורח ולצער בלבד אין מתפללים אבל אם מפסידין ומקלקלין מתריעין ומתפללין אלא שהמרעה זו אם בשופר או בפה בלבד תלוי בחלקי רבדבי שדעת הרחב"ד ז"ל דהמתפעה בענין בלחוד היא כלומר שאומרי' בסוף התפלה ענין אחינו ענין כמו שאומרי' בסוף הסליחות שכך פסק' ז"ל שהיא התרעה בעבין לא ענין ביום צום התענית לפי שהוא ז"ל סובר שאין מתריעין בשופר אלא על עיר שלא ירדו עליה בשמים ועל עיר שיש בה דבר ועל עיר שיש בה מפולת אבן זה בהם בשופר ודעת רש"י ז"ל ותוספו וקיני הרמב"ן ז"ל שכל התרעות האמורות אחם בחשנה הם בשופר אלא במקום שנו' בפי' בפה בלבד וכן היא מסקנת הר"ן ז"ל וכן ירחה מדברי הרמב"ן ז"ל אם כן לפי הדעת הזאת בשופר היא:

ויש לעיין התרעה זו אם היא בכדר שאר התעניות שני וחמישי ושני או לא דמשמע הכי ומשמע הכי משמע דאיכא בכדר שאר תעניות ממה שסיכיטו וכן שיר שלא ירדו עליה בשמים דכתיב והמטרתי על עיר אחת וכו' מתענה ומתריעת וכתבו עלה רבותיה ז"ל דמתענה ומתריעת שלא בכדר התעניות לפי שבכל הסביבות ירדו בשמים ובה לא ירדו הבבר מוכיח שבדבר בא להם בנזרתו של מקום לפיכך מתריעין תדיר שלא בכדר התעניות ובבר כתבתי למעלה שיין חלוק בין אם לא ירדו בספיקתא ומפסידין אם כן בהמטר בספיקתא דהיינו סיפן קללה ולא לטרע התבר אלא בעיר אחת וכל הסביבותיה בנחת מתריעין בתדירות ומשמע שמתריעין בכדר תעניות שאם היא אפה כוללת מתפללין ומתריעין בכדר תעניות בדרך שאמרו בהם לא ירדו שאיבם עיר ועיר אלקה וחלקה הילכך נראה שבכל בפי הענין:

ומיהו אם בדבר בתקן ואין פנאי להתריע בכדר נראה שיין בתריין על התעניות על הבצור לפי שיין הבצור יכולין להתענות בכל יום אלא מתריעין בכל יום בכל תפלה ותפלה ואפי' בשבת בדאמרי' בני עיר שהקיפוה גויים וספיקה המטרפת בים ויחוד הנדף מפני גויים שמתריעין עליהם בפה שאם נתנו לגזור עליהם להתענות היו נריכים להתענות תעניות רצופים לפי שסכנתם היא בכל יום ויום והכלמן נריכה שתהיה נקיות מאד ואין מטריחין על הבצור יותר מדאי ובהתרעה בפה די ול"ב הר"ן ז"ל ח"כ בשמים של שנה זו מרובים ומתדירי' אם כל הזרעים כל כך מתקלקלין ואין הבעלי מספיק להתענות בכדר מתריעין בפה ודי אבל היודים אם רוצים להתענות רשאים הם בכך ומע"ב דהוי פלוגתא דתנאי קמאי בברייתא ור' יוסי דלא"ק מתעניין ור' יוסי אומר אין היחיד רשאי לסגף את עצמו בתעניות ובתבו קצת רבוותיו ז"ל דאפשר דהוא הלכתא כר' יוסי מדפרשינן טעמו בגמ' כיון דבלשון אפשר אמרוה אם רוצים אין מוחין בידם דברינו תלוי תלתא בבדון הזה. ואפשר עוד לומר שהיחידים יתענו בכדר תעניו' אם ירצו שיש קצת שהות אם יתענו בפי מה שבללו והכל בפי הענין ולפי רחות העין אל המסבילים שכל טוב:

ולפיבך נסתכתי על מה שכתבתי להתריע תחלה בפה בשנינו תבינו ענינו בדרך שתומרים בסוף הסליחות ותקנתי מטבע זה להזכיר שלא בבור בשומע תפלה והוא מטבע שתפללו שני גדולים רבי ישמעאל בן אליטע לפני לפניט בני פ"ק דברכות ואוני המענל כשהביאו לו פר מוזה להתפלל על רוב בשמים שילבו להם והרכבתי שתי התפלות בחתם ומי ששמע תפלתם ועבה תותם הוא ישמע תפלתנו ויענה תותנו בעת צרתנו תמן ותמן הוא המטבע:

יהי רצון מלפניך י' אלהינו ואלהי תבותינו שיכבשו רחמיך את כעסך ויגולו רחמיך על מדותיך ותתנהג עם בניך במדת רחמים ותכנם להם לפנים משורת הדין ובטובך הגדול רחם עליהם שיין פורענות כמה לעולם אלא בשבילם והם עמך ונחלתך שהוצאת מתרים מיין יכולין לקבל לא רוב טובה ולא רוב הענה שהשפעת עליהם טובה אין יכולין לקבל. ויהי רצון מלפניך שלא תבעום עליהן שאיבן יכולין לקבל. מלפניך שיהא ריוח בעולם וזכור רחמיך וכו' ובעל הרחמים ירחם עליבו ברחמיו הרבים וכרוב חסדיו ויעשה עמבו לטובה לות שכל מה שמקלקל ומפסיד רעה היא ולא טובה ולא אמר אלא על רוב הטובה אבל הרעה וכ"ש כשהיא מרובה מתפללין עד שיעבו ואין צריך שיהיו כל כך מרובים עד שתמחה אבן טועים שלף מה שאמר להם נמי ורחו אם נמחית אבן טועים אין במשמע שתמחה אבנו שלפי ויש כל העולם מיט אלף בנים פעמים לא תמחק אבנו אבל הרעה

מרבנו בעתי תמן ותמן:

שות

הרשבש

בנאיה לותיק ר' דוד הכהן יצ"ו בקרי

שאלת קעד

למה אין מברכין על ק"ס של המטה כשם שמברכין על ק"ס שחר ושל ערב ולמה אין קורין על המטה שלח פרשה רשטונה:

תשובה

מיברית שק"ס בקר ושרב היא מן התורה ואע"ג דתלפינו כשם שמתו שמואל ור' אלעזר דשמואל סבר דרבנן ור' אלעזר סבר דאורייתא כבר פסק הרי"ף ז"ל שם והלכה כר' אלעזר ותוספתא שגינו כשם שנתנה תורה קבע לק"ס כך נאמנו חכמים ז"ל זמן לתפלה וכן פסק הרמב"ם ז"ל בפ"א מה' ק"ש והיא מצוה נמנית בכסכמה מכל מיני המצות ז"ל שלח טו' הרמב"ן ז"ל מוסיף למנותם כ' מצות תחת בשער ותחת בערב ות"ת מוריגו הרב זצ"ל מוכך בטעמו של רבינו ז"ל וכיון שהיא מצוה נמנית רשוי לברך עליה כשאר כל המצות ואפי' לא היתה אלא מדרבנן רשוי לברך עליה כשם שמברכין על מצות דרבנן אלא שק"ס של המטה הינה מצוה לה דאורייתא ולא דרבנן שלא תקנו חומה חכמים ז"ל אלא ליטן מתוך דברי תורה אי נמי כדי שיהיו המזיקין בדילין היטנו כדאיתא בפ"ק דברכות אדע שמרי ת"ח היו נוהגין לקרותה וכדאמר ר' יהושע בן לוי"ע שקרא חדש ק"ש בכ"ם מנוח לקרותה על המטה ואמר רב נחמן בר' יצחק אם ת"ח הוא היטן צריך אבל אמר ת"ח בעי למימר אד פסוק' מפסוקי דרחמי שבאמר בידך אפקיד רוחי וכו' אלמא דטעמא דק"ש הוא כדי שיטן מתוך דברי תורה אי נמי לפנין עליו ומשום קבי ת"ח היטן צריך שבבר הוא פוסק בתורה ומשום הכא בעי למימר אד פסוק' מפסוקי דרחמי ומה שאמרה תורה בשכבך ובקומך ובקוקי' בעידן שכיבה ובעידן קימה אין הכונה שבשעת שיטן חיב לקרות אלא שמשעה שהתחיל בערב שהוא זמן השכובים ודרך בני אדם לישן הוא זמן הפלגה קריאתה לפי שדרך בני אדם לעמוד ולקום בתוכו זמן ואיטו חובה שבשעת קימה יקרא"ש מיד ומן תורה יש לו עד ג' שעות וכן מידן שבידה היטו חובה בערב שיהיה על מטתו יקרא"ה אלא שמשעת שיהול זמן שבידה שהוא מצות השכובים יכול לקרותה עד חצות אלו עד סוף הלילה ולפיכך אם קרא ק"ש אחר צות השכובים היטו חייב לקרותה על מטתו בנע עצמך מי שקרא ק"ש אחר הנן החצות והוא שוכב על מטתו ותפ"י עמד בהחל שהוא חייב לקרות אפשם שקרא אחר שעמד זה אינו דומן שכיון שקרא אחר צות השכובים חובה קריאתה היא ואין צריך לקרותה פעם אחרת ועקר קריאתה היטו אלא כדי שיטן מתוך דברי תורה שיגין עליו מהמזיקין:

ומיהו

התימה כדול הוא למה אין מברכין בכל יום בשחר ובערב קודם קריאתה שק"ו לקרות את שמע אשם אשם מברכים על כל מצות שהברכות שהיו מברכין לפניה ולאחריה מיכן ברכות על קריאתה שהרי אנשי משמר היו מברכין ברכה אחת קודם הנן החתה וכמו ששנינו בשם' תמיד סמר היו לפם המטוה ברכו ברכה אחת ואין מברכין ברכה אחת ואפלינו בפ"ק דברכות אי היא ברכת יוצר אור אור אי מהבה רבה ולמדי הגמו' ז"ל מכאן אלא נאקנו ברכות אלו על ק"ש ואת אלא נאקנו על קריאת' למה לא תקנו מטבע לברך על קריאתה:

ועוד

שהרמב"ם ז"ל היה סובר שאע"פ שברכות אלו לא נאקנו על שמע מ"מ סוטרים שם הקורא מלברך הקב"ו לקרות את שמע ולא פרע מהקורא בתורה שחייב לברך על קריאתה ואפי' הכי ברכות אלו של ק"ש פוטרות לעצמו מלברך דאמרי' התם בפ"ק דברכות אמר רב יהודה אמר שמואל הקדים לעצות קודם שקרא את שמע צריך לברך ואת שקרא ק"ש אין צריך לברך אלו טעמא שכבר נפטר בהקדם רבה וטעמא שהיא פוטרת ברכת התורה לפי שיש בה עניני הרבה של דברי תורה ודבק לבנו בתורתך ואם טעם זה אינו פוטר ברכת קריאת התורה ואפי' מופלג כ"ש שאינו פוטר ק"ש שהיא בתוך שהרי יש בה קבול מלכות שמים שהרי אומר ויחד לבבנו להחבה את שמך ע"כ לא תקנו לברך על שמע כך"ל:

ומיהו

מי שקרא ק"ש בברכותיה קודם את השכובים כשהגיע מקצת מקומות וכדאי' בירושלמי שצריך לחזור ולקרות ק"ש את השכובים מדאורייתא לפי שאותה קריאה שקודם את השכובים היא פוטרתו כזה כתבו הגאונים ז"ל ובעלי התוספות וקצת מחברונים ז"ל שצריך לברך לקרות את שמע אבל ר"ת ז"ל כתב שאין צריך וטרח להשמיד פה חזון ולחת טעם למה אין צריך וגם המפרשים ז"ל ות"ת מוריגו הרב ז"ל בשטתו כתב כזה וגם בספר אחד היים כתב כל הדעות ולא רמיתי כזה טעם נכון ומיהו ת"ת מוריגו הרב ז"ל כתב היין שעקר קריאת של ק"ש לא נאקנו אה ברכה אין צריך לברך על זו ולי נראה שאין להזכרת מטבע זה מטתו' בגמרתנו ואף לפי ירושלמי אלא

שלח נ' בשם מקום שבגמ' ראו למנהגנו לקרותה קודם את מנהגים ואת שלח נ' בגמ' לאיך יתקנו מטבע לשאינו מנוי לקרות קודם את הבוכבים לפיכך מיטו תמה אם לא נאמרת מטבע זה נ' בגמרתנו ואף לפי ירושלמי אין למטבע זה מניחות לפי שהירושלמי לא הזכיר אלא ע"פ מנהג מקצת מקומות ומה שאינו מעקר דינא ולא מנהגא דכולהו ישראל אלא יש עליו מטבע מ"מ היה נראה שאע"פ שלח נ' מטבע קריאה זו רמויה היא לברכה מ"מ כיון שקצת מקומות מומרים שצריך לברך ומקצת מומרים אין צריך לברך טוב הוא לקרות' בלא ברכות שברכות אין מעכבות וכלל גדול אמרו בירושלמי שכל הלכה שהיא רופפת בידך רפה אחז הכבוד נוקבים ונקב כמותם קילבך כיון שנקבנו שלח לברך אין לקוטף בברכות:

ולענין

למה אין מומרים אלא פרשה רשטונה כך הוא נ' בפ' בתרא דברכות הכוכם ליטן על מטתו מומר שמע עד והיה אם שמוע ומטעם הוא ליטן מתוך דברי תורה ובאשר כתבתי למעלה וכיון שבן בפרשה רשטונה די וקרא בעל הטורים כתב בשם מהיו ז"ל שהיה קורין כ' פרשיות ורמז לי שהם קרית ק"ש אחר צות הבוכבים בפרשה רשטונה די כמוכר בגמ' ואם קודם צות הבוכבים קרתה בדיך לקרות על מטתו שלא פרשיות אלו הוכר' יציאת מצרים ובדתנן בפ"ק דברכות מוכירין יציאת מצרים בלילות וכפ"ב דתמרינן דר' הוא מהדר לפרשה דיציאת מצרים:

ועוד שאלת קעה

שעודת מצוה שהם לקם את חמץ בשבת מתגל שלטר גוי משום גונב שבת או לא:

תשובה

הרשטוטים ז"ל היתירו להכול מפת שהפת הגוי לעצמו בשבת כל שהיו רשוים לכוס החטים מערב שבת כלומר שהחטים היו מלוטים מע"ש והכיטו רשים מהירושלמי בפ' כל כתבי ותע"פ שר"ת ז"ל חוסר והרב בעל התרומה ז"ל מפקפק בדבר הרמב"ן ז"ל מתרץ קושיותיו ודעתם להתיר ושם שהפת הגוי בשביל ישרא' אסור להכול ממנו ובתוספתא אתרי שהם הגוי מביר היטרא אסור שמא יתכה בשבילו וכבדון היא יש ג' עניטים שהוסרים שהתר שהכנסה מרשות להשוה מע"פ שר"ת ז"ל והרי"ם ז"ל דעתם להתיר ר' קוקן ז"ל דעתו להסור ושקשה על התתירי' ותע"פ שדחקו עצמן להתן קושיתו לא נתחוורו דברי התתירין להתרונים ז"ל ודעתם ז"ל להסור והרי"ן ז"ל שעורתנו שלו היה דעתו להסור והקשה על התתירי' וכן בספר תניד משנה וכן הרשב"ם ז"ל יש להחמיר: והשטי טעין אתרים לגוי שאתי ר"ת והרא"ם ז"ל שהחירו לה החירו אלא כל שהגוי הביאם מעצמו אבל כל שהכניסם בשביל ישרא' אסור להכול ממנו ותע"פ שהתתירי' הוו היו בשביל מנוח דשעורה שבת אסורה היא שהתתירי' שבות דהתירי בשביל מנוח נדחו דבריו שלא התירו שבות דהתירי אלא במילא שהתה שבת לידחות אלא ובמו שהתבו התפרשים ז"ל בפ' ר' אליעזר דמילה וכן בקונה מקום בתרן ישרא' דבותה עליו חוגו אפי' בשבת כלומר חוגו שטורו בערבותיהם מטוס ישובה דתרן ישרא' בדתי' בפ"ק דיטיו ובפ' מרובה ובתבו בשם רבותיו הגרשתי ז"ל שהסור לומר לגוי לכיטיא לו ספר דרך הרמלה לקרות בו בשבת אע"ג דמוכח קא עכיד ואפי' שבות דשבות אסור ולא התירו אתרים לגוי אלא במלתתן של גוי דהיתה בבית מניעת פ' הפועלים ובמו שבתב שם בחדושיו הזקן רבינו הרמב"ן ז"ל בתדושי ובתדושי התורה שלו פרשת בח אל פרעה וכ"כ התשב"ץ ז"ל בתשובה:

ודשלישי

עיין קניין הפת בשבת שהוא קונה לאותו מהפלטר וכל קנין אסור בשבת כמו שאתרו בפ' אדר מקבה רשותה בשבת אסור ובפ' מטילין שגינו אין תקדישין ואין מעריכין וכ' ובעמא דכלהו משום דאתי לבקונה קנין בשבת וביר"למי אתרו אלין דכבסין תרמלין ליכנסון אע"פ כי היכי אלא ליקני קנין בשבת כלומר הנשטה אלמנה בע"פ יבא עליה מבעוד יום קודם השבת שאם יבא עליה בשבת הוא קונה אותה ליורשה ולמשמה ידיה והוא קונה בשבת והביאו התפרשים ז"ל ירושלמי זה בפ"ק דכתובות ובמסכת יום טוב פ' מטילין ולא התירו קנין בשבת אלא בקונה שביר מהא כדי אלא מלה מטרף דעתו עליו כדאיתא בשבת בתרא פ' מי שתת ובן בנו שביר מיא שבשבת קודם השבת כדאיתא בגיטי פ' השורף גט למשתו ואם אע"פ שהוא שיבא לו בשבת אסור כדמוכח בפ"ק דשבת ובן בתב ת"ת מורי הרשב"ץ ז"ל בתשובה וכ"כ התוספות בית מיוחד דלמולאי שבת אסור בכדי שיעשה שבל שנעשה בשביל ישרא' אסור במולאי שבת

בכדי שיעקו בדמוכח בערוכין כט' מי שהוציאוהו וכפ' מין בזין וכפ' כל כתבי וכפ' שוחל ובתוספתא דשבת ובסדר טהרות בסוף מכשירין פ"כ וכן כתב הרמ"ם ז"ל בפ"ו מהלכות שבת וכן דעת כל המבאים ז"ל ומה לא מידי:

עוד שאלת קעו

רחובן היה כינו עסק ממון וכפטר רחובן לבית עולמו ושמי לבת ולבון ולכל רבבן שבק ובחנוס הנזכר הרשם על יורשי המנוס אחר וכח ושעבד על יתומיו גם על מחי רחובן שסוח לחפטרופוס וככנסו מנכסי חסד ביניהם ובחפטרו לחנכם לח רצה המורשה לדבר עוד עם החפטרופוס עמד לוי וכתב על עמו שטר לחנוס בכל לחיוב שביניהם והחפטרופוס נחחייב בכל ללוי הכוכר והחיוב שנחייב החפטרופוס ללוי הוח שחייב עצמו לפרוע ללוי סך ידוע בשלש זמנים שה בכח הרם ונלוי על מנת שיחרצה החנוס בפשרה וחם לח יחרצה כך ליכו מייב כלום וכך נחחייב לוי למורשה בכחות הטכרות לפרוע הסך הנזכר חם יחרצה בדך החנוס והמורשה החנוס הנזכר קבל על עצמו שחם יחרצה החנוס שהורשו בכך מוטב וחם לחו נשבע בשבועה חמורה החנוסהמורשה שלח יוסיף מחר עוד לדבר בעד ול' חחר משמו ועמד בפני עדי ושמעחלים ואמר להם הוי עדי עדים שלח נשחר לי וכולח להחרעם כלל ועקר על עזבון רחובן ולח על הח טרופים ולך המורשה מבל החנוס ולח נחרצה בך וכח חח"כ כמה פעמים המורשה לעיר משר הוח דר שם החפטרופוס ולח שב אמני כלום ויש עדים ששמעו מהחנוס שלח נחרצה בכך ממכס מחר מהעדים קריב ללוי והחפטרופוס שלש חם נפטר מחיובו ללוי מחר שהחנוס לח נחרצה בפשרה חו חם הוח מסיח דעתו ולח חשש לדבריהם ליה בקבלת החרם חם הוח בחנוס פטור כדחמרינן בשבועות חחדש שב' בשבועה פרט לחנוס ומשנה שלישה שניכו מרבעה נדנים שהיורו חכמים ז"ל ומבלגן נדרי חונסין זכו מה שנרחה לי בזה ושם יפלגו מצילות ממן:

עוד שאלת קעו

רחובן רב להעפי' דירתו גלבת שב עיר מחרת וכדי לזהו עצמו נשבע שלח יקנה בשר מפי' בערב שבת ויום טוב לח יקנה בשר עד שיעשיק דירתו ותתעכב ולח תלך כי לח מנח דרך ללכת כרצונו ונחחרט על שבועתו חם יש לו פתח היחר לשבועתו מחחר שלח נשבע שלח יקנה שוח והו בניו קונים בשר והוח חובל חם היחר וה הוח היחר חו לחו מה דיכו בחרטתו ובשבר שחבל עד היום הזה ושלום תורתך יגדל:

תשובה

השבועה הזחת חלות יש לה לפי שחפי' נשבע בפירוש שלח יחבל בשר בשבתות ויומים טובים חין זה נשבע לבטל חת המנוס שמה שחמרו חין שחחה חלח בבשר חין הדברים חמורים חלח בשר קדשים ועל כן חמרו בפ' ערבי פסחים בזמן שבית המקדש קיים חין שחחה חלח בשר וחף בזמן שבית המקדש קיים הנשבע שלח לחבול בשר בימים טובים שבועתו חלח ואינה לבטל חת המלוה מפני שמחת יום טוב ליכה חלויה דוקה בשר שרי יום טוב רשות שחל להיות בשבת לח היו יכולין לשחוט בשר שלמי חגיגה לפי שחין שוחטין חוחן בשבת וחף לח בפ"ם והיחה מחקיימת השחחה בשר חולין חו בבשות נקיה וביין וכן בלחיחתה במסכת פסחים פ' חלו דברים וחפי' לח הוה יכול לשחות חלח בשר קדשים כיון שלח הזכיר בפירוש בשר קדשים חלח בשר סתם הרי כלל דברים המותרים עם דברים החסורים וכללו חלה שבועתו כדחיתה בירושלמי השבועות ומה שחנה שיקנה בנו ויחבל הוה לח זו הדרך מויחתו מידי עבירה שלח נתכוין זה חלח לורז עצמו ולטרח מן העיר ההיח וחם יקנה בנו ויחבל הוה חין כחן זרוז ולעולם מחנו רוחים הכונה שנשבע בעבורה וכדחמוכח בפ' קונם יין וכן כתב הרמ"ם ז"ל בפירוש המשנה בפ' הנזר חמנם לח יש לנדר הזה שם נדר יכול הוה ליחבל עליו כחרטה דחעיקרח כגון שחם כתחרט ושלו מנח לח היה נשבע נדר כיה מו בפחח בנון שחם נדר כדי לנחת ולח מנח מנוח מז שלח כוכן לפניו הדרך ישחל ויחירו לו:

מידה לכחור משמע שכל חומן הימים שחכל בהם בשר בחיסור חבלו ונרוך לנהוג חיסור כימים חשר ניח בהם היתר כדחמר בפ"ק דנדרים מי שנר ועבר על נזירותו חין מקקין לו עד שינהג חיסור בימים שנשב בהם היתר כדבי ר' יהודה ר' יוסי חומר כד"ח בנזירות מוטעת חבל בנזירות מרוכה דיום ל' יום וכתב הרמ"ם ז"ל דוקה בנזירי שחין לה קבבה חמרי דיו ל' יום חבל בנדרים שיש קבבה מודם ל' יומי שנרוך לנהוג חיסור כימים שנשב בהם היתר מ"מ לח נתכון לעבור על נדרו ובהיתר היה חוסב לחכול על כן נרחם עליהם שיהיו לה מותרין לו והוה יהנה ימים במספר חיסור בחכילת בשר ולחניח עונש כיון שבשגל על כדרו חין עליו חיוב שברי חפי' בפות על העמוד בשגל ומתירין לו כדחי' במ' שבועות שהחכם עוקר הנדר מעקרו:

עוד שאלת קעז

יחיד המלטער מה בגבור ורוצה מחריפים תמיד לפפסיד ממונם ואפשרעל עליהם אין בכלל בין בפרט אם שותה לרדוף מחריו לחורגו מן לא :

תשובה כלבא רווחת היא שכפשו של רוצף מצורף לכל וכל שכורגו זכה לשמים ויש לזה כמה ראיות בגמ' ומן פריך הכא שכשדרין בדיני נפשות ובכל מקום ובכל זמן דינין דין וה ומין מקבלין עדות בפניו וכן כתבו גדולי בעלי הקורחה ז"ל אמנם כל זה הוא אם הוחזק במסור ולא נתלקו חבות עולם אלא אם חזקה זו בחרי זמני או בחלפת זמני ואם יהודק ב' שמים כתשרים לגולי עלמא כחרו דמו וקפי' אינו מוחזק אלא במקום כ"ש אם מניע מתנו כוך וחף ממונו שמור בפ' שנוהל דממון המסור לחבדו פיר כתבו בשם בעל העטור ז"ל שבגמ' מוחר לחבדו וכן כתב מ"מ מוריבו כרשב"ץ ז"ל בשטובותיו וברפב בחריבו כיה וכללו כמולם מצמ' ומדברי המקברי והמפר סי' ז' פרשטי' והמחרוני' כשבתי לך וכל הסרח עליו נורם רעה ליטרחל וסמלבדי זכה לשמים ושטם יצילנו משניות :

עוד שאלת קעח

רחובן קנה ג' חביות של יין מחת שמעון ובמ ורמה היין ושלח יהודי מחר לרחות היין וחצחו יפה ושטם החביות כנהוג לכל קונה ובחו רחובן הוב דמי היין מח"כ בח שמעון ואמר לו הולך היין שלך כי היין הוא במקו' סכנה ואני מחירת שמח יבוב ואי יעשר וכך אמר לו בעשם מחר פשם ורחובן מעיב לו בכל פשם כבר קבלת רוב דמיו והבו פחריותי ובשב פעים אלו מעידים עלי ויש לו עדים כדבר זה מ"כ בחו בחולים ושברו קביות היין בח שמעון ושלל לרחובן לחת לו מה שנשחר לו מדמי היין קשיב רחובן אני רוצה שחזיר לי מה שנחתי לך מדמי היין כי לפ מבשבי השיב לו שמעון ולא חתח רשות בחביות על ידי שלוחך ועוד בלא כחרתי לך בפני עדים ואמרת לי הניח לו ליטבר מו ליבבך הבו בחריותי וברי פלו' ופלו' יעידו עלי בדבר זה יורבו מורבו בדיין מה :

תשובה דבר פשוט הוא מקנת חכמים ז"ל הוא שחין מטלטלין נקנין חלא במשיכה וכל שחין שם חלא דברים בעלמא חף מי החורה אינו קובה וכשים שם ממן משוחים שם דין מי ספרית על החורי בו אין לוקח אין קובה ואפי' לא נחן חלא מקבת המעות מיב הוא בדין מי שפרע דקיימ"ל פרעון כמצ' בולו קובה לענין מי שפרע ודיעים חלו מחבריס בפ"ק דקדושין וכפ' הזהב ושם קרה מובם במכר קודם משיכה נחנסו למוכר ובכי מוכח בחסכת פולין בפ' מוחו ושח בבו וכן דעת הריח"ף ז"ל וכן דעת כל פרשונים ובחרוניס ז"ל חלא שברי"ה ז"ל כחב בספר שמחור שטם נחנסו חטלטלין נחנסו ללוקח ובבד דמו דבריו ומיהו כל זה הוא בשטם חבל בגדון הוב כי שמר לו מוכר קולף חת שלך והלוקח שמר בניחותו שם הרי הוא פחריותו יש לדקדק בעניו שם מחפייב מדין ערב מדחת' בפ"ק דקדושין בני הא דחתו רבנן המקדש בשנה חנם על בני הסלע ובחבו שמפרשי ז"ל מינה מקודשת חנם לכלל וכו' וכן בדיני משנות דהשומר ורוקק חנה ליט ומיחפייב לך חייב טעל פיו הוניחו ובגדון הוה משמע שכיון שחמר טול חת שלך שהיין הוא משוחף לביניכה ומכדה והוא חוא שניחותו שם פחריותי והוא היה יכול לפטרו ועל חמונתו בניחו שם היה נרחף שהוא חייב וכ"כ על דעת הפרשים ז"ל שחומרים וכל היכא דשמר ליה ומיחפייב חני לך מכני מדין ערב וכן היא דעת מ"ח הרמב"ן ז"ל ומכ"פ שחחרים לח פרשו כך חלא שכל שלח הוניח ממון על פיו חינו חייב מדין ערב וכן דעת קלת מחכמי הנרפמים ז"ל והרשב"ח ז"ל ובגדון הוה מה שנחן נחן ומה שלח נחן חינו חייב לשלם חלא שטעטה השחרת שמח שטם שכחתי הוא שלוחו חו שלוחך שהיין הוא משלחו עמך שהיין שלך חלא שבשעה שנחן לו חנה שלוחך שהיין שלך חלא שבשעה שנחן לו חנה שלוחך שהיין שלך חלא שבשעה שנחן לו חנה שלוח

מפל שתף בדברים כ"ן ליור וכיוור וכיוצא מהם מיני כופיקו וכו' ופשר
מוקף מחברי דמי כעל וגדר ופרן בפניו במתן דמחר ליה לך מזיק וקני
כוות ע"ב מכל נדרים שו מייב הוא לשתף גו שיחופיו בכל מקום שקיף:

עוד שאלת קפא

ריחוץ ושמטון ולוי ויקודה קנו בגד כמר בשותפות ושולינו כלם לניית

ריחוץ ושמר ריחוץ ושמר מהפנדים קודם החלוקה גם שמעון לקח קפת מכנדים בלא תכיון וכן לו מפל יקודה לא לקח כלום שהם מפל לריחוץ ואחר לו בגדים שהם שקלינו יחד אמת הם הוא שהיב לו אני מכרתי קנת ולקח לקח חבירו וזה כשאחר טול ממנו מחמת חלקך שהיב יהודים שהם מברת מכרת לי וב גם כל מחד לקח המגיע ושהם ליעני לוקח מלא חלקי בשאר ואלקי כמה שנשאר מאחר שלא חלקנו הרשב ריחוץ כל מה שלקח לו שאר לעצמו מכר ואינו חייב ליתן לאחרים כלום יורנו מורנו הדין עם מי:

תשובה

כל מה שאמר מן הבגד הוא מסוחף ומה שנשאר שוה מסוחף לפי שהן מחד מן קטורתן יכול לחלוק שלא מדעת חבירו אלא ס"ב הוא בב"ד כדאיתא בפ' חלון שניות לו שם הוא כדבר שהן לריך חלוקה כשעות כדאיתא בפ' חיוקי שלך יכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ה מהל' שלוחין ושותפין לחד מן השותפין שבא לחלוק שלא מדעת חבירו חולק בפני ג' ואפי' הן הדיוטות ובלבד שיהו נאמנין ויודעין בשומת ושם חלק בשעת שעשה לא עשה כלום כד"ת בשלקחו פירות אבל שם כדי שנות השעות כחלוקין הן ויש לו לחלק שלא בפני ב"ד ואפילו חלק בפני ג' ואפי' הן הדיוטות ובלבד שיהי

שות

ר' שלמה בן מחרת ז"ל מרחם פנים להקל ולמסרו שלח על ידי שליח רמזו להחמיר שברי דברי הרב ר' מסר ז"ל סובר כדברי רבנו יצחק ז"ל לפי שלא להתחיל לא ימסרהם שלח על ידי שליח:

ולענין קפה

מהגמי שהחתם עליה שלח תנשמ לבני מדם ידועים ולא קבע להם זמן וכתב הרמ"כם ז"ל שמעו נט דע שהדבר הזה תלוי

במחלוקת שהוא בפוסקי דורות דברי הרמ"כם ז"ל וסופרים שברפו ובדיעבד היינו הומכים על המכשירים מכל מקום זה שעדיין בידינו לתקנו יטלנו מידו ויחזור ויאמר לה ע"מ שלא תנשמי לפלוני ולפלוני מבחן עד זמן פלוני והו שם היה הנט כשר מכל מום פסול הוא וכשיכוה נט מהר יחנה עליה ויקבע זמן ורוצה הני לרחות נוסח שטר התנאי שם מחנך כרמוי הן לפי שמתנאים כאלו יש כמה בברות:

על קפו

ענין ברכת הקדושין שכתב הרמ"כם ז"ל שאין מברכין אומה שלח קודם הקדושין ואנחנו לא נהגו כן דע כי דבר זה כבר הוקשה לרמשנים ונתנו הרבה טעמים לדבר אחד לפי שזה אלוי כרצון האשה ואם אחר שברך לה ברכה האשה לקבל הקדושין נמצאת ברכה לבטלה אבל שהאשה מתקדשת ג"כ בביאה ואיך יברך ואשה לפניו ערומה והבחור אומר ולא יהיה בך ערות דבר ות"ל בקדושי ביאה יברך לאחר ביאה כי אין הדעת מקבלתו שבקדושי כסף ושטר יברך קודם ובפעולה לאחר פעולה זה אינו ובפשוטלי לפי שהברכה זו אינה כשאר ברכות שמברכין על המצות עד שיגמרך לברך קודם לעשייתה שאינו שלח ברכה ו ברכת השבח והשולחה היא כמו שמברכין על הקשת ועל סיס שבול ודומיהם ואינו מברכם שלח לאחר ראיה כן הברכה זו היא ברכת השבח והיודעים שאינו מוחרים שטר אשר לנו אח המרוסות וכי ומנהגן על ישראל תורה היא וכבר יש בזה תשובה לאחרוני מהי מורי ברש"ן ז"ל אל החכם ר' בנימין בן עמתר כ"ם ואל תסוף מן המכתב:

עוד שאלת קפו

מהגי נט שנעשה על דרך זו בפביע אנו עדים שחושי מטה גרש"ר משה

פר' נתן לבתן מרח שמחה פת ר' יהושע בן שלמה שהיתה משמח בנט כשר ועשו כחקון חכמים ומסרו לה בפנינו בעת הגרושין שהיה בשביעי בשבת בחמשה ימים לירח חדר שני שנת ה' אלפים ושמנים ושבע עשרה לבריאת העולם למנין שאנו מונין כאן בחמת אלפ"ה דבחתום נכר של ף יחבת ובך חמר לה בפנינו בעת שמסר לה הנט כרי זה בשיך על חנשי זה שלח חנשת לך בני החדם שמם ר' דוד כרי סעיד זמן ור' מנחם כר' משה בן ברכון ור' יהושע כר' משה בן שלמה ור' סעיד כר' משה חזק מכאים ועד זמן שמשים יום שמם לא חנשת לחרפעה אלו הרי זה נט כשר והרי את פטורה ונרושה מעכשיו ומותרת לכל אדם חון מד' חנשים אלו הנזכרים ועל חנשי זה נתן לה ר' משה כר' נתן נבתן לחשמ שחתה כר' יהושע בן שלמה ובפניכם מסר לה הנט על חנשי זה והיה קבלה עליה חנשי זה ואלו שלח רצו חכמים ז"ל לכתוב בחנשי בתוך הנט כתבנו אותו בפני עצמו ושטר חנשי זה שריר וקיים בריח ותוק כשאר חנשים הרחוקים דכשיגיע ביטרמל וכבי הוא כחנשי בני גד ובני רחובן ועל חנשי זה מסר ר' יהושע בן שלמה בפניכם חנין הנזכר ואם שהיה בפנינו כתבנו ונחתנו להיות לה' משה המזכר לרמיה ולזכות ביום וכן' וכבל שריר וקיים:

מ"שעוד כר' משה עד יהודה כר' משה נד ע"כ נוסח השטר של חנשי זה:

תשובה

בחנשי הזה בטל הוא לפי שלח בפל בחנשי שהרי לח חמר לה חנשי לחם זה נט וחיה ברין לומר ואם לח חנשי להם זה נט חרי לומר ואם חנשי להם חנשי זה נט חרי חיה חנשי כפילה בחנשי שהרי לח חנשי לפלוני ולפלוני ובבר הבאתי כלם ז"ל שבחנשי בטל והמעשה קיים ומפי בנט ולפיכך בחשב חותם יכולה היא לחנשת לחלי החנשים שחסרים עליה וטעית בזה כעות גדולה ומע"פ שבחוב בחנשי בשטר שריר וקיים וכו' והרי הוא בחנשי בני גד ובני רחובן אין זה מועיל כלום כיון שחנו רואים שאינו בחנשת בחוכמה וכדומה לזה בחנשי הנחונים והר"ם ז"ל בשטר שיש בו חסכמה ובחוב בו דלא בחסכמת שאינו כלום שכיון שחנו רואים שיש בו חסכמה אינו מועיל מה שבחוב דלא בחסכמה וכן בנדון הזה כיון שחנשי

הרשבש

שחנשי אינו כחנשי בני גד ובני רחובן מה מועיל שם בחנשי בסוף והרי הוא כחנשי בני גד ובני רחובן והרי אינו בחנשם הלוך החנשי בעל והמעשה קיים ותנשת למי שחרינה מסם ופרסם להם דבר זה ונ' חבחידנו מחת לפוף שאין לחמת שחסיה בשעת ואל חנריכני לבחוב בזה שניה וכבפ עלמה כן ה"ר שמעון ז"ל:

בענין קפה

מחוב ירחה לי פעם אחת שירחה שחיוב לח היה בעל מעשים שבע' ים' לח שבחו בשבחים שהיו קנינים שלח בשבחים אלו חם היה וירח שלחים ופר מרע וכבה היותו חם אינו מורה על היותו בעל מעשים שלח על היותו בעל רשעה ובעל עסקים ושבעונות רבים והיותו ישר ג"כ אינו מורה על היותו בעל מעשים שלח שאינו מבעלי המרמות וירח חלבים וכן ופר מרע שאינו בעל עבירות וחלמות הוא פר מרע ועשה טוב כי עם הפלילה מן המעשים והחבונות המנונות גריך הוא לקנות בחעשים הטובים וכן הוסיף החכם בסוף ספרו סוף דבר בכל נעשה את החלבים ירח ואת מנחתו שמור כי זה כל החדם את החלבים ירח טלילת המעשים המנונים ואת מנחתו שמור קניית המעשים הטובים וה"ע שהיה חיוב מהסבה בעצמו שהיה בעל מעשים וחוכל פתי לנדי ולא חכל יחוס ממנה דלחי לחורת מפתח ובקחר המעשים מפשר הוא היה מרכה להחפחר בחה שלח היה בו שברי חביריו היו מחבדים לוחו בסבה ומפשר שלח היה לח בדברי חביריו ולח נדבריו חן חפי' היה בדבריו מפשר שלח היה עושה בכל הדרך וכמו שחמרו ז"ל על בלעם שבוע בר מבעי ליה לח הוה עביד ולפוס בחלם שחנה חן שהיו מעשיו נדי להתגדל ולהתהדר והיו מעשיו שלח לשם שמים חו היו מעשים לחקוח נחול וכבר בחלו כחוחם ויובר מהם בך ברחה מהבחוב ואחר היות בדבר כן ולח היו בידו עבירות לח היה רחוי לעונש חבל מפני היותו בלחי מעשים טובים חו היותו בעל מעשים חבל לח כפי הרחוי חן חפחרתו לח היה חלח בדברות והבבחת מדינה והמנות הפלילה חבל לעבודת החלבים במנות מעשיות לח מניע שיתפחר בהם ובעידן רחתח ענשו על מעשה מפני בשחת בשעת עידן רחתח ענשו הב"ה חבל לח החיחו בי לח חטח לחלבים חמש בשור לו עשרו שלח היה עושה כן הרחוי ונם הוכה נוסו על בלחי היותו מוכד חלבים ברחוי במנות קנייות מעשיות היה פלילות במנות שבלילות ואחר התרקה נופו ומטובתו קרחו החלבים עברי חיב מה שלח חחרו בכך קודם מכלותיו ועל זה היה מחלונן מפני מה שלח פגעים וקות שיידע בנפשו שהוא נדיק שחין היתו עבירות והות לח חשב שמפני שלח קיים המנות ברחוי חם לח קיים מנות מעשיות ענש שלח היה חושב שעל העבירות יחול העונש ועל עשייה המנות יחול השבר חבל חם בטל המנות לח יענש ולח יטול שבר ולח חשב שיענש על בטול המנות כלמר לית רב קטינא למלחכה ובי עשיתי מעשה ופשוי מחונו לח נחלונן חבל חדם כי חשב שמפני שלח קיים המנות נטל ממנו כי הטחר היה בדעתו שבר מצותיו מבל פנעי נופו שהם עונש ומן רחויים לחול חלח על עונש עבירות וחוח נקי מהם על זה היחה חלינתו בפי סברתו ולפי בחי רעיי מסיקין מותו וחולין בו דברים שלח היו בו לח נחקררה דעתו חבל חליהו כחר לו בי החדם מעורב למקרים וחם חין זכות שיגין עליו יחולו בו מקרי הזמן ויסורי בהמודותו על חטחיו שלח עשה מה שנעזד עליו ונשחפללה חל החל־יס כי שומע חל חביונים י' ואל חמורין שהם בחלמים חו בזקים ושלום:

בי

רחיתי רבים מעמי החרן מחיהרים ומחכבדים בחכמת הקבלה והם ריקים מחכמה ולח ידעו עד מה חני רוצה לבחר כי הם בחשבה יחהלכו תחלה שקבלה חינה שלח בשמה מהפה לחזון והדבר ידוע שחין מוסרין חותה שלח לחכם ומבין מדעתו ושלו בימה זו שבחוכה בספרים היא הקבלה בחלמיחית חיך יטעו המקובלים לבחוב חותה בספרים להטעות בה בני חדם וחם חממשבחותן דברים יש בפלים לקוטיב לח יחלנו מפני פרים חו שחוחה דבריה לח יודעו שלח חפי מקבל מפה אל מקבל מפה לחוזן ג"כ חוץ הדין להיות הדבר מפה לחוזן ומם הדבר הזה השתרשוהו לחכמים להחבונן חוץ הדבר להיות סברת ולח קבלה ועוד פרם לח ידעו שלו עשר ספירות מה הם בם חן חותרים חו שחותם בספריית סופיחות מחתי' ת' ויחזקני בקבל חלוקה דביעית ופם חמר פרם שמו"ם ב"ב חין בם ע"נמיות ופם פרם עלמיות הם חוסבת מ"ב פם הנזרי "טוענו" השלישות חלו טוענים פעשריות ופם חמר חותרים מה בשחני חותרים חלו חשתר בחותרי' ופרי' פב"ם חוזיע בחמות ולמה חעטו פם נ' מפם ופם חמר חותרים חלו הכחובים בחורה לח ימלו שלו הפיריות פם בסנהדרין לחל עם הממות חלון חו יותר חטובים מפם חו פחותים מפם ופם בפענוח

לחך אם נשמטו חלי מחלו וחם יותר טובים למה שעליהם הם ז' מן ממס וחם נעלמו ממסה מי יודעה חם ר' לח שכחה ר' חיים מכין לו וחם ממס לח ידעם מי הוח המקובל שלהם ומתי קבלם חפרי גם הם חומרי' שגם ממס לח הגיע לכלל כל הספירות וחם ממס לח הגיע בגללם חיך יגיע, וחלמו חליהם וחם הם פחותים ממדות שכתובות בתורה למה נחליף חלו בחלי וחם חמתר שהם הטפשות מ"כ הם כתות בלתר מלחכים והמתפללל חליהם חם חומר שהם כתות חו הטפשות מ"כ המתפללל והמכוון בהם שהם מעמיות הוח כוזר שכל המתפללל למלך ממלחכים כופה הוח והמושב שים מעמיות בלתי עגם הכורית שגה לעצמותו וכופר הוח וחם חמתר שם חומרים יודיענו מה נשמע חלו מוחלפו וקשה עוד חוז שהם דורשים כרכים בעניני הספירות ורומזים חליהם ומושכים לבבי בספרי תורה ולבבים חלו קשים ומרים ללענה שחם הם ספרי תורה חין לבלותם וחם חינם ספרי תורה מ"כ הם ספרים ומשק רע ומר לומר הספרים שהם ספרי תורה ומתו שחמרו בגמרת למי שחמר שלפחד היה מקושש עתיד ליתן עליו את הדין חם הוח התורה בפחקו ומשק מגלחו וחם חינו חחם מוכיח לנו על לחותו וחם חינם הלח חומרים חם הם ספרי תורה הספירות וחוח מגלח לחתם וחם חינם הלח מוכיח לנו על הפוחים לומר שחלו הם ספרים ומ"מ עתיד ליתן את הדין ומרחו לנשור בחלו הדורשים גם בחלי המתפחרים בוח והלמידים שלח שמעו כל לחכם וחינם רוחים לטרוח בסוגיות ההלכות בוחרים מקדחים בחבורים בחלה להתעסר בחכמת הקבלה להתגדל בפני נשים ועמי חחרן וליטול עטרה לעצמם בדברים קלים בחלה וחם הוקים ממנה נעל ניוצא בוה נחמר הרוצה לעבד ירחק מחת עדיו והרוצה ליחנק יתלה בחילן גדול ושומר נפשו ירחק מהם:

פסק קיז

דין מרח בעורה מטחשה בעוד חלמנת ר' מרחשם כ"ע כ"ר לכתוב ע"ג בחשם לשלש בניותיה מרח עזיזה ויניעה ולוקה טטר חחנה מהחזר שזכתה בו בכתובתה מהטיב"

ר' מרחשם לכתוב ע"ג ובחוב בשטר המחנה חקיום ולחחר מיחה ע"מ שלח תוכל לחחד מהם למכור ולח ליתן ולח למשכן ושכל מי שחתן לו חמכור חו מחשכן יהיה חלקה להקיש וכל מי שחמוח בלח ורע יהיה חלקה לחחותה וכן מחחת לחחת וחם חם ושלום לח יפטר מהם שום ורע יהיה הכל להקדש וזהו חורף שטר המחנה הזה ועפ"י בשכלתי על המחנה הזו חם היה קיימת על סדרך שהם חו חם חוכל כל לחת מהנה למכור וליתן ולמשכן ולבטל המחנה ולעמוד בקרקע מדין ירושה לח מדין מחנה והברחה לי שהחכמי הזה בטל וסיומות הטכרוח זכו בו מחמת ירושה לח מחמת המחנה דכפ' יש נוסלין נע' המחלה נכסיו על פיו חמרי' שלח רב חלח בר עגלח נכסי לך ותחריך לפלוני חם רחוי ליורשו חין לפני במקו' רחשון כלום וחין לשון מחנה חלח לשון ירושה וירושה חין לה לפסק ובסחוח פרקין נמי נב' שכיב מרע שכחב כל נכסיו לחחרי' מייתי רבח נמי חמי ליפטר ותקשי לה רבח לרב נחמן חמתי דחמיכן דירושה חין לה לפסק וחח קפסיק לומר וכרי בעל הנכסים הפסיק דירושה וחהל' חיכו סדרי יש לה לפסק ורחמנח חמר חין לה לפסק וחלכה פסוקה חלח חם דוקח ולח בשחר נכסי לך ולח כוכיר לשון מחנה חו חפילו כזכיר לשון מחנה שחנחון וקריפ"ח ז"ל סוברים שלח חם כוכיר לשון מחנה וכן דעת הרחב"ן ז"ל כפ' חי שחת נני עובדת דחיסור גיורת וכן דעת הרמב"ם ז"ל בפ"ב מכל' כ"ו ומחנה שחרי כחב שם שכל מחנה כרחוי ליורשו לשון ירושה הוח ז"ל ור"ח ז"ל סוברים דוקח כשחמר לשון נכסי לך חתם ולח כזכיר פח לשון מחנה חבל חם כוכיר לשון מחנה יש לה לפסק ויש ליפני מה שפייר רחשון וטעם הנחומים ז"ל הוח מדיוק לשון הגמ' שחמר שחין לשון מחנה חלח לשון ירושה שמשמע לשון זה הוח שחין לשון מחנה כלומר לענין מי שרחוי ליורשו ואינו חלח לשון ירושה וכיון דירושה קיל חין לה לפסק ור"ח ור"י הלוי ז"ל חומרים שחין לשון מחנה חלח לשון ירושה הח חם כחב בפירוש לשון לומר שחינו לשון מחנה חלח לשון ירושה הח חם כחב בפירוש לשון מחנה יש לה לפסק וקכיצו רחויה לדבריהם שנחמת בחלמוד שחין כח כחות שר"ל שחין כי רוח כחוז וחמחלוקת הוי חלוים בחלת שחין חם היח דוקח חו היח כחלו חחר שחינה ורחפ"ח ז"ל כחב בחסוכותיו שחינו רוצה להכניס רחשו בין הרים נדולים חבל הוח חניח הדפר להכריע כל ב"ד וב"ד לדון כפי הכרעת' ותע"פ חסוכיח בחחושו היח בדברי ר"ח ור"י חלוי ז"ל יכיון שפחו חשת לכל ב"ד לדון כפי הכרעתו חני נדון כפי הכרעת הפ"ד היפה שים בעירנו זחל חלניחו"ר הרב ר' יצחק כה"ר יוסף ז"ל שהח חורח חלכה למעשה כדעת הסוכיח ז"ל שהוח ז"ל כשחל על עניו כזה שסביב חרע זוח שוחתו להקדש חחר היורש דבר ידוע והביח שחי חדעות וגחב בסוף דבריו וכיון שים זוה מחלוקת בין הרחשונים ז"ל הנכסים

כשכנסים פחזקת יורש וחין להקדש בלום שהיו מוליחין ממוקת יורש על הספק כדי לנחת להקדש דומיח ומחו דכניח לן בפ' מי שחת בשכיב מרע שהקדיש כל נכסיו חו חלק כל נכסיו לעניים ועמד חם חוזר וחלקק בתיקו ופסק הרחב"ם ז"ל בפ"ט מהל' זכייה ומתנה שהם עמד חוזר לפי שהנכנסים בחזקת וכן נמי יש לומר בכאן ע"כ. ומיז הפרש בדבר זה בין הקדש לדבר חחר בפי חה שהן הרב ר' יצחק ז"ל וכו כתב הרשב"ח ז"ל בתשובה שהוח סיב דן בך וקנחת חלקו עליו ועמדו דבריו לפני רבינו ירחם ז"ל וחודו לדבריו וחע"פ שכתב הרחב"ם ז"ל בפי"ב מהלכות צדקה ומתנה שהכריח שכתב נכסי לך ומחריך לפלו' שהין לבני חלח חם שהיה רחשון וזה המתנה שהיח מעכשיו חבל מתנה כזו שהיח מהיום ולחחר מיתה חי חיינו לה נמי בפ' כוהלי נמ' מי שחת ונחנחת דייתיקי חנורק וכו' וביז שהוח כחתנת שכיב מרע ומיהו נגמרת חלח חחר מיתה חינה כחתנת בריח שהיח מעכשיו וכן כתב הרחב"ם ז"ל בפ' י"ב מהל' זכייה ומתנה וה לשונו חתנת בריח שכתוב בה מהיום ולחחר מיתה הרי היח כחתנה שכיב מרע שהיה קונה לח לחחר מיתה (שמשמע דכרי' חלו שחת פי שקנה הנוף מהיום חינו זוכה בו ואוכל פירות חלח לחחר מיתה) ואחח שכתב ואינו זוכה בו ואוכל פירות לחחר מיתה ולח כתב ולח זכה בפירות עד לחחר מיתה חו ולח זכה בו לאכול פירות שקיב ממש מלשונות חלו שקנה הנוף מכשיו קנין נמורלח כתב חלח פלטין הוה ואינו זוכה בו ואוכל פירות עד לחחר מיתה משמע שחף הנוף לח זכה בו עד לחחר מיתה מ"ב הרי היח כחתנת שכיב מרע ממש ולח כחתנת בריח ואין שהיח כחתנת שכיב מרע הרי היח כירושה וירושה אין לה הפסק ואפילו חם היה בדבר זה שום ספק חו שום סברח בנגד זו אין להוציח הנכסים מחזקת יורשים כמו שהורה הרב ר' יצחק ז"ל ועוד שכנדון הזה אין כאן ספק כלל שקרי המתנה שכתבה להם ע"מ שלח למכור ושלח למשכן ליתן כ"ח בחייה לח נתנה להם כלום מנוף הקרקע ולח קנו חלח הפירות לחחר מיתה ולפי זה לח זכו חף בנוף הקרקע חלח מחמת ירושה החמי דלח נדיר חינו כלום דירושה אין לה הפסק ואפי' חם נחוב בה שחתוב כחתנה חעבשיו כל שהוח זוכה חשוה ירושה אין מעבשיו כלום וכן כתב הרשב"ח ז"ל בתשובה שלמה בן הרב ר' שמעון בן החכם ר' צמח זלה"ה:

הוגיין אל החכם ר' משה הכהן ישמרהו צורו

שאלת קנא

יחיד המתפלל חם יכול לומר י"ג מדות וחודו:

תשובה

מ"מ מורי הרשב"ן ז"ל בתב בפסקי ר"ה שלו זה לשונו ראיתי בספר חרח חיים בתב רב נתן שמין מנהג ליחיד המתעצה לומר י"ג מדות וחיני יודע מה חסם בדבר שמינו חלח בקורח בתורה שהר לח חמרו חכמים ז"ל חלח כל דבר שבקדושה אין חומרים חותו בפחות מי חנשים ואינו דבר שבקדושה חלח קדיש וקדושה וברכו ע"כ ואני חומר ליפה המנהג שכיון שהם חומרים חותו אינו חלח מהח דחמר ר' יוחנן ויעבור י' על פניו חלמלח מקרא כתוב הי חפשר לחומרו מלמד שכחעטף הב"ה בטלית נבור וכו' מ"כ אין לחומרו חלח כדרך שהקדוש ברוכו ב"ה למשה בסיני כטליח נבור שהקב"ה היה דונמח לפ"ע לכל ישרחל שהיו נריכים ומבקשים רחמים וברח עמהם בדיח חלח יחזרו ריקם חבל חלח כיוצח בזה אין לנו ממך בזה מ"כ מה לו ליחיד לחומרן והוח אינו ניריך חכשו לקרות חותם פסוקים יותר משחר פסוקי התורה שיחמרם בקורח בתורה מע"ב דלח חני לה בשחני נבי אין פורסין על שחע אחות משערה וכו' אינו משום דלח תנן התם חלח חם שהוח נוהג חובה חבל כל קריחת י"ג מדות חפוסי רחמים ניהו וחם לח חמרום יבחו ידי חובת תפלתן ומנחתי בסדור רב עמרם ז"ל הכי חמר רביעו נתן ז"ל אין חנהג חלינו לומר יחיד י"ג מדות וכו' ואין רשות ליחיד לומר חותן בחפלתו חלח בצבור ולותי בשחבצבור חתקבצין ותחנניו ומבוונין לבם להניחם שבשחים הב"ה חרחם עליהם וכו' ולניכך אין חומרים חותו חלח בצבור ע"כ נוטין דברינו למה שבחבתי ובספר חרחות חיים כתוב בשם חשובת הרחב"ח ז"ל שאין היחיד חומר י"ג מדות והביח רחיה חדחריאן בפ"ק דר"ה וישבוה וכו' כ"כ יכול שנחעטף הב"ה בטלית נבור וקרחהו למשה ואמר כל זמן שיהראל עוסקין לפני כסדר הזה וכו' חלמח אין חומרים חותו חלח בצבור ומיהו יחיד המתפלל יכול לומר ודוי דבבל חטחנו וחע"פ שלח נהנו היחידים לחומרו ע"כ חמ"ה ז"ל ואני בנערותי הכחתי

שות

לן רחים שיחיד לומר וידוי מדלמ' בפ' בתרא דיומא נכי וידוי יחיד כיכן לומרן
בסוף תפלתו משמע דיחיד רשאי לומר וידוי וקכל רחים ורחמים
בפסקין :

עוד שאלת קצב

שלפעמי' כשמתפ
יושב בכ"ה ללמוד
מיעוקות מין מת'
יכול לילך לביתך

ולהניחם וכשהשינה מונעת ממך מתה שוכב שם ולבך נוקפך שם יש
בדבר איסור :

תשובה

כיון שמעול' הוי מלמדי תענוקו' מלמוד לומתם בפ"ב ירחמ
שמין שם חשש שם מתנוים לוחך שינה ומיחך וכול לילך
ולהניחם התינוקות שמישן שם מדלמרי' בפ' בניטעיר בתי

כנסיות שבבבל על תנאי שם עשויות ופירש ר"י הרא"ן ז"ל דאמרי לעיל
שאם הוצרכו מנשי העיר להתכנל בהם ענייט מו להסכיבם שם ומוכר
והוה הדין לכל ברכי ענייט לפי שעה ובדאמרינן בפ' ערבי פסחים לתפוקי
מוריחים דאכלי ושתו בכי כנסתא וכן חכמים ותלמידיהם מוחרין ליהנות
בהם וזהו שהוצרכו ליהנות להם כגון שהיה מקום דחוק לתלמידים מבל
שלא פשעה הדחק בלמוכת עובדא דרבינא ורב חזדא בר תהבה ורבי'
בירושלמי ר' אמי מפקיד לספריא מי אמי לבידכון מיניש מלוכלך בחוריה'
תהוון מקבלי' ליה ולאמריה ולאמיה ופירש מלוכלך משות כלומר שיש לו
קנת חורה וכדאמרינן בפרק הניזקין ובעי ירדן על פיסו אין כו כדי
לכלוף בה כלומר לטבול בו קנת בה ואלוני אבי הרשב"ץ ז"ל בתוספ' רחים
מדאמרינן בפ' מי שאמו הני ניפי דבי הב דהני קרו ונבי נמו כלומר
שחלנלות של בית המדרש מקנת תלמידים היו שוכבים עליהם וקנת'
קורחים ג"כ שמוכר ליתן בבית המדרש וכ"ש בבית הכנסת דבית המדרש
חמור מב"ב בדלמינן בפ' בני העיר ואו לא מידי ולפי שרמיזתך מתבב
דברי אני כותב לך שם שנראה לי עתה בכל' רמת השנה וה"ה בשעברתי
עליהם חת"פ שאני טרוד הרבה מכל נד ופנה ואהי שרמזתי לך :

בפרקא קצג

בתרת דר"ה אמר ר' אלעזר
לעולם יסדר אדם תפלתו
ואח"כ יתפלל ואמר ר' אלעזר
משמיה דר' שעור

בברכות של ר"ה ויוה"כ ושל פרקים אבל של כל השנה כלה לא ומקשו
הא מיני והא רב יהודה מסדר קלוחיה דכלה אמא ומקלו ומשני אחני ר' יהוד'
דיהיו דמתלחין יומין לתלמוי יומין אחרי אמא דמקלו בפרקים דמי ומכאן כתב
הרי"ף ז"ל וכמה פרקים ל' יום ופירש רש"י ז"ל דרב יהודה הוא מסדר
תלמודיה כל תלתין יומין כלומר וכיון שהיתה תוספתו מחנוחתו לא היה
מפסיק לתפלה כדאיתא בפ' רחטון של שבת ובסוף ל' יום כשהיה משלים
תלמודו היה מסדר תפלתו ואח"כ מתפלל ומתחנני על רש"י ז"ל שלא
נמנא זה בתלמוד כלומר דרב יהודה הוה מסדר תלמודיה כל ל' יומין מבל
נזכר על רב שתת בפסקים בפ' וחלו דבריס ובפ' בתרת דבריחות ובפ'
בילד מברכין נזכר זה על רבה בר חנן דהוה מסדר תלמודיה כל תלתין
יומין קמיס דר' יוחנן וחולי רבינו ז"ל היתה לו קבלה או נמנא זה בקל'
המדרשות ודעת ז"ל היתה רחבה ונסבה למעלה ולמעון דיגע קטית לן
טובא ממאי לא מסדרינן בלומת השער יומי טוביס כדרך שאנו עושים
בר"ה ויוה"כ ובפורים ואמר לי מה"ר הרש"ב ן ז"ל כי שמע מפי הרב ר'
יצחק נרפת ז"ל שמעתי מרבו קרינהו הרב ר' פרץ הכהן בן הרב ר' יצחק
הכהן ז"ל שהיה בברצלונה והיה ג"כ הרב ר' פרץ ז"ל רבו של מהרוני זקני מהי
תורתי תהי מונחת בבוד הרב ר' יונה דאמאתרי ז"ל שלא להסדיר
התפלה אלא בשהיה בלה מעודמת בתפלת תרי פרקים שלא היה רב
יהודה מתפלל כל השלשים יום ובשאר מתפלל היתה בולה מתודמת מבלו
וכן בתפלת ר"ה וי"ב שבבל מבבע ומבבע ים שנו מבל בשאר ימים טובים
שאין בה חדוש אלא מבבע אחד אין צריך להסחיה ואע"ג דבגמ' לא טפ'
תוספת זה של וברנו ומי במוך וכו' אלא שהרש"ב ן ז"ל מבאו בתוספ
סופרים מבל משמע לבתורה דמוכיחים היו תוספת זה בתפלתם וקשיח
לי נמי טובא אמאי לא מסדרינן נמי תפלת התוספתין ונראה לי הטעם
דכיון דקיימא לן בהם בפ' דמה דשלים נבור מוציא מת הפקי
ואין הבבו' תיבין להסדירה הני כמה שמסדיר הם ז"ל בשעה
שמבבור מתפללין בך נראה לי לעניות דעתי
ונטעם זה דרשתי בשבת של ר"ה ושמחו
בו המבבלים ונם הספרים חדושי
מהר"י מורי הרש"ן ז"ל הם :

מדוש קצד

הרשבש

חדוש קצד

מחד בפ' בתרא דיומא מחרינן
הסולך להקביל פני רבו ביום
הכפורי' עובר במיש עד שיאמרו וכו'
וכת' הנמון ז"ל בעל הלכות דוקא
כי הא נונא מבל לשוט מסוף והרב בעל הטורים ז"ל תמה על הנמון ז"ל
ואמר דאם ראיתה תמורה דמסמכוה מקרא התירו ר"ש שיטה הקלה ואני
תמה על הרב ז"ל דאיסור ראיתה הוא מיוחד ביום הבפורים בלבד ומהיכן
לו בו ביום מבל שיטה היא איסור בולל בבל ימיס טובים וביום הבפורי'
ולמה נאריבה לן בי"ב יותר מבשאר ימיס טובים ועוד מי מוכח מידי
דבי"ט אסור ובי"ב שרי ושופר דהוה דאוריימא מין עוברים עליו את
הנהר דרך שיטה בדי שלא יעשה חבית של שיטין ר"ש הקבלת פני רבו
דילמא עובר דרך שיטה ואם באנו להתיר לו השיטה להקביל פני רבו
מ"ב בא ונתיר לו הרביבה דהרביבה ג"ב אסורה שמא יחתוך ואומרים
בלישנא בפ' במרא ד"ט ויותר בקל היה להתיר הרביבה ביום הבפורים ולא
השיטה דהרביבה לא עביד שלא מד אסורה ובשיטה עביד מרתי רחיצה
ושיטה ומה שהרב ז"ל תמה דאם רחיצה אסורה היאך אנו בי"ב השיטה הקלה
בקל וחמר זה בקל וחמר פריבת הוא שבשעבר ברגלו לא עביד שלא
מד אסורא דהיינו רחיצה ובשיטה עביד מרתי דהיינו יוצא מידי רחיצה
ומוסיף עליה השיטה לפיבך דברי הנמון ז"ל נראים נבונים וברורי טעם
אם בך נראה לי לעניות דעתי ומו"ל מידי :

הוניין עוד אל החבם ר' משה חבהן אלהים
ישמרהו :

שאלת קצה

הניחם בית הבנסת בעיר ממקום
למקום אם תועיל למדם מו
לא אחם נבתב בר"ה למיתה אם
תועילנו הניסה ואם נבתב
לחיים לא תזיקנו העמידה :

תשובה

בל מדם יש לו קן קבוע מספר ימי חייו ודבר זה בחוב
בתורה את מספר ימיך אמלא אנו בבתובים הבני
מוסיף על ימיך משולם בבתובים הודיעני ה' קבי וכו'
ובדברי רבותינו ז"ל בפ' מין בין המודר בין שהנית קנו של חדם בבל
מושלין בו וכו' מ"ב אמר שדבר זה בתוב בתורה שנו בבתובים משולם
בבתובים ובמה בקבלה הממתת עליו וחבמי המחקר מודים בו ונותנים
טעם בדבר אם אפשת הגרמים הממיימים אם אפשת הרבבה בל עומת
שהלחות הסרטי וחזום הטבעי בחופן הרחם יחרבו שני הדדם ואם בם
מעטים הן אחד ירבה או שיעטו הוא אמר יחקרון ימי ובפי
רבויים הן מיעוטם ירבו הן ימעטו שכי הדדם והוא הדין לדדם שנתבאר
בתורה בגבירים ובבתובים ובדברי רבותי ז"ל ואין לספק בזה ולא
לערער עליו והבטיחה שתורה בחיי הדדם אבד שבר ויועדם
לטעט אבד השונג וזה מבואר ברבה בתורה למען אחוש וירבת את
האדן וחיית וריבית למען ירבו ימיבם וזומיבם וזה בלו בהבטחה ואבל
העונש ב"ב עניני הכריתות ומיתה בידי שמים והוסיפה הקבלה לבאר
בי יש יום בו דין עמיס להוסיף על ימיהם אם יש לו זבות והן שבתוב
ירחת י' תוסיף ימים ואמרו ז"ל אלו בחני בית רשטן שהיו לדיקים
והתוספת הוא על העקר ויקצר ימיו אם יש לו עבירה מהייבת ווהו
ושנות רשעים תקוצרנה ואמרו ז"ל אלו בחני בית שני שהיו רשעים בי
הקובר הוא מהעקר וזה ידע מדרך הרמטון :

על בן

אבי מורי הרש"ן ז"ל הם

אבי מומר לפני הקובר שבלי מי שאין בידו עבירה מהייבת מיתה
וקובר ימים מהעקר בשאר על הקן הקובר מספר ימי חייו
ובר"ה אינו בדון לא בחיים ולא במות אבל בשאר על הקן הקובר ובחוש
קנו ימות אם אין לו אלוה אחייבת אחרת ימיו וזו היא מיתה בלא מטת
מע"ה שאמרו ז"ל בפ' בשה בהמה אין מתבללת אחת אחנו מאמר מוסבם ובאמר
שבתב הרמב"ן ז"ל בשער הגמול ועל זה שלח בתוב בר"ה בחיים ובמות
נאמר בתורה בן ימות בשלחה אשם נבתב בר"ה בחיים או במות אבל בחק
האפשר אבל הוא בחק החיוב אשם נבתב אימות בחדב אבי במוך ביתו
או יסתר בשסתרים ידקר בחרב ואם נבתב בחיים אפילו ואול בעד השלח
לא יבבע ועוד אחלחה זה מאמר אי אי בי אי תבבע אי יומו יבת אר
אחלחה ירד ונספה יומו יבת הוא הקן הקובר אי אי בפני היא התיתה
האלהית ואחלחה ירד ונספה היא התיתה האקרית בבי דעתם של בעלי
מבבלוסופים וכאן שבתב מ"ח הרשב"ן ז"ל בפ"ב למס' תבות אבל בבל מדיש
שיש בן בקוב אם אמרם זבה מוסיפין לו לא זבה מלמינן לו וכו' אחלחה

בפ'

בפ' החולץ הכל מודים על ענין מחד טיס קן קטוב ועליו גם להוסיף ומתנו ים לגרוע הכל לפי הדין מכל מקל הקן הקטוב מינו נכנס בדין החיים והמות ביום ר"ה מכל נכנס לענין שחר עניני חדש בני ומוני בריאות וחולי ופרנסה ושחר לת נכנס ביום הדין בחיים ובמות נשחר בחק הספר כמיתת מפש וכמיתת מלחמה ודומיה' מי מיתה טבעית על ידי רוע הנהגה וזהו שחמר עליו החכם ויש נספש כלת מספש והכהות עובדת דבפ"ק דחגיגה בעובדת דמרים מגדלת נשים ומרים מקריח דרדקי ומותן שלת נכתבו בר"ה בפרטות אם פשעו בעצמם יכותו לידי חולי כמו שחמרו ז"ל בפ' מי שחת גבי מטבת החתן הסותפין ושנפל מחד מהם לחומנות בפל לממנע חלה ומרפחת מחרפת מפל עצמו ומחרי עלה בנמ' לת שחנו חלת שחלה בפשיעה וכו' היכי דמי בפשיעה כחמר רב חנינת הכל בידי שמים חון מנגעים פחים שבת' בגים פחים בדרך עקש וכן מה שחמרו ז"ל בפ"ק דשבת ובפרקת דחסידי לעולם חל יעמוד חדם במקום סכנה ומחר בפ"ק דע"ז ובפ' חין עומדין ומנלה פ' בתרת ובנדה פ"ב הבל בידי שמים חון מירחת שמים וגגים פחים הוח החולי בבח מיוצ החמידה בשחר חו בקור והקש על זה בסלסת מינימיתת ובזה תפחלקה הקושיות שחקשי' בגים קטנים שחת מהיהם בעון חו בם מתים וכן חי שהיה בר"ה קטן והנהידה חמנע בשבה חת חתי נתן שכ' כחלו שחתו ברוש הנהנתם חו שחנם היה קצר לפי חנ' החכמתם חו לפי המנ שמולדו בו וכן חם שחקשים חם בעון מבות בגים מתים למה חי היה לו שני בגים חת בחד ונשחר בחד תפחר לומר לפי זה חמת לת נמת חלת מעון מבית חת חלת מפני שהגיע קצו וחף חם חת בעון מבית לת נורח חדת דוכו להמית שנו בעוד לפי שחטחר לת היה בל כך עגום (ובזה ליה כמי שבחחייב למלכות מחיכת יד בחת חו שחוו עין בחת לפי שחבריו לת היה בל כך עגום (ומע"ש שבכחבה בר"ה נפילת החרב והמגפה על הכלל בימחריהן בחקופת דכי רב ועל המדינות בו יחמר חינו לחרב וחינו לבלום מבל ים יחידים שחפשר שלת נכתבו לת בחרב ולת במגפה לפי שלת היתה להם עבורה מקויבת ולפיכך תועיל הניסה מהחרב והסתירה מהמלחמה לפי שלת כתבו בה בר"ה ובשחרו בחק החפשר וכן תועיל שהנהגה הטובה בשחירת הבריחות ובכשרה מן החולי וזהו לחרס בברכות בפ"הרואה וכבבת קמת בפ' החובל מבחן שנחנה רשות לרופח להרפות ועניו חוקיבו שבנו ספר רפוחות וזהו חלו חכמים ז"ל בירושלמי בפ"ק דברכות שבפ'חקם שבנהנו חינו סובר זה ובבר בירר זה הרחב"ם ז"ל בפשטים בפירוש המשנה וזהו לפי שלת נכתב ב"ב בחיתה חפשר בחק החפשר וכן תועיל הסתירה מהמגפה והניסה ממנה ואחרו ז"ל בפ' הבותם דבר בעיר בגם דגלך ורבית בעידן רחמת הוה סכך כווי בלומר בפשעת המגפה סובר החלוטות ואחר' שם דבר בעיר חל יהלך חדם בחמנע דבדים והבח בעיר חל יהלך חדם לב"ה יחידי לפי שלת נכתב בר"ה בחיתה חפשר וכשחר בחק החפשר חת חשר בחשר בן חלת בחמת לחות חל תחמר בן חלת שבכל נגזר בר"ה על כל יחיד ויחיד מ"ב חין שם דבר בחק החפשר חם שבכתב לחיים לת יבטרך לסחירה והם שבכתב למות לת תועילנו סחירה וחין שם חלוקה שלישי ומה זה שהיו נשחרי רבנו ז"ל ומלווים על הסחירה מהמגפה וגדולי חכחינו ז"ל היו בורחים ממנה בחו בשחעטנו הרב רבי' נסים ז"ל שברח ממנה פעמים חלת לפי שהדבר חלוי בחק החפשר וחולי זה בחיים לת נכתב בר"ה לת בחיים ולת במות וגשחר על קלו ושחנה החור וחפשר פיוסיף רפוי בחום הטבעי שזה הוח בחת הדבר והינף שם חפשר לחקן החויר חו לנוח ממנה יועיל לו החקון ויועיל לו הניחוח וחינו הורם בו מחמר ר' כרוספדאי דחמר ר' יוחנן ג' ספרים נפחחים בר"ה שהבחבים למיתה שם חומה שיש להם עבירה מחיבת מיתה והבתבים לחיים שם חומה שהגיע קלב ויש להם מנוה מחיבת חריכות ית שם והחלוקה בג' חחיה שמדת דינם לת חייבה לת זה ולת זה לת דבר בשם החכם זה נרחה לי בענין זה והכל מחוקן כפי קוצר דעתי וחע"פ שהרב ר' חשר ב"י ז"ל חולט ז"ל מלוטל כתב בספר המנהגות שבר"ה נכתבים לחיים חומן שבריכין חוספת ימים וחותן שלת הגיע עדיין קצם לת נחשוערו דבריו חון מכבודו שהם יש לו מנוה ועדיין לת הגיע קצו למה יצוה לו הב"ה מלוחיו מה הנחולה הזחת נקמה היח לחבד מלוחיו בשה שחינו ברוך חון ידעתו י"ת כך למעט מלוח בריותיו ולפורך בחקום שחינו ברוך חבל הוח ז"ת רב חסד ומרבה להטיב למי שחינו חגון וזה דבר ברור כפי קוצר דעתי למי שרוצה להטיב בעין החמת ובעין החמלה ובדי לבדר הענין יפק חמשל משל למה ה"ה למלך שסריחה עליו מדינה ובה קבע חוהבים ובה מורדים הרבה לעשיו השחם ושחטים בה חעט שלת שבדו ולת מרדו ובח המלך וצר על המדינה ושפטה ונטה להשחיד והלהרוג המורדים וקפוטעים ולהניח להעובדים וקבע מורדים ברחו ונשחבחו וזוה עליהם לשפטם ומוטעונים ולחבדם והעובדים בטילים ושחר לת עברו ולת מרדו בח נסו ונמלטו וזה יעמוד בטעת מלחמה מתו כן הדבר הזה העובדים שנכתבו בר"ה לחיים נצולו והמורדים שנכתבו למיתה חם יסתרו בחשתרי ובקרקע

מים חשם יצוה הניחם ונסנם ולת חועיל להם שמירה ולת ניסה וזהו שחמרת שהרבה נסים מן המנפה ובחקום שברחו שם ימותו מן נחוחתם ימותו לפי שבבר נכתבו למיתה ושחר לת עברו ולת מרדו הם חומה שלת נכתבו לת לחיים ולת למות שלת הגיע קצם ונשחרו בחק החפשר חם סדרו הנהנתם חו ברחו נצולו וחם נשחרו ולת סדרו הנהנתם חפ שר שימותו ועליהם כחמר חבי כחעט רגע ונו' וזהו ג"כ והברתי ממך נדיך ורשע הרשע הוח הנכתב למיתה והנדיק הוח שלת נבתב לת לחיים ולת למות שעדיין לת הגיע קצו זה ג"ל בזה הענין זהנם יגלגו מסבוחת וירחבו מתורתו ונפלחות ויעשה עמנו לטובה חות:

ואחר שנמשך הענין עד כחן חשוב לברר מה שכתבתי למעלה מפ' הכובם רבה בעידן התחת הזה סביר צווי דכתיב כי עלה חות בחלונינו פירוש ברבת היה סובר מה שבתבו התוספות בזה כי מחויר הנכנם מהחלון סות יותר מויק לפי שסות נכנם דק והות נכנם כשברים ומה שחמרו ג"כ דבר בעיר חל יהלך חדם בחת לע הדרשים שלום בעיר חל יהלך חדם בגדי הדרשים הכונה בזה כי בשעת הברישות נרוך חדם להסות הנהנתו ולחחון בחנות בחוכלו ובמשקהו ובמלבושיו ובשיכתו ובקישתו בהקהתו ובהעלרו ברחיצתו ובמ' המקוף בו ובתנועתו ובמנוחתו ובתנועותיו הנפשיות כלומר בשמחתו ובחגתו בכעסו וברגזנו ובשחר דברים ההברחיים לגוף החדם ללבת בחמצעם לת רבוי ולת מיעוט חבל בימות המנפה נרוך להזהר בתכלית השמירה ושיוסיף בהנהגתו לנקות המותרים ושלת להרבות במזון ושיחכל דברים טובי החיות ומעטי הממות וירבה המנוחה וירחיק הינועה וירבה מהחנוקים הטובים וירחיק החנחה וירבה השמחה כל זה בקצה אחד מהקבוות ולת יספיק בזה המעוט בלבד וזהו חל יהלך חדם בחמצע הדרכים חלת בקצה החקרון וכל זה הוח ענין טבעי ומה שחמרו דבר בעיר חל יהלך חדם לב"ה יחידי מפני שמלחך המות מפקיד שם כלי וחני מילי דלת קחו בה דהדקי ולת מבלו בה עברה הוח ענין תורני וטעת זה החמור הוח שב"ה שחין שם מלחחי תבוקות רחויים הם לעוכם וכמו שחמרו בפ"ב דשבת בעון ביטול תורה בנים מתים שבחמ' לעות הכיתי חת בניכם מוסר לת לקחו ושבעולם מתקיים בהבל פיסם דחית' בפ' כל כתבי הקדש וכן ב"ה שחין מתפללין בו ' חייבים הם עוכם כמו שחמרו בפ' הטולת ובפ' שחלכו כיון שהב"ה בח לבית הבנסת וחינו מוצח שם ג' חיל בוכם זהו בוכת שחלוח המות מפקיד שם בלי בלומר שוה מקייב מיתה והחקנה היח שלת ילך ויחיד חלת בנבור להתפלל ולחוזר בחסובה שתפלת נבור בשעת בדחיתת בפ"ק דבריות מדחמר ר' חמנח חלבנה בקטורת וכו' בדחיתת החם והט"ו יחמול עליהם ועל בל עמו ישרחל ברחמים חמן:

דין קצו

חלו הסנדלין של עץ שנוהגים בכחן של זבים ושל נשים של זבים מסורים מלמטה ושל נקבות חינן מסורים וי"ט טועים לומר שחותם של זבים מסורים משום שבל המסחר ולית דסנדל המסורה חינו דומה לזה בצורתו בדמוכת בם במה משם יוצחה והבר זה בבר בתבוחו בל המפרשים והדבים חלו יגע שעות מחר והוח להבשיר לף של זבים וב"ם של נשים ובספר הטורים בתוב שחותן המסורים מסורין משום מנהג ולעניות דעתי בראה שבלן מסורין ולת מטעמת דסנדל המסורה חינו זה לת חוקה חלת בטעם חפירה דבר שחין מתבייש היה והת קיים לן דהלבה בר' שמעון בנחירה חלת בטעם משחוי שהיי חינו בצורת מנעל ולת הוי בטבעים וכיון דלת הוי בבשים הוי ליה משחוי וכל שהוח משחוי מסור לנחת בו בשבת והבר זה מתפרש ממה שבתבו שמפרש' ז"ל בפ' יומח ובפ' שבת דמקשי' על דחמרי' התם דרבבן נפקי בסנדל של שעם ובדבלי וכו' ובדחיטטי דניהי דלת הוו מן מנעל ליום הבפורים מבחי מיבי נפקי ביה פני רבנן ביום הבפורים וח"ל הרמב"ן ז"ל החמיר בקושית ז' בפ' שבת וחמר דנפקי לחו דוקח חלת בתוך ביתם היו מסוללים בשם והר"ן ז"ל תירן דדוקח בשבת הות דחסור לנחת בחלו בגין דמין מחעל מותר מבל ביום הבפורים כיון דמנעל חסור בחלו מותר דחבשנו של חותו יום הוח בחו שהחריב בזה בפ' יומח מ"ב סנדלים חלו של עץ ביך של זבים בין של נקבות חסור לנחת בהם מדינת ולחו משום מנהג בלחוד והת דתמרינן בפ' מקום שנהגו ינלחין בקורדקסין בשבת וחין ינלחין בקורדקסין בינבה מעשה ביהודה והלל בנו הבן של נחליחל שינלחו בקורדקסין בשבת בינבה וכו' פירש רש"י ז"ל שקורדקסין רחבים ולת חיישינו דילמת מתפלצי ותתי לחתויי לו מרבע חמות ודחמרי' עלה בנפ' דמשום הבי לת חתר להו מותרים חתם דילמת מתפלצי ותתו לחתויי בהו לחו פל הבי דנפקי בהו יהודה והלל דחי מהנהו היכי הוו שרי למיפקיבהו חלת היינו טעמת דביון דחיבה קורקסי דמתפלצי לי חמרי' הו דהבי שרו נפק

שות

הרשב"ש

דין קצץ

נפסק קצח

שאלת קצט

תשובה

בגאיה אל הדיין ר' עמרם בהר"ר בנימין בן עמאר נ"ע:

עליו בחרם ונדוי וכול הוא ליטול על קבלתו ויחזרו לו לחפילו שלח ברצון ר' ויחזל וכנו דמתי דשמת שם ר' מלישור בנדרים הכותר הנחה מחבירו את מחיריו לו שלח בפניו ואמרי עלה בשם מנח הני שלי אמר ר' נחמן ואיתימא אחר ר' יוסף דאמיר ואמר ר' אל תסה במדין לך סוב מנרימה אמר לו במדין נדרם לך ואתיר נדרך בתדין דאמיר ואזל תסה לסבת את המים ומין שלח שבועה שנת' ואת תורתו בחלה ואתיב נם פמלך בבוכדנצר מרד אשר השביעו באלקים ואתי מרישתיה דאחקיל משבועתיה ופירש ר"ח אליעזר ממין ז"ל כעובד שנשבע שבועה מחמת טובת שעשה לו נגון תסה ע"ם דמחמת הנדר נתן לו יתרו בתו ובנון לדקיהו שיהם מסור ביד נבוכדנצר להרגו וע"י השבועה הניחו לכל כשלח עשה עמו טובה מתירין לו לחפילו שלח מדעתו מדע דהא אמרינן בפ' ואלו נאמרין האמר ליה יוסף לפרעה חבי השביעני לאמר אמר ליה אזל אתפיל משבועתך שלמת יכול היה להתיר שלח בפני יעקב ואי לאו דהלכתא היא לית לן מיה קבע ליה תלמודא ובן בסבימו הרא"ש והרמב"ן ותלמידו הרשב"ץ והרמ"ם זכר כלם לברכה הילך בדין הוה ניין שמשביע ליה עשה טובה לנשבע שתמחל לו אותה טובה שעשה לו קבל עליו בחרם שתינו חוב שהלוהו ולח ערבנות שערב בעבורו ולח עסק אחורה שכתן לו להתעסק מו דומה לזה עיניך לו כשלה חוב מתיהין לו בחרם חצי שלח ב' דינין ר' ויחזל ובנו ואע"פ שיש לר' ויחזל ובנו בשלה בקבלת החרם זה שקבל עליו זה מתירין לו שך כתב הרשב"ם ז"ל בתשובה חלח שניחא לסודיעך שהתירו לו מפני שחשד שלח יתקדוהו שעבר על קבלתו והכי מיתת בירושלמי וכן כתב הרשב"ם ז"ל בתשובה הנזכר' ואע"פ שכתב לו בלח טוח שתח פתח היחר ואחרטה מתירין לו שהרי החרם חין נדיך לח פתח ולח חרטה וכן כתב הרמב"ן ז"ל בתשובה יחיאל והביח רחיה מדתמרי' בפ"ק דנדרים אמר ר' אבא הוה קחמינא קמיה דרב הונא שעתא לחבית לחתת בחסק בשופרא שהם מצוה לבטלה שאתה עדייה לחלהר בחפה וברי כאן לח היה פתח וחרטה ואע"פ שנאמרו בתשובה אחרת לרשב"ם ז"ל שהחרם נדיך פתח וחרטה וחרם שהוא בעדי בעוי כלומר לעשה ולח לעשה מאון נדיך פתח וחרטה וכן כתב הרמב"ן ז"ל בתשובה שהוא החרם שכיון נדיך פתח וחרטה אם קבל עליו החרם בלח פתח היתר וחרטה חין נדך בלום שהנו היה נדר או שבועה ואתר בלח פתח היתר וחרטה כל פתח שאתה לו ויאמר הן הו אם אמר שנתחרט חין שומעין לו לפי שהוא עוקר עשאו שאמר שחין לו פתח ולח חרטה דמעקרת ואין חרטה דמעקרת בעינן כדאיתא בפ"ק דנדרים וכיון דמעקרת אתר דחין לו חרטה כי אמר בתר הכי דמעקרת נתחרט לח מהימנינן ליה ולא עשתא אתיליד ליה כמי פתחת ולא הוו ליה תרי ואמר ליה דלא אמר ממעקרת הוה ליה להאי אתר מעקרת דלית ליה פתחת ולא אמר דשמתת אתיליד לח מתחינן ליה הילכך כיון שאומר בלח פתח וחרטה שוב אין לו היתר אבל בחרם כיון דלח בעינן פתח וחרטה אם קבל עליו חרם בלח פתח וחרטה אין בכך כלום שהרי חינו נדיך להם ומה שנדף לוה מלת היתר ואמר בלח פתח היתר וחרטה אומם ג' דבריה פתח אד היתר תרי חרטה תלת שאינם חלח תרי עבייכי פתח היתר אד חרטה תריתי שהיתר הוא על ידי פתח ואם תמצח לומר שלשה הם יש לומר שיטול תחלה על שקבל עליו שלח יתיר תרתו ואע"כ יתירו לו החרם לחוה ליה כשבע שלח מהנה מבלעני שלח יטול על שבועה שנטל על החחרונה ואע"כ על הראשונה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ו מכל' נדריה וכן כתב הרב בעל העורי ז"ל מכל הני מילי שנתבחר שלח יתיר חרתו אלא על ידי חכם מומחה ואם תמצח לומר שלשה הם יש לומר שיטול תחלה על שקבל עליו שלח יתיר תרתו ואע"כ יתירו לו החרם לחוה ליה כשבע שלח מהנה מבלעני שלח יטול על שבועה שנטל על החחרונה ואע"כ על הראשונה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ו מכל' נדריה וכן כתב הרב בעל העורי ז"ל מכל הני מילי שנתבחר שלח יתיר חרתו ואע"כ יתירו לו החרם לחוה ליה כשבע שלח מהנה מבלעני שלח יטול על שבועה שנטל על החחרונה ואע"כ על הראשונה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ו מכל' נדריה וכן כתב הרב בעל העורי ז"ל

עוד שאלת ר'

למסה סהיה סטר כתובה על בנסי בעלה ונפטר והב"ד הנגו לה בקרקע שהניח בעלה בשטר כתובת, ועתה הוח רוצה להנשח והיורש מחייב עליה שתין חשומה כ"ד כלום מו שח חנשח היח חושבח לו שמא ברוב הימים יקלה בעיניו ויו ליח בקרקע מידה לפי שתין לה שטר על בעלה בנופן שלמה וגם שח רוצה להנשח כל זמן שהדבר תלוי בהיש שרוצה ליטח מוחש לבו נוקפו שח כ"ד יכולין לבופו

תשובה

שם היורש נכפח על החמת ואיית דינח למח ניחח ממנו ונחום לו יעשה הרחני מעצמו בלח סכרית כ"ד וסם מומרים לו נחל בחולתך מו שסחלק מחמת סהיח דיוקח לחעשח וזה פשוח שח חינו חשר זכופין על מדת סדום וסם נברח חלמח הוח וחוסטין לו שמח יחלה עצמו בניים לחורך ימים חלך פחשח חל הערכוחת עם נבבדי הקחל ויומיו עמהם היוקח ויחמרו לעליב שחשח הוחת היה לח שטר בחוקה על נפשי מוריפה של וה ותנחנו הניניו לה הקרקע שהניח בכחובתה ועתה שם היורש הזה חפן בקרקע שהניח מוריפו הרי טוב ויפרע המעות כי כך הוח הדין דשומח הדרח לעולם וסם חינו חפן הוא יטחל לה הקרקע ויסלק עלמו ממנו ועתה לח יפלח פחח חלח שיחן דמים ויחזור לו הקרקע חו יסחלק ממנו ותנשח הפשה ומחר שנשחת לח הדרח השומח שם מכניסים הקרקע לבעלח משום דכעל לוקח הוי כדחיתח בפר' המפקיד וכן כתב הרמב"ם ז"ל בכל' מלוה ולוה בפ"ב וסם היורש לח יוכל לחזור בו ורצם להודות על החמת חו יבריחוהו הפ"ד בבח חרם ונדוי להודות על החמת שהשפה פוחת היה לה כל נכסי מוריפו בחובם מפך וכך וחת העפה היעודה ושמע לעפה חייפ וכבוד ומלח וחתן בהלכה הוו לערבחות משום עלוי ירחפח מבני שחינם הולכים חלח להשתי' הית וכל שהוח חנחון נברח חלמח מוחר נלבח לחומות לפריפיו להכנפ לחינגו וכן כתבו הנחונים ז"ל והרמב"ם ז"ל בסוף הלכות סנהדרין וסם חין השפה רוכה לינשח חו למכור הקרקע חין לחפריח ליורש בשום דבר לפי שהוח לעולם יכול לחכיח המעות ולישטל חת שלו דשומח הדרח לעולם כמו שפחבחי חלח חם כן מכר הקרקע חו נחנו בחחנה חו חוריפו חו נחנו לבעל חובו בקוב חו שכניסה לוחו בשלח לבעלח בניולי נייחה כדחי' בפ' המפקיד והרמב"ם ז"ל בכל' מלוה ולוה בפ' הנזל וחם נכריח חוחו בחומות יחבד זכוחו שלח בדין וחשור לעשות כן חפל חם הנוכח הקרקע בחובו רוצה למכרו חו ליחנו חו להוריפו חו חם היח חשה רוצה ליכשה וכפי דיננו לח הדרח השומח חחר המכירה ולח חחר החחנה ולח חחר הירושה ולחחר הנשוחין והחחר חחיים לחיניחו בחומות שלח כדין חן רחוי לעשות כמו שפחבחתי חלח חם כן מכר הקרקע חו נחנו בחחנה חו חוריפו חו נחנו לבעל חובו בקוב חו שכניסה לוחו בשלח לבעלח בניולי נייחה כדחי' בפ' המפקיד והרמב"ם ז"ל בכל' מלוה ולוה בפ' הנזל וחם נכריח חוחו בחומות יחבד זכוחו שלח בדין וחשור לעשות כן חפל חם הנוכח הקרקע ונחלקו בזה הרמב"ם ז"ל והרמב"ן ז"ל ופסק הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהלכות הנזרות מעות שלי יהומים שהניח להם חביהם חין נריכין בפי"ח מהלכות הנזרות מעות שלי יהומים שהניח להם חביהם חין נריכין לחפריח ופסק הרמב"ן ז"ל בפ"ק דנדרים חלח כיון שעשו בהם בודקין של מי סיה לו נהסים סיה להם מחריות ויהיו עדיית ויהם חים נחמן ושומע דיני תורה ומעולם לח קבל עליו נדרי ונותנים לו המעות עכ"ל ולפי הדברים חלו נרחה שחם הם מעות חשין למעות להם מפטרופוס חלח הכ"ד וחפי לחים הנחמן כנ' וחע"פ

לבופו בכח חרם להפחלק בעדי ישמעחל מהחפר חו לח:

תשובה

שם היורש נכפח על החמת ואיית דינח למח ניחח ממנו ונחום לו יעשה הרחני מעצמו בלח סכרית כ"ד וסם מומרים לו נחל בחולתך מו סהחלק מחמת סהיח דיוקח לחעשח וזה פשוח שח חינו חשר זכופין על מדת סדום וסם נברח חלמח הוח וחוסטין לו שמח יחלה עצמו בניים לחורך ימים חלך פחשח חל הערכוחת עם נבבדי הקחל ויומיו עמהם היוקח ויחמרו לעליב שחשח הוחת היה לח שטר בחוקה על נפשי מוריפה של וה ותנחנו הניניו לה הקרקע שהניח בכחובתה ועתה שם היורש הזה חפן בקרקע שהניח מוריפו הרי טוב ויפרע המעות כי כך הוח הדין דשומח הדרח לעולם וסם חינו חפן הוא יטחל לה הקרקע ויסלק עלמו ממנו ועתה לח יפלח פחח חלח שיחן דמים ויחזור לו הקרקע חו יסחלק ממנו ותנשח הפשה ומחר שנשחת לח הדרח השומח שם מכניסים הקרקע לבעלח משום דכעל לוקח הוי כדחיתח בפר' המפקיד וכן כתב הרמב"ם ז"ל בכל' מלוה ולוה בפ"ב וסם היורש לח יוכל לחזור בו ורצם להודות על החמת חו יבריחוהו הפ"ד בבח חרם ונדוי להודות על החמת שהשפה פוחת היה לה כל נכסי מוריפו בחובם מפך וכך וחת העפה היעודה ושמע לעפה חייפ וכבוד ומלח וחתן בהלכה הוו לערבחות משום עלוי ירחפח מבני שחינם הולכים חלח להשתי' הית וכל שהוח חנחון נברח חלמח מוחר נלבח לחומות לפריפיו להכנפ לחינגו וכן כתבו הנחונים ז"ל והרמב"ם ז"ל בסוף הלכות סנהדרין וסם חין השפה רוכה לינשח חו למכור הקרקע חין לחפריח ליורש בשום דבר לפי שהוח לעולם יכול לחכיח המעות ולישטל חת שלו דשומח הדרח לעולם כמו שפחבחי חלח חם כן מכר הקרקע חו נחנו בחחנה חו חוריפו חו נחנו לבעל חובו בקוב חו שכניסה לוחו בשלח לבעלח בניולי נייחה כדחי' בפ' המפקיד והרמב"ם ז"ל בכל' מלוה ולוה בפ' הנזל וחם נכריח חוחו בחומות יחבד זכוחו שלח בדין וחשור לעשות כן חפל חם הנוכח הקרקע ונחלקו בזה הרמב"ם ז"ל והרמב"ן ז"ל ופסק הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהלכות הנזרות מעות שלי יהומים שהניח להם חביהם חין נריכין בפי"ח מהלכות הנזרות מעות שלי יהומים שהניח להם חביהם חין נריכין לחפריח ופסק הרמב"ן ז"ל בפ"ק דנדרים חלח כיון שעשו בהם בודקין של מי סיה לו נהסים סיה להם מחריות ויהיו עדיית ויהם חים נחמן ושומע דיני תורה ומעולם לח קבל עליו נדרי ונותנים לו המעות עכ"ל ולפי הדברים חלו נרחה שחם הם מעות חשין למעות להם מפטרופוס חלח הכ"ד וחפי לחים הנחמן כנ' וחע"פ

אל מדיה אל המשכיל ר' יעקב בן חוסו ישמרהו צורו:

שאלת רא

רחובן נפטר ויש לו בנים מן ממנן חפוטרופוס עליהם חם רחוי למנות יעקב חבי המינה חו לח לפי שהוח טוען כל מה שעזב רחובן בנו הוח שלו חו ממנן שמעון חחיו חו חים זר:

תשובה

בפ' המפקיד חמרו שחין ממנין קרוב חחפוטרופוס על היחומים וחפילו קרוב מחמת הסח מכל הריח"ף ז"ל כחב בשם רב נחמן ז"ל שדוקח בקרקעות מכל המטלטלין מעמידין חפטרופוס קרוב וכן כתב בעל מחיבות ז"ל וכן הסכימו החחרונים ז"ל והרמב"ם ז"ל מבללם בפ"י מכל' נחלות חמכס לפי החחלה הוחת בבדון הזה חין ממנין חפוטרופוס לח הוקן ולח החח והטעם בזקן לפי שהוח טוען שהכנסים הם שלו ולח החח לפי שיחכס לחביו מכל הב"ד ירחו מחם הנון לפי רחותם ורחות הוקן ולח יהיה חפטרופוס עם החרן כדחמרינן בפ' מקום שנהגו שחין ממנין עם החרן חפטרופוס על היחומים מכל יהיה מחם נחמן וכתב חת"פ שחינו בעל תורה חינו מכלל עם החרן שחסור למנותו שכל שהוח בדרך חרן ויש בו ירחת שמים והוח מכלל הכשרים רחוי למנותו חפטרופוס על היחומים וכמו שפסקה הריח"ף ז"ל שם וכתב ג"כ יודע להפך בזכות היחומים כדחיתח בפ' בתחת דכתובות על מתן דמוקי חפטרופא לוקי כי סתי וכן כתב הרמב"ם ז"ל בכל' נחלות בפ' הנ' למעלה וכל זה הוח חם הם קרקעות חו מטלטלין מכל חם הם מעות חמרי בפ' חיזהו נשך חמר רב חסי היזק לחינן דמשפיין נכסים ומהימן ולח מקבל עליה שמתת דרבנן יהבינן להו נהליה בני דינח קרוב לשנר ורחוק להפסד וכך שם דברי הרמב"ם ז"ל בפ"ח מהלכות הנזרות מעות של יהומים שהניח להם חביהם חין נריכין חפטרופוס חלח כיוד עושין בהם בודקין של מי סיה לו נהסים סיה להם מחריות ויהיו עדיית ויהם חים נחמן ושומע דיני תורה ומעולם לח קבל עליו נדרי ונותנים לו המעות עכ"ל ולפי הדברים חלו נרחה שחם הם מעות חשין למעות להם מפטרופוס חלח הכ"ד וחפי לחים הנחמן כנ' וחע"פ

מבספר החסן כתוב שהפטרופוס ימסור הנכסים ביד המיופה הנאמן בכדי כתב הוא שאין לפטרופוס לומר מה שלוקח אחר מהריוח אני אשלנו ואתעסק אני בנכסים לפי שנאני הוא ליטלם הוא בתורת עסק משום ולות שפתים הרשק ממך וכנדון הזה אם אם מעות כיון שאין לפטרופוס רשות לעכבם בידו וליטול וליתן בהם וסוף סוף נרוך ליתנם לאחר מ"כ הכ"ד לא יתנו שלא ברשות הזקן לאחד נאמן על פי התנאים שכתבתי למעלה ויטל ויתן בהם אותו אחר ולא יתמנה סוס אחד שלא ברשות הזקן ולפי שחס ושלום אם יתומו היתומים הזקן הוא יורשם וכבר כתבו הגאונים ז"ל שכשמתים הב"ד הפטרופוס ומוסרים לו המטלטלין כותבין שני שטרות ונותנין האחד לפטרופוס והאחר לקרובי היתומים שאם חי' יתומו היתומי' יורשום הקרובים מ"ל הקרובים יש להם העלו' בנכסי היתומים וכ"ש זה הזקן שאם יענו היתומים הוא נרוך לשלמם ואם יתומו הוא יורשם הילכך לא יתמנה הפטרופוס שלא מי שירצה הוא כי ולא יכתבו המעות שלא לפי שיקפון הוא ואם הב"ד טעו ועשו הדבר שלא כרצונו יתורו ויטלום מיד תומו אחר ויכתבו ביד מי שירצה הזקן ושלום.

עוד שאלת רב

מי שהיה שותף עם כמו ותם החב והבן מחרי מות אביו נשתתפו והרויח

ורצית לדעת אם בריות שהרויח אחרי מיתת אביו נוטלו הבן השותף לבדו ואין ליורשין בו כלום או יחלקו עמו חלק בחלק וכן הדין הוה שמיתמא בעודו בחיים מי נשתתף אחים והוליד בנים והכניסה לו משתו בבדוניא קרקע ושמו אותו בעת הנשואין בחרבעים מוקים כסף וכן כתב בכתובה ועתה החסף מומרת אינו נוטלת אלא מעות כאשר נכתב בכתובה והורשים טוענים שנוטלת הקרקע בסך שהכניסה אותו לבעלה מה הדין בזה ומ"ל הדין הוה שמיתמא זה שבנו הגדול שותפו והיה הפטרופוס על בניו הקטנים ורצית לדעת אם הבנים ישתרו מתת רשות אמם ותהיה מומנת עליהם או יאמו מתת רשות ויהיו ברשות מוכיחים הגדול כיון שלוש מניחים שיהיה הפטרופוס עליהם:

תשובה

כל מה שהרויח הבן השותף אחר מיתת אביו יהיה לו לבדו ואין לאחיו עמו עלום לפי שכשמת בטלה השותפות כמו שהוכיח הרמ"ן ז"ל בתדושין בפ' המקבל מהנמרת ומהשותפות וכן כתב הרמ"כם ז"ל בפ"ה מהלכות שלוחין ושותפין כשם הגאונים ז"ל שאחר מן השותפין שמת מת"ע שהיה השותף לומן ולא נשלם חומן בטלה השותפות ולפי זה הנכסים או המעו' של אביו אחר מיתתו חיגם אינם אלו אלא הבן אלא בתורת חוב לא בתורת שותפות ואלו נענכו או אבדו היה חייב לשלם אם בן אין לאחיו היורשים חולקים עמו ברווח כלום כל זה הוא אלו היה אביו על בניו הקטנים לפטרופוס אין זו זולת בניו מכל כיון שהניחו לפטרופוס עליהם והוא היה שותף חולקים עמו ברווח אחר מיתתו:

ולענין

הקרקע אם הוא כמו שטוענת ויכולין להוכיח בו כמו שהיו דיוס בו בשעת שהכניסתו בין שנרע מלעיו הרחטונים בין שהוסיף עוטלתו בשומת הרחטונה שכך הכניסו הגאונים ז"ל וכן כתב הרמב"ם בהל' מיטות וכן הסכים בעל הטורים ז"ל ותע"ש שלא כתב הרמב"ם ז"ל אלא בכלים בעל הטורים ז"ל בתחן העיר בסיע' ת"ק כתב שאף בקרקעות הדין כן וכן ירחה מדברי רבינו יוסף הלוי ז"ל:

ולענין

הבנים אם הם עד כן שם שנים ישתרו אגל אמם שתפילו שיהיו בני שם שנים ותע"ש שהרחב"ד ז"ל הסיג עליו הרב בעל מגיד משנה ז"ל קיים דבריו ותחרי שם שנים יהיה הדבר תלוי בהרגוש אם ירגו לולך אגל אחיהם או אגל אמם יעשו כרצונם ולענין חלוקת הנכסים יסבע האח הגדול כמה יש לו בשותפות ויטלנו והשאר יחלקנו עם אחיו הוא שנים ואחיו כל אחד שנים ולשגדל כל אחד מהם יקח חלקו וזו הכרחה לי בזה כפי שהלך ואחר שכתבתי זאת התשובה עמדתי על טעו הכתובה בית ר' מיחון כך טירחובה ולא נז בכתובה שום קרקע לא מרבשים מוכיח כסף ק"ב תטול מה שכתוב בכתובה מוסף של הקרקע:

עוד שאלת רג

ראובן ושמעון שותפין בחנר אחת ואחר ראובן לשמעון מקנה חלקך אני קנה חלקי לפי שהחנר אינה יכולה ליחלק ושמעון לא רצה אם יתן הדין שיכול ראובן לכוף את שמעון

שמעון על זה או לא:

תשובה

אלו היתה החנר רחויה ליחלק אין אחד מהם יבול לומר לחבירו קנה חלקי או מקנה חלקך חלה חולקים על פי התנאים הטבדי' בגמ' בפ' ראטון מקחת מכל כיון שאינה יכולה ליחלק אע"פ שלא נשל חלקו על אחד מהם בירושה חלה שקנו שניהם כאחד או כזה אחר זה כל אחד אומר לחבירו קנה חלקי בכך וכך או אני מכור חלקך לי בכך וכך אף על פי שלא נאמרו הדברים אלה בשעלה לבם בירושה אבל אם קנו אחד או כזה אחר זה כבר נתרצו בשותפות וכן היה דעת מהרוני וקיני הרב ר' יונה ז"ל אבל סברת הרמב"ם ז"ל היה שכיון כך וכך אומר לו מקנה או מקנה וכן נראה דעת הרמב"ן ז"ל וכן היה דעת הרב בעל החסן וכן נראו הדינין על פיהם:

עוד שאלת רד

ראובן דר בחנירו של שמעון על מנת שלא יטול ממנו שכירות ודר בחנרו זמן רב על מנת כן ואחר כך נתקוטטו ראובן עם שמעון ואיהם שמעון על שיתר לו השכירות ובקש מראובן השכירות ממר לו לא דרשי בחנרך אלא על מנת שלא יטול ממני שכירות ולא מכת לשמוע ממנו ונטל ממנו השכירות ביד חוקים וכל העם יודעים שלא נטלם ממנו אלא ביד חוקה אם יתן הדין שיחזיר שמעון מה שלקח מראובן או לא:

תשובה

אם נטל ממנו בחוקה חייב להחזירם לו ויעמוד עמו לדין שכך תמרו בירושלמי שחדם אחד נטל סודרו של חבירו בחוקה ואמר לו אני מחזיר לך סודר זה עד שתתן לי דינר שאתה חייב לי בתו לפני דיין אמר לו הדיין החזיר לו הסודר ועמוד עמו לדין וכן בנדון זה יחזיר לו המעות שנטל ממנו ויעמוד עמו לדין ושורת הדין בזה הוא שיסבע שלא השכירו אלא על מנת שלא יטול ממנו שכירות ויפטר בדין מי שסבע שכירות הבית מחבירו ואמר לו פרעתיך ואיה זה בסוף החדש נאמן הוא כיון שטושן שכחנם השכירו אם סוף החדש ואחנם החדש הכל סוף לפי שאעלם לא בחייב לזה כפי שאנתו לפיכך יסבע על טענתו ויפטר וזה נראה לי:

כוה וכתב שלמה בן כבוד הרב ר' שמעון כ"ן בן החכם הרב ר' נמח זלה"ה:

בגאיה לותיק תלמידנו ר' דוד הכהן בקרי ישמרהו צורו:

שאלת רה

מי שמכר ביתו בשביל לעלות לא"י ובתרשל ולא עלה ועתה הוא רוצה לחזור בו והקונה אומר שמכרה לו והלה אומר שמכרה לי ולא רצית לעלות היית עולה מה הדין בזה:

תשובה

בפ' החום מקדם אמרינן התוא גברא דזבניהו לנכסיה מדעתא למיסק לארעא דישראל ובעידן דזבין לא אמ' ולא מידי אמר רבא הוו דברים שבלב ודברים שבלב אין דברים שבלב ודברים שבלב אמי בעי לא סליק בתמיה אמי בעייהו דתיתיליד מוגסא בחורתא:

ופירוש

הענין כך הוא שלפי המעשה הראשון אין שמכר סתם ולא אמר כלום בשעת המכר אע"פ שאמר כן קודם המכר הוי להו דברים שבלב ודברים שבלב אין דברים והמעשה האחר הוא פי בשעת המכר פירש שלטלות למרן ישראל הוא מוכר אע"פ שלא התנה ולא עלה ורצה לחזור בו כיון שפירש כך בשעת המכר אמר רב אמי אי בעי סליק בלומר אם רצה לעלות יכול הוא לעלות ולמה יבטל המקח ולישתי דאמרי בתמיה הוא בלומר אם רצה לעלות בלוש יש מה שמעכבו ופירשו בגמ' שהפרים שבין לישנא קמא לשישנא בתרא הוא אם תירצ מונח בדרך שמונעו מלעלות שלפי הלשון הראשון אין המכר חוזר שיש לו לחזו' לחר קיירות ויש כור טיר וילך ולפי הלשון האחרון שנאמר בתמיה הוא שהמכר אינו בטל אם אין שם שוש מכוב בדרך אבל אם יש שוש עכוב בדרך חוזר:

והעולה

שוה הוא שאם בשעת המכר לא הזכיר לקונה שבשביל לעלות

לעלות למרן ישראל הוא מוכר מע"ס שאמר כן בפירוש הרמב"ם ופירושו בפני עצמו כיון שלפי חור והזכירו בשעת המכר אין המקח בטל ואם הזכי כן בשעת המכר אם יוקע אומם שדרך הרמב"ם ז"ל בספר למשנת בתר' שאם יש מוקם בדרך כטל המכר וכן כתב בעל הטורים ז"ל בספר התשן בסי' ר"ת הילך קנין אחר אם פירש בשעת המכר שבשביל לעלות למרן ישראל הוא מוכר ולא מצא דרך מתמת לאסתים אחר אחר אם היה שם דרך ויהוא נתרצל מלעלות מיני אחר והמכר קיים ודע שת"ח ז"ל ורש"י ז"ל מומדים שלא נאמרו דברים אלו במוכר קרקע אבל מטלטלין מיכו חור לעולם:

עוד רז

כתבת כי ראית בתשובות מהרי"ק מורנו הרב"ן ז"ל שכתב בענין פגויה שנתפתת מעוברת ואמרה מים קלוני הוא וכפר הוא ואמר שלא היו דברים מעולם ודן מהרי"ק ז"ל שיטלו הב"ד הרם על כל מי שם לו עדות שיבא ויעיד ואם נמצאו עדים בדבה הבועל חייב בתוכות המוכר ואם לא נמצאו עדים הקהל חייבים בתוכותיה והוקשה לך בין שהקהל חייבים בתוכותיה מ"ב הוא לפי עוגשים בעדותם ועדותם בטלה:

תשובה

יפה סתלת ובפ' תוקע ובכתב דיבתי חיישינן להכי ואין זה מקום לכתוב כל מוחם הלבות והנראה משם הוא שחפי' בתשתם ראחוקים חיישינן להכי וכן כתב הרמ"ם ז"ל בפ"ט מהלכות עדות זה לשונו ודברים אלו חוים תלויים זלא כדעת הדיין ועושם בינתו בעיקר המשפטים ועדי דבר הנורם לדבר אחר ועמיק לדקות עם יתלא שים לוב הערד בד הנאה בעולם בעדות זו אפי' בדרך רחוקה ונפלאה כדי זה לא ישוד בם עכ"ל ונראין הוא כיון שים הנאה לעדים בדבר זה רחוי היה לאשם לעדות זו ואין לומר לפי שבדבר זה אין חייבים לוון אלא בתורת נזקה לא בתורת תוכה אין לפסול עדותן שהרי אמרו שם אחומר הגי מנא לעניי עירי אין דנין בדיני תוכה העיר ואין מביחין רחוק מקנסי תוכה העיר וקא מוקמי לה בשים בעניים דרמו עלייהו וקא מקשו עלה היכי דמי אי דקיק לקו ליתבו בהרי מיהו אלו דקיק לקו ולדייהו וקא מסדר בדלא קיק ואי בעית תימא בדקיק לקו ליתבו לקו כיון דרוב רוב נפים פירוש שם העניים אלו קונה על כל אחד מבני העיר כשם יתן בכל שנה ושנה שנים משם שיוכל קונה עליהם ושוב אין נוגעין בעדותן ואיזהו בשאינו קונה אין כל אחד יודע כמה יתן ולפיכך הוא נוגע בדבר לפי שאינו יכול לידע כשם הוא אלא שיתנגו כיון שאינו קונה ולפיכך אין דנים אותו בדיני אותה מדינה ולא מביחין רחוק מבני אותה העיר עוד הוסיף לומר שאפילו הדבר קונה עדיין הם נוגעים בדבר שהם מוקמים קודם רוב שכיון שיש להם עתה תעות לא יתנו להם עדות ז"ל האומר תנו מנה לעניי עירי אין דנין ו בדייני אותה העיר ואין מביחין רחוק מבני אותה העיר בד"א בשהיו העניים סמוכים עליהם ופוסקים עלהם בדקה בכל שנה ושנה אפילו אמרו שנים מבני אותה העיר אלו נתן הדבר קבוע עליהם ונעיד אין שומעים להם שהעיד היה להם שיעשרו עניים אלו הוחיל יהם סמוכים על בני העיר וכן כל כיוצא בזה עכ"ל ומע"ם שים לך שחושל עדותם בעדין הוא מיהם נוגעים הם בכל ויחוי רשהבדיל חייב לתת למעוברת קונתה שכר המולדת ושכר מזונה כל ימי היותה חוב מכל מקום היה נראה שמפני שמזונות העובר עדיתו בטל' אף היא עדותן בטלה כדאמרי' בפ"ק דמכות עדות שבטל' מקצתה בטלה כלה אלא שים לחלק בזה שאינו דומה לנשים שהעידו ונמצא אחד מהם קרוב או פסול לפי שם עדות אחת היא אבל בכאן יש הרבה מיני נופי פליגינן דבורא ואע"ג דבעלמא לא פליגינן דבורא כדאי' במס' שנהדרין הכא מיי נופי ניכו חובתא היא ואיבה בהם ואפילו דבורא כדאי' בפ' יש נוחלין ואפילו העדות קיימת באיבה הוכלומיה ובטלה מכל איבה מפני בטעת עדותן אלא שהבדר מוכיח מעצמו שלא לא תאמר שיעידו אותה בני העיר אם רן אפילו רשהבו הכל שבטלה ואפילו הודם בפני ב"ד אין מדוקה של עדים ולא חודתה בפני ב"ד כלום דאיכא הלה ואלי ואפילו חוטא נשכר ואיזן שהודתה אינה כלום מ"ב לא יפטור לא מן האלינה ולא מן הבוש ודברים רשוקים הם אלו אבל מיי מודיעך קושטו אמרי אמת:

דע

כי כל עדות שאפשר לתקיים בהלכתא אין מקבלים אותה אלא בהלכתא וכל שאי אפשר לעשות על עיקר העדות אלא מפי עד אחד או מפי אשה או מפי קרוב נאמין עד אחד כמו שנאמינה אותו תורף בעלה עדיפה אלא תעדף ופסוטה שלא תשתה בפ"ק ובפ' בתרא דסוטה וכמו שכתב הרמב"ם ז"ל בכל עדות ואף בעדות אשה עד אחד כאמן מי מדלוריית

מדלוריית מי מדרבנן והטעם כדבר הוא לפי שאי אפשר לעמוד על עיקרן של דברים בשני עדים וכן הכשירו הכמים בעדות אשה בכור וברשתרינן בפ"י ויוקין נאמנת חיה ואם יפת רשתון ואמרי' תו התם ג' נאמנים על הכבור חיה ואמן ואכיו חיה למלתי אמו כל שבעה ואביו לעולם ווה לפי שאי אפשר לעמוד על עדות זו

ואמרינן נמי התם נאמנת חיים לומר זה בכן וזה לוי זה נתן זה מחור כלומר כשילדו בנשים כלן בחת בבית אחד והחזקנו חיה אפי' בחיסורת דחוריתא וכתבו המפרשים ז"ל עלה דלאו מדינא היא נאמנת אלא דהימנוה רבנן לפי שעל הרוב אי אפשר בענין אחר וכן כתב הר"ן ז"ל ואפרים ז"ל וניין שכן בגדון זה כיון שאי אפשר בענין אחר דנין אותו בדייני אותה העיר ומכירין רחוק מחוקם העיר וכדומה לזה כתב הרשב"ץ ז"ל בתשובותיו:

עוד שאלת רז

מי שנירש את אשתו והתנה עליה שלא תנשא לפלוני ואח"כ מחל תנאי או מי שנירש את אשתו על מנת שלא יהא מכאן ועד יום פלוני ואח"כ מחל התנאי ואמר לה שתנשא מיד אם יפייס זה או לא:

תשובה

בפ' המדיר גרסי' איתמר קדשך על תנאי ובנשא אחם רב אמר צריכא גט ושמואל אמר אינה צריכה גט כלומר מי שקדש את האשה על מנת שאין עליה בדיים ובשעת בישא לא התנה עליה כלום ואח"כ בא לבנאו עליה בדיים רב אמר צריכה גט להוציאה צריכה גט ושמואל אמר אינה צריכה גט ואמר מביו לא תימא טעמיה דרב כיון שבשעה אחם אחולי אחליה לתנאיה אלא טעמא דרב משום דקא סבר אין אדם עושה בשילת זנות ובעל לשם קדושין ואפילו עליה נדרים וקדקדו קצת רבוותא ז"ל דאדקאמר אחולי אחליה לתנאיה משמע דמי שהתנה ומחל תנאו אחילתו אחילה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"י מהל' אישות המקדש על תנאי וחזר ואמר כשם וימים ובטל תנאו אע"פ שבישלו בינו לבינה אלא עדים בטל התנאי והרי היא מקודשת אחם ולפיכך אחקדש על תנאי ובנשא אחם ובעל אחם הרי זו גרושה גט אע"פ שלא נתקיים התנאי שמא בטל בשבעל או בשבבנם ולא נחלק עליו הראב"ד ז"ל אלא שבירך לבטלו בעדים ובע"ח מהל' גירושין כתב זה לשונו ב"ב הרי זה גיטך על מנת שתתני לי כלי פלוני או בעד פלוני ואבד הכלי או נגנב אע"פ שנתנה לו אלא בדמיו אינו גט עד שתתן לו אותו כלי או עד שיבטל התנאי:

ובתשובה

להתרמ"ם ז"ל בחור שהלך למדינת הים וקדש על תנאי אם לאחי מכאן ועד ג' אדם אחת מקודשת מעכשיו וקודם שהלך נתיבו להחריך הזמן ובעברו ג' אדם ולא בא ובא קודם הזמן האחרון קדושיו וכל מעשה שנעשה על תנאי וכול לבטל התנאי ואפילו נתקבלו ממעות היו קדושין לחפרע כשיתקיים התנאי הטני ע"כ מהל' הרשב"ם ז"ל כתב שאין מחילת תנאי ובטולי מועיל אלא בדבר שממון כגון ע"מ שתתן לי מאתים זו וכיוצא בזה לומר הרי בחלו נתקבלתי אבל בשאר התנאים לא:

ומה

שהקדקו ממאי דאמרי' ביון שבנשא אחם אחולי אחליה לתנאיה דאמר ז"ל ומפרי' ז"ל דהכי קאמר הייבו דוקא בשבעל אחם אחר שקדש על תנאי משום דבשעיה הוא מקדשה ולא בקדושין הראשונים אבל בחוספתא שנינו האומר לאשה הרי את מגורשת ממני על מנת שאתני לי מאתים זו ואור ואמר הרי את מגורשת ממני מעכשיו לא אחר ולא כלום כיצד יעשה בטלו ויאמר לה ואומר הרי זה גיטך ע"כ ובכתים הרב בעל העיטור בשם אבב אפילו שאחם בחוספתא זו דאחתה הרמב"ן ז"ל בחדושיו בפ' מי שאחזו נבי אמר לה ע"מ שאתני לי מאתים זו ואמר הריאחה היא את מנת שאתני לי מאתים זו ואור ואמר לה ע"מ שאתני לי מאתים זו ואמר הריאחה היא ומלוכא דר' שמעון בן אלעזר היא דאמר בפ' הזורק אמר לה נכסי שטר חוב זו שלפלוני מאחריו קורחה והרי הוא גיטה אינו גט עד שיאמר לה גיטך דברי ר' שמעון בן אלעזר עד שיבטלנו ויאמר ויחזור ויתננו לה ומנן קיימא לן כר' ש"מ התוספתא הזו דלא כהלכתא היא וכל שאם נחרצו הדברים ואפילו לבעל אחנאי שיכולין לבטלו ואינו נדיך ליבטלו אימא ולחזור ולזיכנו לה כר' דאמר עד שיאמר לה גיטך וכן כתב הרשב"ם ז"ל שם בחדושיו נבי אחדאמרינן מי נמלית דוקא ואע"ג דבפ' בחרא דיבמות אנינו המגרש את אשתו ואמר לה הרי מפלוני וכו' כיון שעשה שלו אינו יכול לחזור ויתננו לה ותוקימנא לה אחם אפילו כר' הושעיה וקנאתו לעפול בו ואפילו לכר' דאמר אין אדם עושה שלו בשל אחרים אלא בשנתן לו רשות בפירוש וכן כתב הרשב"ם ז"ל שם בחדושיו נבי אחדאמרינן מי נמלית דוקא ואע"ג דבפ' בחרא דיבמות אנינו המגרש את אשתו ואמר לה הרי מפלוני וכו' כיון שעשה שלו אינו יכול לחזור ויתננו לה ותוקימנא לה אחם אפילו כר' הושעיה וקנאתו לעפול בו ואפילו לכר' דאמר אין אדם עושה שלו בשל אחרים אלא בשנתן לו רשות בפירוש וכן כתב הרשב"ם ז"ל שם

שות

הרשב"ש

טעמא דהכא אלו רצתה שלא לקיים התנאי כמנת כגון בטל מ"כ תכתי לה קנאתו קנויה גמורה ולפיכך אינו ברשותו ליטלו שימכה ולתוך וליתנו לה דמתוך דברי הרמב"ן ז"ל והרשב"ם ז"ל נראה שכוונתן לבטל התנאי אלא שאין הדבר מוכרח מדבריהם בתשובתם כמש"כ ניחא שיהא הדבר תלוי בתנאי שאינו בממון ויכולין לברורים להתפרש דוקא בממון וכמו שכתב הרשב"ם ז"ל במס' קדושין בפ' החיש מקדש חכל הרמ"ם ז"ל בתשובה ג"כ בתחלת שנתן נט מעכשו אם לא יבא תוך י"ב חדש שיכול לבטל התנאי ותבטח מיד כי בבטול התנאי חל הגט למפרע משעה שכתב לידה וכתב קמ"ל ומין תשובה זו סותרת מה שכתב קודם לזה זה לשונו אמר לה על מנת שלא תכנס לפלוני הוי גט ומותרת ליכנס מיד ניון שבידה לקיימן שמי שפשר ליכנס אלא מדעתה ואין תקנה להתירה אם א"כ ויקדשנה המגרש ויחזור ויגרשנה אחם אחל אין תקנה להתירה אם שיטלנו מידה ויחזור ויתננו לה אחם כי כבר אינה מאמנו אגט גמור נתן לה אלא שבטיל בה תנאי מע"ם שמדומה שתשובת הרמ"ם ז"ל סותרת ז"ל הלשון שיש לומר תינח אלו לא אמרה הרמ"ם ז"ל אלא במגרש לומן ובטלו אחר כך שהיינו יכולין לומר דהייכו טעמא שכיון שהיה בידו לבטלו אלו בתוך הזמן היה בכל בטל דברי נשאר רשות הגט בידו ואינה מגורשת ועליין מוכיח היה ולפיכך יכול לבטל התנאי אחל כיון שכתב דאות דין דכל תנאי שאחנה בשעה שנותן הגט ובטלו אח"כ קודם שיתקיים שהוא בטל ואות משמע לכאורה דכבל ענין הוא יכול לבטל לא היה בשתדקדק בדברי לא אמר אלא באחנה על התנאי שהוא בקום עשה כלומר ע"מ שתתני לי מאתים זו תכנס ועד ומן פלוני או ע"מ שתשמש את אבא שני שנים בזה כל זמן שלא קיימה התנאי עדיין יכול הוא לבטלו דאכתי לבידה היה ואי אפשר שיבטל אם לא אחן בתוך הזמן אבל אמר לה ע"מ שלא תשתה יין מכאן ועד י' שנים ע"מ שלא אבאי לביח חיך מכאן ועד י' שנים או שלא תנשאי לפלוני שכל אלאים אלו הם בשב ואל תעשה וכבר נידעת בירושין גמורים אינו יכול לבטל תנאו כך נראה לי ליישב לשון המחבר ז"ל עם אחובת הרמ"ם ז"ל ומלשון אחובה הוא מוכרח כך שכתב דאות הדין כל תנאי שאחנה בשעה שנותן הגט ומבטלו אח"כ קודם שיתקיים שהוא בטל וזה הלשון אינו יכול להתפרש אמה שיכולה לקיימו בקום עשה דאלו באומר על מנת שלא תעשה יין או שלא תשמשי לפלוני אין היא אומר הרב ז"ל ומבטלו אח"כ קודם שיתקיים שהוא בטל ובטל מנת שלא תעשה יין או שלא תנשאי לפלוני אין היא אומר קודם שיתקיים אחנאי דברי הין לקיומו שיעור מובטל שיתקיים קודם לוחו ומן

ונמצינו למדין בדיני הבטול שהרמב"ם ז"ל ואחיים סוברים שכל התנאים אדם כול לבטל אלא שהרמב"ם ז"ל סובר אף שלא בעדים והרמ"ך ז"ל אמר דוקא בפני עדים והרמ"ם ז"ל נראה מדבריו שכל שהוא בקום עשה כמו ע"מ שתעני לי מאתים זו אכאן ועד זמן פלוני או על מנת שתשמשי את אבא שני שנים וכן כל שהוא אלו ברשותו כגון אם לא בתני אכאן ועד י"ב חדש יכול לבטל כל זמן שלא קיים התנאי והרשב"ם ז"ל סובר דוקא בתנאי שבממון הוא שיכול לבטל אבל שאר תנאים לא והרב בעל הטורים ז"ל כיוצא עוד שעל מנת שלא תנשאי לפלוני הוא יכול לבטלו וירמ' דאות הדין שלא תעשי יין אכאן ועד י"ב חדש אף עכשו נראה לאוסר לה אחר שנתגרשה אבל אם נתגרשה ואחר כך אמר לה שלא תשמש את פלוני ז"ל כיוצא בזה ואין הדבר נראה לי כזה והש"ס סברת זו ועוד שמתשובת הרמ"ם ז"ל נוכל ליישב שברת זו וזו הנראה לי כזה והש"ס יגלגל מסגיותו וידוברנו בדרך ישרה לאן:

עוד שאלת רח

זה לשונך מדע החדון כי היום כמו שני שנים בת לכאן מכשלתי אחד ודל

בביתי יהודי אחד בן עשור ונתאחר שם זמן רב והיו הבעל מרגיש עליו עם אשת בן עשור והכשלתו הזאת היה כופר בדבר אח"כ כח בעלה ואח"כ בביית הכנסת דעו ורבותי שפלוני הוא מפייד עלי אח אשתי ואיני רוצה שאחדר עמו ולא אכנס עמו לבית הספר אחלו קצת יהודים מהקהל ודברו עמו ובקשו שיעשה זה גם אחרו לו שלא יסתר עמה ואחר לדור בבית אחר וכבל יום הבעל נוטל אחות בת חלוק והיא הולכת שיו ולא רצה אחם הדבר בבירור ואחרו הדברים עד שבא זמן שלא היה אחם יכול לדבר לו דבר על הבעל שיצאו הדבר ממקומם אז אמרו לו שיעשה מקום ואין אמחה בזה והבעל נוטל אחד ואין עוזר לו אח"כ הלכה האשה בבית ואשתלי אחד ולא הוליכה בשלה עמה והיו אומרים אחד כי הנוחף האות היה עמה אחד ונתעבר כך הדבר אל

שעמדו כל אנשי העיר ורבו להרוג הבעילים האם והזליחום מהעיר ויצא האכשלתי ההוא עמהם ועכשו אינני בעיר ועתה שחזרו היהודים למקומם בת הבעל ואכב אשתו שתשוב אלי ולא רצתה לעולם לשוב עד שבא ונעק בבית הכנסת ושלחו אחריים לשמוע דבריה והיא אמרה אחר שהוא היה סבה לכל הקורות אותי ואחבי אשתי לה ועשיתי יותר ממה שהם אומרים עלי אני רוצה שתדעו כי כמה שירצה לבם אחל מעולם איני חוזרת לו ובקשו אהקהל יע"ו אשתת הדבר בעדים ולא אבאו בעדות ברורה אחל מכל מקום אפני שאתר לה אל תסתרי עמו ונסתרה יש בד איסור בין בך ובין בך היה לעולם אינה רוצה לשוב והוא אומר אם לא תשוב לו יחזור הוא ישמעאלי וכל בך עשו עמו קנת יהודים עד שנתרצה לבשוב לה גט ואתתי לה על אנאי שאם יחזור לשנה יבטל הגט וכוונת רוב הקהל יע"ו בזה כדי להסקיט אמיית ולהודיע למעלאבם העניין אם כבודכם אומרי שאין לנרשה ואחזור לו בעל כרחה הרי טוב ואם לאו שאין יכול להחזירה יהיה העניין ע"פ דבריכם ואין לנטות ימין ושמאל ואתרצה הבעל לבשוב הגט וכל פוזתו לעבה בת הבעל והולך עמה יהודי לבית הכנסת ואמר לבם אני רוצה לבשוב הגט לאשתי ויהיה לעבה ועבדכם השיב לו אם תרצה לגרש על אנאי אבאי אבשוב הגט כראוי ואתנו לה ואח"כ אתנה עליה מה שתרצה אמר הבעל בן אעשה מיד הבית הנייר והדיו והקסת ונוה לסופר לבשוב ולעדים לאחום וכן היה בסופר כשב הגט בפזוזו והקהל העדים האתו ג"כ בפזוזו אחר שבטל הבעל אחודעת קודם בשיבה וקראו העדים הגט ובפזוזו היל הבעל והוא אומר לעגה ועבדכם אשיב לו עד שאשמעכו לידה כראוי אח"כ אקנה מה שתרצה מיד נתן הגט ביד האשה ואמר לה הרי אח מגורשת ממני ומותרת לכל אדם מיד אמרתי לו האנה מה שתרצה אמר הבעל אני רוצה שלא תנשאי לעשרה יהודים אמרתי לו בירר מי הם אמר לי פלוני ופלוני ופלוני ופלוני אין אלו כי אם ארבעה אמר הבעל אינני מתנה עליה שלא תנשא אלא לאלו האחבעה בלבד אמרתי לו יש לך עוד תנאי שתרצה להתנות עליה אמר אין לי תנאי אחר עוד אמרתי אמרתי לו רשאי אם תרצה להתנות עליה עוד תנאי אמר לי אין תנאי אחר לי אלא כאשה כאשה אמרה לו אני קנגע הגט לידי ואשה לא אתנית לא לעבה ולא לאחדם ואני ג"כ לבך קבלאיהו ואין בו תנאי כלל מיד הושב הבעל לא אלא לעבה היה התנאי והיה בין בך ובין בך הלכה לדרכה אח"כ בת הבעל ואמר אני לא הלכתי לבשוב הגט אלא לעבה ואשה רשאי אמרתי לו והלא כמה פעמים אמרנו לך אם תרצה להתנות אחנה שתרצה עליה ואמה אמרת שאין דוצה להתנות אלא שאסרת עליה ל' יהודים אחר הבעל אין לי לידעה בזה מיד אמרנו כלנו נכתבו הדברים בפרוייהו למורנו גר"ו והוא יורנו הדרך שיעבה אחר אחד מן העדים אחת הוא שאחר שנשמר הגט לידה אחר בעל אסר עליה אותן האחבעה יהודים גם זה הוא לעבה ושאר היהודים שהיו גם העד השני אחר לא היו דברים מעולם ולאחר שהגיע הגט לידה לא בזכיר לעבה זה הוא מה שקרה והדברים בהוייתן ועתה ירחם לעבדך אע"פ שהיו שני עדים שיעידו שאחר לעבה אין בתנאי זה דרך אדרך התנאים והגירושין קיימין והתנאי בטל וכ"פ אחין מי שיעיד בדבר זה אלא אח' ואחשה מעידים שלא היו דברים מעולם אלו בשעת מסירת הגט ואפילו באלו אסר עליה לא היה התנאי כפול ולא הן קודם לזאת ולא דרך אדרך התנאי שהיו ג"כ התנאי אלא אחד אחדברה שאסר עליה הוא אותו שנאשרה עמו וזו כל הנאורע אתחלה ועד סוף ולכן האדון השיבנו הדרך הישרה ע"כ לעתך:

תשובה

האשם הזו אינה היה כשלה להוציאה הוא שכפי האשלה קלת אלא פסיק היה בדבר האכוער הזה ובקלת אלא פסיק אפקינן ואכי אופסיקא אלכתא בפרק כ' דיבמות ובן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ב אהל' סוטה ואפי' אמנת ליתר דאינאת אוויבות אפקוה לקלא ובל דאיכא אויבים אפקוה לקלא כדאיתא האם אחר אחבי אמרי לי אם דאמי אומת ופלנית הלא אחרן אלא פסיק פיכי ובגי ולא אחרן אלא דלא פסיק אחמת ירחה ולא אחרן אלא דאיכא אויבים אבל איכא אויבים אפקוה לקלא ובעונותינו הרבים מוצאים הם באמן הזה אומת שאין לאם אויבים ובבר אחרו בדורות הראשונים דקפודקאי שאלין לר' אחי בנין דלית לאלין עמה רחים ולא אחיל בעלם היך בורגא מעבר בדאיתא בירושלמי דאביתיא אה נעשם בדורות הללו אך טענה אחרת לקיים דברי אכוער זה והוא שהיה אומר לה אל אסתרי עם פלוני ובפ"ק דסוסה אחרינן ת"ר אחינת אסורה לה לומת אוים לאחים בזמן הזה אל אסתרי בהדי פלוני אלא אם בן קיימה קיימה אחר יהודה דאחר קני על פי עצמו ואסתברת דליבא אחודעת מי סוטה לאי בדקה ובקי אסר לה עליה אסורה דלעלם וכ"כ הרמב"ם ז"ל בהל' אישות סוף פ"י אלומר לאסתו בפני עדים אל אסתרי עם פלוני ובכנסה עמו לסתר בפני עדים ושסתה בדי טומאה הרי זו

מסורס על בעלמ עד שיסקנם מי שמעים כמו שיתבאר בסל' סוסס וכו' וכיוס שמין שם מי סוסס בסמרס עליו מסור עולם ואפי כלא כתובס לא עיקר ולא סוספת שכרי מעשה ברעים גרמו לה להסמר מסור לה ביאו לכיו עצמו לל מסמרי עם מיס עלוגי ורחס סוסס שנסמדס עמו ונשמ' כדי עומסס סרי זו מסורס עליו בזמן הזס שמין שם מי סוסס וחייב לסוציא ונימן בסוכס וחס כוחים שנסמרס סחר שסמרים כך מנת כלא בסוכס וכו' וכיון שסקנוי הוס מסוק הקול של דבר מכוער ח"כ מסורס היסס לבעל ולנסטן ומפילו סס ממנת לומר דוקא סס קנוי לס בפני שנים סכל מפי עצמו לא מ"מ נאמן למוסרס עליו וסיינ נ"כ כיון שהודיע שזנסק מע"ס שיכיס נאמנת לאסור עצמס על הבעל כדיליסינ כסוף מס' גלריס סיינ כבר עשסס עצמס מסיכת דיסורס על ינטען ומסורס סינ עליו וכן כתב הרשב"ס ז"ל שם בסחלוסיו בשם בעלי התוספות ז"ל דאפשר יסראל שאמרס לבעלה טמאס אני לך ואמר לס בעלס שהוא מאמינס לעניין עשס תסיכת דיסורס ואסורס לעולם ח"כ זו שסוויס מסורס עליה הנטען ולא סיס נריך בעלה המגרשס לאוסרס עליו בתנאי ועוד שכיון שמן הדין מיב לגרשה לא סיס לו להתנות עליה כמו שבאתי לך בבר:

ולענין אס שמירת בנאמנת הגט יש לסשיב מסלס בענין הכאשת שטרים גרסינן בפ"ב דכתובות ת"ר שנים מומרים נתקדשה ושנים אומרי' לא נתקדשה הרי זו לא תנשא ואס נשאת אנשי' שנים אומרי' נתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה הרי זו לא תנשא ואס נשאת אנשי' אנשי' ואחרינן עלה בגמ' מאי שנא ריישא ואלא שנא סיפא ר"ש פשיטא ליה דעד אחד נאמן לומר נתקדשה ועד ד' לומר לא נתקדשה מדריישיה בפשיטא קא מיבעיא ליה כלי דאמר ר' עד ד' לומר נתקדשה ועד ד' לומר לא נתגרשה מהדריישיה בפשיטא קא מיבעיא ליה כלי דאמר ר' עד ד' לומר נתגרשה ועד אחד לומר לא נתגרשה מהדריישיה בפשיטא קא מיבעיא ליה מסקנא הלי דקאמר נתגרשה הוא ליה חד ואין דבריו של אחד במקום שנים ואפי גרסינן התס עד אומר תנאי ועד אומר אין תנאי רב פפא אמר מהדרייניה בסמרת מעליא קא מסקינן והאי דאמר תנאי הוא ליה חד ואין דבריו של אחד במקום שנים אלא דקאמר אפי אומר תנאי ועד אומר אין תנאי הוא ליה חד מכי חפילו תרוייהו כמי כלאמר שחפילו שנים שאמרו אחר שחתנו תנאי היה בדבריהם לא נאמנו אותם להזו להו מגידים ואוורי ומנידים ואחנאי ואת רב נחמן מי הוה אמרת ליידים הוה אחר לכו קיימו שבריכו ואותו לאיבא אלא אחרי הני למעקר סהדותי קא אתי כלומר שהעדים שאמרו בתב וידינו הוא וה בלו לעקור העדות ולומר לא התנאו אלא על מנת שיתקיים התנאי ויניח דתנאי מילתא אחריתי היא שאינה נעקרת אלא לאחר זמן ולא הפירוהו בתוך כדי דיבור זו עדות בפני עצמה היא זלא אתרי למעקר סהדותיה קא אתו שלא אמרו כן בתוך כדי דיבור עקרו עדותם ברלשונה אבל אלו שאמרו כן לאחר תור כדי דיבור זו עדות אחרת היא ונטרת ממילא הוא בעקר ח"כ נמצא שאין בשטר חתום אלא עד אחד בלבד ואיפסיקא הלכתא פרק הונה בריה דרב יהושע ולמדנו מזה שעד אחד אומר מתני ועד א' אומר אין תנאי בשטר הוא הדין בשאין אחד מהן עד אחד בלבד והא דאמרינן דתנאי היו דבריו הוא בשאין בתב ידו ונתן במקום אחר ועל פיהם הוא מתקיים השטר אבל בשבתב ידו ונתן במקום אחר אינן נאמנים ואע"ג דלכאורה הוא מסתבר דלא"ג דבתב ידו ונתן במקום אחר הוא מהימנן בתראי עדות אחריתא הוא מ"מ בשאמרת הרבה מהגדולים הוא דדוקא בשאין בתב ידו ונתן במקום אחר וכן בתב הרמב"ם ז"ל בפ"ג מהל' עדות אחדות זקוני הרב ר' יונה והרשב"א מלאידו ז"ל מהל הרא"ש ז"ל בתב דעד אומר תנאי ועד אומר אין תנאי סומכין לוס שאומר תנאי כך בתב הרב בנו ז"ל בשמו בספר התמים נסי' כ"ט:

ומעתה כנדון הזה בשאם הגיעו כתנו לדון עליה מעד אחד אומר בפנינו ועד א' אומר לא נתגרשה והדרך להכריעה לזה הוא לפי שבשתקיים התנאי נתקיים הגט ואי' היא מגורשת ואם לא יתקיי' אינה מגורשת ואפשר שיש היא ויו' אינה רוצה לקיים התנאי והאומר אין שם תנאי הוא אומר בפנינו ואפשר תנאי הוא אומר שלא נתגרשה וכולי עלמא ידעי בשפת שים ואפי' לא היה הגט מתקיים אלא על פיהם אינו נאמן לומר לא נתגרשה וכן אם בתנו לדון אותה מעשה עד אחד אומר תנאי ועד א' אומר אין תנאי אפילו העד שאומר תנאי רוצה לעקר עדיותו ואין בגט אלא עד א' ואי"צ לא הבשה בו ואי"צ מכל הנדיין הלו בשפת הוי לא תנשא בגט זה ואפי' מסר לה בפני עדים אחרים שה ו שם בתוכו מעשה ואם תומרים לא שמעו התנאי אם כן העד השני שעיד ופסול הוא והוא הדין בגט ואע"פ שאמרו אם כן העד השני מגיד שהתנאי היה ובטל הגט ואינה צריכה לגט אחר שהרי אינו אלא כמגיד בעלמא ואינו מעיד שהתנאי היה ובטל הגט אלא שהוא עד אחד ואינו נאמן להגיד שהתנאי היה ובטל הגט ואפי' אם נאמר שהוא נאמן להגיד שהתנאי היה ובטל הגט אלא שהוא עד אחד ואינו

שות

כל הכלמים לו מנדרתי של מלכים כלומר נורות המלכים בכלמו של נבוכדנצר שלח עשהו להיות נורא נעבדת חלח להיות דמות דיוקנו כדתיתא במדרש ומפני כך תמרו בגמ' בפ' ואלו נערות חלמלח נגדו לחנניח מישחל ועזריה פלטו לכלמו כך כתב בטעמו מדוננו הרמב"ן ז"ל בחדושיו בפ' הנו' כפי קנת הדעות וע"ז היח הנורח הנעבדת בכלמים הנעשים על פתחי כפרים וזולתם בחנויח ידועים בפ' הנ' שם בגמ' וכן תוכל להבין מדברי הרמב"ם ז"ל שהספק שנפל לך הוח מלשונו שכתב בפרק ז' מהל' ע"ז שהרי כתב למעלה מחותו לשון נורות שעשו חותן הנויח לנוי מותרין בהנחה ונורות שעשו חותן לעבודה חסורי' וכו' שהרי חלק בין נורח נעבדת לנורח שחינה נעבדת כמו שם' בפשטה וכנ' :

עוד שאלת רי

בהמה שחת כמלחת הנב החיצוני של החונח כדבק עליו כראסר חשומן הלב וחין זו שום שרינח חס הדין כזה :

תשובה

ירחה לי שטעמה דקולמוסח הוח חס שכתבת הנב החיצוני ושהיית צריך לכתוב הנב הפנימי לפי שבנב החיצון חין שם שומן הלב חלח שחם רגיל לומר קני הלב לפי שחם הם כדתיתח בפ' ואלו טרפות מחנם לענין דינח חם הוח בשומן הלב כיון שחין שם שרינח היינו רבינח ומה שבתבת שלח נכתב דין זה מורח על מיעוט שרגלך בהלכות טרפות שחיבר מרוני מהי הרמב"ן ז"ל ובקש שם בפ"ח ומלח כל שחלחך מבוחרת וקבל על עלמך להרגיל קריחתם ונם בשחר כל הספר שקרחו יבין שמועה הנו ניח תלמידנו ה"ר יוסף זמרון ני"ו ומיני צריך להעתי' לשונו כי שם חמלחנו בי קרוב חליך הדבר מחד דפיך לקרותו שם בלבנך לעשותן :

עוד שאלת ריא

נבור שרלו להסכים להכתי' עדו' הקרחתי' שם נריכין קנין חו לח :

תשובה

בפ"ק בורר שנינו נחמן עלי חבח נחמן עלי חביך נחמן עלי ג' רוחי בקר ר' חביך חומר יכול לחזור בו וחכמים חומרים חין יכול לחזור בו וכנגל הפליגו ריש לקיש ור' יוחנן דר"ל חחר מחלוקת לפני גמר דין חבל לחחר גמר דין דכרי הכל חינו יכול לחזור בו ור' יוחנן חחר לחחר גמר דין מחלוקת ורב נחמן בר' יעקב לחחר גמר דין ומחלוקת והלכה כדכרי חכמים ופסקי רבוחתא כרב נחמן בר יעקב וכן פסיק הרמב"ם ז"ל בפשוטה על שטחלוהו נבור שרצו להסכים לקבל עדות עד חחד שם רצחים בבך דחלים כחח דנבורח לסווי קבלת עד חחד בחחרי גמר דין חם הרמ"ם ז"ל כתב בפשוטה שם הקהל חו עדים ופסלו חחר עדות הקהל ושלחם יכולין להעיד חף לקרוביהם כיון שקבלום עליהם וכפשוטה בספר החזק בסי' ל"נ וכן פסיק מהי מורי מורי הרמב"ן ז"ל לר' שמואל חלכות ב"ע ומני ים לי כדחות רחיה לדבריהם ממה שחמרו בגמ' בפ' יש נוחלין החומר חיש פלוני יורשני כין למחן דחמר יסכון חנן כין למחן דחמר ירחון חעג כין חלם מקנה דבר שלח בח לעולם ומפילו למחן דחמר מקנה הני שלי לדבר שיבח בעולם שלח חנחי ב"ד שחני חלמח בחבחי בית דין חלם קונה דבר שם שהינו דיין לקנותו בלח חנלי ובפ"ק דכחרח חנית רשחין נבי העיר להחנות על הפחרים ועל המדות ועל סכיות פועלים ולהסיע על קיוחם וקחמרי בגמ' הכלהו טפחי דחתנו כהדי הדלי לכל דעפר בישמח דחכחיב לקרשוף למסכים חול חד עבד ביומח לחכחיב קרישנלו למסכים חחח לקחיב דרבח חייביהו רבנן חיובים רב ייסוד כר שלחיב לרבח ולהסיע על קיוחן לח חלדר ליה חחד רב ספח שפיר עניד ולח חלדר ליה ב"ש היכח דליכח לחם חשוב חבל היכח דחיכח חלם חשוב לחן בחניהו ומחנו ופירו' להסיע על קיוחן הוח להסיע חלדרי מורח ולקנוח חת השוברים על קנת דבריהם ונינח בחוספתח ורשחים הפחרון והלבנעון לומר כל המקח שיבח בעינח כולנו שוחפין בו ורשחין הכחחמין לעשות רנינה ביניהם ופירו' רנינה חלוקה הוינעים לח חמכור בחנני ולח חפכור ברנניך וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפי"ד מהל' מכירה וכ"ש הנהל נשחיל חחרינן בסחין להחנות כל מי שחחכד לו חמור ונעמיד לו חמור ור"ח בספינה נעמיד לו ספינה וכ' ובחנן הרמב"ם ז"ל לשחיו בהל' גזילה בפי"ב והח ודחי בלח קנין נמ שם דחי בקנין פשיטח הוח ומלי חמח לחשחוחינן חלח ודחי כי היינ דפ' קמח דבחרח היח חי בחעמד כלם חן שם ביניהם חחם חשוב עוד חני חומר לעניות

הרשבש

לעניות דעתי שחטעם הפקר ב"ד הפקר נעשו כח כדחחרינן בפ' השולח ובפ' החפח רבח מ"ר יונח חכן לפקפק ב"ד הפקר שנח' וכל חשר לח יבח לבעלח היחים בעלת השרים ושוקים יחזם כל רכושו והוח יכול חזקהל הנדולה ר' חליעזר מכחן חלח הנחלות חשר נחלן חלעזר הכהן ויהושע בן נון ורחשי חבות למטות וכי חם ענין המשים חנל חנות לומר לך חם חבות חנחולין לבנים כל חם שידעו לף רחשים חנחילין חת העם חם שירנו וכיון שספקף ב"ד הפקר יכולין הנבור להפקיר ממונו של חב להוציח ממנו ממון בעדות קרובים כמו שב"ד הנדול יש לעשו רעות על ישרחל כך כל נבור ונבור יש לעשו רעות הרוב על המיעוט וכן כתב הרשב"ח ז"ל בתשובה לף בתנחי שיהיה בעלת חלשי חשוב בלומר חכם שקבלוהו עליהם כמו שכתב הרב רבינו יוסף חבן מנחם ז"ל וכך הם דברי הרמב"ם ז"ל חלמידו בפ' הנ' ושם חין לעשו חלשי חשוב צריכים שיהיו כלם מסכימים כך כתבו המפרשים ונרחה לי כדחות רחים לדברי הרשב"ח ז"ל שחין חנו צריכין כזה לב"ד הנדול חלחמרי בפ' שנוחל קנת שהות נברת דנול חורי מחברים חזל ברב כהן כרכת וחרם בהו ורעת חחת לקמיף דבר נחמן וחתר ולח שימו ליה שכחת דחטבח חמר ליה רבח חורי חשבוח חרעת לח חשבחת פירו' בחמיכח חמר ליה מי דקחמיכח נשוחו ליה עלנת חמר ליה סוף סוף נלח הח דדרח בעינח בלומר שחרי הו חוזרים חשוערים בעינם ותנן כל הנזלין חלשיך בשעת נזילה חמר ליה לחו חמינח לך כי יחיבנח בדינח לח חיחח לי מידי דחמר הוחח חברין חנח ושבור חלבח חפי בדינח חמי חנים נולנח עסיקח הוח וכעינח דחקחסיס חלמח חע"נ דרב נחמן לח הוח כ"ד סמוך הוח מני למקנם בהפקר חית דין הפקר חפילו כ"ד חדיוטות כלומר שחינן סחוכין וכן כתב שם הריטב"ח ז"ל ומשם שנריך לשורך עליו הוח שחינם יכולים לעשות חקנה זו חלח כעדות ממון ועכ"נ דחמרינן בפרק חוקח ובפ"ק דכחובות ובפ' השולח וביכמות כל חשקלם חנעתח דרבנן עקדם ורבנן חפקשיבו לקדושיה חנים חיינו בהפקעם חבל בקיומי לח הוח ברור לפי שהפקעת הקדושין חנו חומרים לחם קדשה בכסף דהפקירוהו וכחקדם בביחה שויה רבנן לביעלתו בעילת זנות ובן בחקדם בשטר חופשר לומר דשוינהו רבנן פסול עדות לבל בני חמין קדושין קדושין נחמר דרבנן שויהו קדושין חי חפשר דכיון דלופת קדושין ליבח דעתח דרבנן כך נרחה לי ועוד חפילו בהפקעתם לח נעשה בה מעשה לעולם וכבר נפחל חה לרחשונים ז"ל ולח חסיבו לעשות מעשה ובן כתב חלוני מהי הרשב"ן ז"ל בתשובה מל החכם הדיין ר' שימון בנחר ז"ל ומה שכיוב ב"ב לעורכך עליו שחם הסכמת זו רוצים לעשותה קהלכם הנבבד יע"י חינם כלום חם לח שכנים ס"ח שהרי קבלוהו עליהם ליין וחם לח יסבים כה הוחח בחקנה שלח היה בה חדם חשוב שחינם כלום עד שיסכימו כלם כמו שכתבתי למעלה :

עוד שאלת ריב

נבור שהרחימו שבל חחד יודה בדבר פלוני כדי ליתן עליו מכס

חה שחינו מחיקי המלבים הרחשונים שלח עתה רנו חלו לחדם דבר וה חם יש מתה בחותו חרם חו לח :

תשובה

בדיוקתי טובת חת שחומל דינת דמלכותת דינת בפ"ק תיטין ובפרק חוקת ובפרק הנחזל וקנת רבו לומר שחין הלבה נמותו והרמ"כן ז"ל דחה בחלוסיו בפ' חוקת שנרחשה כרחים חשורית והסכמת כל החחרונים היח דדינת דמלכותת דינת חמכס קנת רבו נ"ל לומר שחין דינת דמלכות דינת שלח בחה שים למלבים בו חועלת שלח שהסברת הזו ב"ב דחקה הרחב"ן ז"ל בחדושיו ונ"ב לפי כל חלו הדעות בענין הזה כיון שים למלך חועלת דינ חין שלח שרינו ז"ל סובר שלח בבל ענין נחמר דינת דמלכות דינת שלח בחה שרינו ז"ל סובר חק קבוע למלבים וכתוב על ספריהם שחק במלכי ישרחל נחמר בך ובמו שחמרו ז"ל בפ' כהן נדול בל חה שנחמר בפרשת חלך חלך חשפר חו בלומר בפרשה בהחנה שחומל על ישרחל בבל בחה שהמלך רונה למדם לח דינת דמלכותת חמרינן ולח חחסנותת ועכח לו סמך ז"ל מדברי רבנו יוסף הלוי חבן חחנחס ז"ל ומדברי רבותינו הנרשוים ז"ל ומשק סברת זו מדחמרינן דינת דמלכותת ולח חמרינן דינת דמלכות בחו שהמלך בזה בחדושיו חם כן לפי הסברות הללו חין לחתרינן בנדון הזה דינת דמלכותת דינת כיון שלח כתבו בו הרחשונים וכן כתב הרשב"ח ז"ל בתשובה וה"ר חלישור ממין ז"ל דלח חמרינן דינת דמלכותת ז"ל בניהם התלוין בקרקע כמו טסקת דלרעת חו כסף נולנלתת בהמלך חומר מי שהזוד בארצי יהן כך וכך והר"ח ז"ל חמר שחפי חם הוח חטיל על

על כל כני מדינתו אם דבר מדם שנוסף עליהם על קבלתן שרגילין לתת בכל שנה ושנה למו דינת דמלכותא הוא והר"ם ז"ל כתב שאם הסכים על כל כני מדינתו דהוי דינת דמלכותא ואני אומר בכל מחד כתב כפי מכנס מדינתו ומקומו שבתורן מדום יכול המלך לבטל דבר ידוע על כל כני מדינתו והוא מחוקי המלוכה מבלי כתרן ישמעאל חינו כן אלא כדבר הקבוע ידוע לכל והר"מ ז"ל כתב כפי מנהג מרגו והר"ם ז"ל סקיל מתרן ישמעאל כי בטוליטולה סיס ועדיין היתה על מלך ישמעאל כתב כפי מנהג מרגו בכל דין דינת ממת על כן אני אומר אם המלך רוצה לבטל שכל יהודי שיעשה יין לסתייעו יתן כך וכך לחבית להו דינת דמלכותא הוא לפי שדינם הוא כיון שיהודי נותן מעם דהיינו כסף גלגלותא שיכול לעשות יין כרצונו לסתייעו מבל אם היה מבטל אותו על המוכרים אותו ליישמעאלים דינו אין כי יכול הוא לעשות למוכרו ליישמעאלים מפני מיסור דתם ואם כהוראותיה הוא מוכרו יכול להטיל עליו כל מה שירצה דינו דין בזה ודברים ברורים הם וכיון שכן אם תובע מהם דבר שלא בדין הוא ליה כנשבעין לחרמין ולמהרגין ולמוכסין דמנן בפ' ד' נדרים ומוקמינן ליה בגמ' במקום העומד מלעיו וכן בפ' הנחל מוקמי לה הכי מטום דינת דמלכותא הוא:

ומידו חמרו שם בגדרים דאיתי שיתמר בלבו היום אלא ארחיתי בשם בעל הלכות פסוקות רב יהודה גאון ז"ל אמר שכתב אלך אז שלטון ובעל מכס שמשבר בקהל לאחרים בשביל ברכיו ותפנו ומי מפשר שלא להחרים מטום מונסת אותו חרם שהוא מחרים חינו כלום ואין לאוש לו לבל שבועה שמשביע אלך או שלטון או בעל מכס אסור ליהשבע לו ונראה שהחלוק שאלך בין שבועה לחרם לפי שהשבועה הוא נשבע מפי עצמו או שעונה אחן ואיון אלא אמר בלבו היום חילה שבועה לבל החרם שלא נבור הוא שמחרים והנבור חינו עוכן אחן מע"נ דשאחר ארחות חילי כמו שכתב רבינו חלוי גאון ז"ל אע"פ שלא עונה אחן אלא שאני כיון דבאונס קא אחרמי לא נראין למימר, בלבו היום ולא אל החרם ובלבד שישמר שלא יודע הדבר לאוכס ויעשה אותו הרבה כמו שנזה ר' אא בינו אל תבריחו ע"נאוכס אן האכס דילמא מסכתי לך ושקיל מיכך כולה ממוכך כדמי בפ' ע"פ והשם ישמרך ויסמור כל עמו ישראל אחן:

עוד שאלת ריב

העומד על חרמי בבוך אם הוא נראין החרמה:

תשובה

בפ' היו בודקין קא מוכחי תנאי מקרמי דלמיתה ולמלקות נראין החרמה אבל למכת מרדות ולנדוי ירחמה אלא נראין החרמה ובבי מוכח בדוכתא טובא

בגמ' אמנם לענין מכת מרדות בפ' בתרא דקדושין אמרי מלקין על לא טובה השמועה וכתב רש"י ז"ל בפ' זה בורר נבי מרבעין בכתפיה ובאל מטום דמלקין על לא טובה השמועה היא ובלא החרמה ומכת מרדות היא ובפ' החומה בברכות גבי ר' שלא דמלקיה להחיא דבפל לגויים והיינו נמי מכת מרדות היא ובלא החרמה הוא . ובפ"ק דכתובות אהוא דאמרת לקמיה דרב נחמן אמר ליה פתח פתוח מצאתי ואמר להו ר' נחמן אחבוה כוערי מברכתא אביטא ליה ובלא ספק שלא היתה שם החרמ' כל אלו הזכיר מ"ה הרשב"ן ז"ל בנליונותיו ואני מוסיף עוד מחרים בפרק מקום שנהגו כר נתן אסיל אמרי רב לפומבדיתא ביום סוף שני של עצרת שמחיק רב יוסף ואוקמ דאמרי גבייה וכו' וכלי ספק שלא היתה שם החרמה ובפ' ערבי פסחים טוביה אטא אמרת זינוד מסהיד ביה קמיה דרב פפא בגדיה לזינוד אמר טוביה אטא זינוד מינך ובכאן לא היתה החרמה ובפ' ניד הנשך גבי טבח שנמנא אחריו חלב אמרינן והלכתא להלקיותו בכזית להלקיותו בשעורה וכתב הרשב"ם ז"ל בתשובה דלמ בפשם הרמשנה ולענין נדוי נמי אין נראין החרמה מדאמרי' בסוף קדושין הסיוה דקני לרב יהודה בר יחזקאל בר שיסקיאל דשמתיה ולא היתה שם החרמה אלא הכיא מ"ה הרב ז"ל לרמיה ואני אומר שגם מהיות דבר בתן מסיע דבין לליטנא קמא דאמר שמתיה וכין לליטנא דאמר בגדיה ואמרינן ולשמתיה אר שמותיה שמע מינה נדוי נראין לא נראין החרמה ובפ"ק דמגלה דאמר דהוה שדי כיתבה בפוריא לויטיא רב ומקשי ולשמתיה אר שמותיה ומקדרי' כיון דלא נמא בתניה היינו שמתיה מדאמרי' הכי ולא מהדרינן משום דלא אמרו כיה משמע דלא נראין החרמה ובפ' זה בורר הנהו קבורתי דקבור בפיסא פ"ו רשתון של עצרת שמתינהו הב פפא ופסלינהו ותבשרינהו למדות רב הונא בריה דרב יהושע אמר ליה רב פפא והא רשעים ניתנו ספרי מנה קא עבדי אלמא אע"פ דמטעים ושוגנים שמותי מסיתתינן להו ווו רחים שתין עליה תשובה ובגמ' דשבת פהוא גברא דאורת בחרתא

עוד שאלת ריב

אם מותר תבל לעשות מלאכתו בחוכר ע"י אחרים בחוכר שנות חוץ מביתו ועורות נגוסים אם מותר לבשלן ולבניעם למכור ואם נוסח ונותן לזרויק אסור מן מיפר ' והעושה מלאכה בימי אבלו אם הוא עובר על דברי חכמים ואם חייב נידוי או לא:

תשובה

לא התירו בתבל דבר אחד לעשות על ידו אלא ע"י אחרים ואע"פ שבא"ם מלאכת דבר אחד מותר ע"י עצמו בתבל אסורים והטעם בזה ע"ל לפי שבא"ם בלם אסורים בעשיית מלאכה ואפי' בנוי אחרינן במסכת מסקין בפ' מי שהפך בל שאסור לעשותו אסור לנוי לעשותו לפי שהתירו מלאכת האבד אחירוה ומתי חזית דבעל המלאכה לא יעשה ואחרים יעשו בשבילו אבל בתבל הוא לבדו אסור בעשיית מלאכה וכ"ע שרי ובמלאכתו כיון שאיה דבר שאבד ואפשר לעשותה ע"י אחרים לא תעשה על ידו אאם אם מותר לעשות המלאכה מון מב מו בבריתא תניא מרבינים לו שדהו משתניע עונת המיס אלו ר' יהודה אומר אף זורעים שדה ניר ושדה העומדת לפשתן אמר לו אם לא תורע תורע בתבל אם לא תורע פשתן תורע מן אחר והרי שדהו מונח אך ביתו ומ"פ אסרו רבנן ואין זה דרך לרחים אלא בדי להסיר מלבן של תרעגין ועוד יש רחיות אחרות אלא שהוי הוכח להתריך:

אמנם לענין המשא והמתן של סחורה אם היא סחורה שאם לא ימברנה עתה יפסיד ממון מוכר לחורה ואם אינו מוכרה אלא

כדי להרויח מסור כך היא מסקנת הרמ"כס ז"ל בספר תורת החדש ומ"ש מם כסיכומו הפשירות שלנו לא יתכוון להם תעתר סחורתו ולא יוכל למוכרה ומין סם שירות מחרות שיכולו מותר למכרן להם והמעל זה סם היא ספיכה מיוחקת שסם לא יתכוון כזו יכול למכור במחרת מסור למכור כיון שהיו מפסיד כלום מהקרן אבל סם היא ספינת ונסיתנום מו גויכם שהיכם בחלו הקרוות שלא בעתים רחוקות ושהם לא יתכוון למכור להם פרקמטיא זו לא יוכל למכרה למחרים לפי שהיו קונים מותה שלא שלו מו מותר לו למכור על ידו והו לעניו מכירה ולעניו קניה סם הוא קונה בסות מו מוכלים בשביל עצמו מותר והם קונה להשתכר בזה מופר הרמ"בן ז"ל ואף בשירות שהיכם מצויות בבא תדיר שלא שהר"ם ז"ל היתיר בפסקיו בפ"ק דמסקין לקנות מסם ועל כיונה בזה בתב רבינו ויכח ז"ל הממויר מע"כ אבל בשירות המצויות בבא תדיר הסכמת הכל היא שהסור לקנות מסם : הממם בפלת העורות מיני סותר ולא עבדן ולא שלחה ולא בר שלחה מנה אבל הדבר תלוי בזה שהם כשיהרו העורות בלא בפילה יפסדו מותר לכפלן ע"י מחרים אבל הם לא יפסדו מסור :

אמנם הם עובר על דברי חכמים בלא ספק שהוא עובר על דברי חכמים ודרי למקרייה עבריינא דאמרינן בפ' כירה הני מילי דעבר מדרבנן הני למקרייה עבריינא :

אמנם הם חייב כדוי ירחה דלא גרע ממפקפק בנט"י שאמרו בעדויות אח מי נדן אח ר' אלעזר בן הברוח נדו שפקפק בכ"י ומייתו לה גבי כ"ד דברים מבדין לכבוד הרב וכ"כ הר"מ ז"ל בפ"ז מה' ת"ת בכלל כ"ל שמבדין עליהם המלול בדבר אחד מד"ם וישראל יעמוד והו לא מידי :

אזו מה ברחיתי להשיב על שאלתיך לפי הטרדה והזמן הקצר ותקרחם ותפגם ומטלם עד שתבינם יפה יפה ואם יסתפק לך שום דבר מהם שלחה אותו אלי ואבארהו לך בע"פ ובענין הבודק לא תשיבך מטולין עד שיסתלקו מפי כל המשכילים כנפשך ונפש שלמה בן הרש"ב ן זל"ה :

מסתגאנים אל הרי חגי בן אילוק :

עוד שאלת רטו

רחובן נכנס ערב בחל לד"מק של בנו בערבמותיהם ומת הבן ובאה האלמנה לתבוע בתובתה ולא הספיקו לה ולא רצתה ליטול כליה בשומת הרחטוה ואחרו לה כ' זהובים ויש הם קצת כלים ושיה מובעת מותם ואחר טוען שהוא נתנם לו ומקנה מהן תריכין לבנו ועוד כי זקנו נתן לבן נכסים והיו ברשות הבן ורוצה לגבות מהם בתובתה מה הדין בזה :

תשובה מה שלא רצתה ליטול הכלים בשומת הרחטוה אין דבריה כלום שהכמת כולם הרחטונים והאחרונים הוא שהטול אותן בשומת הרחטוה כל שהם מהשוין בעין מלאכתן הרחטוה :

ולענין הכלים שטוען האחר שלא האלם האלה בתובתה לפי שהוא נתנם לו אין דבריו כלום שכל מה שנתן האלם אין יכול לחזור בו לעולם וכ"כ התוס' ז"ל ומה שטוען שקנה מהם תריכין לבן אם קודם שקנה התריכין מכרם וקנה מהם התריכין אין עליו כלום שהפילו היו כלים ומברו בעודו מוטל לקנות מהם תריכין מכירתם מכירה מדאמרי' בפ' אלמנה לכ"ש להניח אחתה דעילא ליה לגברא מינטלא דמילתא שכיח שקילה יתמי ופרסוה אמיתא אמר קניה מיתנא ויסיק טעמא מעות מעוכר נוכיכא ואם הוא קנה תריכין ואח"כ רצה למכור הכלים הסם אין דבריו כלום לפי שהפילו בשעה שהיו מוטל לפניה אלו רצה לעכב היתה מעכבת כיון שעדיין לא מכרום והיה הוא נקבר וכתבינן בתוספתא מי שמת והלה נכסים ומטלטלין ויצתה עליו כתובת אשה וכ"ש כל הקודם זכה והוא נקבר מן הצדקה וכ"כ הרשב"ץ ז"ל בתשובה ועוד שזה בתב הוא בנכסי בנו בתריכין שקנה לו ורוצה לגבות מנכסיו והאשה קודמת לו ואח"כ שקלם האלם והפסם מוציאתם מידו שב"א מעיקר שקלם ונשה לא נשה כל שהמלוה הרחטוה בשטר ואפילו כמטלטלין כיון שכתב לה בכתובתה מקרקעי ואחבן מטלטלי דלא כמסמכתא ודלא כטופסי דשטרי ולענין הערבות שערב אחד כיון שאין בו קנין אינו כלום כיון שאינו קבלן ואע"פ שהשורת העולין בערבאותיהם בשרין דוקא לדין מאחם כדיננו וכיון שבדיבנו צריך קנין אין עליו שום חיוב מהערבות ואעתה הנכסים שנתן לו הזקן בלא ספק שהיה נאבה מהם :

עוד שאלת רטו

הרשב"ש

עוד שאלת רטז

שמעו שנבו כתובתן שלא בבית דין וכבו הקרקעות שלא נשבעו ורוצו למכו הקרקע מה הדין בזה :

תשובה מה שנבו אינו בלום ובריכות הן לבא לב"ד ולתבוע כתובתן ולהשביעון מון לב"ד או להדירן ויבבו להן כל המטלטלים ואם לא יספיקו יכריזו על הקרקעות ב' חדשים ב' וה' ולו ב' יום רבועים ואח"כ יורידום הב"ד לקרקע ועיין בתשובה הרמב"ם ז"ל בכלל מלוה ולוה בפ"ב ושם תמצא הכל ברור :

עוד שאלת ריז

ב"ד שנעשה מרשעה ותשעת שמת מין כ"ד שקול :

תשובה אם יש מחלוקת בין הב"ד הוא שאתו אומרים אין ב"ד שקול שיהיו כ' אומרים פטור וכ' אומרים חייב וכן ו' וכן ח' אבל אם ב' או ג' אחתו בשטר או עמדו בשומת וכונו כלם לדעת ח' בשומת יש בכלל ר' אנה ובכלל ד' יש ג' על כן אין השם כדבר :

עוד שאלת ריח

רחובן מכר מה שיהיה מנה בב"ם ונתחרה רחובן המוכר ולא יכול לתבוע לקונה מפני שהיה מלם ועתה נסתלק המוכר ורוצה רחובן לתבוע מת שלו :

תשובה אם הדבר אמת רחובן נוטל את שלו מלם מ"מ נאמר שלא נודע הלונאה עד עתה ולא היה אם הוכם המקח בטל אפי' שאתה ומן מרוך שלא אמרו כדי להודיע לחבר או לקרובו שלא לוקח אבל מוכר לעולם חוזר ואם נודעה לו הלונאה מיד ושתק הויה מחילה ואם היה בהוכם הינה כלום לפי שמילתא במתנה וכן כתב הרמב"ם ז"ל ומתנה שנעשית בהוכם אע"פ שלא אמר מודעה והוכם גלוי ומפורסם הינה כלום וכן כתב מהרי זקני הרב ר' יונה החסיד ז"ל וכן כתוב בס' החשן ובתבו המפרשים משמו והסכימו עמו :

עוד שאלת ריט

שטר מודע' שנעש' בנופן שלהם בערבמותיהם מה הדין בזה :

תשובה מחלוקת הוא בין הגדולים ז"ל אבל מבחי מקומנו זה בימי הר' יצחק בר' ששת ז"ל ותחרוי הרשב"ץ ז"ל להכשירם וכן הוי דין וכן הוי מורה הלכה למעשה לדון ע"פ שטרות הנעשות ומחילות ומודעות :

עוד שאלת רך

יהודי הייתה לו חלון על חרבתו של נוי וקנה ישראל אחר החרבה ורצה לבנות ובעל החלון רצה לעכב על ידו מה הדין בזה :

תשובה אין לו לעכב וכ"כ רובי הפוסקים ז"ל וכמו שכתבתי בתשובה מרוכם לבנתי"ם לקנת תלמידי י"ו כמ"ש למעלה ס"י ו' ובכתן אין מקום להאריך :

עוד שאלת רכא

גט הנשלח על ידי שליח ואחד מן העדים קרוב עם השליח אחד הוא

מני אחתן ומ' הוא מני בכלה אם הגט פסול או כשר :

תשובה מבות אחנים כשרים אם לעדות כדאיתא בפ' זה בורר וכיון שכן אין שייהם שליח קבלה מו שליח הולכה אחד מבל אם היה העד פסול מחמת קורבה עם השליח אם הוא שליח הולכה בשר הוא אע"פ שאינו מתקיים באותתו ובריך השליח

הטלית לומר בפ"ב וכפ"ב שמיני מקיים עדות הצד תלת לומר שנלחב ונחתם למחר מדע שהרי בפ"ק דגיטין נתנו לעשר לתך היה נתמן לומר הטלית בפ"ב וכפ"ב משום דעדים החתומים על פסטר לחי מקחקר עדותן בכ"ד וזה מן התורה וראכן הוא שבשריבו קיום משום ענין הקלו בחשב מ"ב עדות זה שמיש בפ"ב וכפ"ב מינו לקיים עדותן ואדע שהחשב עלמה מביאה מת גיטה ולמחת לומר בפ"ב וכפ"ב כדמיתח בפ"ב דגיטין ב"ב מ"ב חם העדים הם קרובים לטלית הולכה כשר הוא מק חם הוא שלית הכלה טימו כידה ברישים שלח יהיו העדים קרובים לטלית וכן כתוב בספר עמודי גולה :

עוד שאלת רכב

חים שלח נט לחשתו ע"י שליח ולח רבח' לקבלו חם היח

עדיין כחזקת חשתו חו לח :

תשובה עדיין היח חשתו וחפי' היה בעלה כאן מותרת היח לו שחינה צריכה לקומין שניין ובעלה חייב כשונותי' חם לוחה מכל חס לח לוחה חלח שעמד מ' ופרנס פניח חשתיו של קדן הכני שמין שבעל חייב לשלם לו כלום וכן חם ניחקה חת עלמה ופרנסה עלמה חשעשה ידיה חין לה עליו כלום חשעשה ידיה של בעל הם :

עוד שאלת רכג

כמה שהייח חמה סופר הנט והייח חחר מ"ל בקיומן :

תשובה כוה חין ניח חיכוח שמין הדבר חמור שלח חם הייח עד לפי שמין עד נעשה דיין כדחוריינח וחלו היח זה חשעשה חוכה היה ברין לעיין חם הוח דחוריית חו דהכחן דבדרכנן עד נעשה דיין כדחיתח בכחובות בפ' כ' חבל השטר ב"ד שעושין שבעל כוה לסופר לכחוב ולעדים לחחום ושנעשה כחיקון סו"ל והכעל חסרו כיהה ושה"ב הד חחירוה לישנח כל זה חינו נעשה חלח לרווקח דמילחח חבל בלח זה יכול' היח לישנח ולפי' חין כזה עד נעשה דיין וכ"כ מ"ח שהע"כן ז"ל לחכחי חיטלחיקה חבל חם שנרוך ליכחב כוה שלח יהיה הסופר עד מ' חשיחי הנט לפי שוו חחלוקח גדולה בין הנדולי' ז"ל ולחה נכנים הטעינו בין הרי' נדולים ע"כ חוכר חוה כ"ן שחני עושה כחיחתי ב"ל נוסי נפש וכוה חיכוחשלחי וכ"כ חלחידי הרחש"ן ז"ל בספר תורת השחם :

ומעתה המכחונות רבו בשם הדיעות והפירושים והדעת חטר חכחנו סומכים עליה היח דעת בעל העיטור ורי' בע"שת ז"ל והיח שחשכונה על ג' דרכים הח' שחינה לומן ידוע וחינה בכלייח ווו היח רבית קבוצה וכפ' שהיח לומן ובלח נכייחת חו בלח זמן ובכלייחת ווו היח חבק רבית וכפ' היח לומן ובכלייחת וזו היח חומרת ובוה הודה ח"ח הרח"ן ז"ל ווה כלל קבר קב ובקו' ומעתה חם בפל בניח בחחוכין חם חייב לפדותו חו לח בחפרישים ז"ל בחלקו ש"ח שחין חשכונה חומרת חלח בשדות לפי שפעמים עושה פירות ופעמים חינה עושה פירות והוח קרוב לל סריחה וקרוב להשפל בכית שלשלם יש בו פירות הוח קרוב לריחה וריחוק להשפל הוח חסור וחחרים חחריס וחפי' בבחים לפי שנם בבחים יש שכנוח שנח יפלו ולח יטול שכר וריחה חוה שחם בפל בניח החחוכין חין בש"ב חייב לכנחתו ' ומעתה חם יכול לפדותו ולשלקו בחוך זמנו חין יכול לשלקו חפילו נדר לו שכל זמן שניית חעותיו יסחלק חין יכול לשלקו חלח חם קבל עליו זה בקנין כך חבחרב נפר' חיהיו נשך בפי' בנמ' ומעתה חם יכול לחת לו חקנת חתעות ולנחול לקחתין חדוכנו הרחש"ן ז"ל כחב בפ"ק דקדושין שיכול לנחול לקחתים חלח שיקבל פירות עד פרעון פרוסה חחרון והסכימו עמו הסחרבי' ז"ל :

ומעתה חם חחר היח של הבעל ויש עליו בחובת חשה חם חקבל עליה חשה בקנין החחריות לשחלק זכותה וכן חחרב דין זה כ"כ הביוקין בשם ניסין וכן דן מ"ח הרחש"ן ז"ל וחם הקרקע הוח נכסי ב"ב יקנו חקלה חן החשה וחם כ"ן חחים כדחי בפ' הכו' :

ומעתה חכית נוי הוח בנוים חבל החנוסים וחסחומרים שבחו על חסחנוסות חו החסחומרת היש כיב לעניין הולדות ' וכן חסחומרת עשב בחשובה וניחול חינו נקרע נר חלח ישרחל בעל חשובה

זה בחחני לך פירש רחחתות להקיף רחטך וחל חחי כוש לשחול שחין שביעין לשר וכו' שחמת שחלה חו הבכה לשעלה וחל חחוש שחלה רחוי לכל לכר שבקדוש ב"י שטוב ייטיב חחרי"ת חרח"יתך וחם רחטיתך חלטר חן חריחך יעבה בנפשך החטובה בפיני ונפש בחשרך שלחי ן' כרשב"ן וכה"ש :

אל הסחרים אשר בקדל בניא"ה יציץ

שאלת רכד

על בחניכם ועל שחלטיכם וחנני משיב עליהם בדרך כלל וכדרך פרט חמנם בדרך כלל כחב שחוח חלוי בענין ר' יעקב בבי נ"ע עם שחר הסוחרים ודרך פרט כחב שחוח חלוי בין יעקב עבו הנוב' וכין ר' וידחל חלחסבילי יב"נ כדישלח חבטרך לכחו ב פעם חחר פעם וחיים פסק דין זה כולל על הכל כחי"ת היכול על כ"ל :

דרך כלל חנו חחוכנו שחלך יר"ח שטיל קנס חו שחל בקנס חחסוחרים כלחי סיכח ידועה היה רחוי ליחלק לפי ממון וכ"כ הרחב"ח ז"ל בחשו' חבל זה חקנס שטיל חדוכנו חלך יר"ח היה כדין רוקח ודומה לזה חי שחמרו בפ' הנוזל בחרח ספינה שהיחה חחלכת בים ועמד עליה נחשול לטבעה והקלו ממשחה חחבני לפי החשחני ומין חחבני לפי ממון ומין חבטין חחנכח הספינים וכ"כ הר"ח ז"ל בפרק י"ב חל' נזלה והטעם שחחבטים לפי חשחוי הוח שהחשחוי הוח רוקח הממון והלו לח היה עם כל כך חשחוי לח היחה סכנה ח"כ החשחוי הוח העושה סכנה והוח נרם בספסד ע"כ חייב לשלם וכן בכחין הזה לולי הספינה לח היחה עם סכנה ולח הספסד ממון וספנ הספינה היחה הסחורות שבחיח ע"כ הסחורות חייבים לשלם ולפי שיש רחוי להחחלק בקנס על הסחורות שבחיחה בספינה :

אמנם זהו חלו חיו הנכסים חנחים בספינה חספיקים לקנס שחטיל חדוכנו חלך יר"ח חבל כיון שלח חספיקים היה רחוי שחחר שנחחלק הסחורות שבחו בספינה בחיח שנחלק החוחר שוה בשוה חלק בחלק כדחחרי' בב"ב בפ"ו חחח כי חחח ר' יצחק בר' יוסף חחר החוח דחי בלילח דשדו כי חלכח חחבוחלחי וחחסטרטני חחר חבולחי פלנח כלוחר שחבית חלך בלח זה יכול' היח לישנח ולפי' חין כזה עד נעשה דיין וכ"כ מ"ח שהע"כן ז"ל לחכחי חיטלחיקה חבל חם שנרוך ליכחב כוה שלח יהיה הסופר עד מ' חשיחי הנט לפי שוו חחלוקח גדולה בין הנדולי' ז"ל ולחה נכנים הטעינו בין הרי' נדולים ע"כ חוכר חוה כ"ן שחני עושה כחיחתי ב"ל נוסי נפש וכוה חיכוחשלחי וכ"כ חלחידי הרחש"ן ז"ל בספר תורת השחם :

ומעתה המכחונות רבו בשם הדיעות והפירושים והדעת חטר חכחנו סומכים עליה היח דעת בעל העיטור ורי' בע"שת ז"ל והיח שחשכונה על ג' דרכים הח' שחינה לומן ידוע וחינה בכלייח ווו היח רבית קבוצה וכפ' שהיח לומן ובלח נכייחת חו בלח זמן ובכלייחת ווו היח חבק רבית וכפ' היח לומן ובכלייחת וזו היח חומרת ובוה הודה ח"ח הרח"ן ז"ל בוה כלל קבר קב ובקו' ומעתה חם בפל בניח בחחוכין חם חייב לפדותו חו לח בחפרישים ז"ל בחלקו ש"ח שחין חשכונה חומרת חלח בשדות לפי שפעמים עושה פירות ופעמים חינה עושה פירות והוח קרוב לל סריחה וקרוב להשפל בכית שלשלם יש בו פירות הוח קרוב לריחה וריחוק להשפל הוח חסור וחחרים חחריס וחפי' בבחים לפי שנם בבחים יש שכנוח שנח יפלו ולח יטול שכר וריחה חוה שחם בפל בניח החחוכין חין בש"ב חייב לכנחתו ' ומעתה חם יכול לפדותו ולשלקו בחוך זמנו חין יכול לשלקו חלח חם קבל עליו זה בקנין כך חבחרב נפר' חיהיו נשך בפי' בנמ' ומעתה חם יכול לחת לו חקנת חתעות ולנחול לקחתין חדוכנו הרחש"ן ז"ל כחב בפ"ק דקדושין שיכול לנחול לקחתים חלח שיקבל פירות עד פרעון פרוסה חחרון והסכימו עמו הסחרבי' ז"ל :

ומעתה חם חחר היח של הבעל ויש עליו בחובת חשה חם חקבל עליה חשה בקנין החחריות לשחלק זכותה וכן חחרב דין זה כ"כ הביוקין בשם ניסין וכן דן מ"ח הרחש"ן ז"ל וחם הקרקע הוח נכסי ב"ב יקנו חקלה חן החשה וחם כ"ן חחים כדחי בפ' הכו' :

ומעתה חכית נוי הוח בנוים חבל החנוסים וחסחומרים שבחו על חסחנוסות חו החסחומרת היש כיב לעניין הולדות ' וכן חסחומרת עשב בחשובה וניחול חינו נקרע נר חלח ישרחל בעל חשובה

ולענין שדחון של עדים חפי' בחקבלה כרחוי חינה חוקת כלוס לניורשת לבטל הפסרה הב"חוקה שכ ר' וידחל לפי שחם העידו חלח בחפסר ר' יעקב חלח חפני שהיה ר' יעקב חחיים עליו חלפי הנרחה חלח חסר ר' וידחל חודעת קודם פטירתו וניון חלח חסר חודעת חין טענת החוחם כלוס חח"כ חחרב חחת בעדים

שות

ואחר' נמצא שפטרוב זו סא"מ למעכב כלל היש עדים שהיה מנוס מתחם מינו כלום כדעת המפרשים וכו' אלא ר' וידאל לית היה מייב לתת כלום בקנס זה אבל אם היה פיב והיה מסרב אם היום עליו ר' יעקב הין עליו משפט ומינו מבטל ונמחו מתדם עושה כולנו טלבלי לכבוד תת עלו וכמו שכ"ל קריית לחברך ולא ענך שדי עליה גירת רבנו כדלמיתת בפ' החובל ושפע ענתך שלא היתה שם שפרה בלל יאוור הדבר לעניו הדין כמ"ש למעלה אז למנהג שם יש מנהג ידוע וכל זה נ"ב אם נתקבלה כעדו' כמשפט שכרי תוקע יכה הרבה לפי שלא נכתב כה שמתקבלת בפני ב' בוסט כמורשה ואם לית בתקבלה בפניו אינה כלום כמחוסה אחת אמת' וכ"כ הר"מ ז"ל בפ"ב מהלכות עדות ואפי' בדיעבד אינה כלום וכ"כ הרא"ש ז"ל וכן היה בספר בחנן מ"כ אם נתקבלה שלח בפניו אינה כלום ושב אין העדים עמהם וכתבו לבית אפשר אחרת ותעיד ויש לזה אפשר נכון ונוהג שכיון שהשיגו שלח בפני בע"ד פסק מ' ופסלוהו עדותם ולא קבלוה כשיבא אפשר שעה לפעוד בפני בע"ד כלי אפק דעבדי אינשי לתחוקי דבורייהו ודומה לזה מה שאמר הרב בעל העיטור ז"ל שאי שהוא יודע עדות וכיון לפעיד לקרובו בב"ד ע"פ ולא קבלוהו וכתרתק וכיון להעיד אחר שנתרחק אין מקבלין תומו דעבדי אינשי לתחוקי דבורייהו וכן דעת הר"ש ז"ל וקפיו רבותא ו"מ מחוורים ומעידים וכן הוא דעת הר' יום טוב אלמשבילי ז"ל בספר מוקות הדינים סי' ע' ולפי שהוא מנוסף עיקר סדרת זו בטעות דעבדי אינשי לתחוקי דבורייהו טענה זו מוקה היא ורחוי לחוש לה' וכ"כ הזמן הזה ואפי' לעדותן של עדים כ' יעקב לה' וידאל כיפטור ר' וידאל שאינו כלום וכן הוא אפי בקנין שפטור ר' יעקב לה' וידאל כיפטור המלך הסוחרים מינו כלום ואם קבל עליו שהוא פוטרו מעכשיו אם המלך יפטור הסוחרים או הוא פטור:

ולענין מה שתובע ר' וידאל לר' יעקב שיחזיר לו מה שכתן לפי שהמלך יר"ה ויפר לסוחרים מה שכתב לו בידם והוא פרע כשלימות קודם וקנו וכתבתי אני שם בחוי ר' יעקב לקח הפר חייב ר' יעקב להחזיר לר' וידאל לפי תשבון מה שהיה חייב ליתן ואם הפר מעכנו לקח הין עליו שום חיוב מ"מ עדיות זו פוטרת נפשי ר' יעקב מכל וד ופנק כמו שכתבתי ואע"פ שלא נתקבלה בפני ר' וידאל שהרי הוא בעצמו מודה בה ובא לתבוע נכסי ר' יעקב מחמת תומת עדות ואני מודיעכם שלא יסרו בעיני דרכיכם שכל מה שיבולתם להפך בזכות ר' וידאל הפכתם ואתם מחייבים על ר' בוזיטו שעכשיו הגד הדין שטועים ליורים ואתם לית הסכרתם לו לית טורח ולא עכו ושלומכם יגדל בעשכם וכנעם בימיכם שלמה בן הרב ר' שמעון בן הנכון ר' צמח זל"ה:

בנאיה אל תלמידנו ר' יוסף בר אברהם

זמרון נ"ע:

שאלת רכה

בענין המשבונה שכתב ר' יהודה בן פרח נ"ע לר' משה בן עזרא שחין כה מלח עד מ' ונם כשט הערכות שערבת מתה לר' משה הטבר בעד ר' יהודה הטפר ובכל בשטן שלשה נס שטר הערכות שערבת מתה בשטן שלני ושטנת מתה שחר שנכתב שטר המשכונה נטל משה ר' משה הנ"ל בתורת ריוח במעותיו כך וכך לפי שעור מעות של משכונה זו היו בתורת עסק וכדי שיהיה בטוח ממשותיו ר' משה הזכיר דבה שיכתוב לו שטר משכונה ונם טענת שמחזר שערבה נתת ק' דינרים מהטוב הטבר כמלוה בדיין נ"ע והוא שתנה בשטר שמה שנתן שחזור ופנטנו מנכסי ר' יהודה ומכלשה החבר הממושכנת כמו שהוא הכל בשטר שבטופן שלשה:

תשובה

מה שכ"ל בזה היה כי השטר של משכונה בטל הוא לפי שחין בו חלח עד אחד בשטר כלום הוא ורבי שחח משמת פסק בירושלמי זה שמי שהוא מ' שטר על מבירו בעד אחד וסופן הלוה פרעתי כמה הוא וכן פסק הרשב"ן ז"ל כפ' נח פסוט וחלח די הרמב"ן ז"ל כפ"ק דמכות וכן דעת הרמב"ן ז"ל חלח שהרמב"ם ז"ל חולק וכתב בפ"ל מאל' טוען ונטען שחם טען שפרע שלינו נחמן דה"ל שחייב בשבועה פטור לית היא יודע שחתה פטור לית נתת כלום:

ולענין בריות שכתבנו לו נ"ב חייב הוא להחזירו לו לפי שהעסק זקקו במלוה וכיון שהשמידו במלוה מסור הוא ליטול בשח ושם נשל ה"ל רשית קמוצה וכ"כ בעל ה"ד בדיני הרשית הכותן עסק לחבירו לית יצרף בריות עם הקרן וכו' וכן לית יכתוב עליו ע"ח דכיון שהינו שהינו מפרש בשטר שהוא עסקא מ"כ ה"ל הכל מלוה וקרוב לשכר וריחוק להפסד הפי' שהנו בינוים ע"פ שיטלקו הריות כיוסים לית מסני דכתר שטרא חוני וה"ל כלו תלוה ואפו יבול ליקח ממנו טוסריות ומשמע שהפילו נתן לו בשר הריות יוצא ממנו בדיוים וכן משמע מתוך לשונו שכתב דכתר שטרא חולינן וה"ל כלו מלוה מ"כ כיון שהין הלבים שחר תכלי שבינים מלא חתר השטר וכ"ל פולים מלוה לית דינא ולית דיינא דהיא רבית קלוסה וכ"ש שפברי הרמב"ן ז"ל כיא כך ושפילו נלוון ע"פ התנאים שהיו בינים ושאשר ששטר זה הוא בשר ובשני עדים ה"ל כשטר כיא שלמר בפרק המוכר את הבית בהדיני חלרי בפ' חלל שלחון ושוקפים וכיא משפיד המקניתי ושטל המחנית וזה שפילו נדון בשטר הבוי בשטר בית חבל בחמת שהין לו דין שטר כיא כמ"ש בע"הבו ז"ל ונם השטר הין עליו דין חורת שטר לדעת רב שחת משבחתי והרחב"ד ז"ל והרמב"ן ז"ל ושפילו לדעת הרמב"ם ז"ל הין גובין בו בפי שכ"ל טוענים ליורם שהביו בתבו כמו שהתבתי וכבר הפבתי בזכות זה ר' משה ולא מנחתי לו שום זכות הילכך זה ר' משה הפסיד לת חובו ושק שבטל ממך מהרעון שטרו הן הריות חייב להחזיר הבל והמקו יהלה חסרונו והוא הפסוד שת עצמו שלא כתב השטר כהוגן והין התנאים עליונו שלנחתו מפסידים חובו שלא עליו:

עוד שאלת רכו

חשה הבאיכה לבעלה ת והוכיח בגלוייתת והוסיף לו שדיים תוספת בהמה בשט

כתוב' וגם תביה נשן לה מבשיטו וולא מה שהבטיחה לו שום משלו ו"ן זהוכיח וזולת מה שנתנו לו קרוביה ושתה נפלה קשטה בין השיש והשטח מחמת קרוב ו שטוענים חוקה והילה לברשה ושוען שהבחוסים היה פסולה לפי שהחשיטו בם השטביטים והם קרוביה זה לזה מבל העדים התחומים בה תיבים פסולים ותחתן החוש בה ושלחה קדין בזה:

תשובה

בבחובה תיבה פסולה מחמת השטביטו שהם קרוביה לפי שהעדים החחומים בבחובה בם בשרים ובפ' נט פטור חמרו מלחתו קרוביה פטר וכ"כ הרשב"ם ז"ל בחבו ואפילו היו העדים פסולים חחיתת החתן תכשיר כיון שהיה בחה לנשוח בחייו ויש לו נכסים בני חורין כדחמרי' בפ' נחן פטור הויא עלה בתב יהו נוחה מבבסים בני חורין ולפי נוחה היה בחובתה וחוספת

ושטר

הרשבש

ושטר כתובתה כשר הוא ולענין מה שכתבו לה מבגד וקריפוס על מה שכתב בעין נוטלת ויוכלת וכן בכדי סול מין סמין מוקם קלם טטלתן עלת בשאלת כדפי בס"ע מ"ש:

עד שאלת רבת

ויחובן ושמעון חתע תינ שנתעים בחנות ולקח שמעון

חזנות מרוכות ולכסוף בשטר ויחובן נגלח נמלטו מענת בכים השנאפות ולח סחורך ובלו הבוגשים למכוש שמעון בחובנת"ם וירבה שמעון שיתורו על נכסי שנאפו סמיתת לפי שטעון שנייהם חלכו כל הנכסים ועוד כי שוקפו סחעינו כשם שסירתו שכל מי שיחזר שכדנו ושלחפל יהיה לחמן כו וריעים לדעת שורת הדין בזה:

תשובה

כירושלמי פ"ק שכועת הפקדון חמרו וכחם בעמיתו פרע למביקיש לפ"ע חן הקוחפין וכספט פרט למביקיש בעדים ובשטר ושטר ר' יהודה כדת מחרם שנים שלו ובשטר מחתך מפ"ג דלח כתבין מחרמין וערבחין ז"ל ונכתבו הרימ"ך ז"ל בכלבותיו לפסק הלכה וכן המגרשים פ"ע המפקיד בחזוקיהם ולמד ממנה הרמב"ם ז"ל סוף הסוחף שלקח חו שלוש סחם חייב חבירו לשלם שהרי כתב בפ"ב מהלכות מלוה ולוה זה לשנוי שנים שלוו בשטר יחד חו שלקחו מקח יחד וכן הסוחפין שלוה יחד מהם חו שלקח לעוחפו שחייבין שהרבחין זה לוה מ"ע שלח פירשו גמינו למדין שכני שוחפין שלקח חו שלוה יחד מהם חשלו בסחם הוה ליה כחתו כפירושו ושק שלקח חו שלוה לחחנע ושבל יחד מהם חחחייב למלוה בכל מחנה בחורת מלוה ושחנה בחורת ערבות וכספרע הסחד מהם שבל חוב ירו על חבירו כמחנה שהוא בחורת ערבות ושם שמעון לח היו לו נכסים היה רחובן חייב לפרוע הכל למלוה מ"ע שלח לוה הוח ממנו כלום ושחזר על חבירו כמחנה וכן הדין חתם שבשטר רחובן שמעון יהלם הכל ויחזור על נכסי לרחובן וכן סיח דעת הרמב"ן ז"ל חלח שדעתו היח כיון שהם יש נכסי לרחובן שלח יהבע שמעון מקלה ואין כן דעת הרמב"ם ז"ל חלח שיפרע ממי שירצה מהלה וכן היח סברת הרח"ם ז"ל וכן נרחה עסיח סברת מ"ח הרימב"ן ז"ל בחשובה וכ"ם בנדון הוה שבבר החמינו בפי מה שנ' בשטר ושחברים בריחים הם למי שהורגל בדינים ושלום על דיני ישרחל הדנים דין חמת לחמיתו, שלמה בן ה"ר שמעון בן שהבם ר' נמת זלה"ה:

בנאיה שאלת רבת

כי חתם ור' משה

פסביל יצ"ו

בירושתם

כ"ע משה שינאור יצ"ו ור' מחיר כויל יצ"ו ור' יצחק לוניל יצ"ו לדון בענין הבת היורשת עם ר' וידחל סביל יצ"ו ואתה רואה לבטל דיינותם מפני שהם קרובים ול' עדי אתם טוענים שלח קבלתם קומם בדיינים חלח על הבת היורשת ובבת מינה רואה והבייגים טוענים לח כי הלח שאתם קבלתם עליכם אחריות ואתם כופרים בזה עוד אתם טוענים כי הסטר שחוצע בין ר' וידחל הוח פסול מפני שאתה מעיד הוח ר' וידחל מנאנה יצ"ו שאתו היח שטה לה יעקב עבו נ"ע והחביעה היח על נכסיו ור' משה שניאור יצ"ו חומר שלח נפסלו הקרובים חלח להעיד זה לזה אבל להעיד לאחרים כשרים ואם הפסלו הקרובים חלח בשטעידין לאחרים ובאתה אתם הבת הטענים נשותיהן קרובות פסולים להעיד לאחרים דכרובים הם למי שיש לו עיני ובני המדרש מונח ידים ורגלי והם יאור עיניני כמאן תורתו וידריכנו בנתיב מלותו לדון דין אמת לאמתו ממן:

בנאיה של החכם ר' משה שניאור יצין בר חיים נ"ע

עמדתי רל

על כל מה שהעתקת לנו מלשון ספר המלות הגדול בפי' ר"ח בעמוד לא תעשה שחשור לדיין לשמוע דברי בעל דין וכו' זו כיוצא היא

וכפ' שבועת העדות ובפ"ק דסנהדרין היא ואנחנו לא עברנו על דברי ר"ל שכבר ידענו מזהרתם רחיוק מבבוק ושבורת לרחיטנו עבדנה ואינה ענין לזה שהזהרתם חיבה חלח לדיין אבל מ"ח הרשב"ץ ז"ל חולתו מהרבנים ז"ל חשר קדמוהו במקום הזה וכזולתו כלם נדרשים לשומע להטיבו כפי שחלתו והם חיבם גחריה שהדין כך הוח אבל חומרים שם בענין כך הדין הוח כך וכך ודייני המקום ירחו שם השחלה אחת ידינו שהשומה חי לח משבחי בה פרבה ואי משבחי בה פרבה חורי ושוחי עד שיבח הדין לחמתו כך נהגו דייני ישרחל הבשרים שביונתם לחוביח הדין לחמתו וכדחמר להו רבח לרב פפח ולרב הונח בריה דרב יהושע כי חתי פסקה בדינך דידי קמייהו ושויתו כיה פרבה לח תקרעוניה עד דחשיתו קחתי חי חים לי טעתה חמיכא לכו ואי לח הדרנח כי וכו' כלחי פ"ע יש נוחלין וודחי דקחי פסק דינח דרך שחלה וקשוקה ואי חיהו הוה דייבח למה ליה למיתר לסו קבי חלח ואי חם סיו דייבים יכולת בעל הורחה ושולחים ממנו ומשיב להם והולכים בחשובתו חל הדיינים לדון ואי חפשר לפרשם שבועת היה דין וגחו לפנין לדין ובתב לפסק

דין

והם ר' משה שניאור יצ"ו ור' יצחק לוניל יצ"ו שהחזר והם בעל הראשונה והחזר הנח בעל השטר והרמ"ם ז"ל הוח פוסלם כפירוש פמחב פ"ב בהלכה וכן לח יעיד לבן חחות חשתו ולח לבעל חחות חשתו והטעם שהכבדים הדיינים שהביחו בהחלת לשון הרמ"ם ז"ל וכח שהתבוננו בפוסר שהיח פוסלים בפירוש וגשבו בהחלת הלשון כמו שבחבת חו לשניים שכך ירחה ונחזנים שכך שומעות רחוי למלחת כל הפנד קרעים ומה שהמלה ר' משה יצ"ו דוקח זה לוה מבל לחחרים כשרים הם חין זה נכון דבעי פ' חמרי דבסחי מחנח דהוו חתיחו לבוו בחזקת כשרים ושטר מחנח זו היה לחחרים והשתי בו שני נישים שהם שני בעלי חחות והפלוה רחה ומבני מ"ע שהעדות לח שיקה להם חלח לחחרים ומחוסף' חמרו שהקרובים חינם מעידים זה לזה ולח זה על זה ולח זה עם זה וחירוש זה שם לשהלת מבירו ווה על זה להיות חבירו וזה שם לחחרים והביחה הרי"ף ז"ל בהלכותיו לפסק הלבה נבון שהם שנאים חינם נחמנים לומר שחתם קבלתם עליכם חחריות חלח חם יש שם עדים וכין שבבת חינה רואה דיינותיכם יכולה היה לומר לכם לחקוני שדרתיך ולח לשוחתי וכ"ש שקבלתם חותם הן לדין הן לפשרה וחחר שנחנדר פכלי ר' משה עסר' ויצחק היה שם כ' בעלי שני נשים שחת רחשונה וחחת שניה כל שכן שר' וידחל מנחנה עם ר' ועקב עבו שהוח פסול שהרי הין שם חלח משה מחת היה הבעל בחשתו שהוח פסול לכולי עלמח ועוד שהין בכחן שום התלות לטענת ר' משה יצ"ו שחומר להעיד לחחרים כשרים חבל זה לזה פסולים וכבחן הין ר' וידחל מנחנה מעיד עם ר' יעקב עבו נ"ע שבשטר עדותם כפי דברי ר' משה שהרי עדותו של ר' וידחל מנחנה בבחן היה לחחרים חלח על בעל קרוכת חשתו וכתבתי פיסול בעל רחשון עם בעל שניה על פי דרך הרמ"בם ז"ל פ"ע שהרב"ח ז"ל והר"מ ז"ל מבשיהין חותם לפי שי בהלו בדברי הרימ"בם ז"ל וחזרתם לדעת בי פי' בחה שהוח לפניהם היכם מביחים חותו ועוד רחיה מפורשת שבעלי קרובות פסולים להעיד לחחרים מדחמרינן בפ' שבועת העדות גבי מתי דתנן התם היו לו שתי ביתי עדים בפרה רחשונה ובפרה שניה שהיה חייבת וקם חזו עלה בפת' בשלמת שהיה חתחייב דהח בפרה לה רחשונה כלומר וכיון שבפרה הבת הרחשונה נפחרה העדות על השניה להעיד וכיון שלח העידה לו הפסידו ממון וכל שהפסיד ממון בשביל בפירתן של עדות העדים חייבים קרבן שבועה ועל שבפתה הפנייה חייבת חלח ברחשונה שבפרה ממתי חייבת הת קיימת שהיה וניולה היה בת שהיה להעיד ומתרץ רבא בחתי עסקינן בגון שהיתה שהיה בשעת בפירת הרחשונה קרובות בפנגתיהן וכשותפים נוסף' תזו דחים' דרוש נוסף' למיתה קל"ל השתח חיבה לח בלום שר"ח בח לתרץ חבני חה בת שם' חייב' ותמר שם שקרק טוב' חייב הוה בשהיתה בבת הרחשונה קרובו' בנשותיהן וכיון שנשותיהן קרובו' פסולי' שם להעיד וכן שבת שניי' פסולה להעיד שם' בשבפר' חייב' קרבן לפי שבפירת' בפסיד ממון ת"ב בפ"ג כל שהעדים נשותיהן' קרובות פסולים להעיד לאחרים דשבועת העדות היכה חלח בשמעידין לאחרים וקאתר שהם הבת השניה נשותיהן קרובות פסולים להעיד לאחרים דבריהם הם למי שיש לו עיני ובני המדרש מונח ידים ורגלי והם יאור עיניני כמאן תורתו וידריכנו בנתיב מלותו לדון דין אמת לאמתו ממן:

בנאיה של החכם ר' משה שניאור יצין בר חיים נ"ע

עמדתי רל

על כל מה שהעתקת לנו מלשון ספר המלות הגדול בפי' ר"ח בעמוד לא תעשה שחשור לדיין לשמוע דברי בעל דין וכו' זו כיוצא היא

וכפ' שבועת העדות ובפ"ק דסנהדרין היא ואנחנו לא עברנו על דברי ר"ל שכבר ידענו מזהרתם רחיוק מבבוק ושבורת לרחיטנו עבדנה ואינה ענין לזה שהזהרתם חיבה חלח לדיין אבל מ"ח הרשב"ץ ז"ל חולתו מהרבנים ז"ל חשר קדמוהו במקום הזה וכזולתו כלם נדרשים לשומע להטיבו כפי שחלתו והם חיבם גחריה שהדין כך הוח אבל חומרים שם בענין כך הדין הוח כך וכך ודייני המקום ירחו שם השחלה אחת ידינו שהשומה חי לח משבחי בה פרבה ואי משבחי בה פרבה חורי ושוחי עד שיבח הדין לחמתו כך נהגו דייני ישרחל הבשרים שביונתם לחוביח הדין לחמתו וכדחמר להו רבח לרב פפח ולרב הונח בריה דרב יהושע כי חתי פסקה בדינך דידי קמייהו ושויתו כיה פרבה לח תקרעוניה עד דחשיתו קחתי חי חים לי טעתה חמיכא לכו ואי לח הדרנח כי וכו' כלחי פ"ע יש נוחלין וודחי דקחי פסק דינח דרך שחלה וקשוקה ואי חיהו הוה דייבח למה ליה למיתר לסו קבי חלח ואי חם סיו דייבים יכולת בעל הורחה ושולחים ממנו ומשיב להם והולכים בחשובתו חל הדיינים לדון ואי חפשר לפרשם שבועת היה דין וגחו לפנין לדין ובתב לפסק

דין

דין ומה דין בשו זה לפני תלמידין ורוצים להתלמד מפקק דינו במקום
מחר לפניך פוס כך שהרי ממר להו לא תקרשיניה חס על דדיין שעבר
ביה שם דהם הוה מלא ומלי מעמע שעל העתיד הוה ׳ ובפרק חזקת
ממר רב ספרא לרב יהודה דהוה דמין ליה כר׳ שמעון בן מלשור מילתא
ומיתיבי מגרמת ממערבא דמין מלכה כר׳ שמעון בן מלשור ממר ליה
לרב הוה וכן כל כל הנשבעין ממר ההוה עורכת מרבנן לרב ספא מייתינן
מגרמת ממעדבא דליה מלכתא כר״ש כ״ר מלעזר ממר ליה לכי תיתי מעמע
דמה מולי ושילי כדכעו כנגד דייניהם וחם מעיבין להם ומין בכך
כלום ומיהו בכלל מהרה מלא לעמוד דבריהם ומלו עמדת על תשובת
הרמ״ם ז״ל לר׳ פנחס הלוין שהיה פעמ ממון היה מתברר לך מיך היו
היהודים מוחלים לו והוא מוסיף להם ומי לנו גדול ממנו וכן נהגו גחוני
עולם ורבנים וחכמים ז״ל והמעלים עיניו מהם הוא מכלל מוטב מוכן
משעקת דל כלמחת כפ׳ במח חטא ומתשב להם קיים מנות ולהורות את

בני ישראל :

עוד המרכת להמתיק כל מה שמצאת בספר מנות גדול בסי׳ רי״ב על
פי בנים עדים וכו׳ וזה כלו ללא צורך וכדבר מחד יפציק חס
יחדתם עדים בשרים לפילו היו שם מתה קרובים עדותם כשרה ואם לאו
יחדתם עדים חס נתכוונתם כלכם להעיד ונחתם כלכם להעיד העדות
בטלה ואם לא נתכוונו ולא בלו הקרובים להעיד מלא פרחוקים העדות
קיימת דלא הכנת יפה דברי הספר שלפניך שכתבת זה לשונך על פי שנים
עדים או שלשה וכו׳ לעשות שלשה כשנים ואינו אחר מהם קרוב או אחד
פסול בטלה העדות וכו׳ מנין שתפילו הם מתה ת״ל עדים וכוספת אחת
ממנם פורש רבה בספרה הוא בשהם מעידים כל אחד ואחד בתוך כדי
דבור של תבירו ותוספת הזה לומר נכון שרבה לא אמר זה אלא לענין
הוספ דמיירי בתתנית בתנאי על פי שנים עדים וגו׳ ר׳ ישמעאל אומר מה שנים
אחרים נהדגין עד שיהו שניהם וזמנין אחד ג׳ מינן בהדגין עד שיהו שלשתן
וזמנין ומנין אלו מתה ת״ל עדים ועלה קאמר רבה וזה שהעידו כלן
בתוך כדי דבור כלומר שאם לא העידו השלשה או השנים כל אחד בתוך
כדי דבור של חבירו הוו תרי קמאי עדות לאוסת ואם הוספו שניהם או
לא נדיך להוסיף אחרים לכל אם העידו בלם תוך כדי דיבור ח׳ עדותן
עדות אחת היא ואינן נפשלין זומנין עד שיהו כלם ופשתמילתיה דרבה הכי
הוא ועל ההיא בנת מיהו בנמ׳ מילתיה וקבל רבו ללמוד מזה דהוא הדין
לעדות קרובים והרבה נדולים ז״ל חלקו עליהם כמו שבתבו המפרשים
בפ״ק דמכות וגם אם בדבר חלוי בשעת הרחוב בכוונת העדים להעיד
או בשעת העדות בכ״ל היה מחלוקת נדולה בין המפרשים ז״ל ברש״י ז״ל
ורבינו שמואל ז״ל בן בתו סוברים דבדבר חלוי בשעת הרחוב בכוונת העדי
ואחרים חולקים ובדברי עתיקים ובבר המרוך מ״ה הרמב״ן ז״ל בתשובה
בפ״ם נוהלין להרחות פנים לזה ולזה וכן מהריבו המפרשים ז״ל בפ״ק
דמכות והמתבריים בחבורתם ומ״מ אם חוממו כלם לעדות בבת אחת
ליכא מאן דפליג דעדותם בטלה ואחת חסבת שהדבר ברור בלא מחלוקת
כפי מה שעלה בדעתך ונעלמו ממך עבייניס אלו ׳ ולענין הנדון שלפנינו
העדות הזו בטלה היא שהרי הם בררו דיינים לפי דבריך ר׳ מאיר בופיל
ואחו ר׳ יצחק לוטל ור׳ יצחק מלקורדו ור׳ דוד הכהן ור׳ מאיר בופיל
ואחם עדים בדבר ומן הדין קבלת קרובים לדין בעי קנין קודם נמר דין
ואחה ור׳ יצחק לוטל קרובים ואיך תעיד אחה לעצמך ולר׳ יצחק לוטל
שקבלו אחכם לדון עדות זו בטלה היא בהודאתך ואין כאן מקום להתקיים
בשאר ולא לשאר לשחות שהעתקת מספר מנות גדול וכלם על

ישוד עופל :

עוד העתקת מספר המנות הגדול מסיומן ל״ת ענין דיין שטעה ואחרת
שתיכף מומחה ולא נטלת רשות מרים גלוחת שאחה פשוי וז״ש
הפך שאם נטלת רשות מרים גלוחת וחיית מומחה היית פטור וכדתימ׳
בפ״ק דסנהדרין אחר רב היא מתן בבבי דתניין דיעת ובי שמי ליפטר
ליחקול רשותא מבי ריש גלוחא וכן אחר שמואל ליחקול רשותא מבי ריש
גלוחא מלמא כי שקיל רשותא מבי ר״ג פטור הוא וכן כתב הרמ״ם ז״ל בפ״ו
מכלי סנהדרין וספר מנות גדול בסיומן ל״ת והספר לפניך ומיכך מבין דבריו
וכותב ומיכך יודע מה שאחה כותב ׳ ומה שאחרת שבין שאלוקת היא
בין התנאים אם אחקיים עדות בשאר בשים שם קרוב או פסול או
לא ר׳ ור׳ יוסי והאמוראים נחלקו בפפק הלכה דרב לאחן פסק כרבי
ושמואל פסק כר׳ יוסי שאחה מיבור לעצמך דעת שאלבה ואחרון בו וכמה
דבדים אלו רחוקים אלא דאם סוגיין דעלמא כר׳ דאת רבינא אחרון ׳ פרבנן
בפ״ק דסנהדרין ור׳ יוסי כר׳ אחיר ולפוס בכי סוגיין דעלמא כר״ י ומיך
אפשוק אחה כר׳ יוסי ועוד שנאמלא ממך מה שבאבו האמוראים ז״ל כיוצא
שבהן כך ז״ל בשאר אלה אחה רשאי לבטל דין שוא נאמן אם לא
בקושיא מפורשת ואם דבר שאינו נאמן לפיכך טועה בדבריכם הוא

טועה

טועה בדבר משנה וכן החולק על דבריהם ע״כ ׳ וכן כתב הר״מם ז״ל
והמריך עוד להרחו׳ פנים וכן כתב הרשב״א ז״ל בתשובה וכן בהריך ח״א
הרש״ן ז״ל בפסקיו בפ״ק דנדה והנך רואה כמה דבריהם נעלמו ממך
וכבדין הוא הרי לף והרמ״ם ורש״ם ז״ל וספר מלות נדול והר״ם זכר כלם
לברכה וסרשטונים וכל המתרומים פסקו כר׳ ומיך ימלאך לבך לומר שאת
יכול לפסוק בנגדם וכל שכן לחפוך ממונם לכל ספק שבעולם מוקי
ממונא בחוקת מהריב דכלל נדול בדין המוציא מחבירו עליו הרמ״ם כדלית
בגמ׳ דוכתי בגמ׳ ואחר שכתבתי לומר לך שהטעם שנתן הרב ר״ם מקובי ז״ל
לפסוק כר׳ נחמן משום דבפ״ק דסנהדרין מוקי רבינא ר׳ כהבנן ור׳ יוסי כר׳
מאיר ותפס על הרי״ף ז״ל ועל הרמ״ם ז״ל שלא בירדן זה הטעם ומתך
יבי״ן לן מעשריה ומלי שיגין מבל לעניות דעתי שלא על זה סמכו לפסוק
כרב נחמן מע״ש דתלמידי דשמואל הוא דהכיא דסנהדרין לח סמכו
עלה דהכיא מוקמתא היא בלבול ומיבא מוקמתא מתריתי בתר הכי
ושמע לח קיימא הא מוקמתא ברבינא בבולה קיימי הכהו מוקמתי מחריני
דעלה מוקי פלוגתא דר׳ מאיר ורבנן במולין שם רע מו בשלשה מו בעשרי
ושלשה משום דחוטפין לנעו ורבה ורב חייא בר אבין מוקי לה בשהיית
פבעל עדים שוחמת והכיא בתב עדים והזוחם וכן ורמ״כם ז״ל פסק בהמי
מוקמתא בהלבות סנהדרי פ״ב וקבלי מוקמה לה בנון דאחרו דם שפם
ורב אסי מוקמה דאחרו דם למלקות ולא לחתרו דם לקטלה ורבינא
מוקמה בפלוגתא דר׳ ורבנן דר׳ מאיר כר׳ יוסי ורבנן כת׳ והדר מוקי לה
בהוקמתא מחריתי בנון דאיתכחוש בבדיקות ולא מיתכחוש בחקירות
וכיון דרבינא מוקי לה בחרי לישנא בחרא הוא דאיתכחוש בבדיקו׳
וכו׳ לא קיימא מוקמתא קמא וכל שכן שהרמ״כם ז״ל פסק בחוקמת׳ דרבת
כמו שבאחבתי למעלה ועל בן נראה שלא בדרך שוה הוא שטעם והטעם
הנכון הכתוב במו שכתב רבינו שמואל ז״ל בפ׳ יש נוחלין מפום דלבתא
בדב נחמן בדיני ומע״ש דרב נחמן תלמידו דשמואל הוא בבר בינהו הנחוני
ז״ל דיוקא בשמלמיד נחלק עם הרב בחיין מבל למחר מומו הלבתא
בתלמיד דלבתא בבתרא וכן בחבו המפרשים בפ״ק דסוכה ומם נסתפק
לנו מי בחיין נסלק עליו או מחר מומו הדרין לבללין דהלבה כר׳ מחבירו
בדמ׳ בפ׳ יש נוחלין בך נראה לענות לעתי :

עוד המבלות שאחה לח היה דיין עם ר׳ יצחק לוטל שאחה
היה עד בבירותו דיין עם שנים מחרים ואחה ואחר עדים
וכחבת שהנותפות ז״ל בפסקו בפ״ה בורר שמע שהו עומדין הקרובים
דוקא להעיד מבל זה עם זה בשרים וזולתי שני מאם זה מימת נדול ממך
שהבמוב דבריהם שיין שלא מבינו זה בדבריהם מבל כמה שבתב הפך מזה שהרי
בפ״ה זה בורר ממרו דשניהם מתנבא דבלו מתימי בה תרי נבחי ופפשטא
רב יוסף ואביי וביושלמי ממרו מים בחשהו יותה שלא יהיו העדים קרובי
לבעלי דיין וזהו בשהם מעידים לקרוביהם ועוד שהלו נמנין שהפילו
קרובים זה לזה בעל עמך שאם הוה אחד מהם בלום נפרד עד שיוסף
אחרון שם אחה אומר כן לא בעבת על פיו הוה אינו שלא בשמעידין על
אחרים וזה ברור ועוד אחרו בחוספתא גבי קרובים ואין מעידין לא זה
על זה ולא זה לזה ולא עם זה ופירוש לא זה על זה לחושלת
אחרון ולא זה עם זה לאחרים ולא זה לזה להזיק לאחרון וכן פירש
הרשב״ם ז״ל בחשובה וה״ר יצחק בר שמע ז״ל בחשובה ווה נראה ברור
והריט״ב ז״ל בחב בירושלמי ותוספתא שלו בשלבומיו לפסק הלבה ולפי דבריך
בעדות קדושין וניטין קרובים זה לזה יעידו והרי נהנו בל ישראל להזמין
עדים בקדושין מחשם קרובים וכמו שבחבו המפרשים ז״ל בחלוטיהם וכן
בחקוני ניטין בחבו בשל החרומה ובפר מנות נדול וה״ר פרץ החמיר
בולה ז״ל בדיוק שלא יהיו העדים קרובים זה לזה ולא לבעל ולא
לאשם ולבלה זו רחוקה בבל ישראל ולא מצינו הפרש בין עדות ממון
לעדות קדושין וניטין שלא במקדש בפסולי עדות דרבנן דמיפלגו בה
רבותא ז״ל ויש פוסלים ויש מכשירין ואין בהן מקום להחריך ובולהו
פסולי דקורבה מקרא דלא יומתו אבות על בנים נעקר לזה בין בעדות
נפשות בין בעדות ערוה בין בעדות ממון ולא נמנא בזה חילוק בין להעיד
זה על זה או לאחרים ובפ״ב דבורר אמרו בפירוש דבנים בשלמא כמי
פסולים לעדות כי היכי דפסלי להדדי מדקרא דכתיב על בנים
ולא כתיב על בן וכן פירש רש״י ז״ל אחם דמי קרובים פסולים להעיד
על אחר מן פשוק ואע״פ שבחבו בשם הגאונים ז״ל דקרוי נשואין ואינשות
בשרים לאחרים היינו מחנת דהוו אחיתי עלה מרי ניסי הויא תיובתיהו
וכחבב הריט״ב ז״ל וכבל בלבות והנאון רב שמעון ז״ל קיימי לפסק
הלבה ואם אינה אלא בשרים בין עדות זה לזה לעדות לאחרים נלמוד נמי בשאר
קרובים דבאחד אחנת אחנתינהו ומקרא מפקי להו דהנעל בחשתו ואפי׳
לדבריהם נראה שלא בקורבת דשנויין ואחה בח בפוסחת כל הקרובים זולתי
שני אחים ועל הרשטונים אנו מעטערין ואחה בח בפוסיף עליהם וכמה מבושר

הנבי

כדבר שהכתוב דברים בשם הגאונים ז"ל שם שלא הזמינוהו לו להקניף על דבריהם שכתב דעתינו שהרי הסכימו שכתבו בשתים ליתן לה וכ"ש לתפוקי ממונא דתוקי ממונא ביתומים כדתנן בפ' המדיר וכתבו מוה המפרשים בפ' וחלו שרפות דכל שיש סברות חלוקות חמרי ליה זיל לחייתי רחיים דלמו סכי הוא ושוד רחיים מקורשת שכל שהעדים נסותיהם קרובות זו לזו פסולים להעיד לאחרים מהמרינן בפ' שבועת העדות גבי מתו דתנן התם היו לו שני כתי עדים כתב השטובה וכתב עניים שתיהן קיימות וקו מקנו בנמ' בשלמא שניים מתחייב לכתב לה השטובה חלה השטובה שמתי הא קיימת שניים ותירו הגיה בחלה שהקנו כגון שהיתה שניים בשעת כתיבת השטובה קרובין נשותיהן וכו' וכן היא בפ' הפקדון לשמה כל שקרובים העדים בשעותיהן פסולים להעיד לאחרים דהשתא דשתי בתי עדים להעיד לאחרים היא ואמרינן התם כת אחת קרובים נשותיהן וכן פירש רש"י ז"ל שהיו נשותיהם שתי אחיות ואין בשעות אחת

אחת:

עוד כתבת שמעילו היית' דיין בדבר מה ככך והלאה עד ודיין מצטרפין והרמיה מהכותי שטרת דנפיק מני ליכא למר שמואל וסוה כתיב בית מדלתא ענן בר חיים ומסיהר לחתיתת ליה וקל שמים ומנו רב חנן בר תחלא וכו' זה כלו בלא השמחה ובלא הכנה דהכותי שטרת לאו משום עד כעשה דיין הוא אלא משום דתנן בפ"ב דכתובות זה אומר כתב ידי וזה אומר כתב ידי לריכין לברף אחר עמהם דברי ר' וחכמים אומרים אין לריך לברף אחר עמהם אלא כאן לומר זה כתב ידי ועלה מייתי בנמ' מובלת דמסות שטרת דנפיק מני דיכא למר שמואל וכך היא הלשון של משנה שר' היה סופר שמעונים שטר ורוגה לקיימו שלריכין שלשתן עדים להעיד בב"ד על כתב ידן ושלריכין אחר עמהן שלא משנים עדים בלבד וחכמים אומרים אחד לריך אחר עמהם ופסקו בנמ' הלכה כחכמים כדי אלא נהשה לומר שהלכה כר' מחבירו ועלה הביאו מובלת דמסות שטרת דנפיק מני דיכא למר שמואל שהלריך להעיד עד אחר עם העדים החתומים על השטר לאחרי שהיה שטרה של היתומים וחשש שמואל לב"ד טותים לפיכך הלריך לעשות כדברי ר' ואתה מה ענין זה לעד ודיין מצטרפין למי שיש לו לב מכין:

עוד כתבת רחיה לעד נעשה דיין מעד ודיין מצטרפין ואי שיודע פי' עד ודיין מצטרפין ל"ל אחד מהנו רחיה לעד נעשה דיין פי' עד ודיין מצטרפין ר"ל אחד שטר חתום ומקויים בה לפניהו ואין אנו מכירין אלא חתימת אחד מהעדים וחתימת אחד מהדיינין אחר שמואל מצטרפין ולא קיימה לן הכי הלא פריך רבא ואמר אחתי דקא מסהיד סהדא לא מסהיד דייני ואחתי דקא מסהיד דייני ולא מסהיד סהדא פי' שבת סתר דברי שמואל לפי שעל מה שהעיד הדיין אינו מעיד כעד שהדיין מעיד על החתימ' העדי' ולא על הממון והעד מעיד על הממון לא על קיום כ"ד וכיון קא פלקא בנמ' כרבא דעד ודיין אין מצטרפין דהא פרכת רבא לשתתא התם בנמ' ומ"ש מה עניינו לעד נעשה דיין' ועניין שם עד נעשה דיין אי לא כתב אחרו בנמ' בפ"ק דניטין ובפ"ב דכתובות ובפ"ט נוחלין דאין עד נעשה דיין בדלוריתא ולא הביאו עד נעשה דיין אלא בקיום שטרות שהוא מדרבנן דמדלוריתא עדים החתומים על השטר נעשו כמי שנתקרמו עדותם בב"ד ולא בשו קיום וחכמים שמחירו לתקריך קיום ולפיכך פקלו כו להיות עד דיין בדחיתא בפ"ב דכתובות ובפ"ק דניטין ומהניא היא נוחלין דשלשה שנכנסו לבקר את החולה וכו' משמע דאין עד נעשה דיין לדון עד נעשה ממונות וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ק מסל עדות דאין עד נעשה דיין אפי' בדיני ממונות בד"א בדבר שבריך עדים מן התורה ובריך דיינו לדון בחותו דבר מן התורה אבל בשל דבריהם עד נעשה דיין ולא יסתפק שום אדם שדיני ממונות הם מן התורה ושבריך שם עדים מן התורה ולא דבר קרב אלא בקיום שטרות שהוא מדרבנן וכן כתב הרב ז"ל בפ"ו מהל' הטוענות שכתב שלשה שישבו לקיום שנים מהם מכירים וכו' שהעדים נעשים דיינים בדבר שהוא מדבריהם כמו שביארנו ואתה תמהת שעד נעשה דיין בגדון הוא בלא עיון ובלא השמחה וכבר כתב ה"ה הרשב"ן ז"ל זה מ' שכא קונדיס לחכמי מיטליה בומן הרב ר' יצחק בר שמח ז"ל והקריך בעצין עד ודיין מצטרפין ועד נעשה דיין שהלו רחיה חומו היית נכחל:

עוד אחרכת על ר' ודאל מנחת דשטר לעדות על ר' יעקב עבו השרות עצמך להעתיק לנו לשו' שם"ר מקוני ז"ל כתלו חיתו מלנו והלוחי חלו הבנת דבריו אחל אחת מעתיק לשומת בלתי הבנה ותסוכה עליהם חיכוך זמן שמשנה שלימה שניהו בכלל הקרובים אחיו ואחי חניו שם ובניהם וחתניהם וחמיו של ר' ודאל מנחת הוא אחת אחיו של ר' יעקב עבו ולכלי עלמא קרוב הוא שבכלל הקרובים הוא אחי אבין ובנו וחתנו וכל אותם דקדוקים שדקדקת בנויים על יסוד

רעוע

רעוע בגין בלתי קבוע והחיתמ שאתה מתפלפל בדברי הרמ"כ ז"ל ולא עיינת בסוף דבריו שמשם מהברר פסלוקך עם ר' יצחק לוגיל שהיה נשוי בחותו זמן עם בת אחות אשתו שהרי כתב וכן לא יעיד לבן אחות אשתו ולא לבעל אחות אשתו ומלשונו זה מהברר שפנים היינם פסולים ואם אחת או' יצחק פסולים כ"ש שר' ודאל או' יעקב פסולים בלי חולק ואניד לך פשר דבר שכל שפנים נשואין שהי נשים רחשונות בעליהם פסולים לכיונו ניסו ואחת וכל שנשואין לשתי שניות בעליהן כשרים דאד הבעל כאשתו אחרונה הבעל כאשתו לא אמרינן וכל אחת נשוי הרשונה ואחת שניה לדעת הרמ"כ ז"ל פסולים ויש מכשרים ובעל עמודי גולה מכלל הפוסלים ובאת קדושי כגון זה ר' ודאל אשתו אם ר' יעקב עבו שהי בשני הוא כאשתו ופסול הוא לו ולכת מהן דעלינ ולא יקלוק על פסול עדות ר' ודאל אלא מי שירצה לקלוק על החמת ואתה מע"פי שהתרקת מר' יצחק לוכל בחותה עדות פסולים אתה דבשינן תהלתו ופופו בכשרות כלחיתת בפ' נוחלין והנה על עדות שהיו בזה הגדון היו קרוב לקרובו כעדותך לר' יצחק שקבלוהו דיין ועדות על קרובו כעדות ר' ודאל על ר' יעקב עבו ולא היתה בם שום עדות עם קרובו ואפי' יהיה הדבר כמו שכתבו בפם הגאונים ז"ל ולא הועלת זה כלום אתה בעצמך חוכ מכין דברין ובותב לשונות אלא הוכל וכ"ם דליכא מאן דאם להסיה סברת דהסיה מתנת דהוו אחיו אחיו עלה תרי ניסי הוא חוכ חייבו ואוהב קרובים על אחרים היו מעידים וכ"ם שאתה הוספת על דבריהם מה שלא אמרוהו:

ועוד שכתבת שאפי' יהו העדים פסולים כיון שנמסר השטר בפני עדים כשרים שהוא כשר אינו כן שהרי בפ' זה בורר אמרו שהיה מתניתת דהוו אחיו עלה תרי ניסי ואם' ליה הב יוסף ויל אחיתי שהדי דמסרית ניהלך בתפי שהדי ואחר ליה אחי והא אוקה ר' אלעזר בשוויף אחוכו שהוא פסול ואמר ליה רב יוסף ויל אשפקן דאוקמה כיוך וכן כתב הרמ"כ ז"ל בפ' ד' מהלכות עדות וכן בפ' נט פשוט נבי הגלח ליהון בשטר ואוקה משמע דשטר שנמצא אחר מעידיו אכיוב לו פסול מע"ש דאמרי' ניהליה בשהדי פסולי דמוויף אחוכו הוא:

ועוד שאמרת שיש שם עדים אחרים נגלת בשם אחרים ולא העלית ביוך כלום לאפי' הדבר כן לא קועלת כלום משום דקוו לאו כאלו על פה ואינך בגיית מן היורשים כדאיתא בפ"ק דבתרא ופ' שום היתומים ואפי' קיו שם אלף עדים אין בעדותם משם כיון שלא היתה בשטר ושטר הוא בטל מ"ש אין שם שום חיוב:

ואחר שבירתי כל מה שכתבת בתבת בלא השגחה ובלא הבנה אחבר לך שר' משה פרויחל ור' בוניט אין עליהם ולא על היוצאת שום חיוב הוא שאתם נהלים בבירתי דיינותכם בבר בירתי שעדותכם בטלה לפי שאתה מעיד לעצמך ולקרובך ר' יצחק לוגיל שבירתו אתכם דיינים ומ"ש שכתבתה בעניין תחלתו ושופו בכשרות ואין שכתבטלה דיינותכם נתבטלה כל הדיינות לפי שכם לא בירתו אלא בלבם ואם שכתבלם אחד מכם נתבטלה דיינות בלכם בלמוכת בפ' אחד דיני ממונות וכן מהניא דאמרינן בסוף ע"ו כדאמרי' מרבעה עד דאמרי' מרבעה וכו' ועל כן דיינותכם בטלה מכל וכל ואפילו קיימה בעדים כשרים כם פטורים מכך בעול השטר אפי' קבלו אתכם הן לדין הן לפשרה לא קבלו אלא על דעת שהשטר כשר ואם ת"ש כידע שהות בפול שום היה קנין בטעות וכל קנין בטעות חוזר כדאיתא בפ"ק דניטין בעניין הגיה נבת' דעבוד מוסבתם וכו' וכן כתב הרמ"כ ז"ל בפ"ו מהלכות סנהדרין ובפי"ק מ"ל בתשובה ובפ' זה בורר ובירושלמי בפ' הכותב אחרו בכותב שטר מוב לאחיו בחוקת שהוא חייב לו ונמצא שהוא חייב לו אינו חייב ועפ"ש שהרי"ף ז"ל כתב בפ' הנושא את השפה דפליגא אגמר' דילן הרב בעל העיטור ז"ל כתב דהשתא דלא פליג אגמר' דילן וכ"כ מ"ח מורי הרשב"ן ז"ל בתשובה לגביה שנמלרים והרשב"ם ז"ל הניח ירושלמי הזה בהדוטיו בפ"ק דניטין להניח ממכו ריחים משמע דסבירא ליה דלא פליג אגמר' דילן וכן בעל הטורים ז"ל כתבו לפסק הלכה ותף מן החום אין עליהם שום עוכש משום דהוי כבדרי שבנות ומשנה שלישה שניהו בפ"ד דבדרים רחם עוכש מוכלים אלנים ואמר הם עליהם קרבן ונמלאו אחיו ואמו והוי עמהם אחרים פ"ם אומרים הם מוחרים ושעמהם אמרו' וב"ה אומרי' אלו ואלו מוחרים ובדרי שבנות ומשנה מוחרים והחרם הוא בהניעה והשבועה היא בחרם בהיתה בילמדנו וכן בתב מ"מ מורי הרב ז"ל בתשובה לחכם ר' אברהם הבהן נ"ע:

והשלה מוה שהיינותכם היא בטלה והשטר בטל ואם יש שם עדים חתרים אין בעדותם ממש שהם מלוה על פה ושוטין ליורש ושמין שום חיוב על ר' משה פוטריחל ור' בוניט מקבלת החרם

ואם

שות

הרשב"ש

ולענין דיינותיכם על ר' משה פסרימל ור' בוניט פסכיל הכת פירסת כתביעת ר' וידאל על נכסי זקנה ר' יעקב עבו בפטר ר' וידאל מנחה לא היה רצוי לדון על טענותיהם מע"פ שהרמב"ן ז"ל כתב שמי דיעות אם הנתבע רשאי לטעות שלא מו לא היה מומרים רשאי ומניחין רמיה ממה שאמרו בירושלמי דסנהדרין כהן גדול לא דן ולא דנין מותו ויומא מנטלר הנע עצמך אם כתחייב שבועה וכי מנטלר נשבע וכי' מנטלר הוא שלא כתנתע והתומר' למינו יכול למעות טענים טעם כדי שלא תהא עדת כהנדריקשומעת טענות שקר והכיון בירושלמי משום יקרא דכהן גדול ולעניות דעתי נראה שדברי פטמרים שמינו רשאי למעות שלא יותר נראין משום דבפ' מרובה ממרי נהרדעי כל מדרכתא דלא כתיב בה זיל דון ודכי והנפק לגרמך למו מדרכתא היא ומני למימר ליה למו בעל דבריס דידי אית לכו מלוה דעבד לוה למיס מלוה מני ממר ליה למו בעל דבריס דידי אית לכו כתבע ועוד דמנטלר כספר לא כתבינן מדרכתא כלמיתא אחם ופ"י בבור משום דמיחזי כשקרא וכ"ם בכתבע דלא מני ממני שלית ובל מוחם תקנות שתקנו הגמונים ז"ל מכן כלא בתובע כדי שלא הנעול דלת בפני לון ועוד דהירושלמי עצמו רמיה דלא תני למעוי שלית דהא תיובתא דקא מותיב הנע עצמך אם כתחייב שבועה וכי מנטלר נשבע תשובה בוללת היא וטענה כוללת היא וקבלוה בירושלמי ס"ב תפילו לדברי הירושלמי לא מני נתבע לשוויי שלית וכן היא דעת רבי' סעדיה גאון ז"ל וכן כתב הריא"ף ז"ל בתשובה וכן דעת הרמ"ה והרשב"א והריא"ז הביאם בפסקיו דכתבע לא מני לשוויי שלית:

ולענין נשים יקרות לא היה להם הריא"ף שלא לכנוף להם סופרי הדיינים ולפטון בפניהם אבל לא למסור טענותיהם וכ"כ רבינו יוסף הלוי ז"ל מכן מתמה והר' יום טוב אלשביל ז"ל ועוד שפפי היה מפשר למנות שליח לא היה להם לשלוחים לקבל קרובים לדון ונם לא היה לקבל דיינותיהן הן דין הן פשרה אלא אם תניא בפשרה למאשלת בירושה ונם לא היה להם לקבל קרוב לעדות אפי' יעשו בו שטות קרוב דאני אחר נהו להקוני שדרינו ולא לעזותי כלמיתא בפ' המיח מקדם ובפ' אלמנה נזונת ס"ב כל מה שעשו בטל קרוב דאפי' אם היתה דיינותהם כשרה יש לעיין כיון שקבלו עליהם שלוחים לדון הן דין הן פשרה אי הוי מעכיר ונתבטלה הדיינות אפילו לדון כדין או מוסף הוי ונתקיימה דיינותהם כדין ונתבטלה בפשרה דיינם כלמיתא בפ' אלמנה בענת ובתב הרמב"ם ז"ל בפ"ה מכל שלוחין ושופטים מבל מבל מקום בפשרה דיינם בטל הוא כרגר וכמה נעלם ממם מבל מיני חמה לפי שאינם בקיאים לא בגמרא ולא בדברי המפרשים ז"ל:

ולענין נדוי דוד בקרי אני כתבתי שאתה נריך היתר לסלק מעליך עוכש שם תרגה ואם לאו מקום לעצמך וזהו מה שכתבתי בענין הכדאי הוא דרך שאלה ותשובה ואם תוכל השיבני השיב:

שאלת רלא

מחד מהחלמידים היה נוהג שהר מתנה להעיד עדים ובא מחד מהמשכילים ואמר לו שלא לכתבו ולא שהא שלו ונדהו אחר לו שהרי מדרש נדוייו של מי הוא נדוי:

תשובה

בתיבת שטרות מצוה היא ובפ"ק דקולין קא אמ דבריס שצריך הלמיד תבס ללמוד ומכללם הוא כתב ופירש ר"ת ז"ל מקום שטרות ועל שטחו נהג הרב בעל העיטור ז"ל ועוד דכתיבת שטרות מבידה היא ומע"פ שהרמב"ם ז"ל בהלכות עדות בפ"ב כתב דבתיבת שטרות לאו דאורייתא רבי' יוסף עליו ואומרים דהוי דאורייתא וכמו שהעיר ס"ו הרמב"ן ז"ל בספר התנות בעיקר שני בסופו מבל מקום מצוה היכא דאורייתא או דרבנן ובמועד כוסבים שטרי אחנות כלמיתא בפ' ואלו מגלחין ובתב הרמב"ם ז"ל בהל' שבירת י"ט מפני שהם צורבי רבים ובין שהיא מצוה לא היה לו לעסוק למי שמעכב על ידו ואפילו היא גדול ממנו ואפילו היה תניא מו רבו כלמיתא בפ' אלו מגילות שהם אמר לו תניא שטחא לאחים אי מל אחיך פירוש פירוש שהם היה רצה להחזיר אחידה ואמר תניא של אחידה יכול ישמע לו ת"ל אחיך אתה אחידה ואתה תשמורו כלבם חייבים בכבודי כלומר שים

מנחת שהות מסור מו בהמך לת מדע מי והו לפי שחינו ממת מפל תציתי
עלך להפך בוכוחך בעינן עטית ספר תורה כיום הכפורים שניתי להלכי'
הפרשה ולברך וחת"כ להוציאו ולעלות תמר ודפיך כיה סומרים זה
מת זה שתם דעתך שהטעות פוסל בו למה ישלים הפרשה וברך ותם
דעתך שתין הטעות פוסל מי למה יוריחוהו ונקרא בתחר ויפנוס תותו
ותני תפיתי עלין להפך בוכוחך בתם שכתר בעשה מעשה וכלי שלח לפדיו'
מחלוקת כתבתי וה"ת יכל עלמי ותתה עתיד ליתן מת הדין בתם שתמרת
ובתבת בעדנו ולולי ידתת שתל כי עתה נוימי תחר התלמידים להשיכך
תבל ענותי נרתת לך ושלו' על דייני ישרט פרופני' דכר תמת ועטה נדק:

בנאיה עיד אל החכם ר' משה יציז בר חיים שניאור נ"ע:

מה רלב שהורה כבוד לקרות בספר תורה
שמעתי בו טעות ושתבת על זה על
תשובת הרשב"ם ז"ל תפני' שבהלטות סב'
תורה נמצת הפך זה תין להתשים בבוד

על זה בגם רבותינו בעלי התוספות ז"ל בך היה דעתם תפל ח"ו פרמ"ן
ז"ל דעתו דתסור לקרות בו ובניתם ראיה תפ' הקותן רבם דתנן התם
שני פרשיות שבתורה תרבעה פרשיות שבתפילין תעכבין זה את זה ותני'
כתב תחד תעכבן ושוינן תם פשטת ות"ר יכול תניח תת"ר לת נגרסה תלת
לקוטו של ת"ק וכן תמוה דר' תנת דתוספיק ליה כרשת דס"ת דשתם פיוקבת
ורתי דר דקולי דתיספיק לי כרשת דס"ת דיוהרות בעוקבת וכ"ש בשתם בתם
טעות ותכן תין כין ספרי לתפלין למוזות ב"ת שהספרי' נכתבין בכל לשון שתת
לעינן טעות זה ווה טוין והר"ן ז"ל רגה לקיים דברי התוספות ובתב
דתתי דתכן שני פרשיות שבתורה וכו' תבי' כתב תחד תעכבן ודתי שכך
הדין בספר תורה לתה שספר תורה שוה בו עשם תפילין ומזוזות שהרי
תפילין ומזוזות תין תבותן לקרות בהן תלת שתייב כל תחד לקטוע תיהך
ולכניס תפלין וכיוצת בה בספר תורה חייב כל תחד בכתוב ספר תורה
לעלתו ובמלוה זו בשם שתפלין ומזוזות תבי' מות תחת תעכבן כך ס"ת
תבי' מות תחת תעכבתו שלת קיים תבות בתיבתו עד שיתקן תכל לעינן
לנחת בקריתתו שיהיה תקנת נכיתים ועורת תין ללמוד ס"ת ותפלין ומזוזות
ולפניות דעתי נרתה שלת ידעו בשם דברי תדוני וקיל הרשב"ן ז"ל דתדרב'
שתם תתפלין ותמזוזות דלת עבידי למיקרי בהו תות תחת תעכבן ב"ש ס"ת
דעביד למיקרי בית ושתבוה לכתוב ספר תורה לעלתו הוה לקרת בו הוה
תו זולתו לת שיהיר תונת בקרן זוית ותקרת שלת הות ושיהה עתו וקרת
בו בל יתי חיו וכן ועשה כתבו לכם תת הספרי הזתת ולתיה תת בני
ישרתל וכיון שעיקר הכתיבה היה לקרות בו בדיעתד תף ב"ת ותכן נהוג
שם בכתיבה לת יגע ידי חובה עד שיהיה שלם ובל שכן
בקריתה והרי תפלין שכתב תקד תעכבן שם לת היית תפלין ולת קבע
מוזה תין כאן טבו ב ואין הטיבוב שלת לעינן המעשה הנעשה בית לבבו'
לקשר תפילין ולקבוע מזוזה וכן העבוב בס"ת הוה ולעינן המעשה הרשו
לעסות בו והוה לקרות בו והרי ג"כ הבבור חייבים לקנות ס"ת לקרות
בו בדתניא בברייתא הביאה הריט"ף ז"ל בפ"ק דבתרת כיצד הבבור זה
תת זה לקנות ס"ת וכ"ש תוקד תמריך נבי בני העיר ננבב ס"ת שלהם
דבולי יהלתת לבני ס"ת עבי ניהו בך נרתה לי לעניות דעתי תבל כיון
שיש תחלוקת בין התכמים ובבודך תקם דברי תחד תהן וכ"ש תה שנהגו
שנהגו בך בתרבים להמוך על דברי התוספות תין להתשים בפודך בזה
ודבריך הרים תלויים בהשלי דברבי יוה לבם על תה שיסתרו יסתוך
יד יתיך ובניו קבוע עדי עד ידיך ועם עדת נריקים יתכך ולחלקו
ולנחלתו יקנך ותשתי קדשו יסב ימינו יעלך:

בגאיה על השנין הנזבר למעלה בסי רכד בפי טעות ר' בנים:

ושאלת רלג הבומרים רתי היה לקטיף
תפלה בדין לולנ"ת ות"ב בדין
פרט בי בן בתב בטעות בגל בתחלה
בוניט טעבם בגלל בתחלה
ופרטות בתוך והבקשת הבומרים בתחומים בסוף התברת שבקשו לקטיף
על בל דברי התברת סוגרבנו לקטיף בבלל ובפרט ותין בוה עליבו
קשתה • בטעבת ר' בוניט על ר' וידתל בתו' שיהה עתו לתפטן תו
יש בנו על טעבתו ור' וידתל לת תפיבו על טעבתו תלת שתתר תתינו
חייב בלום ובתבבו שוחת התשובה תוכה בלום וצריך לברר תפני תה תינו
חייב בלום ועתה הגיד לי תלמידי ר' דוד הבהן בקרי יצ"ו בי טעבת ר'
וידתל

וידתל היה שבבר נשפטר עם ר' יעקב ופרעו תשלם תם יש רתיה לר'
וידתל שנתפטר ופרע הרי שוב ותם תין לו רתיה יבטע על הפטרת ועל
תפרעון ויפטר ותם תשטר שנעלו עליו עבותים ופסל, ותו תבני קורבת
הפרים היה על הענין שוב תינו תשלה ולת תוויב בבדון היה תשלק השט'
בתי שתינו ור' בוניט תובע על פה בלת שום שטר בעולם נתתן קוף
ר' וידתל שנתפטר ושברע תם תין עדים בפרעון ותני' עד תחד פוט'
תטובעה זו לפי שסיח שפועת תיסת שתם יש לר' בוניט שטר בתוב
ותתום בהלבה תו תינו נתתן ר' וידתל חלת ברתיה ברורה ושיטו קרתים
המעידים בפטרה וולתן תותן שנתקבלה עדותן שלת בפני ר' בוניט שטוף
תיבן תחרין ותניהן בתשר בתיבר בתוב בתטוכים: ותה שטוען ר'
בוניט שיטבע ר' וידתל שלת נתן שוטר לעדים לחזור תעדותן תם העדים תתם
עליהם השוקט והם תומוקי' בבשרו' תין להשביע לר' וידתל שלת נתן שתר לעדיי
לחזור תעדותן והם תינם תומוקים בבפרות השטר פסול הוא בתי"ם בר"ת
ז"ל בפ"ן תהל תלוה ותן ר"י ז"ל לת בבשיר שלת תסרי תיבית ותבי"ות שנשפ'
התבר בפניהם תבל פת של חבמים תולקים עליו ותין תחבתו סותבי עליו
בוה שלת תבטרינן בל השטרות העולין בעיבון שלהם והוה סיהי תותוקין
בבשרות על בן תין בתן שום עסק שבועה שהם העדים שות בין בבקרות
השטר בשר והם תותוקין לקבל שותר פסול שתינו נריך שפועה • ותה
שטעון ר' בוניט שיטבע לו ר' וידתל ויגלגל עליו הם תותן טעבת שתגלגל
עליו יש בהם תמת שתפילו יוכה בשם ר' וידתל לת היה עליו תיוב ממון
תם בפר בבן תין עליו תיוב שבועה • ויש תרי תמתי בעוסק התרם
שהטילו המוקדמון יצ"ו' שתחד שהם תמרו שבל תי יודע דתן עדות
ובדיני ממונות לת נתחייב ולת נפטר בדתו פדות שלת בעדות ברורה שרתן
עדות שרתובן תעיד שטתע תשהון שהוא יודע בעדות פלוני והוא עד
תפי עד שתינו בשר בעדות ממון ולת בבירון עד תפי עד שלת בעדות
תשם ובעדות בבור בדתיתת בפ' תניות ובפ' שבועת העדות תבן תשביע
תני עליבם פלוני ופלו' שהם תהם יודעים לי עדות שתבותו ותעידוני
והם יודעים לו עדות עד תפי עד תו שהיה תחד תהם קרוב תו פסול
קרי תלו פטורים וכן תניח בברייתא הם שלמה עד תפי עד תינו בלום
ותחר שר' וידתל היה פוטר עצמו בטענת שתינו חייב בלום והוא היה
בתבע ותינו תוכע ולת שתל תהנתחים שיטילו לו תרם ת יודע
לו עדות יהם עצמם נתעוררו לעשות זה חיב תורם נטיב נדולה ולת רציע
להוציא עליה תע"פ שסמוך ועוד שר בוניט שתל שיטילו לו תרם שני
וחמשי ובבת ותע"פ שבטבת תין תטילין תרם בום תלת בל סהוא תבריבי
הצבור בלבד בתו שבתוב בספר העתים ת"ת בשני וחמשי היה רתוי להטיל
תולי ים שם עדים ולת שתעו בום רתשון ושתעו בייס שני וינוחו ויעידו
ותם תבף קבלו העדות בפי שפת בבתבם ועוד שקבלו שעדות שלת בפני
ר' בוניט ותפילו בדיעבד היה בטלה בשתבת בל ההתרונים ז"ל ובל תם
שבתוב בתותן עדותו בין לטובת בין לחובת תין לדון עליו ולת לחזור
ולהעיד פעם תחרת וזולתי בדבר שתם תעידים בנגד ר' וידתל עדותן עדות
ותפילו לת בתקבלה בפני' תהנתמנים התחותים בסוף הבתב תומרים
שר' וידתל הוא תפקח לדון לו על פי העלידות מ"ב תרי הוא תודם בתב שתעידו
ותינו תתקיים בתורת עדותן תלת תתורת הודתתו הוא בדור:

ומה שבתבתי בטעון הבדון של ר' וידתל שפלי עם היורשת שתם יורש
ר' וידתל בפטרה יפטו פטרתם ותם יבפור ר' וידתל ולת ובל
ר' בוניט לברך הפטרה ועשו בפי הדיין ב"ע ומה שבתבתי יבוזת הפטרה היה
הפטרה טעונן ר' בוניט בעיבת בפני הדיין ב"ע ומה שבתב שתם יבפור
בה ר' וידתל טעל ר' בוניט להניח ריתיך לפי שטות רוצה להוציא תר'
וידתל ועליו להניח ברתיך ותם תין לו עליו יחוור הדין לעיקרו בתו
שהוא הוה שתם תין תם תבניא יפטו בפי תבתבתי ותם יש שם תבניא יעשו
בתוקבם/שהמנהג המפורסם תור לגיות דין:

ומה שהעידו העדים ר' וידתל עשה פטרה עם ר' יעקב בשם תחות
דיוריס ושקריעם לשר בשטילו בינן שהתבללה עדותם של העדים
תפני שלת נתקבלה בפני בעל דין נריך הוא ליפבע ר' וידתל על זה ותם
לת יבריר ר' בוניט הפטרה החתוכה בשטר בתוב ותחות בהלבה
ותפילו יבותו עדים ויעידו בפטרה תרתוגה תיבה בלום לפי שיהיה
בתולה על פה ותינו שהיה ר' וידתל יבול לטעון ולומר פריעתי בדתיתת
בת"ק דבתרת ובפ' שבועת הדיינין שהמלוה את חבירו בעדים תין נריך
לפרעון בעדים נתמן הוא לומר פטרה תחרת פשיתי עמו ופרעתיו ושבעת
על זה ויפטר:

השך בעיד שר' יעקב ור' וידתל נתפטרו שר' וידתל יתן שם תחות
דיוריס תדעים ושתם השלך יפטור פסוחרים שיהיה תת"ר ר'
וידתל עדות זו לת נתברר בה תם הפטרה בחות היה בה קנין תו לת
תפל ת"ע ירתה בין שפתם נתמרו תדעים שפטרה בקנין היתם שפתבת

שות

הוא לקנות מזה ואם כן הפשרה הזאת כדין נעשית ואם תמחר אלא
היה שם קנין ח"כ אין שם פשרה ואחרינו לענין הדין הרמשון שר' בונש
מוכח שבפני הדיין כ"ש נעשית הפשרה הרמשונה ור' וידאל רוצה לפטור
עצמו מאחריותה על כן אם ר' וידאל יודע שבקנין היתה המחרונה פרי
במקיימה מאי טיבעא רבי אם שפתבנו ואם טוענ אלא היתה בקנין נרוך
הוא ליטבע אלא היתה הפשרה הרמשונה בפני הדיין כ"ש בקנין וברוב
סדבר כך הוא שאם הפשרה האחרונה של שם מאות דינרים היתה בקנין
אין לר' וידאל טענה על נבסי ר' יעקב כמה שנוה לשר לקחתם ממנו
בפי מה שהני עמיד לברר ואם היתה אלא קנין ור' יעקב נוה לשר
לקחתם היינ היה לשלם לר' וידאל מפל נרוך לאחור לענין הטענה שהפשרה
הרמשונה היתה בפני הדיין כ"ש ואם יודה בה ישלם לפי מה שהיתה
הפשרה ההיא ואם יכפור בה ישבע ויאחר לענין הדין שבתבנו אז לענין המנהג
אם הוא מנהג מפורסם כמו שבתבתי הוא ברור :

אמנם פטור ר' יעקב מלשלם לר' וידאל אפילו בפשרה האחרונה
הוא מפני עדות העד שהעיד ר' יעקב קבל על עצמו שאם
אחר יפטור הסוחרים שהוא פטור ר' וידאל והוא ר' וידאל בעדות זו
ורצה לדון לו עליה ופפני הודאתו בעדות לפד נפטרו נבסי ר' יעקב
לפי שאפילו לא לקח השר כאמנם ומדין היו בפטור ר' וידאל ופשר המלך
לסוחרים יוכל היה לתבוע ר' יעקב לר' וידאל שם ר"ת דיכרים לפי שלא כתב
לו או לא קבל עליו בקנין גמור שבשיפטור המלך לסוחרים הרי הוא פטור
ר' וידאל מבשיאו או הריני פוטרו מעכשיו והכלל שלא היה קנין מבשיאו
אלא הוא כתו בדר או הבטחה שנודר לו או מבטיחו לעשות כך וכמי
שאומר לחבירו כשתעשה דבר פלוני או כשיעשה דבר
זה אמחול לך חוב זה שאתה חייב לי אינו כלום כפי מה שכתוב בשטובת
הרשב"ן ז"ל והטוב והישר בכל זה שיעשו שלום שכל אחד יתחול לחבירו
ושיאמר בשלום כי כשדומה לי מדין ריבי הטענות שם"ם שהדבר הוא
מדין מפלי ברור הרבה מענין טענותיהם לפי שעדיין הם צריכים לרשות
ולשבועות ובל טענה שצריכ לרשות או לשבועות אין תלויה ברור
לדיין כ' עדיין לא ידע במה תבח הרשות ואם יבול ליטבע או לא על
כן בגדון הזה אע"פ שהדין ברור אפלו אם הבח הרשות מבל אינו יודע אם
בבח או לא ואם הבח במה תעיד וכן במה שהוא חוזר לטענן שבועה אם
יבול ליטבע או לא אפלו אם אמר מכיר אלא זה יהיה לו וכותב על חבירו
ואינו בטוח שבך הוא אלא אמני מדמים זה בלבי על כן טוב הוא שיבובדו
הקהל יצ"ו יעשו ביושם פשרה ואני מהו ועד עתה מלוה לבעלי הישרשם
לעשות שלום ואינו מובני אלא מי שהוא מוהב שלום ורודף שלום :

ומה שהמרתי לכם בספיבה שעמד עליה נחשל וכו' מתשבין לפי
שנה ואין מתשבין לפי ממון ואין מדין מנהג הספינה בכך
הלשון האחרון אינו סותר את הרשטון שהלשון הרשטון אינו אלא כמקום
שאין בו מנהג ידוע והלשון האחרון כמקום שיש שם מנהג ידוע וכלל גדול
בש"ס שהורה את העולים מנהג מבטל הלבה ע"כ אין לתמוה על זה המאמר
שהרשטון הוא דין והאחרון הוא מנהג ובמקום שאין מנהג יעשו על פי
הדין ובמקום שיש מנהג ידוע בין הספינין יעשו כמנהגם וידמה הדין מפני
המנהג כענין ממון ושם שחלקין לפי ממון הוא פך בדי ממון וגם שישלש
מביניהו דלמא עדיף מפור שם שהני מפלש מביהו ומה שבתבתי מקדש הכוונש
הוא שאפי' את"ל העלי"ל שקר נמור כך הוא הדין שעולי הספינה לא היו מוגמי'
לשם דרך לפעלילם ושלום :

בנאיה רלך

מלינה על המניזהכוהר למעלה
בסומן רכ"ב כדי לנקות את
עלמי מהבריות שהני מן הש'
נקי מופיף ידי לכפוד ולבניד
לכם נדקי לא בשער הסנים לורוך מרה ולסטילה זוהמה ומום
בקדשים שלפי המסופר לי כי הרבים עליני מלמה ' ושפכתם מהפם
חימם ' על מזר בתבני בתחלת התשובה שהם מפיהם הוא דרך כלל
ופרט ' ושבתם כאלו שטיבו מני מרת השכל והדרך לבדשי ידע ' ולמי
קרובה לתבוע ' בעין החמת ' דעת שפחיבו בחור מלנו ונפשנו מטוהרים
ולא נסמלת ' כי לפי הלה בסחר טענותם ' בפי מה שכתבו לנו הסוחרי'
בשלוחם ' כך הוא בעיני מסחר ' והנה הנל מלגיבו אחד מהם לא
נעדר ' ולפי הדרך הנכונה ' צריך לסמיב על הרשטונה ' ואחר על
האחרונה ' ואף אם לא בא בך מסחר כך היה רחוי לסמיב על הברי
האחרונה ' כי יודע בל אחד מן לב תבין ' לבדר הטולת מהסוחרין '
שהדבים ידועים שם ופשוטים בי הבללים קודמים אל הפרטים ' שלא
יקדם הטעק אל הטורם ' ולא הקונר אל הקורם ' ואם בן דבריהם לא

הרשבש

היו רלוים להיות פדברי הריקים ' אבל הם בישה אל המביאים והברים
לדיקים ' בתוכים בתמת ויבר וכמשפט אמת אחקוקים ' והוא הקבלות
הרמשון ' ומעבין הנדין של תביעת ר' בונש לר' וידאל אל תלחם
יודע בי הוא יודע תעלומות לבבי ' אם הלבתי בדרך לב שובב ' להטו'
משפט או להחניף ' או להריס על ר' וידאל יד לבניף ' בי עד היום
הזה חיני יודע מי מעניקם יפשיד או ירווח ' ויין עינו ומקלו יפריח '
אבל המוקן מהסוכה והפסק דין הוא בי ר' וידאל נרוך להסיב על
טענת ר' בונש אחת לחמת ואם יודע יעשה כפי הודאתו ' ואם יכפור
אם יש לר' בונש ראיה מיד נעשית הפשרה יעשו בפשרתם ואם אין לו
ראיה ישבע ר' וידאל על בפירתו ' ואף אם תתרר הפשרה ואין שם
שטר בחיובו ישבע ר' וידאל שקרעו ויפטר ומה תלונה יש עלינו בזה וזה
דבר פשוט מלינו תפילו לגמולי מחלב עתיקי מדש ' וכ"ש לחשר
גדלו בניות המדרש וכדיינין יש להם ידים ורגלים ' וכל מה שיש בדברי
הפסק דין לפסק בתבתיהו וביריבוהו ונתבנו פיד תלמידנו ר' דוד בלמן
בקרי יצ"ו בלי להסיר ממנו עקבות פם ולוות שפתים וכויסור בל הסגק
לחשר בעין החמת נופים מן הרמתים ' והוא הקבלות השני ' ממנם
מענין הדין מחכו לא עליהו כי ריחו לבל ירח מלהיש ודרד בשרותם דבר
נוסה מדרך החמת חדרי בטן יורד ' לבשום ולורוק מרם לשלא חניץ
למטרה ' פתבני תופת יקלע אל השערה ' והנה הסם מדרך נטיתם
בחתת שלא הבריחתם ר' וידאל להסיב על בל טענות ר' בונש
ברורה ' כמלוה וכתורה ' וב"ם אחר שעמדתם על לשון הרמב"ם ז"ל
בשטר בורה ' והסנית בי בקלתם העדות שלא בפני בעל דין בפך הדין
וב"ם אם בחתו לדקדק אחר עדותן בי יש בה הרבה מסת ותתן ' אבל
בסחלקה העדות מדרך אחרת על הדת והתורה בשלבה מבוררים ואל נא
נמת פני מיש ' ויאמין המאמין מו יבשים המבקים והעדות עומה אם פי
שלא הויקה אל פיורשת אבל לר' וידאל הוקשם במה שיקיה תובע נבסי
ר' יעקב בי טענת ר' וידאל נחמת הדות היא ולא מבחשת ' ועוד
שר' בונש היה תובע להטיל התרם ג' ימים ותפס תבף הקבלת העדות
אחפשם העדויות שתתים ומי לא יבשים בשיריהם שם שתים אתשלל שהדברי'
אלו מבשיטין אפ' למי שהוא עבותן פהלל והבח תהלות לאל אינהו
נקיים וברוחנו נקי ' אתן שוחים לאל שמושבי בית האדרת בתן תלקי
אם בדוברים בי אבל בל אבה ' ודוברים בחרב לבושם ' אני בית ימיני
מנן ובנה ' ולא אתן אל לבבי לבל הדברים אשר ידברו ' ואולין יחברו '
ויחילים יובבו ' ואשר ירחת אלקים בלבבו בשמעו בזה יפלטנו ' ועל
רוחת שמחתו יעצמו ואם מבוחים בנגדי דברים אנים שלשה נתרים '
ולבמוד דבריהם עד תומם ' הם הם יבחישו את עצמם ' וידעו בי לחם
בוזים לחמם ' ותובן לבות ומבין מחשבות ' אשר בידו רוחי וגשמתי '
פוא ידע ותומתי ' ואם בחומי בלבבי עמכם אתו ועד בלום ' וכי אדבר
שלום ' אבל אז שדבר בנגדי מלפני עד יום אשר אקריתון בפבי ' בנגי
מוחל לו מחילה שלימה בכל לבבי ' ואם עז היום ההוא ובלחם לויב
יחרפני ויגדפני יסלפני ' והדבר הזה יהיה בעיבים אמור יסיר דינו
לעמים משור ' ה' פשוד ייטיב לטובים לירחו ' ולמושבי שתו מוסבים
ושלומכם ירבה לתגדיל ועד קשו ' ותתק שפחותיכם לא יחדל תדול והוא
בטוכו הגדיל אשר אתם עשים ועושה גוים יערב ' יטה לבבנו ולבבכם לשמוע
תורתו תקיו ותלוחיו ' ומשפטיו ועדותיו בתמתים מוהב ומפז רב ' נאם
מחיבם שלמה בן הרב ר' שמשון בן החבם ר' בחמ ז"ל :

אל תלמידנו ר' יוסף בר אברהם זמרן בהמרע בקסטנטינה :

שאלת רלה

מי שבח בברשתה וכתוב בה
יפוי בח ושלח ויבל לומר לו
לתקוני שדרתיך ולא לעוותי
ורצה למבור קרקע של המורשה
ואנשהו מוה לפי שלא בתב לו בפירו' פימבור הקרקע :

תשובה

יפה עדערו עלא לפי שהרשתה הם בתלמוד בפ'
מרובה בלשון תורוכתא היה חלה לתבוף דבר מסוים
בדשות תחרים בתו בקנון והדומה לו ובל תורוכתא היא בדתמרי
דלא בתיב בה ליזיל ולידון זליפוך לנרתיב לתו תורוכתא היא בדתמרי
בהרדעי בתם והבוונה היתה חלה להוציא מה שהוא ברשות תחבר ולפיבך
צריך להקנותו לו בתוב ולפי זה צריך קנין בחי סיקנה בקרקע שנתן לו
תו מבר לו שבל נבו הקנה לו בנסים תו בחנות בהם בדתיתא בפ"ק
דקדושין ובפ' בספינה ובפ' בתחל עניס מהמשלטלין תו בחנות בתיבים נקנים
בשהם ברשות אחרים חלה אבל קרקע וצריך שישתילנו קרקע תו יסבירנו

אי יתננו במתנה או בלשון מכר בכל מחד מהנו בלשונות מועיל להקנאת וכלל זה צריך קנין וחנך . אבל שליחות למכור או לקנות או לקדש או להוליך גט אין צריך לא קנין ולא חנך אלא בדבור בקל לומר לך מכור או קנה לי או קדש לי אשה פלוני או הוליך גט זה לאשתו פלונית אז שתמור האשה כשיגיע לי גט מפלוני בעלי או קבל לי גט בכל זה אין הקנין מעכב אע"פ שנהגו להקנות וכן כתב הרמב"ם ז"ל הילכך בשליחות אם אמר לו אחי מכיתך שליח צריך לברר אם לקדש או להוליך גט או לקנות או למכור ואם לא ברר אם מכר קרקע יכול לומר לו המשלח אחי לא שלחתיך אלא לקנות או לקדש או דומה לזה והקרקע בחזקת בעלים הראשונים עומדת וזה שקנאה שמור מיד שלוחו קנאה צריך לברר כיצד מנהו בעל הקרקע שליח ופשוטה שטר השליחות ואין בו בפירוש שמכרו למכור ואלם טושו לקנות או לקדש שלחתיו אין עליו כי אם חרס אחם ואם את המשלח ובאו בניו ועדיו כ"ד טוענין ליתומים על כן צריך לברר בשטר השליחות על אם מנהו ואפילו נכתב בלשון שליחות כל שכן כזה שנכתב בלשון ארשתה ואין הלשון הזה נופל אלא על הוכחת ממון מיד תקריב שדך ברור שלח מנהו למכור כיון שלא כתב לו זה בפירוש אין לשון ואין אני יכול לומר לתקוני שדרתיך ולא לעוותי מועיל אלא אם מנהו בפירוש על המכירה ומכר וטעה מע"פ שאין מוכחת קרקעות זו אם מכר הוא בעצמו את שלו אבל אם השליח מכר וטעה בטל המקח יכול לומר לית לתקוני שדרתיך ולא לעוותי כדאיתא בפ"ב דקדושין ואם כתב לו ולא יכולנא למימר ליה לתקוני שדרתיך ולא לעוותי חור להיות השליח בדין בעל הבית . ואם טעה אינו חוזר וממכרו קיים :

עוד שאלת רלו

הפרשיות סתומות או פתוחות בספר תורה שהחליף אם יכול לתקן או לא

שהרמב"ם ז"ל כתב שיגנזן ודאיתם הרבה ספרים מתוקנים :

תשובה

דבר זה בכר עמדו עליו הראשונים ז"ל ותמהו על הרמב"ם ז"ל והרשב"ם ז"ל כתב בזה הרבה ובסוף דבריו סמך על המנהג להכשיר וגם מה"מ הרשב"ץ ז"ל כתב בזה תשובה מרוכה לר' שמואל חלאוו נ"ע ובראה פנים לפסול כדברי הרמב"ם ז"ל ולהכשיר בדברי מתרים ובסוף דבריו כתב שראוי לסמוך על מה שכתב הרשב"ם ז"ל להכשיר ואם אפשר פנאי אצלי להעתיק תשובת הרשב"ם ז"ל ותשובת מה"מ הרב ז"ל :

עוד שאלת רלז

את הנמצא מושלך ואכל העוף את בשרו מעליו ולא ניכרו בו לא

פלוני פנים ולא קושט אם מתירין את אשתו ומלאת שטר העדות ועמדתי עליו :

תשובה

לכאורה נראה שאין מתירין את אשתו על עדות זו שמצא שליח שינו בפ' בתרא דיבמות אין מעידין אלא על הפתוח פנים עם האשה וכן פסקו כל הפוסקי' ואין זו צריך לפנים אך כפי מה שנעוד לי ר' חני מל' נרמקי כי בשמאלו אותו מצאו רגליו שלימים ושאלו את אשתו אם יודעת לו שום סי' בגופו והיא ענתה שיש לו יבלת בין הגודל והאצבע ומצאו כיבלת שאמרה ואם הדבר כן מותרת היא לינשא ואע"פ שאינו ביבמות בפרק הנזכר בסיפא דהשתא מחכיתין דאין מעידין אלא על פתוח פנים עם האשה ואע"פ שיש סימנים בגופו וכבולו . מ"מ תניא בברייתא בנמ' אין מעידין על השומא ר' אלעזר אומר מעידין ואמרי עלה אמר רבא דכולי עלמא סימנין דרבנן והכא בשומא סי' מובהק קא פליגי רבנן סברי שומא לאו סי' מובהק הוא ור' אלעזר סבר שומא סימן מובהק היא ומשמע דמה שאנינו אין מעידין על סימנין שבגופו היינו בסימנין שאינן מובהקין ולא פליגי רבנן ור' אלעזר אלא בשומא העשוי להשתנות אבל בסימנין המובהקין לא פליגי ויבלת כזו שאינה עשויה להשתנות סי' מובהק הוא ומשום דאמרי' לרבנן מעידין עליו וכן כתבו ר"מ והרמב"ן והרשב"ץ ובעל הטורים ז"ל שבסימנים מובהקין מתירין את אשתו ואע"פ שהרמב"ם ז"ל כתב בסוף הלכות גרושין ז"ל מצאוהו הרוג או מת אם פתחו ופרצוף פניו קיימים והכירו בשום שהוא פלוני מעידין עליו ואם ניטל אחד מאזניו או שיש להם סימנים בגופו וכלילו ואפי' שומא אין מעידין עליו ופשט הלשון הזה משמע שאין מעידין על סימנים שבגופו מ"מ לא אמרה רבינו ז"ל

ז"ל אלא בסימנים שאינן מובהקין תדע שהרי אמר אחי שומא אין מעידין עליו וכפי פשוטו הוה משמע שהשומא עדיפא מסימנים דבגופו ואנן לא אמרינן אלא בסימנים דמעיקרא משומא ובדאמר רבא ב"ש סימנים דרבנן והכא בשומא סי' מובהק קא מפלגי דרבנן סברי לאו סי' מובהק הוא ור' אלעזר סבר סי' מובהק הוא אית שומא סי' מובהק מעידין עליה אלמא בכל סי' מובהק מעידין עליו וכן כתבו מגדולי המחברונים ז"ל שהרמב"ם ז"ל לא כתבוהו אלא לסימנים שאינן מובהקין ובין שהסכימו כלם שיש שמעידין על סימנים מובהקים וכן משמע מהגמ' גופא דקאמר שלום דמרין שהם כגון דקמארי מסקונהו לקמן ומוניהו לאלתר וקמארי סימנין דלאו עליהון סמכינן אלא לסימנים הוה דסמכינן כלומר סימנים מובהקין ואין לך סי' מובהק בהם מ"ב מעידין על סימן זה ומתירין את אשתו ואע"פ שאין מכיר סימן בעצמו אלא שיודע בסי' זה אלא אשתו נאמנת היא שהרי אם בחה ואמרה את בעלי נאמנת בדאיתא בריש האשה שלום והבא עמך אלו רואתה תחתיו שנכרת בפניה ואמרה את נאמנת ולא חיישינן אלא במלאתה שמא אחרה בדדמי אבל הרי שור טבוח לפניך והיא אומרת זה טוח ואפי' רואתה היא האשה אחלה ואמרה בעלי הוא נאמנת ב"ש כיצד סקודם שראתה רבינו אמרו לה אם יודעת בו סוס סי' בגופו ואמר' יבלת במקום פלוני ומצאו כמו שאמרה אין כאן בית מיחוש כפי דעתי ומותרת היא לינשא אם הדבר כמו שהגיד לי קמניד ואשה ויבלנו מסיבות וירחנו מחורתו בפלחות :

עוד שאלת רלח

על מעשה שהיה בעת נהרג כאן ולא נמצא אלא

אחר ג' ימים והתירו את אשתו וכפי מה שראית בדברי הריא"ך והרמב"ם ז"ל שאין מעידין אחר ג' ימים :

תשובה

זו משנה היא ביבמות בפ' האיש אין מעידין אלא עד ג' ימים מכל המוספות אמרו אם אם אחד בהריג אם מכירין אותו בסביעות עין ואין יודעין מתי נקרע תולין עמות בתוך ג' ימים ואע"פ שהרשב"ם ז"ל מרחה פנים להקל ולהחמיר והדעת נותנת כדבר תלמוד מ"מ הרא"ם ז"ל דעתו להקל וכן הרב בעל ז"ל ועלתם סמכו להחיר אלא שבקונו מתי דפשיטא להו לגבי רבו ותא ז"ל מטוס דמפקא ליה לרשב"ם ז"ל והכין הוה הדעות :

עוד שאלת רלט

ראובן נירש את אשתו ואחריו על בניהן לזמן

ידוע ואח"כ הלכה במוך הזמן והיתה לאשה לשעון אחי בניהן הנוכר ואח"כ כפטר שמעון חורש אין לו היכול בניהן ליכם האשה כלו אע"פ שלא כשלם הזמן הקצוב מ מולנת ולא מהיכמת מו תשאר שומרת יבם עד תשלום הזמן :

תשובה

זאת האשה אינה יכולה להתיבם לפי לכאורתיכם ותבעל לו נתבטל הנט ונמצא בא על אשת איש דהשתראה דמקיים בה מלות יבום הוי נשואין ונתבטל הנט וכ"ם בשנותר ביותו נמצא משאם עם אשת איש אע"ג דליכא למימר הכא נמצאו בניה ממזרים למפרע שהרי אין לה בניה מ"מ היבום בחיסור הוא עליה אבל מה שהני מסופק בו אם יכול לחלוץ לה או לא שאם התנה עליה ע"מ שלא תנשאי לאחר אלו קדשה אותה אחר הוי קדושין ולא נתבטל הנט שלא לפי שלא התנה עליה אלא שלא תנשאי וזו לא נשאת וכיון שקדושין תופסין בה שפיר אני למימר בה כל העולה ליבום עולה לחלוצה ולא ברשה מחייבי לאוין דאמרי' בפ"ב דיבמות דחולצת כיון דאפשי בה קדושין אז דלמא לא דמיא לחייבי לאוין דבחייבי לאוין אם בא עליה בידעבד מיגה יוצאה אלא בנט וכיון דאלו בא עליה בידעבד ביאתו ביאה שפיר מכינן למימר בה כל העולה ליבום עולה לחלוצה אבל זו אם בא עליה דרך נשואין בטל הנט ולא אשת אחיו היא ולא אמרינן בה כל העולה ליבום עולה לחלוצה ואם קלן לה מיום חליצה ואילך אלא אם תלמון ואריך אני דוה ואיני יכול להמירה לחלוץ ואפשר כך על תשלום הזמן שקבע לה המנרש אלא אחם את המנרש ואין לו אח מו יש את ואניח בניה בו כיון דאמרינן בפ' מי שאחזו דאם אמר לה הרי גיטך אם לא באתי מכאן ועד שנים עשר חדש ומת בתוך י"ב חדש הרי זה נט ואיבעית להו בנמ' אם לחלוצה או לאחר ואיבעית אימא י"ב חדש ולא מיפשיטא ובאנו רבוותא ז"ל דכיון דלא מיפשיטא עבדינן לחומרא ולא תנשא לכתחלה

שות

ואם נשתת לו חצי יולפ היה לחלון והוי דינה בחיבי לחוין מחצי
חומרים כל העולה ליבוש עולה לחלוקה. חלת שדיך עיון אם כופין חומו
לחלון כחיסורי לחוין וחיסורי קדושה לפי שחיסורי לחוין וחיסורי קדושה חינם
בחות לעול, לכלל חיתר ולפיכך כופיך לחלון מכל מ יכולה היה לכוח לכלל חיתר
שאם תמתין עד הזמן שקבע לה מוכל להחיכם או דילמא כיון דחעידה כיב
חינו חן הדין שחשתר עצמה חרחק שאם פחת בטעת בעינת חוטרת
לידמי ומנת לקבורתי כופין חותו לחלון וכריך כוב עיון ובדיקה וירחה
שאם נשתר חן הזמן שקבע לה י"ב חדש שכופין חותו לחלון ואל תעשה
מעשה עד שתרחם דברי עתם אחרת לפי שחפשר לומר דדוקא במי
שעשה עמו ולא ילדה אבל חפשר לומר שאינו רחוי להוליד לבל בזה שרחוי
להוליד חתתין עד תשלום הזמן ואיכי לפשידה בפשה בעשת לאחיו שהיה
לה לאסוקי אדעתא שימות אחיו ואפול לפני יבם על כן חודיתי על כל נדלי
ולא מצאתי לה פתח היתר:

עוד שאלת רמ

ראובן היה חיב
לשמעון מנה ונתן לו
כלי למכר, והשתא
אבד והפולכת בדרך

חבדו לשמעון אם ראובן חייב לו או לא לשמעון חוכו חו לא:

תשובה

בפ' הקומנין פליגי בהלוה על המשכון אי הוי שומר
שכר או לא והנחוגים והריח"ף והרחב"ם ז"ל פסקו
דהוי שומר שכר ולא שנא מבטנו בשעת הלוחתו ולא
שנא שלא בשעת הלוחתו וזה ביון שלהשתלם חחוכו לקח כלים חיד
ראובן הוי בחלו מוכנים חגלו בשעת הלוחתו ובשעה עליהם כשומר
שכר לפיכך אם חבדו כלשהם חוויין פשוע הוא שמשון משמידתו וחייב
הוא ראובן לחת לו כל חובי משלם ואם לא נאבדו כלישהם שוויין חייב
הוא שמעון לשלם דמי הכלים לראובן ואם בא שיש יותר מכדי חובו
יגבה לו חובו וישלם השחר לראובן ואם אינם שיש כדי חובו יגבה לו
עד כדי דמיהם ומה שחסר לשמעון מחובו ישלמנו לו ראובן דלא קי"ל
כשמואל דאמר בפ' שבועת הדיינין וכפ' השואל את הקומנין הוי מלן
לחזוק לחבריה חלפה זוז חקנת דמגלח אבל מגלח אבל חלפה זוזא
חלח מחשב לו דמי המשכון וישלם לו השחר וכן פסקו הנחוגים והריח"ף
ז"ל ואף אם ביניהם בפירוש שהניחם חובעים זה חת זה שראובן חומר
יותר עשוכך היה שוב וחייב חחת להחזיר לי מיידך ושמעון חומר לא כי
חלח פחות מחובי היה שוב וחייב חחת לשלם לי שורת הדין היה כך
שיטבע שמעון חחלה שבאבד ממנו ושלח היה שוב יותר מכך ובך ויטבע
ראובן שלח היה שוב פחות מכך וכך ויפטרו שניהם ולא יהיה שום חמד
מהם חייב להחזיר לחבירו כלום ואכי נמי מוכח בפ' שבועת הדיינין בפ'
ובפ' המפקיד בגמ' ואכי נמי מוכח בפ' שנים חוחזין גבי זה ישבע שתין לו
בה פחות מקנים ובו' וחת היא הדרך הכשרה בוה לפי דעתי ואם יש
ביניהם טענות לחרות שחחד חומר חיני יודע כמה שוה ושחר דרכים
פחפשר להיות בזה שיעוררו עליהם בפ' שבועת הדיינין מחלחם מפורשים
בשו"ע מלוה ולוה בפי"ג וכלהן חין להחריך ושלום:

עוד שאלת רמא

ראובן שלח שם
שמעון מעיר
לעיר אחר בנוי
אחר בבועים

וקלת בנדים לבנים ושמעון כרך הכל ביחד ושתן חותם על בחמה אחת
מבחמותיו ושם לדרך פעמיו ויהי בהיותו בדרך פנע בהגר אחד ואחז
ברסן הבהמה הרחשונה והעביר חותה ולא חידע שום חותם ולא טוך
ויהי בשובו חל הבהמה השנית מלא חותה שכשנסה לפוך הנהר מעלמת
ושבע המשאוי במים ובכשיבו של העיר נמלא שיחת הנבע של הבנדים חבחועי
על הבנדים הלבנים ושמעון טוען שלא היה יודע על חיזו בהמה היה הבנד
הלבן מה הדין בזה אם שמעון חייב לשלם או לא:

תשובה

ירחה לי שאם השואר שום היה יודע שהבנד שהוא
היה בבהמה החחרונה חייב לשלם ושפילו הוא שומר
חנם כי כל השומרים חייבים בפשיעה בדחיחת בפר'
החומנין וזה לא שמר בדרך כל השומרים שלפי נוסח השאלה זו בכר היה
חושש על הבהמה שהלעים בנהר להתקרר ושעביר הרחשונה ושכיון שהחזירה
ואם היה יודע שהבנד היה בחחרונה שכניח פושע הוא ואכי מוכח בפ'
השואר חת הפועלים וכן אם הבנדים הלבושים אם דרכם בשחשבים שבהמה
יפה בעשם על בנדים לחרים ואוא לא כרך הבנד בבנד אחר שאוא חושב
בין הבנדים שלבושים ושבנד שום פושע הוא ואפילו אם בשלבשם
בבהמה

הרשבש

שבאמת בתוך הנהר נכנסה בחונם בנון שתקפתו ונכנסה לנהר ולא יכול
להחזירה ומחמת הנים יצא נבע בבנדים על הבנד ההוא אפי' הכי חייב
לשלם לפי שכל חלמוד בפשיעה חש"ם שפופו בחונם חייב כדחיחת בפ'
המפקיד אבל אם לא יודע שהמלבוש ההוא היה על חותה בהמה שהניח
בסוך פשור הוא מלשלם אם לא נטשבו הבנדים חלח בנים אף אם נלבעו
מחמת זיעת הבהמה או מחמת חום הנחם חייב הוא לשלם על כל פנים
והמשלמין שחייב לשלם הוא שיטומו נמה היזקו ויטול הבנד וישלם לו הטומר
המומר דקי"ל נמין לנזקין בפ"ק דבבא קמא:

עוד שאלת רמב

יבמה שכללה
לפני יבם יש לה
מכשיטין מרוכין
יותר מבלי נרכה

ואסר לה קנת בנדים לבהומה ואיכא רונה שחזכור מהמכשיטין כדי לקנות
לה הבנדים שנריכה לבהומה והיא אינה רונה חלח שיקנה לה משלו והיא
אין לו במה לקנות ועמדו לפני הדיינים ורבו לבפות אותו לחלון אם
הדין נותן בך או לא:

תשובה

דין זה שרבו הדיינים לא ידענתי מהיכן לבא שהיה
נרחה לי לבאור שהמכשיטין שיש ליבמה הם מרוכים
שיכול ליקח מהם ולחבוה מה שחיבו נרוך ויקנה מה
שהוא נרוך ושחשמש היא בו שעיין יש בדבר ריוח ביחה שהרי אם נשא
חשה אחרת יכול היה ליטול מאותן שחיבן נריכין לה וליחנם לנרחה כפי דעת
הריח"ף ז"ל שאמר בפ' האשה שנפלו לה נפסים שהיא אחותה דעיילה
לנבית חתי אמתה אחותה חזל נפרת נסיב אינתת אחריתי עיילה בה אחרת
מגייהו אחית לקמיה דרבא נוותה ולא אחנה בה ואבבון טעמא משום
אחתי לא אחנה בה משום דעדיין יש ריוח ביחה ופירש הריח"ף ז"ל אחריות
ביחה הוא משום שיש אחרת אם כן לפי פירושו זה כל שיש לראשונה
בפרק ח' שיטול השותר שיטול לחור ליחן לאותו חות' לפני אחרת ואף לחולקים
עליו ואומרים דוקא בשהכניסה הבית ושתיכן יכולין להשתמש בהן בזו
כרי היא עצמה משמשת בהן שיכול ליטול מה שחיבה בריבה להם ויקנה
דברים הנריכים לה בין שיהיו אותם שהכניסה אמה שהכניסה לבעלה או
שנחנה לאותן בשותקה הנא עצמך אמר הוכח לא היה לו נכסים לעשות
לה שכשיטין וכלי הבית שרוכין וכי מפני זה נכפהו לאלון וכל מקום שיכול
לזון אין כופין אותו והרי הבעל הזה אינו חייב לחת לה אלא כסות של
ז' זוז משלה לשנה ופי' הרמב"ם ז"ל שאם משקל ו' דינרים ורביע הדינר
מכסף כמו שהדיוט אלו אפורשים בפי' ג' מהל' אישות הילכך אין לכוף
את הבעל שום לאלון אלא אם אין אם אלון אחר בחיבה כותבין עליה בגרת
מרד כמו שפסק הריח"ף ז"ל והרשב"ם ז"ל וכן דעת הרבה מן האחרונים
ז"ל וצלום על דיני ישראל:

עוד שאלת רמג

על ובני שטר
אחד שכתבה
אחה לבעלה זה
נפתו לפני שמחוק

בן אחה מיחוי בן אלחים היה נשאוי עם אימונה בת אחה בן דוד ובקש
לגרשה ובשבאו לידי נירושין אחה אחרון אחה שטר לאחתו אימונה האומרת
שהיא אשורת ושאל בשאלה תחבונו בשטר ההנקה ובדברים שהקנון
בריך למהי ובקש אחתו העכרת שחעשה לו אחילה אבל אם שיחחייב לה
עליו בדין אחתו העובר שאלה ובני שאימונה העכרת נם היא אחקשת
אבשלה הטבר לגרשה בחרצית לבקשתו ובאה לפניו לגו עדאה אחומי
אחה ואחרה לנו הוו עלי עדיה וקנו אחנו בקנין נאור אעבשו וכחבו
ואחתו בכל לשון של זכות ויחנו בה ואנו בית בעלי השבר להיות
בידו לרשה ולנוחת אחתו סרישתי בדיון נפשי שלא בחנוס בלל ואחלתי
לו אעבשו בל דין שיחחייב לי עליו ובל נוחת שיש לי אחת השובר כיולי
הן שטר הנקה הן אדברים שהקנון בריך לאם אבשות ושאבל ושקה
ובובה וכיולא בה ואעבשיו הין על בעלי בגזר שום חיוב ופביעה בעולי
ואדשאת דברים לא לי ולא לבאים אבחי אבל אם שיחחייב בי בדין אחתו
השובר היולד אימה שבולד אם בן הוא לאחייב אם בבל אם שבריך בין
אוונות בין בפרנסה עד שיגדיל אם בת היא עד שחנשא ויוב זה
חייבתי עלמי בו אעבשיו ולשלם ופלקחי אעליו בל טופן ובל אדשר
ואעבשו הין לומר בחילה זו טעיתי ולא שיאני לפי שבלב שלם אחלתי לו
אחילה זו אחילה בחורה קיימת ושריירת דלא לאיבדר אינה ודלא לאסגר
בה ואחריות ואומר שטר אחילה זו קבלתי על עלמי אחריות ואומר בל
שטרי אחילות שרירות וקיימות לבשיעל שאחקבו אל' אחותה דבו

לעולם

ולעולם הלא למסקנת הלא כטופסי דשטרי בישטול כל מודעי וכל וכו' עד סיכת ויעיד כמודעת על מחילה זו בין בחיינו בין בערמותיהם מהם עדותו מעכשו פסולה ושכוחה כחרש השכר וקניגו אינו עדים חתומי מטה קודם הנירושין מיד מיומה הנירות על כל מתי דכתיב ומפרש לעיל במ' דכשר למקניא היה וכתבנו ותתמנו מה שהיה בפנינו כאן וכו' :

תשובה שטר זה בטל הוא ואין צריך לומר לדעת הרמ"כם ז"ל שכתב בפ' י"ח מהלכות מכירה שהמחייב עצמו בדבר שאינו קנוי כגון שאמר הרי אני חייב לזון מוהך או לכסות ה' סעים מע"פ שקנו מידו לא כשתעבד הוו כמו מתנה בין ואין כאן דבר ידוע ומלוי וכן כורו רבותי' ז"ל מלא לפי דעת הרמב"ן ז"ל שאומר שחייב דוקא כשאמר בלשון חיוב אבל בלשון מחילה אינו כלום שאין לכון מחילה נופל אלא על דבר שהוא חייב לו עתה ומחלו לו אבל במה שאינו חייב לו עדיין אינו כלום לפי שעתה אינו חייב לו כלום שיחלנו לו ולבסוף לעולם עליין לא מחלו ומפולו מחלו מעכשיו ונתנו לו במתנה אינו כלום שדבר אלא בא לעולם אין אדם מקנה אותו כדמי בפ' המשכיר רבה ביבמות ובפ' האומר בקדושין ובפ"ק דבבא מציעא ולא עדיף מהאומר אם שחירם אכור לך דאמרינן בפ"ק דמציעא דאינו כלום וכירושלמי בפ' הכותב משמע דכל האומר של אם אלא בא לידו דאין לו זכות בו אינו כלום ומשמע שאפילו קנו מידו וכבכי המשכירים ז"ל שהטעם הוא שזה סלוק ידים הוא ובבדון הזה סלוק ידים הוא שמלקח בזה וכתם ומחלה אותו לבעלה והוא דבר שעתיד לבא לידה עדיין ואפילו במשעבד לאחרינו דבר או מעות בקנין וטרחו רבותינו הנרפתים ז"ל למצא דרך לשעבוד זה כמו שכתבנו בפ' הנושא את האשה ובדין הזה לא דייקא ולא דיינא שאינו כלום כיון שנכתב בלשון מחילה וזה השטר מע"פ שכתוב בו במחלה לשון מחילה ומחמצע לשון שעבוד בטל החחרון את שלפניו שהרי כתוב בסוף לשון מחילה ושנינו בפ"נ פשוט כתוב בה מלמטה מחתים ומלמעלה מכה מלמעלה מחתים ומלמטה מכה הלך אחר לשון החחרון וכן אמר רב פפא בנא שפל מלמעלה וקפל מלמטה הלך אחר לשון החחרון ולא הכיעית ליה הלא אם כתוב בו קפל מלמעלה ושפל מלמטה כיון דהלך אחר לשון החחרון ושפל גדול מהקפל אם נאמר שמא זבוב יסב עליו ומחריבו ונרמית הסת"ד קו"ף חלמית דבכל מילי מזלינן בין להקל בין להחמיר אחר לשון החחרון הוא לשון מחילה ב"ל הדבר יותר ברור שהמלמעלה אחר החחרון וכ"ש שהרשטון הוא לשון מחילה ב"ל הדבר יותר ברור שהמלמעלה בטל ולא נתקבל הקנין אלא על המחילה בלבוד וכיון דבלשון מחילה לא מהני מ"ב השטר בטל :

והשטר השני שהוא כטופסו בפנינו אינו העדים שחתומים למטה נירש מרזוק בן משה בן שלמה את מימונה בת משה בן דוד ובעת הנרושין אמרו שהיא מעוברת ולפנינו התנה עליה מרזוק הנ' שכשיולד העובר בשבעה תניק אמו ואחזל ותפרנס ותעובר ותכסהו מהשלה ולא תהיה לה עליו שום תפיעה בעולם כנראי העובר הנולד וקבלה על עצמה מימונה הנ"ב קבלה שלימה כל מה שהתנה עליה מרזו"ק הנ' כעין הנ' כאומר וכחזק כל שטרי קיומין דהכונין ביתרחל מן ומא דתן ואלם לא כתבתה ולא כטופסי דשטרי וקנינו אינו עדים מיד מימונה הנ' למרזוק הנ' על כל מתי דכתיב ומפורש לעיל בתנא דכשר למקניא היה וכתבנו ותתמנו מה שהיה בפנינו כיום וכו' :

אעפ"י שיש בו קצת טעיות בלשון אבל הוא מתוקן כסדרת החולקים על הרמב"ם ז"ל שכותב שכל המשעבד עצמו בדבר שאינו קנוי כלום שאינו כלום בהרי כאומר בו שקבלה על עצמה מימונה הנזכרת וכו' כל מה שהתנה עליה בעלה קבלה שלימה וקנו מידה שכל מה שאתם לזון ולכסות כפי סדרת הרמב"ם ז"ל בין בשטר רשטון בין באחרון אינו כלום והקבל כ"ו יבחרו ולא אני : ומעניין החלמכתא שאמרת כיון שאין בו מעכשיו אין בדבר הזה דין חלמכתא שלפי תכלי חלמכתא אינה לוכח ההוא דינא ואם היה בדבר חלמכתא לא היה מועיל המעכשיו אלא מ"ב קנו ממנו כב"ד חכוב :

ולענין מה שלא כתב מעכשיו זהו אלו לא היה כתוב בשטר ומן שכל כיון שהוא כתוב בשטר ומנו של שטר מוכיח עליו כדאיתא בקיצור הלכתא כך, יוסי דאמר הכי בפ' יש נוחלין ואין צריך מעכשיו בשטר אלא בגבוי כדאיתא בפ' המניח והדברים הוא מרובים ואין הפנאי עמי מפרשים ובשטר זה הרי כתוב בו מן יומן דנן ולעלם והרי הוא כאלו חל מעכשיו כדאמרינן בפ' המניח : עוד אני מורה על עניין המנרש שאתה עליו שמעון ותפרנם אם אתנה אתנית היה בשעת מסירת הגט או קודם או לאחריו

עוד שאלת רמד

שטר נתוב בנמצאו עליו קרובים ב' שהמעכילים אמרו שיש לו תקנ' שיקבל עדות הקרובים עליו בקנין :

תשובה יפה אמרו אך דעי שחיט נוהג בו אלא מומן קבלת העדים לפי שקבלתו זאת לא תועיל להכשירם למפרע שזה השטר עד עכשיו בחרם הנעבר הוא ואינו נעשה שטר אלא מומן קבלתו ואילך על כן צריך לכתוב בסוף שטר כחוכם כך ובפנינו עדים בח' ע"ו וקבל עליו עדיותן של עדים החתומים בשטר כחוכה זה אחר שידע שהם קרובים וקבלו ממנו על זה בכך וכך לחדש פלו' שנת כך וכך לבריאת עולם וכשטוחיה שטר כחוכה ותפת לנבות מן הלקוחות ירחו סב"ד השטר קיים ולא יגבו הכתוכה אלא מתן השטר האחרון ולא כיחום שמא מתחוך זה השטר האחרון כדחיים בפ"ד מחין דילמא ניחא ליה לומן זו אם אתקן אותן לא תנבה כו כלום ותפי מכיר חרי ואם לא תקנו אותו מכני לה מהכוח ומנין שכתיב היה ההוא שטרא ומעכשי מיברו כוה השטר אלא תנבה בו אלא מומן זה השטר דחיישינן לב"ד טועין וגם עתה אין להוסיף בו עדים כשרים אחרי אם יתחמו עתה הם ראשים שהמן הוא קודם לאחזמתן ותפת לגבות בו מומן הראשון אך בזמן הזעקה הוא ובא הדבר לפנינו בעזרת הש' ובקובצה ממין היא כשהלכה קרובים ומה שנראין בקבלה בון אחד אחוד אינו כהלכתי מקנין על כן אחד מהכל היחיד מקבל על עצמו כדאיתא בפרק זה בורר גחמן עלי אלא נחמן עלי אחיך הוא ברור וכתב שלמה בן הרב ר' שמעון בן החכם ר' צמח זלה"ה :

והראן שאלת רמה

ראובן הוא נאמן לאם והיה לו בן מאשתו

הראשון ועמד וכתב לו לבנו כל נכסיו כמתנת ש"מ ומת ראובן ולא מצא לאם מה לנבות אם תאמר ותבבה מהמתנה שנתן לבנו מה שורת הדין בזה :

תשובה אם המתנה הזאת היא קרקעות בלא ספק שהלשון טורפת גו המקבל המתנה אלא ואם אלא לוקח כיון שכשובמה קדמה למכירה המשה מוציאין ממנו כ"ש במתנה ומשנה שלימה שנינו בפ' נט פשוט המלוה את חבירו בשטר נופת מנכסים בני מורין ' ואם היתה המתנה הוו במטלטלין אם לא כתב לה מקרקעי אבל מקרקעי אגב מטלטלי הוא טורפת ממנו אבל אם כתב לה מקרקעי ואגבן מטלטלי טורפת ממנו דאמר רבא בפ' חזקת הבוחה עבדו אפות קי ומכרו בעל חוב גובה ממנו עשה שורו אפומיקי ומכרו אין בעל חוב גובה ממנו מאי טעמא הואי ליה קלא והאי ליה קלא כלומר עבדא למקרקעי דמי ואתא ליה קלא ושור דהוה במטלטלי ליה ליה קלא ומכאן למדו הגאונים ז"ל דאין דין קדימה במטלטלין וכן כתב הריטב"ם ז"ל בפ' מי שהיה נשוי וקח אחרי נמי אתם בנמ' דאי כתב לה מקרקעי ואגבן מטלטלי אלא כחשכחתא ולא כטופסי דשטרי דמוכיח מיד הלקוחות ואפ' מטלטלין שלא היו בשעת נשומיה אלא שקנאם אח"כ אם כתב לה מקרקעי ואגבן מטלטלי דקניתי ולמקנה כלן משעבדין וכן מוכח בגמרא בפ' מי שאמרו וכך הם דברי הרמב"ם ז"ל ואין מפקפק בדבר ומיהו הרמ"ם ז"ל כתב בתשובה שלפי המנהג אם פשט המנהג בחותו מקום אין מוציאין המטלטלין מיד הלקוחות שאם כן אין לך קונה חפץ מחבירו שמא אם מאחר יטרפוהו ממנו והאריך בזה לעניין ברור המנהג אם הוא כן אם לא וכפוף דבריו כתב שאם אין לברר המנהג שיעמוד על דין תורה ובאמת הוא אפי' בתקיים המנהג אלא שהמנהג נופה ממנו לפי שהמנהג לא נעשה אלא משום תקנת השוק אבל אין אתה אומר כן אין לך קונה חפץ מחבירו שמא יטרפוהו ממנו ובאמתה מאי אתעתא ליכא אם אמרו אם היקו ממנו במוכר שהקונה עומן מעותיו וליש או אחר יטרפוהו ממנו נאמר במקבל מתנה והלא אפי' הוא הדין שבעל חוב מטלטלין שמכרן ליה דין היה שהפיה תקנה ומנהג שנהג ממקבל מתנה שלא יפסיד אליה

מעותיו

שות

מעותין ומקבל מתנה יתכל וחד ולא שקלת חיי לגירסתת כ"ש שמן הדין היה נוכח שתין למכך זכותי מפני מנכס מה עשוי במוכר הבו דלא לחוסיף עלה והרי ההלכה זו רופפת היא כיה הרמ"ם ז"ל והוא עצמו כתב שכאשר שטר חוב לא שייך מנכס זה כמו שכתב דינו בספר המשן בסי' ק"מ והנה הדבר מוכרע מעצמו שאם בקונה שטר חוב שנתן מעותיו מנתנו מתבדין זכותו כ"ש מקבל מתנה שלא חסר כלום וזה פשי' כמתנת ברייא כל שכן במתנת שכיב מרע שהרי חפי' כתב מקרקעי ומנכסי מטלטלי בעל חוב נוכח ממקבל מתנה דמתנת שכיב מרע ביורשי שויוה רבנן כדחיתת בפ' מי שמת וכן כתב בספר המשן ונרוע הוא מקבל מתנה מיורש דמתנת שכיב מרע הוא מדרבנן ויורש מדאוריתא וכדמוכח בפ' יש נוחלין וכדמתבר להרי"ף ז"ל שם:

עוד שאלת רמו

רמוכן כתב שטר מתנה לבנו וכך לשונו כשיולד בני הקניתי לו הבדר פלוני וכבר פלוני ועתה הרי הם שלו בשטר הקניתם לו מיד שיולד והרי הם במתנה:

תשובה

הנוסח הזה נלע במים מחירים ופעלם חרם בידו שאם חיכו חייב לאחרים ויש לו נכסים מרובים למה לו לבתי דרך עקלקתן יתן לו במתנה גמורה עכשו כדאמרינן בגמ' גבי הת דתנן החומר זה בבי נחמן מי בעי יהיב ליה במתנה מי לית יהיב ליה כדחיתת בפ' יש נוחלין וכפ' החומר בקדושין וכ"ש שאם מין שם שטר אלא שהוא הרי הוא יורש הכל ומה לו לבתי מבד מתנה אבל בר' שהתאכמות הזה לומר שמעת שיולד בני הקנם לו הוא כדי לחזר לאחרי' ומין הודאתו ואת כלום וכדאמר רב יהודה אמר רב החומר שטר ממנה הוא זה אינו נאמן ומקו הוא עלה דקאמר מתן חוליות דקאמר לוה פשיטא כל כמיניה פי' כתמיה ואלא דקא אמר מלוה תבא עליו כרבה וכו' וקאמר מהיי לעולם דקאמר מלוה וכעון שטר לאחרים כדחיתת בפ"ב דכתובות אלמא כל שטר לאחרים אינו כלום ואפילו לוה כ"ש מלוה ובגדון זה שם הנותן הוה יש עליו כתובת אשה וכעל חוב קודמין לשטר המתנה אינו נאמן שקודם הלוחתה נתן לו המתנה ספיה ועוד שאפילו היה נאמן אין בלשון הודאתו את כלום שהרי לא הקנה לו כדרך המקנים אלא בהקנאה והקנאה אינו כלום וכדאמר ר' יוסי הפקר כמתנה מה מתנה עד דחתיא מרשות נותן לרשות מקבל אף הפקר עד דחתי לרשות זוכה ומ"ש אלא קם ליעמיה דר' יוסי בהפקר אבל במתנה ליכא מאן דפליג כדחיתת בפ' אין אין המוזר ומכאן למד הרמב"ם ז"ל שכתב הנותן מתנה לחבירו אין המקבל זוכה בה אלא כאחד מן הדברים שהקונה זוכה בהן במקום וכו' וזה פשיה קטן בעצת המתנה לית ליה לן יד לקבל שהרי בשיולד הקנה לו ואין מקיים בו הדין של ברור ווורקו מנו וכוטלו שיכנו לעצמו כדחיתת בפרק היה לו לזכות לו על ידי אחרים וסוגיין דכוליה תלמודא דקטן אין זוכה אלא עד שיגיע שטר לידו או שיזכה ע"י אחר וכאמר הכא בפ"ק דמליעה אמרינן דקטנה אין לה יד והוא הדין לקטן וכדאמרי' בפ' מי שמת סטום דאמר לריחמקו נכסיתי להתי המעברת אמר רב הונא הוי מוכה לעובר והמוכה לעובר לית ליה פירושו המפרשים ז"ל כשזכה לה ע"י אחר או המוכה לעובר לית ליה קנה וכמו קנה הוחיל ודעתו של אדם קרובה אצל בני אלמא דיזכו ע"י אחר בעינן ולהרי הרמב"ם ז"ל שהפשיטה בשכיב מרע משום דדברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין למן ולעבין בני אין הבדל בין כתני מהיכ עד שיקיים לן יד לזכות לעצמו על כן מתנה זו אינה כלום אע"פ שאינו אב לאחרים וכ"ש היכא דאב לאחרים ואם אין עלין שלא בכתובת אשה ולא בעל חוב אין צריך לבא משעבד מתנה שהרי אין שם יורש אלא הוא וכלום על דייני וסרחל אמן ואמן:

תנום אל המשכיל ר' חיים בר יוסף ברבוט נ"ע

שאלת רמז

רמוכן הפקיד אצל שמעון שעור מפני פחד שר העיר וכשבא ממנו שיחזור לו פקדונו אמר לו לא מצאתיכו לו עד שאמן לי כל מה שהוא חייב לי אמיך לפי שהשעור היה שלו ורמוכן כדי שיוציא השעור מידו קבל עליו בקנין שלא מעכביו לפרוע לו כל מה שהוא טוען שחייב לו אמנו ופרעו מעלם לפי שהוא במקום אחין שם דיניים בקיאים בעומק הדין ורצית לידע אם חייב לחזיר לו לא:

הרשביש

תשובה

אם הדבר הזה נתברר בעדים חייב הוא להחזיר מה שנטל ממנו אע"פ שלא מסר מודעה קודם שנתן לו וכדי שיוכל העומד על התשובה זו להתלמד ממנה במקום אחר מצאתי בכמן הדין בקצרה ואומר שכל הנותן בשכר הוא להחזיר מה שנתן ולא מסר מודעה המוכר אין המוכר מכוכרת מכוכרת מודעה ושכירו העדים ודעתו שהוא מכוח לא שיסמכו על דבריו וזו היא שאמרו בהדמי כל מודעה שלא בפיו בה ואין סמדי ידעינן בהפסח דשלניא לאו מודעה היא כדאיתא בפ' חזקת ובמתנה בגלוי דעתא סניא כלומר במתנה שנותן אדם לחבירו אין צריך שיודיע העדים שהוא מכוח שלא שאמר לשם שהוא מכוח אע"פ שאינו אומר כיון שגלה דעתו שהוא אינו רוצה שתתקיים המתנה בגלוי דעתא זה יספיק שם מכירת המודעה בדאיתא התם וחם הוא מכוח בכתיבת מתנה ונתברר המכוח אע"פ שלא מסר מודעה כתב הרמב"ן ז"ל ולחלוטי וקיני הרב ר' יונה ז"ל וכן בספר המשן שהמתנה בטלה ואין צריך מכירת מודעה וכגדון זה שנתחייב זה לשמעון שיתן לו מה שלא כתברר שחייב לו בשטר כתוב ואחתום בהלכה מפני שכופרו בפקדונו חייב הוא להחזיר שזה כמתן' הוא מה שנתן לו אע"פ שלא מסר מודעה וזה ברור:

עוד שאלת רמח

בעלי חובו' שומען ממון וקדמו וגבו קודם כתובה מם יחזירו מן למי:

תשובה

אע"פ שנטל חוב מאחר שקדם וגבה במטלטלין יגבה לפי שאין דין קדימה במטלטלין וזו בשלו ן כתו בשטר כתובה מקרקעי ומשכן מטלטלי דקניתי ודאקני מכל יכון שכתוב בך חייבים הם להחזיר:

ולענין

מי שנדר בשבועה לו שפיכה יתן כך וכך לבית הכנסת ולא בשה הספיקה אלא למחר מותו ויורשיו לא קבלו הסחורות אלא סוחר מ' אם חייבים לעלם בדבר הדבר ברור שיורשים פטורים ואחתמתי אמי פה שלמה כן הרב ר' שמעון נ"ן כן החכם ר' נמח נלב"ה:

עוד שאלת רמט

שתי תלדות זו בצד זו וכותל מ' עוג לאחר מחר, וכית מ' במותם אצר התחרת מקורה ובאחצע הבית בנגד הפתח לצד מערבי סמוך לכותל של תביתו שני עמודים נכוים ועל ראשי העמודים קורות המלטרות מעמוד לעמוד ומן העמוד לכותל לצד שמאל ועל מותן עמודים והמלטרות מכחים ראשי הקורות של תקרת הבית ומניחים ראשי הקורות לכותל אלא תבירו ועשיתם שם לפורך הקורות ובא אחר לו הבית ופתח התקרה ורצה לפתוח העמודים ולהסיר המלטרות ולענין כשורי והורד בכותל תבירו למען הרחיב את גבולו ונתן בו ביון שראשי הקורות היו נעוצים בכותל שיחורים לשם אע"פ שהסיר העמודים הכניים והמלטרות והקחה טוען שאע"פ שהו נעוצים ראשי הקורות לית ליה בל הכותל על הכותל ורוב הכותל הוא על העמודים ומיעוטו על הכותל ועתה יהיה כלו על הכותל ועוד בעל הבתר המחרת רוצה לבנות עליה על גבי הבית הוא הכותל ולסמוך ראשי הקורות על גבה הכותל כך ויתן על הקורות משובבה הן העפים כיון שסמך הקורות למטה חור כל הכותל לכוות משותף ממטה למעלה ובעל הכותל חומר אע"פ שחור לכיות משותף מכל מקום אין לך להכחיש על ולפנות ואתר ממה שהיה ועוד שאינך מפסיד עמי אלא שתתחזק לא בעלין שעל גבי התקרה שלך:

תשובה

העליה קרובה לבנות אין לו רשות להוסיף כובד על הכותל ולא לסמוך קורות ולא מעזיבה ולא דעפר בריש דרכא משמיה דעולא מתחון שפה לשנות בנויל שומעין לו בנות אין שומעין לו בכפיסים שומעין לו לו בלבנים אין שומעין לו בה לסבך בחריים שומעין לו בשקמה אין שומעין לו לרבות בחלונות אין שומעין לו למעט בחלונות שומעין לו לחביב אין שומעין לו למעט שומעין לו עליון שבה לשנות בנויל שומעין בנויל אין שומעין לו בכפיסים אין שומעין לו בלבנים שומעין לו בה לסבך בשקמה שומעין לו בחריים אין שומעין לו לרבות בחלונות שומעין לו וכו' מלמא כל שבה להוסיף כובד על הכותל אע"פ שבנה חדש ולשנות מכמות שהיה ולהביבד עליו אין שומעין לו ואפי' למתי דכתב הרמב"ד ז"ל שבשנוי כובד הבנין בגון שבה לשנות בחריים או

לומטו בתלונות ולברכות כנוסה העליה שמעכב היקה שפת לשנות מנהגו המדיפה מכל מס לא בית לשנות ממנהג המדיפה שומעין לו כיון שהיו מעסיד חלה כמוכד וכביה רמיה לוה מתוכו שפנה כדתיתה בספר החשן בסי קס"ב בעזון שוה יש לו לעכב אפי' אם יש שם מנכב לפי שכותל זה לעולם לא נגניע עליו שום מקרה ועתה הוא רוצה לחפץ ולעשות פנקס חדשות אם שלח היה שם לעולם מכל פשיטה עליו מקרה חלה שהיתה קלקל ושבשו הוא רוצה לחזירה כפיהה ואין שם חלה שנו עייפים על פי המנכב ועוד שבמקומכם אין לכם מנכב חלה על פי שורת הדין שם בדיעבד אם בדיעבד וזה כלו אפילו היה עמו מסוקף כשותל כ"ש שאין לו בו שום שתוף ואע"ג דאתרינן בפ"ק דבתרא מ"ר הוא סמך לפלגא לעולם ורב נחמן אמר למאי דסמך סמך ומאי דלא סמך לא סמך ומודה רב הונא בלוגתא דקרא"תא ומודה רב נחמן בחצריות ובחקבעתא דשוורי בלומר שאם היה בשותל היזק חרוך והבותל אחים אינו בנגד כל הבותל החרוך אלא בחצי וכן בנובנו לא בנים בנגבנו של רחטן לרב סונא בין שסמך למקלגתו סמך לכלו וברב נחמן למאי דסמך סמך ולמאי דלא סמך לא סמך ורב נחמן דתיפסיקו רבותא הלכתא כותים מודה בחצריות ובחקבעתי דשוורי כלומר שאם סמך סמך לכותל כנגד חצי כחרך נבוב אמו אותו כותל שהנגיה אבירו וחצי החצר נמוך והניח על הנמוך חצריות שהוא נסר חרוך שמסקיעין בחותך הבותל ובונין עליו כדי שיתקשר יפה ודלמי גלי דעתיה שהוא אם חצר יהא של אותה חצות קורות ויונפה בשוה ויהא כל כותל חבירו וכן בחקבעתא דשוורי שאם עשה בחיתו מקום הנמוך חורין לקבוע קורות לאחר זמן מע"ג דעבשיו לית קבע בהן לית יכולין מכבה שאם אדם יש לו חצר בנף חבירו וסמך כותלו לחצי כותל חבירו לחצי בין בחורך בין בנובנו שיהא שותף במה שנשתר שהין הדברי' חמורים חלה בשני שותפין בחצר אחת וכן מחיצה ביניהם אבל היזק רחיים שדין המחיצה הוא על ד' אמות ואחד מן השותפין רוצה להגביה יותר מהראוי אמות אין חבירו יכול לחת עמו כלום במה שהגביה ואם אח"כ בא אחר וסמך כותל אחר לאותו כותל הין בחורך כין בנובנו למעלה מד' אמות שנלא דעתו שרוצה לבנות בית אחר אז ולמשתמש בנובנו אותו כותל בזה כאלו רב הונא ורב נחמן שרב הונא אומר שהין שסמך למקלגת צריך לתת אלו על הבותל שבנה חבירו ורב נחמן אומר אין אלא בנגד מה שבנה בלבד ומודה רב נחמן וכן' שאם נלא דעתו שרוצה להגביה ולבנות עליה דאע"ג שלא בנאה הרי נלא דעתו שנתרצה במה שבנה חבירו ומגלגלין עליו את הכל וכן נראה מסוגית השמעתא בכתוב וכן פירשה רש"י ז"ל וכן בתבה הרמב"ם ז"ל בפ"ג מהל' שכנים אבל שיהם קדם שותף עם חבירו בבותל אחד ואמרו שתופו בתחתון ויהיה שותף בעליון לא עלתה על הדעת שאם כן כ' שותפים בבית אחד בתחתון ולא' אחם עלוה על גבי בבית יהיה חבירו גם כן שותף אמו בבותל העליה זה לא עלתה על הדעת ובעל העיטור ז"ל כתב בשם חלוקת קרקע בשם נחון ז"ל שהעליון יש לו חלק בבותל התחתים ותחתון אין לו חלק בעליה ואם טוען יש לו חלק בעליה עליו לבניה רחיה אלא אם יש לו הילוך אין לזה לאמור לבותל חבירו אלא תקרה התחתון בלבד לא לאמור שור קורות אחרו' אמרו אבל הרא"ש וכ"ם להוסיף מעויפה ושור שבעל העיטור ז"ל כתב בחות מתחת בשם בעל הישוב ז"ל שאם הבותל הוא של שותפין ובא אחד לבנות עליו חבירו מעכב על ידו ובתב עוד שאם הבותל ידוע שהוא לאחד אין לחבירו בניו בבותל כלל וכן בחות חלוק הקרקעות וזה לשר ברור ואין חולק בדבר: ובעל הבית התחתון שרצה לסתור העמודים ולהסיר המלבוש ולסמוך הקורות על הבותל בלבד נם זה אין לו רשות לבנות ממקומו שהיה אע"ג דאמרי רב נחמן התם בפ"ק דבתרא בלישנא בתרא מחזיק לבעל הבית והעליה מחזיק לבעלי עליון שבא לבנות וכו' אין שותפין לו ותרגו בחדושי הרמב"ן ז"ל היינו דאמר רב נחמן היינו שאם היו שתי קורות קטנות שכולן לסתור במקומם אחת גדולה בבדה בשתים ואחרים מירגו אבל לאחר רב נחמן היינו בענין שהלקוח זה בנה בית אחר בשם ואין לו רשות לאחרים בעליה בשתקשים בין שהלקוח זה בנה בית אחר בשם ואין לו רשות לאחרים לסתור לבנות בשם אלא אם כן בקורות קטנות ורוצה להחליף בגדולות מחלף והיינו הא דאמר רב נחמן ואפילו בע' בתים והעליה והבית בענין שנים שלקחו בית ועליה בבויים אין אחד מהם יכול לבנות בשם שתחזיק חבירו כן כתבו שם קלת המפרשים ז"ל ובספר העיטור בחות מתחת דאמר רב נחמן מחזיק אלא נמן עד שיבית רחיה שנתן מ"מ מדברי כלם למדנו שחיבו יכול לבנות אפי' הוא שותף עמו בבותל ועשות אבר שמזיק והבל כפי רחות עיני הבקיאים שכל מה שמזיק יותר ממה שהיה אין לו לבנות כלל ובנדון הזה הדבר ברור שהוא מוסיף לחזיקו שעד עתה היו שם עמודים והמלבוש שהקורות נשענים עליהם ואע"פ אחין רחטי הקורות מניחים לבותל לא היה כל הבובד על הבותל אבל עבשו שרוצה לסתרם ולסמוך

בל הקורות על הבותל חור כל הבובד בבך על הבותל ויש לו לעכב על ידו וזה ב"ב בחור ואם יגלו מבנימות ויורגו מחורתו ונפלחות אחן ירושלם עיר הקדש תבנה ותכונן:

שאלת רן

מעני מה אין אנו מוציאין בברכת אכות מלכות וכן בשאר ברכות של י"ח אין בהן מלכות ובתב ס"ק לך הסעם שנתן בעל הטורים ז"ל שבתב דמשום שיש בהם מלכות אין אנו מוציאין:

תשובה

מה שהוקשה לך בשאר ברכות של י"ח אינה קושיא דכולהן הוו סמוכות להדדי ובברכה הסמוכה לחברתה לא בעינן מלכות כדאיתא בפ"ג שהכלו ובפ"ק דברכות בירושלמי אבל בברכת חנות שאין בה מלכות נתנו בתה טעמים אחד שבשהיה אלו אחרים עדיין לא היה מלך העולם שלא היו יודעין אותו העולם עד שנתן אכות העולם והרגילוהו בפי הבריות וכמו שדרשו בפסוק י' אלקי הטמים אשר לקחני תו' ולא בתיב אלקי אחרן ועוד זה דיתמו מן"מ ברב נר"ו בעסקו למסכת ברכות בפ' כיצד מברכין לפי שנת אחרים בתחן יעקב אלקי אחרן אלקי השמי' ואלקי אחרן וה"ר יהודה בר יקר ז"ל נתן טעם לפי שלפעמים היה סמוכה לנאולה ופעמים היה סמוכה לנחולה לפיכך התקינו שתהא קודמת בברוך אבל שלפעמים היה סמוכה בתפלת המנחה ולא התקינו בה אלקי אבל אבל לפעמים סמוכה לנאולה ובריה הסמוכה לחברתה היה קודמת בעריך ואחרים נ"ב נתנו טעם אחר כיון שבפוף אומר מלך עוזר ומושיע הרי יש בה מלכות אם שעשה נ"ב קרוב הוא ויש לו הוכ' בנמ' בפ"ג שאכלו והיה בעל העיטור ז"ל נתן בה שני טעמים שכיון שאומרים אחל הגדול הנבור והנורא לא נריך מלכות שאחרי' אלו שם בשום מלכות בדאתרינן בפ"ק דר"ה שמע ישראל ונו' וידעת היום ונו' מלכות והטעם השני הוא שכיון שאומרים אלקי אברהם וכו' כאלו הוכירו מלכות לפי שהם קודמין טבעו בעולם וזה טעם האחרון ירחה מספיק שהרי אמרו בפ"ק דברכות למען אחני למען אברהם שקרוב אחני וכך אמרו במסכת מבות בפ' כל המבות אמרה בנסת ישראל לפני הקב"ה רבונו של עולם החזק לי טובה שהושעתני טבעך בעולם אמרת לאחני אחני טובתי בל עליך היני מחזק לך טובה אלא לאברהם יצחק ויעקב שהם הודיעו טבעך בעולם שנאמר לקדושים אשר בארצו וכו' לפי עניות דעתי ירחה לי טעם אחר בזה דכלפ מה אתו ברכין לומר אחל הגדול הנבור והנורא דאתרינן משה ויהדרוגהו בנסת הנדולה לא התקינו לומר אלך מלך העולם אלא כדי שלא יהיה תוספת בשבחים ואתו שיאמינו להלהו שבתי דמיך דאתרינן בפ' אין עומדין ומה שהבאתי מדברי הרב בעל הטורים ז"ל שהטעם הוא מפני שאין חומרים אלהינו אינו אלא כמו שבתבתי לך:

עוד שאלת רנא

במה שם מחלוק' שני התלמודים הבבלי וירושלמי בענייני הדין והמסוף והמותר על מה יסמוכו היום הדרים בארץ ישראל אם על הבבלי או על הירושלמי:

תשובה

כל דבר שהיה מנהג הולכים בו לפי מקום המנהג בין בבבל בין בא"י שהרי תרבית דאתרינן בני ארץ ישראל נהגו בו היתר ובני בבל איסור כדאי' בפ' מקום שנהגו ואפי' הכי אם יש מקומות בפ"ל שנהגו בו היתר מותר ילא תמרי' אלו בתר בני בבל נרירין כמו שבתב תלונו זקינו הרמב"ן ז"ל בתלוסיו בפ' ואלו טרפות ורן דעת הר"ן ז"ל וכן פסק הריט"ן והרמב"ם ז"ל דתרבית דאתרינן שרי שלא כדברי רש"י ז"ל ומע"פ שבעל הלכות גדולות ז"ל בתב בו איסור אינה רמיה להוא ז"ל ויש דר בבבל ובתב בפי מנהג מקומו אבל אנו לית לן בגרירין בתר בני בבל בתלוסיהו חלה נהרא ונהרא ושטיה יתר בני ח"ל לית בל עניניהם נמשכים אחר בני בבל ובמקו' שאינו אלו במנהג דיש בתחלוק' בין שני התלמודים ירחה שתבי' בתרי' ישראל נוהנים היום בדברי הבבלי שברי בל הוסיכות הנמשות שם אינם קורים אלא בבלי ובל הפוסקים הרתשונים והתחרונים ז"ל על פיו פסקו הלבותיהן ויחבור הרמב"ם ז"ל על פי הוא ובל המערב וספרד והמורח והלבי ובבל הלם נוהנים על פיו וזה לפי שהתלמוד הבבלי נתחם אחר הירושלמי בימי מלח שנה אר' יותנן תחם הירושלמי ורבינא ורב מסי סיום סוף התחורתם דאיתא בפ'

הטובה את הפועלים שמו בכלי זית כיוצא בזה ר' יוחנן כמו מלח שנה ובתותן מלח שנה נגלו החכמה טעמים לחכמי בבל וטרפו ממשנתם ובמתן בבבל ועוד שכל החמורים שהיו בחרן ישראל נוכרים כו ור' יוחנן שחתם התלמוד הירושלמי היה כותב לרב לקדם רבינו שבבבל ומתר על שמואל מ"ש לי רבא בבבל בדלומתא כפ' בית הכנסת ותב כהנה כשעלה מבבל אמר לו לר' יוחנן מרי עלם מבבל ואקשי לר' יוחנן ותוקמיה וכולהי עובדא בלמיתא בפ' הגוזל בתרא ע"כ הנני סומכין על הבבלי יותר מן הירושלמי . ומע"פ שאמרו בפ' זה בורר במתניתין הוסיבני כמתי עולם זה תלמוד בבלי ופי' רש"י ז"ל מפני שלא היו נותין זה לזה ותלמודם ספק בידם . והאמת הוא שם הוא לר' יוחנן מבל רבינו ורב חסי שלמו הכל מ"ב ושם אמרו בפ' הפועלים דר' זירא גם ק' יותן כי היכי דישתכח תלמודא מבבל בבר נתנו הטעם שם כי היכי דלא ליטרדיה מפני טרדת בבבלי מרוכה ועמוקה ודרכו של ירושלמי קצרה וקלה לטרע' דישראל מחכים בלמיתא בפ' מי שמת מבל מ"מ כיון שנחתם את הירושלמי בומן מרוך ומבורו בו בל חבמי חרן ישראל ומוסבם עליהם על חבמי בבל חנו הולבים אחריו אף בחרן ישראל :

עוד שאלת רנב

זה שבתב הרמב"ם ז"ל בפ"ח מהלבות מחיטה טבח שלח הרמ' סביבו לחבם

ושתה בה אם נמלאת סביבו יפה מנדין אותו ואם נתמאת פנומה מעבירין אותו ומבריזין על הבשר טהור טרפה ואחרת והלא השותה בסבין פנומה גדלה היא ולמה אמר רבינו ז"ל טרפה ועוד מה קנס קנסו אותו והוי בבשר בין בך ובין בך אסור :

תשובה

בפ"ק דחולין אמרינן אחר רב היונה טבחא דלאחסר סביניה לחבם מאחתינן ליה ורבנן אמר מעבירין ליה ומבריזין אבשריהון על הבשר טרפה ולא פליג יהא דאמרת סביבו יפה הא בשלא נמלאת סביבו יפה ופרש"י ז"ל אם לא נמלאת סביבו יפה מאחתינן ליה משום בבודו של חבם פי' אבל הבשר מ"מ אסור ובבדו משום בבודו של חבם ואם נמלאת יפה מעבירין ליה ומבריזין אבשריהון דאטריה טרפה הוא משום קנס ולפי' זה ליבא שום קושיא אבל הרמב"ם ז"ל לית ליה הך וכן רבינו משום ז"ל וזה שלוי בסתירת הגמרא בדקדוק אבל מ"מ יקשה להרמב"ם ז"ל מה שהקשית ומ"מ מורינו הרב ר' יונה בתב בשל שחיטה שלו דטרפה למו ממש שלא שבשר אסור ומשום דאמר רב חסדא אחם מבין לבדיקת סבין מן התורה שנאמר ושחטתם בזה ואבלתם ומהדר תלמודא פשיטא דבין דבי ניקבא טרפה בעיא בדיקה ופנימה משום נקב בקע לישנא דטרפה אע"ג דהוית בבלה בר' יוסבי דאמר בפ' הטוחט בל שנפסלה בשחיטתה בבילה וכן בפ' שלוח הקן בפ"ק מהלו שחט משיעור שיראין לי שביק לבו מטרפי לאו דוקא מטרפי אחת בבילה הוא אלא מתפרי קאמר וכן במשנת אלו טרפות אנו נקובת הושט ופסוקת הגרגרת בהדי שאר טרפות והן גבלות וקא מתרין בפ' הטוחט מאי טרפות אמוריות ע"ב ומאחתי ג"ב בחדושי מ"ו הרמב"ן ז"ל בפ"ק דחולין בי היה דאמר רב יהודה אמר שמואל הטבח לריך שיבדוק בשיראין אחר שחיטה וקאמר ר' אלישר בן אנטיגנוס משום ר' יאשי דאי לא בדיק הוית טרפה ובמתניתין קאי בבילה ותקשה בשלח רבינו ז"ל דטרפה דקאמר ר' אלישר לאו דוקא אלא שבשרה בבילה הוא ואפילו בבילה זאיבה מטאחה בבל בל הפק שבשחיטה נפסלה ובבלה כר' יוסבי ע"ב . ובבל נמי טרפה דקאמרי לאו דוקא אלא שבשרה בבילה : ובקנם שקוגסין אותו הוא שבעירין אותו מלומבתו שבל בבשר לאסור הוא מ"מ ועוד נראה להני דאמר רבא דמבריזין אבשריהם טרפה משום דלא בא רבא להודיענו היזק ובבלה והטרפה דקיימו לענין הטומאה אלא להודיענו האיסור שאחתת בבל בדלין ממנו דקיימו לטרפה ובימי רבא לא היה מקדש וקדש לאחר למצא בבלת ובמצא ואין האחם אלא משום אבילה ובבריות שהיא בטרפה הבל בחלין קיימו כך נ"ל :

עוד שאלת רנג

לגאר לך לעמן הרמב"ם ז"ל בבשר בפ"י מהלבו שחיטה בעין קרוב שחוא

שם נקדר הבשר בתוך או בעינל שם היה יותר מבשלא והוא שישורג גרעיני הסרסן וכו' שהם יותתו יעמוד על טפח שהוא קרע בתוך וכו' :

תשובה

בפ' ואלו טרפות מני בהדי בולהו טרפות הבשר ופניהית שנקב אן שנקרע רוב החיצונה רבי יהודה אומר

שומר בגדולה טפח ובקטנה ברובה ואמרינן עלה בגמ' מ"ר בנימין אמר ר' אלעזר לא גדולה גדולה ממש ולא קטנה קטנה ממש אלא כל שנקרע פה טפח ולא יהיו רובה זו היה שסבינו בגדולה טפח ושנקרע רובה ולא היו טפח זו היה שסבינו ובקטנה ברובה וכו' אמר רב נחמן אמר רב פקדרה בחלב טרפה שהם קמתה תעמוד על טפח מ"ר היינו בר מבת לגירי מפרשה לי מיניה דנבנת מ"ר דנהרדעה בחלב בשרה יותר מבחלב טרפה ובמה יותר מבחלב אמר רב יוסף נגון דמיילין אלא קמאתה בנפחת בדוחקה בלא נפח בהוותה ומבאן אתה למד לשיעור בחלב בתה בוה : ואם היה נקדרה בריי"ם או בקדרה בחל"ת אלא בריחיים בריי"ם וכחל הערוך ז"ל היה נוהם בחל"ת בערוך ק"ד ושם שאמרו בפ' אין נדרין אלא קדר קיבר הוא קב או קבים פי' הריטב"ם ז"ל והרמב"ם ז"ל מלטון שיטור קרוב לעשרון ערבי ואינו ענין לזה :

עוד בתבת רנד

בי בחזרת קומתין בברבת בריך שאבל ומלבו' ואחבת על זה שלא רחיץ בן במערב :

תשובה

אין לחשוש בה במלבות שלא אינו בחתימתה מלבות ואפילו היה בריך לחשוש במלבות הרי חותם בריך אחה ה' מלך מהולל בחושבחות ולל שמוכיר מלבות במטבע עצמו סני בהבי ובדאמרינן בפ' שלשה שחבלו אמר רבה בר בר חנה מ"ר יוחנן הטוב והמטיב ברובה מלבות וכו' מ"ר אלעזר לומר שבריבה שתי מלבויות אחת דילה ואחת דנוגה ירושלים ולא ברבת הארן מפי שטעמת לה משום דהויא ברבה הסמוכה לחברתה ובדין הוא דאחילו בונה ירושלים לא בעית וכו' רב פפא אמר ברבה שתי מלבויות לבד מדידה משמע מהכא שבל שהזביר מלבות במטבע הברבה לחלו הזביר הברבה במלבות ומע"פ שהרשב"ם ז"ל בחדושו הבריך תלמוד למה יש ברבה ברבות אמרינן מלבות ואנו מוכירין בהן מלבות בחתם בבור שאנו חומרים מלך ממית ומחיה וכשהרא יוצא שבין ר"ה ליום הבפורים שאומרי' המלך הקדוש והמלך המטפט והברבה היוצא בחלו מ"מ בל שהזבר מלבות במטבע עצמו בחלו בדך במלבות ובן מה שהקשו קצת למה הבריכו להאלים מלבות של בחר ברבות בברבה זו ויתרין הרחב"ד ז"ל דבל המטבע של הטוב והמטיב תוספת הוא . ומ"מ הרב בר"ו תירן דלפי שבבונת ירושלים הוזברנו מלבות בית דוד ואנב מלבות בית דוד אנו מוזבירין מלבות שתים של בונת ירושלים ואנב בהיות הוזברנו מלבות בברבת בחרן וכ"מ בל שהוזברה בברבה עצמה מלבות סליך לה משום ברבה במלבות ולפיבך בברבה זו של ברוך שאמר אפילו היינו צריבין בה מלבות בין שאמר מלך גדול בחושבחות או לא צריך :

עוד בתבת רנה

בי נהנו במוזרח לומר ברבת השבביני בלה ברב' ואין תומבין אלא בירחו עיבינו ואמרת בי הגידו לך שהחבם ר' יוסף ב"ע הנהיג בך בחודש בסליחות ובבהדרים אבל ר' אברהם בנו של הרמב"ם ז"ל קלסו על זה :

תשובה

אחר שתלית הדבר בחשלי דברבי אי וכיבים עצמו רחטן בין הריש נדולים מ"מ בין שאחלת תענית אף אני אחלי בפי קונה דעתי ואומר שאטטבע זה בתפיתת ברבה נתקן שהרי מסנה בלשון שנינו בערב שתים לפניה ושתים לאחריה וכו' ואמרי' ג"ב בפ"ק דברבות בשם דברבת השביבי בנחלה אריבתה דעתי . וברחה שאם אמת הדבה הוא שמנינו מלברבה בשם שהשטם אחלם הוא אטום דאמרי' פסוקי בבבוד י"י וחותמים בירחו עיבינו ואנו שתים לאחריה אנו ולא אלם . והבוחפות בתבו בי ל' אמולו ממרנין ז"ל בן בחו של רש"י ז"ל לא היה אומר בסוקי דבבוד י"י ולא ירחו עיבינו בל עיבר וכן העידו על הרבה גדולים שלא היו אומרים אותן בל עיבר . אבל מי שאומרן סומבין על מה שאמרו בפ' תפלת השחר תפלת מהבית רשות ותקנו לומר אותה מפני שיש בהן י"ח הזברות מפני שבתי בנסיות שלהן היו רחוקים מן היישוב וחיו מתירמין מלהתעבב שם עד לאחר עהבות ולפיבך תקנום להם בנגד י"ח ברבות של י"ע וכעין בבתיהם היו מתפללין י"ח וכיון שתקנום מפני הטעם הזה ס"ע שבטל הטעם תקנה במקומה עומדת כמו ברבה מעין שבע שנתקנה מפני הטעם שהשחות מפני המויקין וכן קדום בית הבנסת מטום חורים לחלל ושתי בבי בניהתא בלמיתא בפ' מע"פ ומע"פ שבטלו הטעמים הלו תקנה בחקומה עומדת על בן אין לשנות במטבע מע"פ שבטל הטעם

הטעם ולפ"ז מורה וקשה ערב שבת למה תומין כם בברוך כל הטעום לין תומין ובליל שבת תומין לין לוה טעם ומם לומרים מותה ג' בליל שבת בלה תפומת בדקה מ"ל לה מציני ערב שבת טמים לשחוה ומם בליל שבתות לומרין הפסוקים נחוקם לחריסו יש כוה טעות מעני פנים כחחד שלה נתקני לומן הפסוקים חלה במקום ש"ת ברכות ובליל שבת ליכא ש"ת ברכו ולחחר שלה נתקנו חלה מפני המוקין ובליל שבת הוי ברכה מעין שבע מפני המוקין ומ"מ ים כתנן לתקן טוב כוה לעשות כדבי ח' שמואל וחכורין ז"ל שלה לומר כלל לומן הפסוקים ולה לחתום ביהו עשינו ובשם ס' הרמב"ן ז"ל כתבו דתין לומרים לומם בלל ובן כתבו בשם תלמידי קרת"ם ז"ל ובן כתבו בשם הר"ם מרוטנבורק שלה היה לומרם בלל בשהיה מתפלל כיון לבין עלמו מבל בשהי יורד לפני התיבה היה לומרם כדי שלה יהה מן המתמיהין ג

עוד כתבת רנו

כי שמעת בקולי לומרים ברכה מעין שבע ועודה לך תמיד ומנחנו במערב לומרים מעין שבע בהבות בית"ד ולמרת שהם מסוירים זה לקבלה ומם קבלה נקבל מבל לשון מעין בית"ד הוה לשון מורגל מבל רבותינו ז"ל ברכה מעין שבע ברכה מעין שלש ברכה מעין שמנה עשרה בבל יום ויום חולו משון ברבותיו מלמדרים שלו וביותא בשם דספסר למימר הכי וחספר למימר הכי הכם הדבר על המנבא ובדרא ובגדרא ופשטים וכלל גדול למרו וחל שנה מדם מפני המחלוקת:

עוד שאלת רנו

במקום שמין בתיבת הערי נקרת בגם ולה קיום כ"ד מה לעשות בעניני מיר ל' לבתו' גם חו לעשות שלית הולכה ומין מי סיפיר תקומת ודי הטיום שבגם חו שבשטר שלימות ומה תקנתו ומחמת שבבר בית לידם דבר זוק ולה ולעז דרך הדיון בוה ונתענה המשה:

תשובה

ישמוד השליח על כתיבת הגט וחתימתו ויחמר קודם שיקנהו לה בפני ג' בפני נכתב ובפני נחתם ומו לה גריך לקיום חתימת העדים ומדלוריתא עדים החתומים על השטר כמי שהקדים עדותן בב"ד ורבנן הוא דחמור לקיים השטר והכא משום ענוגת חקילו בה שיחמר בפני נכתב ובפני נחתם בדקיתא בפ"ק דגיטין ומפילו בחרן ישרחל דחמרינן יתקיים כחותמיו מי לה יתקיים בחתמיו ויחמר בפני נכתב ובפני נחתם שני ול"ש לר"ת ז"ל דחמר הה ום בידי הכל ומפילו בחרן ישרחל גריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם ובטעה שלית ג"כ לה גריך שיתקיים בחותמיו דמ"כ מה הועילו חכמים בתקנתם שיחמר בעט בפני נכתב ובפני נחתם ובגמרך לקיים שטר שלימות וכן דעת הרמ"ם ז"ל וכן כתב הרב ר' פרץ בתקון שלימות הגט והרמ"ך ז"ל כתב שפך יפרחל פשיקר דעת דחמרי' יתקיים כחותמיו מין גריך לקיים שטר שלימות ובמון לומר שבשעל עשהו שלית ואני סופב שלה נעלם מהם שהשליח נחמן לומר בעט בפני נכתב ובפני נחתם ושחין גריך קיום ולה נסתפק לנלם מלה מעיטו שטר שלימות בלבד לפי שהם מתנהגים על פי הרמב"ם ז"ל והוא ז"ל לה דבר לנום בשטר שלימות מלה בעט בלבד ומה שבתבתי לך מספרת הרמ"ה והריטב"ה והרמ"ך ז"ל יפלק בל סמם בם ש"ת ולף מדברי הרמב"ם ז"ל משמע בן שבתב בפי' מה נרושין שחין שליח סולבה וכוזבה גריך עדים וכן כתב בפ"ג מהל' חיסות ומם חין גריך עדים כ"ם הם בניח שטר שחין גריך לקיומו:

עוד שאלת רנח

בחרן ישרחל שנוהגת שטעת קרקעות ובטנה בשניות יד הכל סוף ומין לבעל הבית חו בשהה להחזיק בו כשהה שנים והנוים לשידעו שהשהל הפקיד שדהו חו בהמתו ינבבו חוסף מפני שחין ישרחל יכול לשחרן והה בם הפקה בם יכול ישהל להחזיק בו כשלו ושמרנו בפי ובלתו ויחספנו בניתה וחף כ"ש לחחזיק להעניים מן המלמידים:

תשובה

שטעת קרקעות נחלקו בם ר"ם ז"ל ור"ת ז"ל ורש"י ז"ל סובר דהויה מדרבנן משום דחמרינן בפ' השולח זה דבר השטעה שטעו בשני השלוחים שבתב לו בשני בתים ולה ידע לחיזה בהם ולה בשום חדם חלה בשטעת בשני השלוחים ומקח קרקעות בומן שטעה קרקע לחם משטעת בשני השלוחים ומרשו בירושלמי וזה דבר השטעה שטעו לחת שטעה ולחת יתל בומן שהיובל נוהג שטעה נוהגת ובערבין בפ' בתרת משטע דוקל לה נהג בניח שני וכיון דשטעה ביובל תליל וייבל לה נהג בניח שני שטעה גם כן לה נהגת ור"ת ז"ל לומר דבניח שני נוהג ויובל ושמיט לבניח רחיות לדבריו ור"י הרמב"ן ז"ל והרשב"ם ז"ל דחי דבריו בחדושיהן בפ' השולח וגם ר"ת ז"ל לה חלק חלה בניח שני בגל בומן שהן יובל נוהג משטע מדבריו חלה נבנת שטעת קרקעות חלה מדבנן וכן דעת ה"ר הרמב"ן והרשב"ם ז"ל דשטעה בומן הזה ומרחב"ד ז"ל בתב בשם גיטין דמיגה נוהגת בל חתי מדבנן והמפרשים ז"ל שביתו רחיות מפורשות ממם שנהדרין פ' זה כיוצא ומסכת פסחים פ' מקום שנהגו דשטעה בשנת בומן הזה וגם קונם ז"ל תור והיוצא בפירושו לשם ע"ז פ' דנוסנות מדרבנן ושבחתו על זה הרמב"ן והרשב"ם ז"ל ותמהו בירושלמי חך ברגש הזה חשיד על שטעת שמר לחקחים חפין חלחת שמר לה חלה דבר תורה שבשית דרבנן רבן גמליאל ותבחתה תקנה ובתב הרמב"ן ז"ל בחלוקו השור של בפרק בהר סיני דניח שמיובי חכמים דברין נהוג שטות שמת חו שמת חותו רשע בדברי ר' שמעון עבד לשמר בשתי שטעו' הכתוב מדבר ושבשית בומן הזה דרבנן מע"ם שלה דחוריי"ת ע"כ ובן בתב בשל ס"ם שלמה ז"ל ובן נרחה קנת דעת רבי שמעון קר חרחם ז"ל ובן דעת ר' יוסי טוב לל יחסילי ובתב ל' יהודה ז"ל בספר חקות הדיינו לבל בשל בלבות גדולות וה"ר יהודה של נרבונני הבשיט ז"ל ובתב ר' יהודה בן יקר ז"ל והרב בעל הפיטור ז"ל פוברים לחין שטעת קרקע בומן הזה וירחה מדבריהם לחוכה בוהנת ומע"ם שרמב"ם ז"ל בתב בפ"ד מהל' שמטה ויובל דשבשית נוהגת בין בפני הבית בין שלה בפני הבית וברב הסדרי ז"ל בתב בספר התרומות דהיין דחוריי' בומן הזה בדחו בל הרבנים הגדולים ז"ל דחמרי הבית חדרבנן לסמוך עליהם וב"ם שהרבה גדולים סוברים שחינה נוהגת חפילו מדבריהם כמו שבתבתי למעלה בסמוך ונפקה לן מינה דלמ"ם הוה מדרבנן חולינן בה לקולה

וכדמשמע בהדיה מסניות וברייתות דבומן הזה נהגו קולה בעניו פירות שביעית על שלה יהה יוסף ומשמר לחוקה שעינו בה ושביעית בל הות ליקט וכנו מותר על ידו לקה לעצמו והוסיף מוסר למכור וכן מחיים של שביעית חין קונין חותן בחוקה וכו' חין דורכים ענבים בנת וכלם מתניתין וכן המוה רבינו שלם בשיטה בקבית חחת דפ"ט והביחוה בפ' מקום שנהגו בכולהו חית קולה משום דשביעית לחו דשביעית בומן הזה דרבנן וכן בשלטת חתקנת פרשת משפטים וחכלן שביעי עמך וכי משני מה מחרים תורה לה שיחכלו ענייה הרי חני מכנסה ומחלקה לעניים תלמוד לומר משמטנה ונחשטה תניה שמוה פורן בה פרוזבול שלה שנדרו חכמים ז"ל מפני תיקון העולם וחם היה חין הסורה חיך יבטלו חכמים ז"ל דבר שמוה מן התורה והגדר שנדרו חכמים ז"ל הוה שלה יקרנו פה פרנסת כדי שלה יבנסו בויים לכל להיות יושב ומשמר להיות בטלו להכנים הפירות ולמנוע העניים ממנו לה כמו שבתב הרמב"ן ז"ל:

ולענין שחלתם נרחה שיש תקנת בדבר שב"ד יעתידו שומרי' פנעות ופרדסים שלה יבנסו נויס וחם יקטו שלית הפירות ובעל הבית ג"כ יקט מבלטו חם רגה חו הב"ד חנו לו מזון ג' שעודות בבל יום והשתר יחלקהו לעניים וכדחנית בתוספתת הביחה רבי שמעון ז"ל בפירושו לסדר זרעים בפ"ם דמסבת שביעית והתוספות בפ' מקום שנהגו וחז' הרמב"ן ז"ל בחדושי התורה שלו ברחשונה היו שלוחי ב"ד מחזירין על פתחי עיירות בל מי שהוח מביח פירות לתוך ידו היו נוטלין חותן ממנו ונותנין לו מזון ג' שעודות והשתר מביחין

שות

הרשבש

שכרנו בפ' מקום שנהגו המחידתי' שמת יגולוהו קעניים כשמפקידי' יכולים להפקידו כשעה שלח יהיו שם גוים מן כלילה בעת שלח ודמו גוים כדמיתא בירושלמי דשביעית דאמריכן התם ר' יצחק בר דיסא מתח שמיל לבי ר' יאסיא ואמר ליה תני לך תלתא רקמין ואבקרת קומיהון קפודקאי דלפורין שלין לר' מן כגון דלית לאלין עמא ריחים ולא שלין שלם מיך צורכאי מיעבד אמר ליה כך תממון רגלין נללא מקוון מפקי לה לעזקא ומבקרין ליה ומורין והין ליה ופי רביעו שמעון ז"ל שיש בני אדם כשמפקירין בפניהם פירות שביעי קופצין וזוכין בכל ואין בעלים יכולים לכעום לבי"ד ולך הודיע ר' יאסיא לר' יצחק שירחה נ' מחוכביו ויפקיר בפניהם ולא נשבו כל אדם שי קפודקאי דלפורי הם בני אדם קפדנין דאיתך קפדניתם מין להם מוסך ולא שולם בשלומם והורך להם ר' אמי כשהיו שוקל פניו מבני אדם יפקידו ואח"כ יכנו ע"כ פירושו ומבקרת כמו ומפקרת ומה לשנא ' ג' משום דהשקר בג' כלאיקא כתם נדרים פ' מין בין ובע"כ דסנהדרין בדי שיהיה אחד זוכה ושנים עדים ויש תימה בדברי הרמב"ם ז"ל שהרי כתב בפ"ט מהל' שמטה ויובל ז"ל אין שמטת כספים נוהגת בשביעית אלא בזמן שיובל נוהג שנאמר ושבתה הארץ שבתי ישוב הקרקע לבעליו בלא כסף ודבר זה קבלה הוא אמרו חכמים שהרי שוב הקרקע לבעליו אחה משמיט כספים בכל מקום בין בארץ ז"ל בזמן שאתה משמיט קרקע אין אתה משמיט כספים בשביעית בין בח"ל ובזמן שאין אתה משמיט קרקע אתה משמיט כספים בשביעית אמי בארץ ואע"פ שאתה משמיט כספים נוהגת בזמן הזה וכו' ודבריהם שלא מלינה אמרו אלא בזמן שהיובל נוהג בזמן הזה דאורייתא ולמה כתב בפ"ד דנוהגת בין בפני הבית בין שלא בפני הבית וז"ל דבפני הבית ושלא בפני הבית נוהגת אף"פ שאין יובל נוהג מלוי בבית מ"ב מף רביעו ז"ל יודע דשמטת קרקעות בזמן הזה דרבנן כך נראה לי לעניות דעתי וכן אמר מיכי פסקינן כוותיה דבית הלל דתלינו תרוייהו הכא בפ' השולח לאמיתי טעמא הואיל תיקן הלל פרוזבול לעקור אין תורה ואמר מביי דשמיטה בזמן הזה דרבנן ומגילת דר"ת דאמר בשתי שמטות שכתוב מדבר אחת שמטת קרקע ואחת שמטת כספים בזמן שאתה משמיט קרקע אתה משמיט כספים וכו' וראה אמר הפקר ב"ד הפקר מ"כ רבא מבוארת ליה דשמטת בזמן הזה דאורייתא ואביי מבוארת ליה דרבנן וקיימא לן דלביי ורבא הלכתא כרבא כדאיתא בפ' ואלו מגיחות ויש לומר דתלמודא אתא לן דאפילו לרבא דאמר הפקר ב"ד הפקר מ"מ כל אלמה שנלטוו ישראל קודם כניסתן לארץ נוהגים בין בארץ בין בחוצה לארץ לאחר כניסתן לארץ מיכה נוהגת אלא בארץ אין אתה מוצא שנלטוו בשמיטת כספים ושלוח עבדים שאע"פ שנלטוו לאחר כניסתן לארץ נוהגות ביו בארץ בין בחוצה לארץ ומקשו עלה דשמטת כספים אוכח הנוף היא ומתרצי' לא גריעא לבדר' דתניא ר' אומר הם דבר השמטה אחת כתוב אחד מדבר אחד שמטת קרקע ואחד שמיטת כספי' בזמן שאתה משמיט קרקע אתה משמיט כספים ובזמן שאין אתה משמיט קרקע אין אתה משמיט בספים אלא מלמד שכתב הכתוב מדבר אחד שמטת כספים אוכח הנוף היא ומתרצי' לא גריעא לבדר' דתניא ר' אומר הם דבר השמטה אחת כתוב אחד מדבר אחד שמטת קרקע ואחד שמיטת כספי' בזמן שאתה משמיט קרקע

מקום זה. למו נקלים בעיני ממנו ולחורו מלך מסך וענדו מכוקע למירוק מעל בנפי רעיוני מעופה ומשכוכה עם דודי בפרדם שלחתי מאשבעה דפנ וחלב מתחת לשונו. מאשבעה ממנתו של שלמה מלא עשיר' וכלון על ידי מוי של מורה פת בקיק יפה בחמה מרמיקה. היה שעמל למכותיכו ולנו זקוקה. עת מזכרה עתים ומוקות בביתו לבני חק היש בחקיהו ידובקו ויתפרדו כני הדבוקה. ונוסף גם הוא כי מול הבסף ומשעה דחוקה. שמשעתני בעתמך וכל ריו לא תנים לך בלי די ברכות לרמשך יתקבלו ותוכיך כשיט חוטות ילוקט הדק יפה כדק דקה מן הדקה נרהוך וברנין המדון מכוך גל"ן וכרנון מתחפק מתרפק בתורתכם בעוז. מהלכה לזמשמול עמוקה ובמחברתכם נקשר נתן נעלה. להוסיף תומן ל המדון מכוך הרב גר"א בתתי להודיע על כבודו בשתי שלוות כתו אלי מהרן החוקה במה. שמשבתי עליהן מם כוונתי על המתת מוטב ותם לתו יבותו נא דבריו:

שאלה רסא

רחובן שמלך בשיירא במדבר ויצתו לסטים עליהם ומפחל הלסטים נתפזרו מנשי השיירא לכתן ולכתן ותוים לדרכו פנו רחובן נ"כ מיהם ברוח יברח להנצל ולתחר שעה כשנתקבצו מנשי השיירא ומצתו הכתים עליהם אנשי שלומם בקשו רחובן שהיה עמהם לנם פנה ולא מצתוהו וכדאמי כן תומ"ים שמא כי אחר שלא היה עמהם ותעש כמדבר כיעימון דרך בחרן היה ונלמות תשבו שתא תוה לו כמה שנים אחר זכרו ונשתקע שמו מבל לא מצתנו שום עדות בעולם לא עד מפי עד ולא נוי מסית לפי תומו שיעיד לפי תומו על מיתתו כי אם שטר חתום שבא לפנינו שהעידו בו על תומו רחובן בחיותו בערעון כך וכך ומזמירין תומו מבנ נרחה בלשון שיורה על מומו ותה לשונו בלשון ערבי. עטה ישתק לסחרון הסם בן בלימלן שריקי רחובן תלתי תום"ם פי חל נחרת בלעטם תפי מיתתו בשרה על עוונותיו ע"כ והרי לך דעתי:

תשובה

יש לעיין בזה בדין אם המדבר הוה נדון כמים שתין לסם סוף ואם עד אחד מסית לפי תומו יספי' ואם בעינן שני וקברתיו ואם בשטר הרוח שמורה על המיתה יספיק לעדותו בעין שתשמ' תשתו לבתחלה אם לאו ואם נשתת אם תנא:

תחלה

תני תומר שהמדבר הוא נדון מבלם פמים שתין לסם סוף ושיירה שבתחלה או בטרפה אם תני תומר דהוה ליה בספינה שמטרופת כיס או שנתבדה כיס וכסר שניטן בניטין בפ' בל הנט בספינה המטורפת כיס וכו' אלא בחוקת קיימי' וספינה שתבדה כיס שנותנים עליה תומרי חיים וחומרי מתים ותין משתין את משתו. ותחר שנתברר לנו שהמדבר נדון כיס ותברה לנו שהנחל במדבר לא יספיק עדות על אחד אי נוי מסית לפי תומו אם לא תחר שני וקברתיו שהטעם והדמיון אחד מבל היכא דתיכא למיקם בדמי כעד אחד או בקברתיו כתו עד אחד במלחמה לדעת רוב הפוסקים וכדאיתא בפ' המשה שלום ולדעת הריא"ף ז"ל אפי' תרי אלא לא מכיון עלייהו ובל היכא דתיכא למיתם בדמי דאתי סיגון דילמא בחיותן דעת קלן מסכיל. ועוד אני תומר שהמדבר ברוב ממים שתין לסם סוף שתי שטבע כמים שתין לסם סוף שתשתו אם נשתת לא תנא וכן לדעתי כל תותן שטניטן בפ' המשה בתרא דתין מעידין עליהן כנון רחובן מנוי' אי גלוב וכמיה מוכלת בו ומי שרחובו נופל לנוב תריות בכל אלו אם נשתת לא תנא מבני שתותה שעה נפלו למקום סכנה ומי תשתתי שם אי מהשר שלא יעות אלא שתנו חושש אחר שיכול לברות בתוחה שעה שתת לבך לן ולא רחינן אותו ועדיין אי אתה יודע בתחלה לא תנשת ואם נשתת לא תנא אבל זה שתעה במדבר מי יאמר שתת מדברה יש לנו לומר לעולם שהוא בחוקת חי ואם נשתת יהנא אלא אם בעיד לנו עד אחד באומר אני וקברתיו כמו שאמרנו ואם נוי מסית לפי תומו הוא הדין בזה הדין אני אומר שאין נאמן לומר לפי תומו אלא אם בן נוי מסית לפי תומו נאמן אלא דוקא במקום שעד אחד ישראל או אשה נאמנין אבל במלחמה וכיוצא בדברים שאמרנו שאין עד אחד נאמן אינו נוי אפי' מסית לפי תומו דאינהו גדול מבד אחד ישראל יהא לנו אבל זה בזה רחובן שהעד במדבר ולא נודע מקומו אלא אין נשתת אלא שיעיד ויאמר אני וקברתיו אלא נשתת ואם נשתת אלא לדעתי זה השטר של הלוואה שהזכירו רחובן בתלו את אם יספיק לנו ביתה לדעת זה השטר של הלוואה שהזכירו רחובן בתלו את אם יספיק אם לאו ואם נשתת אם אלא ולדעתי זה אלא שמניגן עלייהו וכבר כיתרנו

דמדבר הוי ליה כמלחמה וכמים דבעינן וקברתיו מ"ב לדעת הריא"ף ז"ל אפילו בשני עדים לא תשתת אלא אם אמרו וקברנוהו ולא בן דעת שאר הפוסקים וכבר נחלקו עליו כלם וכן נ"ב יש לחוש בזה השטר אם נאמר מפיהם ולא מפי כתבם ואין עדותן עדות וכבר הביא הריא"ף ז"ל בסוף פתשם בתרא המלוקת שיש בירושלמי על זה ואיכא מאן דאמר ואיכא מאן דאמר ולא הכריע ביניהם ואריכה להלכה כמאן דאמרי מהום דיכיב טעמא דעבמיו משתין אסה בעדות עד אחד עד ואכומה על פי כתבם על פי תורגמן וכן דעת הרמב"ם ז"ל ואלו היה זה הדין שלפ נינו שהשטר כעשה עיקר לעדות רחובן שמת וכתוב בו כך אין פלוני אמ לו כהרב והעידו בו העדים יתכן שנתיר בה להשת ואפילו לכתחלה ואע"ג דאיכא למיחש לזלמי דכתבי סהדי לא אתרינן כדמי וכדעת כל הפוסקים ז"ל ולא הויו חוששין לסברת הריא"ף ז"ל וכן נ"ב לא הויו חוששין למפיהם ולא מפי כתבם כיון דאיכא דאתו ומסתברא כוותייהו. אבל עכשיו שאין עיקר השטר אלא אלא על ההלוואה ואנן נהרת סוכיהו שמורה על אחיתה אני אומר שאין שם עדות על מות רחובן ועדות שבשטר איכא אלא על מנת שבשטר ורחוק לדבר מהיות דנרשין בפ"ב דכתובות אידשית להו מהו להעלות משטרות ליוחסין ואוקמוה כגון דכתיב ביה אני פלוני כהן לויתי מכם מפלוני ואתימת ידי סהדי שמיה אתי אחי' שבשטר קא מסהדי או דלמא מכולא מילתא קא מסהדי ובשטרא ההלכה דאין מעלין כהן מסהדי ובשטרא ואע"ג דהלכו למסורי ביוחסין בפ"ב דהי לך מבואר ת"ב שאין כולכין אחר השטר בעדותו אלא אחר עיקרו שהיא ההלוואה. ת"ב ברור הוא בזאת שהשטר שהיא אלא רחובן שבזה הכדון שאין שם עדות לא תנשת ואם נשתת אלא:

עוד שאלת רסב

רחובן שהניח נט זמן להשתו היד ממונה לשנה כמה יש לו להמתין וכן אם נתן לו לשתי שנים כמה הוא הזמן להמתין וכן אם היה שנה מעוברת אם השתים של עבור בכלל או לאו ואת תשובתי:

תשובה

עיקר שאלתך זאת היא בניטין בסוף פרק מי שאחזו וכספר הרמב"ם ז"ל פ"ט מהל' גיטין והלכה כך היא מ"ר לאחר שבוע שנה לאחר שנה חדש לאחר חדש שבת אד בשבת ואחרי בשבת ואחרי בשבת בתר שבת והו לשון ההלכה ורבו הפירושים בפירוש ההלכה זאת יש מי שפירש לותה בשנתן לידה ואמר לה אם לא באתי לאחר שבוע ר"ל שתשה יש לו להמתין שנה לאחר שתשה ואם אמר אם לא באתי לאחר חדש יש לו להמתין שבת וכן כלם על דרך זה ויש מי שפי' בשלח אמר לה הרי זה גיטך לאחר שבוע כלומר שלא תלה הגט בביאתו אלא ותנו גט לאשתי לאחר שבוע וכן כלם ולפי לשון שאלתך נראה שהגט שתתה שתל עליו בבר הוא בשב ונתנו ביד ממונה ויצא לנו מכלל אלו פירושים שאם הגט הוא ביד שליח לאחר שנה אינה מגורשת עד עבור חדש משנה שניה. ומה שנשתפקת אם אמר לאחר שתי שנים אם לא בא בביאור מבל אני אומר שאמת ההלכה יובן דבין שאמר לאחר שנה או שתי שנים או שלשה אין צריך להמתין כי אם חדש אחר עבור שתים או ג' שנים אחת לא כן בא ואמר אם אחר שנים חדשים או ג' או ד' שיהא צריך לבל חדש שבת ויובן ג"כ אבא ההלכה שאם אמר לאחר שנה אפילו תהיה שנה מעוברת אין חדש העיבור מן המנין וצריך חדש אחר משנה שנים ובחזיק סברת זו מנדרים שהעודר ואומר שתיבי לובל בך וכך שנה אפור שנה תמימה מיום ליום ואם שנה שעומד בה מעוברת היא אסור י"ג חדשים מיום ליום והו פשוט בנדרים פ' קונם וביאורו הרמב"ם ז"ל בנדרי פ"י ושלום ודין ר"ישמ דעל בתבת אור שביר בוהר הרקיע בהלו נרן פ"ל רחמי הניע קול שופר בחבו מתתקים סוף ויתק תוקע ומריע החכם השלם ר' שלמה נר"ו בן הרב החדון מה"ר שמעון נר"ו:

וזאת תשובתי אליו:

על שלשה רסג

דברים העולם קיים: על האמת ועל השלו' ועל הדין ושם לעולם כדיומדין וכבינו של עולם כשיטין ונויות נויליו כשורי ותוכדין מקיפין לעולם מתרבע רוחותיו כברכה שיש לה נרודין ושכתן זה מלילו כשמן של בדרין ועליהם נאמר ושחוט המשולם לא שתרה יעקב דאמר בירי שמים ובנימוניות של זכר תגודין. וכלהו מיתניתו במר וכפיו מתודדין על פרקוף פניו מעידין כדאמין כמין שכי דדין מרבה בהקלותם חבלי עלים ושבלי זמורות

מה שכתב רסד

בכותב סטעק כמדבר בישמון דרך

דהוי חמור ממי שנפל ליה דלו מי שנפל ליה שם מטח משום דנפל למקום הסכנה ורחוק טיגל משם מכל זה סטעק כמדבר עדיין לא נפל למקום סכנה והוי כתקק מי ושם מטח מלח בלידתו וקרמיו עליך ספתים יסק משוי דבריס נכותים מכל מי שכתב כנותך בלשון הוא ותפי' גוי מסיח לפי תומו שמת זה לחים הוא הנדון אני תומר שמיכו נחמן דמין גוי מסיח לפי תומו נחמן חלח דוקק במקום שעד י' ישראל או משה נחמן מכל במלחמה וכיוצא בדברים שחמרנו שמין עד אחד נחמן גוי מסיח לפי תומו נחמן חיט נחמן דמין גוי מסיח לפי תומו ולא נחמן גדול מעד אחד ישראל עד כאן לשונך:

ותקשה לי טיכא כלח ביאר בכותב גוי הוא מסיח לפי תומו מי ישראל נמי לא וקרמיו או לם דשם לא אחר וקרמיו אפי ישראל נמי לא מסיח

מסיח דכיון דקטן אפשר ואחר בדדמי לא מסיחינן ליה אלא מי אחר וקרמיו ולא דמי לעובדא דאחר אכל ואדם ושובקא דקולר של כני אדם ושובקא דשטיח כני אדם דאיכא למימר דבדרך לא גריך וקרמיו כל שיעיד עליו ישראל אפי משום מפוש דלוכא למאלי אדם לדמי ואפי כגוי אחרי דכוותא ג"ל לא גריך בכני עובד ואע"ג דבכללו כני עובדי כוכבים וקרמיו לא סיטא גריך זה לעקר מילי אלא מעשה שסיא כך היא ובבר אמרנו על הרמב"ם ז"ל דמלריך הכא וקרמיו בכל בנדון שוא דאיכא למאלי דאחרי כדמי ואפי ישראל לא מהימן מי לא אמר וקרמיו וכ"ש גוי:

ואני בשאר בנוי מסיח לפי תומו וקרמיו אמאי לא מהימן כיון דישראל מהימן כי אמר וקרמיו נוי נמי מסיח לפי תומו מי אמר וקרמיו ישראל כעדות אשה אלא דיישראל אפי כלא מסיח לפי תומו מהימן והגר לא מהימן אלא במסיח לפי תומו ועשמת דמילתא דאפי אמר לא נוי בחורף עדות הילמת מכוון לקלקלת וכגוים כתיב אשר פיהם דבר שוא אבל מסיח לפי תומו לא מסקר וכי היכי דבשאר עדות אלא בעו וקרמיו מהימנינן ליה ולא מחזקינן ליה בשקרא כי אמר לא מסיח לפי תומו אבי נמי בשאר וקרמיו מחזקינן ליה לא אלא מסקר ואי מחזקינן ליה דמסקר בקרמיו אבי נמי אוה לא לאחזוקי דמסקר בשאר עדות בשאר מסיח לפי תומו לא גריך וקרמיו ישראל דקוק ולומר דוקא לשאר רבותא ג"ל דאמרי דבשאר עדות ישראל לא גריך וקרמיו גוי נמי מסיח לפי תומו לא גריך וקרמיו ישראל דקוק מקום אך דרכה מילתא לבני אדם ג"ל דאמר דמף בשאר עדות ונוי מעמיו למקום אחד וכי ואוה שיאמר וקרמיו וכן בפיו מדברים ישראל ג"ל ובשל הטורי בספר החנך בשער כבי' דלפוס סברת זו נתחדשה ליה מישראל אלא דרכי דרכיך שיסא מסיח לפי תומו וגריך לומר וקרמיו בשדות דבעינן כיון ישראל וקרמיו כי היינוך לנוי במסיח לפי תומו כשיאמר וקרמיו הא לא מתחלת מישראל אלא אך דרכה וי"ל שאף לדברי הרמב"ם ז"ל בשדות דבעינן כישראל וקרמיו כי קאמר נוי וקרמיו מסיח לפי תומו מהימן דכל דבשדות דלא בעינן כישראל וקרמיו מבברייך דכיון ז"ל בנוי וקרמיו סיינו משום דחיישינן דילמא מסקר ולא סמיכינן ליה אלא כי מסהיד בכללו אנפי דליכא שסקא אבל כשים עדיין לבסף בעדותן לא מהימנינן ליה ואחשולי הכי אף בשדות דלא בעינן בישראל וקרמיו מלריך רבי' ז"ל וקרמיו בנוי מסיח לפי תומו אבל בשדות דישראל שגריך נמי וקרמיו מה נ"ט בנוי שיאמר ועוד אפי כיון דאמר וקרמיו ליכא מידי אחרינא דאמרי ביה והיכא דאמרי ביה מחמתינן ואיכא דלא אמר לא מסקר ועוד אפילו אלא מיגיו דאמר לא מסיח לפי תומו ולא כשים עדיין לבסף אבל אי אמר לא מסקר אבי נמי בשאר עדות ואפי' בשאר עדות אלא בעו וקרמיו מהימנינן לכו ורחיב לדבר מכלול דהוה קא טויל ואמר ממן מיכא כי אסקא אמר רב נחמן החלים מכלוב לחסא מדבורים דרב נחמן אחלית דיבורו דאסקא מסבוא ולא אמר לה ולא מידי ואפילו הכי אמר רבי הוה דהוה אמר הכי דיכי חשמע מדמיותו לה חיפשיקא דבי חם מסלוון לסעיד מין עדותו עדות ואפי' אבי כי מסיפיא דיבורו דאסקא לה רב נחמן ולא מידי ואמאי והא מפי אחר גוי מסיח לפי תומו כשים שהין לכם סוף וקרמיו ולא כשים עדותו עדות ולא אמרי ישראל מניה אלא דבעינן מסיח לפי תומו וישראל לא בעינן ובן כתב ה"ר הרמב"ן ז"ל דאפילו בשאר עדות דבעינן נוי נמי מהימן משום לפי תומו מ' אמר וקרמיו וכן דעת הרשב"ץ ז"ל וכל זה קום לפי שסובר כדוחך דאמילתא בעינן וקרמיו כמן שכתב הרמ"ה ז"ל אבל הרשב"ן וכרשב"ץ ז"ל סוברים שאפילו באמילתא לא בעינן וקרמיו אלא בשאר מקומות אבל בשדים אפילו בשאר אחר לא בעינן וקרמיו וכן כוכיתו מהירושלמי דאמרי שאם עד אחד מכוז שיעת נאמן בשעת מלחמה ושמעינן מן הדין אחד כדי לא אמרי ביומיה דר' אמרי ליה הכוזת בלן אחר לון מים יקודם בלן אחר לון מים ההיזק בלן אחר לון מיא אחרון ליה וכלאחן מיירי אחר לון ונלון כוו בחיי כוו אחרו ר' ירמיה דר' חנינא אעפ"י ר' ואחר אחרן אעפ"כ בשעת מלחמה היאך הלא בשעת לא תכנסו אחר ר' אחרן בר נגרי בשעת מלחמה היאך הלא בית דאחרים עד אחד בשעת מלחמה ע"כ בירושלמי:

ומבואן דמיך שעד אחד נאמן במלחמה אפילו אחר מי שאם והוא הדין לגוי מסיח לפי תומו ס"ב זה שאחר לכותך דגוי מיהו נאמן במזון כוא לא בלבדי דאיך לאכריך דבעינן וקרמיו מי לשאחר וקרמיו אפילו גוי מהימן אף לדברי הרמב"ם ז"ל כמו שכתבתי לעיל דמפי וכל זה כוא לענין מעמ ומזון של כלבה אבל בכדון שבשאר

כבודך שהיו דומה ליום ולמלחמה הדין מחת:

עוד כתב כבודך זה לשונך נקטר לכו עתה לדעת הטעה של הלומה שהכירו רחובן כחלו מת אם יפציר אם לתו וחם נפחת אם מצא ותעתי כזה קול הרי חמרנו לדעת הריטב"ן ז"ל בכל היכא דתיכא למיחש לחדמי מילתי תרי סהדי לח סמכינן עלייהו וכבר בירנו דמדבר הוי ליה כחלחמה וכיוש דעתיגו וקברתיו ק"כ לדעת הריטב"ן ז"ל חפילו בשני עדים לח חנשח חלח חם חמרו וקברתיו ולח כן דעת שאר הפוסקים וכבר נחלקו בלם עכ"ל:

ואני שמה מבבודך מה מנין זה לכחן בדברי הריטב"ן ז"ל הם כשכחתו כ' שדים חן המעברכה ותמרו פלוני חת כחלחמה דלח מהימנינן להו פד דחמרי וקברתיו וחלקו עליו חבירותלמו שכחבתי דכל חרי סהדי ליכח לספוקינהו למיחש בדחקי וחפילו בעד חחד כחלחמה לח גריך וקברתיהו כמו שכחבתי בשת הרימ"ך והרשב"ח ז"ל וחולי גרסה כבודך לומר שכיון שכחבתי בשת הרימ"ך ז"ל דלח חיישיגן לומר חשטר זה חתמו כי שנן עדים הוה ליה כחלו שני עדים העידו שמת בנחת חלח חלח חמרו וקברתיהו וח"כ כיון שכחבתי בשת הרימ"ך ז"ל חנשח לכחחלה בשטר זה ולדבריך הרשב"ח ז"ל חלמידו חנשח בו חפי' לח בחתו חלח חד חפי' כשחתוהו שתח ודחי בלח ספק שני עדים הוה ליה כחלו שני עדים העידו שמת בנחת חלח חמרו וקברתיהו וח"כ כיון שכחבתי בשת הרימ"ך ז"ל שכחב בסוף הלכות גירושין בכך כודעני שעד שחמר שמעתי שמת פלוני חפי' מחשב שחשמש מעבד חרי זה כשר לעדות חשב ומשיחי' על פיו מכל מ"מ חמר עד חו חשב חו עבד חני רחיתי שמת פלוני שוחלין חותו חיך רחש ובשב שמע שמת מ"מ חשיד בדבר שבות ברור נחתן וחם הגיד בדבר שרובן למיתה יון משחיגן חת חשתו שתן מעידין על החדש חלח כשחתוהו שתח ודחי בלח ספק

חדש ופלוגתייהו היא לפי מה שכתוב רגיל בלשון בני אדם שיעור שהקיפה כ"ד חדש או י"ב חדש דרבנן דקבעו כר' מחיר דכ"ע ס"ל דאחר שהקיפה כ"ד חדש ור' יהודה חולק לשטתי' דהתם לא כפי להקיפה אלא כ"ב חדש וממילא משמע דכפי מה שהיא צריכה להקיף הוא דהתינא עליה ולותו זמן הוא מורגל בלשון בני אדם : וכן הדין כמי דמיינו בכותי שהלך לחתר שבוע שנה וכו' כולה הלא בהלך לחתר לשון בני אדם לחתר שבוע שנה ולשנה היו חדש וכן כלם ובטורות כמי חזלינן בתר לשון בני אדם כדמוכח בפ' קונס יין ס"מ כי כתב תניא ניטה לדיוקאו לשנה תמימה אינה צריכה להמתין אלא י"ב חדש מיום ליום לא שם"ה יום ומיום ליום דאמרינן לה צריך מצת לעת חדש דלא כתכינן שעו ועוד דלא פסלינן שעות אלא בקדשים ובכתי ערי חומה כמו שכתבו רבותי בשלי המיסגות ז"ל אבל בשחר אלא מילי לא פסלינן שעות ולא קפדינן עלייהו אפילו בסהך דתניא בהו בפ' יונה דופן דשנה התמורים שם מצת לעת דלמו מצת לעת ממש אלא מיום ליום כר מקדשים וכמי ערי חומה דהכא : ר"ב מה שהמה כבודך שמלתם להניח דסוף מי שחתו שהלדי דשמלתם אינה בחתר אלא לשנה והניח דסוף מי שחתו היא בשחתר חתר והפוך חתר דדיקינן לה דהוי לשבוע שנה ולשנה חדש ולחדש

שבת ס"ב אין הגדון דומה לרחים כלל :

ועוד הוקשה לי בדבריך שכתבת בכבוד הנרייתא שבסוף פרק מי שחתו ערב מיתרת דתמורתי עם ליטנה תמרת ולטון משנה לחוד ולשון תלמוד לחוד ודברי הכל תמורתי נפקי מכללא דכילי במתניתא לא שם דברי הברייתא ממש ומי שהיו בקי בהלכה יטעה בדבריך ויחשוב שכלם לשון הברייתא :

עוד כתב בכבוד זה לשונך ורבו הפירושים בפי' ההלכה שחלת י"ם מי שפירש חומה בשבתן בידיו ואמר לה שם בחתי לחתר שבוע ר"ל שחטה יש לו להמתין שנה לחתר שחטה וכן כלם על דרך זו ויש מי שפירש בשחמר לה ברי זה ניטיך לחתר שבוע תלא תלה שנה בביתו תלה בזמן וכרמב"ם ז"ל פירש בשחמר בתבו ותנו נא למשתי לחתר שבוע וכן כולם ולא לשון שחלתך נראה שהנכון שחחה שוחל עליו בכר הוא כתוב ונחנו כיד המשוא חיבת לנו מכלל תלו הפירושים שחם הנה הוא כיד שלים לחתר שנה אינה מתנרשת בו עד עבור חדש משנה שניה עכ"ל :

והכלל הוה שהוציא כבודך מכלל תלו הפירושים לח הוי כללא חוץ מכבודך כי לפי כבודך שהשנית בה לחשתו ע"י שלים ותמר לו אל תתנכו לה עד לחתר שבוע צריך להמתין שנה שחר השבוע ותחר שם"ה חדש ותמר כבודך כי יצח מכלל וה דברי כל הפירושים ותיו רואה שהיה זה לפי דעת כלם אלא לפירוש ר"ח ז"ל מבלל לדעה העיר קרחשון והוא פירושו של רש"י ז"ל דשיקי לה בכחן לה נא ותמר שם לא בחתי לחתר שבוע יהיה נא שהיו נא עד עבור שנה שחר השבוע דוקא בעניין זה היא צריכה להמתין שנה שחר השבוע ושחר שנה לפי שבשחלה כבה בביתו שחר השבוע לא מצינו למיחר שיהא גם שם בחוך השבוע דשם כן הוה ליה למיחר שם לא בחתי בחוך זה אלא ודאי מחלה זמן ביחתו בלחתר שבוע רגוני ליחר שם לא יבא בזמן שנקרא שחר השבוע ואיינו שנה לחת משמשת השבוע הבא ; ובשנה שהיא מחדש השנה שהלה ובחדש שבא שחת מבשחות החדש הבא ובשבת ליבא לעלמא לחלק ימי השבת דתניין נקרחים שחר שבת ותניין קודש שבת הבא . אבל הבותן גבו לשם שחתנרש שחר שבוע שבא לא חתנרש מיד שחר שחעבור השמש כי קבועות הזמן היה כדי אלא חתנרש בחוך השבוע ושם היה בדעתו שחר שחעבור שנה שמינית היה לו לומר לשחר שחר השבוע ומפני כך כתבו המפרשים ז"ל שיעור נראה פירוש רש"י ז"ל ומפי ר"ח ז"ל מ"ב לפי פי' רש"י ז"ל מיום שנה להמתין שחר שנה חדש מ"ב כל דבריהם טוים ועוד שבכבודך שפק כר"ח ז"ל שלריכה להמתין חדש שחר השבוע וכבר נדחו דבריו מהרחיות שכתבתי ונם סברת הרמב"ם ז"ל דחקוה ותם לפי סברתו ז"ל חיה צריכה להמתין שחר השנה חדש כמו שכתב בכבודך שהרי פירש דבריו הרב בעל הטורים ז"ל שבוונת רבי' ז"ל היה שיכתכו מיד שחר השבוע בחוך חומה שנה או שחר השנה חדש בחוך חומה חדש ואין לחם זמן לנתבו חלא בחוך השנה או בחוך החדש לכך וכן בחיבו שחריני ויהיה חולק רבי' ז"ל כיון על שחר הפוסקים שחמרו שחם שחמרו בשחרת שחר שבוע שנה וכו ובלבד שלא יקדים שכל שם שחר לין בך כלום שחיתה שבבודך דיעת מר שכיינו נברי ופירושיהן לחתם לא כתב בבודך סברת הרמב"ם ז"ל שהיא נראי' בעיניו ומוכה היא בעיני :

עוד כתב בבודך זה לשונך ורבו הפירושים בפי' ההלכה שחלת י"ם מי שפירש חומה בשבתן בידיו ואמר לה שם בחתי לחתר שבוע ר"ל שחטה יש לו להמתין שנה לחתר שחטה וכן כלם על דרך זו ויש מי שפירש בשחמר לה ברי זה ניטיך לחתר שבוע שלא חלה שנה בביתו חלא בזמן וכרמב"ם ז"ל פירש בשחמר בתבו ותנו נא למשתי לחתר שבוע וכן כלם ולא לשון שחלתך נראה שהנכון שחחה שוחל עליו בכר הוא כתוב ונחנו כיד המשוא חיבת לנו מכלל תלו הפירושים שחם הנה הוא כיד שלים לחתר שנה אינה מתנרשת בו עד עבור חדש משנה שניה עכ"ל :

וחכלל הוה שהוציא כבודך מכלל תלו הפירושים לח הוי כללא חוץ מכבודך כי לפי כבודך שהשנית בה לחשתו ע"י שלים ותמר לו אל תתנכו לה עד לחתר שבוע שנה ליטנה תמרת ולטון משנה לחוד ולשון תלמוד לחוד ודברי הכל תמורתי נפקי מכללא דכילי במתניתא לא שם דברי הברייתא ממש ומי שהיו בקי בהלכה יטעה בדבריך ויחשוב שכלם לשון הברייתא

ושוב כתבו משמו שמשלו עומד כר"ב לא מחזירין נתעברה לטובה מלא בשמר לו שכר או מכל שכר לו שכר פחם שכר מוכח מ"כ חדש ונתעברה לתקניה ע"כ ומדיין אני שומר לפי קורי דעתי דכל שיש לספק שם משמע שכר קיום ליום וה"ילו י"ג חדש או פחות שכר י"ב חדש לכך נראין שבירות יול לקבלת לעתיד בשבת בשוף החדש ובכל נוטין דלקיטורת הוא יול לשומרת וכי שמרה ז"ל לעבין ממונה שמרה ז"ל לעבין ממונה שמרה וכ"ש שיראה שמא משכיר ונתעברה שכר היום כשהיו כ"ד קונעין שנים ומעברין חדשים ובר שם משכר לא ידעי מיכף אי שכר הכתוב שרוי ונתעברה או פחות ורוב שנים פחותות כן לפיכך הוא ספיקא מבל עכשיו דבקיחין בקבועה דשמא כשמואל עכשיו שכר דשמו שכר שלימה מיום ליום שפי' מיהם מ"ג חדש ומכי דיוק לישנא דמתניתין דקתני נתעברה משכר וכו' דמשמע דשופטני מן כרשיני עסקי לקרות את המגלה שלא בזמנה וידעי דשכר מעוברת היא שלא ודאי כשקרמו בחדר שלושין הן שכיח שכר פחותה ומ"ב רמו ב"י לעבר את השכר מפני חומה דקרים שנזכרו בשכלדרין שלא תימא כיון דשכיחות קרו לה אי לא נריך לאוזר ולקרותה קמ"ל וכתבו המפרשים ז"ל שכל חומה שכר ובקיאו את המגלה ונתעברה השכר וכו' לא מיבעיא היכא שנתעברה השכר ומ"ב קרחוק שלא מפי' לה קרחוק ומ"ב קרחוק קיבין לומה בחדר שני ובני מחזיקו בירושלמי דגרסינן התם מתני' בשנתעברה ומ"ב קרחוק חבל מם קרחוק ומ"ב נתעברה לה כחדי מתניתין לא מחרם הן שלא קרחו את המגלה בחדר רחטון ונתעברה השכר קורין חומה בחדר שני לומר לו ליטכל לחכמי משמע שחילו שקרחוק ומחר כך נתעברה ע"כ וכן נמי משמע דבני שכיחות כי היכי מילחת נמי היא דכתו כ"ד לעבר את השכר מחר שפיחה פחותה כך נראה לי לעניות דעתי וכל זה בהבחי דרך משל ומתן מבל לפיקר דינה נריך עיון ודפיקה ומ"מ טוב הוא להניהל לבתוב בניטין י"ב חדש ולא שנה בדי להסחלק מן הספק וכן הנו דומים שבכל מקום שמזכירין לגבי גט זמן י"ב חדש ולא מדברי שכה:

עוד נראי משם מבכודך למה לא מנעת חומה שלא להתניל עצמם בגט ומן ליתנו ביד שלים ושיחנו לשלים למשה חל"ב וכך יומים ומה הושילו בתקנתם הרי שבתב לה גט ונתנו ביד שלים ליתנו לה בסוף י"ב חדש ובטלו ותת הוא חל את השלים קודם שהגיע לידה והלא מבוטל הוא וטוב מזה ומה הוא מי שיחנו בידה בתנאי בפול ומעכשיו בבל דיני התנאים בחמי בל זה להלאה לא להחזיר בעני מלך ובמקום גדולים לשות עומד חלא להשתעבד בחבירך ונשתנתי מדבני עומך שעיני רחו נלמי ויודע אני בעצמי שאיני יכול לדבר בפני יוסבי קרנות ומה נלמי שתמה בחבל נבוחים להחזיק ואלוחי שחזבל על הן ועל לחן נלח לעניות בבל מה שעשה שמוכיל בחבך שנבבך חמר לי משום בבוד שבבודך חבן לרחות משחי ותחבי בהלבה שם אני לשדה הבורה נעבד ובחמת בי אין אני יודע עד מה ומה יהן ובחרם חפרים ומה לי לחבמה ויודע אני שאם בן בבודך להשתבל ולבדוק בקנקן ושמחנו אין יצן וחדש ריקן ומ"ם בן שמחי שנשתי ולבעים משחיבתי נבנשתי ודחקתי ומחבבתי ומחבת"ך הי הקרה בלבלתי בסורה ומה מנלתי לא יכולתי בחבמת לספר בבודך הטוב בעד יבפר:

שמענו רסה

מחדון בי במקומכם נוהגים היתר בי"ט לחת מעט פת בקדר' לחלוב עליו מבני שהוא משקה הלא לאוכל ולבר זה אין מזיר חלא בעו השומדת לשהיה מוקנית מבל עדהשומדת לחלבה מוקנית הוא בי"ט בדעת הרית"ף ז"ל וכל הנשכנין אחריו מסכימים ז"ל ומה בן הוא בלב היוצא ממבה חולבת הוא ומוקבה בחוה ואינם מתקנים בלום בחותו את שנותנים בקדרה ואם מפני בער בעלי חיים לחורייתא ותנוס לנו לאוכל חותן לעלתו דהויא ליה מלאבתו של נוי ואמירה לנוי בחלאבתן של נוי ואמירה לנוי בחלאבתו של נוי סבית מוקנת בחו בחו"ב הרמב"ן ז"ל בחלוטיו ס' הפועלים ובחלוטי הסורה יבבודך יהיר את הבעם ויש ה וכות הרבים תלוי בו ושלום ודין רושתא די על בחבת: חבם הדיוט אחוז לעבר שנים לקבוע חדשים בחופלת שבבית דין מעשה ידיו בדורים חמה ביהושע בחני הבמים מעמדין בחבם הפועלת בדיין המעולה ה"ר נתן נגחה נר"ו בקסטנטינה יע"א:

הגיון ליותיק החבר ר' יוסף ששפורטש יצ"ו:

שאלת רסו

חסה שמחתה שליח לקבל ניסה מיד בבלה בחרן רחוקה והשליח עשה שליח זקבל וקיבל ושלח שט' עדות לידה וחתמי בית דייבי מיך קבל וקרע חלח שלח בחקיים השטר בחותיו

בחותם חם מוחרת לינשא אע"פ שלח נתקיים השטר הב"ד ששטר זה לא לח:

תשובה

הנה דעתינו נוטה שחין הקיום מועיל בשטר זה ומשום ענונך יש להקל בזה משום דקיום שטרות דרבנן עדיף מבל שאר ספקות דרבנן ובלחיקת בפ"ב דבתובות ובפ"ק דגיטין ובמו שבתבתי בשם מ"ח מורי הרב ר' שמעון זלה"ה וחחר שעמדת על תשובתו חיני נריך להחריך בזה בי בבל השם בשולחן ערוך ומיהו יש לי בקצת עשם ומתן בדבריו ז"ל והנה בי הרמ"ן ז"ל והרש"ל ז"ל שבתבו שלא דהחי דאמרינן בתוב בשטר דלא נריך קיום שלמד מדפריסם ח"מ ז"ל לענין נדון זה דלא נריך קיום הם בעלמם בשבו דדוקא בשחר עדות משם בלומר בנון מת בעלה דהויא מילחת דעבידת לחבלוי ומשם דייבן ומנסב' מבל בנם לא מקילינן בה חלח בלומר בפני בבתב ובפני נחתם ס"ב חומר בנם מה שיין בן בשחר עדות משם והלבר מוברע מעלמו שהרי בעדות מיקה הבערנו עד אחד ועד מפי עד וכו' מה שיין בן בעדות בירושין שנריבה שני עדים שיחתרו בפניהן נתנרשה בדיחת בפ"ב דבתובות ובניטין בפ' החומר וטעמת דמקלינן בעדות חיתה משום דמלחת דעביד לחבלוי היא ומיחתת נמי דייבן ומנסבת בדחיחת בפ' המשה ובדומחי מחדיני ומחר שהדבר בן נקל להבשיר שטר זה בלח קיום שהרי בל עלמם של חז"ל שהקלו משום עגונה לח הבשירו חלח בחומר בפני נבתב ובפני נחתם ולעניות דעתי שהפרש גדול יש בין קיום משה בב"ד לקיום הנם לפי שהעדים החותמין בניטי הבחין ממדינת היס הם הם שעושין חותו נם שחם יין עדיס חין נם ולפיבך נריך קיום חו לומר בפני נבתב ובפני נחתם שחם יין חנו מבויין חתימתן נעשה בחלו לח חחמו בו מבולם ולח הוי ניטח מבל חחר שחחמו בו העדים ונתקיים בב"ד בעשה נם וכשר הוא ליון שנתקיים בב"ד חלח שחנו חושבין שמת חחם זה של ב"ד ויושי זייפי ובין שהב"ד לח משוו ליה ניטח ועדים הוא דמשוו ליה ניטח נשחר בדבר חלוי בחלוקת של רחשונים שם מעשה ב"ד נריך קיום חו לח ובין שנחחלוקת היא חלויה ובומד' הירושלמי הוא חטע' חומר דמעשה ב"ד לח נריך קיום מפ"ם שקלת דחו הירושלמי הוא חטע' שחולק בחרחנו מהבחית דעד ודיין חין מבטרפין בניון שהחיל"ף והרמ"ם ז"ל מפרשים חומרו בשהב

אחר כ"ד מלא מחיקון חומש שהם בקיאין ולא יטעו אבל בחומש אחר העדים חיוב חולק על פשטא של הלשה שבפרק מצות חליצה ובפרק יש נוחלין דאמרינן התם בי דינא בתר בי דינא לא דיקו כתב עדים היקר שם העין שם הוא שמין כ"ד חוסטין לכ"ד מחתמן בחליצה ובמיאון פשטו ולא הכירו החליצה והממתנת דודאי בקרו מחריבים והכירום ואחר כתבת סדברו חומש מובנים בזה ואחר חומש שהמת שהלית בתשובת מ"ח מוריגו הרב ז"ל כתבת זה ואחרי חומש שתשוב מ"ח מוה"ר ז"ל היתה כפי שהלת השואל והשיב חומו על פי דעתו ולא רצה להכלימו ולומר שטעה בהבנת לשוטו ז"ל שהשואל הוה בין מדברי הר"מ ז"ל שמשמע כ"ד אין צריך קיום והלכה מ"מ חוה"ר ז"ל לומר לו יפה שהלת בדי שלא לבייש ואמר לו שהמת הוא לשעות הוה הלשון והמשמר הוה חמת הגון שהרי טעה בו השואל אחר כתבת דברי הרמב"ם ז"ל במקום שהם לפי שחזין הלשעות יפה לא יובן משם שקיום כ"ד אין צריך קיום ודברי חכם מולמים מכלל מה שנעל בנתרת אחר שלא למד ז"ל והבנתם דבריו כך הם שהות כתב בהלת חומו פרק הנדרים והדברים הללו בקיום כ"ד ושל חיוו דרך מסם ותקיים השטר ואחר כ"ך רצה לברך שתפי לא בירנו שדרך שבו נתקיים השטר בפניהם שחון לבדוק אחריהם שמא טעו בקיומו ולפי כתב כ"ד שבתבו במותב הלתו בחתי הוגלא ונתקיים שטר זה בפנינו הרי שהמקיים אם ס"ם שלא פירשו בתיוב דרך משמשה דברי להתקיים שחון חומשין לכ"ד שמא יטעו ובבר נהגו ובו ולעולם אין כ"ד בודקין אחר כ"ד אלא מחיקון חומש בקיאין שלא טעו אחר בודקין אחר העלים ע"כ וכפי זה לשון הדבר כדוב כלל בעיני קיום כ"ד אם צריך קיום או לא חזה שלפי סדום שדברי אין כל דברין אלא אם כיוצא שמא טעו כ"ד אחר אלא בודקין אחר כ"ד ואין בעלמא שהמת ולעולם אין כ"ד בודקין אחר כ"ד אלא מקיימין אם כיוצא בפנינו אבל אם כיוצא בפנינו אין כ"ד בודקין אחר כ"ד אלא מקיימין אם כ"ד אחר כ"ד ואפי' אם כ"ד אחר כ"ד ואפי' כ"ד אחר כ"ד זה וחזרו והעידו כ"ד אחר כ"ד אחר כ"ד אחר כ"ד וכן כל זה לשון הוה מבואר בש"ע בס"ט ובסוגן ובכלבות הריט"ו ז"ל עוד כתב אבל התיר עם הדיין שהעידו שני העדים בפני מין מלטרפין עד כאן חו הוא שהלבה שאחרו כ"ך דבקובות דעד ודיין אין מלטרפין שפירשוה המפרשי בשטר שיש בו קיום ולא הכירו כי אם אחרית עד אחד ואחרית עד אחד ואחרית דיין אחד שאין לצרף עדות הדיין עם עדות העד מלו דאחרי דמסדר לא מסדר דיינא שבעד הוא אבל בעד אחד ודיין אינו מעיד אלא על עדים והוא לא ראה שהלוחה ועל פי דרך זו למדו שקיום ב"ד צריך קיום שאם לא יהיה צריך קיום מה לנו לצריך שהוה הקיום אלא מקויים אלמא מעמא משהו שצריך לקיים הקיום ומעני אלא מלאו הקיום אלא לאחרית דיין אחד ולאחרית עד אחד אחרי דלא מלטרפי אבל הריט"ו ז"ל בפירוש בפרק נט פשוט גמון שיש עד אחד בהלוחה זו ודיין אחד מעיד שבעוד כ"ד של שלשה שהיה הוא אחד מהם ובאו אל עדים והעידו שזה חייב לזה מנה לאחין לפרוע עדותו של עד זה עם דיין דכמאי דסהיד דהדה לא מסהיד דיינא וכו' משמע דדוקא בעדות אבל בה היא זו ולא בקיום השטר אם כן היה השטר מקויים שוב אין צריך קיום והרמב"ם ז"ל כתבה למו על פי דרכו של הריט"ו ז"ל ח"כ קרי גלה דעתו בכאן הרמב"ם ז"ל שאין קיום כ"ד צריך קיום לפי שהיה בשטר רבו הריט"ו ז"ל מוכיח ומלמן מחברה זה לא שמעון הלשוטות ויודע מוכח הלכות אבל אמה שבתב בפ"ו מהלכות הטבחות לחלן אמה שאחתו בנמרא בפ' מנות חלוצה ובפ"ק יש נוחלין בי דינא בתר בי דינא לא דיקו ולמד רבינו ז"ל שבשם שאין אנו מוסלין בב"ד של הלוך ואיחלון שטעו וחלכן ומיחמו בפניהם אין אנו מוסלין בב"ד שבתבו בפניהם שחון לבדוק אחריהם שמא טעו בקיומו אלא אם כן יהיו בפנינו ממש ואין לומר כך לפוכך הלריכו ז"ל שיהא בב"ד בני שיומר בשני שלית ב"ל אחי וכן בתב שם בשטם הריט"ף ז"ל ואחד"ל דכי הוה אמרה בהמיות גט מאחן ישראל שאין צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם לומר שהם מעידים שהשליח ממנה שלית כלפי ב"ד וכלון הוה שמעיון שהגיע הגט ליד שלוחה נאנרשה ואין צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם אין צריך למנותו כ"ך ואע"ג דהשליח בעל מכן אמרו שלית אחת שהיא בעל כרחו ממנה שלית אחת שהיא דוקא בכלון הוה אע"ג דלאו אלה היה יכול למנו שלית דבשלית בעל הוה דמנרשין כי שאם דחיית לן לקמן אחד שהרי ליה שיקבלנו כל מי שיהא ולא נגע ממי שאנר כל הרוצה שיכיה שלוחי דהו שלית כמו שכתבו המפרשים ז"ל בפ' דקדושין גבי דלמה דלאחוי דהוי קמיה ומיתיה דחיה מפ' המיה דהכי מוכח שהם ובלשון הוה בפ' הרמב"ן ז"ל ואע"ג דכתיב והלחה והשובן כפ' החום מקום מלמה שהשליח עושה שלים ובין חלה ובין לא קלה משעת דמידי חלה כתיב מיהו אחור רבנן דחלה

שהם כאשה שאמרה שהקבל לי גט מיד בעלי במקום פלוני והלך וקבלו שהקום אחר וכו' ואחריני אמרו אינה מגורשת שהם מפשטה לזה דאשה אין לה לקבלה ואפשיע להו מיהו שליח לקבלה מיפשטה לקן בתר הכי הדר ובל השעות מבוארות שם כפשטו דשאלה שנעשה שלית קבלה ואין לאחרין לגמרי כלם וכפ' שמיני שמרין אמרין דאין עבד נעשה שלית לקבל גיטה לאשה אלא שהיו בידו שני דברים שאין לקבל גיטה אלא אם כן נעשה שלית מיד בעלה ואפ' בקרקעות שהם בידו שלית אלא אמרי לתיהו שלית ובפ' בקרקעות חלבעין לן שם נעשה שלית עושה שלית לקבל גיטה מיד בעלה ואפי' בעניו שלית שהאה שבאה נעשה שלית בזה שהוא בידו שלית לקבל גיטה בעלה אלא אם כן נתן לו רשות לקבל גיטה

עוד שאלת רסז

זה לשונך הימי
מעיין נפלא ליוד
ס"ת שכלל כ"ח
כו ללקט שמונים
וחמש

ועכ"פ

[illegible]

[illegible] בשעת משנה ראיית מיכי קפדי דקפדי ואי שמעי מבטלי ליה מיהת
אבל כאלה ליכא דקפיד אי נמי קרוץ ליכא דלי בעל דמיהת אלא קפיד
מיהת כי היכי דסוף המציאת חבירו ואתו אפכך ופשטו דאלא כמו
לא קפיד ע"ל. ומנה כיון לעשה כרשעון כיון לעשה סעדיה ופוסקים
שעמו של הרשב"ם ז"ל בעדיון הוה ליכא כיה מיהת דמהעשה הרשעון
דאמר משום קפידה דנעל נעלו בה ליכא קפידה דאמכשה ומטעמא
דקפידה לא הוי אלא חיישינן שמא ויבטלנו וכאן לא תקפוד ולא
מבטלנו ומן הטעם כמני נמי ואוקי בקרקע בדלי דמיהת הוה ליה
נמי מן סהדי דלא דעתם מחולי עלמא שהיה הוגה שקבלנה בל מי
פירש שכל עצמה מונה רואה אלא להפקיע עצמה מיד בעלה מבל בעל
מעשר דבעי לכתרא ובדמיכין בפ' מי שקנון אמר רבי שמעון בן נחלאי
משמה בניזון בחמר שאמר קרי זה ניטול על מנת שמחכני אשלמך ומכדה
מבטלותו ואמרו חכמים ז"ל אמן לו דמים ואפשיקא הלכתא הזה דלא
כרשב"ג אלא מבטלותו ואף דמיה משום דבעל בעי לעשורה הלכך בכל
מילי דבעל חיישינן לקפידיה ומשמע ליה ז"ל בפ' בתרא ובפרק
החבקל דבשינן עלייהו בחשה חיבת דקיס לן שהיה רוצה בדבר לא בעיגן
משעות קולא וקניא רמיה לדחיה דבבי אן גט זה לאשתי חמריגן בפ'
קמא דגיטין דאם היה בו יכול לחזור לא אמר יכול לחזור בו ובירושלמי
בפ' האשה בתרא גבי שובר גט לאשה במקו' יבם אי לאו משום דחיגן דרחמה
ליה הוה אני לוכרות לה בלא ידיעתו:

ואעיפ סהלשון הכתוב לשטר הוא בלשון עדים ואמרו בו דיניס לא
מיחוי בשקרתן שהרי בפ' המוצא נבי בפני אמו מבטלו ממילו
לא שנה הכתוב בלשון דיניס ואמרו עדים ולא שנה בתוב בלשון עדים
ואמרו דיניס ומ"מ בהשב"ן ז"ל בתב בתשובה בספרו הרשון מהשב"ן
בסי' ס' לחבמי מיטליית דאף בדיניס שיש בעון עדים דמהרינן בפ' ב'
דבתובות במאי דמסיק סהדה לא מסהדי דיניס ואע"פ שיש בדקדק בהלישו
ואפ לפי שרוב זו הוה רמיה אלא על פי פירושם של המפרשים הוא
בגורסת דדייני לומר בקיום כ"ד אבל בפי פירוש הרי"ף ז"ל והרמב"ם
ז"ל משפרשים הוא שחד מן העדים ואחד מדיניס בחר ומעידו בב"ד
אחר הן מבלן רמיה לפי שבדיין בח להעיד ואפי' מותה דערב הטולה
יש לומר נמי שלא משקק שהרי יש מפרשים הוא שנה בחבו
בלשון דיניס ואפשר דיינ ולא בתבי בלשון סהדי דמסהדי מפי דחמר
לדייני ואפשר סהדי בשו שיש בפ' המוצא סו סו מ"מ הן בדבר הוא
מיחוי בשקרן ניון הוא מי שסובר שהדייניס עלמם יותמים בלשון עדים
דאמרי הני דייני שבירה להן במקן לומר הכי וכל מקן דלא ידע להקפ
פי מחרינן לה רשע מקרי ומעולה לדבר שהוא בפי מוריבו הריב"ש
ז"ל בתשובותיו סי' כ"ו בפ' נשך נבי שטרי חוב שמוקדמים:

עוד ראיתי שחמר מן הגדולים ז"ל בשפסק בבן בוה שבתבו הב"ד שנפסל
בין שהיה החשה שפל העדים עלמם שחמרו בבן נרפו עלינו
עלמם בפעשה שביה דין ואפשר לוה שהיה דחמרינן דמין עד עלמה דין
בדלוריימא ומשל מת פי' הרב רבי נסים בן רחובן ז"ל שיעמבנו על
נבון ובן ובינו למשובת ריבינו ז"ל בין מבל לעניות דעלי נרמה שלא
שיה הבל מין עד בעשה דיין לפי שבעשה הוה מין נרוך ב"ד ובלא מעריבן
בבי חלה בקדוש בהדש שחוש לבוריך ב"ד ובלא מעריבן בפ' דבמוחת
ובפ' דרשה שהנה בהדן עד בעשה דיין מן בבן שבהדרין שבחו בחתר
שהרי שהעשה דמיהת בפ' בחיבל לפן עד בעשה דיין דבביני בפעי
בריך ב"ד בבל בענין הוה מין בריך ב"ד בלל חלה חידעה העדים שבבל
וכדאמרינן בפ' המבבל בחשה שחמרה הבבל לי נפי בריבה שפי בתי עדים
שניס שיאמרו בפיני חפרה ושניס שיאמרו בפיני בבל וקרע וכו' ואפ
לה בריבין לב"ד וכל שבריך לבל"ד לה חיישינן לעד בעשה דיין ואחר שהלה
זה בדעתי בקשתי אם אמנה לי רב בדבר ומצאתי לה"ה מורי הרשב"ן
ז"ל שבתב בך בתשובה בסגר ועוד שחריך להרמות פעם שחפי' במקום
שריך ב"ד מן מושיין שזה לעד בעשה דיין ואין כאן מקום להחריך ועוד
לפי חומר שחפי' הוה בדבר חפש מין עד בעשה דיין בל שלה נודע לנו
בפי שבך עמו מין בחיקין שחריהם דבי דינא בחר בי דינא לה בדק' כמו
שבתבתי לשלהלך חפשם חומם מיותר ליבשו ואין בדבר אח מיותם
ואע"פ שבאו דבחי בהחשגים בקיבה רעתי עשה לשחרך לבדיו ולשחריך
מיוחם והשם יאיר עיניכם כמחר תורתו הטהורה בה לדרי מחך עמוך
בפשך בנקעו קפורה שלמה בן הרב רבי שמעון בן בחשם רבי נמן
ועכ"ה:

תשובה המשפט הזה ילמה לרשותיו ז"ל בפ' כל בחבי הקדש
מפרש ויבו בעסוק הלחון שבך הוא משפר חוחיותיה
וחותבה הפשה היא בעבית ספר ובמנו זה למה שבחוב חנבה עמודיה
עבשה שבשתשוב מה שלפניה ספה בעני עלמו ומה שלחריה ספר לחר
והפרשה עלמה ספר לחר הרי ספר בחלבה סיני נחלק לשלשה ספרים
והרבעה ספרים לחרים הרי שבעה ושם בחר בעת שפרשת בילו בעסוק
בחרון לח משר ממנה קלת חוחיות שמלין חוחה מפני הלחוחיות שפה
ומפין פרשת ויבו בעסוק הלחרון חלה ס' בעלמה כלומר שבל ס"ת שיובל
ללקט ממנו ס' לחוחיות מחוך חיבות שלימות שמלין חוחו מבל הפרשה
הוו בעלמה חפי משר ממנה דבר מלין וכן הדומה דומיה ונמה בל
דבריה הללו שבל ס"ת שיש בו ללקוט ס' חוחיות מחוך חיבות שלימות
חפי לין בו שום הזכרה מלילין חוחו הפשה לין בו המספר הוה ויש בו
בוכחה מלילין חוחו מפני הלחוכרה ושפה לין הלחיות הללו מבלבות
מחוך חיבות שלימות לין מלילין חוחו וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפרק כ"ב
מהלבות שבת ומחוך חלבות שלימות הוא בעון והלה שמות בני ישראל
ורחה הלין ודומיהם שבבל הלו ס' חיבה שלימה שבל הפ לחוחיות הלין לינן
מחלבות מחיבה שלימה לפי בעון ס"ם משמות בני ישראל ר"ם מיהרל ז"ל
הלין בן מן מלילין חוחו בעון שהיו מחלבות שלימות ועפה
יבה שהשמות הוא משה שנו בפ' בנמרת מחלבות בב הוכח ובב הפרש
הפ הוו בלחוים חרגום הפ מלילין חוחו דהבי הוכח לפה לין מלילין
ורב הפרש לפה מלילין ולחיבים רב הפרש לבב הוכח מפה דהפה חרגום
שלחבו מקרא ומקרא שבחבו חרגום ולחב עברי מלילין חוחם מפני הדלוק
ולין ברין לומר חרגום שלשורת ולרגום שהדבילל ולרגום שבפורש מלי
ניבו יבר שהדוחה ולין הב הוכח פלין להלליש בלומר שפה שלפרי
ולרגום שבפורש הוא להלליש מספר ס"ם לוחיות לבל מקרא שבחוב
חרגום לין מלילין חוחו ולפיכך בחב הרמב"ם ז"ל פה שבחב בפוף פ"ב
מהלבות שבת שהלשון שעלה עליו הוא שם שהוא בפסק בדב הוכח לין יש
בחבי הקדש בחובים חרגום ובבל לשון לין מלילין חוחם שבן בחב הוא
ז"ל קודם זה הלשון ולפיכך פסק לפי מיהו על הב הוכח שיבי
שהדוחה שלפרש בבריחה הוא להלליש מספר ס"ם לוחיות מבל המקרא
שלפוב חרגום לין מלילין חוחו ומעשה שלחלקה הקושיא שהקשית פה בין
יבר שהדוחה להבר ומשגב וולחם לפי שלה הוגיד להגיה חלו דפשיטא
ביון שהם בחובים בחורה עולים הם למספר הוה ולה הולרך לומר חלו
יבר שהדוחה לפי שיעקב קראו בעלד שהוא לשון הקודש ולבן קראו
יבר שהדוחה הוא לשון חרגום וחשב הב חפלת שבשו שיבר שהדוחה הוא
חרגום ומלילין בן מקרא שבחבו חהגום והשיבו רב הוכח בי חנית הלוה
להלליש בלומר שהה שלשהם הבריחה שהוא בבלל החורה הוא להלליש בי
בפחות בן המספר דוקא שבל מקרא שבחב חרגום לין מלילין:

ולעניין מה שלשהם שבל החורה שלחיו של הקב"ה ולשה לין מלילין
בפחות בן המספר הוה בשו שלילין פרשה שיש בה שבריה
חע"ג שלין בה ס"ם לוחיות • ועד לך מלה בל השללת שיש לוה שלוה
במחבים לוה שלוה ניחבים של חלוה חלישה חלילה שלהיבו חלבו
חלה החלליש שהיה חשה שהיה ח' ר' שני נפחות הרי חלו לינן נמחבים
שבל הגדול הנביה ושנורה שהיה שלשיר שלשין החוק וחבוש חרך שפים
והיה חשה הרי חלו נמחבים בחל"ף דל"ת נ"ן ו"ו וחל ומלבו וחפיה ושדי ובבחות
לפי שחלים וחלחלף וחלבים וחלבי החלים בלם שם נשרים מחלוה
ולפיכך שפלו לדעת הלוחרים שבל החורה בלה שלות שהיה ושהמב"ן ז"ל
ג"כ בחב בחלוקי החורה יש לומר שלה בין השלות שין וספר שיהיו
בחו שהר בגויים שפם נמחבים וכפין הבית הענין לעיין חחר והוא שהרי
שלנו בף שבוחת העדות מסבינו עליכם מנה מני עליכם וכו' הרי
מלו השבים בשמים וכחרן הרי מלו פטורים בחל"ף דל"ת ניו"ד ה"ח בשני

שות

הרשב"ש

בלבות בחנון ברחום כחרך אפים ברב חסד וכל הכנויים הרי אלו חייבים ומקשי עלה כגון למימרא דחנון ורחום שמות כינוי ורמינהי יש שמות מחקים ויש שמות שאינן מחקים וכו' ותירץ לפי מתני מין במי שהוא רחום קאמר אלו מצטיינו שאמרה שהמצטיינין ברחום היה שבועה שכוונתם היה בשנשבע במי שהוא רחום והכא לפי המובן מהמצנה הוו ומהגמ' שלפ שהכנויים הם רחום וחנון וכו' והשמות הם יו"ד ה"א ואהיה ואל"ף הל"ת ואל ואלוה ושדי וצבאות וכל אלו נאמרו משמע שכל השמות הם בכנויים ואין שם העצם אלא יו"ד ה"א ו"ו ה"א שנקרית שם המפורש וכ"ש שהוא שם ממנו לבתר שם העצם הוא יו"ד ה"א ו"ו ה"א ודומיהם לפי שהם מתפרשים אף אינו אלא בכנויים תלמוד לומר ושמו את שמי המיוחד לי וכן היא בפרק חלק ובכי מיתת גמי בתורת כהנים וכן משמע בפ' עשרה יוחסין ובכר בהריך רבינו הרב המורה נתקו"ל בספרו הנכבד בחלק החמישי

הגדול נ"מ יוסף משום לחתירו בנגר מוסף שקרקע דלת עסקינן בשופטני סיטול מחר יותר מחבירו על כן אם חלקו קרקע כנגד קרקע עסיטה שמים בזוים חלק בחלק ואם כשעת בחלוקה בעלי בדמי חלוקו שנטל החלק הגדול עתן יתתר בהוגחם ומתעב שטר שטם יסול הכותל יטול ויתר בחמים אם הסולמה שנתן וכתבתן בפ"ק דבתרא אכל בבקעה מקום שנהגו שלא לבדור מין מחיבים חולי אחר מם רגה כוגם לתוך שלו ועושה חוית כלומר כוסף רשם הכותל לצד גגתו כדי שיעלו שטוף בוגם חלוקו ומחריגן בגמ' דהכוגה לא סגי חלק בסטרא פלוגתי שם גדר בקוגים וקנים שמי שמשף לעשות חוית כוסף שטר וכבדון הזה מ"ח לעשות חוית לפי שעתו בוגם הכל משלו חלק שניתן יותר על כן יתנו כל אחד כפי חלקו ויבחתו שטר כמו שכתבתי:

עוד שאלת רע

רחובן הלוה לשמעון במקו' מהפילל"ת מהם דינרי זהב עשויין בחלמסק"ן שם שמיניו, לכל דינר לאחר מכן מכא ואחר לו תן לי מה שהלויתיך אחר לו הלוה אין לי עמה כלום הכל אתן לך בחלמסק"ן מהם והובים טובים ויפים וקבל עליו בקנין גמור בפני עדים כשרים וכשבא לחלמסק"ן פשט לו את רגלו ולא רצה לתת לו חלק דמי מהם זהובים מהשלוה אומר לו חלו נתתים לי בחחלילת קניתי בהם סחורה והרווחתי בהם והלוה טוען שהוא רשום:

תשובה שמעון שהך בו ואינו נותן לו חלק מלה והובים מהשלוה או דמיהם דתנן בפ' מיהו נשך מי והו תרבית סחרפה בעירות כיגד לקח ממנו חטים מדינר ובה סלור וכן השער עמהו חטים בחלמסק דינרים אחר לו תן לי חטי שהני מוכרן ולוקח מהם יין אחר לו הרי חטים שפיות עלי בחלמסק דינרים וקרי לך מהלי בהם יין ויין לון לו וכן תני רבי ר' חוטניה הרי שהם טושה בחבירו מגם והלך ועמד על גרגי אחר לו תן לי מעותי שהני רוצה ליקח בהם חטים אחר לו חטים יש לי שהם נותן לך גם ועשם עלי בשטר של עכשיו וכן בבלן יש לו מיתר חון לו אחור אחד מהנו ב' דברים שיהיו לו מיתות ושיהיה השער עלי בך ובך וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהל' מלוה ולוה וחקנון אינו כלום ואם"ש שהרמב"ם ז"ל בפ"ו מהל' מלוה ולוה חלק על הגאונים ז"ל שאחרו דמחילה ברבית לא מהניא ושמחקבל בקנין ליתנו אינו כלום לא כל שכל דבריהם חלק עליהם חלה מחילה בלבד הוא שחלק אחל בקבלת נחינה לא חלק עליהם וכן נראה ברור מלשונו שם ואף במוקל קיים הרמ"ם ז"ל דברי הגאונים ז"ל חלה שהם עבר וקבל הרבית או מוחל הרמ"ם ז"ל דמחילה מחילה אכל אם בשעת נחינה מוחל לו לא מהניא מחילה על כן זה פשוט הוא לדעת הכל ואפילו ויהם ליתנו אחור לדעת הגאונים ואחרא"ם ז"ל ומה שטען שהלו נחנם לו בחחלילת סיה קונם בהם אחירה ואחרייה בהם אין לו עליו חלה תרעומת דברים כדאיתא בירושלמי כתבו הרמ"ך ז"ל בפ' אימתי נשך הנותן מעות לחבירו ליקח בהם פירות למחנית שכר ואח לקח אין לו עליו חלה תרעומת דברים יכן ירושלמי הביאו אין לו עליו חלה תרעומת דברים וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפרק המקבל המבטל כיסו של חבירו אין לו עליו חלה תרעומת דברים וכן כתב הרמב"ם ז"ל בהלכות שלוחין ושותפין:

עוד שאלת רעא

מעשיר שכירך על הפשטים ברכה רחשופה וקרע חותם

ולאחר שהשלים קריאתה קודם שיברך לאחריה נשחתק אם יכול לחזר לברך במקומו או שהשליח צבור יקרא הפסוק האחרון ויברך אחריה כמו שעושין בתפלה אם נשתתק בפ"ק בתפלת השחר:

תשובה יפה למרת שיעשוך אחר ויברך ש"ץ או זולתו שהרי הפשטים חובת צבור הוא והוא גם ג"כ מהמחוייבים ואחיב לברך אם אין אם יש שיעילנו ידי חובתו ואחוך שמוציא לע"ע נמו מוציא לאחרים ופוטר אותם מברכת הפשטים:

עוד שאלת רעב

עדי הגט שאחתו בשטר חוב אם כשר או פסול:

תשובה

עוד שאלת רעג

אם לא נתפ בגט ב' עדין אם כשר או לא:

תשובה מין השטין לא מכר בגמ' אלא שהגחונים ז"ל אחרו שכיון שנקרע שטר דכתיב וכתב לה ספר כריתות וכפ"ק דכתובות אין כריתות אלא בספר שכתב לשם אשה ואלה שמות לגולה ד' שטין ד' בן ויקרא למרכה סיני ד' הרי י"ב שטין וקחלקישים אין במדבר סיני לגולה הדברים אלו מן המנין לפי שהוא שטר דברים ולפי' שמכו לה לכתוב גט מ"ב שטין כמנין גט וכשמ"ב כתב שמך חקר שכתב וכתב לה ספר כריתות וכתיב זה ספר מולדות אדם ז"ם בגמטריית י"ב בדרשינן בבריתו ובקוריות שמן משחת קדש יהיה זש לי לדורותיכם ושמנו השמחה י"ב לוג וזה בגמטריית י"ב אכל כל זש הוא להמקלה אכל אם לא עשה כשר הוא וכן כתב הרמ"ם ז"ל בפסקיו פ"ק דגיטין עד כאן קיצוף ידי לפסוק ושלומך יהיה בפשי יבדל בפפר אחיך בחוכך הגעיר שלמה בר' שמעון בן חיכוס ר' נחת ולה"ה:

לבון החכם ר' נתן יציו נוע ישי בהיותו בחונם

כתבת רעך

כי בניח הכנסת הם מתפפי קנת ויפי עם קדם מחבירים אל דבר י' לקרות בפרשיות המורה ביום השבת ואם יגמח חום לקרות נמח יחתיו מים ויפתח בניח הכנסת והוקשה לך הדבר ושאת אם יחכן לעשות כן:

תשובה לח טוב הדבר אשר אתה עושי' שהרי בפ' בניאשיר אמרי' בברייתא קנמ' כתי בנסיות ובתי מדרשות אין נוהגין בהם קלות ראש ואין אוכלים בהם ואין שותין בהם ואין נ'ותי' בהן ואין נכנסין בהם בחמה ובגשמים מפני הגשמים וכו' ואם"ר אין נכנסין בהם בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים וכו' ואם"ר אחר נראה שמותר לאכול בבתי כנסיות דאמרי' בפ"ק דר"ה וכן בפ"ע דתענית אמרי' בכנסיו' ביהיכו בירושלמי שאין אוכלין בהמדרשות ובראשי בהם חדשי כלומר שבעבור השנה וקדושת החדש היו עושין סעודי' גדולות והיו אוכלין שם בבתי כנסיות כדאמרינן בפ"ק דר"ה וכן בפ' ערבי פסחים אמרי משום אוכלים דאכלי ושתו בבתי כנסיות שנראה מזה שמותר לאכול בבתי כנסיות ירחה לי דכי אסרי לאכול ולשתות בבתי כנסיות היינו לאחר הנעם אבל ח"ם מותר וסעודות שהיו עושין בעבור השנים דברייתא הדשיה תלמידי חכמים היו אוכלין אותה שם וגם הנעם היו אוכלין אע"פ שאפשר שיהיו שני אחרן היינו משום דגדולה מצוה בשתוה כמו שמצינו בפ' בכורים ומייתי לה בפ"ק דקדושין ובפ' אלו טרפות ואורחים דאכלי ושתו בבי כנסיות אפשר שהם תלמידים המבתים דגלהם מע'

שות

הרשב"ש

עד כתבת רעה

תשובה

מסתגאנים לותיק ונכבד ר' יצחק הלוי יצין

עמדתי ריע

לית על נפשי מלוג ומה כדאי הוה לית קשלם עליו בעתך הנשואין כתורת נפשי נתן בחול ובשעה בשעופה להתגייר כשחברותן שם נתכוון חלת על פמך שהם מתם יירש ככל כענך התקנה והמנהג אפי' שם מכירין הלכך אפילו בעקום מנהג ותקנת המבוררים אין לקדושי הגוים הוות קום וכות בנכסים כפי התנאי שה. ואף במקום שיהן לבנה לית נכתב גרסינן ולא חיישי' שה. ואף במקום שיהן לבנה לית נכתב שדוקין לו אבל לא לורשיו לפי שכל שיה ריחוי לכתוב ושעבד לכי פלוני הוי עדות ונפקיו מקרקעי ואנכן מטלטלי שקנה ושוקנה ללא כשטרא ולא כשטרא ולא כשטרי בעשרה ייחוי אבל לגבי פלוני לורשיו ולכאים מחמתו בקנין גמור מעכשיו ולאחר שמותיו שם בחיי קנה הוי וכן לה נקנין הוי קנדים התזומים למטה ומאחר שלא נכתב הדבר כן הכן לא זכה כלום ואף שם זכה הכנסיטעון הטוען מן זו מתנה שקבל הבעל לאחר לכן אלא שיור שמייר לו ממה שירצה לוטול בפי התקנה מ"מ יש לומר דוקא כמשייר לו ולורשיו אבל כשאמר לו ולא אמר ליורשיה דוקא לו וכן מתבאר בכתב הרמ"ה בש"ע כתובות כפ' הכותב וכתם נתן בפ"י וצמקומות אחרים וכבר כתבתי בענין זה בתשובה אחרונה והרציתי לאחרון ראיות על זה ובזמן הזה מקום להאריך ומוסכם שם נכה הדין הזה ומת יורשיו יורשין מיתו אלא שבזמן שמוסר נוביילנה שעדיין לא כתן לו בעל אמו כלום שהוא לא קבל עליו ליתן אלא לבן והבן כבר מת אין ליורשיו שום זכות בשם ועוד שבמקבה לומדין דשת הנותן להם קיורש ט"ן והכיש ובחב לו מחולה ולא אכילו בה הקרקע ואם"כ נודע להם על פי הדין שהקרקע לא היה. נכלל בכלל שמחילה חוך הזמן ונתפשר עם אחת חבין אחר מות בעלה קבני ונתן לה ט"ן והכיש וחחכיש וכחבה לו שטר מחילה מהקרקע. ומכל דין והדברים ועתה ורבי כבעל קבני מערערים ואומרים שהקרקע היה בחזקת מוחזק ואפילו הכי כלה למחול ורצית לדעת אם יש בהדברים הללו ממש אם לאו. ואם יש עתה בדבריהם אם יחזיר לו כל שפירות שחבל ואם יגבה מה שבנה בקרקע ושמי יוצל הש"ו

והשיב שנתן:

תשובה

חזקת שיורש הוה בקרקע היה אחר שנפטר מוחו החלטה בש"ך סימן קי"ז סעיף קטן שבעים שעמים אחוז שטרח שומף ושומף אין לו חזקה כלל. כפ' מוקף וכן כתב הרמ"ה ס"ל בפ"ג מהלכות טוען והטעי שאין לזן חזקה אלא כחזקה שיש עמה טענה כדאי כתם בלומר קרקע זה קניתיו ממך וכתבת לו השטר ונאבד וכ"כ הרמ"ה ס"ל בפ"ב מהלכות טוענין

שות

וכתב רמ"ו ז"ל שם ומיהו כו מסוס רביה והט"ו כפולות שנתן למשם יחוור ויטלם ממנה לפי שמוכרה מה שקיבל שלא ושלוש על דייני ישראל המוניחים מפשט לאור וחתמתי שמי פה שלמה בר הרב שמעון נ"ן בן הכתם ר' נמק זלה"ה :

עוד שאלת רעט

חבר מקושפת כין שלשה מחים ועמדו שני ומכרו חלק לנוי בשטר

בנופן שלשם וקולם שנתן המעות עמד המח האחר וקנה חלק מחיו מהנוי מדינת דבר מיגרש (ולא הוברכו המחים למעות ונשתהו המעות ביד המח כזוכה מדינת) ובשטר אחד מהם והניח חלמנה ובן ורוצה החלמנה לנבות שלש החבר בכתובתה והאח טומר שחין לה זכות שכבר מכרו מחין לנוי והוא וכה כו מדינת דבר מיגרש ושאיכו חייב למת שלש דמים מה הדין כוה :

תשובה

ירמה שזה האח אין לו סוס זכות בחבר לפי שהמכר שעשה מחיו לנוי לא היה מכר בדיעבד לפי שלא נתן לו מעות ואע"פ שכתב לו בשטר לפי שטר שכותבין הגויים אינו אלא שטר רמיה ושטר רמיה אינו קונה שלא מ"ט כתן לו מעות וזה לא כתן לה מעות ואם שטעיכו בפ"ק דקדושין ואיתמ' נמי בפ' המפיגה דקרקע נקנית בשטר היינו בשטר שכתוב בו שדי מכורה לך שדי קנויה לך כדאיתא התם אי שכתוב כתיקונכו שכותבין הוו עלי עדים שהכרתי שזה פלו' כמו שכתבו המפרשים ז"ל בפ"ק דקדושין ואפי' הכי בשטר כזה אינו קונה שלא במוכר משום דשמו רעותה כדאיתא התם וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהלכות מכירה וכיון שהגוי לא היה קנין הגוי קנין החח אין לו דיכא דבר מיגרש דוקא לגוי לית ביה דיכא דבר מיגרש דגוי לעולם משעבד הישר והטוב הוא כדאיתא בפ' המקבל וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפי"ד מהלכות שכנים וכיון שלא זכה המקבן מכח מדינת דבר מיגרש אין לו קנין בחבר כלל מ"ט שלא בחבר שני חוקה חזקתו חוקה דשותפים הוקם מיחוקי' ושעל זה כדאיתא בפ' חוקה ובפ' הגוזל עליים וכ"כ הר"מ ז"ל בפי"ח מה' מכירה ובפי"ב מה' טוען ונטען ואפי' לת כח מחמת גוי אין לו חוקה לפי שהיה מחזיק בקרקע זה בחוקה שיהיה לו שטר עליה והשטר הוא פסול בד"י מ"ט הוקם חוקה כדאי' בתוספתא וכירושלמי הביאום המפרשים ז"ל בפ' חוקה ובפרק גט פשוט המחזיק בשדה מחמת חוגו ומצחת חוגו פסולה אין לו חוקה וחוגו ר"ל שטרו וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפי"ד מהלכות טוען ונטען וכיון שחוקה זו בטלה ולא היה שם קנין כלל לא לגוי ולא לישראל חייב להחזיר ליורש כל פירות שחלל מיום שהחזיק בו עד עתה כדאמרינן בפ' חוקה וכן כתב הר"מ בפי"ל מהלכות הגז' וכל זה הוא דין היורש עם דודו הקונה מכל החלמנה אם יש שם נכסים מחרים ויולין היורשין לסלקה בהם או במטלטלין או במעות לפי שהיא בעלת חוב ואם אין שם אלא קרקע זה והשניהם לה בית דין בכתובתה אין בו דיכא דבר מיגרש דאשה ויתמי ליח בהו דיכא דבר מיגרש וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפי"ב מהלכות שכנים ומה שטוען כי מתפתח שמא מנעה האשה לוי ויבא זר בתוכם יכולין שם לומר לה גוד או מנוד כדאי' בפ"ק דכתרת וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפ"ט מהל' שכנים :

עוד שאלת רף

רחובן נשא אשה וכתב לה כתובה ונדמ"ק וילדה לו כן ונפטרה לבית עולמה

ועכשיו בעלה מובע למכיה שיחזיר הכתובה וכנדמ"ק והאב אינו רוצה מה הדין כוה :

תשובה

אם אין מנא בקהלתם שלא נהגו על פי הדין בבעל יורש את אשתו ואע"פ שלא יחורו לבעל השטר לפי שעדיין נשאר לבן זכות בהן וזוה הדין כתובת בנין דכרין על כן ישאר השטר ביד מי שהוא אם תפטר בנה לבן בנין דכרין יגבה כו הבן ואם לאו אע"פ שאינו מויקו חייב מי שהוא בידו להחזירו כדין שטר פרוע שמסרו לשהותו ואם יש שם שום תקנה במקומכם כמו שום בקלת קהלות עשו על פי התקנה דקיימין לן בריש ב"ב דשטר ב"מ דאיתת אתת הכל כמנהג המדינה :

הרשבש

עוד שאלת רפא

רחובן מכר לשמעון שטורה בחליפי כחורת ומתך

שמעון שטורה ונתן לרחובן מקצת שטורות חליפין ולא מצא יותר בביתו ואמר לו כמתן על שמכת הספינה לשלם לך שטורותיך והודה לו וכתב שמעון בשטרו שהוא חייב לרחובן כך וכך שטורות וכיון כך וכיון כך נשטר שמעון וכא רחובן לתבוע ליורש מה שנשאר לו על שמיתנה משטורו' והלה אומר לו לא אתן לך אלא מעות כפי מה שהיו שוין השטורות בשעת השטרא מה הדין כוה :

תשובה

אע"פ שאין אדם מוכר לחביכו דבר שלא בא לעולם בכאן חייב הוא לייתן לו שטורות כיון שנמצא בשעת השטרא שהוא חייב לרחובן כך וכך שטורות חייבים יורשים לתת אותם שטורות שהאומר לחביכו חייב אני לך מכח בשטר חייב כדאיתא בפ' הנושא וכן כתב הר"מ ז"ל בפ"ו מהלכות מכירה המחייב עצמו לחבר בלא תנאי כלל אע"פ שלא היה חייב לו כלום הרי זה חייב שהרי זה כאומר מתנה הוא ואינה משמכתא כיצד המוכר לעדים הוו עלי עדים שאני חייב לפלוני מנה או שכתב לו בשטר הרי אני חייב לך מנה אע"פ שאין שם עדים או שאמר לו בפני עדים הרי אני חייב לך מנה בשטר אע"פ שלא אמר אחם עדי הוא ואמר בשטר הרי זה כאומר אחמר הוו עלי עדים וחייב לשלם אע"פ שאין שם עדים אלא שהיה לו מנלו כלום שהרי חייב עצמו ואמר ושעבד עצמו כאו שיתחייב שעבד ומה הורו הנחוני' ז"ל והרמב"ן ז"ל ע"כ והנדון כזה הנך עצמך שלא היה חייב שמעון לרחובן כלום ואמר בכתב ידו חייב אני לפלוני כך וכך חייב הוא לשלם ואנקשו מלים מבתב ידו דמלו בכתב ידו אני למטען פרעתי ואין טענין ליורשים כדעת הנמוקים והר"ם ז"ל ובפנקס לת טענינן לזה דפנקסו של אדם כל שעה מוכיח ממנו שהוא מסולר כראוי דיין על פיו כמו שכתב הרמ"ם ז"ל בתשובה בתוכם בספר החשן בסי' ס"ג על כן אם בפנקס המיתכת כתוב כן אני חייב כך וכך שטורות לפלו' חייבים היורשים ליתן שהרי שעבד עצמו ואמר חייב אני לפלוני מכל אם בפנקס מספר הענין ואומר קניתי מפלוני כך וכך שטרות בחליפי כך וכך שטרות ונתתי לו אם כך וכך ונשתר לו ברשותי כך וכך היו חייב לתת לו שלא מעות כפי מה שהיו שוין בשעת הקרעה שהרי לא שעבד עצמו אלא לדברים והיכו דומה למנה אני חייב לך בשטר כ"ל לע"ד נראם שלמה בן הרב שמעון נר"ו :

בגאיית לותיק ר' דוד בקרי הכהן יצ"ו

שאלת רפב

טעם נסוך היין וכשים ולמה אמרה תורה נסכו לפני ה' בשב כדי שיתכרכו לכם נשמי השנה אם אמרו בקרבנות

פריחם עולה למעלה לריח ניחוח ואמר בשים שורדי למטה בחקו' :

תשובה

ביין הטעם כבר נסתפק בו הרב המורה נדק ז"ל וכתב כי שמע בו טעם מוזלתו והוא זה הנה בחדם יש בו נ' כוחות שהרופאים קורחים אותם נפשות והפלוסופים קורחים אותם כחות והחחד הוא כח טבעי שמכנו בכבד והוא הנותן בו החכה והומה כוח לגמ שהוא נוון והמשובח שבמזונות מלחו הוא הכבר והכח החיוני מסכנו בלב וממנו מתפשט הרוח בכל הגוף על ידך העורקים הנקראים עורקים והוא הנותן החיות והטוב המשובח מלחו היין כי הוא מחכים הלב ומשמחתן כמו שכתוב ויין ישמח לבב אנוש ואמר רבא בפ' בן סורר ומורה חמרא וריחני פקחין וכבא הנפשני מסכנו בחוק וממנו הם מתפשטים החוק והתנועה דרך העצבים היולחים ממח ומחוץ הסדרה היונחת מאחוריות החוח וכן החמשה חושים הנעלים הידועים וחושים הנסחרים שהם המלמה והמטעמ והמכיון וכח בשומר והטוכר והמזכר והטוב והמשובח מלחו נשימו הקול וכו' השיר שהוא מעבודו שבחקי כדאיתא בערכין בפ' יש בערכין ובפ' אחלל ע"כ ובאחרו הנשר והיין והשיר לעבודה והו הטעם שנחלח בפ' מורה נדק אע"פ שהאריכו בו וקודם שאכתוב לך טעם נסוך המים אודיעך שכל הקרבנות חיכם כחים על חטח אבל יש מהם לרחות לעם לקריבה לעבודתו בין ביום לילה ובקרבנות נבור יש מהם דבר על חטח בחטאות נבור וכעשיר ר"ח ורגלים אבלם כחים לכפרה כדאיתא בפ"ק דשבועות ובפ' העלם דבר של נבור כדאיתא בחם' בוריות ואפי' פגלה ערופה על כפרה היתה בחם כדאיתא בחם בשוריות ובנעם' תמורה פרק יש בקרבנות ויש מהם לרצון כדי שתסול

דרכתו ז"ל עליו על כן כתבו רש"ל בשלטי הגבורים וכם כעומרו ושמי כלים וניסוך המים שהיו מלח לקרקיום ובזמנים מלוקים מלימה שמרים ומתרו כי כפסח זמן תבואה הוא שעומר בקמותו ובית ומעמד לכמה מרקמקי לפיכך נוהגים המורה שנבית העומר ונתן הקומן למובה והשתר לכהנים בלחיתת המצות בפ' הכי ישתעבל ולפי מקום מרבה על כל ישראל אינו בח מלל יקוי ולפיכך שהתי סעיפיהן בשנת השמטה היו נוטלין שברו מתרומת הלשכה ואפילו שתעלה מיחיד לשמור בחנם היו שומרין לו בלחיתת בחם' מלים ובפ' קבית ושעלים ". ובעלרת לומה קורה שבית גם כן שהי חלים מעל גבורי ויתן היו בתין בלחיתת בתבות בפ' כל המנחות ומשל גבור ג"כ בלחיתת בחם ובעלרת הוא זמן פירות החילן שהמילנות הוציאו פרחים וגמל פרים לפיכך נבית שהי מלים כדי שהקול ברכתו י"ח עליהו ויתברכו פירות החילן ". והטעם שהי חלים מרגין על פירות החילן דאמרי בשבת ויתיין לם בפרק בינד מהברכין החילן שאכל מהנו מדם הרחשון חטה שיתה כך כתבו הגאונים שכל הטיקר הוא לפי שהין מביאים בכורים קודם עלרת והין קבלו מהם בלחיתת בחם' בכורים וכיון שהבאת בכורים שהם מעבעת המינים מלוי בשהי חלים לפיכך הם מרגים על פירות החילן ". וביא מתרה קורה לנכף השים כדי להתברך בשמי שנה לפי שהוא הוא ומן נשמים לפי' שהוא מורה לנכף מים לרגות לפניו י"ת ותחול ברכתו עליהו ופשוט לרגות לפניו י"ת מלא שהרי חלוכנו דוד עליו השלום נכף מים לפני הם וכבוהו בכל זה שהיו נרגיון להבוחה ולבירות החילן ולנשמים וכל אחד ואחד הכול לפיכך הין מקריבין לפניו י"ת שלשה דברים חלו בל' זמנים הלו לרגות על שלשה ענייגים חלו ותחול ברכה עליהם " ועוד שבכל אחד משלשה זמנים חלו כדאי בי אחד משלשה ענייגים חלו בפסח על התבואה ובעלרת על פירות החילן ובאי נדבון על השים הפסח ירמוז בפלחות תקורתו ואחיר עיניו במלוחיו אמן :

עוד שאלת רפג

ראובן נדר ולאחר לכתו ת"ק ושהים ובעת הישועין נמצו ת' ונדר שיעלים

ל"ק אחר הגישועין ואחמן בתר בכתובה ק"ק ושהים עם תוספת שלים בשבת ושהק לא רצה להעלים אחיה ואחמן רוצה לנבותם מהבתובה עם החוספת שלשה שהם חמשים :

תשובה

הדין עם אחמן אע"פ שאמרו בפרק הכותל האומר לחבירו מנה אני חייב לך בשטר חייב דאלים ביה דאמרינן בית לפרש"י ז"ל בין לפי ר"ת ז"ל בין לפי' הרמב"ם ז"ל והרמ"ה ז"ל זה שטוח הוא שכל הדברים שבאמת המפרשים ז"ל אינם מעלים בזה. ולא מורידין לפי שהשיה דאמרינן אית בשטרי אחיה חייב לו לשלם ורצה לשעבד עצמו הו שהודה לו בשטרי אחה אחל בכאן זה לא כתב לו אלא על דעת שיעלים וכאן שלא העלים לו שטוח הוא הלכך לעולם הדבר ספוק לכותב שטר לחבירו שילוהו ק"ק שהודי ולא הלוהו אלא ק' אע"פ שכשטר כתוב כת"ק אינו חייב אלא ק' אחוק שהשלים לו בדאיתא בפרק בינד בפ' הכותב בלא שהרשה בבי הוא דכתב לה אלף ולא נתנה לו אלא מנה ואיהו אחמיה אינו לבינה שהשלים לו בדאיתא בפרק ואלו מגלחין ואמרי' ר"ל דאף דברי הרמב"ם ז"ל דמאריגן בפרק הכותב לחבירו בחזקת שהוא חייב לו ונתבטל שאינו חייב לו בשעה זכתבוהו המפרשים ז"ל בפ"ק דגיטין ודאמר משום הלכי הנשים פלוגתא הוא בין הרמב"ם ז"ל ובין שאר המפרשים ז"ל בפ"ק דגיטין ודאמר משום הלכי הנשים ז"ל וה שלא מורין בדבית קבת המפרשים הו שפי' דאמר בדבית ז"ל דוה הינו שלשה ולא מורין בעינן זה לפי שום לא כתב בשטר שכתן לו האיש ב"ת שהוא נתבטל הלכך אפילו שהיה שם השלשה בשטר אחה אינו נאמן לומר בית שהוא בשטר שהרי בשעה שכתב לה אלף ולא נתנה לו אלא מנה הרי הוא כאלו אמר לה בשעה שנתן לה המנה הרי את מקודשת לי בשני מנים שבידי ואיני נותן לך אלא אחד הרי שלא נתקדשה אלא באחד ואפילו הכי אמרי' בפרק הנושא את האשה דאם נתן לה אחד מהם מקודשת ואם לאו אינה מקודשת אלא באחד שהוא מסויים ומפורש בשעת הקדושין ואפילו הכי אמרי' בפרק הכותב

מלעשותו לפני הקב"ה וכן הדין שלח לעשותו במקומות המגודלים והטעם בכיית הכנסת שכל מה שחנו מתפללים שהוא כוונן רחמי לרקוני וכל מה שהוא כבוד רחמי לעשותו וכפי מחשבת דברכות שניהו ולא יכנס מחשב לבר הבית במקום וכמנעלו ובמפונדתו ובחלוק שברגליו ולא יעשנו קפנדרי ורוקק מק"ו ופי' בנמ' ק"ו ממנעל ומה מנעל שהוא דרך כבוד מחוור רקיקה שהוא דרך בזיון לא כ"ש ר' יוסי בר חנינא אומר חייב לרוק הרי הוא אומר כי חון לבנת מלך שער המלך לכוש שק מה שחינו מחוס מחוור שחייב לרוק רקיקה שהיא מחוסה לכ"ש ועוד קו לפני מלך בשר ודם חוץ מושחין בן לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה על אחת כמה וכמה חלמח משמע שכל דבר שהוא כזיון לפני בשר ודם משכיחן ליה חיון לפני הקב"ה ויהיו רחמי לעשותו והנה בחרנות שנוהגים חיון מלך בשר ודם כשנכנס חדם לפני מלכם שם נכנס כן בכ"ש שבשרים חיכו כזיון וכחרנות חלו שהוא כזיון ליכנס לפני גדולים וכ"ש לפני מלכם כמנעל חסור ליכנס בשרים לבית הכנסת כמנעל משום ק"ו ומה לפני מלך בשר ודם עושין כן לפני מ"ח הקב"ה על אחת כמה וכמה שכבר בירחת שחין הכבוד והכזיון חלח כפי מחשבת החדם ומה שהיחין חיזהו כבוד רחוי לבבך כך ליח לכנסת ומה שהוחיבו חותו שהוא כזיון חסור לעשותו שהרי חסרו להשמיט חלניס בפ"ה ומ"ש שהוא חרב כדחיתח בפ' בני העיר והכיחו על זה מקרח דהשתחוחת מקדשיכם חמ"ש שכן שומעין בקדושתן כן עומדין חלמח שפ"ה שחינו מקדש ממש מ"מ קדושה יש בו ומהרו שם ואהי למקדש מעט חלו בתי כנסיות שבבבל, ובמדרש כתניח תניח והשמותי חת מקדשיכם להבות בתי כנסיו ובתי מדרשות ומ"ש דחמר רבח החם הקיקה בניח הכנסת שהיח מ"ט ממנעל מה מנעל מותר חף רקיקה מותרת דמשמע דמנעל מותר חע"ג דקפנדרי חסור רקיקה ומנעל שרי חלמח משמע דבקפידה חליח מלחת וכל שחוסבי שהוח חסור כזיון חסור לעשותו שהרי מסרו להשמיט חלניס בפ"ה ומ"ש מקדשיכם כדחיתח בפ' בני העיר והכיחו על זה מקרח דהשתחוחת מקדשיכם חמ"ש שכן שומעין בקדושתן כן עומדין חלמח שפ"ה שחינו מקדש ממש מ"מ קדושה יש בו ומהרו שם ואהי למקדש מעט חלו בתי כנסיות שבבבל, ובמדרש כתניח תניח והשמותי חת מקדשיכם להבות בתי כנסיו ובתי מדרשות ומ"ש דחמר רבח החם הקיקה בניח הכנסת שהיח מ"ט ממנעל מה מנעל מותר חף רקיקה מותרת דמשמע דמנעל מותר חע"ג דקפנדרי חסור רקיקה ומנעל שרי חלמח משמע דבקפידה חליח מלחת וכל שחוסבי שהוח חסור כזיון חסור לעשותו שהרי ח

מעשיו מכח החמדנות וחין מכבדין העשויים להסתיל ולהסכיר ודין זה לכאורה דמשבחת ריחיה מהדברים העשויים להסתיל ולהסכיר וכיון

ומיהו שאינם מהדברים העשויים להסתיל ולהסכיר ומלו היה מכיסם קיים והיה טוענן מני לקחתי ממנו מספרים מלו לא היה נאמן עכשו שאתה טוענן לימומים שמכיסם קנה מומם שאין טוענין לימומים מלא טענה מלא טען מומם מכיסם היתה מועלתו והיה נאמן כיון כי כלחיתך כי שני דיינו נזהו ולפיכך מוכיחין מספרים מלו מן הימומים כיון שיש עדים שהיו של מחיתנה והכל רואין מומם עכשו ברשות היתומים מכל מיני יודע למה יירש ההקדש ככתב הנעתר הזה שאין לך מדם מישראל שאין לו יורשים כלחיתך כי יש נאמנין היה מונח עד שיבא אליהו כדאמרינן בעלמא מלא ח"כ יש בקהל תקנה קבועה כזה דאלום כחא דנבורה בהכי וכדאמרינן כי יש נוהגין נבי בכן נוקבן תנאי כ"ד שאני והיה כי הבחר על יחידיכם ככתוב הכ"ד הגדול על כל ישראל כמו שכתב הרלב"ח ז"ל בתשובותיו ז"ל מירושו הרב ר' שמעון כן צמח הזה גם כן יש לו להסתפק לפי שמין הבחור נוחרים מלא על יחידיכם הדרוש עמכם מכל לעקור ירושת מי שאינו דר עמכם נראה שאין רשאין בכך מלא אם היו יורשים משומדים שהרי"ד רשאין לקנסן ולהחד ממונן כמו שכתבנו רבוות והרמב"ם ז"ל בפוף פ' מ' מהלכות נחלות וחם מן הטעם הזה הוא והימומים הללו שהמספרים מלו ברשותם הם עציים הם קודמים בהם והכל מלוי בפי רחות עיניך עם עבת טובי הקהל יג"ל:

ומה שבריך לעיין בזה הוא מיך יתברר שהמספרי' לן מיכם של ר' דוד נ"ע שהפטר שהם שלו ויורשים בניו וחם מחמת שהחמר חני ויתרתי הדבר להקדש מי יודע כזה ולמלו אין מקבלין ע"דות שלא בפני בעל דין כדאיתא בפ' הנזהל ואפי' חם קבלוה בדיעבד מיכף קבלה שכך כתב מ"ן הרמב"ן ז"ל שלא כדברי בעל העיטור ז"ל כמו שכתב כזה תשובה לחכמי הכ"ר ז"ל וכשקבלוה שלא בפני בעל דין נחלקו בזה רבוחתי יש מהם מי לחומרי יכולין לחזור ולהעיד בפניהם ויש מי שחומר שכוב אין יכולין לחזור ולהעיד כמו שכתוב בספר חקות הדיינים (תהריט כסד פסק חחם הוא עדות קבוסין חפי' נכתלה מקבלין עדות שלא בפני בעלי דין והביח רחיה מדברי במה הבנים ונחונים ונתן טעם דכולי עלמא בעלי דינים לחפרושי מיסורת ואפי' לחסור חשם על בעלה מקבלין שלא בפני בעל דין.)והכחב מכריעת שאין יכולין לחזור ולהעיד שהרי כיון שהעיד יחקו בדבריהם חם נחת ואם נקר ובעיד אינם יכולין לחזור בדבריהם כפ' המיקין ואלו הקטנים אין יקבלו עדות שלא בפניהם לאחר להם שהרי בעדות הנוחה יש כמה דברים אין יועילו העדים וכמה דחקי יש הוה אפי' בעדות הנוחה שלא המיקת להעיד עליו על כן ישחהו המספרים ברשות היחומים ויכולין הם למוכרן וכל נדלי היחומים אלו היה התובע חובע בשביל עצמו היה משביע אותם בשבועה שלא פקדנו אבל אם ממון שאין לו חובעים הוא כדאמרינן בפ' הזהיר שהמחזיק במחנות בהונה פטור משו' דהוה ליה ממון שאין לו חובעים שכל מי שיחבענה יכול לומר לו למו בעל דברים דידי הת וסחם הקדש הוא היום לעניים כמו שכתב הרשב"ם ז"ל בתשובותיו וכל עני שיחבענו יכול לומר לו לח מחנגנו לך אלא לעני אחר אלא שבוה יש לחלוק ולומר שחם יש נוכר מיוחד על ההקדשות שיפול להסניעם ולדאמרינן בפ' שור שנגח חנן יד לעניים אבל מ"מ מן היחומים חייבים להחזיר המספרים אפי' יש עדים שהניחם ויחד חם שהוחזק לנורכי המיחה עד שינדלו ויבואו עדים ויעידו בפניהם ועוד יש לדקדק בענין הלשון שאחר כן ר' דוד חם אחר היום לעניים כמו שכתב הרשב"ם ז"ל בתשובותיו וכל עני שיחבענו יכול לומר לו לח מחנגנו לך אלא לעני אחר אלא שבוה יש לחלוק ולומר שחם יש נוכר מיוחד על ההקדשות שיפול להסניעם ולדאמרינן בפ' שור שנגח חנן יד לעניים אבל מ"מ מן היחומים חייבים להחזיר המספרים אפי' יש עדים שהניחם ויחד חם שהוחזק לנורכי המיחה עד שינדלו ויבואו עדים ויעידו בפניהם ועוד יש לדקדק בענין הלשון שאחר כן ר' דוד חם אחר לומר לו ויחד אחרי חם חחר חוחיר להקדש עדיין לח נחר בחלי שנדר לוחר ולאו היה קיים היינו חכריחין חוחו להחלים כדרי דאחח לענין חייב כדאיחא בירושלמי בהנו הרי"ף ז"ל בחסכת חניעת בפ' חחקיף זהו חם היה קיים חבל היחומים כרחה שיין חכריחין חוחם על זה ויחני לחו כני חעבד חנגח ויכחו כדאיחא בפ' הכותב וחם חחר ויחרחי הרי נחן ונחר חחנחו ומוכיחין חן היחומים בשיגדילו כשחקובל העדות בפניהם והספרים שכחבחי שם בין לשון עבר ללשון עחיד היא ברייחא חפוסחת בפ' השולח החומ' נחחי סדר בלוני לפלוני הרי הוא שלו חחנגה לו ר' חומר קיא וחכחבים חומריה לח קנה ובלי ספק בחיו חלכך בך חקבירן חחרו חלח הלכה חכחירו ולח כר' חקבחו כדחיחא בפ' יש נוחלין וכן פסק הרמב"ם ז"ל בפ"ד מהלכות נביא ומחנה וכן בפ' קמא דמגילה חלקו בין חפוך בחחה ו וקנה חה שעליה חו חפוך בחחה ו לקנות חה שעליה על כן לריך ב"ד יפה בעיבדלו היחומים לדקדק יפה בלשון העדות שם חחר ויקראתי חו חומך ויזכרו הב"ד בדבריהם כמה חחוכם ולמדו לעקר ו"ב

שות

תלגינו ממת יגעט כדרך חמת ממן ותמון בכה דדרי נמאנך עלמה בן הרב
ר' שמעון כ"ן בן החכם ה' נמע זלה"ה :

בנאייה לותיק רבי יוסף זמרן יצ"ו

שאלת רפח

סטר בתוכה שנמצא כתוב כן
בלשון הזה ודלת נדוניה הקנעל'
ל"ה עם נפשה מבית מביא לבית
בעלה בין בכסף ובזהב ובכלים
ושמות ערמה ומטר מטלטלי עם תלי בית מבית דירה שיש לה בשכונת
סיהודי' בין הכל סוף חמשה ושמש בשולת של וכך תמדים ממטבע כנעניים
והחכה מתה והחם קיימת ובח חתנה לקוניתה מהקבר לאחר שמתה בתה
והחם טוענת שהיא לה הוניתה לבתה חלה תלי תדר תחד לה תלי תקבר
שכך הכונה בתלי בית ותחתנה טוענ לה כי חלה תלי תבר ותינית לדעת
הדין עם מי :

תשובה

מין לחיים הוה כפי הלשון הזאת חלה תלי תדר תאר
היה מחמשה טעמים התחד מצד תורמת נדר החם והכ'
מצד חלה תקרא לו תקרים והשלשי מצד שתפי' היה
כדבר ספק עליו לחביית רחיה ס"ד תצד שתפשר שתין לו בתדר חלה
הרגיע כל בד ועוד שירחה שתין לו תני' הרגיע ושפי' כלוש תין לו כו "
זקוקים שתבחר לך תקדים נד"נ הקדמות והם חלו :

ההקדמה הרמטונה היא שכבר ידעת בכל התלמוד שהמקח
והממכר הולך תח' לשון כני תדם והמפורסם בעניני לשונם
בעניני שמותם תמוי' בפ' המניח את הבד פתח בבד ושיים בחבית תמר
רב פפא סיינו כד סיינו חבית ושתי נפקא מינה למקח וממכר היכי דמי
תילימא דלבדה קרו לה חביתא ולחביתא לא קרו לה בדה הא גמ לא קרו לה
לא נריבא דרובא קרו לה לבדה בדה ולחביתא חביתא ושיעורא קרי לה לבדה
חביתא ולחביתא בדה מהו דתימא ויל בתר רובא קמ"ל דתין הולכין בממון
אחר הרוב וכפ' קמח בדים תמרי דשלש כתולות הן בתולת תדם בתולת
קרקע בתולת שקמה בתולת תדם כל זמן שלא נבעלה בפקח תינה לכתן
בדול תי נמי לכתוכה מקחים בתולת קרקע כל זמן שלא נעבדה בפקח
תינה לנחל תיתן תי נמי למקח וממכר בתולת שקמה כל זמן שלא נקנב'
בפקח מינה למקח וממכר תי נמי למקניה בסנינית וכפ' דשבת וכפ'
לולב הגזול אחר רב אסלת אבי שלא אלי תיספי שמיהו אבי תרוב בי
מקדשת שופרא אחורתא קונרתא שופרא למאי נפק' מינה לשופר של ראש
השנה נפנפה ערבה ערבה נפנפה למאי נפקא מינה לולוב פתורת פתורת
פתורתא פתוחה לאי בפקא מינה למקח וממכר : וכפ' לא יפעור אחרי
פתח בכור וסיים בכותל וכו' הא קמ"ל דכותל הכור ב' טפחים נפקא
מינה למקח וממכר בדתינן התומר לחבירו בור וכותלה אני מוכר לך
צריך שיהיה מקום הכותל ג' טפחים ועוד י"ם אחרת כפ' אלו טריפות
אחר רב יהודה שור ברשתן ופרשתן רב ייסוף רבה בטוכתיה ותילופא
בחמורא למאי נפקא מינה למקח וממכר ואחרת בפ' השומנין בני כור
לסמיכת ת"כוריו לכורגא נדולה למאי נפקא מינה למקח וממכר וכפ"ד דנדרים
בני נחש בקורת כית הבד למאי נפקא מינה למקח וממכר וכפ"ק די"ט
בבי ניתי דפתחא למאי נפקא מינה למקח וממכר אלא שתיון ענין לוה
דלא תלית בלשון בני תדם שא בנוף הדבר הנתכר על תיוה תבונה הוא ותיוה
שיעור אלא אי הכי שתני זוכר עמה ותפשר שיש אחרות ותיני זוכרן מ"מ ממה
שהזכירו יש ד' דהו לדון אחר לשון בני תדם במקח וממכר בתה שנקנו להוכיר
כו בנדר שם אחותו דבר וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ' כ"ו מ"ג מהלכות
מכירה שהולכין אחר השאות הנוהגים אצל בני תדם במקח וממכר :

ההקדמה השנייה דשטרות שני הולכין בתם בלשון בני תדם כדרך
שהולכין בנדרים ורחה לדבר בפ' קונם אין נני נוזר עד
רחש תדר רחשון עד סוף תדר עד סיף תדר ראשון
ושייתי עלה בגמ' ובריימתא דשטרות דתניא תדר ראשון אומר תדר ראשון
תדר שני אומר תדר שלשי ראשון אומר ר' אחיי ר' יהודה אומר תדר ראשון
אומר שתם תדר שני אומר תדר שלשי ראשון עלה דתתניתו דנדרים בריית
דשטרות תלמה אין שטרות כדין נדרים וני היכי דהולכין בנדרים אחר
לשון בני תדם הכי נמי תולין בשטרות וכן כתבו בתוספות וכן כתב
הרשב"ם והרמ"ם ז"ל :

ההקדמה השלישית היא שדורשין הלשונות שבתורין בשטרות בתלו
הן לשון תורה אין בתורה בין בתיטורה לתתרין כפ'
המקבל ר' יהודה היה דורש לשון הדיוט דתניא ר' יהודה אומר מביא
תדם

הרשב"ש

תלם קרבן עשיר על תשתו וכן כל קרבן שהיא חיבת שבר כותב לי
תחריות דתית לי עלך תן קדשת דנת וכלל הוקן נתי היה דורש לשון בד וש
דתניא תנתי תלכסדרית היו תקדישין נשותיהן וקבעת בניהם
לחופה היו בתין תחריס וקוטנין תותן תכס בקטו הכתים לעשות תת בניהם
ממורים ורבי יהושע בן קרחה ור' יוסי נתי הוו דרשי לשון הדיוט כדתי'
התם ותחר שפירתי לך שלש הקדמות תלו תבחה לך השאלה בתשובה
בס"ד :

ההטעם הרמטון מכוס הורתת נדר התם והורתת נדר התם הוא דבר
שהוא נודע מעמו ותינך נרוך ליהורות שהקשורים
בדבים כך וכך והתנטיתים נדרים כך וכך וכן בשאר הדברים
לפי שבשאתה תוכיר שם תחד תתלו בשר תיא נודע תה היא ורי'
פרשוני וזהו הורתת נדר התם ותינו כשומרך תדם תו תלתך שתשטרך
לנדור תותו בשתשמר התדם הוא יי תודכר והמלתך שכל בכלל תחיתר וכן
בשומרך בית ותחר שתם תורה על ידם כתו התנטיתים והתפוסים ותחר
שבתרתי זה לך שדבר ברור הוא לך זה בדברי ר"ל שבית ותנר התם
תקומות תשתנים בנדר התם שתחר הוא תקום שכולל דברים רבים כגון
בתים וכור וזולתם וכית תינו כולל חלה תדר תחד וכינו כפ' המוכר את
הבית המוכר את הקבר תכר בתים בורות שיתין ותערות ותנית נתי בגמ'
שתוכר את הקבר תכר את הבתים התנויים והפנתיים וכתי ההכלות
והחניות הפתוחות לתוכה וכו' וכפ"ק דכתרת שניו כופין לתיתו לבנות
בית שער ודלת לקבר והא נתי בתקום שכולל על בתים רבים ותנן נתי
התם תין תולקים את החבר עד שיהיה ד' תמות לזה וד' תמות לזה
ותתר רב הונא בגמ' חבר לפי פתחים תתחלקת כלומר בני פתחי בחים
שיש בקבר תתחלקת תלוסת של החבר תלמה שחבר כולת על בתים
רבים וביעורובין בפ' הדר תנן תתם תנרות תפתוחות וכו' שתשבו לחבר'
בחנרות לבתים תלמה כשם שתשבו בולל חנרות רבות כן החבר כולל
לבתים רבים ויעורובין תנן ותלו הן בתי ערי תומה שלש חנרות של שני
בתים ותנן נתי התם והלו הן בתי החבריה שתי חנרות של שני בתים
חלמה חבר בולת על הבתים והבתים חלק תחבר והוא תחד תחד
וביעו בפ' כתרת דתניא תבית והעליה של שנים שנפלו שניהם תלקים
בעניים ובחבים וכו' וביתי הוא תחר ההחתון והעליה תחדר העליון
והרואים שניהם זה תינו חבר תהרי תתרו עליו בגמ' ולתזי תם בתבסת
נפול תם בתבסת נפול ותלו סיתה חבר ועליה על נבה תי תפשר שתפיל
כלי בתבסת ובתותו פ' תוכרבתה תקומות בבית והעליה שתשתע תכולם
שבבית הוא החדר התחתון והעליה הוא תחדר העליון ' וכפ' המוכר
פירות שניהן המוכר תקום לתבירו לעשות לו בית וכן התקבל תקום תבבירו
לעשות בו בית תחנות לבנו וביתי תלמנות לבתו עושה ד' תמות על בכה
תמות דברי ר' עקיבא וכסופא קתני בית נדול שתוכה על עשר תלמה
דבית תדר הוא שתין תבר על דרך
ז' ' וכפ' תוקת שניהו לא יפתח
תלונות לתבר השותפים לקח בית
בתבר לחרת תלי יפתחנו לתבר
השותפין נכה עליה על נני ביתו
לא יפתחנה לתבר השותפים תלא
תם כן דגה בונה את החדר לפנים
תביתו ובונה עליה על נכה ופותתה לתוך ביתו ותתריתן עליה בנתרת תתי
תירים תבר השותפין תפי תבר תבירו נתי לא תבעית ראתר יי
תבר תביתי דלא תתל בתבר השותפין תתר ליה כתו שוף קא בעית
לתנטוני תבני תבר קא"ן דאתר ליה עד תחידנא הוה בעינא לתנטוני
בתבר כבית לא הוה בעינא לתנטוני תוך הסמך תפי' בבית נתי בעינא
לתנטוני תוך תלמה דבית חלק תבתבר ' וכפ' המבית כדי יין תתרינן
שהתבר קובעת למעלה ותפרש בתסכת תעברות בפ"ב תיזהו תבר שתייב
בתעברות ר' יהמתאל אומר תבר תלורית שהבלים נתתרין בתוכה וכפ'
יונה דופן תפרש רבה בר בנה אתר ר' יוחנן בבן בבוה תעתידין שתתר
על פתח התבר ר' עקיבא אומר כל שתחר פותח ומ' נועל שנותרה ר' בחמי
אומר כל שתין תדם כוש לתכול בתוכה קייכת ר' יוסי אומר כל שהכבש
לא יתין תומרים לו תה תבקש פטורה ' ופירש בירושלמי למה אתתר
ר' עקיבא על שתחר פותח ותחר נועל בשני שותפין לא בשני דיורין ופריך
עלה תה בין שותפים לדיורים בשם שהשותף תתחה כך הדיור תתחה
ודיורין קרי שני שוכרין וכל אחד תתחה על תבירו שלא יגעול ותיכה
תשתתרת ' ותשני אתר ר' יוסי בבעלת הבית ודיורו היא תתני בעל הבית
תחחה על ידי דיורי ותין דיורי תתחה על ידי בעל הבית תשתע תתנה
זו ושקירושלמי שהתבר יש בה דיורין הרבה וכפ' השוכר את הפועלים
פליגי ר' יוחנן ור' ווחנן תתיתני הטבל תתחייב בתעשר תם תשרתה בני

הבית

הבית לו מטירתה פני החצר משמע דבית חלק מהחצר ומהחלה נכנס לבית ובפ"ח דתרומות שנינו בית קיבול בחשבון ונכנס מן הפנים לחצר ומיתו לה נמי בפ' המביא כדי יין וכתב רבינו למטן ז"ל בפ"ג דמעשרות שחפ"ף שלח בזכיר בית מיירי בשהוי והכניסו לבית חלמית בית לפניס מהחצר עוד שנינו במעשרות בפ' הנו' מחנה שהיתה עומדת בחצר ונוטה לכנס חוכלו כדרכו ופטור עומדת בנוה ונוטה לחצר חוכלו אחת מחצר ופטור חלמית דחצר מקום רחב שיכול ליטע בו חילוות ובבית אינו כן ועוד יש מחריס חלת מחין הפנתי מסכים עמי לכתבם לקילוק דיבים ורובם :

ואחר כדבר הסס מורה שהחצר אינו בית ובית אינו חצר ושהחצר כוללת דברים רבים אם אחין כן בבית ושים חלוק ביניהם בדיניהם ובשמותם אין לדון בשטר זה שכתוב שהכניסה לו אחי בית חלת אחי החדר כלבד לת אחי חצר הוא מתברר בנקלה מהשקלמות שהקדמתי וגפ' המוכר את הבית אחר דב נאחן אמר רבה בר אבוה במוכר בית לחבירו בכירה גדולה אע"פ שאמר לו מכרתי לחבירי הפרוש הראשון לו היה בידינו לקח הלקוחות חומרים לת היה בידכם ליקח אמר ר' יוסי לעולם הסדה בקוקת בעליה שהמוכר מחבירו עליו הרחים ובתוב שם בחדושי הרשב"ם ז"ל ומקום הספק בנדון הוה הוא על שני פנים הת' שהחצר שמא במקבת המקומות נמנע בנמ' היזכירו בית ומיה הכוונה חצר או שהחצר הטבעת בקבת מקומות היא על דרך אחרת שלח כעין קבורות שלנו חלת שהם פתוחים לרחבה והרחבה יש לה בית שער וגדלת וכן משמע לכאורה מדאמרינן בפ"ק דפיתחה הש"ג אומר לת כל החצרות רחוות לבית שער חלמת שאין כל החצרות על שבנון אחד ועוד שהחצרות שלנו רחוות הן לבית שער ושטני בשאמר שחף שם תמנת לומר שהחצר הטבר בבל מקום היא החצרות שלנו והבית הוא אחר שמת העדים והכופר אינם מכירים הוא ולת יודעים אומו וכדאמרי' בפ"ק דקדושין אמו כילהו שני דינת נמירי הכת שמי נימא אמר כולי עלמת דאת נמיני וכוונת הוא כתב רש"י ז"ל בפ' המוכר את הבית אחין המוכרי' יודעין את הדינין וכאמר שאם שכתוב בכתובה הכוונה הוא אחי אבי בחצר והעדים והסופר קלקלו אחי השורש והו אם היא לשפק הוא ומשלו אם נאמר שוה בשפק רשות הוא ומיעוט הוא הרי בתבלי בהקדמה הרמבו"ם דאין הולכין בממון אחר הרוב מיהו כיון דמשמע הכי ומשמע הכי יל בעל השטר על התחתונה כדאיתא בסוף מנחות כמו שכתבתי לתעלה בשעם הטעי והמחיה אחיכרו עליו הרחים וכדאמרי' בפ' חזקת נכי דכי סיטין אלמת אמרין כוה שודא דדייני כלומר שכחוייר הדבר לרחות בעיני הדיינים שהרי הרשב"ם ז"ל כתב נכי אחי דאמרינן בפ' המוכר את הבית דמי מכלע בתחומת או אינה רבבת דקלת שודא דדייני ללת בכל מקום נאמר הכי אלת במקום שטבר כך בפ' בנמ' ובמקום שלת טבר ואינה לספוקי הטוענת אחיכרו עליו הרחים ע"ל ואחי אי הוה אחרינן שודא דדייני וודר רחוי הוא לימות בית אחד בלבד והו לדוב הרמנלם בתרגום רבי סעדיה ז"ל כתרגלת ענן ורביעו סעדיה ז"ל מתרגם כי ואחר דאר ואחי אם היה כתוב בכתובה אלי בית שטטו בכך וכך אין לסלק הספק מפני הדשים אם הוא מרובה ולומר שאלו אחר אחד הוא שכתבה לו זלת אחרינן כדשים מוסיפים ואחי לר' יהודה דאמר הכי משום דר' יהודה לת אמר הדשים מוסיפים חלת במטלטלין אבל בקרקעות לת דשם קיימת לן דאין מוסיף לקרקעות כדאיתא בפ' הוהב ואחי עד עלב במו שכתבו התוספות ז"ל וכן היא סברת החחרונים ז"ל ומ' שלת אמר כך בבר נדחו דבריו ברחוות מפורשות זכ כ"ה הרשב"ם ז"ל בפ' המוכר את הבית במשנת המוכר את אחיכר וכ"כ הר' מקהקוטא נבי לת בריכת דלובה קרו לבית בית וכו' וכ"כ חלבא דרבנו דאחרי בפ' בספינה דאין הדשים ורחים וכ"ם בנדון הוה שלת הוכירו שום סך בקרקע מיוחד אלת בכל המטלטלין ואחי החזיק בחצר שני חזקה אין מוקמו כלום כיון שידה לו בתורת שותפות דשת קיימת לן בפ' חזקת התוספות אין מחזיקים זה על זה ונתברר זה :

והטעם הרביעי שהפטר אמין לו אלת רבינו אחד בלבד לפי שים לעיין הוא ולידע אם כל החצר הוא של הסכתת או חציה בלבד שאם כולה היא שלה אחי אחד בתוכה לו ואם אין לה בחצר אלת אחי לת יתנה לו אלת רבינו אחד לפי שסיום לת נתנה לו אלת אחי אם שים לה לפי שכך הוא הלשון הכתוב בכתובה כפי אם שבת בשמלתך ודת נדוניא וכו' עם אחי בית אביה דירה שים לה בשכונת היהודים והוא זה דומה למה שאמרו בפרק המוכר את הבית אלמנת אלמת דמיה לי כחרשת כלומר שאם כתב לו שמכר לו אחי קרקע שים לו ואחי אין אחי קרקע אלמנה שלוקח לפי שהמוכר מכרו לו כפי מה שלשון אלמנת כחרשת דאיה לי רובעא כלומר שאם כתב לו שמכר לו אחי קרקע שים לו וזה אין לו בזה הקרקע אלת אחי לת קנה אלת רבינו אחד מכל הקרקע שהוא אחי אמנה שים לו למוכר לפי אלת מכר לו כי אם אחי בקרקע שים לו

שות

וכפי זה הלשון המחוין הוא הלשון הכתוב בכתובה לפי' אם אין לו בקרקע כי אם אחוי לא נתנה לו מהחדר כי אם מזי מלקו שהוא הביע מכל החדר:

ומה שכתבתי שירחה שאין לו בו כלום היש תשני פעם אחד שאני תומר שאם לא קנה בקרקע אלא דירתו בלבד שכן בני אדם כותבין לאחיהם בית מדיותם כל זמן שבטתיים בשותין עמהם וחרמיה מדתנן בפ' המקבל המקבל שדה מחבירו והיה בית הבלחין יבש המעיין ונקבן החזן מכבר לו מחבירו וקנו מקטינן בנמ' על הזי בבא בתרא ואחמי ליתמי שמא בעלמא אמרי לך מי לית מינית המומר לחבירו בית כור שני מוכר לך מע"ם שאין לו כי אלא לאחר הניעני אלא מכר לו אלא שמא והוא דמתקרי בית כור כרם מי מוכר לך מע"ם שאין בו אלא ענבים הניעו אלא מכר לו אלא שמא והוא דמתקרי כרם פרדס אף מוכר לך מע"ם שאין בו אלא רמונים הניעו לפי אלא מכר אלא שמא חלמא מני אחר ליה שמא בעלמא וכי אף הכא נמי שמא בעלמא אמרי לך ואיתא גמי בפ"ק דכתובות ושמואל קא בעי למיגבי כפ' המקבל בדאמר ליה תוכי למיכרי מי מיכרי לאוכר ורב כותא אמר הן ואם דאמר ליה מיכרי לאוכר ומדקאמר זו מכלל בעומד בתוכה עסיקי וכו' תלמא כל שאינו יכולין לומר דלא אמר ליה אלא שמא ולישנא אחות אלמנות תלינן וכן כתב הרמ"ם בפ"ב מהלכות מכירה וכנדון הזה כיון שלא מצינו לו מנרש ולא כתבה לו ולא שיירה בהדיא אלא דקאמר כלום מוליכין בתר אחות אלמנות ונאמר שלא נתנה לו אלא דירתו בלבד ואמי לאמרי דאמרינן והוא דמתקרי בית כור והוא דמתקרי כרם הבא נמי הא דמתקרי דיר בית דירה נתנה לו ולאור לא לאיות שלו כ"ל:

ורשבי שאני אומר שמחלוקת שכתוב בכתובה לא קנה בלום לפי שם שהלשון הכתוב בכתובתו ודלו נתונים לו דכמשמעו ליה וכו' שם תני בית דירה אינו לשון שטר מכירה ולישנא דכמשמעו ליה וכו' שם תני לשון שטר לחוה אם כן לקמת בו ואינו אלא לשון שטר לחוה שאין שהיה שם שדי נתונה לך שדי מכורה לך כדאי בפ"ק דקידושין ובפ' הספינה ושטר לחוה שהן הוה אלוני שכתן לאלוני שהם אלוני אי מכר לו אדם אלוני אף לא בחצר לו אלא שהכניסם לו על כן אין בית שהכתה לא בדבה לו שהר מכירה לא קנה אלום דכתוב דוקא קני לקרקע זה אין שם אום דרך מדברו שהקנאה לא תוקה ולא כסף ולא קנין חליפין דאמן במקום כסף ולא שטר הקנאה ושם דאמרינן בפ' המלוה בנכסי נתני שהם אלוני נתתיך לו שרי היא שלי ושטר דבריהן שהם וכולן בשטר הם ס"ל ר' ויוחנן שטר הקנה הוא ומכי מדין הקנאה ולא מדין כתובה אלא היא מושיל מדין כתובה לקנות בו אף בן אחי בתמיהה בלבד היא מושיל ולאת הגריך ר' יוחנן שטר הא לא אחרי שהלי אלא לשקרי בדאיתמי בפ' המוכר פרות ולפי שטר הקנאה הוא וכן כתב בעל העיטור והרמב"ם ורבן וכתם לברכה ושטר כתובה זו אפילו דין שטר אלא לפי שהשטר ראיה היא שהמוכר כותב ללוקח הז שבעל כתב לה והשטר בידה הוא לראיה עליו ואפי' אם אחר כך נגד וכנה וקרע אינה מוקה מקנה כי הקרקע שהוא שהחזקה מקנה כי הקרקע שהרי מעשה שעשה הוא נעמר קנין הקרקע דכגון זה אם נעשה אחר הנשואין הוי כלום לפי שהוא לא עשאו בכונה לקנות בו שבאר בזה קונה שהיא שלו ואלא היה צריך לקנות החזקה וכל מוקה שבעשית אלא בכונת קנין אינה קוכה והבי ת"ח בפ"ב בזיבות דאמרינן התם העודר בנכסי הר ובפקר וכסבור שהם שלו לחקנה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהלכות זכיה ה"ל המחזיק בנכסי הגר מן הפקר וכסבור שהם שלו לא קנה עד שיחזיק כיון אלא קנה עד שיחזיק כדרך שהוא הפקרם בלא קנה בלום ומעשה מוקה שהם אינו קונה אלא אם כן היו בלום בשעה שעשה מעשה קנין שהרי אם לא עשה מעשה קנין אלא שהיה בדעתו לקנות אינו קונה ואפי' אם אמר בלום אני קונה אלא אם כן עשה מעשה קנין כגון שהתחיל לגדור או לחרוש

מחבירו ז"ל סכרי לאו תוספת גובה דתנאי בתוכה בכתובה דמי כדאיתא בריש פ' מע"פ וז"ל היה סכרת הבינו יוסף הלוי בן מנחם ז"ל והרב בעל העיטור ז"ל בשות סובר ובתב שכן היה סכרת רב שרירא וכך היתה בנו גאונים ז"ל וסברת ריש מתיבתא ז"ל ובתב בשם בינה עשין מוכיחין שמים עלם בתוכות של קרוכות ומבניון בעתות שכשם שכתוב בתוכה חם לח היו תיניתה עטר בתוכה כך מטלת מוכות ועוד דנכסים בחוקתה לענין מזונות וכדאתי לה בפ' שמנה טוענת אמ"ל מן ומן עלה נשתת על המומרים להכיו רחים ותע"פ סתו כדתי לפשוט על הדא ז"ל תכל מה שכתב ז"ל דקי"ל דנוכה כתובתה בעדי מיתה בכה שירשה לו מ"ו הרמ"ן ז"ל בפ' המניתה דהיינו טעמא מפוס שעיקר מעשה ב"ד הם עדי מיתה תקנו תכמים ז"ל שהם יומת מנכה והרי מת ולא נלוה מיכה לכל ענייני. עוד כתי תומר דהיכי דמקן שתין כותבין בתוכה היה ומה שכתב הכ"מ היה לה מזונות ובשה שים לה בכתוב כך יש לה מזונות הוה סותה מה שכתב הכו ז"ל בשמו דתין לה בתוב' וכין דתין לה כתוב' תין לה מזונות ומה שהביאה רחוק דמתני לו מיכה רחוק להכיה תפשה לתוקומה בשפשה בתובה יוכל מתת יהב לי נמי במקום שנהגו עלה לכתוב כתובה תכל במקום שבותבין דפסקי דלית לה בתובה לה מזונות לית לה דלה תעלה על הדעת בכתובה דהיה תנאי ב"ד היכה גובה ומזונות הלה הוי תנאי ב"ד נבי דלה עדיפי מזונות מכתובה דאתו מחמת ותע"פ שהרמ"ך ז"ל והכ"מ הכהן כתבו על הרמ"ן ז"ל כיון שהביאו הרמ"ן ז"ל מלמד כו דלית לה כתובה ונתן טעם לדבריו וסמך דהכי הוי"ם ז"ל והגהות ז"ל מיכה ילפינן שפיר לית לה מזונות וכמו שכתבתי ותע"פ שכעל התניה סובר שהרמ"ן ז"ל דעתו שים לה מזונות יותר עלה יותר מן מכוחו לסוף דעתו ובלתת יורה דרכו וכם' בתכן הסוד סי"ק"ח כתוב שכתיון יש לה מזונות ולאחר מיתה תין לה:

ואני תומר שבנדון כזה לף המומריס דתלמנה תית לה מזונות תם לה כוכיחה שטר כתובה יודה דתין לתלמנה הוי מזונות תקדקע וה לפי שהיה מכרה ונתנה בל הקרקע וכיון שמכרה ונתנה סלקה זכותה ממנו והיא לה כמוכרת כתובתה דלית לה מזונות כמי כדאיתא בפ' תלמנה כוונת מו כמוקלת בתובתה דלית לה מזונו' נמי בדאיתא בפ' נערה שנתפתתה ומיהו תם תפסה מטלטלין מבפי בעלה תין היורשין מוציאין תומן מתת יהה ותפשע סשתה לה כתובה ושלח מכרה ולה מחלה ולה נתנה ולה מטכיה ולה נטלה ומון תפס תפי הוה לפעת המומרים שתין מטביעין תומה שלא לנבוף לפי שו תחלת היכה בסוף היות שלולם חיכה נובה כתובה שהרי תין שטר כתובה יוכל מתת יהה ויכין שתין לה שטר כתובה ותונה ליון מהטלטלין שתפשו יהה ישפעוה עתה:

ולענין תני כתגר שמכרה לתחיב כיון שנתברר שתין לתפה הוחת שום זכות בקרקע זה לה מתמת כתובה ולה מתמת מזונות תם כשתברה היתה כבת קטנה לכשתגדל ומתע"ד תין מבירתה כלום ותוקה שהחויב הלוקח תיכה כלום ותפי' החויב בה תם עכשיו תיכה תוקה דתמרינן בנכסי קטן מע"פ שהגדיל פיכה תוקה תלה שהרמב"ם ז"ל ורבו הר' יוסף הלוי ז"ל סובריס דתם החויב תחר ג' עכשיו תוקתו תוקה תכל הרמב"ן ז"ל תחה לה מתה עוכלין בעובלת בפ"ב דכתובות ובפ' תוקת ודעתו היה דתפי' החויב בה כמו עכשיו תחר שהגדיל תין תוקתו תוקה ודן בתב בשם תשובת הריטב"ץ ז"ל ובשם רבינו תלוי גתון ז"ל וכן פי' רש"י ז"ל וכן בתבו הראב"ד ז"ל והרא"ש ז"ל וכן היה הסכמת התחרונים כשתותיהם בפ' המפקיד ובפ' בתחן בסי' קמ"ט ולפי זה הקרקע תוור ליורשי בבת והדרה תרעה והדרי פירי כדאיתת בפ' תוקת וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפ"ד תלה טוען ונטען.

ולענין תכגון שבנה שתין לו וידו על התחתונה ביון שהוא יודע שהקרקע לה היה של תחיריו ונמצאת שתוק שלו תמר רש"ם לו תעות יש לו עבה ושתוכל תמר תעות תין לו ובבה יש לו ותמר רבות בתם בגיר בה שהיה שלו תעות יש לו עבה תין לו פי' יש לו בתעות שבתו ובלה תותם תן התוכר תין לו תם היה הקרקע שום תנה ויהוי בו תתשים שהחזיק תחתיהם שהשבוח מתמת שהוציא תיכו נוטל ותם שה שום תנה והוני שום עתה תתיים תיכו נוטל תלה תמר ותתשי תיכו נוטל תבעל הקרקע תלה תתשים שהשבוח וזהו פי' שתין לו ידו על התחתונה וכן פסק הריטב"ץ ז"ל תתם וכן הדין נמי ביורש לבדה שכירו שלה בהשות דלתיתת בפ' השוכל וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ט תלכות גזלה ותבדה ומיהו הני מלי תם היה לבעל תפוטרופוס תו שלה היתה סומכת תלל תתם תכל תם לה בלוש תם כן תפוטרופוס תו היתה סומכת תלל תתם תכיתת הסם קיימת דתתרונן בפ' הניזקין שתמי יתמי דהוו סתכי ג' בני סהיה סבתת הוית לתו דירתת זכות תתו הקרובים לקמיה דרב נחמן תמרו ליה תתי עבידתת דמשכת לה

לכו אמר לכו יעומים שסמכו אגל בעל הבית תבן וכו' ועע"ש שכתב הרמ"ה ז"ל דיעומים שסמכו אגל בעל הבית היינו כשכן בני ס' מבב פחות מבן ס' לא מכני מיכתן תם כתב שתין כח בעל הבית למפר אגלא מטלטלין מכל מקום אקשי לא כבר דחה לדברי הרמ"ה ז"ל ובתב לבש שבתשובתיהם מתעסק בכל מה שהם תועלת המומש כך בעל הבית שרי יש לו בח לתרום כמו התשובתם מ"ב הוקלב בשם מכרים לתועל בבת להשיתף לחום והבית בית נעול שפיר אקו מבריח ומכרימה קיימת ואפי' לא היתה כתב סומכת אגלא חומר אבי שמכירתם קיימת בנדון שם שהרי טוענים ליורשים לומר שהקונה בשת בדין מבחה ובשובה בית לב ומפרש למוכות ולא בברוח בחנת דלמוכי מובח' בלא מכרותא בשר בפ' שם היכומים וכפ' שבובות ובפ' אלמנה בתנת ובפ' מציקין והשתא בזאת שבשה לשטר בשובתה לעשות קנוים לשפטיר יורש אחיה ולכישבם דיוכח למיקל לקנוים מיכון בהיתה בפ"ק דמציעא מי שמי בבר נפרעה מקרקע אה ונקרעה בשובתה ואם הבת היתה גדולה בשעה שמכרה אמה כ"ש דכיון שבירתם מכירה בית דשתקא אמה שוחה שיחה אן שמה בבת בעמה שהרי בחמן טענינן לאורים לבל שהשוק מביאים בה אפי' יום אחד ושם ג' שנים או שנים ג' שנים ואם יום אחד בויש בחקה שוקה וכן בתבו שמפרשים ז"ל שם וכן בתב הרמב"ם ז"ל בפ"ד מהלבות שיתן ובעל החשן בפי' קמו ומשנה שלימה שטיבו שם בחוקת שהבית ויורש אינו נדיך טענה בלבך קרקע זה שאחר בחוקה יורש אמ הזקנה ואין לוקנה ולא ליורש הבת שום זבות בה ואפי' תוכיח עמך הזקנה שנר בשובתה אין לה עליו שום וכום לא מפורת שובתה ולא מחורת שוכות שהרי טוענת שהכרה ואין שהכרה מכלה כמו שבתבתי למעלה ואפי' לא מכרה אין מבאתר כמה שנים ובפל ביד היורשים אחן טענינן להו להיות ויתר ומקלה ושנר היה לאחיהם ונאחד:

ולענין אפי הבית שנתנה לאחנה בעל הבת בגדולה בגדוליית בתה אין שהחנר היתה של אבי האנר ונשחת בו מ"ב שבשר בדור שמה שבשבה וקקטנה נשלה דמי אפי האנר ונשחת בו מ"ב שבשר בדור שמה שבשבה לאחנה אפי בית שכות אפי אנר שום דבר שלא מענינו שות ויניד עליו דעו ולפי בנחלה של גדולה זבה באחי אחנה אמה נשאך שמה אפי בית ר"ל אפי אחר קרי נוטל האחר משום ירושה לשבעל יורש את משהו בהיותה בת' יש נוחלין ואם רוצה לומר אפי אנר זבה בו מחורת בדנינן אלא דשקנה אמה אין אחר נשאך אמה בשום אחר אלא בעל הבית ואפי' אם יורשה לבני אחנה ואם הזקנה שנותן לאם בחנר בפרעון בתובת אמה ואפי' אם בוזל משום רשתנה אי נמי אם השבוח והוקר ואם רוצים ליטלו משום שבח בית אמה הדין שאם בחינהו במקום אם קיים ואלו שות אמה קיימת בית נוטלתו דקי"ל בפ' אלמנה לבהן גדול דהדין עמה וכן בתב הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהלבות מיטות אלא אמה שבח בשאלה שבתוב בבתובה עם אפי בית דיהם שיש לה בשבונת היכולים הברתי מבין היטים שבבת הזו בית אמ בעל אמנינן בבללים בבלל תקנות הקהל אמתנורים ואם הדבר בן אע"פ שהבעל הוא מקהל אמתנורים אינו בבלל אותה תקנה בין אלא נעת מבנות קהלו וב"ח אם הוא מקהל התובעים על בן לריך לעיין בזה אם בשקבלו עליו התקנות קנו מהנו בעודה מרומה או לא לאם קנו אינו קיים ואם לא קנו עד לאחר נשותין אינו בלום והבעל יורשה דאמן בפ' הבותב בתב לה דין והבריח אין לי בנכסיך ובפירותיהם ובפירי פירותיהם בחייך ובמותך אינו מובל פירות בחייה ואם אמה אינו יורשה רשב"ג אומר אם אמה יורשה מפני שהאנה על מה שבתוב בתובה ואנאו בטל ואמר רב הלבה בריש"נ ירושלמי מ"ר אמי אלין דאתיין לי מיתת בלא בני בל מה דלא מיהדר לבי נשא אנאי אמן הוא ובקיים הרמ"ך ז"ל ולית הלבתא בוזב דקיימה לן דבר שבשמון אנאו קיים ובקנת נשתות אמת והלבתא בוזב וכתב הרמב"ד ז"ל שזו נראית נבונה ואמריך הרבה בזה ור"ת ור"י ז"ל ובעל הלבות גדולות ז"ל בסקנו בריש"נ ורי"ן הרמב"ן ז"ל בתב בם' מזבות שבשומת המדוייקת שהיה בבית רבינו הרי"ף ז"ל היה אלא הלבתא בותב דוב ובספר העתור אחריך בקושיות ותירוצים וכתב הרמב"ן ז"ל דבל החולקים על רבינו הרי"ף ז"ל בפסק זה בולם פוראים בתוך הסברות המשובשות והקושיות הגדולה שבבלם שהקשים בזה היה שחומרים שבשו שתין אדם יכול להתנות אלא יודע אחיו ואפי' בקנין וכשה חוקים שם את יורשן בן הדבר הזה והוא ז"ל אומר דבה לא דמיא להא שאם דשתנימין דשבותב מוקמי לה בדבתב לה בעודה מרושה ומיי אי עלה דיב בינה נאלה שבתב לו לאדם ממקום אחר אדם אתנה עליה אלא יירשנה ולשום בה אמרינן אם אתה אינו יורשה דוקא בדבתב לה בעודה מרושה ואף הרמ"ם ז"ל בתב בפי"ב מהלבות אישות אלא יורשה אלא בעל ואע"פ שיורשה הבעל אדברי סופרים עשו תוק לדבריהם בשל תורה וכל אנאי שבירשה בעל אע"פ שאום אמון אנאי לחזקת אשתו לדורות וכן בתב ה"ם מורינו

ומה שכתבתי רין

לך בעלין הבתב אביב עלי עד לע"ק ואחלת

מה רוצה לומר לע"ת בתבתות בבתוק הקיומן וזאת היא לאמר רב שהלבתי לחנות אדוני אבל אדוני אבי מלצור בן שמוע מבתי יוסף הבבלי יוסב לפניו והיה אביב לו עד לע"ת בלומר אביב לו עד אמך שתרגום אמך הוא לאחד ובתקנומת פרש קרת ויחר לאשם אחד בבשר לחקדו בזה אדנו של אחד:

וששאלת רצא

אך בוש ובקיו הרמב"ן ז"ל ותם רביבו יונה בר אברהם ז"ל דע כי רבי אברהם אביו של רביבו יונה ז"ל ואמו של הרמב"ן ז"ל היו אחים תם הוא לבם אח אחר ושמו רבי יוסף ותם בנו היה שמו ר"ר יונה ואמו של אברהם ז"ל היתה בוחה לשלמה בבו של הרמב"ן ז"ל וכשבתר רביבו יונה בטולטלה היתה בתו מעוברת בבטילדה ילדה בן זבר והיה לו לקרותו משה בשם אביו אמר הרמב"ן ז"ל מע"ש שבריך לקרותו על שמי בני רובה שהקרן יונה על שם ובקינו אמי אמו משום ורח בשתם ובת בשתם עד שלא בתבה שמעו של זה ורחתה שמעו על זה ובן היה דבקן שיהיה נברא רבה והיה רב ובדול בישראל ובנו על זה היה שמו שלמה והיה אביו של אבי אמי ר"ר יונה דישמשטשרי ז"ל והוא שלשלת ייחוסן עבה בר שלמה בר יוכה ר"ר שלמה בן הרמב"ן ז"ל ולפי זה אמי שהי מורע הרמב"ן ז"ל ורבינו יונה בה אברהם ז"ל מלד הולבתה מניחתה בפוד:

עוד שאלת רצב

ראובן מתושבי בפר אחד ויש עליו לשמעון חוב ותבעו שמעון ולא מבתה ידו לפרעו וקבל עליו בבחות שיפרענו לומים ידועים ועבשיו הגיע הזמן ואין לו ראובן לפרעו ושמעון אינו בבאן שיבא ממנו פשרה וידיעתו רבינו בינך תביא תקנתא ותקנת תבירו שיוכלו לשחול לו לשלום:

תשובה

יש ל דון ולשקול שעל דבר זה בבר נשא עליו הרשב"ם ז"ל והיבה שבריך שיהיו מעורבי בתותנים בית דלמא בשמת אחי הוא אך אלו אחי שלחו יבינו שיחדון לפרעון שוב אינו דשתי להוציאן בדי שיהיו מוכנים בידו לפרעון לו בשיבת ומדברי רבי' ז"ל אחה למד שאם אינם בידו שהוא מעבר על הבלתו:

ולענין לבבר עמו ולמנות בעשרה ויתן לה אין בהריב"ם בם' שבתב דמחתר שהבל שבתוב על עצמו בריך היתר שמין עליו תורת מוחרם עד שידיעו ונראין בו בל תוארי הבדוי והרחבת עליו שהוא מוחרם שהרי בל המפרשי ז"ל בתבו בשם ר"ת ז"ל בפ"ק דבקדושין בני אחי דתמרינן הבורין לחביריו אבד יהא בבדוי ובפ' בל שיד דתמרינן המבסה עצמו לדעת יהא בבדוי ובחייבין ב"ד לבדותו משמע שהינו מיד בבדוי אלא שיהא בבדוי וחייבין לבדותו אלמא בל זמן אלא נדוהו מין עליו תורת מנדה וכן בתו שנותני לבבל על עצמם לפרוע ביום פלו שבותבין ואם לא יפרעויהא מוחרם ומנודה שהין עליו תורת מוחר ומנוד עד שיתרחמו ויבלוהו שהי חייב

לנהוג

לעשות עמו כל תקותיו וכל משפטיו ומיהו הני מילי לענין לעשות עמו בדיני מורדת אבל הוא עצמו יש לו עון החרם והלוה ומבריין היה עד שיפרע בעל חובו כמו שכתבנו לעיל ב"ש פרע שיש עליו עונש השבועה ובזה מני דן ובשם רש"י ז"ל בספר המכתב כתוב שחרם שהוא עבריין ולא נדחו שכתב בעטרה אבל שם נדחו מינו נמנה וזה חיוב לדברי הכל:

עוד שאלת רצה

מי שהוא בכפר שמין בו עשרה יהודים והיהודים הנמצאים עם רובם קרובים ומהם רחוקים מין שם שנים שיודעים לחתום מה תקנתם בכתיבת כתובתם ובברכת חתנתם:

תשובה

מחלה יש לדון ולהקל בלא לכתוב בכתובה דהוה ליה כפר זה במקום שמין כותבין בכתובה ותנאי ב"ד תע"ב בלא כתב כן עכתב דמי ותנן בפ' הכותב כיוצא בו ומין עמו בכתובה נוהג בתובע ומוקמה שמואל התם במקום שמין בתובה ופסק הריטב"א ז"ל כותיה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהלכות מיסות ומייתו לה נמי בפ"ק דמציעא וכתב התם מ"ו הרמב"ן ז"ל דכל שאשבת מחתיו ומשמתו נוהג ולא שנינן טע"ת לחתפס דהתם לית ליה לחתפס כיה כתי כותב וכי מחתפס ולא בת טובר היכי קא חתפס ד' מנשה ליה לכך כיון שמקו עשויין יהודים כך להוציא ברעותן נוהג ממנו וחם בחיתה חם בעומדת תתחיו ומשמתו כיון דלא בחיב טובר נוהג וחם מת במדינת הים כ"ש וכ"ם דלא חייטינן לצדדי ונוהג מלא שבנו לא הועלנו בלום שכל זה מיבו מוציל ל"ח בחנה מחתים בלבד מבל מקום רוב ייחוד דרבוחתן ז"ל בשבדי דלית לה תוספ' וכ"ם נדונים דלית לה ס"ב לא הועלנו כלו בתקנתו:

עוד היה מפשר לשמורה לעשות תקנה מחדת שיקראו לבעל נייר תלך ויעלה הקרעים דיו ושמוע ממר מפי מבד ותע"ב דממרי החם וה"ם בניטין משום ענונת מבל בשתר עטרות לא והחזה דעבד עובדת בשתר מעות ונגדיה הב בהנא מפי כבי הוה מפשר לדון ולחלק בין עדי למלוה עצמו ובל שיבחוב בשטר בחתנו בביה מבבי בני חורי מפי מן היולבים מלא דבי מעייבא בית שפיר מין לדבר זה שחר שהרי קול שתבבה ז"ל ובעין בחקון פוסקים שער ב"ד בשם הטור לריך לקיים בחב ידו בב"ד וזה לעולם לא בחב לפי שמונו יודע מ"ב מין לדבר הוה מבאנו ולא הועלנו בלום בדרך הוה:

ומן הטור מבאנו:

ומידו יש ג' דרבים מבבל מחת מהבה יש תקנה בחתת שיקנו מיל הבעל שהוא חייב לחשה בך וכך בתורת בתובה וכדונים ותוספת ושתם קנין לבתיבה טומה בדמוכת בפ' חע"ם ובפ' זה בורר ובפ' בח פשוט ותפי לאחר בשה שנים יבלו למסהודי ואינו בחזן לומר פרעתי וכן בתב מ"ו הרמב"ן ז"ל בשם התוספות ז"ל בפ"ק דבתובות ובפ' בח פשוט ובפ"ב דבתובות וכך מבאו דברי הרמב"ם ז"ל בפי' מהלבות מלוה ולוה ובפ"ו מהלבות טוען וזה חע"ם שלא בבתב טטר בתובה אלא בקנין בלבד יועיל והדרך השנית שם שם מי שיבתוב בתובה יחסור לה בבתובה בפני שנים דהא בשקו בשה נחולים ז"ל דהלבה בר' חליעזר דאמר עדי מסירה בדמי חף בשטר עטרות בשו שבורתין בבנו וחף בברות הרמב"ם ז"ל בך היא שלא שבתב שיש מן הגאונים שהורו דיבולים לומר לעדים שחסרו בפניהם חתמו למה לריך לומר והבידו אלא בך ראוה לומר חתמו בו אתם מן העידו בפני ב"ד שחסרתיו בפניכם והבונה היא שחם יודעים לחתום חותמין ואם אינן יודעים לחתום יבידו בפני ב"ד וב"ד יבתבו עדותן של עדים ותבבה בו בן ב"ד לשון זה והדרך השלישית היא הנקיה והקלה שבבולו שיקח לה משבון במחתים שלא שהם עיקר הבתוב ואם יידנו שיבתוב לה אחר בך שטר בנופן שלהם בתורת חוב בגדוניתה ויוסיף לה בשה שירצה יבתוב לפי שבנתינת משבון על המחתים יבול לבטול ולא הויא בשילתן בשילת זנות וכדאמרינן בפ"ק דבתובות ר' אחי ברת למבעל לבתחלה בשבת אחרון ליה דבבן והא לא בתב לה בתובה אחר לבן

לה מחשבוה מטלטלי בבתובה שאת בחפיסת מטלטלי שרי וכן היא בהלבית הריטב"ה ז"ל וכן בתב הרמב"ם ז"ל בהלבות מיסות בפ"ו וזה לשונו מין פותחין לבחולה מחתים ולחלמנה ממנה וכל הפותח בשילתו בשילת זנות מחזיר הבותב את הבתובה בשטר וחחד שהעידו עליו עדים וקנו ממנו חייב לה מחתים או מנה אחרי זה מותר וכן אם נתן לה מטלטלים בשטר בתובתה ה"ז מותר לבעול עד שיהיו לו פחתי לבתוב עכ"ל ומ"ב דבשטרות העולים בערבאות שלהם בשרים כדמי בפ' דנטין לית בבשרת לבתוב לה המחתים בנופן שלהם משום דהוה פלוגתא דרבוותא ז"ל מי בבל השטרות בשרים או דוקא שטרי בלוחות ומקח ומבר דהוו נופא דעובדת היבך דמנה מחתים יתן מבבון ומהבדונית ובתוב שטר בנופן שלהם בי היבי דלא נעיל נפשין בפלוגתא בעינן בימה ובמלא לבו עוקבו וכבר ידעת שבשיעור המחתים הוא משקל ממשה ועשרים זהובים מבסף נדיף וכך היה דן ח"מ מורינו הרב זלה"ה וכן בתב בפ' החבורות שחבר ובטילך לעיר שיש בה סופר ועדים יבתוב בבתוב בך בבך וכך בשבת בך וכך לירח פלוני שנת בך ובך לברית עולם למניינת דתילנא למימני היה במחת מלבחיר דעל ביף ימת ותבא מחת קדמבת תנן סהדי דחתימון לתחת ר' פלוני בר פלוני בילוע בן פלוני ואמר לנא מהודענא לבון דינא נסיבית לי מיתתת מן קדמת דנא מרת פלונית בת פלוני במחת פלונית דעל ביף ימת יתבא ולא הות שבית התם ספרית דודא למבתב שטר בתובה ואף לא מסהדי דידעין למחתם ולמסהודי ולא היה יבילנא לימסבי בפשטי בלא מחתת ומשום הבי והבית ליה משבונה בעיקר בתובה בדאמור רבנן ז"ל ובדו בך מתינן למבת דאינה ספרית דודא למבתב בתובה ומסהדי ד' דע למבתב בתובה וסהדי דיבלין למסהדי ולמחתם נסיבית מבבות דיבידה לה ורשינא למיבתב לה שטר בתובה משום דאמור רבנן ז"ל דאסור ליה לאינש למסהוי עם אינתתיה אף שטר אחת בלא בתובה ומהודענא לבון דאינא לה אגח פלוני אחדע בר פלוני היזוע בן פלוני לפרת פלונית בת פלוני היזוע בן פלוני דהות בתולתא בד בסיבית יתה הוו לי לאינתו בדת משה וישראל ואנא במימרת דשמיע וכו' וקנינא מן הבעל ר' פלוני בבו' וכו':

ולעניו נראת אחתים הדבר ברור שאין מבדרין אותה אלא בעשרה ומבי אינתי בפ"ק דבתובות אלא שבהשאתה בשעונו ובאחר ברת משתן ושמחה וכו' יש שבתבו שאין לברבים שלא בעשרה ויש שבתבו שאין נריבין עשרה וברמ"ה ז"ל סובר שאין נריבין עשרה שהרי מבדרין אותם בל שבעה אף בלא פנים אחרות:

עוד שאלת רצד

שומרת יבם שנשתמדה אם מותר ליטא את אחות בתיה:

תשובה

בפ' החולץ מוכח דבן בתירת סבירת ליה דיש זיקת ושמואל פסק בותיה ורב פליג עליה דשמואל וסבירת ליה דאין זיקת ורבותא ז"ל פסקו בשמואל דאמרי בפ' בינך שומרת יבם שתה אסור בשתה ואמו לה לדרב דאמר מותר בשתה ואע"ג דרב ושמואל הלבה בדב במסורי ושמואל בדיני דאוריתא בפ' יש בבור הבא שאני דאמרינן מקלי וטרי לתרוני להא דשמואל ומו דב אפי' הבא בתרא אמר בפ' ד' אחין זאת אומרת יש זיקת ובן פסק הריטב"א ז"ל והרמב"ם ז"ל בפ"ו מהלבות יבום וחלוצה ופי' יש זיקת היא שבין שבפלה היבמה לפניו אע"פ שלא נתן לה יבם נאסרו עליו קרובותיה מחמת זיקת ובן הדין בחחות זקוקתו שהיא אסורה עליו בחייו ומו שמניו שמוותה לה בקנעת וזיקתה הגע עצמך מי שנשתמדה אשתו אין יהא בחותה בשתוותה ומקרעת אלא הוא ואשה אל תחוקה לה תקח לנרור לגלות ערוותה עליה בחייו ואע"פ שזיקת היא מדרבנן לאחרינן בפ' ד' אחין זיקת מדרבנן היא אחרים עשו חוזק לדבריהם בשל תורה נחש שלמה בן סיר"א ר' שמעון נ"ו בן החכם ר' נמח זלה"ה:

בגאייה לזקן היחודים יציץ אשר לשם

שאלת רצה

מי שהיה לו קרקע שנתנו לו זקנו במתנה ונשא אשה וכתב לה בתובה וכ"כ לה בוד"ק בנופו שלה ויחד לה בי אותו מקו' קרקע הנ' ואח"ב מוד ומבדו למחר ומת ובמה אשה לגבות בתובתה ולא מלחה מהיבן לגבות ורלתה לטרוף מלוקח טוענו כי מבי אשה אמר לו לקנות הקרקע הזאת ולא קנאו שלא בדעותו ואינה הוא ממונה עליה:

מבוכה

שות

תשובה

המסה זו טורפת היא מקרקע זה גם אין עם נכסים
מחרי הה דכ' ברור בנמ' בכמה מקומו וכדברי כל המחברי
ז"ל וזק אפי' לא נתייחד לה בכתובה וכ"ש שייחדו
לה בכתובתה בשטר בניהן שלהם ולעינין מת שטובה שתבוה תמר לו לקנות
מיני טענת אפי' תמרה המסה לקנות יכולה היא שתמר נחת רוח עשתי
לפעלה ותפילו קנו ממנה ואפי' כתבה לו שטר שחלוקת היה בפ' הניזקי'
בין רב ושמואל דרב אמר לה אגו חלה לתמרה ליה לך חוק וקני לכל
בשטר קנה ושמואל אמר אף בשטר לה קנה עד שיכתוב לה בשעת המחריות
וזה גאמר אם בשעת מן הסקרקיעין ואם בשעת השוו דין המסה לדין הסקרקיעין
ואסקי רבותא ז"ל בשמואל דאף בשטר לה קנה עד שיכתוב לה בשעת המחריות
וכן פסק הרי"ף ז"ל אם והרמב"ם ז"ל בפי' מהלכות מכירה והרא"ש ז"ל
אמנם אם קנו מן המסה אחלה שתמרה לו דין ודברים אין לי בקרקע
זה ואף כ קנה מן המיש אינה יכולה לטרוף וכן היא בגמ' בפ' הנ' ובשם כתובות
בפ' מי שהיה נשוי ובכל בתרא בפ' מוקי וכן בתב הרמב"ם ז"ל בהלכות
מיכות בפ' הנ' ודוקא בקנין אבל בדבור בעלמא לא מהני אפי' בשטר
אחר דב דמהני ובפסקה הלכה שלא כמותו והשולה מוה הוא פ' המסה
הוא טורפת קרקע זה אם אין נכסים אחרים שפילו לא ייחדו
לה בכתובתה אלא אם כן קבלה עליה אחריות מכירה זו בקנין וכן מתבאר
אם בגמ' וכן כתב בעל מגיד משנה בהלכות אלוה ובפי' מהלכות מיכות
או שקנו ממנו אחלה שתמרה לו דין ודברים אין לו על הקרקע זה ואף כ
מכר אבל בלא קנין אינו כלום וכל זה אפי' אמרה לו היא בעלמה כ"ש
אב

עוד שאלת ש

מפני מה תיקנו בהמה המכולכלת והלא הולכת היא למות:

תשובה

מה שהתירו מסוכנת כבר כתבו קצת התוספות ז"ל שלא התירוה אלא בשביל ישראל משום הפסד ממונו וכת' מ"ו הרמ"ן ז"ל בפ' בתולה שור מדת מסירות היא מ"מ לענין כאלמד מי יאמר שומת הכי אמה שהיא מסוכנת תמות אמת מכריח שלא מסתבור שהרי אף בנדון מדת מוניתים כן שמניעים עד שעורי מות ומתרפאים הם בריאים ומתים בחזקם

ומה שא

שתמרו בקרקעו"ע ואחד ובהן כיוצא בהן כלו' שעליון קרקעות של הקדש או שדה בחרם שרוצה לפדותו גריסים לשם חומו ט' כגי' חדש ובהן עמהם כתמוכתי מקרקי ואחם ג"כ שתמר דמו עלי שגריסים לשם חומו כנגד ערוך כיוצא בקרקעות ט' ובהן:

ומה שב

שתמרו העושה מפלתו עגולה יסובב ואין בה מניה הטעם הוא שהם שית מפלתו עגולה היתה סבורה מפני שמניחה במקום שחומו של מרובעות הלכה למשה מסני ואם ה' יחם על בית חונקלי סקורין בערבי פורני"ן לא ימת לכעי לכ' לאות ולא למתר למות ועל פה ידו ועל מנחו חוסם ין שמת עורקה כו מינות לפי שמחמים קבלת כין שיניכם שהוא מקום טעם ומכח ס קבלת על ידך שהוא זרוע:

וטעם שג

מה שתמרו נטיעה מקטעה רגליהן דקנבי וכנועלי כדום לפי שהם נוטע נטיעה ועושה פירות ואינו מוכל תוך של ג' שנים יקבעת שתוכל מהמחה קודם שתגיע נפשה ואינו יכול להמתין וכועלי כדום אין ממתינין למשה עד שתגיע הר:

עוד שאלת שך

הנשבע שלא יהנה לפלוני אם מותר לו בחורה:

תשובה

בפ' דנדרים שנינו המניע לישראל ליקח ביומר ומוכ' בפחות שמין ישראל אחר לא לוקח בפחו' ומוכר ביותר אם שומעין לו והעמידו בנתרת למשנה זו בזבינת מניחה ושלוש דינין יש בדבר שלא ימלט דבר זה מ' שהוא זבינת מניחה כלומר שמין עליו תוכעין מרוכין מן שהוא זבינת דרמי על חפיה כלומר שמין עליו מוכעין ובלשון ערבי מריט"ם נאם ל' דכמי עליה כאם ל' מניעתה וסט"י ואם הוא זבינת מניעתה דאית כנאה למדוייהו מניחם מסורים והיינו משנתנו דתנן שמיני נהנה לישראל לוקח ביומר ומוכר בפחות שמין ישראל אחר לא לוקח בפחות אם שומעין לו כלומר אם ומנת מי שיעשה לו זה ואם הוא זבינת חרש"ם דהנאת לוקח היא אם

קנכום לפי שאין אדם מניח בין עמתן לקנכום כמו שאין לוקחים מהם בינים טרופות בקערה כדאיתמ' בפ' ואלו טרפות ולא אמרי לית הא מה בהמתיהם וקרובי לומר ביותר יש לחוש ביטרפל חשוד על הגולה לענין זה ולא בנוי שאלו ביטרפל חשוד על הגולה יכול הוא למכור הקנכום ליטרפל בדמים יקרים יותר מדמי כפעמן מה שאין כן בנוי שאין קונה אותו ממנו לא אם נאמ' שכיון שביטרפל חשוד לתקור בחוט של פעמן שאין לחמיכו לקנות ממנו חוט של קנכום דאפי' דמ"ל מוהה אמה נאמ' נאמן הוא על של אחרים ואינו נאמן על של עצמו אמל בין שהרב"ח ז"ל מפקפק בדבר אפי' ביטרפל שהוא חשוד והר"ן ז"ל נח האמין החומן לעשות אלא להלכה מי יכים רחמו בין הרים גדולים לרון את גולגלתו וכ"ש שהרמב"ן ז"ל כתב בהשגותיו כפ"ב מהלכות מעשר וכפ"ו מהלכות עדות אלא נפסקה הלכה כרשב"ג אלא בענין מומי בכור הוא משום הכחה אבל בשאר כל האחורים הלכתא כר' אחיר דאמ' אחם לן לנאמן בכל מקום ואומר שחוי בחקומות שהעשתן טוב יותר מהקנכום אין להאמין הכא לפי שאינו אומר בשעה שהעשתן אמה שאינו מוכר בשעה שהלקנכום מ"מ אני אומר שאם נאמן לענין חוט של קנכום והוא יוצא ואני עליו אין לחוש לו משום דמיורת ואמר שאמת אחי והא חזי לי וכן כתבו המפרשים ז"ל הביא ביטרפל ובני שעשתו קדמה וכן מוכח בכמה מהבינן דאחרינן בפ' הקומ' כמוכר ומיחו לה בפ"ק דחולין ובפ"ק דנמטין אמנם נכרי בחזקתו אחם שנכנס וינאן מוחר ומוכח בחולין דאחמי לנאחלה כרי בין בשאינה בין בשאינה נסך והוא הדין נמי לנאמר אי סורין בעל עד:

עוד שאלת רצח

אם הגוי יכול להכשיר כלי ז"ל בבית ביטרפי:

תשובה

אין נאמן בית מיחום שלא חעשו אלא בהולכת ענבים לגת כדאיתא בפ' ר' ישמעא בפ' משום לך לך אמרינן לגזירת סמור סמור לכרמא לא אקרב שאם יוליך לגת יבא לגעב ביין אחרינא שכנת דיין שמנו גוי אסור אחלי טעמא שמא בחיגתו יבוא לגעב בו אבל בהכשר כלי למאי ניחוש ליה הוא עצמו אחור להכשר כלי אחם ואיך ניחוש לניסוך וכדאמרינן בפ"ק דעבחים גמ' ר' יהודה אומר כודקים אור י"ב וכו' והוא עצמו אחור עליו לשרפו אבל קא אכיל ושיעא בחמיה וכ"ש שאחם שאכשר בהם כלי אות רים בם בעתיה כמו שכתבו המפרשים בפ' אין מעמידין נבי אחי דאבעית לן החם אקנקנים של גויים אם אותרי לאת לאוכם שכר והוא שאין לכלובי יין על פני הכלי כמו שכתב הרשב"ם ז"ל בחורת הבית האריך ואף"ה אני אומר דלא חיישינן לנלגל שעל דופנו של כלי אלא בשנותן בו שכר אחר שנכשיחו אבל כשיש נותן טעם לפגם הוא ויהיו המים שאכשירים בהם אחרי לשחותן כ"ש שיהא הגוי יכול להכשיר:

עוד שאלת רצח

מה שאחרים בשעים אם הוא בחומר או במשקל או במדה:

תשובה

בפ' גיד הנשה אמר ר' חנינא כשאחרין משערין ברוטב ובקיפה וקיפה היינו דק דק שאחחסן בשולי הקדרה אבל ואחלין ובפ' אחנחות ובגמרא חניא שעה דברים אקלוי ב"ש ואחוארי ב"ה דם נכלות ב"ש אחרין וב"ה אחחרין ואין הלכה כב"ש אמר ר' יוסי ב"ר יהודה אף בשאחמו ב"ה לא שחמו אלא ברביעית הוחל ויכול לקרש ולעמוד על כויח ובפ' האומנח נבי הא דאחן האומנין אין כדי מיגנת בכום אחרינן יכא בביח דרבי ר' נחן אחר ר' יוסף ר' נחן ורבי יוסי בר יהודה אמרו דבר אחד ר' נחן הא דאמרן ר' יוסי בר יהודה דאניח ר' יוסי בר יהודה אומר ששה דברים אקלוי ב"ש ואחוארי ב"ה עד הוא דיכול לקרש ולעמוד על כויח אחר לישא אבי דילמא לא חיא ב"ש לא אמ' ר' נחן הכוחא הוי רביעי ל כיון דקלוש אבל הם דאחיך כויח לא הוי רביעית מ"ל ב"ש לא אחי ר' יוסי בר יהודה הכא בזמן שני ליה ברביעית שא בדם דאחיך אבל כיון דקלוש הוי יותר מרביעית וכי אחיך פחות אבזמן נמי לחייב וכחב הר"ן ז"ל אחכמן לאחר הרמ"ם ז"ל מה שכחב בפ' הלכחין וקוי יודע שכאחרין בחנור אשערין לכויח ואחכח של רוטב אבל שיעורים אם וקרם יעמוד על כויח ע"כ ואע"ג דאבעי דחי לדרב יוסף בלישנא דדילמא לא אבעינן אחי דבעית ליה לרב יוסף אחום דאחחלת לאחכי ומשמע מדברי הרמ"ם דאעיקר הוא באשערה ולא באחרה ולא כאחוד עין אחל הר"ן ז"ל דאה דברין ובאחד דכיון דאחרי

שות

חמר שמיני נהנה ליסרמל מיכר שוה בשוה ולוקה ביותר ואם חמר שמין יסרמל נסיון לי מוכר ביותר אם שומעי' לו ולוקה שוה בשוה ואם הוה זכיה דמרי על חציה דקנתת מוכה הוה אם חמר שמיני נהנה ליסרמ מיכר בפחות ולוקה שוה בשוה ואם חמר שמין יסרמל נהניו לי מוכר שוה בשוה ולוקה בשתות אם שומעין לו ומלו בן המחלוקות שחלקו בגמ' מעם' שלא פניחם ברש"כ ז"ל ולא בתב מלא המשנה כנוחה מ"מ נחמת הם וברב בעל העוריס ז"ל כתבם ומ"ל ברש"כן ז"ל נ"כ בתבם בפסקיו" ולפי זה לבחוים מחה נשבעת שלא מהנה לעלו יכול מחה למכור לו הסחורה חער חמרת ניון שהיה זכיה דמרי על חצי ה שוה בשוה וכ"ם ביותר חבל לח בפחות חבל מין הדין הוה שלא כדובר חבל יסרמל חו בחומה יון החומות שחם לח יחכלו לוה יחכלו' לחחר ואם לח יקנה מוה יקנה מחחר ולפיכך לח נזרו למכור חטו לקנות וכ"כ ברמב"ם ז"ל בפ"ו מה' מ"ל נדרים וכפסר יורה דעה וחע"פי שפחוסעות נסחפק להם הדבר והבריכו עיון חבל הנודר מניה מחר לחסור שרי שניו בפ' מין כין המודר הנחה מחכירו לח יחמילנו ולח ישחל ממנו ולח ילונו ולח ילוה ממנו ולח יכחר לו ולח יקח ממנו ויפירש מכל בנמרח נזדה לשמוד משום להשחיל וכן כחב הרמב"ם ז"ל בפ"ו מכל נדריס ומ"ל ברמ"ן ז"ל בכללותיו מבל כיון שמכחך נרחם שחם מחפרש על שנועחך וכ"ם שמין שם מי שיקנה מחך חותה שחורה ימ חוח ומין שם למי חעשה יבולין חנו להחיר שבועחך חלח בפיך ולשמוד על סברת ה"ר ליעזר ממיז ור"ת ורבי' שמשוורים מה שהרח"ם ז"ל שהחירו בטעין זה חת"ס ברמב"ם וברמ"ם ז"ל חולקי' כלומי הם המחירים לשמוד על כחך סמך מ"ח מורי כרב כר' ו על סברתם ועשה מעשה בכחן ויש לומשוכה מזה הספר התשב"ן השני יסיד ה' חת כל חשר לך למשכה ומשמי קדשו לקול ועקחך ישב' כנפשך ונפש נחמך שלמה בן הרב ר' שמעון ן"ן :

עוד לו יציו בהיותו במיורקה :

שאלת שה

חניית של יין שנשחלה בשביב ממקו' לח קיום והחפיות היח של עץ והנין שנוכנין לחת בחוחן חניות שקורין חכמים ז"ל כבו"ח טיגו מותו כופח ועל השך כחוב יין כשר ושם עץ חחר קשור בחניה וכו שפוחרת וכ"ש פוחרת בחוך החניה וחיחוך השפוחרת עחק כחוב יין כשר בנד שחם חפחח החניה חנח השפוחרת מיד ואחח חשלת שהיין הזה מותר וקשה ע"ו חניה של מרס כמו ככחן כיומי מחוכי מהרי מוירנו הרב ז"ל שכחב על השיר שנחמנו בו בחניות יין קשר בקו"ף בשקום כ"ף והטיר ח"ח חוב"ה ועל זה נמלא בשו"ת מהרי"ק שורש ק"ם ושמו מחרים נ"ב :

תשובה

ירחה לי שהיין הזה חשור הוח שחני' למנוע הסומרים שהיין מינו ברוך שכי חומתו לח חמרו כן חלח כשחוור הוח בעלמו ומניה חומתו ושחתו חבל כל שנשחלה מבקום למקום לח וכשחן לין גם חחד שכל ענמן של החומה מינו חלח מחמת שחם ניוף יהיה ניכר ויוחו וכשחן חם ניוף לח יהיה ניכר ניוחו לעולם שברי החומה שעל גבי העץ מינו כלום שחם כחנופה וחוזפת לח חחקלקל הכחיבה עומד לעולם חעל גבי העץ היח וכן הפוחרת בשחנת עם היין יכול להחזיר' ולח יוכח ניוחו ושחת חופח חו שפיר מינה כלום שכשמרח חמרו כיכי דמי חוזם כחוך חת"ח חמ"ר בח מנגח חפומה דחכיומח חריקה וחחיח הוח חת' בחוך חוחם חריקה ולח חחיחת חחיחת ולח חריקה לח הוי חוחם בחוך חוחם מ"כ על טרחת פטיט חו הוסף ברוך שיהיה החוחם וכן הם עושים בחניות של חרס שעל פי הפנינות חחר שפדים חוחם כפיד כיחבון עליהם יין כשר והרח"ד ז"ל כחב שחין חוחו חבוחל לפיום כיון הפלוח ניד גוו שלח דוקח בכחיבה כפי שכלי לפי שחין חוחו סי' ונח מחחח יד הגוי לעולם וחע"פי שים חולקים עליו וחומרים דבל שמודים לחבירו בענין חפיחוחיו חיך כן ישפרו עומד עלמו' ומנח חוחם כשיו שהחיש לן כוי סי' בעדון הוה כולי עלמח חודו שחין שום סימן מועיל בכחיבה שעל פי הוספת שעל המנופה שכרי בקל יכול להפסיד חבל חשן והוספת ולהחזירו מה שחין כן במנופה שחחה בשיט שלח יוכל להפסיד חלח בקושי וחם להפסידה צריך סיד לחחר וכל זה בקושי מה שחין כן בוספת שבפנל יין ירחה הוספת וחסירתו וישרות חותו בפנל פ"ו וחף על פי כן מניהו כל ישרל הוח חלף על הסיד שעל פי הכחיבה כותכין ולח היחה הבחיבה מועלת בסחמית הוספת חלח בשכחוב חו ירחום קופת שכין שעל פנינה חמרו שכרי הכחיבה שחו כשיסיר העץ שנשרחה יוכר הויוף ונדחפה שוו חחרו שכרי כמה נדולים בחבו שחין הבחיבה מועלת על פי הכחיבה חלח בחניות של חרס חבל בחניות של עץ שבנקל יוכל לנקוב ולהוציח היין חין לבם חקיבה שלח לשכנים כל החניות בשפ שחין בן חפריה מבחון וישחוש פי פסק וספיקו שפקפת חינו שוה שחם מחמת שהיה כחוב כשר בקו"ף לח ישרחל הוח ועוד שהרי ישרחל עלמו שניו יודע לבחוב כשר בכ"ף לח ישרחל הוח ועוד שהרי ישרחל עלמו

הרשבש

פניה חומו כיין והוח היה מפיר חוחנו ואפי' כלמו לאחר והודיעו שהיה כחוב בקוף ונמנח כמות שהודיעו כשר הוח וכבדון הזה מין שיש לך לחיון לחיותו עכין ויהיין מסור הוח חלח שחני מסוכזן שם חפי' בהנחה חו בשחייה כלבד וקרוב הדבר שחינו חסו חלח בשחיה שחין חנו במין לאסרו חלח משום חששת וכלי חלח לאחד ממון של ישרחל לח חלחני לבי לאוסרו בהנחה שמענה ואחתך דע לך :

עוד שו

הודעתני כמעשה שחירע שם בקהוסי שחול קח"ף לבח מכרחם שמחנה וקשה בעיניך הדבר וחמרת שנשחפק שם יהוחב הנט של שם בבח ומכל מקום נרחה לבם לחקן הדבר שיעשה חותך שליח ואחר חעוה לסופר לכחו' ולעדים לחחוס ותחסרנו בידי מי שרחוי למסרו וכמו שנרע בסוף שלחת לי :

דע

שכמסכת ניטין בפ' המקבל שניו נערך המחורסה היח ומניה מקבלין חת ניטה ר' יסודה חומר חין שחי ילדים זוכות כחחת חלח חניה ולח היה ובשחיה יכולה לשחור חת ניטה חינה יכולה להחנרש ומניח בבריית' בנמ' קטנה וכל שחיה יכולה לשחור חת ניטה מחנרשת ושחיה יודעת לשחור חת ניטה חינה מחנרשת ומ"ו ה"ה קטנה שחיה יודעת לשחור חת ניטה כל שחיה מבחת בין נט לדבר חחר ונרסי' בנמ' חחר רבח נ' חדות בקטן נדול וזורקו חנוך ומטלו ונוכה לעגמו ושיט ונוכה לחחרי ונגנדו בקטנה מת קדשת למיחוין הפעוטות מקטן מקח וממכרן מחבר למטלטלין וכנגדן בקטנה מחנרשת בקדושי חניה הניטו לשנת נדרים נדרן נדר ובקדשן הקדש ובנגדן בקטנה חולנת ולכחורה משמע דקטנה שחינה יודעת לשחור ניטה חינה מחנרשת על ידי חניה וכן כחב רש"י ז"ל דקטנה חינה מחנרשת חלח ע"י שניה ולח ע"י חניה ונדעתך כל שחינה יודעת לשחור חת ניטה חינה יכולה להחנרש ומשמ' כללנ"ל לח חכל ר"ח ז"ל חלח עניו וכבריית רחיה מפ' חרס ומהירושלמי וכן הסכים מ"ז הרמ"ן ז"ל בפרק בחיש מקדש ורש"י ז"ל בחמ' ניטין בפ' הנו' ובמ' יבמות בפ' חרס וכן כחב רבי' בחי נחמן ז"ל בחשובותיו דקטנה חע"פי שחינה יכולה לשחור חת ניטה מחנרשת ע"י חניה וכן כחב בעל הלכו' נדולות' מיחון וכן ירחה מדבר הרלוף ז"ל והרמ"ם ז"ל ס מחנרשת ע"י חניה חלח חל קו פדבר וכבר העיר מ"ו הרמ"ן ז"ל חלח מנח חבר לרש"י ז"ל בסבדחו וז"ל בסלכך נבח הזו יכולה היה להחנרש ע"י חניה והחשח חשחשת לח היה לה מקום :

ולענין מני הסלוחות שחנה מוסך לומר לסופר לנחוב ולעדים לחחוס חינו כלום שכרי ניטין בפ' המקבל חמר לשנים חנו נט זה לחשתי מי לסלנה בחבו ואע"ג לחשתי כרי חלו יבחבו ויחנו חמר לנ' חנו נט לחשתי יחמרו לחחרים ויבחבו מפני שעשתן כ"ד דכרי ר' חמיר וכו' חו הלנה פסלה חנניה שים חומו מניה החשורין כך מקובלני בחמר לסלנה חנו נט לחשתי יחמרו לחחרים ויבחבו מפני שעשתן ב"ד חמר ר' יוסי נומינו לו חף חני מקובלני שחף חמר לב"ד כנדול שניורסלים חנו נט לחשתי חם בעלמם ולח יחמרו לחת לכחו' והרים"ן ז"ל פסק כר' יוסי מדחמ' שמועל חמר ר' לוכה כר' יוסי דחמ' מילי לח מיחסרו בשלחי ועלמה' פפי חמר ר' ירמיה שלמו ליה מכי רב לשמועל ילמדינו רבי' חמ' לשנים כחבו וחנו נט לחשתי יחמרו לסופר ונקב וחחמו בן מהו שלח להו חנא והדבר צריך חלמוד וחנן נמ' מי שחתן חמרו לו נכחו נט לחשתך ימ' להו כחבו חמרו לסופר וכחב ולעדים וחחמו וחע"פי שכחבוהו וחחחוהו וכחבוהו לה ימוך ונחנו לה הרי הנט בטל עד שישמע קולו שיחמ' לסופר לכחו' ולעדים לחחוס ויחמרו בנמ' חפי דחמר עד שישחנו לחפוקי חמחן דחמ' מודם ר' יוסי בחומר חמרו חלמה חומר חמרו לו בלום ומדברי הרי"ף ז"ל נחוח' חמרו שכנס בטל ורבי' חנניחל ובעל הלכות נדולות ז"ל פוסקים נ"כ שהוח בטל וכן היח דעת הרא"ם ז"ל ויש מנחמים בדבר שם פוסקים כר' יוסי חו לח ובן כחב הרמ"ם והרמ"ן ז"ל כח' שהוח ספק ושם חח חילנת ולח מיבעית לחכל בטל הילב בנט זה חין לח חקנה לח עד שיחמר המחר לסופר לנחוב ולעדים לחחוס וישלחו לה ע"י שליח והסליח יחמר בפני נחבח ובפני נחחם חו יחקרי' בחותמו חו ימנה חניה שליח שיקבל ניטה חידו חם"י בית בחנוי הסלוח מהחחה כחה דרים ומסח ומחן :

עוד לו יציו בחיותו באלנואייר :

שאלת שז

שחחה נחקוטעת עם הטן מחמת שכחב עליך שטר מודעת לחחרי' ועכיד בה ומחרח כל זמן שפלוני יהיה ס"ן לח מכנס לב"ד ושם מכנס חפי' ב"ד מוחרם בזה ובכנה שם יש עד כיחר בזה שו לח :

תשובה אם שתמרת שכל זמן שפלו' יהיה עליה כעור לא תכנס לב"ה אין הכוונה אלא ב"ה שזה עליה נעור מתפלל כו'

ואע"פי שתמרת אחם עלה תכנס בב"ה והיה בשמעת כל ב"ה בכללות אבל אנו אחר משמעו' כוונת הגידר הנו הולכין ולא אחר משמעות דברינו בלבד אלא משמעו שתמרת על דעת שמעני שתקוטטת עם עליה נעור זה שעובר לפני התיב' בב"ה הזה תמסור כל בתי כנסיו על עצמך ואין כוונתך אלא על ב"ה הזה שהיה אחה מתפלל בו אלא הכל נכון לפני התיבה ורמיה לדבר אם שנינו בתוספתא בריש ר"ה ז"ל בפ' תוקת החומ' אנו מחתים לדור לב"ה אז אנו ס"ת לב"ה יתנו לב"ה הרגיל בו ועוד אחה שתמרת כל זמן שפלו' ע"ן ואחת קונה לדבריו ואלית אותו בכל זמן שפלו' ע"ן משמע דוקא בב"ה זה שזה מתפלל בו בלבד בתפרת:

ומה שתמרת אלא אנכם לבית הכנסת כל זמן שזה ע"ן שמשמעות זה הלשון הוא שתמ"י בזמן שאינו עובר לפני התיבה זה הולכין ג"כ אחר כוונת הגידר אלא היכה הכוונה אלא בשעה שזה עובר לפני התיבה והכל לפי הגידר ושאינו בתוספתא בפ' קונם היה מסרב בתבירו שיכל אלנו במשמה ואת"ל קונם עלי ביתך אינו נכנס אלך למשתה אחור אחר המשתה מותר והכה דומה לדומה ד"ש רמיון אחרות במשנה בפ' קונם שאנו יכו מסוכין בו לשחת את בת אחותו וכו' שמשמעות כל אותן הלכות שהולכין אחר משמעות כוונתו לא אחר משמעות דבריו ומשנה שלימה שנינו בפ' הגידר מן הירק ר' יהודה אומ' הכל כפי הגידר וכן פסק הרמב"ם ז"ל שאין אלנו אלא משמעות דבריו שהרי אומ' אם אמר הרי עלי כאלו נדרתי שהוא אסור בכל מיני ירקות ואם אמר הרי עלי כאלו נדרתי שהוא מותר בכל מיני ירקות אלא משמעות דבריו ומשנה שלימה שנינו בפ' הגידר ר' יהודה אומ' הכל כפי הגידר וכן פסק הרמב"ם ז"ל שאין אלנו אלא משמעות דבריו ולא אחר דבריו ומשנה שלימה שנינו בפ' קונם שאמר לחבירו הרי הוא עלי כחרם אם אוכל ואם אוכל אסור בכל מיני ירקות אבל אם אמר הרי הוא עלי כחרם אם אוכל ואם אוכל מותר בכל מיני ירקות הא למדת שאין אלנו אלא משמעות דבריו ומשנה שלימה שנינו בפ' הגידר כל הנדרים שבלב אין אלנו אלא על הנדר שבלבו ואע"פ שאמר בפירוש ז"ל דכי אמרינן דנדרים שבלב אינם כלום דברים שבלבו בשבע ואע"פ שאמר בפירוש ז"ל דכי אמרינן דנדרים שבלב אינם כלום דברים ה"מ היכא שאינו אלא מפרש שזה הגידר אינו אלא על כוונת כך וכך ואותה כיוצא אינה אומרת דבריו ולא אמרינן דבריו שבלב אינם כלום דברים וכבר אמרו המפרשים ז"ל ובכללן הוא דבריו אינם אומרים מה שבלבו היכא דאית ליכא כ"ה בשעה אחין אם עובר לפני התיבה:

ואמנם אם החרם הזה מוכל לשמוע עליו אז לא ירצה שמיך ובל לישב עליו מסני טעמי:

ואחרי שפני שתמרת שלא אנכם בל זמן שפלו' ע"ן ואם אנכם ח"ו אחים מוחרם והנה החרם הזה אינו אל עד אחכנם זקוקים שאנכם לב"ה אין שם חרם כלל ופסק שלנה הוא שאין אחכנם אם אחדר עם פלו' שאינו יכול להדר דומה למי שאמר כבר זה עלי קונם שאם אחדר עם פלו' שאינו יכול לשחל על הדבר עד שידבר עם פלו' ורמיה לדבר שאחה שנינו בדברית בגמרא פ' אלו נדרים קונם שאינו נהנית לאבא ולאחיך אם עושה אני לפיך ר' נתן אומ' יפר ואבשים אומרים לא יפר ואמר רב פפא אחלוקת בשפרה אבל בשאלה דברי הכל אין החבם אחיר עד שיאול הגדר אלמא אחי אי אזיה בשאלה דברי הכל אין החבם אחיר עד שיאול הגדר אלמא אחי אי אזיה דבר ואלה אומו אינו אחיר בשעת דבר פלוני אינו אל עד שאעשה אומו דבר בהאחת דקונם שאני נהנית לאבא ולאחיך אם עושה אני לפיך אלא בשאלה בהאחת אחיר ואנו עד שאעשה לפי ודוקא בגדרי נשמע אית אחיר בגדרי דרבנן אבל בשאלה לאחם אינו יכול להאחיר כיון אלא אל ובשמיעה דרב פפא וכן פסק אלנה אלמא האומר אחם אינו אחר עם פלו' או אם אנכם לשאול אלו' אחה שיאור עד שידבר עם פלו' ורמיה לדבר אם עד שיבנם ויהין שאל אל אחם אינו יכול להאחיר ואע"פ כן אחה אחר אלא אם כן אחה יודע שאין אחם אחר אלא אחיר שמו

אמנם לפי שטעה שנדרך היה אחמת שאמרתם בהיה כאב שע"ן עליך ואנחנו עדים ידענו שפלוני זה אחים על פלוני לעשות לו כך וכך וכשהאחמת הע"ן שכאב האומרת הנוכרת אמרת לו אחיכן ידעת שאני אחימני על בעל דיני ענה אומך אע"ן אחיין טני לכאב כך ואמנם כך עלתה אמתך ונדרת הגדר הנכרים שאחשת שאע"ן הניח עליך בשקר ואמנם כך רמית שאינו ראוי לעבור לפני אחיבה ושכאשר שפלנו דבריהם הללו אחר שבאו לאחן פניהם חדשות בתני ה' ורצו לבטל נדרך אבריהם לרדוף אלוה אחרי הענין אף הע"ן ואמר שלא אמר אלא אחי לתלות עצמו באחן גדול ושלא אאקוטט עמו אמאת עדותו ועשאו שנאאלק אאחל והאחש הזה אזה אחר אאחת אלא אמר לו אין אדם שזה אחר שלא שזה בעצמו אאת אמר האחש על בעל דיבך ועל טענה זו אמרת שאחלו שאאת כך אאנו בתחלה ולא בפשת ולא נדרת ה לכך של פי הגדרים האלה הגדר שזה לו קבלת החבם אזה בטענת נעשו והרי אאחה יכול לפפר נדרך שלא ע"פ אחם שכל זמן שיאמר אדם אלי ידעתי כך לא נשבעתי ולא נדרתי אין כאן שבועה ואין כאן חרם אלפני שהוא אגדרי שנזנח והוא אכלל הגדרים שיאמרו אבאלמי דיאלם נאחן על עצמו בזה וכן כתב הרב בת"ל בתשובה והביאה רמיה אחרון נדרי בחרם ואמר לא נדרתי אלא בשיעור פלו' אאת בדמו' בפ' הגדרים ועוד האחדין ויבאו דבריו בפיהם בתשובה הרמיה על ל' אחדי לפנות בדבר שאאת שיהיה

כדבר אחלוקת אזלינן לאחומרת שבדוי דינו בשבועה כמו שאמרו בתנאומת החרם הוא השבוע וכתב הרמיה ז"ל בתשובה זכרונות הרשב"ם ז"ל בתשובותיו שעיקר הנדוי הוא מן התורה וכ"כ הר' יוסף אלאבילי ז"ל וכ"ש שאין בדבר הזה שום אחלוקת כמו שכתבתי שבכל מודים שאם אלה הדבר ביתעסק שאין אחירין עד שיאול ולא נאלנו על בתולה כזאת ואם לא אמרת בלשון אם שהוא בלשון אנאי אלא שאמרת אחת בחרם בלשון הזה פלוני הזה בלשון שבועה נשא ואתירין לו מן הדין שלא אמרת אם אעשה דבר פלוני אחת כך וכך הו אחת בכך וכך אם אעשה דבר פלוני והו ברור:

והשני לפי שאלית נדרך בדרך שואל בפי' אם עברת על קבלתך שאל הגדר ויכולין להתירו והוא בעולם הזה אבל בחרם הע"ב עליון לא אל והוא אחד אאחרו יעקב שאל יהודה שלא אחירו יעקב וכ"כ ר' ירוחם ז"ל ואחז שכתבו אאחם ז"ל שכתב בתשובה כזה לר' מיימון בנאחר כ"ש ואע"פי שבאמת בפס' מבנת פ' ואלו הן הנולין למדו מנדוי שלא יהודה שנדוי אאפי על תינוק הזה אל לא דברו אם שלא על שבות אל אבל שאולין אאר משמעות כוונתו לא אאר משמעות דבריו ומשנה שלימה שנינו בפ' הגידר ר' יהודה אומ' הכל כפי הגידר וכן פסק הרמב"ם ז"ל שאין אלנו אלא משמעות דבריו ולא אחר דבריו אינם אומרים ה"מ היכא שאינו אלא מפרש זה הגידר אינו אלא על כוונת כך וכך ואותה כיוצא אינה אומרת דבריו ולא אמרינן דבריו שבלב אינם כלום דברים וכבר אמרו המפרשים ז"ל ובכללן הוא דבריו אינם אומרים מה שבלבו היכא דאית ליכא כ"ה בשעה אחין אם עובר לפני התיבה:

אמנם אם החרם הזה מוכל לשמוע עליו אז לא ירצה שמיך ובל לישב עליו מסני טעמי:

ואחרי שפני שתמרת שלא אנכם בל זמן שפלו' ע"ן ואם אנכם ח"ו אחים מוחרם והנה החרם הזה אינו אל עד אחכנם זקוקים שאנכם לב"ה אין שם חרם כלל ופסק שלנה הוא שאין אחכנם אם אחדר עם פלו' שאינו יכול להדר עם פלו' ורמיה לדבר אם עד שיאול כל אחת שאחה שנינו בדברית בגמרא פ' אלו נדרים קונם שאינו נהנית לאבא ולאחיך אם עושה אני לפיך ר' נתן אומ' יפר ואבשים אומרים לא יפר ואמר רב פפא אחלוקת בשפרה אבל בשאלה דברי הכל אין החבם אחיר עד שיאול הגדר אלמא אחי אי אזיה בשאלה דברי הכל אין החבם אחיר עד שיאול הגדר אלמא אחי אי אזיה דבר ואלה אומו אינו אחיר בשעת דבר פלוני אינו אל עד שאעשה אומו דבר בהאחת דקונם שאני נהנית לאבא ולאחיך אם עושה אני לפיך אלא בשאלה בהאחת אחיר ואנו עד שאעשה לפי ודוקא בגדרי נשמע אית אחיר בגדרי דרבנן אבל בשאלה לאחם אינו יכול להאחיר כיון אלא אל ובשמיעה דרב פפא וכן פסק אלנה אלמא האומר אחם אינו אחר עם פלו' או אם אנכם לשאול אלו' אחה שיאור עד שידבר עם פלו' ורמיה לדבר אם עד שיבנם ויהין שאל אל אחם אינו יכול להאחיר ואע"פ כן אחה אחר אלא אם כן אחה יודע שאין אחם אחר אלא אחיר שמו

אמנם לפי שטעה שנדרך היה אחמת שאמרתם בהיה כאב שע"ן עליך ואנחנו עדים ידענו שפלוני זה אחים על פלוני לעשות לו כך וכך וכשהאחמת הע"ן שכאב האומרת הנוכרת אמרת לו אחיכן ידעת שאני אחימני על בעל דיני ענה אומך אע"ן אחיין טני לכאב כך ואמנם כך עלתה אמתך ונדרת הגדר הנכרים שאחשת שאע"ן הניח עליך בשקר ואמנם כך רמית שאינו ראוי לעבור לפני אחיבה ושכאשר שפלנו דבריהם הללו אחר שבאו לאחן פניהם חדשות בתני ה' ורצו לבטל נדרך אבריהם לרדוף אלוה אחרי הענין אף הע"ן ואמר שלא אמר אלא אחי לתלות עצמו באחן גדול ושלא אאקוטט עמו אמאת עדותו ועשאו שנאאלק אאחל והאחש הזה אזה אחר אאחת אלא אמר לו אין אדם שזה אחר שלא שזה בעצמו אאת אמר האחש על בעל דיבך ועל טענה זו אמרת שאחלו שאאת כך אאנו בתחלה ולא בפשת ולא נדרת ה לכך של פי הגדרים האלה הגדר שזה לו קבלת החבם אזה בטענת נעשו והרי אאחה יכול לפפר נדרך שלא ע"פ אחם שכל זמן שיאמר אדם אלי ידעתי כך לא נשבעתי ולא נדרתי אין כאן שבועה ואין כאן חרם אלפני שהוא אגדרי שנזנח והוא אכלל הגדרים שיאמרו אבאלמי דיאלם נאחן על עצמו בזה וכן כתב הרב בת"ל בתשובה והביאה רמיה אחרון נדרי בחרם ואמר לא נדרתי אלא בשיעור פלו' אאת בדמו' בפ' הגדרים ועוד האחדין ויבאו דבריו בפיהם בתשובה הרמיה על ל' אחדי לפנות בדבר שאאת שיהיה

שות

כדי שלא לעשות תורתי פסכתר וכלה לכוף עפ"י תורתי פסכתר ושלום רב לאוהבי תורתך ה' תמימה והעוסק בה לעתה מימים ועימה תמן ותמן:

שאלת שח עד

לו שהל עבדת מקמי מהריס רמוכן ושמעון ויהוד ישכר זבולון ונפתלי נשתעפו

בעניין הסרסוריא ושיהיו שותפין בכל מה שירויחו שיחלקו לרוחו כשוה ונשבעו בנקיטת חפץ שלא יקבלו שום אדם על חכירו אפי' שוה פרוטה ממה שירויח ואחד מהם הוה בפרת שלחו לחכירו מחריו פעמים שלח ומצאו שהיו מרויח מכל מה שהרויח שלח הסורסה לחכירו ועתה שותל ממע"כ מכ"ל נר"ו שהי שהלוה לם אם ואת השותפות היא שותפות קיימת משחר שהם שוים בדבר שלא נם לעולם ואם היה קיימת אם יכולין ליפטל על שבועתן שלא מדעת חבירו הרמוז מאחר שהשבועה הוה לזמן קלוב והפסיק אם מאחר שהוא נולן ועובר על השבועה אם יוכלו חבירו לכוין ממנו ריוח שמינו יודע בו כדי ליפרע ממנו מה שנולן ותדרישני בחורת הכבוד ותאיר עינינו הפה יאיר עיניך וירחך נפלאות מתורתו אמן:

תשובה

כל דבר שהוא בטל מאד שלא קנה כהונן או ממין קנין אל עליו הוא קיים מאד השבועה ולא מאד שהשתע" נומרת הקנין שלא מינו שבשבועה יאמר העניין שלא שחיב לקיים שבועתו וכן כתבו בשם תשובת הרשב"ץ ז"ל והנדון הוה הוי בטל מאד שהינו דבר שלא נם לעולם שהם מאד זה היה בטולו אף לאחר שהניע הריוח ולא קנה שלא יכן היה הדין בשקנה דבר שלא נם לעולם מכל הנדון הזה נקנה מחמת שליחות ולפיכך אפי' שם שחר שהיא הניע ריוח וכה שלוח בחלקו מעפ"י שלא הניע לידו במה שלא הריוח ועדיין יכול לחזור בו כל מאד מן השותפין וכן כתב הרשב"ץ ז"ל שכל מאד השבוע בשותף קיים הוא מאד שחייב לקיים שבועתו אפילו שם שם יכול שחר משם ליטול שלא מדעת חבירו לפי שהוא שלא בזקיק ז' חלוקי' החחת שם נשבעו לו מחמת שהם לא היה מזקק עמהם היה הוא משתדל הרבה ולא יוכלו לריוויח עמו כמו שהיה מרויחין בשותפות מחמת שהיה מטרידם והוא זריז ומשילה בזה חין יכולין ליטול שלא מדעתו שהרי טובה עשה שהשם בשותפתו עמהם וכל עיקרו של שותף אינו אלא שם שיכול לעשות זה עושה זה ואים שם ביקרו ישווו ושלא דבי ערי עדיף כדאי' בפ' המקבל ובל שנשבע לחבירו מחמת טובה שעשה עמו אינו בשחל אלא כרשותו וכן בת"ר ת"ל והשביעו עמו המחרוים ז"ל והקנית שם השיתוף שעשו עמו היה מחמת שריחים מחמו שהם לא שהפו עמו יפסידם על ידי המותות ואת השבועה היה מכלל שבועת מוכנין ואינה ברישה שלא לחבה ואין כאן שבועה שם בטלה בלבה וחאחרי היום בדאי' בפ' נדרים ואף שם לא בטלו יחחה שאינה בשבועה שלא השביעו אינו לבטל מלאו אלא שבשעה שהוה שקר אבל שם בשעת שהשבועו אינו כשבע של שקר אלא שאינו רוצה לקיים שבועתו אין ברין לבטל בלבו וכן בתב הרשב"ץ ז"ל בתשובה והשלישית שם הוה אלם והוה מרויח אלא אחר ואינו מבלה לשם לא אחמת זה יבחרו שם על שבועתם ואחלת אחר בחר בנכלו אשר נשבעו אלא שאפשר שאם שם יודעים בהירור בשה הרויח יכולין לנכות אחחת ושלוחה יש חוכחה בנמ' בפ"ק דשבועת כדברי הנחין ז"ל אלא שאם נשבעו על דעתו אי אפשר לעשות זה ודרך להודיעו דאם הוא נולן ועבר על שבועתו ואין ריוחה ואין אביר ביכה בכ"ד ויעיד לינו ולעשים זהו הברחה לי בזה אעפ"י שנשבעו בכתב בקנת החבורים בשם קבת המפרשים שנשבעו לעשות שום דבר ואחר עבר על השבועה אחר פטור ואין בריך היתה והביאוה לחיים מעניו דוך בשהלך לחלחם עם החרשים אחרו לו הסנהדרין כי מאחר שהם עברית שברית שברת יעקב מביאו עם לבן האחרי בימי בלעם בי בפר הין פטורין ישראל כדאי' במדבר חלים במאור מבחם לדוד בקניתו את חרם נהרים אינו סותר דין זה דשם בשעבר בשחר על הדעת או השבועה ובטלה מכל וכל בנון שנשבע ליטול בתו והלך ונשא אחרת שיכול אי לחת בתו לאחר וכן בנון שנשבע להשתתף עמו והלך ונשתתף עם אחר שבטלה מכל וכל אחל בעומד עמו בשביעתו בשותף ואחטל מלקנות מנוכ ממנו אחרם קיים והוה אחטל קנת מהעלה אין האחר יכול לבטל קנת אחעלה אחל אין שם נשבעו שלא יגביב שם אחד דבר מחבירו והוה דע שנוכב מאד אחר שיכול ליטול אלקו שם יחנה מקום שהרי השביעה בשם שהיה על השתוף כך היה על הנגבה ואורב הנגבה ערש ולא ענף נמו השתוף אלא שוף אחר שהם יש אלול השם שאסור לעשותו כנון שהאחר אין נביבה מפורשת לאחרים ולא ניכרת ויולים דבר על אביהו שהוה עובר על שבועתו וכל מקום שיש אלול השם נויך להתרחק ממנו והו שנראה לי להשיב על שאלתך ובתב בן הרב ר' שמעון נ"ן בן החבם

חרשבש

החבם ר' נחת נ"ל:

תונאת לרי שלמה יצי הכהן ב"ר יוסף

נ"ע ערופי:

שאלת שט

לבבוד לך מה שפנו חכמים ז"ל בפ"ק דיומא נבי כהן גדול בשהיו מפרישין אותו לעבודת יום הכיפורים ס שלא היו מניחין אותו לאכול הרבה תבנו שהאכלו לידי סירוס:

תשובה

ידוע הוא שהחבמים ז"ל היו מסתרין בכהן גדול מכל מה שאביא לידי טומאה כלומר מכל מה שאביא לידי קרי וזה בחי שלא ישבטל מעבודת יום הכפורים אבל פי שהיו מתקנים לו בהן אחר וכן שלא ישחר היום כלו בעבודה אחל הוא שם רחה קרי לא היה יכול לשבוד עבודה אחר ולפיכך היו מוניני אחנו המיונות המביאים לידי טומאה כמו דבתב וכל מי שיש אח בקרוה אחרת וביבה וול שם הבריאים שם בעתרת וכ"ש לא היו מניחין אותו ליתן וכיו מכין לפניו בחיבבת גרדה וכיו קורין לפניו בחיוב וכשהוא ודיבול וכיו מתשקים אותו עד שעת טומאה וכל זה לנדר טומה מביאו לפי שהסיבה מביאה לידי טומאה כשבנער הממדמה זה בשר החוק בחלוש ויבוא לידי טומאה ולפיכך אחר המסבה אחל היו מניחים אותו לאכול הרבה מפני שהמאכל מביא לידי סירוס והסיבה היא שבת רחיית קקרי:

אמנם

היות במזון סבת הסירוס הוא דבר זכרוהו הטבעיים לפי שסבת הסירוס הוא חורת החוש המשות אל הלב לפי שהחוש המשותף המתלחת מהלב ונמרו במזון כמו שהוכיחו זה המתפלספים ולהיות נושא זה החוש הוא החוש שיהיבם לת יחוירנו חל הלב אחל הקרירות והרטיבות וכל מזון הוא מוליד דם והדם המשחלת לאחבים מהמזון היא קר בערך אל הדם הטבעי וכ"ש כשהוא נשלח מבר קר במות שהוא שב אות ומוסיף קור והקור מחייר החוש שבמשותף שהוא במות אל הלב ותפיל שינה ומחד שמרוב המאכל יורבה אחד השב ויעלה אל המות ויכביד עליו וירדם נגות מניעה ותבטל הסיבה בך בתבו חכמי הטבע ומעפ"י שהאריכו בי קדמתי בדבר כדי שלא יכבד עליך ור"ל החכמים בחמתיים בכל חכמה בדעתם שסבת הסירוס כ"ב הוא רבוי המזון שם מחמת דטיבותו וקרירותו שם מחמת רבוי האדים העולים אל המות לת היו מניחין כ"ב לאכול הרבה ובתבו טעם מפני ש מאכל מביא לידי שינה לפי שהמזון מחזיק לוה שם בחיבות שם בכמות מחמם בחיבות בדברי המבחים לידי טומאה כמיני מחזיק ושולחם שלו חפי' כמיהם מועט מרבים הטומאה ואם בכמות במיני המזונות שמין בהם הזה רבה ואין טבעם בחוש ואדטיבות שלהו במיכוחם לוים מרבים הטומאה אבל כשמוחם מרבים הטומאה מבד הסבת הסירוס שהיא ב' כ שבה לוה:

ומה

שאמר חכ"ע ז"ל האכל מרחמונן בחות דבר ידוע הוא אבל החוטים העלים הנשחחים לוים אלא מהמזון אעפ"י שהחלתם הרחשונה היא מהלב אבל שלאחם היא בחות והחושים שם בבה למוכלות לפי שהמוכלות לת יגיעו לנו אלא בשבות תחלה ואח"כ נדמה ואח מפעל שנקה הכללי ונכנל ונצא וע"כ מי שיעדר ממנו חוש מהחושים יהיה נעדר מהנה מוכבל חוחו החוש בחו הסומת אלא יראים מוכל הממדה לעולם וב"כ מי אלא רחה לחים מיוון זה לא יהיה לחלו מוכל בחו אלא ידע בפיל ויבטרך עם החוש הנעלה בת הממדה ויבטרך עם אלו שבי החבשים בת הביבה ושיחוש עשם אחר עשם עד שיחיבב לנעשו ביסוד מוכבל ועוד שהחלם יש בו נ"בחות בת הסוד ובת בבשים והרגל ובת הדבר וכבה בת הסוגה הוה בבבל וכוה הוא דומה לגמת ובעלי חיים מע"פ שהוגם בדמיון הוא חוץ שבשמת הוא בת ובשחי חיו בחדש והוא הבשם והדבור הוא בבב וכוה הוא דומה לבעלי חיים ומיה שבת יקנה החדש המדות הטובות בשלימות ואיבם נ"ב בשוה החדש עם בעל חיים ואע"פי שהמבת בקלקם אלו החדו" אבל אינם בשלימות אלא בחדש שם מבד שבל אין ואין הוא בשלימות בחדש יותר מבעלי חיים שם אלא שבבעלי חיים לא ימבת אלא חדש אחת בימין אחד בעשה בבום והבנוחה בחרי וולבחם על דרך זו והחדש יבול לקנות בלם בחחת ובת ההברה שנקרא בערבי אמע"ן הוא בחות וכוה יכ"ר החדש בין הבנות והבחת והבשר והבשר וכוה מבד אחבי"ק בלשון יון עד אלא נשאר אלא העב ויוצא דרך שבי אנוס ויוחת

מ מות הכבד מעכלן ודומה לקדרה שיש בה ד' עניינים דבר שנקבצו ובבר נת שלם נתכשל ועדיין מצפה שיבושל ובבא שחוף ושקלקף קיבף על פני הקדרה כן הדם נכבד הדב' שנתכשל כל ברכו הוא הד ושלם נתבשל כל צרכו ועדיין הוא מלפ הביישל היה הלבנו' והדבה שברוף הוא הסחורה ושקלקף קיבף קמרף הקלקף שמחלח ג' ניים המרה והסחורה מסתלחת ג' הטחול והלבנה בכל הנוף לשלשה ולהרטיב החיברים והדם הטפה הרחשונה' המשובחת מסתלחת ללב ושאר בכל הגוף דרך עורקים כמו בריכות המים המסקים מת מנן כן העורקים הנקראים ורידים מוליכים הדם לכל הגוף וכל מקר ומקר ממנו די ספקו קבוצי והעלמות והמות שבתוכם והעור והסגר וכל מקר ומקר מחזיר הדם לעורתו ונון ממנו מ"ב הכבד הוא לתתכל לפי שהוא מתיבו דם ומשלחו לחיברים:

ומה שמחרת והכליות לתחתכם הוא מנד היותם קרובים לכלי מרוב שהם המשים עד שהרופאים יקראו רחיס על מוס הכליות מרוב מחות המשגל ועל קריבותם מנד מולדת תמות המשגל מ"כ שם סמך ג"כ לעורר התמוה להיות:

ומה שמחרו רו"ל בפ' הרואה כליות יועצות מקרא מלא הוא מבך לכלי ובליותי מסתונן ות"ו מורי, וזה"ב בת' בספר מנן מבות שהבר שהטעם לפי שהם קרובים לכלי הקולדה ולחומו כלי נותן תבונה שהרי הסרים שתקנו תשקו בעתבה שכלו כנושם מ"ב נותנים הם תבונה ואני רחיתי בספר אחד לבן שעיב כי נמלת בספר הקדמונים שהוא אחד סובה בקוליתו ונשתבש בשכלו וירחה לי לענות דעתי שהטעם הוה לפי שתמצית תימות הכבד הוא יורד לכליות והם מושכים לחומי בחוקתו וכשהן שם כליות נשתרו התימות בלבד ותתפוררות עם הדם בכל הגוף והמות שנון ממנו מוסיף לחות נהרי ותשתבש ותתבלבל וכשהם חנים כל התימות דרך שם וכשהר הדם וך וללול והדם יותר חם וך ונון המות ממנו ומוסיף זכות ולפיכך ממר' וכליותי תשתכון שהם מסוגנים ומושכים כל התימות שב"ב:

ומה שכמצת בקנת סליחות מחכמי הדור ז"ל וחום ודמית שמולי מלו כתבת לי כל הבית שיהי יודע על מיזו בת הוא חומר לפי שבמות יש ג' חדרים ויש בכלל המות ה' לחות כדמות חושים וכקרמים החושים שכתתרים והם במוקדם המות הוא החוש המשוקף והדמיון ובחדר החמצעי הוא בת החושב והמדמה והשברים בין הדמיון שנקרא בערבי כיקל והמדמה שנקרא בערבי מתכיי"לה הוא כי פעולת הדמיון לא ימשך תחרין חוזה מעשה לפי שהדמיון הוא מקבל חו שומר למה שיוכח תלוי מהסורות המוחשו ופשלותיו הרבה כמוחשים והמדמה ימשך תחריו מעשה גם מעשים שיחמתם שהמחשות הרבבה ופירוק ומעשה הוא במוקם ובמצין יוצא מהמוחם ובחרך המחורה בת השומר והשם ביירתי לך בקצרה עניני תלי החמשה כחות כי המשוקף חינו מכללם ויש בזה בין החכמים מחלוקת מיזה מקומה מ"מ חין בכל הדברים בת מכחות תלו שמתלי חו ימיני ודרך מליכה חומר חי בעשך חם יש חוש לחימין ולהשמיל מענין המלך הקדום והמלך המשפט שעני מעמיק לך מה שכתב ז"ל בפ"ב בברכות שלו וזכו מה שראיה לי להשיב על שתלוחך בחם בשמעך שלמה בן דוד ה' שמעון גן בשם בן החכם ר' נמח ולם"ה:

הנין לותיק החבר ר' יוסף ששפורטש יא

כתבת שיא

תשובה מפני מה בחסרה דומתו והחור' בת' חלומו וכת חיזו וכלל הם כמדרתה חחת ולמה חין חנו למדין מקל וחומר

תשובה דבר כרור הוא כי הכעל יש לו מעלה על חשתו ומשתתו נשמעת חליו והשם חמר לה ואל חישך חשוקתך והוא ימשול בך כלומר שחשת סרה למשמעתו וגם מדרך הכעל שיש בחיש לוה כי יהוב הוא שהשועל יש לו יחר שתם על קנשעל וקובר הוא השועל והנקבה היא הנשעלת בחומת ענינו וכשמחתה ז"ל כ"ב סורר ומוכה חסתר קרקע עולם כיתה וכמעט שחין לכניה היה על זה כי הוא כמעכל ראשון ואין היהוב ע"כ כי דומתו רחוי הוא לכבוד ולחיות לה עליו מעלה מלך חקנת חבוו חו חמו וזה לשון ביבנו חדם בו בכל נשמעים לדומיכם ודי לתם מקוב כבוד חבוכם ושתם ולא יכעים זה בעל תורה ובעל מוסר ואחרונו ואינו החסיד ר' יונה ז"ל בתב בספר ביראים שחייב חדם בכבוד חתי מבניו ואתי חמו ממדרש חמשה ז"ל ומחר שתי חלא יתברר מיד שתין בת שתין ובת חחותו במדרגה חחת כשחותין כדומתו שם"ם

נסתפקתי שתלתי כתוב ביומת דופן שפירושו חשה שמת מעוברת והולד חי קורעין בטנה ומוציאים חומו ומצחתי פי' מה"ל קדושה להרמב"ם ז"ל ויומת דופן חין חמו טמחה לידה ואין לה טומחה ולא טהרה ובמקום מחר השקשה וילחה דרך דופן הרי שם הקושי הבח דרך הרחם זהות שם היומת דרך הדופן טמח ואם ל"ה יצח דרך הרחם הרי החשה טהורה לעפ"י שהדם היומת מדמנה טמח חין החשה טמחה עד שיצח מדוה דרך עקרתה ' תמהתי לחר שהיומת דופן נקרע בטנה לחר מיתתה חה טומחה ושהרה יש שם ועוד מה שחמר השקשה וילחה דרך דופן חין לו לומר דק השקשה ויצח הולך דרך דופן שהיו לידה רק היומת דרך רחם חנח חבחר לו כחר היטב:

תשובה כפי הפירוש שרחית ושוח של בעל הערוך יפה הקשית מבל רש"י ז"ל פי לנון שהוציחו דרך דופן ע"י שם וכן פי' הרמב"ם ז"ל לפי' המשנה שלו ומ"ש גברת רבה חמר מלחת לה תשיבו עליה ובין שהרב בעל הערוך פירשה על חותו דרך רחוי לעיין שם יש לו מקור מפשרות ומומר כי כוונת הרב ז"ל היה שהשם החשה טהרת שיצח עוברה מהפנה ויצח דם מדמנה לחשביון לה כחשה שתתה כדם שהביאו בפ' תיוקת הב וקבבה והנדה והילדת והמעוברת שהמין בשעה על שיעור הבשר והקטן בגמרת חמו מת מי לה מטמח בשעה ותמר' מתי מטח בחבן מוסמח ושחר מתים לה מטמח בחבן מוסמח מתי חבן מוסמח דכתיב ותימת חבן חדה ושומת על פוס נובח פי' שהם הנשים ע"י חבן גדולה וכלים תשתיה שכל בך החבן גדולה שהפי יהיו החת עליה לה תוסיף כובד חין הכלים שהם שטמחים בשעה והילדת והובס חפי ישכב על חבן מוסמח שהיה חבן גדולה כחותה שהמו על ובב החרות כל הכלים שתשתה שטמחים זה חומר שם מתה יולדת מכל שם לה מתה יולדת תיבה מטמחה בחבן מוסמח והשטה שיצח דרך דופנה ותשה תשביבו לה יולדת לטמח בחבן מוסמח בן נרחה לי לשיב דברי הרב ז"ל כוונת דבריו הוא שבין שהולבה יכולה לחות לה שים לה יש טהרה יהיו טמחה לפי שהיא יולדת בן בשחה דיניה חין לה בין יולדת והדין זה שמת חבת ובבן הוא לחרן בו דברי הרב ז"ל ולא נחמר שטעה כמה שחין החיבות טועין

שות

הרישבש

שאלת שיג

תלמאן לרי זהחיה זלמאטי ישמרהו הא

והראן שאלת שיד

בסיום שעברו חלה משם שהבעה וחם שהם פחות תוה חבי' יוסף ולא
וירחה חלה תובעת ונוטלת מזון השנים שעברו ירחה שנות של פוסק
כליעזר קמח לבל הרמ"ם ז"ל פוסק כתני הלטונית שלח מחדה מזונות
בשתיקה שתי שנים חלח בשנים ופרוש וכן פסק הרב כנו ז"ל בשבוע חבן
העור שם ב"ד וכן נרחה שהיח דעת הרי"ף ז"ל וחפי' לדברי הירושלמי
שבחזוהו הרב בעל העטור והרשב"ם ז"ל והרח"ם ז"ל דחמרינן התם ר' לעזר
בשם ר' יוסי בן זימרי בשלח לוחם ואין בידה מכחן
לבל שם ליתה מן שים בידה מזכון נוכה חפי' למפרע בנדון הוה אין
בידה כלום לפי שלח לוחה ואין בידה מזכון כמו שהבה בהשלה וכ"ם לפי
דעת הרמב"ם ז"ל שלח חלק בוה כלל ולח כתב לדברי הירושלמי כלל שנרחה
שסובר שכיון שהירושלמי הוזירו בשם ר' חלעזר בשם ר' יוסי בן זימרי
וכיוחבן להות רביה ד"ה חלעזר חמר בשמרת דידן חלמנה שפחתה שתי שנים
וכו' ולח מ"ל הימיחו שכובר דחפי' במפרנם שתם חבד משותיו וכתב על
רחיו הרשב"ח ז"ל שחמה זן שם מפירו ליורד לשדה חבירו חלח בראו' ונטע חות'
שחייב לשלם שיון הנדון דומה לדחיה דכחוטע הוילו וכון לח כוילו
לח שסלק חפליו הנוף וספחים יש בין שכיח חועלת לסלוק הטוק דסתיר'
מבוררת היח זו ומ"מ יראה שכבדון הוה חעפ"י שהה לח בחה שתם
חיורת ונפרעת מנכסי יחומים חלח עלתה על דעת שתחזיק בחה
ויסתרו הנכסים ליורשים ותוון היח בכח בחנם ותעפ"י שבר"ף ז"ל
כתב בחשובה בחנם בשבח התרומות בשער כ"ו שהחנכנים יחום קטן לחוך
ביתו ומפרנסו ולכיגדל תבעו במה שהוציח עליו וטוען שבחזרת הלוחה
נתן ולח בחור נדק' לח חת כלום לפי שלח חת לו חלח למילות חבדים נראה שחין
הלוחה וכיון שלח חמר לו כן לח נחן לו חלח למילות חבדים נראה שחין
חשובה חולקת על מה שחמרתי בשם הרשב"ח ז"ל שבר"ף חף ז"ל לח דבר חלח
ביחום שחין לו כלום בחותה עת דעתי הוח בחותה שעה וחפי' חמלנה לוחר
שחף ביחום עשיר פטור הרי"ף ז"ל יש לחלק בין זן יחום לזן חנת חבירו
דכזן חנת חבירו יש בפרש בין זן בשחם לזן בפירוש לפי שהבעל חינו בעיר
חבל בזמן שהבעל הוח בעיר היח לו ממה לשחלם ושחק ויחר היח וכן כתב
הרמ"ם ז"ל בשם ר"ת ז"ל בפ' חין בין נבי זן חת חשתו וחף בחשם עצמה
שלח תבעה חוורת כוילה והוח בפיר כתב ח"ן הרמב"ן ז"ל בחדושי בחוכות
פ' חלמנה ניזונת כוילה וחין לה עליו כלום וחם היח חין לה עליו כלום כ"ם
כון חותה דחיינו חכחם קחתי וחפי' היה בעלה חייב לתת לה שוחות ועמד
זה ופרנסה חין לו על הבעל כלום דלח נרע חפורש חובו של חבירו שפטור
חלשלם כדח"י בפי' בתרת דכחובות וכפ' חין בין וחפי' לדעת ריב"ח ור"ח ז"ל
שסובריס שחותה של הפורע סובו של חבירו חלח בפירעון חוב חוורת
כ"ם לדעת רח"י ז"ל והרמב"ם ז"ל וחחריס ז"ל שסובריס שבכל חקו הוח פטו'
וכון יחום הבל בכסף שהון שתם פטור היחום חלשלם וכשהגיע עלה חייב
לשלם מ"מ נראה בדור שלח פטר הריחף ז"ל חלח בחלניסו לביתו חחקום
חחר חקר בבלה דעתו שלח הבניסו לזון ולפרנס ולח בחורת גמילות חסדים הוח זן
חותו ועל היחום להבית ראיה שבחורת גמילות חסדים זן חותו ולטון
הריחף ז"ל בך היח חוכח שלח כתב הון יחום חלח המבנים יחום לתוך ביתו
וכו' ותף בחבניסו לביתו נראה בדור שלח פטר הריחף ז"ל חלח ביחום עני
וחפי' העשיר חח"כ פטור כחותה שהביאו בשם שם ס"ה ותייתו לה בפ' הזורע
בעל הבית שהיה עובר חחקום לחקום ודרך ליטול לקט שכחה ופחה ומעטר
כיוחוור לביתו יעלם דברי ר' חלישר וחבשים חותרים עני היה בחותה
שעה ופירשו עלה בירושלמי שפטור היח חלשלם וכן כון יחום הקטן בעני
חעפ"י שהעשיר פטור הוח חלשלם חבל חם היה היחום הקטן עשיר ון חותו
חוור ונוכה חשם כון חחבה בשעות היתה שהלו היה יודע שיש לו בנכסים
והוח זן לחותו בחורת גמילות חסדים חבל חח"כ נודע לבעל הבית שיש בנכסים
חותו בפי' בחורת גמילות חסדים וחח"כ נודע לבעל הבית שיש ליחום בנכסים
חוור ונוכה חשם כון חחבה בשעות היתה שהלו היה יודע שיש לו בנכסים
והוח זן לחותו בחורת גמילות חסדים חבל חוור ונוכה ממנו לעם וכל שחוור
ונוכה חחייבת לחזור שחחריס כמו שבחבחי נראה שחינו נוכה חלח כפי ברכת
הבית לפי שלח היה נותן לו חוונות לבדו חלח חבלנל עמו בחוך ביתו ותף כפי
ברכת הבית חם היה בעל הבית חוינו הרבה כחוונות שחינן חוונטות חינו
נוכה ממנו חלח כפי מה שהיה חוינו זה לבעמו לפי שחינו משלם חלח כפי מה
שנהנה לח כפי מה שחבל דומה לבחמה שבבחה במקום שיש לה רשות לובנם
והזיקה בחיוב משלמת חלח חב שבהנית לח חב שהזיקה וכומן לו בחה היה
חובל בברכת הבית חבל בעל הב"ח בשונה ו חמונעת ון נראה חדברי בעלי
יחתוספות ז"ל שבחבו בחשבת נדרים נבי הון חת חשתו שבל שחינו בחוונות
יראים חינו חייב לשלם חלח הואיל חמונעת ותף בו נראה שחינו משלם
לא כדחי בשר בזול דחמרינן בפ' חיסמת בשבת בחרת ופרישו רשותה ז"ל
דהיינו חשר דיבוק בלומר חשר שתות שהם שחו לו שסה (דיינו לח יטול לח

חחבה שבחובתה חינה בראות
בשלח חם חו חשר לשהות עמה:

תשובה

ירחה לי שחין נכון לעשות כן לפי שבל עצמה של
כתובה חינה חלח בדי שלח יחבי קלה בשיכין להוציחה
ולפיבך חמרו חחשור לשהות עם חשתו חפי' שעה
ח' בלח כתובה בדח"י בשם בתובות בפ' בערב שבתפתה וכיון שבשבתו'
בראות הבעל שם חקטינו יקרבנה וחבח בשיניו קלה לבוניחה ויפטרנה
בלח בלום כ"ש שהבסבת הגדולים היח שחין החשה נותה כתובתה בחלמנות
ולח בראינו בחקום שבבנו לבתוב כתובה עד שחיינית בתובה וחם חין שטר
בתובה יולח חחבת יד חינה נובה לח עיקר ולח נדוניח ולח תוספת וחת
היח הבבמת הרמב"ם ז"ל חם פי שיש עלי חולקים חבל יש חי שהפבים עמי
על בן ובפי דעתי חין להבית הבתוב בראות הבעל וסלום:

שאלה שבא

ספר תורה שבתוב בהלבתו
ומחוקן בחנין וכתיבה נחה חבל
חין חרבו חלח שתי זרתות חסר
רניש חם היח בשר וחם קוהין
בו בנבור חו לח:

תשובה

בפ' קמח דבבח בחרא חחרינן חין טושין ס"ת לח
חרבו יותר על הקיפו ולח הקיפו יותר על חרבו שלשה
חת ר' שישור ס"ת בבמה לחר להם בנויל שהם
טפחים בקלף חינו יודע ולבתורה חליבת דחין עישין היה מבמע שחשור
לעשות הקיפו יותר על חרבו וחרבו יותר על הקיפו ובבחלו לר' שישור ס"ת

בבמה

שאלה שב

החשה שבתובתה חינה בראות
בשלח חם חו חשר לשהות עמה:

תשובה

ירחה לי שחין נכון לעשות כן לפי שבל עצמה של
כתובה חינה חלח בדי שלח יחבי קלה בשיכין להוציחה
ולפיבך חמרו חחשור לשהות עם חשתו חפי' שעה
ח' בלח כתובה בדח"י בשם בתובות בפ' בערב שבתפתה וכיון שבשבתו'
בראות הבעל שם חקטינו יקרבנה וחבח בשיניו קלה לבוניחה ויפטרנה
בלח בלום כ"ש שהבסבת הגדולים היח שחין החשה נותה כתובתה בחלמנות
ולח בראינו בחקום שבבנו לבתוב כתובה עד שחיינית בתובה וחם חין שטר
בתובה יולח חחבת יד חינה נובה לח עיקר ולח נדוניח ולח תוספת וחת
היח הבבמת הרמב"ם ז"ל חם פי שיש עלי חולקים חבל יש חי שהפבים עמי
על בן ובפי דעתי חין להבית הבתוב בראות הבעל וסלום:

שאלה שבא

ספר תורה שבתוב בהלבתו
ומחוקן בחנין וכתיבה נחה חבל
חין חרבו חלח שתי זרתות חסר
רניש חם היח בשר וחם קוהין
בו בנבור חו לח:

תשובה

בפ' קמח דבבח בחרא חחרינן חין טושין ס"ת לח
חרבו יותר על הקיפו ולח הקיפו יותר על חרבו שלשה
חת ר' שישור ס"ת בבמה לחר להם בנויל שהם
טפחים בקלף חינו יודע ולבתורה חליבת דחין עישין היה מבמע שחשור
לעשות הקיפו יותר על חרבו וחרבו יותר על הקיפו ובבחלו לר' שישור ס"ת

בבמה

כגמ' הוה חזו על כלטון הרחמן שתמירו שתין קבין הקיפו ויתר על מרכי שגמ' יהיה במרכו לפחות כלי שנדשיל"ל הקיפו ומחסם בגזל מקום עב' שמחים ובקלף שקוה דק מ"ו וודע לכומר שבכל כלי הקלפים ולפי זה כל ס"ת שתין כתרכו שסה טפחים פסול וזה הספר תין בו שסה טפח ס שטי ורתות הס תמה והמה סמה טפחים וזה תסר שתיות תפשטה שפחים והרב בעל העורים ז"ל הבי"ת הדברים שתם והיה נ"ל נראה שהוא פוסל מכל הרמב"ם ז"ל כתב בהלכות ס"ת שתין כל שיעורין הללו מלה למעוה וכן כתב בשם ב"מ קמ קורין בו בפחות תו לא תעפ"י שהוא כשר כדעת הרמב"ם ז"ל וכמ"ש בתוס' הדר לקוליתו בעבור ומה תומר ומה הדר הוא ומה בגוד יתנו לו בגוד כי בחלם ירחה לעינים והדבר הזה תני מעיקר לפי רחות עיל תשובי הגבור וכשם יבינו מעיניות ויורנו תמורתו בפלחות תמן:

מתנאנים לותיק ר' יצחק הלוי ייא

שאלת שכב

שתי תחיות נשתו תחת גדולה
ותחת קטנה שותפות בתגר
תחת לגדולה שליש ולקטנה שני
שליסים ובתגר יש"ד תדרי, ובעל
קטנה בעלת שני שליסים הים דר בחדר ת משם ושל תגדול לותר לו חלקה
בחדר הסוה עשר שנים ולת הבתה תבל הבעל תמר תניתו לה תלי תתרפה
לותר ותתר זמן נפטרה הגדולה בעלת השלום וירם מותה בעלה ובתה לתבוע
תפעל הקטנה חלקו בפירות החדר שדר בו תותן שנים ולבתת ממנו מיום זה
ותילך ולת ישול כ"ת חלקו לבד ובעל הקטנה עמה קותו תסתך ויתרה לי
כעמעתך תם תרנה השנים ובול והתחד בוטן לת הוו דברים תשלם שתתני
לת ויתרה תבל תני תמרתי הניתו לה עד שתתנים ומשולם לת נתפייסה ותתה
תין לך עלי תיוב שבועה לפני שתני היה הדבר תתת ובקבין תינו כלום לפי
שמורנו הרב ז"ל כתב בתשובה ליהר"ן שהנותן דירת עקום לחבירו לת נתן
לו בלום ותפי בקעון כ"ם שתיו בדבר הזה לת דבור ולת קנין ועוד שתתה
בניה בתגר שוה ה' וכובים ותני נתתי תלקי בתם ולת תומר לך ותרנו
בניתם הטעטת ורציתם לעמוד על דעתי בזה וזו תגרף דבריך תנצ"י שבתו
בתרוכה:

תשובה

תיברית שתה שכתבתי בשם תשובת מ"מ תרינו אלה"ם כן
הוא הדין וכן תמרו בשם מי שתת תמר רבתי תמר רב
נחמן ב"ר יצחק שניה תרע שתתה דור שלוני בביה זה
יתבל פירות דקל זה לת תמר בלום עד שיתמר תם דקל זה לשלו ויתבל
פירותיו ויתנו בית זה לשלו וידור תנו דקל זה לשלו ויתבל פירותיו פירש רבינו
יוסף הלוי ז"ל הטעם תני דדבר שתין בו ממש ותין לו גוף תני בעול הוה דהוה
ליה בקנין דברים שהרי הקנין לת היה בגוף הבית ולת בגוף הדקל ולת בגוף
הפירות שהם נופלים בעולם לת על התכילה ועל הדירה היתה הסקנתה
והתכילה והדירה מעשה הם ותינם דבר שיש בהם ממש ולת גוף תני בעולם
בדרך שיהיו בתורת הסקנתה שת עד שיתמר תנו בית זה לשלו וידור בו תנו
דקל זה לשלו ויתבל פירותיו שתמצית הסקנתה פנופין תניים בעולם ע"כ
וכן כתב נמי רבי תתי ניתון ז"ל בספר המקח בשער השני שתין המכר תתקיים
תלת על דבר שיש בו ממש תבל המוכר דבר שתין בו ממש תין המוכר תתקיים
דומיא דניך התדם שיש בו תורך זרוחב ועיתק ושלשה תרתקים אז תתה מונח
בכל דבר שיש בו ממש תבל המוכר דבר שתין בו ממש
תין המכר מתקיים נו כגון שתתר לו תביר לו עמידה תכור לי יסידה
תכור לי הלוך ע"כ ובתבי עוד משתו דדבר שתין בו ממש כגון תייר ודירה
ותכילת פירות בלת גוף בכולהו לת תהני קנין ותפי תבד תרעתא ותה שכתב
בתכירת התויר דתינו בלום תוספתת תפרשת היא שתויר תיר תרבתו לת
עשה בלום ותפילה פירושלתי ע"פ תוקת וכתבוה התפרשים ז"ל בפ' התויר
תת הביה ותתנה ותכר בעבייניה או הבל שוה יוק הם דברי הרשב"ם ז"ל בפ'
כ"ש תהל תכירה תין תדם תקנה לת בתכר ולת בתתנה תלת דבר שיש בו ממש
תבל דבר שתין בו ממש תינו נקנה כיצד תין תדם תקנה ריח תתפוח שזה תו
טעם הדבש הזה תו עין הבדולח הוה וכל כיוצא בזה לפיכך התקנת לתביתו
דירת בית הזה תו תתילת פירות דקל זה לת קנה עד שיקנה לו גוף הבית ותתנה
בו וגוף תתלון לתבול פירותיו כמו שיתבתר עכ"ל ובפי תה"ל זכייה ותתנה
הוסיף להתריך כזה ותוה התקום שרתו לו רבינו ז"ל שכתב כמו שיתבתר
לתעם' שרבינו נתתון פי' להניתה רידור עלו' וכו' תפני שלת תתר ידור בו כך
וכך וידור בו שנה תחת תשתע לה דתק לה ובירושלתי תשתע בפי' רבוותתו ז"ל
וכן כתב הרב בעל העטור ז"ל בשתר תביו ז"ל בתתר קנין:

ותידה בגתון כזה יש שני דרכים תחד שיוית תפשר לקיים התת"ה
ותחתר פוטר הנתבע תלשלם פירות שתבל בשבועתו:

והדרך

והדרך שכוות תפשר לקיים התתנה היא שזה יבתלה עליו השלוח
סופף היה בתגר תע"י שתין קנין תוציל בגתינת דורת תקום
פלוני בגדון הזה תפשר שהיה תוציל בתם גתנה לו בלשון כלוק ידיה
כלומר ידי תסולקות תתקום פלוני שקורין בפרבי תסל"ה וכן בם
בשלוח בלשון הזה שלח"פ תן תסל"ה לו וכו' וזה הלשון שורגל הוא בתרבו
ישתעל עם לשון דין והדרים שין לו בשלח פלוני שלך כותבין בלשון הזה
ישתעלים בשטרותיהם העיד פלוני שתין לו עם פלוני דין בתקום פלוני
ובעדבי לתחק להו תעיד פלתן וחם בחתת הלשונות הללו טוען בעל הקטנה
שנתנה לו הגדולה בפני בעלה יטוענן שהיה בדבר קנין חם נתברר
טענתו בשטר תו בעדים קנה שלשון סלוק ידיה ודין הדברים שין לי בשדה
פלוני תע"פ שתינו לשון הקנאת גוף קרקע בדתיתת בפ' הכות ובפ' תוקת ובפ'
תי שהיה נשוי דתנן התם תי שהיה נשוי שתי נשים ותכר תת שדהו ובתב
הרשתינה לברוקי דין ודברים שין לי עתך הסנייה עוניה תיד הלוקח ובו'
ותקשו עלה בגתי ובי כתבה לו תתי הוי ותה תניה התומר לקבירו דין
ודברים שין לי על שדה זו ושין לי עסק בה וידי תסולקות תתנה לת תת'
כלום ותירנו הכת בתתי עסקינן בשקנו תידי שלתת דכשלוק ידיה ובדין
ודברים שין לי זכו' תתני קנין ובן כתב הרתב"ם ז"ל בפ' י"ט תתלכות
עלום ולוה ובפ' תכותב גתי תינעית לן בתומר דין ודברים וכו' וקנו
תתי תתר רב יוסף תתפרות בלתוד סניך נפשיה והריתי"ף והרתב"ם ז"ל
(בהלכות תיטות) פסקו כרב נחתן דתתר התם דתתוך קרקע כלך נפשיה
ובן היה תפרת הדינו התיי גתון ז"ל וה"ר ירתב"ן ז"ל וכ"ם שבתר כתבו שם
תתפרשים דבעינן סלוק הבעל ובעל תוב תתני לשון דין ודברים שין לי
כשדה זו וכו' וכן הסותף שכתב לך לסותפו תתני בדתותא בפ' תיקת גבי
תפ' דת תתינן התם דסותף שינו תעיד לסותפו וחם היתה שדה שתיכה
עשויה לדוש תעיד עליו דתוקתינן לה התם בדתתב לו דין ודברים שין לי
עליה וקנו תידו תלתת לסותף תתני כי התי גוונא ולינא תתן דפליג התם
וכן כתב הרתב"ן ז"ל והרת"ם ז"ל תסכותה הרשב"ת ז"ל בספר ה'
סי' רל"ב ורתיה דבבל ענין תתני סלוק ידיה בקנין תלת שבתב בשם רבו
הרב ר' יונה ז"ל דוקא תם הקנין כוות תחר סלוק ידיה שתין הקנין תתקן
הכל תבל תם תתר קני תתני לו דין ודברים וכו' שתין הקנין תלת
תדין ודברים לת תנוף הקרקע:

היכך תם יש לו לתיה בשטר תו בעדים שבחתת תסתי הלשונות
נתנה לו בקנין בפני הבעל קנה וידור בה לתלום עשר
שנים ותם תין לו לתיה יש לו להשבים הבעל שהוא יורשה והפירות שלו
ותע"פ שתין בשבעין על בפירת טענת קרקע לתחתת כל שבועת הדיינים
ובפ"ק דשבועות היינו דוקא תלו היתה הטענה על גוף הקרקע תבל טענה
זו תינה תלת על פירותיו ועל פירות תקרקע נשבעין כדתחת התם
בשבועות וכן כתב הרתב"ם ז"ל בפ"ו תתלכות טוען ותם תמנה לומר זו
טוענת קרקעות היא תלבה דבר נחתן דתתר תנוף הקרקע בלך נפשו
תפי' כבי לת תרויח בלום תלת שנעתק תשבועה דתורייתת תבל שבועת
דתע"פ שתין בשבעין על הקרקעות היינו שבועה דתורייתת תבל שבועת
היסת נשבעין וכן בת"ב הריתי"ף ז"ל בפ' תוקת והרתב"ם ז"ל בפ' הטכר
וכן כתב בעל הטורים בשטר החתן בסי' ק"ד תבל הנתונים ז"ל תפיסים
לומר דתת שתתרו שתין נשבעין על טענת הקרקעות היינו דוקא כתרן יטרע
תבל בתונה לתרן נשבעין לפי שהן תטוענין כתטלטלין ותע"פ' שהחתב ד'
ז"ל כתב שתין תלוק תבל לעניות דעתי תנתת רתיה תפורשת בדברי
הנתונים ז"ל שבתסכת ערכין סוף פרק התוכר שדהו לתריכן תקרקעי
דתוקף לתרן בתטלטלי דתרן יטרתל דמו ובין לדברי הנתונים ז"ל ובין
לדברי הרתב"ד ז"ל תיוב שבועה יש ושין הברש ביניהם תלת תם כ"ת
תדתורי תת תן תדברכן ובפי הרתיה שבתבתי דברי הנתונים תתת הם

והדרך שבוות תפשר לקיים התתנה היא שזה יבתלה עליו השלוח
סופף היה בתגר תע"י שתין קנין תוציל בגתינת דורת תקום
פלוני בגדון הזה תפשר שהיה תוציל בתם גתנה לו בלשון כלוק ידיה
כלומר ידי תסולקות תתקום פלוני שקורין בפרבי תסל"ה וכן בם
בשלוח בלשון הזה שלח"פ תן תסל"ה לו וכו' וזה הלשון שורגל הוא בתרבו
ישתעל עם לשון דין והדרים שין לו בשלח פלוני שלך כותבין בלשון הזה
ישתעלים בשטרותיהם העיד פלוני שתין לו עם פלוני דין בתקום פלוני
ובעדבי לתחק להו תעיד פלתן וחם בחתת הלשונות הללו טוען בעל הקטנה
שנתנה לו הגדולה בפני בעלה יטוענן שהיה בדבר קנין חם נתברר
טענתו בשטר תו בעדים קנה שלשון סלוק ידיה ודין הדברים שין לי בשדה
פלוני תע"פ שתינו לשון הקנאת גוף קרקע בדתיתת בפ' הכות ובפ' תוקת ובפ'
תי שהיה נשוי דתנן התם תי שהיה נשוי שתי נשים ותכר תת שדהו ובתב
הרשתינה לברוקי דין ודברים שין לי עתך הסנייה עוניה תיד הלוקח ובו'
ותקשו עלה בגתי ובי כתבה לו תתי הוי ותה תניה התומר לקבירו דין
ודברים שין לי על שדה זו ושין לי עסק בה וידי תסולקות תתנה לת תת'
כלום ותירנו הכת בתתי עסקינן בשקנו תידי שלתת דכשלוק ידיה ובדין
ודברים שין לי זכו' תתני קנין ובן כתב הרתב"ם ז"ל בפ' י"ט תתלכות
עלום ולוה ובפ' תכותב גתי תינעית לן בתומר דין ודברים וכו' וקנו
תתי תתר רב יוסף תתפרות בלתוד סניך נפשיה והריתי"ף והרתב"ם ז"ל
(בהלכות תיטות) פסקו כרב נחתן דתתר התם דתתוך קרקע כלך נפשיה
ובן היה תפרת הדינו התיי גתון ז"ל וה"ר ירתב"ן ז"ל וכ"ם שבתר כתבו שם
תתפרשים דבעינן סלוק הבעל ובעל תוב תתני לשון דין ודברים שין לי
כשדה זו וכו' וכן הסותף שכתב לך לסותפו תתני בדתותא בפ' תיקת גבי
תפ' דת תתינן התם דסותף שינו תעיד לסותפו וחם היתה שדה שתיכה
עשויה לדוש תעיד עליו דתוקתינן לה התם בדתתב לו דין ודברים שין לי
עליה וקנו תידו תלתת לסותף תתני כי התי גוונא ולינא תתן דפליג התם
וכן כתב הרתב"ן ז"ל והרת"ם ז"ל תסכותה הרשב"ת ז"ל בספר ה'
סי' רל"ב ורתיה דבבל ענין תתני סלוק ידיה בקנין תלת שבתב בשם רבו
הרב ר' יונה ז"ל דוקא תם הקנין כוות תחר סלוק ידיה שתין הקנין תתקן
הכל תבל תם תתר קני תתני לו דין ודברים וכו' שתין הקנין תלת
תדין ודברים לת תנוף הקרקע:

היכך תם יש לו לתיה בשטר תו בעדים שבחתת תסתי הלשונות
נתנה לו בקנין בפני הבעל קנה וידור בה לתלום עשר
שנים ותם תין לו לתיה יש לו להשבים הבעל שהוא יורשה והפירות שלו
ותע"פ שתין בשבעין על בפירת טענת קרקע לתחתת כל שבועת הדיינים
ובפ"ק דשבועות היינו דוקא תלו היתה הטענה על גוף הקרקע תבל טענה
זו תינה תלת על פירותיו ועל פירות תקרקע נשבעין כדתחת התם
בשבועות וכן כתב הרתב"ם ז"ל בפ' תתלכות טוען ותם תמנה לומר זו
טוענת קרקעות היא תלבה דבר נחתן דתתר תנוף הקרקע בלך נפשו
תפי' כבי לת תרויח בלום תלת שנעתק תשבועה דתורייתת תבל שבועת
דתע"פ שתין בשבעין על הקרקעות היינו שבועה דתורייתת תבל שבועת
היסת נשבעין וכן בת"ב הריתי"ף ז"ל בפ' תוקת והרתב"ם ז"ל בפ' הטכר
וכן כתב בעל הטורים בשטר החתן בסי' ק"ד תבל הנתונים ז"ל תפיסים
לומר דתת שתתרו שתין נשבעין על טענת הקרקעות היינו דוקא כתרן יטרע
תבל בתונה לתרן נשבעין לפי שהן תטוענין כתטלטלין ותע"פ' שהחתב ד'
ז"ל כתב שתין תלוק תבל לעניות דעתי תנתת רתיה תפורשת בדברי
הנתונים ז"ל שבתסכת ערכין סוף פרק התוכר שדהו לתריכן תקרקעי
דתוקף לתרן בתטלטלי דתרן יטרתל דמו ובין לדברי הנתונים ז"ל ובין
לדברי הרתב"ד ז"ל תיוב שבועה יש ושין הברש ביניהם תלת תם כ"ת
תדתורי תת תן תדברכן ובפי הרתיה שבתבתי דברי הנתונים תתת הם

והדרך שבוות תפשר לקיים התתנה היא שזה יבתלה עליו השלוח
סופף היה בתגר תע"י שתין קנין תוציל בגתינת דורת תקום
פלוני בגדון הזה תפשר שהיה תוציל בתם גתנה לו בלשון כלוק ידיה
כלומר ידי תסולקות תתקום פלוני שקורין בפרבי תסל"ה וכן בם
בשלוח בלשון הזה שלח"פ תן תסל"ה לו וכו' וזה הלשון שורגל הוא בתרבו
ישתעל עם לשון דין והדרים שין לו בשלח פלוני שלך כותבין בלשון הזה
ישתעלים בשטרותיהם העיד פלוני שתין לו עם פלוני דין בתקום פלוני
ובעדבי לתחק להו תעיד פלתן וחם בחתת הלשונות הללו טוען בעל הקטנה
שנתנה לו הגדולה בפני בעלה יטוענן שהיה בדבר קנין חם נתברר
טענתו בשטר תו בעדים קנה שלשון סלוק ידיה ודין הדברים שין לי בשדה
פלוני תע"פ שתינו לשון הקנאת גוף קרקע בדתיתת בפ' הכות ובפ' תוקת ובפ'
תי שהיה נשוי דתנן התם תי שהיה נשוי שתי נשים ותכר תת שדהו ובתב
הרשתינה לברוקי דין ודברים שין לי עתך הסנייה עוניה תיד הלוקח ובו'
ותקשו עלה בגתי ובי כתבה לו תתי הוי ותה תניה התומר לקבירו דין
ודברים שין לי על שדה זו ושין לי עסק בה וידי תסולקות תתנה לת תת'
כלום ותירנו הכת בתתי עסקינן בשקנו תידי שלתת דכשלוק ידיה ובדין
ודברים שין לי זכו' תתני קנין ובן כתב הרתב"ם ז"ל בפ' י"ט תתלכות
עלום ולוה ובפ' תכותב גתי תינעית לן בתומר דין ודברים וכו' וקנו
תתי תתר רב יוסף תתפרות בלתוד סניך נפשיה והריתי"ף והרתב"ם ז"ל
(בהלכות תיטות) פסקו כרב נחתן דתתר התם דתתוך קרקע כלך נפשיה
ובן היה תפרת הדינו התיי גתון ז"ל וה"ר ירתב"ן ז"ל וכ"ם שבתר כתבו שם
תתפרשים דבעינן סלוק הבעל ובעל תוב תתני לשון דין ודברים שין לי
כשדה זו וכו' וכן הסותף שכתב לך לסותפו תתני בדתותא בפ' תיקת גבי
תפ' דת תתינן התם דסותף שינו תעיד לסותפו וחם היתה שדה שתיכה
עשויה לדוש תעיד עליו דתוקתינן לה התם בדתתב לו דין ודברים שין לי
עליה וקנו תידו תלתת לסותף תתני כי התי גוונא ולינא תתן דפליג התם
וכן כתב הרתב"ן ז"ל והרת"ם ז"ל תסכותה הרשב"ת ז"ל בספר ה'
סי' רל"ב ורתיה דבבל ענין תתני סלוק ידיה בקנין תלת שבתב בשם רבו
הרב ר' יונה ז"ל דוקא תם הקנין כוות תחר סלוק ידיה שתין הקנין תתקן
הכל תבל תם תתר קני תתני לו דין ודברים וכו' שתין הקנין תלת
תדין ודברים לת תנוף הקרקע:

ולפועלי בשלא מעות קנה לומר בתני והם לומרים לה נטלנו שלא נשבע ונוטל ואם נשבעים ונוטלים כלומר התניני נשבע ונוטל מבעל הבית לפי שהוא נאמן לתת והפועלים נשבעים ונוטלים לפי שהוא חייב להם והבעל הבית אינו יכול להכחיש התניני ולא לפועלים לפיכך נשבעין הם ונוטלים אמר רבא כתם ופועלים נשבעים לבעל הבית במעמד התניני כי היכי דליכספו וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהלכות מלוה ולוה"ג דאמר בן נגס התם כיון שלא ולנו כאן לידי שבועת שוא וקיימה לן כרבנן והכדון הוא דומה למה שכתב הרמב"ם ז"ל בהלכות טוען ונטען פ"ד בענין שלוח על המשכון וטען שיש לו עליו מה והמשכון אינו הוא שלח שמוסים שנשבע המלוה ונאמנ בעבור שמופים להם בדי דמי משכון והעשרים שנשבע לשלום המלוה ונתחייב כופר בהם נשבע שנפטר ופטר והכדון הוא בעל הגדולה הוא מובע דמי פירות שאכל בעל פקדונה כך וכך שנים נשבע בעל הפקדונה שבעת הגדולה נתנה לו ופטר ובמה פרוצה לשלום העשר שנים קרקע בחזקת בעליה עומדת ישבע בעל הקרקע שלא היו דברים מעולם ושאר קרקע בחזקתו כך היא סורת הדין בזמן שיש עסק שבועה ביניהם על טענה זו:

והשני שאם אינו טוען שאומרה לו בלשון שלוח יכול שלא בלשון שלוח מנה לא כענין שנתבאר שלא בלשון לדור בלבד שאין הקנין מועיל בו כאשר בחכתי אין לו במדר זה מיום זה ואילך שלא חלקו בלבד אבל אמה שכבר אכל אינו חייב לשלם הא למה הדבר דומה למוכר פירות דקל לחבירו דאמר רב נחמן בפ' חיוב נשך לתפילו בת לעולם אחר המבירה שאין לו בהם כלום אבל אם כבר אכלם אינו חייב להחזירם מעשה שהחליל בטל דקני אע"ג דב נחמן נוסיף אמה ומודינא דאי שמיט ואכיל לא מפקינן מיניה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ב מה"ל מכירה ודומה נמי למוכר פטר חוב לחבירו שלא בפניהם ומסרים דאמרי בפ' הספינה דלא קנה ובתב ר"ת ז"ל שאם נבה הקונה בפטר זה מהשלום שאינו מחזיר כלום למוכר מעשה שהמכר היה בטל וזה בהסכמת מ"ז הרמב"ן ז"ל ואף בכדון זה הדבר כך שהמתנה לא היתה קיימת וזה כבר דר בו וניין דשמיט ואכיל לא מפקינן מיניה הילכך אם זה טוען שנתנה לו בירת מוחו חדר עשר שנים ואכל פירותיו וזה בהם ואמר שלא היה שם קנין קנה בחזקה ועוד שקנין ולא קנין הכל שוים הוא שאפי' היה שם קנין אינו כלום על כן יש בהתבע שהוא בעל הקטנה בעלת שני שלישים שנתנה לו הבעלה פדירה ופטר אכל מה שעבר ואם רוצה להפך השבועה על הנתבע הרשות בידו לפי שהיא שבועת היסת ומהפכינן לה כדאי' בשבועות פ' כל הנשבעין וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ה מה"ל טוען וטענת הבנין אינו רוצה שאפשי לוקח טענה יתבטל וכוחו:

והעולה מה הוא שאם יש לנתבע ראיה שהשאר שהיא שתנה או בלשון סלוק ידיה בפני בעלה וקנו ממנה וכה בתגר עשר שנים ואם אין שם עדים וטוען שבקנין נתנה לו והבעל כופר ואפי' שבעו שניים שהנתבע אכל מה שעבר ויכה בחובע מיום שבועתו ואילך ואם טוען שאמר לו בלשון סלוק ידיה בלא קנין או שאמר לו עדים ישבע ויפטר ואם רוצה להפך שבועתו על שבנגדו הרשות בידו זה נראה לי שהוא דרך הדין בזה ובה"לקים אמת יגיד בדרך אמת בדרכיו ובדרך חסדיו אמן ואמן:

עד שאלת שבע

שאם שהניחה יורשים מרובים ובאה שיקנו ס"ת בתפוחיו שבכולם ושאני יורשים שהם יקחו שני דינרי זהב כל אחד מהם אם מתנה אחת או לא:

תשובה

הס"ת יקנה כאשר בותם והשאר אם נתנה לאחד לאחרים מתנה אחת ואין לשני היורשים שלא אם שאמנה להם ואם אמרה לא יירשוני היה בלום לפי שהיא אמנה לעקור דבר מן התורה ואם אמרה אלו ואלו יירשו הרשאי שהם הרוויים ליורשה כלומר שהם ב' יורשים מן הדין שהרי קיימים ואמנה שלאמה שניהו בפ' יש נוחלין התוא' היה אלו יכול לו שנים היה אלוף בני לא יורש עם אחיו לא אם כלום שאמנה על מה שכתוב בתורה אמתלק נכסיו לבניו אלו על פי רבה לאחד ואינו לאחר והשוה להם אחד הבכור ושאר קיימים ואי אפשר ירושה לא אחר כלום כתב בית בתחילה בית בתולם אחת הדברים קיימין הלומר שיש אלוני יורשי במקום שיש את בתי יורשי במקום שיש בן לא אמר כלום אפני שאמנה על מה שכתוב בתורה ר' יוחנן בן ברוקה לומר אם אמר על מי שירשוהו ליורשו דבריו קיימים ואחרי בנמרא אמר

אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' יוחנן בן ברוקה ורבה נמי מפרש טעמי' וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהל' נחלות אחת מהשני שהניחה הרשות ליורשה אעפ"י שאם שעשאה עשוי אחד מן רוח חכמים טוחה היאנה במז שנינו שם בית נוחלין

ועל שכב

מודית הספר שמניחות הנשי' לבית הלבנת ואמרת שמחתר שמיון מצות ללמוד תורה טוב שיהיו להשיח יתום ויתומה וכו':

יפה אמרת אחד מכל לא מהטעם שאמרת לפי שהנשים אע"פ שאינן מחויבו ללמוד תורה אחד מכל זוכות הן לחיי העולם הבא זכות התורה שאלמדין את בניהם ומוליכין אותם לבית הכנסת זכות שאמרות את בעליה' עד שבאים מהשיבות אמו שנזכר בפ' היה קורא אחר ליה רב לר' חייא נשים אמאי זכין כלומר אמאי הם זוכות לעולם הבא אחר ליה בתקריוי בנייהו לבי כנישתא ובמתניוי בניהו כי רבנן ומנטרן לנבריהו כך לאחרו אבי דבנן ע"כ אעפ"י שאינן מצות בתלמוד תורה אבל זוכות הן לחיי העולם הבא בשכר שמשיינין בו אחרים אם יש יחוס ויחזקה להניח יותר רמוי הוא לפי דעתי שיניחוהו להם שהרי מוכרים הם ס"ת ליעל אחר כדאיתא בפ' בני העיר אלא שיראה שהו אחרי ס"ת קודם שהרי התלמוד קוד' למעשה כדאיתא בפ"ק דקדושין (ובפ"ק דבמא קמא) ובירושלמי ועוד שהרי היא זוכה לחיי העה"ב כנ"ל:

עד שאלת שבה

יעקב מת והניח ג' בנים שנים מהם מושמדי' והא' יהודי' והניח מרבע בנות שרה רבקה רחל ולאה שרה ורבקה אין להם בנים ולא בנות ורחל הניחה בן אחד ועדיין הוא קיים ולאה שלשה בנים ראובן שמעון ולוי ראובן ולוי נפטרו ולא הניחו בנים ושמעון עדיין קיים וכן יעקב לא היה בחיים אלא שרה ונפטרה לבית עולמה ורצית לדעת כיצד הוא מספט בחלוקם בנכסי שרה

תשובה

אעפ"י שישראל מפושד יורש את אביו דבר תורה כדאיתא בפ"ק דקדושין מ"מ כתבו המפרשים ז"ל אם אפשר טוב לתתו ביד ב"ד חגלי יחזור בתשובה אבל לתת לו ואינו נוי לא כדאמרינן בתשובת נבו קנס יהבינן לה דמיזול ותיכול בנותה ומיהו במקומות אלו שנשתקעו טוב הוא לקנסם ואלא ליתן להם כלום וכן כתב הרמב"ם ז"ל פרק ט"ו מהלכות נחלות זה לשונו ישראל שנשתמד יורש את קרובו ישראלים כשהיה ואם רמו כ"ד לאבד את ממונו ולקנסו שלא יירש כדי שלא ליתן ידי הרשעים שרשות בידו ואם יש לו בנים בישראל הנתן ירושת אביהם המשומד להם וכן המנכס תמיד במערב עכ"ל וכן כתוב בספר המצות הגדול וניין שפשט מנהג זה בישראל שאין משומד יורש את ישראל אפי' אחד הבית הדין קבוע ואין ישראל משומד יורש קרובו על כן החיים המשומדין מיכן יורשים בלום ואחת היהודי את ולא הניח בן לא נתארו יורשות כ"ח זרע אחי הבנות רחל ולאה ויחלקו הנפשים לשני הלקים כנה של רחל יטול חלק אחד וכנה של לאה שם בני שני חיהו יטלו החלק האחר ויחלקוהו לשלשה חלקים יטול הזה שלים ובני האחר שלים שם מרובים יחלקוהו ביניהם חלק כחלק וכן האחר שלים זהו סדר נחלה זו לפי שהבנים בני אחיות במקום אביהם הם עומדים ובני הבנות במקום אמם עומדים ע"כ כיצד נפטר אביהם קודם שמוריש לו אחר אחד מאלנו ואין הפרש בין שיהיה לאחד בנים ולא בנות אלא נוטלים חלק אביהן והבנות חלק אביהם אלא שהוא כח הכת אלא בשיש בן עמה אז בת הבן אבל בשאין שם אלא בת אחת היא יורשת חלק אביה בין וכל זה מפורר ממה שלמדנו בפ' יש נוחלין שיש כי יחיה וכן אין לו אין לו אלא בת בת הבן ובת הבן בת הבן וכן בת הבן מניח ת"ל אין לו עיין עליו אם בינך נאלה ממשמש ועולה עד רמוזן ואף בשיש לאחי האבות אחות האבות יורשות עמו שמשנה שלשה שנינו שם בנות נלפחד נטלו שלשה חלקים כאחד חלק אביהם שהיה מיועד מגיע ואלמן עם אחיו בנכסי אחר ושהיה בכור הרי שנטלו בנות ללפחד חלק אביהם עם אחיו בנכסי אחרינה בעוד הבן עם אחיהם ועוד אמרו שם מה לבת הבן שכן יש בתקנו אחי ואמת דאמר הבן יורש עם אחי אביהם בנכסי הזקן וכ"ש בני האח שיורשין עם אחי אביהם דאמרי' בפ' האומר בפני עדים יבם שבאו לחלוק בנכסי שבין אחי אמר אחי אני מיבמת אחיו ואלמנת הנכסי דידי נינקו וכני יבם אחי אחיונת את ואמרה לך בהדין הוי שהשקך שהיה עטרון שהוא בן הזקן היה מודה לאחי לבני אחיו שמא בחיי אחיו

שות

מ"ל דברים חלו עובל ל"ד"ן תשובת כל מה שסחלת נתם נמתך טלמה בן
כרש"ר כמעון ן"ן כן החכם ר' בחת ז"ל:

מיסתנאנים לותיק ר' חגי יא בן אזוק

שאלת שכן

במה שנתפשה הנשים במקומכם
לטבול ביום ואתה סוקקה לך
ואסרת להם ואחרים התירו להם
ולא חבו לשמוע חליך ושמלת
להוציעך מה יש לכם על מה שעשו כו:

תשובה

מה שהביאה זה היום כשם שהביעי לא יפה הם
עושות והמתיר להם רואי לנזוף בו דהא אמר רב
בפ' מינוקת נדה בומנה לא תטבול אלא בלילה כלומ'
ביום שביעי ושלא בומנה כלומר ביום שמיני ומיום שמיני ואילך תטבול כין
ביום וכין בלילה ור' יוחנן אמר בין בומנה כין שלא בומנה לא תטבול אלא
בלילה מפני שרך בתה פירוש שהם תטבול ביום מ' תהם בתוך בטוהר שבשביעי
טהלה ותטבול היא נ"ב ביום שביעי דתיכא מיכורת דתוריית ורשע"י שהרת"
ז"ל המיר לטבול ביום ז' אחי לבתחילה וכלכד שלא תשהם כאחד יום לא נכ"נ
דברי למפרש"י ז"ל ורב אחא מסבחת נחמן ז"ל והרשב"ח ז"ל מלמדנו בתבי דעלת'
לה טבילה היינו דוקא בדיעבד אבל לכתחיל אין רואי לטבול ורחוי לאחוי כנמן
מזה מפר אי יבואו לטעו ויחשוב בעל שה טהור ויבוא עליה וכיון עד ין
לא יש בכך נקיים אי נמי שמא ברחה בטותו יום דתניא ר' שמעון אומר ואחר
טהרו אחר מעשה מהרי פ' שהשה לבוא עליה אחר שביל אבל אמרו
חכמים אסור לעשות כן שלא תהא ליבי ספק כלומר דכל זמן שהשם בטותו
יום מבנים עצמו בספק שם ברחה בטותו יום סוברת ונמנא שבעל וכה
ואם הטבילה הוו ביום ח' כוס בתבי המפרשים ז"ל ותיע"ן דקיימ"ן כר'
יוחנן דאמר בין בומנה בין שלא בומנה לא תטבול אלא בלילה וכר נמי סדר
כיס היינו דוקא לאיזה דעתרת דכדה טובלת ליל שמיני לרחיצה ואינה גריכה
שבעה נקיים אלא טובלת ליל ח' כיון שלא רחצה אלא שעה אחת כין רחצה כל
שבעה וכובה נמי אם רחצה יום אחד (שומרת יום אחד) שני ימים שומרת יום
אחד דבוה החמירו שלא תטבול אלא בלילה משום שרך בתה אבל אחרי שיעבר
דר' זירא דבעות יטהל החמירו על עצמן שמא' דוחות טיבת לא כחדל
יושבות עליה ז' נקיים אין להחמיר עליהם לטבול בלילה אלא כל שטובלת
בשמיני ומשמיני ואילך בולות לטבול בלילה שפי' כי לא נתחייבו דבריהם אלא
רבת בתר מקנסת דר' זירא היא דתקינו בשחות למסבל כ' משה אבל אחרי
פי' לומי הגיר שכי נועלים הטבריה בלילה ובגמרא מוכח דרבא בתר
מקנסת דר' זירא היה כמו שבתבו המפרשים ז"ל בפירושיהם וה"ת מוריכו ברב
נר"ו בפסקיו ותיע"ב דביום ח' לא חיישינן שמא תרחה ותסתור כדחיישינן ביום
ז' מ"מ חיישינן שמא תטבול בתה ביום ז' ותבעל בו ביום ותרחה ותסתור
ותיע"ב דהיום לה נזכר לנזרה דכמה ביום ח' חיישינן שמא תחטוב בתה שטבל
שמה בשביעי ותטבול היא בשמיני ושמא אם תטבול בכה ביום ז' יחשבו בו
בי ביום יתרחה יום ותסתור והוחם לה זבה וכמנה טבעל זבה וקיימ' לן בעלמא
דחיי נזדרין צריך לנזרה בכה משום חשש כרת אבל אחר שיעבר היום ח' לא תטבול
ביום אלא בלילה אם יש לומר בי היא דתקינו רב אחי בר חנין למיטבל ביומא
דמעניא משום תריומתא רב אחא בר יעקב בפרוגיא משום נגעי רב יהודה
בפומבדיתא משום נגע רבא בחחוה משום מדולחי ותיבו אם עברה וטבלה
בשמיני ושמיני ובלילה ביום לבולי עלמא טבולה טבילה:

ומיהו

אם טופלת שמך לחשבה יבולות הן לטבול אחי לכתחלה כל שלא
חפה לטיחו על שחשך ואחש"י בפרש"י היה מחויר שלא
תטבול עד שעחשך ר"ת אחיו ז"ל נראה שאין לחחמי' כל כך דכיון שטבלה שמך
לחשבה ובאה לביחה אח שחשבה לנאחלחיא משו' שרך בתה וברחה שעל זה הם
סומכות כנשים שלנו ואחש"י שמקפחן טובלות ביום לא ראיתי מי שחיה
בידם וראיה שהם סומכות על אחי דחמרין בגחרת דכמינן שמך לחפיפה
טבילה הצויון חפיפה בלילה וטבילה בלילה היכא דחפיר שעשה ביחיר
בנין שהוא בחול בדחמרי חשש חפיפת ביום וטובלת בלילי ושלכת חשה לא חחקו
שלא בלילה קשיה שלכת חלילה היא שחשש קא דחשש כה דלא חפיפי היכא דחפיפ
לחקו בלילה בנין שהטבילה היא בחול חופפת בלילה היכא דלא חפיר בנין
שחזו טבילה בשבת או ביום טוב חפיפת יום והטבילה בלילה חופפי בחול ובן
חופפות בשבת לפי שחין חופפת חרין בלילה לחוך בו ואין כאן טונע מבד לחיבר
שבה דלא יש נוחב כזה ליה בשחת בגבי חו ומותרות לטבול
ביום כדי להשיך טפיפה לטבילה ועיד שחם לא תטבול ויד שמא חתעסק בשום
דבר אין חפיפה לטבילה ותבעה חלוק ונמנא שלא עלתה לה
טבילה ומשמר דר' אחא אחר דר' נתנה תבטל לבעה וטבלה לא שלמה

לה

הרשבש

לה טבילה זה נראה לי לע"ד שחר למעשה הכאים שטובלות ביום ח' ואין מוחה
בידם:

והעולה

מזה הוא שביום ז' חסור לטבול ביום וכיום שמיני לכתחלה אין
לטבול ואם הוא שמוך לחשבה חפי' לכתחלה יכולה לטבול ואם
אין יכולות לחוק כל לה שלא ביום ומשעות שמא יתעסקו בשום דבר
כין חפיפה לטבילה בענין כדבר לטבול כ' שם:

קוסטאנטינה אל חותיק תלמידנו ר' יוסף בי"ד
אברהם זמרן נ"ע

שאלת שכן

אשה אחת כמה גולה גושה בעת
מותה שיעמן כלים קרקע ליכו'
מעבעו ושיעמן חמשה זוכי לביתומה
והורשת פלוני ופלוני יחנו עשרה
יהודים להקים לקנות בהן ס' ועשה ה' ורשות אינן רוצות לחת מה שנוחה
עליהן וכן אין יכולים לחת לה בחמשה וכוכים לפיוסנה כיון שלא הקנחתם
לה בחנה וכן אם יש לפיוסת חני שלים הכיים אז חני שלים שחנר ושלחה לו עשר
עטרן נוחה:

תשובה

דברי שביב מרע כבחוכין ובמסורין דמו וכל אשר
יגוף השביב מרע לדבריו קיימים כפי הנחנים
קיימים יאין ברוך בהם הנכ"ל קנין ואם לאחר שנתנו
כה קנו אמרו בגמרא שנים שהיה בטלה דמשה לא נאמר להקנות אלא לאחר מיחה
ואין קנין לאחר מיחה בד"א בחיחת נאם' בכח בתרת אבל אמר מי שמת דנוחת ס"מ
אינה קונה אלא לאחר מיחה מ"מ אם חחנת שביב מרע בשקנת בחוב בה
מיכשו ולא קנו מיד ואם חחנה בטלה לפי שאין לו מעשו אינו נוחת
שביב מרע אלא מחנת בריא ובריא בה קנין ואין שהינה בחנת שביב מרע
אין אנו אומרין בכחובין ובמסורין דמו מ"מ מעכשיו שאמרו בטל בטלה חחנה
אין אלא היה בה קנין שבפי נוסח השטר לא רחיתי בו קנין אלא מעכשיו בלבד
על כן השחנה שנחנה ליחיה היא בטלה ואין לו בה שום זכות ואחור ליורשים
והחמשה זוכים שלוקח ניחנו למיחנה והעשרה זוכים להקים דבריה
קיימין ואין בריך בהם הנך דדברי ס"ע בכחובין ובמסורין דמו בדמי בנמרא
על כן חייבים היורשים לחת העשרה זוכים להקים והחמשה זוכים למיחנה
ולחיית אין לו שום זכות בקרקע בחשר בחנחי ושאר הלקוחין אם קנה
אלא הבית או שלים בחנר אינו נריך להשיב עליהם לפי שהשחנה היא
בטלה:

על

ענין השבר מה שחמר השטה שאין מעכשיו מכלי מן הוא אך
לא כמו שהוא מוסב שיותר טוב הוא שלא נכתב בכוחת שביב מרע
שאין בה קנין ממה שנכתב שאם לא נכתב ואת אמרו בגמרא שיב המקבל
זוכה לפי שלא חזר להקנותו אלא לאחר מיחה וכל שהקנה לאחר מיחה
אינו נריך קנין דדברי בכחובים ומסורים דמו אך עתה שנכתב מעכשיו
נחבטלה השחנה לפי שמעכשיו נחזר להקנותו מחיים ואין שאחיים הוא
מקנה לו לא שאין בין שום זכות בכחובים ומסורים דמי ונריך שהם קנין וברי
לא קנו מ"ב אין בין שום זכות הכל בטל ואם עדי השטר מבחישין זה
אח זה אפי' היה העד נאמן לאחר שאחם בשטר לחורבו אחי אפי' הכי הרי
בד אחה חאמר מעכשיו אחרים אבד אחר חאמר לא אחרה מעכשיו ואוקי
שטרך בחוקת היורשים אלא הקבל שאחה מטל כלום ואף שם יש עדים
לאחים שאשריים שלא שמעו מעכשיו אין בעדותם כלום שלא ראיתיהו
אינה דומיא דאפשר שכיון שלא הוחנו להיות עדים בדבר לא יהבי
דעתייהו והכי מוכח במסכת שבועות ואפי' אם היה שם בעדותן בכדון
הוה אינו בלום לפי שיש שם שני עדים האחומים על השטר הגוף עד
שאחרו שלא היה שם מעכשיו אם בחבי ידו ועדותו ממקום אחר ואין השטר
אחקיים על פיו אינו יכול לחזור בו ועדותו ברחשונה עדות דלא חשבי
ליה רשע לפי שעשה אחה שבני אדם טועים בשטרות דשטרות ס"ב הוו
להו אחרי שאחיחים שאשבינו הקנין שהרי העדים כחתומים על השטר
נעשו כמי שנחקרות עדותן בב"ד ואפי' יבואו אלפים ורבואות אינם יכולים
כחרי ואחי באמה חוקי אחונה בחוקת היורשים על כן כל מה שאמר
השטר השוטר פרשע ושבח הוא הוא בקש לפני רוח ונולי חלול
השם והסורה לא חייבי כוחב בזה כלום שלאחר הוא לורוק בו אחר אך
להוציא מלב השוטים בחבחי זה נדי שביבו דברי פי חן לוודעים וכבר
כחבחי לך בי כל מה שהשבח עליו בספת ברחוי ודבריך חן שנקדים שאם
יובחים ממקום שהרס ודבריו מי מערה סדומים במי מערה ושם יופיע
עליך ועל דבריך נהרה:

שוד שלום

עוד שאלת שכח

שמש שמת בעלה וכיורש סומך וכ"ל
כנבו למלמנ

הקרקע שמיית בעלה בלא שכחם ובלא שעמדת מצטרפים ניקי לשפ"
בזכות כיורש שמיש סומך ומת כיורש ויורש כאו לעורר והכ"ד נש
התצטרפום נתפשרו עם המלמנה ולא הגיעוה :

תשובה

שניטו נפ' מלמנה נאנת בין מן התרומין נשן מן
העשומין מוכרת שלא בכ"ד מן התרומין לפי תמכור
שלא בכ"ד מפני שמין לה מזונות ומתריגן עלה בנמרא
בפ"ש ושו מניחות תמ' ר' יוסף בר מניומי תמר רב נחמן תנכה לריכב כ"ד מומת
תל לריך כ"ד חיוב וה ובתבי רבותא ז"ל כנון נוברי מכומט דבקיתי בכומת
הילך בעדין שה ניין שב"ד הפקיתים בכומת שמוכו לה והנבוכו לה בכתובת
מעשה קיימין ולא גרע שומש מיתומים קטנים כלכו אד דינת מית לכו
דכלכו לריכי מצטרפום ככל עניניהם ומני' מלמנה מוכרת שלא בב"ד
וכן הדין כשומש שמש מכרו בב"ד מכרן קיים וניין שלא שיתה לריכה
ב"ד מיגה לריכה שומת וכן מתכרי מדברי הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהלכות
מישות ומדברין ירחה שמפי שמה לעצמה בשומת קיימת וכן דעת קצת
המפרשים ז"ל תפ"י מכתב ר' חננאל ז"ל וכן מ"ו הרמב"ן ז"ל בתחנוכו בפ'
מנו מניחות שמש שמה לעצמה תפ' בב"ד הבקיאים בשומת לא עשתה
כשש מהו תף לדעת זו דוקא ב"ד הדיוטות שמינן רמיים לניו תכל שם
ניו ב"ד שניו רמיים לדון ונכנות ירחה מדברי הרמב"ן ז"ל שמש הנכוה
כלא הכרוה שבייתה נגייה ומיהו יש דרכים לבטל השומת הו המקח
שם לא מכרה בשוו ושעו בב"ד בשומת שמות מכרן בשל שמשה עלמה
שניטו בפסכת ערכין ומייתו לה בפ' תלמה נוגת שום היתומים שפחת
שמות אז קומיר שמות מכרן בשל ומוכח בגמ' דבלא עשו מגרת בקורת
היא כלומר בלא דקדקו בשומת ושו כיון בלא הפריזו שם יש טעות בשומת
מוכך הכו שם יתבייר שבשעת השומת היה יודע מעשות תכל שם לא יתבייר
יש תלת שעמה היא שהו יודע מין זו דמיה שהקרקעות לפעמים מתעלים
בשומת ולפעמים מוזלים בשומת והטעות הזה לא יתבייר אלא מפיהם
שיתארו טעון בשומתנו תכל שם יכולו מתריגו ויתמהו יותר היתה שהו ניגו
כלום למיות דסמכת שהני סמוך לחבי כמ"ש בפ' בית כור וכו' כתב רבינו מת
ז"ל והדרך הטוית ממתה שלא השביעוה שלא היה להם להגבות לה דבר אלא
שהכא לפרע מבני יתומים לא יפרע אלא בשומא בדאי שם שעומת
בפ' ובניטין בפ' הפולה ובכותבו' בפ' הכות והפשר היית שניטו שמה שתתו
ב"ד לריכי יבטול אלא שכומא זו אינה לכום אלא שם יש נאמנות בפתובה
עליהו על יורשיו והשכומה משביעי אות' היום אינה שלא אחתה מנכו ויתה"מ
שויתה לפטרה מחומה שכומא ירחה לי משעשה ב"ד היה קיים ומיהו כל זה
הוא שם היה היורש שוה ודעתו מכלולת ומטורף' לו אבל אחל שם לא בניע
לך אלא שיש לו דעתה קלישתה אין ב"ד מריין לו ומה שעשה עשוי והו הנאה'
לי היה ואתה אל תכנים עצמך במחלוקת וידוע אחר השלום :

עוד שאלת שכט

כי בקונסטנטינ' מברכין ברכת
השיבנו בלא
חתימה וכי אחכם
ר' אימון ננאר נ"ם פתב בקונטרים המינהגות שאחר שלא מלת טעם לדבריהם
ואתה אתרת כי מתשובתי לירושלם כיר הקדש מצאת טעם נכון ונכם נתלים
בגילוי רבבי ר' יוסף בן עקנין ז"ל ור' מנחם בני של הרמב"ם ז"ל ומתותם
טעמים שכתבתי אני :

תשובה

אני אומר כדבריך כן הוא ומיני צריך להקדים כי
בכר הכל בתוב אצלך אלא שמצאתי כתוב אח"כ כי
ר' אמיר מרוטנבורק ז"ל לא היה אומר פותם
פסוקי של הימלוך ולא היה תותם פירלו שניטו אבל בשאיה אומר לפני התיבה
היה אומרן כדי שלא יהו מן המתמיהין מוסיף דבר זה בגליון
תשובה :

ומה שאמרת שבלילי שבתות ויומים טובים אחר ברכת הפורש סוכת שלום
אומר ופורש סוכת עלינו אלא אחרת כמ"ש המולך בכבודו
מושיבין פסוקים אלו ישמתו השמים ותגל הארץ כמ"ש בשבתו
דבר זה אמתיר הוא שבשאר ימות החול אין אומרים בברכת השכיבנו
עד סוף כל הפסוקים ובערבי שבתות ויומים טובים היה בברכה אלא
שהם אומר ופורש סוכת עלינו אלא אחתה הוא עולה לשנינו אחד עם
מהנהם מ"מ על זה אין נד שיהיה הנה נהם ואל תשנה להם מפני המחלוקת :

מענין

שות הרשבש סג

מענין מה שמוניו אמן בין נדול בתוספתא לחל הסודלות הוא שפות
לפי שחל הסודלות הינו מטבע בפני עלמו אלא משלום המטבע
לפי שלעולם לא תמלא מטבע בלא ברכה אבל יש מטבע שפותת ותותם
בברכה ויש מטבע שפותת ולא תותם ויש מטבע שותם ולא פותח מ"ב סהודלות
היה משלום המטבע לא מטבע בפני עלמו ובספר תורת חיים בשם ותותם בתי'
אלך מפולל בתוספתות וכו' עד שי העולמים ותו עוניש הקבל אחון וב"ב ב"ח
תורי הרשב"ן ז"ל שמון לענות אמן אחר בש"ו אלא מפולל בתוספתות אמין זה
סיום הברכה שלא אחר שי העולמים שהו סיום הברכה ובספר אחרות תיים
כתוב ואח"ת אתתב לפי דעת הוב הפוסקים היא אל הסודלות עד שי
העולמים ואין זה תותם בשתים דהכל הודאה אחת היא עכ"ל ותתם שלום :

עוד שאלת של

דין מעשה בא לפני
תרתובן שכר אנות
מנוי והשכירה לשמעון
ואמר לו אני שכותתם
לך בשנתי בשיר ב"ה הנוי לאתור עליך בכירור ואפשר שני ממנו וכנוי לא רלה
לאתור על שתעו' ורלה רתובן לבטל השכירות אלא שלא נתקיים האנתי
ודבתי כיניהם שהשכירות קיים לפי שזה האנתי קדמו מעשה וכל תנאי שקדמו
מעשה לא קוי קלתי ונאפי' אם לא קדמו מעשה היה בטל לפי שלא בעל כו אתתו
כפי סברת הרמב"ם ז"ל שהוא סובר דאף באתון נריך תנאי לפועל וכן היא דעת
הרבה מהגדולים ז"ל ואלו אתר לו לשמעון אם יאתור עליך הנוי אני משכירה לך
אין הני מסאתת דכל זאת לא קני כלשון בפ' מיהו נשך והיא השכירות בטל
אפי' נתרלה הני לפיכך נריך הדיין להתבונן בדברי הבעלי דינין כדי שיוכל
הדין לאתתו ויהיה בדברין שאת מתוכם ולאתר ולקבל ולא יאתר להם אלו אתרו
כך וכך היה מועיל כדי שלא יאתור ויטענו אלא יסתע דבריהם ויתבונן בו
ויסתדל לדיכם יפה ושלום על כל דיני ישרא' בקהילות :

דין שלא

שני אנשים עבדים גיים שנתרלו לדון
בערכאות שהם בקיון אז אחר שנגמר הדין
ולא אזרו בו אחד מהם קודם שנתן דין ביניהם
דין אבל אם יש קיון אם אזר בו אחד מה'
קודם נאר דין אין חייב לו כלום ואם יש ביניהם שטרות ובקלות אחרים
קבל כפי מה שקבלו עליהם ואין לדיין אלא מה שעינו ראות והבל כפי
הטענות וכל המוציך אחזיר אלא כדין ויתנהג בהם על פי הדין ושלום :

מסתגאנים אל הוריק ר' חגי בי"ד שלמה
אזנק נ"ע

שאלת שלב

לאתר לך מה שכתב מ"ת מורינו
הרשב"ץ בה"ל בדיקה אלו
בפ"ק זה לשונו ורלוניי בגליוני
הגרפתים ז"ל שתם כל הכיתה
דבוקה יחד שלא יכנים הטבת ידו לבודקה זה קורין אותו עלמונגח"ם וכשרים
והסי' הוא אומ' לדבק עוב הוא וכו' :

תשובה

אין ללמוד מזה שתם הוא דבוקה מבפנים במקום שעושה
אומה טריפה שתהא מותרת שתם הכשירו בסיית
דבוקה מבחון לנד הדופן היינו טעמא דכיון שסית
דבוקה לדופן שוב אינה מתנוערת כיון שהיו בה פילוש והוא כשרה כמו שתתו
מכשירין אונא לדופן דסביר בכשרת משום דהיינו רבותא כלומר שתם הוא
רביתה ושוב לא תתפרך ובהומת שהיו במקום רחב לא מכשירין לה אלא
כדאיכא ריעותא בדופן ובכשיו בבבל מעורב ומסובך שוב אין הריאה יכולה
להתפרך כיון שהין שם פילוש אתלו היה שם פילוש היו שהקלת אינו מחופר
משם יבתק הכל כבוד שהעור שתם הוא מהודק הכל ממחלה ועד סוף לא יבתק
ואם יאתר מקצת בלא תפורים בין בתחלת בין בסוני הקלוות משם יבתק הכל על
בן כתבו המכשירים להתיר בכשיה דבוקה כולה בלא פילוש אבל אם הניעה
בסרכת היא אפי' מצד אחן עד הטרפם מקום שעושה אותו טרפה הרי היא
מסורה אלא אפני שהיא דבוקה בדופן ונכיר טרפות הטרפה ואנע עלמך
שסרכת זו התחילה להצמיח מלמטה למעלה והתחילה מהטרפה אתו אפני
שתם ב' אני אלא בכולה בשירכה ב"ב אפילו בשירכה מוזרת טרפה וכ"ם אם
בסרכת הנישקה לנד פנים לנד פנים אלא אפשר יותר פשוט שהיא טרפ' והרי ההורמה
קורת הי

המדבר לערפו וכ"כ בלא חבל מקומו הפנימים שעושה חותם טרפה לא יחמוד אבן לעגין בפרה שבדקה סתם לא הניח הדבר לטרפה ולא בלבו ולא למקומות שבושו, מותה טרפה שהיה כשרה מבל שם שבניו לתחר שם טרפה ומקום יחלה את חסרונו:

נמצא שרבנות מהחלב החולה על הבלעות שהם נסרכה לשם בשרה בדרוך בן הוא ויפה הכנה שלדעת החומרין שהין כח זה בלא ספק הוא דן או דכבר שבדופן ובמו שהם החונה נסרכה לדופן ולבסר היא בסר' כן הדבר כוה ניין שהבזמן הזה מולה כל הבלעות שהם בחונה לבלעות בלא בסר היו קלף רוצים להחיר מטום דהין עכם בלא בסר אלא שלא נתחוורו דבריהם מבל מבמן הזה הכל מודים שהדבר יוצא שהבזמן יותר דך מהבסר ולא הסרו הקוסים בכדך בשם לבדו אלא מפני שהעכם קשה ונתפרך החונה מהכם והבשר דך ויתדבק בו וכיון בשהין שיהא יותר דך שלא תתפרך לעולם:

ובזה נבואת ממה שכתב ס"ם מורנו הרב אלטון מר יעקב נתון שבתבו שהמנו על שהוא אחיר לוחה לשחיטה לדבכה וכשיב ס"ו בשם בילוחו שם שהמדקוק בחלב שבטרפה מרוב שהניעות הבשמה ומהר מפרקין לוחה שהון אלא בו שם שרכה ובזה מני אחיר ובו' והבנת שבדבוק מועיל בכל מקום שהדבק החומה לו החונה בין שהדבק לשיש עם שהדבק אין הדבר כמו שהשבת שהרי בעגין לחת' הסמוכה לדופן רלו קלף לחלק בין סמוכה לסרוכה וה"ה הרמב"ן ז"ל לבת' שדיעם שוה וכן בחרי חוני הסדרן רלו קלף לחלק בין סמוכה לסרוכה וכתב הר"ן ז"ל שדיעו שוה וכן כתב מ"ם מרדכי הרב בפ"ק מהלכותיו. והרשב"ם ז"ל כתב בספר תורת בהיה קלף שבבל דין בשרבה בסרוכה בשמוכה שוה:

עוד שאלת שלג

להודיעך מה הוא טרפות דלב' ודין הסרב' בו:

תשובה טרפות דלבה הוא הדבר שהלב מונח בו בהוה בשחיט' שמכניע על הלב לחניע עליו (כמו שחיבה) וכל שחיבה נקרעת טרפות כמו שקורין לשחיבה המבדלת בין הריאה ולבבד טרפות כמו שנוכר בגמ' בבל שבלילה ושטורה בטרפות וגבי לב חמרינן חלב בעלוי בנוגע בינו סיהם שהי ניהו טרפות דלבה ומן הטעם הוא ריאה שנסרכה לשומן הלב היא טרפה שהם מן בסרבה בלא נקב זה בחלב בינו סוהם ותי משום דעתידה להתפרק שף שוף בינה מתנענת ותפסרקת זלת שחרינן היינו דבינתה חשום שהלב מתנענת תמיד שם שבחבו חכמי הטעם והטעם. הראשון דמין סרכה בלא נקב היא דלרם' ז"ל שסובר דמין סרכה בלא נקב והטעם בחחדון הוא שלי על דעת שהומרים שפני שסוסה להתפרק ולנקב:

עוד שאלת שלד

שם כרופא למעלה לחרן ישראל ורופא להעלות חשתו

בינו יכיח מתפחת שחין בשרוחיקנה מחרוף ומתפחתה ישת עליה חשה מחרת שהיה בחלים שלא ישת חשה נשבע לבטל מבלי בעם גדלה והוא חחר לה ישבע לה בחלים שלא ישת חשה חחרת עליה לעולם ואחרו לה קצת שבועה זו חין לה חלות לפי שהיא נשבע לבטל מצות ועוד שחפי יהיה לה חלות יבראנה לו ויחת בחרת ורצית להעת שם יש דרך לבטועה זו חו לה:

תשובה לפי הברחה משחלחך כי חשה הוא עליון היה בת בנים וגרפה שבל שבועה חו נדר שנעשו בהיתר וכיב' שהיהם חין בהם בטול מצוה חעב' שחחר בך תתבטל החצוה בפחחוה ובבדה קיימים שברי שנינו בפ' כ"ם בינחות בטודרת ם בשה בחי בעלה בפין חומו שיחלון לה ושמעת ממחני' לבינן שבשעת בידר פרין לה בהם שם בטול מצוה בפין חומו שיחלון וכן נא בעינן בחם בגמ' בחומרת נטילה חני חו בינחים בלומר נשבעתי שלא חהנה מן בינחים לבעני בעל לה חבל בלום בחינינו שחי שחנה שיהא בחחר בדחיתה שהם ובסוף נדרים חו חבני לבני יבם לומר שם חחרה בעלה עדיף חני שלא חהנה לי חבל חעשה בעלי יבמי חו לה ומחר רב בחם לינם חינו בבעל דאו בעל ויפר חלקו ומשמעו חו לה ומחר רב בחם לינם חינו בבעל בלומר ובפין חומו שיחלון שלא יהנה לי בעלי יבם ובזה חסקינן בחם דלב"ם לן בין בי בית שמאי בעל ונפלה לפני יבם ובזה חסקינן בחם דלב"ם לן בין בי בית

בשעת מדרה בין לה בין לה בשם בינן חומו לחלון חלחת בל שבועת הבדר לה בינה בטול מנוה שהו נדר ובמבו חשחבשם בפ' בנוכות שחים בחרת לסיכת שבשבע ומין בדעתו בינו בטול חלוה וסוף לה בטול חנוה חילת שבועתים ומייתו רחיה מבסיח דסוף פ' בטולת נבנועים דלת המיתום מפני שנשבעו לסם ומע"ג דבשעם מפני חלול הבם ח"ב חלה בינה בשבועתה בטול מצוה לה חחיב בל נשיה הרי נשבעו לבטל חת המצוה שהרי לה בין שנשבעו לה עלתה בדעתם לבטל המצוה שהרי לה בין יודעים מחיב עם הם לה בוות שבועה לבטל חת החטה וכן בנדון הזה בין שבשבועתו זחת שים לה בלא יסת פליה חשה חחרת חין כוונתו לבטל מצות עדיה ובינה שהרי עליון היה בת בנים וכ"ש לעלות לחרן ישרל וכינה לחרעת השרחל מבינה ליה בחיחת בפ' הבח על יבמתו חיך שבועה חלה בשבע לבטל חת המצוה ומו שהרי בשמע שלא יסת חשה חחרת עליה יש בין חשה בת בנים בין חשה שהיבה בן הרי בלל דבריהם המחחים בם הרים החטורים בה לחה שהבר דוע לנשבע שלא יחבל חלה ושלא יבה בלל יוכיה שחוה לחבול חלה בלילי הפסח ושחטור ליבה בשהב בין שהוה בולל דברים המחורים עם דבריהם החם ורי בדחיחת בירושלמי בפ"ג דשבועות הביחו הרי"ף ז"ל בפוף בלבות פסחים ומע"ג דבנמ' דילן בפ' שבועית שהם בחרת משמע דשבועה לבטל המל" חף בבולל לה מבנית בבר בחבו המפרשים ז"ל שזה הוה בקום עשה בלוח בעשבע לחבול טרפות וכשרות שלין השבועה חלה שבל בשב ולחל חעשה בחו בעשבע שלא לחבול חלה בשב ולה ליבה בבל סוגה שבועתו חלה וכן העגין חלגי בעשבע שלא ליבח חשה בין שבשמע בין בת בנים בין בחיבה בת בנים ושחה שבחלבי זה דחיתי חשובה לרב ה' ויבחק בה בפת ז"ל שבת בך ושפי בעשבע שלא יבח חשה בת בנים שהשה שלינו מבנע לבטל חת המצוה שהרי לה בעשבע בבירוש שלא יפרע ולה ובבה וכן הבשב הרשב"ם ז"ל בחשה שבעשבע לבעלה בשעת מיתו שלא חנשה לאחר ונחחרשה ורבי קלף להחידה משום דשבחי דהוה בעשבע לבטל חת המצוה והבינ ז"ל שפני בדבה ביטול מצוה לבי מחשבתו הין זה לבטל חת המצוה בלא עב עבמו של דבר בעשבע בלומר שלא בעשבה שלא לפרות ולהבות ומין חלבי שי בעשבע שלא ליבח חשה ושפי בת בנים שלא בעשבע שלא יבקה חבים לעשות לעשות מבה ולא יבקה קנים לעשות סוכה ושלא יבית שופר ממקום שלי מו שלא יבית מיהל לאחל בו בחין זה המנות עבמה שלא מבשיני מצוה ובין חסרו חבמי לעלות ע"ג חלין חו לבבית בחשים לבבית שופר בדלי החם בר"ה וכן חסרו שלא לבבית שופר ישהל בדלי בפ' ר"ח דחולה. והרמב"ם ז"ל החיה לעשות דבריהם חלופי' נויס משום דחינם שלא מבשרים מצוה וכיון שחין בהם מצוה חין החורה שבועה חלה עליהם וחעפ"י שפניו בפ' בדרים חומר בשבועות מבדרים וחומר בדרים מבשבועות כיצד חמ' קונם סוכה שחיני עושה בינה קונם שחיני עושה בלולב ושחר מינים בשבועות חומר בחיב חפילין שחיני חניח בולב שחיני ישהל בדרים חסור בשבועות חומר בחיב בשבועה לעבור על המצוה ונקט חנא סוכה שחיני עושה שבשבית הבוכה חינה שלא חבלוחי חצוה הרי פרשה דבא בגמרא בשבית סוכה של קונם ולא קונם שלא חבלוחי חצוה הרי פרשה דבא בגמרא בשבית סוכה של קונם ולא קונם עשיית סוכה פלי קונם משמע דדוקא שיבא חשה שפיח המלוח עשיה שלא העשיה שפיח מפשיטים ואפי' נשבע שלא ישת חשה לפרות ולהבות חמנה שבועה חלה עליו שהרי בול היה לקיה פנים ולקיים חמנה חנות פריה ורביה ומשם זה לה נחקנה בריבת חרוסין בשחר בריבת שמלות שהרי חין בשוחין שהקיימת חנות פריה ורביה שהרי בול לקיה פנים חשה בשבע בחבה יוכבה חמנה בחו שבשיה בחה"ז ז"ל בפ"ק דבשוחות וכן בחב מ"ם מורנו הרב הב"י בחשובה. על בן בל השעמים חלו השבועה שלא ישת חשה על חשתו שבועה היא ואינה לבטל מבל השעמים שהם הלוים חם לה שבשבע שלא יבשול חבה לעול בחם בויה חשבירת לבטל שבועתו בחו שבשבעו בשם ר"ח ז"ל בפ' השולח וכ"ב החדיה שבחומר על עבמו בל פירות שבעולם חין שבועתו שבוע לפי שהיה בחשבו שלא יוכל לקיה לה הוה לה חשה בבל חין חשה חבל בינו בחם חין השעין דומה לנדון חבל מקום חלי לה היתה לו חשה בבל בינו שהם לה חומר שחף בם היתה שבועה זו לבטל חת המצוה יבול הוא לחסור בל חשה בלשון נדר שיחמר בבל חשה שחני בוסר עלי בונם שחני חושה בנדרים בדר בטל חשה בבל חין נשבעין לעבור על המצוה וחפילו לם רבה בנמ' בין דחמר בבל סוכה על שהו לטון נדר ונדר היה חיחסר חפנת בל בריה פ"ק דנדרים שהוה חומר בחסן עלו על בן בבדר לל וחם חמר שבועה שלא חשה בסוכה בינו חלה עליו לפי שהוה חומר עצמו וחינו רבחי בבך שהרי הוה מושבע ועומד מבר סיני וחף בבדר חסור בל שחסור עצמו ולא נוף בדבר וחנן נמי החם בחומר לחשתו שחיני משמשך הרי זה לה יחל דבריו וקה מבריה בנמ' בלומר בבחה חשמיש על חסור ובבחובות נמי בפ' החדיר בחשה בדרך בך בוקה בנדרים בבחה חשמיש עליך בוקה ישמשתו בלומר שהשתה בדרך בך בוקה חוקה בעלה ושמעתו שהרי מושבעת היא לו מן התורה בבחת חשמיש על חלומר שחרה חשמיש בעלה עליה חבוי

שות

הרשבש

כמתסר תפנת יפר עמין מחכילין למחס דבר המשוה

השלה מוה שהשבועה שלת יסת תסה מחרת עליה חיילה ותינה לפטל
מת המנה וכנדר וכול למחסור ולסלק כל ספק יתסור עצמו
כל תסה כל זמן שהיה בחיים על דעת המקום ועל דעתה כלת סוס פתח
פיתר ותרטה וכזה יסתלק כל ספק ולת יוכל ליסתל על נדרו וכן כתב מת"מ
הכ"מ בתשובה שכל שהתנה בלת סוס פתח מין יכול ליסתל ותס יגרשנה יהיה
תאזר ליתת תסה כיון שתוסר כל זמן שהיה בחיים וכן כתב הרשב"ת ו"ל
בתשובה והסס יגילנו מסגיותת תמן ותמן זאו הכרתה ליכזה להשיב על
שתלותך ותתמתי במי פה בתמנך שלמה כן הרב ר' שמעון כ"ן כן התכס
ר' נתת ולה"ה:

מאוזנה לותיק ר' יום טוב סעד ישמרהו תאל

שאלת שלה

ראובן שלת תפן ביד שמעון למוכרו בתוך זמנו ובזמן שכף המכרו לקנות לו דבר ותס לת כמנת מותן דבר שישלת הערך עם סיטודי שכלך עמו בתכונת התפן הנ' לסוף בת היסודי תמר שהתפן נמכר וכתן קנת מן הפרך והנשתר תמר הנה הוא ברשותו מיגת וקנת התפן לקחו לעלמו להשתמש בו והיו השיירות על יהודים הולכים בכל זמן תלכו ולת נתן להם שום דבר לסוף ג' מדשים נתן הערך הנשתר ללוי ביום הסוף שיהיה עוסק בתקח ומתכר ובעסקיו והיה לוי נותן כל הדמים שהיה משתכר ליהודה לכמר שתס יפטע בעלמו ויתבדו ממונו ולוי הנפקיד נדר תותם בבנק סדינו עם קנת תעותיו שהיה מסתפק תכס וכפל הכל ולת כ' עד מיגת מן השנה ותלי בתדר פעם ידו לכדיוק הפקדון הנה מינגו נוחה ביהודי שדיו עמו כ"ת תת' ות"ל לאוה לת נתתו עם מעותיו דוקא וקנדק יהודי תת שלת בטח בעלמך פושע בפקדון תתה התחיל משנה בדכורו פעם תות התורתי לו ונשתכש לסוף בשתלכו תנכל התפקיד נשבע שנתי לו ע"כ פשר דבר תזו שיתחייב שתעון בתחריות הנלשים עד שיגינו ליד בעליון לתחר שתנה דעתו וכל המשנה מדעת בעלים חייב:

תשובה שתעון הנפקך הוה חייב לשלם מטני טעמים התחד תפני שהפקיד לוני שלת ברשות ראובן וכפ' כל הנטע וכפ' תלו מניחות תמרינן כתן שנה ר' תין המטול רשתי להשתיל ולת השוכר רשתי להשכיר ושנה שלישה שנינו שם כפ' כל הנטע ותס תמר לו טול לי ממנה תצן פלוני תרי זה לת ישלתו ביד תחר שתין רבוני שיהיה תפקדוני ביד תחר וכפ' התפקיד תת' רבת שום שתער לשום תדתסון חייב ולת תכניית שתחר שכר שתער לשומר תנס תברוני נרעה לשתירתו תלת תפי שומר תנס שתער לשומר שכר דעלויי עליה לשתירתו חייב תת' ליה תת מהימנת לי בשבועה וכן פסק הרמב"ם ז"ל בפ"ח מהל' שהלה ובנדון הזה כיון שראובן הפקיד לשתעון לת היה לשתעון להפקיד לוני שלת בדבו ראובן לפי שיכול ראובן לומר לשתעון תתה בתתן תלי בשבועה שנתבדו ולוי תינו נתתן לי וזה תפי טוען לוי שתער בדרך השומרים כיון שתין תס ערים שנתבדו תלת שלוי טוען כך בלבד כ"ם שלפי התלה לוי לת תער בדרך השומרי שהרי תצפ' שגררן בטליתו היה לו לתפסס בידו כדתתרי התס נגד תתן התפקיד תעו' תגל תבידו גרדן והפסילן גרדן לתחוריו תו תסרן לבנו ולבתו הקטנים תו נעל בפניה שלת כראוי תיי שלת שתר בדרך כל השומרין שלת גרדן והפסילן לתחוריו תתי היה ליה למיעבד תת' רבת מ"ר יצחק ז"ל ונגרת בכסף בילך תצפ' כשנוריון יהיו כילך וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"י מהלכות שהלה ופקדון ז"ל התפקיד תגל תבידו כספים בדרך להוליכם לביתו תו שהלת עתו תעות תתקום למקו' נריכים שיהיו נדוריס ותונתים בידו תו קטורים על בגדו תכנף פניו עד שיגוע לביתו ויקברם כראוי ותס לת קטרס בדרך בוהת תפי' נתכסו חייב לשלם שהרי תחלתו בפשיעה ע"כ ותעפ' שלוי נתנם בתקום שנתו תעותיו חייב כיון שהיו תקום שהלוי להשתתר ותי תית בירושלתי בתס וכן כתב הר"ן ז"ל בפ"ב' והטעם השני תפני שראובן לת הפקיד תגל שתעון זה תעות תלת כליס ויהיו תרים ותן ידוע שכל התוכר תפן תל תביהו לשלות התעות תו תפן תחר שתותר היה לשתתש בתותם תעות ולשתות בדן נדרו והוה ישלת לו בשתינת תעות תחרים תו יקנה בסס תפן ותינו גולן תס שתתש בכס תלת נדע תניתיה ותחר שהדבר כן לתפ' שלת נשתתש בסס חייב בתחריותן תפי' יגבו כלשטים תווין תו שנהדרי קנין שטעתו ספיגתו בים תסת יקו"ל בפ' תלו תניחות ס"ל טרפון ותחת בבי התוכר תניחה תת תהדתון תומר יתשתש בסס לשיכך תס ותכדו חייב בתחריותן וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפי' מהל' גזלה ואבדה זה לשונו תת יעשה בדתים יתנתו למונה ויש לו רשות להשתתש בסס לשיכך תס בתנסו תון שטרפון נייס תו שבעו סס חייב לשלם ותע"פ שלת נשתתש בסס שבון

עוד שאלת שלו

יש שנדר לתת לבת תחותו בשעת נשואיה כרתס כל תקבל תתנת

ערובה תס תוזר בו תס יכולין כ"ד לכופו לשלם תת נדרו כדין שנודר לתת תתנה לתכירו תחר שהיא גלויה ותעורסת תו לת:

תשובה

לכתורה היה תשטע שנדר כזה תינו כלום שהאומר תתן תע"פ שקנו תידו תין תקנין כלום לפי שהוא קנין לבריה וקיתת לן בפ"ק דכתרת שתינו כלום וכן כתב תר' הרתב"ן ז"ל (בתדושין כפ' נב פסוק בשם תשובות הריתב"ם ז"ל וכן כתב הרתב"ה ז"ל) וכן נרתית דעת הרא"ש ז"ל דתעפ' שהיא גלויה ותעורסת תתין תנו נריכין להשיב תלת תס היא תתנה וכשתינה תתנה תה יועיל גלויה ותעורסת וזה ברור תלת שגרתה דנו בתתנה תרוכה דקיימת לן בפ' כותב דתתנה תרוכה לת סתכה דעקיה ותין בה תשום תתוסרי תתנה בכל בתתנה תועטת דתתרינן התם דיש בה תשום תתוסרי תתנה דקנה ופ"ע ותיכו בנדון זה ששתלתם עליו נרתה שקנתה תפי' בתתנה תרוכה וכלת קנין תפי' בתתנה שיירתת תדתתרינן בירושלתי כתיב הריתב"ם ז"ל בפ' תעפ' וכפ' הזהב וכעל העטור בתות' תתנה בריה רב תפקיד לשתשיה תיתת נתתן לך תתן תתנה לבר נש כי הוא תסכין הב ליה תיד ותי עתיר תיתלך כי תניתות ותתברר שם בירושלתי שכיון שהו' עני נעשה נדר וכן כתבו התפרשים ז"ל בפ' הזהב על כן זה שנדר לשתש בע תחותו תס היה עניה תפי' נדר לת לה דבר תרוכה תינו יכול לתור כו שהרי הוא נדר כך נרתה לי והתל יודע התתת וכתב שלתה כן הרב ר' שתעון נ"ן בן הת כס ר"ת נתת זלה"ה:

תשובה

הונח לבעל השאלה

שאלת שלן

ראובן היה תפוסכי תונה ונשתת תעת תחושכי תונה נ"כ ונשטע תשם ותתנוררו בתשתגתים זתן תרוך והתים הוא עתה כתתנה ובהיותו בתונה כלכה כתשה ותתה לוהרתן והיה תובע תתשה שתשת תגלו לתונה והיה תומרת לת כי תלת תתק תבת תגלי לוהרתן לפי שתתה כתבת לי שתעתיק דירתי לוהרתן ועוד שתפתי היה בין תכי וביני כשנשתתני שלת תדור בתונה ורחובן טוען שלת יכול לחיות תלת בתונה תפני תשם תתו ושם סוחרים יכול לחיות ביניהם ועוד שקונה תפחד לבונה לדרך תפני יתשתלים בעלי חיבות טוענים עליו טענות של שקר ופתיש תיום שום תגלו כלום:

תשובה

כפ' התחרון של כתובות שינו ג' תרעות לנשתין יהודה ועכר הירדן וגליל תין תוניתין תניר לעיר ולת תכרך לכרך תכל כתותה התרן תוניתין תכרך לכרך ותעיר לעיר תכל לת תכרך לעיר ולת תעיר לכרך ויותנת תשנה זו שכל התרעות תלוקות תין תוניתין תפי' תעיר לעיר ולת תכרך לכרך וכשתין התרעות תלוקות יכול להוניתי תכרך לכרך ותעיר לעיר ושנינו בתוספתא ג' תרעות לנשותין יהודה ועבר הירדן וגליל כד"ת כיתן שהיה תיהודה ותרס תסה ביהודה תו כן גליל תרס תסה בגליל תכל בן יהוד' שתרס תסה בגליל כופין תותה לנשת שעל ת"ת בן בשת והכה סוף התוספתא תלתדתו שתס הם תתקוות תלוקים וחתים תתחו תתך והלך ונשת תסה בתתון שלה שיכול להוניתה עתו שנשתש היה כלו התנה עתו בפרוש להוניתך כיון שידעה שהיא תתחו ולת התניה עתו שלת יוניתנה והוה ליה כתלו הסכימה עתו ונתרנית לנשת תתו ורתה שתפי' תעיר לכרך ותכרך לעיר יכול להוניתה תתחו לתתחו כיון שהיא תתחו ת' והיא תתקום תחר וכן כתב ר"ת ז"ל וכיון שנשתתו סדי כשירושו ש"כ תף תעיר לכרך וכו' יכול להוניתה כתלו התנה עתה כך בשירוש זה גרתה ברור וכירושלתי נדסינן תכי תתני כשהיא תיהודה ונשת תסה תגליל תגליל ונשת תסה תיהודה תכל תס היא תיהודה ונשת תיהודה תגליל תני פלוני תגליל שנשתתי תסה תיהודה כופין תותה לנשת פי' תס כתב תני פלוני שתיהודה נשתתי תסה תגליל תין כופין תותה לנשת תני פלוני תגליל שנשתתי תסה תגליל כופין תותה לנשת תיהודה

ברשך לשליח צבור שלחם יא

שאלת שלח

ראובן פלוני ושלח תרגלות לשמעון למכרם לו על ידי ובא לפי ושכל אשמעון לתת לו תרגלית לשלוחם להרמותם לשמעלו לחד שפיר רוצה קנותם ואמר לו שהשורים בידו ל אם לשמעון ולא יתנו שם ותנם ביד אשמו ואשמה טוענת לה בי שלח שמי לה רבי בקבלה מידו לפי שפיר ע"פ ושייתי טרוחה במלתא שבת ויום הכל בם לפני יהבלך לו ותיב בקשתם ולא מצאתים ושמעון בתב ברמזון בועלת דעובדת ואמר שתעם שמעון ולא אשמו לה בפני מ"מ חוץ ישלח לו בדמיהם כך ובך ואחר כך תיר בו ולא רצה לשלוחן כלום ורציתם לעמוד על דעתי מי מבלשתם טיב לשבם:

תשובה

שמעון בשמעך נלוי לה היה פוסק מתרי נשמעי חדה לפי שלוי זה נודע מעלינו שדרך רחובו היה לבקיק שבת וכבל יום היה מקדיש זה לגבל זה ושולחים שורות זה לזה שבל שהשומר פרשמן מסר לתי שדרכו של בעל הבית למסור ולשקיד הגלו לה פעם ולה תני תמר ליה תת מהימנת לי בשבוע החיד לה מהימן לי מיהת מיהת בפ' במפקיד דתמרינן האמו ניתי דבל יומת הוו מפקד מנייהו נבי היה סבתת יומת חד מפקד נבי חד מניהו שמע בל הילולא מפקדיה נבי שבתת ותול מיגניב אמת לקמ"ם ערב פטריה ותמרינן התם דשמת דפטריה מסם דבל יומת נמי נבי היה שבתת היו מפקיד ליה וכן בתב הרמב"ם ז"ל בפ"ה מהלבות שבירות ומו בוה שפלם אדעלויה לה שלחם לשמעון להטמינם אלא למבתם ודרך המבירים במסור אחם למי שרוצה לקנותי ולהרחוקו בביתו ולהמלך עם בתנר ועם קרובו זבם ליתיו בעל מסרסור אם הוא מבדבים המבירים ע"י סרסור ומרגלית מבדבים הם דבים בעל בירסור בם לקולינם לבתים ולרחוקם לנשים וכתב הרמב"ם ז"ל בשם בתי וכבן שבשבוע שמבה בחבן לקונה יהולילו לבירו בעיין זו ולהמלך עם תגר ביתו אם הבנים לקונתו פושע היה בהומר שמסר לשומר יחייב אלא הוא לוה לוה בפעתן לו רשות להקדיק בעד אחר אי דשמרינן ליה לדעתך בלופר עשה בך נוהג דשמרינן שהם בפ' במפקיד דפטור וכן בתב הרמב"ם ז"ל בהלבות שבירות נפי הילך ה' פקד בוה פטור הוא מלשלם מטעמא זה:

ובעצין טענת לוי עם ראובן אין על ראובן אלא חומד שבועה בלבד בלה קבלתם ממנו ושלח שמרם לו הניח לפני הפתים בדמות ותפטר לפי בלי טען והיה רופרת והוא לוה המוציא מחבירו עליו הראיה וכיון שאין לו ראיה אומית כופרת אין לו עליה אלא שבועת היסת והבעל ב"ב אין עליו שום חיוב לפי שבי שמסר ללוי אלא מסר לו בדין וכבר בלתה שמועתו ופטור ובן בתב ה' אלחנן ז"ל בתשובה בפ' המפקיד והביא על זה ראיות מרובות וכבר בבן היה דעת הרמב"ם ז"ל בן היה נמי סברת הלי"ן ז"ל. ואם תאמר יבוא לחשבע חיובת (היא) לעלם אלא שאין לה בשם לעלם דבל מה שקונה חבה קונה בעלה ואינו מלשם שמע עד שתגרום או תחלוקן בתלוקת בפ' החובל ובן פסק הריטב"ץ ז"ל ובן בתב הרמב"ם ז"ל בהלבות חובל בפ"ד ובעלה אינו חייב בשבועה שברי אף אם היה הפקדון ביד בעלה ופשטה החשב ולא שמרתי בראוי מלשלם דבוותה ז"ל אם חייב בעלה לשלם ניסמבם שומרים שחייב לשלם שאם אחר שאינו חייב לשלם מ"ב בל הפקדון במופקד ביד בעל אלא אינו ובן בינו ויפטר הוא ובן היה סברת הלי"ת בל והרמ"ן ז"ל ורבנו חננאל אחרינו ז"ל אמרו שבבעל פטור מלשלם ואינו אפשוה אפשוה שמסרו לבניו ובני ביתו שברי בל המפקיד על דעת בניו ובני ביתו הוא מפקיד ובן היה סברת מ"ר הרמב"ן ז"ל והרבה להביא עליה ראיות נבוחות ובמבי שבן ראתה שיטת דעת הרמב"ם

לה ירבה לילך מבלי אחד להושיע ולאחר בחובב בדין הוא אומר שלם לבעלת וכיון שאומרת לעלות וכיון בך ובין בך חייב בחוזקים ויוסיף לה שבחובה שלשה שפרקיעין בבל שבת ושבת שהם משקל ג' שעורות בדין בפורד על שמעו בדמי בפ' אחד" לעיבך אמעמוד בחשבון בל"ב שבעירה הם יבחבו לב"ל שבעירו ואמרו בו שם תור בו מוטב ואם לאו יחזיר בו בדין קורבן ואם לבטבנה יזיקו ואם יזיקו חובם במה שהוא רואי בה אחר ואחר יחבדך ויחרוחם ואם ובילו מבעיות חירחו מחיבתו נפלאות נשם בחשך שלמה בן הרב ר' שמעון ן"ן בן החבם ר' אחאלמ"ה:

ברשך לשליח צבור שלחם יא

שאלת שלח

ראובן פלוני ושלח תרגלות לשמעון למכרם לו על ידי ובא לפי ושכל אשמעון לתת לו תרגלית לשלוחם להרמותם לשמעלו לחד שפיר רוצה קנותם ואמר לו שהשורים בידו ל אם לשמעון ולא יתנו שם ותנם ביד אשמו ואשמה טוענת לה בי שלח שמי לה רבי בקבלה מידו לפי שפיר ע"פ ושייתי טרוחה במלתא שבת ויום הכל בם לפני יהבלך לו ותיב בקשתם ולא מצאתים ושמעון בתב ברמזון בועלת דעובדת ואמר שתעם שמעון ולא אשמו לה בפני מ"מ חוץ ישלח לו בדמיהם כך ובך ואחר כך תיר בו ולא רצה לשלוחן כלום ורציתם לעמוד על דעתי מי מבלשתם טיב לשבם:

תשובה

שמעון בשמעך נלוי לה היה פוסק מתרי נשמעי חדה לפי שלוי זה נודע מעלינו שדרך רחובו היה לבקיק שבת וכבל יום היה מקדיש זה לגבל זה ושולחים שורות זה לזה שבל שהשומר פרשמן מסר לתי שדרכו של בעל הבית למסור ולשקיד הגלו לה פעם ולה תני תמר ליה תת מהימנת לי בשבוע החיד לה מהימן לי מיהת מיהת בפ' במפקיד דתמרינן האמו ניתי דבל יומת הוו מפקד מנייהו נבי היה סבתת יומת חד מפקד נבי חד מניהו שמע בל הילולא מפקדיה נבי שבתת ותול מיגניב אמת לקמ"ם ערב פטריה ותמרינן התם דשמת דפטריה מסם דבל יומת נמי נבי היה שבתת היו מפקיד ליה וכן בתב הרמב"ם ז"ל בפ"ה מהלבות שבירות ומו בוה שפלם אדעלויה לה שלחם לשמעון להטמינם אלא למבתם ודרך המבירים במסור אחם למי שרוצה לקנותי ולהרחוקו בביתו ולהמלך עם בתנר ועם קרובו זבם ליתיו בעל מסרסור אם הוא מבדבים המבירים ע"י סרסור ומרגלית מבדבים הם דבים בעל בירסור בם לקולינם לבתים ולרחוקם לנשים וכתב הרמב"ם ז"ל בשם בתי וכבן שבשבוע שמבה בחבן לקונה יהולילו לבירו בעיין זו ולהמלך עם תגר ביתו אם הבנים לקונתו פושע היה בהומר שמסר לשומר יחייב אלא הוא לוה לוה בפעתן לו רשות להקדיק בעד אחר אי דשמרינן ליה לדעתך בלופר עשה בך נוהג דשמרינן שהם בפ' במפקיד דפטור וכן בתב הרמב"ם ז"ל בהלבות שבירות נפי הילך ה' פקד בוה פטור הוא מלשלם מטעמא זה:

ובעצין טענת לוי עם ראובן אין על ראובן אלא חומד שבועה בלבד בלה קבלתם ממנו ושלח שמרם לו הניח לפני הפתים בדמות ותפטר לפי בלי טען והיה רופרת והוא לוה המוציא מחבירו עליו הראיה וכיון שאין לו ראיה אומית כופרת אין לו עליה אלא שבועת היסת והבעל ב"ב אין עליו שום חיוב לפי שבי שמסר ללוי אלא מסר לו בדין וכבר בלתה שמועתו ופטור ובן בתב ה' אלחנן ז"ל בתשובה בפ' המפקיד והביא על זה ראיות מרובות וכבר בבן היה דעת הרמב"ם ז"ל בן היה נמי סברת הלי"ן ז"ל. ואם תאמר יבוא לחשבע חיובת (היא) לעלם אלא שאין לה בשם לעלם דבל מה שקונה חבה קונה בעלה ואינו מלשם שמע עד שתגרום או תחלוקן בתלוקת בפ' החובל ובן פסק הריטב"ץ ז"ל ובן בתב הרמב"ם ז"ל בהלבות חובל בפ"ד ובעלה אינו חייב בשבועה שברי אף אם היה הפקדון ביד בעלה ופשטה החשב ולא שמרתי בראוי מלשלם דבוותה ז"ל אם חייב בעלה לשלם ניסמבם שומרים שחייב לשלם שאם אחר שאינו חייב לשלם מ"ב בל הפקדון במופקד ביד בעל אלא אינו ובן בינו ויפטר הוא ובן היה סברת הלי"ת בל והרמ"ן ז"ל ורבנו חננאל אחרינו ז"ל אמרו שבבעל פטור מלשלם ואינו אפשוה אפשוה שמסרו לבניו ובני ביתו שברי בל המפקיד על דעת בניו ובני ביתו הוא מפקיד ובן היה סברת מ"ר הרמב"ן ז"ל והרבה להביא עליה ראיות נבוחות ובמבי שבן ראתה שיטת דעת הרמב"ם

הרמב"ם ז"ל נמי שהחריך בתחומיו בפ' המפקיד ותו"ד ז"ל היה סבורה פ' הנ' וכן הרמ"ה ז"ל בפ' הכונס גבי מריחיה דרומה למערה לירו ליה וכ"ש בנדון כזה שכבר כלתה מירית הבעל ולוי בעדיהם ליד המשה הרי בה עמה להפקידם ביקה ואם מודה שקבלתם דינו עמה ומתון עליה עד שתשלמן או תתברא בפי שבחבתי ואם בעל המרגליות רוצה לנבות עלוי שפטר בשקדונו והביאו במקום שהוא מסתמ' גובה מהרי תובע אין לה במה לשלם וכדתמרינן בפ' המניח דתני ליה מוקמתיה לתוקמי בידה דתמן הלא יכולה לשתעויי דינא בהדיהן ואם רוצה להמתין עד שתתברא או תתשלמן החשה וינבה מתנה ישטה מה כורשה וכדתמרינן בפ' שתול בחרש ריבה שה נוכה ריבה מזה נוכה והכי נמי תמרינן התם גבי המניר כלי ושבריו וכו' שהחל ולא נח מהו בעבדים ובח מחר והלכו ריבה מזה נוכה ריבה מזה נוכה חבפי תשכח ב"ש ת"ח אין על הבעל שום חיוב ואפי' אם כשבח לי לחבוע המרגליות לשמשון תמר לו שיטלם מיד חשתו אין על שמשון שום חיוב אלא לו לפי שלא היה לו להחזיר לידה וכדתנן בפ' בסבינה השולח את בנו בשל חבירו ומדד לו בחיסר שמן ונתן לו את המיסר כלום שבניה בידו פוברין ונתן לו בחיסר שמן וכחזר לו מיסר נבי שפפורדיון כ' מיסרי כדמית בפ"ק דקדושין ושכר את הכלוחי וחכך את כחיסר חנוני חיוב ור' יהודה חוש"פטור שם מ"ן כן שלחו ופריכי עלה בגמרא דשמעת דפלוגתיה דרבנן ור' יהודה בשמן ומיסר דרבנן דמחייבי אמרי לחודחי סדריה פי לא שלח בכון שיתן לו השמן ויחזיר לו מיסר שלא להודיעו כלבד והחנוני שלחם עם כו השמש וכו' יהודה סבר לשלוחי ליה סדריה כלומר שבושתא היתה שיחלה לו השמן והמיסר עם הבן והלכתא כרבנן וכן פסק הרמב"ם ז"ל בפכ"ו שלומין בפ"ב וכן בנדון הזה אם חמר לו הבעל שישלח מיד החשה אלא שכבר כך היה לו להחזיר לידה והם החזירו ואחבדו חייב ואין על הבעל שום חיוב שכחב בכתבו לרחובן שהוא ישלח לו בחמיהם כך ובך ישב בי ויכול הוא לחזור בו לפי שחמירה בו חפי' בפני ב"ד ורצה לחזור בו אינכיל להו בגחים בפ' המפקיד אם יכול לחזור בו חלא אי פשיטא ופסק הרמב"ם ז"ל בפרק הלכות שלחה ופקדון שיכול לחזור בו ואפי' כתב יהו בשטר וכדחמרי בפ' שנושא מנה מהו חייב לך בשטר חייב בחת דחלים בחת ושטרא ואפי' לדעת המפחיד חוחב על זה הדרך אינו כלו' לפי שאין חמר לו בלשון פחיד וכל שפוא בלשון פחיד הנו כמו חתן אפי' בקנין אינו כלו' לפי שהן דברי וקנין דברו' אינו פלוס כלו' בפ"ק דקדושין וכחב מ"ו הרמב"ן ז"ל בחשובה בתרא פפר' נט פשוט שכל שאמר לו חתן אינו כלום וכן בפ' שם בשם משובת הרי"ף ז"ל וכן כתב הרמ"ב ז"ל הילכך אף מטענה זו פטור הוא ואינו רואה שום חיוב על שמעון אלא שם אמר לו להחזיר כיד אמתן או מתחייב שמעון שאם שהחזירם בידה אמר לו הבניחם לפני ובניחם אם לפניה אמפ' שאמתה כוסרת בזה חייב הוא הבעל לחזר לפי שמעון יודע שאמר לו להחזירם לאשתו והוא אינו יכול להכחישו ודמית לחנוני על פנקסו דבפ' הנשבעין ובפ' דקדושין גבי הן הן עדיו ובמו שהחזיר המפרש ז"ל שם וכיון שהוא נוהג להחזירם לה לא כלחה שמירתו ודמית לאחי דחכן בפ' השולח אמר לו השולח אלא לי כיד בכך כיד עבדך וכו' ושלחה ואחה חייב כלומר חייב השולח וכן לעניין חזרה כלומר אחר שכלו ימי שאלחה ואמר לו אלא לי כיד בנך וכו' אלמא כל שהחזיר בפטותו ליד כמו וכו' הרי הוא כאלו החזיר בידו ואם שמעון טוען שבות לח הרשיו להחזירם לאשתו ולוי טיעון שהרשיו שיחזיר לידם והשה טוענת אלא החזיר בלום ושבעו שלשה ויפטרו ושבע שמעון אלא נוהו וישבע לוי שלהו וכן עשה והחזירם ושבע השה אחר שהרשיו שיחזיר לידם והשה טוענת אלא החזיר בלום ושבעו שלשה שי

מלה' הוא לו שאלה בנו וכפ"ק דכתובות תמרינן לגיכך מלה הוא לו מלתה היא ותמרינן עלה התם מ"ט מקום לחנים הכא נמי היה חנים למלמ דחולה חונם הוא:

ריש חונם שהוא חולה בנופו והוא מחמתו וכנון שחלה מחמת הבוי מחכל וכדבי מתתה וכדתמרינן בחגיגה מי שחחו נבי שלמה כמלך ל"ג מסיה מחניה חנניה מישלם וסטברות בכלל החונם הוא הדין כדתמרינן בפ"ב דכתובות והוא דלא חעברו קמה מחנוסי הוא דחחנום ופירש"י ז"ל נשחברו ביין ובפ"ב דר"ה שמחינן נבי מטוחין מטוחות מחעטי הוא דחחנום ופירוש ז"ל נשחברו ביין:

ריש חונם שהוא בנופו ולא עשהו חדש והוא בדרך העולם ואינו יחול מבל הוא מנוחה לחדש ונקרא חונם מפני שעושה מה שהיא ברצונו והוא הטיעה דתמרינן במסבת חמיד בנמרא על מה שחנן במסבת מידות פ"ב מיש מה בבית היה מחור על בל מסמר ומסמר וחבוקו דלוקות לפנינו וכל מסמר ומסמר מהינו עומד והוא לו חיש מה בבית שלום עליך ניסי שהוא יחן חובחו במקלות וחשוח היה לו לפרוש חת בשומו וכו' מ"ר חיית בר חבת כי הוה מטי ר' יוחנן בשת מחחיחין הוה חמר הבי חשחח בי"ש גרחטוגים בחחילו על חונם שיבה עושים דין ק"ו ומה על חונם שיבה עושים דין שלח על חונם שיבה לח כ"ש וכרים פ' ברחשונה תמרינן נבי פיים לחרומת בדשן הוא שבר בחן דחיבת עונש שיבה לח חתו:

ריש חונם שחינו בנופו ולא עשהו לו חדש חלח שהוא בנוף חחר ואחו חחר עצמו ונשחר וכחוחה שנינו נבי נדרי חונסין וחלה הוא חו שחלה בבו חלמ על שהוא חונם בנוף בנוף מי שרחמיו עליו כחלה הוא בנופו דמי והונם הוא שבדי חומר וחלה הוא חו חלה בבו דחלמ חף בבו בחומו ואף בחחיו ובלחומו בחב הרשב"ם ז"ל בחשובה שהוא חונם ב"ר יחשים שבי שחיל לר' יוסחי ב"ר יוני חמחי הבדת להו הפקדון שלי שנחניהו לך להבינהו חלמ שבדי ובית בו בשבילי ובדחנית הולך פקדון וב"ש לשלו שים לו בידיך שם בת לחזור חינו חוזר וביון שבן פושט חחב וחייב חחב לשלו לי וחפסד ליה חחזונה בי חך חקנין הם ושו חמרו בריחו הוראני וח"ל חותם בני חדם שים לשם סוסים ופרדים שרים חחריהם וקרוסים לחלבות חמר ליה חין חחב לי בבי שפיר עבדת בלחר בני הת ודחי חונם הוא ופטור חחב וכני חים בירושלמי ובבח בחחי עובדת לח הוה בים ר' דוסחחי סום שנפל דחונם ומפי הים לח חיחוהו חלמ מחמת שרחה חחים מקיפין וחשש שמח יחנסוהו ותני הבי חמר ליה ר' חחמי ב"ר יהושע דהוי פשוה:

ריש סוד חונם בדברים ז"ל מכך בלשון בפייס ועשו וחלייה והם על ד' דברים שחחד עשוי שהוא מחחת בסוטה וכדחמרינן בפ' נערה שנחפתחה דב פפח חיפסקיה לבריה בי חבת סורחה חזל למכתב ליה בחב' שמע יהודה בר מרימר נפק לחפיה חתת חחתי ליה בי מט בפחיה הוה קח חפטר מניה חמר ליה ניעול חר בכדלחי חזייה דלח הוה קח נייחת חמר ליה חתי דעתיך משום דחמר ליה שמואל לרב יהודה שבית לח תהוי בי חבבורי חחבמת חפי' מברת ניסת לברת טבח ב"ש מברת לברת דלח ידעית מחי זרבת נפיק מיניה בה נמי דרבנן היא דת"ר יוחנן משום ר' שמעון בן יוחחי מפני מה חקנו בחובת בנין בדברין בדי שיקפוץ חדם ויחן לחשו בבנו חמר ליה ה"מ מעבמו לעשויי נמי בחשים חמ' ליה מי שחמינת לך שול ולח תעשייה עול ולח תעשייה חמר ליה חעלמ דידי היבו עשייה בליחר בין שרואה חוקי חבייה מפני וכחלו הבר חחי ליחן הדבה וכסוף עובדת דחמרי בפייה וכחלו בלומר בסוף דב יהודה חרב עפח ובכנם ממו זכן משום שלום בית הם חשחו חומרת דבר והוח חומר דבר ומקחת שלום בית עושה רצון נקרחת בפייה וכדחמרינן בפ"ב דקדושין ההוח דחמן לקריבתי ויהי חמרה לקריבתי בפיים ואמר חהו לקריבך ופרש"י ז"ל הבריחתי ובלח סבק בלח בבחב חומו חלח שלבתו פדברים ונעשע לדברים בלמה מפני הכוסה ומפני דרבי שלום עבון ובפייס מקרי בין שעושה חומו שלח בדעתו והפני בפייס ועשו לבדברים בלומר בסבטעה ובזעו וכדחמרינן בפ' ממדר נבי הת דחמן בינוחת נשח חסה ושהה עמה עשר שנים ולח ילדה בקשו חומו וקח הויון עלה חמחי לח קנוי ליה נבי הת דחמן וחלו סביפין חומלקונית ופריק רב נחמן הת במילי בח בשוטי בלומר מהבינחין דב' המשחר בחלו נופיף חומו בסוף וזהיה מפ' הבח על ובמתי דבשח חשה ושהה עשה בשר פעים וכו' בחילו בלאך בלומר להבלימו ולבבינו בדברים ולעוחו ליעשה חשה וחע"ב דחמרינן עלה דדברים לח יוסף עבדת מ"ם בפייה הוה בדברים חלח שחינה מועלת בחדש קשה עירף:

והשלישי על ידי שד סבובה חומו לעשות דבר שלח ברצונו ובדחמרינן בפ' דחוקו כ"ך שלחו ליה לחנוה דשמואל בפחוקו וחבלי מלה בפ' מן מלין מילתי שבשחת שד וסחנית עתים חלים עתים סוטה בסרוח חלים הרי הוא בפקדון לבל דבריו בסוטה סוטה הרי הוא בסוטה לבל דבריו וכו' חלמת בל סהוח על ידי שד בפייה היא:

ותרביץ כסותים מו בהבמו' וכו' תלמודה מלת מנעלי' ון דרך ייהו דכפיו דתלמודה כסותי. ניכתו ולייה הנוכרת בתלמוד תלוה ודבין תלוה וקדיש וכו' דמיח' בפ' תוקף שעושה כי מעשה בנותו הוה כגון הכתה חו תלייה חו כפייתה חו דומה לזה וחף בפ הכולת ותלו ליה עד דמלי' משמע מהי כפי מקנת פיורושים שהיה הכתה. מלו הן דרכי המוכסים המכי' ם במשנה ובגמרת כפי הנתנת יהי ועל פי דרכו למל"ו המוכס נחלק לשלשה דרכים. בדרך המחת שלח היה עם בתחלה שום מוכס חלה שהמנה חו שקבל לעשות דבר זה ונחכם ולח יכול לקיימו. והשניה שהמנים עמה קודם שעשה ומחתה המוכס עשה דבר זה. והשלישית כולה שני דרכים:

והדרך כרשטון לח יתכן לעולם כשושה מעשה חלה שמקבל לעשות חו במחכה ונחכם ולח יכול לקיים מנחו ובניין הנותן נח למשתו ומחר מי לח מטיבת עד חלחין יומין חו י לח מפייסנת עד חלחין יומין חו בגון שהוח דמקנים זכוחיה בכי דינה ומחר מי לח מטיבת עד חלחין יומין כמו שהוח כחוב למעלה כל חלו ודומי שם בשעת החנחי והקבלה. לח היה שם מוכס חלח שחי"ב מיעט המוכס שהם והוח על ג' פנים. החחד מוכסת דשכיח. השני מוכסת דלח שכיח. השלישי מוכסת דשכיח ודלח שכיח. מוכסת דשכיח היה כגון שהיח דמחרינן בפ"ק דכחוביח ובפ"ג דניטין ובפ"ד דגדרים שהוח דמחר להו מי לח מטיבת עד חלחין יומין להוי ניטת מתת שפסקיה מכרת מחר להו חלו מחתי מחר שמואל לח שנה מחית והיינו עלה והח חיכח חנשי וחסחכר שהוח חמרינן דהוה מוכסת דלח שכיח הוח וכוח ליה לח חזוי מעיקרח ומלח חפחי שהוח שכיח. ומוכסת דלח שכיח הוח בגון שהיח דבפ' מי שחתו חמרינן שהם דרך הוצח והם פנח ברוב דרך יהיעב קבילי עלייהו מוכסת וחסחכר שהוח וחמרינן דהוה מוכסת דלח שכיח וכן נמי היחה דוכין מרעת מחברים וחפיקו בה נהרח וכו' וחמרינן דהוי מוכסת דלח שכיח וכן נפל עלין הבית וחכלו חרי והכישו נחש כולהו מוכסת דלח שכיח ניעה כדחית' שחם. וכן היחה דפ"ד דגדרים שעכבו עבר דהיינו כגון נהר שגדל ממימי גשמים וספסרת שלגים דמוכסת דלח שכיח הוח ולח חבעי ליה למסוקי מדעתיה וכן נחב שם מ"ו הרמב"ן ז"ל. ומוכסת דשכיח ולח שכיח הוח כגון חלה בבח הוח דחמרינן לין טעמח מוכס בניטין משום גבוחיח ומשום פרוצות והבר הוח מחברר יפה יפה בפ"ק דכחוביח וכפ' כל הנח וכפ' מי שחמוח וכגדרים בגמרח ובדברי המפרשים ז"ל. והחכם הבקי יחפש מקום הקלוח:

והדרך השני והוח שיהי מוכס בשעת מעשה ומלינו מוכס בשם על שני פנים. חחד מוכס ממון כגון מעשה דחכוח ערדיסח שמוכס הוח מחמת ממון וכן מוכסים היינו מחמת ממון חו לח דלח הוה להו למיתלי בפשיטו במיתי מוכסים הוו ומי לחו דבר עבירה היח לחסחודי בשקרח וחוה להו למיחב כל מחי דבעי ולח לחסחהי מוכסים הוו. ודחוחה דחמרינן בפ' הגוזל בחרח דרי שחכסוהו והרחה ממון חביירו חייב לשלם והוו בה רבוחתח ז"ל מ"ב מניעו ד' דברים יברח וחל יעבור ומשנו שלח ממרו יברח ולח ירחה יברח וחל ושלח ויקן כיד חלח ירחה לח ושלח ויחן כיד ויקבל בשלום לחמירו ונמנח מחחייב לו ממון ע"ב. וכ"ם שהם מכסוהו גוים בממונו שהוח כחלו מוכסוהו בפשטו כדחיתינן בפ' הגוזל בחרח בניך עולפו שכבו ברחשם כל חוכוח בחח מכחר חה בתח כיון שבפל בחכחר קוב חין מרחמין מרחמין עליו חף ממון של ישרחל כיון שבפל ביד חומות העולם חין מרחמין עליו ומכוח שבי מחחייב הרינם המוסר ממון חבירו שחין חדם מעמיד על ממונו ומכין מוחו עד שחבח נפשו ולוקה' חף כל חבר לו:

והשני כל שהוכם בנופו בקבלות והיינו רובייהו דבפיות ופטוייו וחוכוסין ישלוית הנוכרים בשעבח וכגמר' וכ"ם בשיש שבם מיפה וחפ' לח נחכם עדיין לח בניפו ולח בממונו חלח כל שבידו לעשות וכמו שבחבתי למעלה וחפ' לח היה המוכם לו בע נמו שח לשחרו הקרוב שיו בגון חביו וחמו וחחיו וחחיותו וכן משחה דחשחו בניפו שבן בת' הרשב"ם ז"ל בתשוב' על שנשחל בחדם חחד שעבד חבה חחת וחלבה מחומו וחמרה שלח תחכל עד שישבע לה שלח וכשבע וחכ"ב מחה מחיתו שם מוחר ליעשו חומה והשיב שהבדר הוה בטל מעיקרו. ושוע כדה כלל לפי שוה לנוים היה בעיקר הבדר כיון שהיחה חחותו חולה חילי בבד ושבועה שלח חחבל עד שיחיו ויבחו' ויחן לך חומם גדול שוה לחחיק ושלח יסחפק חדם לומר שחין חומם חלח חומם המניעו בניפו חו בממונו של נודר ממש שחין לך חביב על חדם כהצלת נפש יחחי ושחותו ביקר פחיון נפשם בעיניו וכקדוש שנן נדרי חומסין כיצד הדיוט שיקבל מחלו והלה הוח חו שחלה בניו וכו' כרי כל חלו נדרי חומסים ע"כ. ולפיכך חני ביחיר שלח שחר קרובים בחשמש ומקבח חלח הוח וחרבה לח נשח על קרובו חלח שנדר הקרובים הללו שם קרובי פסולי עדות חו הקרובים שפע' כהנים שבכהן מטמח להם בלבד והדבר נרוך לי חלמוד עד יבוח ויורה נדק:

והדרך השלישית היח בכרחים ובכופות יש נדר חומם ושבועת מודיין בין שנדר ונשבע והוח חומם ובדחמרינן המדם בפניעה פרט לחנוס דמוכח החם דבחומם שקדם לפניעה חמרינן הכחבן כחב הרשב"ם ז"ל בתשובה והחכה להבניח רחיית על זה בין בשבע ובדר ובחנ"כ נחנם ולח יכול לקיים כגון חם שבניפו בפ' הנדרים שהפסיקו נהר חו חלה הוח חו שבניפו שהם מולנערה לח חעשה דבר:

ומעתה לח עלה בידינו בעניין המוכסין שקודם מעשה שטבל לדון בהם חלח שני דרכים חללו חומם הגוף וחומם ממון וכ"ם חומם נפשות חו בחיומם ומהשחם כגון שחר המוכסין שהזכרתי להם למעלה חין לה ענין לנדון הזה דחומם הסיכה חם לח נים ולח נים חיר ולח חיה נרח שמעשיו חינם מעשים לפי שחין דעתו שלמת עליו וכ"ע. שכל הנדרם פרי היה בחי שיהו בשולם ולח ד בר בר חהם חעולם. וחומם שבכל לח נפיק לן מיניה מידי וחומם משחיה דשכור חקנו חקנו וממכרו ממכר וכן לענין קדושין וגירושין כל חלה הניע לשלרותו של לוט בדחית' בפ' הדר. והבבחה בשעה שהוח חלים חרי הוח נפקח לבל דבריו וכו' כמו שכחוב למעלה. וחומם שחשבה שם שטעתו חו הטעה שם לענין קדושין שבל שבירר בפ' החומ' בקידושין ובפ' היחה שקדש. ושם לענין גרושין וחלוקה הרי קדבר שבורר בפ' חלוקה וכן לענין חקח וממכר וחומם חולי לחו חומם הוח לענין חקח וממכר וכו' בל שיודע וחביה כמו שבל חנשים שבירים בפ' מי שחתו ובענין חתנת גוסס הוח שיש שבירות שם חחנתו חתנה שם לח כמו שהחריבו המפרשים ז"ל בחלוסים בניטין ובקדושין ובבבח בחרח פ' יש נוחלין. וחומם שבושח לחו חומסת היח חלח שחמרינן שהם דחמר ליה שמוי לקרוב וחמרינן עלה דשמרית ישרחל לח יעשו עולה וכו':

ובמול מעשה מחמת חומם הוח בממון חו בעדות. והממין נחלק לג' דרכים שם מכר וחם מתנה. והעדות שם יכום שם חליבה שם קדושין שם ניהושין:

ולענין מכר בפ' חוקח ממרינן דחלוה חבין זביבה ומיני וחע"ג דיודעין בחומסים ה"מ דלח מסר מודעה וחי מסר מודעה וביבה לח וביש ומודעה דלח כחיב בה וחנן יהיעין בחומסים דפליגי לחו מודע היח וכדחמרי בהדדי שם. וחי בטלה למודעים בטלה שלח הוכיח פלוחתח דרבוחתח חי דוקח בטל' ברגון חו חפי' בחומם שהרשב"ם ור"י והרח"ם ז"ל סברי דחפי' בחומם בטלה ובבוחתח חחריבי בגון רב יהודי נחון והרי"ף והרמ"ם והחב"ם ז"ל סברי דוקח שם בטלה ברגון וכן נרחה שהוח דעת מקנת החחרונים ז"ל. והדברים יעניב ם וחומם עתה מעינן הנדון שלפינו ולפי שבנדון הזה לח היה שם בטול מודעה כלל לפיכך חיני רוצה להחריך ופקלת העתה הי:

ולענין מתנ' חי מס' מודע' מע"ב דלח ידעינן בחומסים מודעי' מודעה דגלוי דעתה בעלמה הוח כדחית' החם וחי בטלה מבוטלת וחי ידעינן בחומסים מע"ב דלח מסר מודעה חי בעי למיסדר הדר וחפי' קבל עליו מחריות וכן כתב ה"ר יונה ז"ל וחפי' בטלה כיון דידעינן בחומסים מיהה בטלה בלל וכן כתב בם החתם ב' סי' רמ"ד ודיבי מוכח שהמחנה שהמחילה מחנה היח וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ' מהלבותיו:

ולענין ובוח חין החוב מבטלו דמיבח שניעו הבח על ידמתו בין בשוב בין בחוב חלח חנום והיח לח חוסבה היח חנוסבה והיח לח חנום מ'המערה ומחר הנומר קנה דחיתי לנגם דידיה קחת' ר"ח החם דלח הוי בהחנסותו נויב לבות עליה בחין חוכם בביחה שחין קושי ליח לדעת חלח בגון שנחקשה לחשתו ותקפתו ידמתו לבות עליה. והחי דלח מבטלינן מעשה חומם מטעמח דרחמנח חמר ידמה יבות עליה מ"ח בלומר חפי' בשנגה חפי' בחומם:

ולענין חליבה חמרינן בברייתח בזמרח חליבה מוטעית בסרה נם מוטעה פסול. חליבה מעושים פסולה נט מעושה בשר. וקח הויין עלה הוכי דמי מי דחמר רוכה חני חפי חליבה נמי בסרה. מי דלח חמר רוכה חני חפי' נט נמי לח. ופרקינן דהכי קחת' חליבה מוטעית לעולם בסרה נט מוטעה לעולם פסול. חליבה מעושים נט מעושה ומנין בשר וומנין פסול ולח קשיח הח דחמר רוכה חני הח דלח חמ' רוכה חני דחנן יקרב חותו מלמד שכופין חותו. יכול בעל ברחו ת"ל לרוצנו הח כיצד כופין חותו על שיחמר רוכה חני:

ולענין קדושין נרסי' בפ' חוקח חמ' חמי' חלוה וקדש קדושין קדושין רש"ח בחהן ובחלקעיהו רבנן לקדושיה חמ' ליה רבינח לרב חפי' חינח קדושי בפחח קדושי ב חה חתי חינח למי"ר חמר ליה סדיוק רבנן לבעילתו בעילת זנות

וכעל הלכות גדולות ז"ל לית ספק כיה כלום מכל כלהו רבוותא ז"ל מחריני ספסקי דלמסה סנלמנסא מין קדושין קדושין:

ובענין סליס סנלמנסא לקדש כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ד מהל' איסורי קדושין והרמב"ד ז"ל כתב עלין וכוח שלמר רונה מני ז"ע מס הוח חנלך עליו מן מפ"ם דבריו • דמי בלמו רונה מני למו כלום הוח כדמוכח בדוכתי טובה • מכל הרב בעל העיטור ז"ל כתב בחות קדושין ובחות מודעת סמין קדושין וכך כתבו בסס הריע"ף ז"ל ובדברי בעל ספר המצות הגדול לח נפפרטו יפה ומדברי הרמב"ם ז"ל נרחה שהוח סובר שמין קדושין ובעל הטורים ז"ל מביח שמי בלמו רונה ולח הבריח מח"ם רחיתי שכרב בעל חניי משנה ז"ל כתב שמינו רונה (שלמר רונה) מני שהדבר דומה למי שחנסוהו למכור שהמכר קיים וכ"ם כמן שהוח קונם שחנם" שהוח בחונם שקנינו קנין • ומיני כללי לחלוק של הרב ז"ל חבל עדיין חף לומר שכהוכח מן הם מחפרשים דברי הרמב"ם ז"ל ולח דמי לחנסוהו למכור להסם זוה חנסוה ונמר ומקנה חבל בקדושין שהוח מקדש בעל כרחו ולח מקבל זוה ומפער שהוח מקדש בכספא חיך היו קדושין קדושין ולח דמי כלל למכר להסם מקבל והבח יהיב • ועוד להמי כ"ם שכתב הרב ז"ל לח מחזר דמע"ג דמכר בעל כרחו הוי מכר היכח דמקבל זוה חבל קנה בעל כרחו עלם על דעת שיהיה קונה בעל כרחו ובעל העיטור כת' בחות מודעת דחנסוהו לקדש חסה ולקנות למו כלום הוח מ"ל קנין בעל כרחו למו כלום הוחיל וחף לרשב"ם ז"ל שהביח בדברי הרמב"ם ז"ל חפסר דבחמה רונה מני היה ומחן ד"מר לח הוי קדושין חף בחמר רונה מני כך נרחה לי והחמת יורה דרכו:

ולענין גירושין יש דרכים טוים למחנה ויש דרכים טוים למכר • דרכים טוים למחנה כלמר דכשם שבמחנה לח נרחץ למידע מחנסיה חלח ממר מודעת מחנתו כטלה הבי נמי גירושין מי ממר מודעת מע"ג דלח ידעי כמונסיה ניטיה למו מדחמרינן נבי הח דחמרי נהרדעי החם ידעי כמונסיה ניטיה למו ניטה מדחמרינן נבי הח דחמרי נהרדעי החם כל מודעת דלח בחי בה ומנן סהדי ידעינן כמונסיה למו מודעת היח וכו' ואמח מודעת דניטי ומחני גלויי מלחח בעלמח הוח הילנך כל הדרכים המברים במע"ג דשם שבח שם ממר מידעת מע"ג דלח ידעינן כמונסיה מודעיה מודעת ומי בטלה מבוטלת ומי ידעינן כמונסיה מע"ג דלח ממר מודעת ניט"ה למו ניטה ומ"ג דכטלה לח בטלה בפי הסברות שכחבתי למעלה בחמצה • ויש דרכים טוים למכר שהם מחנה לו מעות לנרשה ומפר מודעת ולח כחבת זחנן בכדי ידעינן כמונסיה למו מודעת היח כן כת' הרמב"ם ז"ל וכן כתב בעל העיטור ז"ל וכן שמעתי שנעשה מעשה וכן היח חסובה מ"ח מורי ז"ל הילנך בי סקיל זוה לנרש וכתב מודעת מי לחי ידעי כמונסיה למי כלום הוח ומינה דמי ידעינן כמונסיה ולח מפר מודעת למו בלום הוח כיון דדמי למכר:

והאונס כשם שמחלק לפני דרכים וכל דרך לפרך מחלק לפני דרכים • הדרך החחד שיהיה כחיבס על ידי ישרחל והיח נחלק לשני דרכים החחד כמין • וכשני שלח כדין • והיח לך ביחורים כם"ד:

שניני בפ' כמה דניטין נט המעושה ביסרחל כשר וכנוים פסול דכנוים מובטן חומו ומומדים לו עשה מה ישרחל מומרים לך ומחרינן עלה בנמ' מ"ר ומחן חמי למחל נט המעושה ביסרחל בדין כשר שלח כדין פסול ופוסל וכנוים כדין פסול ופוסל שלח כדין מפולי ריח נט מין כו • וקח מקשו עלה מה נפשך חי נוים כני עשרי • מינהו מיתכשורי נמי כמשר חי למו בני עשויי ניהו מיפסל לח ניפסל ומחרין לה רב מפרשית דכני קחמר דנוף נט מעושה בנוים כשר ומה טעם חמרו פסול שלח חכי כל מחת ומחת הולכת ותולה עשמה בנוים ומפקעה עשמה מיד בעלה • וקח מקשו עלה דרב מפרשית חי כני שלח כדין חפי' ריח הנט מין כו ולהני כשלח בדין ישרחל ולישפל ומהדרי לח דרב מפרשית בריתח הוח גלומר שמין דבריו חמת וטעמח חחי כדין בכדין ישרחל מיחלף שלח כדין בנדין ישרחל לח מיחלף הדין הוח שקלה ושריה חמ' • ולמדנו מוה הכל שהנט מעושה על ידי ישרחל כדין כשר שלח כדין פסול • ועל ידי כנוים כדין פסול שלח כדין חפי' ריח הנט מין כו • ויש דרך חפי על ידי נוים כשר והוח שם חנוים חובטים חותו ומומרים לו עשה מה ישרחל מומרים לך (על פי הדין) וכן היח הפי' הנכון שם שמינו וכנוים חובטין חותו ומומרים לו עשה מה ישרחל מומרים לך חעפ"י שלח פרש כן בחחלה ר"ת ז"ל חחל"ב חוך ופרש"י כן בחשובותיו וכן כתבו המפרשים ז"ל מנחו עמו וכן נרחב הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהלכות גירושין:

ומשה שנריך לדעת הוח דשלחת חוח דרבוחת ז"ל היח כל היפ שחתרו פסול מה הוח פסול ולח חנשח בו לכתחלה וחס נשחת לח חנח חו פסול וחס נשחת חנח • שהרי"ף ז"ל כתב בחשובה דכלהו פסול דחמרינן כניטין חס נשחת חנח והולד ספק ממזר וחסור בממזרות וחסור נבח ישרחל ולימח נט פסול דהולד כשר כר מחאבו חלח שמינו בפ' המגרש נ' ניטין פסולים וחס נשחת הולד כשר • כתב בכתב ידו ומין עליו עדים יש עלי עדים ומין בו זמן • יש בו זמן ומין בו חלח עד מחר הרי חלו פסולין וחס נשחת הולד כשר • ומדחקשו עלה בנמרח ומו ליכח וקח ליכח נט יש חס חנשח לכחחלה בכח פיעבד שמעינן מינה לליכח נט פסול יהולד כשר חלח הני כלבד ושמעינן חו דכל היכח דחתי פסול חס נשחת חנח כר מבני • ולהו למימרח דכחב דקחני בהו פסול כלהו ממזרים ניהו חלח דלח הוו בחרים וליכח מלייהו ממזרים ולימח מניהו ספק ממזרים ע"כ • ומה שכתב ז"ל דליכח מנייהו ודחי ממזרים היינו כשנשנו פסול מהמורה • ומה שחמר דליכח מנייהו ספק ממזרים היינו כשנשנו פסול מדברכן לחבל ר' חיים נחון ז"ל כתב בשחובה דכלהו פסולי דרבנן ניהו ולח חנשח וחס נשחת חבח כדחמרי' בחחני שלשה ניטין פסולים והרבה להקיל רחיות לדבריו מין כחן מיקום לכחכם יבן דעת הרחב"ם ז"ל בהלמות גרושין בפ' שני וכפ' עשרי וכן היח דעת מו' הרמב"ן ז"ל ותלמידו הרשב"ם ז"ל וב"ב הרם"ם ז"ל והרב בנו ז"ל:

ובמערה יש לעיין בפסול הוח שנובר כגט המעושה על ידי ישרחל שלח כדין ועל ידי נוים כדין מהו ומבח"ט ז"ל נרחה שכשנוש היח שכגט מינו גט בלל חלח שפסולה לכהונה שכך פירשה הוח ז"ל שפשמוהו כדין תורה חע"ג דלחו ניטח הוח נוור היה רבנן למפסל להכונה משום דחוחלף כדין ישרחל וחחי למימר ישרחל שעשמוהו כדין לח פסיל והוח ניטה שלית חם • פירוש לפירושו שגט שעשמוהו ישרחל כדין גט כשר הוח וחס חחרים שעשמוהו בפעשוהו נוים כדין שחינו פוסל בכהונה יבם לעשוק ולימר שכן כדין שעשוהו ישרחל בדין שחינו גט בלל לעניך החמירו בגט מעושה על ידי נוים כדין חעפ"י שחינו גט בלל לפסול בו מן הכהונה וחינו דחמרינן בגמ' מגמח מחי כדין כדחמרי' מיחלף בלומר דנוים שעשוהו כדין חחי למיחלף ישרחל שעשוהו כדין וחס ממנו בעשוהו נוים כדין חחי למיחלף ישרחל שעשוהו כדין חפי' לפסול מן הכהונה שחינו כדין ריח גט בו למיחלף ולימר ישרחל שמ שעשוהו כדין שחינו גט בלל וחין לחלוק כלפי מה שכחבתי למעלה בחמצה • ויש שחומרים לומר דנוים שעשוהו כדין ישרחל חס בח עשויי וחס נפוסו כדין יגרשו גיטה גיטח הוי וכדי חלח נטעה ויחלוק כדבר החמירו בעשוהו נוים כדין לפסולה מן הכהונה חעפ"י שמן הדין למו בני עשויי ניהו וכגט שינו גט בלל ומפי ריח הגט שהוח מין בו • מ"מ החמירו בדבר לפסול מן הכהונה • ונוים חלח כדין חפי' ריח בגט שהוח מין בו ולח חשטו חכמים לפוסלה מן הכהונה כדבר שחשטו בעשוהו כדין חכמים חיישינן דילמח מיחלף בכדין ישרחל דהכל הוח כדין חבל הכח חלח כדין לח חחי למיחלף בים בדין ישרחל לפי שהפרש גדול יש בין כדין לחלח כדין • והקשה ז"ל ומי חמרת מיחלף בחלח כדין ישרחל וחחי למימר חלח כדין ישרחל נמי לח פסיל לכהונה ומנן חמרינן פסיל לכהונה ומיבין דהח נופח נוזח וחמן בקום ונעזר נוזיק פירוש לפי רוחו דחלח כדין ישרחל דפסלינן לה לכהונה הוח משום נזירה דחמרינן כיון דחלח כדין ונכנוים כדין לחו כלום היח ומשום נזירה פסלינן ליה לכהונה וח"כ מיך מקום ונעזר נזירה לנזירה לפסול לבהונה נמי חלח כדין דנוים • והעולה חוח על פי דרכו של רש"י ז"ל הוח שבגט המעושה ביסרחל חלח כדין וכנוים כדין דחמרינן כהן דפסלי לימו לומר שבגט חן היין מינו גט הוח מדחמרינן פוכל מן הכהונה • והדבר היה לענ"ד דעתי מוברח הוחיחן בגמ' דמקשינן מלמים דר' יוחנן ומחרינן מה נפשך חי נוים בני עשויי ניהו מיתכשורי נמי נחכשר חי למו בני עשויי ניהו מיפסלי לח נפסול לומר דכיון חלחו בני עשויי ניהו מינו גט בלל וכיון שחינו גט למה יפסול מן הכהונה ומי חפשר לומר דחי למו בני עשויי ניהו חלח יהח גט פסול ומעשה כו לכתחלה שרי חף ישרחל דבני עשויי ניהו חחמרינן דפסול חלחח מדינח חלח פסול מן הכהונה קחמרי וכן פסול דישרחל נמי מן הכהונה קחמר דבלחו סיפי בהדי הדדי • ומו דלישנח דפסול ופוסל הכי משמע פסול מדינח ופוסל מן הכהונה דחי פסול משמע מדינח למיחן עשינן ג' ניטין פסולין חמחי נריך למימר פסול ופוסל דפסול בלחוד סני ליכדחמי בעיח למימר דהמי פסול בטל בוח כשרה ח"ח לכהונה וחמחי קחמר ופוכל ומי בעיח למימר דפסול בטל הוח חלח שלח חנשח בו לכתחלה למה לי למימר נמי ופוסל דפשיטח דפסולה מן הכהונה היינו לחם נשחת לח חנח חלמח דהמי פסול ופוסל הכי משמע שחינו גט בלל מן הדין ופוסל מן הכהונה מדרבנן ועל הדרך כנ

נדון

אלמריה אל הותיק ר' שלמה ציאורי המלמד שהיה באלמריה נ"ע

שאלת שם

מי כחלף ונכסיו על פזו לפניו ונעמד מחל ויחתר זמן נתפס על מתנתו ורוצה להתיר כתובה מריבה כדי להעביר בשלם מיאחרי:

תשובה

ז נראה שהיה שחס ולא ימלט שם שפיחה בקנין מי שלא היתה בקנין ושם היתה בקנין יש בה שני פנים שהם היתה כשלה שלא שיר לעשות כלום ואפי' מטלטלין אפי' קנה ממנו לפנים מת בחו שהחזיר ואם היתה בשקנה וביה לקנין ליורשת את כחו שבשביל שהיה נקנין ממנו מוסף על כשהתנה וז שם במתנה קיימת ואפי' אם עמד כשו שמתברים שדיעים שלו נפל יש נוחלין ובפ"ק שלו מלכל' זכיה ומתנה נשם שדבר בן שהיתה בשקנה וכקנין ליפות את כחו אפי' יכתוב לה כחובה של שהה מה עשה לה תנה בשלם שלא שם בן קדמה כחובתה הרמשנה לשתנה זו שלו תנה כשובה מן הקרקע של מטוח א כך

נדון בשה שלא ב"ד היה (שם שלא היום בשבור כל שבידו לעשותו וב"ש של הדברים השלו בין ואפי' בדון בשה בוחת בין מורדת לא היה) לשם לעופו לפי שהשכמת הדבה מבלדולים היה שלא לכון וב"ש אפי' בשתרים לו עשה מה שיראל שאמרי לך דוקא בשתרי' כלשון קוד כמו שכתב הרמ"ה ז"ל וכן נראה מדברי הרשב"ם ז"ל בפי' שמעתה כמו שבחבתי למעלה מעש"ה שהרמ"ה ז"ל בת' שלון צריך לומר לו עשה מה שיראל שאמרו לך שלח אפי' שאמרו לו לכתוב נט והוא בדין בשר בעון שיראל שאמרו לו לכתוב וכו' שלח אמרו להם דייני ישראל לכתוב לפי כך לא היה לקול בדבר וכיון שבשיאשו גוים שלא בדין מסתמא שמעולו ריח הנם מין כו' ואפי' שם נשמו להקל בדבר הרמב"ם ז"ל ולדין בדין שורדת לכון לברם ולשון שור שברשו בשברת הר"ן מרוטנבורק ז"ל בכל הבותבת שמחלת לשרייב בדין חוזם לה שמחלת גדולה שהרי היה בותבת קולמוס לשרים שהם לא היה ולא עשה שנשחה לן ונשבר על דברי חכמים שאמרו בגיטין פ"ב דשקולין לא יקרם שדם שתבתו קטנה בין שתגדל ותאמר בפלוני אני הולה וכ"ש ו' שנדולה ואמרה איני רוצה בו שלא היה לאביה לתת לו ובכמוך ג"כ בל דבריו בכתב בכל' נירושין דבדין על ידי גוים אין הנט שלא פסול לא היה צריך בדבר זה שלא נט אחר בלבד כיון שנשחת ואין לה בעים כמו שבתבתי הרב ז"ל בפ"ב ובפ' שבל' פנובות בכל שאמר בכלבה שהנט פסול שלא שעשה לא תנה שם פין לה בעים יכתוב לה נט אחר שלא בשבת היה קנה ונר למחר וכמה רבינו שמשון

דמתן בסתר תהא:

אמנם מצאתי לה בשתח היתר בדבר והוא כי לפי הנראה מבעדיות בכתב לא נראה עד שנתנה לו בל נדוניתה ואפי' מעשל בבתולה וכיון שבדבר כן והרשב"ם ובעל התיטור ז"ל בתבו בכל שנתנה לו מעות הוי בתר בכר ונרך למכתב במועדים ותנן שבדי ידענן בתוספתא דדון מבר ואפ בגדון הוה דיני בתר שכיון שנתנה לו מעות ולא מבר שדעתו שלא ב"ג דיבעינן בתוספתא מנה זוזי נמר ויהיב נישתי שכן החזן במבר שפרי הכוו נם למבר בל שקבל מעות הוה דבר פרוה הוא על פי בקרקע וז ובכה נעשה פעשה בהורמת נדולים בסבית הרשב"ם והרב בעל התיטור ז"ל וכן נמנא בקצת רבו' הנרפתים ז"ל ויש שבה שבראו בשינוי"ם מורו הרב ז"ל בתשובותיו לחכמי מיטלינ"ל הילכך הפשה הוחת מתרת היא מן הטעם שוב:

ומיהו נדי שלא נתנו קלות בחם ובטותו פעם אחרת לחלות בעים ועוד שכיון בני מורה ודאמת נפיק מינה תוכבה בסתמתי בדבר לענינו' נט בני כיון שבעלה מיני בהו, ויהון לה בי בים שמעו מעפ"י שלא היתה נדיפה לבך שהרי היה בחוכם חובם מן הפסר מודעת לה היה נדיפה חפי ליטול הנט מידה ולחזור לחתו לך בדעתו שלא חום לב שהניחים בנט זה שנתתי לך בדר שנין שמכת נחינת הבעל בת לידה שלא דעיקר שלא היה בדעתו ליתנו לה בחותב נירושין כמו שכתב בעל הטורים ז"ל בהל' נירושין סי' ק"ט בשם הבי' מחיר הלוי ז"ל מ"מ נדי לעשות פרסום בדבר שדי שלא נבעלו בה פעם אחרת והקלו בדבר התמהתו לה בדוקא נט אחר כיון שלא היו לה בנים ובעלה מיני בהן ונורתי על מנים נדל למינדר מילתא מפני שלבל לתומת ולא נבדו נדר פעם אחרת עלית לתומת וב"ש בדבר שבעדות יתבדק מלה ישרל אמת ט שלא נמלא שבד עשה עמי להבלית ולא מירעה תקלה על ידו ותוסף דרך לפני ולא עוף והוא בחמיו וברוב חבדיו ניחיר עיני במאיר בתורה והמלוה תגן ותמן

וכתב שלמה בן הרב ק' טעמון נ"ע בן הבחם ר' נתנאל ה':

כתובתה ואם היתה מתנה או כלה קנין או שהיתה בכולם בקנין יביאנה את כאחד או במקלת בקנין ולא כתבו כך וקיימו עוסק על מתנה זו התנאי בטלה היה אם את ואם עמד חזר ובן מתברר כפ"י שי"ת וכפ"י ים נותנין דשתוקה שהתזיקו הכניס בקרקע לימה חזקה שתעל"י שתינו סומך על שלחן מביו ים לו חזקה בכסף שפיו כדתי' כפ' חזקת שזה כיון שהחזקה הזה לא שיתה אלא מחמת ספק מתנה הזו של שפיב מרע קיימת וחפי' אם עמד והדבר הזה דומה למי שהחזיק בקרקע מחמת שטר ונמצא בטל שהחזקה בטלה כמו שנתבאר בירושלמי ותוספתא הביאום המגרשים ז"ל בחדושיהם כפ' גט פשוט וכתבם הרמב"ם ז"ל בפ"ל מהל' טוען ונטען וחחר שהמתנה בטלה יכול הוא לומר למי שירצה ולכתוב לאחרו בחזקה מחרת מי לחזיק לו מאה אבל אלו שים לעיון בזמת המתנה שאם בשעה שחלק להם נכסיו שחזיקו בקרקע ודרו בה יום אחד קנו חזקה בתזקה ודברי הוא כאלו הקנה חזקה להם בקנין שהקרקע נקנית בחזק כדאית בפ"ק דקדושין וכפ' מוקף זכו כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהל' מכירה וזה לשון עיון ובדיקה והדבר אלו רבותינו ז"ל לבדוק יפה יפה שיגיע שדין לאמתו:

עוד ישאלת שמא

אם ומחתו חיקה ביניהם קטטה (ובסי ז)

א נתבם כיל

משל העיר והפסיד ב' דינרים והיה כתבה לו מקבלה ממנו ב' דינרים וגפטר הבעל לביתו שלמו ויהי לרבנן ולכל ישראל שבה ובמת מחלמה לנבות כתובתה וקונינהו היורשים שוב בעשרים דינרים הנותרים והיתה טוענת שמעני מלוה הניח ויתרה ב' דינרים:

תשובה

המסה הזאת פטורה היתה מן הדין כיון שלא הלשינתו היה ולא מסרתי נמלכות מלא שיהי מעשה כתבה לו נתקבלתי ממנו ב' דינרים ובנתקבלתי מיהא יכולה לטעון נאת רוח עשיתי לבעלי שהרי מסכה שלימה בפ' חעם"י ר' יהודה אומר רבה כותב לאחולה מחתים והיה כותבת לו התקבלתי ממך מנה לשלמה מנה והיה כותבת התקבל מי ממך מחתי"ו ר' מאיר אומר כל קבוץ לשולה מחתים ולשלמה ממנה הרי זו כשילת זונ' משמעשלף ר' מחיר מודה שנתקבלתי מועיל שהם הינו מועיל מן כשילתי כשילת זונ' הרי עשיתי לבעלי וכן במחילה מיהא יכולה לוה נאת רוח וכו' כדתי' בפ' האומל וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפי"ו מהל' מלוה וה כרור ואם כתבה מודעת הו שיש לה עידי מודעת שמעיד בפניהם קודם שמחלה שחחה מוחלת כדינוה חלה מפני קטטת בעלה או שמחלה בשלה שבחחלה גלוי דעתה שמסניק כדתי' בפ' חוקת וכן אם יש לה עדים שהיה מתקוטט עמה ומיגר לה עד שכתבה לו שובר אפי' גם שהיה מודעת כיון שיש עדים לה חוכם במחילה או במחל' הכל בטל וכן כתבו רבותינו ז"ל. ושלומכם יגדל כנפשכם ונפש הכותב והחומם שלמה כן כתב ר' משולם ן' דן החכם ר' נמח ולה"ם.

שאלה שמב

להודיעך פירוש דברי הרמב"ם ז"ל שכתב בפ"ה מהל' מיכות ופירשו רבותי בהנחת מלוה דינרים שלו רמוי לשמעון

תשובה

דע דבגמרא בפ"ק דקדושין נרסינן אמר מבי המקדש במלוה מיבה מקודשת בהנחת מקודשת ואסור לעשות כן מפני הפרסת הבית ופירשו בגמרא שהם דהנחת מלוה הוי כנון דאמרה לה ומצא ואחרית"ף ז"ל פי' הרוחת הזמן הזה כנון דמטי זחנת למנכת מנה ואחרה לה זמנא ואמר לה כהניח הנחת הקח מרוחנת לך עד זמן פלוני אמי מקודשת לי ואי קטיל לך מאי שנא הנחת מלוה דמלוה לא קטיל הנחת מלוה ליתת ומשום הכי מקדשה בה מלוה גופה ליתת דתקדים בה דקיימ"ל לן מלוה להוצאה ניתנה ע"כ לשון הריטב"ף ז"ל כהלכותיו ודבי יהוסף הלוי ז"ל תלמידו נ"כ תצם דרך הריטב"ף דבו ומיתר עוד דבריו דכיון דנמלוה דחית ליה נכה מעיקרא הוה מקדש לה מבה דבי הוה בממון מחת מכל דבבר ומאי דאמי לאה כנון קניית מסה לת נוזר דב נן מכל בהרוחת זמן דמלוה דשחת כיון דמכתב בעביר מלוחת דבית קבוצה היה ודריך עיון עכ"ל. והרמב"ם ז"ל לא יסרו בעיניו דברי הריטב"ף ולת דברי דבי יהוסף ז"ל ולהיפס רמו בתומרו ופירשו רבותי בהנחת מלוה שנתבאר לעיל ואין מפשר שתעשיל הנחת מלוה יותר ממלוה עצמה וכיון שבשעת הקידושין לת נתן לה לבבר לת עדיף הרוחת זמן ממלוה נוסף ולוה פירש הוא ז"ל הנחת מלוה שעשה נתן לה מעות במלוה ומרוית לה זמן שקובע לה לפרעון ובן

עוד ישאלת שמא

אם ומחתו חיקה ביניהם קטטה (ובסי ז)

א נתבם כיל

משל העיר והפסיד ב' דינרים והיה כתבה לו מקבלה ממנו ב' דינרים וגפטר הבעל לביתו שלמו ויהי לרבנן ולכל ישראל שבה ובמת מחלמה לנבות כתובתה וקונינהו היורשים שוב בעשרים דינרים הנותרים והיתה טוענת שמעני מלוה הניח ויתרה ב' דינרים:

תשובה

המסה הזאת פטורה היתה מן הדין כיון שלא הלשינתו היה ולא מסרתי נמלכות מלא שיהי מעשה כתבה לו נתקבלתי ממנו ב' דינרים ובנתקבלתי מיהא יכולה לטעון נאת רוח עשיתי לבעלי שהרי מסכה שלימה בפ' חעם"י ר' יהודה אומר רבה כותב לאחולה מחתים והיה כותבת לו התקבלתי ממך מנה לשלמה מנה והיה כותבת התקבל מי ממך מחתי"ו ר' מאיר אומר כל קבוץ לשולה מחתים ולשלמה ממנה הרי זו כשילת זונ' משמעשלף ר' מחיר מודה שנתקבלתי מועיל שהם הינו מועיל מן כשילתי כשילת זונ' הרי עשיתי לבעלי וכן במחילה מיהא יכולה לוה נאת רוח וכו' כדתי' בפ' האומל וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפי"ו מהל' מלוה וה כרור ואם כתבה מודעת לו שיש לה עידי מודעת שמעיד בפניהם קודם שמחלה שחחה מוחלת כדינוה חלה מפני קטטת בעלה או שמחלה בשלה שבחחלה גלוי דעתה שמסניק כדתי' בפ' חוקת וכן אם יש לה עדים שהיה מתקוטט עמה ומיגר לה עד שכתבה לו שובר אפי' גם שהיה מודעת כיון שיש עדים לה חוכם במחילה או במחל' הכל בטל וכן כתבו רבותינו ז"ל. ושלומכם יגדל כנפשכם ונפש הכותב והחומם שלמה כן כתב ר' משולם ן' דן החכם ר' נמח ולה"ם.

שאלה שמב

להודיעך פירוש דברי הרמב"ם ז"ל שכתב בפ"ה מהל' מיכות ופירשו רבותי בהנחת מלוה דינרים שלו רמוי לשמעון

תשובה

דע דבגמרא בפ"ק דקדושין נרסינן אמר מבי המקדש במלוה מיבה מקודשת בהנחת מקודשת ואסור לעשות כן מפני הפרסת הבית ופירשו בגמרא שהם דהנחת מלוה הוי כנון דאמרה לה ומצא ואחרית"ף ז"ל פי' הרוחת הזמן הזה כנון דמטי זחנת למנכת מנה ואחרה לה זמנא ואמר לה כהניח הנחת הקח מרוחנת לך עד זמן פלוני אמי מקודשת לי ואי קטיל לך מאי שנא הנחת מלוה דמלוה לא קטיל הנחת מלוה ליתת ומשום הכי מקדשה בה מלוה גופה ליתת דתקדים בה דקיימ"ל לן מלוה להוצאה ניתנה ע"כ לשון הריטב"ף ז"ל כהלכותיו ודבי יהוסף הלוי ז"ל תלמידו נ"כ תצם דרך הריטב"ף דבו ומיתר עוד דבריו דכיון דנמלוה דחית ליה נכה מעיקרא הוה מקדש לה מבה דבי הוה בממון מחת מכל דבבר ומאי דאמי לאה כנון קניית מסה לת נוזר דב נן מכל בהרוחת זמן דמלוה דשחת כיון דמכתב בעביר מלוחת דבית קבוצה היה ודריך עיון עכ"ל. והרמב"ם ז"ל לא יסרו בעיניו דברי הריטב"ף ולת דברי דבי יהוסף ז"ל ולהיפס רמו בתומרו ופירשו רבותי בהנחת מלוה שנתבאר לעיל ואין מפשר שתעשיל הנחת מלוה יותר ממלוה עצמה וכיון שבשעת הקידושין לת נתן לה לבבר לת עדיף הרוחת זמן ממלוה נוסף ולוה פירש הוא ז"ל הנחת מלוה שעשה נתן לה מעות במלוה ומרוית לה זמן שקובע לה לפרעון ובן

דין שמג

מעשה בא לפני בחדם אחד שקנה סדור תפלות מחביו בדרך מהרבי החקנתם וגתן לו מקצת המעות ושגים ביניהם בשעור מכיון שלא הפסיד זמן קבע מתנו מצותיו לחזר לו מעותיו וגומר השעור ואחר זמן בא לו הקונה מעותיו ואמר לו מרי מעותיך ותן לי השעור אמר לו כבר מכרתיו בך ומעותיו לפני:

ורנתי

לפניהם שיון שלא אחזיר לו מעותיו קודם שאמר השעור יום אחד לו רשות לשכרו ולמחרתו אמר בפ' יום טוב אחל לסיות ברב שבת הבוא בברית דאמר להו כבר מרבע מלה זוזי לפלוני ולבוצר בחמי אחר כך בעי חרבת מאי שקול כרתיה לי בעי נסיב לי כשי לא נסיב לסל לי אחר לוכסיב בהמתי והבו ליה אוכסיב אין ואי לא נסיב לא יעשיב סרים"ף ז"ל הטעם בכבש בתרת בפ' מי שמת דלישנא קמא לישנא דמחכם בין בזוזי בין בכרתא ואי בעי תחזיר שקול ואי בעי אל שקול אבל אי אמר מעיקרא בתרא בתרא בתרא תלמה דאחו מתנה מי מתקיים ליה לחתנה שקול ואי לא לא וכן בנדון הזה אלו אמר לו אחזיר לי מעותי אבל אי אמר לו אשכור אלי טוס תנאי אבל בסתם לו אחזיר לי מעותי ואשכור אחרינו אלמנות היא תבלה לא קיים ואם קיים תנאו ואחזיר המעות אחכה קיים ואם לא אחזיר אחלה לא קיים התנאי ותעפ"י שאר הלוי ז"ל נוחן בן טעם אחר דברי הרמב"ם ז"ל בפי' מהלכות וכיון ואחנה בס כדברי הריטב"ף ז"ל וכן דעת ספר החנוך (בסימן י'):

דין שמד

מעשה בא לפני בחלוקן שנפטר ליבם עולמו והניח בלשה בנים וכנים בחחד קטן ומחחד נשוי והחחד בחוך בן י"ח שנה וכשעת פטירתו אמר שלוש מניח בניו כיד החח הגדול וכן הכתוב לכ"ד ותבע נכסיו וכבן הגדול מעכב על ידו ואמר שמביו מכאן אפטרופוס עלינו:

ורנתי

ביניהם שבבן הכתוב שמעו יהודה יטול נכסיו מיד אחיו הגדול ממנו שמעו יצחק והשעם שכל לפי שהוא בן גדול לת מיקמינן כמחחת בפ' המקיר וחלו הוא מבוי ביכתבו לו אחיו הגדול ממנו עד זמן קבוע מצוה לקיים דבריו אבל אחר לת קנב לו זמן וכשם שיכול ליתן לו זמן מרוך הרבם כך יכול ליתן לו זמן קצר וביון שלת קנב לו זמן ואין מנו יכולין לקבוע לו זמן ומי מצער שאמר כיד אחיו לעשות שאכל הלה ואחי ודבר זה אחר שמתחיו מנחתי שמך לו בשטרך לוקב"ה ז"ל על שמלוהו באחד מצות לאחר ותמכן לו שלהו לעשה וכתב בשטר שאחר שכב הלוה ואחר כל זמן שאטר המשכונה קיים וכח לאבוע מבואיו שעבב הלוה ואחר שהדבר תלוי כרצונו כיון שאין זמן קבוע בשטר וכתב הרב ז"ל שאיב הלוה לתת לתליה מעותיו שאם לת כן כיצד יפרענו אם כשון שיאמר לו כ"ד שנות ל' יום שנות זמן קצר ויהי בתלוה לומו זמן וכתב זמן

תונם אל המשביל ר' חיים יצ"ו
ברי יוסף ברבוש נ"ע:

שאלת שמז

ראובן נפטר לבית עולמו והניח לבנו חני פונדק ולבן בתו חני המחר וכן חלק כל נכסיו על פיו ממרה לו מעתו ואני מה יכין מצרע נתיבתי אמר לה כבר יש לך תשלום מזה שכתוב אחזנות אמרה לו אין שם מה סיפיק ולפי שרואה שתקף עליו אינו לא רציה להוסיף עליו דברים גם שלח יפרסם האחזנות לבל ולביתך שתקף ועשיו קושה מה שכתבתם ורונה להבינות מה שחסר לה מכתובתה מעתה נכסיו ובעלי המזנה והיורשים חומרים לה בשביעת אמר שים לך בפרי לתוכיך ולא נשלם לך דבר יותר על מה שכתבתם ושלחתם מה שורש הדין כיון גם שלחם שם קבת יורשת בתובת ממה שהתה בחיי אביה או לא:

תשובה

אם כתבה תחלת עתלה בפירוש מיתר בתוכתה מחילתה מחילה שהחתה שמחלת בתוכתה לבעלה מינה יכולה לומר נתת רוח עשיתי לבעלי וכן רוח מפורש בתשבת כבא קמא גב' החובל ואפי' לא קנו מידה מחילתה מחלה שהמחילה מינה צריכה קנין וכן הוכיחו המפ' שם ז"ל גב"ק דקדושין אבל אם לא מחלה בפירוש אלא שהקה לה מכדה כלים דאפי' בבותב כל נכסיו לבניו ובת"ב למשתו קרקע כיוצא בהמרינן גב"י עיין בחלין דאבדה בתובתה ואמרינן בגמ' התם בחלק לבניה והיה שותקת וכתבו הרמבו"ם ז"ל דשתיקה בדורות הרחבונים מכלית אבל עבשו מחמת הביוסת היה שותקת ושם אפי' לדעת מי שאומר התם דבשתיקה בלחוד מהני וכ"ש למי שאומר דוקא בשקבלה עליה ואף כאן כתבו בשם בעלי תוספות ז"ל שיש מועיל עד שתרגיש בפירוש ותקבל עליה בקנין וכ"ש בנדון זה שלא כתב לה בלוש בין שבועין שחפי' קבלה עליה לו ולא בלוש אלא ב"ב קבלה בקנין בדיין נפשה מו שתחלה לו מאחר בתובתה בפירוש:

ולענין

כתב שאפשר אחד מהיה מהיה ואח"כ מה שהיה אין לה מן הדין בכתובת אשה כלום אלא שיש מקנה בעיר יעשו בפי תקנתם ואפשר שאחר לה בעלה שיש לה תשלום אחר שבתוך האחבו' לו דבריו כלום ואשבע ותטול הכל אשלם:

ולענין

שני פרקת הבן אם היתה נוהגת משל יתומים אין לה שכר בשקרה שהיתה עושה לבעלה אלמנה עושה ליורשים חון מהדברים המפורשים שם בגמ' ופרקת הבן היה מכלל הדברים שבאשה עושה לבעלה כדאיתא בגמרא דכתובות בפ' אעפ"י וכן היה דן מ"מ מורי הרשב"ן ז"ל ויש לה להניחו אלא עד שיהיה בן י' שנים כמו שכתב הרמב"ם ז"ל בהל' חיטות בפ' כ"מ ואפשר שם כנים שם היה חריף וראוי לעמוד בדין אחר שהיה בידו אחר הוא בן שם והוא חילף הרי הניע לענין השעורות שמקבן מקח וממכרן ממכר כדאי בשבת ניעין בפ' הניקין:

ולענין

למנות אפטרופוס על הבן דבר הנון הוא אחפי' מינה אפי' היתום אפטרופוס בעין סרוקה ליטול מילקון מוחה וכן כתב הרמ"ם ז"ל בפשובה וכן דן מ"מ מורי הרשב"ן ז"ל שמומד הדעת הוא שלא מבה מומה ניתכלו מחרים חילו ומין רבונו שיהא פקדונו בידו אחר אלא ח' ב' נוה בן בפירוש ואחם בחו לבם אין חבל אינו אומר מביר שם אחד ואינם הרואות ודי משא הקבל הזה עד שתמיף עלי משא קבל אחר: ולענין אי פלקה ממנה החלוש ר' יהודים שם כדין בשלם יפרשום מנכסי בעלה ואם לאו מפסידם היא שכבר אמרו בירושלמי כתבו הרי"ף ז"ל בפוף כתובות לית מנינו מי שנתפש בפנקי חבירו שחייב לשלם וכן הרמב"ם ז"ל:

ולענין שמח

סבירות השלים נבור קיים לן דסבירות אינה משתלמת לבסוף אבל ממנע בחלוה הרי"ף שנר השלים נבור הוא מקופה לתקופה ואני יודע אם מנהג מקומכם כך הוא, או לא ויעשו על פי המנהג אמנם זה הוא בשלם שאמר מתחלה אבל בשמחני מתחלה הכל לפי התנאי וכלל נדול אמרו כל תנאי שבממון קיים:

מרוך שכוח כל ומן שהשער קיים והוא ומן שלין לו קנבה ואין חלו שלח דברי הבתי עכ"ל. ח"כ בידון הזה אם נאמר על סיגדל הרי הוא נדול ולחת לו ב' ומן אח לאו נאמר ולחת לו ומן אחרון לא ידעינן כמה ויהיה תוהו זמן שהרי מן הדין אין לו זמן אלא עד שיגדל ולפשמר בידי המפטרופים לעולם ה' לא עלתה על לב דבת החמת וכשם שאי אפשר לומר עשרים או ל' שנה כך אי אפשר לומר לא שנה לא שנתים לא יום ולא יומים וכפ' מי שהקו נבי כשומר לחשמו שתניקו אח בני וכו' אם הניקתו יום אחד שהרשת אחרי דמל המומר שאם הוה ליה כשפרש יום אחד ושוב שהרי המשנה שאמר בני בלבון רבים יכולים להשפרש עלת אחרינן אלא על הקטן שצריך לאפטרופוס שעשוי אחם לקרות בן אחד בלשון רבים כדאמרינן בפ' מי שמת הנוח דאמר לחו נכסי לבני הוה ליה ברת ובבקטן שיהיו לברת בת או לא אמר אבי ובני בן חושים רבת אמר ובני עלות אלימב ורב יוסף אמר ובני אינן עדיין וכן כתב הרמ"כם ז"ל בהלכות ובה ותנהב ובשם בשקוים שיש בן ובת ואמר בלשון רבים אחתיון שאין דבריו אחורים אלא על הבן הרחוי לירושו ואפילו הוסיפו בלשון רבים אעפ"י שהוא אחד שם ז"ל הביאה שיש בן רחוי לאפטרופוס וכן שאינו רחוי לאפטרופוס ואמר האב שיהיה עליהן אפטרופוס על בני עלה אמר אלא על הרחוי לאפטרופוס אעפ"י שהזכירו בלשון רבים והוא אחד יחפי' היה הבן אפשיר אין אנו יכולין לעבב על ידו כיון שלא הוה חביו כן בפי וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפוף הלבות נחלות וה אשר בתבתי ונתתי ביד יצחק הבן הגדול הנו. לפי שר' אברהם אבין נפטר לבית עולמו ואני לרבנו ולכל ישראל שבק והניח אחריו נ' בנים יצחק יהודה ויוסף והוא הבכור ממ' שיאמרו בניו ביד בני הגדול שהוא יצחק הנו ויהודה הנו הוא נדול ולפי הדין אינו ראוי להפטרופוס ואלו הוא אביו ר' אברהם אבין הנו בפירוש שיהיה אחיו יצחק הנדול אפטרופוס עליו עד זמן ידוע אנוה לקיים דבריו ולא היה אחיו מוסר לו נכסיו עד אותו זמן אבל לא הוה בפירושך ויהודה הוא נדול על כן יכולין דבריו להתפרש אלא על הקטן הרחוי להפטרופוס שעשוי אחם לקרות בן אחד בלשון רבים כדאמרינן בפ' מי שמת וסמכו לזה לעין הכתוב ובני בן חושים ובני עלות אלימב ובני אינן עדיין אם שמרו הר"ן ז"ל בהלכות זביה ומתנה ואפי' היה מפטיל נכסיו לא היינו יכולין לעכב נכסיו בידי אחיו וכן בתב הרמב"ם ז"ל בהלכות נחלות וישם הוכיח בפ' המפקיד דאמרינן התם אפטרופא לדקנני לא מקמינן ולפיכך נראה ליתן החת הנדול שיחלוק עם אחיו יהודה ויהיה בידו של יצחק הלק יוסף אחיו הקטן עד שיגדל וכדי להיות בידו לריחיה יצחק הנו הבן הנדול כמבמי ואחפתי שמי שם ביום כי לחדש כד שיהיב ד' ומפרקי בידו שלמה בן הרב"ר שמעון ן"ן החכם ר' נמן נלה"ם:

דין בענין האלעקיק אשר נפלו עליו עצומים לפני הוא שמה

וכ שהם המוכר הוחשבר את שלו ורוצה הקונה להחזירו מחמת מום שיש בו כלום שהוא שהום יהיה מום שהיו יכול להכירו אלא מחר עיון ובדיקה המקח בטל ואח אינו מכירו ואינו יודע שם בשהום הוא שלו או הקונה החליפו שם עדיין לא נמן לו משות ישבע הלוקח שאי הוא של המוכר ושלא בחלף ולא ערב בו בלום וייחזר לו את שלו ואם כבר קבל מעותיו ישבע המוכ' שאינו יודע שם הוא שלו ושלא ידע שיש בעכרתו שום ואם השום נלוי ומפורסם שמקח קיים ואין לחזירו ואין לדון מוכחה בנתן התלות ולפי שבבר שהם יותר משהינתו לתנה או לקדושו ושלום:

צבי על משקל בני תני קדי שנה שתם ובני תני

הלכתא שמו

הוא קס עני מלכה ולשיטל

ואחר תו' וכל אלו לשון שואל

עבר וראו"ן משבשת לעתיד

ואומר צבי ומקבת אלו הוא בדיטל דיהוה בלא הוא קטל (יה' הוא נצח הוא מחז) ודי כיהנצח הוא מריטודי הוה נצח הוא משפיל ומקורות ובני ברוך ואמי שהוא נוה:

טוענים כי הוא לשון נוה על משקל

שות

ועל שמט

תודות תני הפונדק שכיח חמיך לכנך בן כתו בניחת ש"מ מצבטי בלח קנין:

תשובה

דע כי בכותח ש"מ במקנת סוס בה קנין יש דעות חלוקות שלפי ספרית מדמ"ס ז"ל אין הקנין תופיל לשמח לח נמר להקנו' שלח מחר מיתה ואין קנין לחח מיתת שלח ת"ל ממקנו ממני מוסיף על מתנה ו' כדי ליפוק מיניה מחר כחו ומחרי' מוקני עליה ומוחרי' שכיון שהם במקנת וחם ממך לינו חוור מעם ו' שלח חמרי וקניטי ממנו מוסיף על מתנ'ו קנה הוה הוחסקנו ממנו ולח חת מעבדו וחם חת מעבדיו וקנו ממנו מתנתו קיום לכל הדעו' חבל חם חת מעבדיו ולח קנו ממנו חינו כלו' שו כמתנ' ברית שלח קנין שחינו כלו' ובמדין הוה לפי הסלח שלו הוה שם קנין וכיון שחמרו מעבדו ולח קנו ממנו חינו כלום דדברי שכיב מרע שחמרו בגיטין וכמסורי' דמי מינו חלח שמקנה לחחר מיתה חבל כשמקנה מחיים חינו קונה כדבור בעלמח וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ' מי שחת דמתנת ש"מ שכתוב בה מהום בריכה קנין כמתנת בריח ולח קנו שלח בקנין וחפ' כתב בה מהיום דלחחר מיתה בליכא למיתר סימנא לחיי קחמר וחין זה ברור לפנים עכ"ל. וחם חמר מעבדו וקנו מידו ירחם שלכל הדעות קנין מועיל חפ"י שלח חמר קנו ממני מוסר על מתנה זו לפי שחם שחמרו (בגמרח) כ"ז מי שחת מתנת שכיב מרע שכתוב בה קנין לח קנה הוינו טעמח שחם לח חמר להקנות חלח לחחר מיתה וחין קנין לחחר מיתה חבל בזה הוינו טעמח שחמר מעבדו נסחלק הספק וגב לודחי שברי מגר מעבדו על נן חם קנו ממנו וכיב בבך בן הבח בתני הפונדק וחם לחו לח זבה בו כלל. ולענין חם זה בן חבח פתני הפונדק חם יכול מכיו למכרו יבחב שלין חב יכול למכור בנכסי בנו שלח יהח חלח בחפטרופוס (ובחפטרופוס) ממרו בפ' הניזקין שחינו יכול לחבור קרקעות:

תונם עוד אל המשכיל ר' חיים יצין בר יוסף ברבוש על הענין הנוי

על שנ

ענין הפונדק שחחלתני עליו וכפי הנוחה מהחלה הרחטוב בהחתנה היתה חבכטו' בלח קנין וכחבתי שחם הדבר כן שהחתנה בטלה ועכשיו בשחלה זו כחוב שכיו בקניל ולח כזכר שיש בה מעבדיו וכו' יש מחלוקת חם קנה ולח קנה וכסברת הרמב"ם ז"ל קנה שלח קנה חבל בקרקע ובמקבר תלו במחלוקת וקרקע כחוקה בעליה עומדת וכבעלים הוה ליהם דבר תורה דין הוה שיעמוד בקרקע כיח הירוש וכ"ש שדעת הרמב"ם ז"ל היח כדברי הרחמנים לח חמם בנה ורוצה לחמוח לחמוח הכל מכלם בה זה הבל כלענין כחוכחה בל שלח מוציח כחוכחה בבות דין חוא נוכה כלום כהסכמת גדולי הרחטוב ומשחדשים מה לח החחח חלח כחוכחה הרחטונה חם בן מינה עכה חלח א בלבד:

ולענין

חם חחור בה כמה שוחרה והניחה מכח וכחה ולקחה המטלטלין יותר מכדי דמיהן ובמה שוחרה בכחוכחה בבבל בנה וחל"ב מת בנה ורוצה לחמוח הכל מכלם בל זה הבל כלענין כחוכחה בל שלח מוציח כחוכחה בבות דין חוא נוכה כלום כהסכמת גדולי הרחטוב ומשחדשים מה לח החחח חלח כחוכחה הרחטונה חם בן מינה עכה חלח א בלבד:

עוד שאלת שנא

חם חחור בה כמה שוחרה והניחה מכח וכחה ולקחה המטלטלין יותר מכדי דמיהן ובמה שוחרה בכחוכחה בבבל בנה וחל"ב מת בנה ורוצה לחמוח הכל מכלם בל זה הבל כלענין כחוכחה בל שלח מוציח כחוכחה בבות דין חוא נוכה כלום כהסכמת גדולי הרחטוב ומשחדשים מה לח החחח חלח כחוכחה הרחטונה חם בן מינה עכה חלח א בלבד:

תשובה

כיון שחמם נכחבה כחוכחת פע"י הדין הנכוסו לה הפונדק כמ"ו ובודחי שלח הנכוסו שלח מחר שכשבעה כרחוי וכ"ש כמכר קיים ותעפ"י שנחלקו לה חת"כ נכסים חרוסים לח

הרשש

לח מפני כך חתבטל המכירה ולח יבבה כלום מנכסים שבית חתו טוענים ליורשיה שמח חיתן המעות חו חיתן הנכסים בחתם לה חחד בחתנה חו מניחה מנחה חו בכלה בחתם לה בפירוש עותר כל בחוכחה והכ"ד המחרונים שבחו חחר הרחטונים חין מדקדקין על הרחטונים וזו מה שנרחה לי בזה ותחר שחין בדיננו שום חיוב על יורשיה כל הבטל מכח דבר שלח כדין יהח בכדי ורחוי לקבל לנדיותו עד שיחזיר כל מה שיטול שלח כדין:

עוד שאלת שנב

וח לבוך שכיב מרע שניה יודע להשיב על הן כן ועל לחו לחו חת

לפני עדים לני מחירת ממח חתנות חזה החולי ורציתי לעשות בוחה מבבסי ומני חניח כך וכך לבנותי יבלי חתנות בלי לחחי ותחיו חיים במחילה חלח בחד מב מחירת חחרת חסרו בחוחת בשה חין לך לחת לבוס חדם שום דבר חני חין לי חבלום כחובתי חחק ולח חחר בלום ונשחר לבית עולמו וחיו לחבבו ולבל יסרבו שבק"ל בח"ב בח לחקין ותקב הבלים חמרה חשת חמת חין לי לחיבה לני שחבדה עמיו ותבבם לבית הבנסת ותשבע שחין לי חבלום כחובתי. ותח זעוד בחרית שחני חלמנה וברעתי בהיות חם חיחך חם חלמנות ותני נריבה להחיותם חלח חם דבריה ותם יעלין חוהה חם יהיה חיחרם ותודה בעבור שחחר לה החם לח חתן לו שבלוב שבית חתו חתם לשר שבית ולח יחלקו בידה:

תשובה

בסבמת הרחטונים ז"ל בית שהחשה שלח הוציאה כחובתה חינם נובה בלום וכן העיד הרמב"ם ז"ל. חחנם זהו חם בחה להוציח חיד חחרים חו לבבו' חקרקע חבל כחטלטלין שהם חחתידים לשבא בחיבה כחובתה בין נדונית ותוספת שהשיקר ודוע הוח וחשבע שלח חחלה לבעלה ולח חבהה ומנב' חכחטלטלין שחחת ידיה וכן דעתי חני בשנה הלבה לחשבח בנו לחבלה כבי פ"נ וכן חם חטלטלין שבנית הם יותר ממה שנוענב שבידה כחובתה ורולה לוחון חחם והמקבל שחחבה רולה לנבות חחבעות חה שחנית לו בחיבת החלמנה טובת חבם לפי שחחנת ש"מ יהיו לחחר חיתו והחמוונות עם נמר חיתה וכן כתב החיח"ו ז"ל ודחמב"ם ז"ל ובן ה"ח הסכמת הרחטונים ז"ל על כן חין לחזיק המטלטלין חלה חם נשבעה שלח חחלה כחובתה וחם בח חחר לחזיק

העולם הוא הוא מכור ע"כ וקדמה מן ופורתת פי מסכת נפסח הוא שי ממל את
הוא וכרת מסרמרת עוד מומות מעלם הוא כל מן יוסק למתהת ענד החד
שנמעשה יכון מכתב למתלוף מלהם כמה יחתי עליהם עופש הוא מ יכרב
עליהם עתדה מעת מכתב למתלוף מלהם הוא למסכת נהם הוא יחתי"ל בחילת
מן מנוחש הל מלטינות מפהומה הוא ניר מפהומה מ"ה דכרת מכהת ומהלם
כדברו מן טור הוא ניטור תרור הוא לה' מלהי ישרחל תרור הוא מפי נבריך
ומיכל – תרור הוא כספר המורה הזה תרור הוא מפי כל נביח ומוסף
תרור הוא בשדים וכתרן: תרור הוא מפי טובן שמי ערן תרור הוא בימים
ובנהרות ובהומות תרור הוא בהרים ובגבעות הרמות תרור הוא בתורת
הנם הנלמנה תרור הוא בכל נגע ונגע תרור הוא מפי תלי בכותם
הקדם תרור הוא בכל הדם ומדם תרור הוא בכל חרם וקללה תרור
הוא ביום ובלילה תרור הוא בכל מיני מיהות וכריקות תרור הוא בחנים
ובמועדים ובשבתות תרור הוא מפי הנם נור עולמים תרור הוא בכל
לילות ובכל ימים תרור הוא מפי החל הגדול הנבור והנורח
תרור הוא מפי הנבורה תרור הוא מפר חיים ומפר מחיה ועפולם לח יהיה
תרור הוא ותרור שמו ומכרו לח נין לו ולח נכד בעמו חין סריד במנוחיו לח
יתנה ה' סלות לו כי חו יפתן חף ה' וקנחתו בחש כהוח ורבנה כי כל החלה
הכתובה בספר הזה ומחה ה' חת שמו מתחת השמים והבדילו ה' לרעה מכל
שבטי ישרחל בכל חלות הברית הכתובה בספר התורה הזה וכל העובר על
כאנתינו תרור הוא לה' מלהי ישרחל והמקיים נורותינו ברוך הוא לה' מלהי
ישרחל חמן ואומ' מי שביך מכרהם יפחק ויעקב חבותינו וכ' כך הוא כתוב
בכתיבת יד ח"ח תורי הרב ז"ל וממני העתיקו ס"ן שמות סופר בקהל וכ"ו
ותתה שלום ותלו התותמים כו ושם יפחק בר שמת יפחק בר' שלמה
בונאסתרוק ז"ל שמעון בן ה"ר נתת נר"ו ושלשה מחרים מתנהיני הקהל יצ"ו:

תלמאן אל הותיק החבר ר' יהודה בן הרב ר' אפרים ז"ל בן אלנקאוה

שאלת שנג

במכוה תלמיד חכם לתחר מותו תם טייב נדוי תו לתן:

תשובה כפ' מי שמתו תמרינן ת"ר יהושע בן לוי בעשרי וחריבעה מקומות ב"ד מנדין על כבוד הרב וכלן שניני במשנתנו ומה מכללם המספר תחר מטתן של תלמידי חכמים ופירוש המספר תחר מטתם הוא המוכירן בגנות לתחר מיתתן וכבר רבו לומר בתם עלמת שהקניא בן מהללל נתהב מפני שמעיה ותבטלין משקו המשחררת ואמר לסם עקניא שדומתם הפקוה ופירוש דומתם כלומר שהיתה ביורת כמותם לפי שהיו תבני בניו של סנחר כ וכדתמרי' בפ' הנוקין ובפ' חלק ובמקנת נוסחחות יש ובמה משקוה והביאו בפסחים בפ' תמיד נשחט ובפ' מי שמתו תלת שתורו לומר שה"ר שנתנדה עקניא בן מהללל סתין מורה נגעלת על כל מדם בישרחל בתכתב ומירת חטח בעקניא בן מהללל כלומר בניון שיש בו תכמה ויראת חטח לח היה מספר בגנותן של תלמידי תכמים הח כל המספר בגנותן מנדין אותו תפי' לתחר מיתתם ובפ' הכותר מן המכושל תמרו היתה מיתתה דחתת לקמיה דרב יהודה לגהרדעת לדינה ותתקייבת בדינה תמרה ליה שמוש רבך היכח דינן תמר לה ידעת ליה תמרה תין וזעיר ורבה כריסיה תוסם ורבה שניה תמר לה לבזוי קא תתית תכוי היתה תתת בשמתה ופסעה ומיתה ובלי ספק שכך תת שמוש שהרי זה המעש' בגהרדעת היה והגדעת הוא מקום שמוש כדתומנת בברכות בפ' הרואה ואיך היה שוחל תותה רב יהודה מסכית מכרת תותו ותפי' שבי תעש' שהיה תת ניל' לותה רב יהודה לפי שהוכירה תותו בביזון ובכאן תכינה מ"ת מורי הרשב"ן ז"ל רתיה שתפי' המוכיר מומי ת"ח תפי' לתחר מותו תייב נדוי תפי' מומין דניתו וכ"כ הר"מ ז"ל בפ"ו מהל' תלמוד תורה בכלל עשרים וחרבעה דברים שמנדין על"הם המביה תלמיד חכם תפי' לתחר מותו והתוכחם ומקרבם ונדכק בם עליו בכתוב תומר ותתם הדבקים בה' חלהיכם חיים כלכם היום כ"ד שלמה בן הרב ר' שמעון בן ה"ר סחכם ר' נתת זלה"ה:

אלמריה

שאלת שנד

רחובן הלוה לחבה תחת ושטר בעיר ז' זה ממשכל מת"ן ביקייה על משכון לעת הוחת הוקלו המעות עד שבב משכל היוויש ושים טיר דינר ס ביקייה עלה משכון תעשים זה שבעה ועשרים דינרי' ממשכל י"ב דינרים בוקייה המוכר בין כך ובין כך נפטר רחובן ובשעת פטירתו נוה לבני ביתו ותשתו וקרוביו ותמר להם מני הלויתי כל

על משכון למחב ההיח ושני בנה שבעה ועשרים דינרים כשמלמו
הכו' דינרים הקלים הובלום לורבי רחובן עני היורים ספק ליה
הם המעות שלוה חם הם מהמשכל הגדול חו מהמשכל הקורחים נרמיד
מה הדין נותן בזה:

תשובה

חם המלוה כשלוה הסעת מותו היו יודעים במעות הגדולים וכל משכם ושמכם בחותו זמן היה במעות גדולים חייב הלוה לשלם גדולים וחם בסעת נוחתו לח היו יודעים כי חם מעות קטנים וכל משכם ומתנם במעות קטנים מין כל הלוה כי חם מעות קטנים ורחיה לוה מדחמרינן פ' נו פסוט מ"ר כסף מין פחות מדינר כסף ומקטו עלה דחימת נסכם מ"ר חלעזר דכתב כיה מטבע חימת פרישי חמר רב פפת (נחתרת) דלת סנו פרישי דכסמת וכן חמר רב פפת חסם נבי דהוחין פחות מדינר' ונרת' מזה שכבל לשון מכשטר שהוח מסוקף הולכין חחר מנהג חותו מקום במה דרכם לחת ולשחת בזה וזה משמע מהחם דלח מולינן חחר פחות מכשניהם וכן משמע בפ' כיצד רבע' משנחל וכן כתב הרמב"ם ז"ל בסוף הלכות מלוה וה לשונו לפיכך כל מטר שיש בו משמע פחי לסעות שמח כך חו במח כך חינו נוטל חלח הפחות מכשניהן וחם חסם חין מודיעיו' מידו חלח בדיוק ברורם עכ"ל ומעמ"ש שהיורשין תופסין המשכון חין חפיסתן חפיסה לפי שחינם יודעים בבירו' כמה חיב הלוה וחם טוענין שכך הוח ברור מהיהם נוה שמעות גדולים הלוה על המשכון חייבים שם ליטבע וחם הם גם כן חם מסופקים בדבר חו שהם יורעים קטנים חנו דינים נותת חניהם כשטר כיון שיש בידם משכון וטולכים תחר פחות מכשלשותם והתפיסה מזכר ר"ת ז"ל היח בעיה בפק בשטר והמלוה טוען בגדול מכשלשותם והלוה בפחות מכשלשותם ותפס המלוה וטען שבריח לו שכך הוח מכל היורשים מכחים ליטול מכח ביחת חביהם ולשיהו מסופק חנו הולכים בו תחר פחות מכשלשותם ויסבע הלוה שחינם חלח מעות קטנים ויפלס ויטול:

והראן

שאלת שנה

רחובן משכן חצרו לשמעון שיהור כה כל ימי המשכונה ושמעון לח דר בה חבל הסכיר לחחרים רחובן חומר לח מסכנתי לך חלח שתהור בה תתה ולח שתסכירה לחחרים ועכשיו כיון שהסכירה חותה לחחרי' חני בטול הסכירות מכו הדין:

תשובה

הכיונה במשכן חצרו חבל הסכיר לחור בה הוח שחבל פירותיה ס"ל חין הפרש בין דר בה הוח עלמו חו שם הסכירם לוולתו זה הוח בסתם חבל שם התנה בפירוש ותמר לו ע"מ שתהור בה תתה בעלמך ולח תסכירנה לחחרים חין הכוונה נ"כ שלח יחבל פירותיה שמח מועיל לו שם דר בה הוח חו חחר וחין ההקפדה על הפירות חלח שלח יוסקו החחרים החצר ס"כ חוסף שם חותם החחרי' סוסקו החצר חייב שמעון לשלם לרחובן דמי הסיוק שהסיקו בחצר וכן שם חותם החחרים היו יותר מרובים משמעון זמנית העיר להוסיף בהסכירות על פי תוספת נפעות חותה תוספת נוטל חותם רחובן בעל הקרקע חמנם כל זה שם היה רחובן חון לעיר כשהסכיר שמעון לחחרים ומיד כשבח ערער חבל שם היה בעירו חו היה חון לעיר ומיד כשבח לח ערער חלח שתק ונכסוף נוות חין כדברו כלו' כך נראלה לי שלמה בן הרב רשי שמעון בן הרבם רב נתק זלה"ה

מסתנאנים אל הוותיק ר' חגי בר' שלמה בן אלזוק נ"ע

שאלת שנו

שתי כתובות שבחות לפני הדיין לנבות מי קודמת:

תשובה

חם שם קרקעות כל הקודם בזמן קודם בנכסיה ולח דוקח בכתבי כני חורין חלח חף חם מכר הנעל ומשכן תחר שבח לה כתובה מוציחה היח מיד הלקוחות חם לח תמנח מהיכן לגבות ולח ח"ח שם קרקעות חלח מטלטלין חין כהן דין קדימה וכל מי שתפסה כל תחת ותחת וכתבה בה עד כדי כתובתה וכבר תחזרנו לתברתה וחם לח יספק להן מה שתפסו יש שם נכסים שחינן ברשות שום חחד מהן חלקו כיוצים וחלוקה זו היח כפי דפח קלת בשוה וכן היח דעת הרמב"ם ז"ל

שות

וזהו אם לא בתב ס שנבד כל נכסיו מקרקעי חנב מטלטלי אפל אם בתב מקרקעי וחנבן מטלט לי חר דין המטלטלין בדין הקרקעות וכל הקודמת בזמן קודמת לגבות ויש בכל זה רחיי מכנם חלת עתין בזמן מסויק לבתכם:

ולענין שנז

נט של מחורסה אם יכתוב מרוסתי חו חשתי לכתחלה ובכתב מרוסתי וכן נרחה מדברי הרשב"ם ז"ל בחדושיו בפ' נ' דני טין וחם כתב חשתי חין בכך כלום שהרי לשון חכמים ז"ל הוח חשתח חמרוסה לח יורשה ולח מטמח לה ולח מיפר כלריה ובן המקדיש חת החפש וחחר לה הרי חת חשתי מקודשת לי הרי היח מקודשת כנ"ל וחת"כ מנחתי סכ"כ ס"ח מודי הרשב"ן ז"ל בתשובה ושלומך ינהל כנפשך ונפש נחמנך הכותב כמרונה שמה בן הרב ר' שמעון נ"ן בן החכם ר' צמח זלה"ה:

תונם אל הר משה אלרנלי ישמרהו האל

שאלת שנה

המובן מת ומי לרבנן ולכל ישרל שבח והניח דירה אחת והניחה בת מחבה אחת וכח מחבה אחרת ולו במו עבר שנים שמת לו יומר ובומת השנה נשחת החבה ונחתה הדיירה לבניה בית אחי לבנה ובית לבחה ונבחב בניה בכחובת הבת שמדה בחבה בבניה מכחרה החבה ומחברה הדיירה על חטול חומה בכחובת חמי קדמה לוחת הכחובה והדיירה לח היחה ברשות המובן בשהיה עשו עם חם הבת הרחשונה ונחקוטטו בניה הבנסת זה חומר בכה חוה חומר בכה ובחלו חמני לבחוב לחבלת כבודך כורותים חלו כדי להסיר מבטול מלפני כור חלבי חדוני מבחר לנו בורח הדין בוה:

השובה

חם בחב חת ובחי נכסו היו בחיים ומ"כ חתה חם בבת הדין עם הבת לפי סחמה היח בעלת חוב בנכסי המיתה ומ"ש חשת בורסים נוכים חן בחומים בכמות חלה בחיי לוח חפני חדם חורים שבועה לבקו בבר בתב חרוה ז"ל בספר המחור והרב כ"ח ז"ל בחשובותיו סביון שחבנו לבחו נחמנ' בבחובה נוכים בורסי חן בחומי כלח שבועה מ"ב כיון שמת הבעל וכ' נחחייבו נכסיו בחובת בחב הרחשונה סהיח קודמת ומפי קדם שנבבעה יורשה נוכין בחובתה מסחר יורשים ומ"ש שבבעל יורש חת חמחו חינו יורש בוחה בינר לבנחל עסר יורשין זרך היח מחפרשת בפ"ש בילין חבל לח חמת של בבת חתה בחיי הבעל בבר ירש חותם הבעל ולח נסחר ליורשים שום זכות חלח חם היח כל פי קבל התקנות שבבעל מחייר ליורשים רבת מהחייבה חם חתה בחב בחייו ועשו כפי הקנחם וחם חין שם שום תקנה חין לה בום זכות לפי ס"ש בן וחין לבדמקו בת כלום חח שנחתי בחייו חעפ"י שלח נחן לה בימה נוטלת פרנסה מהנכסים חבל כיון שנחת בחייו חעפ"י שלח נחן לה כלום חיכ ועשה שלח כהוגן מ"מ כיון שנעלחת לח נשחר לה שום זכות וחם נפחת חחר מות חביה ולח היה שם נכסים כ"ש הקרקע הוה המשועבד לשלמה בכחובתה חין לבת פרנסה מנכסים שכם משועבדים קודם שנחחייבו בפרנסתה יחד היו שם נכסים בד בבחיבה והפרנסה חם נפחת ויש נערה חו בוגרת חבדה זכותה חם לח חיחתה כדחי בפ' חלילות חבל חמרו חכחם זכו מה שרחה לי בוה:

עוד שאלת שנט

כי במקומו חבלו חום הריחה שנסרכה חנוח על חומת ויצחה

בסרכת לויבו של טרפס וסחה דביקה לדופן וכחבלת מכה ורבו להכשיר חומה ואמרו חן בהקבת החיומת כן חנוח בשעת שנסרכה החוט בלח פלגם וקיבל דביקה לדופן וכחבלת מכה בדופן חבו מכשירים חומה ולח הוכיחו על זה עד שחרחה בתב יד הנכבד:

תשובה

השאלה הוחת נחה בלחיבסודרת מבל שורת הדין הוח רוח של סנרכה חו שנסבבה החוט לטרפס בין בלובן בין בחוהם טרפ- והמכשיר חם נסרכה לחומה בבד חמו דבריו וכל המכשירה הוח מחביל טרפו לישרחל וחם נסרכה חבו לטרפס ולדופן ה"ה נרחה לחסור וכן בתב מנדולי המחברים ז"ל שבל פרבת שונבחת מהבוח היח נחשב לחומה בחלב ומחמת בבוד בתב בדוה חו ב'ברבעה ימים בחלב ימים בוה בחר זה בדבר בימם חת חו ב'ברבעה ימים בין זה בדבר בין בדבר בימם חת חו ב'ברבעה ימים בין זה בדבר ולפי המשנה ובבריחת שבברים ערוך לבל חמם מחות רבלי חחר בבל יום בחלבה ימים רבופים ופן בתב הרשב"ם ז"ל בבבל הולך לפי הקהבון ועירבה יותר נדולה היח מהחסבון זה בחמרו בבם חתים בם בבל יום:

חבחם

חעפ"י שהדבר לח החחיל עדיין ביהודים רחוי הוח לבוף בחומות הבולם לשטנח בחרי חומי לח בליט בדחיחת בפ"ב דשבת חיח דבוחחחריני סוברים בנוחרים חעניות חעפ"י שלח בחיומת העולם וכמבו על מה שחמרו בגמ' בשבת חעניות חמרו ליה לרב יהוד' חיבח מיחנח בחזורי נוד חעניחת וקח חקשו לימח בקב' רב יהודה חבח מסולח' בחין ח'חסולחת בבל הסין ומחני לח שחני חזורי דחמין חבייהו לבני חדם ואי בחחינה חיבבא בחזורי נוחרין חעניחת חסום דחמין חבייהו בלחוד בבני חד' כ"ם נויס דחמ"ן בולהו נוסף לדיון ונר' עוד לבמוך בבבח זו חדחמר' החם דבוץ חחיבח סיירחחת חנחי וחם בשנוח הדבר בעיר ענמה חבוח חנחי בחחרת חי חיבח סיירחחת כ"ם בסיות בעיר ענמה חבוח חנחי ואעפ"י שיש לדחות סברח זו ולומר דוקח שחחיל בישרחל חנחי על ידי סיירחחת חבל בשלח החחיל בישרחל לח חיישינן לחנרוי דשטנח בחרי חומי לח שליט ח"ח ברחב"ם זבעל הטורים ז"ל ובעל השלחן ערוך לח חלקו בין נויס לישרחל זשעבת דשטנח בחרי חומי לח שליט טעבח רשועה היח ויותר חוקה ממנה היח בין שבחו רשות למשחית לחבל חינו מבחין בין בדיק לרבע בדחיחת בפ' בבוגם נחן כ"ם בשחוט יעיד על זה ופ' יחמור עמו ישרל חמן:

מסתנאים לדי יצחק הלוי יציו:

שאלת שסא

חחב חלמיד היחה דרה בחסתנחיים הבקיע כ"ד חחב חחר קנת כדינים והלבה

לחוכם וחחר שנחייעבה בם ימים רבים בחבה לנ' ברי בבל מסתנחי ואמרה להם בסדיים חבר בפרבתי בידי שלוני בקשתם ס חקחיים מידה ע"מ שחם חשלים חלינו בסדיים חת שלי ובבירים בקחו בסדיים חת הבקת ונשחרו

הרשבש

שבל בנסרבה ממנה חפי' מעט במקום חיבור בבל חסור בנלים חחרים חומרים בבל בנסרבה במקו' הזבר ובמקום חיבור בבל הולבין חם הרוב בנלון בוק על פי בברח וו חם היחה בסרבת לטרפס ולדופן חם הרוב לטרפס וחם הרוב לדופן חם חין מבה בדופן חסורה וחם יש מבה חסורה:

בנאייה אל הדיין ר' עמרם בן החכם ר' בנימין בן עמאר נ"ע

בל מה שם

שטעית בעיני סדר חעניות עשית בהוגן וחף בסליחות והודיות סחמרת חחר החפלה יפה עשית חעפ"י שהבת בחוגים ז"ל חמרו שחין לומר כוידויים חלח בחמבע החפלה בבן חמרו בהסבת יומח של כוידוי שסליח בבור חומרו בחמבע החפלה מ"ם בחוגים ז"ל מחרים בחבו שס"ן חושר מחר החפלה שבן חחרו בב' חין בושחין להחפלל וחם בח ליומר חחר חפילתו בסדר י"ם הבפורים חומר חסבת סדר פליחות יום הבפורים חחר החפלה חינהם בחקונות חלו נוהגים שס"ן חומר בוידוי של ענחת יום הבפורים חחר החפלה ולח בחמבעה של (בחך) סבריח זו של נחיים הלו חף בל פי שחחרים ז"ל חולקים עדבר:

אבל מה שחמרת עלך הוח בי מהרחם לנזור חעניות ולהתריע וחין חתיים בבל העיר בבל יום חלח עשרה ולח הספיקו עדיין לעשרה חשנה שלימ' שניח בפי סדר חעניות בחלו דבר עיר המניחים שחם נוחת רבלי ונוהנ חבנה שלשה חתים בשלשה ימים זה חחר זה דרי זה דבר פחות חבחן חין זה דבר ינחנו בבריחת בנ' חנו דבנן עיר קטנה חמניחים ס' חחת רבלי בנון בפר עשיר וינחו ממנו שלשה חתים בשלשה ימים בזה חחר זה דבר ביום חת חו ב'ברבעה ימים חין זה דבר עיר נדולה חמניחים חלף וחמש חחת רבלי חבן בפר ס"ם חין זה דבר ביום חת חו ב'ברבעה ימים חין זה דבר עבו וינחו חבנה חשנה חת ס' בזה חחר זה דבר ביום חחד חו בחרבעה ימים חין זה דבר ולפי המשנה ובבריחת שבברים ערוך לבל חמם מחות רבלי חחר בבל יום בשלשה ימים רבופים ופן בתב הרשב"ם ז"ל בבבל הולך לפי הקהבון ועירבה יותר נדולה היח מהחסבון זה בחמרו בבם חתים בם בבל יום:

אבחם חעפ"י שהדבר לח החחיל עדיין ביהודים רחוי הוח לבוף בחומות הבולם לשטנח בחרי חומי לח בליט בדחיחת בפ"ב דשבת חיח דבוחחחריני סוברים בנוחרים חעניות חעפ"י שלח בחיומת העולם וכמבו על מה שחמרו בגמ' בשבת חעניות חמרו ליה לרב יהוד' חיבח מיחנח בחזורי נוד חעניחת וקח חקשו לימח בקב' רב יהודה חבח מסולח' בחין ח'חסולחת בבל הסין ומחני לח שחני חזורי דחמין חבייהו לבני חדם ואי בחחינה חיבבא בחזורי נוחרין חעניחת חסום דחמין חבייהו בלחוד בבני חד' כ"ם נויס דחמ"ן בולהו נוסף לדיון ונר' עוד לבמוך בבבח זו חדחמר' החם דבוץ חחיבח סיירחחת חנחי וחם בשנוח הדבר בעיר ענמה חבוח חנחי בחחרת חי חיבח סיירחחת כ"ם בסיות בעיר ענמה חבוח חנחי ואעפ"י שיש לדחות סברח זו ולומר דוקח שחחיל בישרחל חנחי על ידי סיירחחת חבל בשלח החחיל בישרחל לח חיישינן לחנרוי דשטנח בחרי חומי לח שליט ח"ח ברחב"ם זבעל הטורים ז"ל ובעל השלחן ערוך לח חלקו בין נויס לישרחל זשעבת דשטנח בחרי חומי לח שליט טעבח רשועה היח ויותר חוקה ממנה היח בין שבחו רשות למשחית לחבל חינו מבחין בין בדיק לרבע בדחיחת בפ' בבוגם נחן כ"ם בשחוט יעיד על זה ופ' יחמור עמו ישרל חמן:

ומשמרו בהשומה ולמחר ואח"ז מביאה לו לאחר מקרבניה מתוכי מעפרנעים להקבל את סניה ירמחה את עניו ובמנה לנזכרי המובני בעת כ"ב ואחריהם תאמרי שהוא לא הקדישה לא על תלחם בחם תעטרך מטעל את שלה מ"כ חיים הקדש גמורים ורוחם לעמוד על דעתי בזה ·

תשובה בתנאי שהתנה ג"מ שלא תעטרך חינו מבטל הקדש לפי שמיה לא הוברכה חלוקם חלא סרוצה ליתנם לקרוביה והקדש בבר ובה בכם בעת שהניעו ליד הנומרי שלה היתה מתנה ולא נתקיים מאחר עד שמתות ולא חזרה מעבטו ולאחר מיתה חינו כלום בדעת כרמ"ם ז"ל שכ"כ בגדרים בפ' המוסרין גבי חיכו בריה גוררת מרבנן הדר מוקרת לבריה וכן נרחה עיקר שברים הרשב"ם ז"ל בחדושיו חלא שעשב שלא בת כן ברחב"ם ז"ל לחבל בהקדש חינו ברין מעכשו בגדרים בפ' מרבעה וכתב כם הרשב"ם ז"ל להחומר סלא זה לגדקה לאחר שלשים יום מעפ"י שלא חזר מעכשו חינו יכול לחזור בו דחזרתו לעבוד בחזרתו להדיוט ואף לדברי החומרים שחין דין עניים דומה להקדש בכחן יש מסירה ולא על המסירה חנו סומכין חלא על המסירה כ"ם לדעת החומר שדין עניים והקדש שוה וכן היח דעת הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהלכות מכירה וכראב"ם ז"ל בחדושיו בפ"ד בגדרים בשם כמו שכתבתי וחפ"י שלא נמסרו ביד העניים חלא ביד הגזברים הויח ביד העניים וכדחמר רב יוסף בפ' שור שנגח מרבעה וחמשה חנן עניים חנן חלא חפ"י שהחנית בכל ומן שתעטרך שליהם חסכם חין חנלי זה מבטל ההקדש עד שתעטרך · ומזה נתברר שחלך החכמי שהחנה חין ההקדש בטל חנגם לענין מה שחמרת שיהנו לקדוכה יש לך לבטל דבריה ויש לך לקיימם :

הצד מדברי בטלים רחת חס הקדישם בעיניהן לכ"ם שלא כבבר חן ביון שהניע ההקדש ליד הגזבר חינה יכולה לשנותה פחחרי כ"ם לבטל ההקדש ולחתו לקרובה דחמרינן בהפ"ק דערכין ובפ"ק דבתרת החומר סלא ושיגדקה משלא בחת ליד גזבר יכולה לשנותה ושנחתה ליד גזבר סוב חין יחול לשנותה ויבחה לו שלא ליסחל עליהם חלא יבולה שחמ"ג דקיימח לן בעלמח דיש שלה להקדש בדמיחת בפ"ם נוחלין ובפבוע ובגדרים ובטוחות וכדומבי חחרינן ובבי מיחת בפ' מבניו וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהלכות נדרים והרשב"ח ז"ל ומ"ח מורי הרשב"ן ז"ל בתשובותיהם והרמב"ם ז"ל בפוף הלכות כלדיש חחין נשחלין בעניהם חלא לצורך גדול וכ"ם כוי דכיון שהניעו ליד גזבר חיב יכולה ליסחל עליהם וכן מוכח בשובלת דחמן בימח בפ' שור שנגח מרבעה וחמשה דשלה חמר רב יוסף חנן יד עניים חנן כמו שכתבתי לשלה וכן מפורש בחוספחת בפ"ב דמנלה דחמינן בחוספחת הפוסק נדקה עד שלה זכו בה עניים רשחי לשנותה לדבר חחר · משמע בה פרנסים חינו רשחי לשנותה לדבר חחר חלא מדעתה וכתב הרשב"ח ז"ל בתשובה להפך הלבה ומ"ש דחמרינן בפ"ק דכתובות נבי בית הבנסת דעבו זוז ומחתי לבני ולח מחרימין חלחא דחמלוה יפני לפו וכתבה הרמב"ם ז"ל בהלכות מתנות עניים בפ"ו דהדון הוה ביון שחינו כל כך כחסר בח בשחלה וחינו נרחה לומר חסה ולח לבטל בח ולח לפדיון שביים ודומיהם ביש בה לשנות חלא בדבר שחינו חלא לטובת ההקדש הוה ולחתו לקרובה :

הצד יש לקיים חבריה הוח חם הקדישם חסם שהרשב"ח ז"ל כתב בתשובה חסם ההקדשות בזמן הזה לעניים לפי שכיון לתין חנו מחייבים בהקדש בדבר חביה ובחחרינן בפ"ק דגדרים חסם תרומה ביבוד' חמורה וכגלול מופחת שחני מנני גלל מכירים תקונת הלשכה חסם מדקים ביהוה מוחרים וכגלול חסורים שחין חנני גלל מכירים חת חמרי כחנים וכוכיו ח"ח מורי הרשב"ן ז"ל שחני בחומר הקדש (לשחים הר' למחרינן בפרקין דקמני נבי עובדת דר' חלעזר בן פרחות והרי הם הקדש) לשחם ואין לך בחם חלא כחתך מעניי ישרחל חלמא חפי' חומר הקדש לשחם לעניים הוח וכיון שקדש זה לעניים הוה קרובה הוח ואיט עני הוח קודש מעחר עניים דעניך ועניי עירך עניך קודמין עניי עירך ועניי עיר מחרת עניי עירך קודמין כדחי' בפ' חיזהו נשך וכתבו דש"י ז"ל בפירוש בחומש והרמב"ם ז"ל בפ"ו מהלכות עניים ומורגל הוה בפי הכל ותעם' שבת בשחלה שלינו עני כל כך מ"מ חם חין לו חלא בית חב וכלי בשמישו וכלי חוחנותיו עני הוח ונותנים לו מן הצדקה חם ישחל ומרחצן בסוף פחה חין מוכיחים חותו למכוך חת

עוד שאלת שסב

שני סותפין בחצר אחת לאחד שלשים ולאחד שני שלישים ורצה בעל השני שלישים למכור והמוכר חמר לו קנה לך חת כל חלקי חו כניח לו למכור חת שלי לגוי שאני חתן ובסנדלן חומר לח כי חלח חגור ממנה בכלי מיניה לו בה ואחר והשחר מכנר לחחרים עבהו שהוכר חו קנה שכל חו חמכור שכל לוולחך :

תשובה הדין עם המוכר חו יקנה שכל חו חין לו ד"ת בדבר מלרת שכך חמרו כם המקבל מכר כל שדותיו לאחר ליח בית משום דינה דכר מנרין ובן כתב הרמב"ם ז"ל בהל' סנניס ובכדון הזה כיון שכוונת כוונת קונה לכל חלקו כאחד חין לו לאחרי חלקים חלקים מעני בן המלך :

עוד שאלת שסב

שני סותפים בחצר אחת לאחד שלשה ולאחד שני שלישים ורצה בעל השני שלישים שניים ויחצות ונשחר לשני שיחור בם הוח שניים כפי מה שעניע לחלקו :

תשובה חינו יכול למבר על ידי מלחכיר חבל רחוי להחנות בל חקומה עיקר שחפו פשים קנוחרות לו וחפי' לח חנה הקומה חינו יכול למכור עד שיעלו שניהם ועוד מבואר דחפי' ל"ל בפירוש כחומש והרמב"ם ז"ל בפ"ו מהלכות נכי סכירות וכן כתב הרמב"ם ז"ל בהל' שכירות בפ"י וחם מכר לו רחשון לעני כל זמן שהם חיו חמנו עלו חינו יכול למכור חלח כ"ל שיעמוד לפקיע שעבודו לל

הונין אל הר' יהודה פראנ' ישמרהו האל

מי שמינהו מברים על יהומים

שאלת שסד

מפטרופוס והמוכר בנכסים יתן

מרובה ועשה מה שיראה לעלות למהר

תשובה

מעשה שמינו מי שמינהו בית דין ל"ל ומכל מקום

לפטרופוס על שלא המוכר בנכסים יכולין לחזור

בהם משהחזיקו בנכסים מן הראוי למוכר בהם זהו אלו

היה עומד שם מכבר ויודע שהיה לו מעות ולא מיחה

מהר מיו מעכבין אותו בשביל הנכסים אלו דומה למי שמפקיד אצל חבירו מעות

והלך למדינת הים ובדעת הנפקד נצרפו אלו בדעת הבעלים כמו שכתב הרמב"ם ז"ל

בפרק ו' מ"ל שלה ופקדון בשם קצת המורים ז"ל היפקדון לב"ד ומטו

מעריות שמרתו ובתב הרמב"ן ז"ל שם שאין מורים כן בשאינה זו

נפני עצמן של זה זכו וב"ד מלקדין מזונות מהנכסים משום שהם אבדים

לבעלים ע"כ וכן נראה הוא היותר הנכסים בידי שהם מניחים של יתומים והם

ימנו מפטרופוס עליהם ויפטר זה מהאריות הנכסים:

ומעתה

במה שמוטל שמתה אותה כשלה מפטרופוס על בניה אחר

נשתה אין מזונות בין מפטרופוס מסלקין

מותה הב"ד ומינו מפטרופוס עליהם כלום פלחה על בניו שתשתה לאחר

וישתמרו הנכסים בידה ויהיה מזונות עליה וכן כתבו הרמ"ה ז"ל בתשובה

וכתבה רבי' ובקבן ז"ל בספר מבן משוד סי' ק"ו וכן מ"ש מורי הרב"ן ז"ל

בהלכה למעשה:

מסרתנאנים אל הותיק ר' חני בר שלמה

אלוק נ"ע

שאלת שסה

בענין הפנות שהיו נכסים שיי

מיד ר' משה נלמל ומתו עמה

ורולימן מוסיפין והוסתן והחם

מנרעדת מנד הירושה ומנד

במזונות שנתן מותם חעם' שקבל בעלה לזונם:

תשובה

כיון שמתו הבנות לדודיהן הם היורשים ויטלו הפקדון

מיד ר' משה נלמל ומיו לחם שום זכות מתורת הירושה

שהחם חיבה יורשת כדחמרי' בפ' יש נוחלין ובם מתורת

מזונות מין להם שום זכות ואפי' לח קבלה עליהם מזונם כל שלא כתבה עליהם

שטר בתורת בלוחם כיון דב' חותם וכן כתוב בספר המאזל בשם תשובת

הריח"ן ז"ל שהו יהוס ויתומים בתוך ביתו מין לו עליהם שום תביעה ושם

שבעלה קבל עליו לזונם ומן הירין חייבת להחזיר כל מה שנלה מהפקדון

וחם היה נשותם ויתן לה בתה לשלם שהשה פנינים רשה כדחמר' בפ' בתובל

חיב הנפקד לשלם כל מה שנתן לה בלח ברשות ב"ד ולח ברשות הבורשים בפ

מיב הנפקד לשלם כל מה שנתן לה בלח ברשות ב"ד ולח ברשות הבורשים בפ

עוד שאלת שסו

על ענין מיב סדין

ברחם חדם וחנוכה

ופורים חם רחוי

תשובה

כבר עמדת על כל הדעות בספר מורח חיים ושעם

שלח הכריעו שנו מיחים הדבר לרצונו ובלל גדול

ממרו בירושלמי בל הלבה שהיח רופפת בידך רחה

חך

חוך בעבור ונתנו בתחם והנח ליסרחל מנע' מחיון נשיחם

שם בני בחיים בלחית בפסחים בע' חנן דברים ומבינינו

בלמרו:

עוד שאלת שסו

מלפה

שמן למחור של ב"ל

ועל למוכה עכבר

ומת בשמן ומחד

מ"ה בלי לי חסר שבחבי לחלין ממנו בב"ה מעו בקריבבו נח בלחוך ונו

ולח בבלת דבריו בלל והשבין שיו חיך מחה מוס בשמן בנפל בו עכבר להלין

בו הבריות והרי קוח מוס בחלין בי"ם להלקת סברות מעו בקריבבו נח

חיב זה חלח לענין קרבן ובניח בחקדש חבל בחוכה לחרן לח (ב"ם שמן למחו

בקובה לחרן) ומין דבלים לידבר זה ושמח בין בך יובין בך בחמית בי בחביח

ומיך חני חלין מחולו בשן בך שחרחה משובחן מוכנו נך ו חם יש לחוש לוב

חן לחו חם שומר בולישנו יהלין בכרות בו וחם לחסור מחשב מה

מעשה:

תשובה

נחלה בחשובת בנחמנים ז"ל בבל בחיב בלילה חיב

בהלקה זבל בחסור בחגלה חסור להלין בו מבום

בלחי בבו בל בחלחד ובן בבבו בחפרחים ז"ל בם בל

בנשה וום שמן מוקה בחלי לה בוח שבעבר נחן נוגע לפנים בוח בחמן ובין

נחן טשם לבחה חלה בחבה ובחוחן בלחים בפ"ק בחולין דף ו' וכן דעת

רבותינו הברפתים ז"ל ובירחק ז"ל בפ' מכל מחללות חסורות

וכן בחוב בספר יוחה בעבבסי ק"ו ובחבב ז"ל בספר חורת בבית חעב"

שלבת הבינחים ז"ל בחבו שבוחן ונחן טשם לפנת ובדב שום לבטלו לית לחש

לבו על בן חומר בוח להלין בזה בשמן ח שבישב ז"ל בבת בלבוך להעבירו

בשמעת שמת נעלה בו שום דבר מבעבה:

עוד שאלת שסו

בשה להחניל

וחמנו לשמת

שלה בת חלה

לאחבת חסה

בי שבל שמען ש"ל שלריך לנדון מחרי ומס ובבלין חומר חלה בי חבי ומיי בקנת ספרי

מפפרים ז"ל שלריך לנדון מחרי ומס יוש שלה בת חלה לאחבת חשה חו

בולחת בו שחין מקבלין חומר ומס לחנוסי יחן בבלל זה מין שחוש שלה

בחו חלה לדרך חת על ל:

תשובה

חין מקבלין חומן לבתחילה לחמרינן בפ' בי בימות מחל

חוש שבתניר לפה ובה ובקר חשה שבתניר לפה בי בימות

נרים ובחו חוש נרים ובחת ל' שבפקה הבלבה פה דבל

שפים בי"ו בדחיק חבל לבתחילה לח חשוש בשר חמר עבילות פה ובות

בחיב בחפקד לשלם בל מה שנתן לה בלח ברשות ב"ד ולח ברשות הבורשים בפ

מבינת ששית שם ובן יהובן פקה. הקחה"ם ז"ל בפ' ב' מבל חסורי בישה

בחבת הפה והבינוחת להתניות בודבון בחהנו שחר בגלל חמן בי בטבל

שהיה בוחה לה חו חסני בפקה בת לבבום לדת וחם חיב הוח בודבון חומי

שחר בחן בחה בחסני בפקה בת לבבום לדת וחם חיב הוח בודבון חומי

יקר מוולל בפי חבוים וה. ובחנו חחר בבים לבום חן בדרך בך ובישבת לך מחתי

דבפ"ק מבני בריש לקים בה לבטים ור יוחבו חמר לו בם חשור בחבובים

עוד שאלת שסז

חתן לך חלחי וחזר בחשובה ובבה חמנו חבם בדול בדחי בפ' בי בחפעל:

תשובה

חלבו חבבים חבת בחשובה ובבה לה חרבב חחת בבי חבי בחבבים בבבישת בדרב

חך

בגאיית אל תלמידנו חותיק ר' דוד יצ"ו
בר' שמואל הכהן בקרי נ"ע

שאלת שע

ראובן היה לו חוב על שמעון בנופן שלהם גם שטרותיהם מחוברים מעניין כסף ותלמידים חולקים חוב מתה שמעון בעטר בנופן שלהם ושמעון נפטר בחיי עולמו וחיו לבנו ולכל יורשיו כמו ס"ו יום נפטר ב' ראובן לבית עולמו ושנים שניהם יחדיו כי ראובן הניח בן אחד קטן ושמעון שני בנים קטנים ושמו בנות קטנות עמדה אמם אשת ראובן ותבעה לחייו של שמעון מה שהיה לבעל ראובן ביד שמעון מיד עמד חייו של שמעון ותבע לאשת שמעון שטרותיהם שטרים יחד מחוב בעלה חק ב' עמודי ב' ד' ומנו חייו של שמעון שטרותיהם על נכסי שמעון חייו והוא עמד ומכר את שטרותיו של ראובן היו ביד אשת ראובן ופרע לה ביוב החוב ושאה לה שטרותיהם ומכרם מקחם שפרעה לו המוכרן שכיון בעלה ותלה בחי כי שטרי לראובן ביד שמעון בעטר נופן שלהם מלה ותרצע ושטרים כפולות על זה ועד ושמי כפף חוולתו שלה היו בכלל העטר שלהם שלה כך כתובים בשטרם ראובן חייבא ושטרים כפולות וכל דאיתן הני בשטרים שנעטרו לו מכל וכל עד כיום מהעטר הזה ומוולתו ע"ב זהובים ותלתין הני בשטרים שפרע לראובן בחייו ק' ב' זהובים ופרע החסטרופוס לחתר מות חייו ב"ה זהובים וחלי נשאר לפי חשבון שנשתר ביד שמעון על המשכונות שנשתרו ביד אשת ראובן ו' כפולות של זהב וחלי ועוד היה קובע החסטרופוס שהוא לא כתן המשכונות לפרוע חוב אחר אלא שלא מה שהוא בתוך בשטר שבנופן שלהם ומה שכת ראובן שטמעון חייב לו מהעטר לא חייב עלמו בזה והוא קולא מהחשב משבוחין ותחייר לו מה שנכתר מידם על העטר כי היו רוצה לפרוע אלא מה שהוא כתוב בשטר לא יותר גם מחל החסטרופוס מכ"ד שהחשב היה החסטרופוס כי לא עשה חותם בעלה ראובן הנ' ולא אבו חותם ב"ד ומחתר שהיו בידה שטר החסטרופוס ושהל החסטרופוס של שמעון שיהיה הכל ביד עליה עד שישתדלו ב"ד החסטרופוס על נכסי ראובן החתם וחולתה אחו חעשוד עמו לפני ב"ד ותפרע מה שהתחייב כך ב"ד בי לאחו בעלת הדברי דידי היה ואת שהלאתו ממעלמך ואנו מיחלים תשובת בהוך לקחיר עינינו בחתוך עורתך עב"ל:

תשובה

החסטרופוס הוה שהים רעות עשה אחת שהלוו לא אח אלא מלוה ביחי לוה ואח"כ אח לוה דנשבעי ורוצה שלוה ונוטלין מיורשי לוה בשבועה שלא נוגע מכח שלא עקדנו אבל שטרותיו שטר זה שהוא כדאיתא בש"ס כל השבועין לא היה לו לאח לה כלום עד שיגדלו וישבעו דאמו דאמרינן שהם קטנים היינו דוקא בשורשי אלוה גדולים ויכולים ליטבע אבל בקבלים שהים יכולים ליטבע אבועה זו שהים נוכים וזה דבר הלמד מעניינו ואין להכניע עליו ראיה ושאנה שלים עניני וכן היקומים לא יפרעו אלא בשבועה ואין כיח בש' שהחתב והלנו כיח שהם קטנים ואינם יכולים ליטבע אינם נוכים וכן דברי הרמב"ם ז"ל בפ"י מהלכות אלוה וכן ברוחה מדברי בעל העטורים ז"ל שהחב בספר החגן ז"ל סי' ק"ו שפי' היה היורש קטן בשעת חביו ולו חפילו לא נגלה אלא אחרי מות אביו בשעדל יטבע שבועת היורשים ונוטל הרי שלהת אחר שטבע ונטל אלא כשהגדיל וכן נראה ממה שכתב הרחב"ד ז"ל בחשובה שהם יש ליחום חפטרופוס שמיניו אבי הקטן ומבקש חובותיו צריך ליטבע אלא גדול אבי יחומים וכן אחה שכתב שהם יש אחים גדולים לקטן ואחים רגנים לשחתין עד שיגדל הקטן שהם בשבועים שבועת היורשים ונוטלים הכל אלמא כל אחין להם חפטרופוס שמיניו אביהם ולא אח גדול אחים גדולים עד שיגדלו ויטבעו ש"מ שם חפטרופוס שלהם קדם ובאן קודם שיגדלו לא יפה עשה וכ"ש בשעת לוה בחיי אלוה כשהגדל הוה שבועת שורשי אלוה שהים אחים גדולים ואפי' הם גדולים בדאמרינן החם בשבועות דב ושמואל דאמי מרוחיה לא אמו אלא שעת אלוה בחיי לוה אלא לאחי אביהם שורשי שאינן ונוטלין אאל אם אחו לוה בחיי לוה ואפי' כשהגדל הוה שבועת שורשי שהים יורשים לכניו ובן בכל עחיה אלוה לכני לוה שבועה ואין אחים שהים יורשים ובן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהלכות טוען ונטען הלכה ה' ובן כתב הרא"ש ז"ל בתשובה כלל ג' סי' ב' ובן כתב הרשב"ם ז"ל בפרק השולח את חבירו דף מ"ב ע"ב ד"ה אלא מעתה ובן כתב הרמב"ן ז"ל בתשובה סי' קי"ח ובן כתב הרשב"א ז"ל בתשובה סי' תרי"ח ובן כתב הריטב"א ז"ל בתשובה סי' ר"ל ובן כתב הרא"ה ז"ל בתשובה סי' ר"ל ובן כתב הרשב"ץ ז"ל בתשובה סי' ק"ל ובן כתב הרשב"ש ז"ל בתשובה סי' ש"ל ובן כתב הרא"ש ז"ל בתשובה כלל ע"ח סי' ב' ובן כתב הרשב"ם ז"ל בתשובה סי' ר"ל ובן כתב הרשב"ץ ז"ל בתשובה סי' ק"ל ובן כתב הרשב"ש ז"ל בתשובה סי' ש"ל ובן כתב הרא"ש ז"ל בתשובה כלל ע"ח סי' ב' ובן כתב הרשב"ם ז"ל בתשובה סי' ר"ל ובן כתב הרשב"ץ ז"ל בתשובה סי' ק"ל ובן כתב הרשב"ש ז"ל בתשובה סי' ש"ל

עוד שאלת שע

מי שהם שחתו בשרוש בשעת מחה הרי הוא בחזקת שלם ואין יורשיו יכולים לחזור עליו ואפי'

שות

ובקיק דילמא מתקיף מחר ליה זילא שדיך מדידך כדאמר לנהורא מאי שיורי לעשות מפטרופוס מכל יתומים כמו שיכול לעשות מכל מכל סרמ"ם ז"ל כתב דוקא על פי ב"ד ולא מדעת עצמו ותמי' מוכירת מטלטלין כתב שלא ימכרם אלא על פי ב"ד ותמי' לפי מה שכתב בנו ז"ל בספר החסן יסי' רנ"ו דמינו אלא במי שיש בידו נכסי יתומים ולא נתמנה מפטרופוס כלומר כאותה שמינו יתומים שממכו מגל בעל בנים אבל מפטרופוס מינו צריך עוד ידיעת ב"ד אלא יעשה כפי מה שראה לו זהו מה שמ' בענין מקח וממכר והוכלכת סחורה שלא מפסי מקום למקום בהכוח מתרת דהוה כידיה דרבינא אבל לפור מפותיו של יתומים שלא כדין פושע הוא וחייב לשלם להם מה שהפסידם לפי שמן הדין פטורים הן והוא פשע בנפשיהם ועש"ה שהרמב"ם ז"ל סובר דמפטרופוס שמינהו מפי יתומים שפשע פטור והביא לזה ראיות מדבריו ובן נראה עיקר הרמב"ם ז"ל בתשובתו והוכיח עוד לבדר דעתו כן בתשובה אבל מינוהו ב"ד מודע שחייב לשלם וכ"כ לשברת ר' חיי נאון ז"ל ורמ"ה ז"ל שסוברים שאפי' במינהו מפי יתומים חייב ולעולם מיושבי מלוה אין אנו יכולים שהרי יכולין הם לומר אנו שלנו נטלנו ואין הוה כי דינא דדיין להו הכי הוו שקלי וכדלמדינן שאם כדינא דעבד בר מלשר כליתר דאמר אפי' אמ לזה בתי מלוה נותן עבד וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפי"ו מהלכות מלוה זה לשונו ואם עבר הדיין והשביע יורשי מלוה ובנו אח חובו אין פרעוני' מידם ועוד דאח אמר רב פפא אנם אח פטורח דיתמי לא מקרע קרעי' ג"כ ולא אנכויי מנכיכן כיה אנכוי לא מנכ"ן כיה דילמא סטורח לן כרב שמואל ומקרע אמי לא מקרע ואן כיה דאפי דיינ דעבד ברבי מלשר עבד וכן בזב בהגב"ם ז"ל גם הנזכר ותמי' אפשר היתומים מנכסי זוה אפי' שאח ליה בחי עגלה אין מועילין מאה וכן כתב בעל החסן בסי' כ"ז ועוד שהו אם היו יורש ליה גדולים וטוענים מיגמח מכל מ"מ אם שותקים אין אנו יכולים לומר שמחל להלוה שלא ניה בעלה בשעת מיתתו ולא עקל בהיותו בחיים חייתו ולא נמלא כותב שום פרוע ואח שבתוב בשטר הרמב"ם ז"ל שהפטרופוס שמינה מכי יתומים ישבע שבועה שלא נוה וכו' הוה בשמינהו מכי יתומים כ"ש ואם זאת השאלה מודעת בעסקי בעלה והיתומים סומכים עליו יתום' שסומכים עליו בעל הבית הינו כשפטרופוס כדמיסק בפרק הניזקין ואפי' הם פחותים מכני ט' שנים שמיכתם שמינה שהרמ"ם ז"ל בפי"ט מהלכות ישבע שבועה שלא נוה וכו' הוה בשמינהו מכי יתומים כ"ש ואם זאת השאלה מודעת בעסקי בעלה והיתומים סומכים עליו יתום' שסומכים עליו בעל הבית הינו כשפטרופוס כדמיסק בפרק הניזקין ואפי' הם פחותים מכני ט' שנים שמיכתם שמינה שהרמ"ם ז"ל בפי"ט מהלכות

ולענין מה שנתן יותר ממה שכתוב בשטר ונמצא בכה בפנקס שמלו זו רמה חולב היה ב"כ על מה היה לו לתת משכונות כלה רשות ב"ד אינם יכולין לומר שטוען שלא נתתם לו אלא מפני שהיה מודה לו וחם אינה מודה לו מה תעבד ב"ד שכתוב בשטר והשטר תעיד לו וחם אינה מודה לו מה תעבד ב"ד שכתוב בשטר והשטר נתן לו שהם יתנבה מכל משלם וחוזר משלם הכל משלם ליתומים ויורדי על כל נדין למנות לאפטרופוס כזה גד פיטור ולא מצאתי ושמא יגיעו משניות ויראנו מפורשו בפלוגות שמ"ו

ואחר שכתבתי זה ראיתי כתוב כי הסופר הכריחו לפרוע התלמוד וחם כדבר בן לעוס כזה ופטור הוא מיתושי אחו וכמל יודע כחמת:

עוד שאלת שעד

שאם היתה כטוחה ליעקב ונפטרה לביתו שמלמה והניחה ממנו זרע זכתוב בכתובתה זאת נהונית דהעולת לית מיית אחה ואחיה מאי רשות של זכר ושסנמת הקהל יע"ו היה כשחמות החסה ירש ורעה כחובתה ובאי כהנים לחבוע כחובת אחי אחה עכבו על ידם ואחרי שכון שכתוב בכתובה מיית אחה ואחיה שהם יורשים החסה ירש

תשובה אלו היתה הסכמת הקהל שחה חשות החסה שחשוב נהוניתם לנותן לאחה היה הדין עם החיים וכיון שיורשי אחה ואחיה משחו דחם אחה והאי מאחר דקיימא לן כש' מי שחת ומובטו לה מקרקע וכיוצא בשכרן ובכיו אחיה לאחרן ואחנה לבניו אבל לפי שנראה משאלתך שאין הסכמתה אלא

שות הרשבש

שוטה ייוש הכל וכיון שכך הסכמתם אפילו כל הדיוטים שבעיר החסה משל אחם אין אחיהם יורשין בלום שמי שנותן אחנה אינו חוזר בו ומכי מוכח בש' מי שחת וכן נראה מדברי הרמב"ם ז"ל בהלכות זוביה ואחנה נבי בכלוכות וכן כתבו המפרשים ז"ל ולא ת"ל מורי הדיבן ז"ל בפירוש התקנות ותשובותיו:

עוד שאלת שיעה

תשובה ענין הקניגה הוא כי בני המשפחה מעידים שאח היום ומחר יחערב ודעם הוא אומו שנשא אשה שמינה הוחנת לו ולפיכך שוחים אומו ענין כדי לפרסומי מלחא וירחו רבים ויסמעו ויבינם הענין אפי' לאחר זמן כדי שלא יטענו הבנים הפסולים במשפחה המיוחסת ובדי שלא לבוחת (ר"ל) לעו על זרע המשפחה המיוחסת ואם כדוב הימים יאמרו בני משפחה פלונית נשאו נשים שאינם הגונות וירצו לפסול מזשפחתם יעמדו ויעידו אומם שרחו שלא הקניגה שלא כל המשפחה היא פגומה לא פלונית אלא אומה משפחה הוא שנשא אשה שאינה הוגנת לו ובני משפחתו נגדלו ממנו ולא דבר שנעשה בפרסום מדבר הידוי מינשי ואם אחמר כיון דליוחסין גנעו בה ולפסול המשפחה היכי מיימנינן לקנח (שרח הקניגה לפעיד בגדלו ומחרן ס"ל מורי הרשב"ן ז"ל דאחן כי מיימנינן ליה היינו דוקא להמשך המשפחה) שרגילו לפולמא בחזקה דחזקה דחוריית ומסו דינא עליה שום פסול רגילו לפונחה ובא להעיד בנשרותה וכימוני רבנן לחוקמה אחזקה ואשה הקניגה הוגנת היינו אשה פשוטה בגון מחשש מחזרת אי נשים ועלה הוא דאמרינן בגרייתא ובנמ' כל בנותם אשה שאינה הוגנת לו אלו היו בפתו ואי' כדאיתא בש' דקידושין אבל אשה שאין בה שום פיסול הוגנת היא לגדול שבישרא דמין קטן ונדול בישרא בדאיתא בירושלמי דמפסח בנורים וכן היא דבנומת אשה לשם ממון פיסול מיירי וכן פירש"י ז"ל אבל כל שרואים בנורים שם:

עוד שאלת שעו

רחובן מכר מבית אחת לשמעון ואבנים כולה מכוסה מחלולת כל גומא ונל שמעון לרחובן ומ"ל אבית זו יש בה שום כבר לו שום נקב והביבו רחובן שהוא שלימה ואמימה ואינו מוכר לו אלא כלי שלם הלך שמעון ונתן בה היין ובעוד שהוא מעיד יין מן הנתי לאבית בעביב האשת ומלא בה כבר יין ובתוך השבר יש נקב יין והיה שהוא בשעה בשעה שעה לעק שמעון בעקב גדולה ומרה עד שנכנבו קצת יהודים והרימ"ם לשם ככלי אין קול נקוב ושהוא שלוך השבר יין ואין נשבך היין ' ועשה חולינ"מור' שם צריך לשל' רחובן דמי האבי' והיין לשמעון או פטור מלשלם בכל:

תשובה אפי' בקונה ידוע שלא קנה אבית זו אלא ליתן בה יין שוכר פטור מדמי היין שנשבך לפי שזו צרמת במיקון וקיימת לן בעלמא לצרמת כשקין פטור ושניט בשמרת בש' שוכר פירות לאביהו ולא נאמר אפי' זרע פשתן שיט חייב בשאירות רבינ"ו חום' ורעוני נגה שאין נאכלין חייב בשאירות ואמרינן עלה בבריימא ובגמ' חנו רבנן מפי נותן לו דמי זרע ויש אומרים דמי בולמם ופסקו רבותא בשבת קמא וכן בנדון בזה לאבהי רבינ"ו ז"ל היה חייב לשלם לו אף דמי היין אבל לאבת קמא שיט חייב לשלם לו אלא דמי האבית בלבד ולדברי כאבך אחרון שכתבת שהקונה אמר לו שמן יש בה נקב והוא ענינו שיש בה נקב לפי שהי עשה פרימי ממנה היין אף זה לדברי רבינ"ו פטור לפי שלא נרם לו נזק והוא אמר לו הרמת שעירה ממנה היין והיה לו לקונה לבדקה ידעה שלא בדק קודם שלא נתן

תשובה

מנכף שלימה שנינו בפרק זה בורר בשמנו
מקרובים הם ובניהם ואומניהם כהם שמעון
פוסל עם רחובן כך היה פסול שם לוי מבני שלוי
היה תומך של רחובן וכהם שהם פסולין לכשיל כך הם פסולין לדון
ומשנה שלמה היא במסכת נדה ופ' סימן ובמסכת סנהדרין תמרי' כל הכשר
לדון כשר להעיד וכל הפסול להעיד פסול לדון מון מתוהו שהוציאו
תהכלל הילכך המעון ולוי פסולין לדון חלת מ"ב קבלי עליהם וגמרו הדין
ומפי קודם נמר דין מם הקנו מדם הין תחר קנין לכהם כדמיתם
בתם כפ' זה בורר:

עוד שאלת שעה

רחובן ושמעון
ולוי נשתתפו
והטילו לכיס
תחד כל מ'

מכם ק' חוקיות כסף ע"מ שכל מ' מכם יחכור מה ימנה וכשתכור כל וכל'
יחלקו לשהתם כשוה וחם יקבל מ' מכם זכה רע חו תשות רעות יחלקום כ"ב
כשה: ויקר מקר עוה ה'תכר מ' מכם כלי מ' של כסף לנוי מ' מה עשה תנר
הקונה מתקל כוכית; דברי יפה וטובי והרמ' חות' לרחובן ורחה שה' טובי'
והחויר לנר והנוי נתן חות כלים מ' ומתן כלים כיד רחובן ע"מ שיולך חותו
הנוי ככלי השות לבקרו ורחובן לקח הכלים והניחו לפניו וחם שכלך הנוי פתח
רחובן כלים ולח מנח בו כי חם ז' זהובי' של טופר' כמקום והובי' של וכשהחליף
חות כשעה שרגה למכו הכלים כיד רחובן ושעון שמעון לרחובן למה לח פתח
הכלים לפני הנוי כשרגה להלוך והשיבו לשמעון כי מתחלה הניח בפני ז' והובי'
טובים כלים וקברו ונתנו לי למה עוד כריך תני לפתחו ורחובן מובא לשמשון
שיפסיד עמו הקלים מפני שהוח שותפו בריוח וה"ה כשפסד ועפה בחדון
הודיעני מם רחובן עשה מו לחו:

תשובה.

השותף המובר מיב לשלם לפי שפעם ועוד שהוח שומר
שכר שבע חוקה בכתים חמרי' השותפין שומרי שכר
כן ובע בשפקיד מייתי עובדא דההוח שפטרופא דיהין
חורת ניתמי ולח הוה ליה כיכי ושוני למיכל בהו ותח חמר רמי כר חמת הכין
דייהה להתי דינח ליתמי ליה לשפטרופא שלים חת מ"ת לבקרית מסרתיב ליתמי
ליה לבקרית שלים חמר חנח בהדי מורי מוקמתיה ומוכלת שדיי ליה ולח ידעינח
דלח הוו חכיל מכח בקר' שומר שכר ליתמי מי כיני ליה לשיורי מי חיכח פסידת
לימתי הכי נמי הכח בחתי עסקינן דחשכחיה חתרי דחורת ושקול
זוזת מינה פלוגתי שהשפטרופוס קנה שור ליתומים ונתנו למחטל הבקר ולח
היו לו שיים טוחנות ותת השור כשביל כך ואמר רמי בר חמת
חין ודינו הדיינים דין זה שם כתת לשפטרופוס לשלם יחמר חת לח פשעתי
משמרתיו לשומר שכר שהשם ומם נחמר למחניל שבקר יחמר כין
הבקר הנחתיו ומחכל לפניו הסלכתי ולח ידעתי שלח היה מוכל והשיב התלמוד
על דברי רמי בר חמת חתרי דחניל שומר שכר של ניתומים קות
והיה לו לעיין שם יש כפשפ ליתומים שחתיב. לך קות שחייב לשלם שכל
שומר רמי בר חמת שיכול לפטור עלמו בטענה זו בשמלתו מיבר השור
שלקח כדמים ממנו והרי זה מבקרין דיתמי חיבוה בגמרת לשלם מחמת שהיה
קומר שכר והשומרין שומרי שכר כ"ם וכל עוד שלח עיין
מה שהיה בכיס וחשב' שהרשתו חשלה שכסב וגרתו בפניו
כיון דשכאי רמתי היה לו לעיין קודם שיתן לו שהשורה וכיון שלח עיין פושע
הוה שיורי הוה מנח ושלה על הדעת שיחליף דרור בכרור משמעת שור
בלח ניריים ונלח שיים וחפ"ב הייבוהו לשלם דמי השור וחפ' שיה הנרור
בידו ולח הכניסו לכיס היה לו לעיין בשחזירו לו וחפי היה ישרחל כ"ש נזי
(שהשם גזו) רחמי הנח וכ"ש שבכנים ניכרו' לפניו בכיס והוניח כפי שחכתה
שזו מקום חשבח נדולה היח ובחבו השפרשים ז"ל שחפי' בשומר חנם חיב
לשלם שהוח פושע ושה שפטרו שפטרופוס ושיבו הבקרית שומר
לשומר שכר היה לפי שפטרופוס חיל בשקלתו נשפרו לבקרית ושבקרית דרכו
להכחין יותר חבל היה לדיין שהם נשחר ברשות שהשפטרופוס שהיה חייב לשלם
וכן כתבו כשם הנחונים ז"ל ומ"ש היה בנדון הזה שנם שכנוי יקליף ברור
דבר מלוי הוה ושפ"ב שיאמינו על כן חיב היה לשלם לך נרשה לי ושפ"ת
יניחנו מבניחות:

עוד שאלת שעט

לכתר לך חה
שחתרו דבותינו
ז"ל מי בב"ד
בקולבון ובשתרחבן ומי בב"ד בקולבון ובשומרחבן:

תשובה

תשובה

הלכם זו"ה היח כפ' ולו טרפות ומוייפו לה כמי בפי' קמ'
דערוכין ולמרו דדוקח בחרי קולי דסחרין מכלדי
ופי' כך הוח שב"ם ת"ב בחלקו בשם' מהלות על
שדרו על מת שהוח משמח בחחל ושם חסר מן הסדרים חינו משמח בחחל
ומתרו ב"ם עד שיחסר שמי חוליות וזו חומרת וב"ם חמרו חולין לחת וזו
קולח ולמרו שם וכן לטרפה בלומר כשם שבחלקו בחחל כך נחלקו לענין
טרפה של ב"ם חינה טרפה עד שיחסר שמי חוליות וזו קולח וב"ם חומרים
חולין לחת וזו חומרת ושם עושה בקולי ב"ם בטרפ' עד שיחסר שתי חוליות
ובקולי ב"ה בחחל בשם חסרה חולין חל"ה ז' חינו משמח בית של לפי
שהוח קולך לבקש הקלות ושם משמיר בשניה שלשתן טרפ' שם חסרה חולין
לחת טרפה כב"ה וכשדרתו של חת כב"ש משמח בחחל עד שיחסרו שתי חוליות
עליו נחמר הכשיל בחסך הולין שהוח משחר בכל דרכיו ובכל דבריו חלח חו
כדברי ב"ם בקולבון בטרפה ושומריהן כמת חו בב"ה בקולבון כמת
ושומריהן בטרפה חבו קודם שנפסקה הלכה שדברי ב"ם חינם הלכה בפני
ב"ם מכל שחר שנפסקה הלכה כב"ה במקום ב"ם חין לעשות חלח כדברי ב"ה
וזהו פירושם של המושע זו ושחה שלום. וכתב שלמה בן הרב ר' המעון ז"ל
בן החכם ר' נמח זלה"ה:

בנאיה אל תלמידנו ר' דוד בקרי הכהן עוד על הענין הנזכר בסי שעיג

לשון שפ

שכתבתי בחשי"ק הוח ולענין מה שנתן יות
שכתו' בשטר ומכח בפנקס המלוה ממה'
זו השה חלוה היח נ"ב שכל מה שהיה לחת
מכוונות כלי רשות ב"ד מעפ' שטוענ חלח
בחנם חלח כמה שכחוב בשטר בלבד חם החשה מודה לו כזה מוטב הטוח
נשנד מה שכחוב בשטר והשחר תקויר לן ושם חינה מודה לו כזה תשבע נ"ב

עוד שאלת שפא

מלמדים שפסקו
עם המלמד לשנה
וכתוך השנה נלחו
אם מייבים לשלם
שכירות כל השנה:

תשובה מייבים לשלם שכר כל השנה ואפי' חלה שתבוק חיב
לשלם וכן במל דכנו יחל מלוי ז"ל וכן כתו בספר פחשן
וכן כתב הרשב"ם ז"ל בתשובותיו לני שומר תעוע יש
למלמד למתקיק התלמידים ולא כשיבטל ובדתמרינן בפ' הזומטים כני מכלו
שי דמקוחת אי לא עבדי חלם כלומר דסכלים של מקוחת דתניתים כושפים מפת
כבר כם חולים מתחת הכטבלה כ"ע מלמדי מינוקות דכתי' פיקודי ה' ש"ריס
פקמתי לב וקפידי ישרחל היו מתפללי שירבה השם בעולם בתלמידים בדקתרינן
בפ"ק דקורבנות ועו':

עוד שאלת שפב

מי שכיה נשוי
ורנה ללכת
למדינה אחרת
ובתב גט לאשתו

ושהרו לה ע"מ שאם לא יבוא לזמן פלוי זמן החתם פלים שלח תעשה לפלוני
ופלוני אחים:

נוסח הגט

יודעים אני עדים החתומים למטה עדות בהדוחק אוך בלי לשעבו
ד' משה שלמוחיב"ר ושלמיכו לפחות גט לאשתו פרטילה בת ר'
אפרק עובדיה יצ"ו וקדם שנאתם הגט אחר לנו קנו פלוני ופלוני שהני מוחיכ
לאחוי לאשתו בגט זה על תנאי שאם לא בחזי אליה ב' חדש ויהיה גט זה קיי
ואתיה אשתו פרטילה מאושת ממני מעשיו ומותרת לכל אדם ואם כאתי
בחוק שמוקנו ויהיה הגט בטל וחסל ולא יהיה לו כח וחבות ותשות ותהיה
לי אשתי בחזקה כיום הזה וכשעת שלפני נחינת גט אם לא בחתי מבלן
ד' ב' חדש אמיום יהיה הגט הזה קיים על מנת שלא תשתי פלוני ופלו
בני פלוני ובכל זמן הכו היא נאמנת עלי לאחר שלא פיחסתי ועל דעת זו
ואתנים לו אוחתנו הגט וקבל בל מודעי ואנחנו אוחזו אשה על דעת זו ואתמנו
מנט ופקינו אסר קנט לאשתו פרטילה בשעת אסירה אחר לנו בדברים שלו
אם שאינה כן שלו ע"כ וכו' ועתה שמעת מ' הבעל הזה מערער ואומר שסתנאי
הזה בטל והגט אי נוכע מחמת שלא נחן זמן בתנאי שלא תבעלני ולפלוני
ואתם טוענים בזה שכיון שאחר שלא תבעלני לפלוני בתנאים ובזמן שאינה
אולם להבעלת לשני אם עבר הזמן שלא יבואלה לקיימו בפועה ואתנה עליו בתפלתו
שאתנאי בטל וגט קיים:

ועוד שאלת שפג

גט מס כתובות
יולה
שתשתום כל

עדוייתה לעצמ' ולא אמרו לו בלום אי לא ורציתם לפסוד על דעתי
בעניניכם אלו:

תשובה בפ' אמרינן תניא הרי זה נטוך פ"ט שלא תעשה יין
לעולם על מנת שלא תלבי לבית חביך לעולם אין
זה כרישות כל שלשים יום הרי זה כרישות ואסר רבא
הרי זה נטוך על מנת שלא תעשי יין כל ימי חיי אי זה כרישות
כל ימי חיי פלוני הרי זה כרישות ואקשו עליה אחס אחי שנא חיי פלוני
דלמא אחיה אקיימה אנחים חיי דידיה אמי ליכא מאן דאיכא לה
לקשוב ואמרינן אלא אימא כל ימי חייכי אין זה כרישות כל ימי חיי וחיי
אלא אי אמרת הכי אחר שאמר לשני כך ל"ש שלא תעשי לפלוני לשול
אם אמר לו אומה לשלא תעשה יין לשולם או אומה שלא תעשה
יום כל ימי חיי פלוני ומשמ"ם ז"ל כתב כך"ם ומלבות נדרים וה לשונו
הרי נטוך על מנת שלא תעשה יין כל ימי חיי פלוני וה בריתו
כל ימי חיי פלוני הרי זה נט שהרי כרת ביני לביכם ולא תעשה
עליה רשות בשימות חיי פלוני הרי זה על מנת שלא תלבי לבית
לבית אחיך עד שלושים יום הרי זה נט על מנת שלא תלבי לבית אחיך
לעולם אין נט אמין וה כריתות לפיכך אומר לאשה הרי זה נטוך
על

יום תחת שבל בעב וחל תעשה שהוא חל תעשי לפלוני אי חל תיכלי בשר לא תאכלי בחלב ואל תעשה שהוא לפלוני אי הברכם מן המקבלים ל' ולקו בשעת הגזלו שהוא בשב וחל תעשה לפלוני שהוא לפלוני בשעת בקרו בחולים ע"מ תעשה קודם שתקיימנו שבתכה ל' על שכל תעלי שהוא בתקום עשה תיעשה עד שתקיימנו חבל שם בית בשב וחל תעשה ובידה לקיימו ובלה לעשות ותקיימנו זוה דבר שיש בו עשה הוא שלילי שהוא בקום ושעשה דין הוא שלא תעשה עד שתעשה מה שתעשה עליה מבל שם התל עליה תעלי שהוא בשב וע תעשה ביון שבידה לקיימו שלא שתוכל בתעלי שלא יהבשו בשב ושבידה לקיימו כגון שבשוב שבשוב ושלא לקיימם ל' שבל בתעלי שתם דשמעין דהוי כשברע יום תחד תין טעם לשלא תעלי בין בב וחל תעשה לקום עשה ושם תיעשה לו הוה שתיק מלשהדת מניב תי ניב תי שתיק מלשהדת תי שבשר דלא הוה מעשתים תד שרבוותת ל' לבתר הדבר הזה ודברי הרמב"ם ז"ל שבתב שתם ולא בתב לעולם תינם מבריינין בתו שבתבתי ליה ודלו לבתו עוד תם בתב והשתבל ביון

שד יש דרך תחרת לפעל בתעלי הוה ולהבשיר בגט מליבת לבולי פלוני ותהיה תורת לבני דוליה תיד והוה שבתעלי שבתעה עליה בתוב בי לעון הוה על תנת שלא תעלי לפלוני ולפלוני החיתם בי"ר פלוני ותחר שבליתם בתעלי בתחד ולא תחר שלא תגלתי לעוש תחד תבני פעלי תן לא לפלוני ולא לפלוני תחרין ביתן בל שתיני הוה תחר וה תחי בבת תחת תיני ובדתר רבת בל ב' דקדושין עלה דתתניתין דתניין תתן בתקדם תשה ותחיתים ובתה ותחתם ליחת תעון תקודשו ותק יהיב טעם בתם רבה שה לבל שתיני בוה תחר וה שני בבת תחת תיני לתתר דביון בוה תחר וה שני תחת תעון קדושי בתם תין קדושי בניין קדושי תניה שלשים ובדי תניה שלשים ובדי שיהו בבת תחת בילבך תיתת שני בבת תחת תבל בתחה שהי תשער שיהלו קדושי שניה לו תחך זו תם קידש שתיתן בתחת לא תפשי בתדת תניבו קדושין ת"ב בתעון בוה שתעשה שהתה עליה שלא תגשת לשני תחים תיני בלום שתיכר ידוע שהי תפשר שיהוא תבה תחת שני תחים בוה תחר וה שיהתה תחר ויבות תחת לקדשה ושיה תחת בדתשון שילך תם סופים בדשר אחד תינו תעלי שתוה ותחר תל תבת שלא תגשת להכון תחר שתשתי לשלי בתת שפק שהיני תעלי בתחון שהוה התוחר עם על תבת שלא ת"ב לתבה ולא לתיבך שבשם בהיה תפוחם על תניו ועל תניה קי היא תפוחם על רשנן תפרי תין לתחד תתם קדושין עלי תחר שבשתה לוי ושתבה שלישה שהיו בם התגרש הרי תת תותרת לבל תדם שלא נתבת ושתבך לתחי שבשתה לבה תבשלה סופים כוונת דברין שבשוהו שלא ילך תם תדבר בפק תו לפוהו לברר תם שדבר ברור שהוכתו לילך ונרתה לי תינה דין זה לי"ל תתה שתתו בם תתיר בתי דב תתור תין ותין לבעל דין לתלוק ולות תברת תו בשתו ודעתו של הרת ז"ל היא לפסק כדב ותין לבעל דין תצל לסברת הפוסקים בשתולה לת ניבי לוה לפי דעת הפוסקים בשתולה בבולן סיב תני תומר שהי תבשתים לבפתה לברש שברי בם הבת על ידתתר בני בשת תשה ושהה שתה ושנים ולת ילדה דתתיתין בהיש יוצית ויתן בחובה נתלקו בתפרשים ז"ל תם פוסין תתו בשוטים תו לת והתום דתין פוסין תותן בשוטים הרקה עליו תיתתירין בם בתולן לת תבת לתלון לי בשם תוריש תצל נחל לתכתה וכל היבת דתתירין בשיה היא בשוטים וה רבו תבבת תחני נבי יוסי דניון שתוצע תתנה בל תעייני תיטת בוסין תותן בשוטים לבוטים והסבתתם של בתני סברת ו"ו היא שבשביל שהוצים בלבד לת בייבך בשוטים זבן נבי בשוב עולה בלהוד לת בייבינן בשוטים תבל בשתחבר שניהם בתחד בשלי תוצה בטל תוצה ובטל תוטות בגון זה שתינו רוצים לת לתתלן ולת לישם שברי תתו תתנה בל עניני תישות בוסין תומרון תני תומר שתי שרוצה לבבה לתרץ רתוקם ולשנן תשמו תפי תניה בימו תלת תוצם תתנה בל עניני תישות תישתתני נודע בשה יהיה תבלבו ת"ב הרי הוא תוצם תתנה בל עניני תישות וביתן לשתות בתרץ דין זה שכתב הרת"ו ל' בשתובתו והוא שוסבת תבל בל עניני תישות והבא שתתב לומן לת בייר הרב ז"ל בשתובתו בתוך בשה וביב לברש תתנה בל עניני תישות תבל בל תיתו בבני שנה תתמרה בתורם ובדתנן בם' תעש' בתשר תת תתני תתנה ניטת על תבלו וזה הלשון בתחרון שבתב בתקון בל בי בתדר ברישון שבתבתי בברבה לדעת שהוא תפסק עליו תבל בשם בל' בתתב שבן הוא בעל בדשם יש להרשום בשם ותומר שי שיש שעם שבעל

שות

קטול מחת לשלשים יום הספנים מחת לשלשה חדשים דברי ר' מלעזר על כן אני אומר שהזמן שיכול להטיל בבעל מלה ברשות הוא בפי עושהו מבעל חם חתפיים היא ירגיל במה שתרגיל ובן כתב הרמב"ם ז"ל בהל' מישות וחן בשטות ברכוה לה ישחל ממנה זמן מרוך שהות נשר לה ותתביים מלעבד על ידי דחת מיכנית לחן החם ברשות ביתה כלומר ביוצא בחה ישהה ותחזו על זה ואמרו במה דיהבת ליה רשותא כלומר במה שתתן לו רשות בל כך יוכל להשהות בין רב למעט והיכן חלה חורחת דתלתח בכתב כלומר חל תחמהו על שלחינו ואת שלח שחלנו חלה במה הוא דרך מרן שיעשל ממנו שלח בערוה שחעבד סחורת לו רשות על ידי סיום חו על ידי שחתביים ממנו מ"מ מנטערת היא בלבה וחין לו לבעוה ובחלמידי חכמים פסק רב נר' חלעזר ל' יוס וכן דעת הרי"ף ז"ל והרמ"ה ז"ל פסק ברב חדא בר חהבה דאמר החם יוצא חדם נלעוד תודיע שתים וב' שנים בלא רשות חברים"ם ז"ל אמ' שתין לעניגה בל כך בין דתעטחה חנישה חוניחתה קרובה כדחי' בפ' הובד. והרחב"ד כתב שחותם חכמי. שחמרו עליה בגמ' בפ' חעם' שהיו בוהים הרבה הייבו לפי שחורחם לומדים ופרשות ח"כ בדורות הללו שתין מי שחורתו חומנתו חיש פרוצה לילך ממקום למקו' בין ללמוד תור' בין בלא ללמוד תור' ותושבת החשב שחלו יחעכב ות' מומן טוענתה הדין נותן לבריחו למת בט לזמן הרחוי לטובתה ואם היא ברשותה חתיך לו הזמן בתה שחר בה חך בלא חוא ישהל חוא מחמת זמן חתיך הרבה דחית לה ביה בערוה וכך הם דברי הרמב"ם ז"ל בפי' ל' מהל' מיבות יש לחשה לעבד על ידי בעלה בלא ידע לסחורה חלח בדבר קרוב בלא חיכא בקוטי ואם יבא בחיבות בעלה ואפ' שפת' שתלמידי חכמים יוצחים ללמוד חורה בלא בדשות נשותיהם שתים ושלש שנים בבר בתפתי שתין בן דעת הריט"ף ז"ל ורבתב"ם ז"ל בתב שזכו דוקא במי שחורתו חומנתו חחשר בלא בין הרמב"ם ז"ל בשם הראב"ד ז"ל ותירץ עיון בדבר ור"ח ז"ל בתב בשחל לספרת הרמב"ן ז"ל ותירץ עיון בדבר

וחבית רחיה לדברין והבדברים שתיקים מיזכן מקום לחרוץ בהם תנחם הרמ"ם ז"ל בכל חכמי מרינו הסכימו שנריך לבפול בע"מ שהחב שבן שמעתי דבר וכך דעת הר"ם בכתבו ז"ל בהשיטתו שנריך לבפול בע"מ בפנקסים ז"ל לבחתל וכך דעת הר"ם בכתבו ז"ל בהשיטתו שנריך לבפול בע"מ בפנקסים ז"ל לבחתל רחוי לבפול חפי' בע"מ לחל כמה שנעשה בנטו ולבשיר הזה חשבי חלח בנכתב בשטר קוה שהעדים קרחו בהם קול מוסרה ולחתר מסירה. ובס"ד דניסין מסמע דלריך לקרות קודם מסירה דבדסי הוה סמר רבינה חם"י לי לחשחה משמיה דרב דימי מנהרדעה הכי בי תרי דיהבי גיטא קמייהו לריך לעקריה ובס' פחשה רבה נמי מוכח חלריך לקרותו לחתר בחשה וקח בחתי רבותם ז"ל שחם לח קרחוהו קודם נתינה וקרחוהו חתר בחשה חם לח קרחוהו בודם נתינה לריך לקרחותו חתר בחיגם וחם לח ק

מיכות והרב בעל הטורים ז"ל בספר מכן העזר סי' ל"ג כתב כתב בעל משי מסנה ז"ל וכתב שזה מיסכם מכל המפרשים ז"ל וכן לענין גירושין חס חת' ג"ה ע"ש מתשובי כך וכך כיון שקיימה התנאי היא מגורשת מיום הראשון נלמיבך חס נשרף הגט או מת הבעל מתקיים תנאי והרי היא מגורשת וחס נתנו לתנאי חס תתני וחס לא תתני עד שלוש ס יום היא מגורשת עד סוף שלושים יום ולפיכך יכול להוסיף כו תנאי וחס נשרף הגט או מת הבעל נתבטל הגט ום כסכמת כל המפרשים ז"ל וכן מוכח בגיטין כף מי שלחו והדפר על חלוק התנאי שהוא בחס תעשה מן לא תעשה חס בחס תעשי שזהו תנאי כך נראה לי מדברי הרב בעל תנוך שכתב ז"ל נס מדברי הרמב"ם ז"ל בס"ת מהל' גירושין וכשתדקדק בכך תמצא שכן הוא החמת וה חלוקים חמת ידרוכנו וינחנו בדרך חמת:

והעולה מזה הוא שהגט הזה כשר הוא ואינו מתבטל מחמת התנאי שהתנה עליה שלא תנשאי לפלוני דלמ כזו במומר ע"מ שלא תשתי יין לעולם דיכול דיפטר שומת בחייה חזרו פלוני הוי כמומ' על מנת שלא תשתי יין כל ימי חיי עלו חה חפי' חל לעולם שכך הם דברי כל הרחשונים והרחרונים ז"ל וזולת הרמב"ם ז"ל ולפ חשם שום חדם לחלק ביניהם וכ"ש שיראה שים קולא בשאומר שהם דהוי כמפרש יום אחד וכ"ש שאומר לה על מנת שלא תנשאי לפלוני ופלוני החיים ואי אפשר שתנשא לשני ואינה תחת הרחשון וכיון שהוציאם בלשון אחת לף לאחר מהם אינה יכולה להנשא ולכ שאינו זה אחר זה חפי' בשת אחת אינו והו כאומרת עליה שלא תנשאי לשני אלא לאחר קדושין שאינו תנאי כלל ואינו כשר ואהנאי בטל בשהשת הכל ואפי' הרמב"ם ז"ל שוה בזה שכל שהתנה עליה שלא תנשאי לאי אחין לה עליו קדושין אינו תנאי וכ"ש שהתנאי הזה היה צריך להיות ברגוש וחס לא שכיבה חותו ולא ידעה חס אומר על תנאי זה על מנת ואפ"ל תנאי צריך לכתוב וחס לא כתב כשר כשר והתנאי בטל בטל תנאי שלא התנה כראוי תנאי בטל כדאמרינן גבי האומר לאשה הרי את מקודשת לי על מנת שאין לך עלי אחר כשות ועונה וכן נבי ע"מ שתעזור לי את העיר וכן כתבו כל המפרשים ז"ל וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ג מהלכו' גירושין וכ"ש בהנטרף לזה שברת הזמן שבעל מכח צריך כל היני התנאים ואע"פי שאין לסמוך לקולא זה מפני שיש סוברים בענד זו הסברת מ"ש וכן אלו לא היה שם טענה אחרת אלא זו אפשר לטעון ממנה צרוף וסניף לטחר טענות בדבר אין בזה בית מיחוש ואע"פ שלא נכתב בשטר שקרעו הגט קודם מסירה ואחריה כיון שהוא יוצא מתחת ידה אחזה כשר הוא מ"ל הגט הזה כשר הוא ואין בו בית מיחוש וחס לא בת כמיך הזמן שקבע יכולה היא לישמ לכל מי שתרצה:

ולענין כתובתה אם בת בתוך הזמן ונתבטל הגט הנכסים הוו להו כדין נכסי מלוג ויוכרו ויקנה שהם קרקע והבעל אוכל פירות כדלקמן בפ' המניח שנפלו לה נכסים ושלום לכם:

מתנצלים אל הדורון ר' דוני יצין בירי שלמה בן אלוך נ"ע:

שאלת שפנ

בי רבי יוסף נר' משה בן
מאמי מתוסבי והרמ"ן כה
בכללה ובקשתון ואחר לי הרי
לך נייר ודיו ואני מנוה לך

שתכתוב גט כשר מאחר עד מאה עד שיהיה מ' כשר ואוה לעדים יחתמו פגט אחר כשר שיהיה לשמי ושם אשתי ואכו לר' מנחם בן מלמיך מורשה שלי שיוליכו לאשתי הוא או שלוחו או שליח שלוחו ויתננו לה על תנאי שאם נאתי בתוך שתי שנים הגט בטל והיה אשתי ואם אין אני בת בתוך שתי שנים הרי הגט קיים והתנאי בטל והיה מותרת לכל אדם ושמעתי ממנו זה ונטל קנין מלם של הרשאה של השותפין והלך לו ואני והיושבים שמ שמחנו בשלוה ואשתון לא אחרנו להשלימנו בקיטת אפן ובבת חרס שלא יפסוד מועדיה ושלא מסרה ושלא יאמר דבר מפיו שיבטל הגט ואפשר אני אשתי שמא יש עכוב בזה הגט היו שלא מצאנוהו על במועדה ואי יודע אם מסר מועדה או השמיטה על כן בחזון בשאלה היא אם זה הגט שכתבת אני הוא כשר אחתנו ביד שלוחי שם שטר משלוח ויולבד לאשה הוא או שלוחה ושיודיעם לכל אדם מאחר שבזמן הזמן או אם אינו כשר כיון שלא נשלח בטל הגט ולא פשעתנוהו על זה אם ירצה לכתוב עוד הגט בשרותיך שם שהדבר

שיפכנכו ובהנים הגט הזה לאשה היא מותרת לאחר עשרה שנים הוא מה טוב ואם ירצה לעכודך שזה הדבר מעכב ואנו מיו בשני הכת עוכר עליכם על כל פנים כי הוא רוצה ללכת לקוסטנטינא תבקש עליו ותקווק בו עד שיעשה לפני כבודך מה שיעשה לפני ביותר שלימות שכרך בעל ומבוסל:

תשובה טענית בדין זה מרכבת טעיות ונחמיסית אחי מסופק בה אחם עשית לומה היית טענת ב"כ:

האחת לפי שקודם שיכתב הגט הזיר שכשל שתנאי ובפרק בתרא דגיטין מוכח המגרש את אשתו וחזר לה בדרן את מגורשת לכל אדם חוץ לפני' ר' לוי שזור מחיר דחכמים מושרים ביניד ועשה יכלנו פיעה ויחזור ואתנו לה ויאמר לה הרי את מותרת לכל אדם וחס בחכו כאומרו תעש' שחר ומחקו פסול ולחתפר מלם דהיכי סיפא כגט' אמר רב ספרת בחוכי הגן ומקשו עליה פסיעת בחוכו הגן כלומר ושה הוסיף לגו רב ספרת מעכב מפורשת היא וחיכנו מכו דתימת כ"ש לאחר הפורף לכל לפני החורף אפי' על פי גמי פסול קל משום לן ורבנן חמ' לא שנו אלא לאחר החורף לכל לפני החורף אפי' על פי נמי פסול וחזרת רבה לטעמיה דאמר רבה לשונו דבחוכי לגיטי שתקו לבטל עד דאמינו מדעת דגיטי ומשמע דלדברי רב ספרת שאם הזכיר קפלני אפי' קודם החורף חגט בשר ולדברי רבה משמע שהגט פסול ומדברי רבה פסק הרי"ף ז"ל וכך הם דברי הרמב"ם ז"ל בפ' מהלכות גירושין הלכה ז"ל והרא"ש והרמב"ן והסמ"ג ז"ל מכשרין מהל הרמ"ם ז"ל בתב בתשובה כיון שהרמב"ם ז"ל שלא לבו להקל ובעלי התוספו"ת ז"ל דעתם להחמיר וגן ראית הרב בעל מגיד משנה ז"ל והחורף הוא הזמן ושם הפיט ושם החשה ואחר שהדבר תלוי בחלי רבותי ונדולי הרחשונים והאחרונים מזמירין מ"ל איך נעשים בחזקנו בזה להקל בעדות זו טענות נדולה היא:

והשנית היא שהתנאי שהשהל היא בלשו קודם לזמן שכך הזמר שהשליח יתננו לה על תנאי שאם אני בתוך שתי שנים הגט בטל והיא אשתי ואם לאו בת בתוך שתי שנים הרי הגט קיים והתנאי בטל והיא מותרת לכל אדם ולפי זה התנאי הלשו קודם לזמן שאחתם לפ שאינה יכולה להתקיים אלא אם בתתי ואם לא בתתי ואין הקיטר אלא שיהא גט זה בטל מת לא יהא גט וכשם שיש לו לחוש שמא לא מת כך יש לו לחוש שמא בתתי ובשם בתתי ואם לא בתתי אינו כן שהרחתו שכשלם גט ולא בתתי מקיימתו מה אתן בגט שכיב מרע שאיתתו מקיימתו ובלא מיתתו מכשלתו וכך כתבה מהרי"ק ז"ל בפ"ט מהלכות גירושין זה לשונו כדומה לנדון על תנאי וכו' ביאר כיון שיאמר אם לא בתתי שכתן ועד שלושים יום הרי זה גט ואם בתתי מכאן ועד ל' יום לא יהא גט אפשר במוב בספר תקן העזר בסי' קמ"ה וזו לחוש בספר המיטוב בסדור התנאי אי לא לחוש עד מלאין יומין שעכשיו ליכא ניטת ואי לחוש עד מלאין יומין בטל הגט ניטה פני שלא מלא קצן חלא בקיום הגט והלאו בניטולו וכן הוא בספר תרחוק סיים בתקון הפטרות וחף אם כאמר בשנין התנאי ושמר שהכיר התנאי קודם התחומה ולא כתב טיזילינו קודם התניתה:

והשלישית שלא אמר אם לא בתתי יהא גט מעכשיו ומשנה שלימ' טעמו כדי זה בטיל אם לא בתתי מכאן ועד ל' חדש ומת בתוך ל' חדש אינו גט מעכשיו אם לא בתתי מכאן ועד ל' חדש ומת בתוך ל' חדש הרי זה גט וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ח מהלכות גירושין שאם לא אמר מעכשיו אם מת אינו גט וכן אם נשרף הגט או נאבד קודם הזמן אינו מועיל כ"כ לבטלו ואם אמר מעכשיו אם מת או נשרף הגט קודם הזמן ונשלם הזמן הרי הוא כמגורשת מעשת נתינת הגט אלא יכול לבטלו מוך הזמן אם רצה לעשות:

והרביעית שלא כתב התנה נחמנת לאחר שלא בתתי בתוך הזמן שפרי פ"ם מי שאחזו אנינו הרי זה נשוי כל זמן שלא כתבו מעד פניך שלושים יום ושיש שלף ומת (חולף ונפ) ולא כתבה שמא הרי זה נם וחכיה כבריתה הרי זה נשוי כל זמן שלא כתבו מעד פניך שלושים יום ושיש שלף וכתי ולא נתבתי שמא הרי זה נם ולאחר לא תנשא עד שיפרו שלשה שים ולבד ישן אין הושטין שהרי לא נתבתי שמא ומקשו בגמ' תניתה שלא שים אחר דבה בר בר חנה הרי אחר אחר לאחר נאמנת עלי שלא שיהיו ואחתי לה אחתי' הרי את מבשרת שלא בתתי בתוך הזמן ומת ב"ד בתוך שתי ב"ד יודע הרי זה נם ולאחר

ולענין כתיבת הגט תוכו מתוקף יום מתוקף יום בכתב מו יוסף

דע כי הרמב"ם ז"ל כתב בסוף ס"ג מהלכות גירושין המומר לעכו"ם אפילו

ואחתמו ואתו גט למסמי ונחתר סדבר יוסף מו סניס הו שמעתא

הגט בטל מו פסק והוברכו לכתוב לה גט אחר למחר כמה ימים מו

סניס נמו שיזכיר הרי שו ביומיו ומקום הכתיבה לא זמן

שעמד להם כבעל בו כאבד ולא אומר במקום כיצד וכו' ולפי דין זה

לרבי ז"ל מתחילין בפ גט פשוט ממר ליה רב לספריה וכן ממר רב

כהנא לעסריס בי קיימיתו בהיני כתוכו דהיינו תע"ב דאמרי לכו דהני

ממר להו רבא בר שילא להנהו דכתבי שטרי מקנייתא מי דפיתא ומתא

דמקנייתו ביה כתוכו ומי לא כתוכו יומא דקיימיתו ביה דמי לא מחיי

כעברין וסבר רבי ז"ל דלא הכשיר כדבר רבא בר שילא לעכו"ם ומתא

דמקום ביה חלת בשטרי מקנייתא כלומר בשטר שיש בה קנין

שעבד נעשה כרחיתא בפ"ק דמציעא דלא בשטר כזה כתב הרב

בעל השטגר ז"ל בממר זמן שנדיב לכתוב ואחרנוהו וכתבוהו וכ"ם בגט

מי שהוא בעשת דפירי מי מישו שטעת שמת יחפוץ על בעל מחזור מן

לכתוב זמן בגט חלת מיום הכתיבה לא מיום שנדיב לכתוב

וכן מפי דנראה מכן דעסק דעולין שלשה חדשים למשה מיום שהגיע

בגט ביום כ"ם לחדש מי שסדר משפט בימיה דשיה פלוגתא דרב ושמואל

בפ"ב דיבמות ונתלוו הפוסקים דיה פוסקים כרב ויש פוסקים כשמואל

כילכך חין לכתוב זמן בגט חלת מיום הכתיבה וכן לענין המקום ז"ל

במקום הנפוצה והרי הרמב"ם ז"ל ממת ושטר ... ושה שכתב ר"ת ז"ל

והסכים עמו הרמב"ן ז"ל שכל גט שנכתב ולא נמסר בו ביום אין לו

תוקף כלום עד הכלות אלו ממסי דברי הרמב"ם ז"ל שם בלה נכתב מדיד

שהם ר"י ז"ל וכרש"י ז"ל יודין בזה ... וכן לכתב מ"ש תוספות הרא"ש ז"ל

בקונטרסו וזה לשון בשבעה נמסר במקום שעמד ב"ד לשטולמין מאיזה מקום

לאותם ואחת, שם מ"ש מעני כרב ז"ל ממש על הרמב"ם ז"ל לא ממי מיכוי כותב

אלום שנתם מקום בשטר סטרות ושוב נעלם שבעה ביתכון מקח

וקלטרים בותכין ממר לנו ואין מכבודו שום בשבעם מעני מסיק שיותר

מחמת ממר לנו לעין עבר ואמר לעמן שום חבל בשבעה מעני בוש מפלוי

דבשטרות נמ לא בשבעה מלח בשטרי מקנייתא דמשמת קנין שעבוד בשטיר

כיחיה גם ק' דשניעה אין למ"ד מקום פירי ואין למ"ד מפלוי בת

שמואל מיכא למיתב דמקוי בשבעה בשקרת שם בשבו ההוא שבוש חושם מולך

אחרת ואין לכתוב מלה"ן שכותבין מוחו ובשרי הרמב"ם ז"ל ישראל ונעלים

ולענין שם עיר הגט יכולין לסוות עיר שלישות שהיה (שכנון

הדבר) וכ"ם בניטין שפני שולטין ממקום למקום ואין השלים

יבול לחזר בפני בשבע ובפני נחתם ולריך עלים לקיים בכל מקום ומ"ל

להם רובי המחרשם ז"ל סוברים דקיום ד"ל לריך קיום ואין לכתוב

הקיים בגט שהם יפול הגט ונמצא מקויים ממנו המוצא למשה בדמיו,

בפ"ק דעבד עברי ומשמע מהנהו לפי שלח בעיר מיד השליח בידה

ושלחתמו העדים בשטר השליחות ימקיים שטר השליחות ולא

חיישינן לנפילה שהם יפול ליד השליח ויחזירנו המוצאו ומשטר השליחות

יתקיים הגט דמוכח בפ"ב דכתובות וכן כתב ה"ר אהי חמי מעחמה

בפוף הדבר ר"ח יוכה דיכמם אחרו ז"ל בחשובה

עד שאלת שפר

דלענין שם עיר הגט שהיה כתוב ב"ד חוני מכין מוחד מה ענין

שם לנפות שם לקיים חתימתן הם העדים ואין יקיימו הם

חתימתן מי שיעיד על כתב ידן לקיימן חותמים בשם דיוקים יקיימו זהם

חותמים בשם עדיהם ואם הם ילכו למקום הסמה מי בדיך ב"ד יוכה בפני

ב"ד על כתב שם סוף הדר לה הבנתי דבריך בהם לי ותשיבך עליהם

בשורת הגלי

דלענין שם עיר הגט שהיה כתוב ב"ד חוני מכין מוחד מה ענין

שם לנפות שם לקיים חתימתן הם העדים ואין יקיימו הם

חותמים בשם עדיהם ואם הם ילכו למקום הסמה מי בדיך ב"ד יוכה בפני

ב"ד על כתב שם סוף הדר לה הבנתי דבריך בהם לי ותשיבך עליהם

בשורת הגלי

תשובה מחלם תורישך שהמנהגים את מסמנ ואמר לא הרי את מותרת לכל אדם מון מצנוני מו קלא לפליגי מינו נם דקאמ כתיב ופתב להסמא כרימתיה ומיינו דכר כהורת כיצד ליכנה הוו לית נכרת אם שניגו לבינה שהרי בתב לה חתך ובנט מינו נט שלם וכפ כתרת דשמח סניגו המשרש את משמח ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם חלת לפלוני ר' חלישור מיזד וחכמים מוסרים סנהד יעשה וטלנו לה ימנה ויתור ויתנו לה ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם וכו' ואפילו להו בנמ' הרי חלת חק כנה חו מן על מנת כוח מון כוח וכקון כוח דעלני דכנן עליה דר' חלישור דשח שיורלייה נגם מכל כנמל מנת שלו לים מידי דכוח מכל תנאי בעלמת חר דילמת על מנת היה וכשל מנת כוח דעלני ר' חלישור עלייהו דרבנן מכל בחון מולה להו דלמ שיר בנשמ ושפוש רבינא דאון כוח מכל בעל מנת מולה להו ממש דשם אמר לה אין מפלוני חו הרי את מותרת לכל אדם אלא לפלוני אינו נט ולא אמרו אלא לשלוני חלת אם אמר לה כך על מי שיש מסורה עליו מן התורה לאון כי קדושין לפי שאין בהן שוה בנט כדקנן כאם הרי את מותרת לכל אדם חלת לאכה ולאכיך לאחי ולאחיך לעבד ולכנרי ולכל אי שאין עליו קדושין נשרי הרי את מותרת לכל אדם חלת חלמנה לכהן נדול וגרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לנתין ולממזר ולכל מי שיש לה פלוי קדושין אפי' בעבדים משל, וכן בחכ כ"ת ל' כפ"ת מכל' בירושלמי שהשומר הרי את מותרת לכל אדם אין מפלוני אי חלת לפלוני אינו אם אלא ר' כ אמר אין מותרת שאין לה בקם קדושין ואין כאן לדבי אלא חנשמ לדבי דעת הרמב"ן ז"ל כאחרונה לפסול ואין ם מיחה אלא שמאה עליה דכך פלוני אי אלא תעשני אי שאתן לך זכר כל בת אלא בת שהיה לה בחת, אבל דעת הגאונים ז"ל היא להכשיר וכן נראה דעת הסמ"ק ז"ל ואף כזו דעת הרמ"ה ז"ל דוקא כשאומ לה ע"מ אלא תנשאי לפלו אבל אם אמ לה ע"מ אלא תנשאי לפלו חכיה מותרת לפלוני לא היו נט אבל אבל הרמ"ה ז"ל חלק עליו כאן שפתב כרב בנו ז"ל כספר אגור שכן כל ובמדבריך נראה שלא חכשיר בענין אחן זאינו נט בלל ותבואת להמיר העירוב:

ולענין אחוסו שרוצה לאוסרם על אחרי אחך אחר אמר לך שיאמ לה הרי את מו ורשה אמני ואחרת לכל אדם ש"מ שלא אנשאי לפלוני אבאן וכל זמן פלוני ואם לא אנשאי לו הרי את מנורשת ממני אנשאי ואומרת לכל אדם אם אנשאי לו הרי זו נט אבל אם אמרה אמני הרי את דבור ויוצר שלא יתנני לך קודם שיתנה ב"מ ואנני לה אחה"כ אתנה זוהי לא מעשה קודם למתני כפי דעת הרמב"ם ז"ל בפ"ו מ' אבל אם אמרו ואנשים כמוהו ואנן בעינן שיהיה אבאני קודם למעשה כדאית' בפ' מי שאחזו דהא אלא יבמוף התנאי בנט ולא על נבו שביאר ז"ל לאוסרה לכאן אפי' על נבו ובראשה בטעם שמא יאמרו שנאמר אחרי קודם ואח"כ נאמר בנט ואעפ"י שיהיה זה עדיף בשטר אפאני נפל אחר נתינת הנט שמא יטעו אחרים ויכתבוהו קודם בל טעמו בל הריא"ף ז"ל אלא יכתבו האלמי בשטר בפני עלמו ואפ"י שים אבאנים ואם רובי הגדולי ז"ל אם התנה עליה ש"מ שלא אנשאי לפלוני מעולם ולא אמי למתנה עליה שלא אנשאי לו לעולם דמ"מ שלא אנשאי יין לעולם לא אמי נט כרישנה אבל שלא אנשאי לפלוני לשלשים יום שאפשר שיעבור קודם אתנה ואוכל להנשא שהוא כריחות ש"מ לכאלה לדברי הרמב"ם ז"ל ראוי לעשות וכבר האריכתי אני בזה בתשובה לתלמידינו ר' דוד הכהן נקראי ז"ל על ענין נט ר"מ שכיאור סנהו בנמ' בפרק המביא לעולם פש"ל וכן בארכתי שם אם יכול להתעבר על זה בשבת אחת אחר היא נקלון לו תלוים אחם היה אבאנים שנשים מותן לנרש לו אחר שעשו פרוש ובטל התנאי ואשתר אשתו ואם אבאני שיכנים בתקנתם ואם אין בירושים אבאנה אחם היה עליה שלא אנשאי לו אני אומי רוצה להתנרש אם תרצה להתנרש אם תרצה נרשני בלא תנאי ואינו יכול להכריחם לקבל עליהם אבאני שלא בדעתם ואם היה הקפה בירושים כשומו ם יאמר לה אם תרצה להתנרש קבלי התנאי הזה ואם לאו הסתורי כגון שכיב מרע וולטו וכא לפרוש לו כוה:

ומנרש שפה מן הכסותין ואמנם מן החדוסין אין שום ספרם בעיניהם כזה וכן אין אבאנים בעלמו אלו בעלות נט על ידי שלוחו או בשומר אבאם לשלוחה והו הכרחה לי כוה:

מענין הבנורות נר ל' אשר אתם אתם ירחם עליכם ועל כל עמו ישרא' חה שהמנהג בשומרת ואלו אחי לכבד ה בירושלמי כן הסכיש אחרונים. ועניו קריאת המור והפטורה בכל נעש כאיזו אך מיסור

חילוק שיש בין אמרה לו הרי את מותרת לכל אדם לאמרו הדברים אלש בחרון שרחל לחיקת נפל בחוכה לחרן לא דמת קי"ל אין אבינה נכוך בנבול אלא ם"ב בנבל וכאמרו המדרשים ז"ל דאיני מעמת אחום דנכנבל ליכא בפיטת אין לעשות אלא אחריות והכרעים בלבד:

ומענין נפילת אחים שאחנו שלא לעשות בימים ידועים לא ידעתי לו טעם אך נאמר' כוונה בעובדא דר' אלישוה עם רשב"ג שב"ד נרכב לר' אלישוה ואמרו אין אחה עושה אלא אחות רשב"ג ואיהה בכל יום אמרה אחו כפיסה נופל על פניו למנוע אלא בקל אחים יום אחד להחלף לו אחד אלא בחדש אחר ואפשר שהים אחות הוא ולא אמרה אלישוה עקבה שכיון שהגיע ר"ח לא יפול על פניו ולא היה ר"א ומנאחי שהיה נופל על פניו ואמרה לו קטלתיה לאחי וכן היה שמיד נאחה נשמחו של רשב"ג מכאן ירחה שאין אדם נוחל מן הקבר מוסף מן זו ג' אלת אחים אך אטעם לא ידעתי וכ"ל בעלה הימים אך מנהג אבותינו הוא בידינו:

ומענין טענית היין וס"ה הרב דברי וכבר האריך מ"ם מורנו הרשב"ן ז"ל בזה בתשובה שאלה לחותם לחקם ר' מכלוף בהקן כ"ע בס"ד, מהמעכ"ן בסי' מ"ך והמחוור הוא שיטעום מכל אחה שהוא אר בעיך חיטעימהו לאחר אבל אם אי אר"ת בקנית האנורים שבאחרבע נוסות שכל"ל פסח חיכה לטעום כמלוא לוגמיו מן רוב רביעית אפי' יהיה אותם מותם ואר בא ובן ירחה שהוא אחת שהרי חוכה הוא לשתות אחרבעה נוסות לילי פסח וכן נראה לי:

וכוכר זה:

עוד שאלת שפו

חלאחה מוטלת לפני לנבות כחובתה וכבחוב כתוב בקרקע שהלוני לפני לבעלה בסך ל' זסב ונחה עלה בקרקע לאחים אין ייחר והיחה בוחנת שלא אבה לה ב"ד אלא על סך היים שהוא אחים אר ייחר והיא מוחנת ואומרת לא יבו לי אלא בשום שעמו לי בקרקע בשהופאחי לבעלי וחיינו בכחוב הדין עם מי מהן. אם כל בארץ אן על החלמה:

תשובה הרימ"ם ז"ל ובראיה מהדיל"ם והמחברים ז"ל בסכיחה שאם אמרה בלי אלי מסלת שהוטלתן בין שהביאו בין בעמו מעשם שנת היא אחה ובחב אר"ת ז"ל שכל הנוסח על דעת מנהג ואם היו נוהנ ואסוניית אלאחה לבקן נדול בחסב' יבמות נראה דלאו דוק כלים אלא לאן עבדים היינם הם וביין העבדי דיניהם בני אבי אבי אבי אבי אבי אבי אבי אבי שהוא הדין לקרקעות דק"ל בעלמת המחים הנקנה לקרקעות ולכם שנום משעבדת וממטלטלים בעות אחן:

את זה להיקר אדוני מרדכי נגאר יגיו בדיותו כאן באלנזאיר בהיות אדוני אבי הרשב"ץ זלהיה בחיים חיירנ:

מה שפו

שהן אדוני אבי הרב בענין סומדים שכאלה לסם סניכה ממש ורקה ובאיחה בגמל קנו הסוחרים בעתן מיהודים אחרים בחרמי ואח"כ נחנסם הסניכה ולא יכלו לטעת השמן ואין אדוני אבי שיחור השמן לבעלו הראשוני ז' ובכוחך נפלא בעיני הלבה ונשמח ונחת שמי בחבר ואח"כ שלחת לי לענין הרמב"ם ז"ל שרחה ממנו שסמוכה היה קיים ביניכו וכדי להרחיקך לכבודך כי היה אוכ אוכ בקרי והזכרת כאן בעודך חושב אבל היה מחעין את הדין ומחשב בו ובכו היה לבסוף קופצו לדקן ובשכ אכאני לך הדברים אשר אחם יודעים דין זה אעפ"י שהכרחי אוכים גדולים לנרש אשתו אם ראה בה דבר ערוה כמו שכחב הרמב"ם ז"ל ואם אינו רוצה לנרשה אין כופין אותו אלא אם כן אמר שאינו רוצה לגרשה אבל אם אמר איני רוצה לגרשה אלא שהיא מאוסה עלי כגון שנתן עיניו באחרת או שאין חן זה בעיניו כופין אותו לגרשה שהרי אמר שאינו רוצה לגרשה אלא מפני שהיא מאוסה עליו ואין זה דבר שבערוה ואין כופין אותו לגרשה ואם אמר איני רוצה לגרשה אלא שאני רוצה לישא אחרת עליה הכחוב אומר לא תעשק אלמנה ויחום ואין זה אלמנה ויחום אבל אם אמר איני רוצה לגרשה אלא שאני רוצה לישא אחרת עליה אין כופין אותו לגרשה אלא אם כן אמר שאינו רוצה לגרשה אלא מפני שהיא מאוסה עליו ואין זה דבר שבערוה ואין כופין אותו לגרשה שהרי אמר שאינו רוצה לגרשה אלא מפני שהיא מאוסה עליו ואין זה דבר שבערוה ואין כופין אותו לגרשה אלא אם כן אמר שאינו רוצה לגרשה אלא שאני רוצה לישא אחרת עליה הכחוב אומר לא תעשק אלמנה ויחום ואין זה אלמנה ויחום אבל אם אמר איני רוצה לגרשה אלא שאני רוצה לישא אחרת עליה אין כופין אותו לגרשה אלא אם כן אמר שאינו רוצה לגרשה אלא מפני שהיא מאוסה עליו ואין זה דבר שבערוה ואין כופין אותו לגרשה שהרי אמר שאינו רוצה לגרשה אלא מפני שהיא מאוסה עליו ואין זה דבר שבערוה ואין כופין אותו לגרשה אלא אם כן אמר שאינו רוצה לגרשה אלא שאני רוצה לישא אחרת עליה הכחוב אומר לא תעשק אלמנה ויחום ואין זה אלמנה ויחום

שות

סליק כסימנא חנוני ולישיב במקום צריך ליזך כלום מיבוד וכיון לישב קמח וכיו

לישב כמקום הדרי וכיו ולא נחלקו לום מי מני למיזל מלה על ידי הדחק ומלה

מו מביון מיכה לרבה שמע מינה דלית מדרבה מלה דרבה כשלה גלם

דעתו כלל ולפיכך הוה דבריה שכלב וכבה כשלה דעתו וכן כתבו המפרשי"ל וכן

מיתה בם מלמ"כ דומה דמיבעי"לה וכיו ולא מיניטריכו ליה זוזי מי הדרי וכיוצא מי

לא ומיסקיק הלכתא החם הדרי וכיוצא וכבוה נברה מי דזכין ליה מרעה

לרב ספא דמיטריכו ליה זוזי למוכן מורי לסוף לא מיטריכו ליה זוזי ואמדריה

רב ספא למרביה ניהליה ומ"ש דמוכרין דרב ספא לפנים מבורת הדין עבד

לסום מסקנא לא קיימא הכי מלה דיוקא עבד וכן בהמיה בבורת דהוה

בהדדיא וכלינהו קולי עלמא לא"ד לסוף לחו חטי ואמר רב נחמן דינא

הוה דהדרי מפדי למרייהו ומפלא שכלה בידיהו מהני סמעתא דכל כשלה דעתו

הדרי וכיו ואי לא נלי דמהיה הוו דברים שכלב ומיום דברים והרמב"ם ז"ל

כתב בפי"ח מהל' מכירה ז"ל מי שמכר חצרו או שדיהו ופי' בשעת מכירה

שהיה מוכר וכו' מהל נלוי דעתו שלא לחזור בדיבור או טיעשה מעשה

שיראה ממנו שהיה מחרט בדיבורו וכל שהוא בדיבור לית דינא ולא דיינא דהדרי

וכיוצי כי מיכא לשיוני בדלילה דכור שלטון נלויי דעתא שכתבו המפרשים ז"ל

פשמע שכלה דעתו שלא מ"מ כן בפירוש מלה שעשה מעשה שבראי ממכו כך

כלמדיינן בפ' השולח נבי נלוי דעתא נבי ניטח דתניא רבי ירמיה בירושלמי

דלמדיינן התם והא קא רמיט ומי לאו דהוה מסתע נמי דהוה רמיט

לומר להו מסור היית הוא ממרי דנט בטל מלבא דמתן שכשירא ליה

גלוי דעתא בניטח מלתא היא מ"ל בגדון היה שלא בפניהוהו מלא גלוי דעתא

כל מעשיו מוכיחין לשם כך הוא מוכר ונפיק לן מסורת דברים שכלב חיים

דברים בטלי זביני ושלושה חלוקות יש בדבר החת כל אחד מאלו מעשיו מוכיחין על

כך ולא אמר ולא מידי ובהחיא לא בטל וביני דברים שבשב חיים דברים

והשניים כל שאמר כן בשעת המכירה אע"ג דלא אמרי בהא הדרי זביני מלינא

דיולי עלמא זולמי הר"ן ז"ל . והשלישים שלא אמר כן בפירוש אבל מעשיו

מוכיחין כל אם הוה ניכר גלוי מלתא וביון דשכח מסורת דברים שכלב המפרשי

ז"ל בשבו בהא ענין הדרי וביני אבל מלשון הרמב"ם ז"ל נראה שלויי דעתא

לאוד לא הדרי זביני ולפי שכבוד מסתפק מלשון הרמב"ם ז"ל מברר לך שבאמת

הוה שדן בו מ"מ הרב מה הרמב"ם ז"ל יודה בו שהרמב"ם ז"ל לא יחלוק שכל

מומרת דמוכח דכמוכרין כליה שברי בים נוהלין תניא הרי שהלך בנו למדינת

הים ושמע שמת בנו ועמד וכתב כל נכסיו לאחר ואח"כ בא מתנתו מתנה

שמעון ן מנסים מומר אין מתנתו מתנה שלנו הים יודע שבנו קיים

לא הים כותם ואמר רב נחמן הלכה בר' שמעון בן מנסיא ופסק

כרב ז"ל דין זה כפ"ו מהלכות וכיוצ ומתנה מ"ב הרמב"ם ז"ל מיני

שלה ואולינן בשר מומרת דמוכח ומתנה שכיב מרע בכולם הים עמד

מצר משום מומרת דמוכח שום שלא שביק חיים נפשיה ויהיב לאחרינא וכבה

בידוע הוה מומרת דמוכח שום שלא שלה קנה זה בשעת כ"ב בדמל שלה

לשלוחו כמי הקה ואם נתנסה הדרי וביני דאין כהדי שלה קנאן שלה לשלוחו

ואמן שהיי דמיתי ז"ל עשמעו במלמוד בכמה מקומות ועוד כיון שהשם מה

כיתה כגמל מע"ג דשלחם מומרין דברים שלכב חיים הברים הכי כיון

שהשניה' נשניו כמתן דחיים כשניים שהנה רחיק לדבר הלה כדברים

עמ דברים שלכב חיים דברים כדמ"ש כפ' החיים מקדש וכדחוכח בשם'

נקרים בכל מעיר נעקר אשניו לא הוי עיר ומע"ג דחי קוב בוך עשר לעבוי לא

כוה"ר ומה מעריו דילמא חסם בחעניים קא חמר כי דרים נבחנו המפרשי'

כפ"ק דקדושין ובפקה הרב ז"ל פ"ק מהל' מיזות ונדולה מוחת דעובדי דקדושין

דחתובות נמ' הנו מלה בקדקבות ופיירש"י ז"ל דחלו במטלטלין מע"ג דחמר

בפירוש שחינו מובר מלה מפני כך לית דדת זביני מלה מ"ב בחנה בפירוש

מבל זה שינו מוכלב"ב על דין מ"ח הוב שנם ת"ח הרב לא בכל ענין חמר זה

מלה בכנון זה שהפסיקה בגמל והוי חומדים דשורה וכיון שהקנין היה בחטרתי

והיכא לפפוקי ממ"ש לא נלטוח בספיר קנאן שמא לא לטלוח בספיר קנאן וכל כי

האי גוונא הוי הולה לבחנה ומוערת לחוקע והנחבע היה הקונה ובן בחנו

בחשרם כפ' מי שמת נתו שכיב מרע שכתב בל נכסיו ודחבית בצוחת וכו'

דחתר רב נחמן הדרי מפדני למרייהו דעשום חומדנא דחוכח מהדרינהו רב

נחמן ודברים שכלב הוא דברים בינין זה והרי"ף ז"ל בחב בפ' האומל עשם

בלי מרחה דיבר ל"ל מלחתי מחיב לשלומי עד דמודע ליה דעלים שמיך דמי

לא מודע ליה מפרחחו ליה לא ידעינא דעלמי קא שמעת ואי פוכחים מלחת

דעלים קא שמיך אמחיך לחוכחים ובן אחר הרמב"ם ז"ל בהל' מכירות אם

לשונו ויהוש שיחמר לו אלחני ולא מר סומר חו שהיו הדברים מרוחין שהוא

כיוצא על לא חזו אלא לחוחם לחחרים ע"כ הרי שדנו ב' המחורות בהדיהו שכל

שהדברים מרוחין כך אפי' כחנו נחמיאפשרות וכל הני טעמי שלפי חפי' ליכא

דעה דפרחי והחומ"ם ז"ל אחו דיני ד"מ הרב כדיעה דפרחמי דלא יקני

בגזמא למיהחיה ומשה ניהם חקלם מי שהיו מניח מלה כדברי הרמב"ם ז"ל

ולהנו ודוי שהרב הדין מכמה' . ומה שפי' דכדי הרמ"ם ז"ל שכחב בחשובה שהין

לחן כדי כחמה"ל מלה מי שיוש מר מי הלכו מבנמרים ו' לחם בנותם

הרשב"ש

מחיך שלמה בן הרב ר' טמעון בן החכם ז"ל נמח ו"ל כ"ה:

תלמאן אל דוהיק ר' עמדם נגארי ידא

שאלת שפה

שקוה מקרם שבא חיט מחך
מחרן סנדר והבית פטר
מקויים המן בחינת פטר
עברו עלין שמיות כרבם

וכח לבני הדין וטעון מי שבנגדו שחין לחוש לשטר זה לסבם כי עבדים
שבת בשמטה כי חנמי ובלבד שלא ישמיטו בביתיהם לח נכתב ולח נבתב
פרוסבול ועל זה בשמט השטר ואמר החומה כי הין שמטה נוהגת עתה
שמוחה עברה ושהתנחי הין לריך לבחוב כי בבר פשט בשבע בחלו
חרעות שלח לברה עוד וגם אמר החומר כי יש לו רשות גדולים
שהמנהג מלוק וחורה וביון שבן הין לבלה והין לריך לחקנת הלל כדי שלח
חנשול דלח בבני לוין בחמר פרוסבול היה לי ונחבד ונחתן וגם יש
לחוש בשם שבחב הרמב"ן ז"ל שבחתן לומר חנחי היה בינינו בחחלה בשב'
שהלוחה ושבח שחין בחיבין פרוסבול בזמן הזה כי לריבין ד' חבוכין
ושומחין כרב חסי וכרב חנא ועל זה בחבי לסדר לפניך שחלחי ושח חורה
לנו הינה שם ביחד וברוך מי שבחרה מנוחה ועל דרבך עבה חור:

תשובה

בשאלת שכל היה שמשמת בשפים ניחנת בזמן הזה
וכל מי שחינו חומר בן כבר דמו דבריו בריחות וכל
דבר שחשור חין בה בחנשב להחירו והבי חיחת בפ"ק
דרחש השנה ומי שהני מי שהקי לפי ושמכשי הוא לחשור החומר ולא
להחיר חת החשור וכן כחב הרמב"ם ז"ל בהלבות שביחת עשור וחין זה
דריך לעשים:

ולענין כחיבת פרוסבול כבר כחבנו הכל והשבימו שחין בריך כ"ד
סמוך ור"ח ז"ל חחר שהיה חומר שריך כ"ד ברב חחי וברב
חסי חוד בו וכשטיר בבל ב"ד ושעקום שלח נהגו לכחוב פרוסבול חינו
נחמן לומר פרוסבול הים לי ונחבד וניטרין בדין הבותח לו בבך וכן
כחבו הרשב"ח ז"ל והרמ"ן ז"ל מהשיים מי שחומר שב ון שבומן הזה יש קלת
מקומות שחינן יודעין דין השמטת בספים ולח נהגו בה הוה ליה בחלה
בחנה על חנת שלח תשמטנו בשביעית הכל הרשב"ח ז"ל כחב בחשובה
לחדרבה הכל שלח נהגו לכחוב חנו חומרים נוטין בן בדיני השמיטה
דשוברין בן שחינה נוהגת בומן הזה והרמ"ן ז"ל בחב בשברת ברחשונ'
וכיון שחלוקה ז"ב עליה בחלי רבבי כיון שה חוהם בשמוע וה רוצה
לחולית ממנו חמרי ול חומי הייה דלמו שבי הית דינא ושלם לך יש
סוברת לזה בפ"ק דכחובות וכן בחבו השפחים ז"ל בפרק חלו טרפות
ושמוחה לי עבד כחב הרב ר' יצחק בר שמת בחשובותיו וברר כרוב
הוא שמוסף לזה שסבתם הרשב"ם ז"ל חלמה כרבותיו שבו כחב בסוף
דבריו שרבותי ב"ב לח היו מבטין כלל בשטר שחין כחוב בו שיעבד ע"ב
והבבים הזה עתיקים ושני לח כחבי חלח לנקוב ולבחוב עה שבדיב
חלוי בו:

ולענין קונחת פשטר מיד המלוה כיון שבריה"ם ז"ל קבע בה מסמרי
לון בה בירינו להוציחו מידו חלח לח מקדש קרעי' נלח מבחי'
מבריכין כ"ה בב"ל:

עוד שאלת שפט

מה שבחוב
מנוה להחרים
כל מי שיודע
עדות ויבוח
ויעיד חם הכוונה שיעידו בפני העדים כדי לחיים חומם חו
בחרם ויש שבחו בנוסחות בפומבי יוברו מורנו הדין:

תשובה

טעלת הקדם שבריו לח נמנח לו שורש בדברי ר"ל
חלח שמשביע חת העדים כעין חומה שנינו
משביע חני עליך פלוני ופלוני שחבותו ואעידו כדחי'
בפ' שבועת העדות חמנם משמע שבוהנין קלום רחש ובני חדם חופנין
עטין שבועה חלח כשמוניחה מפיו חבל משמניחו חחר כוהנין הם קלות
רחש ובחדש מושפין לו ושוד בלפעמים שיבח מי הם עדיו ויהיו יכול
לומר משביעכם חני שבבותו ותעידוני ובחו להחרים והרמ"ם ז"ל כחב
בחשובותיו שמי שמבקש מב"ד שיטילו חרם על בל מי שיודע לו עדות שיבח
ויעיד שחייבים ב"ד להחרים לו על בך . וביון שעל הספק הם מטילים
חומר שבל מי שיודע יבוח ויעיד בלח ספק שבפני בנסיות מטילין חומם
ובן היה נוהג מורינו מהרי הרשב"ן ז"ל זבן חני נוהג מחרין ואין בדבר
פשם:

עוד שאלת שיז

ראובן מסכן פתילו של מצ' וכתיכם מפוקי זכוכ ברשות שמעון ושמעון הניח המסכון כתיבה עם כלי תכשיטיו בשמירה מעולה בביתו והלך לו למדבר כשמורתו והניח עם מיבתו ותת כליו ומטלטלי וקנת מסחורתו בית בנו הגדול וכל עוד היות ראובן בדרך וסוכן המלך יר"ם עם במחסן עם בנותיו הכשמות ובזוו כל רכושו על לת תעם בכפיו ונתנם המסכון בכלל כלו של שמעון הנאמנים ועמה כח ראובן ומחל לשמעון שיתן לו את מסכונו ושמעון טוען כי נתנם ונתנה ושיפרע לו את תובו וראובן טוען ואומר עתם תכו סוכן הסוכן לכבה שהוא פעם לו או תעמו או בנו ושמעון טוען שתללה ות"ם שהוא לת פעם תכל בסוכן היה תנם ושם ושיה נוהל ממון הבריות כלה יחיעת העלך ובלא דין ובלא משפט ועל זה אמר ארמוכן יפרע לו תובו · נפלאות דיני להשמיע נפש נעשה בו

תסביע זה בזה אין מכריע ועל זה אמור ללעוד ולהודיע :

תשובה

כיון שמעד בדרך פשומים ובא אתם הנחל ותנם פטור מן התשלומין ואין עליו אשמה שהניחם בביתו והלך שרוי כל המפקיד על דעת אתשו ובניו הוא מפקיד כדאיתא בפ' כל המפקיד ובן בפ' הגוזל אמרו אוריתא דרועה לממסר לכרוזלים וכל שלא שנה בשמירתו פטור ואמפ"י אמרו בפשים אין להם שמירה אלא בקרקע כלומ כיון שהיו מוטי מפ תלוין הו השמיר בקרקע היתה מקלקלת אותן וכ"ש שכבר כתבו עדוקת באותן דוחות ובאותן מקומות שדרכם בכך מכל מומ הוא כל שנתנן בתוכו עם שלו הוויא שמירה מעלייתא וכן הוכיחו בשפרשים ז"ל מנשמתנו וכן היה בירושל' בשירוש נתנו עצה תיבה ומנדל ונגנבו או נאבדו פטור הוא מלשלם וכו' והתוריכו הוא השערשים ז"ל וזה תפי' בשומר שכר שהרי מי שאמר שהריך היותי יושב ושמשר בכך דתו דבריו ומה שטוענן ראובן הלוה שבנו של שמעון פשע לתנם היינו טענה שכל שלא פשעו לו בשעת דבר שמשמר בידם היינו פשיעה דלא דמי למי דשמרינן בפ' הפועל נגנבים סניף כך וכך דלבי היכן כך וכך ויקחת פשיקוי לן ואל ושקל מניה וכו' הרי כוללת למקום גדודי סוח ולשטים דהוה בשכיל הדבר השמשר היה מתקוטט עמו השומר מכל הנדון הוא תפי' פשע פשומר בתנם לאו מוכיחי היכא דרבו לבוא לביתו ולשלול תם פשעו כו היו שפשיעה לת הוסף בשכיל דבר השמשר והכיחם כאותו עם חפניו פטור מלשלם וכן כתבו השערשים ז"ל בפ' המפקיד נבי תכלתו בפשיעה וסופו בתונם תויב דלת תזריכן שכי חלת בתונם שנה מתמת פשיעה תכל בתוכם שידענו בודאי שלת כח מתמת בפשיעה פטור וכנדון הזה לת התוכם מתמת בפשיעה בפקדון ה לכך המלוה הוא תעפ"י שהוא מלוה של המסכון ויש שומר שכר כדאיתא בפר' כהומנין. כיון שבאותכון גדולים נתנם ממנו במסכון פטור מטמירתו ויחייב ראובן כלוה לפרוע לשמעון את תובו :

עוד שאלת שצא

ראובן המפקיד ליהודה בעיר סאלמתס' בתת' ע"מ שירבה

אותה ויביאנה לעיר תלמסאן ושיתענה בלוי וראובן נתן ליהודה יתדות הבהמה ותת שיתריה לקשור אותה בשיוסה במלון בלילה וביה בשיוסה במלון בלילה בדרך קשר יהודה את הבהמה הנפקדת בקשר שנתן ראובן ובאו נגנבים שודדי לילה ונגבו מהשיירה בהמות וגם רכושים וכוללם הבהמה המופקדת ואתה בא יהודה לתלמסאן וערער לוי שותן לו הבהמה בטלוחה אתו כי לת היתה מופקדת יהודה פשע לכבה שלת קשר אותה בשלמתי לדבריו שהיתה מופקדת יהודה פשע לכבה שלת קשר אותה בשלשלאות של ברזל ועוד שלת נעזר משנתו ושהיה לו לנדר שנתו מעיניו ומתים אין בזה אתם המפקידה לראובן ולת ליהודה הודיעני נת את דעתך :

תשובה

אמי' היה נראה לקשור אותה בפשר ובשלשלאות דזו היה פטור שהרי המפקידה לת נתן לו אלא רכוש ובשמירה שנתן לו לשמירה ושמר וכ"ש אם אמנת הדוג שלת לקשרה בשלשלת של ברזל שהרי אחר כדרך השומרי' ואפ שטענן שלת היה לו ניתן היה שפשע שלת נאחזתו בדרכים היתי היום אכלני חורב וקרת בלילה אלת בחני אתת כלומר שומרי העי' וכן אם אנשך אתת שפשע בשמירתה יתירתה כשובדי חוני אתת אכל לת היה נראה להיות יושב ושמר ובני אתת בפרק השוכרים שבדיה :

ולענין

שות

עוד שאלת שצו

משמך נמת
כחולה וישרתיך
ונתן לה קלוסין
כמעמד עשרה

מישרתל ואתה לה כחובה כבחבת נעילה כי היה לו יוד וכן במשלה ילדה לו השפה בת כחולה ואחר ותן את המשומד כלך לדרכו אל המדבר בגדול ומשרת ונשתרב חשתו ענוגה ותקם ותלך אל השופט ב"ד ק שכתב לה בעלה המשומד ו כתב לה השופט נט כדיוות ונתן לחשה חומרת כי רצונה לינשא לישראל בקדושין כי נשואי ה משומד אנדי וקדושיו וכמובנת חנשם בנוים כנוס כך שמעה מפי המורה • ומשום כל שכי כי לח יעשו ככה כי קדושי המשומד מופקע מה ורחם בשומה לו כדמי' בפ"ק דקדושין וביבמו' בפ' חלוים מקדש • ולפי שבדב' עדות שנשחה שולה וזון נרוך להודיע אל הקהל שבחבורה השומד גנם עמים וגלגם נעלומיו חקיר חת חקבנו ונשבע דיש כל ספקותיו ונעלמה ונשמחה בחשובת חלונגו :

חשובה

השם החת קדושה קדושין ויחיה ונחה חלח נעם דחללה לוחק היח ישרחל משומד חעם • שחטח ישרחל רוח וכבד בחרבתי חני בוח בחחמר חקר קרחתיו חחמר בחנוסים חיה נוסחו • חמ' שלמה בן הרב ר' שמעון נ"ן כהן בחכם ר' נחת ולה ס בני חלו חחשומדים הבקדחים חנוסים הערלים כשבחים לחוור בחשובה לריך לדבר דינים בעניו חטרחם ומילחם וטבילחם וכו' שדיים הוח כי ישרחל לגבי דחריה דכלל רוחנת היח ביחוש דישב משומד חעם • שחטח ישרחל הוח בחחית בכוורות בפ' עד כחה וכשהחרין בפ' נגמר כדין וקדושיו קדושין וכו' בלח זה החמר בחוב למעלה בסי' פ"ט ושחה כחעיין לך ועיין שם:

זה בתבתי להניח[ל] החכם ר' יוסף יצו בי"ר אברדם ששפורטש נ"ע בהיות א"א מוהי' זלה"ה בחיים חייהו על ענין מחנה אחת נעשית בחלמאן י"א:

זה שצד

לי ימים רבים בשבחי מוהי' מחור' חלבחות חלין ובעד מעכב שהשבה לח נשקפתי לשלוח יד חן מחור • כי ראיתי לבד פושה מהשבחינו עלח יפה למהום פרד חשוב לבחור • מובח מחור מים חיים חת יוחנחן בן מוריח בדורות נשפרים ונשפרים יו שחור • כנגדה חשמר שמוחר כי בשים חשבת ח"ח מורי הרב נר"ו בחוי"ם לנפך חשבם וחשחר וכחשר מחשר לנפך חשפה ימין ושמחל חי בחר • וחי כמוני בחשחת נחמן • וזוכך בזוך חבו בירו לבנון כדבש וכופת זיפים חתן חלנו כי נלני מהנהיך בשר • חוריחות דרכם ונפחו נפש יבינו לבשו כחה שעשים כשחני לנוח בשבח ושלוח ומוכשר לשקדים • ני יום יום שמל ינחני שליך מפחים לפני מחם עוד שקרים • על שהבנחני והפרחי פני ירכוך • כי כל דבריהם חמת ומכיבו חשעשך • חחתיך בפיך ועשך בנחני בשחיבך חחת קולמוס סופר • כשקשינו חטיב חום וחחמת • ולבך לח יבין חוות לח וכבח חיבה • לח חשבם חן חשלה חחת בחחבך חחבל חוכך וחח חשעיך • ושיחי חרחני חי יעשך • כחם שעשים כחב לך חת כל חשבח חשר לנך חחחעני • ועשיך חשחיבך בפ • ונחח חי בחשבח לחרחיק חבבחך חבבלת חוכך חחת בחשבח לנך • ועשם חם לח חשבח כי כל חנחי חחחח חוחח חחרב לחשבים חלוי וחשם חבלנו לח בכחשבה • חחם שחרי חשבחת לנרינו חרב ר' יצחק בר' שבח ו"ל בעת לחם שבלנחי לחרחות בחם שם חחם חלבחות בחלוים חנחים דחיק חבי לחחבה ולחשבה כים חרב בחשבה כים חחר בחחבים חוכך שלח חבח חבך לחרך לחחר ולפנים לפנים • בשחת כל עבחך לחשב על כל חבריך וכקל חח יחחן קדחך ושון בחשבה עליך לפקח • ושח בשחני לחשבה לחר כרחש לחשחין חחבחיך • לשקוד ופן חחשך חבלחני חכחם חחשבך בי לון חשך יוחש עדשה •

ענין בשול חשחנה שבשב ח"ח חורי הרב נר"ו חם דערבלוחיהם שון הטעם למו שחשבת חכל נפי שחין בחשב בם כחבוב בשוקי וחחמוחבבי חחח ובל חשבה שחין בחיב בה כך לחיב חשבה ובשחני חבשיני חשרות חעולים בערלחוחיהם לח "יטיו כחם שיהיו כשרים חפי חוגם בחקרון ובשיחשר חנחי חחר חחנחי שטרוחינו בשלים שם ושח יהיה חלח שחר שעשוי בשוחן חלנו כון שחין בחיב בה לך לינה חשבה: ושנין בשול בחשבה שבחשבה בשוחן חלנו חלח בחיב לך ח"ש מורי הרב נר"ו בחי"ם לבשלם ועבשיו חוסיף כה טעם שכיון שחשה מודה שחינך רוצה לשיות בחמון

הרשבש

שלך ונח היחה הכוונה ג"כ שיהיה חשמון שלך שיש לה לביחו ויחיד החשם ויופים חי"ל שחינך יכו ל"ל הקדיש וענין שבין בשלה חיח שכל חחת שלה עשם חקרקע שה חשנם חקרקע חינה חקרקע • ודבר זה יכיכוהו חשרי ים בלבם כה כיצה ידים • בחולי חלב עמיקי שדים :

וענין

ההבחשה חם חקל בקנין חלה יוכל לבטלה הני קנין דבריס וחינו קנין וחם בכח חקם וחקל בל חשלה בל חשבח חקנין חבל בשל • ובשה חנודעך כן על דבריך נשנחת קן • וגיד שפשיך לח בחבח חחנו כי חשרת חלה בנכסת בוה חלה לחועלת הניחושים לשבר מבלעות עול ניעיך חפקר על חיים • וחק עם עני חנשיע ובחיב חשקרנו ומי יבחיב • ובשה כן ניחים חניחות יחיה כי בשבר בהבך ובבחך בוה חנים חת חנחנות חחלת בל דבר שבחו חניחושים בדמת • וחלת ובבל מלקנו בחך בחשלת להחיק בוך בשלמה להוחיל חן חניחושים נמיו שלה בדין • בחשך שבוכים גוף שחבול חמן הנובה וחנשפת ונדחק וכל • בנחינו בחלנו לה וכך חה הכסף ות חשפ • והחחבמל לימה שחבו הבשל הקהל הכו' וגו' היה שחבול חוספת ומין כדבר כך כי בהסכם הקהל הנ"ל היה כחסכמתינו הקנין המך חוח קנין דברים • ובל זה מבואר מן החולה שחמר מדבר שקר חדחק ונמך מיניהו ולח יהיו דובר שקרים • וכל חגו הוברים שם אלקי סנהדלים חקולרים •

זה ל' לשלים כמוך מורע ממת חשר לח יספיקו לילי נכרים • וח"ל היפך חולעלה כי חוסיפ שחשה חבקש חחין זה כי היפך היושקים • חבחלת חביבים דיוקא • והלבלך טרף חביניו ונועה ונרבה • בייחים שיחה להוסיף חלים בלעה • חחת שיהיך חיבא לעורחם מחלת הפלסטר ועם בניה לחזרה עשות קלר • וחלת שנים עשיה בשפם בוחת בסות חת חוכחך דמעה • לבחבי לי חוס לחם לחמה חבל לשבעה למה לח חיבה חיחי חרם חחרון חף כי זמקפני • ומה חשבה בי יקום חלוני יקוד על בל בשר דברו • חבלים יקלך בחבו • חלני לך חשענן על יחוני • כי שם בית על חבדון חחבל בנחבי דמים • והבה חעשך וכחיני לדרך ולל השומני חעשיך לבל בל פנים לדברו חחריך • חיך חמך בליך לחני והלח לחמן רשם ישחך יי וכבוחיו הרן וחשבני עודך חחוין • בחיני לבחיך חחי ולוני חבבחי הקודמת לח "כי מיום ידעחיך חבבת עולם חבבחיך חסל מבבחיך • וכבל יי בחבבך בשימיך • חחלחיך ולח עזבתיך בחה פעמים בחתי לנו בלח לבחוב חניך בי חחה מספר בבמת ולח הממנו בלוך מד שרחינו דברים בנכרים • והבנתי בי דבריך בכחבך חיום בלח פחיים ולח בלב חמת וחשם בי חורי חחבבה עקרן וכשטים כדרכו בשבן בלו ביקר בדים • ותחת בחתי חישך חחתך בעבותות בחבבה • חבלח רשן לנוכך בחל"ח חורי בדב יעל בלח רשעים חופשת בדמת עד חוכה • עד בל חשומעים בחתי ל

תלמסאן אל הדך עמרם נגארי יצ״ו לשלוחה
אל תאפילסית

שאלת שניה

המחזן שדך כתו לסמעך ולא להסכלונות כלומר מהו המסכלי מחרמקדשי ומחר עבור מחר וכמן קדושין לבת המחזן הנ״ב בסמעת קיסל ועדם וכשמוש שמעון קרבה בת מעירו ושקה נדולה ואמרה וחמ׳ לי הוה קסם בת המחזן וכמה עדיו פלו׳ ופלו׳ טלחו בי״ד מחקי העדים פלוני וסלוני והעיד לי לחקרו לפני קדם שמעון בת המחזן והעד בסטר כחסר מקרו ודרשו בב״ד חם עדותו ומיתו עליו בכח מחלב פניות וסחמתו לחתו ענין מעיד בדית שקר חמר לי הוה כחסבו מחין ענן בדבר חס יעיד שמעון בת המחזן בית להעיד בפני עדותו חזרה עונש של מעידי עדות שקר שהרי לא יקח ולא שמע ולא ראה ולא היה בקדושי שמעון הנ״ל ושמעון מיעשין כחסר העיד עליהם שהיו נוגה להעיד עדות שקר יורנו רבינו ונלמד

תשובה

מיני יודע חס בעד בכח והעיד בקדושין מחר שעיד שוב אין כח בעד בלי חזרה אלא חס כתב בשיד חס חזר בו תוך כדי דבור אין חדבר חורה כלום כמבואר בשו״ע אה״ע סי׳ מ״ב סעי׳ ב׳ ובח״מ שם ס״ק ב׳ ובש״ך שם ס״ק ב׳ ובסמ״ע שם ס״ק ב׳ ובפ״ת שם ס״ק ב׳ ובנו״ב מה״ת אה״ע סי׳ ס״ב ובשו״ת חת״ס אה״ע סי׳ ס״ב ובשו״ת מהר״ם שיק

שות

עוד שאלת שצו

לגבי סנדוס
בחלוס מי מתיר
מחנדוי קס
מהנבור עלמס
מן מנבור מחר:

תשובה בפ"ק דנדרים גרסינן אמר רב יוסף כדומיא בחלוס צריך עטרה בני מדם להתיר לו ומוקי דאמתנו הלכתא מכל מקו לית לן ולי ליכא דאמתנו ואפי' דאמרו ולא מתנו ולי ליכא למיפך מפרשת דרכים ויסיב טלמא לבי עטרה עד דמקלעין ליה עטרה שכיבית שלוס לעטרה בני מדם מעכב עליו מן היסורים עד שימחל עטרה דאמרו הלכתא ויתירו לו לית נדריו מכל מקום יש מחרים עטירו דבכתורת שלוס שיתירו לו עטרה בני מדם כוחר לכדרו ומשמע לפירושא קמא דלא סבי מלא בעטרה דאמרו ושלחו שלוס לסבן בלחוד וכרמב"ם ז"ל כאב בפ"ק מהלכות תלמוד תורה מי שנדרו בחלוס לפי' יודע מי נדרו צריך שטרה בני מדם שטוען בלבות להתירו מנדרו ואם לא מצא טורח מחרימים עד פרסה לא מצא מתירין לו לפיכך עטרה בירושלים לקרות בתורה לא מצא מתירין לו לפי' שלשה ולעולי דסלקין לא מצא במקומו עטרה מתירין לו לפי' שלשה חדעתך דמכודה מינו מתיר בעבדון הוא בין דלמשה להתיר בשלשה שלוס ומכודה מי מוחר בשלשה שלוס היכעים ולא מיפשיטא ליכא מאן דבסק לחומרת ולפיס כפי בסקה ליכא מקנה מכל מלבא דמאן דבסק לקולא ועתדו עטרה ויסמלו בשלוס הגבור ותח"כ עטרה מהגבור יתירו לעטרה שנתנו לפס שלוס הוא מלבא דמאן דאמר דבכתורת שלו' הוסר הנדר מכל מלבא דמאן דאמר דמאן נתיבא שלוס לו מחרת שלו' מלא לבן לא הוצלנו כלוס מכל לסברת הרמב"ם ז"ל שבתב דאם לא מצא מתירין לו שלשה מפעי מן הגבור יתירו לפס מכל מדברי הרי"ף ז"ל דמיתי ליסכא דנמ' כפשטיס וכן הרי"ף ז"ל משמע שפס סוברים שאין לו היתר אלא בעטרה דשתנו ושנו וכן כתוב בספר יורה דעה: מכל מ"מ נראה שהמנהג מפשר שיהיר לחרים נהוגין דאחרינן בנדרים אמר רב נ' דל אמר רב אלמיד חבם מבדה לעצמו פשיטא מכו דאיסא אין מבוש שיהי עצמו מבית המסורין קמ"ל וכיון דא"א מפרש לעצמו ומפר לעצמו דמכודה עם שיהרו עצמו מבית המסורין כמי לחרים דמי לפ כוח היתר מנהל היתר לאחר' אעם אחרן אין כוח היתר ת"ח היתר לעצמו אלא משמע ודלי דמנודה אפי' עם אחרן אין היתר לחרים ורבותא דת"ח היא אפי' לעצמו בד נראל לי וכיון שכן בעדון הוא יקחו' מעיבי שקבל ויהירו נדוי הקבל ככבת אחת שיאמרו לא"ם מותר לכם ומע"ג דכתיב לפי כפ' נעשה אחס' נדרי' בעל עהי אפי' לשתי נשי בחת ונלא פיפשיט והרמב"ן ז"ל פסק דאינו מפר והרמב"ם ז"ל בפ"ו מהל' נדרים פסק כשיעור וירחק אשמר על התוספתא דשניהו כך היו על מעמו כ' נדרי אי אפשר לשתי נשי בחת ונלא כמה נשי ונדרו כלן ואת אחר כלן משרין מ"מ כיון דלא מיפשיטא מינה מלמודא משמע דמשבחת היא ומברת קרי"ס ז"ל ס"ל כסברת הרמב"ן ז"ל מיהו משמע דדוקא דכהיו משום דבת יפה מוסיף ולא מוסיף אח מברכה אבל בחיים דעלמא מפירין כרבה בחת בך נראה לי: ואחר שחלו יהירו לבעור יעמדו' מהחתרי שנדרו ויהירו לחומם שיהירו לבעור לו יחירים אחד לאחד שיגדרנו עפירי עם כשעשה החרים אבל חרים ו' חירו לאחד מהשרה ואח"כ יסתלק מ' ויבקש החת' שהחירוהו וכן פשיטא ליה להרמב"ם ז"ל דאפי' עד עשרה מפירין כרבה בחת עד שיהירו את כלם ווה אם ליכא עשרה בחנו ואתנו כלום' כרחשונים יהירו לבעור ועשרה אחרים יהירו לעשרה ואם אין שם אלא עשרה אפי' אחד מהם שיגדרנו אי אפשר שיהרו לו ואחר שהירו את כלם כך נראה לי ובדי להבדיל מורה כתבתי כל אלקו בחפשר:

עוד שאלת שצו

מי שנתחייב לשני ימים אם השבת
בכלל או לא:

תשובה נדחי יש לו נראה שלולחך אם כוונת שלולחך מי שקבל עליו לפרוש לשני ימים וכשני וחן פרישון פשבת אם חייב לפרוש כשבת או לא. דבר זה בכר נשאל עליו הרשב"ם ז"ל ומשיב לפרוש קול השבת הוי שלא יעבור על שבועתו וכן כתב הרי"ף ז"ל שלא שלטינן משכון אם יוכל לכניס עליו או לא הרשב"ם ז"ל משמיי שאין המשכון פוטרו וכרי"ף ז"ל מיקל שהמשכון פוטרו ונמה שענין מלוקתם תלויה בתקנתו בחלק רחשון שתקנו סופרים שתקנתי ולענין

הרשבש

שבועה ונדר ואסר להיותי דהא מדאורייתא היא שבל כתר"ם ז"ל בת דהוה מדלכנן וכ"כ הרשב"ם ז"ל בתשובותיו והביא ראיה דהר' אינו לא מדברי קבל' ולא מדאוריי' הוא דקרא כתיב תורו ואמרו ואמרי בפ' שבועת העדות תרו"ה חרם דכתיב תורו מרון וכיון דילפינן לה מדברי קבלה מסתם דלאו דאוריי' הוא דבפ' דבבת קמא אמרי' דברי תורה אדברי קבלה לא ילפינן וכיון דלפינן דאסור הוא חרם מדברי קבלה משמע דאחם לאו דאוריי' הוא וכיון שהוא מדרבנן ויש מחלוק' בין קפוסקים אם מבטון הוי פרעון או לא בשבועה אבי מאמיר דלא הוי פרעון ובחרם יש לפקל דהוי כפרעון: ואם כוונתך לומר שאם מקבל לפרוש לשבועו לאחר שני ימים אם ברוך שבי ימים הוץ מהשבת או שני ימים אם השבת לא דאמרי אי שהדר פוש כלום אך ואחם שעל דעת כן שהדירו הוא נדר ואם הוא נדי אינו השבת הוא בכלל ואני סוף על סברתי אמת שלא שמעתי כו כלום ושומר נפשו ינהר מחומר השבועה והחרם וגבר אמרו בפ"ק דמציעא דבילי מיבעי מספק שבועה אם"ל דלא בילי מספק ממונא ואיה זה שלום:

עוד שאלת שצח

כרכה מעין
שבע שעמנו
אחין לחומרים
בליל השבת אחל

להיות בשבת לפי שלא נתקנה אלא אחת עם שבעדות נחישינן לזו שהמיקין ובליל השבת הוא משחר וכן מן המיקין אם נדרן בן בכל המועדות:

תשובה בין שהשבע בחפוחו בדור שמחת המיקים חומרים חומה ובליל השבת להקל ליתן לחי חשבון משום דהשחר חועדות אחלו להיות בשבת חומרים חומה והא מיכא דמיקין ולחמר ליל שחרים אלא בשבת וכל מקום שהחמר כו הוא לומר הוא ולא אחר וכן כתבו בשם בעלי התוספות שבלילי השבת להיות בשבת אין חומרים חומה ובשחר ימים טובים אחלו להיות בשבת חומרים חומה ובדחמר רבה בפ"ב דשבת יום טוב אחל להיות בשבת ש"מ דיוקר לפני השבת ערבית אינו נראה לחכיר של י"ט שחלפלה שבת אין ש"ן עוכר ערבית כי"ט ויש"ו בדבם אעין שבע לפי שבת שפחר יום טוב חומרים חומה דהא יום טוב נמי אינא עם שבעדות לשחור פירות ועדחמרינן בר"ה ר' אחינא ש"ל שמעון חסידא פוטר היה רבן גמליאל אפי' עם שבעדות ובתב הרי"ף ז"ל ועם שבעדות דחנשי ולא מצי למימי וכו' ובפ' יום הכפורים חניא שוחרי פירות עוכרים עד שוחרים בשים ואין חושטין אלמא לפי ב"ט וביום הכפורים אינא עם שבעדות וכיון דמשום הכי נתקנה חומרים כרבה אעין שבע:

עוד שאלת שצט

פניה שנפלחת מעוברת ואמרו לה מה טיבו של עובר זה ואמרה לכם שהיו מקובצים בבית המשתה בלילה ואחבנה חסב שהיה אשתו ובא עליה ולא רצתה לבייחו ואתנה כופר בדבר ואומר שלא היו דברי מעולם ונקבי העיר הכוה פעם אחר פעם להודות על האמת וכבל פעם מחזקת בדבריה שלא נתעברה שלא מחנה ובמשתה הזה היו בני אדם הרבה מורע ישראל ואחלת אם היה נאמנת ואם הולד סוף שחוקי או ממזר ואם בחה על זו אחורה על אחנה זה והו המיבן מעלחך:

תשובה

בפ' יוחסין שניו חיהו שחוקי כל שהוא מכיר אח אביו וכשקורא אבא אמו אומרת לו אחורה אבא שחול היה קורא לשחוקי בדוק ואמרי' בגמרא מאי בדוק שבחקין את אמו דאי אחרה לבער נבעלתי נאמנת אע"ג דאיכא דוב פעולין אנלה אמר רבה אלמה אחול ואחן נמי בפ"ק דכחובות היחה מעוברת ואמרו לה מה טיבו של עובר זה ואמרה להם אחיש עלי ואבן היה ר"ש ור' אלעזר חומרים נאחנת ור' (יהושע) חומר לא אפיש אנו אין וכיון דאפשיט הלכה כאבא שאול מנלל דהלכה נמי כר"ש: מ"מ לא למדנו מזה שאם נאמנת אלא להכשיר לומר לבער נבעלתי אבל לא לפסול אבל היה נראה שאם להכשיר היה נאמנת כ"ש לפסול ולהכשיר דבר תורה אין אנו צריכין לה דהא מדינא לה סוי אלא אפי אמר ואפר ממור מן התורה חוזר לבוחו בקבל ואסור בממורת ודאות ואם היו מאמינים חומה לפסול היינו חיירין חומו

מאחר דמחמרת ולחית והיו מקילים בשל תורה ולא נקרא מורד נמצינן זה בנו
ממזר למאי דקיימא לן כר' יהודה דאמר אפי' כיבנו בחורים כדמי' התם בפ"י
ויחסין וכפ' נושאין בכתמן התם לומר זה בנו ממזר ומ"מ דחיה מחמת
שהני התם בנשים שילדו בחתח תשת בהן ולוי ונתין וממזר דנחמת
ליה זה בהן הא לוי הוה כחין ואם ממזר ואלו מילת בעלמא הוה ונישנה דגמר כבי
מוקף דלחוריכן בודקין את אמן אם יחרים לפקר בעלמי נחמת ולא אמרו
מי יחרים לפקר מו לפסול בעלמי נחמת וכך הם דברי הרמב"ם ז"ל בפ"ע
מהל' מיסורי ביאה שהיא נחמת לכהונה מיהא נחמת לפסול וכן היא
בספר מבן משר ואפי' היה בבועל מודה שבח עליה מינו בחמן לעשותו ממזר
ודחי הלח מ"ב לח נחמר לעולם עם זולתו דחמ"ג דחמרינן שהחב נחמן לומר
בניו ממזר דוקא בחמתו קול נחמן בחל בפניהם מיכח דעגת חלוקות הם
כשחמר שמעו בני שדינן ליה בחריה מי לח מיהימן ליה דבפ' חלמנה לבהן גדול
מחרינן בהן שבח של בת ישרחל וילדה ממכל בחרומה ומיכח חרי ליעבי בנים
ליעבח קמ' דוקח דלח דחמת מעלמח כלומר מלוין הולד מוכל בחרומה חלח
בשלח נחשדה מיהח חלח משה הכחן. ולישנח בפרח ח"ג דדיוחח
מעלמח קלומר שהולד מוכל בחרומה כיון שהחמ שנח עלים חעפ"י
שנחשדה ג"כ מחחריס והרמב"ם ז"ל בפ"ו מהל' חרומה כחב כלישנח קמח
והרב"ם ז"ל כחבוהב כחב כלישנח בחרח וכשרחה מדברי הרב בפל מגיד
משנה ז"ל הח שבכל מקום הולכין לחחמיר וכבדון הח כוחח חפי' היה קול מרדם
ללישנח קמח שם לח היתה חשודה עלחר מכחינין לך ושלינן ליה לחקריה
והוה ליה ממזר וקרי בחמרת לעפ"י שחיתה חשודה מלחחים והוח לומר שבח עליה
הוה שלינן ליה כחייה דהוה ליה ממזר וחיכר בחמרת ווו קולח היח להחירו
בחמרת בל כן כפי הסברח הו שחמרים שבבל מקום הולכין להחמיר לח קיימ
מחמירים חיכח לעשות חפי' ודחי שלח שם לח נחשדה מעולם עם חחר הוה כלו
חפי' היה קול חודה בדבר . הילכך בנדון הוה הסם הוה מיכח נחמת לומר
שהוח ממזר ואפי' מבל מ"מ הוה לה שפק ממזר וחבחר בבע ישרחל וחסור ב"ב
בספק ממזרת ואינו מומר חלח בגיורת דחמרינן בהם בפ"י יוחסין בל
כשחפין לבוח בקהל מוחרין לבוח זה בוה ור' יהודה חומר ר' חליעזר חומר
ולפי כוחיו מוחר כלומר ממזר ולפי בחמרת ולחית מוחרין ליטח זה חת זה
וב"ב בספיקו וספיקו בודחן שפיקן בספיקו חסור וסטעם כיון שיש שם שפק
וגלגי שחם בספק הוח בער וסחתר פסול וכולל הוה שפק ממזר בל ספיקו בספיקו
שחח בחחד בער וסחתר פסול וכולל הוה שפק ממזר הוח שכבי יבדקוק חמ
ומנרח שלפסול נבעלה ולח חמינחה מורה לשוויי ממזר ולפי ומנו חוסטין
שחח חנרח חגח שכפי חפי' שחקה לח חמרה שלבער בבעלה בנון שהיחה
בח חפי' שחקה הוי ספק ממזר וכן כחבו רבוחיו ז"ל וכן כחב הרמב"ם ז"ל
ל חח חם שחחה הוי ספק ממזר וכן כחבו רבוחיו ז"ל וכן כחב הרמב"ם ז"ל
בפ"ו מהל' חישות ס"ב כיון דהוי ספק ממזר חפי' בספק ממזרת הוח מסור
ואינו יכול לישח ממזרת ולחית שחח בער הוח גמסור לישח ממזרת ואפי'
ממזרת דרבנן חסור לישח שחח בער היח לח ישרחל וכן בת ישרחל בספרק אינו יכול
לישח שחח ממזר הוח וספק ממזרת ג"כ לח ישח שחח בער הוח ולחית ממזרת
לו הוח ממזר הוח כשרה מבל ניורת מותר לישח דקחל גרים לח מקרי קהל
ופדחמנן הסם בפ"י יוחסין גר נוטח ממזרת והולד ממזר לבדי ר' יוסי ור'
יהודה חומר גר לח ישח ממזרת דחמרינן בגמ' והלבחח גר מותר בבהני' ומחמר
לישח שחח ממזר הוח וספק ממזרת ג"כ לח ישח שחח בער הוח ולחית ממזרת
לו הוח ממזר הוח כשרה מבל ניורת מותר לישח דקחל גרים לח מקרי קהל
ופדחמנן הסם בפ"י יוחסין גר נוטח ממזרת והולד ממזר לבדי ר' יוסי ור'
יהודה חומר גר לח ישח ממזרת דחמרינן בגמ' והלבחח גר מותר בבהני' ומחמר
בחמרת מותר בבהני' ולחית ממזרת ולחית ממזרת ולחית ממזרת ולחית
ממזרת דרבנן חסור לישח שחח בער הוח ישרחל וכן בת ישרחל בספרק אינו יכול

שות

בספר החזן שמי שהלך למדינת הים ובתוך הזמן נשלם הזמן קודם שפרסון עמון קורצר' מוקה לתת פרע נו ומכיה שיש לחוש שמא שלח לו מעותיו ממקום שהות שם על ידי שליח שיש לומר דוקא כמי שהלך למדינת הים שיכול לשלוח תכף כמה שיכול דהזמן דלכה למיקח להכי נוכל' בלא שבועה וזה נראה ברור הילכך מה שמכווה היום לומן ומה לזה קודם הזמן כין מת מלוה מחר שנשלם הזמן כין קודם שנשלם יורשיו נוכין בלא שבועה שלא פקדנו מכח וכו' והוו מה שכין נאמנות בספר מכל מה יש נאמנות מפי מת לזה מחר שנשלם הזמן ומ"כ מת מלוה יורשיו ניכין בשבועה שלא פקדנו מכח ומה שהמיכו הוא ויורשיו עליו ועל יורשיו נוכין מה בלא שבועה שלא פקדנו מכח וכן כתוב בספר החזן בסי' ק"ו בשם תשובת הרמ"ע ז"ל וכין שמהיה מפוקפק מן משבועה דסורח נ"כ לה נשלם זמנו להם בפוקפק נדיין לא נשלם זמנו ובמכווה דסורח נ"כ לה נשלם זמנו שכך כותב לו במשלם שכיה מלין מפוק מרעה דמ בלא כסף כדמית' בפ' מי זהו כשך ומפי בחזרת דמסלקי נבי כמו שבאתכי:

עוד שאלת תא

במשכנתא דסורח מי מסלק ליה לוה למלוה מכי נמי מלו' רוצה להסתלק

מם רשמי כשך:

תשובה

משבועה דסורח היא דכתיב ליה במשלם שיה מלין תפוק מרעה דמ בלא כסף ולפום פשיטא דאמי ליסב' לא מלוה מבי למסתלקיה ולא לזה מכי למסלוקיה דו בשכירות היא שמקלים לו שכירות מלא שהשיורו כוה מפי' שכרה בפחות ומלו בחדש שכבר היא מהכירו לשנים קבוצות והקדים לו מעות מו חעפ"י עלא הקדים לא מנו חד מנייהו לאחור בו ובלשון שוה כתב הרמב"ם ז"ל בפ' מהלכות לוה ומין לשם משבועה מוחרת אלא משבועה כדרך הוחת ביגד בגון שהלוהו מאה דינרים ומכבן לו בה הביח מו שהה ושהגה עמו שאחר עשר שנים תחזור הקרקע לבעליה אעם כדי זה מוחר לאחול פירותיה בל עשרה שנים אפי' היה שכרה שוה אלף דינר בכל שנה אין זה אלא שכרה בפחות ע"כ פי' שהרבית הינו אסור אלא משאכר בשביל המחל מעותיו שאוכל פירות ולבסוף ניטל מעותיו וכדאמרינן התם בלשה דרבית בל אגר נשך לי אסור וכן כתב ר' יונתן ז"ל אלא משכחן שיהרת אלא במשכנתא דסורח היא ואין בה הלוחה בגלל וכרמב"ן ז"ל כתב במשכנתא דסורח לא משלק מיכה דאחרינן בגמ' אפי' משכנתא דסור' באחרת דמסלקי אין בעל חוב נוכה ממכה ומשמע לאיכא משכנתא דמסלקין מיכה ואלו במשכנתא דסורח מתאחרת אלא בשאר משכנתא אפי' עבר ועבר הבי הוי דינא וכן כתב הריטב"א בחל משכנתא דסורח משמע דלית בה סלוקי וכל משכנתא שנעשית על דרך זו בלא ספק דלא מצי מלוה למסלוקי ולא מצי לוה למסלוקי מכל מי משכנתא לה דמצי למסלוקי ולכלוקי נפי מה שכתב הרמב"ם ז"ל הוא על דרך זו ויהיה פשם בעל השדה התנה על המלוה שכל ומן שיביא לו מעותיו בחוך עשרה שנים שהקדים לו המעות יחזור עמו בפי השנים שעברו פשם שהקדים מאה דינרי לעשר שנים שהם עשרה לכל שנה אלא בחשבון אשר מכר לו בהן מבי לוה למלוקי למלוה וכן אם התנה אלוה שכל ומן שירצה ליטול מעותיו יכנה לו שנים שעברו ויחזור לו מוחר הדמים ויסתלק כל זה מוחר ואין כו ביה מיפוס וזה אם התנו מבל בשעה לא יכול חד מנייהו למסתלוקי ואף הרמב"ן ז"ל כתב דברי הרמב"ם ז"ל ולא חלק עליהם ודברים ברורים הם ומה שכתב הרב בעל הטורים ז"ל כוה הוא סולך על שיטת הרמב"ם ז"ל והרמב"ן ז"ל עוד לו דרך אחרת בעיון סלוק משכנתא דסורח והוא בנון שהלוה מאה דינרים ואמר לו בל זמן שאמשך מבוונה זו בידך חהא אוכל פירות ונכה לי מהלוחה כך וכך לשנה בשביל מתנת מעותיו כין שעשתה פירות אין אלא עשרה פירות והיה הדבר קרוב לשכר ולהפסד דהא אפשר דבבדא ואפשר דלא עבדא הבר זה נעשה בהיתר ואין שם משים שכר המתנת מעותיו ועכשיו רוצה בעל הקרקע להלקח ממשכונה זו ראפי' הוא בבך שברי מבר לו דבר אלא בה לעולם ובל מה שאכל מבל מבחן ולהבא מצי אבל בלאחר זה נחמן ראפי' שתיו ואבל מה שאכל מבל מבחן ולהבא מצי לסלוקיה מי נמי בשבחן לו מעותיו והחבה עליו בל פירות חומן שלש לחחבה ושלשים ורביע ושיהיה בעל המעות עושה ואוכל החריסי שעיר וריוה בעל הקרקע לסלקו וליתן לו מעות השנים שהותירו ראפי' אלו שם הדברים שבחב הרמב"ן ז"ל בחני לסלוקי והעולה מדבריהם הוא דאפי' בחב ליה בישלש שנים אלין אפו אחרינא דא בלא בסף לא אלי חד מנייהו לאחלוקי בפשיטה ואלסלוקי חד לאחרים ואם החנו הבל לפי הנשם על פי הדברים שבחבתי והוא שאין המלוה נוטל בל מעותיו אלא שמבחב שנים שעברו דהוה בשכירות מו שכירה לא הלוחה:

עוד שלש

הרשביש

עוד שאלת תב

ובולון מבר קרקע ליסבור על חנתי עמם בחוך בשה שנים בשיבות בן זבולון מארן המערב ויחן לו דמי הקרקע ליסבור שיהיה יסבור מהו ב להחזיר הקרקע לזבולון או לבנו של זבולון ובחב הבשר כרחוי בהן קודם ללמו והחנאים הרחויים ליבחב בשעה המבר ולאחר זמן חת ובולן המוכר מיו לבנו (ולא ולבל ישרחל שבק) וישרחל בן זבולון לא בא מארן המערב ולא היה בחיחת מביו ולא ידע בוכות שיבה לו לחזין ובשבוע שבוע הדרים ובלבולם נחשבב ישרחל בן זבולון בארן המערב עד עבי' ומני החלמי המבירה בשנים רבות ועחה בא ישרחל בן זבולון ומחל מיסבור שיחזיר לו הקרקע של מביו ושישבבר עם היות בי עבר זמן החנאי שחין מבין לו לאחד שלא בפניו ווכין לו שלא בפניו ועל זה זכותו קיים וישבבר טובון שנים ושנים רבות עברו ושנים רבות בלילות וימים בחוקה מבותרת בחי זבולון המוכר אחר עבור זמן החנאי ומין לחוש לדברי ישרחל בן זבולון עם היות שישרחל לא ידע ושנינו לך חלוות:

תשובה

אחר שעבר הזמן שוב אין לו זבות בקרקע אבל נראה שהחנאי נעשה שלא בדחוי שהיה לו לבחוב יהיה קנוי לך או לבך מעבשיו וכל שלא בחב כך מעבשיו אינו בלום וכן בחב רבי' החיי ז"ל בספר המוקח ור"ח ז"ל בפרק בית בור וכן בחב הרמב"ן ז"ל בחלוחו בפ' מיהו בשך וכן הים להוכית מדברי הרמב"ם ז"ל בהלבות מבירה ויש בענין אומה מבירה דבריהם ולפי שהחנאי בטל אינו ברוך לבחבם ואחה שלום וכל אחר לך לשלום:

תלמאן עוד אל הר עמרם יצו בר יצחק נאגרי על הענין הנזכר למעלה:

בתבך תג

מוקיר מוהב ומצו רב הגיעני ושמחתי בספר הגיעו מסוכותי למי הם ולמי שמבין לותם עד מבוכתם לבי ערב ומין קלמוסי לפיו מדבם ונופת צופים ערב קרחתי עלך מלחמת חלבוסטי יקירת ורחיתי דבריך וכל מה שבחבת בעיון חוחה מבירה והטורחת עצמך להעתיק לי לסוגות הרמב"ם ז"ל גדול המחברים ודברי עטור סופרים ומבור מיסרים בי אהלה לחל לא נעלמו ממני הן בלם רחתיך עיל והסרון שחלית בסוף מפני חוספת הלמוד ומחת בעיניך בבל המוסיף הוא גורע לל זה מיני מעלה ולא מורד לענין הנדון לא עולחה קונה ולא חון זורע ועוד הזספת בוח שעשת מונם המייחס ויהרחקת הבן הגידוד ושמון מעיך לו. חוון חת ובע ודוד ואם בחתי להשיב על הפרטים יחרך המבחי בלא נורך אבל משוב על עיקר הדין בקלור ולא בחורך:

דע בי המבר הוא שנעשה בקרקע אחות בפי דעתי שבראוצן נעשה לפי שלא בחה השחלה על ביטול המבר אלא על קיום החנאי אם בן המבר נבטל נעשה וביון שנעשה המבר בראוי מ"ב מעות המבירה קנה הקונה וסלי הוא שלו שבל קמין מינו אלא מעבשיו ווה שהחנה ואחר לך אם מביא לך מעותיך בזמן שלא מחזיר לו הקרקע לו. שחר לו הקונה אם מביא לך מעותיך אחור לך הקרקע אין במן קמין של בלום אלא בדבור בעלמא ופשוטי מילי ואף אם אחר לו בשחביא מעות הרי הוא קנוי לך מעבשיו לא אחר בלום אם לא קנו מידו קני ליה שאין בחך שום דרך מדרבי הקנאחך אלא בדיבורא בעלמא אלא במשלטלין אינו בלום דדברים בלא מעות אפי' מחוסרי אמנה אין בו בדעיתא בפ' הובב וביקנין בלא מעבשיו אינו בלום שהרי אחר שלא אחר חסלום הומן שקבע לו בשה יקנה הקונה הרי אין אם סודר וכן בית בפ' השופטין שנדרו בדעיתא אחם ההוא גברא דהוה שמיט בריש בפי דבתנא מחסריהו לנבסיה על' אמרי ליה אי מי בר בריך גוברא מרבנן אמי אמר להו ליקני בדין ואי הוי בר בריך גוברא מרבנן ליקנייה אחרי פומבדיחא קני על אנת לקנות הוא וכל קני על אנת להקנות לא קני ודב אחמן אמר קני ע"א להקנות קני דהא סודרא קני על אנת להקנות הוא אחר רב אסי ומתן לימא לן דמי חפים לא אחפים ליה ועוד סודרא קני על אנת להקנות הוי בר בריך גוברא מרבנן הדר סודרא למאריה בלומר שוב שקנה בעבדים

הנכסים לכן כבן כסיסים תלמיד חכם לח הקנה מעכשיו מלח עד סיסה תלמיד חכם ולכשיקיה תלמיד חכם לין שם הנין בעת המקח וכן פסקו בעלי הסוספות והרשב"ם והרמ"ן ז"ל והכי מוכח נמי בב' לחיהו נשך וכן כתבו המפרשים ז"ל בפ' הזהב וכסוף מכפיה יש"ו ממרו בסוח דלמחר לחבריה מי מוכינת להמי מרעת לדיך שבינתך לך בחרבא מחה וזיו מזל וכנה לחיים מחריתא כמחה ומסרין חמר רבי כהנא קנה קנה ממקיף לה דב יעקב מכהר פקוד כמי וזיו מנכוח וכו' והכיחה הרים"ק ז"ל כהלכותיו בכבא בחרא בפ' בית כור וכתב עלה בדחמר ליה קני מעכשיו היא והסיגים עמו הרשב"ן ז"ל בפ' חיזהו נשך בחדושיו וכן בת' רבי המיי ז"ל בספר המקח בשער ל"ו וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ח מהלכות מכירה המוכר לחבירו בשהמוכר שדה זו הרי היא מכורה לך מעכשיו בחזקה זו וקנה מידו על כך לחתר זמן מכרה לחתר כחנה קנה הרחטון מכרה חתר על מנה קנה החתרון וכו' והרי הדבר מבורר בדבריו שבגדון כזה עקרין ודחעכשיו נרין בהקנחת קרקע ואם חסר חחד מהם חינו כלום והחבר בדור בדבריו ז"ל ומהבלחת שכתבתי אין בחתר לו בקושה כשהניח לו המעות ליום פלוני הרי היא קנויה לך חו שחתר המוכר הרי שדי מכורה לך על מנת שאם בתוך שם שנים חחזיר המעות חני חו נקי חיה חוב להחזיר לו הקרקע אין כאן קנין של כלום שהרי בסוף הזמן שהוא מתחייב להחזיר לו הקרקע אין שם דרך מדרכי ההקנחת ועל כן היה נרין לנחוב בשחניח לי מעות חתה חו בכך בסוף עם שנים הרי הקרקע קנוי לחי שניח לי המעות מהם בקנין גמור מעכשיו ווה בלשון שהיה מסחיק בזה חבל על דרך שנחבחר בשטר כחו שנזכר בשטח חינו כלום שחין כו לח קנין ולח מעכשיו ואם כן בחם קנה והרשב"ם ז"ל כחב בחדושיו בפ"ד דבדרים וב"ג בסוחפין בחין הקנין כלום חם לח לחתר מעכשיו וכן כתב הרמ"ם ז"ל בפ"ד דבדרים וכחב שם שחם בעלי החוספות דחפ"י בשטר חינו כלום ולח חחריון ומנו של שטר מוכיח עליו ואף לדברי החולקים שחומרים שחם יש קנין חחריון ומנו של שטר מוכיח עליו כמו שכחב בשל בחחן בשם הרמ"ם ז"ל ודוק לח קנה שהרי חין כו קנין:

ושתה חבאר לך כוונת כל חותם לשונות שכחבת ומשם שם ענינן דע שכל הכותן חו המוכר חו המקדש חו המחריב ורוצה להחנו חי חפשר בלחי שני ענייניס חו כיוחתר בלשון שם וכוא חחנחי חו בלשון כשחעשה שהוא נגזר מגזרת כחתר חעשה חו חתר ולשון שם שם בעלי החוספות דחפ"י בשטר חינו כלום ולח חחריון ומנו של שטר מוכיח עליו ואף לדברי החולקים שחומרים שחם יש קנין חחריון ומנו של שטר מוכיח עליו כמו שכחב בשל בחחן בשם הרמ"ם ז"ל ודוק לח קנה שהרי חין כו קנין:

ושתה חבאר לך כוונת כל חותם לשונות שכחבת ומשם שם ענינן דע שכל הכותן חו המוכר חו המקדש חו המחריב ורוצה להחנו חי חפשר בלחי שני ענייניס חו כיוחתר בלשון שם וכוא חחנחי חו בלשון כשחעשה שהוא נגזר מגזרת כחתר חעשה חו חתר ולשון שם שם בעלי החוספות דחפ"י בשטר חינו כלום ולח חחריון ומנו של שטר מוכיח עליו ואף לדברי החולקים שחומרים שחם יש קנין חחריון ומנו של שטר מוכיח עליו כמו שכחב בשל בחחן בשם הרמ"ם ז"ל ודוק לח קנה שהרי חין כו קנין:

עוד שאלת תד

כלית בדוד בחינו כומע חם יכול לעכו' לפני המיכה שהרי הוח מחוייב בדבר

ובין שהוח מחוייב בדבר מוניח חת הרבים ידי חובתן:

תשובה

יפה חמרת שכיון שהוח מחוייב בדבר מוניח חם הרבים ידי חובתן חחרם בת' בית כור וכתב עלה בדחמר ליה קני מעכשיו היא והסיגים עמו הרשב"ן ז"ל בפ' חיזהו נשך בחדושיו וכן כת' רבי המיי ז"ל בספר המקח בשער ל"ו וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ח מהלכות מכירה המוכר לחבירו בשהמוכר שדה זו הרי היא מכורה לך מעכשיו בחזקה זו וקנה מידו על כך לחתר זמן מכרה לחתר כחנה קנה הרחטון מכרה חתר על מנה קנה החתרון וכו' והרי הדבר מבורר בדבריו שבגדון כזה עקרין ודחעכשיו נרין בהקנחת קרקע ואם חסר חחד מהם חינו כלום ולח חחריון ומנו של שטר מוכיח עליו ואף לדברי החולקים שחומרים שחם יש קנין חחריון ומנו של שטר מוכיח עליו כמו שכחב בשל בחחן בשם הרמ"ם ז"ל ודוק לח קנה שהרי חין כו קנין:

עוד שאלת תה

סנים היו פחסין בחנר ומח ר' מכם וכנו מכר חלקו לסוחף והסוחף

ממרו לחתר ובלך הכותל שיפה מסגף בדילם והקונה בנף לבנחת ולפקו וכלחר חחזיל לבנות בעל הכותל ויעליה שבנה וטען הקונה קוב מחתרון שמוכר בטעתו ותחר לו שהכותל היה בניו על בחית כלם והמוכר כיפר בוב ומחמר שפסק מכר לו ומין עדיים לח לוב ולח לסם ורוצה לעמוד על דעתו כוב ומוד חם יש ומן לטענת המוכן חו לח:

תשובה

מסיכך על מחזין רשטון ומומר כי סיעור זמן המומן חינו שוב בכל מקרי יש שם שכלה מיד יש לו זמן קרוב יש לומן רחוק והכל לפי הענין חדע מכרי המוכר יין לחביכו ונעשה מומן חמר רב כל שלשה ישם הרחטונים בהשות מוכר לחר שלשה ישם בהשות לוקח לומר שם בתוך השלשה ימים רחטונים כמנח חומן כוחלי שכהשות כמוכר נעשה חומן מכחן ולילך ספק חומן מכחן ולילך ספק בבודק חת חחביח לסיות מפרים עליה והולך ולחתר כמנח חומן שלשה ימים ובלי מכחן ולילך ספק ופירש ר' יוחנן בשלשה ימים רחטונים ולילי יין מבחן ולילך ספק ומשמעל חמר לנבי מוכר יין לבביכו בחמרת מקרקפת דנברת שור כלומר סין טולך חתר כני חדם ונחפר שוב כשמכר והיה יין וממנל הקונה החמין ופסיק חלמודח כוותיה דרב בחמרת וכוותיה דשמואל בשברת כדחיתת בפ' המוכר פירות חלמח יש מום שנעשה מיד ויש בומן מועט שלשה ימים ובהסיח נמי דחולין בפ' וחלו טרפות ומייתו לח בפ' המדיר מתט שבחנח כמוני בית הבוסות וכו' נחנח עליה קורט דם כידוע שלפני שחיטה הונלד בי המכה הוולים שהוא שלשה ימים קודם שחיטה לח הונלד בי המכה המוניח מחכירו עליו הרחיה הרי חלו ודחיסים בומן מועט יובה למום ויודע שם בדשות מוב' נעשה מו בדשות נוקה ויש שלח יודע חלח חחר זמן חרוך כחוסה שסניגו המוכר פירות לחבירו ולח ניחנו ואפי' זרע פשחן קיט חייב בחחריותו דשב"ג חומר ורעיני גנה שחינן כחכלין חיוב בחחריותן וקחמר בגמ' דק"ק ורשב"ג לח פליני חלח שם חיוב לחת לו הכונחות חו לח דלת"ק פטור ולרשב"ג חייב והרי המום הזה חינו ניכר חלח לומן חרוך עד שנרעם של חבירו ושלח לח ניחנו חלח בשעור ח"כ חין פשעור כל החנחין הזה חלח הכל כפי הענין ובבר נשחל הרח"ם ז"ל על מי שחבר לחבירו בכיונות וחחר שלשה ימים פחתן ומכחן מוקבות הקנון גדול וסשיב שם לשמול

שות

הרשב"ש

פאם אל המשכיל רי נתן בומתי יציו

כתבתי תו

תשובה

ולענין

מענין תז

עוד שאלת תח

תשובה

הרמב"ם ז"ל סתם כאן להתעם כדברי רבינו ב"ב וכבר הביאו ח"מ הרב ז"ל שהי הסכרות ופסק הוא כהרמב"ם ז"ל ומה שהעתיקו לילך בשבת דוק' על רגליו מבל לילכו לא לפי שכבר הפלו בפ' רחטן מתסכת קדושין וכולהו מן ההלל שרוכב כמהלך דמי וכיון שכין רכוב כין מהלך על רגליו הוא יוצא הון למחום הרי הוא מוסיף לאסור הרכיבה מכל מקום והו שיכול לילך על רגליו מבל סם מינו וכול לילך על רגליו ויעשה במקום הסכנה בלא סבלה שמותר לו לרכוב כין הולך לדבר מלוה כין הולך לדבר הרשות שתין לך דבר שעומד כבעלי פקוח נפש:

ולענין להפריש בספינה ב"ב כפי פירוש של הריט"ף ז"ל והרמב"ם ז"ל כל שהוא תוך שלשה ימים קודם לשבת מסור מבל כפי פירושו של הר"ז הלוי ז"ל שהכיאו עמו המחרונים ז"ל מפי' בע"ם מות' שתין לאסור אלא בספינה שרב המוכל והמלחים ישראל מבל אם היה כל נויים או רובה נוים מותר שתין המלאכה נעשית בה בשביל ישראל אלא בשביל הנוים וכיון שהרוב נוים תעש' אין בה ישראל מותר כדרך שאמרו לעיל בפרק בל כתבי בספינה שרובה נוים והלוין נוי הנרות שמותר לישראל שבתוכה מסיבה להשתמש לאור אותו הבר ואוה הטעם ג"כ היתר הרמב"ן ז"ל להכנס בספינה בשבת ולפרוש מן בת' נוים ז"ל רבים של רבותי ז"ל ותעש' אין חולקים ואוסרין הרמב"ם ז"ל היה מתי' לינכם בספינ' בשבת אף אלא יהלך בה שאין מרבע שמות בלבד וכת' אם מקדש בספינה מערב שבת שאז שותר להלך את בלה והרא"ש ז"ל מלק עליו ואתר שהקדוש היכו מיגיל בלום כיון שהוא פורש בשבת והתיר להלך את בלה תעש' אלא קדש ועל זה סמכו ליכנס בספינה בשבת ולפרוש מן הגמל ולהלך את בלה אך בספינה שאינה נושעת שריך שיהא בין קרקע הספינה וכין קרקע הים יותר מעשרה טפחים תוך מיל שהוא אתום שבת ואם אין בין קרקעית הספינה לקרקע הים יותר מעשרה טפחים הרי זה לאתום בשבת ואסור וכל מה שהוא למעלה מעשרה אותר ותעש' שהיא בעיא בגמ' אם אחזיון למעלה מעשרה או לא בבר נפסקה הלבה שבפרק עירובין לקהל וכבר אהריך בזה הרמב"ן ז"ל בלקוטי עירובין שלו ואוה הטעם נ"ב התיר ז"ל לאותן הבאים בספינה בשבת והספינה אינה נושעת כמו שפירשתי לירד אמנה בשבת ואתנאי שלא פירש לאותו יום אתון לאתום בלומר שאם בשותו יום פירש מהיכאן ואבוא למקום אבל ביום אחר אז אסור לירד בשותו יום ובבר הדבה להבית אחרות על זה ואמר שאותן שנוהגים שלא לירד אז אם מוריחין לאותם הספינים בעל ברחם שאינם זוין אמקומם אבל אם יש שם עלום אחר ואין לסמוך עליהם ועל פי סברתו ז"ל נהגו היתר בין להכנס בספינה בין לצאת מהספינה בשבת ויהשם יכילנו מצוותיו:

עוד שאלת תט

כתובת בנין דכרין אם היא עוברת בזמן הזה אי לא לפי שרואים בפ'

אבן העזר מחלוקת ולא רואים פסק הסלבה:

תשובה כתובת בנין דכרין היא עוברת בזמן הזה אף בקרקעו' בלבד וכן היא הסכמת המחרונים ז"ל והרב בעל ספר אבן העזר ז"ל כך היא דעתו שהרי הוא ז"ל כתב כי הרמ"ז ז"ל אביו היא הסכמתו בדברי המאור שהיא עוברת אף כמטלטלין ובכל המקום שתמצא בתאור התרבעה טורים וכן היא דעת ר"ת או הסכמת מ"ת כך היא דעת בעל הספר אלא אם יברר כך שהוא סותר סברתו לאתר נמי בתקצת המקומות ואני אני צריך לכתוב לך כל התלוקת שבעל בית הבר עמדת עליהם אבל מה שראוי לעורר עליו הוא שיש מהראשונים ז"ל שסוברים שאין בתובת בנין דכרין עוברת אלא בסתמו שאי נשוי בין בשעתו שתיהן בחייו בין בשעתו שתיכן אחרי מותו או שעתה אחת בחייו ואחת אחרי מותו ובאין בכיוצא לירש בתובת אחם אבל בשעתה אחת והאחרת עדיין קיימת ובאים בני שעתה לתבוע בתוב' אחם ואחיה תובעת בתובתה שאין אם דין בתובת בנין דכרין אלא בחיים מנבה בתובתה ובני שראשונה והשיא חולקים הנכסים בשוה אחורת ירושת אביהן וזו היא דעת הרבה מן הנשגים ז"ל ורבינו הננאל ז"ל אבללם ואחרים חומרים דאבל עניו עוברת בתובת בנין דכרין שאפי' לא אתה אלא האחת והאחרת בחיים בני הראשונה ואבל אחיה יחלקו השוה אחור' ירושת אביהם וזו היא ג"כ דעת הגאונים ז"ל וכן היא הסכמת הרמב"ן ז"ל ותלמידו הרשב"א ז"ל והרא"ש והרב בעל מגיד משנה ז"ל ומה שהריך

בצריך לעורר ג"כ הוא שבבל מקום שתמצא בדברי הרמב"ם ז"ל או בדברי וולתו מאחרים ז"ל שיראני אחת אין יורשים בתובת אלא אם בשעה קודם שתה וכן היא אמנת שבועות והטעם לפי שאין אדם מוריש בשועה לבניו היינו דוקא בשאין בתוב לאחרים בפטר אבל בל שבתוב לאחרים בסיר נוכין היורשים אין יורשים בתובתה

ואמרו לו מעם"ש שנגרם חייב כופר כמוכות האם:

תשובה מני מיכי חוסב שיאמר בך מדם לעולם מחעם"ש שלא פירש במיתה מו בגירושין כל זמן שמת עמי ביום שמתם או גרשה בעטר מן המוכות ומכנים שלימה שניהו הנועם שמת ופסקה עמו שיהו בתם שמם שנים חייב לוקח ס"ל שנים ובו שפקקי כיו בות בין שמחם ן מ בתך ס' שנים בל זמן שמת עמי ואמרינן עלה בירושלמי מחב מ נה עמי (נתגרשה מיום עמי) וכן הוא בכל הרי"ף ז"ל ובפסק הרא"ש ז"ל בכתובות בפ הכותב ובטור מבן העור בסי קי"ו אם בללא נתפרש בטעה מיתה וגרושין אלא כל זמן שמת עמי שלא ממונותיהם בשת וגרושין כ"ם שנתפרש בך בטעה והרמב"ם ז"ל לפי שבית בכל' מיתת דין זה של הפקחין היו בוקעין וכו' וכדקתני בפי המשנה שלו ורמיתי סהות נורם מנהם זו של הפקחים היו כיתבי' ובכל המשנות ומ בגמרא ובתוספתא סיפ מעם"ש שלא נכתב בתורה כדין דין חמת מיתם בתב כל זמן שמת עמי שם מתם מו בתגרשה נשתר ממונותיהם שכרי מיתם עמו וכן כתב הרב בעל מניד משנה מגל על רבי שלא בתבה וחפי' שם נתגרשה ומחזירה בשטר הוא ממזונות אמה כדין מי שפסק עם אמה על כתם בל זמן שהיא עמה ונרשה והחזירה שהיא שטר מזונות בתה וכן כתב הרמב"ם ז"ל והביאו הרמ"א לדיניו וכן כתב בעל מניד מנחם ז"ל ממעם בפ"ג מהל' מיאות:

אמנם שם אמר שמואל רוצה לבעות את האשה לבבל ניטה אפשר הוא הדבר הזה ודבר שיש לו שתה הוא שבשיני הנשים אינו מחזיק מתגרשת בעל כרחה ואפי' שם נתגרשה בבית דין ומקבלת גיטה מהם ויש לו מזונות ומכן אין לה רשות להתגרש אלו אמר שתרבע נשים שם ודיינינן שלשה:

האחת היא שמעור לגרשה כשהוא שמניכו שם בתרת דניטין ב"ש אומרי' לא יגרש אדם את אשתו אלא מ"מ אם לה ערות דבר וב"ה אומרים אפי' תקדיחה את תבשילו ר עקיבא אומר אפי' אלא מחרת נתה כיוצא שנאמר והיה אם לא תמצא חן בעיניו וגו' ותע"ג דב"ש וב"ה שלבה בב"ש אמנם בבא דהלכה בב"ש משום דבנמרת אמרינן אמר רב פפא לרבה לא אלא לא ערות ולא דבר אחר אמר ליה מדלי רחמנא בחוכם לא יוכל לשלחה כל ימיו ובעמוד ובכתור קאי אלא דבית עבד עבד ואבבת משמע דבב פפא ורבה דאיכא אמוראי בתרתי סבירא להו דלא יגרש אדם אלא מ"מ אם לא ערוה אלא דבר ועדות הוא משום זנות ודבר הוא דבר אחר בתרת בפ"ק דיבמות ד"ה אלא הו

לה ידיעה ממרשת דבר תורה ואפי' שכתבתם שלח ברכותה הוא נ"כ בעל כרחה כדתמרינן בפ"ק דנזיר גמ' אחד כשם בעל כרחה בכה בירושלמי פרק כיצד מברכין בפ"ק דברכות אלא כך היכי דמשמע שהכין נמצא כדבר הזה שבקו' שהין כן מצוה ולא תוכה שוקקין ב"ד לבקשת המקח לכוות לקבל ניסה הין הוא הלכה ברורה ולא יעשר שברת שבל השכל והלק לאיאנו בדך זה ולמה מעשים מירעו בכתן ודן בכה מ"ח מורי הרב ז"ל וכן הנתי מני בחיו ומחרי עוחו ואני הייתי המונית הדיין למחתו והמניח תומו של תכונתו ושבחני עליה וקלסני עלין הרבה המה נפשו בעדן ואף בזר אני תומ' שהם תינה דוקה לבות לקבל ניסה הין לה מוונים ניין שהין תיסור בירושים ושעבדה היא ממנה הין לה מוונית ממנם זה כלו הוא על פי ההלכה מבל בספר תורות חיים בתוב ונהנו העולם שלא לנרש שלא ברצון שניהם מ"ב ניין שהנהו בבך וקיימ"ל הן דבל נוונת מלבנת מעליתה היא חייב הוא שהוונותיה עד שתתפייס להתנרש שזה דבר שבממון הוא והמבהב הוא שם נתברר דינו הוא בתבתי ובל תנתי שבממון קיים ובבר שניהו הבל בתנאב המדינה:

והעולה מזה הוא שהתשב תסורי לנרשה הין ב"ד מקלין לבוף תומה להתנרש ובל ב"ד שעב"ו בפה תומה תפע"י שהבירושין הם בירושין בב"ד הבות השדיוט חייב נדוי והשתא שמצוה לנרשה בב"ד ב"ב בופין תומה לבת לב"ד להתנרש והשתא שחייבת להתנרש בב"ד ב"ב בופין תומה לבות להתנרש בתנאי שתרצע נשים הן שם שמסו לנרשה והב שמלו לנרשה והנ"ש חייב לנרש והרביע שהין בירושין לא תלוה ולא עבירה ודילמן שלשה שפרשת מהן תסו' לב"ד להקדק לבופה ושם בפי תומה חייבים בדוי והיא הרשונה ובשתים תהן והיא השנית והבלישית הב"ד מקלין לבופה להתנרש ושרביעית הין מקלין לבופה בלל:

ולענין השוונות בבלן פטור ממוונותיהן שם הוא רוצה לנרש והן אינן רוצות תון מתומה שמסור לנרשה ובפי השנבר תף שרביעית שהין בירושין תלוה ולא עבירה חייב בתו ושייב שם נתברר השנבר ובבדון הוא תשר בתה עליו שהשלה ניון שהין בירושין תלוה ולא עבירה הין ב"ד מקלין לבופה להתנרש ושייב השנבר שם נתברר שהשנבר שבממון שנבר הוא ושתה שלשה שיהו הבל בשנבר השדינה בדתות ובשניעה ובתרא ושייב ג"ב בשוונות שתה שהרי בתב לה עד שתתן בתה בשתיקה תו בנירושין זהו בנרשה לי בוה ושלוש על דייני ישרל הדנים דין תמת לשתיה:

מאוזנה א' החבר ר' יום טוב יציו בהר"ר יוסף
סעיף ניע

שאלת תיב

בי קהל מתוונה שברוך לחיות חבר עירם ושלית נבורם ושלמד תינוקותיהם ולשתות ולבדוק בשחוטותיהם ויהי בי תרבו הימים ורוצה לנתת משם ולבלבת למקום אחר שיטב לך ותהנעו לנפשך והקהל הטובר אלו פניך רוציהם ושבעירו בך עד אשר נתפייסת להם ובקרוב זמן מושם משם תוהך מושל בעיר ותשר שתתה בשרת מן השם ב' שנה ובריך אתה לפרוע לו משה שעבר מבל תותן בשנים סוף דבר הוברת להשתטר עמו זמן' והוכיח ושלח שם הבחור תיבים לפרוע תותם בעדך תשתטר עמו בזמן' והוכיח ושלח שם הבחור תיבים לפרוע תותם בעדך תשתטר עמו בזמן' והוכיח ושלח שם הבחור תיבים לפרוע תותם בעדך תשתטר עמו בזמן' והוכיח ושלח שם הבחור תיבים לפרוע תותם בעדך

לפוטרו מכל דבר וכמלוקבלוהו עליהו כרגע דכלהו שיש דמי שתחת כך הסכיר עצמו מלים ומס בשביל מותו פטור מירש לו מוגם חייבים הם לשלם לפי שאם היה להם לברר למוטל ולומר לו בכלל מה שחנו נותנים לך הוא הסם פרטי מקרקעי דנכרי והם נכנסים במקום מותו חלמיד חכם שעברותו שלמלמ כבירותם שעברותו הוא היה מבקש דרך אז לפטור מכל וכל או לפחות חלקו כדי שלא יעלילותו ויתפסו הכל מפני שעברותו ופטרוהו הם נכנסו מחתיו וחמילו לא פטרוהו בפירוש כיון שמכנסו של יחרחל בכל מקומות חלו לפטור מכר עירם על סמך דכר זה הסכיר עצמו מלים ומס לא היה כך בדעתם לפטרו היה להם לברר עליו שלא פטרוהו מפני דפר שכך הוא הדין שכל מי שהיה לו להתפטר ולא התנה מיכר מפסיד מנפשיה בדחיפת כף המקפל הילכך מכל נד חייבים הם הנכנסים לפרוע בעדך כל מה שנשתיר כיון שעברוך וקנלוך עליהם לכיות מכר עירם ועוד בשעברוך לא היה להם מלחד תיטוקות ומס היה להם לא הוה דייק כותך ומס לא היה להם חייבים הם להעשיר להם מלחד תינוקות שכל עיר שחין בה מלחד מינוקות מחריחין מוסף ומחרין לה מחריבין בחיותם כף בל כחתי הקדם וכתב הרמב"ם ז"ל בהלכות מלמוד תורה בפ"ב שכחהלם מחריחין מוסף ומס לא חורו בהם מחריבין מוסף וחפי' היה להם מלחד תינוקות' ובלח ספק מללו הוה דחיקי כותך ובפ"ל חפור מוכח דחרי דדקי מדגרים ולח דייק כללמר שבחמדקדק בקריחתם מכל מינו בקי כמו חכירו שחשבין דדייק זלח נרים דשבשתם בין דעתל של זכן משמע מדברי הרחב"ם ז"ל בהלכו' מלמוד תורה בפ"ב שכתוב ותחת שתחבר עליהם לשכור מלמד תינוקות ולכורה פהוח שהדקדק בקריחתם ושכירך ללמד תינוקותיהם הם פתחת מלח היה להם לחר חו חפי' היה להם לחר לח היה מדקדק בקריחתו כחלך כחשר הוח נודע וכרור חלללו זחקל הכל ותבלל שברך הוח פטירתך מן החם כיון שפטירתך בפירוש חו שכירך בפחם כגון שחמכר חמקומות והחהוחת החלה הוח בפטוכרים להם ש"ך חו מלמד תינוקות שהם פוטרים חותו מחסים וחרנוניות מהדו בלו ולכך הכל הוח מכלל הפכירות שחלמלח חותו פטור לח יהו חבירים עצמם בחותו סך וסחתן בפירושן הוח כמו שכחבתי ס"ל חם כיח כחתם וגטל מכך החם של כל הפנים שעברו חוור לחתר וניכנו מהם וכו הנרחה לי בזה והשם יכלנו מהבטיח מהחמת וינחנו בדרך חמת וכמענלי נתך: וכתב שלמה בן הרב רבי שמעון כ"ן כן החכם רבי נחם זלה"ה:

תלמסאן

הסוחרים תיג

שהחלמסאן נפטרו מלפרוע חסים וחרנוניות מקום קדמחה בגוני המלכו' חדשים נם חנים ועתה רבו כלבוי להבריחם לפרוע עמהם כפי החק הקנוי עליהם וטענו הנבור עליהם כי הסוחרים חטר בחלנחויר ים"ם פורעין עם הנבור וחלמלח שהיו בין ומשפט לח היו פורעין נפני חכמים נדולים בעלי סורחם שהיו מעולי בחלנחויר:

תשובה נראה שסוחרי חלמסאן פטורים הם כיון שפטרחם המלכות שבא' חוקה חמר רב חמו פרדכת מסיים מחתי ופני חילי דחעלוה כני מחתי מהל מנדיסקי' פיחחתי דשמיע היה ופר"ח ז"ל לפרדכת הוא חדם שיעשה וכטל ואינו פורע מם שחלך ופרדכת נוטריקון פוורייה דוכתיה פי' שכל היום טוכב על מטתו והוה מקומו שיהיו עוסק נשום דכר וחם הניחוהו בני העיר מן המלך מלפרוע בטענה כלומר הסם הקנוב עליו דין הוח שיקל קנת מעליהם מכל מה שהיה דינו לפחת לפי ערכו כני חדם וחנדיסקי עצמו פסחמכו כטל ואינו מרוית כלל כחב לו לפוטרו מן הסם ולח הניחוהו כני העיר חלח שחלך מעצמו פיחחתי דשמיע הוח ולח חיה כלל ומנדיסקי היה כחב ובחלמרינן בינהול כנון דנקיט דיסקי מנ"ך שנהול וכן נם' הסוללח מחרינן ורכנן במתי פקיחי כהו בחנדיסקי כלום' כחרי' ולמדנו מזה שהם יש חדם שהיה בהם ובני עירו הניחוהו ופטרו חלחך שחייב לחת עם בני מירו לח' ז"ל נראה שעיקר חותו שעמד בו מפרדכתו ממו סהוח חייב חלח מסיים מעט וכן שכח כלשון כדכרו ז"ל עדלח חמר וכיה עם בני מיתה חלח מסיים מעמד דוקח שחייב עמהם חכל לח יחן בטלימות וכן מוכח שחמרו בפ' מי שמת כו חתח רב יצחק ב"ר יוסף חמר הסחם כללח דשדנו מבי מלכח וחכולי וחחסטרטיני מח' מכולי פלנח ולחסטרטיני פלנח וחמרי' עלה הסחת כיי החם חנולי הוח לחסטרטיני סיוני כעלמח היה דקח מסייני וכו' חלחח דיכבי הוח הקנו' עליהם וסייוני הוח לסייני קנת וחעפ"י שחין הנרסח כך בכל הספרים חכל בנרסח הרחב"ם חחר נמו הנרסח הוו שכחבתי ס"ל כן כחכם רבי נחם זלה"ה:

ומענה הסוחרי חלנחויר פורעים עם נבורים דע שיש שפה מחייבתם והיח הסכה שפוטרת סוחרי חלמסאן זה כי הק"ק שיש בחלנחויר קולם נדות מירוקח רהם בעלי המלכות היו פורעים מם קנוב למלך וכעת הקהל הקדוש ממחיזקא וחם בעלי חלכושים קכל נדול קנב כחלך עליהם מה בפני עלמם וכלכל בנוחו כי כל היהודים בעלי הקפדון שהם בעלי חלכו' יפרעו כך וכך בשנה וכלכל בנוחו הם הסוחרים עולחם ויתן עכשלו ולח נפטרו לפירוש נחחיבו לפרוע ולח יכלו לפטור חת עלמם לחר שנקנב הסם ולח הניחום חלמידי חכמים שהחוכם לפטור עלמם מחת' שנתחייבו וחיחור חלקם על הנבור מכל הסוחרים שהחלמסאן לח היו קהל נדול ולח הטיל עליהם הם ופטרום המלכות הן מעלמה הן בהקשתם כיון שלח חור חלקם על הנבור מיעלמת דשמיע היח חלח לסייע עמהם חיכם היין שלח הניחוהו חלח מחרים קלו מחיכם והפטרו ג"כ חין חייבים לפרוע עמהם בלום חלח חהם מי שהיה כבר פורע עם הנבור והלח לח היה סוחר וחלר לפסחפק בסחורה הם וזלח שיטחל היח חן המלך שפטרוהו כתב לו המלך ל' פטרו פטור הוח חעפ"י שחזר חלקו על הנבור כפי מה שכתכתי מפנרת הרב בעל החמן ז"ל כלל הם סוח שיטל לפטור ממכס הסוחרים הרחשונים היו שכבר פורע היה עם הנבור חיב הוח לפרוע ממכס כפי מה שכתכתי כהם מעבת הרחב"ם ז"ל ולח יפרע ממכס פחה כפי עומרו ולח כפי מה שיה סחרע מסבב שהרי מעמרו זה היח פטוחו מהמלכות והם חינו רוצה לפרוע כפי מה שיה סחרע חחלה שהוח נחל חת הנבור וזה הנרחה לי בעיון הזה וגרחה שיה פורע חחלה שהוח נחל חת הנבור וזה הנרחה לי בעיון הזה וגרחה שיה פורע חחלה שהוח נחל חת הנבור וזה הנרחה לי בעיון הזה וגרחה שיה

דין ברורה חתרת יפרע מרוכה וקנהה וכוכה היח לכל נשלי בברית וס"ח נגדיל ויחדיר כחנו כתורה לעשן שמו חנדול תבור וכניירת " שלמה

בן הרב ר' שמעון כ"ן כן החכם ר' נחם זלה"ה:

שלוני

שאלוני תיד

הקהל הקדוש מצד כמלוה מיר בעלי סוכנת המוסכים ז"ל על מי שיכיח דיר ביניכם ופוריש עשים משים ותרעויות וכלך לחרן מדום ומחמת מונס כמיך דתו והניח בכתן תשתי ובמי יש לו קרקעות ומטלטלין וחובות על בני עמיתו והקהל עתוסים ממם מדוכני המלך ומקרנויות ועוד שבאה העיר במלוה ובוררו לתת תעות לשתיית הקהל ולסייע מתעות לניים הבא לסיים את העיר מס ביקיל הבן מיך לפרוש עמהם כיון שיש נכסין תו לת

תשובה

הסוגיות התלו שעשו הקהל הס על ג' תלוקות התחת מם המלך והב' מצם המלך וב' הגלח הקהל ובכתיהם ולפי דיניהם תלוקים ג' כ"ע ג' ענייגים הס בעגין מם המלך שנוטל מהגבר עם לעיין ולשתול מת פי דתם שתם מי שהגיע בכתן נכסים והלך לחרן מדום ובמיר דתו הס נכסיו הם מוכתבים למלכות תו לת שתם תין נכסיו מוכתבין למלכות הוא תיגו שעה מפלל הגבור הרי נפטר ותין עליו הגבור סום תיוב לפי שלת הם פטוחו תלת מעשה שעגן הגליחן סייעתו ודתי לאתי דתמרינן בפ"ק דבבא בתרא תקדישי סייעתא דשמיא היה כלות' שתי שכתן לו המלך תנרת לפטור תותו מתסים עמו שוח ותין תיוב לתת לו כלו' לגבור וזה היון שנכסיו תיגם תוכתבים למלכות כתו שגתן לו המלך תנרת לפטרו שוא וזה ברור היא כפי דעתי תתגם הס נכסיו הם מוכתבין למלכות היה תייב היא לפרוש עם הגבור שהרי תפטו ובאו הס בכתן ובגללים הס בכלל הנבו ולפי נשתקע שתם ובאבו הס מגילי' תותם גמה שפוריש עם כלו' למלך שנקח קרגון בלשון לפטרו נכסי תגים היה ויון שהגיע בו הגילוחו תי' היא וכדתמרי' בפ"ק דב"ב תמ' דף כ"ו ע"ב פרקים מסיים מתת וב"ע דתגלוח בגי מתת ופי' ר"ח ז"ל דפרדב"ב כגון תדם בעל ותיגו פורש עם המלך ומלת פרדב"ב היא נוטריקון פורש דוכתי' (כלומר שתמצו היא מקומו) כלומ' שכל היום טוב על מטמו ותיגו מתעסק בשבד בה ותם הגילוחו בני העיר מן המלך לפרוש עמם הקהל דין הוא שיפרש עמם אבל בפרעון הזה יש מי שפרו שוגע שמדברי ר"ת ז"ל נראה שתיגו פורש מבל' שלת מסייע תוקם והוכ בעל הטורי' ז"ל לומ' שניותן בשלימו' ולגו מסייע בגי מתא מורח כדברי ר"ת ז"ל דלא תת' ויכיל תו פורש עם בני תיתיר וכתבתי תני בתשובה לתלמתן שמדברי שניהם יכולין לפתקים שדברי ר"ת ז"ל בשלת קטיל חלקו על בני תתא ודברי הרב בעל העזורים ז"ל הם בשהטיל חלקו של בני העיר ובגדון הוה בינן שעם המלך קיום קנוב על הגבאי הם זה לת יתן יאתר חלקו על בני העיר ולפי' יפרע משלם ותפי' ר"ת ז"ל היא תידה בזה לפרוע משלם ולת תמ' ז"ל דמסייע בלגד שלת כתי שבניולוהו מבעם שתם הניולוהו וחזרים הם וגובים תותו תמגו תם הוציולוהו לחבל בגדון הוא הדבה הוציולוהו שהגילו כל נכסיו והבגיח תכא

הקהל מטלים מת שלהם: ומה שטענה שרשת שמיה ונם מותו אם יש לה שטר תשול מת שלה ואם אין לה שטר אין לה כלום ואם שטענה שהיה מכר הקרקע שם הדבה כן ואין שם נכסים אחרי אין לה כלום ואם לא מכר אלא נתן במתנה הקהל קודמין שלא המיחו לו הקהל ויתן לאחרי כך נראה לי שורת הדין וה' יהדיבנו בדרך ישרה שלמה בן הרב ר' שמעון נ"ן בן החכם ר' נתן זלה"ה:

דין תשז

הקהל יע"ו הספינו שבכל מנה ומנה יכריחו הנתמנין פוסק לפסוק על הנבדים שהם מתחייבי ממסים ותרגויות בני הגרים להם ושתם שיפסקו עליהם לא יהיה להם רשות לומר מדם לערער עליהם אלא שהם יש מי שיטען שהעמידו עליו הפוסקים שהנתי המעמיד יטעה טענתו ואם רצונו להקל עליו יקלו והפוסקים לא יפסקו על עצמם אלא שהנתמנים יבדרו' פוסקים לפסוק על הפוסקים בעצמם ובטלו בכל זה אחם והנתמנים שבעת הזאת הלו להתנהג על פי הסכמה זו ובדרו פוסקים והכריזו בקהל ועשה הפסק ובידרו' מחרים ופסקו על הדרשנים ואחמו החומרים בפנקס הפוסקי' וקנת יחידים גם קנת מהפוסקי' הרשנים רוצים לתלות עצמם בנוים ואינם רוצים לתת אלא מה שרצו ולא מה שנפסק עליהם ונתתי אל לבי אני שלמה ן' הרב ר' שמעון נ"ן בן החכם ר' נתן זלה"ל לדרוש ולחקר ולהתבונן בספרים מה משפט הדינים העושה אותה ולכתוב בספר לדעת לאות ולמופת ואולי ברצותם את הדבר הזה ובשמעם את דברי יוכרו ויעשו אל ה' ונזכה אני לעקות את עצמי מה' ומישראל ולהיות מכשול מדרך העם בחוקת ידי ה' יאמור בעדי לבונן ולמנן אותי במשפט ולמעדי תמן ותמן:

ואומר כי הנשבר הכתוב שם לעשות תקנה בו לפי שרשתין בני העיר להסיע על קנותן בדמיתא בפ"ק דבבא בתרא ובתוספתא בתבוה במשרשים ז"ל שם לפסק הלכה ובתבה הרמב"ם ז"ל בפי' מהלכות מכירה ונם בפ' הגחל יש רמיזה לזה בתבמים בתוכחה ואין להתריך בכתן להשיא כל מאתן הלבות וכל שיש מדם מסוב ביניהם הריב מבריח מם הביעוע ופירוש מדם חשוב הוא מבם שהנבור מתנהנים על פיו וכן בתב ר' יוסף הלוי ז"ל אבן מתנא ותם תלמידו הרמב"ם ז"ל בך פיש בשרתא מ"ב ביון שהנבור רשתין שם בבך דין אלו הפוסקים הוא כדין מי שקבל עליו בפומ' מי קתיב ואתי שלמה ויעני בקר הן דין הן בפרם שקודם נמר דין בעי קנין ונמחר נמר דין אתי בלא קנין אין יכול לחזול פי בדמיתא בפרק זה כורר ובתבב הרמב"ם ז"ל בהלכות סנהדרין ופי' מ"כ פוסקים אלו שברורים הנתמנים והכריזום בקהל תעפ"י שאיני הסכימו עליהם כל בקהל שלא רובם עם מדם חשוב שביניהם תעפ"י שאיני מדם חשוב אבל בכר קבלוני עליהם בבך דיני דין ואתי על התערערים על בירתם כ"ם למחרשים בשם בעת בירתם ושמעו ונפקו ודינם של הפוסקים הוא כאלו הבלום עליהם לדון הן דין הן פשרה דבולי עלמא ואי שאין מדם יכול לדעת בשה נבשים יש לו תבירו שלא בדעתו ברוכה ובקבלום עליו לדון לא הבלום עליהם לדון אלא בחומדן לעתה ובברם דמקבל עליו אין אי פשרה לא לדון דין תורה ואין צריך בזה קנין כלל שכבר בתב הרשב"ם ז"ל בתשובותיו שכל שנייני נבור אין צריך בו קנין ועריף כח בבור מכח היחיד שרי לבריס שאפי' קנין אין מושיל בשם בבור מושיל חפי' אלא קנין שרי מי שאקנה לפי שאינו בעולם ואפי' בנו שאינו בעולי אמו אין קנין מועיל בו כלום כדמיתא בפרק שרית בפ' מי שמת מקנה הקהל היש מועלת בו שהרשה יש שאם תמות האשה שבניה יירשו אלא מבחזמה אעפ"י שבעל יורש מותה מדין תורה ואותו זרע עדיין לאו בעולם ואלו הבא הוא לבחוב לו מנכסיו וקנו מידו אין מועיל בלום ואפי' אקנת הבבור הוא קונה ובבר הארבתי בזה בתשובה לגודות לדעת שלא דבר אלא בת לעולם יכולין הבבור להקנות אפי' שם הנתמנים לא הבריזו הפוסקים אלו בקהל כיון שבקהל נתנו רשות בתקנתם אל הנתמנים לברור פוסקים בעת ידוע שם עשרה אלופים ואין צריך להמליך עליהם אשם אחרת ובדרית הנתמנים הם בלו בירורם הקהל אם אדם חשוב שביניהם ואחר שנתבררו אלו שוב אין אום אדם יכול למחות בשם אפי' קונם נמר דינם לפי שבירתם בלא קנין הוא כאלו הקבלום עליהם בקנין וכ"ש לאחר שעשו הפסק שאין אום אדם יכול לעבב על ידם דהוי נמר דין ואפי' סיחד אינו יבול לחזור בו בל מכן הבבור:

ואחרי שנמה זו תומר שכל מי שפסקו עליו הפוסקים והוא מעבב אפי' אלו אלא כדין אין בידיהי בין בשוקי בין בשוקי שלא כשפסק בולן הוא ופסול לעדות כשרי הבולנין פסולין לעדות כלומר בולן דמתניתא פסול מן התורה ובולן דבבן פסול מדבנן בדמיתא בפ'

הקהל מטלים מת שלהם: ומה שטענה שרשת שמיה ונם מותו אם יש לה שטר תשול מת שלה ואם אין לה שטר אין לה כלום ואם שטענה שהיה מכר הקרקע שם הדבה כן ואין שם נכסים אחרי אין לה כלום ואם לא מכר אלא נתן במתנה הקהל קודמין שלא המיחו לו הקהל ויתן לאחרי כך נראה לי שורת הדין וה' יהדיבנו בדרך ישרה שלמה בן הרב ר' שמעון נ"ן בן החכם ר' נתן זלה"ה:

דין תשז

הקהל יע"ו הספינו שבכל מנה ומנה יכריחו הנתמנים פוסק לפסוק על הנבדים שהם מתחייבי ממסים ותרגויות בני הגרים להם ושתם שיפסקו עליהם לא יהיה להם רשות לומר מדם לערער עליהם אלא שהם יש מי שיטען שהעמידו עליו הפוסקים שהנתי המעמיד יטעה טענתו ואם רצונו להקל עליו יקלו והפוסקים לא יפסקו על עצמם אלא שהנתמנים יבדרו' פוסקים לפסוק על הפוסקים בעצמם ובטלו בכל זה אחם והנתמנים שבעת הזאת הלו להתנהג על פי הסכמה זו ובדרו פוסקים והכריזו בקהל ועשה הפסק ובידרו' מחרים ופסקו על הדרשנים ואחמו החומרים בפנקס הפוסקי' וקנת יחידים גם קנת מהפוסקי' הרשנים רוצים לתלות עצמם בנוים ואינם רוצים לתת אלא מה שרצו ולא מה שנפסק עליהם ונתתי אל לבי אני שלמה ן' הרב ר' שמעון נ"ן בן החכם ר' נתן זלה"ל לדרוש ולחקר ולהתבונן בספרים מה משפט הדינים העושה אותה ולכתוב בספר לדעת לאות ולמופת ואולי ברצותם את הדבר הזה ובשמעם את דברי יוכרו ויעשו אל ה' ונזכה אני לעקות את עצמי מה' ומישראל ולהיות מכשול מדרך העם בחוקת ידי ה' יאמור בעדי לבונן ולמנן אותי במשפט ולמעדי תמן ותמן:

ואומר כי הנשבר הכתוב שם לעשות תקנה בו לפי שרשתין בני העיר להסיע על קנותן בדמיתא בפ"ק דבבא בתרא ובתוספתא בתבוה במשרשים ז"ל שם לפסק הלכה ובתבה הרמב"ם ז"ל בפי' מהלכות מכירה ונם בפ' הגחל יש רמיזה לזה בתבמים בתוכחה ואין להתריך בכתן להשיא כל מאתן הלבות וכל שיש מדם מסוב ביניהם הריב מבריח מם הביעוע ופירוש מדם חשוב הוא מבם שהנבור מתנהנים על פיו וכן בתב ר' יוסף הלוי ז"ל אבן מתנא ותם תלמידו הרמב"ם ז"ל בך פיש בשרתא מ"ב ביון שהנבור רשתין שם בבך דין אלו הפוסקים הוא כדין מי שקבל עליו בפומ' מי קתיב ואתי שלמה ויעני בקר הן דין הן בפרם שקודם נמר דין בעי קנין ונמחר נמר דין אתי בלא קנין אין יכול לחזול פי בדמיתא בפרק זה כורר ובתבב הרמב"ם ז"ל בהלכות סנהדרין ופי' מ"כ פוסקים אלו שברורים הנתמנים והכריזום בקהל תעפ"י שאיני הסכימו עליהם כל בקהל שלא רובם עם מדם חשוב שביניהם תעפ"י שאיני מדם חשוב אבל בכר קבלוני עליהם בבך דיני דין ואתי על התערערים על בירתם כ"ם למחרשים בשם בעת בירתם ושמעו ונפקו ודינם של הפוסקים הוא כאלו הבלום עליהם לדון הן דין הן פשרה דבולי עלמא ואי שאין מדם יכול לדעת בשה נבשים יש לו תבירו שלא בדעתו ברוכה ובקבלום עליו לדון לא הבלום עליהם לדון אלא בחומדן לעתה ובברם דמקבל עליו אין אי פשרה לא לדון דין תורה ואין צריך בזה קנין כלל שכבר בתב הרשב"ם ז"ל בתשובותיו שכל שנייני נבור אין צריך בו קנין ועריף כח בבור מכח היחיד שרי לבריס שאפי' קנין אין מושיל בשם בבור מושיל חפי' אלא קנין שרי מי שאקנה לפי שאינו בעולם ואפי' בנו שאינו בעולי אמו אין קנין מועיל בו כלום כדמיתא בפרק שרית בפ' מי שמת מקנה הקהל היש מועלת בו שהרשה יש שאם תמות האשה שבניה יירשו אלא מבחזמה אעפ"י שבעל יורש מותה מדין תורה ואותו זרע עדיין לאו בעולם ואלו הבא הוא לבחוב לו מנכסיו וקנו מידו אין מועיל בלום ואפי' אקנת הבבור הוא קונה ובבר הארבתי בזה בתשובה לגודות לדעת שלא דבר אלא בת לעולם יכולין הבבור להקנות אפי' שם הנתמנים לא הבריזו הפוסקים אלו בקהל כיון שבקהל נתנו רשות בתקנתם אל הנתמנים לברור פוסקים בעת ידוע שם עשרה אלופים ואין צריך להמליך עליהם אשם אחרת ובדרית הנתמנים הם בלו בירורם הקהל אם אדם חשוב שביניהם ואחר שנתבררו אלו שוב אין אום אדם יכול למחות בשם אפי' קונם נמר דינם לפי שבירתם בלא קנין הוא כאלו הקבלום עליהם בקנין וכ"ש לאחר שעשו הפסק שאין אום אדם יכול לעבב על ידם דהוי נמר דין ואפי' סיחד אינו יבול לחזור בו בל מכן הבבור:

ואחרי שנמה זו תומר שכל מי שפסקו עליו הפוסקים והוא מעבב אפי' אלו אלא כדין אין בידיהי בין בשוקי בין בשוקי שלא כשפסק בולן הוא ופסול לעדות כשרי הבולנין פסולין לעדות כלומר בולן דמתניתא פסול מן התורה ובולן דבבן פסול מדבנן בדמיתא בפ'

הם ואפי' יהיו בעצמם שכם ממוסים לח זו הדרך תו לית ח"ד עכידים לעטור עלמם שהני התקנה למצתנה להם השות ולא לחכמי המעמד ומ למשני המעמד לח בסברת נרידת נתנה להם השות ומתחתבטל סברת הפוסקים מפני סברתם דמחי חיית דסמכת מהני סמוך מהני וכדחמרי' בפרק כיצד דע"ז הפות דחמר ליה כדסיפי תלמח ומתר ביתו תלמח מחריתי דחמר ליה ממחי דהני קים להו טפי דילמח הני קים להו טפי וכן פסק הריח"ף ז"ל בסוף פ' בית כור וכן פסקו מפרשי ההלכות שם אין הכוונה חלח לכהר דעתם של הפוסקים הח שמח טעו בסברתם כמה שפסקו על זה שחבאו שם לו כתים ושוטר ונבחים ומנחתו שלינם שלו מן שים עליו חוכות וכם לח ידעו כוה וכבל כיוצח בזה שים לטעות בסברתם ובנכור כמעם כזה תעפ"י שאין הדיין נאמן לומר לוה וכיתי ולוה חייבתי בשועת הדיני לומר בשה שחלו בסברת חלח כל זמן שבעלי דינין עומדין לפניו נלחיתח בפ"ב ויוחנן בזה יפו בח הפוסקים להחמינם לומר על כך פסקנו ועל כך פסקנו וחם ירחה לחנני במעמד שעשו חוריון ככל דיין שדן בשעות חוור כלחיתח בברית חחר דיני ממונות ובחבה כרמב"ם ז"ל בהלכות סנהדרין פ"ו מכל לפמון על המעמד יותר מהפוסקים תע"ג דשון מרובים מהם לח דהם דחמר רב ספרח חרי במחה ומחה בתרי חמר לענין עדות שכל לענין חומר כפר רוב דעות חולינן כלחיתח בפ' כתרת דיומח חיינו דוקח בשוחדין הרבה כיחד לשם קרקע חו דבר חחר זה חום במנה הח חומר במחים דחולינן בפר רוב דעות וכן פרהם"ן ז"ל שם מכל חחר שעמו חין חומרים יכולו להבישה חו מעשה ויטומו שכבר דנו הרחשונים וכן הפית דחתרינן בירמות בפרק המפה שהלכה דחולינן בתר רוב דעות פיינו דוקח בפסולים בגון נשים כדלחית' הח מכל שו שקבלום (עליהם שקבל מה שעשו עשוי וחפ כלול שקבל וכ"ם בענין הפום כל שטוים שפסקו) עליהם הפוסקים שחחרונים וחתמי חח כ'שפסקם שקבל כ"ם וכ"ם שהם חייבים ומשפטם כמשפט הרחשונים חשר כתבתי וחין זה נריך לפנים ולח לפני לפנים וחם קנת ומיים נחלו בהחזמות הטעל לח מפני כך רחוי לחתרו לגזור ולעבור על החרם כמותם ולח מחרי' בזה נדה שבותר מקנתו סותר כלו שלח נחמרו שהברים חלח כנון מותר שסגינו כפ"ב נדרים דחם חומן חולים חתנים ומתר קרי הם עליכם קרבן ומנחתו מכיו ומחיו וכיו עמהם חחרים כ"ם חומרי הן חומרין ומחרים מסורים וכ"ה חוקח' חלו ואו מיתרין ונעמח מפו דנדר שבותר מקנתו סותר כלו וכיון שבוחרו מכיו וחחיו סותרו מחרי' ליכח דב"ה דהלכ' כחביהו בכל המי נוגע בלמוד הוח דמתרינן הכי מפום דעקר הנדר הוה בטעות וכן כתב הרמב"ן ז"ל בהלכותיו ללח חמרי' הכי חלח בכדרי שנגות בלחוד וחף לדברי הרשב"ם ז"ל שחנחנם בזה בחידושיו בפ"ד נדרים וחום' שבסברת בעלי התוספות ז"ל בנדר שהותר בחרטה ממרינן נדר שהותר מקנתו סותר כלו היינו דוקח כשהותר כרחון בחרטה אבל חם עכבו קנת בימוד לח מפני כך הותר הכל הילכך בנדר וחרם כזה שנעשה מעקרו בעשה בחקנו ולח הותר מקנתו בחרטה חם עבר עליו חדם מחד מרבים לח מפני כך בחבטל החרם שהם לח בן לעולם לח חיה בעובר על חקני נכור חלח לעובר הרחשון בלבד שהם כשעבר החחרון נתבטל המקנת ובבטול המקנת נתבטל הכל ב"ח חין כחן עוסק עליה שברי מינו לחכמים נדולים נוחי נפש שחנישים הנובר על חרחי נכור ופבלים חותו לעדות ודנים חותו כחשוד על השבועה ולח חלקו בין רחשון לשני וחם פחחים עברו ונעשנו חין רחוי למי שיש בו ירחת חטח לעשות כחות ולהמנות בכללם וחו שברמב"ם ז"ל כתב כמשפט החרם שלו שחין חומרים בחרחי נכור נדר שהותר מקנתו הותר כלו חפי' התירו למקנת המחר חיינים הוה חפ' נעשה הדבר בחיתר כנון שהתירו לחותו מקנת חעפ"י לח נתבטל החרם שהם

שות

כתרן זמה פוה מין מושפין חשפת זו לפי שטני תנאים חיכיר אחנת אשה ועיים אשה מחמת עוכר וכניס מחשפ שמא יעלה את כתו ואח את אחותו ובכאן הרי היא מורידת עליו ואין לטענת עונה מדות בכאן כלל ואחשפ שמא גם כן אין כאן שהרי אין לו בעים על כן אין לפכב על ידו ולהיות נרחיק ולבוות לאחרים משתרוך כ"ר שלמה צרוך כ"ש הג' מתמתי שמי פה שלמה בן הרב ר' שמשון כ"ץ בן החכם ר' אמת זלה"ה:

בגאיית אל תלמידנו ר' דוד ב"ר שמואל הכהן בקרי נ"ע

שאלת תיח

כי החיקשה לך מה שכתבתי בעניני ירושת בני משה בישראל שקדושין המשומדי שמתחוררקה אינם יורשים אותו ואמרת שחעש"י שחטח ישראל הוא:

תשובה בפ"ק דקדושין אמרו כי ירושה למשו כתבתי אות הר שעיר ודילמא ישראל משומד שחני ולמדנו מכאן דישראל משומד יורש את אביו דבר תורה מכל רבי יהודה הכהן ז"ל בתב בספר הדינין חשוב אחת לרבי משולם ז"ל שהמשומד אינו יורש את אביו והביא ראיה מן הפסוק אלה שהר"ם ז"ל כתב שהפסוק שהביא לסמכת הוא ובתב שכל טעדקי דמלית למעבד בניות וייהודות להעמיד הנחלה בחוקתה אין עונש בדבר ופירוש טעדקי חחכולה ועל כן כ"ד רשעים לקנות ולהעביר מכם נחלה ואין עונש בדבר והרמב"ם ז"ל בתב בפ"ח מהל' נחלות ישרא שנשתמד יורש את קרוביו כישראלים ואם רצו כ"ד לחבד את ממונו ולקנסו אלא יירש בדי אלא להחזיק ידי הרשעים הרשות בידם ואם יש לו בנים בישראל חנתן ירושת אביהם המשומד אלא כם וכן המנהג תמיד כמעשה ובן בתב בעל ספר המצות גדול בסי' ל"ו בשם גאוני המערב ז"ל להעביר נחלת המשומד לישראל ויש מניחין בידים לזה מקרא שכתוב ואתי אשר יפצה לבו לחיכול בניותם וכן הוא נוהג תמיד מ"מ הרב ז"ל וכן נהגו החכמים שלפנינו ז"ל:

עוד שאלת תיט

בעניו תורת לעבד לכדו שנחלה בקודק שלכם במנהג לכתוב:

תשובה אם יש בדבר מיסור או המנהג כלום שחעש"י שחמרו בירושלמי הניחו הרים"ק ז"ל בפ' הפועלים ובכל העיטו' בכל חלינה אחר ר' יוסיעה זחת תורת מנהג מבטל הלכה זה המנהג שמין בו מיסור אבל לבטל המיסור לא חדע שהרי אמרו בפ"ק דר"ה במקום מיסורת כי נהגו מי שבקינן להו וכן כתב הרמב"ם ז"ל בכל שביעית עשור בפ"ג שמין המנהג לבטל דבר האסור אלא לאסור את שמותר ודבר מוכרע מעצמו אחם מפני המנהג בחנו לבטל המיסור יבטלנו כל חיסורין אחר לאחר ונמלאת התורה ח"ו בטלה ותעש"י שאמרו בפ"ק דיבמות ובפ' החלוה ובפ' כל הבשר במקומו של ר' חליעזר מרחיים עניים לעטוף פחחון לעשות מיחל ולא מיחו בידם חכמים במקומו של ר' יוסי הגלילי היו מוכלין בשר עוף בחלב ובפ' כל הבשר נמי אמרי' שולח מיקלע לבי רב יוסף ריעה ליחיעו ליה ריעה דטווסה בחלבה ולא אכל ולא אמר להו ולא מידי כי אתה לקמיה דר' אמר ליה אמאי לא אמרחינהו אמר ליה אחריה דר' יהודה בן בחירה הוה ואמינא דלמא דרש להו כר' יוסי הגלילי ויצא בשר עוף אחין לו חלב אם ויש רבים ככה זהו כיוצא בירות שחומכין על פי הכ אחד ועליו הם מתנהגים בכל דיניהם שחומכין על דבריו בין לקולא בין לחומר במקומות שחומכין על ספר הסמ"ג ומקומות על הרים"ק ז"ל ומקומות על הרמב"ם ז"ל ומקומות על הטורים אבל כשיש חלוף סברות זה מסור וזה מתיר ואין להם רב מוסכם על מה שחומכו ומחיר ומיתיר או דבריו חלוחים ויש רבים חולקי' עליו אין חומבין עליו אלא על הרבים או על מי שרחיחו ברורה ובן בתב הרמב"ם ז"ל בחשובה:

עוד שאלת תכ

לפרש לך מה שחמרו בפ"ש שלו טרפוח דחומח שנחרכה לדופן ואינה ריעוחא כדופן חלין בחכה:

עחוכה

הרשבש

תשובה היה החכה הזאת עושים הרבה בם ובחצרי' שחש"ב שבחמה על לבה ובחדים שבשר חו בעלם בחית בשרם ומוסיפין עוד שחצרי' העלם שהברכת בו ומקיפין חומר עם עלם אחר ואם יש שם שחי בדם מבשרין חומו בך היו נוהגין ואני ביעתי בזה ורחיתי שזה הכל ואין בו מופעל והעושה זה בוה מחכיל טרפות ליישראל אלא שחכה אינה שכיח אלא כאו מונלח חו שבירת עלם והרמב"ם שהרמב"ם ז"ל הבשר שחה סרכות אלא אם יש בהם שבם בגון בטרפשת הבבדה חו בטרפשת הלבבות ובאחר המקושרת אלא שדחו דבריו ואמרו שלא חיחיו בחכה אלא בדופן בשר שחלבין בזה הרמב"ן ז"ל בחדושיו וכל הנמשכין אחריו והנה במקומות הללו הפנימים אין ההכאה מנעת בהם ואין הכוונה אלא מובלע או שבורה וכן כוח ליטבל לחלמידה או חיכת רישותה בדופן ורישותה הוא חולי וכן בתב הרמ"ם שבשרות השחורות שנמצאים בדפני הבחמה אינם רישותה שאינם אלא מחמת הכאה וכן הלשון שבתב הרב בעו ז"ל בספר יורה דעה וכ"כ מ"ח הרמ"ם ז"ל בתשובה אלא שרי אלא על ידי מכה ממש בדופן אבל אם יש בהוחת שחורות אינו סיומן מבה כי אפשר שבאו מחמת הכאות שהנה שהנמשות על נבה שבן דרך מקום המכה להסחיר אבל נשבר הלב חעש"י שחור וניקור קרינן שפיר מכה וכשבר חורמות חיים להרשב"ם ז"ל בתב שלריך עיון אם כדבקו שברי הלב ורברב ויוצחה משם שים לחוש שחת לאחר שנלחמו הלבות וברפא בשבר נשברה ולא נדון בה דאינה מבה בדופן ולא יורה בה להקל ע"כ:

וגראה שחכחן יצא להם לשבור בלב שים בו מבה וגלע אחר ויראו שם בדם שוה אם יש בו שני ישרוה ולמדו דבר זה מדחמרינן בפ' חיוקח בני משם שים לה מבה ברחם שחם אין בם עבחה שוה לדם רחיינה שחולה במבה וכן בגדון זה שם היה דם מקום המבה משוה גדם שחר הבלעות חולין במבה שהל מורינו הרב ר' יצחק בר ששת ז"ל בחשובחו ומ"ח מורנו הרשב"ן ז"ל בהלבותיו הלקו על הרשב"ם ז"ל שהחיר אחר שנרפית המבה ובחבו כל זמן שרואין להדיח שהיה בם בדופן מבה מעש"י שבהלחת חולין בהיחוח שם מבה נשרבה ואחר נחלחה דחם לא אין בם בשים עשה מבה בשור ואמר הקודם המבה היחה שם סרכת וכחב הרב ר' יצחק ז"ל שבאן שבעבו העם להקל בשים שם מבה וגלחמה שם יצא חליבו ע"ה ויחשור אין העם שומעין לו כמו שנהגו בשוגחת חוץ למבה מעש"י שכל הפוסקים חוסרי' מ"מ נראה שבאין יצא לבחשובים לשבור עצם חחלה ולדחותו כדי להחיר שם נחלת שנו שבבר בחלחת המבה וחקנים שבדור ושובי שבשם חקנו כך ובמי הגרן קלקלו השורש לשנו העלם ולהקיאה ולרחות שם שוה חו לו חצי אין שם שבר בעלם וזוחת חיסור נמור שחבי שם נראה בשחרות בעיניה חפי בלח שבירת העלם אמין להקל בבך וכל העושה בך אינו אלא מחכיל טרפות ליישראל וכל מה שיש להקל כדברי הר יב"ם ז"ל ומ"ח הרשב"ן ז"ל חעש"י שהחלחת החכה אינו חולין בה ואם שמורגל בפי העם רופם מבה בלומר מבה שיש שם ואינה ונראה לעינים שהיה שם עלם שבור וגרפה בכל בלח שבירת עלם וכשלם חו לא בחלם לח חמרה חדם מעולם ודבר זה הין נשלים כי בכאן בך בשמעתו דברי חזרו להודות ונחקיים בהם ועמך כלם לדיקים ובדוך ה' טובי לבך להרי מבשול שדבך העם ולשוביחים יבעם:

עוד שאלת תכא

בעניו טרפה שיצחה ממקו' שיער לחקום חיסור מה הדין בה:

תשובה הרב בעל העיטור בתב שהם הטומח וסחוכח נשרבו יחד בסרבה אחת על הדופן שם רוב הסרבה מן סחוכח ומיעוטה מן הטומח חלינן דעיקר הנקב בוה בטומח וסרובי סרוב בחוכח ובכרה ואם רובה מן הטומח טרפה וכן ריקה הסרובה לחוה ולדופן שלינן לה בהיחר רובח וכן הם יש מבה בדופן וסברה יוצחת חמקום המבה ואוסף לה כלהו חולי בחר רובח וכן סובר הרמ"ם ז"ל מהל' המבח"ן ז"ל בתב ומזה יודע דבי חלינן בשבת חשון ה"ם דנפקא סרבת ממקום מבה מהל ממקום אחר לא ומפי' סרוב במקום מבה הם סרובה אלא במקום אבה מסורה ואין זה ברוך לנגוס וכן בתב ר' חייי בשון ז"ל ע"כ"ל וכן הית שברת הרשב"ח ז"ל בספרי תורת הבית ברוך וקבל וכן החקש בכל שאר הסרבות דלא שריגן לבד שלא הם יוצאה כל סרבת ממקום החיבה הים מקומות שניהבין בזה לקולא וגם בכאן בחלבותייר נהגו היתר ומומר נפשו ירחק מבה וגם מ"מ מורי הרב ז"ל היה מחמיר לעלמו ומיה מיקל לאחרים אלא כיה בידו למחוב בהם וכן גם מני נוהג אחריו וגם מחרים מחבה וכל המחמיר

עוד שאלת תכא

העיסה העליון שהוא סמוך לנוף הבה"ד הנקראת קוליא שנעבר לגויה לב' חצירו וכנגם כל אלו למחלוקת אביהו כוה ועור ובשר חופין מותו ולא יגע אין לעור כלל אלא כל העור שלם נאמר כיון שזה השבר אינו יכול לחזור לבריאותו

תשובה

יראה שיותר שוב הוא עושה שני חסורין לאסור מחוסרין ואיסור רביכה והמהלך על רגליו אינו עושה אלא איסור אחד אבל אם רגליו קהות או שלסטים רוצים מחריו ואינו יכול ליעלם על נפשו אינו ירכב שאין לך דבר שעומד בפני פקוח נפש אלא מומן ג' שמנו מכמים ז"ל:

ועניין תכב

כשר שנשתתה שלשה ימים בלא מלח הגמונים ז"ל אסרו לאכלו במכושל שאין דמו יוצא על ידי מליח' ואדי הוא ככבד שאין מוכנין מומו אלא בגלי:

ועניין תכד

היתר נדרים ביחיד מומחה בזמן הזה אין לנו יחיד מומחה כן כתוב בספר הטורים ואפי שלשה פרישות צריכי לחיות דמסברי לאו וסברי ויהיה אחד מהם יודע דיני התרטה והפתחים כך כתב הרמב"ן ז"ל בהלכות נדרים וכן הרמ"ם ז"ל בפקיו:

ועניין תכה

ויבח יוסף את דבחם רעה העונש היה שפחטו נדי עוש ואלו לא היו שוחטין לאכול היה נותב ויהרגו נדי עוש אבל שחיטה מינה אלא בגומר:

עוד שאלת תכו

מנו שחיתה בו קורט ועשו בו לאי נגוה בגד הקור' מופלג מן הקרקע הרבה:

תשובה

תימה גדול הוא זה שהרי הבשר המבוי בלאי מן קורט הוא בר"ם וכן פסק הרמב"ם ז"ל בפ"ק דעירובין בפירוש המשנה שלו וכן פסק בהלכות שבת ומבוי זה כיון שיש בו קורט למה הוצרכה לעשות לו לחי ואם לא היתה עשה לחי למבוי והניחו מן הקרקע שלשה או שלשלנו מן הכותל לא עשה כלום וכן פסק הרמב"ם ז"ל בהלכות שבת בפ' הנזכר:

עוד שאלת תכז

מי שהיה מהלך בדרך במקום סכנה והוברך לילך בשבת עם לגויה כדי שלא ישמר בשום סכנה אחר מיסור קל יעשה שלך על תלוי מן רובב:

תשובה

מין זה דומה לנמחלו ניביו לכי כשנתחלו ניביו מין לו שום רפואה בעולם וכיון שאין לו רפואה בשולם הולכת היא למות מכם מכל עכם זה רפואה יש לו אם יש שם מומן בקי שיכול להתיר הסבר ותקיה הכמה ולא תמות ולא נרע מהסבר ויבא לחון וכשר מופן רובו ואעפ"י שאם לא ירפאנו ויחתל הסבר תפשר שתמות כיון שסיתה רחוים לרפואה ויכולה להרפאת מדרך הטבע חיוב טרפה שכל טרפות שמנו חכמ"ם ז"ל אם יתקבצו כל חכמי הטבע לא יוכלו לרפותם מכל כל שיכול להרפא כשר הוא ואני רואה לומך פעמים מוכיר עור וכשר ופעמים מוכי' ע"ר לבדו נראה שהלכה רופפת היא כיון אם עור לבדו יסגיר או נרך כשר עם העור ומשמע כי דעת הרמב"ם ז"ל כן הוא מכל הרשב"ם ומר"ן ז"ל חולקים על פרמב"ם ז"ל וכן בספר יוחס דעם כמה כדברי פרשב"ם ז"ל ואתו להחמיר:

עוד שאלת תכח

מי שמינו יודע לקרות בחורה מתוך הכתב אם עומד לעלות למנין העולים אם לא:

תשובה

דבר ברור הוא שהעולה בתורה להשלים מנין הקורי' בספר תורה כל יומא ויומא כדיניה צריך לקרות בפ' מדלא לקיים מנות קריאה מתקנת משה רבינו ע"ה כדדרשינן בפ' מרובה מקרא דוילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים דורשי' השומות לעמרים מן מים אלא תורם כיון שראה משה שהלכו שלשה ימים בלא תורה עמד ותקן להם שיהיו קוראים בתורה שלשה ימים בשבת בשני וכחמישי ומתקנת עזרא שלשה גברי ותלתא פסוקי כדאיתא התם וחם השולה חינו קורא לא קראו שלשה ולא קרא תלתא פסוקי ושוב שניה ברכה לבטלה כיון שאינו יודע לקרות מתוך הכתב ואע"ג דמביאי בטורים סיו מקרין לותם כדאיתא במסכת בכורים ופי' כתב סיו מקרין לותם כדאיתא בפ' מנות חלוצה ושמע הקריאה התם משום דלא בעו קריאה מתוך הכתב מכל קריאת התורה ברייתא שכתב לי אחד רשמי לחומרין על פה כדאיתא בפרק הקורא אח המגלה הברים שכתב לי אחד רשמי לחומרין על פה ואיתא נמי בפ' הניקין ק"כ קריאתו אינה קריאה ובנגור לא יצאו בקריאתו והוא עבר על לא תעשה שני פעמים שהרי הוא מבזה לפניה ולאחריה וכל המבזה לבטלה עובר משום דלא תעשה כדאיתא בפ' מין שמוכין ובנגור אסור לענות על ברכתו אחן שכל ברכה שלא נתברכה בתקנה אין עונין אחריה אחן כדאיתא בפ' אלו דברים בברכות ולא אתיר ר"ת ז"ל אלא אם אינו יודע לקרות קריאה מדוקדקת שאלית נבור מקרא מוטו כיון שהוא יודע לקרות בכתב אלא בדקדוק ומעני כך נהגו שאלית נבוך קורא עם העולה ואעפ"י שקריאה אלא בדקדוק אינה קריאה ולא הכשירוה אלא במגלה קריאה ולא דקדק בחוטיותיה ותפילו הכי לא כל דקדוק חמריכן כמו שבחבו המפרשים ז"ל אבל בספר תורה אם לא דקדק כאלו לא קרא כלל וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפי"ב מהלכות תפלה קרא וטעה בפילו בדקדוק אות אחת מחוירין אותו עד שיקרא בדקדוק אבל בשהוא יודע לקרו ולא בדקדוק ואחר מקרא אותו קורא בדקדוק אך אם אינו יודע לקרות מתוך הכתב אסור להעלותו לספר תורה:

ומצאתי משובב לתורנו הרב ר' יצחק בר' שמת ז"ל והוא מהפך מגלה בני הכנסת שאין להם מי שיקרא אלא אחד עומד וקורא ויושב וקורא אפי' שבעה פעמים ובלא ספק שזה בנגור הוא קורא לא שאין אם מי שיודע לקרות אלא הוא בלבד ואפי' הוא קודם אפי' שבעה פעמים ואין אחד מהבבור שאינם יודעים לקרות עולה ויהיה שליח נבור מקרא אותו אלמא אין קריאת מי שאינו יודע לקרות מתוך ספר קריאה של כלום אפי' שרשיותו ואת אומר מכרעת אכל הדין דין אמת שהרי לומר דוקא בוחות שאינם יודעים לקרות עם שליח נבור אבל אם יודעי' לקרות עם שליח נבור אפשר שעולין וקוין קריאה כדאיתא נמי בכורים ויבואה שהרי הקריאת מביאי בכורים וביבמות הוא שהאחד קורא והם עושים מחריו מה שהוא אומר כדרך שאמרו בהקריאת הכלל כדאי' בסוטה וכמסכת סוכה אכל הקריאת ספר תורה שעושים החונים הוא שעליו נבור קורא הפרשה ומעולה קורא עמו על פה מתוך הכתב ולא

בברכת מבח עליו בדרכים ובמשפטי הבדיקה לחכם ר' יצחק הקטן ז"ל רחיתי שבמקומות היו נוהגין להחמיר ובדקה בסהדות אלו שהם במקום רביתא ומשפטם למקום דלמא רביתא כגון דופן וקנה או טומת נחושת לדופן הוא דאזלינן בתר רובא מלינא דמתן דסכירא ליה הכי סכיון שהוא בסדר אחד והדוב במקום רביתא מעשר דמהדקא ולא אתיא לאתרודי וכן מכה בדופן מעשר דשדי מכלא בכלא והכל מתעסט במקום המכה אבל כל סהדה דבוקה למקום הכאר והסאור שלא במקום רביתא כגון שהגיע לטרפשת דכבדא או לטרפשת דלבא או לטומן הלב או לקנה הלב וודאים בהם עמים בסורה אחר או דלמא היינו רביתא בלומת בטרפשת אין כולכין אחר הרוב לפי שהיא מעשרת אם אתי למתן דסכירא ליה שכולכין אחר הרוב כנ"ל:

שות

ולא הכל נקיחין לקרות על כן מן המוספתא הוא מבריעת שחפצר שלא היה כאם מי שיודע לקרות עם שליח צבור על דרך זו שנוהגים היחוכי שלא שנודעי בין שבדברים שבכתב מן דשמין למומרין על פה מן הקריס, אעל פה קריאה של כלום וכספר תורת חיים כתוב בשם תשובת הרמ"ס ז"ל שמי שאינו יודע לקרות מן רמוי שיקריאהו שליח צבור ויהיה ברכה לבטלה ולא מסתבר שיברך על קריאת שלוח צבור והוסיף בעל הספר להעלה ולא מסתבר שיברך על קריאת שלוח צבור והוסיף בעל הספר ז"ל שאם יודע לקרות בשעקרין מהו עשתה מתכיו ז"ל דשניר דמי והכה הכל מפורש בכתן אלא שצריך לברר שאף הצבור לא ינתו בהותה קריאה ומה שאינו יודע לקרות דוקא שיודע לקרות מתוך הכתב והכל כמו שכתוב למעלה וכן שני מומר בעיני ההפטורה שאם אין המפטיר יודע לקרות כל החתך וכ' פסוקים מתוך הכתב שהברכות שם לבטלה והצבור לא ינאו ידי קריאה וכן הנהגתי מני בכתן:

עוד שאלת תכט

אם יכול התן להפסיק בתקומו תתרי' בשרשת התיכו

תון מזני' ל"ך אם יכול התן להוסיף על שבעה אם יכול להוסיף הפסוקי תתרי' תו נרין לחזור לפרשה חפסק בה ואם מותר להוסיף על שבעה שעולין בשבת תו על שבעה של יום הכפורים תו על תמשה של יום טוב ואם מותר ביום המעניות שעולין שלשה במנחה אם יכול להיות המפטיר בהן ויהיה בהן תחר כתן:

תשובה בפי"ט של ר"ה שבמוסף של שבת היו תומרים שירת התויגו בבית המקדש והיו תולקים תותה לשם שבתו' וסי' להם הו"ו ל"ך ואמרו שבשם שתלוקין כתן כך תלוקין בשת הכנסת ללומר שהקורים בתורה תולקים השירה לשם והסי' בו"ו ל"ך ת"ל כשם שהקדש לא היו נוטלין ולא מוסיפין כך אין מוסיפין ולא נוטלין ואף על פי שאין בשבת ויום טוב מוסף אלא שבעה הרי הן כנגד שבעה של יום הכפורים תו על תמשה של יום טוב ואם מותר ביום המעניות שעולין שלשה במנחה אם יכול להיות המפטיר בהן ויהיה בהן תחר כתן:

תשובה בפי"ט של ר"ה שבמוסף של שבת היו תומרים שירת התויגו בבית המקדש והיו תולקים תותה לשם שבתו' וסי' להם הו"ו ל"ך ואמרו שבשם שתלוקין כתן כך תלוקין בשת הכנסת ללומר שהקורים בתורה תולקים השירה לשם והסי' בו"ו ל"ך ת"ל כשם שהקדש לא היו נוטלין ולא מוסיפין כך אין מוסיפין ולא נוטל

עוד שאלת תלג

שטר מקח יפה
לפניכם כתוב פו
שכח שלם ולא כתב
יום אם היה פטול
או כשר:

תשובה הכי מעתיק לי"מ שכתבתי בתמר תקון סופרים
שהתלמי לכתב בשער תשעה זה לשוני שטר שתין בו
זמן תינו מעכב והשטר כשר הוא אלא שיהיו גובה
מכתבים מטעמי' לפי שתין תני יודעים אם המלוה שבשטר הוה קימה או
מכירת קרקע ונפ"מ אם יש שטרות אחרים בידם אחר זמן אם קודמין לכל
גובה הוה כו מכתבים בני חורין ובן נרחם מדברי התפרשים ז"ל בפ"ק תחים
וכן כתוב בספר התשן כסיום מ"ב וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"י מכל מלוה ולוה
וכתב אלא נרע משטר שתין בתוב בו אם המקום דשטר כמו שנכר בפ' שני
דיני ותב"ב דהויה ליה עדות שתין תחה ובול להזימה ולכ עדות שתין תחה יכול
להזימה תינם עדות כדתי בפ' היו מרובה ובסנהדרין בפ' היו בודקין תחי הכי
כדתי ממונות לת קפדינן דשת קיימת לן דכדתי ממונות לת בעינן דריסה
ותקירה כדי שלא תנעול אלא בפני לוין כדתות בפ"ק דסנהדרין פ' תחד דתי
ממונות ובפ' בתרא דבבות ותנן בפ' בתרא דשבועות דשטרי חוב המלוחרין
בשרים ומיתו לה בפ"ק דר"ה ובפ' תיהו כשך ובפ' מי שמת ובפ' נט פשוט ובפ'
תחד דתי ממונות כירושלמי כיוצא שעות בפ' מי שהיה נשוי ובתל' מלוה ולוה
ובכתבו כשם רבי' אשה נתן ז"ל שתעלין שהעדים שעידים שהתחד קדם
במותו יום כיון שהשטרות שניהם ביום תחד נכתבו תין תחד מהם יכול לטעון
תני קדמתי אלא שניהם שוים כיון שתין כותבין שעות אלא בירושלם ובל
הקפדתנו בכתיבת הזמן תינו אלא לענין קדימה וטריפה תן הלקוחות דאם
תין כתוב בו זמן יד בעל השטר על התחתונה דאמרי' בפ' מי שהיה נשוי הני מרי
שטרי דאמר לקמיה דר' יוסף תד הוה כתיב בתמשה בניסן ותד הוה כתי' בניסן
סתמא מוקמינה דר' יוסף להאמת דהוה כתיב בתמשה בניסן בנשבי אמר ליה
תידך ומנא תפסיד אמר ליה תת יד על התחתונה תימר בר תשעה ועשרים
בניסן תת ולכתוב לי מר טרפא מתייר ואחלך מני אמר לך תת בר תד בניסן
והכתבי לך מקום לנבות ממנו וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"י מכל מלוה ולוה ולא
מינו שמעכב הזמן אלא בענט תי משו' שיתפ' על בת תחותו כדתי בפ"ב
דיבמות ומה שנוהגין לכתוב בקצת שטרות בעשור הרחשון או התמצעי או
האחרון השטר בפני הוא ותפי' בענט כדמוכח התם בגיטין דאמרינן דמהני
לסבוע דלקמיה וכו' תפי' תכל טוב הוא שיכתוב הזמן בתמות שלפעמים ירע כחן של
המלוה הוא עמך שהלוהו בסני לחדש ובת' בעשור הרחשון ולוה מחקר בעשר'
לחדש וכת' לו בעשור הרחשון תולקין והפסיד הרחשון שהיה לו לגבו' תכל
ולפעמים יפסיד הכל בגון שכתב בשני בשמנה בחדש שיכול לומר לרחשון תת
בר תשעה או בר' בחדש תת וכפ"ק דעבודה זרה כתבו דפומיו הקרקפתי ז"ל
דתם השטרים בסופר תכל ונתי' פרש שהשטר בשר ומוכח לה התם מסעמא
דתי שטי תנא דאמרינן התם דילמא שניך לחלפא קמא ונקט לחלפא בתרת
תי שניך לכלכו כללי ונקיט פרט בתרת לחוך וכן נמי תי כתב תכל והפרט
שת בלה בתב לבריאת העולם שהשטר שטרך פשר לטרוף בו מן הלקוחות שתנו
תולין תותו בטבות סופר בן כותב בספר התרומה בשם ר"י ז"ל ובספר התשן
כ"ל ושכך למד שהשטר שטלת עליו בשר הוא תפי' לטרוף בו מן
הלקוחות כ"ש שתם תין שם לקוחות שתות בשר תפי' לת היה בו ין והתרבתי
להעתיק לך כל הלשון כדי שתתלמד ממנו למקום תחר:

עוד שאלת תלד

ראובן כתב
לחותנו שטר
משכונא על חנרו
ממותר נדוניא

שהוא לבתו ולת השלימה ושתה רוצה להוציאו ושטן שהיה לת
ממותר

ממותר נדוניא שתיו חייב לתת כלום:

תשובה חייב הוא לתת ותפי' לת נתן לו כלום כיון שכתב
לו שטר וכן היה בפ' שבועת תת השטה לחלוט כחת
דשטרת וכן פסק הרמב"ם ז"ל בפי"ח מהלכות מכירה
זה לשונו המחייב עלמו בממון למחר תנאי תעפ"י שלת היה חייב לו
כלום הרי זה חייב שדבר זה כמו מתנה הוא ואינו משכחתת עכ"ל וכן
היא הסכמת הרבה גדולים: בענין ברכת תתנים שמברכין מוחפ כיום
השבת ובשחר ימ' השפוע כלת פנים חדשות דע כי בבר נהו בוה קמתי
דקמתי. וביום השבת מנהו קצת טעם משום דבחה שבת כמו פנים
חדשות תבל בשחר ימי התחונה דלהו לנעור בכן בענין חוחפ שמתרימין
עצמם שתה מחמיר להניחם נדוי קודם התרה ופה חחפ שוטה ועוד
היה מחמיר הרמ"ם ז"ל להנריך להתירם עסרם בני חדש דתנו הלבחת
וכן כתוב בספר יורה דעה בהלכות נדוי תלת שלת רחיתי לחדוני תבי
מורי הרב ז"ל שהיה נוהג ככה: בענין הימים שחר קנה חנרו לחתנו
לדור בה כך וכך שנים ושתה רוצה לנחת עליו הדרך לת יפה הוא עוש'
ומייב הוא להשלים מה שכתב לו במו שכתבתי בתשובה הרחשונה וכבל
הוא טעם תחר: בענין התנאי שהתנה התתן לעשות לחתנו תם בתוב
בלשון התנאי שהוא חייב לעשות כך וכך קודם שישתכה או שתם ונשתם
ולת תבעה תותו ברי נתבטל התנאי והבי אית' בפ' המדיר בבל יום
לזמן והזמן לת עבר עד אחר הנקוטין ירחה שהוא חייב להשלים: בענין
החים שיש לו שתי נשים בשני תקומות בחחת במחונה ואחת בשתתחים
עם מי יפרע המשים חייב הוא לפרוע בשני תקומות משים ותרנוניות
ובבר נשתלתי מזה וכן בתבתי: בענין הבלה שם היא מוברת בהנת'
או לת מוברת היא בהנת' תקרא עלת בוא לת תתבלו בל בבלה לבר
אשר בשטריך תתנה ותבלה או מבור לבבי וכן היא בגמ' בפ' בל שעה
ובפ"ק דע"ז ובן בתב הרמב"ם ז"ל בהלבות מתבלות אסורות בפ"ת:
בענין שבח תדע שבוח ותמר על בנו די לו במה שלקח ואתה אין לו
חלק בירושתי אין בדברים בלום שהאומר בני פלוני לת ירשני אין בדבריו
בלום שהוא מתנה על מה שבתוב בתורה ותנאו בטל בן היא בפר' יש
נוחלין וכן בתב הרמב"ם ז"ל בחלת פרק שני מהלבות נחלות ושם
תמצא בבל מפורש:

עוד שאלת תלה

מטי בעמלתי
במנורה
ונקרתו בלטון
תלחמוש שם

מותרים בפסח תו אסורים ואם אסור לתבלם ואם מותר לך יאמר

תשובה בתב רבי יצחק בן גיאת ז"ל בשב בשם רבי תתי
נטון ז"ל שהם אסורים משום אמון וקרבה"ת ז"ל ג"ב
בשחל מזה והיה דעתו לחקל לת אחשם לדברי הנטון
ז"ל וח"מ מורי הרשב"ן ז"ל בשחל מזה והשיב שתין בי משום אמון
מפני שהוא אחמת ושת הבוחלים ובמשבת מבשרין ע"ב תשבו ושת
הבוחלים בושת אחדם לענין הבער ורשים ס"ב בתו שיחת האדם אינה
אחמת בדאמרינן התם לת תעשה את המורסן שתוליך לבית האסרן בגל
שבה היא על בשרה יבש בלומר ואין אומרין לושה לפי שאינה אחמת
ס"ב ושת הבוחלים ג"ב אינה אחמת ואני לענית דעתי אומר שדברי
בלם אחת שדברי הגאונים ז"ל והריטב"ג ז"ל אחת ודברי הרשב"ם וח"ת
מורי הרשב"ן ז"ל אחת וזה שהם התנים הלל בתלחלתו מושת הבוחלים
בלבד אין בהם משום אמון לפי שאינה אחמת ומברתים שבתב ח"ת מורי
הרב ז"ל ותם הלחלות הוא אחמת שהאמורה שהבה שים משיה תו מלדדיה
בגון שים בגלדיה ברבת הפים ומשם שהבה האמורה יש בהם חשש אמון
שהרי שנינו במסבת מבשרין בפרק האומר ברבה שבבית וחביה מיש
אחמתה הם טמאה ושת בל הבית שהאחמתה טמאה נראה שה שבין
שהאחמת הברבה הם מושים והושבה הוא טמאה אין לבם דין ושבה בלו
דין מים ושדע שהרי שנינו שם שהם שהה מסקין טמאין והוא ושתו
טהורה ונראה שהטעם בוה הוא לפי שהחדם יש בו בח משנה בתו שבתבו
הרופאים לפיבך המים משתנים ואין לבם טבע מים והבת המשנה שבו
התורים לטבע חושבה בתו שים בו בח לשנות האמון ולעשות ממנו אחרבע
ליחות חלח לפי שהאמון עב תיבו תשתנה תיד ושהיד לוב ואין אחרך בפי
טבע האמון שהוא אחל בבל המים שם פשוטים ודקים שהבה והטבע שולט
עליהם אחרים ואשה אותם בקלות ובספרו המים לטבע אחר אחר הקרקע
שאין בו בית שהוא נלאחרו המים על טבעם ושהיין יש בהם טבע המים
ולפיבך אם שם טמאים חזיעה של הבוחלים טמאה בין אלא נשתנו המים
מטבעם ובין אלא נשתנו ח"ב מאחרין שם ווה נראה ברור:

ולענין

שות

ולענין אם מותר לקיימו על שמיטה לאכלו בספס מותר לקיימו וכל
שמנורה ואין מנו אלעים אם הם לאות או לא כרמב"ם ז"ל בפ"ב משבת
שמינו צריך לבער ולענין מי רגלים נראה לי שמינו בדין מי הפה ולא
כמו שהיה שהרי זיעת אדם מינים מכבדת כדאיתא התם במסכת מכשירין
ובענין מי רגלים שנינו שם בפ' שלו מטמאין ומכשירין רוקו ושאר רגלים
ס"כ דין קרוק ושאר רגלים שוה אם שאין כן בזיעה ומי הפה מחלוקין
כדאיתא בפסחים לא ילעוס אדם תשיש ויתנם ע"ג מכתו בפסח מצי
שהם מחלוקין ובמכת בכורות שמרין דמיהי רגלים של חמור מצרין
דמיהי עיל מיהו נפיק והכא המשנה שבחמור מינו מפני מותם לגמרי
כמו שמצינו מיהו אדם לועטה ונשם זה ברור מדברי הרופאים ומה
שכתב הרמב"ם ז"ל בהלכות ממין ומנין בפ"ד מיהו ישראל לגוי עד שיתנה
לוקח כתנה וכו' דבריו ז"ל הם מפורשים בתוספתא לאחל נראה שלא יהיה
בדברין ערמה וכאי מיהא בתוספתא זכן כתב הרשב"ם ז"ל בתשובותיו:

ומה תלו

שאמרת אם העולם יחרב או לא ודעתך
היא שלא יהיה כלה והמשמת המומרים
כך וחטבתם בוריס ועמי הארץ ומה
נעשה שרז"ל כך היה דעתם וכבר אמרו
קמא דבי מליהו שית שני הוי עלמא וחד חרוב שנאמר וינשב ה' לבדו
ביום ההוא וכבמה מקומות עכר זה לחז"ל וחס הרמב"ם ז"ל היכו סובר
כך ומפרש השתא המשורש" ומורים על זה על פי מדרשו הרמב"ן ז"ל סובר
שיהא עולמו לאחד וכשמר זה על דעת ז"ל ודע שהשמיטין שהעולם הינו
מחודש הוא שביאת המשיח וכל כך ישראל חייב להאמין זה לכל אם עתיד
ליחרב או לא הינו חייב ביחוק ההמונה עם שיודה שנים ת"ים יכולת על
זה והסדר אלו כפי שהיו שנעשה שנראל מהתחלה שהושלט כן יבול לשדרו
ולהחריבו ואחר נראית היכולת בחדוש ולא בשחוד והסקרת המורה על
זה ושלא אכל להתפרש על זה אחר הוא לענין הארץ יסחת ומעשה ידיך
שהים המה יחבלו ואתה תעמוד וכלם כבגד יבלו כלבוש תחליפם ויחלופו
ואתה הוא ושנותיך לא יתמו ח"כ כל הנעשים יתמו זולתי הנשאר האחת
שהיא מחוץ ל המציאות ויתעלם ושתע"ם שים מדרשים המה יחבדו אם אחרית
וחחרים פירשו על הפרטים דאחר כי אחר ימ' ואתה הוא ושנותיך לא יתמו פירי
בשמים קיימים אם לעולם לפי דבריהם ואין בפרט ולא מה שבכלל על כן הנכלה
מלפסוק הוא האמת כפי דעתי ואתה האמין בתם שאתה בה:

בענין תלו

הנוטלים נעים בתילות ובועלים על
דם בתולים דע שזו רעה חולה
היא בתורתן כאחרונה גם בעיר הוסת
תושבי הארץ היו קלתם עושים זה
ומ"ש מורי הרשב"ן ז"ל מטל רעה זו וייסר מקלתם ושורש דבר זה הוא
משנתם הנשתם דבדי הרמב"ם ז"ל שכתב בהלכות מאכורי כיאה פ"ב הלכה
שם לא עבר זה וגם בפ' חיפוקת כמשנה וכגמ' בשלא רחתה דם בינת
מכיה מבל כשרחתה דם לא דמכו בזה ולא היה שם מי שיחירנו שרון
שרחתה דם קדום בעולה מעשר שעם הם בחולים מחמת בעיר בת דם מן
המקור ומתערב עמו וכל עמה דם מן המקור אפילו בטפת קרדל היא
נדה מן התורה והבועלה בכרת מבל בקטנה שלא רחתה דם מעקר כדין
לא חשבו לזה בעלי המשנה מבל בעלי הגמ' החמירו בזה ואמרו ר' ויחנן
ורים לקים שבועל בעילת מנוה ופורש בשם שהחמירו בנות ישראל שתבי'
רוחות דם טפה בקרדל ויושבות עליה שבעה נקיים אף הוא כיון שנבעלה
מחמ"ע שהיא קטנה ולא הגיע זמנה לראות בועל בעילת מנוה ופורש
ויושבת שבעה נקיים חון מיום שפסק דמה וזה לשון הרמב"ם ז"ל שפחה
בפי"ח מהלכות המורות וכן הדין בדם בתולים בזמן שהוא שפי' היתה
קטנה שלא הגיע זמנה לראות ולא רחתה דם מימיה בועלת בעילת מנוה
ופורש וכל זמן שהרחה דם מחמת מכה הרי היא כחמה ואחר שתפסוק
דמה סופרת שבעה נקיים עכ"ל ס"ב כל זמן שרואה דם הרי הינה בדין
נדה להיות טמאה ואחר שיפסוק דמה תריכה שבעה נקיים ואם היתה
מוהר לבעול בשפסוק דמה למה תספור שבעה נקיים השבעה נקיים
הינם אלא כדי שתטבול מחריסים ותהיה מותרת לבעלה וזה ברור וכן
בחב ס"ת מורי הרשב"ן ז"ל בפסקי הלכות שלו לפ' נדה וכן כתב בעל
העיטים ז"ל ויוכל הוא מחמיר שלא תמנה שבעה אלא אחר חמשה ימים
לבעילתה וכן כתב הרא"ש ז"ל בסוף הלכות נדה אלא שהינו מוסכם
מהכל ולא נהגו כדבריו שלא תמנה שבעה ימים משעה שפסקה מלרחות דם
וחותו יום הינו מהכל שבעה ואתה חוק ותמן להוסיף מה ותחמר לפם
משמע שאם לא יחזרו בהם מנדה העובר על זה ואתה שלום:

בענין

הרשבש

בענין תלת

קריאת שמע קודם נפת בכוכבים
דברזה כבר נתפל לרחשונים גם
לאחרונים ז"ל והמשתבב בזה היה
מה שמעתה בירושלמי בדי לעמוד
בתפלה מתוך לבבי מורא כי הפה מתקנטם לעת ערב להתפלל ואין
עומדין להתפלל אלא מתוך דברי תורה קורין את שמע ומתפללין תפע"
אלא סניא עושה וכאותה שקורא על משתו הוא נגמא ידו חובתו ובענין
הברכות הינו מפשיל שהברכות אינן על קריאתה לומר אשר קדשנו
במצותיו וצונו לקריאת שמע על כן לא הפשיל אם שהברכין קודם ועד
עולתה אבל ס"א מהו הרשב"ן ז"ל בתב בי אלא הברכות שחיבר נפת
אחר נפת הכוכבים רוצה לפשוט והוא קריאה קודם נפת הכוכבים
שנריך לקריאה שנית קודם שעודתו שבל דבר שהוא מן התורה וצריך
ומנו קודם מלחמתי או יכנם לשעודתו בפ"ק דשבת ובמסבת סוכה:

מלחמתו או יכנם לשעודתו בפ"ק דשבת ובמסבת סוכה:

ולענין השלמת רת"ו נחל אלך לחזן הרמב"ן ז"ל שאל לת פי הרמ"ם
ז"ל והשיב לו שאין רחוי לעשות כן כי הוא הפסק בין הברכה
ושמע אבל המחוירים פסוק להיות לכם לאלהים תעפ"י שאינו נרך אלא
לשלם תיכות מחמת שאחרו במסבת תענית ובמסבת אבלה כל פסוקי
דלא פסקיה משה רבי' לא פסקינן ליה אומרים כל הפסוק כלו ואם אינו
צריך אלא שלשה וקורא שאר אין בזה שום חשש דבלל אלהיכם
יש מכה:

ולענין הברכו שאין אומרים אותו במנחה אין החמיר בזה שלא לחת
אומרים אותו בשחרית ובערבית ומה שבאחה בדברי האחרונים
ז"ל בזה הוא כי קודם ק"ש צריך לומר ברכו ואחמת שיש קצת בני אדם
שלא שמעוהו אין בשחרית אין בערבית אחרין ואומרים אותו בסוף התפלה
ולפיכך נתנו שאין דאוי לאומרו בשבתות וימים טובים שכל העם הם קודם
ק"ש בשחרית ואומרים ברכו ולמה יחזירוהו אחר התפלה ועל כן בתבו שיש מקומות
שאין אומרים אותו בשבתות ו"ט וזהו מה שנתנהו בזה וכל זה אין לו שורש
כנגד ולא בשום מדרש ולא בירושלמי אף אחת מהחמת שנהגו לא דנו לאחת בשם
לומר ולברכים בשה אין לנו שלא מה שנהגו בשם ואל שנהג אדם אפני שהחלוקו
והתורה דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום:

עוד שאלת תלט

המתחזן בית
לחכירו לי' שנים
והלך ומכרו לאחר
אם יכול הקונה
להוציאו מו לחזן:

תשובה

אין המכירה מבטלת השכירות ולא השכונה שבשירות
אחרו בפ' השותל בני המשב ר בית לשכירו מכרו או
הורישו או כתנו במתנה שאינו יכול להוציאו שכול לומ'
לו השוכר לא עדיפת מנברת דאתית מחמת אם קונהן לך או מורישך או
שוכר לך לא היה יכול להוציאו לפי תוכיחו מה שבשת מבשו לא עדיפת
מניה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ' מהל' שכירות שאין בת הקונה או יורש או
מקבל ממנה בגזל מבת המוכר או שהיו או הנותן והן בהדם בזה בין שכירו
למשכונה דהשתא הוא לא עדיפת מנברת דאתית מחמת ובעל החוב לא
היה יכול להוציאו הלוה בעל המשכונה וכן הקונה ממנו אין יכול להוציאו
ומעפ"י שהשוכרות דינן בזה בהפך דינינו חסור לנו לילך
בתוקותיהם:

עוד שאלת תמ

הלוקח מבתן חבירו
מהל שחתת במחתים
וזוכים לבם שנים
ומת"כ חזר ומכרו לו
כ' מחום וזוכים והחזיר לו קודם במה שנותרי לו שני שנים ושיתן חוקם
למחו כדי שתנשל בתו ובעל שהוא סובר שהמשכונה היא הסיקר והמב'
לא היה חלה לתוספת חוק ובילא שיתנו לו המחתים וזוכים שנתן מה
הלין בזה:

תשובה

אין בדברי הקונה כלום שאחר שקנה וכתב שטר קניו
אינו יכול לומר שבשורת משכונה היה ביום שחתם
שנעשה בינהים שטר משכונה בתחלה כיון שחת"ב
בעשה

עוד שאלת תמא

רחובן נשא אשה והאשה היתה בכל פעם ופעם מקללת את יולדיו בפניו מה דין נותן כיס ז

תשובה במשנה ריש כתובות שנינו בפ' המדיר נכרי קיונאות בלא כתובה והמקללת יולדיו בפניו וה"ה רשות הגמ' כנון שקללה בפני בני כנון למחר ליכלוך מריח לכבוד בעלי בריך ובתקף הרמב"ם ז"ל בפ' כ"ב מהל' אישות הלכך ברייכה היא התירחה תחלה בפני עדים ויחתמו לה דעי שתם הקלל חבי בעל ך בפני בעלך תפטרי כתובתיך חם מת"כ תורה וקללתו בפני עדים מחבדת כתובתה והוה הכרחה לו כוה ותתמתי שמי פה העיר מלמה דן הרב ר' שמעון ן"ן בן החים ר' נתת ז"ל :

מאזונה אל התיק ר' יום טוב יצץ בן ר' יוסף

סעיר ג"ע

שאלת תמב

כי ר' דוד בר' שלמה בויו הוה מקים ממני נשיב לו דבר על כתובת בתו שהתלמה מכן מחון והניח בידה כיס מה של כספים שהרויח בהתעסקו בממון של מבין עם שותפו עמד מכי המיתה ולקח כיס מיד המלמה בעבע מבית עמד לתבוע כתובת בתו אמר לו מבי המיתה הנה הדוניה שלך עם הנכסים שנתתי מבי לבני כבר לקחתם בתך אמר לו מינם תפסיקים מן לי קדיוק שהרויח בעלה ונתנו בידה אמר לן מנלי מקויים בשטר יש לי על בני שמין לאחד מהם דבר בכל הממון הן בקרן הן בהרויח בי אם לאחם לאכול ובבד לנכוס ולאחר מותי ישול כל אחד חלקו והבה הם מולקים בינ"ה מיתר בכה וה אומר בכה ובכהו מדוני הודיעני אם מהלמנה תטול כתובתה חשלם מן הרויח שהרויח בעלה ונתנו בידך משטו בשעת מיתה או מהלמנה בשעת הפרעון ה"ה אחד מהאי לאחר שכוח שטר מקויים בידו על בניו ולאחר שחתם ידו על העלון ובפנסנה בית בתקון מעבד הלמסקן על פי מבמן בתלמוד ז"ל

תשובה מין הדשה ולא בעל חוב נוגים מהעסק כדמי' בפ' המקבל דאמרי הרו ליה עסקא לאועסוקי ביה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ' מהל' שלוחין ושותפין ויקן כשמעבד בדברים שפשורה זו היא מן העסק וכן כתבו הריטב"א ז"ל והרשב"ם ז"ל במקומות הנזכרים אבל אם היו מפסידי בעלים נוגע מהם לפי שכל מה שהוא ברשות החלה בתקה שלו היא ויש לו רשיות מפורשו מפ' מקוח ומהמוסכמת דמציעתא הכי משמע להם בפ' המוכר פרות בקדושין וכן יש להוכיח ממה שכתב הרמב"ם ז"ל בפל' מלוה ולוה בענין נבייה בעל חוב זה לשוכו טען הלוה שהמטלטל שלו שבידי שמין שלי הוא פקדון הם בידי או שכורין הו שלוחין מן שומעין לו אלא הו יביא ראיה הו ינבה בעל חובו ומשעם היא משום שניית שהם ברשותו בחזקת שהם שלו ובפ' מהל' טוען כתב כל המטלטלין בחזקת זה שהם אתת ידו וכן כתב ס"ת תורי הרשב"ץ ז"ל בתשובותיו ואתי היא נוטל ונותן כתוך הבית בחזקת שהם שלו הוא על פני החתים וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפי' מהל' נחלות והו מפי לא היה לו אלא בשטחו בלים שלא היה חולק לבני כ"ש שהם היה חולק בשטחו דאתי לא אם אמרי שמא מעשה קטן :

ובענין שטר שכתב לאחיו שכל אשר שים לו הוא על אביו בן בקרן בן בהרויח אם משטר שהוא נעשה אחר שנפטר אחיו אלא אתי לפרש ריבוי שהוא מקוים בשטר שלו בלבד ואם שנפטר בלא שהוא מקוים בשטר שלו בלבד

שות

המזרחים ז"ל עלה התם וכמ"ש דיהון נמי כעין מניה במוצ"ש מרב מהו לעכות מחר ה"ל עקו"ר של בית רבן שמ"ש הכל עוכה ממן מן מהתיעוקו"ר של בית רבן הוחיל ולהמאחר קן עכחיין ס"מ כלא עיהן מפטרינהו מכל בעידן מפטרינהו עוקין וכ"ש מחבלו מחרי כח ומתחן כשהו מברכין מה הוא עוכה רב וכיד משמיה דר"ב אמ' ברוך ה' המבורך רב פפא אמר עוכה ממן ולא פליגי הא דאמרינהו דאמרי כברוך כח דאמרינהו דאמרי ברוך אלמא כל הטומע כברכה מעפ"י שאינו מחוייב כה עוכה ממן וזה שפ"ל פירש"י ז"ל שבשב דאמרינהו דאמרי ברוך כלומר כברוך שאכלנו משלו והוא עיקר אבל מ"מ מורי הרשב"ן זצלה"ה וכ"ש לפירוש הרמב"ן ז"ל שפירש בברוך שבחוך כל ברכה וברכה ומה שכתב הרמב"ם ז"ל לכל מי שלא שמע בברכ' שהוא חייב בה לא יענה ממן בכלל השומע זו היא ממן ופשוטה שהיא עוכה מחייב בה ולא שמעה ועכה ממן:

עוד שאלת תמד

לפרש לך ענין לכרים הבאים כתוך הסעודה מהמם סעודה וכו'

תשובה

המוכן מצלי הוא שהתוכל פירות שם את וקבע עליהם סעודתו אבל היא פיטרת מותן בדאמרי' את פוטרת כל מיני מאכל וזו היא שבטינו כל שהוא עיקר ועמו טפלה מברך על העיקר ופוטר את הטפלה והתוכל סעודתו ובקבוע סעודה רוצה לאכול פירות כיון שהוא עיקר סעודתו ואין דרך בני אדם לקבוע עליהם סעודתם מברך לפניהם אבל לא לאחריהם ואפי' אכל את ופוטרת פירות שאכל אח"כ שם וכיון בשם את פוטרתן כיון כדרך בני אדם לקבוע עליהם סעודתן וזו היא שאמרו דברים הבאים בתוך הסעודה שלא מחמת סעודה מברך לפניהם אבל לא לאחריהם ומי כתב מלוקי חיבה מו"ה אכ ובכריך מו בטילת ידיים רפה לאחל מברך לפניהם ולאחריהם וזו היא שאמרו לאחר סעודה וכו' כך שמלינו בה לפירוש הרמב"ם ז"ל ומ"ש הרב ז"ל תעפ"י שים דברים אחרים בענין זה בספר מורה היים ודוק ותשכח:

עוד שאלת תמה

לפרש לך מה שכתב הרב ז"ל שאכלו בתחת ובקדם לאחר מכם

דרך לעשות מזמון אלא ויהיו הסבים ידי חובת זמון וזהו לא יצא בזמון זה שאין זמון למפרע:

תשובה

דבריו ז"ל הם מפורשים בש"ס ופוסקים ולא מ"ש הוא מוסכמת הני תלתא דכרוך דפתח בהדי הדדי וקאים חד מניהו זכריך למעליה מיניהו נפקי בזמון בהדיה ומיהו לא נפיק בזמון בהדיה בליעור שהם אחד מהם ס' מהלו הב קדם מן עמנו ובריך הבאים האחרי יכו ליה לזמן כיון שכשהו אין הם אלא מחויבים בזמון יכולין הם לזמן מלי ויוצאין בלא הוא מהם שאכל הוא לא קיים מצות וחן הענ"י המוכן אלו לפי שאין זמון למקרע ואחר שכבירך טוב מיהו יוצא בזמון ובתחלת הפרק הטוכר תמרי יהודה פר מן יומי ואמר כד רב מפי ורב אחא מדפתי כריך רפתא בהדי הדדי ולא הוה חיים בהדייהו דהוה מפליב מחבריה לברוכי להו בלותר שלא היה שם מופלג בחכמה יותר מהם ולא שהד מהם מופלג מחברו יהבי וקא מבעיא לכו הא תנן ג' שאכלו כאחד חייבין לומן הני מילי היכא דאכלו גדול ואנוחאוק בברכות קדיש לן בדוכו מיהם מיהם לדעתיה לומר סברך כל אחד מהם בפני עצמו אחו ושאלו לעד אחד ממי להו ידי ברכה יצאחם ידי זמון לא יצאחם וכי תימרו מהדר לזמן אחו ומן למפרע כלומר כיון שברכו שוב אין יכולין לחזור ולומן לפי שהאחון לא כאחן אלא קודם ברכה וכן הוא בשאמע שהרי הוא בלשון עתיד כדרך שאכלנו משלו וכתב מ"מ מורי הרשב"ן ז"ל בשטחו אחי מכיהו וכריך לנפשיה לא פריחה חדית זמון מן הבאים ומומכין על השלישי אבל בדקדקותו בדברי הרב ז"ל פוסק חדית זמון מהכל וכן כתב הרשב"ם ז"ל וכן הוא בספר מורה היים:

עוד שאלת תמו

כי רגלון את ותי לרבון ולכל ישראל שבן ובנים בתוך ד' אמות מהלכי

וכ"ה בשטח בתוך ד' אמות של אדם והשיב הרשב"ם חייב לו כך וכך ודוקא בשאכל בתוך ד' אמות ויש שאכל זה לבומת זה:

הרשבש

תשובה

הרמב"ן ז"ל בת' בתוספות בפ"ק דמציעא בשם הגי' הלוי נתון ז"ל שמי שים ביד חברו פקדון או שבועת ידו ושטוען שים לו בעגדן על חברו לא ישבע שהוי כלום מחברו לא פקדון ולא שבועת ידו אלא לימא ליה דינא דגרמא דאלמא ויש שבע ויכנה מחתת ידו והביא ראיה על זה מהתוספתא ופשו' הרב ז"ל דהא רמייתו הודה לו בדינו על כן בעגדן הוא יכול הוא לומר שמעון יש לו כך וכך בידי המיתנה לכל מני יש לי בידו כעגדן מכך וכך ויהיה נתון בשטוחה ב' כלי מה שהודה שהוא חייב בדאמרינן בפ' חזקת הבתים בני הגהרעא דנתון עד כלי דמיהם וישבע שתון לו השיתנה ברשותו יותר:

ובענין תמז

מי זו היא טענת בריח הרמב"ם ז"ל כתב בפ"ח מהל' טוען ונטען שהם טענוך אמר לי חבית או כך וכך לא בעלי שהיו טענת אמת ואינה שבעה בריח אלא כשהודה הוא בענין בע אמו על כן מה שטוענת התלמה שהיה לה בעלה אינה טענת בריח ופשו' שהרמ"ם ז"ל כתב שהיו טענת בריח על פי הרמב"ם ז"ל אמו מהכהנין ומ"ש פשו' שהוא פשוט מכאושה לבעל הרמב"ם ז"ל יש עליו חרם שהם כתקנת הגאונים ז"ל כמו שכתב הריטב"א ז"ל בב' כל הכשבנין ובתשובותיו וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהל' עלום ושוטפין:

עוד שאלת תמה

ראובן שלך בתו שם שמעון ונדל לתת לו מכשיטין ותבר בתביעו

ומ"ל קמה שם הבת ושלמה מוחה שם אלו וכדים לו התכשיטין ושתבר שנדר הוחה למשלך הרמעון ושלמה לחודיע לאב ונתרצה האב ואת כשוחד זבת לו הנם העכרת ותביה מון לעיר ואמר שם יתן האב מוטב ואם לא"ת מוטב והשם כדרש שאם לא יתרצה האב אמה שנדרו שתגבו מכחוכתה ושמה בת האב ושרער ואינו רוצה ליתן האדר ושאלת מה הדין בזה:

הדין

כוה הוא שרעור האב קיים לפי שלו לא קבא האדר כדרך מדרכי הפשיקה לפי היו שם קדושים ביסי מהדרים הנקנים בשמירה כשאמר רב נחל ואם שקבלה האם שאם לא ירלה האב שתגבנו מכחוכתה מינה כלום אלא נתנה בתוכה לגבות מהיים על בן אין לבני שום זכות בחדר ותפשתי שמי פה הלעיר שלמה בן הרב ר' שמעון ן"ן בן הרשב ר' נמת זלה"ה:

מאזנה עוד צ' החתיק ד' יום טוב יצ"ו

איש תמט

טוב שמך מלשים בנן דטוב ויברך ברכת טוב · בתך ביקר כגיעני על עיני הכבוד ר' יעקב בן בית מברשם בן חלשור וממותו שם מרובות וקברות ושם בעולה גדולה הגקודה היא קבעה שטעונת חלו שם סובבות על שני נקודות והגקודה כחחת היא סובבת על חברתה ואבו שחבחוב לך כי ר' יעקב היא. טוען כי יש לו חובות על נבסי דבי מברשם שלמה וו היא שגקודה שסובבת על נקודה זו היא כי ר' מברשם בן חלשור בגנם לו ערך בסוב שיש לו על ר' מברשם שלמה הי' · ועל שתי נקודות חלו בנו עבולות גדולות והחריבו. הטעגת וסבעומים והמילוין והשלמנה גובה ומחברשם בן חלשור גבה ומחבות נכסים וכל חלו הטענים שם ללה ברור עדיין כי חלו הטענות היו בחוות חמר שיתבדר בכ"ד בי ר' יעקב בניו ים לו זכות על נבסי ר' מברשם שלמה הטבר שיתברר בכ"ד בי ים לו זכות היה לו לבקש ולברר הנבסים אבל הוא עדיין לא נתברר לו בכ"ד שיש לו זכות והוא מעריך עצמו לשוא ולא זו הדרך ולא זו העיר והבני מביל לך בספר דבר דע שחם ר' יעקב יש"ע שטר או פנקס בעתה הש מברשם שלמה המבר והעדים מחומים מחשיבים בי ר' מברשם בחייו הוא מחם להעיד עליו ולחחום בו יצחה ר' יעקב שטר אחרון שחקבל מיהם עלה נפרע כדין שבא ליפרע מן שאירון בדחיחת בפ' כל הנשבעין ושם החוב הזה שחובע ר' יעקב שלו בחתב עלה בכחב ר' מברשם או עדים על שבה שחיו נוחב חלה בחחד מהלשה דרבים כאחד שהיחה בחלוה לזמן ומת ר' מברשם קודם שהלמת הזמן בחחיחת כפ"ק דמברת או שחטענו ר' יעקב

במיון בפני כ"ד ובודק לו ומשביעו כ"ד לפרוש ולא רצה ונדחקו ב"ד ומת בנדוי מן בוא ר' מכרשם בחליו שמא ממנו שיש לו ר' יעקב ברשומו כך וכך כרתיות בערכין בע' שוס היתומים וכוולם תחד משלשה דרכים מנו מין פלוה נוכה מן היורשים וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"מ מהלכות מלוה ולוה וכתב ידו כדין מלוה על פה היא למו שכתב ריף ז"ל בפרק גט פשוט והרתב"ם ז"ל בפ' הנזכר מהלכות הטפריות וכן היא הסכמת הגאונים ז"ל והסכמת גדול המחרוכים הרמ"ם ז"ל ועוד מחזרת ים וסיק סתם נפנה בפנקס ר' מכרשם שפדבר מסודר בחנון שטבית בתוכו שהות מסורה בסונן ושהות חייב לר' יעקב ונפק"מ וכן כתב הרמ"ם ז"ל בתשובה ומשמע שם מין לר' יעקב היו שטר בעדים כשרים ולא תחד משלשה דרכים שכתבתי מין לו שום זכות על נכסי ר' מכרשם שלא ג"ע ויש להקשות לכל מה שכתב לפי סוגיא שלא בב"ד א"א לחוק קלע"ע בכח הכי שפיר שהם מין לו זכות בב"ד שיחזור כל מה שנטל בב"ד ח"כ היא גזל עליו הדין על כן חייב הוא לפרוע מן הדין ומכח קבלתו ומחר שנתברר זה מה שטוען שעבד לו ר' מכרשם כן מלעזר טענה זו בטלה היא שפרי מין לו שום זכות וחייב הוא לפחזיר מה שנטל ב"ש שלא יטול מה שלא נטל ומפני שיש לו זכות שרשותו של מכרשם שנזכר היא בטלה מחחד משני טעמים חו שכיחם בחחד שערבות זה חינו חלא כשטר בנופן שלשם ובלא ספק שחין כו קיון שעד נוים חיכם יודעים בטיב קיון וכל פרטות כזה שחין כו קיום חינו ערבות והטענה הטנית היא שם לא ערב לו דבר דרור וסך קנוב חלא שכתב לו שחתם נכנם ערב בכל מה שחתי עו כדין נכסי ר' מכרשם שלחל ב"ש שהדבר יותר ברור שהוא פטור שו כמו שמכחת היא וחינו מתחייב ובקש תמצח לייש חלו בחל' חלוה ולוה בפ' ועקרם כנמ' בפ' נט פשוט ובמקומות שחרים על כן שם ר' יעקב יקבל עליו חת הדין ויחזיר כל מה שנטל שם מין לו רחוק כפי מה שכתבתי ויקבל עליו שלח יערער על נכסי ר' מכרשם שלחל ולח על ר' מכרשם כן מלעזר שכשרים בכח חרם וכדי כין כדיינים לח הוא ולח מחר בשלילו מוכח ושכ בכיתו בשלום ושם לחו יבח על כל פנים לכחן לחלנוחייר בכח חרם וגדוי כי כן הסכימו גדולי שמי הקהלו' וב"ש שם יקבל חת הדין מוטב ושם לח יבח על כל פנים ובכר קרחו בתבו ורחו דבריו והסכימה דעתם מחת למה שכתבתי לך והנה הנשחת ר' מסתרוק כר נחמן בונשל חכירנו ז"ל כותב חליכם כי כן ה"ת הסכמת כלם שחעגה ושחה דע לך חקרת כל זה על ר' יעקב הטוכר ומכרנו לו בחר היטב נחן לחכם ויחכם עוד הנעזיר שלמה בן הרב רבי שמעון נ"ן בן החכם

ר' נחת ז"ל ה"ה :

פתקא תן

דחומנותח על הענין פוכר בענין טענות ר' מכרשם בן חלעזר עם ר' יעקב כזון רבו הדברים ורחבו הטענו ולפי שים חלוף בטענותיהם זה על פי דרכו וזה על פי דרכו ועל זה הדרך לח יבח הדין בדחוק ובחחפר ולבי' חי חפשר כלפי טיעמו שתי הכחות לפני דיון בקי וידין על פי טענותיהם לח על פי חלוחותיהם וזה לח היה חלוי כנוחרי עד שר' מכרשם בן חלעזר מבא ממני שחפחיב לר' יעקב בן בזון פתקא דחומנותח שיכח לבחן לחלנוחייר לדין ובחבתי לו ושבתי ושלשתי ונתתי לו זמן מחר זמן ונתן כחף סורית ולא מכה לבח והוהרתיו ולא נזהר וכדי להיות לחות לכל המחרי לת פי הדין מכחוב שורת הדין בזה כדי שלשו כל יודעי דת ודין כי כל הנעשה וכל מה שחעשה הוח על פי שורת הדין וחם לח יבח תשבע כדעות נפשו ותני לת נפשי חלקי וחומר כי חניל היה בזמן רבותינו שהשוין לת חברו לב"ד היה מכיח מב"ד פתק שהחנה מקודין בערבי כרמ"ם חלדשו"ם וכן מוכח בסוף מסבח קדושין במעשה רב יהודה שנחה למיי חשר קרח חותו כר שויסקל והבניו עליו ג"כ שהות עבד שהלך בחיים שהות חצל רב נחמן שהיה דיין והביח פתקא דחומנותח ורב יהודה הלך חצל רב נחמן חעפ"י שהיה ר' יהודה גדול בחכמה חרב נחמן לפי שהיה דיין ממונה על פי נשיח ולפיכך חפי' לח היה בין לה' מכרשם ור' יעקב טענת ממון חלח טענת בזיונות וחומינו לפני חייב הוח לבח עמו ולח היה מסופק רב יהודה שם ילך לפני רב נחמן חו לח ילך חלח משום שהיה גדול בחכמה ויהיה בזיון תורה חלח שרב הונא נתן לו עבה שילך משום יקרח דבי נשיחה וכ"ש שיש בזיונים טענת ממון וכפ' מי שמת נכי מחחייב דבר דיחי שכתבתה לו במתנת שכיב מרע קרבת דפרקיסח ובטוורו עמחה ורבקה לחזור בה ובחה לפני רב נחמן ושלח לו דב נחמן שיבח ולח רצה ואמר לו רב נחמן דשם לח יבח שיבזו בסלות דלח מבע למח כלומר שיבזוהו ודבר ברור ומפורסם הוח וכפי העדויות שנתקבלו כמי שנחתים ר' יעקב נטל ממח כזרוע מבוח ר' מכרשם שלח והשלמה היתה שעקר מרס והוח קבל בפניו שבל פה שידון עליו שיהיה מקובל ומרוצה

ומרוצה והנה השלמנה היח מובעת לח בחובתם מחלו הנבטים ורבי מכרשם כן חלעזר בח ברשומתם וברי היח מובעת וחייב לבח לחחריה דהח חמרינן בסוף זה כורר נבי טעים שנמעלמו דבין מחד חומר נדון כחן ומחד חומר נלך לבית היוצד חמר חמיחר הלבתח כופין חוחו והולך למקום שחומד חמר דלח ניחח ליה למלוה עבד לוה למיש מלוה חלמח דלחוכע שומעין ולח לנחבע וזו היח בחובעת שרבי יעקב נקח בדורע וזכרו עליין לח בחברר וכן כתב הרמ"כם ז"ל בהלכות סנהדרין בפ"ו מכל חם חמר המלוה נלך לבית הוצד כופין חת הלוה וע ולה עמו שנחמר עבד לוה לישם מלוה ושם יחמר שחין זו הלוחה היח גזלה לפי שהיח טוענת שנטל בזיוע והוח מודה בזה שלח נטל בב"ד ח"כ היח גזל' והרמ"ם ז"ל כתב בפרק הטוכר ובן חם טען זה שהזיקו חו גזלו ורבח הטוכן לעלות כופין ב"ד שבעירו חת הנטען לעלות עמו וכן כל כיוצח בזה על כן מכל פנים נרחה שיבח זה עם החובע על כל פנים ושין טענת ר' מכרשם כן חלעזר והחלמנה חנוחה טענה ריקנית לפי שהות מפורסם שר' יעקב כן בזיו בטל נכסים מבית ר' מכרשם שלחל כ"ע וב"ד הגדול חו בית הועד הנזכר בנמ' ובדברי הרמב"ם ז"ל הוח דיין נמי לבל דיין שהות גדול מב"ד שבעירם וכך כתב הרמב"ם ז"ל בפרק הנזכר וכן הדין בזמן הזה שחין שם ב"ד הגדול מבל יש מקומות שיש שם חכמים גדולים מופחין לרבים ומקומות שיש בהם תלמידים שחינן כמותם שם חין במלוה נלך למקום פלו' שפתרצו לפני פלו' הגדול ונדון לפניו בדין זה כופין חת הלוה והולך עמו וכן היו מעשים בכל יום בספרד וחחר שנתברר שהמחנה נעשית בדין שם לח בח מדין חותו דבפ' הנחול ומקבל מבעל חלוי קבעו ומנח לנחבע ולח חתח מסחחינן ליה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ' כ"ה מהלכות סנהדרין שפלחו לו ב"ד לבח ולח בח מדין חותו וכופין עליו פחחת וכן בהלכות חלמוד תורה כתב בפ"ו בכלל כ"ד דברים שמנדין עליהם לבבוד הרב מי שפלחו לו ב"ד וקבעו לו זמן ולח בח על כן חני בחחום למסס מנדם ומשמע יעקב ב"ד שלמה בן בזיו ושרי היח בנדוי וכשמחם ולח יפטר מנדויו עד שיבח לבחן לחלנוחייר וכן המורח לו הורחה להקל עליו בנדוי זה הרי הוח בנדוי וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ד מהל' נזירות זה לשונו כל ב"ד שמוקפין ליה וכיוצח בו ומודיעים לחלו שמולנין בנדרים שיבין מיבין מן התורה חו שיורו להם להקל חו שיפחחו להם פחח מנדין חת הב"ד ההדיוט ומחם ר' יוסי טוב מעוד תק רפ"ח כל הדברים האלה במקום רחוק ונעלם רעתו בקהל גס מרחוק מר פ"ח בי חתרתי כבד מכבדהו וזס יותר מטנה תמיהה שהני כותב לו בתשובה ובחיום ס ולח בח ולפי שעתו מניחה לחורחים הוחלתי עד עתה ועתי נזור עליך בנדוי שלח תעלם פתקח זחת ושתקרחתו כמעמד כל הקהל ותנהוג מחב וסס רבנוני לומר כל הקהל עמו כדין מנודה וחל החוק ביד מרשים כחשר עשית עד עתה שחתה הוח המטיחו עכה שהיכה הוננת ועמך יונח יועץ בליבל ומחם מחוק עכמך כרב ודיין עד שחתה חומר טילך מלפני מכרשם ן' חלעזר וידון עם יעקב ן' בזיו בפניך בתה יבחת משטחת המיסר עד שהין מחה מכיר ער כך ולולח פני הנכבד מכיך ר' יוסף ב"ע ריעכו חני נוסח כי עתה סייתי נוזר נס עליך נדוי כמוהו וזכרה עמו לבחן לחלנוחייר ונרחה מה יהיו חלומותיך על כן חזור בך ודע ערבך ושם חני מכבדך חל תחטו' שחתה רחוי לבך חלח שחתה בקל עוד מוס ושם יברך הרב משיחך לחטח ומכה חורך ומומר לך גדל מביחתך חדל ושם הוח חולה קנת שהיהו יכול לבח בפי הברת בני חדם בערים יומם מורע ותקטלד בכל תקוני חכמי ויקבל עליו בחר כל מה שיעשה סמורח ותטלר יהיה עליו מקובל ומרוצה בה דברי החותם הצעיר שלמה בן הרב ר' שמעון נ"ן בן החכם ר' נחת זלה"ה :

ישמרך מלחים היח עתה קבלתי בתבך והושבתי עם הנוי חחר י' ימים ועתה מודישך כי בן בזיו ומרכם בן חלעזר נחו במטפט שלום ומסתדל לכתוב במחילה בהונן בבטול כל מודעי כי לבבוך החזרתי בחיבת המחילה לך בי זה הבן קבל על עצמו בחרם שחביו יבחו' לכם עמו מחילה נחתים מתוקנת בהונן והרבה שחתחי בינחו בשלום וברוך המקום שפטרנו מעגמם וחלו עשו זה מחלה לח הוברכתי לכתוב מה שכתבתי מבל הם תעשו בענתם וחנחנו וכשחנו נקי ותתה יחיד מחינו ותה ומי יחוש חון ממני על כבוד דורשי חסם וכבר שכתתיך לפני רבים ושלומך יגדל בנפשך ונפש שלמה בן הרב ה' שמעון נ"ן בן החכם ר' נחת זלה"ה :

ל' המחרים אשר בוהראן יציו

שאלתם תנא

קנת סוחרים הללו מוסרון לחוחת ויוליכו בידם בחבת ולח מנחו קובה ורבו לחזור למקומן ממר להם יהודי משם והוח בהן ומשלים מני מלוה מחבם מלעים והוביס חבל תחבו לי"נ זהוביס

לכל מקח ממכר בדי שיעשה הדבר בשעתו שלא יהא שם רבית ולא חנק רבית הגיע מכלי שיים טעון נתינת כסף ממש וחמשה וכוכים הטעון ונתן לשם ה' ב' וחזרו להרמן ונקו סחורות וחזרו למוכת ונתנו לו י"ג וכוכים לכל מחצה ונטלו ממנו הנחתת ומכרוהו כך ל' וכובי'מו ד' שם הדבר הוא נעשה בהיתר מן הסיסור שם היה רבית מדרבנן ומינה תורת מן התורה וחוורת:

תשובה תורתי על כל נדרי למגה פתח היתר לדבר הזה ולא מנחתי אלא על אחד מן' דרכים:

האחד היה ידוע שמי שמלוה מקנה והוא שם מכר לו הנחתת הטבר כדי שלא נתמו לו דמיו ולאחר שהלך המוכר להרמן חזר וקנאו ממנו בזיקוף אחר ומכרו לאחר בשעה שהוא עומד אצלו ואחר כך מכרו לו בפחות מעות ידועים ואחר ונטל מעות יותר ממה שנתן מסור ור' יצחק אומר מה לי שם מה לי למיסה כלומר "היו שמתר ליטול מעט" שהוקירו כך מותר ליטול מעות והקנו מהבריתא שמר' כלם יש לו מותר מין לו מסור ותירן רב הונא בשם רב פסחך כלומר היו שמתך בפירות לביתו ומת"כ חור ומכרם לו בעצמו מין כמן רבית שבבר שם בחחריתו ואפי פירותיו הוא נוטל למדנו מזה שם שקונה הוא קבל הנחתת בתורת קנין ושטרו בזול וחת"ב בשחור המוכר לוסרתן חור ולקחו ממנו ביוקר מין בכך בלום והוא שלא הזיר לו בשעת המכר הוא קונים בלומר מני קונתו ממך עכשיו בשעד בזול ובשתחזו תקנהו ממני ביוקר שבכמן מין מכר כלל ולא סמכה לא דעת מוכר ולא דעת לוקח וכן מצינו בתוספתא גבי מכירת חמץ בשבינו שם ישראל ונני שהיו מהלכין בספינה והם לישראל חמץ חמור לגוי מאחר שהוא קונה כמנה קנ בתנים שמת מקטרך ולקחתו ממך לאחר הפסח וכלבך שימכרנו לו ממכר גמור וכן כת' הרשב"ם ז"ל בכל חמץ ומצה פ"ר וכיון שלא נעשה המכר כראוי שלא בהערמה לא סמכה דעת שום אחד מהם וכיון שלא סמכה דעתם אין כאן מכר ורמיה לדבר דרבים ורב יוסף תמרו דמי שהקנים מעותיו על השער בחריף ברוך לחרמות בנוהן ונתנו טעם בפי מעות שמוכל הדעת שאם לא נראה בעיניו לא סמכה דעת המוכר ואת' שמת מצת טוב ממני וקנה ממנו ח"כ כל שאין שם סמיכות דעת אין כאן קנין ואם נעשית קנינה כי הוי בדבר רבית קלוקה וכן בתב הרשב"ם ז"ל בפ"ו מהל' מלוה ולוה שכל מבר שלא נעשה כראוי ולא קנה קנין אמור שהמוכר שאכל הם רבית וכ"ם בגדון הזה דנעשה המ"ל שוה בשערמה שכל מה שהוסיף לו הוא רבית קלוקה ווונאה בדיינין:

והשניה היה שם נעשית זו על תומה דרך היה מיחרת ואעפ"י שיש בה קנינים וסוכן שבעל הנחתת הוא נתן ל"ג למחה לבעל הבית הזה בדי שיהיה מחריות הדרך עליו כדרך שנוהגים הסוחרים שנותנים לכל מחה בעטחון דבר ידוע ושם לוה הוכחה מהנת' שאמרו שם ת"ר המוליך חבילה ממקום למקום ומצאו חביריו ואת' לו תנה לי ואני מעלה לך כדרך שמעלין לך במקום פלוני שם ברשות המוכר מותר ביחום לוקח לומר מסור לנוקח שם בסחורה בתחריות המוכר אעפ"י שהוא נוטל כסך המקום שמוליך שם בחבילה מותר ושם היה הולכת בתחריות הקונה מסור וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהלכות מלוה ולוה:

והשלישית היה שם נתן לו מעות מלו בתורת עסק שיקנה בהם סחורה מוהרמן ויהיה הריוח שלו או מקצתו שזה הוא שטרי מחוכתי שאמרו בגמ' שהוא מסור שמא יאמר ניסיה שם ריוח הוא שזה דמסור לעשותו לבחלה אבל אם עשהו והיה שם ריוח כמן שעסק עמו מותר ליטול אבל אם לא היה שם ריוח מסור ליטול כלום וכן אם לא היה ריוח בל כך כמו שעסק מסור ליטול המותר והכלל בזה שבל שעטל יותר ממה שהרויח הוא רבית קלוקה שלו הן הנ' דרכים שנתבר שיהיה לכל אחד מהם האתר אם נעשה כראוי ואמר כל הדרכים הם רבית קלוקה לפי שהיה דרך הלוחה שזה מעות הלוהו וכל שהלוה מעות ונטל מעות יותר ממה שהלוה וקנין עליו בשעלה רבית על תורה היא ואעפ"י שנטל מעות כדיינין:

והעולה מזה הוא שאם מכרו לו בשחנת ומסכנו ובשקיים המכר אלי שום הרמה אם אח"כ חור וקנאו ממנו ביוקר מותר ומסני אם קבל עליו מחריות הדרך בהולכה אל בסוכלה מותר ואין כאן בית מיחוש וכנ' אם קנין שמו סיתן לו בהריות הסחורה שבית מוכרתן ז"ל למחה ואעפ"י שזה היה מסור לעשותו אם עשאו אם ריוח כמו שקנין עמו מותר לפי שלא אמרו בגמ' אלא מי יימר דהוו ריוחא הא אם היה שם ריוח מותר וכן אמר אחריתי לרב מסי שאני היה עושה כן אם לא היה שם ריוח היה מחניכם ולא היה נוטל כלום הא אם היה ריוח אעפ"י שמסור לעשותו כן לבחלה בדיעבד מותר ואם לא קבל עליו מחריות הדרך אסור וכן אם וקף עליו שריוח ולא היה שם ריוח אז

זה תנב נאבחי ב' התנם ר' אבא מארי בר' נחמן אמן בשמי ז"ל המכונה כופל: הרמב"ם ז"ל כתב בפל' מכלה דנשים ועבדים משוחררים חייבין במצות ומשום דמשוחררין שטנה דקלומסת הוא שבל מצות שהנשים חייבות הם עבדים חייבים הם בדמי. כפ' דתנן בפ' וכל בהקון בעין דאוריימא תקון הכא בשאר מצות דרבנן שמומן גרמא נשים פטורות בעין של תורה וכרי שם פטורות מן התפלה וכפ' מי שאמרו מוכח שפיר לקף מדרבנן פטורות ולא חייבום בתפלה ותכוכה אלא מדר' יהושע בן לוי שקף שם מי בתורה נם ותנ"ב דכפ"ק דערכין אמרי' בכל חייבים בתפלה לבתחלה נשים קשיר ועבדים דעבד חיינו אשה בזמן שהיא בת חורין ועבד שהגיע לשתי שערות ואמרי אשה בתפלה ועבד בפ' התפלה ועבי מצה אמרין בפ' הלו עובדי' נשים חייבות בתפלה בל שישנו בלא מלכל חמן ישנו בקום מכל מצה וכפ' מי שאמרו נמי אמרין הכי נמי חייבות בקדוש היום ולא קשה בחד מנייהו עבדים משום לעבדים בכלל נשים ניתנו ובתוספתא דמגלה פ"ג תניא בכל חייבין בקריאת אלא בכנים לוי' ישראלים ועבדי' משוחררים הללוש נתיבים ומשוררים ובו' נשים ועבדים וקטנים פטורים ואין מוליאין הרבים ידי חובתן ותוספתא הזאת בשניא בדקדוק דקאמי חיובא דעבדים משוחררים מיובא דבהנים לויים וישראלים ופטורא דעבדים גבי בשים הדמו להו ואמרי' לן בר' יהושע בן לוי דנשים חייבות מדין עבדי' וכ"ם לפי' דרבותא דקאמי בבריימא הוי מקריאתה וחיובא דריב"ל הוי בשמיעתה ולמדנו מזה דמשוחרר' שכח' רבינו ז"ל הוי שטפא דקלומסת ועניו נשים חייבות בתקרת מגלה משום שהיו בתותו הנס יש שני פירושים בחד שעל ידו נעשה הנס והשני משום שהיו בו סיו בסבנה והפירוש הרחשון נראה יותר נכון שהרי נס הקטנים סיו בסבנה ולא הודו חבמים לר' יהודה שהנשים בקטני' ובספר תרח חייב בתי' ל"ו וט"ו של תדר רחמון מותרים בספסל ותעטית ודחק דברי המוסרים מבארת הרחש ז"ל וכתוספתא מפורש בדברי המוסרים דתניא התם מצות בהנהנות בתדר שני מין נוהגות בתדר רחשון יתן מהספל והשניה בסחור כוה ובזה וישרחל יעמד וכתב שלמה בן הביר' שמעון נ"ן בן הרמב"ן ממ ולה"ם:

אחר תנב זה תור זכת' עוד על העניין הנ' והשבפי בפי הגרש"ל היה ושם שבתבתי לו: בחבת זה לעוסק בתמת הוא כי בשים ועבדים הם שוים בתלות דחרייתא ודרבנן דבל דתקון בעין בעין לחרייתא' תקון ואני לא תמרתי הבך זה אלא שתמרתי כי מן הדין נשים ועבדים פטורין מקרא מגלה ובן נראה מהוספתא שהביא כבודך ואיש חוזה שהביא שבביו הרמב"ם ז"ל מלא שהוסיף בה נשים מדתם' ר' יהושע' לי מפני שבעשה הנס על ידן ולא נעשה על ידי עבדים וכן תמרו בפ' במה מדליקין תמר ר' יהושע' לו נשים חייבות בנר חנוכה מפני וכ' והנה כאן ובאן קשיר נשים לאחד ואם תימא דעבדים חייבין היה לו להוסיף בפירוש דלא ראיתי בשום מקום שהזכירו פשוט שהן חייבין עבדים שמהם ואם תימא ליתנהו בכל תומן המקומות מעבדים וגימא נשים לחודייהו ונשרינן מינייהו הוא הדין למעבדים ואמאי דערכין שבחבתי לבמודך הוא דאיכא בינוחת לענינות דעתי מלא שבבודך לא דנה לקבלה כי נראה לי שאי שתמרו שם לאתויי נשים הוא בדוקא נשים ולא עבדים ואם תימא דעבדים בכלל נשים שהרי שתמרו שם אחר ואת בכל חייבין בזמן ואמרו לאתויי מאי לאתויי נשים ועבדים לישתוק מעבדים ואימא נשים כמו שתמרו על הסיא דמגלה ועוד תמרו שם דאיכא מהתיא שהביאו שם בערכין והיא בכתובות הכל מעלין לתרן ישראל לאתויי מאי לאתויי עבדים ואמן דאי עבדים בהדיא לאתויי מאי לאתויי מנה היה לנוה סרט ואם עבדים בכלל נשים וגשים בכלל בכל מעלין לא"ה למה לי ה למיתר לאתויי עבדים ומאי הבותא תוכח בבא והרי שם בכלל נשים ומאן דאמר עבדים בהדיא למה לי למיתני עבדים והרי שם בכלל נשים ומכל זה נראה לי לעניות דעתי כי שם שהוכיר ר' יהושע' לו' חייב נשים במקרא מגלה ובמקומה הוא בדוקא נשים ולא עבדים ויבואו דברי הרמב"ם ז"ל כתוגן

כהנן כיס לנו למכרים דכריו מכות אחתם מכחב ולא מני ותם יש בדברי
ממם מקבלם ויעלו לרצון ושלומך יגדל עכ"ל:

תשובה

הכל מייבין כומן למחוי כשם ועבדים חלו דאמר כשם
ולא ועבדים הוה משמע דוקא כשם דכשם ובבני מיית
פרינוחא ולפי' קל נריך למימר נמי עבדים למשמעי'
דעבדים נמי מיכא פרינוחא ושהיה דהכל מעלין לה"ק עיקר דינא בכשם מחית
והכל לרבויי עבדים ומי לחו רבותא דהכל לא הוה משמע לן עבדים מכלל
דכשם דלחו מלחא דמלית במנות שת אלא משום קדושתא דאברהם דיסרחל
דהם מעלין נמי מחרן יסרחל ליהושלם ואני ממה מפרוך שאמרת שלא
רחית כשום מקום שהוציאו פטור כשם חו חיובים שלא יוציאו עבדים עמהם
והכא לך מוקמת בפה הכל כשם חייבות בקרי' היום דבר תורה ולא הוציאו
עמהם עבדים בפ' מי שמתו וכפ' ואלו עוברין עשים חיובות בחצה ולא הוציא
עבדים וכן בפ' ערבי פסחים אמרו ר"ל נשים חייבות בד' כוסות ועבדים נמי
דכוותיהו מייבים ואין לומר ג"כ שהם פטורים מד' כוסות והחם דהכל מייבין
במקרא מגלה למחוי כשם כבר למחני לך הני פשום דבעי לאוקמי
עלה מדר' יהושע ומהוספתא שהבחתי ראיה היח לדברי מי שמעין מותם
ושלום יגדל שלמה בן הרב ר' שמעון נ"ע בן חבכם ר' משה זלה"ה:

אלמדיה אל הותיק רבי שלמה בן ציאדי
ישמרהו דש

שאלת תנך

ראובן יש לו שלים בחצר אחת
ושמעון שני שלישים ושותפו שלים
מכר שותפו ראובן ללוי בית תקיפה
מהשותפות ושמעון בעל החצר
אמר לראובן לח שים לך למכור שותפו עד שתסלק לחני זכותי חדין בעל
החצר ולוי בית תקיפה מהשותפות שבחצר שמעון שיסלק זכותו מהשותפו שלים
ושמעון שים תובע זה בדיני ישרל מה עשה לוי כלך לחדון הני ושלשון שטוח תובע
דיני ושמעון הוח תובע דיני ישרל והפסיד לשמעון ל' זהובים ושמעון
כשחבע דיני ישרחל בבית הכנסת הניח לוי כוות שלחן קבוע ושופרא
לשמעון מבית הכנסת והפסיד על כך שלשים זהובים ושמעון
רצה שיכתבו לו הקבל שטר על עדות זו וכלם שחדו חלו רצו לכתוב
לו שטר מוכ ועכשיו שמעון תובע שיפסוק לו הדין שיכריזו בשותו קבל
בבח חרם כל מי שיודע לו עדות בזה עוד מדוננו נר"ו יודע לכבודך
שיוכ שלשים לשותו בית תקיפה מהשותפות שיסלק על כרחו ידו
שלים לפי שהזיקים אין לו רשות למכור השלים שכולך עד שיסלק ידו
שמעון משותו שלים עוד מדוננו נר"ו יודע לכבודך שראובן קנה שותו
שלים כשנים ועשרים וזהובים וכשחבים עשה שטר בדיניהם שקנאו
בשנים ותרבשש וזהובים כדי שיתרחק מדין בעל מיפר שמעון יורנו
מדוננו נר"ו מה דין נותן טוב ושלומך ושלום תורתך לעולם יגדל:

תשובה

דין בן המגר הוה משמש ועשית שטוב ושיטר וזה
שביד תקיפה בטל זה לח טוב עשה בתוך עמיו וכ"ש
שהם כלשון עליו לחומות העולם ולשוקיו ממון שם
יש עדים בכלשונו וכשה הפסיד חייב לשלם לו כל מה שהפסיד ולענין
מה שרוצה שיטילו לו חרם הקבל בקבל על מי שכלשון שותו וכשה
הפסידו שם בעל דינו הוה מפורסם בכך ראוי להטיל לו בחרם שהם שם
שם מינו מפורסם בכך שחוקוקי חוכמי לרשיעי לח מחוקקים ולענין
מה שטוענ שלח קנה השלים שלח בשנים ועשרים זהובים וכשה שקנאו
בשנים ותרבשים זהובים שם יש לו עדים בשמה קנאו לח יחן לו שלח
בשה שקנאו ושם חין לו עדים יש לו להשביעו בקיומו חתן בשמה קנאו
וכן כתב הרשב"ם ז"ל וריבו הריח"ף ז"ל בתשובה וכל ומן שיד הקונה היח
חקיפה לח בטל דינו דכך מלחת ועד עתה יש לו לומר דין ויכול לסלקו בשותו
שבוח שקנאו ושני חומר שחייב לתת לו שבירות לותו שלים מיום שקנאו ועד
עתה לפי שהרשב"ם ז"ל כתב שהקונה הוה שלים לבן המגר
והסכים עמו הרשב"ן ז"ל מ"ב הקרקע של השותף הוה
וזה שלוחו ויטול מעותיו ויגבה מהם שבירות
מותן שנים שהר בו ולענין מה שרוצה
למוכרו לנוי חסור לעשות כך
ובנמ' חמרי שמבדין לעשות
כך וכן כתב
הרשב"ם ז"ל
ושלום:

מליאנח אל הזר יצחק בר דוד הלאיו נ"ע

שאלת תנה

שמעון נשח בת ראובן ושמר
ראובן לשמעון שיתן לו נחלה
עם בתו עיקר בשובב ק"כ
וזהופים ושחר כך שמר ראובן
לשמעון דבוני שלח יהיו שום חדם פק"כ וזהופים שנחלתי עם בתי ולח
נחמר לשום חדם חני ושתם שלח פ' וזהופים שנחלתי לך עם בתי ושחרבעי'
הנשחרים יהיו לך עלי חוב עד שחלך לוורשי ר' פלוני שהוח חייב לי ממון
ובשחפרע מהממון שלי חני חפרע לך חרבעים וזהופים הנשחרים מן
החנחי המכר ונחרפה שמעון טוב ונשח סבת ושיחה לו לחשה ועשה חפע
הבת על יד חישה חרבעים וזהופי' הנשחרי' הנזכרי' ושני עיניו חלויות
לך חבחר לנו הדבר כדין ונהלכה:

תשובה

מה שכדר ראובן לשמעון חותנו שם בשעת הנדר עמך
שמעון וקדם שם שם הדברים הנקנין בחמירה בדשיחת
כפ"ק דקדושין ובכתובות בפ' הנושח וחייב לחת לך
מה שכדר לו ושם לח קדם מיד יכול לחזור בו שחפילו קנו מיד מינו
כלל וכ"ש שלח קנו שבקנין דברים לח קנה בדשיחת בפ"ק דכתרת
והרמב"ן ז"ל כתב בפ' נט פשוט בשם תשובת הריח"ף ז"ל שהחומר נחתן
הוי קנין דברים ולח קנה ומן הדין חפי' לח חמר לו חתן לך מהלוחתי
שעל פלוני כ"ש שחמר לו חתן לך מהלוחתי שחין הלוחה נקנית חלח
בחעמד שלשתן כדשיחת בפ"ק דגיטין ובפ' מי שמת ובכתיבה ומסירה
שם היח בשטר כדשיחת בפ' הספינה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהל'
טוען ולח מהני הלוחתי לפלוני חלח בשכיב מרע בלבד דשיחת החם
זכיון שלח כתב לו שהוח חייב לו חרבעי' זהופים חו שעבד לו נכסיו בח'
זהופים חין לו עליו כלום:

עוד שאלת תנו

מנין עשר נסיונות
שנתנסה חברהם
חבינו חדרשות
חלוקות הם וכל
חחד מהחפרשים ושחקברים חשם לו חומו חדרש שנרחמה לו עיקר
ובענין נפילת חברהם חביכו לבחן החם שלח טובר בפירוש חן
החורה:

תשובה

דע כי הם הקיבו חה שחמר יתברך לחברהם חבינו
חשר הוצחתיך חחור כשדים עם חה שחמר ית' חנכי ה'
שהיך חשר הוצחתיך חחרן חנרי' חה יליחת חנרים על ידי כשים לף יליחת חור
כשדים על ידינסי וגורו חלת חור חחלת חמנחי דחיתי חור חו חחלת בחורי כשר
ה' ותרגם יב"ע בשנסויית יקרח ה' וכפנסים כלשון רבותינו ז"ל הם נרות
כך כתב הרמב"ן ז"ל בחדושי התורה חיפוד הוולת של יום שני של רחש
השנה שב חן הפסילים חינו רש"י ז"ל המפרש חבל הוח ר' שלמה בר יצחק
מתלמידי הרמב"ן ז"ל וגם הוח יסוד שכורת ולח חיין וגם שובבם לח קבה
ליל שחורים שחמרתים בלילי הפסח בבית הכנסת בתפלת ערבית הם
לרש"י ז"ל המפרש:

עוד שאלת תנז

ספר חחד נמצח
בו שהסופר חלה
לה' ורובו של שם
חלוי בין דף לדף
והשחר בין השטין חה חקנה יהיה לספר הוה:

תשובה

הספר הזה פסול הוח חבל יש לו תקנה לגרוד
החיבה שהיח בסוף השטה העליונה ולכתוב על הגרד
השם והחיבה הנגרדת: יבחוב בין השטון למטלה
מהשם הנכתב על הגרד וחזן לחיבה שבחוב בו ובין השטין יקדור חותו
בסכין וינגבו ושם יטחר נקוב חין בכך כלום ושם ירנה לדבק בו מבחוץ
מעט גויל בדבק גם זה מותר הוה ויזהר שלח יגיע הסכין בחותיות השם
וגם שיטחר גויל חקף החותיות:

עוד שאלת תנח

שים חחד מנה
שליח לקדש לו
חשה במקום
חחת וכחן לו
כשה

שות

כמה לקדשה ישלח השליח לקדש ונלח מעת כמה לקדשה עמד מעם מחר ונתן דיבר לעליה ואמר לו הני נותן דינר זה לפלוני וקדש לו בו המקח ועמד השליח וקדש המקח כדיר שפיתן הכוכר הם קדושין קדושין מו לח :

תשובה קדושי קדושין נמורים הם מדאמרינן בפ"ק דקדושין אמר למקח כח לך מכח והתקדשי לפלוני מקודשת ופירשוה על שני דרכים האחד שהשיש הוא נותן הקדשין בעבור שליח לומו שהתקדשה לו והשליח נותן הטעות משלו למקח כשביל שיאמין ואמר לה הרי את מקודשת לפלוני כמיכ זה והדרך השני פשלח עשהו שליח חלח שעמד וה ונתן לה המנה משלו למקח להתקדש לשיש הזה ועמד השיש ואמר לה הרי את מקודשת לי במנה שנתן לך פלוני כדי להתקדש לי וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהלכות מיטות ובגדון הוא שפי נתנו לה השיש כדי להתקדש בו למשלח שם אמר לה השליח הרי את מקודשת לפלוני שהני שלוחו פדיוך שנתן לך פלוני כשביל מקודשת וכ"ש שוה ביד השליח נתנו כדי לקדש בו המקח למשלחו וזכה לו בו והרי הדיוך הוה של המשלח וכשלו המשש הוה נתן הדיוך ביד הכשול גבי תעלה על דעתך שמי שנתן לאביהו דיוך ועמד וקדש בו לח תהיש מקודשת וחת לח עלתה על דעתי כילכך המקח הזו היח מקודשת נמורה ואינה צריכה קדושין לחרים :

עוד שאלת תנט

מוכח ותומת שהן דביקות ו ביו בלח שוש פילוש וכנגד

לוחו דכוק עולה סרכה שם היח טרפה לו כשהה וכשל מכור קטן אמר אפי' סרכה כשולה היח כשרה

תשובה הסרכה הני יש פנים לשיפור ויש פנים לאיסור ואין לשעות על עיקר הדבר אלא בשניהה ווה שאחר הכף אין ידוע שם היח נוטה לצד החוכח ואיח לעכם ולכשר כשרה לעכם לעולם לכדו אסורה כדין חולה שכסרכה לדופן ושם היח כוטה לצד החוכח טרפה אלא מ"כ יש מכה בדופן כדין חוכח ושם היח בסיכון שהטעם הוח כיוכח שכסרכה לדופן להסיר מקח שהיח מקום דביקתה בנסיה מיועטת בזה שהיח יכול לכסיין ואי אפשר לנמלא שין להחמיר בכל כך ואין הפרש בין שהסיה סרכה זו יוצאה מסרכה אחרת שבין החוכח והחוכח בין שהסייכה דבוקות וסרכה יוצאה מביהסה דרך אחת לשהיין לפי שהטעם אחד הוא בהם ושלום :

בנאייה אל הותיק תלמידנו ר' דוד הכהן בקרי יצ"ו

שאלת תס

בהסייב עלמו לזון אחר מבני אדם שם זן אומו בביתו כשאר בני ביתו או בפחות מזה ושם חייב להוליך מזונות לביתו או שם חייב לאחת לו שעות ושם חלה שם חייב לרפאתו :

תשובה כפ' אחז העור בפ"ק ק"ז בתוד בשם הרמ"ם ז"ל שמי שנותן משות לבעל שביח לפרנסו או עשה לו טובה כדי לפרנסו משמעת דעתו שיפרנסם כאחד מבני ביתו ולא שיסכמו לדעת מכל בני הבית שיאכלו שם בשר ויפתו יין ושאר יאבל דרעונים ויסחה מים ולא נתנו חכמים קבבה למזונות אלא במשרה אחתו על ידי שלים אבל כשהיח מבלו מהגלגל עמו במה שהות סועד הן רב הן מעט לפי' בל המתחייב בפרנסת אדם מתחייב לפרנסו כשאר בני ביתו ושם חלה אין חייב לרפאתו שם"ג דאכן במזונות השפה דרפואה שאין לה קבבה הרי היח בחזקת ה"מ כאוכלת בתגלי ב"ד שהוח חייב להסעיק בל צרכיה אבל המקבל עליו לפרנס חבירו אין מזונות בבלל הרפואה ע"ב וכ"כ בתשן בפי"ר ח"מ בשם שנשמ מהרח"ם ז"ל על רמוכן שנתחייב לשמעון בשטר בקנין נמור על בל נכסיו בפי מה שיטרך שמעון במאבל ובמשתה ובבסות עד יום פטירתו בבל לפי בבודו ואשה אמר לשמעון אני מאבלת לך מעל שלחני בבל יום שאוכל ושתה ואין לי מעות ואין לי בסף לקנות לי בגדים ושמעון אומר אני רוצה לפטור שלחנך מלא חן לי מעות ואקנה ואוכל בשמחה ועוד שואל שיתן לו שאם לשמעו ולקנות לו מה שצריך כי חייב עלמו לפי בבודו ואינו בבודו להיות בלא שאם ואם ירצה לו שאוכל יותר מדי

ישמעו

הרשבש

ישמעו ב"ד בשם צריך ויתן והסיפ ז"ל שאחרי שחייב רחובן את עלמו שיתן לשמעון מאבל ומשתה וכסות לפי בבודו ולפי הרואה לו אם שמעון היה מתפרנס בל ימיו בתוך ביתו וגלח סמך על שלחן אחרים גם עתה גמי צריך רחובן לימן לו מעות שיקנה צרבי מחילה ושחיה לפי שהוא שישמו ב"ד בשם רחוי ליתן לצורך אבל ושחיה לפי בבודו וגם אם שמעון היה רגיל שמלאבתו נעשים לו ע"י שליח לקנות לו צרבי אבילה ושחיה ולא היה הוא הולך בעלמו לקנות ג"ם עתה צריך רחובן להתנות לו שלא להשעידו על בבודו הרחוי לו בשאר סורת ממי קדם דאדעתא דהכי שעשיד לו נכסיו ע"ב ונראה שיש לשמוך דברי הרב ז"ל בשם שבתב שרואין אם שמעון היה מתפרנס בל ימיו בתוך ביתו וכ' שרואה למה שנכנסו בישיבה את בשר ופסקה עמו ע"מ שיזון את בתה ב' שנים וכ' נשחה לאחר ופסקה עמו שיזון את בתה ב' שנים חייב לזונה ב' שנים ולא יאמר הרואה לכשחבא אבלי לזונה שלא יולילך מזונותיה למקום שהיה אמר אלמה בל הפוסק לון לאחר דוקא על שלחנו אלא יולילך לביתו וכן משמע מדברי הרב ז"ל שאם אין דרבו של בעון להתפרנס בביתו שאין הון חייב לאת לו מעות שיש לסמבו למה שבינו אם בפ' הנושא גבי אלמנה אמרה אי אפשי לה מבית חמי יבולים אירשים לומר לה אם אתה מגלינו יש לך מזונות וכ' אלמה בין שדרבה היה להסבבם עם בעלה אין נותנים לה מעות בך ברואה לי ובמה שבתב בענין רפואה מלאתי בספר משכן בסי' קע"ן בתב תשובה להרמ"ם ז"ל ברפואה שאין לה קבבה היה במונות ובתב זה אפי' על הנון שלא בתנאי פ"ל וב"ע :

עוד שאלת תסא

רחובן בנה חצר ושמעון שלוחו מחזיק זהובים פחרסיה ורחובן

בתב לשמעון שטרו' ובהן בנופן שמעולים ובנוף השטרות המוכרים בתב לו רחובן שהחזיק זהובים הנוכרים הנ"ל בבנין החצר ובתב רחובן שהזהובים הנוכרים קבלם בחזרת משכונה על החצר הנוכרת אחר זה רצה רחובן ללבת לעיר מיורקא לעסקיו ורחובן הנוכר היו עליו חובות ליחעלים ולקנם יהודים קצחם בשטרות וקצחם ע"פ ובא רחובן ואלה אני שמעון שיביה לו מורשה ושיבנם ערב קבלן לבעלי החובות וכן עשה רחובן הרשהו בדיעיני וכנופן ישמעאלי'תתב לו בשטרי הרשאות שבל מה שהביא יהיה ברשות שמעון ושלא יהיה בח ורשות בידו ובידי וולתו לשלקו מהרשאות עד שיפרע כל החובות בהן רחובן ורחובן הלך לו דרך י"ם ושמעון היה מוכר משמורי שהביא ברשותי שנתחי' רחובן אחר הלוך רחובן והיה נותן לבעלי החובות בפי שבה חדשים בח רחובן מחרשות שדות נתעבב בבנתים יום ולילה והלך לו דרך י"ם למדיני מקום וכחותה הליבה נתן לו שמעון מעות שיקנה לו רחובן סחורה מחנם אות בדרך יש בח לילי מחד שקורין לו מרס"ח אלבר"ן ואלה שם ונשה לאות לבשרתה בעמו נשה לאות שלח בעד סוחרים וישמעאלים ויפה בפניהם ואמר להם היו עלי עדים שאחי פלוני אחבי ואחי הלוני אחים זהובים ואני הולחים בבנין אחרי לפי שאשם שאות אחזתו חולי במקום ההוא ואלה שם ונתרפא אחלתו חולי והלך ואניע לאחום לבשבאו העדים שאחיד אותם עליו לבשלייב בתב שמעון שטר בנופו שלשם אעדות העדים הנזברים והסופט קיים בחתימת ידו השטר הזה ושעדים המבירים שעידו שרחובן הנ' קיים שמעון אחרשה על נכסיו ועל בנותיו ורחובן הלך לשי סקלוהו ונשבע בים ושמעון עשהו אחבא אל"ך המקודש של אחרים נרי להחזירו אם הדין נותן בזה על אם בהוציא בבנין החצר ושמעון אחל ממעב"ם לבזר לו שלשה זו ואמר בל אלה הדברים בח הסופר ברמבנסס"ק ב"ל ויור"ה בהרשאה אן אלו"ם בני"ל ויור"ה ביד תקפה אחדונו המלך יר"ה ואם שאבו ואעמי בחרן אחתת קנית אותה חצר ואערעו על החצר בדי שלא יבו היהודים אם עשה הבופט פסק הדין שהחצר יוצא בפ הנוברי שבנה רחובן בי אמר שמעון בהוברי היא ויותר טוב שלא יבנו בתוה יהודי בשרשה שמעון שהחצר היתה קיובה ליפסד עשה בשרה עם הסופר ברמבנסס"ק הנ' שלו"ם הסופר אן"ן אלו"ם בי"ל ויור"ה יפרנה בפשרה בפיה תחת הפשרה הזאת קיימת ואם לא יפרנה בה אחיה בטלה ואן אלו"ם הנ' לא רצה בפשרה ההיא ובלל דברי שמעון אם אחיה בפשרה ההיא אם לא ושלום על אחתנו אחרא ורבו נר"ו אכ"ל :

תשובה בל שטרי השלום בשרבאו' בל נרים בשרים אין אנשי בים בשם בשאמר בפ"ק דע"טין אמנם נדין בשם ע"פ דיינו אמו שבאחי המפרשים ז"ל וה שהחה שהחיה רחובן בפני עדים ישמעאלים ולא אמר לפט בחבו היה החלחה ע"פ ואין להחיר הוחפה ע"פ בשטר בשו שנו בבחובות בפ' אחפ"י ובבחרת בפ' אוחז על השטרות שהולין אחם אחל הערבאות ואולה בפניהם ע"ב לבאו' לו בשטר דינם בעדו' בשטר

נמצאו העדות שומעים מפי כעל דין עלת נתן להם רשות לכתוב היות כשהלה ע"פ עלת נתכה ליכתב כיון עלת תמר להם כתבו הנע עניכו עלי היתה הודאה בפני ישראל כל עלת תמר לה בתבו מין להם רשות לכתוב כדאמי' בפ' זה מורר מלת מ"כ קני מידו כלאמי' בפ' תקת דסתם קנין לכתיבה עומד ובפני בידי ישמעאל מין סם, קנין על כן מין להם רשות לנתוב מת"כ תומר להם בפי' כתבו שטעם' שתני דנין בשטרות העולים בערכאותיהם לת מלים כחייבו יותר משטרותיכו ובשטר שלנו סם לת תמר לעניים לכתוב וכתבו מעלמם מין לו דין שטר והסודה שהודה המיתנת בשטר תולה בים ותחר כך נתרפת לינם כלים תבם' שטבים מדע כשודה תלנו מהר כלאמי' בפ' מי שמת בגדון הוה סיון שתחר כך תרכו בימים ומת מת"כ ב"ד טופלים ליורשים שתת פרע תביבם בית שהיתה בהודאה על בפ תמכם בשטרות שבתב לו בתורת חוב בשטרו בבנתייה ובין סתם כדין שטרי חוב העולים בערכאות של גוים והוצאת הלנין סיון שנעשית במלאת שטומנו וסלב' ניכר לעיניים נוכח מה שסיית והשר שתה שעשה לו תחיי כיון שתת בטלה: ושב שרוצה לסחותו על בימומי מפטרותם סיכו כדין תלת לפי שתין קריב ממשה תפוטר' על שים שם קרקעות בדמי' בפ' המפקיד ושוב שכוח תוכב הם כדוק ותתה כלום:

פסק דין חסב

עמדו לפני מי הכת על התתום ר' משה שקדון יצ"ו ור' שלמה מלוי יצ"ו ור' משה יצ"ו טען שהיה כיכו וכין ר' שלמה יצ"ו תשותת יד שתחת טענות ותביעות שהיו בין שניהם עירבו ביניהם תפטר ר' שלמה תלחכתל ופסק ביניהם שיתן ר' משה יצ"ו לר' שלמה יצ"ו דינריזהב וסיטמעלי תחד הים חייב עליו ר' משה יצ"ו דינרי' וזה שהיה עליו פיטמעלי הטוער ר' שלמה כסן פ' והוכיח העדים ונתן ר' משה יצ"ו משכונות ביד שלים נה למכרם ולקבל דמיהם ר' שלמה מלוי יצ"ו וכי ר' משה פרעו מהשכונה והוכיח העדים דעות ד' והוכיח תחרים מבשטרם של ר' שלמה תלחכתל יצ"ו בשחרו עליו ו' והוכיח שתתו כב' וחובי' על פריטוסת פת ר' יוסף קרשקש יצ"ו והוכיח על שטר שיש לו על נסים רמוך ור' שלמה מלוי יצ"ו טען כי הוא חובי' לת קבל מהם דבר וכו' וחובי' שם מבשטר' שעשה ביניהם ר' תלחכתל יצ"ו ור' משה שקדון יצ"ו קונת שטר בתוב ותתו' בהלכה ועדיו ר' משה כן נתן ור' תברן מלוי תורף השטר שר' שלמה מלוי יצ"ו שתה כלת נשתר לו על ר' משה שקדון יצ"ו תלת ו' והוכיח כלכד ושקבל עליו להחזיר לו תמכונות וית ו' והוכיח בעדי' עשה משם ההמחות העוברים ור' שלמה מלוי יצ"ו טען שלת היו דברים מעולם ובאו בעדים העוברים ובתחלה תמרו כל מה שכתוב בשטר תחת ולתחרת בת ר' משה כן נתן ותשר שהיו יעיד תלת בפתחלה בלבד כמה שכתוב שר' שלמה מלוי הודה שלת נשתר לו עליו בלום תלת כך' וחובי' העוברים ושקבל עליו להחזיר התמכונות לת היו דברים מעולם ור' תברן מלוי בתוך בדבריו ואני תמרתי להם שבינו שהיו יעיד תלת תחר ותפר ועדות השטר קיימת ומה שיטול ר' משה שקדון תר' שלמה מלוי יתחייב ר' משה כן נתן לתתו לר' שלמה מלוי שכך בתבר המפרשים ז"ל בפ' הכונס שהם הודו העד ם שהעידו בשקר תייבי לשל' ותח"כ תורתי לתקור העניין ושתלתי לר' משה שקדון ותחרתי לו תלי ה' והיכים שהיית תייב לשלמה לוי ומנתת המכונות ביד שלים ניו תיך פרעת תותם תמר התיתיני על שלמה קשטיל בדינר זכר ועל משה עירבי קנין בו' והוכיח תמר ר' שלמה מלוי זה בבר יש לו שנים רבות בימו שתי שנים וכן בעיד שלמה קשטיל תכל זה תדם הוא תמרתי לר' משה שקדון ותחר שפרעת לר' שלמה מלוי תפטר בית ובינו ר' שלמה כלאמי' ותחר שבשלמה מלוי תפטר בית ובינו

שות

הרשב"ש

פסק תסד

דין לבי מר' יצחק הכהן יצ"ו בר' עמרם הכהן שלחל נ"ע דאף לנרש אשתו מון בת ר' סעדון יצ"ו בר' מפתים כן בוסת נ"ע והכיומה לב"ד וקיימ"ת מה ש"כתובת ומנכו כה בין שיק נדוניא ודום כך יקר תעות ועשרו מפלחתי' ארם שלים המשמשין מעין מלחכתן החשובה כך וכך מעות בכרתה פשטר הנעשה לו מיה ולא נכתב על ר' יצחק הכהן הנ' כשהקבל התשב הנכרת הנגד ס הנזכרים וזלתי כך וכך דינרים כל דינר משקל שלשים וזו במוקים ואחר שכבית המעות ר' יצחק הכהן הנזכר בב"ד שלחתי ש התם מחכות ואקבל ביטה ועכתה ואמרה שיכה רוצה להתגרש ובשלה הנזכר בקש ממני שכרייחה לבות לקבל ביטה עביתיהו שלחי מחויב לשכרייחה להתגרש בין שיהיה מן הנשים שמבות לנרשן אחים שם לא תרצה להתגרש אין עליו מזונות מיום הזה ואלתה (בין שיהיה מן הנשים שמבות לנרשן) לפי שהיה חשתו הרשעה ושלחתי לקוראיה כך ויהיה שכתה שהיכה רוצה לא מזונות ולא בא לציך פסקתי הדין בינישם שאין לה עליו מזונות ושאין לה שלא מה שהסר לה לשלוש כלים השמשין מעין מלחכתן הרשעה ולהיות בינישם שעות מחרות שבעל היה מובא קצת ממטלטלין והיה כפרה בשם והיה ג"כ טענה שלומה ומלל פסקתי בינישם שחשבע היא על בעירתה ותפער ושהם תביא רמיה כשטר שלומה שלם הבעל כדי מזונותיה ושלא נשחר בינישם טענה אחרת וולא זה ושר' יצחק הנ' חיב כמזונות בנו עמרם ויחשר מכל מה שיש לו עד שיהיה בן שש שנים וכתב שלמה בן הרב ר' שמעון נ"ן בן החכם ר' נחמ זלה"ה:

פסק תסה

דין שמעו לפני מי הבא על החתום ר' שמואל וידאל ור' שלמה הלוי ורבי שמואל וידאל מוכיח בתוכת חשטר זהרון מהקרקע שבבה ר' שלמה הלוי על פי ערכאותיכם כתוב שהוא חיב בעלה הרמשון ר' דוד בר מבורך קנקי ליסטעמל סי' יחיא בן טעי"ף ז בתי"ב ונעשר ר' דוד קנקי הנזכ' ועמד ר' שלמה הלוי הנ"ל: עם בישמעאלי הנ' לפני שהיה החתום בשטר הסיח וחרכו טענות שם ר' שלמה הלוי הנ' היה טוען שהקרקע שה שלו ושהוא עדיין לא נפרע משלם ושהוא קולם ליסטעמל והחזון השופט פשר בינישם שבישמעאלי יחכור לו שטרו שטר חובו ובקש רבי שלמה הנ' מהחזון השופט להצדותו הקרקע הנ' בחובו בשטרות בניפן שלהם שהם כיד ר' שלמה הלוי ועשה רצתה בישם הניכרת לשרוף הקרקע בכתובתה לבי שטיח קודמת ור' שלמה הנ' טען כי זה הקרקע היה תחלה שלו והוא מכרו לבעלי הרמשן ועדיין לא נפרע בשלימות מכל חובו

עד טען כי בהשם הנזכרת ידעה שהוא גבה הקרקע הנ' בחובו ושהקה ושתיה דרך בו ושותבת לו שכירות:

עד טען כי ר' דוד קנקי הנ' בשעת לא היה ביתו ריקן ומ"ש שלא הניח קנס מטלטלין ולא נשאיר ג"כ השטר ערוכה ולא שהם שהגבייה היתה ושאין מה שעליה:

עד טען בי הבעל הנכר נשטרה קולם שאת ושומן שטותו השטר בשטר הטוענת בשו למהרן כ"ר יהושע בן חקון וכתב לנדוניא ושוקף שעבודה:

עד טען כי בחשר נשתה לר' שמואל וידאל וכתב לה בכתובה שהבניסה לו נדוניא קום ט"ו סוקות מעות של בשף ש"ב מנכסי בעלה הבניסתה:

עד טען בי הוא חבע תלה לר' שמואל לדון בפני ישראל והוא לא חכה שטוע והלך לחוצות והוא היתה יודעת וברצונה הלך לחוצות והסכיד תעות ובכתר התרה בו בפני ב"ד של ישראל שהם יפסיקו דבר בפני החוצות שנבנו ממנו בדיני ישראל:

וארר טענות חלו חתם טענותיו ד' שלמה הלוי הנ' והשלה הנזכר כפרה בכל זה ובזיותי בטענות רבי שלמה הנזכר ורחיצי טענותו שהקרקע היתה תחלה שלו ושהוא מכרה לבעלה הרמשון ר' דוד קנקי ועד היין גם כפרע משלם היא טענה במה שטשר לו מהחוב יבך הם דברי כהה ר' שמואל קפרלי ז"ל בספר התרומות שלו שכתב בשטר ב"ו סי"ב שהתם שלוחה היא עדיים שחשעות עצמן של הלוה קיימין חו חה שבא מחמתן שטלן השלה והנחן דומה לרמיה לך בנדון הזה ר' שלמה הלוי קבל קנת מעות מדמי הקרקע והשטר זקפן בליו בחלוה וכתב לו שטר בהן בנופן שלהם וכיון שקפן עליו בחלוה נחטלטלה טענה זו שהרי הכוכר הקרקע חו שטלטלין לחבירו ועשיק חזוי המקח בטל כדחיתה בפ' מחפנין

כחוטין בחסכת מציעא ושם וקבן עליו בחלוה כחבו החפרשים ז"ל בפ"ק דקידושין שהמקח קיים וכן בחוב בספר החזן וכן בחוברת הנה מ"ש חשתא שהוא בחוכות ג"כ בפ' מי שהיה נכרי רחוקן שהכר בחוברת שדהו ונקבן עליו בחלוה וכפ' חיוחו נשך נכרי נוח שהלוה ליהרחל בדרכים ונתגייר ונתקיים חלוה הילכך לפי זה הטענה בטלה:

ועוין טענת שהיתה דרים בחצר ונותנת לו שכירות מחר שיעבה שטוח נכרם הקרקע טענה זו ג"כ בטלה שחלו שהיה השטר יוחנת שהיה לה זכות בחצר ושהקה ונתנה שכירות שידה ושם לו עדים בזה שהיה שהיקה כלשיחה בפ' יש נוחלין במחלק לענין ושיש שהקה ושם לא היה שהיקה יוחנת שיש לה זכות שהיקה כזה לא מחלה כטענת ומחלה בטענת שיש מחלק בדחיתה בפרק הובב וכן כתב הרמ"ם ז"ל בחשובה שהשהיקה בעניין כזה שיש מוקת שכתב כמי שהבריו בבל מי שיעלו זכות יבא ויערער ולא בה לה בטלו וכיוחיו בשביל השהיקה שהיו כחן מחילה ושמע לא היה נראה לו שיש לו מקום חכות בחוחה טענה ועניין מה שטענו שהי חשטר שהביא בידו ריקן בשעת כיה רחוי לדקדק ולחשם בחוקת היד ולהשביע אחר זה בכלל הטענות שהריכה להשביע ועניין טענת שטוחו ושאין השטר שבא ונחנה לה נדוניא מבטל היה בזו הרכה שדים בי היה מכולבל בדעתו וכן בחוך חוחו הזמן שהחם שבא והעידו בי לא היה בשלומו הבא וכה העידו כמה שדים חך שעה העידו כי בשעחת הבא היה בשלומו דעתו הילכך היה דיניו בשטח דחמרינן בפ"ב דשחוברות וכפ"ד חתי' ביבעות בר שטיח זכין נבסיה שמו בחתי חמרו בשטח חלים זכין ואחו בחרי חשר בשטח שטח ובין חמר רב חשי חוקי חרי לבקרי חרי ומוקי חמוכח בחוקת בר שטיח ואחרי חשתרי שם דוקח בקרקעות חבל במטלטלין בחוקת מי שהם בידו וזו הרי המטלטלין בחוקתה היכולה היה לומר לשטח חלים לקח חותם ונעשי שהעידו שהגיעו שטיח חטוף כדעת הם רבים והחוצרים חלים היה שהם כבר שמרו ז"ל דבחעונת חלה בחרי ואחרי כמחה והוו לכו חרי לנבי חרי ושבפ"י שהאחד משני העדים חור בו קיימת לן בפרק שבועת העדות דבין שבגיד שוב לוכו חוור ומגיד ועוד שיש עד אחד מעיד שלפעמים היה שהה מלחכה חם בן יכולים לו לקיים כל דברי בשניים ולומר עדיה עמים חלים ועשים חטוף ועוד שחו העדים כלם העידו שהיה חטוף הדעת ולא היה נבנה ח"כ לריכין היו לבדקו בדרך שבודקין לנכרי ולחמנת שביב חרע ומין בכל העדים חי שאר שבדק חיחו ולא חכיר לו דברים של ישות שחתה בימות בשמש ולא של ישות בשמים בימות החמה כדחיתה בחסכת שבועין שכיון חי חמת וכיון שהיה בחוכיחין שהוא בפני נכרי ב"ד בלשונו ועניין טענת כי ר' שמוע וידאל הלך לדייני הישות והפסיד כשכיל דינו זה בחוכת חשבון ומין לכעל בה וכות חלת שקנה בשם קרקע ושוח חובל פירות על בן השטר הוי חתרוף בחוכת מקרקע הנזכר מחר שחשבע שלח היתה יודעת שיש לה זכות לחרוף מהקרקע ושהקרונים שכתבה לבחי לא כתבה חלת ברצון בעלה ושהיה שפיר שלהם בדעתו יודע לפשיט על בן חן ואל לחו ולחו ושלח בזבוז מעלו שלח בדעתי ושלח ברצונו כשביל נשחי שבת הנזכר ותשבע על בל מה שטיח בעלה חפי חלוק שעליו ועשבת שברשטה יבל שם שיעלה שם עם דעי החבריכין חנכהו מכפוכתה והשטר חנכנו מעלם ואחי לח בלחי לפחות דין ערכחותי לך לח יהח חלת דיניו וכ"ד שחברו יהח בעל חב קודם שרף הוח שלוקח ושין בזה שחירה וכמו שחברו בנחרת בפ' חוקת ולא חיישינן ליולחת דבי דינת בהני וחלו היה הדין עם היורש לח היחה מבעם עצמ דזה לפי שר' שלמה הלוי הנזכר חיד היטחטלי לקח ובערכחותיהם הפחילו הענין ושם נשער לך דיין קדימת המלוה וטריחת הבשם בחובתיה היא שרחוי לפסוק כדין זה שניחה לי לפסוק חדין בעריכת חלו וה' חלחי הצלחת יגלנו מוחנות גם מפנות הנפלחות ויודע חעלומות הוא יודע חם לשקל חו לעלקלקות כי הוא יודע כל הנסתרות וכל הנפלחו הגדיר שלמה בן הרב ר' שמעון נ"ן בן החכם ר' נחמ זלה"ה

בראייה לזה שמרם יעיו בן הרמב"ם ז"ל בתשובה
עמאר ניע

שאלת תסו

פכה"ג על ישראל בזמן הזה אם ישראל מוחזר מלעשות מלאכה בשבת או אין מחזיר חללו בשביל כעבוד שמו ושבל לשם עבודת

תשובה

בס' כמולן שכתב דעל שניהם הוא שחזר חללו שיש לאדם בדיעבד שבל שבד בשבתי שחזר שקרא דעבדך ואמתך

ועל עבד קרל שחזר שקרא דבשלם בן אמתך והבר

ועתן מ"מ הרשב"ץ ז"ל טעם בדבר שפני מה למדו עבד קרל שקרא לחבירם בן אמתך ו"ו מכוס דבשלום קרל כמו' לשמן יכול שורך ומחורך ובשכם בן חמור ת"ל והנה דומה לנכסתה בן בת שבשרו שפר לומר חן שסיבר להשפ על פרישת המורך מחיבר קרומו החכם בבנולל ז' לוי ז"ל ובן בחב הרמב"ן ז"ל ושעם ישראל מחזר על שביתת שבדו הארל דוקא במלחמתו של ישראל אבל שמואל שמעו שבר טורתו בשבת אבל בשבד שהוא מלחכה לשמש בשבת ואין ישראל מחזר עליו כלל' בכריתות בפ"ל מקומרי כשרה לחזרין שהם נר שהוא עושה מלחכה לעצמו כישראל בחולו של מועד כלומר לכלל אלא לחיבורם דרבנן ומלחכת בחבד מותרת לו לעשותה ר' עקיבא אומר כישראל ביום טוב בלומר לביכת אלא לאו דמלחכת חולו נשם מותרת לו לעשותה • ר' יוסי אומר נר שהוא עושה מלחכה לעצמו כישראל בחולו של מועד בלומר לביכת אלא לחיבורם עושין מלחכה בשבת לעצמן כישראל בחול • סיבות דברי קמאי הן ר' עקיבא אומר מלחכה בשבת לעצמן כישראל בחול • ר' יוסי אומר בחיבורם לעשות אותם מלחכות בשביל כישראל מה בלאית ליה וכן ור' יוסי שרי נמי בשביל עצמו בתנן קמאי ויסופ עוד דעבד ואמה המוסכים עושים מלחכה לעצמן כישראל בחול • ור' שמעון אומר אחד נר שהוא ואחד עבד ואמה בחוסכים עושין מלחכה לעצמן כישראל בחול • שם' דר יוסי בר אלכה אמר רב אלא בשבת שבא לחזרין בחול • ר' שמעון וכן בחב הרמב"ם ז"ל בהלכות שבת בשבד שרל מותר לעשות מלחכה לעצמו וכספר מציל מצנה חלק שלישי לשלפה דיעם דעבד בשבת שרל ושבל ישראל מחזר עליו שבי בחלחבתו של עבד אלא בשבת הרמב"ד ז"ל שבתוב על הרמב"ם ז"ל בזה שעבד שלא בל ושיט שהוא ע"ז שהוא מותר לעשות מלחכה בשבת בין בזה בין ישראל מחזר עליו במלחכה שלמו ושבל עליו בן הקורה אלא אדר בבן בחזרין בשבת כדי שלא יבא לידי חלול שבת ובדי שלא יבא לידי בבוי בשבת וכבר שבתבאר בזה בפ"ב מהלכות שבת ה"ב ושם בתבאר שהוא מותר לעשות מלחכה לעצמו בשבת אבל לא לאחרים ואפילו לעצמו אם יש לו בהם הפסד בבר בתבאר שם

בהמה נו דהוה סלוק ואכ"ל פסחים כירושלים על כן זה כיון שהוחק כיאי
מיהו נתתן ליתר זמן מומחר היום ושלח יה ס"ל דין עבד כנעני כ"ש שמינו בחנן
ליתר בהמה כהן מהרי סרוש"ל כתב בהל' מיסורי מ"ה שמי שכתם ואמר
כהמה כהן מעני נתתן עד שישוב לו עד תחר ואמע"י שהרמ"ם ז"ל הניח
עליו ככר מיאני מיקרקי מן בתבונה סברת רבינו ז"ל ומנתתי שסמך על דעת
הרוש"ך ז"ל רבנו ותלתתי כהן כתב' נמי בספר מגנת גדול ובתהן העור ואמע"י
שמינו נתתן ליתם כהמה בו מהומד להפריש עצמו מידי שעבוד וכ"ם שמינו
נתתן ליתר שהוא כהן מ"מ נתתן הוא להחמיר על עצמו שלא יסע נירות ולא
שפתם ושלא יטעה למ תשובתו שלא יטעה למחים מין מנו מוסכון שמא
ישלוט לכסוהם שמין מנו תשסון. לעלות לרהומה שלא כשקורמי' מחריו לו מו
כשהום הלק כנורו שבכל מלו יש מעשה אבל בשמירתו מטומחת מחים היו
אלא שלוחם ובב ושל פעשה ויהיו חוב וקים ועשה ובשחדקק בכל מותן
המוברים בעמ כפ"ב דשבועות שמעלין מליהם לרהומה הנוגע שמין בהם אלא
בקיום ועשה ובדבר שיש בו מעשה לח בשלילת מעשה ואבלל כוה שהוא נאמן
להחמיר על עצמו ונאמינן לוה כמ' הרמ"ם ז"ל בפ' החולן דמהימן לסווי
נפשיה התיב' לתוספ"ת הוא מפי' לח תמר מעלמו שהוא מיו לוה שהוא ישראל
ד"ה מאומר ישראל הוא דמהימן אפי' שהוא ישראל הוא רשאים בכבורות בפ' על
כמה ובפ' עגע' סדין בסנהדרין לפי שכיון שחמר פעם אחת שהוא נזיר הרי הניר
ביון שהניר שב אינו חוזר ומניר וכן כתב על כיוצא ב' הרמב"ן ז"ל בחדושיו
בפ' יש נוחלין:

עוד שאלת תסח

כמי שסכח אלח הטבול כלים שלקחם מהנ"י ולח היה לו במה

להשתמש ביום טוב ותמרת שום היה מעשה בחלמיד חכם ונתנם לספרה לו למשחת נויה שבניו ויחר ושחלם ממנה ונשמש בהם כי"ט טבילה:

תשובה

מחיהה לי טובת הנאה שסמך כמי על הה"ח דמי שלח הניח ערובי תבשילין שהקנה קמחו לחחרים וכבוד המורה במקומו מונח להנעות דעתי נראה לי ללח המו ותלחים להקשות על הח"ח דמקנה קמחו לחחרים לכמהופה משמע דחערומי קחמתני וקימח לן בגמרים בפ' הסוחפים ובכחרת בפ"ם נוחלין שכל מחנה שנעשית בחערמה ללחו כלום היח דכל מחנה שהם קדישה חינה מקודשת חינה מחנה ופירשו בירושלמי בשנעשית בחערמה וכיון דחינה מחנה מחנה ופירשו בירושלמי בשנעשית בחערמה וכיון דחינה מחנה בשקנה קמחו לחחרים הם בחערמה מקנה ליה עדיין הוח של מקנה וכי מפי קונה של מקנה הוח חופה ו"ל דהקנחת קמח זה לחו בהערמה הוח דכי מקנה ליה לנמרי קא מקנה ליה ואפי' לחקדושים דהא"ר מקדיש ליח חפשר דיהיב ליה קמחח חחריתא מדידיה וכמה מקנה זה לחקנויי ליה הקנחת נמורה דהא הכי קונה חפשר ליה מדידיה וליכח הכח בהערמה כלל דבמקנה נמורה קא יהיב ליה וכי חפי' ומבטל הקונה להחי ללח מניח ערובי תבשילין מדידיה דקונה קא חפי וכן נראה מחה שכח הרמב"ם ז"ל חפי שלח הניח ערובי תבשילין ולח הניחו לו מחרים וכו' ואסור לחחר לחפות ולבטל לוה שלח הניח עד שיקנה לו זה שלח הניח שבמקנה זה חופה ומבטל שלו שהרי קנאו ואם פירש חחר כן יחן לוה שלח הניח במקנה חלל בכדון הוה לח משמע דחפקיעיהו ניהליה הקנחת נמורה דהא חלו הקדשתם הוה קפיד טוסח פלוח ליה מחני חחריני לחשולי דהם חית' דהוו לה למה ליה למפוחו ולמטרח פולי הוה לחקנויי לה ולמהדר למשרי מנה שלח ודחי לח הוו לה מחני מחרינו וכיון שכן לח נמר ונקני ולח דמי למקנה קמחו דהתם הח חפשר דיהיב ליה קמח מחרינח לדידיה שהה הוחפ לח היה יוסף בלח קמח כי"ם ולבטר הוה ליה למי הב ליה קמחים ולמבטל קמחים דהתי מה שיון כן בנדון היה דהדה מורה מעלמו דשלח במקנה נמורה נתנם לנויה אי דהיכי היה עבד ר"ו על לח חחוסם ודרשי ליה בנמ' לח חתן לפסח מחנת חנם מלח ודחי דלח נתנם לה חלח כדי שתחזור ותשחלם לו וקיימ"ל דם חתם בגדרים דעתי שיהא כלום ולח כלום ובמקנה זו כלום כיון שם משרתת אי היח נויה ובפסקי מס' ע"ז לחחד מחלם די ס"ה מנחתי נבי שחילחת מי חוי דדעתים לבקועי שנתב בלשון הזה וחסור להעדים וליתן כיסו לעבדו ולבסופה ואתב לוקוח מהם (והדבר הזה חין נריך להביח עליו רחיה שבודחי כל שבחערמה חסור) והדבר הזה סופו מוביח על תחלחו שהם חקר עבור יום טוב החזר לה ולח נטלה ממנה מנלחי מלחת דבמרמה נמורה נתנם לה וחם חקר עבור י"ט בחזירם לה וחקר כך החזירתם לו מנלחי מלחת למפרע דבהערמה נעשית וחו חפילו לם נעשת בהערמה לח תועילנו כלום ובנדון הזה רבינו שבור זו היתה שפחתו חו משרתת בביח היח שפחתו ופפ'

ופפ' טבלה סרי חין לה יד דמח קחל"ן דחין קנין לעבד כלח רבו וחע"ג דרבו נתנו נתנם לה לח קנחם דהח נבי הקבלה דעבוד לח חני מיכ על ידי עבדו ופפחתו בכנענים וחם היח משרתת בעיח היח ולח חפסיקה ממם בשוטות בפ' כל הנכסים דבעי נב פפח סחם שכיבו ולקיטו חפי היקו וביון דבעיח היח ולח חפסיקה ומשמע דחר משמע דסבירה ליה לעבד בלים בית מדחוריתח הוה ליה למקבל לחומרח בהקנחת שכירו ולקיטו לעוויי ידו כיד בעל הבית דבחיסורין מקבל להומרח עדיף דכפיף' דחורייתח להומרח ולענינות דעתי טוב היה לסמוך על מדוננו הרמב"ם ז"ל ולהטבול כלים אי בי"ט סברי מדוננו רבינו הרב ז"ל סחבה בכל' מחללות מסורות טבילת כלים חדשים הנקחים מן הנוים היכא חלח מדרבנן ויסמך לה על פסח סירושלמי דהיינו טעמח דמחים שיהח מטומחו של נוי לקדושתו של ישרחל מעם" הרחב"ד ז"ל חולק עליו לומר שהוח מדחוריתח חיכח נמי רבותח מחריני דפסירה ליה נמנחנו רבינו הרמב"ם ז"ל וכחל י"ט פ"ב כתב דטבילה דרבנן הוים דחמרינן בפ"ב די"ט כלי שטמאח מערב י"ט חין מטבילין חומו בי"ט בבירח ליה ז"ל דסיכו רבותח ל"ל דחפרשי לה בטמאח כתב הטומחה מ"מ ב"ש דחיכח רבותח מחריני דסבירח ליה נמנחנו רבינו הרמב"ם ז"ל סבירח ליה הכי בדחי הוח לסווי עליו בעיח הכחב:

ולענין

כלי זכוכית שחמרת שבחקומכם מטבילין חומם בלח ברכה

מחיהה לי נמי טוב"ח דבנמ' חיהא בפירוש דבלי זכוכית בבלי מחכות דמי ולענין הכחר הוח דחמרי כחכות דר' נתן דכלי זכוכית לח בולעין ולח מפליטין וסברי קנח דסיון דחינן בולעין לח בעו הכשר וכן נהגו מכל לעיין טבילה לח חמרם חדם מעולם ושמח נחחלף לך הכחר בסכילה חי נמי סעח נחחלף מחני דוקניח בכלי זכוכית היש לומרי דחחני דחמרי' דחם דבעי עבול' סיינו כשהם מלוסים מבית ומחון חבל חם הם מלוסים מכפנים ולח מבחון חו בכפך לח בעו טבילה ובחבו חבלחי החחרונים ז"ל שהוא היח להטבילם בלח ברכה ובך חני נוהג חלח חם חטבל בחחם כלים חחרים מלוסים

מבית ומחון זהו מה שנרחה לי כזה:

עוד שאלת תסט

רחובן מת ויחיש לרבנן ולכל ישרל שלח וקם שמעון ויחמר ליורשיו

תנו לי כך וכך ממון שיש לי חצל חביכם בחורת חוב ויחן כיהו שטר ולח משכון חלח בפנקס הסוכע ובפקי בפנקס מ"ויחש ומצחו שהוח חייב לו חבל חינו כל כך כמו שעתן שמעון:

תשובה

כל מה שנמנח בפנקס חביכם יחנוכו לו חחר שיחבישוהו חלח נפרע חבישם דבתו ליפרע מנכסי יחומים לח יפרע חלח בשבועה כדחי' בפ' כל הנשבעין ובפ' הכותב ועל השטרי יבעו ורשם חלח גוב חביכם בעלמו ולח פקדם על ידי חחר ויפטרו כדחי' סחם בשבועות:

עוד שאלת תע

המוכל חוב לחביריו וכשבועה חלח קנין חם כמחילה קיימת:

תשובה

נרחה לי שמחילתו בחילה וקיימת דמחילה חינה נריכה קנין מדחי' בפ"ק דקדושין ואפי' היה החוב בשטרון ואמע"פ בבעל העיטו' מבירך קנין חי חיכח מעכוי ככר דחו דבריו המפרשים ז"ל בחדושיהם ורבינו הרמב"ם ז"ל כתב דמחילה חינה נריכה קנין ואפי' לח היתה הם שבועה היתה מחילתו מחילה כ"ם הם שבועה שמפי הדברי' מחין הקנין נוטיל בהם שבועה מוטלת בהם:

בענין תעא

מחרמת דדייני שהיח קיום כ"ד דכתי' בה כתוב חלמח בחדח כויח יהכון ותחיתנח בית חרי מנו חלמח חמרת שמי חמרתי לך כשח פסולה חני חמרתי לך בשהרבה חטרות חמחכם רחיתי כתוב חלמח בחדח בויח וחד ליהוסי ותיך לחפשר שקרח הד בכולן שחתך מהדיינין עם חו הלך למדינת הים על בן חני חוסף כמין מוסיפין חלח שנים וכותנין בך ואם בדבר בן הוח טעון בחילה חלח ממרו בפ"ב דכתובות ובפ' בחום חלח"ש שהבו לקיים חת השטר ואת שאחר מהם כוחבין בשוחר חלמח בחדח כויח ואח ליהוסי בדמי' החם חו מבחבו ואחתנו בית חרי מנו חלמח בדמוכח בפ' ואלו מיטות

ומענין תעב

עוד שאלת תעג

עוד שאלת תעד

תשובה

עוד שאלת תעה

תשובה

ובענין תעה

עם תעז

אל התהל הקדוש אשר בבנייתו ישצ"ו

המקרו מ"ל סטרות העולים בערעלוחיהם עסום הינה דמלכותא הינה. על כן הסדר כסך כוח ונוכח בו ומינה נריכה להביא כתובות קרובותיה כבר דמו דכריו והיתמת היה שסלונה שלה הוליחה כתובה מינה נוכה כלום וזו מינה נוכה מחמת כתובה חלה מחמת נדל"ק זה וכשר כוח ומין בדבר בית מיחוש ושמה סנריך להודיעכם כוח שכיון שמין לה כתובה חין לה מוכות לפי סמוכות הם תנאי כתובה ושם חין כתובה חין שם תנאי כתובה וכן בתנו נדולי המירים ז"ל וכך רחוי להורות וכיון שהינה נזונת מסל יחומים כך חין עליה חיוב להניח לפי שסהנקה היא מלאכות שסחסה עושה לבעלה וכל מלאכות כהחסה עושה לבעלה עושה ליורשים חין מהרחקת פניו ידו ורגלו והנאת המטה והחלונה נזונת מעל יחומים ומעשה ידים שלהם וזו כיון שהינה נזונת מעשה ידיה שלה על כן תטול שכר הנקתה ושכר שמוש הכח עד יום מיתה כפי חסר יגורו טובי הקהל ונ"ו ושם העלם יעלימו הקהל עיניהם יפסקו לה בערכאות שלהם:

טענה החסה שפנה נוה שהכל שלה ושלח יתבענה שום חדם ולח הניחה לחר שכתבו חוה לה ליתן כשניהו חלח כשניהו פרחנסיסקו הניחו והוה לו לר' דוד ככהן לדקדק תחלה וניון חלח דקדק חיהו דחפסיד חנפסיד וכיה פרחנסיסקו כותב בכתב ידו שהוח מחרים בשם שכתן ר' דוד הכהן בשניהו ושבח עמו לבית הכסות וגם תתיר לחחיר לו כלו לו ולו"ב שנחתוק הענין כוה לפניו שניהם חתן חדין עמה שח כיון ר' דוד הכהן וכיון פרחנסיסקו וה ברו"מ ולענין חס ר' דוד הכהן מחחזק על חברים נרפתי בערכחותיה חלילה ו"ח לח תהיה כוחת ביחרחל ויהיו מחתין על ר' דוד הכהן שיעשה זה כי ידיל שהיה כוח ומשורת התורה היח וחפ"ה לודעיה דר' חסחרון הכהן שיעשה זה על בן חיני רוצה לבחוב מה הדין כוה כי השטה זה מריש יד בחורת משה רבינו ע"ה סח כמו שכתב הרמב"ם ז"ל ועל כן חין להוסיר מזה ר' דוד הכהן כי הוח ורין והטער וחחמתי שמי עלמה בן הרב ר' שמעון ב"ר בן הרב מהכם ר' נחמן זלה"ה:

ראובן תעש

כתונם יע"ם והיה לו שטר חוב על חר חחד מחרי חדונו המלך מולחני עחמון יו"ה ושטר הנ' נחפנם בעיר מחחת מיר חלנזחייר למשל ולהניה ושמעון מתוסכי חלנזחייר הלך לחנום ושמעון לו בחלנזחייר בים חחד וראובן חלה פני שמעון בבחוב עליו שיכתב הסר הנ' בשטר חוב הנו' חסר בים בוב"ן וכוכים ושלם לו שטר הרחסה כנופן שלסם ולוי כדי להפיק רצון ניסו ורצון רחובן חביהו להניח מיד הסר בחמתן כבל מחכתי בית לחפוחם הסר קט והסר שם לחיוסו מקסים על דבר חמת וחפן לשלם לת בניו בשתם לפרטע. הסך הפרחיך הסר הטפם הסקיד מחרות בקב ליהודי מחך להוליכם למחיורקה לקנות לו בסם חפצי. והסר הנ' כועבר ממני וחיה סב למרע"ו לחנום המחה המורסה הנ' על היודי הנזכר לשלום לרדמי עורות הכקר שהיו"ר והכיפיונתן לו מידוב' וכוניש הרי סטרים ושפון הסר שלח היה חייב לשלשה מלחכ' יהודים כלבד וכמורסה להחתו חבץ להשל מיד הסר ועוד שסיה חושב ומכין מחוך בחבי שמעון ניסו בו קנה הערב הנכרי מ"חחתון הנוכר ומנקדה על הסך הנ' היה חושב שסיה בים נחתן שמח להדבר וכתב שובך לסר הנ' שקבל עטריש וזכוים ממנו ועמה סיהודי הנקדה מחמת חתנים חתיר דחי כמחיורקה וחזכ"ל חוך לחתנחייר נלח חלח דבף ונשמעתי לכתוב דעתי בנדון כוה:

ואומר מחלה בי הקנין והמכר. שנעשה בשטר בחוב חם נעשה בפל כוה לפי שמירת שטרות חינה חלח בכתיבה ושטיחה וערין סובחוב לו קנה חוקו וכל שעבוד שיש בו כמו שט' בכנסת בחרט בפ' המוכר חת הסשוכ וכתב הרמב"ם ז"ל בהלכות מכירה על כן המובר לריך להחזיר המעות לקונה לפי שהמכר הוה בפל וחם לח מכרו לו לך נתן לו שמעון מעות מחמת ניסו לו המורסה הדבר ביהר ז"ב עלריך להחזירם לו זלעניו ההחלה שעשה השר ינחתנם בים המורסה חם ח"ב שנפקד בחיוב דמי וזלח שלח לו פנים חין המורסה חייב לשלם כלום לפי שלח היתה כוונתו להזיק וכל מיון מינו חייב לשלם חת מ"ב כיונתו להזיק כדלי בם רחשון על בנח קמח וחינם דומה לטורף שטרוחיו של חבירו ולח למיכר סטר חוב לחבירו וחוב ומחלו דמיב לשלם לפי שהשורף והמוחל כוונתם להזיק חבל לח היתה כוונתו חלח להוציל ולפעל עיב השר וחם חח"כ חירש לחנום חינו חייב לשלם ולח היתה חמלתו בפועה סותחייב לשלם חם חידם לחנום בסוף ומה שנרחם לו כוה וכתב הנביל שלמה בן הרב ר' שמעון נ"ע בן הסכם ר' נחמן זלה"ה:

בנאמיה אל הד שם טוב בניון יצד

שמעתי תפ

חת מלוטוחיך וידעתי חת מכחוביך ותתן טעם לבכך וקרחתי חת כתבך ועמדתי על נוסח פסוקים שנים לפני מיטו תוקף ר' יעקב שבו נ"ע ומה שמחייב נקו הדין בפנין עדות נכסים בי הלשה בכתובות חזי סמתיי לו כחיב בשטר הם קדשון לוורש ותפקבל מחנהלי סהנעלים שבעדיהי לו נישוב ולוורשים

ובגרושים ובעל מחנת אינם זוכים אלא לו בשעת מיתה לו מחה מיתה כמו שהוא מפורש בגמ' בתרת בס' מי שהת... מאחר זה שבת היורשת בכך תורה אם תקיים מצות מוריש להכשיר לקרובו קטול על מה שהוא להנתן לה ואם לא תקיים דבריו לא קטול אלא המתנה המוטעת שהוא שנתנן לה והמתבאר בגמ' אם טוב שהחזור מצו לרבים מחות לפלו' אם יסח בחי אם לא קיים אם לדבריו לא יכתבו לו ... ואם שהוא לתת מנכסיו דבריו קיימין בחנות שכיב מרע כמו מרעיה לתפטר ליה לבית עולמיה ולא תהי מדבריו בשלימות דעתו לפני מותו קיימת היא דדברי שכיב מרע בלחודין וכחסורי למו כיון שנתפרש בפ' מי שהת והיורשת אם לא קיימה דבריו להכשת לקרובו לא תזכה בירושה שהקדים רחמי להעשיר נפלה דרך מתנה כמו שהוא מפורש בפ' יש נוחלין ומתחילה שעשה לחתיני בנותיהו קיימת היא ומין צריך קנין בתחילה מפילו בבריה כמו שהוא מפורש בפ' מקבלין ולא נסתר עליו מביעה על כלום כי מן הסתם כל זכות שיש לו מחל לו כיון שלא פירש בהמונית מחבירו עליו ברחמיה ואם מנה אפטרופוס אם אם קטנים כשגדלו יתחלק מהאפטרופוס דחת ברחמי לזוקתני לה מוקמי' כלישנא בפ' המפקיד ואם אם גדולים לא יתחלק כיון שהמורים מנה לאותו בלשון' בפ' סטקין ואם מינה אפי יחומים דבריו קיימין ואם אמר הנותה נעשו ביניהם תנאים ונתקיימו כקנין נמור דבריהם קיימים אפי למאר לחלקו כלום ואם נתפשרו ביניהם וחלקו הנכסים ביניהם ונטל כל אחד חלקו כלום קיים כדאמרינן בפ' מי שמת אין לאחר יכול וקנין כלום ואם יש עדים וכותבים עדותם הקפל יפ' יפילו פרט על הכותם שמותו שוה הוא אם שנאמר אם לא יניד ונשא עונו כמו שמפורש בפ' שבועת העדות ובכלל לא תעמוד על דם רעך כמו שמפורש בברייתא דספרא ואם שהוא הולך בפרהסיא אינו פסול לעדות אלא לדון כן מפורש בפ' זה בורר ... זה נראה דין פשוט והמבלי אם ישמעו ויאמרו אמת ויכירו בוודאי הדקיק ותחמתי שמא שנעיר שלמה בן הרב ר' שמעון ן"ן החכם ר' נעמ"ה:

עוד שאלת תפא

בענין תלמת ר' יעקב עבו ל"ע בתבה שטר מתנה לבני מהם

ובאחר השטר ביד הסופר בחוף ותחתם בשלמה ומחה אחד מהקבל ממנה בת לתבוע השטר והנותנת מבטלת מה הדין כוס:

תשובה

בפ' המוכר את הספינה גרסינן אמר רבה בר רב יצחק אמר רב שני שטרות הן אמ' וכו' בשלמה זו לפ' וכתבו לו את השטר חוזר בשטר ואת נו חוזר בשלמה על אנת שתתבטו לו את השטר חוזר בכל וכל ומיהת כמי שפ"ק דקדושין ורבו הסברות בזה שבעל התוספות סוברים דמה שאמרו דאחר בשטר דוקא בתתנה שיש בה תחריות ור"ת ז"ל סובר דבכל מתנה יכול לאחוך בו ואפי' אין בה תחריות ות"ה הרב ר' יונה החסיד סובר דוקא בשטר מכר הוא דיכול לחזור אבל בשטר מתנה לא ... ור' והרמ"ם ז"ל עם קצת רבותינו הנרפתים ז"ל סוברים דבכל ומן שלא כתב לו את השטר יכול לחזור בו בכתיבת השטר ויכול לומר לו רצונך שתהא בידך בלא שטר מוטב ואם לאו אעשיר לך משחיך ויתבטל המכר אבל אם רוצה לקיים המכר ואין רוצה לכתוב בשטר אין שומעין לו והרמ"ם ז"ל מחלק בין זכה לו על ידי אחר לזכה בעצמו דהמזכה לו על ידי אחר יכול לחזור בו ועל ידי עצמו אין יכול לחזור בו ולזה שהיה כדאי מכרעי בדברו מדקתני בגמ' ליסגי חכו בשלמה זו לפ' דמשמע דשלמה בפניו היה דאי בפניו היה לו לומר החזר לחכירו וכן בשלמה זו ואחר לעדים כתבו לו שטר וכו' ומדקתמר זכו מלמא במזכה לו על ידי אחר היא והנחנים ז"ל כתבו דבשטר שיש בו קנין אינו יכול לחזור בו ובדבריהם לכאורה היה משמע משום דנקט ליסגי חכו דאלו בקנין אפי' שלא בפניו קנה ולא שייך לומר שכיב מלא בשטרי דלמא מקנייתא דמשמע בפ"ק דקדושין ואפשר הוא שיהיו הסתי סברות אמת בבקנין אינו יכול לחזור בו בין בפניו בין שלא בפניו ולא קנין אם זכה לעצמו אינו יכול לחזור בו וכ"ה לו ע"י אחר יכול לחזור בו שלא שמסקנת מ' הרמב"ן ז"ל והרשב"א ז"ל היא דבכל ענין יכול לחזור בו ובן היא דעת רש"י ז"ל ורבי"ם ז"ל ועוד שמרמב"ן ז"ל בשם פ' גט פשוט שכל מקנו שלא בפני לוקח אין כותבין דלמא חמרינן אם קנין לכתחלה עומד אלא בשקנו בפניו ותע"ב דחמרינן בפ' לעפ"י חמר לעדים כתבו ותתומו והבו ליה קנו מיניה לא נרחך למימלוי היה היינו דוקא שלא נרחך למימלוי היה אבל אם עכב בכתיבת השטר בין במכר בין במתנה יכול לעכב ומיהו הני מילי קודם שנכתב השטר אבל לאחר שנכתב השטר לית דינא ולא דייקת ואינו יכול לחזור בו בשטרי מקח וממכר אלא מיהו שבשטרי מתנות יש סברות אלו שלא שר"ח ז"ל סובר שכל שלא הגיע השטר ליד המקבל מתנה יכול הנותן לחזור בו והריטב"א ז"ל נ"ב נשמל על אחד אחד שנתן נכסיו לשני בני אדם אחד בחיי ואחד במיתה היש ואח"כ חזר בו ונתן הכל לאחרי מסוה אלא היכי שנתן שלא הגיע השטר ליד המקבל יכול לחזור בו שטרי לידו של המקבל מיכול לחזור

תשובה

בפ' המוכר את הספינה גרסינן אמר רבה בר רב יצחק אמר רב שני שטרות הן אמ' וכו' בשלמה זו לפ' וכתבו לו את השטר חוזר בשטר ואת נו חוזר בשלמה על אנת שתתבטו לו את השטר חוזר בכל וכל ומיהת כמי שפ"ק דקדושין ורבו הסברות בזה שבעל התוספות סוברים דמה שאמרו דאחר בשטר דוקא בתתנה שיש בה תחריות ור"ת ז"ל סובר דבכל מתנה יכול לאחוך בו ואפי' אין בה תחריות ות"ה הרב ר' יונה החסיד סובר דוקא בשטר מכר הוא דיכול לחזור אבל בשטר מתנה לא ... ור' והרמ"ם ז"ל עם קצת רבותינו הנרפתים ז"ל סוברים דבכל ומן שלא כתב לו את השטר יכול לחזור בו בכתיבת השטר ויכול לומר לו רצונך שתהא בידך בלא שטר מוטב ואם לאו אעשיר לך משחיך ויתבטל המכר אבל אם רוצה לקיים המכר ואין רוצה לכתוב בשטר אין שומעין לו והרמ"ם ז"ל מחלק בין זכה לו על ידי אחר לזכה בעצמו דהמזכה לו על ידי אחר יכול לחזור בו ועל ידי עצמו אין יכול לחזור בו ובדבריהם לכאורה היה משמע משום דנקט ליסגי חכו דאלו בקנין אפי' שלא בפניו קנה ולא שייך לומר החזר לחכירו וכן בשלמה זו ואחר לעדים כתבו לו שטר וכו' ומדקתמר זכו מלמא במזכה לו על ידי אחר היא והנחנים ז"ל כתבו דבשטר שיש בו קנין אינו

קדושה על בן כותב שתיהם בלא סרטוט ובשמוטף מיבת סלסה פעמים לריך סרטוט ובשמים ח בן בריך שלא כיתב טיטורים בכלי הדבר ניבר לי סהוא לעון פסוק ובבר בגמר העניו שבשמור מס טיטורים בכלי לא מיכתב לן כיון שמור בכלי חרס לולא שבבר הסלסה תיבות נמרו העניו ואין קפידתנו לדעת שם כלי חרס או כלי בסף לפי כיושוף תיבת חרסו מיבת בסף מילו מלא מוספת כיאור בלפך ולפי כשבתב מיס טהורים בכלי נריך לסרטט (מבל שם כותב מיס קרוס על מיבת על לא נמרה עיון הרי היא כתי שלא נכתבה ואינו נריך שרטוט) וכן הסיקה בבלם ובשקן בזה שתין ר"ילחק חולק על הכלייתא לא דברי הרמב"ם ז"ל סופרים זה שם וה שבשם שנפרש לעון התלמוד בך נפרש דברי הרמב"ם ז"ל בך נראה לי והשל יודע האמת:

עוד שאלת תפנ

לפרש לך מה שהניו בס"ק דסקלים השותפי בשמיים

בקלבון פטורים מעשר בשמה ושחייבים במעשר בשמה בטורין מהקלבון:

תשובה

תחלה יש לך לבר' כי הלוקח ולדות בשמה קודם שנתעשבו פטור מן המעשר ונם שם נתנו לו בשתפה לפי שלא תיכף תורה לעשר חלה מה שנולד בעדרו וקיימ דמנן בפ' מיעשר בשמה ושכחן לו בשתפה פטור משעשר בשמה ומוכיח לה בגמרא מקרא דבתיב בכור בניך תתן לי כן תעשה לשורך לצאנך מה בניך חיין בלקוח ומתנה אף שורך ושלחך חיין בלקוח ומתנ' מהאי קרא בכור בכבור הוא דכתי' הא תמרינן בגמ' דשם חיינו ענין לבכור דבתי' תעשה ק"ו מבכור קדוש הוא מרחם ומין עשייתו כיולי שם חיינו ענין למעשר בשמה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בספר קרבנות בפ"ו מהלבות בכורות ובן יש לבדר כי שותפים פטורין מעשר בשמה דכתיב וכל עשר מבר בשמה משר יהיה לך מוכרים מקדים לה מלשון יחע"ב דשמי קרא נמי בבכור הוא דבתי' הא תמרי' שהם בנמ' דשם חיינו ענין לבבור דשם בשתפות דכתיב ובכורות בקרך וצאנך תעשה לענין מעשר בשמה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ' שני והלקוח והנלות בשתפה שפטורים שם דוקא בשותף בלים אבל הגולד משם מת"כ חייב במעשר והשותפים פטורין שם בגון שהיים זה משה בלים וזה משה בלים כמו שפי' הרמב"ם ז"ל בפ' הענר ופיני הקלבון חיה על ג' דרכים יש מי שחייב בשני קלבונות ויש מי שחייב בקלבון אחד ויש מי שפטור לגמרי כל מי שנתן שקל אחד שנקרא בשתה שלש כדי לפרוש מכי שקל שעליו ויחיד לו הנשך חני שקל נותן שני קלבונות וכל מי שנותן עליו ועל חבירו על מנת שיחזו ויעבה מהניהו נותן קלבון אחד וכל השוקל על ידי בנו או על ידי מני חו על ידי מי שהוא פטור מן המשלים פטור מן הקלבון ויאחר הקדשות אלו יהיה נקל לך לבנין פירוש ההלכה כפ"ד והנה הרמב"ם ז"ל בפירושו המשנה שלו מפרשה על דרך זו שהשותפים כגבי מהיהם חינן חייבים בקלבון לפי שהם בחזקת אחד וחייבים להוציא מעשר מנחם ובקרקע ז"ל לפי שטתו בפ"ו מהל' בכורות שחזקת בעשר הוא בשה שלוה שהוא שקול שקל אחד ושקל אחד שכולם נשפלו להם בירושה פטורים ואם מלקו חייבים בקלבון לפי שבבל אחד פורע מ"לו ופטורים ממעשר בשה לפי שהם קונים זה משה מי"לפירושו שחזרו בפ' המוכר חת הבית ובפ' מעשר בשה בחחין שחלקו לקוחות הם וחנן מנן דהלוקח פטור וכן פירוש שחרים לכל רש"י ז"ל פירש בפ' מעשר בשה ובפ' משילין על דרך זו שבל זמן שהם שותפין בחפיסת הבית הם פטורים מן הקלבון לפי שהם כחלה אחד וחייבין במעשר לפי שהם כקונים בחפיסת הבית וחנן תנן בחפיסת הבית חייבים וחייבים בקלבון ופטורים מן המעשר הוא כגון שחלקו וחזרו ונשחתפו ביניהן שחלקו בשלה חפיסת הבית ובשנשחתפו הוי כאלו כל אחד פורע מאלו וחייבים בקלבון ופטורים מן המעשר כיי משום דשותפין פטורים מן המעשר הגה המחבר ז"ל הוא שפי' דינים שחייבין במעשר בשמה ופטורים בקלבון ז"ל סובר דמיקו חפל שעולים בקלבון שותפים חייבין במעשר בשמה זה דחה רש"י ז"ל בפ' משילין פירושם של החומרים דפטורים ממעשר בשמה כיי בשחלקו משום דלקוחות הם ומותפין מפרשה בחזרו ונשחתפו משום דלקוחות הם ביים בשה שנולדו ברשותם ושותפין פטורים בגמרי ודברי רש"י ז"ל הם נראים יותר בשה שפירש שם שחייבים שבשלה בשם בשמה פירושה חייבין במעשר דמשנה שלימה הינו שהם בחפיסת הבית חייבים ואם אלו שחלקו ופטורים נראה בגון שהם במקום בל קיימו ואמ"ש שחייבים היינו בשעשר ב' שם חייבים כמו שהם פטורים מן הקלבון דבמקום בל קיימין ושטעם הפיטור מן הקלבון הוא שחייב במעשר שכל הרמב"ם ז"ל ללת הסיע על הרמב"ם ז"ל בשה שפירש רש"י ז"ל דפטורין מן המעשר דוקא בחלקו ושוה שחזרו ונשחתפו והרמב"ם ז"ל מפרשה בפ' בלא חזרו נראין דברי

הרמב"ם ז"ל שבתי שהיה בפרק מעשר בשמה בחחים השותפין שחייבים בקלבון פטורין מן המעשר בשמה וחייבים במעשר בהמ"פטורין מן הקלבון קנו בחפיסת הבית חייבים וחם לחו פטורין חלקו ופדו ונשחתפו חייבים בקלבון ופטורים ממעשר בשמה וחם היתה לריכה בחלקו וחזרו ונשחתפו מ"ב: כאן שם ר' משה שחייב פריכה בך נראה לי לעניות דעתי ויהל יודע האמת:

עוד שאלת תפר

לפרש לך בשה היא מלילת פרט כי ריבוי סיט חומרים שהיא ג' ביצים ויש חומרים כי היא חרבעה ביצים ולפרש לך מיון הוציאו חשבון זה:

תשובה

בכר בפונדיון מ"ד סחין בסלע היא שיעור סעודה לדעת ר' יוחנן בן ברוקה בערבין בפ' בינד מסחפין וחכמים בפ' חעמ"י והסלע חרבעה דינרים והדינר שהה מעין נמנית הסלע ב"ד מעין וסמעה שני פונדיונין נמנית הסלע מ"ח פונדיונין והסלח שהה קבין והקב חרבעה לוגין נמנה הסלח ב"ד לוגין והלוג ו' ביצים נמנית הסלח קמ"ד ביצים וג' פעמים מ"ח עולים קמ"ד כ"ביה לבל פונדיון ג' ביצים והם ד' סחין בסלע מח"ב חבבול זה החחבין ד' פעמים ויש בבל פונדיון ג' ביצים והם' בינד משחפין לחר רב חסדא נא חבן מקשה לחנוני ויהיה הבבר ו' ביצים ופרט קוח חני מ"ב ביה חני הבבר לפי זה ג' ביצים וביינו חלילת פרט וב"פ חעמ"י חחר רב חסדא הוצה שלים לחניני מ"ב ביה הבבר לפי זה שהה בינד ביצים וחניני ד' ביצים וחהיה חב ל' פרט ד' ביצים והרמב"ם ז"ל בפ"ב מהלבות שביחת עשר בחב בי שיעור חלילת פרט ג' ביצים וכן הרחה ז"ל בפסקי פסחים סובר בדברי הרמב"ם ז"ל בחב שהיה ד' ביצים וכן בופר ס"ר סחעון ז"ל בחל הרכ"ת ז"ל בחב בבית התשרובות בהרמב"ם ז"ל ובפ' שבירת הקדש בשל' חסומין בחב בריש ז"ל ורחוי לעשם להחמיר בשל תורה:

עוד שאלת תפה

לפרש לך בשה הוא שיעור נרים שם הוא ט"ל שעורות חון ומי בסחפק בך שם שם מ"ט:

תשובה

בבריש שיורו חמש עשרות ובל עשרה מרבע שעורות הוא מחבור בחסכ' עבים לפי שהבחוב חומר ומחית בשר ובשר בלומר בשבר שהוא בחלבא הבוי בשיעור שבר בכן ושער בכן בשהוא הוא שהרות בחוך ושחים ברוחב הבוי לבו חרבע שהם שיבור מרובע ח"ב בשחיה היא בלחמא בריך להיות שהיב לה ח' בחובות:

מה O O O
O O O
O O O

עוד שאלת תפו

לפרש לך מה שבחב חמ"ח הרב ז"ל בפיוט יום יבחם יוה לשון יום רמ בוה שבעולם נבראת לב' נחיבות אמאי נאמר בחחילה בבי"ת והשלימה בלמ"ד ונשחבשו זה החנין על ב' הדברות יהיו ב' חלפים ומחחים ני לח הבנת זה:

תשובה

ל"ל בשחובה חומם על עשרה הם ס"ב ועשרה פעמים ס"ך הם ג' חלפים ומחחים:

עוד שאלת תפז

לפרש לך מה שחמרו רבותים ז"ל שבעה קדושות בהן חתן יחרל מה הם אלו שבעה קדושו'

תשובה

בפ"ק דבלים חנן עשר קדושות בן ובחן יחרל מקדושת מבל החרלות ומה חיח קדושה שנחילוה שחתם העושר והבבורים ושחי הלחם חף שלון חיינן בן מבל בחרלות עירוית המוקפות חומה מקדושת שחתם שחלמין מחוברים ומסבבין לחוכן חתן עד שיראו ויבח לין מחיירין חוחו לפנים מן השומה מקדושת שם

שאוכלים עם קדשים קלים ומעשר שני כדי שיהא מקודשת כשאכל שאין זכין וזכות גדולות נעכבות לפי כחול מקודש ביחד שאין נשים ועבדים ומיעוט עבדים נכנסים לפי שזרע נשים מקודשת שאין טהול יום נכנס לפי שאין מיכין כליה חטאת עזרת כשרים מקודשת מעכה שאין ישראל נכנסין לפי שלא לגרום להם לטמיאה ולעשותה ולחטיאה כין שאולם ולמזבח מקודש מתנה שאין בעלי מומין ופרועי ראש נכנסין לפי שאין מקודש ממנו שאין נכנס לפי שלא ראוין ידים ורגלים בית קדש הקדשים מקודש מכן לשאין נכנס לפי שלא נכן נדול כיום כשפרים בשעת הפנודה לפר ר' יוסי בשעה דברי כין שאולם וכין המזבח שזה לשאיל

שות

הרשבש

רבים תצא

הקשו תצב

מה תצב

מה תצר

בקשו על מה שכתב רש"י ז"ל: מה העבודה קוחת לכם היינו דעת דמשמע לכם ולא לו וכתיב ויקדן וישמחו על בשורת המרגלים וכבן רשע מתו בשורה מיכן והתירון הוא שבשרום שכתוב שחלת הבן הרשע לא כתב תשובתו בגדו שחשובתו היא בעבור זה עשה כי לי בשמתי מחללים ובחשובת שלא זו בפרשה הזו לא כתב חלה ומחרתם וכח פסח שוה לה' תמר פסח וגו' והוא רמז לתשובת הבן החכם שהרי תשובת הבן החכם היא לחמר לו כהלכות הפסח ומהלכות הפסח הוא שצריך לומר פסח שהיו מולקין על שום מה ובשם שהשיבו במשנתינו רבן גמליאל חומר כל מי שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח וכו' אלמ מהלכות הפסח הוא והיו מסיחין לבן החכם בהלכות הפסח אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן וכיון שאמרו על בשורת הבנים שיהיה לכם כן חכם: עוד יש לומר על גבורת הבנים שיגלו מהשחית שהיתר בנשפו את מצרים ואת בתיהם הטל וזו היא ג' בשורת הבנים עכ"ל:

מה תצה

בקשו על מה שכתב רש"י ז"ל עד בכור השפחה שלא שמעתין ביטרלמ"ן וכ"ל: וישמע ויחרו כתב בני מתרן מצרי מכית עבדים פי' דוקא עבדים לפרעה ולא עבדים לעבדים דכתיב וגפדך מכית עבדים מיד פרעה מלך מצרי והסירון הוא כי סם תחת ממשלת יד פרעה היו וכשלחם פרעה לא היה יכול לחזר לשלחם לא כיה וכול אחד מעבדיו לשלחם ובשלחם פרעה לא היה יכול לחזר לעבדם מ"כ כשפדייה מיד פרעה ולא מיד זולתו מכל כשהיה פרעה מפטרם בשופרייה כשם כלם היו משתעבדים בשם ואחרי' משתעבדים כשם כלל:

עוד שאלת תצו

רחוכן מניח לו מכיו מכי כית מלך מכל שמעון ומ' לו מה יוסף שהיו רוצה שיתן לי עשר לחתעסק בו והרווח יהיה כיניהו עכה מותן שמעון ומ' רוצה כית לחזר לו מכל מכי רוצה כיך כדבר: הלך רחוכן ואמר לו מכי רוצה כיה וכשלחם פרעה לא היה יכול לחזר לעבדם מ"כ כשפדייה מיד פרעה ולא מיד זולתו מכל כשהיה פרעה מפטרם בשופרייה כשם כלם היו משתעבדים בשם ואחרי' משתעבדים כשם כלל:

שמופכל כשם כלם היו משתעבדים בשם ואחרי' משתעבדים כשם כלל:

עוד שאלת תצו

רחוכן מניח לו מכיו מכי כית מלך מכל שמעון ומ' לו מה יוסף שהיו רוצה שיתן לי עשר לחתעסק בו והרווח יהיה כיניהו עכה מותן שמעון ומ' רוצה כית לחזר לו מכל מכי רוצה כיך כדבר: הלך רחוכן ואמר לו מכי רוצה כיה וכשלחם פרעה לא היה יכול לחזר לעבדם מ"כ כשפדייה מיד פרעה ולא מיד זולתו מכל כשהיה פרעה מפטרם בשופרייה כשם כלם היו משתעבדים בשם ואחרי' משתעבדים כשם כלל:

תשובה

בפ' המקבל אמרו שהעסק הוא חצי מלוה וחציו פקדון ביצד מי שנתן לחבירו מאה דינרי להתעסק בהם ושלקח בהם והפסיד נתגלגל אחד המנה הוא מלוה מכל המתעסק ולפיכך אם נגנב או נאבד או טבע בים הוא בחזקת המתעסק ופטור ג"כ הוא שלו כדין כל מלוה והחזיר החזר הוא פקדון ולפי' אם לותן חני נגנב או נאבד או טבע בים הוא בחזקת בעל המעות ובן פטור הוא ג"כ שלו כדין כל פקדון חכל מחשת שבעל המעון שלוח מחזיקים למתעסק ואין רשות לזה המתעסק להתעסק בהם משום שקר רבית שנתנה לזה שהיה לו לו טורח ומתעסק בחני החזר ולפי שקנו חכמים ז"ל שיהיה שהיה חלוקים כך שאם יטול בעל המעות חצי הרווח שיתן להפסד שני שלישים מן הפסד לא יתן להפסד אלא שליש כן מפורש בגמ' בפ' איזהו נשך או אם יהיה לפסד חני להפסד וחני ברווח שיתן בעל המעות למתעסק שכתוב בפועל כעל מיתה ילחקה שכעל שעשה פועל, ונטלו

פוסל בטל"ד הוא כשומרין לומר שם הוא שייט כעת שאין לו מלאכה אך לפעמים
ויש מקום לומר נגד הוא בתכירת נגד קני סלע או מקור בטל מפני"
שכבר תפירת לומר נגד הוא דיבר כשיש לו מה לעשות כפר"ח ז"ל והרמב"ן ז"ל
והו שכינו כף הכל' שין מושיבין מעוני למקנים שכר ולא יתן לו מעות ליקח
בהם פירות למיתת שכר מלת ס"ל נוטן לו שכרו כפועל ופירשו כגון כפועל
בטל של חומה מלאכה ולמרו בברייתא כגון כמה הוא שכרו בין פרוסה בין
מועט דברי ר' מאיר ר' יהודה לומר אפי' לא טבל עמו אלא בגיר ואפי' לא
אכל אלא נרוגרת אחת זכו שכרו מכלם ופסק פרי"ח ז"ל כר' מאיר וביאור
דבריו בתשובותיו שבתם משנה כר' מאיר היא וכן היא בתוספתא והכסים
עמו הרמב"ן ז"ל ועוד כי פרי"ח ז"ל שבכל יום של פשוטות נותן לו דבר
מועט כפועל בטל והכולל מזה הוא שהשוכר חנוני ונותן עסק למי שמתעסק
בו או יקבל עליו בטל המעון שלא יהיה לו בריוח אלא שלים ושני שלישים
למת עסק והשפסד בשוה או שיטול אלו הריוח ויהיה לו בשפסד שני שלישים
ואם לא התנו כך אחלקה שלא שאלו הריוח והשפסד בשוה אקנאו היא שיתן
למתעסק כ' עומד בכל יום בעל פרעו ומיהו בתנו הגאונים ז"ל והו דוקא שאם נתן
למתעסק עסק אחר מבל שאם יש למתעסק עסק אחר או מותעסק אחרת
שירויח בו אינו נוטל כלום וכן נתב הרב בעל העיטור והרב בעל
התרומות והרב בעל הטורים ז"ל אלא בכתבו שכירך ליתן לו דבר מועט וכן
הרמב"ם ז"ל כתב כפ"ו מהל' שלוחין ושותפין שאם יתן לו דינר אחד בכל שני
השותפות ליו כילבך בנדון הזה כל מה שנשתר ביד המתעסק חייב להשלים
לבעל המעון ויתן לו בעל המעון דינר א' בלבד והוו דוקא בשיש לו בה למתעסק
עסק אחר או מלאכה אחרת למתעסק בה בהסכמת כל הנדונים ז"ל וכלבריה'
משמע מהא שכינו המושיב חנוני ולא שכינו שנותן למעוני שלא חייבו
למת שכרו בשותפי בטל אלא אם מושיבו הוא שלא היה לו עסק כלל ולא כנו
הגאון לחנוני דמעתם דכבר היה לו עסק אחר והא הוסיף לו כילבך חייב הוא
לשלם כל מה שפיחת ולא יטול שלחי דינר ואין הוא רשאי בלבד ולא מבך דבית
ואחים שנתן לו עבה אלא אם יתן לו ידע בין ימינו למתחלו כשרי אפי' לא היה לו
עסק אחר לא עסק אחר או מלאכה אחרת להתעסק בה עם המתחילו שאין
לו שכירות אלא בדבר שבו בבל והא מבנגם ערב השפל עצמו לפי שלא
פיסו אדם ליפלם ערב ואולי מעצמו שמל ובנגם ערב והוא ליה בפורע חובו
של חבירו שפטור מלשלם ואפי' שם מבנגו בל לוה ביד מלוה ואפי' שבאו
בתוך כיומלם אפשר בחומות וכן פסק הרמב"ם ז"ל בפ"ו משל' מלוה ולוה
וכן בתב רש"י ז"ל והרשב"ם ז"ל ובספר התרומה אלא שהם הפרנות שיש
בקנין ולא בנותן אלו אלא בבער בנותן שלשם בחים לא אלים בחיי אלות דו
ערבות לפי שאין לו דין בטר ערבות בנדון הזה לדעתו של הרשב"ם ז"ל שבתב
בפ"ו מהל' מלוה ולוה שבותר שאין בטר ערבות בשרבותיהם' בפר שלא בלטרי
מקח ומתן בר ובטרי הלוואות שאתן לו המעות בפניהם מהל בטרי הולחות
ומתנת ופעדות ושחילות אפי' יש בהם בל מיתן בדברים שהנה רבי' ז"ל
פסולים בם ואחם במקומכם שנתנאתם לדון על פי הרמב"ם ז"ל בדבריהם
לבם לעשות ומה שנתת בידו ומה שנשאר אחה בטור ממנו ומה שבתת
השפלת ואיך יבול לחזור ולחבוע מיתו מהיורים בשו שבתבתי לך לתשלה
מסברת הרמב"ם ז"ל ואף אם מוסיף לפרוע הבאר תפסיד בם בבל והמקום
ימלא מסריחך ומטלוה יעשה מעבסי היתומים אם יש שם בעסים ואחה מן
בדרבך ואיך דומה את הבולה ואחיר שם אחרת מלטוה לבשלה לעשות
בדברים שלא ומשור בוחות ז"ל המרחק מן הערבות ואחה שלום שלמה בן
הרב ר' שמעון נ"ן בן בתבם ר' נחמן זצוק"ל:

אל תקרא קדוש אשר בבגאייה ישבו

נדיבי עמים הגשיאים • והרמים • יגדיל השם
מעלתבם ויאדיר המאורתבם:

הגיעני תבז

בתבם הבבד הודעתם בו שמם
הסכמה והתקנה שבם בחתם
ותקנתם ובדי לסלק ריב ומלחמה
מביניבם ולשות שלום מחוך בין
מלבם בבבד ישל"ו הסכמת לשעתבם והבני מומן לשלשות משלותיבם
ולשניך רשובם לשיב על שאלותיבם ובתבתם שבשבד שאלתם על
עניני ר' אהרן פוחטי נ"ע וימומי ר' משה בשרשל נ"ע ומוסיפ'
שהם היתומים שם מבני מעט שנים ומעלה ונתרבו ליפ תחת אחם או
תחת אחר מהקרובים או מרחוקים שהיו למנות עליהם אפטרופוס וזו
היא שבשנו בשרק העיקר יתומים שבאו מהל בעל הבית ' וכן בתב
הרמ"ה ז"ל והרמ"ן ז"ל בבית דבריו ולא חלק עליהם מעפ"י שבנו הר'
עקב ז"ל בתב בספר התמן בשי' רל"ח בתב כי הרמ"ם ז"ל חלק עליו
ואמר

אמר ר' אחא בר' חנינא אמר ר' אלעזר אמר ר' אושעיא אמר ר' אבדימי
בר' חמא בר' חסא אמר ר' אלעזר אמר ר' אושעיא אמר ר' אבדימי בר'
חמא בר' חסא אמר ר' אלעזר אמר ר' אושעיא אמר ר' אבדימי בר' חמא
בר' חסא אמר ר' אלעזר אמר ר' אושעיא אמר ר' אבדימי בר' חמא בר'

בנאייה אל הריון וזה עמרם יציז בן החכם ר' בנימין בן עמאר נ"ע:

שאלת תצח

מאמר יש לה לקטטה עם בעלה ובכל עת כועסת ומקנטרת לו עניים ועשירים שלמה בן עמו מן ילך ואין יתר וכתב לה עצה איך תהיה מקניטו גם לומן שלמה חדשים ועוד בתוך הזמן ובטל הגט ובכל עת היה מקניטו ככך ועצה הוא מן לעיר וכוון בולת לחריב לגמרי עם בעלה ושלחה לה כשיבא לעיר תוכל להכריחו לתת לה גט זמן ואם לא דרך שלא יוכל לקנטטה ס"ב בטלנו עמה ויברך עמם חדרת ושבנגנך:

תשובה

קר"ס ז"ל נמצ בתשו' שהאשה שירתה מבעלה שלא לתרץ חדרת וסוחלת שגרשנה או שיכתב שלא יכנס עמה ולא יעמוד עמה ויברח ממנה ולא ילך שם שום ידוע שלעתו לילך ושבועתו שלא ילך או יפסוקו שיגרשנה לומן קוצר שוכך וכן היה בספר מכן הסוגר וזה היה שהיה מעיר מעירכם כך יכפוהו לגרש ע"י ישראל או על ידי גויים שמומרים לו כשם שיגרשו מומרים לך כדתנן בפ' המגרש גם המעוכה בישראל כשר וגויים פסול וגויים מוכנים מותו ומומרים לו כשם שיגרשו מומרים לך וכפי מה שפי' ר"ת ז"ל בגיטין בתרא הכי קתני וגויים ועבד ושפחה כשר מוכנין מותו עד שיתמר רוצה הני • וכן כתוב בהלכות גדולו' וכן מצאתי בתוספתא בירושלמי והביאו רבינו ב"ב לזה מפרק מקום וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהלכות גרושין מי שהיו לו נותן שכופין אותו לגרש את אשתו ולא רצה לגרש כך"ד של ישראל בכל מקום ובכל זמן מכין אותו מכת מרדות עד שיומר רוצה אני ויכתוב הגט וכגט כשר ואם מת הכניסו גוים ואמרו לו עשה מה שישראל מומרים לך ולאחרו את הגיים עד שיגרש הרי זה גט כשר והם הכופין אותו עד שיומר רוצה אני מרצון גמור ובערכין בפרק האומר מקצי מלי וילפינן לה מקרא דלרבנו לפני ה' מכאן שכופין אותו עד שיאמר רוצה אני ואחרי שכתן גט זמן צריך שיתן ערב שלא יבעול כמונחים כל זמן שהיא נשואה ועדיף מי שלקח כתובתה כשהלה הזמן של אחרי הגט לפי שכל זמן שהיא נשואה עמו חייב במזונותיה וכן מוכח בגמרא בפרק מי שהיו נכי הם דתנן הנכנס לבית הסוהר וכו' דכל זמן שלא נתגרש בעלה חייב במזונותיה וכן כמי שהוא נשואה עמו חייב בכתובתה וכן הוא הדין וכן פסק הרמב"ן ז"ל:

ובענין מה שהוא מקניט אותה לתת גט זמן ובא בתוך הזמן ומבטלו ותו"ב הולך ומענה לי בספר שנכפהו מיתנה שליח לתת לה ויטה שם יתעכב עד זמן פלו' דמילי נינהו ומילי לא מעכבין לשליח בדאיתא בפ' מי שהחזו ובפ' המקבל ומשנה שלימה שנינו בפ' מי שהחזו אינו גט עד שיאמר לסופר לכתוב ולעדים לחתום דקיימא לן כרבי יוסי דאמר שפני' אמר לב"ד הגדול שבירושלם לא הוו גט עד שיאמר לסופר לכתוב ולעדים לחתום הילכך אפי' למנות לב"ד שיכול לסופר לכתוב לא הוי גט ; וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהל' גירושין • מיהו נראה לי שיש מקנה בדבר הזה והיא שיכוף לסופר ולשני עדים שכל זמן שיתעכב לי יום או ב' מלשים הו שהה רבונו לומר אחד מהמומים שיקבע לה שהות זמן עוכב הרמוייה לה הו שהות שתרגה היא שם הוא תרוץ יותר מכדי כוונתם כדתני' בפ' המפ' וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפי"ב מהל' גירושין יעכב מותו זמן ולא יכוף שסופר יכתוב גט כשר לאמו ולשם תשתו לשם גירושין גמורין שיתאמו כו לאמו ולשמה לשם גירושין גמורין ושיסרוהו לה העדים ויהיו העדים נאמנים שלא כת בתוך הזמן כלל עד שיעיד שפטל שליחות הסופר והעדים עדותו בטלה מעכשיו ואשתה היא נאמנת שכל זמן שיעיד עמה שלא פיסה לבטל השליחות ובדרך זו מצי יפוק מקח בעמים ויתיחד עמה וילך כל זמן שיתעכב הזמן שקבע הרי היא נאמנת ואם יתעכב יותר וכתבו הגט ויתנוהו לה ואי אפשר שיעבדנה ודבר זה נלמד מתוך שנינו בגיטין בסוף מי שהחזו שלח לה בתחי מכאן ועד ג' ימים ובא תוך ג' מקח בתוך ג' ואם לאו נתבטל ונתנו לאחר ג' מקח בתוך ג' ואם לאו נתבטל ונתנו לאחר ג' מקח בתוך ג' וכתבו לאחר ג' מקח ונתנו לאחר ג' מקח ואת אם הגט קרוע לפניה קרי בה גט אחר ותנו לה חוץ ידוע וזה שאמרו מנוסח הגט ואם אינה יודעת קראתה לגט אחר ותנו לה ואם לא קראתה לפניה הרי זה גט מסתם דוקא בעל לגרש אבל אם כתבו ואמר לסופר וכתוב ותנו לה ואמר לעדים חתמו בו ולא קראו לפניה הרי זה גט מסתם וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהלכות גרושין מי שהיו לו נותן שכופין אותו עד שיאמר רוצה אני ומכין אותו מכת מרדות עד שיאמר רוצה אני ויכתוב הגט וכגט כשר ואם מת הכניסו גוים ואמרו לו עשה מה שישראל מומרים לך ולאחרו את הגיים עד שיגרש הרי זה גט כשר והם הכופין אותו עד שיומר רוצה אני מרצון גמור ולא יכפוהו ישראל בכל מקום ובכל זמן מ

עוד שאלת תצט

ראובן ק"ס עשר מדות מלא משמעלי אחד פחמניות מעון

למחר ימים כי שמעון ואמר לו"ראובן הנני ממר לי שתתן לו קנקן מעות מדמי המלח עמך. ראובן ונתן לו דמי שמנה מדות ופחה הנני טוען שלח מעימו לידו ולקי דמי ה' מדות ואו' שמעון כן הוא שהני קבלתי מיד ראובן מעות אבל איני יודע כמה נתן לי וכל מה שנתן לי נתתיו לגבי וכתבת כי זה שמעון הוא מפטרושים וסנגור של הגוי לגבות חובותיו ועל כן שלחתי שם יש לו מורת עליו ואם חייב לשלם מעצמו שהוא טוען שאינו יודע כמה קבל ואחר יודע במה נתן וכוה ליה כרין ושמע בדין עדיף ועוד שהגוי אינו כחורם שנותם ונדנית לעמוד ולדעת סורת הדין כוה מה הוא:

תשובה

הלוי היה שלשתן ישראל ביון שמעמעון הוא שלוחו של מלוה שורת הדין כוה לדעת הרמב"ם ז"ל שכת' כשל שלוחו כמוף פ"ח שיטבע המלוה שלח קבל כ"ח דמי ס' . וישבע השליח שבל מה שקבל נתן לו והשלם הלוה כשל ולדעת בעל ספר החנוך כסי' קי"ח שמולק על הרמב"ם ז"ל בזה וכתב שבין שמודה המלוה שקבל ישבע הלוה שבך וכך נתן גו בשליח ויפטר . אבל לפי שהשלוה הוא גוי והגוי אין לו שליחות בדמחמי' בפ' החיש מקדש וכפ' מיוכו כשך דבכי' לחם גם לחם מה לחם כני ברית אף שלוחם של ישראל הני כמי שישראל הוא נעשה שלוחו שלגוי וכן בחב הרמב"ם ז"ל בריש פ"ו מהל' שלוחין ובין שבן אף בזה יודה בשל החנוך ז"ל לרבי' ז"ל בדינו שבין שלוחתו של ישראל בשביל הגוי לשי הוא שליחות מ"ב הוא לוה דיניה הכי דנשבע השליח שלח קבל שלח דתי' מהלוה ויהיה דין הלוה עם המלוה גוי . וכן מוכח בפ"ב מהל' קדושין גבי האי דאמר רבא החומר לעגים נתן וקדשו לי אם אתנה הן הן שלוחי הן אין עדיו כדאמרי' התם בקן בדיני ממונות כתבו הפוסקים והטעם ז"ל שמלוה שלח מעות על ידי שליח והשליח אומר בנשתם ליד המלוה ומלוה אומר לא קבלתי ישבע שליח שבאמת לידו וישבע מלוה שלח קבל וישלם הלוה כדין תכוף על פנקסו דכפ' כל המשבעין . וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהל' שבועות ומן מחלוקת כיוצא בזה מלח כשבועת השליח אם היא שבועת היסת שהרי"ף ז"ל בתב שהיא כשבועת המלוה ודיו דכריו על כן מה שחקנת שמעני כיוצא בזה נראה של לוה היא בשביל שמפני כך לא יערער טענת אחי להסדר לשל החנוך ז"ל ב"ש לסברת הרמב"ם ז"ל שבתבתי נשתנה הדין כאן וכך יהבע השליח . ואני אומר שבאמת היא אחי הרי"ף ז"ל יודה שאין על השליח זה אפי' שבועת היסת שהרי דברי הגוי אינן כלום ואין לחייב את השליח בשבועה כלל ואפי' אם יחייב השליח לישבע הנה טענת הגוי על השליח שבועה וב"ש לדברי המפרשים שאין מחייבין השליח אלא שבועת היסת שהוא עשוי לפ שבועת היסת לפי שדברי הגוי בשאין דעתו לשלח ואין לגוי ידיעה ברורה שהוא השליח אלא שבא לו הגוי ואמר לו שלוחו אני ואמר לו הלוה שמע לו בשליח ויתן לו ואין מחייבין השליח שבועה כלל' בפ' כל המשבעין אם לא חרם שהם יש לו ללוה על השליח ואלא שבן שאין לוה יודע שהשליח שלח קבל כלום ואם יחייבו השליח שבועה ואמרו לו שלח קבל ואינו יודע אם לא ואין לו עליו אלא טענת שמא ואין טענת שמא כלום שהרי בפ"ב דקדושין המפרשים הקשו ולמה יחייבו השליח שבועה ואמרי' שהלוה יודע שם פרע ללוה או לא ואין לו עליו אלא טענת שמא ואין טענת שמא כלום שהרי אפי' אם השליח אומר שפרע ללוה ואינו יודע אם לא ואין לו עליו אלא טענת שמא ואין טענת שמא כלום ואפי' הכי חייבו השליח שבועה ואמרי' שהשליח אומר ברי שפרע ללוה

וכבר נגמר המוקח בפה וכן בקידושין כשהאר קידושין על כשביל כתך שרי נגמרו קידושין וצריך שיון גיטל ואיון לקהל כשרוה בדבר ברור : ועוד שהם בלקוטנו ג"כ על פה גולם כמוהל ובשעת סליחה שכינו בפסחים פיחת בזמן שהיה בבית בעלה שהט עליה חברים שהם עליה בעלה וכו' האומר לעבדו צא לשחוט את הפסח עלי וכו' וכל פה' על האשה מלא מה וכלם מפשטם בשביל וכן בפרקים אחרים פה' גולם הגוזל בשרייתא בשם' קטן שיכול לאכול כזית גלי שוקעין עליו את הפסח על כן נראים אחם לשלוח ולחקור את העדים בכל מקו' שהם שיודיעוני לשון הקדושין איך היה ואם היו על דרך זו אין לבטלם מקדושי קדושין :

ומענין תקא

הסרכת המלויה אם נדבר בתו שכתבת מוכרת שיתה ואין בדבר בית מיחוש אכל אשם בתבו לי הפך דבריך כי אחר שהוציא כתך ידו נפלה לו שטבעת חיודו ואוה למחר כהן שיבוא הריחה סרוכים הבאים ידו אחר כהן מנת שיפוני הריחה סרוכים הבאים ידו לבבם אחר ואמר כהן בשליחי וברבישי ושלחו את בתך ואחר רחיתי סרכת וכפי טענה זו רחו בות בתך לגערה והכהמות היו מסורות שחרי הסרכת לפנינו ובבך אחר שלא רחה כלום שלחו אחר בתך סרכת זו אני רחיתי ואלוה שיתה כאו שהיה עכשיו לא היה נאחן אחיר כהן שמעני שעד אחד נאחן באיסורין אם אכחשו אינו כלום אכל בך אומר לא היתה שם סרכת והסרכת בפנינו והאחר אומר אני רחיתי סרוכה לויפן נאחן הוא לאסור ועוד שלפי דבריהם היה שם הוכחה שהסרכת רחשה מלולד עפה כאו אומה שהוא דבוק בריאה והסרכת המלויה התאחזו הוא רקיק שבך הוא טבע של סרכת מלויה ולכן בעך רחוי לגערה ויטהור את עצמו פעם אחרת :

ומענין תקב

הדיינות פסקת המונות בקרובים שכשיר בהם וקבלם כן הוא שהם כשרים וכו אלו הבעל דין עצמו קבלם אבל השליח יכול הוא המשלח ל אר לו לאקוני שדרתיך ולא לשוחני אלא אם כן כתב לו בין לאקון בין לשוחני ולענין פסיקת מזונות הבת כפי מה שגריכה ולא כפי עשרו יפה דנת וכן כתב ה"מ ס"ל בפ"ב מהל' אישות וכן הוא בספר אבן העזר וכן הסכים הרב בעל מגיד משנה ז"ל ודוקא בשתהו הוא דאמרינן טוען עמו ואיכא יורדת • עייניי דברי ריבות ר' דוד בן עדה אם שוקנים לה כתובה ואין לה מה לגבות מכני הורי טורפת היא הקרקע מיד מי שהוא כידו וזה דבר ברור :

עוד שאלת תקנ

משה שכתבה הרשאה לבעלה לקבל נכסים שיש לה ביד אחרים ואחר כך בטלה הרשאה בטלה או לא גם משה הנזכרת נתפשרה עם דודתה ובתבה לה מחלק מה מעשים קיימים או לא :

תשובה פסול הרשאה היא כלו לפי שהרשאה היא לא מעלה ולא מורד לכיון שיש לבעל פירו בכסבי שו כדקיימ לן בפרק כמה שנפלו לה נכסי' נמי והבעל מוכלפירות וכיון שיש לבעל פירות עד דנחית לפירו' כיחת לכולה וצריך הרשאה כדאיתא בפ' השלוחי' וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ג מהלכות שליחות על כן הבטול הזה היא כלום ולא מעלה ולא מוריד חב אבי' מליכת דרבוותא ז"ל דאחרי דכל קרקע שצריך שיכתב ויקנה קרקע צריך הרשאה לפי שבכתן אין צריך למכור דפר שכספים הוא מוכא וכ"כ לכאורה הרמ"ם ז"ל שכתב שכל שיכתב קרקע ויקנה כו קרקע ויחכל פירות אין צריך הרשאה • וכן יש להוכיח מדברי הרשב"ם ז"ל שכתב בפסוק פ' השואל ואם אמרו אבינו לפירות נחית לכולה דאחרת שחוף נגעו בה • וכמו שפשוטף דן בשל תבירו הכי נמי הבעל בשל אשתו מ"ב קל וחומר הדברים אשם בקרקע אין לו כו אלא פירות הפירות עושין אותה שוחף בנוף הקרקע כ"ש במשלטלין שהכל משועבד לו למכור ולקנות בדמיהן קרקע וכ"ש בכספים • ואעפ"י שהוא ז"ל כתב שיכולה לחזור בה בעלה קיימ בקרקע אבל בפירו' אינה יכולה לחזור וכבר אין דבר נבדל שנוף הפירות מעורב הוא עדיין במשלטלין שעדיין לא קנו הקרקע שיהיה נבדל שיכתבו הפירות ויצא הקרקע אבל כאן אם אין משלטלין או כספים לא יהיה אם פירות והכל הוא מעורב וזה ברור

ולשנין תחילת החשה נ"ל אינה כלום לכיון שהם נכסים ידועים לבעל אם מכרה ונתנה בטל כדאיתא בפ' האשה שנפלו לה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפרק כ"ב מהלכות אישות ופשי' נפלו לה קודם שנתארסה או אחר שנתארסה ובקלת שבך נפסקה הלכה וכ"כ הכותב ממרינן דמודה שמיחל במוכרת שטר חוב לבעלה ואורה ומחלתו שמינו מחול וטעמא הוי דידו כיחה ואין קנין לאשה כלום בעלה ולעיכך אין מחילתה כלום וכ"כ נערה שנתפתתה וכ"כ פחובל מעריכין בחוטת התקינו האשה שמכרה בנכסי מלוג בחיי בעלה ואחה הבעל מודיה מיד הקונה וכמו שהבעל מודיה קרקע מיד הלקוחות הכי נמי הבעל מודיה מטלטלין מיד הלקוחות לקוחת בהם קרקע לחכול פירותיו וכיון שדין הכספים הוא שילקח בהם קרקע שהחילה בטלה ויוציא הבעל חותן נכסים ויקנ' בהם קרקע והוא חוכל פירותיה ואם אחה האשה בחיי בעלה יורש הוא כלל ואם נחרשה או נחלמאה יחורו הנכסים למי שנחנם לו דחילת כחחילה היו וכ"ש נראה לי ברור • אחנם בפי מה שהוצד לי כי האשה הזאת כיחה אפוסה ביד בחלוחי והיחה צריכה לחעות לפדות נפשה וכיון שנחפשרה עם דודחה שנחנה לה דבר ידוע ואחלה לה הכל ואם הדבר כן אין לבעל דין ודברים כזה לפי שפוח חייב בפדיונה כדאיחא בפר' נערה שנחפחחה ואפי' היו לה נכסים ואכרחם לפדות עלמה מכרה קיים וכן כחב הר"ם מרוטנבורק ז"ל אל הרמ"ם ז"ל חלמידו בחשובה ולא היחה צריכה הכרחה אפי' היח קרקעות מע"ג דאחרינן דלא צריך הכרחה אלא למוני ולקבורה ולכרגא הכאן הוא דומה לכרגא לפי שהיחה מכוסה ביד האלך ולא דמי לפדיון שיש פנאי לסברין כ"ש במטלטלי ושטרות שאין מכריזין עליהם וכ"ש בנכסי מלוג שאין לו בהם שלא פירות ופירות אקנוס אחת פרקונה ה"לכך אינו יכול לבטל מה שעשאה האשה ואפי' היחה האמיכה שהיה חובע הבעל מרובה והאשה הוילחה ואכרה אומה כדינך וכ"ש אלחדא לפי שהדבר ברור לא נפסק הדין בו עד שהוא זוכה דדין ועדיף אינש לגבוני דבר כה בלאו הכי וגלי כדי שלא יכוא לכ"ד וכדומה לזה אחרי' כפ' חוקת הפחים עגיל אינש דיהיב דיניה נאפי' נאחך הדין בוה אין בה שעבא אונאה שברי אינה דבר הנקנה מיד ליד והם שטרות שהם נקנין מיד ליד אין בהם דין אונאה אפני שאין נופן ממון כשלחה בפ' הזהב ס"ם מלוה נופחת בלא שטר שאין בה אונאה כך נראה לי • שלמה בן הרב ר' שמעון כ"ן בן האצם ר' צמח ולה"ב :

בגאיה עוד אל הדיין היר עמרם יצין בן החכם ר' בנימין

שאלת תקד

כי מרת שמחה הלבה עם רבי בוניט לפני עדי האומות והעיד בפניהם על עצמה שכל זכות שהיה לה בשטרות של אביה ר' יעקב עבו הוא של ה' בוניט ונם המידה על עלמה בפניהם שכל שטרות שהם של בעלה כל זכות שיש לה ולבנה בהם ג"כ הוא של ר' בוניט מה עשה ר' בוניט הלך אל עד אחד מעידי האומות ועיים אותו על שכתב שטר על ר' אברהם פוחטי בעודה עשר דינרי זהב ושם שמיעות והוא שמיעיד בן שקנה ר' אברהם פוחטי מיד מרשה משתרונה בת ר' יוסף עבו סחורה בי"ט דינרי זהב ושם שמיעות ולא הזכיר בשעתו שטר של אברהם פוחטי כי אם שהוא פוחטי בעודו עשר דינרי זהב ושם שמיעות הם שהשה שהשה טוענת על ר' אברהם פוחטי ונפסק הדין בינהם בכך ובכתב לו שטר מחילה ולא נשאר עין שמקה וכיון ר' אברהם פוחטי כי אם מה שהם טוענת עליו מצד אחיו ר' אהרן פוחטי נ"ע וכאשר רחה ר' בוניט שלא הפציד שמחה לקחת כל מה שהיחה טוענת עליו מחמת שהעירון שחחת ידה לא היה כוח ב"ח' והוכיח עשה זה השטר המויף וכיון שהגיעו הדברי' לר' אברהם פוחטי בחם בעשה ר' בוניט ויוסף ועקב נחולם ומרם בחוך הקהל ואמר בפו אי היחה בחות כיחתל לבחוב עלי ר' בוניט שטר מזויף כזה וכשמעו את דבריו שלחנו אחריו וכרגו אותו לשון רכה אולי יחזור למענב ולא אבה לשמוע ובעיון אחיוק בדבריו הדיינים שאלו בעשרה זכוי הם אחריו אחר ר' אברהם פוחטי אי כוח אחורחי וקבלתו אחר ר' חיים ספורנו ע"ו שבשו ר' בוניט שהוא ר' חיים ספורנו ע"ו וקבלתו אחר ר' חיים ספורנו ע"ו ושלחנו את פיו על זה ואחר אינו יודע מה הוא אומר ר' בוניט כי לא אבריתי שום אחור לר' אברהם פוחטי שהכחיב אותו בפניו ואחני אחם אינם אחיבי אלא ר' אברהם פוחטי שהוא ונאבנם כאו שאיבתי אותו לשבע שלא בקנס

שות

קנה כיס סחורה מהמורשה שהיה על משתרונה בת ר' יוסף עבו נהיה היום משת ר' כוניט וכיון כשכשע ר' מכרסם פוולטי חור ר' כוניט לום משתה מרת משתרונה כלקה חוקו מהכרעתם ושתין היום כידו שום יכולת שמרתי לו שהרקמת משתו מיגה מעלה ולא מודית בשבעל מינו ברית הרשתם בשכסי משתו כי כן סירה לנו מוריגו הרב ר' שלמה נר"ו מלגזמייר כיון שרתה ר' כוניט שלח הוציל לו כלום חוקו שטר הלך ש שער העיר ושמר לו הרי לחי נותן למדוכנו המלך יר"ה ר' והוציס שיש לי בשטר וס תודיעני ענין ר' משה לר' מכרסם פוולטי מי' ר' כוניט לשלם לו חו לא · גס תודיעני ענין ר' משה כ"ר מיים שיחור עקרת לה"ר יוסף ושרון נ"ו ממור בשבל שחמר לו חין השבל ברית הרשתה בשכסי משתו על פי סורחתכם המעולה והרמה והשלימה:

תשובה

כמה בעשתה מרת שחתה שבחתה לר' כוניט שכל וכות שיש לה ולבנה הוחן כל ר' כוניט כל מה שעשתה הוח טיח הפל ושין לו קיום כדין לפי שמי שיש לו זכות על חביריו יכול להקנותו לו כשודתה כלומר חני מודה שכל חוב שיש לי על פלוני שהוח של פלוני ושב"ג דשמרינן כף' מי שמת גבי חיפור ביורת הבלין וזהי דרב מרי ניכסו ולא קניגהו כחודיחת יש לומר דהיינו טעמת דשיפו הוח שביב מרע ודברי שביב מרע בכחובין ובמסורין דמו וכפי סברת הרב בעל העיטור חף בשביב מרע לא מסיגת הודתה כמו שכתב בשמיהן דרבוות ז"ל במשמר קנין ושם בקנין חיש בקנין דשמשינן ב' מרובה דמטלטלין וכפריה לח כתבינן חודיחת וטעמיה הוי משום דכל דבר שאין מועיל בו קנין אין כותבין עליו השתה וכן כתבו הסמפשים ז"ל שם ואפי' הוי המעות בעין לח מהני בהו קנין כדשמרינן ב' הובב דמטבע אינו נקנה בחליפין הילכך חי שיש לו חוב על חבירו אינו יכול להקנותו לאחר אלא בחזר מסני דרבים חו שיקבלו לו בשטר שלשתן כדשמ"ל ב"ק דניטין ובב' מי שמת חו שם חו הוא בשטר וימכור לו בשטר בכתיבה ומסירה כדלחיתא ב' הספינה · ואם יש לו בקדון אינו יכול להקנו' אלא בח"ל מג' דרבים אם מטלטלין שם בקנין סודר אם מעו' שם במקח ובדאחרי' ב"ק דקדושין ובב' הובב' הספינה וכמ' הגוזל קמח דרב ספא הוי לית תלימר מלפי זוזי חקנייה לה' שמואל בר אחא אחא מקח מכח ביטיחה כי אחא כי אחא בקר לוחיה עד חוך זו בשמשך שלשתן וכל זה מת ברור ושה למי שרוצ'להתבונן בדברי הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהל' מגירה ועוד יש דרך אחרת להוציא החוב ואינה מוסכמת אלא ז"ל מן הדין אלא שכבר נהגו בה: ואינה לכאו' הרשתה לפי שתן הדין אין הרשתה מועלת אלא כמה שהוי מעויין אחל במטלטלי' וכפר בשם וכן בהלוחה אין כותבין שטרות אלא שנהגו כוה לכתוב הרשתה כדי שלא יהא הלוה כל אחד לוטל את על חבירו והולך לו למדינת הים וכן כתב ר"ח ז"ל והרמ"ה ז"ל חולק עליו ואומר שכותבין · ואחר שנתברר זה נחזור לעניין השטר שכתב ר' כוניט ואומר שאפי' היה בשטר בחות אפילו למאן דאמר הוא קם כדעת הרמב"ן ז"ל והרבה מהגדולים ז"ל:

וכן אמרו בירושלמי בחמיש ועד אח' בנת' כלום הוא ואינו תפתר בשחותמים בו שנים ולא מצאו לקיים אלא אחד ואפשו זה בירושלמי בפ' נט פשוט ובפ"ק דמכות אבל הרמב"ם ז"ל סובר שהות מושל וקס הוא לשבועה כמו שכתב בהלוחה פ"ו ובהל טוען פ"ו ואפי' לדברי הר"ם ז"ל דוק שם טען לאחי ופרעתי הוא דהוא לית מהוייב שבועה ואינו יכול לישבע ומשלם אבל אם טען לח היו דברי' מעולם נשבע הוא להפטיר העד, ולומר אלא היו דברי' מעולם כדין עדות אח' על מה והרמיה על זה לפי שהות מדמה שטר לעד אחד ומודה אלא וטוען שפרע לפי שחבעו בעד אחד על פה ומודה אלוה וטוען שפרע ודין בשניהם מהוייב שבועה שאינו יכול לישבע ומשלם ודין כמי שהשיד עליו ועד אחד אלוה וכו' כופר שנשבע שבועת התורה ונפטר מ"ב בשטר בעד אחד והוא כופר אלא נשבע שבועת התורה ונפטר וכן כתב הרב בעל הלכות גדולות ובעל העטורי' ז"ל והדבר מוכרע מדברי הרמב"ם ז"ל לפי אלא דנר כמחוייב שבוע' ואינו יכול לישבע אלא כמודה בדברי העד אבל בכופר בו לא לפי שאינו מכחיש בעד מ"מ כמדין הוא לפי כל השניות אפי' היה שטר בנופן אלא ניון שר' מברכם פוולטי טען אלא היו דברים מעולם אין · עליו חיוב אמון אלא שלדעת הרמב"ם ז"ל חייב שבועת התורה ולדעת הרמב"ן ז"ל פוטרו משבועת התורה וחייב בשבועת היסת ואחת לדעת לחייבו שבועה אעפ"י שהשטר בידיהם ואין אחוס עליו אלא חיוב שבועה אחם חובה ופה שאחרר שאחבע אין עליו אלא חיוב שבועה ונשבע חייב הוא אחובע להחזיר לו השטר שאפשו להשבועת שטר פרוע לדחית בפ"ב דכחובות משום ש' אחכון בהלוך עולה ואם הדין הוי ר' כוניט להחזיר השטר לר' מברכם שאין כחובין שטר אלא בשביל שיהא לו כח לגבות ממי שחייב לו ואפי' אמר להם כחבו כחבו כחובין בשטר לפי' אין כותבין אלא ב"ב אמר להם כחבו ואפי' אמר להם כחבו אלא בשביל שיהא לו כח לגבות ממי שחייב לו ואפי' אמר להם כחבו כחבו כחובין בשטר לפי' אין כותבין אלא ב"ב אמר להם כחבו ואפי' אמר להם כחבו

כל

הרשבש

צריכין להמלך בו אי אקנו מידו דפחח קנין לכחיפה לעומד בדיני' אחם וכן כחב הרמב"ם ז"ל בפי"ח מהל' מלוה ולוה וכפ"ז מהל' טוען ויש לו דיחה שטער שמין נוכין כן שב"ד חייבין לק דוע אותו מדחמרינן בפ"ק דבחרא הנות שטרח דיחתי נפיק עליה מבחרא אמ' רב חמא לא מקרע קרעינן ליה ולא מבטיינן מנא לן היה דהא נפיק חבחרא שילוה ומקרע לא קבטינן ליה דילמא לכי גדלי יאמי מיית אמרי אמת ואחי ליה לאחרא פירות שכשחתים קנין לאם מניחם שטר חוב על דמוכן ובכבלו היחומים לחבעו כוצ'ח בליהם שוכר כלומר שטר הוחמת שפרעו שמין מבטין בשטר זה לפי שיגח עליו שובר ומק יבטו בו וגם מין קורעין השטר חוב שמא כשיגדלו היחומים יאמרו פמוך כוה כשובר ובפ' כל הנשבעין אמר רב פפא וכו' ואף בזון כתו' בספר החמן שאם יבא השטר ליד ב"ד קורעין אותו אלא נראה לי בן מדברי הרמ"ך ז"ל ובכתב הרמב"ם ז"ל בפי"ו מהל' שלוחין ומשמע מזה שאם היו גדולים שאביו לקרוע מ"מ שטר זה שהשטר הנחבע ממנו בשבועתו הרי הוא כיוצא עליו שובר וכשטר שאת לוה בחוי אלא בחוי מלוה בחקום קטני שכשוחו היה מוכרו ואינו לקרעו וזו ראיה חשובה שאין עליה חשובה ואדרבה אי אפשר שקרעינן ליה משום שב"ד קורעין אותו הוה ברור ועוד יש לחרך בפ' הכותב ברורה למכירתי, ובר מן דין ומן הדין הרמב"ן ז"ל כתב בחשובה כי מי שיש בידו שטר פרוע ב"ד כופין אותו להחזירו ולקרעו אפי' בשטר שאינו אלא לחמור' החם דאסור להשבותו כ"ש שטר זה:

ואחר שנתברר ב"כ שהשטר זה צריך להחזירו הוה טוענו שטר בידך פרוע הוא אינו חייב הוא לעמוד עמו לדין ואם טען רבי כוניט שהשטר הוא של משתו ושלחינו מורשה שיתי יכול להגביית החשב לפ שוא עמו לדין ולא היינו צריכין לכתוב עליו מטענת שהשבל בכשכי חיחו לא צריך הרשתה מ"מ כיון שבאנו לידי המדה הזאת כיון שהשבל יש לו זכות בחוב זה שהם הוא אח יקנה מחותן מפעת הקנקנות והוא מוכל פירות אינו צריך הרשתה שהם בקרקע שאין לו ללוש בגוי הקרקע אלא נשירות מחמת חותן פירות נעשה שותף ומובע כמו שכתב הרב ח ז"ל בחדושיו בסוף פרק השלח דמתי דמחרימין מנו דבית לפירא נחית לכולא מתורת שותף אחי עלה מ"ב קל ומומר הדברים לסכות חובע משום שאינו צריך הרשתה לפי מכות המעות הוא מעורב עד שיקבה פרט קרקע ומבל התירות ומדברי הרמב"ם ז"ל אין לחוכיח נגד זה שהרמב"ם ז"ל כותב הלכה וכמו שנפרש ההלכה בחקומה שם נוכל לך נוכל לפרש דבריו אלו לומר שמדברי הרמב"ם ז"ל יש להוכיח זה שכתבתי לפי שכות כתב בפ"ב מהל' שלוחין זה לשונו הבעל בכסי משתו צריך הרשתה ואם יש שם פירות בקרקע מתוך שיש לו דין על הפירות שהרי שם שלו דן על העיקר ואינו צריך הרשתה ממשתו שאם אין לו קרקע אין לו פירות · והנה ממה שכתב שאם אין לו קרקע אין לו פירות נוכל להכין שבבל מקום שיש שם דררת' דממונא שמחמרים לו פירות אין לריך הרשתה שאם אין דררת אין פירות ואין הדבר תלוי בקרקע אלו במטלטלין אלא באם יש לו זכות בחותו דבר או לא יהיה מה שיהיה כיון שיש לו זכות נעשה כשותף בחותו דבר וכמו שאם אין קרקע אין פירות כך אם אין מטלטלין או אין נכסים אין פירות והקרקע שאין לבעל כי פירות הוא בגון הנותן מתנה לאשתו שאין הבעל מוכל פירות כדאיתא בפ' חוקת וכתבו הרמב"ם ז"ל בהלכות אישו' מן בגון הנותן מתנה לאשתו ואמר לה על מנת שאין לך בהם אלא מה שאת נוטלת ונוחנת לאוך אין לבעלה בהם אין אחו אין כאן אלא ויכוחא בו כיון שאין לבעל פירות בדברים אלו אם שיש לו זכות בהם בגון מטלטלין ובכסיס שיקנה בהם קרקע אין לריך בהם הרשתה הוא בדור' ואע"פ שהרמב"ם ז"ל כתב בחלוסיו שהאשה יכולה לבטל הרשתה היינו הרשתה בקרקע לפי שהוא נפרד בעצמו אבל מטלטלין לא אם כן לעולם לא יוניח אותם ולא יהיה לו פירות ואחר כל הדברים ובאחת האלה אני רואה שכל אם שעשית בגדון אם פשוט בחותן וכחולק עליך לא אלא שלא על האחת מרוב הקנקה והאחוה והכבוד וקוסטא קמי ואל אחן לכל הדברים ואילים לגבר כי כלא דעת ידבר ורבים אחר אחך אחטר אחו אם בוודאך לשאים לדין דין אמח:

ומעניין מה שעשה ר' כוניט שהלך לאחרון העיר ואמר לו שהוא נותן לו אם שכתוב בחותו שטר עשרה זהובים לענני המלך והשטר נחב למלך כי מינו בעירלהודיעו ואומרם אוך יפול הדבר לא טוב עשה ר' כוניט דבר הוא ואם המלך לא תבע כלום הרי סוב ואם המלך תבע לך מברכם פוולטי ואיכו לחת ויש עדים בדבר כי ר' כוניט אמר לאשר לו כחרון לטול מר' מברכם פוולטי ולקחם המלך מיד הוא ר' כוניט לשלם

כל מה שיטול המלך מר' מרדכי פומטי לפי שהוא מסרו פה ובפ' הנחל כתוב' מתוך' הוות מכות דהוו מינו עלה כי תרי הוי מתו דיהי הוי ומתו תמ' דיהי ה"ק תקם אחד מכולם מסרה לפרהמנת דמלכא חמר מין מחרי ודיהי מחרי חמר לה רבה לק כל היתנו שלא משמיענו לית עד דמיתי לה וקיימי מרדיהו בדינא וכבדון הוא מתי' מצוי הוא מודה לפי שבמותה מסורת עדיין לא נתברר הדין לגמי היא ולפי' חמר מרדי שהוא יכול לטעון לא נתתי חלק אח שלי מכל בכתך שנתברר הדין שלא היה מייב ר' מרדכי פומטי כלום מודם שהוא מייב וכ"ש רבה דהלכתא כוותיה לגבי מרדי בר מיע"ל קס"ם כדתימא בפ' חלו מלאות ומכאן למד הרמב"ם ז"ל מה שכתוב בפ"ח מהל' חובל ומזיק בעל דין שהיתה ביניהם מריבה על קרקע או על מטלטלין זה אומר שלי וזה אומר שלי ונשתר אחד מהם ושפרה בית נויס מדנין אותו עד שיחזיר הדבר לאמות שהיה ויסתלק יד המוכס מביניהם ויעשו דין ישראל בכ"ל:

ומענין הנדוי שנדה ס"ר משה ס"ר חיים שנימור לר' יוסף זמרון ור' יוסף זמרון נדהו ועקר הנדוי מחרת לפני שתתה דעת שהבעל חין צריך הרי"ף בכיצה בנכסי חמתו על פי תשובתי שכתבתי בשם הרמ"ם ז"ל ויהיה ר' משה שנימור מרוה לעמי האיך חין דין זה נכון והיה משתפק שהרמב"ם ז"ל חין בך סברתו ועל זה חמר תלמידנו ר' יוסף זמרון שדברי הרמב"ם ז"ל חינם סותרי דברי הרי"ף ז"ל ושעל פיהם נעשה מה שנעשה וצריך ללמוד ר' משה ור' משה ענהו לי תלמד ותלמד רבך וכבר למדתיו ותלמדהו ושענהו בתלמיד ר' יוסף זמרון חיך כדתי לוה שתינו צריך ללמוד מהדעות הנפסדות והכפירות שכידך ועל זה נדף ר' משה לר' יוסף זמרון ור' יוסף לר' משה. ועוד שר' משה קרח תחר זה לר' יוסף ממנו עד כחן תורף דבריך בקצרה. ותחלה חני חומר לך שמעיד חתי על שתים ותרן שום תחד בח לחני לבית מדרש ר' ר' משה שכיתור ויהיה עמי תחד מתלמידי וה שמו ר' יוסף זורחתי וחמר לי זה ר' משה עד חתי תחד עוסק בקריית התלמוד ומה תכלית יש בקריאתו ועוד יום תחד בשעמד התלמיד ר' יוסף זורחתי יו"ט הנכר ותחשוב שגם תלמידנו ר' יוסף זמרון היה שם ושמר לי זה ר' משה שכיתור תל תתמין שמי שיודע חכמת הקבלה שילמדוה לתחר בחכמת ושיודיענו לחכמת הדברים שמרתי לך מ"כ חיך יבטח בך מי שרוצה ללמוד עמך שתודיענו החכמת וחיך תשמר תתה בעצמך שרבך שלמדך קודיעך שלחכמת מ"כ תתם ותלמידיך יגיעכם לריק ונטיה גדולה מהחכמת ושתק ולא מצא תענה: ותחר הקדמני הדברי הללו מי שים לו שכל יבין כתה יש כוה מהנגעת תחלה בשם שתם שהתעסקות בתלמוד הוא ללא תכלית דבר מ"כ הוא פועל הבטלה ויבית זה לכפור בדברי רז"ל והרמב"ם ז"ל בהל' ממרים מנה זו מכלל הכופרים וגם כתוב מי שילמד הקבלה על ממיתתה מ"כ העוסק בהנעה מהחמת חיים ובכך החיך כוה הרמב"ן ז"ל בפתיחת תלוחיו לתורה. ותחר זה שם ר' יוסף זמרון תחר לו מה שתמר לת תמר לו תלת החמת ולת היה לו לגדולו ותם נדהו שלת כדין נדהו ימי שמנדה מי שתינו צריך נדוי חייב נדוי וכן היא בפ' חלו מגלחין וכתבה הרמב"ם ז"ל בהל' תלמוד תורה ובכך התרכתי כוה בתשוב' לתלמ' דנו ר' דוד הכהן בקהיר ז"ל בתה שקרה לו עמו כתו שידעת בתוב' למעלה בפ' ר"ת מ"כ נדונו של ר' משה שניתור תינו נדוי ונדוו של ר' יוסף זמרון הוא נדוי וחייבים הקהל לנהוג כו נדוי לפי שהוא מנודה מן הדין ולת לכבודו בלבד אלת תה שים עליו מהשונש שקרת תותו ממזר והקורת לחביבו ממזר חייב מלקות כדתית בפ"ק דקדושין. והנה סדרתי כל הדברים לפניך ותשוב ותוסיף לקח והתבונן בנחת וזקנים שבדור עמך ותם ושמעו תל החמת מוטב ותם לתו תין לחמת שתהיה פרהזית ולת בישנית והנה עמך הנשיא ר' שלמה נעתר יו"ן תשר הוא טוב לך משנים נכונים מגבורי ישראל והלותי שהיה לו בכתן הוא ותחר כמותו. ותשם ידיהך ודריכו בתורת מיטור: ומענין בזיונותיו של ר' בוניט לגבור לת טוב הדבר ורמוי הוא לנערה גדולה כי גדול מורת הגבור וכבר תרי"ל בתם סוטה לעולם יהת מורת גבור עליך שהוי בהנים פניהם תל העם ותחוריהם תל היכל ה' תתרו בו ותם ישוב לכשלה הוליעוני ותני חייסרנו בפי הדין תחל קודם התרתה לת שלת ענש הכתוב תלת תם כן היה תוהרו כוותר הקטיע ולבש שלום.

שלמה בן הרב ר' שמעון כ"ן בן מתקם ר' נתם זלה"ה:

בנאיה אל תלמידנו ר' דוד בי"ר שמואל הכהן בקרי על ענין הנדוי

בשבת תקה

הוו כתבתי שיך בקנדיה תשובת שני כתביך תחרי כן קבלתי קונדיים מ' כתו בכתיבתך בענייני הכבוד מרת שמתה עם ר' מרדכי פומטי ויום קוד' לו קבלתי ג"כ קונדיים מ' מהדין ה"ר שמעון שתחר יע"ו ותם כל הענין

כרמ"ס ז"ל ושלימה יודעת שהוא זה פרוע הוא בין מה שבצקם ותטול עד כדי דמי המשכונות שהיו ביד ובמה עלה שפיקו המשכונות ישבע מברישם ויפטר וכן דמיקי בקונדרים הדיין ר"ר עמרם עמהר"ן ז"ל שפסק הדין תחלה ולא ידעתי למה תור בו מק"ו ואנו דן מזון לזכות שהרי שפיר עמו מלמיד עם קרן בתוקו לשון על הודאה ולפיכך חסרו חכמים לדיין לכוסיף עמו מלמיד עם קרן כדמיקי בפ' שבועות ע' שבועת הדיות וזו מה שנראה לי להסיף ולכתוב בדברים הללו ' וכן כתבתי לדיין ה"ר עמרם עמקר ז"ל עם היות כלה התרבתי לו בדרכי הרשות אבל מה יהיה לראובן מראה לו דברו אלה ומה שכתבת בכתביך הראשונים מענין קבלת הקרובים לדין כבר רמיתי כי בקיון קבלום עליהם ולאחר קיון מין נלום ולענין טענתם שלא הביאו קרקעם בבר בתבתי בשטר אחר שהכירום ואם לא נכתב בשטר מ"מ שבותן מעט שכחום וזה כלו הוא משא ומתן בלי תועלת אבל החמת הוא שהיה מסטרפין ויהיה יכולה לקבל קרובים לדון לחויב היורש כוכין לקטן ואין חבין לו ולכל אלו הדברים אין לכם להתלות עתה בנדון זה לפי שהם לא פסקו הדין אלא הוא והיה עכו פטרה אלא שהפטרה היה בטלה מחמת שהטענה שהטודקה היה מחייבה כמו שכתבתי לך וה קבלתי בתב מאחד מהחלמנה גם כתבים אחו אלו משם ומשם מקבת נבכדי הקבל יע"ו הנכבד הנשיא ר' שלמה נגחר יע"ו אמר לדיינים על תמהרו לפסוק הדין עד שתראו את פי המדבר והשם אמרו לו אנחנו נפסוק הדין ואם יכתוב שאין הדין בו אנחנו נשלם והבניסו מנשי הפועל לבית החלמנה והוכיחו התכובות ואתנו לו' מבדשם עיותטו וזהו הנילא לי ' ועתה על נא ישפטני שם ואין לאחת שתחייב שתדל' ולא כייפינן ואתע' שהדיינים ההם הם חביבים עליו מהבת אחת חביבה יותר מבלנו ואנה אני לא היה דבר אחד שכתבו בשם שאמרו שאם שכתוב אני הוין הדין בן שתחייבו לשלם בן הוא הדין אם כם בעלמם הבניסו מנשי הפועל להוציא המשכונות לפי שאין טענתם בסברת אלא בדבר א ענק אלא נפטרך לשום תלוקה ולא לשום דבר מאותן תלוקות שכתבו תכתים ז"ל היא אלא שהדבר שקר נאור ורצון פשום לפסיד השמ' לפי שאין שם דבר מענ וקלבה שיתלו בו ולא בסברת שיכניעו במחלוקת שבין התבעים לפי שאין בטענת החלמנה שום הפלות ואפי היה בדבריך שום תחלות שם שהיו דיינ' היו צריכין לטעון ליושם דקיימת לן דטוענין לוורש לשבועי בנוסי ועומד משכונות אלו כאן נשבעו ואל המית נא היו ואתע' ביבית רמיה ר' מברשם פאותי שהיו אלו יכולים לטעון אתה מברשם לאבי מיתופים אז לאחר ואותו שהר מברש לאבי מיתופים ולא בניח ולא עבדי לכי אלא שהבדו בוחו בידים ונשאו ונתנו ביד אלא בדין ומייבים שם לשלם כל מי שבא דוחה ולשוחטי אין לו מה לשלם ואני את נפשי הללתי והשומע ישמע והחדל יחדל ושלום לכל מיראי החמת יגדל:

ומענין תקו

כענייה הטעם הוא שהדבר שהאשר במגין גריך מכין אחר להחירו ואתע' שבטל הטעם כגורה לא זוה מקוימ' וכן כתבו בעלי התוספות ז"ל ושלומך עם שלום חמיך יע"ו ותעלה מבואם שלום כל הקהל יע"ו ' ירבה כחכמת שלמה בן הרב רבי שמעון נ"ו בן החכם רבי נמת ז"ל ס':

בגאייה עוד אל חדיין היר עמרם יציז בן החכם ר' בנימין עמאר על הענין הנזי

כל תקו

בתביך קבלתי את הרחמון גם את השני גם את הטלוקי ולא קייתי מצפה תשובה כזו ממך על כתבי אשר כתבתי לך שאין כתכתיו למי שגדול ממני בחכמה ובשני היה מחפיים בו ואתה לית אמת לכך גם לזה והוגחת מפיך אלין שקולין בלתי שקולין אבל עם כל זה לא אשתמך בי על כל פשעים תכסה אהבה תהבת אמ"ת ברה"ן ז"ל בחכתם מביך ר' בניימין כ"ע וגם אני אהבתי בך אבל באמת כהוח תלוי בענין היין ומשפט אל נא אמת פני איש ועדיין אני עומד בדברי אתה לא חייבת הסיפ' שלא מחמת טעות אשר חקבת שם ה' הודה' ' ואני אמרתי שאשריך הטעות ואתה אמרת שלא הטעית ח"כ אתה הוא שטעית הטית את דיבה שאין אתה יכול להרחות טעם לחייבה שלא אם אני החלמת ובהודאה שהיא הודאה ח"כ סיב הוא לכלם בטל דיבה אחר שטעה כאשר כתבתי לך מברחטה ושניתי וכלטתי להעיר לך אזן בלעודים ולא הטית אזן ועוררת אמתך כענדה כאשר כתבו לי ועל ידי אנשי שטר הוקבת מביאה המשכונות שלא בדין ובבר כתבתי ג"כ כי האחילה אינה אלא מחילה ולא מחילה ואם אתה מוחל לי על הכל ואני מוחל לך על הכל ואם אתה מוחל לי על הכל ואני מוחל לך על הכל ואם אתה מוחל לי על הכל ואני מוחל לך על הכל

שאלת תקט

ר' בוניט לקחו המלך וקנסו מלף דינרי וקב ולח רינה המלך להניחו לנתוך מנית תסתורים עד שיתן בעדו ערב שתם ינח חון לעיר

יפרע בערב הקנם הנו' ובתח מתתו ונכנסה ערבנית בזוב ור' עמרם הכהן נכנס ערב בעד בתח בתשה שכל זמן שילך ר' בוניט בלח רשות המלך שהות ימין התשה לפני המלך תחר זה הלך ר' בוניט מבעיר בלח רשות המלך והמלך בתם ולקח התשה וכניה והערב ר' עמרם הכהן ושלישים בני' תסתורים עד שלקח מלך דינרי זהב ונתן ר' עמרם תנני התשה וחתלה תם חייב ר' בוניט לפרוע לר' עמרם מנו' מה שנתן למלך תן לתו:

תשובה

הערבות שערב ר' עמרם יע"ו תם ר' בוניט תמה לו לערוב וערב חייב הוח ר' בוניט לשלם לר' עמרם כיון שהוח לו להכנס ערב בעדו ותם תח"כ נטל ממנו המלך יר"ה תה שנטל חייב הוח לשלם כל הקומר הכנס ערב בעדי ונקה ממנו מלוה חייב ליח לשלם ותפי' תמר לתביריו לוון בניו תו בני תתרים כתב הרמב"ן ז"ל בפ"ק דקדושין נבי הניקם על נבי הסלע שוה ון הוה משלם ותם מעלמו נכנם ר' עמרם בבחן ערב תיכו תפסיד תפשיה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפכ"ו מהל' מלוה ולוה וכן היה הסכמת כל ותין חולק בדבר שלח תפרעה שלח תפרעה תקר תערב קודם שהיעיבו ללוה חלק עליו הרמב"ד ז"ל ומעמ"כ בדברי הרמב"ם ז"ל נראה בערב בנכם שהפרע חובו של תבירו שלח מדעתו תיבו חייב לשלם כן הדבר הוה כיון שלח היה יכול ליפרע מן הערב תחלה והוה לו לתבוע ללוה תחלה שמח היה משיבו ותפי' בקבלן כל שלח תבעו בב"ד שמח היה מפייסו ותפי' בתנה עליהם שתפרע תחלה ממי שתרצה כל שלח העמידו בב"ד יכול לטעון כלוה שמח הייתי מפייסו מבל תם העמידו בפ"ד ובב"ד חייבוהו לפרוע שוב אין טענה ללוה כיון שהוח תמר לו ערב תני ותם היה בדבר שכנת נפשות והוח לח רצה לפדות עצמו ותם נכנסו ערבים למלך שלח ברצונו הוה בתב הר"ם מרוטנבורג ז"ל בתשובה לבני הרמ"ם ז"ל שחייב לשלם וקיימ ליה הרבה רבותיה ותפשי' היה לדון עליהם מ"ם כיון שינח תפי תבד ז"ל מי יסיב תת התרי תחרי מותו:

ולענין הטער שבתבה תשת ר' בוניט חיט נלוס לפי שהיה נשותה ותם שתה בתי בעלה הוח יורש בכל ותם בפחלמה תו נתנרשה תו חייבת לשלם נבן מתבזר בבבא קמח בפ' החובל וכן כתב הריטב"ם ז"ל וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהל' מלוה ולוה:

ולענין מי ת דנרשת ונרשת לטוקין תפרטים שביניהם הוח שנרשת בטוקין תרי עושה שום מעשה בנוף הדבר כגון זוקף סולם שחוך לשובבי של תבירו לשלוח שדם ומוליך תחילה תחרונים תו תקין תת התולנות ובתים תעורים לשלוח שדם ומוליך תחילה שנרשת תחרי' כפ' לא יחשוב דבור נרשת בטוקין ופטור לפי שהוח לא עשה המעשה בעצמו חלא שנשה מעשה ובחתו מעשה לא היה בו שום היוק שלא שחתוהו מעשה בת מעשה

ובוק שהוח נשות בטוקין ופטור מפני שהוא שדם ואחיב בדיבי שמוש: דינא דנרשת היה שהיה בעצמו עשה הקיזק וגיון הסורה עטרותיו על תבירו תו הקול שטר על תבירו ותר ותחלו שקוח בצ בלמו עשה הקיזק בדים כוה חייב לשלם והוח הנקבה דינא דנרשת ותמר' בפ' הנזהל בתרת דייני לשלם ' תלוקה זו עטה הרמב"ם ז"ל ויש תלוקה תחרת בשם רבי' יצחק הוקן ז"ל בנרשת בטוקין היה על שני דרשים התחד שלח הזוק הוח בעצתו לבדו נח בסיוע וולתי בנין הקולה הבערה כיון קרס שוטה וקטן ושוכר שדי שקר ודומיהם כשוכרו בפ' הכיופ נתן והטני שתין כוונתו להויק בנון הנזקן שם בשעת לפני בשתה תבירו וכן המניח כולם והטזקין דם שכתבתי שכבל תלו לח היתה כוונתו להויק ופטור ודינא דנרשי היו בשתבר שניהם כלומר שעשה הוח המעשה בידים בלח מכויה וכוונתו להויק ושיה זה בין שיעיד שלח תטעה בו עשה תחרת על כן תלו פטרו על ר' בוניט בטענת נרשת בטוקין וכוה פטור תלח תחיובו היה תם חייב תשטם שהוח נזה לו לערוב ערובתו ותחר בעליתי לך זה תעיין בתשובתי פשם פעמים ושיהיה הכל תחיר לפניך בעריכים:

ועוד השלישות תם לריך קטן תו למו תם כשלים שזה יש תתת ידו תחין בתוח נתתן כדתית' כפ' הכות' ובפ"ק בורר ובבריימא בתבה תריש"ך ז"ל בפ"ק דמכיעה ושם תין תתת ידו ממון דינו בעל תחר ובין בך ובין בך תינו לריך קנין ויש שלשות תקר שהוח תלוי בתחלוקתם כל שנו נדולי הרשב"ם ז"ל והרש"ן ז"ל כתבו בתל' בעבדו:

ומענין רתובן שהחייב בכבכי שמעון קודש שלח בתן עמו לפני ב"ד תם היה נזלן תו לח תם תפיסה זו בשעת בתיתר כגון שבתו ל' יו בתורת תסכון תו בתורת שקדון תינ נ'לו ויכול לטעון עליהן כלי המיכן בדיתת בפ' המקבל ובפ' חוקת נבי הנכו עזי דתכלי תיכלי בתכלי הסעודים בעדך תם התוך בהם כם כרשותו שפתו לתפול הסטורים ולח היו נזלן ובל דרך זו תמנת כל דיני ההפסות דתי תפיס לח תפיקין תיניס תבל בל שהתוק שלח בדין כגון בנפש נבית בעל הובו תו שתוף תתו' בשור ונזנס שלח בדין תינו יכול לנתוף תותו כ"ם שיכנס לביתו בדתית בפ' המקבל ותכנס שלימה שניו בפ' בל הנשבעת הנזלן כיצד כגון שטשיתין תותו שנכנס לביתו תבירו למשכנו שלח ברשות נזלן הוח וכן כתב הרמב"ם ז"ל בהל' נזלה ותניתה ולפי' תם נתכלו תו נזלה תו נתנסו תייב תחרון ותינו נתתן לטעון עד בתי דמיהם ותפי' ליתר התזרתי תינו נתתן וכן כתבו המפרשים ז"ל בפ' תוקת נבי הוות דתתם כשבח תחבריה וכו' והרב בעל השיטור בתות בשטר המלוה על המשכון לפסק הלקח פרעם קם עם תחבריה וכו':

עוד תקי

לו בקנקיה תתי בנר כתבתי לך בתשובתו למעלה שתם ר' עמרם הכהן נכנם ערב בלח נתו ר' בוניט כך בוניט פטור לשלם לו כלום וכבר בבתתי רתוב על זה ותם בנתו ר' בוניט נכנם ר' עמרם הכהן ערב ר' בוניט חייב לשל' לר' עמרם על בן תם נלוו נכנם ר' עמרם בבהן ערב ובדק ר' בוניט ומחל תמר תלך מר' עמרם תה שערב לו בעד ר' בוניט ותחב נתיב לחתת ר' בוניט לתת מוטלטלין בידר ר' עמרם ותם"ל בסבית ר' בוניט בת תלך ונטל תיד ר' עמרם קנת תתותן מטלטל ותפי' נטל ונתן בידר ר' עמרם פטור הוח תלמלם נתם לר' בוניט לפי שבדין נתו בידר ר' עמרם הכהן ותם תם"ל נתנם תתתת בעליהן תה בידי פלו' עמרם לעשות פטור הוח ותה בהכנסת בל הנדולים ז"ל שפתי' שתר בבר פטור תלוכסין נדולים ותם ר' עמרם נכנם ערב תעלתו לח היה על ר' בוניט שום חייב ותם נטל ר' עמרם תתטלטלין נטלם שלח בדין ותפי' בהילך ברתו ליטלם לח תתרי בדבר הוה דינא דתלוותה כמו שהסכימו רובי הנדולים ז"ל ותם תם"ל נכנם ר' עמרם תני חייב הוה לשלם ול"ם שכנתו ונתן ב"ד הוה בבה לטעמים לפני מי שתין ר' בוניט יכול לטעון שהוח בו שתו לדין וכדתתרי' בפ' המניח תוקתתיק לתורתי פירש דנתן בלח יכולנה לתתעתי דינא בבדיק והוה ליה בנזלן דתתעתו נתבדו וכדתתנן בפ' הנוזל תת הסדק תו נטלוה תסיקין תם תכת תדינה היה תומרי' לו תרי שלך לפניך ותם תתשת נזלן חייב להעמיד לו בדם שטבה נהר תומר לך תרי שלך לפניך תם תתשת נזלן חייב להעמיד לו בדם תחרת:

ולענין תה שטוען ר' עמרם כי כבר תחל לו ר' בוניט נר' בוניט כופר בבר נתברר לך תמה שבתבתי למעלה שתם ר' עמרם נטל תמכוכות כדין הוות פטור וכיון שהוח פטור תינו לריך למשלה ר' בוניט ותם נטל שלח כדין כבר כתבתי למעלה שהוח חייב ולפי' דבריך שתשלה וקפשרה והטטרות שפתבו בכל היה בכוזה תון לעיר ותה שלקח תלך קרה ביותו ותין תתשלה תועלת שלח נתם עקדם שתנה לכל בתתחר תחריב תינה כלום על כן תם תן הנון הוח חייב תין תשלתו הוחת תשילתו כלום נתה בנתהייב תחריב הוה ברור:

ולענין במשות והפקולת תה שנתן בעתן ובפ' לו שטר יתן תם ובב והב ותם כתב כתף ושלוחך ונדל בנפש שלמה בן הרב ר' שמעון נ"ע בן תחכם ר' נתן"ל:

שות

ל הקהל הקדוש אשר בבנאיית על עניני בת הרב ז"ל עם יצחק נקנם :

שרי קדם רב שלים השלים המדירים יחדיר כבוד מעלתכם וינדל :

הלא תקיא

לכם לדעת כי הכבודה מרת פרסיוסה בת מורינו הרב ר' יצחק כר שמח ז"ל כתבה עלינו פעמים רבות בוכיה ומעתרה על לחיה קוכלת על ר' יצחק בקינים ולח מנחה בשער שורקה פעמים רבות חרף ובדף וקלל והוציח שם רע וכתבתי למעלתכם ליסרו בחוקה היד שחיכו מן קרחר שבעת ישרחל יהיו מדרם לכון לחומדי לגון וכמדומה לי שלח הביחה מחן לקול מלי והעלמתם ממנו עין ואפי' היו דבריו על בת מחד הרקים היה לכם ליסרו למשפט כ"ש בת מורנו בת רב וגדול בישרחל הלילה לכם להעלם עין חו להסתר פנים ומנה עתה הוסיפה לכתוב ולנעוץ בי כוסיף לחטוח בנגדה והוציח עליה שם רע ועלתה נזכח העדות חה מרוף דבריו חוא בחות בחשר שלחה לומר :

מעידים .חנו עדות ברורה שמעמנו מפי יצחק כר דוד נקנם שהיה חומר בקול רם על הכבודה בת זרע הקדש הרב הגדול ר' יצחק דר משת ז"ל שהיה מלמדנו הוציק קר' מכרשם לוכיל כ"ע שהיה מרנו עליה עם חומנה ה"ר חיים שטורח י"ו והיה מוציח מפיו דבר נבלה כי נבל הוח ונבלה עמו שכל שומעיהם תלונה שחי מוני ומפי שקנמנו לכבוד הש' ולכבוד זרע הקדש ולכבוד חורתו שחלילה לה וחס לבחור י"ו שמעולם לח נשמע עליהם שום דבר וחפ' לו שפחים כ"ש בזה רחמנח ליונן ולבקשתה ולשבחון לנה ולעלבונ' חחמתי שחינו פה שלמים כה"ר טוביה ענתר עד דוד הכהן כ"ר כחול הכהן עד כ"ע תורף העדות . ועתה חתינו ח"ו לח מהיה בזוחת ישרחל לחרף בת רב וגדול וחחם שומעים לח בהיחה כו וחחר שחחם לח דנחם בו לין נוחל קרוב ממני להוציח לחור משפטה וליישרו בשלוח דלח מבע המח והרי הוח בנדון עד שיפייס לותה שהרי לח כייפה לותה חלח בדברים חייב הוח בשדון מפקנת הגחונים ז"ל שחעפ"י שחחזרו בח הקונל בח פטור בת רב שריר נמון ז"ל דחמדין לותו עד שיפייסנו כרחוי לכבודו והטביים עמו הרמ"ח ז"ל לפי טעמר הוח כוח דבריס מלטנן הרטח ו ות' חזכוטח של חבלה וכן כתו בספר החמן בס' ת' ובסי' תכ"ח והרמב"ם ז"ל כת' בס"ג מהל' מוכל המביים לת מבירו בדברים חו שרקק על בגדיו פטור מן המלוחין ויש לכ"ד לנדור בדבר בכל מקום ובכל זמן כמו שירחו ובפ"ו מהלכות סנהדרין בת' וחס תרף עם בחרן עוטנין הדיינין בדבר כפי מה שהטעה בריכה לו לפי המחרף ולפי זה שנתחרף ובבר חבריכו כוח המפרשים בחדושיהם בשם קמח והרמב"ן ז"ל בספר החזות בס' חלו נערות ובפ' ערבי פטחי' חמרו טוביה חטה חתת חיוור מסטיר היה קמיה דרב ספח חתת נגדיה לויוור חמר טביה חטה חתת חיוור מנכד חמר ליה לח לחודך קח מסכדת עליה שם רע בעלמח מפקי עלויה ובתי' לח יקום עד חחד בחים חלמח מוציח שם רע על חביריו חיוב חכת חדדות וחטע"ה שיש מפרשים לותה משום דחסניד יחידי היה והמלקות לח היה על שם רע חבל קחת המפרשים בתבו כפ"ק דכתובות בכי בהוח דחתת לקמיה דרב נחמן וכו' ואמר ליה פתח פתוח מלחתי ואמר רב נחמן מסחפה כיפרי דהח ההלקהו רב נחמן למו משום דחטוד על הערוות הוח חלח משום דהוי מוציח שם רע על בתות ישרחל וכן משמע מדברי הרימ"ח ז"ל וכן פירש"י ז"ל וכן כתב הרמ"ן ז"ל בפסקיו על זה חן הדין ואין מקנת הגחונים והסכמת החחרונים ז"ל כח כדוי הוח ואל תחיירוהו עד שיפייסנה כראוי לה לפי כבודה ויקבל עליו שלח יוסיף עוד לבסלה וכל הנסחרי ישמעו וירחו ותקנו קהלכם הנכבד יע"י לכל יכלה כל תחר רסן לשונו וידעו כי יש שופטים בישבם וידויכם הם בדרך ישרה שלמה בן הרב ר' שמעון ני"ן בן החכם ר' נחמ"ן זלה"ה :

מאלקה אל הזהכם ר' אברהם שלקוי על ענין יבמה שנפלה לפני יבם :

שאלת תקיב

כי ר' יצחק מלפחרה ובעל מחותו ר' משה מלמורחכשי יצחו מעיר מחלקה ושלכו לחרץ הנכי בוה תחר זה ור' יצחק שלפחרה נשח שם משה ומח"כ נשמע כי ר' יצחק שלפחרה נפטר בחרץ ישרחל בירושלם עיר הקדש גם ר' משה מלמורחכשי ז"ל נשמע עליו שנפטר שמה וגר' מלפחרה חת ומשה כחדישת מחלקה ורגילו לעמוד על מיקרן של דברים מענין

הרשבש

מיתת הגוכרים ומשה ר' יצחק שלפחרה הניח זרע חו לח ור' יהודה נרשמי כת' לי מחונם סנודע לו שנפטרו ושר' יצחק שלפחרה הניח חמתו מעוברת ונם מחר כך כת' לי משם ר' משה דשטו"ל כי נפטרו גם שניהם ר' יצחק ור' משה הנזכר ושר' יצחק חלפחרה הניח כת' . גם כמו מורחים מהשורת ורגילו לשמוע מפיהם חם יש לכם עדות בזה ור' נחן ממחה רוח"ם חחור עיניס ור' חיים נליפח פה מחרנון כעידי שטח עמדו בניח ר' יצחק שלפחרה בירושלם וחכלו לחם בניחו חחר שטח משה ובחיותם בשרחל"ם בח כת' מירושלם מסוכר מחר יהודי טרחכלחי מניד כי ר' יצחק חלפחרה נפטר בירושלם וגם ר' יצחק סטוכה העיד כי שמע מפלוח חלילי מחוסדי בנמייה בח מחמורת וחת"ר ר' יצחק ור' משה המכרים נפטרו בירושלם ונם ר' שלמה הכהן מחוסבי העיר חוסק העיד כי בחיותו בירוק"ם הניחו לו שלוח חלילי הנ' כי ר' יצחק ור' משה המכרים נפטרו בירושלם וכי ר' יצחק חלפחרה הניח בן זהו תורף העדיות בנרחה בשטר בקבלתם ולפי שהנשחם לפני מפפט הנשים חללו נזיך מני לבחר מפפטם וה' חלבים יעזור לו :

ואומר חני הנשים הללו מומרות בן לינשם על פי עדיות חלו ואע"נ דכל העדיות הללו חיום חלת עד מפי עד ומפי עבד ושפחה וכבי היה בעדות החשה שחשנה שלימה שניעו בפ' כחרת דיבמות שוטקו להיות נחשלין עד מפי עד ומפי חשה ושפחה מפי חשה ועבד מפי עבד ושפחה וכבי פסקי רבוותח ז"ל וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפי"ב מהל' נירושין ומפי הבחב נ"כ בשרה היה חשם "דבוות פלונית בירושלמי והריט"ק ז"ל לית הכריע בהלבות יבמות כחלו ורחמ"ך ז"ל חשם עליו חלת שכרים כדברי המיקל ורחמב"ן ז"ל למד עליו זכות בספרו בידוע בספר הזכות וגם' מי שחתו הבריע כדברי המיקל וכן פסק הרמב"ם ז"ל ומח"ב והרשב"ח ז"ל ויחן חולק בדבר חלת שהרב בעל השטרים ז"ל בת' בספר חכן חעור שלקוטים רחוי להחמיר מכל חח"ב כתב דברי הרמב"ם ז"ל שמיקל נרחה מדבריו שחם דשפקת ליה הדר פשיטח ליה לקולח . על כן בהיתר חשת ר' משה חלמורחכשי ושן שום ערעור והרי היח מותרת להנשח וחפ' לח היתה שם שלח עדות ח' כאן שום רגמי שטות מחור עיניס בשרה משום דלח נדע מעד מפי עד שמעות שהיח בשמיעה יכול הוח לדונם שהרי כפ"ים ונחלין נמי היה לו עדות קרוב עד שלח נשמיעה ונשחמה חחר שמועה בשר ושפער דמכוון מבוהה חכל לגימת לח ורב חשת חמר חפי' בלימת חפער דמכוון עדת חרכה ורעדת רחבה חכל נשבה לה רב שפח חמ' חפי' נשכח חפער דמכוון משקלמיו ורי נמו שבעה חתם עד שחבה חחלחו וסיוו בכשרות הוח שבשטח ליה והיינו בעדות שטיח ברחיה חכל בעדות שהיח בשמיעה דלח נריך לרחיה כלל לח בחחל ולח בסוף נשר היח ומע"נ דביכמות פ' כיצד וכסוף פ"ק דר"ה חמר' דנולן דמוריחת פטול לעדות חשה בייכו חיקח פסול דרשע חו דחשבונות חכל פסול סוחת וזולתן בשרין בעדות זו חדש דכל חכשיון בה בשם ועבדים וחפי' קרובים דשה כל הקרובים חעידים לה חין חחוזק חשה בשרין ומע"נ דר' יעקב עקיבה חמר דחין קריב כשר יחוקה הוח ולח קיימ"ל כן כוותיה וכן פסק הרמב"ם ז"ל דעדות זו כשרה בקרובים וכ"ש שנחוסף עם עדות זו הכתבים וחמר עדיות עד חפי עד כנ' וזה כירור ומין נדיך לנעים :

אומנם מה שנרין לעיין בזה הוח בכחתר שחת ר' יצחק חלפחרה לפני שבעלה נשח משה מחרש בירושלם והעדות שבכת' הנח עד חפי עד והעדים החחרים כלם ב' עד חפי עד ובחזקן העדות העידו כי הכיח כן חו גם חם כשיר חותה לינשח בעדות זו חו גלי חהרי עד חפי עד דיבו כעד ח' ובעד חחד כיכחה חיבעיח לין לדב כשם כע' חשם דבר חי חכני חם לח להחירה בעד ר' . ונעד חחד ליבם חיפשוטה חשם דשחרת לינשח ונע"נ דחבת לנסחקי זמנין דרחמח לין ליבם ולח דייק' ומנכבת לין ליבם ופסיס בר משת בלח חיסיון לכלי משמת דהח היח עניפה נחשנה לומר חת בעלי ונשח ליבם וכי סיכי דחיקי מסיחנם עד חח' כמי חהיחן חכל להחירה לסוק כנחמר לפנינו חן החלנה ומן סיכום חבעיח לן כמי חשם . משום דזמנין דכשיח ליה ליבם ולח דייקח ומכבת לחנטורי נפשה טרפח ומפחת שנחת סיכם לח חדקדק בזה וכל עפחת מינה חפצה חלת לפטו' עפמה מהיבם ועדות זו חשיב כשיחור לה עד ר' חת יבחין לו חת בעליך ושח"כ חת בעך שבכל חקח משחי עדיות חלו חיות מוחרת לינשח לסוק ופשיטה רב משת ורבח בחם דנחמן ושע"ג דכשנ' בעי למיד פשטייהו דרב משת ורבח בת' סרים ח"ל בשמייהו דשמואל ח"ל דשלוש ניבנו וכמלחיה דרב משת ורבח עבדיהן והרי"ף ז"ל חתם על הנחונים ז"ל והרי"ף ז"ל לשה הביאו גם דחתם ב' דחתם טיטח לן בלישנח קמי דלח סיטין לשמעת דומנין דחשת ליה ולח דייק שטר חובה למיהם לומנין דסניח ליה שטרי חתומים חמרו דנדולה שנחת השטחות מאבבת כחוקפות והרוצה להחריך בזה ומסקנתו סיח דחינו נחמן להחירה לסוק וכן נחב סרב בנו גם חמן כעור

מעמו ומי מכני מחלוק על הרב הגדול הרמ"ן ז"ל מאיר עיני הגולה ומי יתנני מצע מתחת רגליו ולהסיר על קטן התלמידים מיני כלמו כ"ש להסיר על המרי מוריו מובן מכל מורה היא ולמורי מני נריך ומה מאד קשה לסתור כל דברי הכתובים ז"ל מעשתה הגדולה שנחת שמונתון מחכמת הקבלות שהיתה בעלי התוספות דרך משא ומתן כללית דיוקא ולא תמרוים לפסק הלכה ומין הדין נותן להניח תלמוד ערוך בפיסק של גאונים ז"ל מקום שהי מלחת שכל עמון של חכמים מינו חלח להקל בעדות ישא וכמה דבריהם המירו בחשא מקום מנוחה ומשא שכיח לחכמים טעם נחול לסתו' טעמיהן דכללי התוספות וה"מ הוא שבגמרת שהם חמרינן דהיכא דחיכא קלקולת דנפשא דיקא ומנכשא והרי חשא זו שם נודע הדבר שהינו חמת והניח בן מנחת ורע מה לא דלטעון דינא לחתירה ליעשת לא קבלו' מן בן מה דלל שהניח זרע כשרה היא ליעשת. והנה שהעיר בכתב שהיא שעובדת חעב"ו שהכתב ליכו כתב ידו בין שהוא מכירין בכתיבת מי הוא עדות היא דלא גרע ממנהגו בחוב בשטר פלוני מת פלוני נהרג דחמרינן כיון שלמי שבחבי למעלה דעדות זו מקיימת העדות שחומרת שילדה דרוב נשים ולד מעלית ילדן בלחיצת ברים ע' התולן ונחלי לר' מחיר דחייש למיעוטא ולא חמר דרוב נשים מתעברות ויולדות בלחיצת בפרק בשטח בחרת היינו פעלם מתעברים חבל בשבת עברה חפשר דלא קחמר ונחש"ו שבחבי בס' כתולן מהקיום דחמר דשב"ג בל שלח שכח ל' יום כחדש הרי זה נפל דמקי דלא חולינן בחר רוב נשים שהן יולדות בני קיימת משום תיפוח דנפלים שהיה וחיישינן למיעוטא דשכיח כמו נבי מים שחין לשם סוף דלחשתו חסורה וכן נושם שחין מעידים עליו לשהיה חשתו חעב"ו שרוב נושמין לסיפה וכן כתב הרמ"ן ז"ל מ"ש שני מלי לחתירה לשלמת חבל לומסיף ליבם ולחתירה בחלוצה משיחין על רב בדבר הוא שלמת יבמי כל שכן חדור חשת קושת על דעת רבים שלא תנשת לבהן לעולם וילחין לה יבמה ופנשת לעזר ותניה חפוסה לעולם לבהן ותפילו יבוחו שני עדים שהלו הבן ומנת שהחלוצה חוכה חלוצה ומן הדין היתה מותרת לבהן חפי' בבי שהיה חפוסה לבוחו ולפי שהיה בחלוצה חשש שמא הנית בן חלוצה לבוחו ולפי שהיה בחלוצה חשש שמא הנית בן הפלוצה חינה אלא בבן ולפי שהיה בחלוצה חשש שמא הנית בן הפלוצה חינה אלא בבן ולפי שהיה בחלוצה חשש שמא הנית בן הפלוצה חינה אלא בבן

ושכל בעולה חוש הוא דבלהו רבוחתא ז"ל הרחשונים ומחרונים שברי דעד חחד נחמן ביבמה להחירה לשוק וולחי הרמ"ן ז"ל ומ"מ נראה שחשתא דלת מקלקלת נפשה יש לבחמינו מי נמי חשתא דמלחת העבידה לחגלוי ולפיכך נחמן חוה כלו בעדות חיחה שנולד לו נראה שחף הרמ"ן ז"ל מוחה הוא שברי הרב כנו כתב זה כלי חולן ומע"ש שחחד מן הפרים חחר שחשת שכנית כן ובכתב נמצת שכנית

ויפקעו

זה הקונדרים בתברתי על עניני יבמה אחת שנפלה לפני יבם כאן באלגואיר

מכלוף תקיג

ובמ"ך נסתר לבית עולמו בכ"ח יומם בירח שול בסל' מחתים ושם לפני מה שנתברר מהעדיות ולפי זה פסדינא הים

אלא נודע מקומו אין והניח אשתו מעוברת, וכלול אחד בשפת כיום הרחשון מחדש אייר ילדה בן והלכו העדים ניום הכיום כמנהגי ורלו כבן שלש בשערו ובפורעניו וביום הששי שמי לגידתו אלה ולא ח' לגידתו נספר ואיי לדבון ולבל ישראל שבח ולמלכות שמים וכדי שלא יסתרו בכות ישראל ענוכות נקתי על לבי לדרוש ולחתר בחכמ' חולי ממנת עתה להמיר העגונה שהרי כתב הכרי' תקילו מכמים משים עגונת אפי' בחשת שיש שיוב כרת כ"ם פחשב הוחת שכבר נפטרה מן היבום שחני' הבא להחמיר עליה אינו יכול להחמיר אלא בהגריכה חלוקה ובל כך הדבר קל עד שיש נשחת ליהרחל חולנת ויוספיע פחתיו ואם נשחה לבבן אינה בהגריכה חלוקה כדי שלא יחשב על הכהן כחשר דין זה מבואר בפ' בחולן זבח' שמולם ובחבו הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהלבות יבום וחלוקה על כרחם אנו יכולין למנות למשם הוחת עשת קטן כחלה נחקו סדקים ראוי לעשות לעניה שער בפתחו של חוקם וכ"ם שבפי שם שחני עתיד לבחר יש לה עשת לעבור חחנת בפיחתו של היכל בחודחת הכרם מהגדולים ובינן שבן אין ראוי לבחר בפניה שלא חעת וכ"ם שיש לה קנת סיוע אי סיוע נדול מעדיונן של עדים ואחם שחני מעידים על קיחן בחלה עשת ועשינת שלל עשי ערב שבת נחנו יוד לנחל עוד טענות אחרות בחוכות בנוסח הטעיות ורחיתי לשחוע דבריה אחם"י שחיבה נחשבת לפי שהיה מבלל נשים שחין מקפלין עדותן בבלון כיה כדי שלא יחנה פחחון פה בעל דין לחלוק ואח שנחברר סקדיותו מדברי עלמה בשלחיו ואח שפשטר שהוח עשת אחם"י שחין להחמיכה בחבחנו מ"ם חפי' כפי דבריה היה חוחרת בחטר יחבחר בע"ה שפשובה היותר חזקה להחמר היה בפי חחמר חומר ורחיתי לפרושי שחפי' כדברי בל חחם קשם לטעון בענין בעדים היה חוחרת ורחיתי לחוק על ספר כל דברי סרחיות חפני ש טעשים היה לפי שיש בבי חדש שלא שמעו ולא כוה לחיתר חבל חולי שמעו כוה לשמע חחן שהולנת וגלה חת בחבות ונחיבה שלשים יום ומחבפת השהגל יחבחר לחחיה ולהבויה חי שהחר בינד דבר הסורגל חלנם ולהבה הסורגל יש"ל ויושם בנעם שפלים חך לה נפם בשפכילים וכ"ם חובבי חחנת ושנה שמת בירוב שיחים ובעריס הקרובות והרחו' כשחעם חת בדבר הוה יחבבו שבחתיו חת שפרוה על בן אחי רוחה להרחותם לדעת כי בלישור בעגול הוא לפי שרוחה לעגמה חבל בשחירה קיים חנת חכמים ושיש חי שרוחה להשיל פוח בקדשים בשחר סורגל בשנותינו בחותחיכו יחנת חשפחו בנדו והשלישי לבוטיל לחורך ימים שם יזדמן חעשה בוה לפי שנראה בבחים שחרי לבקש דבר ה' ולא ימנחוכו וישוטבו בנדרות חולי יוב"ו וברביעי שמת חדמן דפר שלינו כניחן הזה ומי שלינו בן חורש יפשה לעשות מעשה לשחר ויחם בי בוקי פריקי וכשיטה על ספר ירחו חת הדבר דומה בדומה חו לח וחכמיו' לקבל שבר של הדריסם להוציח שם שהות בבח חל בשובל ולטרוח לבחבו ולחוק על ספר והקב"ה מינו שקפח שבר בל בריה וב"ם לעשוי לשמם ויודע מחשבות חחם הוח רחה כוחתי ויודע חוחתי בי לח נחכוונחי חלח לפוניח חור מעשם והעמדתי סיתר בחשם שחות על ג' עשמים והקדחתי בהם ג' הקדמות ממאמרי חבמים גם מדברים מפורסמים שהיות קונדרים זה נלוי לבל העשים בי ביותר בל חפרי פי בחתת ובתמים ומחנו חשחל לחתו לפין בל רוחיו לחסד ולרחמים:

הדהקדמה הרחשונה היח שדבר מוסכם הוח מחנרחינו ונחבמי' ז"ל ובבמי הומות שהעוב"ע לו עשות שיולד בהם ויהיה ונשות שיולד בהם יומת וכם ומן קבר ומן קרוב ומן מרוק ומן ממוגע והומן פקבר הוח' חדשים והומן החרוך הוח ט' חדשים והומן הממוגע הוח ז' חדשים ושהנולד בומן קבר נהחרוך הוח המחקיים והנולד בומן הממוגע הוח שחינו מחקיים על הרוב חם דבר ניתן בו פפק ואחת חותו הנסיון ואעפ"י שהחלקו בטעם הדבר חכמי הבבלים וחכמי קהולדות שחבחי הבבלים סושרים כי שבעה נובבי לבא הם שטרחים לילד בשני חמו בובב אחד לבל חדש ושחמי חקלה וכן יסד פרי"ם ז"ל בחחזור יום הבפוריים והבובב השביעי סהוח לבעה הוח לחדש שביעי ואם הולד הוח בבל חותו בבר שלם ואחו לילות ואם יהיה לית בחותו חדש חוחו חותה על חולנה ואם יהיה בחדש שביעי שבחתי חמורה על חולנה ואם יהיה לית בחותו חדש חוחו הומן שחפך לית יחקיים ואם יחקיים עד החדש הט' שהוח לבדק חמורה על הקיום יחקיים וחכמי הקהולדות חומרי' שבסבה בוה היא כי הולד בשביעי הוח בח החיחות והרטיבות ואפני זה בשלמה יניקתו ותידולו בומן הזה ואות הומן אחם חפבך שבסבה יגיעתו של חדם בחות חתנו והנולד בשביעי הוח מעט

החמיחות והרטיבות מהנולד בשביעי ועל כן חשלם יניקתו בומן מרוך והכולד בשמיני אין אותה בעת לו טבעית אלא בעת הטבעית לו היא התשיעית ובחפו לנחת קדש ואחו מפני דבר מקרה אין יכיה ואפ הטביעי וכחתפחה לנחת מפני דבר מקרה ועל בן אינו אי כדוב ואעפ"י שאמרו שבן תשע שנשתהה אינו אי אינו מסכים עם רבותינו לפי שרי"ל לומרים עתה בשתהה הוא אי אבל מ"ת הבכמת הבל היא שבן שמונה הוא שחיו מתקיים אבל משבעה ואט' מתקיים עוד נאמרו בזה הרבה דברים מרבים הבל דאחות הרחשונים גם דאה מהם מ"ה הרב ז"ל בספרו הבבוד בפר אבן אבות והוא ז"ל נ"ב נחן בעם אחר נדבר ובוא שהדבר הזה דומה לנבולי האלמים כי יום השביעי הוא יום נבול ובוא טוב מורה על חוזק הטבע ויום ט' אף על פי שמורה קצת על חולשה ליאחורו אבל אינו רע אבל בשהוח ביום ח' מורה על חולשה גדולה כיון שלא בח בשביעי ולא נתחזק עדיין להמתין עד התשיעי ובשאר בחולשתו על בן אינו טוב ובבר נתבאר מדבריהם שהפבמת שבל היא שהנולד בשמיני אבדו פוח שאינו מתקיים בדוב אבל הנולד בתשיעי ובשביעי מתקיים וב"ב מסבמת הבל היא שהחדשים שהלה רוצה לומר עד סוף השמיני בלם הם מבלים יום:

הדהקדמה השנית היא שמחמר רשב"ג דאחר פס' השילה ובפ' החולן אין שהשה שלשים יום בחדם אינו נפל נשר ואע"ג דקת מסמיך ליה קרא דופדיון מבן חדש תפדה דבם' דאי אפשיה ואמרי הם לא שהה שפיקא קו בלישנא שהם בשר' יונה דופן ושפט דאינו ודאי נפל אלא ספק נפל וקרא דופדיון קו בללא לבל שספקות שפפילו בן שמונה שהשה שלשים יום יגא מתורת נפל ובן פתב הרמב"ן ז"ל בחדושי תורה ועוד שהרי אמרו אמרו שם בפרק השילה ובפ' החולן מת בתוך שלשים יום ועמדה ונתקדשה אחר רבינא משמיה דרבא אם אחת אחת מים ישראל שיש חולנת בלומר דשעחר בחת בעלה ואם אחת אחת בהן שיש אינה חולנת והבי פסק בלהו רבותינו ז"ל ואם אינה דומי נפל קוא אלא אפי' אינו אלא בשיעור חולנת אמרו אחם דשפק נמור לח הוי ודאי ספיקא דאוריים היא וספיקא דאורייתא לחומרא בפ"ק דעירובין ובחיבתי בחרי בי אי נמי חפי' תימא דשב"ג סבירא ליה דספק נמור הוא לחסבירא לן בהא בותיה שלא בראנו דפליני עליה ואע"ג דפסק שמואל הלבהא בותי' דרשב"ג בבר אמה הרמ"ם ז"ל בפל פסק זה ואה לעולו שבאב אחם אלי אחתי פסקא דרבנן קיימא לן בפילו לקולא אחת בהן אינה חולנת ומסוקין ליה דולד נמור יבמה לעולם ומבניכן אחוב ולדות שהם של קיימא ולא שנדינן כרשב"ג אלא להחמיר להצריך חליצה לאחת יבמ' ומבניכן אחוב ולדות שהם של קיימא ועתיו אבלות דקיימא לן בלבה בדברי המיקל בחבל בל זה בחבי בפרק השילה ובפ' החולן בתב לבייעו שעמת לאיישין לרשב"ג משום דאישטת לנפלים שבית וחישינן למיעוטת דשבית בתי נבי אים שאין להם סוף לאשטי אמורה ונוסס לאין מעידין עליו להשיא את אשתו אעפ"י שרוב נוסבין למיתה עב"ל הילכך ודאי מעמת דאין בדבר בית מיחוש ומיהו לענין אישטרות דרבנן בנמ' אישי לדברי הלמיד דרבנן בנמ' שברי לאין בדבר לא אשטת דאי ספק חפי' אשת בתן חולנת בבל ספיקא דאורייתא אוקי בחזקת:

הדהקדמה השלישית היא שבל דבר שהוא שעת הדחק ובות מדרבנן לסמוך על המיקל ודבר זה מפורר אמר שמואל בפ"ק דבבא בתעשה ועשה ר' בר' אליעזר לאחר שעבר אמר בדאי בות רבי אליעזר לסמוך עליו בשעת הדחק ומקשו שהם מלי לאחר שעבר אילימא לאחר שעבר לילך אצל חבם אחר בדי שישאלנו בדבר ההוא ומשני שהיה מפחד שמא יבא עליו אויב בדרך ואינו יכול לילך אצל חבם אחר ומקשו שהם

שות

דתמרינן כדתני הוה ר' מלישור לסמוך עליו בשעת הדחק ותמרינן כמי דתמרי דתפיס עורה וכו' ומייתינן רבנן לסכיזיא דטבדות נרתק מדכריו ז"ל עלה תלק כיון דתורייתא לדרבנן מ"מ דלמיעבד כדברי המקל בשעת הדחק כרבנן מפני יחיד במקום רבים ותפי' קטן בחכמה וכשנין בקני מי שגדול ממנו בחכמה ובמנין מין תולק ונתקרר זה:

ואחר שנתברר שלם הקדושת שו"ת מחבר הטעמים מטר סמכתי עליה בסיתר השני מגד עדותן בס"ד והם שלשה החתך מגד עדותן של עדים השני מגד שער ופעורים השלישי מגד מספר הימים ר"ל מגד מכבר בכנס בכלל החדש התשיעי כמה שלין בו ספק ובס' בטחתי מטרי בל תוסי בו לא נכלם שלש מטה מקומי מני תורת הכנוסה ותוקיע משפטיה לחור עולם:

הטעם הרמטון מגד עדותן של עדים בלמור עדותו שליעקב ניתרי ומצורף לזה מטר העדיות כפ' התומר בקדושין תנן מי שמר בשעת מיתתו יש לי בנים נאמן יש לי אחים אינו נאמן ואמרי עלה בגמ' מתכיתין דלמ כר' נתן דתניא בשעת קדושין אמר יש לי בנים בשעת מיתה אין לי בנים בשעת קדושין אמר אין לי אחים בשעת מיתה אמר יש לי אחים נאמן להפיר דברי ר' נתן אחור נאמן אף בגמסור אמר אחי אחי' דלמ מוחזק לן לא כתחי ולא בכני אמרים לי בנים יש לי אחים אינו נאמן לאו כל כמיניה להיסורת דעלמא בריית דמוחזק לן כתחי ולא מוחזק לן בבני דאמרי' מה לי לשקר אחי קאמר למפטר כלומר כדאתחזק לן כתחי יאמר ליה אחי הא אני מני פטר לה בניטה ר' סבר מה לי לשקר בעדים כמה דאתחזק עדים ושקרו לאחזוקי ור' נתן סבר מה לי לשקר בחזקה דמי ולא אתיין אחזקה ושקרו לאחזוקי ' וכפ' יש נוחלין תנן זה בני נאמן וזה אחי אינו נאמן ואמרי' עלה בגמ' גיורו פשיטא לן יהא אלא אחר אי בעי יהיב ליה בחזקה מי לא יהיב לפטור מעמו מן היבום מצטריכא ליה הא נמי אמינא לה מי אמר בשעת מיתתו יש לי בנים וכו' ופסק הכא דלא מוחזק לן דאית ליה אחים הכא מוחזק לן דאית ליה פסים כאמר אלא הני דבל אמור יש לי בנים אפי' מוחזק לן דאית ליה פסים כאמר ומכי פסקי בלהו רבוותא ז"ל ולאו דוקא דקאמר בשעת מיתה לאו אפי' שלח בשעת מיתה דכי מעמא מעמא' דיש נוחלין וכן כתבו המפרשים ז"ל בפ' האומר דלאו דוקא בדאמר זה בני אלא דאמר יש לי בן כלשון המשנה בפרק האומר ' וכן בתבו המפרשים נמי בפ' יש נוחלין ודכולי עלמא בין ר' בין ר' נתן כלהו סברי דלהתיר נאמן וכן פסקו כל המפרשים ז"ל וכלהסור יש להם דברים מרובים ואין זה מקומן לאמר נאמן לומר יש לי בנים כך הוא נאמן לומר שמתו מעובר' ולהסוקים כמעוברת דאמרי עיניה הוא לפוטרם מיבם ובדידיה קים ליה וכדאמרינן בפרק האלה קים ליה דבלבו לו אדעתו ובפ' בא סימן בדקים ליה אלא לו אדעתו וכי נמי קים ליה דאוזא מעוברת ואין לנו לאמש בידך קים ליה דעדות אשה אינה צריכה דריסה ואקרוק כדאמרי בסוף בפרק המ

ת"כ מי מפסיר שבת ל' שני שחוד שבת נחמו כי' ימים שכלה כחוד הוא טומצם
לפי שבשבת נחמו היה שלשה עשר לחב הוסף עליהם ט' ימים שהם עד ליל שני
שחוד שהוא שבת כדי כ"ב לחב ולא נשאר מחדש אב כ"ח ימים ולפי שבדים
בכר היה שלשים ימים שהיה חולה ואיך שכלה והרי נמו היה עמו ונמוי
כשהוד בם"ד שהפי לפי שבשבת נמו אין בדבר בית מיחוש ולענין עלומו של יוסף
הכהן שפ"ג שלח רחמו חולה חלה שמשם שהוכירוהו בין החולים אין לך עדות
גדולה מזו וכדחניא בתוספתא נבי מיתה לפי' שמע מקונני' שמוכיחי' לותנ'ין
המתים אין לך עדות גדולה מזו ובחפרי המפרשים ז"ל לפסוק הלכ' הם עדותו
של יוסף הכהן היה עדות כ"ם עדות של יוסף זוהרפי וכלחמרו כפ' החשה שלוש
ואפי' שמע מן הנשים את שלוני דיו חה לפי' אין שם עד אחר כ"ם שיש שם על
אחר ואפי' לפי שיש שמועינת שמו כי ליל שני ערב שבת נמו יוד לנמל עם
הורחים שהיו הולכים למשפחתם ושיש עדים בדבר שפ"ג שלא הכחישו לפי'
כלחין חוכח לפסר לחר שיתוק קרשקש ויוסף הכהן ויוסף זוהרפי שהיו
בחמת שלפסר שהיה חולה ועמל חת"כ אכל לפי עדות משה בן ברוך נרשם
שמיום שבת חוד לחוליו ואפי' למה שמשמע ג"כ שמו שיש שני שלחר שבת נמו
היה עומד על רגליו וקרית כתב לשמת מכלוף גרשם כי בכם נפסר כחלמידים
ת"כ היה מתנונה טוכב ועומד וחוזר למכחו וכשלשה י"ח לחב שוב לא שמר
בפי דמיים שלחומרת שכ' יום שלם ב"כ חלב ושמונה מלחול לענין חוליו לפסר
להיות שכל מכשים חכל לענין שפילחה הוא כלפי מכשים למדות יעקב ליחרי
וחמ על דבריו נסמך ולא על דבריהם שלפי' היה בעצמה סותרת דבריה כלשה
ביחרתי וחם לפסר שכשלה לח שכלה שלח שיל ה' שכחוך שבת שחל ט' בחם
להיות בחוכש ולפסר שנחכלף לחמו שבת בשבת וכל זה חם הוח חמת
שכלה חוך חמש חב חכל לשפש שהיה כלח שכלה שלח בחדש חמו וכשנים
בשכנות מעידות שלח שמעו שכשלה בחדש שב ח"כ לח שוחקה נדה בשכנותיה
דשפעת חמו בענין שכילחה בשלה שפי' שיתה מכעשים שמעידות הם כ"ש
שהיה דוקא קלקלה ולא המאנים אז"ל ביון שאין שם עדות לפסור עדותו שלא
יעקב שלבטל חוקת הריונה שפחזיק שכשל כמעוברת סומכין על עדותו ואנחנ
מחזיקין חוקה כמעוברת כשפר החזיקה בעלה שהוא קיים לה בנוח ואנחנ
לום שיש לו בנים כשפר ביאתו ואין לבטל חוקה ו אלא לך עדות לו חק יותר
גדולה שפשם ולא מצינו שה שכשלה חלח שה שמחזיקה ומעמידה כפי כל
הפחיות שכחכתי:

ולענין נחמנחם של נשים שחמו היתה עמו יומם ולילה שיש נפלו
על יום מותו שמעות הן בעדות ו שהרי פ' החומר בקדושי'
מחרינן חוקה נדה כשכנותיה בעלה לוקה עליה שפוס נדה וכן כחוב
בספר המלות גדול ובספר ממחי גולה כדיני החליפה ושעם"י שר"ת ז"ל
שפקבל בדבר כפר דתה רחיתי הרב ר' ברוך שכתן ז"ל בספר התרומ'
בעניני החליפה והרוצה לעמוד על שיקרן של דברים עיין שם וכאן אין
מקום להאריך וזה לפי' לח שיש שם עדות שפה בן ברוך כ"ם שמשה בן
ברוך מעיד כמותם:

ולענין כיות חמו חגלו בכוף הוא מועיל שמיום שחלה לח נתיישב
חמתו עמו ולא נתעברה חלח שקודם שחלה שהרי בשני בשבוע
פרש חגן פ' מי שחמו לח תתיחר עמו חלח על פי שדים וחפי' עפר
וחפי' שפשה חון שעשתה שפני שלבו גם בה ב"ש כל שפשה מחרת היה שהגלו
מיום שנפנו עד יום מותו חין לפרש שמת בהיותו חולה שנתעברה ולפנים
יתבחר ענין זה כם"י ואיני ערוך לבחוב בכאן הינו הכסר גרופן של עדים
שהרי עד חחד נאמן בדבר כ"ם על ידי ערוף ושטולה שוב הוא שטעמדו
של יעקב הוא עדות לפחזיקה בשעוברת ושאין לבטל חוקה חוקה שלא
כעדים שבטלה שהרי כן חין שם שי שטעיד כוב חולה שמו ושמו שיגה
בשמנם שפפי' הוא עצמו חור ושחר בשבת שיתתו שהיה שעוברת שגנו
נשחר כפי שאמר היה לו בנים וחזר ואמר שהין לו בנים כהיום נאמן
לבטל הבנין הרחשונים דכיון שהניח שוב היום ולמחר ובן כשב הרמב"ן
ז"ל בפ' החומר:

והשתא שנו שהחת שנאמרו סיפיעו שנרו ושבוניעו בפ' נח פ' חכן
חיכון בן יום אחד שטחת בויבם ושטחת בשנים ושטחת
בשחת שת חוקק ליבום ופוטר מן היבום ושחליל שחולה ופוטל מן השרומה
ובוחל ומנח ל' והבוניעו שיב ושרי הוא לחניו ולאחו ולכל קרוביו כאחת
שלם ושלי דאמן ופוטר מן היבום שפשרש על שלשה פרקים שהרמב"ם ז"ל
בפירוש המשנה שלו פ' שחמו פטורה מן היבום זוחולצת ושחליה
פירשוה בדקיים לן שכלו לי שהיו בנתן שבעל ושיהם ולפי זה לח שן מן היבום
דוקא שלא שף מן החליצה ואנן דאמן ביבום חוקק ליבום חגיה פיפח
ופוטר מן היבום ושרמ"ם ז"ל פירשה כשנאמרו סיפיעו שנרו ושבוניעו שלא
דוקא מן היבום שלא שף מן החליצה ושרבו של הרמב"ם ז"ל שיש סופר
שני

שות

הרשב"ש

ומ"ר בשלמא דהכי תורת מקבלה לה יליפינן ה"נ עוד הגי מיעוט שהרי זה הינו מוסכם מכל החכמי כלום דיולדת לט' יולדת בשלמי ובמחלוקת היא שהיה דהכי לחמר מר ושני ר"ת הטם ומפי למחן החמר יולדת לט' מינה יולדת למקולטים ה"ה בלשון מורה על הספקת ככל ביולדת לבשה מיולדת למקולטים ויש תלוי במחלוקת יולדת בט' ומחר היות הדבה תלוי במחלוקת והיות הנכסין מחמת דכרי מחר מקום עליו רחוי לחמוך וזה ברור לפי דעתי שכן מניגו שכך היא סברת הרמב"ן ז"ל דיולדת לט' ולמקולטים ולד מעליה הוא שם קים לן בהכי שכן בת בספר קורת המקדם שהם בשל ופירש ויולדת לתשעה חדשים הין לשלמים הין למקולטים מתחלין עליו חפי בן יומו וחם בחכלות דשלמה כדברי המיקל בו חמצי ליה כילוד להחחכל עליו כ"ש בשחר דברים בנקלה ובוחם ודומיהם השנויים בחשנחינו דחשבינן ליה כיולד מעליה וכפ"ז מחן קשה בשמיר ט' חדשים לא מת שלמים ברחם שסובר כדברי הרמב"ן ז"ל ותפ"ה שהרמב"ם ז"ל בת' כפ"ו מהל' חליכה ופ"ל מכלות דבשינו ט' חדשים שלמים ביח שהחום והנסיון מכחיש זה ומינו שהה רז"ל במחלוקת היה מהלם ובעלי התוספות נחשיררו לומר שוה שים בדורות הרחשונים הין סומכין על דברית שוב וכ"ש שהרחב"ו ז"ל כחב כן בפירו' שם שהרחה שכך היה דעת הרב בעל העורים ז"ל שחפי' שלה בשעת הדחק קיימו סומכין לעשות מעשה על דברין כ"ש בנדון שוה שים לסמוך על דברין שהם כלו חפי' הם בחזקת לסמוך על דברי המן בלבד ובנית כל העדים הרחשונים ובדות יפקב ביחרי מכל לפי עדותן של יפקב ובנימין שהעידו בדבר ברור שחשבה חדשים שלמים שם וכל מי שדונים להקשקה להבריך חשבה שלמים קוה עדות יפקב שכחב שהלמים בעינן מ"ב כיון שנמרו סיומינו חשבה שלמים הוא לפי עסין החשב שלה כשיש לספק ממה בן ו' ומה בן ח' ומה שקוזרי בפ' המילה וכתו שכת' הרמב"ם ז"ל בפ"ג מהל' מילה מי שנולד ליחדש הספיקני לעגורו חם נולד שלם הרי זה ולד של קיימת ומלין לחרי כשבת שקם בן ו' שסק בן שמנה מלין לחומו בשבת על כל פני חס בן ו' הוא שלם בדין הוא שיהיה שבת וחס בן ח' הוא שהל בחחתך בשר הוא ובנידון הוא ליבא לספוקי בבן ז' לפי' בשחשבוב מינה' ז' חדשים לחקוף יהיה חחלה חשרי ובבר היה חקבר וכבן ח' נמי ליבא לספוקי שביר נפק ליה ממניכה דחדש השמיני ונמצה לכלל החדש הט' ובפי הפקדמה הירחשת' שבחבחי בין חשם מיתה וחינו חשוב נפל חלה בודחי בן ח' וניון שינה מכלל שמנה ינה מחורת נפל וניון שינה מחורת נפל הוא ליה ולד נמור לפי שהין עם דפר שלישי שעשה לה נפל ולה ולד ודחמכחה משם ח' דכן שמעה הין עושין כן שעשה בבחבחי:

הלכך החשם בודחה מוחרת הוא להנשה בשעת שחיקת חפי' משעם מחר שעשה טעמים הללו כ"ש בקנדרף כלם כחחד ואין בדבר בית מיחום וכחבחי כל זה לחלחלה שהם מבני חקנת עכונות שלה חקיימם בשעת יפראל חשונות נהורות בחלחנות חיות למרחם רגל נקונות ומה יעשה מחם ואנשים ובעתים שעשויים להשמנות וחל יחסדי שוחע שבבשחי בשעם מחם בתי כי לחחרי החשונים ז"ל מיבעתי ולה שלחי בחבחי מה שבחבחי בדרך פשברת הלבות חלוחות בשערם לבל על דברי הגדולים שבחבחי ואנשרי נחלי שהלבות ברבות שים מבחתי ומלי חם ושלום שעלחתי עין לת נחתי לך לחשב שבלבו ולחת טעם בדבר חוך ומה ואין חושטני חלילה שחל שלחים בדק חקלה ומה חשעם כי יקום על לפקוד עלי עין החטה ומה שחינו על מובחתי שוה לה לחחתך בליחי לוה לם לחחתך בוסף וכ"ש בדחתי כוונת ה"ל לשבל בדבר השנוחות שפי בדבר שבך בית נשחתי קל וחומר בעבמי בדבר שאין בו שפי לחו חלה חשבה בלחי נברת ומה הוא שילו חכמים בחקנתן של בנות ישראל שם לה יעשחו להן שחם בשחת חבריהן ומה שבאמרו דבקן חם לה שבועלה עוברה ולה בכנעלת שם בעבים שם בחמרה לה שחם כי נקבי חבבת ומפ יחיתרו לנחום על הבשול שם חושיל לה ועיל ולבל לה יניל ולחלקים חשר עוברי לבוחים לחור חשבעת ויש בקו ולחי חשר קטה חיורי ויבינו בחבינה חחן בדק חומה ומשל לה לון בל בלם בעלה ומיומה ולספרים אין בלשוני מלה ומחחו רק כדבוחה בי הוח על בלם בעלה ומיומה ולספרים אין בלשוני מלה ומחחו לבדו שחחי לבילוני מבניחות וירחתי מחורתו בפלחות נחם שלמה בן הרב ר' שמעון נ"ן בן חחכם ר' נחמ זלה"ה:

חזקין אל הסודר הנשביל הבבון בי יחסף הלוי יצין בר בריבה הלוי פרוינצאל נ"ע

שאלת תקיד

רחוקן שלה שם לוי לסמעת סך ממון מדיך רחוקם וכלה לוי שם ערבי מחר שם בדרך ובנית מלונם והרב הערבי גלוי

תשובה

הנחות הנמצה כחוב בשם של פלוני הרי שם שלו ונוטלם חפי' מן בחיומים והרחוק על זה שם סחמרו בש שבועה הסוח דחמקיד שבע מנחיה כי רב חיחסק בר בריב דר' יקוסף בן לוי שביב ר' מיחסק ולה חפקיד חחת קמי דר' חמי ק"ל חחן דחדעה כר' מיחסק דלה חמיד ושוה הם קה יפיב סיומה וחוכה נמי עובדי חחים שם בהסות נברת דלמקיר בשם דבשפה כי חסק שביב חסק ולה חפקיד חחת לקחת דבר נחמן ודן כי בחי דינה דר' חנוי ורב נחמן חלחה בל בחובע נוחן סיומן ונוטל הוא חפי' מן בחיומים חעפ"י שבבל חלו בחעשים בפי דעת קנם בחברשים פריך חנחי חקה עם הסני שטעון בחובע והוא שלם יהיב שנחבע בשבועה חמיד שהוא בשל נפשם שכך בחבו העברשים ז"ל חחלי לחקר ר' לחי חרם דידעינה שלה חמוך ועוד הם קם יהיב סיומה דחלחי עוד לם בת לבטל הטעם הרחשון ולומר מעפ"י שהי בו חמוך נחנין לו היה שטעון בשם סיומן שלה שני שלה הטענים סיובי חסדרי וחין סיובלין זה בלה וה עד שיהיב שנחבע בלחי חמוך בשבועה ושחובע נותן סיומן בעזון שם חין נריך לטעמת דלה חמוך שלה נחמרו הדברים שלה בפי שהקיף שלל חבירו ושם הנפקד ולה הוא וכן זה ושושן שכך חפקיד חעלו וניומן סיומן שחפשר שחק חובע הוא של החיחנה וזה היה דניל שעלו וכבירו ואחר שחם נחן בו סיומן שכך נחנו בעלי הסברת הזחת ונחמרו שם לה הייטו נריכין טעם' דלה חמיד לה שבקית קיי לכל בני העשרים שחדם שבניל ליבנס שבל העשירים שחרי מות העשר יחן סיומן בכלי בסף וכלי זכב ושלשם בנחין שוה לה שייך זה שטעם שבדי החובע שיהו נוחן סי' שלה הברחות ענמן שם מעידין על זה שבדי נשלה כן בחו' נרור זה על עלו' וחין לך סיומן נחדול מזה וחשתם שחשבו שבת שבחבע היה רניל בביחו של חת ונחן בו סיומן נשחלה שבבלו הוה וכן בת' כרחב"ם ז"ל בפ' מהל' שחלה ופקדון מי שבה ונחמר כך וכך חשבחיהו שבל חביבים ונחן סיומן שובקהן ונשלה שבקדון בחו שחמר וזה הדין יודע שלה היה חחוך שוה שבקדון סיומן שבקדון לוה שבחב פ' ושוה שלה היה שבפקיד בניל לשבנם בניל זה שעם שבל שם היה רניל שבלו שבת של שחר הוה וכניר שבסומנין שלו ע"כ וכ"ש לשברת מי שבובר דבשי' בלחוד נוטל מן היורשים וחפי' מן שלקוחות שדשחרינן בפ' חיזהו נשך נבי מעות של יחומים דחמרי שם דבקים נברת שבירת שבחינת דלות ליה דשבח פרוסת וכו' וחמרי דהבח פריבה חין שבל דבר שבוויים לה בילמת שבקדון הוה נניה וחפי שבריך ויהיב סיומיה חשקול ליה ושבחב חע"ב דחמיד דפי דוקה בדלה חמיד חתן לה בשקול שלה שתן דחמיד ונבו וכתב הרמב"ן ז"ל בחדושיו שם ושבחב שנרוך לי עיון בדברין ז"ל שכת דחתן לה בשקול שלה שתן דחמיד דשתן שלה חמיד שתי ליה דשקול שטה ושל כריחן ליבא לשוקומה שלה בדחמיד ב"ש שבחב שקוה שבריה שם דהלי סיומה שבחה לשוים רחיה וחפני חם יש שם עדים שרחו שהפקיד זה בידו ושבדים הלו שהם שבקדון בידי היומים וזה נתן סיומן שלינין חותו שן היומים משום שבבייו ז"ל שהם הין שם עדים שרחו שהפקדון בידי היומים לה שבני סיומן בנדון הזה היכא עדים שהרי מי שבח לידו שבקדון כוה רחוב הסיומן והוחן סיומן שהי ליה רחיה עכ"ל. מ"כ בין סוב שבקבל הלירור רחוב

עוד שאלת תקטז

רמזם נתן
לשמעון ממונו
בתורת עסק
והתנתי היה

ביניהם שכל ריוח שיעלה מן הפסד שיבא יקח רמזם כעל הממון שני שלישי והשלים לשמעון המתעסק והלך שמעון המתעסק בממון שלקח למקום רחוק

דרך

דרך המדבר ונפל ונתן בשמורה וחרוזה כמו שני הקרן ושמעון נשבע שם שמות מקו׳ פירתו ושלח רמזם מן הקרן וחרוזה כמו שני ובא לידו ושם פרשה מן הקרן וחרוזה שלמו לרמזם פעם שמרת ונחבדו בדרך ורציתי שמוריעני שם יתן שמעון לרמזם הפסידו מן הקרן וחרוזה או מן הקרן שמעון למקום שהלך הוא מקום פירתו ונתשמת מגל שמעון שלא רצה לכוח חלק רמזם שלח לשלוח לרמזם מה שיש עליו כוח והלך מחרת כית שמעון לרמזם ואמר לו כניעני כחבך ונראתי שתשלח לך הממון עם פלוני ועשה שמעון כפך דבריו ושלח לו עם אחד ונתנדו כמעות בדרך רוצה שני שהודיעני שם בקב ידו מפיכם כדיעבו או לא מנת חדוש תשלח לי תשובתך כוש מכותרת:

תשובה

כפסק שאמרו שכתי כוח פלוני שלוח ושלוח שקלון שלום שם כתבו בייניהם שיקח בעל המעות חני חדיוח והתעסק

חני כתחר בשנת שמה שכועל שמעסק חריוח שלו כוח שלוח לפיכך שם נתבר לו ומה שמרוח בו הוא שלו והתני התחר הוא של בעל המעות שקדון כיד שמעסק לפי שם נתנד נתנד לבעל הממון וחריוח שכו ב׳ הוא לבעל המעות וכן שם התנו לשלש ולרביע תותו חלק שם כפנד למעסק הוא עליה וחריוח ב׳ כוח שלו ותותו חלק שם נתנד נתכד לבעל המעות וחריוח ג׳ שלו הוא שקדון כיד שמעסק וזה שתברר בכמה שנישק שני כפ׳ שקבל לפיכך שעשו שכתי שלמה רבינו שלמה שעסק זה בחלק בעל המעות ויטול בעל המעות על חריוח שן זה חלק שפסק שלו שלו כעזרת שלוה ס׳ כמה וה טורח לבעל המעות כתנם בשביל שהו חלק שהלוהו על כן זקנו שם יפסיד שמתעסק שתנתנים יטול בריוח שני שלישים ובעל המעות שנים ושם בעל המעות יטול שתי חריוח לפ יפסיד שמתעסק כי שם שלים וכן על דרך זו שם עשו לשלים ולרביע לעולם לפ יפסיד כשבל שה שכוח טוטל בריוח חלק פיוח שמה שנוטל חריוח כדי שלא יהא כדבר חסם רבינו חנגם זה הוא שם לפ כתנו לחת לו שכר בחלק בעל המעות שכל שם שהוא שיתן לו שכר טרחו בחלק בעל המעות אין זה שכר שנשתכל שכל שם אמרו דבר זה חלק בשלוח לשתעסק עשק שתר לך שם יש לו עשק שתר שתי נותן לו שכר ושתי אין מוסיף לו כריוח לו שם פותת לו שתעסק אין כך כלום זה דרך העסק על פי השלכה ושתבררין דינים חלו בפ׳ שיתפו שלך:

אמנם

לשעניו שחלוק שנרשם בשבועה שמעם הוא שתוסיף חריוח על הקרן ויפסיד שתעסק שלים בכל זה לינו נדשה מסונים שנים בפ׳ שתקבל שתין להוסיף חריוח על הקרן שם ביד שיש הקרן שנים חריוח שלשים כרי שנעים ושלח לו שתעסק ותרבעים יש זוס שלשים שהקרן ושתנים עשר שנרשים יש לבעל שתעות עשרה ריוח ושתעסק לשתעסק ונתנדו כדרך שתעסק ושרבעים יש בשם שהקרן שלשים שתם חייב לשלם שתעסק כפי שתקם עשרה לא נשתר לבעל שתעות ביד שתעסק כי שם שתעסק לפי שכבר הניעו שתעסה שהלק שתעסק בשותן שתעסק ושרבעי׳ שטלח לו ושעפ׳ שוה לא היה נותן בשפסד כ׳׳ש כפי שלקו בריוח וכבר כתבתי שלריך להוסיף לו ושל שם הגיע ליד בעל שתעות שנני שלישים שכיו לו בתורת פקדון שכל שה שלין לא הניעו שהקרן ב׳׳ח שתעסק ושלשי כלבד ע׳׳ב חייב הוא לשלם לו שתעסק שהפסיד כרפותו כלבד ושטור שהשתר וכן ירחק שדברי שרשב׳׳ם ז׳׳ל בשל כלותין ושותבין ושה שטעינת שוה לשקומו שזר יש דעתו לינב זשת שינה טעמ כתבת שפעם שטעית שלח שהני שהקר והריוח ש׳׳כ לא היה בדעתו לוטול חת שלו כשקום שכוח:

אמנם

שם אמר לו שילחל לו עם פלוני והוא שלח עם אחר חייב לשלם שלא אמר לו הריש׳׳ך ז׳׳ל בפ׳ הנוגל דשטור חלח כשילחל לו עם פלוני ושלח לו עמו ושלח עם אחר חייב לשלם לשפטר עשם שלח לו על ידי היה יכול להגיד: סוף דבר כל שעשה על דעת בעל המעות חייב לשלם וכן פלוני שהשבר הריש׳׳ך ז׳׳ל עם כשלוחיו ושדברי הרמב׳׳ם ז׳׳ל בפ׳׳ב מהלכות שלוחין:

עוד שאלת תקטז

תודיעני להחיר
עיני על עיון שכר׳
שהחרימו הקהל
שלא יתנו יין
לגויים ועשו גדר מפני שיש בלבול כשעה שפתחו לתת ובתוך הומן נתן אחד מהנשי העיר לקהל ושוה נדר בנדרים ופיים הקהל שהחרים לו החרם לנדו ושם נושלים ושופעים בדבר ועמד אחד ושפעי הקהל ואמר גם אני נתן למחרים שהם שבעלי לשון סרע שני׳ כלח שתרת החרם ישביו אחד מרשני הקהל שלח וגבל שוס שהם ליתן בלח החרם הניב פעם שנית

ואמר

ומיי שהות יכול ליתן בלא כתיבה ואני מחלה פני מדיני שפוידעני שם יכול ליתן בלא כתיבה כתיבה . מנין יבא דברך סיקר ויורנו דבר במשפט :

תשובה

הנכון דמיון שם להמיר מחר שהחרימו ומין נריך נזם לא אמא ולא מרטה וכמו שהמריך בזה הרמב"ן ז"ל במשפט כתיבה ומה שהסכימו הקהל שלא ליתן מין למעמל רבו לתת ביומר מחר דמיון שם בכך כל שריחים שם תקנה כדבר ומין לשום יחיד לפרון גדה ולתת לאחר בלא רשות הקהל ומין לומרים בזה נדר שכופר מקנתו מוחר בלו שלא בחמרו הדברים שלא בדברי סנגות כמו שכתב הרמב"ן ז"ל בהלכות נדרים שלו ונדולה מזו כתב הרשב"ם ז"ל שפילו במקום שנחמר נדר שכופר מקנתו כופר כלו מינו שלא ביחיד מכל כשבור שם שהחירו החירו ומה שלא בחירו לא בחירו . וכן כתב ג"כ הריב"ן ז"ל בתשובתו לאחכם ר' משה נכחי ב"ע בסוף הספר הסליטי מתשובותיו שם ספרו מהלכם עיין בו :

עוד שאלת תקיז

נתקשה לי מדיוני לפון הרמ"ה ז"ל וזהו לשונו ותם יודע בודאי שבולל לתשעה חדשים חפי' מת ביום שנולד מתחלפין עליו ומי יודע זה ולמה אמר הרמב"ן ז"ל שתין מוערין עליו ברכת מהלים ותם כלו לו חדשו ומתהלכים עליו יהיה כפן קיימת ולמה מינו נריך ברכת מהלים כתו שתת ומתחלק פני מדוני לפקום עיניס שירות :

תשובה

מין הדבר נודע מלת בשבעל ופירש וכן כתב הרמב"ן ז"ל בספר תורת החדם וכל מקום שתמנת בגמרת מי בדברי המחבריס"ל בדקיים ליה שכלו לו חדשיו מי שם נודע שכלו לו חדשיו מין הכוונה מלת בשבעל ופירש וכל שמטרינ עצמו לחלוק על זה היה מטריח עצמו לבטלה . ועל מה שכתב הרמב"ן ז"ל שתינוק תוך שלשים יום מפי' שיודע שכלו לו חדשיו מין עומדין עליו בשוחה תמר זה ממוך דקדוק לשון בבריית שנתמרה בפ' וחלו מגלחין ותעש' שהרים"ן ז"ל סובר דוקא בשתינו יודע שם כלו לו חדשיו אבל בשיודע שכלו לו חדשיו נוהנים בו בנדול . והרמב"ם ז"ל בהלכות מכלות שתר בדבריו המחרונים פסקו בדעת הרמב"ן ז"ל וכן היה דעת ר' יצחק קוקן בעל התוספות ז"ל וירחם שהטעם הוא שתעש' שתביו נוהג עליו מבלות היינו דוקא כשם שתחב עושה דיינו לבהת מבלות וכן שתר קרובים דהיינו מחי שתת שם כשנהים תחר מביהשבל נרחה כמו שתחרים עושים דהיינו לעשות סורף ושתר כל מיתן שדברים מין לסמוך עליו בב"ל שלמת

כן הרב ר' שמעון נ"ע בן החכם ר' צמח זלה"ה :

הוניין אל החכם רי יוסף יצ"ו בי' אברהם ששפורטש נ"ע

כתבת תקיח

כי מנחת בחבור רביעו ירום' ז"ל כי כשר מהלכי שתים לחזכו לו לחוכלו מסו' דחתי לתחלופי בבשר בשמה טמחה

מכום דמין דרך לאכלו מבל פירש מותר וכו' ויהוקשה עליך הדין הזה ותלית בו שתי טעיות שחת שבמקום בשר מהלכי שתים נריך להיות שהמה מהלך שתים ושבעית דחתי לתחלופי בבשר בשמה טמחה פחם ובניית קושייתך על יסוד פשט לשונו של הרמב"ם ז"ל שכתב בפ"ב מהלכות מחלות בשרר החדם הוא מסור בעשה ובתחת שכך הוא הדין בתלמוד ומחמת זה יעלה לך הקושיא המחרת והעברת הקולמוס על טמחה והרביעית הוא דברים אלו שם יחיה להסיר על בל פרט ופרט שעל הוא בשיני כי יתריך השכתב בלא הועיל בבל מכתוב בפ"ב מה שהוא ברוך לוה ומבלל דברי תכין תשובת הפרטי' ותן לחכם ויחכם עוד :

תחלה שמה שהשמה לשון הספר ואחרת שהמקום בשר מהלכי שתים נריך להיות שם מהלכי שתים מין בלשון שום שהוא ומחקו שבחת משם תדע שאינו בלא בשר שהרי הוא ז"ל בתב בגיטין ט"ו בחלק כ"ה בדיני החם בתב שם שהל הבבד וכו' נורדו ושבין השנים מונגו ואינו מושם החם שהלכי שתים מותר וכו' ובחלק כ"ו מהגיטין הנזכר בתב אין מחסור שקנים ורמשם וזולתם ושבינה דין מהלכי שתים ובחלק ל"ה

ממנו בתב דין חלב מהלכי שתים וחלק שלשת הדינין בשלשה מקומות בסדר נכון . מבל ירחה שהדין שם נשל לפניך במקום שהלו קרחת בפיוב בלו מתהלתו ועד סופו לא סיים מעשה שנכתבה על נכון . ועוד אין היה מולם שברחת זו לדברי התוספות ושיה פשוטה בעמ' החם מהלכי שתים שלא פירש מותר ושפירש מחסור מין זה מדין שחמים ועוד שהדין שהות פשוט בשיניך שבשר בחתם שוה מחסור בעשה ומחמת שבך הוא בהלמוד אין דין זה מעורב בתלמוד ואינו לל בך פשוט בעיני הנדולים החולקים על הרמב"ם ז"ל :

ועתה מגיד לך פשר דבר שם"ר : בפ"ק דבכורות שמנו שהורת שילדה בשין בהמה שמחה מותר ושמחה שילדה נמין בהמה שהורים מחסור שיונקת מן השעת שמת ומן שהבור שהור ונעקר לגו בחלב בהמה שמחה מחסור לרבנן משום דבשיב בקרת תרי ומני נמל נמל תם למיסור עבמו זחק לאיסור חלבו ולר' שמעון מחת שנמל מת לרבות חלבו ותע"ב דמניח חלב שהמחים לבם לרבות נידן ורשבן קפה שלהם מנטריכו להו קרחי מחריני לאיסור בחלב משום דחלב דמותר מדוש הוא שפרי דם הוא שנעקר ונעשה חלב כיון דחדוש הוא נשתרי נמי בבהמה טמחה . לבך מנטריך קרח למיסר חלב בהמה שמחה ת"ב מחר שמינו שבל שבשרו חסור וחלבו מחסור ומינו רבנן דשרו חלב מהלכי שתים ועף דמו מדיניה בנמ' בפ' דם שחיטה בשבת פרוחות יבול יהא חלב מהלכי שתים טמח ושהלכולו שובר בלמו ודין הוא ושה בהמה שהיה בלחה בשעה פירוש בשבת בחים מינה שטמחה שהמרחה בחלבה שהלכי שתים שהמרחה בשבת בלום נדה שהיה שטמחה בשבת מיב דין שנתחיר בחלבן תלמוד לומר וזה לבם שהמת וב שמח ומין חלב מהלכי ב' שמח חלה שהור חוניה את הדם שהיה שמינו שוב בבל בלומר שבל בהמה שהורה שמור מותר ושל שמחה חסור ולפי בחדם מותר ולה חוניה את הדם שהוא שוב בבל בלומר שהוא חסור שהורה בשהורה בשיה ב"ב דם בחדם חסור ת"ל שמח היה לבם היה שמח ומין חלב ודם מהלכי שתים שמח חלה שהור ושמר רב שבת תפי' מנות שם מין בו והסוניה בוחת בעלמה הביחוה בחם בחוכות וכבר בחבת לחוחה ומחמת ב' סוניות שבב"ק דבכורות ושבשרק דם השחיטה וב"ב מעש' ינחם קושית שבל הרמב"ם ז"ל שבחב של בשר מהלכי שתים חסור בשבת והרחב"ד ז"ל בתב בחבבת בחוכות דבר שתי חבשר היה שיהה בבשר חסור ותחלב והדם מותר ובבפר בהשנות בחב עליו חת"ת ז"ל ת"ב למה יחמרו בדמו שחפי' מנות פרוש מין בו בב"ב בלומר בין שבשר היה בשבת חף דמו שמח בשבת חסור ותחלב והדם מותר ובבפר בהשנות בחב שמח שחפי' מנות בשרוש מין בו וכר"ת בבחל ז"ל שבב לח מנחתי בספר וספרי הדרשן שיחת ומין נחמון דברינו ובמבבת בחוכות בשרק מעש' מפורש בשרים דמין חלב ודם מהלכי שתים טמח חלה שהור ומבוין דב שבת חפי' מנות פרוש מין בו ובל ביבותי שמין בחבר זה דבשר הדם מותר ומין לנו לחלק בין בשרו לחלבו ודמו ע"ב . ועוד חדרוך בוזב ומף הרמב"ן ז"ל בתב בחדושיו דבשר מהלכי שתים מותר דהיתך מבשר מהלכה ומף הדם מותר ולה הבשר והלה בל היוחה מן הטמ טמח ויוד בתב זה לשונו והרמבים ז"ל בסחפר בתב שהות שהור בשר בשעה ושורטו בבחי' ומת הבהמה מפר מחלו ולה דם חו הדרשה לה דרשוה רבותינו בפלי הגמרת ויודע מני שתמר בך מפני שברי תמרו בספרא יבול מף מהלכי שתים יהו בלה תעשה על תביעתו והות ז"ל סופר בלה תעשה הוא דיתיה מבל בעשה תיתיה ולה היה דהה בחלב

עוד שאלת תקיט

ספסו' סם במחלוקת והרי"ף ז"ל הביא הירושלמי אזה ולא הכריע ביניהו' כנר הגיונת הרמב"ן ז"ל והרשב"ם ז"ל שכתב מי שתחזו הכריע כדברי המומר עמהיקין על פיו וכן פסק הרמב"ם ז"ל וכל החתרונים חלת שהרמב"ם ז"ל מנהיך קיום והרמב"ן ז"ל והרשב"ם ז"ל מכשירין אפי' בלא קיום וכבדון הוה מין מנו לגיונים לזה ונתו דברנו בהיתר:

והנה בכל מה שכתבתי לך יש תלי תלים של הלכות ומשא ומתן ולא רציתי להאריך וכמה שכתבתי די עם שמני חושש בהיתר הוה הרב מבל יהי הקולר תלוי בצווארינו העיניכם הרואות עם יומר ממה שחזני שומעות בכתן ואני את נפשי הצלתי ואמ"כ שמעתי שנשמת טוב מין לפקפק כדאיתת פירושלמי מתן דשמת נשמת ונתו הלבדים בהיתר:

בענין תקב

הכבר עדות היושמעלים בתבת דברים רבים ומרים וכל תוהן דברים הם עמדי החולים לפי שלא מחמת שנוים עם' מנהגו פוסלין עדותן אלא שגורת הכתו' הוא וכפ' החוכל מוכתו מקרתי דעבד פסול לעדות ואם עבד דשיך ממנות ואינו מעכב אלא נט תרות הוא פסול לעדות כ"ש גוי ואפי' נר תושב שקבל עליו שבע מצות הוא פסול ואם בתנו לבכשיר עדותן של ישמעאלי בכשיר מפ קדושיהן ויושמעאלי מקדש את ישראל כיון דאיתיה בתורת עדות יכא בתורת ניטין וכמן דאיתיה בתורת ניטין מיתיה בתורת קדושין ודבר זה רחוק הוא ואני תמה מיך עלה דדעתך דבר כזה ואני ירוך לכתו' המקומות שנזכר בתלמוד פסוליהן דנוים פיהא פחזון הם לבעל דין לחלוק ולומר דוקא גוי עובד ע"ז אבל מדשמעלי עבד שחל וטבל כ"ש ישמעאלי כומן הוה שהו' פסול לעדות וכמתוכת הוא דמשמע' שטרות העולים בערכאות שלהם אבל בחיסורא לא שהרי מצינו כל חטרות העולים בערכאות של נוים מעמ' שחותם' נוים בשרים חון מניטי נשים ושיהורות עבדים וכממונא טעמא דמכשירין לפו מעום דדינא דמלכותא דינא וכפ"ק דקמת מוכת בפי' דגוי ועבד בלבו פחולים דקא גוי לא שיך במלתא דחורייתא ועבד חין לו חיים וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ט מהל' עדות ז"ל העבדי' פסולים לעדות דין תורה שנאמר בעדים ועמיתם לו כמשר ואם לעבדים לחתו מכלל שחתו נמיהו מה תחיו בן חיים חף העד בן חיים ק"ו לנויים הם עבדים שהם במנות פסולים שנויים לח כ"ש על כ"ל ובעדות חשה שמת בעלה התירו כל הפסולים בעדותה חכל לח על מדרש תחת שהחשה והעבד וסטפהה חעם' שפסולין לעדות דבר תורה כיון דשיכי במקלת מצות הכשירו עדותן חפי' בלח מסיחין לפי תומם וגוים שנאמ' בהם חשר שיהם דבר שוח דוק במסיחין לפי תומן וחף ישרל נמי פסול כגון נולן דמוריתת פסול לעדו' משה דכיון דחשוד הוה משקר נמי ולח היממנוהו בעדות משה מי לח דרכתתה ז"ל בתכי דחכמן בפסים לפי תומו דלח גרע מנוי מבל עבד ושפחה מסחמת לח משקרי וכל זה על כמך דחשה דייק' ומנשבת מי נמי דמל"ת דעבידה לחבלוי לח משקרי חינשי והדבר הזה שאלה בדעתך מלהוחיק מיך שר בשתר ושחקב בדבר ולח ימתר:

כל תקבא

מה שבחבת מענין הנחרש שחפש נכסיו ההורש וכביה חומם למקו' הנכסים וקדם אחד ותפסם מידו וכחו מחרי' וטוענים שיש בכם כמה בדורו' שהם שלהם וכחבת שוכם בהם חותו שחפסם וכחת עליו מדרך שיורש שעמד עליהם נים וכל הדברי' שכתבתי' אחר זה בקונדיסך וספל בנוי על בלתי יסוד דהכיח שחתרו שיורש נכסים שולבת כמדבר ושמר שלים נים וטרפה ועמד אחר מהם וכיל הניל למפע וחם אמר לעומי חני מניל הניל לעצמו ומוקמות שהם בשלמא מוקמי רבה בד ממת מוקמה בשותפין ורבא מוקמה בשוגל ורב חתי מוקמה בשיטולין להניל על ידי בדחק והניחוהו להניל ולח הניל עתו ובלחו מוקמתי חיפגהו חלינה דהלכתת ובכר פסקם הרמב"ם ז"ל בהל' נולה ומבדה בפי"ב בלה שמעתת לית חלח בדחיפגהו שהם וידעי ומחלו ושם מיתני מבל בדלית בהו שהם חיכח בדבת חחריתי דלמו כי שהי והיח מוקה שבניהו הניל מן הנייש ומן הכבר ומן הלוסטים שם נחיתו בבעלים שרי חלו שלו ואמרי' עלה בנמ' שם נחיתו בבעלים שרי חלו שלו ואמרי' חלח בשלמא לח שחפסו אלא שהניחו חין בזה שום חפסה אבל הכח שהניחו חין בזה שום חפסה אבל הכח שהניחו חין בזה שום חפסה אבל הכח

שות

בענין תקכג

מי שנתחייב לחברו סלע לקדש בהן מנדלא ונתן יפה: דע כי הרשב"ם ז"ל בשבת שמונה עשר להסתעות סלע לקדש בהן הגדולה והיה דעתו דיכולה היא לקדשיה בשתר קריבות מ"ל עדיין צריך תלמוד בכתבו הגדולה שלא שהרמ"ם ז"ל דחה סברו זו של הרשב"ם ז"ל בשתי ידים ותמר סלין למוך עליה כלל ונסתפק על דברי הרב בעל העיטור ז"ל שכתב בשם תשובת הגאון ז"ל כמו שכתוב בתשובותיו וכן כתב הרב בנו בספר תכן השור וכתב בפ' החיש מקדש מולא דחלי כתו פוגרת נעשה סום סלע לקבל קדושיה נכי מלי דתמרי, החם המקדש בתו סחם תן הפוגרת בכלל המוקדשין לה החם בכוגרת דמיעיקר לתכוה סלע מלמת הלוך בשבח סלע לקבל קדושי בתו ורחמי דחלי סדין דבשבח סלע לקדשה לתמר: ולענין שם הסלע שנשבח מהבעל לתת בקדושין יכולה היא למנותו סלע או לא: ופה נפעוררת בזה וכל מה שנשתת ותת בזה תן לו מקום ותינגו שזה לי בלל שברכות דברים שתוכם תן הענין ונקודת כתמת תוח היא והעיקר בזה כתו שכל סלע שנשבח בפירוש תלך אחר מה שנשבח בפירוש. ולא שנתן לה סתם דבר ממש שנשתבח להיות עליו צריך לתור אחר תורת מעשה כלומר שמר ולומר לו עשה סלי ולא תורת דבור הלא תורת מעשה כלומר שמר סלי אחרת. אחר שנשלם לה ווו היא שתמרו בפ' החביות ענין נבי נאלי דתנן סתם הסתם עלמה מכיחה את נשטה דתמר לה הוי סלים לגולגלת אך דתמרת סתם נחם סתם הוי את סלים לקבלה מקטימן עלה והא לא תרים סלי אחת בעל הבעל ופירשו בתוספות סלים לי מקרי שלא שהשלה שם לוקח תחור אחר סלי ולומר לו עשה סלי אחרת לא הוי סלים לגולגלת אך שהשם

ולמען תקבו

לא יהיה בחבי זה היק מדברי מורה מורים למעלה כי זה שמי שכתוב בענויתא דוחא והיתה כשעולה והיתה הסמיכתו סיעתא נפיהה ואם ימצא בשר מקום יכשרנה ואם לאו יסרנה כדברי הגאונים ז"ל ואני אמרתי לו אם נמצאו תרי מקח טעות מה היה אמר לי פשרה אמרתי לו לא אבל זה בענויתא דוחא ולא היה בשעולה בענויתא דוחא והיתה כשעולה והיתה הסמיכתו סיעתא נפיהה ואם ימצא בשר מקום יכשרנה ואם לאו יסרנה כדברי הגאונים ז"ל ואני אמרתי לו אם נמצאו תרי מקח טעות מה היה אמר לי פשרה אמרתי לו לא אבל זה בענויתא דוחא

עוד תקבה

לו בענין הענויתא דוחא שכתבתי לך הרבית דברי והעולה מדבריך הוא שמין דין הענויתא כדין פריק וחדוש והמפענית ולא תפתין מנחנו לפתחנו לך על דעת על כל פרט ופרט לפי שכל הדריך כאן שלא כהצעתה אך תכתוב כאשר עיקר הדין:

עוד תקבה

שמלטון הגמרא בריחה הענויתא כדין ריחה הוא ואם ריחה היה נמצית ונתכסה דאמרי' אתם אמר רבא אתם מוכין אית לה לריחה תלתה מיניכא ותרתי משמע מסר מו יתיר מו חלף טרפא אסיה יתיר דאמרי' לקמיה דאמרינן היה יתיב בר תחת מבבא אתם ליה מאי אמר לך אמ' ליה מכשרה ניהליה אמר ליה הדר שיילה קמיה אמר ליה מהיכן ידקן מפשר לי אמר ליה ואל מימת ליה לריחיב מבבא דוחא ברכתא מיתיבתא והני תלי דקיימי כדרי דאוני אמרו מכל ביני ביני טרפא היה ביני ביני דחתי לקמיה דרב אשי ליטרפה ז"ל הונא מר בר ר' אויא לר' אסי כל מני אין בהיתתא הכי אית לה ואמרי לה כל מני עני בריחתא הכי אית להו וקרו לו טכתי ענויתא דוחא והני תלי מנוחי מכל מקום אפילו בטרפא דאסא טרפא ע"ב מגמ' והרי הדבר מפורש בענויתא דוחא היה מהריחה שהרי קרו לה ביני ביני וקרו לה ריחתא ואם תאמר מנוסף תיך נאמר אסיה יתירתא והרי תיכף ריחה כלל ודבר זה לא היה צריך להגיה עליו ריחה כלל וגדולה מזו לחכו ז"ל אתם אסרה הריחה שהורגלת מסלמת ואם תאמר מה תאמר מהריחה תוך היה משלמת ובענייני הענויתא יש בהם דברים מרובים אין לנחתם בקונטרס וכלם תמצאם מפורשים בכל טרפות שחבר מה"מ הרשב"ץ ז"ל ביכין שמועה: מכל מכלל העולה הוא שאם שחטו עליו הענויתא אם אסרה בשרה ואם לאו היה כשרה ואם יתירת מקום יתירת וכיון שכן הבועה שבורדה בסיעולי מסורה היא וכן אסם בועה אסום נקב אלא בשאם שחטו כדאמרי' הוא בגמ' ותחת מהלמדי' הסקה לי ואמר לי למה לא נבדוק אם פשיט וכיס לו סרוסים וכן אם ניקבו הסמפונות אמרתי לו הוא היה סבירא אריה"ף ז"ל והר"מ ז"ל אבל כל האחרונים ז"ל חלקו עליהם בראיות וכן בקיבית הסמפונות לא חיישי' לאי בריאה שנשחטה כמו שבתבו המפרשים ז"ל כיה ואתה לא אסשת לכלום כי הכל לפי דעתי נלפי ונפוי לפניך ולפניך רחיתי לקנר:

עוד תקבה

כתבתי לו להלטון שכתבתי בכתבי לר' יוסף הלוי יצ"ו זה תורפו תיקונקו של כיה רבנן יודעים שאין להם אבל לא ירושה אבל מדרך אחרת יש להם אבל לא גלויה ולא יכינו אותה כ"א הסוקדים על הלכות החכמה יומם ולילה לא יפחבש אחד מבין הלטון הוא שהדרך הכיה היה מיכה מחמת ירושה שכבר הלכו מכם תורת יוסף ועוד שכבר כתבתי אבל מדרך אחרת יש להם ואם תאמרו יהושפט מני בעי למיכל מן הנעים על אויה דרך הוא נאמר למעלה ובדרך אחר העלמתי היה דרך אחרת ואם לא כוונתי בתורת שבירותם שוו אפי' אחרן יודעי' אותה ואם תיני מכשים לכוון מדרך הכלוך נעים אלא זו הדרך ולא זו העיר וכבר בירתי לך בעניני המגיל מן הנעים על אויה דרך הוא נאמר למעלה.

ובדרך אחר העלמתי היה דרך סלולה למלכים ולא אחלה אותה לך אלא כאת כאומל אלא בידעוני ולא רמיתי לגלותה להם כדי אלא להיות להם נשוכי חדיים שו בחתת היה עורכי הדיינים ללמד טענות למי אלא כוון שיהם לא כמו שהבנת אתה שהמשוב לאחר שוחלו סורת הדין שיהא אם ואחילה עורכי הדיינים שבבה מיניו הו"ל בעלי התלמוד עושים כדונמת זה ודבר זה נפל בפיך מלטון אחד כאמו הרב ר' יצחק בר' יסף ז"ל כמשובה אחת ואינו על דרך שהניחהו וכמה תשובות יש בשלמת ספרי תשובותיו שהשיב הוא ליחידים וזלת שיהבו שהי הכתות ולא משתית שהין אתם מתיבים בהבנת הלשונות על אופניהם אלא אתם ושתבשים מניחיהם ואתי' אם הדבר כמו שעלה בדעתך כומי הוא מיני אותר שהוא ברשות אלא שהוא חלוה וחופה משום הבנת אחדה שמשונות והבלגנו על היני אותן מקומו' דייני כור ודייני דחבנת' ודייני דמ"ב בכסף ישפוטו והבשוחה שבעבו ורחו ליודעים להשיב לשואל כדי אלא יספה אלא משפט ולא תהגה להחריך רשן הקולמוס אבל בחתב ארשן עדיו לבלום כדי שיבנו דבריהם בשלום:

שות

דע מחי ז"ל שטור"ד"ה הוא כי המגיד ר' יוסף הלוי ז"ל שלח לן ובמ"

בכהן כתבים לי ולוולתי ונם הנגיד ר' חיים חכיל שלחל ז"ל ונכתביהם
מכבדים הסך בלב הגדולים לומר כי ינם הקנף וכי יועב לשלוח יד בכל
פנכסים שבניה החכם ר' משה בכהן כ"ע וכלומי שיספיקו הנכסים לבקשתו מכל
לח תשבע עינו בכפלים וכפלי כפלים כי מלבו קורניה כי מלבו וכדברי' מרנק'
והיו מחלים פני לכתו' שטורות בערבאות על נויס כנגד המשחיתים בעניו
קורנת ר' עמרם הכהן נ"ע עם החכם ר' משה בכהן כ"ע בקשר קוק בחמת
ויפליכו שניהם לשם מו לפקוח הסך כנדול ושבה לי בת שניהם מו סחד משם
עם שטורות מלו סוית להו הנלה וכנה לפי כתבים מלו בל הנכסים הזלכים היו
לחבוד וכמלך היה ליסלם ומחמת עכמית מלו כחיובים בעלך שלחים לו מחלם
לשם משם סיובים וניון שכן שכשבילם הסיובים מו מקשם סחר שפידו היה
ליסל בל הנכסי' שלשם שם יד לה"ר יוסף הלוי יצ"ו סיסמור נכסיו שהיו מעלילים
עליו שכפלים וכפלי כפלים בניח כסוביס ברשותו ' ועוד שהיתה לו ותת
לשמשם בקשיו בל הימים מחר הוח חי על המחמה ובקשם בל שפידו לעשות
לעשה' סליהו מחיים זכ"ע בשמחים לעשות כחלו עשה וכן בחב ר"ח ז"ל
וחביית רחיה לדבריו מהחוח מעשה דפרדסח כף' חיסה נשך חה רחיה לבל
שכידו לעשות ומחיים לעשות ' ועוד יש לו רחיה מיבול לעשות חפי' שלחו
מחיים חלח שחחשיד מחנו שחח לעשות חף ק"ק דניסין מהסוח מסקשח דבשחח
דשוה ליה לר' חיים בר יחשיה בכהדעח דניון דקרובין בעלבות היו חפי' בלח
לימים ניון שיכולין לעשות כחלו מכשו"ב בעלבות עלמו קניון שלחים ויבול
לעשות כחלו עשה וכלו כפר חשם ובטויבר בשביל חלו ויוחר ובחוסס שחח
דקחת שכיהו שוחפין שחלו לסם חנכסים מלו לשחבע ' ושם שחדו שחו' חלו'
מלבו מה שחלו חלו ו ושוספשח ו כחבה קריח"ף ז"ל בם' הנחל בחרת
דשרש"ם ז"ל בם"ס מבל' שלוחין ושחפין ווו דרך שלוה בבל בעלמח ה"ב ופם
שחרחי דין זה שיני רוצ"ל בלוחו כדי שלח ילמדו לקלקל ולולי שחשבחני ככלשל קני
כחנח לח בלוחיו ויפי' כשום חלבך וח חנלנו לשום חדם שחח שחוכן ולחרו לשקר
וה' חלשים לחת ינחנו בדרך חמת :

ובמה שבחבח שחחילה חעשו הנשלים בבלל בח שחלו בירושה שחשה
לסם מכחן ולבבח נבחבת שהיח כחדם הנשבר לפי שהלומר מה
שחירם שבח מחוך לך לח לח' בלום בלשון הנשבר בנח' הוח חם שחורח חחבח
חחבור לך ושעש' שלה החמת בבל עולה לבנגון חחד בבל חחוך ברבוחיו של
חדם ניבר וברוך היית לעיני חמלה הלשן ' ועוד שלח יקשה חדם עליך
ויחשר הרי חמרו חבשים נחלה הנלה לו לחדם שחקום חחר חחנים עליה חם
חשיבנו חחר סיובם נוסחך שבחבח בחשר חם שחירם חחבח חחול לך
חיני בלום וחיוה חלח חבוה לך וירוך בלשון בבחו' בנח' נחלה הבחה לחדם
חחקום שחה חדם חחבה עליה שלח ייבשבם סוביעבי חם חחת לו:

בעין תקל

הנם שנוחי לבוף לנרש לומן לח
בחבקי חלח חם שהדין חחייב ושם
שבחלח כיה לרחשונים ז"ל ושם
שהבשחי חני רחיה לסבר"ו שלחחו
לספרד ליד בחכם ר' חפרחים קנקיין ושמע בדברי בשו שבחב לי בבחבו
ועוד הוספחי דברים שחפי' חין הסנה חובעת בט וחינה בכחן וחבעל
רובה לפרחיק נדול שב"ד מבריחין חוחו לחת לה בט לומן בם"ם לשעלה
בפי' ח"י וחוחם הנשלים הסבלים הששלחין ושן לשוכם לח שבחיה דלח
בחרי חלח דשבחבי חלון דשבר וגחרי ושלן חלחיבות ווחה בחיבות רבש
בעיניש בחרי ושוב כרש לח ישוי וחיש בחלי לבחוב על דבריהם שלח חת
בדין חשבחיבם הרשים שבור לבביו של פניהם :

מה תקלא

שבבר בנח' חין שהם שפי' שלחו רשע
הוח לעיון עדות בלחוד דשהורש
חחרה של שבש יהך עם רשע וב'
בדחיחת בפרק זה בורר שבל בחי
שהודים על עלמו שעבר עביהה לח חשבע חבשה שלון חושין דבש
בפ"ק דבחובות חמרינן הבוח דחחת לקחיב דוב נחמן שבר בחש בחש בחוב
חלחלי שבר שבירבתח חביבה שליה לחסבוב בובי בשר בלחבר ביון שיודע
בטש בחש בחוב שהודה לו חדם בחבה בחבה בחבה בחשר בחבה בחבה
בפ' בחיבת דברים שלבש נשים יוגשות ונוטלות בחובה בחשרת בשבש
חני לך בשבים בני לביהך ונטולה חני חן שיהודים חזרו לוחר שלח שבש
נוחנת עיניה בחבר וחשבקלקלת על בעלה שלח בחומרת שחחה חני לך
חביה רחיה לדבריה וכו' חלמה שחיקר דינה נחמנת היה לומר שהיה שבור
על בעלה וחינחה ברצונה שלח חבקנת הנשים שלח שקלקל על בעלה
הוה שלח בחמינה וכו' חה שהיקר הדין שלו עליו והיה נקולת החשקי

הרשבש

ושבר הדברים שם סדיב ודברי קרבוב וכו' :

עוד אל הצעיר אל החכם ר' יוסף בר אברהם
ששפורטש של הצעירים חנוכרים למערבה

ההיא תקלב

דשבן בריאשבה הו' חשורים
שלם נשים ויבלות
בחובה החומרת שחשם שני
לך וכו' הנ"ל שם שהבחשר
ממנה רחיה שחדים שסדוק שעבר שעבירה קוח נחמן ושין לומר כו
שין קרם חשים עבמו רשע דהשיה דשיו חדם חשים עבמו רשע חיבם שלח
בבנין עדות ההשבה חביבה דהשיה דשחמה שבי לך וכו' לחשה בשן בית
והשיה חשסשירה יעבב לדברי דהה חבני דשוקמוה בנם בחשה בשן
הוח חשום שחמרו חבה ושבוב בחובה דלו בחשה שדיב שם בחוכם חושר'
היה לו וחם ברבון חין לה בחובה חילך לחוקקחה לח בחשה בית
בחבעבח חשום דחנוסה חסיבה ליה לבשן בבל ח"ח חם חשה ישרחל בית
והודיע שיובה בובון חבסדל בית בחובשם ושבחנם ויחבונם יוחלה בלח
בחובה וחשורה בית על בעלה בבל לשבם חחרובה חם בעלה חחבחם
בחבו בחוסבות שבית חשורה לו וכן בחבו החחרונים ז"ל ובחשה בחן
נחי חם חח זה בבשן חשורה בית לינשה לבשן חחר דשעשה דלח בחחבו'
בחחבה חחרונה חשום שחה עיניה נחבה בחחר וכן בחב הרחב"ם ז"ל בם"ח
שהלבות סיובי נירה ועריבה שלחדה ז"ל חדחחריבן החם בנם' דשם חת
בשן בעלה חשורה בית לחבול בחרומה וחשע' שהרחב"ד ז"ל בחב בשם
בחבה חחחלת' לדבריה שחחרת לינשה לבשן חחר הרב בעל עבד חשבה
ז"ל שחר דבריו נרחים נבונות וכן חני חומר על פי דרבו של הרמב"ם
ז"ל בחשה ישרחל שחמרת שובחה ונחחלמה שחשורה לשחת לבשן ושחע'
דלבשן לח בחדבוב לבעלה חלח חשום שחה עיניה לחבה בחחר וביון
שחת בעלה נשחר דינה בחנה דחשבה רחשובה ושחשורה לבשן ם"ב הרי
בחשה בובם על פי עבמה נעשית ונה חלח חחריבן נה חין חדם בחים
עבמו רשע ושחשה שלימה שיבו ברים ם"ק דשושה חלו חשורות לבחול
בחרומה בהומרת שחחיה חני וכו' ושה שחחרת שבל החלמיד הוח חלח
חוה לחין לחדם חשים עבמו רשע ולחה חיוך חיובי ידוע לפני חו בחה חדבר
שהרי לח חחן בלבות לח בוברי חלח לעבין עדות וכך בם הרמב"ם
ז"ל בפי' ב' מהלבות עדות חין חדם נפסל בעבירה על פי עבמו הרי שבה
לב"ד ואחר שנבר חו נול חו לוה ברבים בחבה' שחשבם על פי עבמו חינו
נפסל וכן בם חמר שחבל בבלה חו שבעל חשורה חינו נפסל עד שיהיו
בם שני עדים שחין חדם חשים עבמו רשע לפיבך לחוכן שבעידו עליו וכו'
ובבית בהלבות הנוברות בנמרח בפ"ק דסנהדרין ובפ' זב בורר הדברים
מבוררים בם בלה בחברו הדיבים בלח בעדות בלבד ושפורש חוה בפי'
מהלבות סנהדרין וכתב וה לשוני נורת הבעות בית שין חשיבו ב"ד ולח
מלבין לח הדבים בהודבת עין חלח על פי שני עדים וה שברש יהושע
לח עבן ודוד לנד עשלבי בהודייה פיהם הוחחת בשם בית בחה חו דין
מלבות בית בחל הסנהדרין חין חשיבין חלח שלבין המדים בשביבה שחם
נשחבה דעתו בדבר וה חו בעשלים חרי נפש הוח חשחבים לשום חשם
חשיב חוששים הבדיוח בבשבם ושלליבין עבמם שעל הנעת בן וה ובבח
ויחמר דבר בלח עשה בית בדי שיהיב וכללו של דבר בורח חלך בית' ושחבר'
שר' ז"ל טורח ונחבן בשם חשבר ושחבר שבורת חלך בית בלח בחן בשם חדם
חשים עבמו רשע בחבה בהלבות עדות ולח בחבה בחבה בחבה בחבה בחבה
לעבין עדות ולפי בחבים בהלבות עדות ולח שבירה בבל בבל שבהדרין
לחבין חלבות ושחשה וכן בתב הרחב"ם ז"ל בחטובה דחין חדם חשים עבמו
רשע בלח לעבין עדות חבל להודות שחבר עבירה ושבות רשע חין חושרים
בו חין חדם חשים עבמו רשע ובביח רחי"ף חדחבן בבריחות בפ' חמרו
לו חם חם ירבה לומר חיך בייתי וכן בפ"ב דקדושין נח' ובבולן חשם" שחשר'
בלבי בית להחקדם לו חנ דחי בבי חמה חיך בייתי והדבר ברור שלח
בשמר חין חדם חשים עבמו רשע בלח לעבין עדות בעלה בירחר בנח' :

בעין בשבר שהלבי שחים ושמ בחבה בחלבה דברים שחין רשה לשחשען
בשבם חלבות בבורות בסברית סורבות בלחור ובני חשבחי
לבבוחך ובחבחי לך דרך חוסר ועשה רחיחך חשלחן חשחיק בדברך
שבספר חשיבם וכל עיחת שחחה רוצה לחשות בין דברי הרחב"ם ז"ל
ושעלי בחוספות בירים שחחי חלבה חרוש בין בו שיחרחה לך בי הם סברות חלוקו'
שעלי החוספות בירים שחחי חלבה חרוש בין בו והרחב"ם ז"ל סובר
שהוה חסור בשעשה ושיך יעלה על דעתך שיובל חדם לחבר דבריהם חבל
חלבה עשית דברי הר"ח ז"ל שדרם בחלו עליו שם נזברים בחלמיד ובן בחבה לו

בכתבן מהרשון שיין מתלמוד הוה שכיר ד' יום הוה דעכב זוה לא נכ' ליעולם כתלמוד ולא בספרים ופשוט יתן לתכריו מלא סברת ומתרוה הבחים מתוריו ודבריהם נראים שתיך מעשר שיש התלב מותר וקבשר חסור וכבר הדביתי לכתוב לך שרשי ההלכות זוה ואחתם לא שתו לכן לפם ותורת הכיבור זוה הולו תבוש מיינו מחקר:

בענין הנולד מלא נאתתם עליהם יום ותייבת מביו להתחבל כתבתי לך מה שהבתבתי ואתה תמרת שמצאת בקונדרים שלי בהיותר היבמה שהיתה בבתן בתלבושיר למעלה בסי' תקי"ב שכתבתי שלמו לו חדשיו ולא כתבתי בעל ופירש והוספת בכתבך שהרתה זה למכילים ושמזו שתני בדברי תלו המחרונים סותר דברי הרמבו"ם והלילה לבעל שכל שישתבש בזה שברי הכוונה בכל מקום שעבר שלמו לו חדשיו הוא שבעל יום ראשון ואפי' שם לא בירשתיו הכוונה כך היה דעתו ידעינן דשלמו חדשיו וכ"ש בכפתח דברי בעצם הפליטי בירתי זה ולמה תעתרך לכותבו עם' אחר עצם ובעצם הטני בתבתי דשערו ונפורעו לא תעכינן עליהו לעניו תשלות התלבה בדברי המיקל בתבל ובתבתי בזה סברת הרמ"ה ז"ל ואתה עיתה תרבה לבחוב בל המקומות שעבר בהם נמרו חדשיו ולא הזבירו בעל ופירש כוונתך להרחות בקיתיתך וחריפותך וכל זה בעיני יפיפה לריק שבלתי בסק תין בלמו חדשיו תלא בעל ופירש ולמה יצטרבו להזבירו בבל המקומות דבמקום אחד די:

בענין מה שתירתני בדברי תרב לוי ז"ל אחרת ראחנת לינלך מדעתיה לפי עצות מבטל ענין הבחידה ובחתת שתלו תעני עיר הנדחת כי תוברחים לה היו הורגין אותם ותין הנמול והעוטם תלא על נד הבחיר' תבל כוונתו היה שבתוך התכונה היתה נמך המעשה היה הסוד ובם יש להם ממשלה להבריח התכונה הבעה תל נד המנוה התורייה שהרי טולחים היו להם שני תלמידי תבמים להחזירם למוטב ואם לא היתה להם בחירה למה טולחים להם פועל הבעלה שהיא והות ז"ל כתב דין זה שיו טולחים להם להחזירם למוטב תבל אחתת שנשקעו במעשה הרע ההוא גם בניהם נחשבים אחר אנושת אחותם להחזיק בתכונה הרעה ולאחת תעשה אחותיהם בידיהם לפיכך נותה התורה להרוג אף הטף ועשם לא תבנה עוד שמא אחר אחד סדור המערכת במקום ההוא משך ליושבים במקו' ההוא תכונה רעה בהמקום נורם ויבואו אחרים ויחטאו בתכונה הרעה הזאת ויתחרבו בה ותביא אותה קשה על בן על נד הטמירה אלא יאחזו יושבי המקום ההוא לקלקולם של רחטונים אחרה תורה לא תבנה עוד והרי בכמה מקומות אומרים ז"ל המקום נורם ואין בזה טום סתירה לעבות בתורה וחלילה ואם שיטתור פנותיה ורחינתה לינלן מבחושבין בן:

בענין לא יובל בעלה בראשון אחר שלחה וגו' כוונתו ז"ל היה לקרב בחרים תל הבבל ואין בזה טום בטייה אחתת והות אינו נוהר שאין טעם אחר אחל הות נראה לו אומו טעם ונם אחה שבתב בענין הבבור אחר אלא פירש בל הפסוק על דעת רז"ל בענין מושבל וולתי בע"ן נחלה שבם יורש לא הבר בו בלל והבבור לא פירש שבנדול ייבם והלך על דרך הפשט מ"מ לא שלל שיהיה הדין בך על אין אינו סותר אף אחרת בל שנורך:

עוד רחיתיך אתבתב בענין האיש שאחרו שנהרג על אה שבתבת עלה אלא בהונן בין בתחלה בין בסוף וכבר בתבתי לך דלא דמי לחיות הפועדקית ובבתי לזה רחיק ובתבתי שדבריו הרמבטונים שאמר בביתו לא היו אינולות בלום אחל הזיקו ובתבתי לזה רחיק ואתה אתנגל שדבריו בביתו היה אמיא לפי תומו ואם הדבר בן למה היה לאם לטרוח ולעשות לו בהתחבטיתך בבקר בהבוכ"ם עם תלחם"ו וכערב בשר לאכול בלאחרי"ך עם תלבסב"ו חולי יפיתה ויודע ולמה תיבך אתבונן בדברך ואתה בתתחבר שאתה לא אחרי ואיר אתנגל בזה ואלא היה קורא ברחם הוטיות שהיה מיותרת ובתבת קונדרים להעמיד היתרא עליו ויבך היתה בתעל הזה והקולר עדיין הוה תלוי בנוחרך לא סר ולא יסור בי התרת אח האסור:

בענין לחודת הבשר עדיתן של הרמתים כתבת בתחלה שאם בשרים לעדות בלא אחים לפי תומו והרבית ללמוד עליהם זכות ואני בתבתי לך שאתה יאמר אקדושין קדושין ובתבת עתה שאולה לך לדבר בדברים התלה והרבית דברים ואתה מוציא אחיך מלין ואיבך אתבונן אם אחריהם שאחר שאתה אומר שאם בשרים לעדות אחת בלא אחים לפי תומו

לא יהיה רשות אלא לאיי סה"ק וכ"ש דסנהדרין אמר רב נחמן בענין אחר
דן דיני ממונות ג' ויד וכן אחר ר' חיים ויחמרי' כלה בגמ' בענין אחר דצריכה
וסגירה ופקיחה רשות מכי ריש גלותא ויתיב רב סדירא בפרק בתרא דסנהדרין
מישתיק היינו דיתיב כרב נחמן ופקיע במסכת וכחלמוד ופקיע כמי
שקול הדעת ושעיין בדיני במה סניא ומנסיון ליה וזמנין אלא חזו כיון
טעות בענין אחר מיושחה לריבים ע"כ ולפי כבודם הרמב"ם ז"ל ורש"י ז"ל לאחר
הוא דמכי רשות דריש גלותא דהוי כרב כמאן דעביד וסכיר כלומר שלמי
מיכו בלבית הדיוט ודיינו דעתיר ויודע לסכור סכירת אחוקים ודיינו דסכיר ואף
לפי סדרת הריב"ן ז"ל דכמיר ופ"ג דלא סביר מכי ריש גלותא דריש גלותא
מיכו ס"מ רשותא דריש גלותא דהוי כרב כמאן דעביד ס"ד לנו ריש גלותא דריש גלותא
הוא מכבד יהודי כדמחרי' בס"ק דסנהדרין דשבט הבא ללומר בכבל ומחזקק
הכא בלומר בארץ ישראל דסיינו נשיא ואינו כריש גלותא ומקרית זק ניחדא
היא הכתיב ולינקו על בן כאבי ז"ל דהיינו חין לנו ריש גלותא וכן' הרב בעל
מחכם סמרינא שנותן סיום אחר מחל לחתן הגיעו ואחין לבוש
בזה מדינא דמלכותא דינא אלא לחמרי כך אלא לענין סטרות הגזול בערכאותיהם
כדמי' בס"ק דניטין דשטרות העולים בערכאות הם המלכות מקדש הם לא
בקיאים לכל פנוני דיינות הם מיני דינין וידעו בו שאינו הגון לא יפנוהו
אלא יסכימו לומר הגון זו ימנוהו והרי הם מקבלים הם לא נדון
כיניהם ומקבלים הם על פטרוניהם והרמה"ן ז"ל אמרי' בכי' דינא דמלכותא
בינו לבין ריש גלותא בהיותנו במלכות הגזלה היא ולקחמרי דלא מקני רשותא שלא למי
שהוא מומחה לגמור וכיכר מו פב' גמיר בלחוד בדיני המקילין ואי לאו הוי
בכלל בעלי זרוע ואי אלא יכה בת מלבי המומחין גדול מזה לחק של סנהדרי'
דהקרקע הקנוי

לו מ"ב נמקל שתבוד הבעות ומשמע לפי דבריו על דרך ו' המפ' לת מחלה כל בתוכחה חלת תקנה זו בלבד כלומ' שתחלה לו חלת לתן בתה כיון דתמו' חוב בתוכחה הוה שכשתעבד לתן והיה מחלה לו תחילתה ומה שתינו מבטל וכתן הרמב"ן ז"ל חלת תם כן מניחות בתוספ תבל תם שכתוכח קיימת מע"ב דטטין תמה מחלה לי לת מסתמן ליה ותנן נמי לת טענינו' לתמי כיון דתכוהן לת מני למטען שכי לתו מטעמת דשטר כתוכח בידה הוה ומטוס דתמרינן שטר כתוכח בידה הוה מתי לת היה דהת תפסה לי' מט' כיקר כתוב' ולשתר כל מילי תפסה ליה חלת היינו טעמת דהוה ליה טוחן מהרמעפה כ"ד חלת חמר כלו' כדתימת בפ"ק דתניא' וזו תנאי כ"ד היה מיהו כל זמן שטטר כתוכח קיים מי טעין תמה מחלה לי לת מסתמן תבל כי ליכת שטר כתוכח וטעין הכי מסתמן גתנו טעינן נמי ליתמי דתנאים לדבר דתם תימת חלת מחלה ליה למה תבדה שטר כתוכחה וכיון דהשתת למיתם למחלה לת מפקינן מיתמי תם תין שטר כתוכחה קיים כך כתתם לי • וכוה מתרגים דכתי רבי אכ"ם ז"ל ונסתלקה מעליו קושית הרמב"ן ז"ל שהוה מדתם מחלה דהכת לפרעון וכתתה חלת דמו דמחלה דהכת לחוד ופרעון לחוד ועלו דברי הרמב"ם ז"ל כהונן ותם דברי שרש בעל הטורים ז"ל בשמעתי תחיו בספרתו וכך כתתים לי ומה שתה מערב כתענת בין דברין תם כתוכת בנן נקנן תינו תמת חלת בוק תם להם על דברי הרמב"ם ז"ל חלת כתוכת בנן נקנן חלת ממונת של תם היה שמוחלת חלת וכוחן של בעות תכל בין דברין ממונת של תם תם היורשים ותם היה מוחלת תם נשתר לבעים לירש סילכך תין דינם שוה:

מה תקלח

שתמרת שתתם יכול ליתן לבנו קוד' שנתעברה אמו תינו תמת דדוקת לעובר שכמעי אמו שדעתו קרובה אבל בני בדתיתת בבכת בתרת

בפ' מי שמת וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפרק כ"ב מהלכות מכירה וטעמת דכתובת בגן נקנן דקנו הוה מיהו דהוי מנאי ב"ד וכ"ד רשתין בכך וכן היה בפ' יש נוחלין:

מה תקלט

שמעינו במסכת עדיות בידת נבלם כל שכמוה נמכרת בשוק ושוחטת מלבך מלין בתיכור ונתחשבת בפירוש כל שכמוה נמכרת בשוק ושוחטת מלבך מלין וכתבת דברי' שתין תמת שתמרת שרוב הניתים הם נמצתים כמעי אמן קודם שתיסה והוה כפך כמיתם והפך ההלכה שדרי בפ"ק דיבמת אמרו במעי אמם הם מלבת דלת שכיחת ומלתת דלת שכיחת לת נזרו רבנן ולפיכך מותרו' למוכלן כי"ט • ופי' כל שכמוה נמכרת בשוק הוה שתפי' שכיחה היה נמוכה כעין תותה שנמכרת בשוק שתין נמכרים בשוק חלת בישים נמוחות תפילו הכי ב"ם מוסרין דברי בבית נבלה מטו בית טרפה שנדלה בתיסור:

הוקשה תקמ

לך הלשון שכתב הרמב"ם ז"ל בפ"ח מהלכות מכירה זה לשונו לקח סוה תנה בתתים והיה המוכר יושת

ובגנב ותובע שתר בדשם פרי זה שפק תם הוה כמוכר שדתו תפי' מפני דעתה ותינו תובע חלת מפני שתכר בירור תו תינו כמוכר שדתו מפני דעתה וזה שתובע תפני טעדיין לת נתר להקנות עד שיקח כל הדתים לפי הדוב' לשתר בו מנתיסה תין יכול לשתר ותם תפי תוכר שתקח שתכר כנגד הטשתם שטעתרו לו מוחין מיד עב"ל • ותתרת כר לתם מטתת דתין קרקע ומטלטלין שוה ויש עליו דעו שכתב ותפי ותין לשון הפיסה לת כמטלטלין ותם בן סיך יתבור סוה תנם בתתים והלת התקח בטל הוה במטלטלין זהו ענין קושייתך הלשון שכתב בגמ' שתתו למיל רבי' ז"ל דין זה כך הוה פסיטת בני לוכוני בתתה ולת תכבת וביון בתתן ותקו שתיל זנפיק תוניי לת קני חלת בני לוכוני בתתה ולת תכבת ולת תתי טרת הוה וביון בתתה ולת טרת וביון בתתן ותקו עתיל ונפיק תתו תתי כתתי תכר שתתה מפני דעתה תו לת ע"כ לשונו שתועה זו ופירשה רש"י ז"ל על דרך זו בעי לתכוני בתתי שתתוכר סוה הו שדה קטנה ונדולה ורצה למנור הקטנה בתתה לפי שלת היה ברין ליתר תעות ולת תנת לה לוקחים ותכר הנדולה בתתי" ותיה עתיל ונפיק תתיו וזה עכשיו בזה ודתי לת קנה לוקח דתתן שהדי בעל כרחו תכר התוכר ולת תכר חלת לקבל התעות וביון שלת נתן לו בטל התקח וזו פשוטה ליה לתלתודה ולת כתבה הרמב"ם ז"ל לפי שהיה נכללת בתה שכתב קודם זה ותה שנשתפק לבעלי הנגן סוה התתרת והיה שתעה לת רצה לתכור חלת הצדה הקטנ' בתנה ולת תנת לוקח שיקח תתנו הקטנה

שות

חרשבש

ומה תקמג

מחמרת לחם נגטו ישראל במרס בעשר מנות שבע של בני נח ושבע ולינן ובבוד חב וחם והלח מלוים ושומרים

כשמותר ושען חונם כמה שהופקד תגלו תכל חם חינו טועז שענת תנגם תלח סזה טועז שכים וזה חומר חינו תלח תחד הוה ליה כחומר הלויתיך תנה וזה חימר לח הלויתני תלח תמשים בזה חינו חייב שבועה במקנת תכל חם טועז לח הפקדת לי כלום פטור הוח בדין טענת תלוה והלוה והכי קחמר קרח ונקרב בעל הבית חל החלהים בשבועה על כל דבר פשע וגו' תטר יחמר כי הוח זה כלומר וכן מי שלח טען טענת חונס חי נגנב שחייב שבועה שלח על טענת גניבה וכו' כחובה חותה פרשה תלח שטענו שהפקיד תגלו וכוח הולה במקנת וכפר במקנת חייב שבועה ותטר ישראל חלהים יפלם שנים לרעהו קרי טעזו טענת נגיבת ולפי פירוש זה לח נפטלך לומר שהפרשה זו מערבת עם פרשת חם כסף ת"כ לפי שהעד זו חין מקום לקוטייתך תכל רבי ז"ל פירש בפ"ק דסנהדרין דפרשה זו של הסומרי היח מעורבת עם פרשת חם כסף דפרשה זו בסומרים דוקח היח ובטענת פקדון חבי חם כפר כגל חייב שבועה ובשני המקומות בתכי שעריב פרשיות הוח פיר הסומרים עם פרשת חם כסף והוח דבר קשה כפי' חריסה שכתירו ברחשון נכון חוה תכל נרחה שהקיקו לרש"י ז"ל לפרש כן חדקחמר עתה פרשיות דחלו לפיהושו ק"ג ליבח תלח עירוב פרשה מחת לפי פירושו יש עירוב שתי פרשיות ותפשר לומר לפי הפירוש הרחשון דחלחו עירוב פרשיות מתם קחמר שלח דין עירוב פרשיות כלומר בשם שגגל

לערב פרשה עם פרשה ב"ם שגגל לערב הפרשה עצמה מתחלת לסופה:

ולעניין קוטייתך מחמרת שפטוק חם כסף חינו חלח לעניין חם רשות חם חובה ולעניין ולח מסיחון עליו נשך חין כחן קוטיח שכל חיבה ותיבה יכולה היח לידרש חם כסף חובה חת עמי עמי ונו' עמי קול' כפשוטה בב' חיזהו נשך חת קעני חפ' טעמ בשעת דוחקו דחת ריבויים הוח עמך ענייך יעניי עירך עייך קודמין עניי עירך ועניי עיר חשרת עניי עירך קודמין ברמ' בחכילת' כסף חלוה יכול לפרש' הסומרין מעורבת עם הלוחת כסף כמו שפירש"י ז"ל שחם חלוהו כסף ושען מנה והודה בן חמר יחמר כי הוח זה נקרב בעל הבית חל החלהים וקריבה זו היח שבועה כדחי' בפ' המפקיד וזה כלו על דרכו של רש"י ז"ל ואין עלינו קושיח מדבריך בגליון מ"ם כזה חנו מוכיחין מותך לשבח חלח חמת דרך לחדש פירושין ומברות מבל שחלת מה שהוקשה לך ואין שבייען לעת:

ומה תקמב

שהוקשה לך מה שמנו בכלל שבע מלות שנלטוזה נח מבר מן החי ומשמיענו מקרח דכתיב ה' חלהים ויצו' מכל עץ הגן ולח מבר מן החי ומקרח זה לחדם נחמר והרי חמר רב יהודה חמר רב חדם הרחשון לח נחמר לו כשר בחכילה ומה הבשר חסור למה יחסר הסבר מן החי חם חין חם חין בשר ב"ם מבר מן החי זהו ענין קושיתך ותבינת בזה כפי דעתך:

דע שהקשיית השנייה שה בסנהדרין בף חרבע מיתות לח הזכירה בפשטות' חלח חלח שתמר שהבא חלח שתמרה שהבא מלות שבלטווה נח ובת"ר יוהנ שהוח חמורח לפרש דברי תנח דברייתח ונסמוך דבריו על הפסוק חלפי פשוטח חז ירחה ש' יוהנן היה סובר שחדם הרחשון היה מותר לחכול בשר וכן חם יש שם בגמ' מי שהיה סובר זה והם המקשים שם על דברי רב שהבא רב פלונתיה דר' יוהנן חלק עליו ושמר שחדם הרחשון לח הותר לו לחכול בשר חינו דוחק שפשטה מלות שובר רב שפשט מפורשים בפסוק ויש מיתורים בגמ' גם כן שחיכן דורשים שבא מלות מן הפסוק הזה ומומרים שכלם הם מפורשים כתורה בלח שום רמז דבא חנח דבי מנשה לח דיים להחי דרשה דוחו ס' חלפים ונו' ושבע מלות בל חדח ושדח בחני נפשה בתיבה ומפרש להו התם בגמ' הקשו על דבי שחפר שלח הותר בשר לחדם הש' ותירון שכל שובר הרמב"ם ז"ל בתחלת פ"ט מהל' חלכים דחדם הרחשון לח נלטוה חלח בשם מלות בדב' יהוה ושמר ב"ב' יוהנ' שכר לשוחר לא בשר ונלטוה בשבע ומלחיה דר' יוהנן מדיעה בבל חקו' ממלחיה דחב כר משנינו תלת בדיתה בפ"ק דשבת בח סובר רבינו הרב ז"ל דבין דבגמ' חקשו לרב ושמרן משמע שבדברי רב שדיבי מדברי ר' יוהנן ושחה ערבת דברי ר' יוהנן עם דברי רב ושקטית חשבת שהם סובדי' דבר חחד ולח היח סשברות חלוקות שם כפי מה שבתבתי והוח דבר ברור ושוב ואין לפקפות:

ומה תקמג

שחמרת לחם נגטו ישראל במרס בעשר מנות שבע של בני נח ושבע ולינן ובבוד חב וחם והלח מלוים ושומרים שם בשבע מנות לח היה לומר חלח שלש מנות בשר שחמרו שם בל מנות שנחמרה לבני נח ולח נשנית בבני ישראל נחמרה ולח לבני נח ושנחמרה לבני נח ונשנית בבני לוה ולוה נחמר' מ"ב לפי זה שם לח נשנה ישראל בשבע עשות של בני נח היו בני נח עשורים ולח היו מנוים בשם חלח ישראל ועבשיו שנשנו נחתיינו בשם בני נח וישראל ושמקו ולישראי לב שמחה:

עוד תקמד

בעיון מין חדם משם עצמו רשע שחורת שחותן שני שלוות מין פשיש יכול להולמין וחי' רחשי' מיני יודע שם שחתה שם שלח שבחת לשון שפלוות ולח בשת עד שבושתם שחין שכוונה משם חלח שחותו שחתר פלו' בישעו שברשנו נרחש שהוח פשול לעדות שם מין מחדים העידו עליו בזה חינו נפשל לפי שהוח עלמו חודם ותע"ב "שהסומרים שחרה ל תעשה יוך עם רשע עד זה בפי סולחתו רשע הוח חעב"ב בשר הוח בעדות זו ותחר מנטרפין להעיד לחרוב חותו פלו' קרובים ונפטלם לפי שחתן חדם משם עלמו רשע ולח קרינן ביה לח תעשה רשע עד וכן לדידי חוזק בדבית' וכן שם דברי שרמב"ם ז"ל בפי"ד מפל' עדות חין חדם נפפל בעבירה על פי עלמו דרי שבתה לב"ד ותח' שבנב חו גזל חו לוה בריבית חעב"י שמשלם על פי עלמו חינו נפפל וכן שם חמר שפלל בלה חו שבעל חפורה חינו נפפל עד שיפיו שם שני עדים שחין חדם משם עלמו רשע לפי' וכו' והרי הדבר פפורש שמשלם על פי עלמו חע"פ שהודה שהוח רשע ומה שחינו לוקח על פי עלמו ולח נהרג על פי עלמו חינו מלטש שחין חדם משים עלמו רשע חלח מלעמת חחרינת הוח וכבר כתבתיו לך ומי יודע שרשי הבלות לח יסתפק בדבר שלשון חין חדם משים עלמו רשע חלח על העדות לפי שנחמר בם ג' חשת רשע עד ומה לך עוד לדבר בזה חלח שם חריבה לומר שחתר בשמם הוח חור הבר וכל זה חינו קשה בעיני מחמת קושיתך חלח שהיית בעיני יותר מבין ממה שחתי רומה עתה וח היח שקשה בעיני ותחה חולה כי בוקי סריקי שחני קשה בעיני מי שהוח נוסע ונותן בהלבה ותחה משיחני שם שם רש"י ז"ל ותלולה לי מוה לך מלטעם שבתבתי ועוד שחיכך מדבר במוסר חלח כמו שמדבר עם תחד התלמידים ותלוחי שם התלמידים הסחנים ותע"ב חריאם זה ותלחה תחר שהברתי כוונתך וידעתי עד היכן ידך מגעת לח יקשה בעיני:

עוד שאלת תקמה

זה לשונך יבורוני דבריך

שחמרו לח

חדור בחתת דריסת רגלים חתת נגו ולח תחת חבר תחת חבר ולח תחת תלמיד חכם מה דעתם בזה שם לח שחני חפרשו שהחבר תחלח מקום למעשיו ותלמיד חכם שקיבלו עקיבת עקיבר ולחישתו לחיסת ערף בבל פליחה תחרת מעני לח תובל לדעת סבתה הוה לשונם שבעה דברים זוה ר' עקיבה לבניו תחת משם תל תדור בעיר ערשה ת"ח לשה שם מטעם שבתתי בלשון ברחשון וחרי בני ר' עקיבה רחויין ולח יחושו לעקיבתן ולח ללחשתן וכיון לו לגזור על תדור במקום ערשה עם החרן חלח טעם יש בזה ופירושו חינו נפשה בחי תלמידי חכמים ורבנים לח יחסרו בל טוב לעת חמיר עיני בזה להשיב טוחלי דבר על':

תשובה

מה דשמר ליה רב לרב חסי חל חדור בחתת דריסת רגלים ירחה שהשעם הוח לפי שהרופח הוח מתפסק ברפואות החולים וחינו סובא ז עסק בשיר ותתבטל הבשת העיר והוח הטעם בעלמו שנזה ר' עקיבה לר' יהושע בנו חל חדור בעיר ערשה ת"ח לפי שתלמיד חכם עוסק בתורתו ומניח עסקי העיר ור' עקיבה לח נזה ב"ב חלח חדור בעיר ערשה רופח לפי שמין טרדת הרופח בטרדת ת"ח שת"ח טרדתו בלמודו היח תדירה והרופח לעתים ורב סבר דקרוב הרופח מיבח למיקם בתי ותחת נגו ולח תחת חבר תקם חבר ולח תחת ת"ח הטעם הזה שהגגים חינם מונעים ישרחל מלעשות מלות והחברי' הם בפרסיים והיו מונעים ישרחל מלעשות מלות לפי' תחת נגו ולח תחת חבר ותעב"ב תחת חבר שהות

מיבר לו ולח תחת ת"ח לפי שמין הבבר יוכל להחבח ולעשות

מחלות בלעגת ותלמיד חבם יעגשנו וישרגנו ושוב

חינו יבול לעשות מלות והיום לעשותם

ולח מחר לעשותם וכבר בתבתי

מתה מם שדומם

לזה:

עד תקמו

להחכם המוכר בסוף פ' ובטוחלין ממרי' מי שמת והניח לאשה ובנו מלמדתו נוגעת מנכסיו וכדיים פרק מי שמת וכפ' נערה שנתפתתה ממרי' כפי שקנו מלמדה מכל בכל כתב בכל מחיין אחד מן הבית שנוקח הבנים מיד על הפתחים אף מלמדה מכל בכל כתב מלמדה נאמנת וכבר תפסה על הפתחים והחי בת כמו היה ולא בת מטפו שפסק לזונה היה קודמת למלמדה מפני שהיה בעלת חוב וכן נמי מי שהו חייב את מחזיק המלמדה מזונות וכבנות ישתלו על הפתחים ומעמ' שכל זמן שיש מה בנים המלמדה נוחת מהכת מתיחן מזונות בתנאי בית דין בכת נדחית בכתן מפני המלמדה ועל שכן בשכבת יורש והמלמדה נוחת מהכתי בית דין וכבת ש תשתל על הפתחים כן כתבו המפרשים ז"ל והרמ"ם ז"ל כתב דחם בניה מלמדה וכת אן מלמדה וכן יוכו יחד מה בניה מלמדה וכת ואין בנכסים כדי מזונו מלו ואלו עד שתבגר בת המלמדה תזון וכדן וכבת דחו וכירושלמי משמע כדבריו וכן כתבו קצת רבותיו של הרמב"ן ז"ל מלא שהות ז"ל דחה ירושלמי הוא ודברי הסותכים עליו ודעתו היא כמו שכתבתי למעלה וכן היא דעת הרמב"ם ז"ל ומה שהיך לעורך עליו כי הרב ר' מאיר נרבונו ז"ל כתב שהיך לעיין היאך הם הנכסים מוטטים ואחחה בבת אן אין הם מרוסים ויזונו בחחד בבת מכל התחין משעתין אן מיכח נכסים עד שתבגר בת המלמדה אין נשאר דחיכת מזונות לכת עד שתבגר מ"מ לבני מלמדה מוטטים הם שהרי היה מוכח עד שתבגר בת המלמדה ובת היא לומר דמשערינן כמה תוכל לחיות הם עשרים או שלושים שנה והם אינה מזונות בחומר כל ימי חייה ולפי שעה הוו מרוסין ואי לא הוו מוטטין ע"כ ונחמ' שוה הכי דאון מכל מקום יותר טוב ממנו ומאשר הנשה ו הקדר לך שלחך כ"ם:

מה

שהיקשה לך למה בחמה ובבת כזונות בחחת כמו בחחים עם בבת בתקנת הגאונים ז"ל זה שהבנתי מדברך שהיקשה לך זה והכה לפי דברי ירושלמי ופסק הרמ"ם ז"ל מלמדך מפורשת אבל לפי גמרתינו ופסק הרמ"ם והרמב"ן ז"ל לומר לך שדבר ידוע הוא מהן שיורש ויורד ליורשה אם יש על נכסי אביו חוב אן תקנת ב"ד עד שיגבה בעל חוב וכעל תקנת ב"ד את שהלוו לו ומתקנת ב"ד שכבן נקבו יחזון מנכסיה ומלמדה שתזון מנכסיו כל ימי מגנד מלמדתה בבתה ואם הנכסים מרוסים בבת והבנים נוחים בחחת וכן הדין המלמדה עם בבת ביורשת ואם הנכסים מוטטים דין הוא שבבנות מזונות והבנים ישתלו על הפתחים אלא שבבת עם בחחים בחבת משתל על הפתחים אלו שבבת עם בחחים בחחת כמקרקעי התחתון ז"ל אלא מתרנו הבנות מזונות והבנים ישתלו על הפתחים אלא במקרקעי אבל במטלטלי לא: וכן היא סברת הריטב"ם ז"ל והרמב"ם ז"ל ומעמ' שרבינו התי גאון ז"ל כת"ל תשית דבין נמי במטלטלי לא נתחוורו דבריו להרמב"ן ז"ל כמו שכתב בהקדמה שני מי שמת ורחה שהוא דבין למלמדה עם בבת לסברת הריטב"ם ז"ל והרמב"ם ז"ל אלא נוהג דין זה אלא במקרקעי אבל במטלטלי אלו מזונות בבת אינן אלא מתקנת דמלי ממרי' הני בבת אבל אלחים משום דמזונות בבת אינן אלא מתקנת בחוני ז"ל הם נוהגים במטלטלי והוא דבין נמי בחלמנה אבל בבת שמשיקר דינה אינה אלא מזונות אלא ממקרקעי ומתקנת הגאונים ז"ל אף מן המטלטלין חב נראה בדור אלא שהוקשה לי דבר אחר בהבריה של המפרשים ז"ל וכוה מה שכתבת למעלה בשאם אחה יש למלמדה בת ואין לבנה ממון אחר אלא הבת עם הבנים וכלה המלמדה ובבת בחות ליון מתקנת חכמים ולאו בחמה בבת בבני עלמא אלא עם המלמדה יש בחחים כדחי מבנים ובבני שהיא עם המלמדה בחחת עשתם ומחחר שהיקשה לפי תדחה זה בשפתק לי הרבה ולחרכה לי הבה:

ולענין

כן שורש בחוכת אחו שבת הרמב"ם ז"ל שחדחה ידשמו מפני חזונות הבת כדין כתב רבינו ז"ל ונראה לי חיה לדברין דבפ' יש נוחלין ובפ' מעמ' שתיין רשמה דירחון הנן וניין דבחורת יחזה שם לוקחין כחוכת חמם ולא מחורת חוק לפי עדיפת מרוסה דחוריחת שם שחת דיסכון חנן הוו לה בבעלי חוב ולא יהיו הבנות נוחות כלל עד שישלו שכבים כחובת חמם והכל שלה לבנותן חמר שיין שיורש יורד לחזשה עד שיטול מי שיש לו על הנכסים דין מתנחי ב"ד שת בחלי לו: ועפ שכתב שהבן שיורש כחוכת אחו שכר רבינו ז"ל שיהו בכחוכת בנין דכרין והוא הדין ביורש על פי תקנתינו דאיהו בעל חוב נדחה מפני שכת משא שלשת התקנה הוא יורש ויקיחת לן בפ' המקבל דברחינו לעון החיוב כלומר שלבדי הדיחת אחותן כאלו שם דין ובאלו הוא לעון תקנת חכמים וכן בת"ת הרמב"ן ז"ל בפירוש התקנות הנה אחי שלמתיו לך זה לו' שנים עיין בו:

מה תקמו

שכתב הרמב"ם ז"ל בפי' ד' מכל מיכות נב, חלחה שחם אחם אמ' לה הרי זו כחובתיך ותרפתי את עלמך שהוא רשאי בכך אינו סותר מה שכתב בפי' ח נבי שמנה שחלק בין הפותה שיש לה קבלה להפותה שיהא ז"ל נראה שסוכר דברפותא שאמו חייב בין יש לה קבלה לאין לה קבלה ושטע' כוה בפי מה שאמרו פרפותה שאין לה קבלה הוי כשוטות וקיורסים חייבים כמוטונותים כמו שחייב הבעל ושיש לה קבלה כפרקינה שאין היפותים חייבין בו והבעל חייב בפדיונה חייב כמי שרפותה שיש לה קבלה ויש לוה הוכח בגמרתינו ומע"ש דאם כשבית אינו יכול לומר לה טול כתובתיך ופרי את עלמך ואחלחה יכול לומר בן בשבית הוה טעמא משום שכבר נתחייב בפדיונה קודם נפיכת כחובתה ובאלחה בכל יום ויום הוא מתחייב ויכול לפטור את עלמו בכל שאין לה בהן פרש"י ז"ל ומעמ' שהרי שלמי נראה כחולק על זה ובעל הפיטור ז"ל פוסק כמותו הרמ"ם ז"ל מתרנו חלוכת דגמרתיכו וכן פסק כמי בספר מכן העזר בסי' ע"ט ונפק לה מינה שאעפ"י שהבעל יכול ליתן לה ניטה וכחובתה ותרפת את עלמה כל זמן שלא נרשם ולא נתן כחובתה אם לאחה ורפתת את עלמה אם חייב לתת הכל בין קטנין בין שאינן קטנין או דוקא שאינן קטנין שלפי דעת הרמב"ם ז"ל חייב ז"ל וחרמ"ם ז"ל חייב כלל · ולפי דעת הרב בעל הפיטור ז"ל דוקא בשאינן קטנין אי נמי בשאינו רוצה לגרש ולא לרפתה כמה הוא חייב אי בשאינן לה קבלה או בכל ולשון המשנה הוא לקמן חייב לרפתה אמר הרי ניטה וכחובתה ותרפת את עלמה רשאי ואלחה המשנה ניטה בכחובתה ואעפ"י שהרמב"ם ז"ל כתב בלשון זה רשאי שאחולי מרוך והפסיד ממון הרבה לרפותה ואמר לה הנה בחובתיך מונחת ורפתי את עלמך מכחובתיך או הריטב מנדשיך ונותן כחובה וכו' אין להבין שהכחובה אלויה בפני עלמה והגט אלוי בפני עלמו ושאין הכחובה ואם ירצה לגרש ולא שהחמת הוא שאם אי רוצה אלא אתננים יתן לה בחובתה ועבה טובה קמשמע לה שהרבה בשים אין חפצות בגרושין ונתן לה עבה רבינו ז"ל שאם אינה רוצה בירושין בנחינת בחובתה יספיק ואם אין אינ' רוצה ליטול בחובה עד שיגרשנ' כדבר אלו ברצונה ולא ברצונו שאין בחובה ולא יגרש בדי שאם אחות היום או מחר יירצה ומ"מ ירחה שאם היחומים אומרים לשלמה עלי בחובתיך ורפתי את עלמך אין רשאין בבך אחין בדבר אלו ברצונה ואין יכולין לפפקיע שבעודה אלא ברצונה ועוד שהרי אנן קמן דברייתא ורשב"ג כלהו סבירא להו דרפותה כמו מות ובאין דהוו כמוות כי היכי דבמוות אמרי לה יורשים אלי בחובתיך ורפתי את עלמך הוא הדין בחי בדרפותה מה אחין בן בבעל לפטור עלמו בבת אמוניתיה כך נראה לי:

ובענין

פקדונה שכתב רבינו הרמב"ם ז"ל שאין פודה אותה יותר מכדי דמיה וכתב שפודה אותה אפי' עד כדי עשרה בכחובתה כל מה שכתב הוא בגמרא ואין הדבר קשה שהרי יכולה היא שתתבעו בפרקונה דבר שאינו יותר מכדי דמיה שיתבעו בה דרך מקח ס"ה והוציא ותסיה בחובתה ממשה שהרי הוא יותר מעשרה בכחובתה ולא רבו במתיחה שאפשר שהפה שה יותר ממחה והוציא ונה נקל הרבה:

העניין תקמח

שחמרתי לך מענין הנכבש שחמרתי לו שאין שבוע' בתוך שבועה ושאם נשחל על אחת מלה בחקדם כך היו הדברים רחוכן אין לחי ואמר לי כי הוא הרבה להקשה זו אחר זו שלא יתן בחו לשמוע ורצה לישחל על שבועותיו ושלחו אם יודע מספר שבועותיו ואמר לי לא והיו עמו קצת חברי שפלחו עמו להבינך עמי להחיר לו שבועתו ואמרתי להם לפי הנראה אין לו אלא שהרי שניהו יש בדר בתוך נדר ואין שבועה בתוך שבועה כיצד אמר הריני נזיר היום אם אוכל ואוכל אי על כל אחת ואחת שבועה שלא אוכל שבועה שלא אוכל ואכל אינו חייב אלא אחת ואמר עלי רבא דאם נשחל על הראשונה שניה חלה עליו ובנדון הזה שבת לישחל על שבועותיו אלו ידע מספרן היה נשחל על כל אחת ואחת בזו אחר זו שבשחשחל על הראשונה ואלה אחרת ונשחל עליה וחלה החחרת וכיון שאינו יודע מספרן כמה שבועות כאחד ואעפ"י שאדם נשחל על כמה שבועות בחחת כמו שבת פרשב"ם ז"ל וזו בשבועות שבבר אלו אבל שבועות אלו לא יחולו אלא אחר שישחל על האחת אחר שחרת ובפ' בחרת דנדרים פסקי' דאין מחירין את הנדר עד שיחול ואע"ג דאכן בפ' בחרת דמנחות הרי עלי וכב לא יפחות מחינר זהב כסף לא יפחות מדינר כסף נאמר לא יפחות מחומר פירחי ואני יודע כמה פירחי אביא עד שיאמר לי לכך נאמרו זהו בודאי וכב אי בכסף אי בשאין בסף אי בשאין דרך לידור בבר מרובה והוא יודע בכשהו כמה היה יכול לידור אבל בשבועות אבל בני זחניו זה היום כל עומד אחדם מרגיו עושין להרבות בשבועות ולעולם לא יוכל לעמוד בנפשו כמה נפשו' ואעפ"י שעשועם זו היתה

שות

כלא יתן דמו לפלו' והבת היתה בוגרת מן לה תשות עליה ולא יתלה שתמר זה הלשון בלשון שלא יתן דמו לפלו' ואם תמר שלא יתן בקדרים הלך אחר לשון רבו מדם ובוונתו שלא יתנבא לו לנשו מן ומה יביאנה הר חיב חטאת ומלקות ואם תמר הלא תנשא סוי כמו שכושא שלא ירוק פלו' ברור ליס ואע"ג דתמרי דפטור דוקא מקרקן ומתלקות ומיהו מיסורת מיכן וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ה מהל' סנהדרין ומיהי מלקות ומכת מרדות וכ"ן שהיה מיסור בד בה לא קייתי רופא לתמירו תלא טעשיתי לי רב ושתלתי תת פי תלוני תבי מוני הרב ז"ל והוא סתורו:

ומה תקמט

שטחלת כמה היא משקל דתמני"ק דע שהדמני"ק בלשון ערבי סוא טשיא וזו ואם הנתון ז"ל פירש ברא דתמני"ק הוא שתת כי טס טעשה בסף דינר ודינר הוא זהו ואתתלקו לתשטה ב"כ כמ' תמת והוא זו על תורה כי עשרים גרה השקל והשקל תרבעה דינרים תלא שהוסיפו על התדות שתות זיתר כל דינר טטס טעה בפ"ק דקדושין תמרי כי הדינר טס פרוטות זלפי זה המעה היא י"ב פונדיונין וכ"ד מיסרין ומ"ח מפמסין ג"ו קיטרקין קנ"ב פרוטות ולפי זה פרוטה היא תחת משמנה בתיסר התיטלקו שבטשמנה מנה פעמים כ"ד טהם כ"ד מיסרין שבדינר יעלו קנ"ב פרוטות שבדינר וכיון שהפרוטה היא תני העורה בפי קבלת הנאומים ז"ל מ"ב הדינר יש בו ג' שעורות וכיון לכל תחת טס עשרים שעורות לפי שפשה פעמים ו' ועלו ג' ושט מעה כסף היא הדינר ולפי כת' הרמב"ם ז"ל בפ"ה מהל' סנהדרין ובכורות שהמעה היא ו' שעורות וזו טרע"ן עדותן בב"ד וראינו הוא דתלתת והבת משום ענונת תקלו רבנן ובפ"ב דכתובות בני תלי דתלמינו התם בעד בעשה דיין תמרי התם הנא עדות תהדש תורייתת קיום טטרות דדקנן וכבי הוא נמי תריתי התם במו שתני עתיד לכתב' לפני כס"ד:

דיש כלן תקום עיון דבפ"ק דתנט ז דתמרינן דתדיעת לת בעי קיום ומייתו ראיה תדיש לקיש דתמר עדים בתחומים על הפטר בתי שנתקרים עדותן בב"ד והיתה דריש לקיש לתו דבתחום פנגון שתתרק בתוכתת דהתם בפ"כ דכתובות שנינו עדים שתתרו כתב ידיהו זה תכל תנוסים היינו וכו' תיתתר עלה בנתן תמר רתי בר חמת לת טטר תלא שתתרו תעובים היתה תחת תמון תכל תתרו תנוסים היינו תחמת כנסיות לא תנין ותתר ליה רבת כיון שהניד סוב תינו חוו ותניד ובי תוא תני תלי על פה תכל בפטר לת תת ריש לקיש עדים בתחומים על הפטר כתי שנתקרה עדותן כב"ד תלמת דלא תתר ריש לקיש תכי תלת בפטר שתנו תבירין עדיו ובתו לב"ד לתקיד של בתב ידו ורלו להוסיף כה דברים תו לגרוע ולבטל עדותן נכון דתם תתתים בו תתר ריש לקיש דסוב תינן ובולין לתוור כתי עדים שנתקרה עדותן בב"ד תשיב לתן יכולין לתוור בתם דבתן שהניד סוב תיכו תוור ותניד כדתי תתם תכל בפטר שתתומים בו עדים ותן תט תבירין תתומתם ולא כתן לב"ד להעיד על כתב ידן תתן לתתל לן דסוו עדים על דעתת בהו שנתקרת עדותן בב"ד שתם תן עדי תן תקורב וכורו שלתי תוכת דפק דר"ל לעניו תוכר תתרתי דגרס התם תני עדי שסעידו בין לטתת נתן לטקר בין לקרב בין לקוק בין לתסו בין לתסיד בין לוכות בין לתייב תם עד אלא נתקרם עדותן בב"ד תתרו תכדין היינו כתתני תם שנתקרה עדותן בב"ד תעדי תתר תתר תכדין היינו תתני התתומים על הפטר בתי שנתקרה עדותן בב"ד תלמת דדתרי ריש לקיש תם שכתו שתין בעדים שנתקרה עדותן בב"ד נבולין לתוור ליתם בין בעדים התתומים על הפטר בתי שנתקרה עדותן בב"ד נבולין לתוור ותם בין בעדים שנתקרה עדותן בב"ד תנט ז' והרתב"ן ז"ל ותתקר שהניתו דריש לקיש שתפרשת לענין תורם תר ענינה לענין קיום טטרות זהו תם שרתו לעניין בור וקודם שתתרק קישת זו תקום תקדמה תתת וכיון שלבר יודע הוא שענייני התוקו ויש לתם תנות גדול בענין התיסורין וכ"ם כדיני ממונות דתוקם דתוריית היא כדתתת בפ"ק דתגלין ובענייני הקדבנות תתר סותכין על התוקם תלא לביזוק בריתתה של עולם תם נקב קיום של מוח וכן בפסח שהרי בתוב ועצם לא תשברו בו בדתיתת התם בתולין ותף בשביעי הטרת תחרי בתסב' נקה בפ' כל תד דהבתים תתדינת היה בטותיהם לתם בחוקת טהיה כל שהיתם טהורה ותע"ג דנדה היא בכרות ובפ' בתרא דקדושין תתרי לשלקין של התוקות וכעצין תרומת תתרי דתם תחר לשלותו גת ותרוס וכל ותנאו תרוס תוקת שליח עושה על אותיו כלתי בפ"ק דקדושין תע"ב דשלל תיב עליו תיתם תהתנון ליה תתורת תוקה:

וכעשן תבלת תמרי תלך שתולרין בה תבלת שרי היא בחוקת:

זבענין חבר שתה והניח תגורם תלחם פרוות תמרי לשתקתן תטופרין דשוקה על תפר שהיו תוגות תפר שלתו תתוקן תתחת יד כלתי כפ' כל הגלוסים ובתם פסחים ובפ"ק נזה ובענין שיטה גמ תמרינן דתם תמר לשלותו גת ושתה וכל ותנאו תרוס תשוב תשיר דשוקה שליח בושה שליחות בפ"ק דתולין. ובענין חיטות בפ"ב דקדושין הוא תמר לקרובי וכו

תמרי

הרשבש

תינן תמר תו תפסתן עושה תפני תסנגור והנשתו היו בירוק בין שלא תשלן פוטרין ושתר תינן בתינן פוטרין שלא בתשש תין פוטרין וכן בשבר הטעות גדול ולך שלום:

מאלקה אל התכם אברהם בר שלטה אולקנקי נ"ע:

ולענין תקנב

שאלה דשתילנא קמיבון בענין כפתקים תמכיים סוחרי סנכנה נוייס תם צריך היתר תתימות תו לת בבר ידע בכוך וירתב ויתכונו תתפי שתר לינן בריתין צין טס תתומים בכת תטורית בדרך שתין מנסג לרטוס בך תלת תסוליס ולת חיישינן דילתת נמיר כמו שכתל תפורס בתשובה ו תתל נפק תכ לתיכ שתין פרטוס בכת' תתת תלא בשתר סיפנים תו בנון שתשומד תביא תינו שתי צריך עדות שהות בשר והבית ספר בידו בוס צריך לדקדק תם צריך קיום תותו שטר תו לת:

ואומר דסוגיין בכולה תלמדת הוא דקיום טטרות דרבנן דבפ"ק דנטין תמרי בפלוגתת הו דרבה ורבת בטעמת התביתו גט תמלינת היס דילתון לומר בפני נכת' ובפני נתתם דרבה לפי שתין בקוסין לשתה ורבת תמר לפי שתין עדים תנוין לקיימו וטעם דרבה דתקילו לכיתוני עד תתר דמדינת תתילו קיום לת בני כדרים לקיים עדים תתומים על השטר בתי שנתקרם עדותן בב"ד ורבנן הוא דתלתך והבת משום ענונת תקלו רבנן ובפ"ב דכתובות בני תלי דתלמינו התם בעד בעשה דיין תמרי התם הנא עדות תהדש תורייתת קיום טטרות דדקנן וכבי הוא נמי תריתי התם במו שתני עתיד לכתב' לפני כס"ד:

ויש כלן תקום עיון דבפ"ק דתנט ז דתמרינן דתדיעת לת בעי קיום ומייתו ראיה תדיש לקיש דתמר עדים בתחומים על הפטר בתי שנתקרים עדותן בב"ד והיתה דריש לקיש לתו דבתחום פנגון שתתרק בתוכתת דהתם בפ"כ דכתובות שנינו עדים שתתרו כתב ידיהו זה תכל תנוסים היינו וכו' תיתתר עלה בנתן תמר רתי בר חמת לת טטר תלא שתתרו תעובים היתה תחת תמון תכל תתרו תנוסים היינו תחמת כנסיות לא תנין ותתר ליה רבת כיון שהניד סוב תינו חוו ותניד ובי תוא תני תלי על פה תכל בפטר לת תת ריש לקיש עדים בתחומים על הפטר כתי שנתקרה עדותן כב"ד תלמת דלא תתר ריש לקיש תכי תלת בפטר שתנו תבירין עדיו ובתו לב"ד לתקיד של בתב ידו ורלו להוסיף כה דברים תו לגרוע ולבטל עדותן נכון דתם תתתים בו תתר ריש לקיש דסוב תינן ובולין לתוור כתי עדים שנתקרה עדותן כב"ד תשיב לתן יכולין לתוור בתם דבתן שהניד סוב תיכו תוור ותניד כדתי תתם תכל בפטר שתתומים בו עדים ותן תט תבירין תתומתם ולא כתן לב"ד להעיד על כתב ידן תתן לתתל לן דסוו עדים על דעתת בהו שנתקרת עדותן בב"ד שתם תן עדי תן תקורב וכורו שלתי תוכת דפק דר"ל לעניו תוכר תתרתי דגרס התם תני עדי שסעידו בין לטתת נתן לטקר בין לקרב בין לקוק בין לתסו בין לתסיד בין לוכות בין לתייב תם עד אלא נתקרם עדותן בב"ד תתרו תכדין היינו כתתני תם שנתקרה עדותן בב"ד תעדי תתר תתר תכדין היינו תתני התתומים על הפטר בתי שנתקרה עדותן בב"ד תלמת דדתרי ריש לקיש תם שכתו שתין בעדים שנתקרה עדותן בב"ד נבולין לתוור ותם בין בעדים שנתקרה עדותן בב"ד תנט ז' והרתב"ן ז"ל ותתקר שהניתו דריש לקיש תפרשת לענין תורם תר ענינה לענין קיום טטרות זהו תם שרתו לעניין בור וקודם שתתרק קישת זו תקום תקדמה תתת וכיון שלבר יודע הוא שענייני התוקו ויש לתם תנות גדול בענין התיסורין וכ"ם כדיני ממונות דתוקם דתוריית היא כדתתת בפ"ק דתגלין ובענייני הקדבנות תתר סותכין על התוקם תלא לביזוק בריתתה של עולם תם נקב קיום של מוח וכן בפסח שהרי בתוב ועצם לא תשברו בו בדתיתת התם בתולין ותף בשביעי הטרת תחרי בתסב' נקה בפ' כל תד דהבתים תתדינת היה בטותיהם לתם בחוקת טהיה כל שהיתם טהורה ותע"ג דנדה היא בכרות ובפ' בתרא דקדושין תתרי לשלקין של התוקות וכעצין תרומת תתרי דתם תחר לשלותו גת ותרוס וכל ותנאו תרוס תוקת שליח עושה על אותיו כלתי בפ"ק דתגלין תע"ב דשלל תיב עליו תיתם תהתנון ליה תתורת תוקה:

וכעשן תבלת תמרי תלך שתולרין בה תבלת שרי היא בחוקת:

זבענין חבר שתה והניח תגורם תלחם פרוות תמרי לשתקתן תטופרין דשוקה על תפר שהיו תוגות תפר שלתו תתוקן תתחת יד כלתי כפ' כל הגלוסים ובתם פסחים ובפ"ק נזה ובענין שיטה גמ תמרינן דתם תמר לשלותו גת ושתה וכל ותנאו תרוס תשוב תשיר דשוקה שליח בושה שליחות בפ"ק דתגלין. ובענין חיטות בפ"ב דקדושין הוא תמר לקרובי וכו

תמרי

מעריך תיקה לון מדם טורף בסעודה ומפסיד ולפטור ממתן מעיק נמי מתורת תוקה כדמוכין תוקה חין מדם מעיז פניו כבני כעל חיבו כדמיתת בפ"ק דמניעת וכפ"ב דכתובות וכפ' כל הנשבעין ובעשרת דמולי' דמוכין לבעל כשמר פתח שמות מבתי דתוקה מן מדם שורף בסעודה ומפסיד ולמן דוקא לפטור ממון מלא מף לחייב ממון תוקה דלא פרע מיעיז נו ומניע כדמיתת בפ"ק דכתובות ומסכת שבועות בפ כל הנשבעין וכפ"ב דמכות וכפ' מי שמת נמי מתוכין תוקה חין כטרף מותמין על השטר מלא מ"כ נשבה גדול וכתבה הריטב"ם ז"ל בפ' זה כורה:

ואחר הקדמה זו חומר שכיון שהיו סומכין על התוקות מוכין דשני החומשים על השטר בתוקה שהין חותמים על השטר שה שם כן הם כשרים מי נמי חוקה היא על בעל השטר שלא יחתים בשטר מלא עדים כשרים ותוקה שהין חדם טורף ומזיק וכיון שעלתה בידינו חוקה זו מן התורה חין השטר נריך קיום לכל עדות שבשטר קוה כאלו נחקרה בפני ב"ד וכשם שהין ב"ד מקבלין מלא עדים כשרים כך חין חותמין והין מחתימין על השטר מלא עדים כשרים ושיב חין להרהר מחרי וכשם שהין חוקרין על חותו שהעידו עליו שה הוה גדול חו קטן כך חין חוקרין על העדים שם הם פסולין חו השטר מזייף מלא שהחזקים תשבו בדבר והנדונו קיום וכך מנהם דברי רש"י ז"ל שכתב בהשיה דפ"ק דגיטין נבי עדים החומים על השטר נעשו כמי שנחקרו עדותן בב"ד מלא חתילי לימני לזיופי פירוש לשוקה דתוקה היא שהין חדם טורף ומזיק וכן נמי תוקה היא מלא מחתים פסולים וגבי מתי דמוכין בפ"ב דכתובות עניס שהיו חתומים על השטר ומתו וכתו עניס ומתרו ידעינן שכתב ידן הות זה מבל מנוסים היו קטנים היו וכו' נחתכין ותק מקטו עלה נענו' ומתני תרי ותרי ניכתו מתי חיית דכתבת מהני פירש הרמב"ן ז"ל דפסולי עדות דבכל היינו פסול קורבה דתוקה לון מותמין על השטר מלא מס כן הם דתוקים ומכוח הכי ממרינן תוקי תרי לגבי תרי ותוקי ממונא בתוקת מריה מלמא דתוקה זו מתפשטת היא לף בתחילת שטרו' והילכך מדמוריימא לה בני קיום ושפ"ר לא מייתו ראיה מדיים לקיום ועלו מדנרים כהוגן ומחר שנתברר דקיום שטרות מדרבנן ותוקה דלא טרח תוניף ורמוי לחון על פי תוקה זו בכל המיכורין בעדות כזו כלומר בנכיגה וכתר מיכורין דרבנן מן נריך קיום שהרי דרבנן נבי נחמן חדם לומר זה בתב ידו של חבא וכו' ממרינן קיום שטרות דרבנן וכיוצא בהן בדרבנן זה נראה לי ל"מ ולימן שם כבודך הוא ומפה מבחר בנכחר:

ודע כי הניד לי מדוני מבי נוחי הרשב"ן ז"ל כי בימות הרב רבי יצחק בר שמת ז"ל בח לכתן יין מבית חדום והרב ר' יצחק הנו' ז"ל נשמ ונתן הרבה עם מדוני מבי מורי הרב ז"ל וכיה כמשמד ההוח החכם הנדול ר' יצחק בונמשתרוק ז"ל ובקי בכל התלמוד היה ולא ענה דבר ומחר שבשכם מדוע מבי מורי הרב ז"ל שם הרב ר' יצחק הנו ז"ל שהכשר היין קם החכם ר' יצחק בונמשתרוק ז"ל ומחר ולא יתקיים השטר בחותמיו בביום הרב ר' יצחק ז"ל כמדוע מבי מורי הרב ז"ל ומדוני הרב ז"ל בהרב ה' יצחק ז"ל ושמקו ולא עשו דבר כוונתם שלא היה נריך קיום כך שת לי מדוני מבי מורי הרב ז"ל זה לי יותר מעשרים שנה ומכל דברים שלי תדע שבדברים בחלה לא בעינן קיום שטרות והשם ישלח משכיותו אמן ואמן:

בנאייה אל תלמידנו ר' דוד בר' שמואל הכהן בוזי נ"ע

שאלת תקנג

יין שכח בספינה של נוכרי' שלחו מנוס מ' ומחר שכח לו מחרן טרטו"ש מחלל יהודי ושלח בספינ' עם יין מנוס מ'

ונעיד כי בעניו פורידו היין הוה כמזוג"כ בספינה שבחה מטרטו"ס בחוקת כשר ורחה כי המנוס שכח לו יין קורח שכתב שנשלח לו מטרטו"ס ונכדק היין בבנמייה ונמנח חמוס חומס בחוך חומס וכתוב על גבי הסיד יין כשר מטרטו"ס כהן וכן קנה מחד מחת הסיד וכו פתק מחד כתוב כו כמלחב חשר על הסיד וכמלחם על המירו על סמך עדות המנוס שנמנח על של מכירו שלח שכח שם מנוס:

תשובה

הפרש נדול יש בין החשוד לעובר עבירה שהוא רשע ופסול לעדות וכין רשע למשומד לדבר מחד כ"ש למשומד לכל התורה כלה והרחיק שהמשומד מינו כיוצר עבירה ממש שהרי כפ' זה בוצר אמר רב נחמן החשוד על העבירות

שות

הרשבש

עוד שאלת תקנד

תשובה

זכירה ועד כאחד"ג למתי כיצד לה מי משום דמערבי ממרת קסבר דמוריסת בלומא קסבר דמרת כתרי לומי וכו' וכן בסמיה דכ"ק דע"ז דקלבא' בגרו מיתיב ורחיק ישראל וגוי מעפתו קדרה מוקף מפתם דכל שמין לגוי מוכלת בתערובת חיגו תערב ור"ס אם חלב גמלא חטוב מקלב צמן וכקר ועזים אין לחוש לתערובת כלל והמין הטמ שהוא חלב חמור וסוסיה ולעי מה שמוכר"ם שמן חולבי חוזן לגוי מים להם כמו היקר גדול והם אם ס על בהמתן ואם קדבר כן מין חוסרין לוה ב"כ וכדאמרי ברים פרקין גבי רובע דגוי אם על בהמתו טלא תעקר מלמת כל שהגוי אם על בהמתו ליכא למיחש לחיסורא ואלו הענייגים אינם בכל המקומות שים וכלל בפי המקום וכפי המנהג שים מקומות שחלב גמלים מצוי מלכם הרבה ויש מקומות שאין חוסרין לחלב חמורה וסוסיה ים מקומות שים בהמות טמאות וחולת אלו כגון חזיר וחולמך ובכל מקום שים לחוש למקח מחלה מסור עד שיעמוד בגד העדר ושומר נפשו וירחק מהרגילים שם כשם בפה כי הדבר הזה הוי ספיקא דאוריימא דחלב בשמה טעמא מוכחי לה בכתובות בפ"ב מקרחי דהוא מסור וכל ספיקא דאוריימא לשומרת בדמי ות בפ"ק דערובין ואם אין לחוש לשום דבר אוכ הרי הוא מותר ולכאורה יש לעדר שכורה או טרפה אין לחוש לזה שהרי אין מולדין את החולה ולא את הכבורה מפני שהן חסין עליהן ומטעם זה הנביעה מותרת כשנמד כליה ירחלב ובן החמה שאם יש לחוש לזה החמה קיימה מסורה ובל הכי"ם נראה כך היתר:

עוד שאלת תקנה

על עניין מה שהוריתי שלישי ביום הבהרחת ח"ם

מורי ז"ל שלח ותמיל בתם מחרונים מן המחרך עד שיסתרו ממנה בני מדם:

תשובה

בפ"ב מהלכי גרסינן מים רחשונים מחשלין מן הגדול מים מחרונים כומן שהן חמה ומורידין ומחשלין מן הגדול למקום שאם מחרונים חוזרין שם ברבה מורה מטיע ליה לרב חיים בר חסי דאמר רב חיים אמר רב כל הנוטל ידיו בחרונה מחלה היא מזמן לברכה וטעמא בזה הוא כי הברכה גריבה לשיות קבה לנטילה בדאמרינן התם תכי לנטילת ידים ברבה וברבה זו היא ברבת המזון וכן בתב הרמב"ם ז"ל בהלכות ברכות פ"ב חין רחוי להתחיל ממנו ואם אין החמי להשחר בסוף כדי שיהא לו זמן לעיין בברכה ולא מהום כבודו של גדול היא כמו שכתבתי מהני מהי הרב ז"ל בפטקו בפרק קטנה מלח מקום בכות ברבה היא בדי שיעיין בה ושיערו מכמים כי ס מיר קשיין דר' בפטוקתא אמר ליה ר' לרב קום מסי ידך ור' חיים הוו יתבי קמיים דר' בפטוקתא אמר ליה ר' לרב קום מסי ידך מטיה דקא מיפתח אמר ליה כך פתחי עיין בברכת מזוני קא אמינא לך שלמא דמשמת נטילת ידיו מעיין בברכת המזון:

עוד שאלת תקנו

יין שרף ושל מחד מהבעלי דיני שיבתכו דין אם חייב

לכתוב לו אם לא ואם החייבים שהלו למי שהוא גדול מהם על טענות שהבעלי דינין ובקש לפסק לפטור או לחייב ושאם מחד מהבעלי דינין טופס מסובתו אם ואנוס לו או לא:

תשובה

בפוף כפרק זה בורר אומר אמר רב אפרת אמר ר' יוחנן שנים שהתעצמו בדין אחד אומר נדון כאן ואחד אומר לך נדיין העיד כופין אותו ודן אותם והוא הדבר ליחמל בותבין וחולחין ואם אמר אחד מהן לי מתי זה טעם דבתובי כותבין וחותמין לו ובקבר הרחב"ד ז"ל שכל שבותין אותו לדון בעירו ואין רוצה לילך לבית הועד דייניו לב"ד שבאותו שבריכין לכתוב לו מחיוב טעם דבו אותו וכ"ש שאם יש בדבר חסוד לב"ד שבריכין לגלות לו הדין בדיעבד דב פעמ להכות דאמר ליה בתרמי דיה קח חוזל מר אמר רב אפילו בגון הם ודאי צריך לאודועי וכמו שהחירץ הרמב"ן ז"ל בחידושיו בפ יצף נמצינו למדין שהב"ד בריכין לכתוב הטעם שדנוהו כל שבופין אותו לדון בעירו והוא רוצה לילך נדול מכם ואף כמי שלא בשאילו והוא אומדם בריכין לתת לו טעם ולכתוב לו ובל בכן שבריכין לרחות לו בירחת בעל הבורחת שבורה שנדו שאו יסירו מכם לות עצמים בם שם מ' ומשהל נקיים ודאי בריכין בופין אותו ודן בעירו כיצד

שייכו בשהמובע רוצה לדון בעירו והמחבע אינו רוצה אבל אם המובע אמר לב"ד הגדול קח אוחלת בופין הנחבע לילך אמו כדאוכת שאם כאב הדמ"ם ז"ל בהלכות סנהדרין וב"ד הגדול דקאמר הוא הדין לאחם שהוא גדול מהדיינים כמו שכתב הרמב"ם ז"ל בפרק הטכר ואף שבופין נריבין ליחמל למי שגדול מהם כדאחריבן ואם הוריך בדבר ליחמל בוחבין ושולחין:

עוד שאלת תקנו

שם מקיפה בף גופרת מקף וממבר כמו קבין מליפין ובקבין בכלין של מי הוה:

תשובה

ר"ח ז"ל בתב כל היבא דגרסינן תנרי לגמור במקף בתקיעת בף קנה ולא גרע ממקי דאמר רב פפא מסתיה דרבה בפר' מאיזו נשך הלי בטוטפת קנין לשוי הלבנתן רב חביבא אמר לעקבי ממש ורבנן אמרי לקבולי עליה מי שפיר ובאחרת דקני קני מאם וסטומפא הוא קאחם שפומשין המסורי בשעת גמר קנין וכתבו ר"ב בספר החשן בשם הרמ"ם ז"ל שמקום שנהגו לעם פרוטה לשובר ולגמור בה פעקא קנה ממש וזו במקום שעשו חותו מנהג בלבד ואם עשם בין הסוחרים דוקא בין בסוחרים לבדם אבל בחיגים דעלמא לא והקנין לעולם הוא בכליו של קונה וכן נפסקה הלבה בפרק הזהב וב"ש דקדושין והטורים בזה הוא שהמוכר מטלטלין או קרקעות או המשכירן הוא מקבל סחיון ומקבלתו הקנין נגמר בחכר וקשכירות הוא מחר משם וכול לחזור בשלהן נראין לקנות מן הלוקח ולא מן המוכר ומקבל מן הלוקח או מן המוכר הוא זור וחיגו יודע בין ימינו לשמאלו וחפי קנה משיחם חלה לעולם מן המוכר או המשכיר הוא שקונין כן הוא מחכרר שם בגמ"ר וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהלכות מבירה וכ לשיטה יהיו שיחן בכלי של מוכר חלה בכלי הלוקח ועוד בתב ז"ל מיש שביחכון בשטרי וקנינו מפלטני בכלי הכשר לקנות בו בכלי לישנא הפירות וישנא בהם הכשר להוציא מיסורי הנאה לקנים בו להוציא בלי של מוכר ובבא בם בירוע בנא' ומדאמרינן לעקנין בים ולא לאקנויי ש"מ שבכלי של לוקח סהוא הקונה קונין ולא בכלי של מוכר שהוא המוכר או השוכר וחן בירור הרבה ומסתברא כו לפי שעיו הרבה טושין בזה וכללא בוק היא שוב הקנין שנחנין למוכר או למשכיר הוא חלף שחורתו או ביתו ולוב נקרא חלישון:

עוד שאלת תקנה

שם מוסך לעסות פשרה למי שוכה דיין ונחחייב שבועה:

תשובה

הנזוע מהיח הפשרה הוא משפט שלום ומשפטי ודהקה והדיין המנסיב עצמו בפשרה הוא משובח אפי' מחר שטעם טענותיהם ואפי' מחר שיודע הדין להיכן כוט' אבל לאחר נמר דין הוא מנוכה ועליו נאמר ובוצע ברך נאץ ה' וכתו שנתברר כל זה בפ"ק דסנהדרין וה"ל הרי"ף ז"ל שם והבאני הרמב"ם ז"ל בפ' ב' מהלבות סנהדרין ומיהו אפי' אחר נמר דין אם יש עסק שבועה בתבו המחברים ז"ל שמנוה לבצוע לפי שעדיין אין אנו יודעין שם יוכל ליטבע או לא והוה ליה בקודם נמר דין דאין כנמר עד שיטבע ואם נדם מן הפטור ומי החייב:

עוד שאלת תקנט

שם הוא טע' שמופי מבוחות וערוכי חכשילין:

תשובה

טעם שמופי מבוחות וערוכי חכשילין הוא מפני שחסרו חכמים להוציא מדם מביחו לחבר ומחבר לביחו וכן המבוחות שים להם לאי אי קורם מופר לטלטל בהם וכן במדינה שלבותיהם נבעלות בלילה ושאין מופרים בה שום רבות בכל יום כדמוכח בפ"ק דעירובין ומפרשים ז"ל שם כל אלו מופר לטלטל בהם ולהוציא ולהכניס מן החורה וחכמים חסרום ופלחה חקן ערובין כדאי בפ"ק דשבת ועשם סירוב הוא שמערבין בבת ומשחתפין במבוחות במיני

עוד שאלת תקס

כי הרב רבי יצחק כהן נתנ' ז"ל בת' בחשוב' כי טעם משום

הסופגנים הוי משום בישולי גוים ולא משום ניעוליהן ואפילו לדברי המקלקלים ועל פוסק ותמהת ממה שכתב מהרי"ק שורש ק"ב ד"ה ומה שכתב הרב מפורסם שבכל יום ויום מטגנים עמהם בשר ח"ב למה לא ניחוש לפ' לגעולי גויים:

תשובה הרמב"ם ז"ל כתב בפי"ח מהל' מאכלות אסורות וז"ל וכן הסופגניים שקולין אותן הגויים בשמן אסורים אף על פי שהוא געולי גויים והרשב"ם בקונטרס ז"ל הביא עליו משום דסתם קדרות אינן בני יומן [ואחדוני מבי הרשב"ן ז"ל העמיד דברי הראב"ד ז"ל בתשובה וכתב דכיון דאחדורי למעבד קאי כאילו אמר לו עשה וכל שאומר לו עשה כשאילו עשה דמי וקרי ליה מאכל אסור שבי הוא כמאכל אלא שהוא בדיעבד ולכתחלה אסורין] ואם תמר לה עשה לי מעלטר משום דמי וכתב הרשב"ם ז"ל בשם רבינו חננאל מין מוסגנים מין מוסגנים לפתם כלישהם משום דלא הוי לבתחלה אלא ספק ספיקא ומיהו אפילו הכי נראה דאפילו בדיעבד אסור לאכלם משום דהוי

ב[צבר] פלת משום דכגי המי לת מחמור מחה שכלע בפלי הח כבשל
כנמו כעין אסור וזה מינו צריך לבניס חלת להסיר מלכתת נסי בהמה
בסומים עוף ולת פנים חמנם חם הנוי בת לניך כישראל ויהישראל
מסיק ותוח לעפה שרי חלת יסניק בסעלכת קיסם בלבד שחם לקילו עבך
קנם רבוותם בפת לם חמרו כך בפתן מהרי חמרו קפ"ק שנם מלחכות יש
כה סילכך המי ריקנת דשנר נוי וחפה נוי מסור מנר ישראל נחנה נוי
שרי שנר נוי וחפה ישראל שרי כפר נוי ומקלה נוי וישראל מכשך על ידי
נחלים מומר מ"ך בסופנים שהעתיק הרמנים כבר שברש כל מה שיטנן
מ"ך חמנר ומינו דומה לפת שקתקר שבמנירה שחת יכול לחסות החנור
שיולחה עם מינו מומר עוד שיחתה? בחלים ופף בן חמנם הר"ן ז"ל חם
די בעצרק כלבד במכשיל שהוא ז"ל סובר שלת נחמרו בלבדים חלת בפת
מכל בעלמות לת חכל חשק לחקנת חתם כגמ' לעיל מיתת בשרק. חין
מעמידין ישראל שכניח בשר על גבי נחלים ובת נוי והפך בו על סיבת
מניח הכנסת ומיבת המדרש ומינו חושש וכן חשה שפפתה קדרה על
גבי כירה ופחתה נויה ומניסה בה עד שתבוח מן חשוק לו מביח המרחן
ומינה חושש ומיכשיל לבו חתם כשיה נוי הקש בו ישראל חלה וחשר
רב נחמן בר יצחק לל ויחזר ויקו נאמרו ביד נוי מומר ביד ישראל
ז"ל כ"ש וחיחמר נמי קשם משמיה דר' יוחנן בין הניח נוי ובפך כו ישראל
בין סכ"ע ישראל והפך בנוי מומר ומינו מסור עד שתקיה התחלתו ונמירתו
ביד נוי חלמח דלת מפשר חלת כל שפשה בו קנוי משפה סיכול ליגמר
בו על ידו לבל חם עשה בו מעשה סמין יכול ליגמר על ידו ובגמר הוח
על ידי ישראל ת"ש חפי' בכסול לפיך משמע דבל שגמר על ידי נח מסור
בסומנים שכבשלו שמפשים הנוי לבדו חבל חם בכל פעם הישראל מחתה
תחת הקתלת ובנוי מסננן שרי לתף כשהגוי מסננן כתוחו והכשיר לו
כישראל הבלי ושומר ומיבח לו תחת המחבת בל ומן שמסננן הניחו
בוה מחלוי חבי מורי הרב"ז ז"ל דיתר בל שתפשהו עם ישראל שלת יסננו עם
דגים ולת נניחה ול"ש שלת יסננו בפר ולת תעבורת בשר ובוקו נאמר
עניס ק"ח:

עוד שאלת תקסא

בי יש מומחים
הית דבק"
שנשמכה ב
יומים בלת מלח לבשלו בקדרה בלת הכבוד חמה שרתו בתשובת הרב ד
יצחק בר שמת ז"ל דמעיקר דינת ליה ביה מיסורת דלת גרע מחומצת
דתמציך דתמרין בפ' גיד הנשה ומלחה חפי לקדרה ספיר
דמי חלת שתמצרים ז"ל כתבו משמע של הגחומים ז"ל שנריך להכבבו כתור
ושתני כ"ך נהגו לבשל לכתחלה בקדרה בלת הכבוד :

תשובה

חם כחין ליתי בך חף הכבד נתיר חותה לקדרה בלת
גלי שפהו בפ' בל הבשר חמר ליה חביי לרב ספרת
בי סלקת לפתם בעי מיניה כבדת מה ת"ש ביה וי"ת
הרמשתם ז"ל דקבי קח מבעית להו לי סני בחליה חן לת לפי שהכבד
מרוכה כדמים וחינו מפלים בל מה שכתוכו ולת סני עד שקורעו ומולטו חו
כחליה בעמוד סני ותתרינן התם דר' זריקה חמר חנת שלקי ליה לר'
חמי ומיבל ורב נחמן חמר חפי' בשלקה נמחליה לנמרי ורבת כר הונת
חמר קרעיה שתי ושרב ותכוכה לתחת וליבת חד בבל הני חמורתי דחמר
דבעית בלי ורב הונא חלטי ליה בקלח ורב נחמן חלים ליה ברותתין וכת'
חריה ז"ל דסתיק דשמעתת דלח חלטי ליה בחלח חו ברותתין שרי ופסקו
הרמשתם ז"ל שקנת לבשל בכך חותה שתי ושרב ומולטו ופף ותכוכה
לתחת חנת שהגחומים ז"ל בתבו דלת מריש חלת על ידי בלי כמו שכתבו
חריה ז"ל והרמ"ם ז"ל ושמשה תחריהם בל הפוסקים ז"ל ושמשה לתעתן
על חנו שמקולין בדברי הגחומים ז"ל לשחיר בשר שמשמה שלשה ימים בלת
מליחה בבשל' בקדרה בלת בליה וקלי ב"ב בדברי הגחומים ז"ל ויבשלו
הבבד בלת בליה שבבת' לת נזלכה מה בליה לקדרה לת מתקנת הגחומים
ז"ל והרי הרמב"ן ז"ל מתיר חומה בדיעבד חם חתכה ומלחה ולת בלחם
ותפי' הכשר שבחבל עתה וחם לשחול מה רחו הגחומים ז"ל לתקן בליה
בבבד ולת תקנו בליה בחומצת דתסתיק שקדי קניסם סוים לדינת דבמ'
דבשרת דתסתיק בחתיכה ומליחה שני וכבד מה הני וחליטה נוקרם בבבד
ונזכרה ב"ב בחומצת דתסתיק בפ' בילד נולין ונרחה לי לחלק בוה שבשרת
דתסתיק מסתיק מהכ ועדיין הבקתה בחיים ולת מסקת בלה והדם
הנבלר שם מסחוכין הבשר ומולטין מחוה מיד יוצת בלו וכן בידי הבית
בידי חזבר שים בהם חושים דשחוכין מחוה ומולטין מחוה ונת דם שהוא
מקובן בגידים וכן מוירוקו דסיכו השורקים שבלוחר הדם מקובין בחוכם
ובשחוחר הגידים יוצת הדם מהם כמו סיוצת מהבשר וכן מוטי שבלתי
דתמרינן בפ' חרוש דל בתן שחינו יודע ליטלן מין נותנין לו מתנות
ושתני

עוד שאלת תקסב

כמה שנשתנ'
לך כמה שים
כן מיסור
והשם ינהנו

תשובה

כן מיתר חם מחמנם מהה מן בלת :
דם מורנל הוח חנל כבי חדם מנהג מבטל הלכה חת
הלשון מנר חתתי ימלר בלתי חמתי חתנם כיוצר מנר
חתתי מבני שבירושלמי נזכר זה בלשון בשנו מקומות
ובירושלמי בלתי לחתי חתני בלת בבל מנין חתר זה ובחקומות שנזכר בהם
זה הלשון הם החתר בשרק השובר לת העושלים נבי מהו דתנן החם
השובר לת הפושלים וחתר להם להקשים ולהעריב מקום שנהגו בלת
להשלים ובלת להעריב חינו ובול לנשוף מקום שהגלו חין לשפך בחתיקה
יפשך בבל כמנהג המדינה וכן ומתרי בל הת מתני בירושלמי חתר ר'
פושטין ותת חותרת המנין מבטל הלכה ובפ' מנות חלוקה חתר רבה
חם יהת חלייהו ויחתר חולין במנהל שותפין לי חין חולין בשנדל חין
שותפין לי שבשר נהגו הנם בשנדל ותתרי' עלה בירושלמי מנהג מבטל
הלכה ולכתורה משפש מהני מרי ליטני דבל מנהג מבטל הלכה ותינת הת
דתתר בפ' השובר לקוי נבי ממון וקיימת לן בעלמת דבל תכתי
שבממון מנהי קיים מבל היות דפ' מנות חלוקה הקשה שהוא בחיסורת
ושוה משמע מכיה דתתי' בחיסורת מבבד בטל בלפה וכנת דילן בפ"ק
דף"ם חתרינן במקום חסורת כי נהגו מי שבריון לי משמע מוכח דבמקו

עד שאלת תקסג

תשובה

עד שאלת תקסד

תשובה

עד שאלת תקסה

תשובה

לומן מלא מהדות והשמר פסול ואחה שהחזם בשכולה ומחנות לאחו' שויכם כני שנשין ואן יש להוכיח מהגמרא סחם ופשם ינולנו מצוינות ויזרע מעורמו גלגלות:

עוד שאלת תקסו

בעבור שלרבים להסיע על קצוצות ולאמר' מחקי לעזור להעזר גו כדרך הנהוגה בכל הקהלות וכיה המנהג למוכרו לשנה ומכרוהו לאחרים שמם ורוצים לחזור בהם אם יכולין לחזור בהם או לא:

תשובה בנר כתבי הרמ"ם ז"ל והרשב"ם ז"ל בתשובותיהם דלים כחה דגזורת כלא קנין כיצד קנין ומני ממכרי דכרין בחשובתי דמשום הפקר כ"ל נעשו כה אם כן עבור אחי בלא קנין ובדבר שלא בא לעולם ולמי שלא בא בעולם מכירתם מכירה וכדאמרינן בפ' יש נוחלין גבי כחובת בנין דכרון דהכה שלא בא לעולם ולמי שלא בא לעולם קנין כחגאי ה"ר יהון הנכור עלי הקלם כדין כ"ד לכל העולם כמו שבחב הרשב"ם ז"ל בתשובה ואם אפני שרוצים למוכרו לשנה ומכרוהו לו' שני אין לפטל מכירתם דכשם שסות דבר שלא בא לעולם לחרבע שנים כך הוא דבר שלא בא לעולם לשנה ואפי' לחדש ואפי' לשבת אחת ואין טעם לבטל ממכר אפני זה שלא יהא מהנדרים בלבד מכירתו שלא במעמד הנכור שמו יכולי הנכור לפטל מכירתם אפני שמכרו שלא במנהגם אבל אם מכירתם נעשים במעמד הקהל או רובם או אין לפטלה והרי היא קיימת ואין כח ב"ד בחולה ואין רואה בכל הקהלות הקלם כך הם מתנהגים בענין זה שלעולם אינם חוזרים לא משום דבר שלא בא לעולם ולא משום הונאה ועל כל ביולא בזה אמר בירושלמי כל הלבים שהיו רוצים לבטל מכירתם ומשחמת בעיני ויהיו אפי' יש בו הונאה חלים אין לבטלה אמר לכם עלי מחכם ועוד שנאמר הוא לנכור לומר מוטעים היינו דמי אפשר לו לכם חד מניהו דעמיר

כפ"ו מהלכות מתנות עניים כתוב קמן:

ויש לעיין ולדקדק לעיין הרשב"ם ז"ל שכתב בתשובתו ויש תקנות כוללות למקנא במקומות שכל ישראל נכללין בתוכה תקנה וא"א בטלת מותה מן העולם דלכאורה משמע מהיו להכניר שם בתקנות כוללות ומיהו דוקא בהקדש שאין כולל ואין רחים ממנהגנו בהקדש ס"ת שכל מכל השלם כאין וקורין דו' ז"ל שחין לדקדק מה הלעון כן חלה מחסול שיש תקנת כוללות ואפו ב"ב בתוחן שחין כוללות ס"ב לפי זה אף אם לא הקדיש חלה לעתי קהלות או אחם שנמשכע הם העתי קהלות כלכך שנכון חוחו בעדי מותה העיר ותרחה לסינן ז"ל שכתב בתשובה ורחה בבל קפלות הקדש שחין רחים מחדינה למדינה להעיד וכן והלעון מכחר אחף בתקנה שחים כוללת חלה פרטית לקהל בעלמו שעדי חותו הקהל נחיחין ואם לקהל שהיה כתוכו בלבד הקדיש או חיכם כחחינן לפי שהעתם חינו חלה בדלה חפשר חבל הבח חפשר ובלחמרינן בש החלון וכי דנין חפשר משחי חפשר וכ"ש שהקלקה הזחת להכשיר משום חנכל דופפת היח וכבו דלח להוסיף עלה ועוד שהם רוצים לבטל זכות הקהל שעשתם ממילה ואומר שהם לבדם הקדישם ולבטל זכות חתתו ב"כ שהם חתת יד זוחמה כהם שחין לו עתה יורש ומקודם בנכסיו ובכה כלשיחת כירושלמי דשבישית בתפיחו לך בתשובתי על כן חינם נחינין בלל מהשהם החבת שכתבו הרשב"ם ז"ל ויהרים עז"ל שח שחני מונח לכם דרך להסחיכם הוח שהסחלקו שלים מהקהל ויעמדו שטר על עצמם שחין להם זכות בחות ספרים ויקבלו עליהם בב"ד מהקהל חחר ויבחרו קטר ודבר זה למדתיו מדחמרינן התם נני בני עיר שנגנב ס"ת וכו' שכתבתי לעעלה ולהלקו כאורו נפשיטו ולידון להו בחני ס"ת דלאשמיע קמי כלומר שהם מעם"י שהלקו עצמם ממנו חו חפשר להסחלק שהרי הוח עשוי לקבות בו כנכוד וכהל כוחשון חותו ומשמע דוקח בס"ת חבל ספרים זו חינם נקרים בנכור חלח יהודים קוראים בהם חבל חרי מנייהו להסחלק ולהשיד חלח שהרחב"ם ז"ל הקשה ויפ נכתרים וחלח בשינת שיטת חחלתו וסוגו בכתרות כדחמת בפ"ק נוחלין וחלו חחלתם בפשוט ישו שהרי מן פשה היו כשולים והשחלקו עצמם הופשרו ויפין דהיש דלשית שיהיו חחלתם ושחם בכתרות חיינו דשמשרה להם שעדות חבל חלו לח נמסרה להם חעדות חלח שהשתנו ממנו בבלל השומעין ולפנוה יפן העדים כתרים בכלוק עצמם חלח בשלח נמסרה להם העדות חלח שהיו שם בשעת ההקדש חכלל השומעים חבל חם נמסרה להם העדות לח יועיל סלוקם ומיקנו בבינו ויוסף הלוי חכן מיגחם ז"ל והרחב"ד ז"ל פירנו דהיינו דבעיי חחלתו וסופו בכתרות חיינו פשוט הנוח בפשוטי מחמת עכירה חי נמי מחמת קורבה חבל פשוט מחמת נוטעה העדות כל המשלקין עלוחתו ממון מחלתו וסופו בכתרות קיימן כיון וכו' וה חפי' נמסרה להם העדות הם בתרים וכן עיקר מנל הרמב"ן ז"ל וספרים חינם בדין ס"ת דלח מכר ביה פלוק דהתם גנטי הוח שנכור שם לח יהיה להם ס"ת ועוד דלכתיבה עדיה ושיהו נשמוע חומו חבל ספרים חלו חפשר הוח חלח יקרה בהם ומיהו קדישי שישתו בוה חחר שהלקו עצמם לח שהם בלבד לח יהיה להם חלק בהם חלח חף זרעם זרעם חרע ועשם על סוף העולם וכן קרובים ורוצה שיגולל לקרובים מחרי עדחתם עד סוף העולם ומחתן הקרובים הם הקהלים דפסולי עדית כפי הדין וגם נריכין העדים להיות בתרים שלח יהיה פסול בעבירה ולח פסול פחיות וכיוון כמו בפירוש הרמב"ן ז"ל בהלכות עדות ונרחה כוה דקחמר יחקיימה רבה ונם נריכים הקהל ליפמך בחתך עדותך של עדים שלח יבחנו להם שיהיה בהם חלק ולח להקרובים לפי שם בוה הפרחתם מ"מ נרחה כוה חקירת כ"ל חנשים נכונים יהיו חלשם חנשי חעה וכ' חלשים חמת ויבנו משניות:

עוד שאלת תקסט

מי שחת ובניו **בנים** ובת **קטנה**

וכחויו נשה שמי בנות ובנים חלקו הנכסים ביניהם וקויחיו לבת חלק לפרנסתה והניחוה בדשות המוכל בעל הבית ובחו הנדול בנכסיו ועכשיו נדלה הבת ורוצה לינשא ותבעה פרנסתה והם משיבים לה בדשות הנדול היא לבדי וחבני חוחי בדין הוא שחמרת משון פנל לבו חני חת שלי נחלה ממי שמעת:

תשובה תלה יש לעיין שם מה שהניחו לה לפרנסתה הוא דבר הרחוי לה חו לא שבדבר הרחוי לה הוא עשיר נפשים פרישת בשיק מציחות החשה והסכמת רוב המחברים היא שמעון העשיר בין קרקעות בין מטלטלין שם לנו חומר דעת במה הוא נותן כלו היה בחיים חלק מטלטלין שם דוקא לפחות מהעשור

עוד שאלת תקע

זה לשונך רחיתי ס"ח נשמן שכח כלי דיעה ולא שגיך לכתוב בדשם בדף בחב דרך שקודם לו בחקונן ונשחרו חמש מלות וכתב בסוף בלב כמו השיבה ודעתי לעמוד על דעתך שם יוכל לכתוב כוה חו שם היה נריך לכתוב המלות בחוכה למלות כל השטה ומחק ק שהוך חשם ברכה:

נם ספר שחשך דו פסוק מלא שטה ולא כתב חומו בין השטות כי שם נדר מרבע שטות ורנל לכתוב שחם דדוחק ולא נכתב כרחוי נוחר הכל שם רחוי לנרוך חו היה יותר טוב לכתוב בין השטות כי רחוקי טעויים שחומר שהות לא היה קורא כבה ורניתי לעמוד על דעתך:

עוד מודיעך כי מנחתי לטון בשבכת מנלה בעין בקרקעות חשנה וכהן חסום דעשרה בהנים כתובים בקבלה ומלחתי שחר שטר כשרים בספרם ושל רחתי המפרשים שחנו שלשה בערכין ושלשה בשיח מקנה מרדכי בשחך שחוחי ומלחתי שחר עשר חבחר לי מורי העניו:

תשובה

מה שהוקשה לך בענין חשנה וכהן יחלם ויבוחת בשם שחמרו בנמ שטעה בהנים שם בברכת ואחה חנחנו לא כלמרו חלח טעה בהנים כבר נשעורה כוה הל"ל ל"ל בפ"ק דסנהדרין וכתב כי לכהן חשיה חחזוחו לאו חניחא הוח דלחו בשומה כחיב ורבני חחר רבו שחמרו בם כני העיר שהוח לשעם לשרוחו שכיון שהוכיח להם שכשן נמה לו לבחוב עוד להחזיר כהן נמה פעמים חינו חלח למעט דלחו כהן דוקא יחד כהן לניחה והשחר למעט כהן ושיטלם מבין עשרה בישראל ושם הקשו זה ליהוו ממש כלומר כיון שהוכיר עשרה עמים להן היה להמעוט חמשה כהנים וחמשה ישראל וחמרו קבי בלומר שהחין המקובל חלח כך הוח שחד בהן ועשרה ישראל חנל הקובי הוחת חמת ומין לה קודקוד וכל מקום שנחמר מיוכחת סחר הדין וקושיח זהדין חמת חבל הדבר הוה קשה וכן כחב רש"י ז"ל בפירושו כמה מקושטת:

ובענין ס"ת שהלכו מלח שטה וגנד השטין ודחק התחתים וכחב השטה שלנ בחוך השטות חמת כי הרחב"ם ז"ל כתב בתשובה שהוח כמנומר בכל התהנין דפסק וחמר הכי ולח שני כיון שם יש ירישות שחרות שחינן מכוחרות למחרינן בה הקומן הבה שהוח מניל על הכל וחם חפסד כתקון חחר ויש שם יתמות שחמן להם שום תקון כלומר שום נדר נחתה לי שהוח בשר וכל שכן שהרבה ספרים החיתי כך ולוכח חמן דרחם להו כך נרחה לי:

ובענין ס"ת שהחזר נרחה שחם יש שיעור פרשה בחחת השטה חלק חו בסופה שנחמצח שבחחת השטה כחלו עשה פרשה סחומה ובסופה

נתפס כמלו עסה פרסה מעותה ומעלו מין המטעות הוה מלמ בתחלת השטה אז בסוקה כ"ם שם הוה בשתיקו שהספר הוה הוסק מסוכל לפי שעשה פרסה במה שמין נרוך פרסה ושם בתחתה שטוק קבוק אין כן כה שם ישתוק השטה ההוא ויבחוב התומנית רחבות וישלם כל השטה:

עוד שאלת תקעא

רמ ובן הפקי' מהל' שמטות מטלטלין

וחפצים ומת ולא"כ מת שמעון ובאו יורשי רמובן לחבוע הפקדון מוקצה שמעון ויורשי שמעון חומרים שלא מצאו ברשות מוריהם כלום מחומת מטלטלי' וחפצים שם יורשי שמעון פטורים מטענת שמא בחבדו מן החורים הנפקד ושטענין לו ודאים אז לא:

תשובה

מין ליורשי רמובן על יורשי שמעון מלא חוש שמם שחם יודעין שהפקדון היה ביד חביהם כשודאתו בשעת המיתה ואין כאן על"ם חזק שיה רמובן קפ' ומובן טענת כוית על יורשי שמעון שיו חייבין שבועת היסת עשה שמת רמובן ויורשיו מוכיון בברית שחביהם הפקיד ביניהם מגל שמעון ויורשי שמעון טוענין שמין כיוס כלום מחותן מטלטלין וחפצים ולא ידעו שם שחירם חביהם שם פטורים מהשבועה שלא חייבים אדם שם שחן מחומן מטלטלין וחפצים שם ביניהם ויורשין בכחית שהם בחקדון ביד שמעון חביו זכו הגרמא לי כוס' מני הכותב שלמה בן הרב ר' שמעון נ"ן בן הרמב"ם נמת ולה"ם:

הזנין ע"ל ר' אברהם הכהן שלו ישכרהו הש"

שאלת תקעב

כיר' מאמון בוסחי חייב להר' דוד בנחר חוב ידוע בשטרות בנופן שלם ובנופן שלש ושחה הוא טוען ר' מיימון בוסחי כי ר' דוד בנחר אמר לו שחם תחן לי כך וכך מחמוב בשטר אמחול לך השחה ור' דוד בנחר אומר שלא היו דברים מעולם אלוני מה הדין בזה:

תשובה

בין שחמוב הוא בשטר כל טענת שטען הלוה אין שלוה כלום לבטל ואת החלוה וכרי טענה זו בטענו שפרעתי אמינו נאמן בין שיש עלי' שטר ואין ב"ד מחייבין המלוה שבועה שלא חם טען המלוה ושבע לי כמו שחמחרר בשם' שבועות וכן כחב הרמב"ם ז"ל ובבדון הזה אפי' טען הלוה שיקבע לי אין עלי מיוב שבועה לפי שזו אסמכחא היא שכל האומר אם חעשה כך וכך אחן לך או אמחול לך לא קנה כלום כך מחברר בכמה מקומות מהש' וכן כחב הרמב"ם ז"ל מהלכות מכירה ועל כן בדברי הלוה כלום ויטול המלוה בלא שבועה וכבר זה ברור הוא. שלמה בן הרב ר' שמעון ז"ן בן החכם ר' נמת זלה"ה:

מאלקה ע"ל החכם ר' אברהם בי"ר שלמה צלקני והב' יעקב בי"ר יוסף צפרא

שאלתם תקעג

קבל סהיה עליהם חוב לנוחי סוחר מחך וחסרים בסנות המלך מושל העיר וקבל"ם מלו פני קבת יחיליהם שטובים שהו נ"ב חסורים עמהם לפרוע בעדם הסך הזה לסוחר ההוא ושיבנוהו מקבל לזמנים ידועים ולא סיבנוהו ממש מלא שהם יקחו חלקם ויבנו בכל קדש מה שחצים לחלקם על חרבע' מקבל בכל חדש וחם לא יספיק מה שחייבים הם בעלמם לפרוע יכרו מקבל"ם מה שירחה להם ויטלו מחנו מה שיחסר לחשלום כסך חנכר ושקבל"ם לא יבנו כלום מחותן יקדים עד שישלם כל הפרשון וקבלו עליהם זה בחרם בעמל עובי הקבל"ם וחבר עדים ועבר חש אחד ונעשה מעשה חש"כ מחחת דברים נחקוטטו קבת יחידים והורם להם בעל פורמא והוא החבר עיר שפיק עמהם שהחרם שהוח שיבו חרם ביון שלא חורו ופרסמוהו שנים בקבל ושחרן החרם על שלא החחומים בלבד והיחידים חומרים החרם קיים ואנו לא נטרח לנבות מיחרים שלא מחחת ידינו נחשום ושלחם מה שורת הדין בזה:

חשובה

תשובה

תשובה

נרוך לפקדים בזה שתי הקדמות: ההקדמה הרחשונ' הוא שהדבר ברור שחיב החדם לפרוע חוב שעליו ומצוה הוא בכך וכך חמרו ז"ל פרוענ בעל החוב מצוה ואי אמר לא בשעה לפועדף מצוה מכין אותו עד שיפרע או שחמנת נפשו בדחיקת בדרך הנותב ולאו דוקא ביטרחל בלחוד חש' בעו חייב שהרי ישראל אינו שכאן לפניך בדין חש' חשה חוגת לבעומוזכהו וחם חחה חוגת לזעומו כדוניהם זכהו כדחיקת בדרך סנהל ובפרוענ בעל חוב בדיני כל החומות חיוב הוא לפרוע וחם אי אחה חוגת לזכות שיטרחל לא כדינו ולא בדיניהם וכיון שאין אחה חוגת לזכותו בדיניהם חייב אחה לדונו כדינו ובדינו פרוענ בעל חוב מעה ושוב שהרי בפסקה ההלכה דבולו של נוי אסור בדחיקת בנגע' כפ' המגר ובמסכת כבא חניעת בע' הסובר אח הפועל ואפי' במקום שטעותו מוחר אם וש חלול השם מסור מ"ל על כל פנים חייבים הוא לפרוע לפוקד הנ' אם חובו:

ההקדמה השניה היא פטידו שטיר הם בטלושים של בני העיר ולפי' מבירתם מבירה בבית הכנסת וכל אדומה לה כדאיתא בפ' בני העיר ולא הניחו מעמד בני העיר אלא כדי להפקיע קדושתם אבל המכר קיים הוא אלא אחם לא אחמר בן מה נורך לאבעה טובו בשוב וזולת השבעה כיון שהוא בשעמדם קרי הם מכרו אבל נרחה שהמבירה של השבעה קיימת אלא שעדיין היא בקדושתה אלא מ"מ יכיר במעמד אנשי העיר ורחה שחוב מעמדם הוא כדי שלא יבואו בבית הכנסת שחמרו זו בימה בית הכנסת ועבשו הוא מחוללת ובחזרו לחלל גם בשלא נמבירה בדשות ולפי' חמרו בירושלמי לא שנו אלא שקבלים עליהם אבל בפירוש מוכיון ולוקח עושה מה שירצה והולידו ההקדשות אלו שכיון שעובי השוק הם בשלוחין ופרוענ בעל חוב מלוה אין הגבור יכולין לומר לסם לחקוני אחם שלוחינו ולא לעוחי ובשלחניהן בסוף בבוריה המוכר לשלוחו נח ומחום ובלך ומרם אחר מחרבשים חקוחתו חרושה אחש' שהחרומה ג"כ בעין רעה אחת מששים ובשין ביבונית היא אחד מחששים ובשין טובה אחד מחרבעים והה אם אחד מחד מחרבעים חרומתו חרומה מעש"י עשיה בעל הבית בעל עין הרע מני אחר ליה שלים אלא בעין יפה ממדחק כן השלוחים הללו יכולין הם לומר אנחנו בעין יפה אמרינו אחכם שאחם רוצים לקיים מבוה זו ורוצים לקדש את החש ולהחרחק מהגולם ולא חיה לפרוע כ"ם על דרך זו ולא כחשובו יחידים אלא לפרוע בעד הקבל את מ"ל קבלו עליהם בחרם ואפ"י שבשוק כחובות ובמסכת נדרים כפ' אין בין חשמש להפורע חובו של חבירו שלא בפניו שחינו חיב לשלם משום דאחרת הוא דאחרת עליה ואפי' חנק ואפי' כיה לו עליו מסכון כבר כחב ר"ת ז"ל שאין זה אלא בחוב של מלוות ובן ה"ת רשם ברח"ם ז"ל שם וכן נראה שהיא דעת הרב בנו ז"ל בספר החכון ואפ"י אחיו בן דעת הרמב"ם ז"ל יודה שחייבים אלו לקבלוחיהם קבלו עליהם לפרוע לאחרי' העברים כמו שכחבתי ועוד שאפ"י שלא נדונם כשלחיו דבר בשעשם בפרסום היה שנחכוונו הרבה מהקבל בשביל חוב זה וחבלו עליהם כ' מבדולי הקבל וחבר שיהם עמהם מי שפער שלא ידעו כל הקבל אז רובם היו"ד דחברך חברת היא ליה ואחברת ביחברך חברית היא לי חב מבלנו עיקר גדול בגביית בעל חוב ראשון כדאיתא בסוף בחובות ובאחתה של שלש שנים כדאיתא בפ' לא יחפוש ואף כאותי אשה ממרו כל שיש לו מרחן בעיר ובקרובות שאינו יכול לטעון טענת שמין מפני שהן מבלות כדאיתא בפ' המדיר וכיון שדבר זה בעשק בפרסום היה ורוצה דבורת ידעי בדבר קבלת החרם שלה היה אף על פי שלא היה בעיר אז לא על הסומע ומיחה דכל שבשבועו דוב בני העיר ואינה ביניהו חדם חשוב שפר' תלמיד חבם שחמנשם על פיו כמו שפירש רבי' יוסף הלוי אחן מינחם ז"ל קבלחם קבלה שרשאין בני העיר לחסיע על קיבוחם כדאיתא בפ"ק דבחרחא וכן היא בחוספחא בביחוה החפרשים לפסק הלכה ואפי' להסיע על דין חורה בדבר שבשעון השעה שבם כיה שוה להסיע על קיבוחם בלום לחסיע חדין חורה ואפי' בקבלת בחרם שלית מי שקבל שבכל החורה בלא מינו שבלוחו של חדם בחוחו אין מבטלי בבלים דבחיב בם בעלין עמו ואין מבחרת נדרים דבחיב חשה יקימנו ואינה יפריו כדאיתא בפ' הנשו את הפרט ויכון שלא מבינו שאין חוש שבכל זה אלא בפרט הבדר שבכלל דבקבלת בחרם אני לומבד שלית וכל זה אפי' לא בא לפון עליהם את חדין שלוחות בלבד כ"ש שבשאנו לדון עליהם אף מחורת שמיעה ושמיקת ובף חדין ואין דין בבא עבשו בקבלת בחרם שוה שבקבלת בחרם לית קבלה בכל הפורעים הללו שפרעו בעבורם דין הוא שילכו מחחת יחד שבנו ממי פרעו אף בשבוה שבבר זה מחוקי בקבל בוא ואחרינן בפ' הנוחל דאיתא דאחת ובטשקא דאדעתא דברחתא אחרחת' ז' משבעת כלומר שבן הפיר הוא מחחתון בשכיל בן עירו בתק בקבוב למלך ובין שאנו בפורעים דשתין הם

שות

הרשב"ש

ידו ושלום מחיבם שלמה בן הרב ר' שמעון ג"ן בן הקכם ר' [illegible] זלה"ה:

מורסייה

שאלת תקעד

יחומה מחת גדולם קדשם
מים מחד לבנו בדול ויהי
כי מרכו הימים נפלם
קטטה בין שם הבת ובין
קרובי הבחור ולא רצתה שתם להשיאה לו וטענה שהקדושין היכן קדושין
לפי שהחב לא היה שלים הבן והבחור טוען כי מהיו היה שלומו והחב
מודה שהיה שלים הבן ומין עדים בשליחות זו ועל זה נחלקו במי דינין
ים מי שמוחר שקדושיו קדושין ויש מי שאומר שהין קדושין ורציהם לדעת
מה הוא דעתי בזה:

תשובה

מני מיני כדאי שחתם שוחלים לי מכל מ"מ מעמה
לף מני חלקי ואומר בפ"ב דקדושין חיאמר קטנה
שנתקדשה קלת לדעת מביה חמר שמואל גרובה גט
שם מכים קיים ונראיה מיהון שם מת החב שנתקדשה ושהדוה לקמיה
דרב ואמר בריכה גט ונראיה מיהון ויהיב טעמת רב מחת בריה דרב
חיקה בריכה גט שמת נתרצה בחב בקדושין ונראיה מילות שמת לה כתרצה
בחב בקדושין ויתחרו הין קדושין תוקמן בחחוקה ואמר הב נחמן והוש
דשדיך ושולח בליעצת בחרת אמר קטנה שנתקדשה שלח לדעת מביה חפי'
מיהון תוכ בריכה ושקלי וטרי טובא שלה בנמרת ותיחוי עלה טובלת
דהנהו בחרי דקהו שתו חמרת תוחי ליפי בבבל שקל חד מניהו לסח דחמרת
ויהב ליה לחברי' ואמר ליה מקדשת ברתך לברתך ונתן ליה הכוסא חפי למקו
דאמר קיימין שמת נתרצה בחב שמת נתהלה הבן לה למריכן דחש"ס
דבבת שנתקדשה שלח לדעת מביה חמרי דב ושמואל שמת נתרצה בחב
בנה לסמת בתקבה שכן בקדושין שקדם לו בחב שלח מדעתו לח חיפרין
ושמעת דקדושין בחו בכל דסי ניחה ליה למיהב ברחוה שבחו מלמיהב
חרמלו לבבל הבן דיק ועסיק והבן חיפו דרשות בחב לקדם לו חסה שלח
בד שיהו ואמרי ליה רבין לרבינא ודילמת שליחה שוייה דחית לן למיהש
לבבל חני דחפרשי ומחתה לפי לה חניח חיניש לטוהיה לחבה שלים ומחוקה
ש דבת חניח חיניש לטוהי לחבה שלים נסחלקה חסטה זו דחמרי דילמת
שלימה שוייה ותו אמרי ליה ודילמת חרטי קמיה שהכה גלה דמיחו
לחבו שהוה חפן בבת ש ויהב שלים מחליו חובות הוה לו ובאן
שבלה בדשתי שהיא חפן פה וניף לחדש שלה בפ"ב דקדושין ביה
לבחר חפן בה בחרי ודילמת חרטי קמיה שהכה גלה דמיחו
לחבו שהוה חפן בבת ש ויהב שלים מחליו חובות הוה לו ובאן
שבלה בדשתי שהיא חפן פה וניף לחדש שלה בפ"ב דקדושין ביה
לבחר חפן בה בחרי ודילמת חרטי קמיה שהכה גלה דמיחו
לחבו שהוה חפן בבת ש ויהב שלים מחליו חובות הוה לו ובאן
שבלה בדשתי שהיא חפן פה וניף לחדש שלה בפ"ב דקדושין ביה

בנמייה

בנאיה אל הדיין רבי עמרם בן החכם רבי
בנימין עמאר נ"ע

שאלת תקעה

שאלה ראובן שיה חייב לשמעון מעות ולראובן שיה שטרון וכשיטו כיד שמעון שמכרינו וישקלם מחובו והלך ראובן בדרך רחוקה ותבעו היום ומ"ב כשר ראובן ותבעו בשובר שמעון שנמצא בשטרון לקחו המך וחובו כשר עליך גרליה לגשת הדין עם מי בזה כוכ :

תשובה

תשובה בשטרון כזה נדון לעיין אם היה מסכון או בקרון ואם מסכון אם התובע הזה פושטו או לא ואם בקרון אם חייב לשלם או פטור :

אמנם כמה שהגענו מלב שם הוא מסכון או בקרון לפי שורמה מסוכיית שהלכות שיה תורת מסכון עליו לפי שטמעון לקט"ל בלא כתורת מסכון נטלו מכל מ"מ נגון שיה לבו בטוח שהם רחוקין לא יפרעו שיתלם הנה שרמי בשטמן וכיון שיה נותן כך ומכי לא היתה מכלו בעירוב שיתלם מזמיו וכ"ש לפי שכח בשלה על דעת כך היתה כרשותו ורחוק שיה לו תורת מסכון שהרי שם שיתה לעורב כיוצא עכשיו שכיר שטעון בשטמן נתתן כשדעתו עד כלי דמי השטמן כלמרינן כף חזקה וכשמקבל הנכו עיני דחכלי חוללי בנפרדעת דחמר תכוה דשמוחל ליכול לטעון עד כלי דמיהם ואם לא שיה בידו בשטמן רחוקין שיה עשבו ונשבה ואם שכועה דחערשית לו שיכנין כל חבת וחבת כדינא ס"ל חד אחר שחכר לכוה דיבו במסבין שבשם שבעל המסכון נתתן על מסכונו עד כלי דמיו כדלימת כף' כל הנשבעין וכף' המפקיד כך היה הדין בנדון הזה ועוד שהרי כל שיש לתופס בשל חבירו הנאה כלומר שתופסו בשביל מעותיו מעפ"י שלא הניחו אלנו בתורת מסכון נעשה עליו כשומר שכר כדלימת נבי התומכין שהם שומרי שכר ויש' טעמא בגמ' דבהסיח הנאה דקא כקיר ליה מחנריה הוה ליה שומר שכר וכל שחומר לו הכא מעות וטול את שלך כוי שומר שכר מעפ"י שנשמר הכלי ואם אמר לו טול את שלך והכא מעות קו שומר חנם שהרי כלתה שמירתו מלמת כל זמן שתופם החתן בשביל מעותיו עד שישתלם מהם ויש לו הנאה שלומה מפיסה הוי כשלוה על המסכון דנעשה עליו כשומר שכר וכיון דהוי כשלו' על המסכון ונעשה עליו שומר שכר לא שכת הלווהו פירות ולא שנא הלווהו מעות ולא שנא מסכון כשעת הלוחתו אלא שלחתו הוי שומר שכר כדלימ' בפ' הניחן ובן פסקו כרי"ף ז"ל והרמב"ם ז"ל בפ' מכל שכירות :

ואחר שנתברר שטמעון יש לו דין שומר שכר יש לעיין אם הוא פשוי מחמת זה שהוגם הו לא שהרי שנינו בפ' השולחין הלסטים הרי זה מוגם ולכאורה הוא משמע שפטור הוא שמעון לפי שלא היה יכול לעמוד כנגד המלך דאפי' בדשה מוציף ולפטים באויר מיפטית להו בגמ' מי אמרי' מוקי נכרא לגבי נכרא או דילמא הכא מחלה ליה נפשה הכי לא מחלה ליה נפשיה וסלקא כיתקו והרי"ף ז"ל פסק כשטור והרמב"ם בפ"ג מהלכות שכירות ומיהו והו אלו כח כתגם ליטול השטמן או שלא מרחיקו ליטלו כחוקה או הוי פטור מפני שהמלך שלח לקח שטמעון ואמר לו תתן לי השטמן שכרקוחך ונתנו לו מעפ"י שלא היה יכול למנוע עצמו שלא ליתנו לו חייב הוא לשלם שלא מ"מ חיים עליו שלם לא יכלנו לו שכנו אי יהרגנו ומו שהני עמיד לגרר לפניהם כם"ל והרי נתברר שטמעון אינו כשומר שכר ושלם נתכם בגזל שמים עליו שהמלך להכותו ולא יכול להתגבל ושעשה כל יכולתו לפיים כדברים ובממון ולא נפייסו או שהלא המלך אוהבי חיים עליו שהמלך ויש יכול לפיים כדברים או בממון גלוי פיים חייב לשלם שהרי מחרו בגמ' שלם היה לו לקדם ברוחים ובמקלות ולא קדם אפי' כשכר לשומר שכר ובן פסק הרמב"ם ז"ל בפ"ג מהלכות שכירות ואם שעון שטמעון שפיים ולא יכול שהבטיחו ואם יש לו עדים פטור מלשבועה :

אמנם אי שרינא לאוקי ולומר שאין לשטמעון דין שומר שכר שלא היה שומר חנם ושהשטמן שזה בתורת פקדון היה עידו יש לעיין מה שם חייב אז פטור ולכאורה הוא משמע דשוא פטור אחמרי' כפ' הגוזל כתרת הנה נברת דאתקידו ליה בחמ דכספא אתו נכרי שילוחי שקלוה וכביה ניהליגהו אתת לקמיה דרבת פטריה אמר ליה מכי וכרי מנל עלמא כממון אחרון הוא אלא אחר דב אפי' אחון אין אחיך עליה אתו ואי לא אמיך ודמי אחבות כמו הוא דאתו ובירושלמי הביאו ר"ן ז"ל בשירוש' שורה

ואר"כ בעל פעיור ז"ל נרפ' אני נרים שחנסיהו וגטלו ממנו אחון אחרון פטור נטל הוא ונתנו להם חייב אמר ר' הדא דאימא בשומר לו אין לנו ממון אתם אבל אין לנו ממון נטלנו נטל ונתן כיד פטור נייהו אפי' כני חזר הדין שהם כיב יכול לפיים ולהטול ולא פיים שהרי דן דיבינו הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהלכות שכירות מי שהיה יכול לקדם ברוחים ומקלות ולא קדם כפושע ולגולי עלמא פושע חייב לשלם אף בשומר חנם וכן היה בפרק החומנין ובפרק השומל שהכוונה לאחמו עליה נגבי ואפשיה דירוש' שכאכתי למעלם נראתם שכל שהשומנם כת לו מאחת אחמו ממון פטור וכן כתבו המפרשים להכריע כין סברת הרי"ף ז"ל ור"ן ז"ל ומיהו דוקא כשיש שם שומם של הכאה או של פקוח נפש וכך הם דברי הרמב"ם בפ"ח מהלכות שכיל ומזיק על כן בנדון הזה אפי' הוא פקדון שם נתנו עד שנמצנו חומם שלא היה יכול להשלנו ממנו פטור וכן כתבו המפרשים ז"ל ואפי' נתנו לו בפסח כדי שלא יחמץ אצלו אין לו עליו כלום כיון שאומר משום שומר שכר כל שהוא יכול להטול ולא הטיל פטור וכ"ש שם כפי לעשות בן בעיני המלך נתנו ואם המלך שלח מהריעו ונטלוהו פחוקה אי שמנעו חומם שכאה או מיום הכאות חמפ"י שלא הכוהו שלא שיכולין להכותו חומם הוא כדלימת כפ"ק דביטין פטור שלשלם ויכול מוכו מרחוק ולפי מרחוק לא היה כעיר ואין יכול להכותו שאם היה כעיר ויכול להכותו ולאמר לא נתנסף היה רחוק כשכע ונשבר מחוכו של שמעון כיון שהיה מלה על פה מתוך שהיה יכול לשמון פרעתי ואם אין לו רחוק יפכע ויפטר ואם יש לו רחוק פטור גם משבועה וס כרחק לי כרור והשם יכילנו תשניאות אמן :

עוד שאלת תקעו

שאלה נס אחד כת מהרחב"ם כהיתו שלים ולא הכי שמר שלימות שם הוא נאמן או לא :

תשובה

תשובה הדבר הזה תלוי כאחלי רבכי שהרי ר"ת ז"ל אומר שאין נאמן ובריך לשלם שליח הכאת כגט בעדים והרמב"ם ז"ל כתב כפ"ו מהלכות גירושין שאין בריך לשאול בעדים ובירושלמי כפ' השולח כאחרי הרשב"ם ז"ל ובפסקי הרא"ש ז"ל משמע דבריך לשאול בעדים ובתבואו כלשון הזה עשה שליח לשלוח את הגט ושלחו לה בפני עדים ואין שליח עולה משום עשה שליח לשלוח את הגט בריך ליתנו לה בפני עדים ואין שליח עולה משום עשה שליח לשלוח את הגט בריך לשאול חת הגט בריך לכטלו בפני עדים ואין שליח עולה משום שאין שליח עולה משום שנאמן ע"כ ונפי הלשון הזה היה משמע דבעל עשוה שליח להביאו גם לשמעו בריך לשאול בפני עדים עלמ כדברי הרמב"ם ז"ל אבל בירושלמי שכיאינו לא מנאתי כלשון כך אלא העושה שליח לשלוח את הגט בריך ליתנו לה בפני עדים ואין עליו עליו וכו' אלא שליח לכטל את הגט וכו' ואין כתוב כו כלל עשה שליח לשלוח את הגט בריך לשאול בפני עדים ואם הגשמת הוא מדייקת שכיאו כדברי הרשב"ם ז"ל שאני חוטם חולי משושמת הוא אחר שהרא"ש ז"ל והרי"ף ז"ל כתבוה כלשון אחר ומשמע דגרסת הרמב"ם ז"ל היא כגרסת הוו שכיאינו ובפשט העיעור בחות שליחות ראיתי שהגשמת ירוש' היא כתובה כלשון הזה עשה שליח לשלוח את הגט בריך ליתנו לה בפני עדים וכו' עשה שליח לכטל את הגט בריך לשאול בפני עדים עלמ כדברי הרמב"ם ז"ל ומיהו מפשטת דתלמודא כפרק החקבל משמע כדברי הרשב"ם ז"ל שאחרתר האם שכל אחר לשאול ושלים אחר לגרושין אי נאמן הא שיכיב ורע מונה חום' כעל נאמן אם אחת לגרושין יהנום ניאלה לאידה הוא יהיב ליה ומשמע מהכא דאפי' לכך האמן כיון דאין הבעל והאשה כעיר אחרת דלא מצי למיחר אי אחת לגרושין יהנים ניאלה לאידה הוא יהיב ליה דהא ליתא קשיא וכן משמע מפיהרי"ף ז"ל ומשובב הרי"ף ז"ל כדלימת כחזוקי ח"ל מרמב"ן ז"ל וזה אחי לפעת הקושקים כרב שהנה כ"ש לפעת הקוראים כרב אבדרא וכבירא סרב בעל העיעור ז"ל שיש כאות שלוחת הגט דלא לא מעריב בעל תגשת כי לכתחלה ואע"ג דהכא הוכן ורב אחדא מוקמא רש"י ז"ל כשלים קלה לא משמע מדבריו שיטת הרי"ף ספר זה ובן יש לאחרין מדברי הרמב"ן ז"ל וכ"ש שהרי"ף ז"ל בפי' בתשובותיו כשליח יהלכ' אלא שם שהיה מעורכת החמית שבירושלמי כאן שכחובה כדברי המפרשים קרוב שהוא כפשוטו הרי"ף ז"ל לפי שהיוע כוה משמע דבריך

שות

הרשב

עוד שאלת תקעה

תשובה

עוד שאלת תקעה

תשובה

עוד שאלת תקף

מין נרך שרעת וכן כתבו רבינו ז"ל והרמב"ם ז"ל והרב בעה"ט ז"ל ומבפ' שלח מבואר חלת שמיימו עליה בלבד כיון שיכולים לעשות מה שמיימין שוי חולם וכן כתב כ"מ ז"ל ויש לזה רמזים מסוף פ"ק ממכת גיטין:

ולענין המטלטלין שהיו בבית רמוכן בדין הוא שכל מה שכות בביתו של אדם מוקמו שהוא עליו ויש לזה רמזיות מבגמ' מנסכת דף מבת וכן כתבו המפרשים ממנה רמזים לזה בפ"ב דכתובות ומהתוספתא וכן כתבו המפרשים בפ"ג ממסכת קדושין וכן נראה מדברי הרמב"ם ז"ל שכתב בפ"ג מהלכות מלוה וכן כתב הרי"ף ז"ל בפ' כל הנשבעין על כן אם יוכלו להתברר כל מותן מטלטלין בעדים מבה אפס מלמעלה מתוכחה אם אם בעין ואם אינה אמוחה שמיים ברשותה והלכה טועמת לח כי אלא ברשותה אם ואין בם עדים שבשיעורו ואם טענה שמא יטילו עליה חרם שמא בהקנת הנחושים ז"ל ובכל מעבת שמא ואפי' מותם מטלטלין שהיו בבית נתנם לו אביו קנאם הבן בהנאה נוכח אם בחובתה שבגמרא בפ' מי שמת דעד שיחד לבנו כלי בית קנאם דאמרינן נבי אפשי בנו גדול בבית קנאו ייחד לו בית וכלי בית כלי בית קנה וכיון לח קנה כלומר שאם ייחד לו בית וכלי בית אפשי בבית כלי אחד בשבין שלא קנה הבית אפי' בבי קנה הכלים שייחד לו אלא כלים שאחד שייחד לבבי שאם בבית קנאם ואפי דוקא בנו גדול אבל אלא אפי' בנו הקטן שהרי לא אמרו בבנו גדול אלא בבית בלבד אבל המטלטלין אפשר דלאו מהותהנת אחיכן עליהו דלאו בהלבחה אלא דעשאה בבית אלא דיעת הבי הוא דבין דייחד לו בלי בית אין בבי גדול בין בנו קטן בין בנשותין דשטוחים בין בנשותין שניים קנו דאפשר ליה דמטלטלין כיון שייחדם לו גמר והקנם לו בחתנה אבל בית שאחו אינו אלא דרך שאלה בלחוד ובבנו גדול ובנשותין דשטוחים ובשעשה בחולה אחרו הבבן דעתיק דאב דאמרוב שאחתו גמר ומקנה ליה לבריה מאחמת עד דאחנה בביאוש ובשאר בשותין לח קנה מן האחם ובין אלא אחרו הבבן אלא אחרי בבית בנו גדול בבית קנאו ולא אחרו אלא דעת בבית בלבד אבל בכלי בית בלי בית ובלי בית כלי בית אין גדול בין קטן ולא אחרו ואחרי אחרו בבית בלי בית קנה ובו' דאבולהו דיש דיעת הבי בכלל בית בלי בית בלי בית אין גדול בין בנו קטן בין בנשותין דשטוחים בין בנשותין שניים קנו דאפשר ליה דמטלטלין בשין שייחדם לו גמר והקנם לו בחתנה אבל בית שאחו אינו אלא דרך שאלה בלחוד ובבנו גדול ובנשותין דשטוחים ובשעשה בחולה אחרו הבבן דעתיק דאב דאמרוב שאחתו גמר ומקנה ליה לבריה מאחמת עד דאחנה בביאוש ובשאר בשותין לח קנה מן האחם ובין אלא אחרו הבבן אלא אחרי בבית בנו גדול בבית קנאו

ותים שלא ברשות הבית ומפתו ואמר לו כלך תנול תות ומפתו
שם יומר יפות שהזמתו תרומת תקל לענין אחר כל שבת אחד ונטל מזל
מבירו ואמר לו אחר לזה לא נטלת מהומר טוב לא אחר לו כך אלא
מחמת כסופק בומר שלא ולכן אני מבירו אחר שיהיה נוח לו מעוקרת לא
מ"ט בנדון זה כיון דליכא שום הקפדת בעל הבית שכיון שהוא ומן בפניו
היו בעין ואפ הוא נותנו לעשות ברצון מים ואים ומאחר שאין שם שום
הקפדת בעל הבית שם עמה זה ונטל כום של יין וקדש בו את המשב
קדושין קדושין ממשמע שמפסו היו הוא שלו לשתותו או ליתנו למאר
ואין שם שום הקפדה על בעל הבית:

אמנם מה שיש לעיין בזה הוא דהמקדש בכום של יין אם קדש בתה
שבתוכו בלאוד כלומר כיון בלבד אז אין קדושו אלא ביין ובכום
ובני חור ונטל הכום אינו לבפרק האיש מקדש נרסינן ת"ר המקדש לי
בכום זה אני חדת בו ובמה שבתוכו ואינו יודע כו ולא בתה שבתוכו
ואינו יודע בתה שבתוכו ולא כו לא קשיא הא בתמרת הא במיאמת
בהברת ובורש"י ז"ל במיאמ בו ולא בתה שבתוכו דמיאמ לא תשיבי ואין דעתה
אלא על שלני בתמרת מה שבתוכו ולא בו דעבוד למשתייה ומסדר בסמ
למאמרת בהברת בו ובתה שבתוכו ובהברת כלומר אמן לפי שהכום ניוך
לשמור הסמן שבתוכו וכן פירש ר"ח ז"ל והנה לפי זה הקדושין אינם אלא
ביין ולא בכום ולא קפדי הכום כלל אם חזרו ונטלו ממנו מבל הרמב"ם
ז"ל כתב בפ"ה מהלכות אישות דבין בו ובתה שבתוכו ולפי זה ניוך לעיין
אם חזר ונטל הכום ממנו מ"מ יש לומר שאף לדברי הר"ח ז"ל אין הדברי
תמורים אלא לענין ניוך אם אין ביין שום פרוטה אם מצטרף הכום
עם היין שלפיהוסס של רש"י ז"ל ור"ת ז"ל אם אין ביין שום פרוטה אלא
עם הכום אין הקדושי קדושין לפי שאין הקדושין כשניהם אלא ביין ולכך
מבל לר"ת ז"ל בל שים שום פרוטה בין שניהם הוו קדושין שהרי בשניהם
קדש מבל אם היה ביין שום פרוטה והיה הסורה לו הכום מעלמה מו
שפי' מור ונטלו ממנה כורוש מפסר לומר שקדושו קדושין אלא שיש לומר
שיכולה היא לומר אלא נתקדשתי לו אלא בשנים ועכשיו שופש שמקויר לו
הנום אינו מפיק בו שום קדושי טעות מ"מ בנדון זה שהו מסובין
בסעודה אפי' הרמב"ם ז"ל יודה שאין דעתם אלא על היין ולבך אלא יפנו
שם אלא למשוך ביין את בשרם ולא בהן לו היין להגיעו לפומיהו לביתו
אלא לשתותו מיד ובלא ספק דבמה שבתוכו דסיינו היין ולא בשניהם
בהן לו הקדושין:

ולענין טענתו שהיה שבור אינם טענה דהא במסכת ערובין בפרק
הדר אנים שבור אקתו אקח ומעכרו ממבר שבר עבורה שיש
בה מיתה אמיתין אותו ומלקין אותו מלקות בללו של דבר הרי הוא בפקח
לפל דבריו אלא שבטור מן המפלה אמר ר' תניבא לא אמנו אלא שלא
הגיע לשברותו של לוט אבל הגיע לשברותו של לוט בטור מכלם וכתב
הרמב"ם ז"ל בפ"ד מהלבות אישות שבור שקדש קדושין קדושין ומתע"י
שעשבר הרבה ואם הגיע לשברותו של לוט אין קדושי קדושין ומתיסבין
בדבר זה ע"כ ואין לפרש בין שהיה המקדש שניר או שהמקדשת ויש
בדור א"כ לפי הסלה היאך אם הדברים אמת בהוייתן הקדושין בטורי
הם אם אין טענות אחרות לבטל דברי הטוענ הזה ומ"מ המקדש אף אם
לא ידע מהלה בנון שאמר לו אין לי בתך ואמר לו אין ואמר לו תקבל
הקדושי ואמר לו הן ואח"כ עמד ואקדש אלא שאם קדש בלא עדים שדינין
תיוב הוא אבל אבת מדדות מדברבן אפי שקדש בלא עדים ובמסבת יבמות
בפ"ב ובמסבת קדושין פרק האשה אמרי דרב אשי מנגד אחן דמקדש בלא
עדים וכן פסקו הפוסקים ז"ל:

אמנם זה בלו הוא אם אמר בשעת קדושין בלשון שאינ מתקדשת
בו בנון שאמר הרי בתך מקודשת לי בהבה זה אבל אם אמר
בדרך שנהגין קצת עמ האחין בשנותינו קדושין לאבי הבת לומר לו זה
הן קדושין בשביל בתך אין בדברינו בלום ואין קדושין בללי שהרי בדרך ידים
המובות שיאמר הרי בתך מקודשת לי אבל אם אמר הרי בתך מקודשת
ולא אמר לי אינן ידים ממוניות ואינן ידים בדאיתא בפ"ק דקדושין ובפ"ק
דבדרים וכן פסקו הפוסקים ז"ל וכ"ש אם לא אמר אלא הרי אלו קדושין
לבתך שאינן בלום וכן כתב מ"ה הרשב"ץ ז"ל בתשובה ושוב אחריך בזה
ובאמת אין מקום להאריך אמנם אם היו מדברים על עסקי הקדושין בגון
שאמר לו אתן לי בתך ואמר לו אן ובשעה שהם עסוקין בתותו
ענין נתן לו הקדושין בפ"ב שלא אמר הרי בתך מקודשת לי בקדושי קדושין
דבפ"ק דקדושין נרסינן אתן האם היא מדבה עמה על עסקי נוטה וקדושי
אלא פירש ר' יוסי אומר דיו זר' יהודה אומר צריך לפרש ואמר רב יהודה
אמר שמואל הלבה כר' יוסי וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ג
מהלכות אישות:

ומה שצריך נ"ל לעיין בזה הוא בענין סיון היא שם היה בו
שום פרוטה שהוא משקל מבי סעורה של בסף פרוף שם קדושין
נמורים ואם לא היה שהה פרוטה שם משקל קדושין וצריך בט בדמיתת
בפ"ק דקדושין שחושבין שמא שום פרוטה במקום אחר שהיו ביוקר במקומו
הללו ודומיהן ואלא משק שהוא יכול להתקיים על בן משם לא היה יכול
להתקיים בתבטל וירק אין בהן קדושין בלל כמו שבתב הרמב"ם ז"ל
בהלבות אישות ואף ביין הזה יש לעשות חלוקות שיש תומרים שביין שבמקו
הקדושין אינו שום פרוטה מעמ"י שיודעים בודאי שיש פרוטה בזו בשק
קדושין ואחרים תומרים דביון שיודעים בודאי שיש מקום משום שם פרוטה
משם קדושי תורה הילכך אם לא פטטה ידה וקבלה קדושין מאחר טוב
הוא לקיים הקדושין ואם פטטה ידה וקבלה קדושין מאחר צריכה נט
מסניהם על בן צריך בדבר דרישה ודקדוק יפה אלא להקל בערו
ואם הקדושין בטלין בתב מדעני אבי תורי הרשב"ץ ז"ל בתשובה שאינו
חייב מבת פרוטת לפי אלא נעשתה מחשבתו ואין בזמן הקדושין בלל הילכך
פטור הוא מתשלום:

עוד שאלת תקפד

לבור שניהו
תעניות על
חולה ואת
אם צריך
להשלים התעניות או לא:

תשובה בפ"ק דתעניות תמרינן ת"ר מי שהיה מתענה על
החולה ונתרפא ועל הלוה ועבדה קברי זה מתענה
ומשלים ופירשו המפרשים אלא אותו יום בלבד משלם
אלא בל הימים שקבל עליו להתענות ושקשו אחמי משלם התעניות אפי'
יומן אינו צריך להשלים הסם אבן היו מתענים וירדו להם בשמים קודם
תצות לא ישלימו ואפי' תאמר אם נתרפא החולה ועבדה הלוה אחר
תצות בודאי צריך להשלים אותו יום כמו שירדו להם בשמים אחר תצות
צריך להשלים אותו יום בשאר שירדו להם בשמים אחר תצות
צריך להשלים אותו יום אבל אחר ימים אחמי משלימין וכי לא אלים
בהיותו דשאר ימים בירדו בשמים קודם תצות אחן משלימין מ"ב קשיא
עבדא אחריבו קשיא אלא אחמי הך אלא בתעניות של בשמים אחרי מבלים
אם ירדו קודם תצות או שאר ימים אחר תצות אחן עובדת לבמרי
אלא ברת בשמים בלבד אבל בשאר ברות אפי אחן ברה אחרי דאחתעה
ומשלים אבל אחרים תירצו אלא אחמי מתענה ומשלים אלא על היחיד
בבל הברות ובלם ורשיה לדבה לאיתויי הא ברייתא דת"ר הרי שהיה
מתענה וכו' גבי תעניות דיחיד והסיא דאחמרינן בפ' סדר תעניות אלא
לא ישלימו בתעניות בבור וזקא היא אחין מטרישין על הבור אלא לפי
הצורך בלבד ושיעור דתני לה אחם לא ישלימו בלשון רבים וכן נראה שהיא
דעת הרמב"ם ז"ל שאלק בין יחיד לבבור במו שבתב בפ"ה מהל' תעניות
יחיד שהיה מתענה על החולה ונתרפא ועל ברה ועבדה הרי זה משלים
תעניתו עב"ל ונראה מדבריו בין קודם תצות בין אחר תצות שצריך
להשלים והוא הדין בשאר ימים שקבל עליו להתעניות אבל בבור בתב
ז"ל שאין צריכים להשלים ו"ל וכן אם היו מתענים על ברה ועבדה ועל
שאר וכל אם קודם תצות לא ישלימו אחר תצות שבור שנורו
תעניות על החולה ונפטר נראה שאין צריכין להשלים אחר תעניות ונראה
שאין חלוק בין אם נתרפא או נפטר אחין שבוונם אלא אותו דבר שהיא
מתענין עליו או שאין בדיל תענית והוא שנתרפא או אחין מועיל התענית
והוא שנפטר וכל שאין מטרחין אותו יותר מדאי אבל יחיד משלים כל
התעניות וכן בתב בעל הטורי ז"ל וזה לשונו יחיד שמתענה על ברה ועבדה
או חולה ונתרפא או מת צריך היחיד להשלים כל התעניות שקבל עליו אבל
בבור וכו' והוא קולך אחר דעת אלא שכוסיף הוא ביחיד שאם
את שצריך היחיד להשלים תעניתו וכן בתב הרב ר' ירוחם ז"ל ואם מת
החולה הוא בשי בשמים שירדו קודם תצות שאין משלימין ודוקא הבור
אבל היחיד משלם כל התעניות בין נתרפא בין מת ומעמ"י שהבריותא
לא אמרה אלא נתרפא ולא אמר מת יש לומר דליסנא מעלית נקט ולישנ'
דיקי עשיתה ליה:

ומעתה מי שמת ולא יבלו לקוברו ביומו ואחר מותו התפללו הבור
תפלת מנחה בבית הבנסת אם נופלין על פניהם או לא:

דע שמבואר בבתן בהלמוייר אלא ליפול על פניו בשותו יום ולא
לאחר עד שיקבר ואם ר"ת רבינו נומר אחר שיקבר בבית הבנסת
נופלין ובבית אחל אין נופלין ביום שיצא החבל לבית הבנסת בהשלום
מבילותו שותו יום נ"ב בתפלת שחרית אין מבהנו ליפול על פניו בל"ה
והבל הוא בפי מנהג פשוט בי אין זה אין אלא מנהג:

עוד שאלת תקפה

שמעת מתי
מתו שמיה
מסורה לו
מעניות

לעריות אם לאמת בן אחותו מסורה לו ע"כ תו"ל:

תשובה

דבה ברור שמעת אחי כאם בין מן האב בין מן האם
היא מסורה מפי הקבלה והיא מכלל הנשים שמסורו'
מדברי סופרים שנקראמות שניות לערוות כך מבואר
בתוספתא יבמות פ"ב כולה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ח מהלכות איסורי
ביאה ה"ד וז"ל אחות אשה אחות אמה אחות אביה אחות אחיה אחות
בתו אחות בתה אחות בת בנה ואת בת בתה לאם לפי הסוגרים אלו
מותרות לו כ"ש בני בניהם ובתי בתיהם שלנו לא הוזכרו לפיכך דין זה
לפי שהוא דבר פשוט אבל בתלמוד ירושלמי פירשוהו ואמרו שם ת"ר אחות
אמו מותרת לאחיו אחות אביו אסורה מפני שהיא כאחות אביו ואחות
אחיו מותרת

חרשבש

שות

עד שאלת תקפח

בי נער זוקן היתה מריבה ביניהם

וזוקן חרף הנער וקם הרג את הזקן לפי הזקן לא קם ולא זע מחומת הכאה וקם הנער ואמו בטלית שבגומר הזקן ואמרה מתחת ידו נפל לפחריו והיה מיד מחד מאחריו ואמו בו ולא הניחו ליפול לארץ והקימוהו לילך לבית והוליכוהו יד ורגל ונפל למטה ולא דבר דבר ב' נמלט ולא יבול לדבר ואח"כ חזר לו הכוחו לחל לילך יכול להזיז יד ורגל ושאלת מה שורת הדין בזה:

תשובה

דע כי דיינו חותם לאחרן מיום דיום ולא נוכים מזקי מדם בשום שעון דיום בדבר זה שלא כ"ל שמוך מיום מפני מיום עד שיעיים את מכיריו ויכיו שמים בלבם בן וכך הוא חייב וכשהיו רואים שהשוק נותן מה שנתן לך ואם לאחן בתירנו מקנדיו אחתם ההמכ"ם ז"ל בחב בשמן של הגאונים ז"ל בחל' סנהדרין שעשת ורפו כלומר מה שמבטלין מחלוכתן ואם שנותן גרפתו וקניית התרופות שנותן אותו דייני חוכה לאדם ואע"פ שהרמ"ם ז"ל חולק עליו מכל מקום כדברי הרמב"ם ז"ל והגאונים ז"ל רוב ב"ד במקומות שנוהגים להתגבר על פי הרמב"ם ז"ל על כן זה הנער מכל בוא הזקן בחשבון דברים ואם כוח ובושת ונער ושבת ורפוי · נזק שוה בטול ידו ורגלו · בושת כוה שמכיישו בפני הכל לאחו בלוחרי · נער הוא לחניקה שחנקו · שבת הוא בטול מלאכתו · רפוי הוא שכך הרופא וזמן התרופות בטלשה מהם אין נוהין ממנו זמנן זמן הוא מכל מקום ניזין מזונו עד שיעיים את בניהו ובשתים מהם והם השבת ורפוי תפשר שהוא חייב ממון בפי שבחת הגאונים ז"ל והרמב"ם ז"ל ·

ולענין

מה שהשפקתם אם מהניק קרא לזה או שהרה קרא לו

זוה אני אומר שהדבר תלוי בנוהר העדים אם הם אומרין שהחניק היתה מוקם עם הזה וזקו וגמשעו שוה היה לחשוב שיקרו לו מקריים בחלו חשב לשלם לפי שכבר נשתקם הפלגה בפרק החובל שהניזקין גרועין אומר אמו אומרה בלומר כשם שאומרין לעניין המיתה מי שהפה את חבירו בחנן או בגחרוף אם הוא חנן שיש בו להמית או במקום שיבול להמית כגון אם הכהו על נשור לבבו אפילו בחנן קטנה יכול להמית וחם על גבו על שהיתה החנן גדולה נדי להמית בה כן הדבר בניזקין שנריך לומר על בן בפי האומר אם זה חנק אותו והנער חוק והנחנק · נקו וכ"ש אם אחו בערפו · שנשם שוב הסדרס יוצא ממנו מהשטת המניעה בכל הגוף חייב לשלם שבת ורפוי · וחם לחו חין עליו אלא חלת עושה הפלגה בהמשנים שהם נוק בושת נער וכבר בתבמי שחו נובון אומן בייני תורה לחתן מכל מבדין אותו עד שיעיים ב"ב וחם בן בוח הדבר שיעשו עבדים ושפחות אלום וכל שכן אם אין הנער בעל לעשות ולניעים וחם יש לו מעות ויהזקן עני טוב הוא שיעיים בקבת מעות בפי רחות שוביכם וייעד ה' לטובים וליטרים ויש יונגו לשלוש בני אחם בימיהם כדאמרין על ייעד' הכשרים ויישר' נאמנם בלאתו ' הדבר ' שחעון (בן אחים ר' בחח זלה"ם :

דין תקפח

ראובן היה חייב לשמעון · ובאו שנים למדי' אומן וראם שיש טוענת בשמיעתם לחבירו ראם אתך לחך תקח בשמיעתם אמר להם אינה יכולה לחבוע מחבירו שנה שחתם לו בשעה שהלוה לו שהרי אמר לו בתלו קנה ומחזיר מונאה קנה ואמ"ש ללא אתך דמין דאת אמר בתלוין קנה ומחזיר מונאה קנה בשעה שחתם לו בשעה שהלוה לו אבל אם אמר לו בשעה שהלוה לו בתלו קנה ומחזיר מונאה קנה בשעה שחתם לו בשעה שהלוה לו אבל אם אמר לו בשעה שהלוה לו בתלו קנה ומחזיר מונאה קנה בשעה שחתם לו בשעה שהלוה לו

אלמדיה אל המשכיל ר' יעקב ברי' יצחק בן

סחו נ"ע:

שאלת תקפז

על שותפים שחלקו וחחד מהם לקח שקים בכך וכך יום וח"כ הוליכם לשוק לחוברם ורחק ורחם שבעת מהשיר הרבם

ודוחם לחזור על שותפיו מחמת שום חונחה בדבר:

תשובה

מין לו לחזור על שבעון שהבה יותר מכחי טרחה לחנר מו לקרובו מין חין חונחה ומין הלוקח יכול לחזור בו ובוה לפי הטחלה כבר נשחכה יותר מוה על בן המקח קיים ואין לו לחזור על שותפיו:

חזקה

כל נכי מכשרים שים לה פנימין הכוונה היא שהבובה הסר לה לחתן אחד ושכותל רחוק מן הבובה מרחק חמות ואינו מועיל בבובה בלי שתין חומרים לזוקן עקובה מלח בפחות מהרבע חמות שהרי לחכמרה מוקח יש לה פנימין חומרין שי מקרה יורד ובוחם ע"י חותן ניתין ואח"ב אחה אומר שבח חיתו דיפן כלה שבומה ושירום זה בפרכי הוח · ועבשיו ב' משמי"ם פוקים ואל חעמיד מרבב על' חרבה פלחא ל"ת ל' לשכחה ל' לחלוחנה ז' ואל חעמיד מלרכב עליהם חרבה בנחש בשלח אל חעמיד מחם ל' לי' חש"ן ושד ל' מכחן כלהו ובחנהו חיוב מובה מן הבבה הבירה בחבה מה:

אבל

רבה בה חנה בעור היה לו לדוד המלך לעשלה חמשחו וביון שהגיע חנוח לילה רוח בבוחה עם סיעלה עמוד הענן ובינן מהלו היה עומד ודבר ובוסק בחורה עם סיעלה עמוד הענן ובינן מעלה עמוד הענן ובינן בינוסו שכמו שמחל מהלו חמרו לו מלוכה המלך עמך ישראל ברינן פרנסה וחמך לשם יבלו ויחפרנסו זה מה חמרו לו מין הקומן משבית את הרוחי ואין הבור מחחלה מחולחו פירוש קומן חנבים חרנום חנבים קומנין יש מפרש הקיבן מחם במו הקבן שהוח בבר מועט ופירוש קולייחו כשחחפוך הבור

דמי ויש לו תובעת למכור לי בחצי קטנה חמר רב סורגת קבה ואין לו תובעת בהלכותיו ממריה דר' קבה מע"ג דהוה ליסגת בתרת משום דבמרת פריך בחר מ"מ מליסגת קתני דרב הונא וכן פסק הרמב"ם ז"ל בהל' מכירה פי"ב מליסגת קטנה וכתב ז"ל הלוקח בדמים מכסרת כגון שהפן בחמת וחמר מכור לי פירותיך תע"פ שקנין בחליפין קנה ומתוך תובעת וכן כתב בפ"ה מהל' הטוכרות ולמד מזה רבינו ז"ל בפי"ב מהלכה המוכרות שכה לצורך פירות תכסרת בחלב או בשמים שקנה ומתוך תובעת:

ומערתה בנדון הזה אי קנה ממנו עשר חביות של שמן בכך וכך מטות שם יש בהם תובעת מתוך ומתוך תובעת כדיני תובעת שהרי בדין ואפרו שבע בדין אין כן דין תובעת מכל מיני אני מילי שם היה סדבר תלוי בטעות שם הם כל שוי הסחורה או לא הוה טעות שמעיקין שם יש בו כדין תובעת מכל שהשליכר תלוי בטעת ולא בטעות שפילו אין שם כלי תובעת תוכר דהם אחר רבית כפ"ב דקדושין וכפ' הספינה כל דבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין חפי' פחות תכלי תובעת חוכר וכפ' סוסך אחרי בעי רבה בר רב קנן חטים שוערן בקרקע יש להם תובעת או אין להם תובעת והוו בם בקנקנת מיכי למי או לית' דיתמר עדיי בם שתת ואתו מסדי ואתר דלת שרי בם אלא תמשם ואם תמר הבא כל דבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין חפילו פחות מכדי תובע ומפרשים ז"ל נהמה שכל שהוא במדה וכו' הוה אקח טעות ודין תובעת הבא לאחר מדין תובעת תייתינן עלה אלא מדין אקח טעות ואפי' טעות מכדי תובעת אחר ואע"ג דבפ' בית כור אחרי' רב פפא וכן תרעת מטעות נפרעת אחר ליה הייט ר' נרבי משמת ולא הוו אלא חמשה אחת לקחה אחר ליה ר' סדבת אחר ואמרי טעמא טרף בפא בפר חיט יודע משדם ומכירה שלין בם אלא ט"ו בלחוד וכבר ואקל דהכי משמע בגמרת דרב פפא אחדר ליה לאחרי ואחר ליה והא אבן פחות משתות הניעו עד שתות ינפה ואחדר ליה אחרי ה"מ דלא קיש ליה בגוש אר בא קיש לי' וכבית ואקילא כלומר טרב פפא היט יודע שלין כה אלא חמשה עשר וכבר ואקל ואחדר ליה רב פפא והא עשרים קאמר ליה כלומר שלף על פי שאני מכירם לדעת פן אחר לי שאלם לי בשלמא אחרי אחר אי יבנה לי מן הדמי' אשר ליש שאני דבי דיש כמו עשרים קאמר לך כלומר דמיני אחר לך אוכר לאו כמדת עשרים אחרינא לך אלא אשיא טובא בעשרים בשדה אחר ולהשניא מקאו וכן פירשוה אשפרשים שם שם כן דוקא ואכיר שלין מדתם אלא כך הוא אחרי' שכר וקבל אבל בחביות שלין מדתם ידוע ולא אכא כמו שאחר אקח טעות הוא ואפילו בפחות מטעות אחור ואפילו לשברת הרמ"ב ז"ל שכתב דמכור לי כאלו דהוי ספק אי מחייר לוקח או לא ומשפיקא לית מאקינן מיד אשלוקח בחזקת משהו היינו דיוק בדבר שיש בן לוקח דהיינו כאחרי דיש יוקרא וזולא אבל אחרי דאלו בחקת טעות כגון דבר שבמדה ושבמשקל וכאלין דלא הוי טעות משום לוקח אלא משום אקח טעות אף לדברי הרמ"ב ז"ל אחר ואם אחר שנתברה לו השטרון אכר אין השמן שכר וקבול וכדאחרינן דיב פפא דיכן אחרינא אשטרא נברא שכתבתי לשלה ואחר לי אחרי שכירת וקבילת והאי נמי כיון שיש השטרון ואכה אן השמן שכר וקבול ולא נרע אחי שקנה דבר ואפא בו מום ונשתנה כו שהינו יכול לאחור כמו שכתב הרמב"ם ז"ל כך נראה לי והשם יצלנו מטביות הטן: שלמה בן הרב ר' שמעון כ"ן בן החכם ר' צמח זלה"ה:

שאלוני נאמני הקהל ישמרם האלהים

מורנו תקץ

יאחרך החדון קומר הכרית והחסף כבמן יש אנשים שלקחו שם ספרות ואחרות אחרים שפרעו הפלוסמי"ם וכקשו אשם שיפרעו הפלוסמי"ם יש אשם שטען שלקח אשטרא כיקר כדי שיפרע אחזרו ואחרים לקחו כדי כוויו ביד אשרסור ואם אחרים שלח יפרעו אלא אם יפרשו אחרים שלקחו כיקר יורנו מורנו נר"ו הדין ואלומך יגדל:

אם הסך הוה כפתו אמה שנאכר כפי אשטרי חייב לפרוע כפי אשלוסמי"ם אבל אם הוה בשוויו בכית אשטרא ואכ"ם אם קנאו כיותר שהוא פטור ויש כלו לפי לשון אשטמה שלא אחרה שלח עלי"ו וא"ה שלכך"ם כן אחי חובב שהוא לשון אשטמה מ"ב שלא אחרה הדין כך ואם לאו הדיעות

כודישוני מיגד הוא אלשון ואלום:

עוד שאלוני תקצא

מורנו יודע לכבודך כי משם עדיבי גדול היו בירשותו עשרים חבילות של פשתן יש לקח יותר משלש' פנים ועשה מכר חותם בטרשת של שטורות בחריבות עד בית אשטיגם אם הוא לחיך לפרוע אשטמ"ם על אשטורות שעשית לקבל מן לא ואשכירה היקה כיוך זמן אשטר יורנו מורנו הדין ואלומך יגדל:

אם שם ואלום לא תפת אספינה יחשוב אנוגרי לשלם ויש לו במה לשלם חייב משה לפרוע ואם אין לנוגרי לשלם אם לא תבת אספינה נמנת עשיו ובכך במקצו עד בת אספינה נך גרשם לי ואלום:

עוד שאלוני תקצב

מורנו תשובתך הרשתם בעניין מי שקבל על עצמו בשטר לקנות לאחשו פנדים ואבשיטין מהו דינם אם נוסף אשטר אלו עדים אחתומים למטה קיימו בבית אכנסת של אלפלאחי"ן קודם הוצאת ספר תורה כיום שני בשבת משה בר יסודה בן חנין ושעבד עצמו ונכסיו בקנין גמור שעכשיו לקנות פנדים ואבשיטין לאחשו נוגמה בא עשרים בר שלמה דורמן כחרכשים וחוכים וקבל עליו בקנין גמור שעכשיו שיקנה בשלשים וחוכים פנדים ואבשיטין לאחשו נוגמה אשטרא קודם שיצא נמילה בת ר' מיימון שטעוכה ושעשרה והוכים אכשחרכשים אחרכשים אשטרים קודם שיבנם את אשטוכות אבית אחשן לאחשן בלי שום חרוץ ועכוב בעולם וקבל עליו שאם יעבור על קבלה זו ושלח לא יתנכל נוגמה אשטרא על פי דיין ויאמרו פי דיני ישראל ויבא יד תקיפה אשלוחות יהיה מוחרם ומנודה לכל קהלות הקדש ויהיה אמינו ונפשו אסור לאלכות והוא קבל עליו כל זה בשעתא דקבל וקבלה עליו ג"ז ובדי לכוות לרשת ולוכות לנוגמה בת שמחם בר שלמה דורמן הנן' אם שהיה בעיני כאבנו ואחתנו כאלונו ואשראנו בידה כיום שני בשבה ימים לירח אבת שנת חמשת אלפים ושלש מאות ושלשים לבריאת עולם למנין אשר מונין כאן בחלנוחייר אחת אכל שהיה וקיים עד כאן נוסף אשטר' יורנו מורנו הדין בכנדים ואבשיטין אלו דינם מהו ואלומך יגדל:

הבנדים

ואבשיטין אהלו דינם אוש הדין אבנים לה שום משלו לפי שכך בתב לה אשטר בנופן שלשם לנבותם בכל עת שמרצה ובתבו לה קודם נשואיה ואם כן הרי הוא כאבנים לה שום משלו שאינו רשאי למכור אלא אשטרשה וכן כתבו הרשב"א ז"ל והרמ"ך ז"ל וכן היה הדין אחזו אבי מורי הרב ז"ל אלבה למעשה ואשמעי שמו אם שלמה בן הרב ר' שמעון בן החכם ר' צמח זלה"ה:

דברי שלמה בן הרב ר' שמעון בן החכם ר' צמח זלה"ה:

בפרק תקצב

המניח תבן בחצר חבירו חברת בסיר וכפ' שוכר תבן היון המיירו לעדר מפני שמפיזו ומרעין עלייהו בגמרא אמ' ר' אלעזר הלה אמרה כל בחמת אלכך ופירש"י ז"ל בפ' הוכר אדיבו שעשת לחלניה מפני שמפיזו ואין מנמנם בדבר ונקט כיש למיתני בחמת ס"ת כל היכא דאני בחמת כלשה היא ואין לפסק אלנמנם אדבר ע"כ לשונו נראה אדבריו דהלכה היא ר"ל שהיא הלכה פסוקה מכל אדברי הרמב"ם ז"ל בפי' פחיחת המשנה נראה דכל בחמת הלכה שהיא הלכה למשה מסיני נוד ולכוד ודופן עקומה ועשר נטיעות ודברי רש"י ז"ל לבאורה נראין בטעם משום דתנן בפ"ק דשבת בחמת אמרו שוחה אחכין רוחה אחכין חבוקות קורחין ואי אשטר כוו שהיא הלכה למשה מסיני דאין קורין לאחר אינה נורח שמח יטה ודבר שהוא נזרה לא שיך לאחר שהיא הלכה למשה מסיני אבל דברי הרמב"ם ז"ל אשטרשים בירושלמי בפ"ב דכלאים ובפ"ב דאחרומות ובפ' האכיע כראחרינן כחם אחר ר' אלעזר כל אחקום שהינו בחמת הלכה למשה מסיני והשיא דבפ"ק דשבת לא קאית שכבר כתב רבינו שאשון ז"ל אהסיא דר' אלעזר לאו דוקא היא אחם אחכאן בחמת

שות

החשבש

זאת התשובה כתובה למעלה בסימן שלי"ב

תשובה

יקח רעוץ לליטרו מרבה ויחר מחדונו מורנו והבנו הרב ז"ל כקב בה חיסור. מך מלחם לבם להחזיר ומם מל מחוקנו ז"ל מין סומעין מם יעשו לחזובי קיר כמוני היום מכל להודיעך קשם חמרי חמת מכתוב לך נ"כ מה שנתלבטתי עליו מהמכיל ר' חני בשם מסתקנתים ומה שהשיבותיו למעלה בסי' על"ב עיין שם וזכיתי להסכים לדעתו של מורינו הרוב ע"ז ז"ל מה שכתב מח"מ הרב ז"ל בהלכות בדיקה שלו כף: יב לשונו ראיתי בגליוני הגרשתים ז"ל שיש כל הרוצה לבדוק יפה שלא יהיו להכנים ידיו לבדוק זכ קורין חומו שלמונמח"ת וכשרה ומסר מומר לבד"ק טוב הוא עכ"ל:

תשובה

מין ללמוד משם שהם היה דבוקה מנפנים במקום שעוכה חותה טרפה שהמת מותרת שהם הכשרו כשרים דבוקה לדופן סוב חינה מתנועעת כיון שמין כך פלוש והיות כשרה כמו שהנו מכשירין מחת לדופן לסביך בכשרה משום דהיינו רביתת ושוב לת מתפרק זכחומת שהיה במקום דיבב לת מכשרין לה חלת בדיעבד רשותה בדופן ועכשו שהכל מעורב ומסתבר שוב מין הרומה יכולה להפרד כיון שהין שם פלוש שהנו היה שם פלוש כיון שמקבל מינו מחובר משם יכתק הכל בנגד שהפרד שהם הוא מכולק שהכל מתפלה ועד סוף לת יכתק ושם יפחר שקבל בלת תפרק בין לחמנע כין בשני הקנות משם יכתק הכל על כן יסתבו המכשירין להחיר כשהיה דבוקה כלה בדופן בלת פלוש הכל שם הניעה הפרלת הסיה שפי שנה חון עד הטרפש מקום שעושה חותה טרפה מרי היה חסורה שלת שפט שהיה דבוקה בדופן נכשיר טרפות הטרפש ושנם עשמן שהסהנה ו' החולה לבנמיה מלמטה למעלה ושהחולה מלטרפש שהו שפני שהם"כ שני מכלת בטלת נכשירנו ה"כ מבינו טרפה חוזרת כטרה ובן שם הסרנת הניעה לנד פנים ללד שהדבר ידוע פשוט שהיה טרפה ושרי שבורשה טלת היתה מוסכמת שכל כמו שכתב חת"ם ברב ז"ל בהלבותיו והבר דלת להוסיף מלה ומין להכשיר חלת בשהיה דבוקה לדופן בלבד בלתי שהדים הסרנת לטרפש וכ"ם ללד הו למקומות שעושה חותה טרפה ע"כ בשון תשובתו זכיתי להסכים לדעתו של מורנו הרב ר' יצחק כר שמש ז"ל:

עוד שאלת תקינו

רחובן נשמכה ניכר על ההקדש זרגם לבטות חרגם

לחת על הקדש וחסרו לו מעות מכון חותה מנל רחובן לשמש שכיס והיו המעות בידותו ומן בבדים ועשה כח לחבוע מעותיו ממקבל תומו ומן והנוכר תוכיח כשבועת שבא שדר כה מוסף על ומן בשבועה ושמלת שורת דין זה:

תשובה

דע שמם כיס כדיוט עם כדיוט היה שורת הדין כוה שיטול ממקבל המעות שהיו כתותו עת שם חסרו עד שיעמוד בדמובת כפ כמחל עינים והיה ע"כ חייב לשת שבועה על כל מם שדר מחר שבבד ומן המשכונה שכל תומו שבר מסור הוא כמו שכתב הרמב"ן נ"ל בתשובה ע' לחיבר נשך בשם תשובת הריטב"ן ז"ל חה ברור מלת שבשנין שנידון הוה שמת שליוט שם בהקדש יש לעיין כוה שם הדין שזה שם לת דלחורה כזה מחת דנוכר שמחמה בפירוש על הקדקדות יפול למשכן שהקדש ביתו ב' דשנינן בית בנשיות בעיה שבעה טובי העיר כחשבת מנני כשר כבד חמרו בירושלמי דוקא בשהם מכל בפי מנני חד ומשמע דכל דחתמה בפורש חפי מחד דיו גדין שבעה טובי בעיר במשמע לכנני העיר ושם קיחת לבבי הוא דיון שזה שם ההדיוט לפי שהיו אב צמו הכשבת לדיחת בעלי חנקש קשוטרות שלין כלין שזה קדושה חלת שיהכלו הכניים פירותיו בומן הזה הוא לענייט כמו שכתב הרמב"ן ז"ל בתשובה חהביחת דף חקי כדלים לפי שהין בהזמה ניחן הוא ע"ט בחיתה חסופה חכל חתת הדב ז"ל חיתר שהבובר זלת שבשה טובי העיר ובו הין לשם רשות לנשכן ולת למכור מ"כ כיון שהבובר לת היה יכול למכון שנר המשוכה בטל הוא וחייב לשלם שבירות כל חומן שנים שדר כן:

עוד שאלת תקינו

מי שחולן ליבנתו שם יבול להחנות שלוה שלת פנשה לפני חדיך שיטול נחתנות כנס חו לת ובתבת שנפל ביניהם

לחרו הוחן דומה ירמה מדברים דחע"ב דכל בחתת הלכה למשה מסיני חכל חין לומוד ממנה בכל מקום דחין למדין מהכללות חלא קשה לדברי הרמב"ם ז"ל מה שכתב בחתת חמרו החון רומה שהיה הלכה למשה מסיני וכ"ע חת"כ מנחתי בירושלמי דהתריכן כמי עלה חמר ר' חלעזר כל מקום שהנו בחתת הלכה למשה מסיני וכ"כ חין הקושיה על הרמב"ם ז"ל חלא על הירושלמי:

פסק תקצה

דין עמדו בעני מני החתום לחשה ר' משה בר מרדכי עריכי ור' שמול בר יהוחנן הכהן ושנון ר' משה כי ר' שמול נדר לתת לו רבקה

כמו לחשה חוך עשרים חדש ובזה זה ערב משה שנת חיר"ל ותקע לו כפו שהם לת יחניעה לו יתן לו מחתים זהוכים ושכבע לו כזה חתן כיד ושסיב ר' שמול שלת נתחייב לו ממון לת בחקיעת כך ולת בשבועה: ופסקתי בדין כ יניהם שלו נשבע לו בחשת היה חייב לתת לו חע"פ שהם לשהכחת ולת קניח שלת בבית דין שוב חעפ"כ חדרך השבועה חייב לקיים ושע"פ שהש"ם ז"ל כתב שהקבוצה שנשים בחשלים חין משם חשהכחת שכלחי הוח שבועת פנים שהשם עליה קנם זהו חנו סה בקבן שכל כלת קנין שלת בדברים בעלמח חינו כלום חך חשהת בשבועה חייב שכך כתב הרמב"ם ז"ל בתשובותיו ושכשו שר' שמול בעפר כזה ור' משה טועין שהייתה כזה שבועת החודש חייב לחשבע לו שבועה דרבנן כיון שבאתו בשם הגאונים ז"ל בש ר' משון משכבת מניעת במי שנתחייב בבית דין שבועה דתוריית ווחו טען שכבר נשבע שבועה שנשבע לו שבועה דרבנן על כן משם יעבע לו ר' שמול הוח פטור משם לחר חייב וכתבי לו זמן בשבועה זו חשהת יתי:

מה' וכתב שלמה בן הרב ר' שמעון בן החכם ר' נחת זלה"ה:

לבי תקצה

שר' שלמה בר יצחק ניירי משיר מלינתה חייב חשות לסוחר פרנסיסקו בן מיירח בשטר בנופן שלהם וכתן ר' שלמה ניירי הנ"ל ממלינתה כומנו ר' סוסמן זורחתי בבני מבת מרשת פרנסיסקו המכר כי לת גיס בכתן הסוחר הנזכר בבת ר' שלמה ניירי הנ"ו ר' שלמה ניירי המכר חלה עני ר' סוסמן זורחתי הש"ע המורה שיקבל ממנו מעכונות בקבת מחוב וכשיבך למלינתה ישלח לו בבר שנה בשנה זמוכים והשטר יחחר עליו בתורת חוב והנים המעכונות בידי ה"ל יבחק יצ"ו בר מהרן חבן טנו נ"ע והם קלת בחבי הקדש והלך רבי שלמה ניירי הנזכר לחלינתה כי שם בידו ויחחר מן המועד ולבקשת ר' סוסמן זורחתי הנזכר בחבתי לו שיטלח מה שבדר ושם לחו ומבר הספרים בד"ל והוח כתב לחלוחת פני ומני חמרתי לו שלח תועילנו בקשתי שח יחלה פני ר' סוסמן זורחתי וכתב לו וחלה פניו ונם חני חליתי פניו להמריך לו הזמן מחב בח הסוחר פרנסיסקו הנ"ו ושלח חת שלו וכתבתי לו ושניתי ושלשתי ועברו כל הזמנים ולת נתן וחלנני הבטל חוב למכור הספרים הנזכרים ונחתיים בידי הסרסור למכור וכן כך וכן כך בחבתי לו שהם בידי הסרסור ושם לת יטלח בחעות יחברם וזהו לת שלח ולת הטה חון וכחבתי לקבל יב"ו פעמים ושנוני שהיום יבולים להבריחו ושחטעה המשפט והסרסור בדבר כל הספרים הנזכרים בשטר בתי בנשיות בתו שני חבנים ועמדו ולת הוסיף טוב לדם כשם וחלילו בחמד ושיתי לסרסור שיחנם לקונים ושלו הם הספרים הטהרי ובבחת נמכרו חחלה נמכרו בקונן ת' קונן ויקנה וקונן בחדבר סיני וקונן וחלה הדברים עם קהונות בקלף וניור ד' זוהיכים ושחנה נהיתים חרבעה יהודים וחני ושרשם לר' חיד קמץ ז"ל בקלף יפן זהוב חחד ושטח שחיטות וחיוב דיחול ועורת זהוב ופירוש חיוב לשלחו

כיצד מהלקת יש לומרים דלמ נחש מנט ויש לומרים דיכולין לפשוטו
ולומר לו לולן ותח"ב מתסור:

תשובה

חלינה לא דמיא לנטל בידה זה דפרק מלות חלינה
ממיכנגט מוטעה פסול חלינה מוטעית בשרה וחמרי'
החם הכי דמי חלינה מוטעית כגון שלומרים לו לולן
לה על מנת שתתן לך מחתים וזו וכתבו עלה המפרשים שחפי' התנה
פליה בתחלי בפועל החלוי בטל החתסה ותפילו לת נתנה וטעמא
דמן הדין אין כח בחסה תנאי לבטל החתסה ותפילו לת כתקיים התנאי
רחוי העשה להתקיים חלת דילפי' מתנאי בני גד ובני ראובן דילפי
בעי' דוקא כי החם שיכל החעם להתקיים על ידי שלית ובפרק המדיר
תייתו הח דתמרינן חלינה מוטעית בשרה היכי דמי כגון דלומרים לו לולן
לה על מנת שתתן לך וכו' ותמרינן דטעמא הוי דהחלינה בשרה מסום
דלולו תנאי נתרי נהו מבני גד ובני ראובן דחשתר לקיומי על ידי שלית
כי החם הוו תנאה דלת חפשר לקיומי על ידי שלית כי החם לת הוי
חלינה וחלינה חיני יכול לעשותה על ידי שלית היכך חעפ"י שתתנה
עליה על מנת שלת תבשתי לפלוני יכול תנאו חיני כלום ויכולה היא
לינשא לו ותח"ב דחמרי בפ' רבן גמליאל דביש תנאי בחלינה פליני
ר' ורבנן דתתני' בכר דתו לה מהלכתא ולית דחם לה ובכר תירגא הרמב"ם
ז"ל כמו שנתבאר בספר הזכות להרמב"ן ז"ל וכן פרש"י ז"ל בפסקיו וכ"כ
בספר המצות גדול וחפילו למאן דחמר שחם כדבה לחת לו מתחים וזו
שחייבת לתתם לו חם הוא יכם קבוע מחורת שבירות כמו שכתב רש"י
ז"ל ומסכימו עמו התברשים ז"ל מהחית דחמרינן החם בפ' מנות חלינם
בחחזומות דרב פפא נפלה לפני יכם שחינו הגון חמרי ליה חלן לה על
מנת שתתן לך מתחים זו וכו' חחי לקשיה דרב פפא חמר כה ליה חמרה
ליה מעשה שני כך עבדי ליה וכו' סיינו דוקא בממון דשייך למימר ביה
מחורת שבירות חבל חמר חתחים כגון חלת חתכלי בשר וכו' חו חלת
הכנסי לבית חניך חו חלת חעשתו לפלוני לינוק חייבת לקיים תנאו ואח
בממון חפילו לת תקיים תנאו החלינה קיימת חלת שחייבת לחת מחורת
שבירות החם שינו הגון ועל פי דרכנו למדנו דשין לומר חלן ותח"ב
חחסור חלת חפי' התנה קודם חלינה שין תנאו כלום והתנאי בטל והחלינ'
בשרה וזה דבר ברור מחד וכן כתב הרמב"ם ז"ל גם כן בפ"ד מהלכות חלינה
ובסכמת ככל כך הוא:

אמרינן תקצט

בפרק שור הן פלוקין לומר
רבה חלוק מלאכה לבבת
ושין חלוק מלאכות ליום
טוב פירוש העניין כי
חלוק מלאכות לבבת הוא לעניין חטחת שהם עשה הרבה חבות מלאכות
קבבת חפי' בבשגג בהעלם אחד חייב חטחת על כל אב ואב והם עשה
אב אחד מאבות מלאכות ותולדותיו אינו חייב אלא חטחת אחת וכן הוא
בפ' כלל גדול וכן פסק הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהלכות שבת ובי"ט שין הדין
כן אלא חפי' עשה הרבה אבות מלאכות ושפי' בהתרחה אינו לוקה אלא
אחת ובפרק אינו חייב אלא אחת אחת כך מבואר בפ' העובר פרק שני
מן הלולין ובפ' כלל גדול וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהלכות יום טוב
והעניין הוא כחשר הבבת שהם כולה קולא ביום טוב יותר מבבבת והטעם
הוא שלא תבינו חלוק מלאכות לעניין חייב אחת אלא בשבת כמו שלמדו
רבותינו ז"ל אלא תבעיא אם בכל מלאכותיהם ביום השבת שהפלילה היא
אחת דחמר לאלק יצחק ואם שבחב רש"י ז"ל בפרשת ויקהל הבערה זו
יש לומרים לאלק יצחק ויש לומרים עלמו יצחק אין פירושו בלל כאלו
שבחבת אבל פירוש העניין הוא כי האורה חמרה לא תעשה כל מלאכה
והבערת אש היא בבלל אבות מלאכות והיא נכללת בדיבור לא תעשה כל
מלאכה ת"ב למה יצחה מהבלל אחמרו לא הבערו אם יש לומרים לאלק
יצחת לחייב על כל אב ואב מאבות מלאכות שהם לא יצחת הבערה מהבלל
שיש לומרים שבל העולם אבות מלאכות הרבה הן אפי' בלם אינ אינם
אלא אחת שבן מלמעות הבאור אחמר לא תעשה בל מלאכה אבל השאת
אינה אלא מן הבלל לא למד על עצמה יצחה אלא ללמד אף על הבלל בלו
יצחה ושו לומרים אב הבאור אב מלאכה וחייב עליה בפני עצמה אף בל
אב מלאכה חייב עליה בפני עצמה והם עשה הרבה מלאכות בהעלם אחד
חייב אחת על בל אחת ואחת אם אחמרו בב' אלו הן הלולין ובפ'
בלל גדול יש פלוק מלאכת לבבת יש לומרים ללאו יצחת בלומר אינו
חייב אל הבבורה אלא ללאו שבחוב בשבת יום השביעי לבאור שבחוב
ושבות על מנחה אחת ובבל בבבת הוא הוה לנד אלוק אבות מלאכות לאחו
מלאכות אחת שנחמר בבבת ויבקרת בעניין אחד אחת אחת אבל מלוש

ומה תר

שבחבת בפרשה ס"ל כחב בהלבות שביחת
יום טוב בעניין נזי שבביח חשורה לישראל
אם יש מחותו המין במחובר לקרקע וכו'
פרי הלו מאורין מיני יודע מה הוקשה לך
בזה והלבה ברורה היא בפ' בבל מערבין דחמרינן התם אמר רב פפא
הלבתא נזי שבביח דורון אם יש מחותו מין במחובר לאורב ולערב נמי
מאורין בבדי שיעשו ואם לאו אפי' בתוך החחום מותרין ואין לחחום חאורין
הבח בשביל ישראל זה מותר לישראל אחר והטעם בשביל ישראל זה מותר לישראל
אחר בדי שלא יאמר לנזי הבח בשביל ישראל אחר שמין חדש אוסר לנזי
לעשות ובמו שהוא בשבת בדחיחת בפ"ק דשבת וכמו שבחב הרמב"ם
ז"ל פ"ו מהלכות שבת בן הדין בי"ט בפ"ח דרמב"ן ז"ל בפרק הפועלים
ואם היינו מחירין לאותו ישראל פירות שביח הנזי דורון בשביל ישראל
אנו חוששין שיאמר לנזי הבח בשביל ישראל אחר שמין חדש אוסר ולא
לו לפי' לו אסורין ולישראל אחר מותרין ובל מה שבחב הרמב"ם ז"ל בזה
שעותר הוא שלא לעשין בבדי שיעשו יש מי שפשב בדי שילך למקום שמצוי
אותו הפירות וכן נראה שהיא דעת הרמב"ם ז"ל בפ' מהלבות שבת ויש
מי שבחב שאם המקום הוא דחוק יותר מבדי הלוך מיל בי בשיעור שחי'
בדי הלוך לאחום שבת שהוא מיל ופירוש קרפף היא בית קטן שמבניסין בו פירות ועניטים מחיים לבניטים שם עד עת הצורך ובעל הערוך פי'
קרפף הוא מקום מוקף מחיצות בשי אבני

ומעין

בנד של עור הנקרא פרגו"ש אם שחר לאפרן בתוך פחתן
הדבר ברור שהעורות אין להם פחים כלחים ואותר לפותרן
בפחתן אבל אם יש בעור גחר מחודר ואותו פחתן נותנים בתוך גחר
נראה שהדבר אסור ודרך עיון:

עוד שאלת תרא

לפרש לך שחוש'
זו מתני' ר' יוסי
אומר שוחק
וזורה לרוח או
מניל לים אמרו לן אף הוא נעשה אבל ונחתר ולא ידבק בידך מאומה מן החרס
נמ' תניח אמר להם ר' יוסי הוא אומר ואת חטחתכם אשר עשיתם את העגל
וגו' ואכנות אותו טחון ותשליך אל הנחל היורד מן ההר בלומר שנעשה לא
השליכו לים אלא אל הנחל והנחל מעלה אחים ולא חש לנעשה
וכל אלמא כל שעשק וזורה לא חייטינן לנעשה וכל ואחדרו ליה הבנן משום
דחיים בחחים הני הוא אומר ויזר על פני המים ויעק את בני ישראל לא
נתכוון משה אלא לבדקן בבשות בלומר אלא השלינן משה אלא על פני
המים ושתוהו בלו ולא נשאר אחנו טוס דבר שיוד לנחל ונעשה וכל ויעלה
אחים והדר ר' יוסי לחיתי דחיים אחרת ואמר להם הרי הוא אומר נם את
מעבה וגו' ויכרות אחם את מפלחה וידק ויפרוף בנחל קדרון בלומר בנחל
הוא נעשה וכל ומעלה אחים ואחדרו ליה דבבן בנחל קדרון אינו מעלה
אחים שהעפר הו אינו מעלה אחים שהוא בחרן מליקה וביון שאינו
מעלה אחים לא חייטינן לאחת נעשה וכל ור' יוסי הא מבדר לה בנחל
קדרון אמי מעלה אחים הוא שהחיה דחלו ואלו מתערבין בחחב ונאבדי'
לגמרי אלמא דעפרו מעלה אחים וקא מבדרי ליה דבבן אחקנות ים מקום
מגדל אחים ויש מקום שאינו מגדל אחים כלומר שבבחל עלמו יש מקום
שאין עפרו אחן מליקה ופגדל אחים והוא גובהו של נחל שהם נשפך הדם
ויש מקום שאינו מגדל אחים שעפרו מליח כלומר בסוף הבפר שחקבץ
שם מי גשמי ונעשה מליח ולפיבך אינו מגדל אחים ושם השלין חותם המפלגת
חשר שרף ודק בך ג"ל פירוש שמועה זו:

ומעין חרב

מי יש לו שני שמות ורולה לברש
ולהלות הגט בחיוב מבם כותבין
הגט ר"ת ז"ל אחר שם יש
לו שני שמות צריך לבחוב שניהם
בפירוש ולא יספיק לבחוב בל שם שיש לו אחם אין לו אלא שם אחד אין
לו לבחוב בל שם שיש לו שמא יעלה לבן ואחמרם שם ז"ל ואם
אחשב לבך הרמב"ד ז"ל אחר שם יש לו שלשה שמות בותבים שניהם ואם יש לו אלינה
בותב בל שם שיש לו והרמב"ן ז"ל אחר שם יש לו שני שמות בותב אחד
שנקרא בו במקום המסירה עיקר והשם הנקרא בו במקום הבחיבה בולהו
עם בל שם שיש לו וכן היה דעת הרשלונים ואם בתב שם של מקום בלקוחים
מינו גט ומנהגי בתב הרשב"ם ז"ל בתב בל הסברות והמוכן מדבריו שלבתחלה
צריך לנעשות בדברי ר"ת ז"ל אבל בדיעבד הבשיו לתין לדברי הרמב"ן ובל
זה הוא בשמוטין בשני שמות אבל אם לא שמוטו בשני שמות שיהא בחתם
מאן שיהא ובתב הרמב"ן ז"ל דשיהא מדשבח אבל לבתחלה אחד ובל שם

פתחנאים אל המשכיל ר' חנני יציו בר' שלמה נין אלוק נ"ע:

שאלת תרנ

בשחתם פותח ס"ת ערב שבת לקריאת התורה היש לברך בתחת התורה ובפיל לך הספק כזה מלטונית ספר

תשובה

בס"ד דברכת תמהינו בנתי דלו תמה רב יהודה תמה שמואל המזכים לשנים קודם שיקרא את שמע צריך לברך לפחר שיקרא ין צריך לברך מאי טעמא שכבר נפטר בתחלה ויכומשתע זה הלשון הוא שחם תחר שניך ברכת תכבה היה קודם לקריאת שמע שם רוצה לקרות את כ בתורה שוב אין צריך לברך על התורה ושטעם זה לפי כיון שה הרבה מעניינות בלכת התורה כגון ותן בלבנו ללמוד ולשמור ולעשות ודבר זה בין קרא שמוד לברכה בין מופלג מהברכה כך היה נראה מפשט ז"ה הלשון אלא שבירושלמי תמרינן על תחר ר' מנא והוא פשוט של תחר והרתב"ן ז"ל צודק והוא שקורא על תחר ופירוש על תחר הוא לתלתר ולפי שני ברחות אלו שם היה והוא שקרא על תחר או שפשט על תחר יצא הדבר למחלוקת ולפי נראה והוא שקרא על תחר לבו שהם קרא ק"ש תחר ברכת תכבה לתלמר שם תחר בפסיק ורוצה לקורר טוב תינו צריך לחזור ולברך על קריאתו ולפי נראה והוא שפשט על תחר ובא לנו דוקא שם פשט תחר קיים מיד מפל שם בפסיק וחזר לקרות תיב לברך ורבותי כראיתים ז"ל כתבו שתם לדברי התומר דוקא בשלמד מיד תבל שם בפסיק חזר ובירך היינו דוקא בשרוצה ליפטר בתבית תבל המברך תפר בתר בנו ושתר הברכות ניון שקרא תחר הברכות שם בפסיק תם כ' ורוצה לחזור ולקרות שוב תין צריך לברך ותפילו בפלג ונתפסק במלתכתו ולא התמיר הרח"ש ז"ל פלא שם ישן היום שיהא קבע שכרגיל לקרות צריך לברך פלא נתפרשו דבריו שם דוקא שרוצה ליפטר בברכת תכבה תו תף בתי שצריך ברכת התורה פלא שתחוך לשנות משתע שלא תמר הדברים פלא ברוצה ליפטר בתבה לפי שבתחר תשתוכה שבתב הרב נבו ז"ל משתו לא הזכיר בה דין שם צריך ברכת התורה ולא ידכר בתוכה תשובה פלא ברוצה ליפטר בתבה רבה על כן תני תומר שתם צריך ברכת התורה וקרא תחריה פרשת התמיד שטוב תין צריך לברך בתחתה הלילה לפי שתחתה הלילה פולך כיה תחר היום פלא שם ישן שיהא קבע שבשיבה זו פלא תלילה שתעשיך הלילה כיה תחר היום כוה לפי פלא פסיק וסלק דעתו שלא לקרות תבל כשפלק דעתו בשר חלק לילה תבית ותשתמ לקרות פרשת התמיד שטוב תין צריך לברך בתחתה יום ולא תף בתחתה הלילה לפי שתחתה הלילה פולך כיה תחר היום פלא שם ישן שיהא קבע שבשיבה זו פלא הלילה תבית שתעשיך הלילה כיה תחר היום כוה לפי פלא פסיק וסלק דעתו שלא לקרות תבל כשפלק דעתו בשר חלק לילה תבית ותשתמ לקרות פרשת התמיד שטוב תין צריך לברך בתחתה יום ולא תף בתחתה הלילה לפי שתחתה הלילה פולך כיה תחר היום פלא שם ישן שיהא קבע שבשיבה זו פלא הלילה תבית שתעשיך הלילה כיה תחר היום כוה לפי פלא פסיק וסלק דעתו שלא לקרות תבל כשפלק דעתו בשר חלק לילה תבית ותשתמ לקרות

עוד שאלת תרד

תבי לתלוב עת התומרת לתלבה כיום טוב לתוך השבת:

תשובה

בס"ד זה שתלו בתשלה רבותינו שלמה הנדפתו"ל והרתב"ן ז"ל פוסקים דלא כתשובת הגאונים ז"ל דפשיטא להו דתרגולא לבי נשתא וכו' ותמר ר' יוחנן ס"ק דשמע קול שופר תשוי ור' יהושע בן לוי ס"ל דשמע קול שופר תשוי ותרמב"ם ז"ל והרי"ף ז"ל פסקו כר' יהושע בן לוי ותרתב"ם ז"ל פסק כר' יוחנן ותרתב"ם ז"ל פסק

שאלת תרז

בגאיזה מכרם לוגל הים בשוי לפת [illegible] ומתוקים

ומענין תרו

תשובה

ושענת כשמיקה עד עתה מיכל טענה שנה מטינו דכשיגין הוכרח שת בחלמה מן פיולים מחר כ"ה שכה כשיון שטר כתוסף ונת מתחת ידה ובמקף ובמחיים ובחומפת מחום דאתי כתוכה בכתובה דתי מכל נדוניא חוה מפקדת וכן נאמר בריש ט"ו מפי חין שטר כתובה יונת מתחת ידה ובשטר כתובה ונת מתחת ידה נובה תפי מנה ומחים ומחומפת ונרושה בין כך יוחין בך נובה לכל נדחותת בסוף פ' סטטת וכל כ' בתמ"ס ט"ו בפ"ו מאכל מיסת ובנדון שלפ בעלת חוב היא בנכסים ועוד שחיב יורשת חלה בהחיניח לח תמיקר ונת התוספת כי' תקנת תקהל ואפי' חם יש לה מתה שתתו וכ"ה שנה כ"ש חין לה חמשה ועשרים שנה ואפי' שכתבל היה כרוך למעת ולהיה דיוק בפרנסתו תפני זה לח נאמר ובות תעשו תני היה בוח הבעל חוב כ"ש שחינו בוח לבעל חוב חלה מלוה מיתו והרמ"ן ז"ל בתב בתשובה לחוב יסן מעיקרה בח לתקנת פעוני חין לפסל השטר חלה ת"ל בוח מכיר בדיין שיש כו רחמות חן ריחמו לפסחלק ולומר לדיינין שיסחלקו ממנו חם יש מוחזקת דמוכח ע"כ כמו שנחוכח בספר החשן כמ' ס' וכן נתב בס' ק"ט מסופה מחרת לפרח ס"ז ל"ל לכשפיה לח ניהו שטר יפן היה דורש ומוקר עב מ'חול הדין שה והנגייה חם יש רחמות בדבר ע"כ ובנדון כוה חין חשם רחמות פיכה השטר מוייף ולח חשם פרעון חלח שהיה סומך שחת שכתן בכתובתה כמו כיה בפרעון כמוכת חמה :

ושענת מה שכתוב בשטר המשכ בכתבי ידו ועל המשכון ג"כ טענת הבעל בוה ובשחר חומן דקדושין משמיעת החב חל פחת ולמה לח חומנו לחן לפני חכמי המקום טענה משקת היח שהחוב זה חינו שלחלמה של חחת הבעל בנכסים משמיע חלח פני הרשה היכח דחיכח שבי בוה חוחת בה הסולה היכח שחיתי בידיחינו יכול לחפוע וכ"כ הרשב"ל בתשובה שם והיח לח היתה רוצה להכחיב לה חבל ועכ"ז לח היתכל לחבוע חלח ממנו בעל חוב חחר שהיה לו ממנו ולח משעבדי הנכסים לפרעון חוב זה עכ"ל ומשמע מדבריו דחפי' בלח שטר חוכל לחפוע ולח חיישי' שמח יחזור ויחפע מן הלקוחות חלח ודחי חיכח חיזוק גדול לדבריו ומיהו חפשר דלח חיישי' לזה דכיון דחיכח חיזוק גדול לדבריו חין לחוש שמח יחזור ויחפע מן הלקוחות וחפשר דחפי' בלח שטר חוכל לחפוע ולח חיישי' שמח יחזור ויחפע מן הלקוחות חלח בשטר חיכח חיזוק גדול לדבריו ומיהו חפשר דלח חיישי' לזה דכיון דחיכח חיזוק גדול לדבריו חין לחוש שמח יחזור ויחפע מן הלקוחות וחפשר דחפי' בלח שטר חוכל לחפוע ולח חיישי' שמח יחזור ויחפע מן הלקוחות חלח בשטר חיכח חיזוק גדול לדבריו

ז"ל כהלל תלוה ולוה פסקו כחכמים ז"ל:

ושנית חלוף לשון התקנה מינו חלוף לשון ביאור לפי שכתוב משמע מינה מתחים ומשמע מינה נדוניה ובלשון התחרון כיחר מה תרחטון לומר כמה שנכתב למעלה כחוקה מינה מגה ותחתים תלת נדוניה וכן הסיק ס"מ מרבי הרב ז"ל למלקה על התקה ר' חיים כן מסתמיל כ"ע וק"ל שנה ותני היה חלוף הינו הולכין אחר לשון התרון אע"ג דבא הטוחל את הבית ובא בית כור תיכף בלותה מי מקום לשון התרון מן לשון רחשון ופסקו רבוותא דתולכין בתר פחות שבלשונות זה בזה"ו כשטר מכל כשהוא כשטר הלך אחר לשון התרון לפי שהם שני דברים יש אחר זה ומקום לשון התרון מכל מקום דבא בית כור ובא הטוחל אי נמי סיום דע"ז נט פשוט מקח ד' נכסים דמיונו מלעין הלמ"ן בלם דבור אחד קוף זה אחר זה ולפיכך הולכים אחר פחות שבלשונות וכ"כ הרב בעל המיטור ז"ל בסם ר"ם ז"ל במאמר כחובת גיטין ובא נט פשוט שינו כחוב למעלה מנה ולמטה מתים וכו' הלך אחר לשון התחתון וכן נמי מלמעלה וקבל מלמטה פסיטא ליה לרבא דהלך אחר לשון התחתון זהו אפי' היה חלוף בלשון ב' סיון בם חלוף אין ביאור:

ומענין שטר המתנה שכתב הבעל לאשתו קנתה המתנה שהשטר כחוב ונחתום בהלכם הוא ובא חוקת תמרינן דקבוחה מתנה לאשתו קנתה ואין הבעל יכול לחזור ולחבי מתנה זו לא נתבטל זכות כתיבתה שלא אמרו מחלק כל נכסיו בדאיתתבם ים טולין זהו לא חלק כל נכסיו הם מינה הם מרוצים שהרי סיר ומטלטל הוו סיור בקלי בשם מי שמת נכי אשתה על שכתבו כל נכסיהם וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפ' ו' מהלכות זכייה ומתנה ובוטלת היא בחובתה מוסף על מיתתו:

ומענין מה שהשאל מן המטלטלין אין מוליאין מזוזן מידה דאשתה בפ' שלשה נזוגא ואפי' מפסה דבר מרובה שנעבדת דכלאים דשכחתי דהשאל השקיה שלחה מצות וכן מחמת בי"ח אפי' שהחשב מ ז"ל נחלק על דבינו משה ז"ל מחי דאתר דאפי' מפסה דבר מרובה אין מוליאין מידה כר"מ מרוטנבורק ז"ל קיים דברי רבינו שמשון ז"ל וכן פסק הרמב"ם ז"ל שכתב בפי"ח מכל מיטות חלוקה שהשאל כדי שתוזן מפסה אין השאל יכול להוליא מידה אפי' מפסה לאחר מיתה אפי' מפסה בנך וכך מוליאין מידה חלה כותבין לה כ"ד שהשאל ופוסק לה מוזנות ומתכבין עמה והיה חלה טוזג ממה שהיה עד שיקנו לה מוזנות יותר על עד שהשאל ויקחו כיורים שהשאר וכן קיים מסקנת הרמ"ה ז"ל:

ולענין מי תמרינן לה מחי מה כיוך מה כיוך ור' יוסי בר בון אחר מכיון שיש לה ליפטר בסוף חפי אחר מה שכיוך לית תמרינן לה ומדברי הרמב"ם ז"ל שכתבתי לעצלה מכמע דפסק לתלמידי' יוכה דתמרי לה אחרי מה כיוך וכן הוא מסקנת הר"ם מרוטנבורק ז"ל והרמ"ה ז"ל על כן יעמידו ב"ד ויכתבו כל הנכסים ויפסקו לה מוזנות לפי כבודה ויקבצו עמה על מפסה ידיה דהלכתה הנוזנת מנכסי יתומים מפסה ידיה שלהם ויכשיוה אחר שתרפה שטר כחובתה כתו שכתב הרמב"ם ז"ל בפי"ח מכלכות מיטות ויפטר כל מה שתפסה תחת ידה ותע"פ שכבר פתח לו לחלוק בנכסים לית מעני לך בגרייתם להחזיר מה שתפסה ומ"ג דקס"ל נותלין מצליו רב פפא ורב פפי מתניתי דרבי בנבור שנטל בשעה שי ויתה בגלגלו בחותה בדה בלבד ומחר רב חסי נמי לשר וטרת מדרשנת דעלנ בחדי חתוב בנגח לשלמי בשה שיתיל ויחרת במקנת וחרת בכלב לית דמי לסבת שהרי התלגת בתלמיד נוגע חם מטלטלי ותפי תפסה היורשים וכן כתב הרא"ש ז"ל והרמב"ם ז"ל בכל מיטות מ"ב דינית קיים על המטלטלין ולא דמי ליהושפ בבור דכיון דהלקו בשנה ויתה בתל ול' אחי נתנה לבם המטלטלי' וכנת מוזנות קיים ותפי מ"ד גבי בבור ויתר בכל הכח מודה דלא ומתה ואין תפסה וכיון לא תפסה וכותה קיים:

ומענין בשטר חוב שכתב שקבל מידה כך וכך ושוטים בתורת הלוחה בד"ה נוכה חותם דחמרינן בשרך חוקת לוה מן התפסה ואחר שנתבררה אין לה עליו כלום ונראה אי נתחלתה חד היא שהשטם הוא שכל מה שיש בירושת התפסה בעלה הוא עד שתבוא ראיה מכיון בת לה ונן כתב הרמב"ם ז"ל בהלכות חלוה ולוה הם ז"ל בתשובות הרב ז"ל בתשובות קדושין ובתבים מ"מ הרב ז"ל בתשובות ואחת התפסה הם בכל שיש נפלו לה נכסי מלת משות חלוה הם אי ממעשה ידיה אי תשיעתה אי נדנתם לבעלה והכל של בעל ולית נפקא לה מלה טענת שנתנם לה בעלה אי טענה ו היתה מועלת לה לו היו הנכסים הם תחת ידה מחמת נחשת בשטעה מבלי היו תחת הנכסי בהם תפת ידה אלא לתבוע לוחם בשטר חוב היגה כחשת חלה בריחי ברורה החשות שלות לבעלה היו מנכסים שנתן לה בעלה או תדם

תחם תחר כתו שכתב הרמב"ם ז"ל בפכ"ב מהלכות מיטות ונלו לת כתב שטטל וקבל מידה כך וכך והוחים חלוה שהות משתעבד לה בכך וכך וכותי סוה תחריגן חלים כיחת דשטרת כדמיתת כ"ע הנוקח כתו שכתב הרמב"ם ז"ל בפ"ים מהלכות מכירה מהל בכתן היה בטוענת שנתנה לו תנות והודה בעל דין כמתה עליה ר"ב תעות חלו של בעל הם ותיכה נוגה לוחם ניח תחים לה רחיה שנפלו לה נכסים מאחר או מחחתה ומפי היו הנכסי מוטעי' והסיפ עליה הרבה לבי שתין מדקדק עם תחתו בנך יוב"ש בתקה תכוב' וניחת ליפוק עליה הם שתשתו ירשה נכסים מרובים מאחה ושלום על דודכי

בתמץ וכתב שלמה בן הרב רבי שתעון נ"ו בן החבש"ר נתן ז"ל:

בנאיית על הענין הנני למעלה

מה תרח

שתפת ר' שמשה מחרתה לו תפת תתו הנכנסים שהיה מחלוקת בירושלתי הרמב"ם ז"ל וה"ר מתיר מהוטנבורק ז"ל והרי"ב ז"ל המפרשי דתמרינן לה תחר מה שכיוך וכבר בתבתי לכם זם בתשובת שחלוחיכם על כן יעמדו מלי ויתכן כל הנכסים כן תפוסי הן כסף וזהב ותכשיטין וכדומה ומטלטלי הפת ושטרי פרעון דבר שיש מו דבר קטן וכן תם יש שם בתבי הקדם הכל יכתבו כל"ד ותרתה בתובת' ויפסקו לה מוזנות תחר שיכשיוה שכך כתב הרמב"ם בפי"ח מהל' תיטות תלמנה בביתה לע"ד למכוע מוזנות יש מי שהוחם שפוסקין לה מוזנות ותין משנישין מתה ותין לסמך על קורתה זו מפני שנתחלף לו בדבר פחה שהלך בעלה למדינת הים והבחיבו מורו שתין לה מוזנות מפ"ד עד שתשפע בחרי פת להפרע מנכסי יתומים וכתב דעתי נוטה וכו רחוק לדון ומעשי שהרמב"ם ז"ל והרמ"ה ז"ל חולקים עלו כמפרש הרשב"ם ז"ל נמצו לתין וכתן שהמחבר בית הרמב"ם ז"ל להיות בהסכמת המעשה משכשין תותה על דעת השקום ועל דעת הורשים שלה בחבתם ולא בהבחים מהנכסים בית כחה כעלה בין תחרי מותו ושלה נתנה מתנות לבנותיה ולא לקרובים ולא לתחרי בין רב לפעט בין כמתנה גמורה בין במתנה על מנת להחזיר ושלה תעשים ושלה הוציאה מהנכסים ווילתי לתוכותיה ולפרנסתה ויבחבו שטר תכל הנכסים הנשתרים ויתנו תחד בידה ותחד בידו בשוה בשוה כדין שתוש פ"ל ויסתרו על המטלטלין תחת ידה:

ומה שתובע ר' שמעון שיתן לו חלק תשתו ושהות יתן ערב בתוכותיה תינו מן הדין ותין לנלה תרם נתתן בעמה ' ותחר שקיים נתתן שתה שתפסה תפסה תין בנו בה לבוחתו מתחת ידה תלוה שה שטוענן כיצד ותתו בתם ויסתרו תחת ידה תדין עתו שתינו תן הדין שתחלק לתחם תעט תעט ודוכתה תמרינן עפ' תיבו נתך תתר ליה רבה לרב יוסף הכי ווי דיתתי תתי עבדינן להו תתר תתר ליה תוכתי להו כבי דינא ויכבי ליה ווה תתר ליה והת הקלני ליה קרנה תתר ליה תר היבי עביד תתר ליה תבדקינן נבלה דתית ליה דקצה פרוצה ונקטי טיעה ויכבי ניהלים ליה תבדקינן נבלה דתית ליה דקצה פרוצה ונקטי טיעה ויכבי ניהלים קריב למנר ורחוק לתפסה ובפסקנת תתר רב תסי תבדקי נברה דקצה נכסיה ותפיתן וכו כדיתתה הקם תלקה דב"ד חוסטין ליתומים עכתם שלה יכלי קרן תשוש כ"ם הורשים הגדולים שיחזו לעכתם שלה תחבל הסנה כל הקרן והרי"ף ז"ל כתב בתוכחה שכ"ד לריכין להסתדל לסחור תחוכם על בני תדם שלה שתין תוליתין הנכסים תחת ידם ויסתו ליתו בהם סיורים והם תחת ידה ותם יסניף תצנא למוזנותיה טוטב ותם לתן תשלומין לה תהכרן:

ומענין שטר תתנת הקרקע שכתב ר' תברהם לונזיל כ"ע לחסתו בת הרב ה' יצחק בר סשת ז"ל שטר כשר סוה ותמתנה קיימת היא ויתן בת פקפוק. ותה שרוצה ר' עמרם לבעלה תפני סתין בתוב בה תנה תינה טענה שתין נרך תנה שלא כמטלטלין וכמציות כדאי כ"ק דקדושין וכ"ה הסניגה וכ"ה תרוצה ודוכתיה טוכח תכל בקרקע לא שייך ביה תנה וכ"ה תוקת וכ"ה דקדושין חמרו בשטר כיצד נתב לו על הנייר תו על כתרים תעש' שתין כו שוה פרוטה שדי תכותה לה שדי נתוקי לך תרי ו תכותה ונתוכה וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ת מהלכות מכירה וכן בשטלה תעות נתתי שדה פלו לפלו הרי זה פלו וקתר ' בנתי יכלו בשטר וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ז מהלכות זכייה ומתנה וכן תה פרוטה לנשלה ב"ל בטענת שהקרקע היתה תקופת בטענת הכתיבה כיצ ובין תחר תלקו עד לתחר מותו של בעל תשות תלו שהשטר תיגה טענה לפי שהשטר האמנה כתב לה שני תוכחים ושני כתים ושכי עליות תעלה תרבעה תוכחים ותרבעה כתים ותרבעה עליות ולא תנה לה למרה ולא לתברה שהם כתחל תנה לה כתרה ונפל תלקו למעבה תו תנה לה למעבה ונפל הלקו למוחת נמלא נתן לה כלום שהרי נתן לה נוזנת

עכ"ל. ומזה נראה שדבר פשוט הוא שאין לו חלק של חבורה והדברים ברורים שאין מחלוקת ביניהם אלא שלא נתן לה חלק של חבורה לפי שלא עמדה בתנאי שהתנו עמה ולא לגמרה ולא לגמרן ולא לדורון ובדומה לזה כתב הרא"ש בפ"ק דמציעא דף מ"ב ע"ב ולא לרשות לבני כל זקן שתכנס לו ומזה תתפוס לחלקך בנינתן לחבריך כבי מתניתין ל"ל כתב בספר המקח דלא קיימא לן כרב ביר רב חנן בתשובה וכתב דכיון דחתומין בתרי סהדי עקלון ועקלון לא בריב בנתן מתנה דהלכתא כוותיה וכו' ברמתיה בהלכות הריטב"א ז"ל וכן דעת הרב ז"ל שלחה לחפץ בנותן חמרי מה כתן לו רשות לבני כל זמן שלא נתן לה בעלה שלא בפני שיהיה בקיא בשטרות חלוקים טענה לבני שלא כתב לה כל נכסיו שנחמה שלא עשתה חלק שטרותיה שהרי שייר לעצמו וחפץ מטלטלין שהוי שייר דלחיתא בפ' מי שמת וכפ' נותנין וכן כתב הרמב"ם ז"ל בכ"ו מהלכות מכירה ונתנה ז"ל מעשה בראובן שנ

והשנית כדלא כתב לחד מניידו דמקנה חבין לתחריני שלים מין מוניין מידי הלקוחות משום דלמא נשתעבדי.

והשלישית כשכתב לתשעון דמקנה ולא כתב לשני דמקנה ר' חנן שהכה והשני חייב בנזקי חבירו משתעבדין לשני לתחרון ולא משתעבדין לשני.

והרביעית שכתב לתחרון דמקנה ולא כתב לראשון דתחרון נוגח לכתחלה ולא ראשון שפיר דמי ולכך חשיב ליה ראשון לענין שלא יוכל תחרון למכור לו ולתקנו ועל כן אם בשטרו של ה' דוד בן נתן כתב בן דמקנה הוא מעכשיו לו בתן תחרונים דרשים: תחת מקום לא כתב לשני דמקנה היה: נוגח ר' דוד תם הכל: ושטר שחם כתב לשני דמקנים ולא נגבת בלוס ר' דוד ה והלאילי שעתה שלח כתב שחת בשני דמקנים והנשבה בלוס לר' דוד מה שנגבה נפה של כן תמרתי תני דכיון שלא נכתב דמקנה שהות מיקרי הרפס לא כמו שתמר לי בדוקה שתיגו שלא ולא מוריד: ושלום מעלה ובל יעבד לא יבל.

בענין מכת מרדות אם הוא בעין של חורה להשריל בה התראה:

דבר תרי

ברור הוא שבכל מלקות שהתורה נותנת בידי בית דין שלא יהא מכה אלא כפי הראוי לו בהתראה וגם בודקין במדיה דרשינן לה מקרא כדדרשי בהריקא לעיני מיתות ובו' ותעשה לעיני במכת מרדות אף הוא בענין של תורה להבדיל בה התראה אך לא מצינו לחש"ל שכתב גם זה בורור נגד המשנה על העריות עני מכת מרדות בכתפים ובשאר חייב מלקות הוא אף לפי שאין שם התראה ולמאי אך על פי שכתב הרמב"ם ז"ל בפרק ט' מהלכות סנהדרין גבי מקלל אביו ואמו בלא התראה שהוא חייב מלקות ואפילו לרבי יהודה שאומר אין מלקין אלא על לאוין שיש בהן מעשה ואפילו הכי כתב הרמב"ם ז"ל שהוא חייב מכת מרד

מתקנת ר"ח דבר בדיעבד כפ"ח עומדין וכפ"ק דסבת ובמכת מרדות לענוש אותו למגרר מלחת ספיק וכתלקיה ר' שלמ להסות דבשלייה לדחיקת בברכות בפ' הרואה ולא תקרי ביה כדמוכח התם והתם נמי בבא כל כת נר מוסב אין קניטין פוגעין בו אבל מכין אותו מכת מרדות שנא' ולהן הן מכשלין אלא ר' כדאר מוה אבל היקשא הוא שכתב רבינו ז"ל וסברא היא לחייבו מכת מרדות ורמה דיוק דבריו שכתוב כתב מכת מרדות מדברי סופרים וקו לא כתב מדברי סופרים לפי שהתם מחייב מעיקר דינא חן מסברת ומיקשא:

ובפ"ו בעניין פרוס חתי שבעת ימי החדש ושתה בו ולא שכלה חו שהה אחת ובו לינו לוקה עד שיסרוש כיך ומתקו על הרמב"ם ז"ל תקונו הוגיה הגון זה ובפי עניות דעתי שהוגיהו מתוך עם שעה שדברים דחמרי החם דבי מכין מסור ואפ"ה אין מכניסים אחריו כפתו לפני אחי הישיבו בפנה פסוח ולמד ממכה בהד ז"ל לכל שהוה ברשות כבל חיסורין הוה דקתי מכין ולא התנה ביה נס בן בכתן ויהיה מיוד:

ובפ"ז כתב החלוקה מסורה וכו' ומכין אותו מכת מרדות מדבריהם והחלוקה לא נאמרה אלא מפני לשיטת מיקלפא בגרוסה ונרוסה עשתה מיכה אלא מיסור קדשה כדאי בפ"ב דיבמות ובסתר כשם נמי לחסורות לכהן מי הוו ספק לקני שם דמכין אותו ולא התנה לא בזו ולא כזו כמויד אלהן סברת בינהן ומיקשא ולא אמרת התם עונש מפורש בדברי הכתובים ומיקשא חיסורין אינו אלא משום קדשה והתם נמי בשם המעולות כתב ואף על פי שעשה זה חסור וכו' ורחוי להכותו מכת מרדות ובינ"ל קרא דבא על יבמתו לאחר פדיונות היא ולא נוכר בה שום עונש אלא תגדר מלתא היא ואין לדיק התחה:

ובפ"ח כ"ה כתב ואחר לאחד לקרוץ בידיהן כדתניא וכו' היא בכתובו ולא כיל שם שום עונש אלא מהיקשא קא מתיבים רבינו ז"ל עוד כתב שם ואחר לאחד על אחת בשוגגין והתחזות או בנגעת ופרסה חלה בבית דינה שלא ירחה כיונת וכו' והבועל אחת מהמותות אלו מכין אותו מכת מרדות ודין זה לקתני רבינו ז"ל מדתמרי בפ' נגמר הדין תניא ר' אליעזר אומר שמעתי שכ"ש מכין ועונשין אלא מן התורה ולא לעבור על דברי תורה אלא לעשות סייג לתורה ומעשה בחתך שרבך על שום בשבת בירושלים והביאוהו לב"ד וסקלוהו ולא מפני שרחוי לכך אלא שעשה כדרכיה לכך: שוב מעשה בחתך שהשיא בחשתו תחת התמנ והביאוהו לב"ד וסקלוהו לא מפני שרחוי לכך אלא שעשה כדרכיה לכך: וכפ"ל מהל' סנהדרין כתב יש לב"ד להלקות וכו' מפני שבעל משתו תחת כתפיו וכו':

ובפ"ב מהל' סיורות כתב שהמקדש בביאה מכין אותו מכת מרדות כדי שלא יהו בנות ישרא פרוצין וכפ"ב מהל' יבום וחליצה כתב נבעל בבית על ידמתו קודם שעשה מעשה מכין אותו מכת מרדות מדרבנן וכפ"ל מהל' סיורי ביאה כתב כתב ורן המקדש בשוק והמקדש שלא בדוכין מכין אותו מכת מרדות והשורש בכל אלו דחמרינן בפ' כ"ג ביבמות נבי יבם דחם בעל בלא מימר מכין אותו מכת מרדות מדרבנן ומייתי עלה מהי דחמרי בפ"ק דקדושין דרב מנבד מתן המקדש בביאה ומתן המקדש בשוק וכו' נהרדעי אמרי בכולהו לית מנבד רב אלא מתן המקדש בביאה שלא שדוכי ומיכת דחמרי מהי דחמרי משום פרהסיא ומיך בכל אחד מהנו אתרחה ולא מתנה רבי ז"ל בחד מהם סיהיה מיוד:

ועוד כתב שם ונרוסה שבחה לדין עם המגרש מכין אותן לו מכין אותן מכת מרדות ומהקום שהניחה רבינו משם הוא פ' דכתובות דתנן ראנן לוה טימנה בנכסי מיכה מינה נפרעת אלא ע"י אחר ר' שמת מי אמרו לימן לישנא לא מוקיקן לחורב פשא אמר שמואל אין מושם מגדר מלתא היא דחמרי אמר ר' יוחנן אין מושם מגדר מלתא היא דחמרי אמר ר' יוחנן אמר ר' אלעזר משום

כצועה וקטיף לי דבפרק שבועות שתים בתרת אתרי' דלמ מצטרפת נשפע שלמ לפטול טרפות ובכולה דחיילה בצועה עליה חלמ בכולל מליבא דרבי יוחנן ופייס לקים דמפרש תני שיעור מליבא דרבנן וכסתם מליבא דר' טיקא מלמ לר' יוחנן לפ שיעור בצועה עליה בקלי טיעור כיון דחסור מן התורה והכי לפי פסק רבינו ז"ל זה משמע שהוא סובר דהלכה כר"ל ויצוה כיה אותר דברי בפרקים הנזכרים נסותר כללה דתלמודא דפרק האומן דר' יוחנן ור"ל הלכה כריש לקיש לפ מסקנה מלת דמני המם ומחר שמקשינן כה שים רבים מפתחי בי תרב בשל כתשלמ: בסוף הלכות שבועות נתקשה כה ותמר שלמ יראי לסוף דעתו של רבינו ז"ל ותמצ"ל שיפתני מכוונת דרבינו מכל טוב הוא לעורר בזה ונקשור למה שסיינו עוסקין בו שכא שים רבותים שנכר זה לפ טובר שום עוסק מכל נפתח שפטור מהבונם דמקשי מתני דתנן יום הכפורים חסור בתילים וסתיה חסור בנעל כרך הוא ומתרצי לה בליבא דר' יוחנן בתני שיעור ובליבא דר"ל חסור מדרבנן וכבה בליבא דר' יוחנן דתתר שטוח מן התורה פטור הוא מהבונם מן התורה שפרי הן בו כרת ובליבא דר"ל דתתר מדרבנן תפטר דרבנן תקינו בו מכח תדיות שלמ שהטורים שם שמעתן של תכמים כך היא שכל שיש בו שיעור בין מן התורה בין מדברי סופרים אם הדורים:

בכל מלכות מוחו מכח מרדות וכלל נדר שביי שנסבו בו הדורות:

ובמיז מהלכות סתיסה בתחלתו כתב ישרש שהיו יודע תתיסה דבדי' המפטירין את הסתיטה וכו' והמוכל ממנה מכין מוחו מכח מרדות וכפ"ק דחולין תתר ר' יהודה תתר רב כל טבח שהיו יודע הלכו' סתיטה תשוב לתכול מהתיטתו עלת עובר שם שום פוגם חלמ שכיון שתשב לתכול מהתיטתו כאן דאיכא לתיטה תיכא דאיכא דתכח מרדות סיב לדבר שלמ יאכל בבלות:

עוד כתב שם בפ"ג נסל המם על הבנים וקלן תנפיח כתי כלמ תעוף ושלתה מכין מוחו מכח מרדות ובפרק שלוח קקן תמרינן הסוח דאיכבו לנפשה שלתה ותדר משפט נגדיים רב יהודה לתתר ליה ואל הפו לם נפשה ושלתה ומקשי' פשתן כי' יהודה לוקס והיינו תלמ תי מרבנן תסלמ והיינו לוקה ומהדרינן לעולם פרבנן ותכח מרדות מדרבנן ותכתן פירשו הסוס ועיקרו שהוא סיב לחורה כדי שלמ יבוא לעסיטה ותו הוי לתו שהיו נתק לעשה בתשובת הגאונים ובפ"ק דבתובות ובפ"ק דעירובין:

ובמיד מהלכות שבועות כתב תי שנשבע שיעור שיש שלוני נדור שים וכו' וכל תי שנשבע על תתרים שיעשו כך תו שלמ יעשו וכו' שהרי תין בידו לא לקיים ולא לבטל ומביא תוכיח מכח מרדות שהרי תין בידו לקיים שבועה ו ומלמדנו שים שבועות ובטורו תן תלקות תן התורה שם רבינו ז"ל בסוף דבריו ובכלבות שבועות סתם ופיקח התרתה כמו שביאתי שם רבינו ז"ל בסוף דבריו שהמדרין פי' כתב תן שהם לוקה שלמ בעדים והתרתה וכ' שתעם' שהתרתה בשעה שיש שתרתת שעה התרתה היא וזה קשה בדברי רבינו ז"ל שדברינו מוכרים זה תת זה ונדולה מו שבבלכו' שבועות שכתב שתיעה התרתה כמו שיתבאר בכלכות שבדרין ולא נתבאר שלמ נכנו: ובפ' גיד הנשה עלינו תנתי לליבא דר' יהודה תי שנת תני דר' יהודה סבר התרתת ספק שתה התרתה ותו תנת תמיהיה דהתרת' ספק לם שתה התרתה: ובפ' גיד הנשה יותם נמי להתי פלוגתת ובפ"ק דשבועות קל מוכח תלמודת דר' יהודה סבירה ליה להתרתת ספק שתה התרתה ור' יעקב סבירה ליה בכל הני דוכתי ותתמורה פ"ק ופ' כיצד גוזין דהתרתת ספק שתה התרתה ור' יוחנן וריש לקיש תלוגו נמי התם ובפ' שבועות שתים בתרת ובפ' הנזקין דר' יוחנן סבירה ליה שתה התרתה ור"ל סבר לת שתה כהתרתה וכללו דהלכה כר' יוסנן לגבי ריש לקיש כר מסכתה תלת בדלתיתת בפ' בתולן ונסיכר ברתה דתסקים דרבינו ז"ל בהלכות סטדרין שיקר ובהלכות שבועות סופר הוא ותטעם שיתמנו ממה שכתיני דו מ"ם טוב הוא עיון זה: ובדבר נראין תלמוד שהרי ג"כ בפ"ד דנשבע מיהכל כתר זה הים פסק כר' יוחנן משום דלת עשה משעה ולת תתר משום התרתה ספק ויש שתתמיה על רבי' ז"ל למה לת תתר כאן משום התרתת ספק דאיכא תתר שיהיה לכם ספק שהרי אין הוא מופר אם כראתו תתר שתתירתם היא שקופלת שהיה להם לתשאה למה כתב כן אם מכל טעתת בפ' דנדרים וכתשמש שם כמו שהוכחת' וט"ם למען מכח מרדות וו לת נהנה בזה ת"ם מפני שבועה שבועה תפיו לשון ונשבע תלמ תיכיד שהוא לשון שבועה ולא לשון נדר ולפיכך תתר שבועה תפיו בפ' שבועות ובפ' הנזקין ובפ' שבועות:

ובמיה מהלכות שבועות בתב תי שהיה שבועה שלמ יעשה תפיו בפ' תרוה שלמ יעשה ולא יקיים ולא יבטל ומביא תוכיח מכח מרדות ומלמת לקיים שבועה ו ומלמדנו שים שבועות מן תלקות תן התורה ובפרק תי שיש תמרינן תלמ יראה לך סתור לת יקרי דלמו שתין בו מעשה הוא ולת הזכירו שם שום חיוב מדרבנן תלמ שרבינו ז"ל הלך על פי דרכו וכתב בו מכח מדרות לחנהג בתנהג תלתת ובתב טור שם שהטובל תתן בשעת שטיח מכין מוחו מבח מרדות ולת בו בנגע שום עוכב מדרבנן:

ובמיו בתב שהטובל תבה בערב הפסח מכין מוחו מכח מרדות ומלמת בשתקינת הנוסחתו עד שתבא נפשו ולת דוקא ושם תית' כשר מחת לי' תיה שנהגו בעולם תל הרמ"ן ז"ל בספר המנותת חו נוכר בירושלמי וכתר הוא סורגל בפי הכלל תפי הלכות פרים פ"ק ז"ל שם:

ובפיא מהלכות ע"ז ותקות הנוים בתב ותטור לקטום ולקחול לקופמים תלמ שהטוחל לקוסס מכין מוחו מכת מרדות וכן בחובר תכר בתב וכן קדם שתתר עליו התובר מוחו בקולות וקות יוצב לפניו ומדתם שים לו בזה הנחה מכין מוחו מכת מרדות ובטוחל טוב וידעתי בתב נ"ך בשבעל חוב וידעתי בסקילה והשוחל כאן בתוסרה והטעם בשלשת תלו מנוחר דבפ' תרבע מיתות תיכן לרבי תטום תעשה תעשה והשוחל שתיני עושה מעשה תין עליו שום חיוב תן התורה ותמדר תלתת בכללו פטורי מכין מוחו:

ובפיב בתב בהשגתת שער בית השחי וכית השוחט שתיני מדברי תוסף תן תל"ם והמעבירו מכין מוחו מכת מרדות וו טבח עוכו בפ"ב דטיר דתתרי' ותם ת"ר כר' תלת תתר ר' יוחנן המעביר שער בית השחי וכית העורף הרי זה לוקה מתיכי בעברת בית השחי וכית העורף מדברי תורה תלת מדברי סופרים תלי לוקה דקלתר מדרבנן וכו' כדתי' התם וו תינה תלת נדר דלת יהיה לבי נבר על תטה ולפיכך בתקומות שכותבים בתנשים לבסורו בתיתרו הנשומים ז"ל לבסורו כמו שבתבו בתפרשים בפ"ק דע"ז וכן כתב הרתב"ם ז"ל בפ' טו:

ובפיח מהלכות סנהדרין בתב מי שעבר על תיסור כרת תו תיתה ב"ד והתרו בו וסרכין בדתשו וכו' וכל תלו תלת קבלו עליהם בהתרת תכין מוחו מכת מרדות והיינו מ"ם תפי על תיסור של דברי סופרים תכין מוחו מכת מרדות וכפ' בנסרפין שיקר סדין קוה שם לת נוכר שום עונש תבת מרדות תלת שתביאנו ז"ל לתדה תן בהיקש שתפי' בתיסור דרבנן מכין מוחו והסתרתה הוו, שתפרו בו לת היתה תלת לתיתה תו לתלקות תן התורה ולפי שלת קבלה תיכה התתרה ותמ"ל ב' תיינו מכת מרדות לתלקת דתכח תרדות לת בעית התרתה דשם תיתת דבעית התרתה תף תכח מרדות תיה פטור:

ובפיכ בתב וכן תם לכ"ד בכל תקום ובכל זתן לתלקות תדם שתעתתו תשה והעם תרגנין תחריו וכו' וו תיה שתתרו בפרק ' יוחנן תלקין על לת טובה השמועה ובה"ר פרשה רש"י ז"ל בפ' זה בורח דבלת התרתה

ובורח בתשבו תמרינן הוא שפירוש:

ובפיט מהלכות עדות בתב עוד בפסות שהוכחנו ולת פוחתו תפי בת תהיו כרבלו תינו לוקה מכני שהות נתן לתתרת מיתת כ"ד ותין לוקין עליו תבל כ"ד מכין תוחו מכת מרדות כפי מה שיראה ובפ"ק דעדיות דתכי' ר' חיים לוקין על ערובי תחושין דבר תורה ומתקף לה ר' יוחנן וכי לוקין

על לתן בכתל כלומר בבעה"ב תחומין כתיב אלא לית מתקנתו ורקו מקבו לר' יוחנן אלא מפתח של תחומין כי נמי דלא לקי אלא ולמחר ר' יוחנן הכי קאמר לך ומנדר אלמא קו"ח דשבועות נמי אמרו שלחו שננזוף לתורת מיתת ב"ד מין לוקין עליו ולא קאמרי כמי דמדרבנן לקי וכפרק שני מהתוך נמי נבי מתמר ממרי דמין לוקין על לתן שנתן לתורת מיתת ב"ד ולא קאמרי דמדרבנן לקי:

ובפ"ה מהלכות ממרים כתב כעין כנוד אב ומס ולא על הכניס והקללה כלבד ספרידים תורס וכו' ויש לכיות דין להכות על זה מכת מרדות ונעניות כפי מה שיראה ובפ' מרבע מיחות ובפ' הנאנקין מנזכר עונש המקלל והמכה לא הזכירו מכת מרדות בכלל אלא שיש סיוע ונדר כמנקב הטוב:

ובפ"ב מהלכות תלמוד תורה מוסף מרבע תמות שלו לתומה ובל יתן שנגנס לתוך ד' אמות מין תוכו מכת מרדות ובפ' מוסף אלמנה היה ולא נזכר שם שום עונש ובן סורר ומורה מיתת ב"ד ובן נח נכנס לבית הפרס מי יבא לחוכה לתרן מי שנטמא כדם המפיסה מי כנולל ותופק וכיוצא בהן מכין תוכו מכת מרדו' מפני שבן תכות של דבריה' ובפ"ב ממה מהלכות תנן דדם התכוסה מטמא כתכל מדרבנן ומייתי לה בפרק השוכר את הפועלים ובפרק מיוקת ובבבא קמא ולא נזכר בשום אחד מרדות ותנן נמי התם בית הפרס ותרן העמים ובפ"ק דשבת דמייתי טומאת תרן העמים לא מבעי בשום אחד שום עונש בטומאתן ובית הפרס נזכר בפ"ב דתכוסות ובפ' יוצא דופן ובפ"ק דמועד קטן ובתורה ולא נזכר שם שום עונש ובגלל ודופק תנן נמי התם ומיכאי לא מקרמי בפ' בתרא ולא נזכר שום עונש ועוד יש מחברים שם במיבי בית דמא ומפר הברית ועבד כוכבים, שמין מטמאין בשם ולפי' כתב רבי' ז"ל ובירושלמי נתן:

והנה בתלמוד שבבבא מקומות נזכרה בדברי רבינו ז"ל מכת מרדות ולא נזכר בזוהן וולשי בחיבוריהם מקומות שמים בהלכות שבת שקולה של כל התורה כלה ושלשה בהלכות מיפורי בית שניות שבן משמרת למשמרת ומקנת שלמה כמלך היתה ובזכרון של תורה היתה ומתנן לפי שיש בהן קדושת ושפחה חריפה שיש בה קדושין בחלוין טעם נכון שלא לחייב אלא כמזיד מכין תורה שהיא נפסה שהיא בעין של תורה וכמוך מחרובי דמטום סייג ומגדר מלתא שתתבות היכן כפי ריבות ב"ד בלא התרתה סבי ומה שתני ריבה כדתות ריבה לזה מחרי בפ' בני נוידים הבות דתחתיב נגדא קמיה דר' חמי מיבלמי בית הסתי תויב דלא מגלח אמר להן ר' לחי שבקוה דמן תכרייתי היא וכהל תורה הוא בתפר דתא בפרק היו בודקין ובפ"ק דמבוצת אחרי דמית תנאי דמפרישין לבו בשבי התבלה ותלבנה דהאי תנא אבר בלא תתרתה הוא בוקה ואיך פעדו בנשו ר' אחי מפני שהוא אבר אלא דהאי נגדא מטום מנדר אלמא הוא וכיון דהאי הוי אבר לא ישוב לכשלה:

ומה בגריך לתיבא בלא כל בוכב אלו אחיבי' בתכת מרדות שיש לדברים שעליהם שהם מסורים בעבירות ומה לא גריך בתרתה ולפי' החשוך על הערירות תלקין אותו בלא התרתה בפרק ב' ד' ומקלל אחיו שהדבר ידוע שהוא אסור ואיסור מפורסם הוא וכן איסור אחרות כ"ש שני בהיות שהדבר נתן לסיפה ובכועל נדיה וולתן לית אחר ר"ש מהם שהם בעלמים אפי' מעשיו קלת המעיבים כ"ש אחי שלא קרא ולא שנה שהם תלמידי חכמים שגדך לחדושם וכן לעניין נדוי ולפיכך מי שהיה בעיר ושמע תקנה אין גריך להתרות בו בשעת מעשה שבגדר לא בשי בהתרתה אבל מי שלא היה בעיר כשנעשית ואח"כ בא אינו מוזין שהוא בלא יודע וכבר הפליגו בשאלות אי יודעת בית דין שהיא יודעה או לא ואם שגריך בגדוי ומכת מרדות היא יודעה לא בהתרתה שהודעה היא שידע שזה אסור ואפי' מותלג לעשות ליכול למיתר מהשלמי בדמי' בפ' ואלו נשרות נבי עדים זוממין והתרתה גריכה ליהות שמך לעשות:

ובפ' כלל גדול נבי פלוגתא דתוכא ור' מקיבא בחיוב שנשבה לבין הגוים יש קצת להוכיח לזה ומכח בפ"ק דנדרים אחרינו בשומע מזכיר מבעירו לחך למדותו אם לא גלהו יהא בגדי וכתב ברמב"ם ז"ל אפי' בשאלות קשומע מזכירה בשם אפי' אחיו לשוא או שנשבע לשקר או בקיבך ברכה שאינה לריכה וכו' גד"ל בשפיה שנשבע בהה או שהתרך לגלות מוך אבל שם הוא שוגג ולא ידע שזה אסור אלא מיניו מיד לגדות אותו ואחי אומר שהסור לגדותו אלא מנם שהחוך שוגג אלא מזכירו ואחרים בו אלא יחזור ואבל שם הדין יש"ב דברים הלו שבועת שוא שנשבע על עתיד לבוא שהוא אסור שבועת שקר ואם בן אומר לו אני אחד שנשבע שבועת

שקר ואם בזו אומר לו אתה מכשים כדאמרי' התם דבר קשרית ור' חייא דבל אחד אחד שבועה הבי אחד ר' וקאמר ליה ר' לבך תכשך ושמת כושה הוא וה ובשוך עד שיודיענו. וסבליו ברכה לבטלה דלא משתמע להו לאחיכי דברים שאינה לריכה היה בבלל לא תשא וה נראה לי לתתן דברי הבינו ז"ל ועלה בידינו שכר קריאת אחיהן כל ואלהים אמת הוא יודע האמת ועוזה בחסדיו יגחני בדרך אמת:

ובעין תריא

דיונות דבר ברור הוא שאין לחטמיד על הבעור שלא דיין הנון ועונש המעמידו ברור כמו שאחריכו ז"ל בפ"ק דסנהדרין ובפ' ר' ישמעאל ביבמות ורק המסקין בזה הוא בער ולא חיב ולא בינת אדם לו וזה אינו בשלם מבואר מלליך ועתיקי מסדים וכל האומר אפר זה לא ומנת בדית המדרש הגלים ויריס אחרי אחד מהם אלא במעמידו על הבעור שלא בהוראת בית נולה וכן הוא משמע בל המעמיד דין שהוא הנון אחל שם הבעור קבלו עליהם בראוב לא דיב ולא דיינת דבריהם ודיינם דין וכך הם דברי הרמב"ם ז"ל בפ' סנהדרין אין מלך או ראש גולה שהעמידו להן ליברחל דין שאינו הנון ואינו אחם בחכמת החורה ורחוי לדיות דיין אפי' שלנו מחתיים וזה בו טוענים אחרות הרי זה שהעמידו עובר בלא תעשה וכו' אחרי חבמים שמא תאמר שים פלוני נחה אחושיבנו דיין וכו' עוד אמרו חבמים כל המעמיד להן לישראל דיין וכו' עד סוף הפ' פ"ב מהל' סנהדרין ולכאחתחונן בה אמנם שלא נאמרו הדברים אלא בש

עלי ג' הוצי בקר ונו' נראה לפי סיבולין הקטל למנות ג' רקיס דיוים כחכמי ממונות לפי שכל חנאי שבממון קיים והדבר יוצא קצת ממך וגם כי נראה שהוא מסור מסום כי רבים חלוים לפילה מע"פ שהבעלי דינין יכולין לעשות זה ורוצי לווק בנכסיהם ואף ה לתחב נמר"ד אין זו קנין • ועוד שהרי ממרו שם בפ' זה בורר לא מבעיא היכא דקבליה לקרוב מרמוי לקשיד במקום אחר לו דמינו יכול לחזור בו אלא אפי' קבל עליה בסוד דמינו רמוי לקשיד במקום אחר מינו יכול לחזור בו ע"כ • והכא עמהם לפי שיטה זו נראה כי כשם שיכולין הקטל להתנות לכשיבל עדות קיוק כן שם יכולין להבעיי עדות בסוד ווה קצה בעיני דלפשר דנפיק מיני' מורם מצני סיכול אחר מהבעלי דיכין להבירו היכ אחד מהם על השבועה או על דבר אחר ויעיד לו כהגונו בסיכל טובת בהמה שעשה עמו ובריך להיות מקובל על חביריו מכח קבלת הקטל הוי דומה למה שהזכרו שם על משומד שוכל בכללות לקיחתן כשין ומכיל נגלות בעין נמין וסקיל לרבע ולו' ומסריד וגם בתך שהסניגור להכשיר עדות קרוב קצה לי כי אם מעלמי שנים בדין והיכ החחד קרובי לחעיד לו בהגונו שהיא מקובל על בעל דינו על כרחו וקרובני לומר הלא דמיון הא להיות דע"ה כדורר כי שם רבים הבעל דין ליוק בנכסיו ולפטרו מן השבועה ואומר לו דור לי בחיי רחמך מי לקבל עליו קרוב או פסול ומע"כ יכול לחזור בו עד למחר נמר דין וקבלת קנין ואיך נאמר זה על קבלת הקבלה ס"ד כדאיתה הילו שהוכן בני קורים מסרי לבלוחא מלחא • והדבר פשני שנסתפק לי הוה בחשובתך על שאלת העובר על תרעי נכורי שם נריך הסרחת כי כתבת שם בשוד ז"ל אבל במכת מרדות שהיכה חלת מדרבנן והיא לחמוד חלחא וכו' שהוא מוכיח ומשוד ואין בו קוקסך לי נוק ב"ל עמ"ש נחמרי בדרבנן יותר משל תורה וכל הוא שאם חרם שהוח מן התורה השוגג פטור וכמוד מיב כמו שמניתי לבריב ויפדו היכם יכולין ותרגם יונתן תרי גלי קדם ה' דשבקו מבדי ב"ד מדרבנן ועל שלחך בכוודך כלמובת בכל מה דכיתיכון לעיל ואני עיינתי בכל לוחם שכתב בחודך ולא מנאתי אחד מהם שונג כי אם שוכח דאמר כי הנח ואף נתן לסיה וקבלי דקדי לה והוה בר יתוקמל בר שוי פקל הוגה והכוה דאתא לקשיה דרב נחמן כלה כוה מזידין תבחר לי כל זה כי מחשב אני שנסתפק לי מינו מלח משיטם סברתי ובריך לח לדבר רק הוה ואם אמני הוה ואמוך ונגיל •

וזה היא תשובתי אליו

למה שנסתפק לך מהכיח דנחמן עלי חכח נחמן עלי לחיך נחמין עלי ג' רוצי בקר שהבעלתי ממנה החוב לתקנת נכור שיכולין לקבל עדות קרובים ואמר בכוודך שהנראה מזה הוא שהבכור ג"כ יכולין לקבל עליהם אפי' ג' רוצי בקר לפי שאין הפרש בין נבור ליחיד חלח שבחול כח הנבור מבח היחיד דיכיד בעי קנין מן נמר דין ונבור לח בעי קנין דהוה לה מקלף דיבח כסוף דיבח וכך השיב פרש"ח ז"ל במ שכתבתי בתשובתי • ולעניו מה שהיכח מהיכח פרי בעלי כנס שאמרו בפ' זה בורר שהבעלי דינין יכולין לוחר נחמין עלי ג' רוצי בקר ואמ הבעלי דינין כבר נתרצו בהן כל אחד מהם בפני עלמו ואמרו כל אחד מהם אני

יומר מכל תורה ונראה מזה שאין עכשיו קצת יחידי הקהל על המכתבים שמקנה בקהל בלתי תרים תודעו לנו כמה שנים נמרים הנמרים מי לקיום מזמה מעולם לא במענו זה אלא נעשה כדבר פוסק מכל נחמר עליהם ונשלח לכל עדת פרחל וכו' כי לכל חסם בפנגה וחתם החדון ר"מ תעיין בדברי הם כמה שנים מזמה כחסידות מכסה על פשעי ובעונותיך תפכיר על שנאמר ואינכמך מתקן מעותי וה' הטוב יכפר בעדי

ושלוחך ושלום תורתך נדל:

זאת חיא חשבתי אליו

האדון ר"מ חוסם היתי שהרחבתי בל פניותי לפלק בל הספקות ולפי הנראה שעדיין לא נתישבה דעתך ואתה בבודך וה כמישוט בשנתת מפני הטרדת ואלו יתרת בקשי ניש לה נכנסת לכויש דבר מכל נפעתי מכל עסקיו ובקבתי מה שכתבתי ועתה הנני חוסיף להרחיב הביאור בס"ד ותקרים הקדמה אחת פתח לפלק זה הספק ולהכנס

"לעיקר הדין והיא ו':

בל עולה שפבת הלוה בפני שלשה בל שהם חבי' יתמי קרבות גדול הוא הלוה לילך אחריהם ובם יודיע ביניהם אלא שהם יושבין בדין ומדברי נדל ויותר ביותר מבשרית שהם מפורים ר"ל בערכאות מפורסמות לא כן בקהל ובדין תורה ובן במו בן ובמו שפוסל לויה הפוסל בדיני ובה פרוי בגם בל בבי שיהיה הפסיל נוגע ב"מ בשפין בערכאות שפורית שפוט ובפרי בגם ר"ל שהם מין בשרים ואלו פסולים חע"פ שהם

יושבי קרנות נשבעים בשמותיהן והבל שהבדר הוא נחלק לג' חלוקות:

הראשונה בשהדי מימפה שהמלוה גדול לפוף אלהים לדון לפניו ולא אחרי לוה אחר לב"ד בגדול קהילתו ובשניהם דומין בויפין חותו לוה אחר לב"ד בגדול קהילתו ובשניהם דומין בויפין חותו

יהן בשרות:

והשנית בשהיו שם מדתה והמלוה תבע ללוה בפני ג' יושבי קרנות בערכאות שבשורית הלוה אלי פסיל לקו והיינו מהני וה פוסל דיינו של זה — ואף ג' דר' מיאר קרא דמי' לה ור"ת חילק בשן שתבית עליה ראיה שהם קרובים לו פסולים אבל אחרי בשרים אלו מוחזקים על פי ב"ד הוי יכול לפוסלן בגר פירקו המפרשים ז"ל דהיינו בשהמלוה רבים עליהם דת פלגת מחזים דשם עליהם אף דבנן מודו דמלי לפסל להזהם ה"ה הבל

יושבי קרנות אלו אחרי לליבת אד מבירי דמיר:

והשלישית בשהשבון ויתרגין בדין ג' רואה בקר דלוכת אד מעיוהו דגמיר בקבע לוה אחר גמר דין לא אלי אד מעיוהו הדר בי אבלה הבי בדוה ויהיו מהני עליהם ר"ל דיוני בקר אבדי לסמוך על הקדמה זו שבתוב בהם בהשבון ר"ל אלו אחרי בשרים ובל שלשה בקרים ר"ל ואפי' בדוה מעיוהו בשהיו בשרים ר"ל דיוקא דמתני' אינה אלא בשהיו בשרים ר"ל ואפי' הבי בשרים ר"ל בתב הרמב"ם ז"ל בפ"ד מהלבות שבירי אינה אלא בשהיו בשרים ר"ל ואפי' הבי בשרים ר"ל בתב הרמב"ם ז"ל בפ"ד מהלבות שבירי אינה אלא בשהיו בשרים ר"ל דיוקא דמתני'

מה שראיתי בדברי בתכמים שהם קבלו עליהם הקהל בלשה יוצאי קהלות קבלתם קבלה זמן מפשר לילכת חד מניהו דנמיר מלת דמי ליכת חד דנמיר אסור להזקיקן דיינים זהו מה שכתבתי ומה שהני תוספ ומרימי זה לא ממה שמצאתי בדברי המפרשים שיהיו מקבלי ובכר כתב בכודך מה שכתוב בספר התשן בסי' ל"ר ותמצא בדברי ומה שכתב בכודך וכנהו קבורתי שוו תרי מילי קבורה וקבלת שכר דמשום קבורת דהוה י"ט שני דרשנן שמחינהו ומשום קבלת שכר דהוו עודי חמם שפלינהו למעות וכו' לפי מה שנראה לי לפעות דעתי בכודך במקומו מונח וכל מה דכתב מה הפיז לא אחתי מלינא דהלכתא חדם דהנהו קבורתי כי"ט אחטון לשורשתא עכדו ומר כתב כי"ט שני דרבנן ומה כתוב בכודך כתב זה מצב שטעה כמו שהני תוספ הנה מה שכתב בכודך דמשום קבלת שכר דהוו עודי חמם שפלינהו אחתי מלינא דרבה דעני עדי חמם מכל לאחני דלא בעי עדי חמם מלה כל רשע שפול מע"ג דלא קבלו שכר על הקבורה שפלינהו דרבר כרור דהלכתא כאחני ולא בעינן עדי חמם:

ומה שמר בכודך שכתב בשם ר"ל נראה שהוא מה שכתב רביני יהונתן ז"ל וז"ל ופלינהו לעדות לעדות מעני שכשירו עצמן לחצל כדי לקבור מתו מלפניו הילכך פלינהו לעדות משום שכר ממון ואליבא דרב ששת ואחני דלא בעו רשע מחמת חלה כל רשע שפול חשפ"י אלא קבלו מחת על הקבורה פלינהו משום דמרבעין בכתפיה ומה שאמר בכודך שאני ממרתי שי שחלל אדם בערב פסח לחי נכנס חולה שלא התרחה חם ליה לומר למימר הבי כי אני לא ממרתי אלא שהם ידעינו כי שהוא שוגג שהין מבין חולה כי לא נחמיר בחי שהוא מדבריהם יותר מצל תורה ואחני לא דברתי בעבין התרחה כלל והכא בחבתי שהוא חצל בכודך יוכיח ולא היה צריך בכודך לבל זה כי אני לא דברתי כלל בשר שני המלבים בחלה ולא בשנדולתם:

ודבה מצאתי שמר לדברי נחלת הלבות שבת לברמב"ם ז"ל שכתב שם על הדברי הכסורים מדברי סופרים זה לשונו העושה חותם בזיון מניו חותו מכת מרדות ע"כ והכא לא אמר כין כזיון כין כשנגה ונם חה שעשם בכודך בלא על חה שעשרתו חם יעברו קצת ישרי הקהל על החרם וכו' אין בונאתי על כל הקהל אלא על ראיל וראשים ונם חה שאמרתי בכאריס או לקעם חותם אין בונאתי לומר חם כל כוכל לעשות זה משום אלא אין רואי לעשותו מן הדין וכן נראה מדברי בעירוך ומה שאמרתי כי לא נעשה זה מעולם כוונתי לומר שבימי הרב ר' ונקן בר שעם ז"ל כי כמה פעמים ראיתי שבנו אחם מי שעבר על חרם הקהל ולא הו מנדין למי שהוא שוגג ואיך שהית הדין הזה אחת לע"ר אין ראוי לנדות ולא להכות את מי שאחל מצה בערב פסח או עשה מלאכה אחר חצות כשנגה ואי אפשר על חדם הקהל נ"ל כשנגה אין ראוי לנדותו וכאה כל מה שכתבתי בבאן כתבתיו כמעט ונותן עם בכודך לא כאותר קבלו דעתי ואחם אבאר ולא אני וכתבונתך אשר אין לם אחר אבאיר החמת מן הסחר בשיני והיום עוקר וכל דברי בטוב שבלך אסיה אבקר ובסקרת אחת אחם אסיה סוקר ואסה יורה מ"ר וך כאור עוקר בהוד והדר ויקר ויעבן אחם בשבעות אבשים ויי שם אלוך בנשר שלום ושמחתך יגדל

חן היא תשובתי אליך

דבריך בחדת נ"ם רשי תי ונפלאתי אפלא ונפלא שלא הייתי חושב שדבר כזה יאבלכל בו בכודך אחר אומן הלבות אבתבך לנכודך עם אומן סברות אפבני אלא נשאר עם אפק אבל אעלאך ובני אם שאי אבין אניך אותותיך שבנתך בכך שר הסבק הרמבן אלבב אלא שרוצה לאחד עמה דבר שלא דברו בו עריין ולא עלה על לבנו ואין זה אדרבי אוסרך אשר נדלך בחכי להחדות על הקמת אמיד ולא ידעתי אה הסבה בזה והא שבאתך הרמבן הקפה לי בכודך אין יקבלו עליהם הנבוי שלשה רקים והחריך בזה בכודך עד כי רבים הלשי הפילה ואחני בחבתי לאעלאך אחין זה קשה שהרי בעא אחרו דדיני אמונות בשלשה אפני ושבי קרנות אשום לאי אפשר לילכת אל אניהו דעמיר ובכאבך הפע' בא' בכודך כיון שלשון והנה עמה הדבר בדור הזה אחם אין בהם אד' עמיר אשור לישראים דיינים ואפני אמונות ובן נאחו כל אאפרשים ע"כ וברואתי שלשון זה אאחתי אם אד' לעמיר אחי אה שפורר כי לאה אור וכאבך לי שהם אין בהם אד' עמיר אשור לישראים ואפני כך אחבתי שבכודך שבר דעמיר ר"ל ועוד הלבות הדיינין ובאחבתי לבכודך שאין בן שברת כל אאפרשים ורע"ז ז"ל שהוא קברינהו לא כך הוא פורר ולא הרמ"ם ז"ל ובשברת הרא"ש ז"ל בכר אחולק אלא שובלי בשבלות והוספתי לבאור בלא לויוק אחת כי לעניו השנגה אם אחרים לשהם אלא זה אאכפי על בית הבא הקבורתי ז"ל אחיו אאחרים הנה הם אחיבין כאחיבין ואה שאחרת שהוא אם אי אחרים ז"ל שהוא הוא אם לעולם

לא כתבתי רשמים אלו כדרשני מעקרין רשמים מלין דכר שמיהו לא דכרינ
מלא כשלמין בקיאין וכתחילא כתב בכודך ב' רקיע ואני כתבתי יוצבי קרנות
וערבות שבסוריא ומשום לא סוביר בכודך רשעים אלא פיתם ע"כ שבמי
מדבריך שסספק כפקים סר וקם מחתיו רשעים אלו כשפטני עסקינן
שבקטל יקבלו עליהם רשעים וז לא עלתה שמשבה ומעשם מיני רוחם שהי
גרוך ולמשיב על פרטי דברך :

ברב כבודך שלא שיתה הכוונה לשחוק אף פי אלא מעני שיש לי
ספרים ומבקש בהם אם כשחל שום אחד על כיוצא בזה : ואני
אומר דלא הלך ידענא ולא כילך ידענא אלא כלכתא ידענא ובכר כתבתי
לבבודך הניחני דיוצבי קרנות וערבות שבסוריא ומה שנאמר בפירושיהם
שמעתי דלא כעינן שיהו בקיאים אלא כל שהמחום עליהם וכתבתי לבבודך
הנ' אלוקות שיש בדבר שלפי דעתי כן בלן נכנסות על פי דרכי ההלכות
וכבר כתבתי מבודת ברשב"ם ז"ל כזה שם בספר מחנן כסי ל"ג בשם תשובת
הרמ"ם ז"ל שאם מקבל מנו עדים ומאנו עדות שאר מקבל וזלאם יכולין
להעיד אף לקרובים כיון שקבלום עליהם וגם הר"ם מרוטנבורק ז"ל
כ"כ בתשובה :

ומה שאמר בבודך על מה שכתבתי למעלה על דמפסר דליכא חד
מיניהו דתמיר שאין לך כזה אלא מה שמנית בדברי המפרשים וגם
בבודך כתבת בפשט הסוגיא ז"ל ברי עתה לפי המשא והמתן הזה עלה בידינו כי
יפה כח בהעלי דיוק מבה שהכל דומים יכולין לקבל ב' רועי בקר
לדייניו ולזיוק בכוכיחים מה שאין בכח שהכל לעשות כי אין יכולין לקבל מומן
לדיינין בומיל וליכא חד מיניהו דתמיר ועוד מפני שהן פסולין והנה עתה
כפי זה הלשון קרי הפריש בבודך כין יחידים לבבור ובבבור מחרת שאינם
יכולים לקבלם ניין דליכא חד מיניהו דתמיר מ"כ ביחידים אפי' ליכא חד
מיניהו דתמיר מ"כ בטלת ב' יוצבי קרנות ובטלת מוקמתת דתמר ודיני ממונות
בב' יוצבי קרנות ואיכי יודע מי הם המפרשים שהן המחברים שלנו שכתבו
חלוקה זו וזה לפי ברכותא לומר דבר בוסף על בן אני נוזר שבבודך היה
סובר לחד דתמיר לומר בקי בדיינין ולא בוסף דבר אחרת בתוך השני
בלבד היה סובר בבודך בן אלא מה בפשט הסוגיות שהרי כתבת לי וזה
שתפס עלי בבודך לומר שאני סובר כי דתמיר הוא שבוך בדיינין ובשל חון
מבבודך לא כתבתי זה ואין דעתי אלא כמו שאמרו המפרשים כי הרמ"ם ז"ל
שהניח בבודך הוא אומר כי נשיר הוא שמעת מן החכמים אך קרא ספרים
ויודע סברות ודיינין ואך יאמר בבודך אינו יודע ונם לדברי רש"י ז"ל
שאמר שמעת מחכמים ומדיינים אל מלוה ולוה ר"ל שידע לוחן ב"ח שמע
לוחם ולא ידעם מה מועלת יש בשם שמעת והוא זה הלשון שבתב בבודך
נראה ממנו שבבודך סובר שלא יסביק מה שמעת אלא עד שידע שם כן הוא
בדבר אחר דבתי שהמפרשים סוברים שאינו צריך שיהא בקי אלא שמעת
ואתה הוא שיהא יודע ובקי והנה כמה בני אדם שאינם יודעים הדינין
אלא קרוזם וכשבא לדין לפניהם נושאים ונותנים ומשיאים בספרים עד
שעומדים על עיקר הדין אבל מפני שיש להם קצת ידיעה בקצת הלכות יש
בהם כח לחפש ולבקש בתוך שלא ידעו עד שידעוהו וקבלתם שאינם יודעים
לחפש אבל רבי חכמים ולויים ושמעו הדיינים ועל כיוצא בזאת כתלמידו רש"י
והרמ"ם ז"ל וכל דבן הוא שאם התחיל דתמיר הוא ר"ל בקי לומר קודין אותו
יוצבי קרנות שם לשם לומר לדייני מעוטות בב' וחד מיניהו נוחבת מרבנן
ואחרי אלו יוצבי קרנות אבל אם חד דתמיר הוא עוכרת אחרת יוצבי קרנות
קרוים שם ושלום ואיך שיהיה כדי הש' והרמ"ם ז"ל שכוללים דשמעה בני
ומה שבתב הרמ"ם ז"ל אין שקרת ספרים שיהו מנהגי מדוקק עם הדחמון
דהי קלחתו זה לא יסעקו בו שום אחד : ומה שכתב לי בבודך אחר שפרש מאי
דתמר דב נחמן אמר דשמיהא זה ב' כיוצא על מה שהתיר דאך דתמיר
ביוצבי קרנות הוא לומר בבודך שיהיה בקי כדב נחמן ובבודך רוצה להגיד
אבל האחת הוא מוריה דרבו ואיני סבל שלא אבין דתמיר ב' יוצבי קרנות
ובין דתמיר כדב נחמן ואי בגמר דב נחמן ב' למה לי בחד בני דתלמודייתא
בחד בני בלחודיה החם אלא מעתה הוא יוצבי קרנות הוא דבעינן שלשה : ומה
שאמר בבודך שאינך יודע מן המפרשים אם אחד אלוף שם אחר מאחר שכלם
מאחריו וזלאו מרש"י ז"ל ולית דחם ליה :
ומה שאמר בבודך כי בח הבבור עדיף מבח ואיך ובפקרא בפקרא בחת הוא
ואני לא אמרתי אלא שאין בח בקבל לחמת עליהם דשעים ופסולים וזכר
זכרתי בחמתי למשלה שאני לא דברתי דשעים דלאו בישיי פסקינן ולא
בפשטני עסקינן שיהו הקבל שבלים לקבל עליהם רשעים לאחד ממומם
ובזה הלשון שבחת בבודך יש ממה שאין למנות עליהם רשעים ופסולים ואלו
בחת פסולים בלאחד הוה משמע אלא אינו דפסולים מוד קורבה אל דעבירה
אל דלא בקיאי בדינא ואחר שבבודך מודה דיש בם נבזר מבח יאחד בין דשעה
דעבירה אבל בזיון שבחת בבודך רשעים לא נאמרו פסולים אלא דקורבה אל
דלא בקיאי בדינא ואחר שבבודך מודה דיש בם נבזר מבח יאחד בין דשעה

יבול

יבול לקבולינהו כ"ש בבזר ועם כל זה אני אומר אך שבח בבודך מה שבחת
לי בשעם הסניא זה לשונך עלה כידך כי יפה בח הבעלי דיוק מבח הקבל
זכו ואיך יאמר עתה בבודך אני אומרי אלא שאין בח בקבל למנות עליהם
רשעים ופסולים אם ליש למר למימר שבי ואמילא דלשביק מר לאסידותיו
להודות על האמת ואם שבבודך מתנגל על לשונות הרי"ף ז"ל שבתבתם
בחלו שם לשונו הנמ' ובתבת שניית בנמ' ועיקר חומם הלשונות הם מהבנמ'
דשמעת הם שהבחתם מהם רחים לדבריך ככה אני יודע דלאו קטיל קני
בשמעת הוא רביבו הגדול הרי"ף ז"ל והביאו מבח בנמ' הם חבלו מיום ממם
לשונם אלא לשון סברתו מבח בנמ' ובבר כתבתי אני לבבודך שאמת הם
אבל אין לבבודך אלא מה שבתבתם אתם בלשונות שהביאו

שות

הרשבש

אמנם נעיין מה שהכתוב לומר שכך פסקו חכמים ואחרי כן יבוא הפסוק ואמרת ובחנו נא אותי בזאת וגו' אם לא אפתח לכם את ארובות השמים וגו' ואם כן הפסוק הזה הוא הראיה על הפסק הנזכר ולא הפסוק הראשון שהוא מדבר בעשרה מעשרות ולא בתשיעי ואחרי כן יבוא הפסוק הזה שהוא מדבר בתשיעי ולא בעשרה ואם כן הפסוק הזה הוא הראיה על הפסק הנזכר ולא הפסוק הראשון ואם כן מה שכתבת שהפסוק הראשון הוא הראיה על הפסק הנזכר אינו כן כי הפסוק הראשון הוא הראיה על הפסק שלפניו שהוא מדבר בעשרה מעשרות ולא בתשיעי

שלא כשנתה חלוי, לך חולין כזה לך ושוב דהכא דאחדשין פנחתיה לה מוסכמ' מכבל היא וקרי ר"ז ל' ואחרים לה מקרי הכא:

עוד כתבתי ומה שמעתי כבוד שמעי חמרתי שמי שהכל מצא בערב בשמח למה נקט חומו בלח שהרחה חם ליה למימר קבי ובי מני לה אמרתי חלח שהם ידעינו כן שהוח חוגב שהין מנדין חלח מכין חומו וכן ומיני מכין זה שהתנלות שהם כבודך חומר שהין מכין חומו שוגב ח"ב לה נכון שלה כשהרחה שלה נעשה התרחה חלה להכחיני בין שוגב לחויב ולל מותרה הוח חויב ולכל מי שהיו מותרה חלל עוכשין ביה חדם כשוגב הוח ואני לה הפיתי על כבודך דכיון שחכר לה כן בב שנלטרך לומר שבשבך ילילי שהני לכל שהם חופר שדוי ומרדות שיון בהיכין שהרחם וכבודך שלי כללהו נגדה ושם חומר חומר שוגב שעור ושני חומר שלה בהתרחם חייב ס"ב מם שהני חומר חיך חומר ומה שהתה חומר חיני חומר ושין הדבר שלוי בחלות חלה בשכשה העיון והעניין הוח שבכל עונשי תורה צריך בהרחם להכחין בין שוגב לחויב ובין בהרחה ושם חי חופר כמלות ידועות ובבודך כמלות שהרות לכל כשוגב שחת חלה שהני חמיב ובבודך הוח לשעור ושם ז"ל והרמב"ם ז"ל כתבו שהין ח"ב לה עלי חלונותיך כ"ם עליהם ומה שהמרת שמלה בבודך שמר לדברי בש"ס מכל מיסורי בישה שבתב בנה על שחת מחייבי לאוין בחויב ושם בשוגב שעורין מכלום ושבין על שחת מן השעיות בחויב חכל מכון חומו מכת מרדות מדבריהם ובכל שביחת שעור ש"ם נפי בחב ושין חייבין בריח חו קרבן חלה על מכולה ושהיה בלבד לכל שם רשו ובו מכון חומו מכת מרדות בכל חוהיה בין שוגב לחויב בהחלה הם בחכת מרדות לה חלק חשמש דשוגב ומויב חד הוח והגה בכל מיסות ובכל שבת חשמש בחויב כיון שוגב שהרי שם בשוגב שעור ש"ם ומכת מרדות שבהם לה הוכיח שוגב כלל והחיה דש"ם בכל' שביחת שבועה ושבוע בחרת ובכל שהרדין שלהם בדבר ולמה שהוח מן השעורים בשוגב בכולי בלמודה עור בחבת ובם בחם שחתם בבודך עלי על חם שחתרתי שם ובברי קלת יחידי הקהל על החרם שנחרים וכו' ושין כוונתי על כל הקהל חלה על יחיד ויחידים ובלשון זה שהתנלות חיני מפיהו ב"כ ומה שהרם יש בין יחיד לבבור וכו קרבן בחת זה שנחלק בין בבור ליחידים עובש החרם הוח שם עבר יחיד ובשם ושם בבור יעבשו ושם שברת בבודך שלה בחב בבור בן הוח שבחלת דבריך בחבת שם ישבדו יחידי בקהל חבל בסוף לבהיך בחבת חבל נחמר עליהם ונפלה לכל עדת בני ישרחל וגו' כי לבל העם בשגגה ואני נחרתי בשבר דברו חדם בשחם וכיון שחתר בבוהך ונפלה לבל עדת בני ישרחל וגו' ח"בתי על הבבור היחיד ב"כ מיובחך עם כיות שהין חלוק בוח בין בבור ליחיד עור בחבת ומה שחמרת כי מעולם לה נעשה זה כיוונתי לומר כי בימי הרב"ר יפתח בה שחם ז"ל כי בחב בעשים רחיתי סנהו ע' מעבר על חרם הקהל ולה הין מנדין לחי שהוח שוגב ומויב שיהיה הייו הין חתת לב ד' כי חין רחוי לנדות שלה מי שחבל חבה בערב הפסח חו עשה חלחבה חחר חתת בשגגה ומי שעבר על חרם הקהל גם כן בשגגה הין:

קושיות אל תלמידנו ר' יוסף בי' אברהם זכרון ניע:

ראיתי תריג

כל מי שבתבת בעניו מה שחמרו בבריה שהיה בטלה וקנה חמרו שבטלה בילף ולה בחלף דוקה לה בתקה ם וכן בעניו תבינה חרחו להחבבד בה לבנו חורחים ורליך לעמוד על דעתי בשה שרחו להמיר על דעתם הלבה למעשה וכדי שלה להחריך המבתב חיני רוצה להשיב על כל פרט ופרט אבל חשיב דרך בלל וממנו תבין מבוכת חותן פרטי ותמת לך לפי דעתי ושמע חכם ויוסף לקח:

שנינו בש"ב ניד הבשה שנתבטל עם בעידן בחון שמביחו בנותן טעם ואם לה בלו לסחורה וכן חסורה של בבלה וכן תבינה של שבלה וכן תבינה של דג טמא שנתמלח עם תבינות בומן שהבירין בנותן טעם ואם לבו בלו לחסורה והרוטב בנותן טעם עכ"ל משבה זו ומכח בה בעם ולבטל לימר שם שדרבן לעגום שניהו שלי תבינה למיתה ומשנה שחני תבינת בבלה בולול ורחוי להתבבד בה מבני חורחים ע"כ בעם' וחיני רוצה לבתוב ולהחריך בדיוהו ומה שהמר שלבה שהלתך חלה להמיד על הבלל העולה מזה ומה שהמר ברחוי לסמוך עליו הלבה למעשה ולומר בי שם שעלה מבלל הבריהם הוה בי בריה גרובה שלבה בבלים ואם חסר חחד מהם אין לה דין בריה ובטלה היה בדרך סתר חיסורין בל חחד בדיניו ובפי שהוה:

האחד שיהה חיסורה חבושה בלומר שחיוה שבדרהת חיסור שה במו פיך שמח ובפלה וניד הבשה אבל בפור טהורה שמתה בין שהם

השני בש"ב ניד הבשה שנתבטל עם בעידן בחון שמביחו בנותן טעם ואם לה בלו לסחורה וכן תבינה של בבלה וכן תבינה של דג טמא שנתמלח עם תבינות בומן שהבירין בנותן טעם ואם לבו בלו לחסורה והרוטב בנותן טעם עכ"ל משבה זו ומכח בה בעם ולבטל לימר שם שדרבן לעגום שניהו שלי תבינה למיתה ומשנה שחני תבינת בבלה בולול ורחוי להתבבד בה מבני חורחים ע"כ בעם' וחיני רוצה לבתוב ולהחריך בדיוהו ומה שהמר שלבה שהלתך חלה להמיד על הבלל העולה מזה ומה שהמר ברחוי לסמוך עליו הלבה למעשה ולומר בי שם שעלה מבלל הבריהם הוה בי בריה גרובה שלבה בבלים ואם חסר חחד מהם אין לה דין בריה ובטלה היה בדרך סתר חיסורין בל חחד בדיניו ובפי שהוה:

האחד שיהה חיסורה חבושה בלומר שחיוה שבדרהת חיסור שה במו פיך שמח ובפלה וניד הבשה אבל בפור טהורה שמתה בין שהם

השני בש"ב ניד הבשה שנתבטל עם בעידן בחון שמביחו בנותן טעם ואם לה בלו לסחורה וכן תבינה של בבלה וכן תבינה של דג טמא שנתמלח עם תבינות בומן שהבירין בנותן טעם ואם לבו בלו לחסורה והרוטב בנותן טעם עכ"ל משבה זו ומכח בה בעם ולבטל לימר שם שדרבן לעגום שניהו שלי תבינה למיתה ומשנה שחני תבינת בבלה בולול ורחוי להתבבד בה מבני חורחים ע"כ בעם' וחיני רוצה לבתוב ולהחריך בדיוהו ומה שהמר שלבה שהלתך חלה להמיד על הבלל העולה מזה ומה שהמר ברחוי לסמוך עליו הלבה למעשה ולומר בי שם שעלה מבלל הבריהם הוה בי בריה גרובה שלבה בבלים ואם חסר חחד מהם אין לה דין בריה ובטלה היה בדרך סתר חיסורין בל חחד בדיניו ובפי שהוה:

האחד שיהה חיסורה חבושה בלומר שחיוה שבדרהת חיסור שה במו פיך שמח ובפלה וניד הבשה אבל בפור טהורה שמתה בין שהם

השני בש"ב ניד הבשה שנתבטל עם בעידן בחון שמביחו בנותן טעם ואם לה בלו לסחורה וכן תבינה של בבלה וכן תבינה של דג טמא שנתמלח עם תבינות בומן שהבירין בנותן טעם ואם לבו בלו לחסורה והרוטב בנותן טעם עכ"ל משבה זו ומכח בה בעם ולבטל לימר שם שדרבן לעגום שניהו שלי תבינה למיתה ומשנה שחני תבינת בבלה בולול ורחוי להתבבד בה מבני חורחים ע"כ בעם' וחיני רוצה לבתוב ולהחריך בדיוהו ומה שהמר שלבה שהלתך חלה להמיד על הבלל העולה מזה ומה שהמר ברחוי לסמוך עליו הלבה למעשה ולומר בי שם שעלה מבלל הבריהם הוה בי בריה גרובה שלבה בבלים ואם חסר חחד מהם אין לה דין בריה ובטלה היה בדרך סתר חיסורין בל חחד בדיניו ובפי שהוה:

שות

הרשב"ש

שמותיהו מלכם הוה וכ"ש שמכיתין רחיה לדבריהם:

ולענין מה שכתבו קצת רבוותא ז"ל שבירך בטלה בחלף בחלף וקיבלו כן מירושלמי וכן סיע בהלכות גדולות ובתר רבינו משמו"ל בפירוש במשנה במסכת תרומות דלמו דוקא חלף חלף מתקיים וכן כתב הרשב"ם ז"ל דע שרבינו נסים גאון ז"ל חלף על בעל הלכות גדולות פוה וכתב שמן לסמוך על מותו ירושלמי מכי שכוח חולק על במרתינו שהרי בפירוש תמרי בעמ' בל גיד הנשה דבריה לה בטלה ומשמע דלמ בטלה מפי' ברכות וה"ר שמשון ז"ל בספרית קה"ע ותם ז"ל ומם קה"ע ירושלמי ז"ל כיצד שמה שמרו בירושלמי כורה רבין בשבירת חך למלה וזהו בירושלמי שלמדו ממנו שבירה בטלה בחלף דלמו מתורת בירה מקיינן בעלה חלף דשבירת לאו בירושלמי דמליטת עבדי נותן טעם עד חלף דלמר שמה בירושלמי להקל שבירה בטלה בחלף חלף לחמיר בשבירה שאין מליטתו בטלה בחלף מה שאינו כן בשחט בדיוות דלבטל מליטת שבירה אינו בדין דיעוד חלף דבשחט שני בדפקו בשחיט בב' גיד הנשה בדיעוד בבותו טעם שאין שבירה בטלה בחלף חלף שבירה בטלה בחלף חלף בלומר חלף לא בירושלמי דמליטת עבדי נותן טעם עד חלף בלומר

עפלה ויתן בתוך נר דמאל היא ומעשם לם מי ח כל כל שמתערבם דרך בשול פוי כנוף ס ולחו דוקא כשר בחלב ולא חף כל דמי ליה שנתערב מחמת בשול כוה ליה להיות אחיכה כחלי היא מסורה מחמת עצמה דבטלה ודוקא בחתיכה עלת נתפרדה מחמת בשול כחמת ומשוטה שנלו כחתא כמו שכתבתי מן כנון גלי חסו' שנגע בכשר שף מן בשר ביהם שנפלת עם נבל' עליו המיסור מתערב דרך בשול שהרי הס נ"ל כתבו בשר בחלב שכיון שנתבשלו חורי להיות בוף אחד של מיסור מלמת שמת הדבר אלו אלת נבשול שם נתבטלו אחד הוי צוף אחד של מיסורים כשר בחלב או זולתו ולא מהרו שחצו נף אחד אלת בספקל טעם שלת בתערובת בשול ואפי' אחיכה בשר שנפלה עליה טפת חלב וונבלעה מוכה טפת בחתיכה לת תשביון לה מסורה מנד עצמה ניון שלת בתערובם מחמת בשול אלת משפחר תורת הרי קדר ושם יורה דעה: לת יהבן לה אלת שכל אחיכה שנתפרדה מחמת בשר בחלב ניון דרך ביטול ניון שלת בתערובת בשול ואפי' אחיכה בשר שנפלה עליה טפת חלב

מכל נכסיו הם ממי דמיכת למיתת ליה הוה להקדישם בהון לכתובת תדור הגמ' מכסן ותתלין וליכת למיתם לקבלולא ולא למלתה מחריתי ותפי' ללמדא לידור הוה משמע לי דהוה הדר מיתון דמתרתקין ממנו במקום מצוי מלמדין כ"ש בחליכה דהתקין כה ומשום עגונה ומעשי שדבר זה לא שתתו בו הרמבונים מינו מ"מ שיתתיים בקטנים ומפני שתיקתם שלא הזכירוהו לא נמצר נבוה הוה ולא תעבנוהו ומפניהו לא כתבוהו מחל הדין הוה הם הוה כהדרים בקלויים בשערים לו על מה שיכתוב במשנה ובגמ' והתלמוד נמסר לבעלי הסברא ומה שועילו לו חכמים בתקנתן לל' ענוגות מי מד נפשיהו לא פתחו בכה ומתי מכנו להו רבנו מי לא שרו שורשם וכ"ש היכא דלא תפוק תורגא ומתן דמשכח להה מילתא בתר ומתרגם לה על מחר למסוקי בה שמעתא מליבא דהלכתא מובילנא מגיה לכי' יכולת מסותא רבותי' המגדילים תורה מרוכה מתרן מדה ורחבה למנות בה דברי תפן כל תקנים לא יסון בה ובדל למעלה לשם ולא הלה בעשיכם בחשובה והחכמה המעלה ושרשה ונפש מולעת ולא מים תרפא מדם וכליתה לא חלק לו בכליה ולא ידע עד מה מתחתן בעפר רגלי החכמים הסלמים והתמימים הנשמים והרמשים שותה בשמח מליבם ומד ודן בין רגליהם מנסך דיסם קטן תלמידיהם שלמה בן הרב ר' שמעון ן"ן בן התמים ר' נתנאל ס"ה :

דין תרטז

הרב ר' חסדאי בר' יהודה הוקן ז"ל כתב בסה"ע ס"ז בפ' מן שעמידין נבי מילת כותי שכותי מקדש קדושין קדושין ודן מותו כישראל משומד לידתם כי כוותו היא דמדלינן דקדושין קדושין ואני תמה מדברי ז"ל בסה"ע שמרו כן בישראל משומד ואני כגר שחור כי קדח בפ' החולץ מן הדין כן בכותי לענין דעכו"ם לפי שהכותים לא תפני שחורו ושתמלו בלבד מנדינים מוקם כנויים מלת גזרת חכמים היא וכגר היה הדבר במחלוקת מלשם שם גרי מריות ניכרו מן גרי תמת כדמי בפ"ק דחולין ובפ' כור שנגח וכדוכתי מחריני ומ זמת שמצאו לכם דמות ונה בהר גריזים ועבדום גזרו בהם חכמים ז"ל לקולת גויים גמורים כדמי בפ"ק דחולין ומלשון פסחים כגויים גמורים מ"מ נשמר היה שגזרו בהם בכך ודייהו לכל מילין בגויים גמורים ולמו כישראל משומד וכגוי שחור בו דמלו בכהו קדושיהו קדושי כדמי בפ' החולץ לכל כותים כיון שמחמת גזרת עכו"ם בגויים גמורים קדושי קדושי למו מדלמדי בסוף פ"ק דיבמות ומיתת בכל' קרית"ן ז"ל בפ' המוחר בקדושין מ"ר יהושע מ"י מסי גוי שקדש בומן הזה מהשין לקדושי שמן מעשרת השבטים הוא ומית מחרי בא אחי ליבמי וכל שכן בחרת מחרי כי מחריה קמוך דכמוך אמר לי לא ווו מסם עד שעשתם גויים גמורים שנאמר בם כבגדו בי בנים זרים ולדוגלא ספק דהמי פסוקת לחו דיהא הוה בכל גוי כמי הבא על בת ישראל הולד ליהו כגוי גמור לכיכל מקן דאמר הכי והתניא לשמוחל לא אמר אלא על אותו דור בלבד הנשים בניהן עמו כדמוכח בפ"ק דיבמות וכן כתב הרשב"ם ז"ל בפ"ב דיבמות גבי מי שיש לו מ"ן וכו' חון ממה שיש לו מן השפחה כנעניות וכיון דגזרת חכמים היא להיות גויים גמורים וקדושיהו למו קדושי כהי גמי כותים דלא זו אלא עד שעשתם גויים גמורים ומ"ג דמדינא גרים הם ומפילו הוו גרי תריות דהא אמרי' בפ"ב דיבמות והלכתא כלם גרים לגמרי כין שנתגיירו מחמת ורחה חו מהמת שלחן מלכים וגר גמי שחור בו דינו כישראל שנשתמד מ"ז זה שאמרו בכותים לא זו אלא עד שעשתם גויים גמורים אלמא קסבר הוא ולאו מטום דינא ולישנא דנתן בתם בלשון גזרה הוא לאמה דהם שילו מני טעמא גזרו בהו וכן בכל שם כמה בעתים לשון גזרה אלמא קסבר הוא ולאו מטום דינא וכהי כותים שבזמנו דמות יונה וכבדוה למו רובא דעלמא ניכה ולמיעוטא ליכא דחיים כלולי אלמודלי אלא ר' מאיר בלחוד ליה אלכתא כותים והכא בכותאי ר"ג וכ"ד עבדי כר' מאיר למיגזר בהו ורב אחי ורב מסי גזור בהו אלא למו משום עבדותם לדמות יונה בלחוד הוא אלא משום מעשיהם מקולקלים ולפיכך גזור עליהו וכהי מוכח בירושלמי בפ' אין מעמידין בתרא דהרמב"ן ז"ל בחולין ובפ' חייבי לאוין דוקא בהני בלחוד דהא מקמי גזרת רב אחי ורב מסי לא היו מבטלין רשות דמשנה שלימה שנינו הדה עם הכנעני אין עם מי שהיו מורה כעובדי כוכבי וה חסור ופירשו בגמ' בפ' כל מעשיהן כעובדי כוכבי כוח כותי ומשנה זו נשנית קודם גזרת רב אחי ורב מסי דתתומלי ניקו וכמה שני בתר דגזרינהו הוו אלא הכי קאמר לך אחי ור' מסי מהו ונזרו עליהם אפי' בדבר שחיסורו מדברי סופרים וכמה שהם גויים גמורים אפי' בטול רשות דליתיה אלא משום שנת ולאחר מעשיהו כהי כגון נחי ומן הכתוב שר אחי ור' מסי נזרו בהו אלא הכא לדייק הלשון דתמה בנים גמורים ופירשו אפי' בדבר שהוא מדבריהם חשבי להו כגויים גמורים ועוד משמעה זו של גזרת כותים היא של ר"ג ור' מאיר שהם נזרו בהם בתלה ולר"ג לר' מאיר בדוקיו חיכו חוסר וכותי לדידהו חוסר מ"ב הוו ליה כותי כגוי ולפיכך פירשו דאלמא חשבי להו כגויים גמורים לבטל רשות

ראיתי תרטז

לפרש בכאן מה שנזכר בכמה מקומות בשבועות שהיה בתרת ובפ"ב דחולין ובפ' אחין בירמי' ובפ' שעה"ב ושחטן זה בתרת דיומת דמין מיסור קל על מיסור ובקנקנת מקום ות מלוי מוכרין מיסור מוסיף ומיסור בת מחת ומיסור כולל כיצד הוא מיסור חל על מיסור קל ומיסור מוסיף כיצד הוא מיסור חל על מיסור קל ומיסור בת מחת כיצד הוא ומיסור כולל כיצד הוא :

אין מיסור חל על מיסור הוא כגון שמיסור נכלים כו וס מחים וכלהעולם ומין לשון מחר מהם שוס שיתר בן ומם מ"ב בת מיסור מחר לא מנת שוס מקום לחול בו בוס מומרים מין מיסור חל על מיסור ומס עבר מיכו לוקה אלא על הרמשון לא על השני ווה כגון נדול שים לו מחות ומחלמה ועבר ובא עליה מינו חייב אלא משום מחותו לפי שהוא כגר נמסר הוא וכל העולם ליהת מחותם ומין שום מדם בעולם שיהא מותר לו ליהת מחותו זכהנת מלמה ונוסף בה מיסור מלמה לכהן נדול לא מנת זה מיסור מקום שנו לחול כי שהרי מיסור מחותו כל העולם כלו מסורין ומין כו שום נד שיתר סילכך בשבת מיסור מלמות לחול לא מנת מקום מוסבב לחול בו ווהו שמומרים מין מיסור חל על מיסור וכן הדין בזכל נכלה ביום הכפורים שנתנבלה בחותו יום הרי יום הכפורים על העולם כלו מסורים לאכול בזמן בו שום מקום פנוי שיחול בו מיסור אכילה אחת בשאכל נבלה לא חל עליו אחרו מיסור שהרי לא מנת מקום פנוי לחול בו שני דרכים אלו החלון החמור קדם למיסור הקל שהרי מיסור אחותו החמור קדם למיסור מלמה הקל וכן מיסור יום הכפורים החמור קדם למיסור אכילה הקל שהרי נבלה שנתנבלה בחותו יום מיסור יום הכפורים קדם אליה אכל מיסור חמור על מיסור קלותה כגון שנתנבלה קודם יום הכפורים ואח"כ חלו יום הכפורים ס"ס עבר ואכלה חייב שתים לפי שנתקדם מיסור נבלה הוא קל לגבי יום הכפורים וגבנת יום הכפורים מנת מקום פנוי לחול לפי שהיא הרמשונה קל הוא השני חמור אכל מן פנוי הוא מוסכם מהכל כדמוכח בפ' ואלו טרפות ובפ' בתרא חוליו :

איסור מוסיף הוא כשהמיסור הוא מינו מסור אלא על זה שים בלבד והוא מומר למחרים ואח"כ חור אותו מיסור ונמסר למיס אחר מאותן מחרים שהיה מומר לסם מתוך שנמסר על הסני נוסף בו מיסור אחר על הרמשון לפי שזה המיסור לא היה מסור מכל הנדיון לכל העולם ולא נמסר אלא לזה בשיש בלבד ואח"כ נמסר לשני ונשמר נ"כ מומר למחרים ואחר ונמסר על מ' מאותן מחרים הנשמרים מתוך שנמסר על הראשי נוסף בו מיסור אחר על הרמשון יכן לעולם הוא מפני שיש לו מקום לחול בו שהרי לא היה מסור אלא לזה ומומר למחרים ומתוך כך נוסף בו מיסור אחר לאותו שנמסר בו כגר הוא כגון בן נדול שבא על חלמה וברושה ואלה ונה בסדר זה חייב מרבע מלקות משום חלמה ומשום ברושה ומשום אלה ומשום ונה וה לפי שבשעתה זו חלמה לא נאסרה אלא לבן נדול בלבד ושית בברושה כגון מומרת לאכול בתרומה שם בת כהן היא ואחר אין לה מישראל נבעלה לכהן בתחלה מן הכהונה לפי שהשפה שפסולה לכהונה שנבעלה לכהן בתחלה ונשין שנת אלה נפסלה מן התרומה ומתוך שנאוסף בה מיסור תרומה נוסף בה מיסור שלישי לכהן נדול ושני לכהן הדיוט ועדיין היא מותרת לישראל שם נבעלה לישראל ושית אחת אחרת לא נאסרה אלא לכהן נדול ומיסור שלישי שנוסף בה מיסור משום זונת נוסף בה מיסור רביעי לכהן נדול ומיסור שלישי לכהן הדיוט ויחסין בפ' ד' יחסין מתברר זה :

ואיסור בת אחת הוא כשהי המיסורין אלו שניהם כאחד ולא קדם אחד לחבירו בזמן וכיון שהלו כלם כאחד ומי מפשר לפטרו מאחד משם נתחייב בשניהם הוא כגון לאכון שקדם משה ונשמרה על שמעון מחיו משום מצת מיש ומשום אחת מפני שמיסור שניהם אל כאחד וכן זר שאכל מלוקה אחר שקדש דמה ויחזה לכהן דלכת בה מיסור משילה לפי שכיון שקדש דמה נפסלת מצת מיסור ואלו עליה שני המיסורין כאחד מיסור נבלה ומיסור זונת הם מתברר בפ"ד מתן בכור ובחל שם וכרישות :

ואיסור כולל הוא כנון שנאסר עליו דבר אחד מקיוס טעם ואחר נאסר עליו דבר אחר מאומה אין בעצמו ומתוך שנאסר עליו מאומה אין והאיסור הראשון הוא משום הזה ס"ב היה נכללו כלם בזה משום וכיון שבכלל הראשון עם זה הקיזרון באומה אין נוסף עליו איסור הראשון מעשם שהוא בכלל עמי ואחיב שהיה זה כנון עליה לחיוב שקדם האוכל אחת מהן כיון שקדם אוסרה על שמעון משום משה ומשום משה את פחות מחת שמעון וקדם אחת מהן הרי נאסר בראשונה שנאסרה משום פחות משה ומתוך שנאסר כון משום פחות נאסר גם בשנת ראובן משום אחות פחות בשום כולל הוא שנ"י שנאסר היתה אסורה עליו משנת אחרים וכן עמת שאכל הלב והוא קדם שמתחלה בשעה טהורה כבר נאסר עליו הלב ובשעה ונשמע מתוך שנאסרו עליו גם האיסורות המותרו' על הקדם משום שנאסק נאסרק עליו בכללן מוסף האיסור על הלב וחיוב על הלב ועל הטומאה והו איסור כולל ודבר זה מבואר בשם פרישות והנהגות הריש"ך ז"ל בפרק מרובה אחין והסברם שבין איסור כולל לאיסור מוסיף קום שאיסור מוסיף הדבר שנוסף אינו אסור לבל חדם כגון הבלעמה שקורק להיות גרושה איסור גרושין אינו כולל לבל חדם שהרי אינה אסורה לכהן בלבד וכן כשהתלה ונאסרה בתרומה לא נאסרה בכל דבר חלא בתרומה והדומים לה בלבד ואיסור כולל הוא שהאיסור שנוסף אחר בו הוא כולל לבל בני חדם שהרי בשעה שנאסר בשום אחות אשתו כולל שאר בני חדם בלל העולם אסורים באשת איש וכן עמת שאכל הלב של הקדש הרוכן אחין באיסור שנוסף בה הוא מיוחד אחות אשתו כולל שאר בני חדם בלל העולם אסורים באשת איש וכן עמת שאכל הלב של הקדש שנאסר באיסור מוסיף שהוא נאסר לבל חדם חלא לכהן בלבד וכן כשהתלה ונאסרה לתרומה לא נאסרה בכל דבר חלא בתרומה והדומים לה בלבד ואיסור כולל הוא שהאיסור שנוסף אחר בו הוא כולל לבל חדם שהרי בשעה שנאסר בשום

נוהגין מותו היום קדם ולמחר קדש פירוש שליל כ"ט במלול היו נוהגין קדש ובטלי ממלאכתן שמא מחר יהיה יום טוב והיום הולך אחר פלילה כותבין מותה הלילה גם מחר קדש עד שמנחה ואם במו העדים קודם המנחה הרי נכנו בתקון ומותו היום קדש ולא מחר ואם במו אחר שמנחה אעפ"י שמיין כ"ד מקדשין משום תקנה נוהגין בו קדושה כשחל היום ואסור בעשיית מלאכה נזרה שמא לשנה הבאה ישתו עדים קודם המנחה ויממרו משתקד מי לא עשינו מלאכה אחר המנחה השתא נמי ניעביד הכי לפי' מותו היום קדש ולמחר קדש לפי שמחר קובעין מותו ולפיכך נהגו שני ימים טוב ר"ה כדי שלא יעשו ר"ה פעם יום אחד ופעם שני ימים ונמצו בשם קדושת אחת דקדושה זו לא היתה מן הספק שהרי כודמי היו נוהגין למחר קדש ואפי' כך"ד היו נוהגין שני ימים לא כשני ימים טובים של גליות שלא היו נוהגין מותן כך"ד אלא במקומות הקרובות ט"ו יום לכ"ד וכתב רש"י ז"ל דמן הדין היה לעשות שני ימים וי"ל מלא משום דלא דמסתר להתענות שני ימים דקדושת ר"ה עצמו שני ימים הוא וכתב עוד הכשם שמומר זמן בראשון כך מומר בשני דעקר זמן שני הוא וממנו היו מונין למועדות ליום הכפורים ולסוכה דכליל ר"ח בחלול כשהיו העדים באין ומן היו מכרכין ובשבתו העדי' מחר המנחה דלא נתקדש עד למחר פלילה ההוא זמן היו מכרכין נ"ל דמות העיקר מ"ה מן נמי חוי לן למעבד הכי ולכרוכי זמן בשני לילות של ר"ה ויעפ"י שיש חולקים על זה דרבינו הרב מ"מ כ"ן כתב בתשובה לסיוע דבריו ורבה דאמר דקל בשני י"ט של ר"ה נולדה בוה מותה פוף משום דמשתרב כ"ד בתקון רבן יוחנן בן זכאי שהיו מקבלין עדות החדש על היום מ"כ ד"ל לא היו נוהגין אלא שני ימים טובים של ר"ה כמו שני ימים כמתר שני ימים ז"ט של גליות וקשיא לרב ושמואל דאמרי תרוייהו שני ימים של ר"ה נולדה בוה מסורה בוה ומשני לא קשיא הא מן לן והא לה פירוש הא לבני מרן ישראל הא לבני גולה לבני מרן ישראל מוסרת ולבני חוצה לארץ מסורה לפי שאבני מרן ישראל מעיקרא מקנה דאשכח ובני חוצ' לארץ עדיין אם בתקנתם ובדקיימי קיימי ומשוך משמעות לשון רבה משמע דאף בני מרן ישראל נוהגין שני ימים של ר"ה אלא שהיה מומר היום שני דרבנן וגולה בוה מומרת בוה ומשני קאמר ליה והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו וכו' ומשני רבה הא לן והא להו לבני מרן ישראל נולדה בוה מומרת בוה ולבני חוצה לארץ נולדה בוה מסורה בוה משמע דלא פליגי אלא בנולדה בוה אי מומרת בוה לבני מרן ישראל דלמו קדושה אחת היא בתקנה דאשונה ניין שרבן יוחנן בן זכאי פיקד לה אלא בקדושת שני ימים טובים של גליות דנולדה בוה מומרת בוה מ"מ קדושה היו נוהגין בו ונראה לי דזהומא שבאה הר"ן ז"ל בפירוש ההלנות על מה שפשטו על הריא"ף ז"ל ר"ר מפרים והרוא"ש ז"ל שכתב שבני מרן ישראל נוהגין שני ימים ר"ה ומ"ש הרמב"ן ז"ל קיים דברי רבינו הגדול ז"ל ואמר הר"ן ז"ל ומה שיש לפקפק על מה שכתב אלו פסוקיים בגמ' דוכו דוקא דסוניין ועלה בידינו מהלה למלמינו דרבה דאמר דאף לבני מרן ישראל נולדה בוה מסורה בוה ושמואל דאמר יום מוסי דבן יוחנן בן זכאי אלא מקנה דוכו דוקא לבני מרן ישראל אבל לבני חוצה לארץ אין מקדשין אלא על פי עדים מן המנחה ולמעלה ומפסיקא הלכתא כרב ושמואל דבשני ימים טובים של ר"ה נולדה בוה מסורה בוה דאמר רבה הלכתא כרב בהני תלת אין לקולא אין לחומרא לקולא שני ימים טובים של גליות דנולדה בוה מסורה בוה ואין לחומרא בשאר המכתם ז"ל כתב דאפשר פרושי בהא מיקדם לארץ ישראל הסיגום שלפי הריא"ף ז"ל לעשות שני ימים טובים של ר"ה והו מה שנראה לי לכתוב ואל לא מידי ושלום:

מלאנה

שאלת תרך

סידי רבי אלא עכשו ואמתענה בחיותכם נותנים מלמדרקי פי מסלה פרקין מתנמין עמלו למלמדין פנסם ואמנו וחדין פי מוכרין ורדו מלמלייה לוחד מל נתכב ותלוקה מה זאלת פי ידסם מלגנין אם בעד מל"ה הדי מל סטרות שלנו מלמנמל בעסקם מן כסן וזמן בייניהם פי מל ועת למן כל המדם קרוב מכל עמו ומהכמלנו ובמכו סטרות ואת עיין לכל ואחד מנסם סמעמו וכתבו סטרות ומשהדו עלי מנפוסם מן כל סטרות מקסדקו ביינים מנסם שקר נמור וכשלו מל מודעות כיף יבא וכתבו כל חיזוקין שבעולם מן אם הוא מלעמחל מלא עבי הקר מלשטר מלמדרי ומה

תשובה

השטר המחרון בשר והשטרות הרמשוני בטלים ואע"פי שאין מן העדים הרמשונים אחוש בשטר זה המחרון שהוא שקר נמור אפשר להתפרש שכל מה שמעידו על עצמן הכעלי הדבר הוא שקר נמור מכל העדים מה שמעמו אחם כתבו ולא ידעו אם אחת אם שקר ע"כ השטר המחרון קיים ובמקחיים המחרון נתבטלו הרמשונים ואחתתי שמי שלמה בן הרב ר' שמעון נ"ן בן אחם ר' נתא זלה"ה:

מעשה תרנא

בא לידינו ומעשה שהיה כך היה סיוסף ויהודה בני ר' שלמה כ"ע מלעוייך חלו בחולי המפה ונזו בשני עדים שבל מי שיעות אחם אחיו י

הפת לא כלשון ירושה ולא כלשון מתנה ומזה מוכיח שאין שום ממש בגזרת זו הרמטה עם כיות לחכתוב להלן טעמים מחרים אבל ממנם כתוב כל מי שימות מ"ם מחיו ירשנו ויכם כשלו וכייה גמורה ר"ל שאם ימות יהודה הנ"מ אין שום יורש ירשנו כי אם מחיו יוסף הנ' ואם ימות יוסף הנ' לא ירשנו כי אם יהודה הנ' עכ"ל הגזרה כיה החלק לא פחות ולא יותר וכל ר"ל הוא פירוש הדבר שאמר אחל על דרך אין בכלל שם שכשפרש פרשה הוא פירושו של כלל כמו שפירש' בפ' רחטן מסבועות וכפכהדרין וא"ת הרי פירש לשון הרמטון בחזקן שאין בו לא זכייה בלשון מתנה ולא זכייה בלשון ירושה שפרי נכנס בלילה שאמר ר"ל שאם ימות יהודה הנ' אין שום יורש ירשנו כ"ת אחיו יוסף הנ"מ כ"ה הוא לשה לומר לא יירש שמעון אלא ראובן וכבר הקדמנו בלמו בלום חות וז"ל אמר אם ימות יוסף הנ' לא ירשנו כ"ת יהודה המפרי נכנס בלילה לא יירש שמעון אלא ראובן ולמה בלום הוא כמו שפקדמתי וא"כ זו הגזרה היה כלא היה ואין לכל אחד אלא מה שהוא יורש בחלו כיצד יורש ראובן שמעון ולוי ויהודה ויששכר ולא יוסף ובנימין ולמה נאמר שאם ימות יהודה הנ' אין שום יורש ירשנו כ"ת אחיו יוסף הנ' ואם ימות יוסף הנ' לא ירשנו כ"ת יהודה אלא לא נימא כיון שאחל יהודה ויוסף ירשו כל אחיהם אלא אפילו א

מסתגאנים

בעין תרכב

מנהגן

שאלת תרכג

תשובה

ובאמת

הרשב"ש

לתלמידנו חכמשכיל הר' יוסף זוראפי

גרסינן תרכו

אמנם מאי דה קבלתי כתב מאחר מאי דשדעתני כו' מאחר מן המעיים ק"ק וירחם שלפי' זה יש שם קול מעפ"י שזה עד אחד הוא ומפי שניהם מודים מיגו כלום נדקיימא לן בפרק המוכר פקדונות המקרב בעל אחד מין תושטין לקדושין ומפי שניהם מודים כיון שלו שמעו משניהם הוא כאלו מעיד עם אחד מעידי הקדושין שכח עתה הרי לו הוא אחד שמעו משניהם ועד מרחה הקדושין לא גרע מאחד מ"ל הוא לי' כראובן שמעו משמעון אחד העד לא נרע מלו שמעו מיהודה שהם כשמעו על אחד מפי אחר הוא עד מפי עד מתיקין קלא מפומיה כ"ש בנמצא הוא בידינו שהיו שניהם עדות בשעת הקדושין ושניהם עתה שמעו משנים ונשתכח קלא מפי סהדיה דרשב"ם והרמ"ם ז"ל וכפי הפירוש התחרון שפירשתי בלשון הרמב"ם ז"ל וכ"ש לדעת הרמ"ה ז"ל ומיהו כ"מ שם לא נתקדשה לאחר מכאן שם נתקדשה וכ"ש שם נשמע מכמלין קלא כדאיתא שהם כגון וכ"ש הקול לא נדק שהיו בודקין אותו אחר הקדושין מעפ"י שקודם הקדושין של הבעל כל מה שהיה הפך לו לבדוק היו בודקין שם נשמע קודם נדיקה קול אין בודקין אותו וכן כתב הרמב"ן ז"ל בתלושין והרשב"ם ז"ל תמה"ד:

ותעולה מזה יוצא שהם העדים המלו העידו בב"ד החוקן הקול ואינם יכולים לחזור עד שיבוא המקדם הראשון ושם לא העידו כב"ד לא הוקן הקול ואין מעבירין על העדות וכן שהקדשה וכ"ש שם נשתה אין בודקין יותר ואין מוציאין מורשות האחרון ומה הנראה לי בזה והשם יצילנו מטעיות אמן:

שאלת תרכד

מי שיש לו שתי נשים ואינם מתקנות לדור עם כל אחת מהן לילה אחד ומהן לילה אחד שהם יושבות בין שתיהן:

טהורות:

תשובה

המכתב שנתנו בידנו המלות לשתי כל אחת לילה אחד הוא ממנהג הישמעאלים מכל נדתה מהלמ"ד אמרו בפ' החולן שאסור לישא יותר מארבעה נשים כדי שתהיה עונה אחת בחדש לכל אחת ולא חלקו בעונה בין טומאה לטהורה לפי שמותר להתחבר עם אשתו טומאה כמו שאמרו בנהדרין בפ' אחד דיני ממונות סוגה בשושנים וכן בערכין בפרק הדר אמרו שהיקון בקעילה אחת מים וקשתו עליו הכתוב לומר כי עתי תרשקה מנוחה ואפי' אשתו נדה כדאיתא התם ולפי זה כיון שהעונה אפי' נשים אינו נושא אותן אלא על פי מנהג זה לתת לילה אחד לכל אחת נראה שהם הנשים שקידושי על זה שחייב לקיים המנהג דהקפידה דידהו תליא מלתא ואם הקבוע שהו טומאה או טהורה היה טוב לפשר ביניהם כראוים שידוה עם הטהורה ויניח הטמאה לחוד ונהנה וזה אינו אסור בעל ובלבד שלא יוסיף דירה עם אחת יותר מהחברת ואם נשתנה מחדש לסלק כל זה כיוצא בזה אם ברצונו אחת מהן ואם בהסכמת שתיהן יש לו לעשות וטהרה לכל אחת ואין קנאה לן על החברת:

עוד שאלת תרכה

מי שהוא מכניס את החכם לאחר מותו הוא מביא ראיה כמה שהיה מכבדו בחייו ומשבחו בשבחים שונים ומהללו בהלולים גדולים ועל זה אמרו בגמ' בפ' מי שמתו וכ"ל חייבים לגדולתו ועל זה אמרו מגדולה לשירו מנודה לעיר אחרת כמו שפירש הרמב"ם ז"ל בהל' ת"ת ובמה שהחכם לעצמו מעלה לכבודו בחייו יותן הבדל בזה בין החכם עצמו לבני עירו אלא שהחכם עצמו חייב לילך עדיים משום דלורבא מרבנן עב"י דיגא לנפשיה כמלתא דפסיקא ליה ומה אחרים מנדין לכבוד החכם מי מנדין אותו אלא על פי עדים ומה כאן של חכם מנדה למכוה אחרים שהוא מקומו

חביו כיון שנדר לכבוד חביו ואחה שלום אחיך שלחה בן הרב ר' למעון בן כן הרב ר' למעון זלה"ה:

לתלמידנו

תשובה

מסו' חייב בכל כנויי ומכבה ומונסין גדולי' שמפורשי' בפ' השואל ויכבי לעשות כגון שהיה מלך ואינו יכול לילך אלא בכסא מוזנות ונטירותא מלכא למימר דקיימת בחצר ואינו מטפל בחזונו היה ואי נמי קיימת בנטר מתא ואינו מטפל בשחירתה או שהם כלים ובפ' כל הכתבים היה שלו ולכן הוא חייב וכ"כ הרמב"ם ז"ל בתחלת פ' רחמנן מכל שהיה שהיה הכותל כלי או כהמה וכיוצא בהן מחחר מטלטלין

מחכירן

תונס להר' חסדאי נגאר ז"ל

שאלת תרכז

על מודות רחובן שמטיל משמעון חלוק ללכת בו לעיר אחרת וכן עשה ושחוק יבקן עליו לשטים ושלוחו והפשיטוהו וספדוהו כל מטר היה בידו ובגד עירום ושמעון חבעו שיפרע לו החלוק ורלובן טוען שלח התנה עליו שהם יחבד שיהא חייב בחזירתו שחייב לפרוע לו שלח עבר מלוחו וכבר היה יודע שחשון שרלובן עתיד לעבור בו בדרך הדין עם מי:

תשובה

שמעון חייב בכל כנויי ומכבה ומונסין גדולי' שמפורשי' בפ' השואל ויכבי לעשות כגון שהיה מלך ואינו יכול לילך אלא בכסא מוזנות ונטירותא מלכא למימר דקיימת בחצר ואינו מטפל בחזונו היה ואי נמי קיימת בנטר מתא ואינו מטפל בשחירתה או שהם כלים ובפ' כל הכתבים היה שלו ולכן הוא חייב וכ"כ הרמב"ם ז"ל בתחלת פ' רחמנן מכל שהיה שהיה הכותל כלי או כהמה וכיוצא בהן מחחר מטלטלין

מחכירן

מחכירו ומכל מן נגנב חשי נתנם תוכם גדול כגון שנשבר מו שנפסדה הבהמה ומתה חייב למלם הכל שכתוב כי ישלם תוכם תחת אשר גנב וכו' בעליו תין עמו שלם ישלם ע"כ ואם מתה הבהמה בשעת מלאכה מו נשברה הלכי בשעת שהיא עושה בו מלאכה שהשאל מותו כלי בשבילה לעשותה בו פשיר השואל מלשלם כך מתפרש בפ' הנ' בגמ' שהשאו שם על השואל בהמה לעשות בה מלאכה ובאשה בבהמה מתתת מלאכה שם חייב למלם מו לא ואכי אמרי' התם בשכר בשכרה מתתת מלאכה אבל אשאלה לא ואפילו תתת הכילה חייב שהרי בשכירות הוא ונותן שכר על המלאכה ואילו כאן לא נתן שכר על המלאכה ואפילו כן אמרי' התם שהשאלה כבהמה חייב לשלם אפילו אמר לו המשאיל בשעת השאלה שוב אינו משאיל לו אלא על מנת שלא תעשה בה מלאכה כלל ואפילו הכי חייב לשלם שהרי בשעת השאלה לא אמר לו כלום ולא עשה בה מלאכה ומתה בשעת מלאכה חייב לשלם שהרי בשעת השאלה לא אמר לו כלום ולא עשה בה מלאכה ומתה בשעת מלאכה פטור ומן להלכך וכן הדין שם שבלים ושכלדו כאותה מלאכה פטור שם לא שיבה ובכשבו עובדי דמיתו התם בגמ' דאמרי' התם הואיל וברגע דשאל ומכר מתתת מלאכתו ומתבר מתת לקניה דרכה תמר ליה מיית שהרי דולת מתברית דלא שעית ניה ומשתבר ואמרי' מו הטתם נברית דשאל דולת מתברית ואכזע אתת לקניה דרך שבע תמר ליה ויל מיית שהרי דולת מתברית ליה אפי' שם נשבר בשאר כאותה מלאכה שעשאה בו פטור אלמלם כמו שומרין דשמה וכן שכר הרמב"ם ז"ל בפ' הנ' וכן השואל בהמה מחבירו ליך בה למקום שלו ומכר מתתו באותה דרך שהשאל דלי למלת בו ונקרע בדור בשעת שלו או שהשאל קרעו לשבל בו עניים ונשבר בעת שעבל בו מחמת בהקוע וכן כל כיוצא בזה הרי זה פטור שלא שהל לעשות בה מלאכה זו והרי לא שינה עכ"ל:

ואחר שכתבתי זה יש לעיין בחלוק זה שם הוא דומה לשואל דלי למלאות בו וקדרום לבקע בו ונתבוע הדלי בשעת מלאתו בו ונשבר הקרדום בשעת הבקוע על כן זה החלוק שהשאל ממנו ללבוע ליך בו במקום פלוני כל ומן שהוא עליו והוא בדרך הוא בתו הדלי בשור והקרדום שהביאו בו שהוא פטור שם נקרע הדלי ונשבר הקרדום כך הוא פטור אלמלם זה החלוק בשבתו לשטים ולקחוקו שעליו או דומה שהרכה היו דומה שהוא החלוק או שקם מדתו שהיה בלשיהה הוא שיהיה פטור שלא שהל תותו שלא גלבעו וכוי הוא דומה לדלי ולקרדום שלא שהל תותם אלא למלאות בדלי ולבקע בקרדום אבל לשטים ולקחוקו הרי הוא חייב שהשאל חייב בכל ולבקע בקרדום ותין בנשבר מלאכה שעה תותו בשבילה שיהיה פטור:

והגראה לי שהדמיון התרון הוא התתי ולפיכך הוא חייב בלא השאל לו אלוק זה אלא ללבשו ותלו לשטים ולקחוקו הוא בשה שיהיה חייב ושעקום יתלא מבקע עניים בקרדום ובתו לשטים ולקחוקו שהוא חייב ושעקום יתלא הסרונו ותם יש הבחנה ביניהם שבע השואל בתה היא שוה בלי שהוא ממנו ושטים:

ומענין תרכה

התלתלב"ית אם היא תסורה או מוגרת כרב הגדול הרב ר' יצחק בר אשר ז"ל וה"מ

הרב ז"ל אם מתירים ומנו בניו שמחתבו בגליון תשובת ה"ר יצחק בר אשר ז"ל זה לי שמש ענין התלתלבי"ם לא סיתוש קמי דמר והוא הרב זלה"ה תוסב שלשון הקמח בדבש וה"ב משנין תותו ותלו היה כן היתה מותרת תבל תין מעשיה כך תלה כולין הקמח בתים בלילה רבה ושושין התלולתבי"ם ומטנגין תותה בשתן ותתר שמטנגין תותה בשתן על התור ותהיה רתוה לתכילה מכבין תותה בדבש ובלי שלא שתר שהדבר בן עים בה משום בשולי גוים ותין הפרש ביניהם ובין הפותנים שתיך יעלה על דעת שתחר שנתבשלה ותין תסורים שתתת שמערבין תותה בדבש תהא מית

מן יכון דמלתך פלה של רחוולתך חל הלחל למן לקלתם ולקלה' רתן מחלתם פו תלקלול מן חלומן יכיע מת כין חניחתם ומן קבר פו על חלחכון מעמל בחסם חלבחרי פחל קפר כהו נחמיע כם ונחם' נוו הל יומבתן לכל מן פו ונב נוו ועשי פי דחלך חלטלי בח חל דיטלב חל מתן ומבח מחשלח בח כלבתם מלחנחר חס לח פכטלבו מן חלל' ומך מן חסחפתי נחם פי דלך למלך חמת מורם כהחומי ולפרחלך נחן' ונל חקבלנו' ותחטיין שול חללה לנח פי ממרף :

והשבתי להם פדעותם החדי למה עטחנה חללה מן חק ביח מוחקתך ועלי דחלף מהמי מן וקנת רמייה מו חסטיית סלף מן חלמכון עלי וזה מעמל פמן חכון להתחר ולכל מן פי וגה נוו ומן חכון חלקנמת פיה לפי ממון :

מיודנא רפי חללה עכם פמן חכטרנה חבח כחן חל חמר כדחלף בדך יוגבר חל חלטינות וחל מחלוקת חלהי ישרחיפה קורב עליהן חן חלח חכון בל חתכע חלישרחקת חלה חכון פיהח מחדומלי חלטלום הל יומכן מו נכוזו דחלף עלי' כל מן יביע ויסחפיפעטי עלי' כל מת יפתרי פי מלטום :

והשבתי להם לחבקחכם חללה חבח וחפק חלרוב עלי' דחלף פלמה בחלך פלמת מן מנדחר וחל בלחפ פי דחלך ומן חביתרסם עדתי' וחבתרסם מנרם ותחומפקו מע חל רוב פי דחלך נוחפקחם חנח עליה ולנם שלום : שלמה בן כרב יצחק ן"ל ד' שמעון נ"ן בן החכם רבי פחח זלה"ה :

למליאנה לשון אשר שם

סיידי תרלא דפי חללה פנכם ומתענת בימחכם נוחכחכם חלמבחרך פ' רחוקן חלף מן חת יביע לשמעון ונח ישמריה חלא חבח חלה חוגינו כרב נר"ו חבקת חללת עוהו חמן חס חבכו לסחעת חוכרית חלף רחוקן חל מדבור עלי' שמעון חל מה יבחינן ויסחריה כלם חתי' יהולף פורהינו כרב הגדול ס"ר יצחק בר עטת זלה"ה סיידי כחתי שכועה מחבח חל חולי"ח וה חלחכריים וחבח מתבת חל חולח מן כחן ניס לנו בחרם חלח במחערכם טחריף ומן כחן יטהינו יקלנם ב' הליושוע מחר חרטה ומן כחן חל חרורון תבתב חדלים ליה לנו כחדה כי חינו כחיים כרב ז"ל ומיטיה"ן סיידי חס נחם יקלנו בשעת הכעס חן עת יחולוה חלח חליהו זכור לטוב חורב פלי ומבח נפטר כבר חו כחרן דחוקה ועוד חקרים יקולו פח יחולבי חלח דחר חלח חביחינו ומקולו חן יחולני לחקב"ה ועבד דחלך ירוקב חל נבח חן כחינו חל חחרב חס לח פי דת חל מחול כלבח :

נחוכני בסבלכם על כל דכר ודבר :

תשובה הסבדה הרחסונה קיומת היח ומכסבע על דעת פלי. חוחו פלו יכול להתירו"ב מ"ז הרמב"ן ז"ל בחערת חסבפי חחרם וחס נסבע על דעתי הריני חתיר חוחו וחוקר בות ומסבדה החחרונה שקיח על דעת כרב ז"ל סכוח כנן עדן בדיך ג' הדיוטות להתירו במה שקלה חוחו כמי שחינו בעולם ומחר שיחידוהו מה יחרורו עמם מחרת חוחן ג' ממה שנסבע שלח ומח ויחן עם חבירו ויהיה חותר : וכן ידין בחי שנסבע על דעת חליהו ז"ל חו נדיך מחר נדיך כ' החיים ביחתי הרחשון על שחלה חתירו כחוחו נדיך ומסני על מה שנסבע ובכל מחרטה ומסבע על דעת חבינו ב' הדיוטות ומסבע על דעת חבינו ומסבע על דעת חבינו ומסבע על דעת חבינו

שכתבו נפשם שמית מן שמיעת ופרשה כי יזיחך מספר תרפעה פרשיות התקנות מן מצוות ועל דרך זה נ"ל בפרשת שמע עם זכיה שם שמועת נקמת שתרפעם פרשיות של תפלה וז מעולם לא נפתחו בסתומים כתורה מתחר מפרשה וכיה כי יכיחך מן שמע קדמה לפרשת קדש:

ומה שכתב בבוד תורתך חס לשונו ותעם כ"ר יחיחל עולם עליו וכו' ובכריו משמע שפרי לפון סבריתא סוף כתבן שלח בסדר יגעו ושם תחת רשתוה שכתבתם בסדר למה תגעו תלח משמע דוקא בתפלה על י"ב נפי שתרפעתן צריך לבתבן לכתחלה בקלף תחד עד בתן לפון בבוד תורתך:

אדוני מורי נדק נר"ו הכח מחויב תלוים לפשיט כלפי סנתיר ושר שלח תלי לדברי בבוד תורתך בתשובות של יד. בלבד עדיין בקושטת במקומה עומדת ולא זה ממקומה בפרשת רשתוה של יד למה תגעו יחתך תוחה תן הקלף ויסיף עליה שלשם פרשיות תחרות בי' קלפים וישלש בקדש ויעשה תותם של רשם שלח לעולם תפרוייהו קלי ותלי דקתני יבטו דמשמע תקילו פרשתוה כ"ת בעייה לפי קתני יבטו:

ומה שכתב בבוד תורתך ז"ל ומעשים בכליום שמי שפדק תפילין ומבזה פרשה פסולה בין פרשתוה בין בתפגיות מתניף תוחה פרשה בלבד עכ"ל בבוד תורתך:

אדוני מורי נדק נר"ו בתסבת לא ידעתי שלא שהם נפסלה פרשה תחת יש הרשתוה שגורין שת בלן:

ומה שכתב כ"ת ז"ל וגראה לי דמשתא זה תליבתא פוה מדתמרי' בגמ' רמי בר תמרי דמוה רמי בר דקולי וכו' עד ופרשת ויקהל מהתגעיות היה ע"כ כתב:

אדוני מורי נדק נר"ו גם במקום שה אתי בת גלעוד מקתי בבוד תורתך על תותם פרשה לעודם לפי עדיין קשה למה נקט בשר ודפול בלשון זבר בשרה ופסולה תבעי ליה דשם פרשה לשון נקבה היה בדתניא פרשה פתוחה לא יעשנה סקומה וני האי נוונא בבתב דוקתי שלא בשר ופסול דקתמר לפי יעשנה סקומה וני האי נוונא בבתב דוקתי שלא בשר ופסול דקתמר לפי שהם פסולות שלא שלח על תותם פרשה ולא שהם פסולות שלא על הש"ן בבדו שלי שעלך בי פסקת וכו' דעין עליו ולתחר תדעו על הוש"ן ממילא היו יודעין דין הפרשיות שם בשרות ושם פסולות ובי הי נוונא דתבתן דקרי לוש"ן בלשון זבר בדתתר תבי בפרק התדרש לוריכיך לוש"ן דוכתו וכן הריבה שם ובעשר דוכתי ושלום לתר ולתורתו ולשלום לפולכי תורתו ויעליו תוסבו:

וזאת רשבתי אליך

נופא דעודלת הבי סוף שנותבי תפילין כתבו הרבה פרשיות וכלן בסדר בבתובות בתורה ותש"כ נתחלפו וכשתיתין תותם בבתובים שהם תפילה שיה ורגש בעוד להולית בן תלשון תרת היים ותבי בתפלה בעבודה ולתבת תפילה בעבודה ולא בתורה ולא בבתובים ולא בנביאים ולא בשום תקום תלא בבתובים בתורה שהם פסולות לפי שבבר נתערבו ותיתו יודע תיתו בבתבה רשתוה ותיתו בתבתב

עוד לי על ענין קטן היודע לאמן את ידיו ויודע הלכות שחיטה שאמרת אני אם גדול עמך על גביו יכול לשרוט ומסרי לו לכתחלה וכתבתי ושלחתי והראיתי לו איך יכול לשרוט וחזר וכתב לי בכתב ידו זה לשונו:

אדוני תרלג מורי ורבי נר"ו מע"כ שלח כמעמי מפי כבוד מורינו מהרי"ק בשורי' בין קטן מומחה יודע לאמן את ידיו לשחוט ובין קטן שאינו מומחה או שאינו יודע לאמן את ידיו מ"מ אין מקפידין עליו בזמנים אלו שאין מקפידין אלא על גדול ואפילו בשחיטת חולין ואפילו בשחיטת בהמה דקה ולא בשחיטת עוף ואפילו בשחיטת עוף לא מקפידין אלא בזמן שהוא מומחה ויודע לאמן את ידיו ומסרי לי מלת מסרי לי ודלמא מסרי לי בזמנים שהיה מורי הרב ז"ל מקפיד שלא יהא שוחט אלא בפניו ולא היה מסרי לי אלא בפניו ובזמנים שהיה מצוי לחרפי הדורות קמי נפוד תורתך וט"ס שלחתי המסכל הנבון כבוד רבי כתן בזה יפ' וג"ן לשחוט מקמי כבוד תורתך לפי משמעות הלשון שכתבתי מכ"מ בלשון שחמת קטן שגדול עומד על גביו מותר לשחוט לכתחלה ורש"ל פ' דחפצי בחרפי דורות אין מוסרים לחרש שוטה וקטן לכתחלה לשחוט ומה שכתב כ"ת אם לשון כבודך לא נזכרתי אלא לשון ההלכה שהיא בדחפצי הגמ' של מולין וכולן שחשבו וכו' עכ"ל אלו שהיה מוסרים לחמת כי יודע מי כעצמו מתין בינתם מדם ל' יתין בידיו אלא בקיא ולא קפיד בי אם לוגע בדמיהה ומה שכתב כ"ת בזה לשונך ומובן שם כגון שחני מקטן קטן ואין מוסדין לו לכתחלה ולא היה לך להעיר בשם רש"ל ומה שהוא כתב:

אדוני מורי נר"ו ויה"ר שיהיה לפנים כי לא תשבח שום תלוש בגמ' לא בריש פרקים ולא בתחלת ולא בסופו שתוכל להוכיח דיש עבד דסיפא דולכן שחטו וכו' קלי מחרש שוטה וקטן אלא דוקא תליסא דחני ותליסא דרבא ושביבא דהכי חני שוחט שלא בפני חרש שוטה וקטן כלבד:

אבל תליסא דרבא בר עולא ותליסא דריבית ליבא הוסחה כלל מאחר דלרבה קא יכלו על שני עניינים למר בדאית ליה ולמר בדלי ליה לרבה בר עולא על חש"ו שוחטין אפילו לכתחלה ועל טמא בהקדשו ולריבית על חש"ו ועל אין ממחין בו אין מוסיקים ועל כן נוכל לדחות ולומר לעולם חש"ו פיחתין מצי לכתחלה אם לחרים רואים אותם ושלי דקאמרי לעיל דיעבד היינו משום שאין מומחין ואם מומחין וכיוצא בסברת הללו תשובת בתוספות בדבור אחר שחט ז' שחטו יקלקלו ואם שוחטים רש"י ז"ל לתקן דהיה דאחר בגמ' שחט הקלקלו קצני חלש שחט יקלקלו אחר רב ושת חומרת מוסרין להם לכתחלה לשחוט ואם ליבא פלוגתא דאמוראי ועלה פי' רש"י ז"ל ואפי' אחרים רואים אותם תעשה כתוספות מקשים על פ' רש"י ז"ל מ"מ משמעות הגמ' ז"ל ע"כ ומורנו שחט מר סבירא ליה כיש מדקדקים דאפי' לתקן רבים אחו שוחטים התוספות בדבור הנ"ל לא נעשה:

ובמה שכתב כ"ת והה"ר שלמה בגמ' סוגה קטן היודע לאמן את ידיו מוסרין לו לכתחלה לשחוט כילכך היכא דריס מולין היינו משום יודע לאמן את ידיו והיכא דשוכה היינו כשיודע לאמן את ידיו וכן היא מסקנת כל המקדימים עכ"ל בכבוד עורכך:

אדוני מורי ורבי נר"ו ב"ח יודע ומשיב בדי אם דשלחי פרק לולב כגון דקאמר קטן שיודע לנענע חיב ללולב וכו' עד ויודע לשחוט מולין משחיטתו ומיתמר עלה אמר רב הונא והוא שגדול עומד כל נזיו ופי' רש"י ז"ל ויודע לשחוט יודע לאמן את ידיו לשחוט מעפ"י שאינו בקי בהלכות שחיטה מומר לאכול משחיטתו כשחיטת רב הונא והוא שגדול עומד בגבו עכ"ל: ומה לא הזכר לטן מוסרין לו לכתחלה בקטן היודע

ליה ופרר ואומר פסוקות ומתרגם שאומר כשר ופסול הכתוב מדבר על הכי ופרשה שמא אחר לו פסולה עדיין לא היה מהברור אם על הנח"ן אם על הפרשה שמא לפי הדיוק שמץ הוא"ו לומר נקרקע היה נקרקע ומן היה אחם דאפסיקא לה"ה דיהיב היכלך בולאי חשמה דלא פסיל בפסולא דאוקמה ות"ל אלא שהוא בילחוד ואפשר דכשר ופסול על הכית קאמ' ליה שהוא לומר זכר דאם אחת מהן כשרה בניה כשר ואם לאו הרי פסול ופרשתי בעלמא בפילוך דקדושת בריך הוא בתוב כיה מי נוי נדול כאר מיחל וכו' ולא קאמרינן כאחרי' ופ' נבחר ונחמ' בזה על הנוסך ושלותך יגדל כנפך וכנפים נאמן מהמנך שלמה בן הרב הגדול ר' שמעון ז"ל בן החכם ר' נחמ ולה"ם:

עוד לי על ענין קטן היודע לאמן את ידיו ויודע הלכות שחיטה שאמרת אני אם גדול עמך על גביו יכול לשרוט ומסרי לו לכתחלה וכתבתי ושלחתי והראיתי לו איך יכול לשרוט וחזר וכתב לי בכתב ידו זה לשונו:

אדוני תרלג מורי ורבי נר"ו מע"כ שלח כמעמי מפי כבוד מורינו מהרי"ק בשורי' בין קטן מומחה יודע לאמן את ידיו לשחוט ובין קטן שאינו מומחה או שאינו יודע לאמן את ידיו מ"מ אין מקפידין עליו בזמנים אלו שאין מקפידין אלא על גדול ואפילו בשחיטת חולין ואפילו בשחיטת בהמה דקה ולא בשחיטת עוף ואפילו בשחיטת עוף לא מקפידין אלא בזמן שהוא מומחה ויודע לאמן את ידיו ומסרי לי מלת מסרי לי ודלמא מסרי לי בזמנים שהיה מורי הרב ז"ל מקפיד שלא יהא שוחט אלא בפניו ולא היה מסרי לי אלא בפניו ובזמנים שהיה מצוי לחרפי הדורות קמי נפוד תורתך וט"ס שלחתי המסכל הנבון כבוד רבי כתן בזה יפ' וג"ן לשחוט מקמי כבוד תורתך לפי משמעות הלשון שכתבתי מכ"מ בלשון שחמת קטן שגדול עומד על גביו מותר לשחוט לכתחלה ורש"ל פ' דחפצי בחרפי דורות אין מוסרים לחרש שוטה וקטן לכתחלה לשחוט ומה שכתב כ"ת אם לשון כבודך לא נזכרתי אלא לשון ההלכה שהיא בדחפצי הגמ' של מולין וכולן שחשבו וכו' עכ"ל אלו שהיה מוסרים לחמת כי יודע מי כעצמו מתין בינתם מדם ל' יתין בידיו אלא בקיא ולא קפיד בי אם לוגע בדמיהה ומה שכתב כ"ת בזה לשונך ומובן שם כגון שחני מקטן קטן ואין מוסדין לו לכתחלה ולא היה לך להעיר בשם רש"ל ומה שהוא כתב:

אדוני מורי ורבי נר"ו ויה"ר שיהיה לפנים כי לא תשבח שום תלוש בגמ' לא בריש פרקים ולא בתחלת ולא בסופו שתוכל להוכיח דיש עבד דסיפא דולכן שחטו וכו' קלי מחרש שוטה וקטן אלא דוקא תליסא דחני ותליסא דרבא ושביבא דהכי חני שוחט שלא בפני חרש שוטה וקטן כלבד:

אבל תליסא דרבא בר עולא ותליסא דריבית ליבא הוסחה כלל מאחר דלרבה קא יכלו על שני עניינים למר בדאית ליה ולמר בדלי ליה לרבה בר עולא על חש"ו שוחטין אפילו לכתחלה ועל טמא בהקדשו ולריבית על חש"ו ועל אין ממחין בו אין מוסיקים ועל כן נוכל לדחות ולומר לעולם חש"ו פיחתין מצי לכתחלה אם לחרים רואים אותם ושלי דקאמרי לעיל דיעבד היינו משום שאין מומחין ואם מומחין וכיוצא בסברת הללו תשובת בתוספות בדבור אחר שחט ז' שחטו יקלקלו ואם שוחטים רש"י ז"ל לתקן דהיה דאחר בגמ' שחט הקלקלו קצני חלש שחט יקלקלו אחר רב ושת חומרת מוסרין להם לכתחלה לשחוט ואם ליבא פלוגתא דאמוראי ועלה פי' רש"י ז"ל ואפי' אחרים רואים אותם תעשה כתוספות מקשים על פ' רש"י ז"ל מ"מ משמעות הגמ' ז"ל ע"כ ומורנו שחט מר סבירא ליה כיש מדקדקים דאפי' לתקן רבים אחו שוחטים התוספות בדבור הנ"ל לא נעשה:

ובמה שכתב כ"ת והה"ר שלמה בגמ' סוגה קטן היודע לאמן את ידיו מוסרין לו לכתחלה לשחוט כילכך היכא דריס מולין היינו משום יודע לאמן את ידיו והיכא דשוכה היינו כשיודע לאמן את ידיו וכן היא מסקנת כל המקדימים עכ"ל בכבוד עורכך:

אדוני מורי ורבי נר"ו ב"ח יודע ומשיב בדי אם דשלחי פרק לולב כגון דקאמר קטן שיודע לנענע חיב ללולב וכו' עד ויודע לשחוט מולין משחיטתו ומיתמר עלה אמר רב הונא והוא שגדול עומד כל נזיו ופי' רש"י ז"ל ויודע לשחוט יודע לאמן את ידיו לשחוט מעפ"י שאינו בקי בהלכות שחיטה מומר לאכול משחיטתו כשחיטת רב הונא והוא שגדול עומד בגבו עכ"ל: ומה לא הזכר לטן מוסרין לו לכתחלה בקטן היודע

סיודע לאמן את ידיו כשגדול עומד על גביו ומ"ש אלאו בקי בהל' שחיטה מ"ב לפי דברי כאן בתב בשם בעל הטורים ז"ל וזה לשון וקטן שיודע לאמן את ידיו לשחוט לית לשחוט לכתחלה עכ"ל דלכתחלה צריך שיהא מומחה אפי' בחרשים על גבי שוחט לכתחלה עכ"ל דלכתחלה צריך שיהא מומחה אפי' בחרשים רואים אותו ויודע לאמן את ידיו ולשלוח להם ע"כ:

וזה מה שהשבתי לו

מה שכתבת דאוכלא לאוקמי ובולן משחטו חרש שוטה וקטן לית לאוקמה דאוקמה ורב אחי מבל דאוקמה דרבא בר עולא לית לאוקמה הכי ליתא דלעולם סותרת דעת לגיכא דבולהו אוקמה אחרש שוטה וקטן ובן כתבו הפרשים ואין לשחריך בזה ובזה אין לחש לדיוקין לשלות ספרת זו כרש"י ז"ל דהכי דהכא דשמעתין ובסברת רש"י ז"ל מלתא אחרינא היא דאפי' אחרים רואין אותם אין מוסרין להם לכתחלה ודיוקו מם ז"ל סוכר דבוקק בשלין אחרים רואים אותם וכבר דאו התחרונים ז"ל דבריו בזה ואינו ענין לבדין הזה:

ומה שאמרתי לך שבמסכת סוכה אמרו שמוסרין לו לשחוט לכתחלה כשיודע לאמן את ידיו ואמרת שאינו אם אמרו לך שחט ואינו יודע לשחוט לאמן את ידיו אם שחט מולין משחיטתו ביוחר למשר הכי הוה ליה למימר בפי' מבללה לשחר דבוון דאחמרינן קטן היודע לאמן את ידיו מולין משחיטתו אם שחט דיבלי קטן דוקא כדועבד הכי הוה ליה למשר קטן היודע לאמן את ידיו אם שחט מולין משחיטתו ובוון דלא קאמר הכי אלא קטן היודע לאמן את ידיו אם שחט מולין משחיטתו בלומר מוסרין לו לכתחלה לשחוט ע"כ:

ואתה סידוד פרישת לית מבני חפיש עלה אלא מחשבת שהני טעיתי בהורלתי שאמרתי שאם הוא קטן היודע הלכות שחיטה ויודע לאמן את ידיו לאם נדול עמך על גביו מוסרין לו לכתחלה לשחוט ואמרת ר' נתן נזם וקי"ל כדין זה אינו אלא רש"י ז"ל כתב בפי' מוה ואחין מוסרין לו לכתחלה לשחוט ולפי' כתבתי לך מה שכתבתי ושלחתי לך מפר תורת קנים ופפר יורה דעה נוסר דאלו קטני קני בחנוכת חנן ורש"י ז"ל מיקל הוה יותר ממה שחמרתי אני שבוה אינו מיבוחיבין שיהא יודע הלכות שחיטה אלא לאמן ואני חשבתי אם ידיו ואני חשבתי לדברי התחרונים ז"ל דאחמרי טפי ואולרכי שיהא יודע הלכות שחיטה ויודע לאמן את ידיו ול"ל דברי רש"י ז"ל הם כפך דהיינו ואתה רצית לומר שרש"י ז"ל היה מחמיר יותר ולית לי' כוונה להתנגל ולא הושלת כלום לפי שאי אפשר מחד מתרא או שמעת דברי ברואי אז שלא שמעו דברי ברואי ואם בשעתם ברואי לא היה לך לסמוך על דברי בדברי טעות ואם לאו שעתם ברואי היה לך לשתול תוהי אתך היו דברי ומחדות התכם אינו נפתל לסמוך מבל מחפיך להסמיך על דברי לא התבוננת בהם וקלקלת הסורת ואם אתה שתרתי לך הפנת בבתבך דברים דלמר להלכה דאחמרת לביבא למוקומי ובולן שפחטו דחרש שוטה וקטן אלינה דבולי עלמא ובדבר ברור בנמ' דאלבא דבולי עלמא ואני רולה לבאריך בהבאת בבל אם תשוך ותעיין תראה החמת וכבר הוא מבואר בדברי המפרשים ז"ל אם ולולי התבתך מבלי לא היתי כותב לך דבר מה לבל השם יודע כי אהבת נפש לאהבתך ועל בן על בל עשים תבסה תהבה ואין הקוסך טוען מבל אחד רוח פסרח סבדיל לפניך ונקפך לך מוסף בתוב ולא בן לעני עמך מאת שלום:

נתאחרת המקום עד עתה להיותי טרוד בפסוק הדבר תשובת לשערך ואחפש התכוננתי בבתבך ובשמעי לך אם ואמצא ל' לא רציתי לשלוח עד שמצאתי שלחה תקיף על מה שבתבתי לך בעניין התפילין שאין לבתוב יותר מבבר אחד בתוך ולא כותבים לפסוק בעניין תפילין בתוב יותר מבבר אחד בתוב בהם בל בתוב ולא ב

שאלת תרלה

חלוס סמס מחנס הלטכור
על ענין כתיס הדכוקין
סמיכס כדוקין נמוכין
ומסדקין:

התשובה

כתיס הנמנסים כתיס ונדיקים גדקת ס׳
עסס ומסמטו עס ישרל ממת עדי לספר מהלוף
ה׳ מאד בעי ומשירי מהודנו וכתוך רבי מהללנו
ומהוני מכבדנו לעכת לנמר לדוסס ולעלה על כל שיר המעלות: לנורת
תהלת מסר עד כס שוררי ומוסיכו נמללי וכדרך סיוסר הדריכני ובמעגלי
צדק למעני ובשרי חכמת הספר קיקר קוס הניחני ובכי להתחל
ולגמור הספר הזה מסוס ספר תשובות שיות לחדוננו מורינו הרב הגדול רבי
שלמה ן׳ בן לוך ס״ס יקר ועטלה זקן ונשוא פנים כהר״ר דוד בן הזקן הנכבד הכשר
היסיש כה״ר שמריה ן׳ בן מהר הנבון כהר״ר יוסף ה״ה תלמיד הר׳ החכם
ולה״ה כבריה המקומו רבינו מוה הספר הר יעקב ן׳ עכן הכהם הגדול נהר״ר
יוסף ולה״ה המכונה ורחמת מן הק״ק המנוסים מקטלוניה לכרכלונ״ה ולמי
מיורק ן׳ ונתגרשו עוד פה לאומיה נהם הק״ק כעלי הקפרו״ן י״ע ו ממן ומיתם
הטלמתא בתוכם תק יה״ל שנת חמשת אלפים ושלש מאות ושמונים שנים לבריאת
עולם וסימנהון נבל תשר יעש״ם יללי בעגנו ובמט״ו ימן קדם מתרי סמי ותרע״
יקיים בי ובנחנתנו ובכחנתנו מקרח מכתוב ותני זחת בריתי לוקח
ממר ה׳ רוחי תשר עליך ודברי תשר בחקי כפיך:

תפתחות

ואהלות דוואיל תאתו לידן ניכא בדא מיכרא

בזמן תרלה

סעבר זה לו יוסף מן שנה תמימה
דברנו על זה דתנן חמש בחת
ולו סמיתים רבים וכו׳ ואחרימי
לבבוקך סטית בכלים תכל כתדם
לך ויהיה זה ביום שנעשת מלאכתו ותלבשו ללובוק ובקש מחני כפודך לך
הבבר בהא סיעב ויתמת המרחם והסחעסק בדברים לחדים לם תעטוק
המלת והטורך תכבד שלחי בו ממשת הקבל והסחעסק בכל ענייניס גם
חשובות הקבוע מבנינו מוחרת ומשערת והתוסף עלו מעטק על מעלת
הקבל לא יכולתי לעיין בין ועתה רלה בתעסק בעורתה פיב״ מהלכות
תפלות המת בביב ולו פתיתים הרבה בלן טמיתים לם נפתח לחד מהם
הלו טתה ובלן טהורות חפצים לנהותו לחד מהם לו בחלון שהחל
תרבעה על הבבעה טפתיים הלול על כל הפתיתים כולן וכו׳ והביאוהו
בפ״ן ובפ״ בתרלי ד״ט ושיעיס ז״ל בפ״ק דמלי דחתרינן בלן טמיתים
היינו בלים ונורת דרבנן וקלת פירוש להני מתניתין מחוד נמי ובייט
טעמת דבין סלב הפתיתים שחומים לה ידעי המחד״ק בקבר שהוא מוקף
תרבע חיות וקלי פירוסת לה נהיה לרבוותא ז״ל דלה חסבינן לבית סמוס
כקבר הלה כשפרן הוא פנימין כדאיתא בפ״ק דכתרת ורבינו שמשון ז״ל
פירש בשני לסוגות החתך דדוקא בחלול וכתב שכך מוכח מהסופת׳
וזה גסון הסלסלה בפ״ק החת בבית ולו הפתיתים הרבה לה טחשין ופתח
אחד מקום הטעם׳ הלה חשב עליו טייהד לת כלם היו חלונות הרבה ומלן
מוקפות כלן טהורות נפתחו כלן טמחות ולה הניל על הפתיתים פתח קטן
בתוך פתח גדול המתחיל על טניסס טמח וכו׳ חשב להוניחו בקטן הטל
הקטן מם הגדול כין שניהם שותפים המחיל על גבי שניהם טמח ומדקתני
המתחיל ובו׳ משמע דבמתחיל הוא • ולשטן הקני בתי״ה כרש״י ז״ל בכלים
ובורח דרבנן וכרמב״ם ז״ל נ״ב בפ״ג שיריה בשתי לשונות בלחוד בפתיתים
סטומים דדיינינן ליה כקבר ובבר ושמי דברינו הוא שהכות שם לא
פתחים הרבה מבל הגדלין וסיה מסקוף הבית עגה בל השערים כמו המסקוף׳
סיוגלים תון מבבתים כל מי שיש תון לבית פתח זה המסקוף קורבם תן הבית
הבה הוא טעם מעני השער חעם׳ בשעבר נעול ושם פתח אחד מהם בלם
טהורים ואפי כוושבים פתח המסקוף ובעל הבבה לעבדו שלבל הפירוש
שם יש פת בחמבע לחחר ואעם׳ שבריס לבוסת החם מפתח בנית
סיבולין הבגדים לבבנם לאוחה תבר בין שלם לה מהל ולה חיישינן למידי ולה
תאבי בית כיון שהוף נשחחה לנחת ממנו שלין לבבנים רשלין לבנים דרך חוחר
פתח דלם בפירש״י ז״ל וכתב מלשני ר׳ שמשון ז״ל ליחה לה בבלים וחומרת
דרבנן ושם כתבי לשבי דהרמב״ם ז״ל נ״ב ליבה למיחם למידי שלין שם פתח סמו
ואינו עומד פתח חהל המת ובבלישנץ תחרינא דר׳ שמשון ז״ל דאמרה חלה
בחתיל בב״ם שלין לקוח לנחת מפתח השיר לפי שהם בתיהים לקנני המת ממנו
ושרי לפן לבשני לבת׳ ממנו הוא נראה לי ברור בפי שבחבתי ומחתיר עליו
להניח ראיה ויעמו דברינו בשתר ושלום עליו:

הרשבש

בזמן תרלה

סעבר זה לו יוסף מן שנה תמימה
דברנו על זה דתנן חמש בחת
ולו סמיתים רבים וכו׳ ואחרימי
לבבוקך סטית בכלים תכל כתדם
לך ויהיה זה ביום שנעשת מלאכתו ותלבשו ללובוק ובקש מחני כפודך לך
הבבר בהא סיעב ויתמת המרחם והסחעסק בדברים לחדים לם תעטוק
המלת והטורך תכבד שלחי בו ממשת הקבל והסחעסק בכל ענייניס גם
חשובות הקבוע מבנינו מוחרת ומשערת והתוסף עלו מעטק על מעלת
הקבל לא יכולתי לעיין בין ועתה רלה בתעסק בעורתה פיב״ מהלכות
תפלות המת בביב ולו פתיתים הרבה בלן טמיתים לם נפתח לחד מהם
הלו טתה ובלן טהורות חפצים לנהותו לחד מהם לו בחלון שהחל
תרבעה על הבבעה טפתיים הלול על כל הפתיתים כולן וכו׳ והביאוהו
בפ״ן ובפ״ בתרלי ד״ט ושיעיס ז״ל בפ״ק דמלי דחתרינן בלן טמיתים
היינו בלים ונורת דרבנן וקלת פירוסת להני מתניתין מחוד נמי ובייט
טעמת דבין סלב הפתיתים שחומים לה ידעי המחד״ק בקבר שהוא מוקף
תרבע חיות וקלי פירוסת לה נהיה לרבוותא ז״ל דלה חסבינן לבית סמוס
כקבר הלה כשפרן הוא פנימין כדאיתא בפ״ק דכתרת ורבינו שמשון ז״ל
פירש בשני לסוגות החתך דדוקא בחלול וכתב שכך מוכח מהסופת׳
וזה גסון הסלסלה בפ״ק החת בבית ולו הפתיתים הרבה בלן טמיתים
אחד מקום הטעם׳ הלה חשב עליו טייהד לת כלם היו חלונות הרבה ומלן
מוקפות כלן טהורות נפתחו כלן טמחות ולה הניל על הפתיתים פתח קטן
בתוך פתח גדול המתחיל על טניסס טמח וכו׳ חשב להוניחו בקטן הטל
הקטן מם הגדול כין שניהם שותפים המחיל על גבי שניהם טמח ומדקתני
המתחיל ובו׳ משמע דבמתחיל הוא • ולשטן הקני בתי״ה כרש״י ז״ל בכלים
ובורח דרבנן וכרמב״ם ז״ל נ״ב בפ״ג שיריה בשתי לשונות בלחוד בפתיתים
סטומים דדיינינן ליה כקבר ובבר ושמי דברינו הוא שהכות שם לא
פתחים הרבה מבל הגדלין וסיה מסקוף הבית עגה בל השערים כמו המסקוף׳
סיוגלים תון מבבתים כל מי שיש תון לבית פתח זה המסקוף קורבם תן הבית
הבה הוא טעם מעני השער חעם׳ בשעבר נעול ושם פתח אחד מהם בלם
טהורים ואפי כוושבים פתח המסקוף ובעל הבבה לעבדו שלבל הפירוש
שם יש פת בחמבע לחחר ואעם׳ שבריס לבוסת החם מפתח בנית
סיבולין הבגדים לבבנם לאוחה תבר בין שלם לה מהל ולה חיישינן למידי ולה
תאבי בית כיון שהוף נשחחה לנחת ממנו שלין לבבנים רשלין לבנים דרך חוחר
פתח דלם בפירש״י ז״ל וכתב מלשני ר׳ שמשון ז״ל ליחה לה בבלים וחומרת
דרבנן ושם כתבי לשבי דהרמב״ם ז״ל נ״ב ליבה למיחם למידי שלין שם פתח סמו
ואינו עומד פתח חהל המת ובבלישנץ תחרינא דר׳ שמשון ז״ל דאמרה חלה
בחתיל בב״ם שלין לקוח לנחת מפתח השיר לפי שהם בתיהים לקנני המת ממנו
ושרי לפן לבשני לבת׳ ממנו הוא נראה לי ברור בפי שבחבתי ומחתיר עליו
להניח ראיה ויעמו דברינו בשתר ושלום עליו:

ואהלות דוואיל תאתו לידן ניכא בדא מיכרא

בזמן תרלה

סעבר זה לו יוסף מן שנה תמימה
דברנו על זה דתנן חמש בחת
ולו סמיתים רבים וכו׳ ואחרימי
לבבוקך סטית בכלים תכל כתדם
לך ויהיה זה ביום שנעשת מלאכתו ותלבשו ללובוק ובקש מחני כפודך לך
הבבר בהא סיעב ויתמת המרחם והסחעסק בדברים לחדים לם תעטוק
המלת והטורך תכבד שלחי בו ממשת הקבל והסחעסק בכל ענייניס גם
חשובות הקבוע מבנינו מוחרת ומשערת והתוסף עלו מעטק על מעלת
הקבל לא יכולתי לעיין בין ועתה רלה בתעסק בעורתה פיב״ מהלכות
תפלות המת בביב ולו פתיתים הרבה בלן טמיתים לם נפתח לחד מהם
הלו טתה ובלן טהורות חפצים לנהותו לחד מהם לו בחלון שהחל
תרבעה על הבבעה טפתיים הלול על כל הפתיתים כולן וכו׳ והביאוהו
בפ״ן ובפ״ בתרלי ד״ט ושיעיס ז״ל בפ״ק דמלי דחתרינן בלן טמיתים
היינו בלים ונורת דרבנן וקלת פירוסת להני מתניתין מחוד נמי ובייט
טעמת דבין סלב הפתיתים שחומים לה ידעי המחד״ק בקבר שהוא מוקף
תרבע חיות וקלי פירוסת לה נהיה לרבוותא ז״ל דלה חסבינן לבית סמוס
כקבר הלה כשפרן הוא פנימין כדאיתא בפ״ק דכתרת ורבינו שמשון ז״ל
פירש בשני לסוגות החתך דדוקא בחלול וכתב שכך מוכח מהסופת׳
וזה גסון הסלסלה בפ״ק החת בבית ולו הפתיתים הרבה בלן טמיתים
אחד מקום הטעם׳ הלה חשב עליו טייהד לת כלם היו חלונות הרבה ומלן
מוקפות כלן טהורות נפתחו כלן טמחות ולה הניל על הפתיתים פתח קטן
בתוך פתח גדול המתחיל על טניסס טמח וכו׳ חשב להוניחו בקטן הטל
הקטן מם הגדול כין שניהם שותפים המחיל על גבי שניהם טמח ומדקתני
המתחיל ובו׳ משמע דבמתחיל הוא • ולשטן הקני בתי״ה כרש״י ז״ל בכלים
ובורח דרבנן וכרמב״ם ז״ל נ״ב בפ״ג שיריה בשתי לשונות בלחוד בפתיתים
סטומים דדיינינן ליה כקבר ובבר ושמי דברינו הוא שהכות שם לא
פתחים הרבה מבל הגדלין וסיה מסקוף הבית עגה בל השערים כמו המסקוף׳
סיוגלים תון מבבתים כל מי שיש תון לבית פתח זה המסקוף קורבם תן הבית
הבה הוא טעם מעני השער חעם׳ בשעבר נעול ושם פתח אחד מהם בלם
טהורים ואפי כוושבים פתח המסקוף ובעל הבבה לעבדו שלבל הפירוש
שם יש פת בחמבע לחחר ואעם׳ שבריס לבוסת החם מפתח בנית
סיבולין הבגדים לבבנם לאוחה תבר בין שלם לה מהל ולה חיישינן למידי ולה
תאבי בית כיון שהוף נשחחה לנחת ממנו שלין לבבנים רשלין לבנים דרך חוחר
פתח דלם בפירש״י ז״ל וכתב מלשני ר׳ שמשון ז״ל ליחה לה בבלים וחומרת
דרבנן ושם כתבי לשבי דהרמב״ם ז״ל נ״ב ליבה למיחם למידי שלין שם פתח סמו
ואינו עומד פתח חהל המת ובבלישנץ תחרינא דר׳ שמשון ז״ל דאמרה חלה
בחתיל בב״ם שלין לקוח לנחת מפתח השיר לפי שהם בתיהים לקנני המת ממנו
ושרי לפן לבשני לבת׳ ממנו הוא נראה לי ברור בפי שבחבתי ומחתיר עליו
להניח ראיה ויעמו דברינו בשתר ושלום עליו:

שאלת תרלה

חלוס סמס מחנס הלטכור
על ענין כתיס הדכוקין
סמיכס כדוקין נמוכין
ומסדקין:

התשובה

כתיס הנמנסים כתיס ונדיקים גדקת ס׳
עסס ומסמטו עס ישרל ממת עדי לספר מהלוף
ה׳ מאד בעי ומשירי מהודנו וכתוך רבי מהללנו
ומהוני מכבדנו לעכת לנמר לדוסס ולעלה על כל שיר המעלות: לנורת
תהלת מסר עד כס שוררי ומוסיכו נמללי וכדרך סיוסר הדריכני ובמעגלי
צדק למעני ובשרי חכמת הספר קיקר קוס הניחני ובכי להתחל
ולגמור הספר הזה מסוס ספר תשובות שיות לחדוננו מורינו הרב הגדול רבי
שלמה ן׳ בן לוך ס״ס יקר ועטלה זקן ונשוא פנים כהר״ר דוד בן הזקן הנכבד הכשר
היסיש כה״ר שמריה ן׳ בן מהר הנבון כהר״ר יוסף ה״ה תלמיד הר׳ החכם
ולה״ה כבריה המקומו רבינו מוה הספר הר יעקב ן׳ עכן הכהם הגדול נהר״ר
יוסף ולה״ה המכונה ורחמת מן הק״ק המנוסים מקטלוניה לכרכלונ״ה ולמי
מיורק ן׳ ונתגרשו עוד פה לאומיה נהם הק״ק כעלי הקפרו״ן י״ע ו ממן ומיתם
הטלמתא בתוכם תק יה״ל שנת חמשת אלפים ושלש מאות ושמונים שנים לבריאת
עולם וסימנהון נבל תשר יעש״ם יללי בעגנו ובמט״ו ימן קדם מתרי סמי ותרע״
יקיים בי ובנחנתנו ובכחנתנו מקרח מכתוב ותני זחת בריתי לוקח
ממר ה׳ רוחי תשר עליך ודברי תשר בחקי כפיך:

תפתחות

מפתחות

ספר תשובות שאלות להרב הגדול מוהר שלמה בן הרב הגדול הרשבץ זלהה ואלה תולדותיהם:

הלכות ת"ת ולומדיה ותשובה והלכות ע"ז בס"ד

סימן נ"ב מה שנמצא כתוב בס' המנהיג הקורין ס' הלכות בכל יום שהוא כן
סע"ב אם מכור כרמב"ם ז"ל בכלל זה דף יח עד
סימן סע ממחר החנוסים כזמן הזה בעניין תשובתם ואם בס גרושים
טבילה דף ח עח
סימן רט מה בסדרים יש בין גלמים לע"ז דף לו עב
סימן שכד נשים מינן מייבו"ב לכן שם הכוונ' תודות הסע' שמניחות בעמ'
לבה"כ אם טוב שיניחוהו להשיח יתום ויתומה דף סב עב
סי' קנב המכוה את החכם לאחר מותן אם חייב נדוי או לאו דף סט עח
סי' תיב עניין עיר שמין בה מלמד תינוקות ופי' שמועה זאת דף פח עח
סי' תרכה מי שכוש לחכם אחר מותו ובניו בני אחכם אם יש לחוש לנדוי
דף קכט עח

הלכות ק"ש וברכותיה

סי' ך לאת טעם למה מתחילים ובוא רחוק בהלכות ערבית קודם ק"ש
דף ז עד
סי' לו עניין ס"ן כמ"ש ג' מיכוח ה' מלהיכם אמת כדי להשלים רמ"ח :
ולמה מתחילי מלהיות לכם לאלהים דף ט עח
סי' קכד מבני זה מין מברכין על ק"ש שעל המטה ולמה אין קורין אלה
פרשה אחת ולמה מין מברכין עליה כשחר מצות מ"ק"ו לקרות ק"ש
דף ל עב
סי' רנה כמורה חותמין ברכת השכיבנו בלה ברוכה ואינם חותמים שלח בירמו
עיניהו דף מה עד
סי' רכט בקוסטנטינה חותמין ברכת השכיבנו בלה ברוכה ואינם חותמין
שלח בירמו עיניהו : ובתכלה עוד שמי שעונה אמן בין גדול ומקולל בהשכבות
לאל ההודאות טובה הוא דף סג ח
סי' תלת עניין ק"ש קודם אחת הכוכבים והשלמת רמ"ח בחל מלך נאמן והע"ן
מתחיל מן להיות לכם לאלהים דף פב עד

הלכות תפלה ובהכ"נ ציצית ותפלין ומזוזה ומפטיר ומילה ושמן של בית הכנסת וצרה שלא תבא על הצבור

סימן יח עניין ס"ת שנמצא בו טעות והס"ן הטלים בו קריאתו ותמרכי הר"ם
בחיבורו דף ה עב
סי' כו אם ירוך לפסקבל בביאות בעל שלוש' ורחית' אותו ולמעלם בתפילין
בעמד שתומר וקטרתם אותם דף ח עד
סי' לו עניין אם היה בב"כ אחד ובעורך יש עם אחרי הרבה ורוצין שלא
אח שלוכן עניין כ' תכרות לעניין ברכת שחון דף ט עב
סי' מא עניין יחידים שתקנו בתחנוני שבקר בתעבע רבינ"ם לומר כי כל
מעשיהם תוהו ויתי תיהם בכל ובלה לומר כי רוב מעשינו וכו'
דף יח עב
סי' נו בעמד ע' בתפללו הק"ק תפלת התנחם עם שקיעת החמה ואין שיות
להסדירה אם יכול הש"ץ להתפלל בקול נמוך עם הק"ק דף יב עח
סי' סב עניין ספרים שכלו ואינם רוצים לקברם אצל ת"ח שמת ישרפום אש
דף יב עח
סי' סב מי שטעה בשבת או ביום טוב ובמקום תפלת המחר התפלל תפלת
מוסף דף יב עב

סי' פט בתחנת התפוסה עניין תולת הדרים וכע"ח דף יז עח
סי' קכו עניין ס"ת שהיתה ג' לבוקר פדבק בלי תפירה דף כג עב
סי' קמה עניין הפרנסות שתברך תדם בביתו אם חוזר ומברכין בבה"כ
דף כו עב
סי' קמט עניין אם תומרים בתוחת של יוה"ך תהלה לדוד וכיו לעניין גשל או
אין לומרי' לומם תלח בנעילה דף כו עד
סי' קנ עניין ס"ת שהיתה בתרועה יותר מג' שטיין דף כו עח
סי' קנה עניין ס"ת שיש בו ג' דפים מטושטשים והחליף בסופר ומיעט מניין
הדפי' מהיעה"ת והוסיף בתחרת דף כז עב
סי' קסה ס"ת שנמצ' בה תוספת שני שמות פמיים נתחקין דף כח עח
סי' קעב לבתר קושיית שהיקשה על ע"ר"ח דמיל' שר' פוטר כמל בש"ע בשבת
דתקדים לפני זמנו ומקייב כמל של ע"ש בשבת דתחר זמנו ושרי שניהם לי נכם
ליתולים בזמנן דף כט עב
סי' קעג בסוף התשוב' תם מתריעין על רובבשמי' ובמה מתריעים והמשבע
בעניין זה שתקן כרבו"ל דף כט עב
סי' קנח תם יחיד המתפלל תומר הי"ג מדות כיחיד דף לג עב
סי' קפב שהוא תלמד תנוקות בבה"כ ותנסתו שינה תם יוכל להתלים שנתו
בבה"כ דף לו עב
סי' קנג טעם למה תין מסדרין תפלת י"ט ומוסף של ר"ח בתו שמסדרין
תפלת ר"ה ויה"כ דף לב עב
סי' רלב תם קוריס בנבור בס"ת שנמצא בו טעות דף מב עח
סי' רלו עניין הסופר שהפליט בס"ת פתוחות בסתומות תו סתומות בפתוחות
תם ים תקון לתומו ספר דף מג עח
סי' ר"ן עניין למה תין מוציאין תלכות בבבכת תכות ובשחה ברכות של שמנה
עשרה דף מה עד
סי' רנד בתורת חותמין בברכת ברוך שתמר בשם ותלכות היפך המערב
דף מה עד
סי' רנה בתורת נהגו לומ' השכיבנו בלה ברכ' ואין חותמי' תלח בירמו עיניהו
תם הוא מנהג ותיקון שם דף מה עד
סי' רנו בתורת בברכה תעין שבע חומרים ונותה לך תעיד תעין הברכות
היפך המערב דף מו עח
סי' רסז עניין ס"ת שבלה ויש בו ללקט ס"ם תותיות ותפי' יבוי שהדותת תבללן
ות"ם ה"ל בל התורה כולה שמותיו של הקב"ה : ובעין שאת תאין נשתקין
דף כ עח
סי' רעח תפטיר שבירך ברכה רחשונה ויקרוס שבירך האחרונה נשתתק תם
יוכל ס"ן לקרוא בספוק תחרון ויבירך דף נח עח
סי' רעד תם תותר לשתות תים בב"ה בשעה שתתפללין שם לקרא בש"ק
דף נח עב
סי' רעו תפטיר בנביא תם יוכל לתרגם תתוך הכתב ותם הקורא בעצמו יכול
לתרגם דף נב עח
סי' רפה קהל שרגו להסבים שלח יבנם תדם לבית הכנסת בתעלים
דף נב עב
סי' שב טעם למה שתתרו שעושה תפלתו בעונ' וכו' דף נח עב
סי' שבח ס"ת שכתוב כהלכתו ואין תרבו תלח שתי ורחות חסר רביע תם
קודין בו בלבור דף סח תב
סי' שם עין תעשה בסדר עטיות סליחות ווידוים לתחר התפלה תם עשה
כהוגן וגם נורו הקהל תעניות על הדבר קדש שהתחיל בישראל
דף סט עד
סי' שסו תפיית תלחה שתו של בה"כ ונפל לתוכה עכבר ומת בתוך השתן תם
תסור להשליך ממנו נרות של בית הכנסת דף ע עד
סי' שפה עניין תענית שנעשה בשבל הבצרת ונשנו בו איסור פעית תלחכה

מפתחות

סי' ב ענין קדוש שמקדשין בכל"ב מעת' שפין מסתורי' דף יח עד
סי' קמז בשמלניות המסו' יתבאר אם מותרים לנגוי להדליק נר בשבת דף כו עב
סי' קס מי שעשה מעשה בשבת לשמחת בנו ולא היה לו יין אם מותר להחזיר רחם החביות דף כו עד
סי' קעב בשעודת מצוה חבר לכם את בשבת אם מותר לומ' לנגוי לקנות להם את הפלטרי: והלין דמכנסין תרמלתא בשבת דף ל עד
סי' קלו בענין סנדלין של עץ המסומרים אם מותר ללכת בהם בשבת דף לד עב
סי' רסה ענין הנוהגים היתר בי"ט לקח מעט את בקדרה ולתלוב עליו דף עם עח
סי' שפה מי שהיין מר בפיו אם יכול לקדש בשבת על חומו יין דף עה עח
סי' חז עשיית הדולקת בשבת ובכתב אם מותר לטלטלם בשבת דף עט עך
סי' חח ענין מה שהיה בסיירה ותירעו שבת אם יצא לו מה שכב לבדו על עבור בשבת ונתבזה שם העגלים לחזן ישראל אם מחללים שבת ואם שם מותר לעלות בשבת לבסיכה לו לירד מתנה שם דף עם עך
סי' שכב כיצד יעשה מי שהלך בסיירה ותירעו שבת ובחו הולך בדרך שכנה חיובו סיפור קל הבליט על רגלין לו הרכיבה על החמור דף עד עח
סי' תנו תנוי שהיתה בו קורה ושכו לתי נבוה הרבה בצד בקורים דף עד עח
סי' תסו עבד ערל של ישראל בזמן היה אם ישראל מוהר עליו מלעשות מלאכה בשבת ואם יכים מוהר אם העבד יכול לעשות מלאכה לעצמו דף ג עב
סי' תסו גוי שהביא כלים מן הגוי ושכח להטביל' ומין לו כי"ט כלים מחר' בשה להשתמש מהו דינו דף ג עג
סי' תקלט כיצים גמורים הנמצאים במעי התרנגולת אם נחלים ביום טוב דף קו עלו
סי' תקנט טעם לשתופי מבוחות ושרובי חניות ומה שאנו נוהגים לעשות את וכבר ומבטל דף קי עג
סי' תקנו בחמצן התשוב' ענין דגים שנמצאים בשבת דף קיך עב
סי' תקנט לפרש מה שאמרו חז"ל חלוק מלאכו לשבת וכו' גם לפרש מה שפי' רש"י ז"ל בפ' ויקהל הבערה ללמו יצחת וכו' דף קיח עח
סי' תת לפרש מ"ש הרמב"ם ז"ל בפל' שביתת י"ט נוי שבשוק משורה לישראל שם יש בלוחו המין במיוכר ופי' קרפף דף קיח עב
סי' תרד שם מותר לחלוב עז השומרת לחליבה בי"ט לתוך הקדרה דף קיח עג

הלכות ברכת הנהנין וברכת המזון
ובל שאר ברכות

סי' נה ענין שם מברכין על הנפן ועל פרי הנפן על בל מ' מחרבעה בומות דף יג עח
סי' קעב ענין הברכות שמברך שם בביתו שם אחר ומברכו בבה"כ דף כו עב
בי' קפו ברכת קדושין שבתב הרשב"ם ז"ל שאין מברכין לאחה הלא קודם הקדושין דף לב עג
סי' קלף ענין הי' ברבות שמברכין לאחם יום שבת בלא פנים חדשות דף פב עח
פי' תמב לפרש מ"ש הרמב"ם ז"ל בהשותא ברב"ח מהברכות וכו והשונא תחת אחר שמברך וכו' והעושה מ' מיחרב מברך דף פו עב
סי' תמד לפרש דברים הבלים בשך השטודה מחשת שטודה שם דף פו עג
סי' תמה לפרש מ"ש הרמב"ם ז"ל שהלנו פחוך וקדם שחך ושיחך שנעמו שם דף פו עג
סי' תקנה לשחב שלח יחחיל פחים שחחנונים אין שחברך על שיטחר חמשה בני אדם דף קי עח

הלכות שבת וערובין וי"ט

סי' ט ענין קדוש שמקדשין בכל"ב מעת' שפין מסתורי' דף יח עד
סי' קמז בשמלניות המסו' יתבאר אם מותרים לנגוי להדליק נר בשבת דף כו עב
סי' קס מי שעשה מעשה בשבת לשמחת בנו ולא היה לו יין אם מותר להחזיר רחם החביות דף כו עד
בי' קעב בשעודת מצוה חבר לכם את בשבת אם מותר לומ' לנגוי לקנות להם את הפלטרי: והלין דמכנסין תרמלתא בשבת דף ל עד
סי' קלו בענין סנדלין של עץ המסומרים אם מותר ללכת בהם בשבת דף לד עב
סי' רסה ענין הנוהגים היתר בי"ט לקח מעט את בקדרה ולתלוב עליו דף עם עח
סי' שפה מי שהיין מר בפיו אם יכול לקדש בשבת על חומו יין דף עה עח
סי' חז עשיית הדולקת בשבת ובכתב אם מותר לטלטלם בשבת דף עט עך
פי' חח ענין מה שהיה בסיירה ותירעו שבת אם יצא לו מה שכב לבדו על עבור בשבת ונתבזה שם העגלים לחזן ישראל אם מחללים שבת ואם שם מותר לעלות בשבת לבסיכה לו לירד מתנה שם דף עם עך
סי' שכב כיצד יעשה מי שהלך בסיירה ותירעו שבת ובחו הולך בדרך חיובו סיפור קל הבליט על רגלין לו הרכיבה על החמור דף עד עח
סי' תנו תנוי שהיתה בו קורה ושכו לתי נבוה הרבה בצד בקורים דף עד עח
סי' תסו עבד ערל של ישראל בזמן היה אם ישראל מוהר עליו מלעשות מלאכה בשבת ואם יכים מוהר אם העבד יכול לעשות מלאכה לעצמו דף ג עב
סי' תסו גוי שהביא כלים מן הגוי ושכח להטביל' ומין לו כי"ט כלים מחר' בשה להשתמש מהו דינו דף ג עג
סי' תקלט כיצים גמורים הנמצאים במעי התרנגולת אם נחלים ביום טוב דף קו עלו
סי' תקנט טעם לשתופי מבוחות ושרובי חניות ומה שאנו נוהגים לעשות את וכבר ומבטל דף קי עג
סי' תקנו בחמצן התשוב' ענין דגים שנמצאים בשבת דף קיך עב
סי' תקנט לפרש מה שאמרו חז"ל חלוק מלאכו לשבת וכו' גם לפרש מה שפי' רש"י ז"ל בפ' ויקהל הבערה ללמו יצחת וכו' דף קיח עח
סי' תת לפרש מ"ש הרמב"ם ז"ל בפל' שביתת י"ט נוי שבשוק משורה לישראל שם יש בלוחו המין במיוכר ופי' קרפף דף קיח עב
סי' תרד שם מותר לחלוב עז השומרת לחליבה בי"ט לתוך הקדרה דף קיח עג

הלכות המן וריח ויהך וסוכה ולולב
מגלה וחנוכה

סימן ו ערוך שנוטלין ביום ו' לידוע לה שם נוטלה עם פלוב בשעת ברכה דף ס עח
סי' ח קופת הצדקה' שם יש בכרם דף ה עח
סי' כב מפני מה מיש מייב ברת על בל עוטיי וכו"ל דף ח עב
סי' מד בסוף התפו' נתבאר סימן היו נוהגי' בקדוש החדש של רחש השנה דף ו עב
סי' נד שם מברכים זמן על מילת מגלה ביום דף יב עח
סי' ג ענין התנוסי' הרוצים לשמוע עגמן בשבת אין מבטלים אותה לשמוע דף טוב עב
סי' קלח מי שיש לו חתן בתוכרו ושכר המשתה לנגוי: ושפרשל שכרין חתנו בשבת אם יש בכלל בין מכירו למכירו מכירו דף כד עב
סי' קלב שם יכולין להוסיף על שעור הסעודה בשבת שם דף כד עד
סי' קחת לולב שקנאוהו גוים מבדקל פ"ט שם נוטלין תוכו ביום דף כו עב
סי' קמו ענין לולב הגזול מי"ט שנו ושלף דף כו עב
סי' קנד לכתר את שתחתו בשבת דשמא פרק בשתחת הסולן לבקיבל פני רבו כי"ה עובר בשום עד לוחרו דף לב עד
סי' קנה שם בתר נכתב בר"ה לחי' או לשות שם שורש ושם שועלת יש לחדש לשרות לו ביתי הדבר ושיטת מקילי בחקום דף לב עד
סי' שם לבתר שם, פשחרו בש ק דיועת נבי ב"ב בשבא מסרסין חוחו לעבוד ס"ם דף לב עד

ס"ק שלא היו מניחין לותו לחכול החבה מפני שמחכל פתים לידי כיבה דף נט עד
סי' סם וידוי על מנחה דיו"ט מני מוקדו דף סט עד
סי' סטו סם מוקדים כדיק סדין בה"ח תניכה ופוריס דף ע עא
סי' סעה מי שהיין מר בפיו כיצד יעשה בה' בוקות דף עב עה
סי' סעח ברכה מעין שבע שממרו שמין למוקדה בלילי פסח של כים"ק סם דף עו עד
הדין הוא כך בכל המועדות
סי' תלב סם נריך לומר זמן כי"ט בשחר ושוכח תלוב דף עד עה
סי' תלה שחשיב הנקר' בלשוניו חלמוד סם מוחר לאכלם בפסח ולקיימם ונחבחר סם מחמין המימי רגלים של סדם ושל חמור דף עה עב
סי' תנב ענין מ"ש הרמב"ם ז"ל בכל מלילה נשים ועבדים משחררין למחי נקשים למטוחררין דף עו עד
סי' תנב על המנין הנזכר בס"ק פו עד
סי' תפד לפרש מ"ש בשל' שביעית עשור מחכילת פרם כמה היא דף נב עד
סי' תקעט סם יכול לנעול ב"ה בשלה שמין בה ממוך דף קיד עב
סי' תרלו לפרש מימרת ר' מנדל הובה להוחלו וכו' דף קיח עב
סי' תריט ענין כ' יסים של ר"ה וסם מברכי ומן בב' בלילות וב' נם שנילדה דף קכו עב
סי' תקעט סם יכול לנעול ב"ה בשלה שמין בה ממוך דף קיד עב
סי' תרלו לפרש מימרת ר' מנדל הובה להוחלו וכו' דף קיח עב
סי' תריט ענין כ' יסים של ר"ה וסם מברכי ומן בב' בלילות וב' נם שנילדה דף קכו עב
סי' תרכב זקן שרוצה ליטול וקנם בימי העומר דף קכח עב

הלכות קדושין וגטין וכל דיני הגט בשליחות
ובתנאים ובאומנים וענין עד במיתה
וגוי מסיח לפי תומו וענייני
הענין

סימן כ"ב עדי הגט שם"ם לא ידע למחום ושמם אחר בעדו במנות ר' פלוני ובשעת נתית הגט לא ידע לו מת הגט כשר או פסול דף ה עב
סי' י כת רחובן מעביר הלך לעזרת כים וכיון קונגם וקבלה הקדושין וגטשתם מביה נתירה ושח"כ עמדה ונתקדשה לשח' דף ה עג
סי' יד המקדש בעד אחד ושנישם מודים והמקדש בלא עידוכין דף ו עג
סי' טו סופר הגט שהוא פ' מן העדים ובטליח ג"כ בית עד וענין טעטוין שנמצאו בגט וסם פעדים לא חמתו פ' עד ופ' עד דף ו עד
סי' טו בשמצא בפטוב פליח הגט שרבה למנות פליח אחר בעדו ונפסח הפטר כזה דף ז עה
סי' יא שי פהלך לעיר אחרת סרם ב"ד של מוחו העיר יבולין לבטוחו ליתן גט ומן למשחו מעם' פלח מבעתו היח וסם מיחם יכולים לבטוחו ובשחוהו דף פב עב
סי' נג בחולה נשבלה וכגטען קלסה וסות מחיים שנרשנה כה שחנה ולום לא רבה לכתוב לה חנוספת דף יח עד
סי' עד ס"ם שמרים את משמו במקום יבם סם יש לה חוספת לפי חקנת שאר חלמוחיר יש ס"ם שממנרשת כרצונה סין לה חוספת דף טו עב
סי' פט חנומד וסנום שקדשו בפ ישרחל ביום אחד דף טוב עפ
סי' קכב שי שכתב שטר בטעת ניטולין ובטל בל קידושין שיקדש לאחת מאחרת דף כב עב
סי' קנד יום הרוגה ליטת אסה מאחרת על משמו ולא רצו קרוביה לחתה לו עד שינדע בהחסוגה ועמד ונרשה ביטמעיים וקבל על עצמו קנם שלא יחזיר' ואחר ניטולי האניה רוצה לאחוריר משמו הרחסוגה וכ' מעכבת דף כו עב
סי' קנה נט שנחב ביום ולא נחתם עד למחר ונט שנחב ונחתם בו ביום סם יכול לאומרו מחר ומן דף לב עב
סי' קסה בבעל שמתנה עם בחסה שלא חנשה לבני אדם ידועים ולא קבע להם זמן דף לב עב
סי' קסו נט שניתן על חנאי שלא חנשה לא נבחר סם ענין הנאי דף לב עב
סי' רו מי שרצה את משמו ע"מ שלא חנשה לפלוני או ע"מ לא ניחוח לזמן פלוני וחת"ל חתל בחנאי דף לו עב
סי' רח ענין נחינה שכתב ע"מ שלא חנשה לפלוני אלא בעד נרוך לחניר חנאי קודם מכירת הנט דף לח עג
סי' רמ ענין הנשים אשר הוא חייב לברכה וכנשי' שלוחה לגרשה ויש נשים שכופין דף נז עה

מפתחות

סכופין מותו לגרש ויש נשים שאין בגירושיהם לא מקוח ולא עבירה ולא חיוב כלום דף פ עב

סי' זאת אומרת מ' קדם מסה שהוא ושעב' שהטבעת היינו שלו מסית שאוהב דף פא עב

סי' תנן מים שאוב מקוח שליח לקדש לו אשה ולא נתן לו כמה לקדש עמד ז' ונתן לו דינר לשלוח ואמר לו תני נותן דינר זה לפלוני וקדש שלוחו בחזקה שדינר שם שקדושין קדושין דף פח עב

סי' תשד אדם שלחה לגרש את אשתו ובינו לא רצתה לקבל פנט ושלחו לה כ"ד שאין לה סוס מזונות מהיום ואין נפרעין כזה מך לא מקבל פנט ובעלה מוכיח בקבלת נכסים דף פט עב

סו' תנן האיש שנתנו לילך חון לעיר ויכתוב נט זמן לאשתו ויחזור תוך הזמן כדי לבטל הנט ויכתבה שלשות חיות פעם ג' שעם פעם ד' שעם שם יש דף צ עב

תקנה לכופו שאינה שלוח לתת לה גט כל זמן שיסתר חון לעיר כך וכך זמן ונתבטרו דיינין שרצה מעניין זה ונוסח שטר לתקנה זו דף צא עב

סי' תק משה נתן לישתק קדושין על בתו ואמר לו בלשון ערבי על ל' ונשתק קידושין על ל' בענין דאוהבים מכחישין זה את זה ועניין המקדש שם לא אמר לי ולא אמר כאך פלוניה שלא בתך משה דף צב עב

סי' תקיב ענין שם מנשא הענוג' עפי' עד מפי עד עפ"י הכתב שעשו שטת ושם הכתב מינה מכתב יד העד שלא אחר כתב על שמו ונתבאר עוד שם כתורך מקום שיש ספק ואין מוסיפין שמא תנשא לכהן שם יש תקנה שחדיר שלא תנשא לכהן לעולם ושם מלמדין אותה שחדיר ושמור על עניין זה בכל שם"ד דף צד עב

סי' תקיט יהודי כתב כשיירא ויצא המון רב על השיירא לח"כ בקשו על היהודי ולא מלאוהו ושמע כי הערבי שברח. שמו הרגו והערבי בא למקום שטר שם משה שהוא מינה מכתב יד העד שלא אחר כתב על שמו ונתבאר עוד שם כתורך מקום שיש ספק ואין מוסיפין שמא תנשא לכהן שם יש תקנה שחדיר שלא תנשא לכהן לעולם ושם מלמדין אותה שחדיר ושמור על עניין זה בכל שם"ד דף צד עב

סי' תקכ יהודי כתב כשיירא ויצא המון רב על השיירא לח"כ בקשו על היהודי ולא מלאוהו ושמע כי הערבי שברח. שמו הרגו והערבי בא למקום שטר שם משה שהוא מינה מכתב יד העד שלא אחר כתב על שמו ונתבאר עוד שם כתורך מקום שיש ספק ואין מוסיפין שמא תנשא לכהן שם יש תקנה שחדיר שלא תנשא לכהן לעולם ושם מלמדין אותה שחדיר ושמור על עניין זה בכל שם"ד דף צד עב

סי' תקכא ענין המים שחמ' לחשתן תחת נחמנת על לומר שלא פייסתיה דף קו עב

סי' תקלד ענין המים שחמ' לחשתן תחת נחמנת על לומר שלא פייסתיה דף קו עב

סי' תקלו שכותב נט לאשתו ע"ת שלא תנשא עד י"ב חדש ומת בתוך הזמן שם דף קו עד

סי' תקעד מים קדם יחומה לבנו הגדול ושלה קטנה כיצים ומחרם שם היחומה שהקדושין בטלים שהחב מקדש לא עשתו בנו שלים והבן טוען שעשה לחיוב שליח לקדש והחב מודה ואין עדי בשלוחין דף קיג עב

סי' תקעו נט שכותב בו שם בעי שנכתב בו הנט ולא נכתב שם עיר במערב דף קיד עב

סי' תקעו נט שנכתב בו שם בעי שנכתב בו הנט ולא נכתב שם עיר במערב דף קיד עב

סי' תקפג מי שהיו מסובין בסעודה ואחו כוס של יין ונתנו לאחרו ואמר לו הרי כוך מקודשת לי בכוס זה וקבלו ואבי הבת טוען שלא שכור שם קדושין שלו קדושין ויחכור הלשון של קדושין דף קטו עב

סי' תרב המנשים שיש לו שתי שמות ורופא לשלות נט לחיה משם כותב. ושם שמותיו שם ב' ושם מגרש ועניין חיסורים קורין לו שם ג' והגויש קורין לו שם אחר כלחיה שם טוב מגרש ועניין יצא עליה שם מקודשת דף קיח עב

סי' תרטו קדושי כותי שם שם קדושין דף קכו עב

סי' תרכג רחובן ושמעון נתנו בפונדק אחד ונתן שם שתעון לרחובן מעות בתורת קדושין על כותו וכתבו שטר בשעשה שפיק ואחר ב' עלם לים ונשבר וטען רחובן שלא היו שם קדושין שלא יהיו לו עדים כלכד דף קכח עד

הלכות אישות וכל עניני הבעל עם אשתו ועניין מודדת ומי שיש לו ב' נשים לענין דירה ונכסים וכל דיני האמנה עם יתומים ואם לא הוציאה כתובתה וכתובת בנין דכרין ופרנסת הבנות ותפיסתה ואם אמרו יתומים נשא ונתן בממון וטענת נתת רוח עשיתי לבעלי ירושתה וסליק מירושתה וגבייתה עפי' התקנה:

סי' תרמו שאין רופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמח שאין רופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנ מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרס מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרע מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפ מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצ מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"א מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכ מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרל מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמ מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנ מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרס מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרע מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפ מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצ מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"א מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכ מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרל מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרלט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמ מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרמט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנ מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרנט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרס מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרסט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרע מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרעט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפ מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרפט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצ מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"א מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרצי"ט מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכ מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכא מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכב מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכג מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכד מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכה מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכו מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכז מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל עח

סי' תרכח מי שאין לו אשה ורופא לעלות עם בעלה לים' שם כופה אחיה לעלות דף ל ע

סי' ריג מקום שהיהודים שיש שם בלם קהילה' ואין שם שטיבל לכתוב כתובה ולחתום עם חתיכ מקנתם וגזר שאין נרשם חתנים שם נרשין עסרה דף כו עמ
סי' ריגא ענין החתם שמלקה עצמה שמכר בעלה שם נרשך קנין לר בדבור בעלמא יספיק ואם יכולה לומר נחת רוח עשיתי לבעלי דף נו עב
סי' שיל מלמדים שלוה מבעלת לא כתובה ולא תשבועת ר"ג שמה והיחה שומה ו חולצת ואח"כ רשאה ליקח לתובע כל מהיורש' דף ס עד
סי' שך אם מותר לכתוב עם חשמש כתשר חשמש כתיבה ביד הכתב דף סח עב
סי' שכא חתם שמת בעלה והיורש טוענה וכ"ד כשבו לחלוקת קרקע בלא הכרזה ובלא העמדת חפוטרופוס והיורש מת ויורשיו באו לערער וכ"ד והחפוטרופוס נתפשרו עם החלוקה ולא הסכימה חתם שהחתם פשרה דף עה עמ
סי' שלו רחובו מחוסכי תל"מ ונתגורר בחסחנלחים עם חשתו זמן מרוך וכיום קוח שחה בחוכם וכיהודו בחוכם הלבה בחתם ואחה לוחרחן וכיום חובע חשחה חשתו חגלו לחוכם וכיום טוענת טלה לגחם חוקרחו דף סד עב
סי' שמח חתם שחשתנ"ג חרגות לניסואין דף סה עב
סי' שמח מיש ואשתו נפקוטטו ומכר זה נחשם ביד הסני והפסיד כ' דינרים וכיון כשבא לו שקבלה ממנו הך' דינרים חח"כ נשטה הבעל ובחק שחלמנה לנכות בכחובתה וטוענת שחשני טלום הניח עשחה שטר הקבלה דף סו עב
סי' שמב לנחר דברי הרמב"ם ז"ל שחתר בש"ס מכל' מיטות ובירשו רבינו בהכנחת מלוה דברים שאין רחוין לעומתם דף סו עב
סי' שמו רחובן חלק נכסיו בסכיב מרע ואמר לו חשתו ואני בכחובתי אחר לם יש לך חשלום כמה שיש לך במחצות ושחקה בדי שלח יבגל' כשחבות ובחשר ינח מה שיש כמחצות לח הסניק לה ורגילה לנחנות מחקבלי החתנות דף עה עב
סי' שן עניו חלמנה שנחתה כחובתה בחיי כיה ויורשיה מה שיורצה חח כ חת בנה וטענה מה שקבלה כשבסי יותר ממה שכתב שיש הוח בשכל כפי עבשיו שחת חני חשול מה שיש בכחיבה דף קיב עב
סי' מקעה לבחר לשול מה שלח הניח דבר המורח שחתר בביחבת בין דבריו חיכ חלח בשחתה הח"ק בחיי הבעל ונחבחר עוד חלמנה שיש מעוברת ובח ליטול ירחה ונחבחר מה שיש בכחובת בניו דבריו דף קיד עד
סי' מקעה רחובן הניניסה לו חשתו ד' זהובים וכמב לכל חבי בחיי בעלה וכיני חקנת חקהל קדוטים רבו לחקק חתנית הע' והבעל לח רבה ליחן חלח חתנים העבדים דף קטו עמ
סי' מקבל חלמנה קודם שנבנסה בחיבחה חחה ולח נשבעה ובח חביה לנבות בחוכחה דף קטו עמ
סי' מקבו בסוף החשחה עניו נח שיש לה פרנסה בנכסי חניה עם שחר חניה ונעלה לה ירושה חם נושלת הפרנסה חו לח דף קטו עמ
סי' מקבל כחיש שטשבד עצמו לקנת לחשמו נכסים ומכשיון מה משפש חוחן נכסים דף קיו עב
סי' מרח חם חלמנה חפסה משלטת בדי שחיזון חפס וחמרו שחומים ליטע ולימן פשם כדי חלח יכלה הקרן עוד שם בחמצע החטובה ע"ל עניו חלמנה שלקה ממנה המלך קנס ובעניו חלמנה שעשתה מורשה לחכוע בחוכחה וחח"ב בחלף חומה חם מצד התרחמים הנ' הפסידה מוגופים ועניו חם מבעה בחוכחה חלח בב"ד חלח בפני עדים הכל בסי' כ"ל והוח דף קיט עד
סי' תריח מי שבח חלמנה לגבות חמו שחחה בחיי חכיו יחר על מחיו בדין בחוכח בניו ולחין דף קנו עב
סי' תרכד מי שיש לו שתי נשי' חם חיב לדור עמהן בין שהורות בין שחשות דף קכט עמ

הלכות יבום וחליצה ושאר דיני משפחה וקנוי וסתירה

סימן יג יבם שחלה לפניו יבמה ורצונו לחלוץ ולח ליבם וכדי לפטור עצמו מהבושה קיים והכעל רוב לגרש חת החשה חם יביח הדין במונות חמה דף ו עב
סי' יד בחמצע החמר נחבחר דין הכועל חת הכחולה בחונם חו בשבועה וחם חיחה קטנה חו בוגרת דף יא עב
סי' כה ענין נערה ובוגרת חלוסה ומפותה דף יח עב
סי' כב ענין קינוי וסתירה דף יח עב

מפתחות

סי' קנח מי שמת והניח מעות וקרקע ליכתב והיכתב כשיר לחזרת והיבמה כלכה מגלו ודיכה לחלון ומיון שם מי שיכיר חותמ חלה עד מפי עד ונתבטר שם חם יספיק בזה הסופרה ע"י כתב נם יתבטר חם בית דבט שלינם נריך שתהיה כתב אשורית או לא דף נז עב

סי' רח תעם ראשה ובעלה קנה לה ותח"כ נסתרפ דף לו עב

סי' רלט ראובן נרש את חסדו ואחרה על בניתן לחן ידוע ובתוך הזמן נפתח לשמעון תחי בניתן ונ"ע שמעון ונשתרה בתעה חיובל היכם ל בם החתה חם ו חולנת או תעתר סותרת יכם עד תעלות הזמן דף מא עב

סי' רמב יבמה יש לה תבעיתין מרובים ותסר לה נכסים לכסותה חיובל היכם למכור מנכסיה לפנו כמה יקנה מה שחסר לה ויש לת ד נתקה בית לחיבת לה מעלו דף מג נב

סי' תקיד בתחלת בתעתה המעתה חם יבמה תהיה מותרת לעוה עם ערי עד מחר ובנין מקום שחין היכם יכול ליכם מעות ספק חם כופין חומו על החלה וה ושם בותבין תנרת תרד ושם נ בה בתובתה דף נח עב

סי' תקיג חיש נפסד היה לו חת ולא נודע מקומו ושם היה חי חו חת ושיתה תעתו תעוכרת וילדה תחרי מותו בן שלש בכל ס'מניו ונפסד תוך ו' ימים וכשבה היה חת הנולד הזה תחר שנתבטר עם ס' בתים שכלו לו חדשיו חם פוטר חת חמו מן החליצה : ונתבטר עוד טעם לנולד הז' ושלש לחי שלש חי' יום למה יהיה נפל : והחומר יש לי בן חו תעתי מעוברת חם הוח נתמן לשתיר חת תעתו ושנין עד ו' בשבח חם מחורש בעון מעות שלתח דשבילת לתצליח : ונתבטר שם חם ס' תו לו חדשיו היה לו שער ויש לו קול תבל לת שהם ל' יום חם חמו תיה טעור מן החליצה וכן סיולדת לת' חם תהיה חמו טעורת מן החליצה דף ן עח

סי' תקיד תחה שכלך בעלה למדינת הים ונשתר חתו עשה והבעל נשת תעת במקום שכלך לשם ונשמע שמת ושניח בן ו' וח"כ נשמע שבנו את מלתר שתתו חוסשין לה שמת תנשת לבנן לשולם חם זב יבפיק לנו להחיזה לינשת דף קכו עב

הלכות איסורי ביאה בפד

סימן מת שי שבח ותתר בכן חני חם קום נאתן דף יח עב

סי' נב תעה ס"ת על קול שוגזה וכלה לינו בשיר וילדה לתחר ג' תדשים : ונתבטר שם דין עידי כיעור וחסורה על הבעל וחם נרשה חפ' על הבועל דף יט עב

סי' נד תעה טענה על בעלה שהוח נקוב כנד ותרשה ונשח תעה תחרת והוליד אתנה והוגיח לנו על כנד הרחטון לי יט עח

סי' רכג ענין מה שקו"ל חין תנות לנחי חם זב חפי בתנוסים בסוף התטוכה דף לט עח

סי' רנד שומרת יבם שנשתמה חם שומר בית לשם תחתה כיבם ושוכב בחיים דף נ עב

סי' שיח לחת טעם תפני מה נאתרה התרה והתרה בת אחת ולמה אין תנו למיון תקל ותומר דף ס עח

סי' תסח בית להתניית וידעינו בחלת שלח בח שלם לתכבם תעה מבנות ישרל שם תקבלין חותו אחם תנוסי הזמן בכלל זה דף ע עד

סי' תעה תלו ענין הקידה שחמרו ר"ל דף עה עד

סי' שלט ענין פנייה חם נחלקת מעוברת וטענה עם חחנה נחטברה ותוח כפר חם היה נחנות על זה ותה יכיה משלש בנער ועניו כתעה עשתה חם תיבה מסורה על בעלה דף עו עד

סי' תלו בעוחיים נשים בחולות וכועלין על דם בתולים חם חסור חו מות דף פה עח

סי' תסו עבד שהיה בידך וחרגה לתכחיר ושלח כתבי רבו על טבל ורבו חומת חוח רוצה להשתעבד כו חם דין זה סתים בדין הבר חו בעבד בנעני ופוחטוטן שהוח כן ישרל משוחד ושטוח להן דף ל עח

סי' תעה ענין תעה חם נחמנת לומר לפני נפטלתי ושם נחחנת לומ' פלוני קום ובינ קורין חומ דף עח עב

סי' תפה שפור תרים הנו בתבה חם ט"ל סעריות דף נב עד

סי' תפה לכחר חה סרוקעה לשוחל מוסרים ל' כשם שחשח חת היח בכלל בתרווה וילח חן הכלל להפיר בא ללמד על עצמה דף נג עד

סי' תקיד הקרח לחכירי תמור דף נו עב

סי' תקיב ענין ג' יום סבין נדה לנדה ובאתן הוה הם ל' יום דף ק עח

סי' תלכ בתן שהודית שנתה ושם היח נשת נכן ושם היח נשת

סי' קנא מי שמת והניח מעות וקרקע ליכם והיכם כשיר לחזרת והיבמה כלכה מגלו ודיכה לחלון ומיון שם מי שיכיר חותמ חלה עד מפי עד ונתבטר שם חם יספיק בזה הסופרה ע"י כתב נם יתבטר חם בית דבט שלינם נריך שתהיה כתב אשורית או לא דף נז עב

סי' רח תעם ראשה ובעלה קנה לה ותח"כ נסתרפ דף לו עב

סי' רלט ראובן נרש את חסדו ואחרה על בניתן לחן ידוע ובתוך הזמן נפתח לשמעון תחי בניתן ונ"ע שמעון ונשתרה בתעה חיובל היכם ל בם החתה חם ו חולנת או תעתר סותרת יכם עד תעלות הזמן דף מא עב

סי' רמב יבמה יש לה תבעיתין מרובים ותסר לה נכסים לכסותה חיובל היכם למכור מנכסיה לפנו כמה יקנה מה שחסר לה ויש לת ד נתקה בית לחיבת לה מעלו דף מג נב

סי' תקיד בתחלת בתעתה המעתה חם יבמה תהיה מותרת לעוה עם ערי עד מחר ובנין מקום שחין היכם יכול ליכם מעות ספק חם כופין חומו על החלה וה ושם בותבין תנרת תרד ושם נ בה בתובתה דף נח עב

סי' תקיג חיש נפסד היה לו חת ולא נודע מקומו ושם היה חי חו חת ושיתה תעתו תעוכרת וילדה תחרי מותו בן שלש בכל ס'מניו ונפסד תוך ו' ימים וכשבה היה חת הנולד הזה תחר שנתבטר עם ס' בתים שכלו לו חדשיו חם פוטר חת חמו מן החליצה : ונתבטר עוד טעם לנולד הז' ושלש לחי שלש חי' יום למה יהיה נפל : והחומר יש לי בן חו תעתי מעוברת חם הוח נתמן לשתיר חת תעתו ושנין עד ו' בשבח חם מחורש בעון מעות שלתח דשבילת לתצליח : ונתבטר שם חם ס' תו לו חדשיו היה לו שער ויש לו קול תבל לת שהם ל' יום חם חמו תיה טעור מן החליצה וכן סיולדת לת' חם תהיה חמו טעורת מן החליצה דף ן עח

סי' תקיד תחה שכלך בעלה למדינת הים ונשתר חתו עשה והבעל נשת תעת במקום שכלך לשם ונשמע שמת ושניח בן ו' וח"כ נשמע שבנו את מלתר שתתו חוסשין לה שמת תנשת לבנן לשולם חם זב יבפיק לנו להחיזה לינשת דף קכו עב

הלכות איסורי ביאה בפד

סימן מת שי שבח ותתר בכן חני חם קום נאתן דף יח עב

סי' נב תעה ס"ת על קול שוגזה וכלה לינו בשיר וילדה לתחר ג' תדשים : ונתבטר שם דין עידי כיעור וחסורה על הבעל וחם נרשה חפ' על הבועל דף יט עב

סי' נד תעה טענה על בעלה שהוח נקוב כנד ותרשה ונשח תעה תחרת והוליד אתנה והוגיח לנו על כנד הרחטון לי יט עח

סי' רכג ענין מה שקו"ל חין תנות לנחי חם זב חפי בתנוסים בסוף התטוכה דף לט עח

סי' רנד שומרת יבם שנשתמה חם שומר בית לשם תחתה כיבם ושוכב בחיים דף נ עב

סי' שיח לחת טעם תפני מה נאתרה התרה והתרה בת אחת ולמה אין תנו למיון תקל ותומר דף ס עח

סי' תסח בית להתניית וידעינו בחלת שלח בח שלם לתכבם תעה מבנות ישרל שם תקבלין חותו אחם תנוסי הזמן בכלל זה דף ע עד

סי' תעה תלו ענין הקידה שחמרו ר"ל דף עה עד

סי' שלט ענין פנייה חם נחלקת מעוברת וטענה עם חחנה נחטברה ותוח כפר חם היה נחנות על זה ותה יכיה משלש בנער ועניו כתעה עשתה חם תיבה מסורה על בעלה דף עו עד

סי' תלו בעוחיים נשים בחולות וכועלין על דם בתולים חם חסור חו מות דף פה עח

סי' תסו עבד שהיה בידך וחרגה לתכחיר ושלח כתבי רבו על טבל ורבו חומת חוח רוצה להשתעבד כו חם דין זה סתים בדין הבר חו בעבד בנעני ופוחטוטן שהוח כן ישרל משוחד ושטוח להן דף ל עח

סי' תעה ענין תעה חם נחמנת לומר לפני נפטלתי ושם נחחנת לומ' פלוני קום ובינ קורין חומ דף עח עב

סי' תפה שפור תרים הנו בתבה חם ט"ל סעריות דף נב עד

סי' תפה לכחר חה סרוקעה לשוחל מוסרים ל' כשם שחשח חת היח בכלל בתרווה וילח חן הכלל להפיר בא ללמד על עצמה דף נג עד

סי' תקיד הקרח לחכירי תמור דף נו עב

סי' תקיב ענין ג' יום סבין נדה לנדה ובאתן הוה הם ל' יום דף ק עח

סי' תלכ בתן שהודית שנתה ושם היח נשת נכן ושם היח נשת

סי' תנה כמה נאמנת הנה בחנוני של כתונה נדבק עליו כתיר מטומן כלב ומיון בו סרכה דף לד עב

סי' רנב מה שכתב הרמב"ם ז"ל בכלל שחיטה טבח עלת הרחם סביבו לחכם דף מה עב

סי' רנג לבחר לטון הרמב"ם בפ"י מהלכות שחיטה נקדר הבשר בתוך חו בינתו סתם ימחח ישמוד על טבחו דף מה עב

סי' רנו בתמ"ן שנתנה בבדרת דבתתה עלה מעי יונה לבדו ומיון לו פה למטה דף נו עב

סי' רנז תם שנתבטר ענין במקום טחין בתלה לנו חי חיתינן לייוף חו לחת דף נז עב

סי' רנח בנו חם הוח מותר להבשיל בליין נסך בביח ישרחל דף נח עב

סי' רנט מה שמטעים בשיים חם הוח בתומ חו במטבל דף נח עב

סי' ש למה התירו לטחוט בשתה שבונת מחתר שהיח נוטה לנות דף נט עב

סי' שנו שם נתבטר ענין במקום טחין בתלה לנו חי חיתינן לייוף חו לחת דף ס עב

סי' שנה בנו חם הוח מותר להבשיל בליין נסך בביח ישרחל דף נח עב

סי' שנט מה שמטעים בשיים חם הוח בתומ חו במטבל דף נט עב

סי' שס למה התירו לטחוט בשתה שבונת מחתר שהיח נוטה לנות דף ס עב

סי' שסא תקלו חם חמור מיבמה דף סא עב

סי' שסב מקפה חם לחמנת בן תחותו וכן תיו חסורים עליו כמו לחמנת תח חמו חשמת תורנו וכח חמור חו חם טוחרים עליו דף קנז עח

סי' שסג תרבו ענין תניתת הנשים בניתן דף קכט עב

הלכות מאכלות אסורות ושחיטה וטריפה ויין נסך

כימן טו כסוף התטובה מענין חונה לטעם לנדה דף י עח

סי' נט היתה שהעלתה נתח ס דף יב עב

סי' קך בודק בדק בסתה ומתר טרפה וכח תחר וכדקה ולח תלתה סום סרכה דף כב עב

סי' קפח תומן על ין שנגע בו נוי דף כו עב

סי' קסב ויתה שנסרבה לחוסם הטרפה בבהמה מוחרת חו מסורה סם דף כו עב

סי' קסג סרכה חיונתת ממקום התר וממקום חסור חם הולנים כה תחר הרוב דף כו עב

סי' קסד ויתה שנסרבה לחיזה מקום סיכים למת לח נוצות הריקה וגחתוך הסרבה ונוצתה בתוך מים פושרים כדי לבדקם דף כח עח

סי' קעח לבחר מ"ם הטכ"ת ז"ל בדיני הסחיים הטוחטו חת הבהמ' ושחט בה סימן תחר דף כט עב

סי' רי בשתה נמנח הנה בחנוני של כתונה נדבק עליו כתיר מטומן כלב ומיון בו סרכה דף לד עב

סי' רנב מה שכתב הרמב"ם ז"ל בכלל שחיטה טבח עלת הרחם סביבו לחכם דף מה עב

סי' רנג לבחר לטון הרמב"ם בפ"י מהלכות שחיטה נקדר הבשר בתוך חו בינתו סתם ימחח ישמוד על טבחו דף מה עב

סי' רנו בתמ"ן שנתנה בבדרת דבתתה עלה מעי יונה לבדו ומיון לו פה למטה דף נו עב

סי' רנז תם שנתבטר ענין במקום טחין בתלה לנו חי חיתינן לייוף חו לחת דף נז עב

סי' רנח בנו חם הוח מותר להבשיל בליין נסך בביח ישרחל דף נח עב

סי' רנט מה שמטעים בשיים חם הוח בתומ חו במטבל דף נח עב

סי' ש למה התירו לטחוט בשתה שבונת מחתר שהיח נוטה לנות דף נט עב

סי' שנו שם נתבטר ענין במקום טחין בתלה לנו חי חיתינן לייוף חו לחת דף ס עב

סי' שנה בנו חם הוח מותר להבשיל בליין נסך בביח ישרחל דף נח עב

סי' שנט מה שמטעים בשיים חם הוח בתומ חו במטבל דף נט עב

סי' שס למה התירו לטחוט בשתה שבונת מחתר שהיח נוטה לנות דף ס עב

סי' שסא תקלו חם חמור מיבמה דף סא עב

סי' שסב מקפה חם לחמנת בן תחותו וכן תיו חסורים עליו כמו לחמנת תח חמו חשמת תורנו וכח חמור חו חם טוחרים עליו דף קנז עח

סי' שסג תרבו ענין תניתת הנשים בניתן דף קכט עב

הלכות מאכלות אסורות ושחיטה וטריפה ויין נסך

כימן טו כסוף התטובה מענין חונה לטעם לנדה דף י עח

סי' נט היתה שהעלתה נתח ס דף יב עב

סי' קך בודק בדק בסתה ומתר טרפה וכח תחר וכדקה ולח תלתה סום סרכה דף כב עב

סי' קפח תומן על ין שנגע בו נוי דף כו עב

סי' קסב ויתה שנסרבה לחוסם הטרפה בבהמה מוחרת חו מסורה סם דף כו עב

סי' קסג סרכה חיונתת ממקום התר וממקום חסור חם הולנים כה תחר הרוב דף כו עב

סי' קסד ויתה שנסרבה לחיזה מקום סיכים למת לח נוצות הריקה וגחתוך הסרבה ונוצתה בתוך מים פושרים כדי לבדקם דף כח עח

סי' קעח לבחר מ"ם הטכ"ת ז"ל בדיני הסחיים הטוחטו חת הבהמ' ושחט בה סימן תחר דף כט עב

סי' קעט היתה שהעלתה נתח ס דף יב עב

סי' קפ בודק בדק בסתה ומתר טרפה וכח תחר וכדקה ולח תלתה סום סרכה דף כב עב

סי' קפא תומן על ין שנגע בו נוי דף כו עב

סי' קפב ויתה שנסרבה לחוסם הטרפה בבהמה מוחרת חו מסורה סם דף כו עב

סי' קפג סרכה חיונתת ממקום התר וממקום חסור חם הולנים כה תחר הרוב דף כו עב

סי' קפד ויתה שנסרבה לחיזה מקום סיכים למת לח נוצות הריקה וגחתוך הסרבה ונוצתה בתוך מים פושרים כדי לבדקם דף כח עח

סי' קפה לבחר מ"ם הטכ"ת ז"ל בדיני הסחיים הטוחטו חת הבהמ' ושחט בה סימן תחר דף כט עב

סי' קפו בשתה נמנח הנה בחנוני של כתונה נדבק עליו כתיר מטומן כלב ומיון בו סרכה דף לד עב

סי' קפז מה שכתב הרמב"ם ז"ל בכלל שחיטה טבח עלת הרחם סביבו לחכם דף מה עב

סי' קפח לבחר לטון הרמב"ם בפ"י מהלכות שחיטה נקדר הבשר בתוך חו בינתו סתם ימחח ישמוד על טבחו דף מה עב

סי' קפט בתמ"ן שנתנה בבדרת דבתתה עלה מעי יונה לבדו ומיון לו פה למטה דף נו עב

סי' קצ תם שנתבטר ענין במקום טחין בתלה לנו חי חיתינן לייוף חו לחת דף נז עב

סי' קצא בנו חם הוח מותר להבשיל בליין נסך בביח ישרחל דף נח עב

סי' קצב מה שמטעים בשיים חם הוח בתומ חו במטבל דף נח עב

סי' קצג למה התירו לטחוט בשתה שבונת מחתר שהיח נוטה לנות דף נט עב

סי' קצד תקלו חם חמור מיבמה דף סא עב

סי' קצה מקפה חם לחמנת בן תחותו וכן תיו חסורים עליו כמו לחמנת תח חמו חשמת תורנו וכח חמור חו חם טוחרים עליו דף קנז עח

סי' קצו תרבו ענין תניתת הנשים בניתן דף קכט עב

סי' תצח לכתר מ"ם פרחמ"ם ז"ל בפ"ח מהל' שחיטה מצות עשה שיסמוך מי שיסמוך וכו' ונתנו בכבור בעל חוס וכו' שפסוק זה וכו' כבשר חזוה נאמר דף עג עז

סי' תקלו לכתר מה היא סירכא תלויה ונתבאר עוד בודק שבדק בכשהוא וחת"כ בכנים ידו בודק תחר ותצא סיפולי הריאה שמוכי' שבודק אמר לא רמה והיה לפניו והוא מכשיר כעד דף לג עח

סי' תקו לענין מיאור הנביבה דף לג עג

סי' תקיא לכתר לענין דיבינו ירושם ז"ל וענין בקמא טפורה שלפיך כמין בקמא שמלה וכו' ונתבאר עוד סנסים שבולעות הערלה של הגמל דף קג עח

סי' תקכו בוצע הגמלת בספולי מיניעתא דורדא דף קה עב

סי' תקכו תקנת ענין מס שריך לבדוק במים מס הם זבים או הם מס סרוח ס או מס נקבו הסמפונות שם דף קה עב

סי' תקלט לפרש עם שתמרו רו"ל בשם עדיות בילא נבלה כל שכמוה נמכרת בשוק דף קו עח

סי' תקנ יין נסך בספיגה ובעלי הביולו פתק ובדקו ומצאו כמו שהודיעוס ובדקת בדקו ולא מצאו שם היין הוס שתרמו חסו' : וענין הסולח בשר לתבירו ע"ג גוי דף קח עג

סי' תקנב מחקים שמביאי' סוחרי הנבנה גויים שם שריך ביבר החמישית או לאו ונתבארו שם ענייני כתוקה בעניני התיסור שם דף קח עד

סי' תקנג מנום שלא יין בספיגה ומ' שבת מאכל יהודי ובספיגה נמצא בה מנום אחר כי מעיד שהיין הורידוהו בספיגה בחוקת כשר ובדבק היין ומצאו שהיה חתום חותם בתוך חותם ועל הסיד כתוב יין כשר שם היין הוא כשר או חסור וענין הפרש בין מסומד להסוד לענור עבירה בעדותם על התיסור והחשוד על הדבר דף קט עח

סי' תקנד לכתוב הסמוכות לעיר וכנגות הם לנים שם מותר לשתות מתוחו אלא לפי שהיו בניהם בהמה שחחה ותעש' שפין ישראל רוחה דף קט עד

סי' תקס לכתר לשואל מה שנתקשה לו דברי תשובה אחת בענין הסופגנים שאמר שיש בהם מבו' בשולי נויס ונתבארו ענייניס מעניני בשולי נויס והמכיל גו לתוך ביתו לבשל לו דף קי גב

סי' תקסא ענין בשר שנשתהה ג' ימים שם מפר לבשלו בקדירה בלא הבקיב וענין הכבד נתבאר שם דף קיא עא

סי' תקסב דבר שיש בו חיסור והעם נהגו היתר שם מנהגם הוא מנהג דף קיא עב

סי' תקסג בשר בחלב שנפחתק לשואל מחר שהבשלה בחזקת חיסור עומדת לעולם אלא אם כן נתבשל בכלי שאינו בן יומו דף קיא עד

סי' תקסד נמק שנשחנק לשואל שחי ועוף וטחו בשואל דף קיד עג

סי' תקסו תרכת הנקרא' פלמוד"ה שהוא בגיעה לטרפה וגלגל ולבל המקומו' שנעשית טרפה שם מותרת או חסורה דף קיו עב

סי' תרנ לכתר ענין בטול ברוב ואסיקנא להתכבד וכשם ושוה שלשים וקרבי' על עוף ושל בהמה שם נקרעים רחוי להתגבד בשם וענין חיסו' בשנשחט טרפה שם מותרת או חסורה דף קיז עב

סי' תרנא לכתר מין בטול על חיסור וחיסור חמור חינו בל על חיסור קל ונתבאר מה חיסור משקין וחיסור בבת אחת וחיסור כולל דף קיט עד

סי' תרנב לכתר על המלוכלכ"ת שם היה חסורה חסום בשולי נויס חו מומרת דף קכט עג

סי' תרלג ענין קטן שיודע לאכול בעצמו והלכות שחיטה שם מוסרין לו לבחלה לשחוט שם יהיה גדול עומד על גביו דף קלח עח

הלכות נדרים ושבועות וענין שבועות אינם וחרם ונדוי ואמנות אדם על עצמו לומר על זה נשבעתי

סי' ס ענין הנשבע לעלות לר"י שם יש הפרש ושם קוה הנשבע לבטל את כמוהו דף ב עב

סי' ב מי שנדר לעלות לר"י ונתחרט שם יכול ליטול על נדרו דף ב עב

סי' ט כיצד מפיהין את הנדר דף ב עב

סי' יד הנשבע שלא יבנס לבה"כ לומן קלוב שם נשבע לבטל את המנוה ושם יכול ליטול על שבועתו מוך זמנו דף ו עג

סי' נא הנשבע כל"ת בלשון גשו או בלשון ערבי שם עבועתו שבועה דף יב עב

סי' נד רחובן היה חייב לשמעון גשו וקבל בחרם לפרעו לזמן ידוע והלך למקום אחר ונתעכב שם ומתפחד שמא יתעכב שם ויעבור הזמן ונתבאר שם שהרחובן היה חייב לשמעון מנה וקבל בחרם לפרעו לזמן ידוע והלך למקום אחר ונתעכב שם ומתפחד שמא יתעכב שם ויעבור הזמן ונתבאר שם שהרחובן היה חייב לשמעון מנה וקבל בחרם לפרעו לזמן ידוע והלך למקום אחר ונתעכב שם ומתפחד שמא יתעכב שם ויעבור הזמן ונתבאר שם

סי' נה הנשבע כל"ת בלשון גשו או בלשון ערבי שם עבועתו שבועה דף יב עב

סי' נו מי שהקונט עם ס"ן ונשבע שכל זמן שס"ן קיים לא יבנס לבית הכנסת ושם יבנס יהא מוחרם ונעשה כ"ן ובעה"ב שם לו החרם : ונתבאר דף יג עב

סי' נז ענין קבלת החרם ושטעוק על קבלת דייטס שם ב"ד נודעת שהיו קרובים והקבלה בטעות קיימה כי הנשבע לא נשבע אלא לדעתו ט' סבור היה שהם כשר לדון דף יב עב

סי' ע בעלי דינין קבלו דבר בחרם אח"כ שם רוצים לבטל אותו חרם שקבלו שם הם רשעי דף יד עב

סי' קי מי שלוח מחברו ופרעו וקומט לפני עדים ובלחותם שם ויכל לבפות ובשבע שהיה חייב לו פלוס דף בא עח

סי' קיב מי שהיה לעדים תיני נשבעתי לשטן קשה על תפני ושם תעלה לפ"י תחיר לא שלח ליטול שם מחרת עליה ונדרה לו שתעלה שם הוא שכר על עצמו בשלח כל אשה שלח לשטן ושתה רוצה לישלח אשה שתרע על עצמו ואמר שתין שבועה חלה על נדר חל על נדר דף בו עב

סי' קיז ענין המחוייב חרם ונדוי עם"י שדין קיימין כל ישראל לקמתיר בו דף בב עב

סי' קיח ענין הנודר אם הנשבע ואמר על דעת וה נשבעתי ונדרתי שם הוא כאמן על מנאן בוה דף בב עב

סי' קיט לכור שהאריכו לזמן ובתוך הזמן רצו להחזירו שם הם רשאים בכך מו לא דף בב עב

סי' קכח ענין אשתי נשבעו לי שלא לקרות בקהל וכן יתומים שאפטרופוס שלהם אין שם יודעים בכתי הכנ"ס אם הכיו הם נחרים בתוך הקהל דף בב עח

סי' קכט הנשבע לומן קנוב וקיים שבועתו בזמן שקבע שם נדרך מל"ב שעלה לגבם · ועניו הנשבע שלא יבנס לבה"כ שם נשבע לבטל את השבוע דף בג עב

סי' קמו רחובן קדם את שמעון ושל"ב נתקיעה עמו ותוך התריכה עמד ואמר מרי בתך עלי בכסר תיר שם היא מוחרת או מהורה דף בו עב

סי' קנ רחובן מתוך הפחד נשבע עד"ר שלא יעבור לשלם שלא לתיני כמתנה ואם לא אין יבול לחזיר ואחר עניו שנשבע עד"ר שם יש לו היתר לשבועתו אח"כ ואם יתבטל עניו שנשבע עד"ר שם יש לו היתר בתקום אחר ואם נדרך לצדק הדרים ואם הדרים מיגם בדיבים לחזור דבר שנשבע דף בח עב

סי' קעו המחייב עצמו בשבועה לחבירו ע"מ שיקדים אלו' יום עדים שטשתי אני מוחל לו' ולא נתרצה בלומו אינו חייב לו' מהעת' היה קרוב לו' מהנדרי' ונתבאר שם מי שטועין שחברו שטרו משוב שבוע שני לו' ונתברו מבקים · עוד נתבאר שם מחנה ומבר ושבועה ע"ג חתומם דף לו עח

סי' קעו וע"ל סי' קצ"ז · הנשבע להעמיק הדירה לעיר אחרת ונשבע שלא יקנה בתר לא בעבמו ולא בי"ש עד שיעמיק הדי' ולא מצא דרך הנהר ונפטרה של השבועה ואם בא יקנה בתר אחר שהלך ממנו דף לו עב

סי' קצג הנשבע ע"ר תבואי שם מוציאין לו כלח בגנו ואם בשעה שנשבע אמר בלי שום פתח התר וכו' ונשמה נולד לו בעתה ומנדוה שוה מפרש דף לד עב

סי' ריב העובר על תרמי בבור שם הוא נרוך התרמה וההפרש שבין טעות לטענה דף לח עח

סי' רלח עלמוד מ' סיה קופר ושותה טהר להעיד בו שיש לו מכם תם טמוני ממיק כשלכים שם יש ממש בשותה חרם והעושה עליו חת מעפרו דף לז עב

סי' ריב העובר על תרמי בבור שם הוא נרוך התרמה וההפרש שבין טעות לטענה דף לח עח

סי' רלח עלמוד מ' סיה קופר ושותה טהר להעיד בו שיש לו מכם תם טמוני ממיק כשלכים שם יש ממש בשותה חרם והעושה עליו חת מעפרו דף לז עב

סי' ריב העובר על תרמי בבור שם הוא נרוך התרמה וההפרש שבין טעות לטענה דף לח עח

סי' רלח עלמוד מ' סיה קופר ושותה טהר להעיד בו שיש לו מכם תם טמוני ממיק כשלכים שם יש ממש בשותה חרם והעושה עליו חת מעפרו דף לז עב

סי' ריב העובר על תרמי בבור שם הוא נרוך התרמה וההפרש שבין טעות לטענה דף לח עח

סי' רלח עלמוד מ' סיה קופר ושותה טהר להעיד בו שיש לו מכם תם טמוני ממיק כשלכים שם יש ממש בשותה חרם והעושה עליו חת מעפרו דף לז עב

מפתחות

הלכות טומאת מת ופרה אדומה

הלכות מקואות וטבלת נדה וכלים ונרים בסד

הלכות קרבנות בסד

הלכות ערבין ומרנות עניים ושמריני הצדקה והמקדש בזמן הזה והקדש חוב שיש לו על אהרים וד קדשים

הלכות כבורות ושמטה ויובל ונטע רבעי וכלאים

סה והקבלן מה חייב מחמין לו מדקדק עד מאד ואומר כל מאי לי דף סט עד

סימן תטו קבל עשרה מבני קסלם חייב לחזר אחר כולם ואם אי אפשר לו יעני ונפטר והיינו נכסים ובמה הקבל והכנעו כל מה שפטרוהו ושיורשים שועבדים ככל מה שפטרוהו כהוגת מדקדק ולכן לא יפרע לה בלוס דף סב עב

סימן תסח מקסת חייב חלוקה לעשרי קהלות ורחוקות הקדים כל נכסיו בחיי מותם העיר ופעל מחלוקת מה דין כעדי מותם העיר : עזר עיר העניין העזר כסימן ס"ח דף קיב עב

סימן תקנו רחובן היה נזכר על סהקדש ובכתב תורכה מחת של הקד וחסרו לו מעות ומקצן מותו מקום לזמן והוא השעות בחותו זמן כנדים ועשה בה לשכור שאלה משותו ממשקל מועד ומן והנזכר תבעו שבירות שנה קדר כה משפט על זמן המשכונא דף קיז עד

סימן תרכח עניו המצוה להקדש סום דבר וקרובין עניים : עם יתכתר עניו המצוה להקדש ונפל בלטון נופה ספק : עם נתכתר ס"מ שהקדיש סום דבר מה יכול לחזור ממה שהקדיש דף קכו עד

הלכות גניבה וגזלה ואבדה וחובל ומזיק ושמירת נפשות והיורד לשדה של חבירו ודינא דגרמי והנתפס בער חברו ודיני הפס בס"ד

סימן מו קבל סוכו כספרי' תיד פטולים וקטלים תובעי' מותם ונתכתר עם מי שנתקד לו ונטלוסו לשמים והקונה שוטן שכבר נתחייבו שבילים : וענין ספרי' שנזלו מותם גוים ליהודים מחרי' ונתכתר דינא דמלכותא דינא כסימן עניו הוא דף י עד

סימן נ עניו היורד לקרקע ובנה בו ונמצא שהקרקע חינו שלו: עם מתכתר עניו הפירות שהכל דף יח עב

סימן סז עותף בחצר עם חברו ופר בחלק חברו שלא מדעתו לפי שהיה חון לעיר מ"ב חור והשכי' כל החצר ליהודי ונפל חלק שלו מהשכירו וחלק חברו כיד השוכר ובח בחלם ונטל השבירות שכיד השוכר ונתכתר עוד עם עם הבנין והקרקע שכנס בשגר שלא מדעת חברו ובתכתר בח העותף תבע שבירות חיום הרחשון עד יום התחרון וגח רצה ליתן לו בבנין כלום דף יב עב

סימן פו המקבל חת חברו עם מותר לחבר לקבלו דף טו עד

סימן קנו בשוף התשובה נתכתר עניו עם לח מסר מודעת והתונם ניכר דף לח עח

סימן קנז הרודף חחר הבהור ניו בכלל ניו בפרט ומצערם ומפסיד חמונם עם מותר לרדוף מחרינו להרגו דף לח עב

סימן ובד בפינקס של סוחרים שנרחו כח שבויי המלך וקנם לסוחרים בשכיל הפסיקם שהיחה שלהם חוך מהיה חלוקת ההפסק ביניהם ונתכתר עם עם המלך שחל קנם לקבל בלי שכה חוך מהיה מחלוקת עוד על העניו הנ' בסי' רלג דף לט עב

סימן רמו רחובן הפקיד חצל חמעון שטוח חצני פחד שר העיר ונתחר עבר הפחד בח.לקחה עח שלו מ"ל ח'מעון לח מחויר לך שלך עד שחתן לי מה שחייב לי חמך דף מד עב

סי' רעח עניו קרקע שיש בו מערערין וחחד בחה בחותו קרקע חי הוח שחייב לפרוש הבניו הבוח ונתבע' עוד עם עותף שלח שיש לו מקום לדוד ובנה שלא בכשות חברו דף נב עב

סי' רפט עניו הבונה בקרקע שחינו שלו ונתכתר ענין הפירות שחכל דף נה עד

סי' שעח עניו הבונה בקרקע שחינו שלו ונתכתר ענין הפירות שחכל דף נה עד

סי' שצו בסוף התשובה נתכתר עניו המרחה דינר לשולחני עם הדבר בזה נרחה בניקיון דף סה עב

סי' שן עניו מכטן שנתבד לו בחוגם וטען בעל המכטן שבשעת פשיעת בנו חגם החגם המכטן ההוח דף סו עח

סי' שפב עניו פיטור ח"ח מלפרוע מסים ותרגוימת כ"ש הק"ק שברוסו ועם חגם חגם עם לח ולקח ממנו כל הזמן שפטרוהו הק"ק עם שחייבו הקהל לפרוע בעדו דף עח עח

סי' תיג סוחרים שנפטרו מלפרוע המסים ותרגוימת בעוד המלכים וכבני רגו להכריחם לפרוע עמהם דף עב עב

סי' תיד מי שהיה דר בחקום ופרע עם עם הקהל והלך למרן חדום ומחמת החוגם כשר דתו ויש לו בן ועם וקרקע ומטלטלין וחובות עם הוא חייב לפרוע עם הקהל כנון שיש לו נכסי' וקרקעות בכאן דף עב עב

סי' תטו קבל אחד עשרו מ' מיח'דיש מלפרוע מסים ותרגוימת שנים הרבה זגל"ע והניח נכסים ובאו הקהל לחכוע כל מה שפטרוהו דף עב עב

סה והקבלן מה חייב מחמין לו מדקדק עד מאד ואומר כל מאי לי

דף סט עד

סימן תטו קבל עשרה מבני קסלם חייב לחזר אחר כולם ואם אי אפשר לו יעני ונפטר והיינו נכסים ובמה הקבל והכנעו כל מה שפטרוהו ושיורשים שועבדים ככל מה שפטרוהו בהוגת מדקדק ולכן לא יפרע לה בלוס

דף סב עב

סימן תסח מקסת חייב חלוקה לעשרי קהלות ורחוקות הקדים כל נכסיו בחיי מותם העיר ופעל מחלוקת מה דין כעדי מותם העיר : עזר עיר העניין העזר כסימן ס"ח דף קיב עב

סימן תקנו רחובן היה נזכר על סהקדש ובכתב תורכה מחת של הקד וחסרו לו מעות ומקצן מותו מקום לזמן והוא השעות בחותו זמן כנדים ועשה בה לשכור שאלה משותו ממשקל מועד ומן והנזכר תבעו שבירות שנה קדר כה משפט על זמן המשכונא דף קיז עד

סימן תרכח עניו המצוה להקדש סום דבר וקרובין עניים : עם יתכתר עניו המצוה להקדש ונפל בלטון נופה ספק : עם נתכתר ס"מ שהקדיש סום דבר מה יכול לחזור ממה שהקדיש דף קכו עד

הלכות גניבה וגזלה ואבדה וחובל ומזיק ושמירת נפשות והיורד לשדה של חבירו ודינא דגרמי והנתפס בער חברו ודיני הפס בס"ד

סימן מו קבל סוכו כספרי' תיד פטולים וקטלים תובעי' מותם ונתכתר עם מי שנתקד לו ונטלוסו לשמים והקונה שוטן שכבר נתחייבו שבילים : וענין ספרי' שנזלו מותם גוים ליהודים מחרי' ונתכתר דינא דמלכותא דינא כסימן עניו הוא דף י עד

סימן נ עניו היורד לקרקע ובנה בו ונמצא שהקרקע חינו שלו: עם מתכתר עניו הפירות שהכל דף יח עב

סימן סז עותף בחצר עם חברו ופר בחלק חברו שלא מדעתו לפי שהיה חון לעיר מ"ב חור והשכי' כל החצר ליהודי ונפל חלק שלו מהשכירו וחלק חברו כיד השוכר ובח בחלם ונטל השבירות שכיד השוכר ונתכתר עוד עם עם הבנין והקרקע שכנס בשגר שלא מדעת חברו ובתכתר בח העותף תבע שבירות חיום הרחשון עד יום התחרון וגח רצה ליתן לו בבנין כלום דף יב עב

סימן פו המקבל חת חברו עם מותר לחבר לקבלו דף טו עד

סימן קנו בשוף התשובה נתכתר עניו עם לח מסר מודעת והתונם ניכר דף לח עח

סימן קנז הרודף חחר הבהור ניו בכלל ניו בפרט ומצערם ומפסיד חמונם עם מותר לרדוף מחרינו להרגו דף לח עב

סימן ובד בפינקס של סוחרים שנרחו כח שבויי המלך וקנם לסוחרים בשכיל הפסיקם שהיחה שלהם חוך מהיה חלוקת ההפסק ביניהם ונתכתר עם עם המלך שחל קנם לקבל בלי שכה חוך מהיה מחלוקת עוד על העניו הנ' בסי' רלג דף לט עב

סימן רמו רחובן הפקיד חצל חמעון שטוח חצני פחד שר העיר ונתחר עבר הפחד בח.לקחה עח שלו מ"ל ח'מעון לח מחויר לך שלך עד שחתן לי מה שחייב לי חמך דף מד עב

סי' רעח עניו קרקע שיש בו מערערין וחחד בחה בחותו קרקע חי הוח שחייב לפרוש הבניו הבוח ונתבע' עוד עם עותף שלח שיש לו מקום לדוד ובנה שלא בכשות חברו דף נב עב

סי' רפט עניו הבונה בקרקע שחינו שלו ונתכתר ענין הפירות שחכל דף נה עד

סי' שעח עניו הבונה בקרקע שחינו שלו ונתכתר ענין הפירות שחכל דף נה עד

סי' שצו בסוף התשובה נתכתר עניו המרחה דינר לשולחני עם הדבר בזה נרחה בניקיון דף סה עב

סי' שן עניו מכטן שנתבד לו בחוגם וטען בעל המכטן שבשעת פשיעת בנו חגם החגם המכטן ההוח דף סו עח

סי' שפב עניו פיטור ח"ח מלפרוע מסים ותרגוימת כ"ש הק"ק שברוסו ועם חגם חגם עם לח ולקח ממנו כל הזמן שפטרוהו הק"ק עם שחייבו הקהל לפרוע בעדו דף עח עח

סי' תיג סוחרים שנפטרו מלפרוע המסים ותרגוימת בעוד המלכים וכבני רגו להכריחם לפרוע עמהם דף עב עב

סי' תיד מי שהיה דר בחקום ופרע עם עם הקהל והלך למרן חדום ומחמת החוגם כשר דתו ויש לו בן ועם וקרקע ומטלטלין וחובות עם הוא חייב לפרוע עם הקהל כנון שיש לו נכסי' וקרקעות בכאן דף עב עח

סי' תטו קבל אחד עשרו מ' מיח'דיש מלפרוע מסים ותרגוימת שנים הרבה זגל"ע והניח נכסים ובאו הקהל לחכוע כל מה שפטרוהו דף עב עב

סי' תטו עם הסכמת ה"ק שבכל שנה ושנה הנחתנים יבררו פוסקי' לפסוק על הכבוד הפסים כפי הראוי לכם וחם יש מי שמתמיהין עליו חנשי המעמד עם יהחו סדבריו ממת ויקיל עליו תם הפוסקי' לח יפסקו על עצמם וקה"ק יתנהג עפ"י חות הפסכמה ויחידיהם יהיו רוצים לחת חלח מה שירצו לח מה שיפסקו עליהם עם חפים הלוחיים לו תורת נולן ונם הטוכר על מדתי הקהל

דף כב עב

סי' תלד בענין המים שיש לו שתי נשים בב' מקומות עם מי יפרע המסים

דף פה עח

סי' תמח עניו סוחף שפנה כפי רשותו והסוחף שבנה על פי הפוסט

דף פח עד

סי' תעט עניו המוכר ממון חברו מבלי נטעת המעשה לח נתכוון להזיקו

דף נח נה

סי' תקד בסוף התשובה נשבחר עניו שיש לחחד בית ביתו וביו הבירו בית וחריבה בעניו שטר חחד והלך בעל השטר ונתנו לבנו המלך ושמלך כל הכתוב בשטר בחוכם דף כו עב

סי' תקה בחשנע התשובה נתכתר עניו דינא דגרמי ודינא דתרמי בהוקין ובפרט שיש בישים לעניו הדין ומי שמרחיק בנכסי חניו קודם שבח לב"ד שם סוף נזלן דף נח עח

סי' תקנו נתכתר עניו המגיל מן הגויים והלוקח מן הגונב ושם נמיישו הבעלים ומוכס שלקח מחחד חמרו ונתן לו חמור חח' דף קד עח

סי' תקנט עניו המלך לקח נכסים ונתנם לאחר שם יעמדו כיד מי שנתנם לו והחתם שם שיש ויכול למעדד ושם יש יכולת בידו חעב"ג עלח שיש דף קם עב

סי' תקלב המגיל מן הגויים שם דף קם טל

סי' תקפ עניו הנוטל מחברו פחונם ולח מסר מודעת שלח החונם ניכר בחמלא המשובה דף קיד עד

סי' תקפח נער ווקן היה ביניהם מריבה והזקן חרף לח הנער והנער חשו בטלית שבגדו הזקן ונקרע ובשעת מתחת ידו נפל והוליכוהו כיד עבדו ולח ידע כי נחלש ובשטר לו הדבור חינו יכול להוין יד ורגל מהו הדין כיה דף קטו עד

סי' תקן חנשים לקחו סחורה בפרעון חוכם והקבל בשו מהם הפחטחי"ם ולח ידע לוחן מה הדין כיה דף קיו עח

סי' תקנא המוכר סחורה בטרחת עד בח הספינה שם חיב ליתן הפחטחי"ם לקבל על הסחורה שנחמיד לקבל לפי שהמכירה כיחד בימן הפחטחימים דף קיח עח

סי' תר"ל בלטון ערבי בעינו שהמלך שחל מקבל סך חה שם יתעהו הסוחרים לבד חו כל חי שיש ספק כידו ליתן דף קכט עד

הלכות מכירה ונהבאר כל דיני התנאי והחונאה והמומין והאסמכתא ודבר שלא בא לעולם בס"ד :

סי' יב קרקעות שם יש בהם הונחה ומחכר כוד המוכר על חנלח ולח חמר מעכשיו ושם בעל החנלח בשעת המכר ואמר לו חזירנה לך לזמן פלוני חי דוקח לו ולח לבנו דף ה עד

סי' לז חי שקנה מחבירו סחורה בסבוב ידוע ובשעת הפרעון לח חנח שם לפרעו ופרעו מהסחורה עצמה בפחות מהסבוב שנטלה חתני דף ו עח

סי' טוב חי שקנה מחבירו סחורה ונחחרה כרשותו וחח"כ בדקה ומצח בה מום שם חחזירה חו לח דף ו עב

סי' יו המוכר לחבירו חפץ ופרעו וחזר המוכר ואמר לקונה תרווייך כך וכך והחזר לי חת שלי ונתרנה לו חבירו וחח"כ נחחרט וח"ל מטעה הייחי כך ונתבחר שם עניו לו שחומדים מקנה שלא דף ו עב

סי' ז בחמלא התשובה נזכר עניו קרקע חינה נקנית בחזקה דף יח עב

סי' עח המוכר לחבירו עשר חדות חלח בסכו"ידוע וקודם שחסכן נפיקדו והוסיפו עליהם ונתבחר שם שם מטלטלין נקנין בשטר וכחחר דבר שלא בח לעולם דף יד עב

סי' עט חקנו שנחבו למוכר קרקע בחיר וחכרו בק"ס ונחבחר בח שם יכול לחזור כמכר מחחר שחין שם ק"ס לעכו דף טו עד

סי' קח החחייב עלחו לחבירו בסף ידוע חח"כ טען שלח יחן בפי קוח חח מכ' שך חם חוח חכל שנחחי שכ"ו לו מבדיסחוק ונתבחר שם קנקנים חעניני חחסכם דף יט עד

סי' קיב בסוף התשובה נת בחר נכור שחכרו חם קרקעות קנין דף כח עח

סי' קיל בחמלא התשובה נתבחר חטלטלין נקנין בק"ס ובחחות קרוב חצב

מפתחות

בין כשכיר בין כמתנה וכמשכנתא עצמו כדלעיל דף כח עד

סי' קכח המוכן מכבד קרקע וחלך לוילא נולד מקומו וכיוצא בהליפו המשכיר ליד מי שיחזר וכשחלף המוכר לפרוע ומכרו הקרקע המוכר כל קודם שעמד להם מיתתו ומתו כשכונסים סגן' פרמטונא סלקה שעבודא ונטענה בלה סלקה בעמת בלה מרחמנותא על בנה ונתפתר שם ענין ב"ד

שמכרו קרקע שלו בעלי מצויון דף כד עמ

סי' קעח מי שקנה מכירת של יין וכרקק ופרע רוב דמ כן ועדיין שם פרעון המוכר וחולה פיו הקונה ליהולך את שלו מפחד שמת ימות נכסי בלילה וישכרו קנה מהחיות והקיז כשיש מין לך פחד מזה שהיין הזה בחזקתו ומת"ב נעכשו כולל ס ושכרי התבואה ונפרד היין דף לה עמ

סי' קלו כשמעיד המשומד נתכפר כשמכר חינו מבטל הסכירות ולא את המשכנתא דף לו עמ

סי' רמ מי שרוצה לעלות לארץ ישראל ומכר את חנרו וחל"ך נתעכב שם עהבטל המכר וכן נתכפר שם אין זה יכיה אפי' במכירת המטלטלין מן הדוקק בקרקעות דף לח עמ

סי' רנו מי שנתחייב במכירת סחורה ולא יכול למצוא כונאתו מצד פחזם ומחר זמן נסתלק החוזם דף לח עמ

סי' רמב כשמעיד המשומד נזכר התחייב בעומן בדבר שהיו קרוב וקבל מעיניני המשכנתא דף מג עמ

ס' רמו כשמעיד המשומד נתכפר שהיה מחזיק בשדה ואחר מכר לו ואחר כך מכר לאחר ואחר מכר לראשון ולא כתב לו אלא שדה פלוני שקנה ממך ואחר

סי' קלב רבקה נתנה לו נכסים שיקחו לאחד מהם לבחר מהיום ולאחר מיתה והנכסי' לא היו ברשותו ומטלטלין ונתחלקו המעות ובלו המטלטלין ומתה הכלה והניחה בן והוקשה לח"ס קושיה מטלטלין לחריוחא ומעות לחריוח ומתי הוקשה וכו' כן הבת לחלוק בנכסים מכח שטר התנאה : ונתבאר שם בנותן שכתב בשטר זה נתתי לו מה שיקח ולו ולירושיו : שלח וכה כאן מחר לאחר מתה ואחי הוקשה דף כג עד

סי' קמב מעשה מחתנטולה וסומא משתי שיניה ואין שלח כ"ה והוסיף ותשיחם בתה לאיש פלוני ממקומה והלכה שם בתה ונתנה לחמנה לחכ"ה והוסיפ מח"כ שנתת הבת וגרשה והסלוק את אחיה שנתנה מה שנתנה שלא נתנה אלא סבורה שכתבה משמעונה והוא הלכלכה ולכן יחזיר לילדיה מה שנתנה לו דף כו עב

סי' קמג מעשה מחתנת מיתה שיתנו לבניו כך וכך והשאר מנכסיו יתנו למשהו ומחל לה קבועה החלוקה ושכל יורש שיבא יוחן לו דיגר וכך ואין כתוב בשטר נתינתו בפוקח וכו' ויתבאר אם לשון מתנה קיו לשון מתנת

דף כח עח

סי' קמד כתוב בשטר חורת וגיבה כתובתה תשטור ונתבאר אם אחי היתה בחיים ואם החזקות נכללים בכלל המתנה גם אם נתבאר החזקה ולא נתברר מודעת דף כט עב

סי' קה לענין הנותן מתנה לב"כ לחדש מה שיראה לחקדש ונתבאר נ"מ אם ולא הניח זרע הלקו יטלנו חברו לא הניח כן יטיח לחקדש ונתבאר נ"מ התורה ותחריך לפלוני אם הוה גם בש"מ ונתבאר דיוקא אין לה הפסק ותתקיים ליורש דף לג ע"מ

סי' רלב כתוב התשובה נתבאר אחר שטען נתפשרנו ופרעתי וחברו כפר בשטרך וכיוצא דף מב עח

סי' רמב כתוב התשובה נתבאר הטוחל לחברו בדבר שבדיון לא נתקייב בו ונתבאר נ"ב המשעבד נכסיו בדבר שאינו קנוי דף מג עד

סי' רמה כתוב התשובה נתבאר אם עשו תקנה בקוב כמתנת שכיב מרע דף מד עד

סי' רמו ראובן כתב שטר לבנו ואמר כשיולד בני הקטיתי לו דבר פלוני ומעשה שהוליד בן ומת דף מד עב

סי' רמז כתוב בשו"ת נתבאר שמחנה שנפטרת בחזקת חעפ"י שלא מסרה שלו לבעלה ובניו לא ידעה שהיה כלום ובניו לו ספיק לבעלה שם דף מד עג

סי' רעו כתוב התשובה נתבאר שנותן מתנה למכרו שם דוקא לו ולא ליורשיו גם נתבאר שהם שנתנה לבנה דבר כדי שיעמוד מקום ליזון ונפט וכתו יורשיו ליורש שם נכנסים בזה בחומר דף נג עד

סי' רעז ש"מ שחור ואדמי חן חומר לפ' כך וכך בסוף התשובה דף נד עב

סי' שכב מכר מחת משומפת עם בעל אחותה בחג' ויש לה בני עליה והיה דר בחדר אחד ומן דר וחילק בני אחות משמו בבני בעלה ליתר לו דירת חותו החדר והיה לפ' נתבאר שם הנותן דירה ושמיש ותקיל שם מחיר מה שהקל ' ונתבאר עוד שם מעשה מחתנת מחר שהות חומר ואחר כך מחתנת ' ונתבאר עוד מי שיש לו מעכות ואינו מי חייב לפרוע כיצד החתר חו בעל המעכות דף נו עח

סי' עז מי שמכר חלקו בחצר ומחזרת מסך כיצד לו מהמכוס וכן חמכר ואינו רוצה ליתן חלח המכוס המחרון דף נז עב

סי' עט כתוב התשובה נתבאר כן המכר שבח לפלוני הקרקע ולפלוני כך וכך זהירושים יבאו להקדש כך ובך ולח רצו ליתן ונתבאר שם מתנת ש"מ שמחר בה מעכשו ולח היה שם קנין ולח מחר מבר דף סב עד

סי' פא מי שהה שיחתו לפלוני בלים הקרקע ולפלוני כך וכך זהירושים יבאו להקדש כך ובך ולח רצו ליתן ונתבאר שם מתנת ש"מ שמחר בה מעכשו ולח היה שם קנין ולח מחר מבר דף סב עד

סי' פב מי שהה שיחתו לפלוני בלים הקרקע ולפלוני כך וכך זהירושים יבאו להקדש כך ובך ולח רצו ליתן ונתבאר שם מתנת ש"מ שמחר בה מעכשו ולח היה שם קנין ולח מחר מבר דף סג עד

סי' פג מי שנתן מתנ' לב' בני מחם ומחר נכתב ונחתם שיר מסוים ואחר מתקבלי המתנה בח לתבוע בשטר והמתנן מעכב מה בדינם דף סד

סי' פה בתמנע התשובה נתבאר חחם שיש לה נכסי מלוג ונחפ' זעחלה לחחרים שלח ברשות בעלה ולח בידיעתו חם מה שנשחה קיים חו בטל דף נו עח

סי' פו תקבע כסוף התשובה ט' ווירושים שעשו מחלק עחירושים שחבח מסוים ולהבח דף קה עב

סי' פז תקלח חם כחב יכול ליתן לבנים שעתידה חשתו ליעלד קודם שנפטרה דף קו עח

סי' פח תקנת חם עושים עסרים למי שובב בדין דף קו עב

סי' פט מקף ויחזיק חת חעבד ונחן לכל לחשתו ושייר לבחו קנת מנכסיו ועמדו על השתוק לדין כי רבו לבטל המתנה דף קיל עד

סי' צ מקבץ בחמנע התשובה מחכתר חיש לחטר נחפ"ר עם בעל דינו ומחל מנד שחמרו לו שקדון עם בעל דינו חח"ב נחבחר בחבל שיה בעדות דף קטו עח

סי' צא תדין בחמנע התשובה נתבחר סמוכר שטר מחנה לחשתו בקנת קרקעותיו דף קיט עח

סי' צב תרע בחמנע התשובה שוד על עניו כעיר ונתבחר עוד שרצו לבטל המתנה חהיח מכד שלח כיה כתוב בשטר חנכ ' ונתבחר עוד בחמתו החוח נתן כיה ועליה והחנר מינה מוחזת לו לבדו לוחת משום שיראה זקבחים חיים מוחזים שלו ומיה ברשותו ' ונתבחר עוד הענין דבר לחשתו ויש לו מענה בניה חי חמרינן לח עשה כלח מסויטרופא עוד נתבחר בניו בחבדי ש"מ שנתן לחשתו דיה והוחרך הבית לחקון על מי חיקון מי חמרינן שנש הבניו בכלל החתנה ' עוד נתבחר שחם ש"מ ניה שחבניו יקוב משובנו לו חעדי' ניה חיהו דבר כלח כח לעולם וזכה שחין לו קנקה דף קיט עח

סי' צג תדין בחמנע התשובה נתבחר בחנחה חלוקה חיורשים עפ"י חיניהם בנחים ובחפצים ובקבלה חיורשים עפ"י חיניהם

מפתחות

הלכות שכירות

סי' עב השוכר חמור ושטפו נהר או כלו לסטים ונטלוהו וסבר עליו לחזיל מי יכול השכירות השוכר או המשכיר ועיין המשכיר בכמה לחקבו דף יד עב

סי' עג הדר בבית חברו בשכירות לשנה והלך למקום רחר וחשטו המשכיר המקום עלוי לתשלום השנה ומחמנע ומן השכירות נח בבעל גם בעין המשכיר מצבון של הברו ותשת היש שהשכירה מקום דף טו ב עד

סי' עה הדר בבית חברו בשכירות לשנה והלה למקום רחר וחשטו המשכיר המקום עלוי לתשלום השנה ומחמנע ומן השכירות נח בבעל גם בעין המשכיר מצבון של הברו ותשת היש שהשכירה מקום דף טו ב עד

סי' עה שכר בית שנה לשתול תת שכרו והמשכיר מ"ל בבר פרעתך והשכיר קנה לו חשה בעודו שכיר מלוי ועתה בחי לשתול שכרו במה שקנה לו השנה דף יט עה

סי' קכ רחובן שכר קרקע ודרה עמו מלמנה ח' ולח בסק עמה שכירות ונעטרה כמלמנה ותפס מטלטלין בנגד השכירות והיורשין מערערין דף יט עה

סי' קכי גבור שכרו מלמד מנוקות לשנה וס"ג ובתוך השנה מור בו דף יט עה

סי' קכי קנה רחובן שכר קרקע ודרה עמו מלמנה ח' ולח בסק עמה שכירות ונעטרה כמלמנה ותפס מטלטלין בנגד השכירות והיורשין מערערין

מפתחות

סי' יט מי שהיה לו חנות והלך וקנה סחורה מחברו בשקפא ונתותה שעה שיה מותו סבוס וכעת פרעון נפל מחלוקת שלא רצה ליתן אלא כפי שוויים מותה שעה קונצת מענייני רבית ומס הרקית במוכ בשטר דף יז עב

סי' לג עד שקיבל את שהוא מחוייב כך וכך ולא נתפייס השטר בו כיוס כיצד יבא ועניין מס הכלוקה כיצה לומן ובדיין לא עבר הומן או מס עבר הומן מס כיתבין השטר דף טו עג

סי' מב מי שהודה לחבירו בפני עדים שהיה חייב לו מנה מס העדים כותבים לו את השטר וכן נתבאר מס הודה לו בקרקע או במטלטלין מס כותבי לו את השטר דף י עח

סי' ס משכון שנכלם ומנה ונעל הקרקע אינו רוצה לפרוע דף יב עב

סי' סד כשמניח הקיסרי נתבאר מס המלוה מעכב את הלוה לצאת מוך זמנו ומס הוא מוך הומן מבזו את נכסיו דף יב עב

סי' סו רחובן מסכן את חבירו שטענו ושמעון רבורו למחר ובהשלם הומן מצא את מעותיו ומ"ל רחובן מן לי הנכייתא כשיבו שמעון מני לא דברתי בחיר עד שתתן הנכייתא דף יג עב

סי' עח בשמניע הכשוכה נתבאר המוכר לחבירו חיוב אני לך כך בתוך שוב נס נתבאר מס הקונה דבר בהמהנה יותר ממה שהוא נוה דף יד עב

סי' עד האשכנזות שלנו מס הם תקומיקי מעורב ומי יפרע פיקוח בחני המשכנתא ותמות השיר ומעיד המיס דף טו עח

סי' עו צמח שקיעין סחם וביתבין כמה שיוקין שלא מדשתו דף טז עב

סי' עה בשמניע כהשוכה נתבאר המוכר לחבירו חיוב אני לך כך בתוך שוב נס נתבאר מס הקונה דבר בהמהנה יותר ממה שהוא נוה דף יד עב

סי' עד האשכנזות שלנו מס הם תקומיקי מעורב ומי יפרע פיקוח בחני המשכנתא ותמות השיר ומעיד המיס דף טו עח

סי' עו צמח שקיעין סחם וביתבין כמה שיוקין שלא מדשתו דף טז עב

סי' עה בשמניע כהשוכה נתבאר המוכר לחבירו חיוב אני לך כך בתוך שוב נס נתבאר מס הקונה דבר בהמהנה יותר ממה שהוא נוה דף יד עב

סי' עד האשכנזות שלנו מס הם תקומיקי מעורב ומי יפרע פיקוח בחני המשכנתא ותמות השיר ומעיד המיס דף טו עח

סי' עו צמח שקיעין סחם וביתבין כמה שיוקין שלא מדשתו דף טז עב

סי' עה בשמניע כהשוכה נתבאר המוכר לחבירו חיוב אני לך כך בתוך שוב נס נתבאר מס הקונה דבר בהמהנה יותר ממה שהוא נוה דף יד עב

סי' עד האשכנזות שלנו מס הם תקומיקי מעורב ומי יפרע פיקוח בחני המשכנתא ותמות השיר ומעיד המיס דף טו עח

סי' עו צמח שקיעין סחם וביתבין כמה שיוקין שלא מדשתו דף טז עב

סי' עה בשמניע כהשוכה נתבאר המוכר לחבירו חיוב אני לך כך בתוך שוב נס נתבאר מס הקונה דבר בהמהנה יותר ממה שהוא נוה דף יד עב

סי' עד האשכנזות שלנו מס הם תקומיקי מעורב ומי יפרע פיקוח בחני המשכנתא ותמות השיר ומעיד המיס דף טו עח

סי' עו צמח שקיעין סחם וביתבין כמה שיוקין שלא מדשתו דף טז עב

סי' עה בשמניע כהשוכה נתבאר המוכר לחבירו חיוב אני לך כך בתוך שוב נס נתבאר מס הקונה דבר בהמהנה יותר ממה שהוא נוה דף יד עב

סי' עד האשכנזות שלנו מס הם תקומיקי מעורב ומי יפרע פיקוח בחני המשכנתא ותמות השיר ומעיד המיס דף טו עח

סי' עו צמח שקיעין סחם וביתבין כמה שיוקין שלא מדשתו דף טז עב

סי' עה בשמניע כהשוכה נתבאר המוכר לחבירו חיוב אני לך כך בתוך שוב נס נתבאר מס הקונה דבר בהמהנה יותר ממה שהוא נוה דף יד עב

סי' עד האשכנזות שלנו מס הם תקומיקי מעורב ומי יפרע פיקוח בחני המשכנתא ותמות השיר ומעיד המיס דף טו עח

סי' עו צמח שקיעין סחם וביתבין כמה שיוקין שלא מדשתו דף טז עב

סי' עה בשמניע כהשוכה נתבאר המוכר לחבירו חיוב אני לך כך בתוך שוב נס נתבאר מס הקונה דבר בהמהנה יותר ממה שהוא נוה דף יד עב

סי' עד האשכנזות שלנו מס הם תקומיקי מעורב ומי יפרע פיקוח בחני המשכנתא ותמות השיר ומעיד המיס דף טו עח

סי' עו צמח שקיעין סחם וביתבין כמה שיוקין שלא מדשתו דף טז עב

סי' עה בשמניע כהשוכה נתבאר המוכר לחבירו חיוב אני לך כך בתוך שוב נס נתבאר מס הקונה דבר בהמהנה יותר ממה שהוא נוה דף יד עב

סי' עד האשכנזות שלנו מס הם תקומיקי מעורב ומי יפרע פיקוח בחני המשכנתא ותמות השיר ומעיד המיס דף טו עח

סי' עו צמח שקיעין סחם וביתבין כמה שיוקין שלא מדשתו דף טז עב

סי' קי רמוכן לקח מחברו עורבות בתורת תליסי סחורה מחרת וכדיק דף כ עמ

סי' קי רמוכן לקח מחברו עורבות בתורת תליסי סחורה מחרת וכדיק דף כ עמ

סי' קי רמוכן לקח מחברו עורבות בתורת תליסי סחורה מחרת וכדיק דף כ עמ

סי' קי רמוכן לקח מחברו עורבות בתורת תליסי סחורה מחרת וכדיק דף כ עמ

הלכות טוען ונטען ונתבאר שם דיני החזקה וקבלת אחריות והנטען בעד חברו

סי' ד' חזקה שם לריך טוען ונטען ויסרלל בכח מחמת גוי וחזקת ברכי' והמחזיק כמאר שהחזיקו כו רבים דף ג עב עד דף ד

סי' ג יחזם הנשאר מגל וקנו ומכר קרקע שלו והיחזם בעודו קנוי ערער על הקרקע ונתפשר עם הקונה ומחל כל זכות שיש לו וכתב לו טען שהיה קנוי בזמן המחילה ועוד שהיה בטעות כי לא ידע שיש לאמו זכות בה: ונתבאר ענין חזקה שלש בחה מחמת טענה והמחזיק בנכסי קנן מפי למאר שהנניחו דף יח עב

סי' כו שם לריך ממון מנכסי בעלה וממעשי ידיה והפיק ה"ה ביד לחזיק ובטענת פלונית דמשה לבעלה ולחזיק כפר בכל שיש לבעלה לפחרים נק"ק של זה דף יט עב

סי' כז שיש שנתן למשהו רכיב מ' למכבנו ביד מביה והביאה המעות ואמרה לבעלה הסך שהבאתי לך הוא שלו והרביד הוא מונח אצל אמי ואני עתה כפר והשם אמרה אמת מאמרה הבא דף יט עב

סי' כח רמוכן בלחת גוז העיר הנית ביד שמעון וספרים ושמעון מסכנם ביד לוי ובלח רמוכן הבא הספרים מיד לוי ולוי אחר שמעון מסכנם בידי ומעתה הרי הדין בינו ובינך ורמוכן טוען מיני שוקל לא לך להיות ספרי בידך שם דף יט עב

סי' קד מ' נתן סחורה להברו למברה ולקנות בדמיה עורות בקר וטוען המקבל שמח חסרון במקבל והלה מסיב שחברו ה"ה מוכר מגד מ' ומביו מגד אחר ושה נתגלגל החסרון ונתבאר שם בטען' טוען ומי שאחר טוען טפ' בפק דף כ עח

סי' קי רמוכן לקח מחברו עורבות בתורת תליסי סחורה מחרת וכדי

מפתחות

סי' תקס הטוען כב"ד אם יכול לחזור ולהוסיף עוד טענה אחרת דף נו עמ
סי' תקסא לבחר מ"מ ברם בתו"ל כש"ד מכל' טוען ונטען ומ"מ בכל לוט דף קד עמ
ותלוה הולית עליו ש"ת בעד אחר
סי' תקסב מי שקבל בקנין מיד אחר ומ"כ מיד אחר זה שלח בפניה אם דף קיא עב
הוא קנין ואם מבטרפת בדמותן
סי' תקסג נוכר בעל דין שבבע טופס פסוד בעל דינו דף קיד עב
סי' תקסד בסוף התשובה עכור הטוען על אחרו שבבע לו על עניו ואחרו דף קיז עב
כפר וכן נכור מ שבתחילה שבועה וינא מב"ד ואח"כ נשבעתי
סי' תקסה תרת בסוף התשובה יורש עשער נכסי האת מיני יודע היכן פס יטלו דף קיט עב
חרם בקבל
סי' תקסו תרין הטוען על יורשי רחובן שטער שבתב למוריהם שלא פיה חיוב דף קכו עב
לו כלום ושטר חמבה קוים

הלכי נתלו בס' ונתבאי שם ענין העמרת אפוטרופוס במזונות ומבירת קרקעם ופנקם מת

סי' יב בסוף התשובה ט' ענין מה שחמרו מנוח על פיתומי לקיים דף ו עב
דברי האת
סי' יד בסוף התשובה פנקם האת נמצא כתוב בו נתתי לפלוני כך וכך ממה דף ו עב
שהייתי חייב לו ונשהר לו עלי כך וכך אם היש על פיו אם לאו
סי' ג בסוף נתבחר אפוטרופוס שמבר קרקע יתומים אם המבר נעשה דף יח עב
למזונותיהם וענין יתומים שמתו קטן בגדל בגל בגית
סי' קי רחובן בשעת מותו אמר תני מניח לבני בית ד' אם מותו ש' דינו דף כ עב
כאפוטרופוס
סי' קיא בסוף התשובה נו' מלמנת יש לה בנות קטנות ורוצה להעלותם דף כב עמ
לא"י וקרוביהם מעכבים
סי' קכב בסוף התשובה נתבחר המקבל על עצמו להחכיל ליתום ולא כתב דף בג עב
לזוני ומיר בדך שיהיה הקנין וחיוב ועשה בשטר כזה
סי' קלד שיורש הבעל למשהו מ"ל אלא במיתון לא בדמוי דף כד עב
סי' קסט רחובן נתן חמה והכניסה לו קרקע בכתובתה ונשהרה עמה דף כה עב
וחלקה ונשא עליה חמה ונפטרה ולא נרשה ובעלה בת לירש וקרובים בחיי
סי' רמ רחובן נפטר ויש לו בנים מה מתנים עליהם אחי האת היות דף כו עב
שהוא שהן כל מה שעשה בנו הוא בלו מו מתנין עליהם אחי האת מו מתנין היש
ור ונתבחר לא מתנין אפוטרופוס וקבלת דינו דף לה עב
סי' רכ בחתבת התשובה טבר פרים שנוס שבנו הגדול שותפו יהיה דף לה עב
אפוטרופוס על בניו הקטנים וקבן רבה לישלם מאחר אחים ונם רבה לחלוק
ומה היה דין בירוש שטרוש קודם חלוקה
סי' רכו בשעבת התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע מהגדולים ונשהרו אחים דף לה עב
סי' רכז בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רכח בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רכט בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רל בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רלא בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רלב בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רלג בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רלד בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רלה בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רלו בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רלז בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רלח בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רלט בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רמ בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רמא בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רמב בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רמג בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רמד בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רמה בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רמו בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רמז בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רמח בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רמט בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רנ בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רנא בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רנב בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רנג בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רנד בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רנה בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רנו בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רנז בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רנח בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רנט בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רס בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רסא בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רסב בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רסג בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רסד בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רסה בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין
סי' רסו בסוף התשובה נתבחר אפוטרופוס ומבר קרקע יתומים ונתבחר עוד דף לו עב
שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין ונתבחר עוד יתום אחר שלא כדין

הלכות סנהדרין וכל דיני דיינים ומעשה בד' ובכלל דיני ערכאותיהם ושטרות העולות בערכאות הם:

סי' סז בסוף התשובה נתבחר ענין תקנות קונחות כעל חבירו להחזיר דף יג עב
סדבר ולדינם בדיני ישראל
סי' סט כ' קבלו עליהם דייני' בכח תרס ונדוי וחח"כ מ' מכם טען בהדיני' דף כב עב
הם קרובים ולא ידע בקורחתם ושען שוד שטעני כדינם ונתבחר הם יש ומן
ידוע

סי' ב בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף ד עב ועד

סי' ג גם נתבאר מה שיכ ל להוסיף על האמור בשער ראשון ושני ומה שנתבאר בשער ראשון ושני לחתור ולחפור ... דף ה עב ועד

סי' ד בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף ו עב ועד

הלכות שרוי בפסח

סי' א עד מתי מדיבתר שער כעובד מחוסרים בדקדוקים ודקדוקים ובכתב לחתום שם פרים בסוף ומכל שער מתר חסם בפרק זה ותחרי חסם בחוף במגוש פ' פעה חם הכרך סם פ' מהחתוסים פ' חניו ובתבתר ענין שער כעך ג' ... גם נתבתר חם יש ל להוסיף על האמור בשער ראשון ושני לחתר ומה ... דף ז עב ועד

סי' ב בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף ח עב ועד

סי' ג גם נתבאר מה שיכ ל להוסיף על האמור בשער ראשון ושני ומה שנתבאר בשער ראשון ושני לחתור ולחפור ... דף ט עב ועד

סי' ד בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף י עב ועד

סי' ה בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף יא עב ועד

סי' ו בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף יב עב ועד

סי' ז בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף יג עב ועד

סי' ח בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף יד עב ועד

סי' ט בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף טו עב ועד

סי' י בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף טז עב ועד

סי' יא בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף יז עב ועד

סי' יב בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף יח עב ועד

סי' יג בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף יט עב ועד

סי' יד בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף כ עב ועד

סי' טו בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף כא עב ועד

סי' טז בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף כב עב ועד

סי' יז בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף כג עב ועד

סי' יח בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף כד עב ועד

סי' יט בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף כה עב ועד

סי' כ בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף כו עב ועד

סי' כא בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף כז עב ועד

סי' כב בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף כח עב ועד

סי' כג בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף כט עב ועד

סי' כד בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף ל עב ועד

סי' כה בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף לא עב ועד

סי' כו בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף לב עב ועד

סי' כז בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף לג עב ועד

סי' כח בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף לד עב ועד

סי' כט בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף לה עב ועד

סי' ל בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף לו עב ועד

סי' לא בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף לז עב ועד

סי' לב בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף לח עב ועד

סי' לג בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף לט עב ועד

סי' לד בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף מ עב ועד

סי' לה בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף מא עב ועד

סי' לו בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף מב עב ועד

סי' לז בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף מג עב ועד

סי' לח בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף מד עב ועד

סי' לט בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף מה עב ועד

סי' מ בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף מו עב ועד

סי' מא בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף מז עב ועד

סי' מב בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף מח עב ועד

סי' מג בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף מט עב ועד

סי' מד בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף נ עב ועד

סי' מה בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף נא עב ועד

סי' מו בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף נב עב ועד

סי' מז בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף נג עב ועד

סי' מח בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף נד עב ועד

סי' מט בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף נה עב ועד

סי' נ בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף נו עב ועד

סי' נא בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף נז עב ועד

סי' נב בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף נח עב ועד

סי' נג בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף נט עב ועד

סי' נד בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף ס עב ועד

סי' נה בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף סא עב ועד

סי' נו בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף סב עב ועד

סי' נז בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף סג עב ועד

סי' נח בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף סד עב ועד

סי' נט בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף סה עב ועד

סי' ס בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף סו עב ועד

סי' סא בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף סז עב ועד

סי' סב בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף סח עב ועד

סי' סג בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף סט עב ועד

סי' סד בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף ע עב ועד

סי' סה בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף עא עב ועד

סי' סו בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף עב עב ועד

סי' סז בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף עג עב ועד

סי' סח בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף עד עב ועד

סי' סט בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף עה עב ועד

סי' ע בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף עו עב ועד

סי' עא בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף עז עב ועד

סי' עב בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף עח עב ועד

סי' עג בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף עט עב ועד

סי' עד בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף פ עב ועד

סי' עה בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף פא עב ועד

סי' עו בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף פב עב ועד

סי' עז בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף פג עב ועד

סי' עח בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף פד עב ועד

סי' עט בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף פה עב ועד

סי' פ בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף פו עב ועד

סי' פא בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף פז עב ועד

סי' פב בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף פח עב ועד

סי' פג בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף פט עב ועד

סי' פד בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף צ עב ועד

סי' פה בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף צא עב ועד

סי' פו בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף צב עב ועד

סי' פז בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף צג עב ועד

סי' פח בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף צד עב ועד

סי' פט בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף צה עב ועד

סי' צ בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף צו עב ועד

סי' צא בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף צז עב ועד

סי' צב בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף צח עב ועד

סי' צג בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף צט עב ועד

סי' צד בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף ק עב ועד

סי' צה בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף קא עב ועד

סי' צו בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף קב עב ועד

סי' צז בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף קג עב ועד

סי' צח בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף קד עב ועד

סי' צט בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף קה עב ועד

סי' ק בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף קו עב ועד

סי' קא בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף קז עב ועד

סי' קב בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף קח עב ועד

סי' קג בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף קט עב ועד

סי' קד בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף קי עב ועד

סי' קה בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף קיא עב ועד

סי' קו בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף קיב עב ועד

סי' קז בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף קיג עב ועד

סי' קח בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף קיד עב ועד

סי' קט בחמץ בתשובה כ' פרים בשני השערים בפ"ק דקידושין ועיין בי' יוסף ן' שמעון ועל קיום פ"ד כללים מסם ... דף קטו עב ועד

מפתחות

סי' תקמד שדל על הענין הנ' מיי מרדם מטים מעמו רמטע דף קו עד
סי' תקנה פחמטע החטוכה קיום שטרות מס מן החורש מו מדרבנן דף קח עד
סי' תקנב נמכתר מס בחטול על פדבר לח לנו ולח מעידו ורמע דעכירם ופשוטר לדבר מחד מס מעיד דף קמ עמ
סי' תקסה מי שמינו יכול לחחוס מו מיכו יודע לחחוס מס מחר יכול לחחוי כעדו ולומר סלוני עם לי לחחוס כעדו דף קיח עד
סי' תקפו עדות עד מחד מה מועלת דף קיב עמ
סי' תריח על הענין הטופר בסי' ר"מ נכור מרנו להכטיר עדות קרובים דף קכב עב

הלכות אבל ושמאת מת:

סי' ריל מס מותר למכל לעטות מלחפתו ע' מחרי מון מכיתו ומס מחתר לפחת ולחת ומס עשם מס עבר על דכרי יח"ל דף לח עפ
סי' רעה ולד טמת תוך ל' יום מס חייב לנטות בו מפלות פכללו לו מדטרי ונפפחר מס יש מכלות מן החורש דף נח עד
סי' רפנ מס מומרים לגדוק קדין פר"ק חנוכה ופורים דף ט עב
סי' תקיג כסוף הסטופה נחכחר כלו לו מדטיו ויהולדת לסבטע יולדת למקומעים לענין מכלות דף ק עמ
סי' תקיו לכחר לטון הרמ"ם ומס יודע בודחי סנולד למשנה וכו' ונס לטון הרמב"ם ז"ל פיהוק חוק ל' יום חפי' יודע סכלו לו חדטיו מין טומדין עליו בשור' דף קי עמ
סי' תקכב עוד בענין הנולד שלח נשחתה כלטים יום מס הקרובים חייבים להחכל עליו דף קד עב
סי' תקלב כחחבע בחשובה נכר כלו חדטיו לענין מכל דף קה עד

הלכות וחדושים ובליצות ופי מלות:

סי' ג פשלומת החחרון מס יוסף פכטנת סטומכלות מו כחעשה ובקיום המצוות דף נ עב
סי' ך פשוף החשובה ביחור מ"ם רמ"י ז"ל וכל חוס כפשנים ופירוש מחחל בפקעה ומיכן טכר משל זה דף ח עמ
סי' כח פחרבות וקללות פקבר גרויים וכבר עפל למה לח כוכירם פמורם פרכות פענד החרורים ולמה לח חזיר חלח עטפי עפרם ומה כל הקללות פכח"כ פקם"ם מחרון דף ח עמ
סי' לג מפני מה לח היו מחעטים חנשי מעמד כח' כשכח דף ח עב
סי' מד לפרש מפני מה פחלו ישרחל פקלוס חרוש ועם סיחזן ושוע עמו מלחמה ופענן מחוני על כלעם והחבק חיש עם זקנ"ו חנשים פחכרחים מס היו פקרקן חו פנבואה ובנד היו נוכנים כקדוש החלם ופיטור סמה ופיעשית לנו ופי' קחזות חדמה דף י עב
סי' קפח כענין חיוב מס היה פעל מעשים דף לב עב
סי' קפט ענין פקללה וחמנשים החחיהר סכה וחדורשים פעשר פסירות מס דף לב עב
סי' קנב פענין חיוב מס היה פעל מעשים ומחמר כס בפרן מכירת כנים שחי' דף לב עד
סי' רנח על מי יפחפו היום פדרים בחי' על חלמוד כבלי חו ירושלמי דף מב עב

תושלבע

